uinam eſſentiã/ et connotat effectũ in creatura. Vñ Augꝰ. in v. de trini. ca. xiiij. Relatiue ad creaturã pater et filiꝰ ⁊ ſpũſ/ ſanctus/ ſunt vnũ principiũ ſicut vnus creator. Quñqȝ pſona/ liter: et copulat notionẽ: vt pater eſt principiũ filij: et filius ſpũſſcti. Joh. j. a. In principio erat verbũ. Glo. i. in pãre/ qui eſt ꝑncipiũ ſine ꝑncipio: filiꝰ q̃ eſt ꝑnci/ piũ de ꝑncipio. Quñqȝ etiã tenet pſona lit: et copulat ꝑmã auctoritatẽ. Unde Augꝰ. iiij. li. ꝺ trini. Pater eſt ꝑncipiũ totiꝰ deitatis. i. eoꝝ in q̃bꝰ tota deitas. Quñqȝ ſignificat initiũ eſſẽdi in tp̃e. Et tũc quñqȝ tenet eſſentialiť ſignificatione: et pſonaliť ſuppoſitiõe. Et ſic quñqȝ pro patre: vt ibi: In ꝑncipio erat verbum. Quñqȝ ꝓ filio: vt h̃: In ꝑncipio creauit. Quñqȝ ꝓ ſpũſctõ. Iſta diſtinctio multꝭ

A locis neceſſaria ẽ. a In principio. Hic ęternitas dei notať. b Creauit:

Creare dei / Facere hominis / Generare nature — id eſt ꝺ nihilo ſua auctoritate fecit. Hic notať omipotẽtia: et eliditur trium er/ ror: Platonis ſcilicet/ q̃ poſuit tria ꝑn/ cipia ſine initio: id eſt ęterna: deũ/ ideas et hylen. Ariſtoteľ/ qui poſuit duo: vt dicunt/ ſcilicet deum ⁊ mũdum: et ſine principio deum operatum de duobus:

Al. ſoel — ſcȝ materia et forma. Epicuri/ qui duo poſuit: inane. ſ. et atomos: et in ꝑncipio q̃ſdã ſolidatas in terrã: alias i aquã: ali/ as in aera: alias i ignẽ. Interľ. dic̃ ꝙ creauit in tp̃e. Cõtra alibi: Nihil creauit in tp̃e. Soľ. Nihil creauit i tp̃e. i. infra tp̃s. c Celũ. Cõtra Eccꝉ. j. a. Primo oĩm creata ẽ ſapia: nõ ẽ in ꝑncipio creauit celũ ⁊c̃. Soľ. Primo oĩm dicit ꝓpť digni/ tatẽ: Vel ꝑ oĩm. i. ante ipſam nihil: Vel ꝑmo omniũ creata: id ẽ ꝑuiſa creari: Vel creata. i. genita ſm ꝙ de filio exponiť. Vel ꝑma. i. vna de ꝑmis/ vel inter ꝑmas creaturas: ſicut fi/ des dꝛ ꝑma. i. vna de ꝑmis. Itẽ ſup epłam ad Titum: dicit Hieroꝰ. ꝙ angeli ſeruierũt deo ante tp̃a. Sȝ expone: ſeruie/ rũt deo. i. in pſcia dei: ſicut illud Apocꝉ. xiij. b. Agnꝰ q̃ occi/ ſus ẽ ab origine mũdi. i. ꝑuiſus occidi. Celum. i. ſuperluna/ rem regionẽ. d Terram: inferiorẽ. Vel celum. i. ſupiora duo elemẽta: Terrã duo inferiora. Vel ſm Augꝉ. Celũ em/ pyreũ cũ angeľ: Terrã materiã oĩum corpoꝝ. Vñ in li. ꝯfeſ.

Confeſ. 12. Duo feciſti dñe: alterũ ꝓpe te: alterũ ꝓpe nihil. Vel celũ ⁊ terrã. i. vtriuſqȝ materiã informẽ. Materia ꝟo ꝺ nihilo fac/ ta eſt: ſ mũdus de materia informi. Diciť aũt materia infor/ mis: nõ q2 careat forma omni: ſ venuſtate: ſm ꝙ dꝛ: Muli/ er informis. Eſt eni duplex forma. ſ. forma ꝯfuſiõis/ ⁊ forma diſtinctiõis. Primã habuit ꝑmordialis materia i ſui creatio/ ne: vñ chaos appellať: Secũdam recepit poſtea. Vel ſm Augꝉ. ꝑ celũ et terrã: vtriuſqȝ ſpũalis ⁊ corpaliſ creaturę ma

Eccꝉ. 18. a. teria informis intelligẽda ẽ. Et nota ꝙ ſimul creata ſũt celũ et terra. Sȝ qꝺ ſimul factũ eſt/ ſimul dici nõ potuit: q2 celum ſimul vt factũ eſt: ſctis angelis ẽ repletũ: iõ de ipſo nihil dic̃: ſ de terra ꝓſequiť: q̃ ideo vltimo noiať: q2 de ipſa dicturus erat: ⁊ ꝓpť indignitatem. e Inanis. i. inutilis. f Va/ cua. i. ſine habitatore. Vel ianis: ſine germie. i. ſine her/ bis ⁊ arborıbꝰ. Vacua/ ſine potẽtia germinãdi. Simul eni deꝰ terrę dedit ⁊ germẽ ⁊ potẽtiã germinãdi/ qñ dixit: Ger/ minet terra herbã ⁊c̃. i. germẽ ⁊ potẽtiã germinãdi: quã ei cõ fero/ ſimul recipiat. Vel inanis. i. ſine diſpoſitiõe. Va/ cua. i. ſine ornatu. Diſpoſitio ẽ de cohęrẽtibꝰ; ornatꝰ de ſe/ paratꝭ. g Tenebrę. i. abſentia lucꝭ. h Erãt ſup fa/ ciẽ abyſſi. i. ſupficies machinę mũdialis erat obſcura ꝓpter lucꝭ abſentiã. Machinã quã priꝰ dixerat terrã: vocat abyſſũ ꝓ ſui ꝯfuſiõe ⁊ obſcuritate: vñ ⁊ gręce dꝛ chaos. Eſt autem abyſſus ꝓpꝛie ꝓfunditas aq̃rũ in viſceribꝰ terrę latẽtiũ. At/ tendiť autȝ hęc ꝯfuſio ſm theologũ q̃ ad vaporatiõnẽ. Ab initio eni ſingl'a locũ ſuũ tenẽt: ſ aq̃ vaporabiles erant vſqȝ ad ſublunarẽ globũ: tenueſ ad modũ nebulę. Scꝺm phm ꝟo attẽdiť illa ꝯfuſio quo ad elemẽtoꝝ ꝑmixtionẽ in vnũ chaos.

Liber Geneſis qui hebraice dicitur Breſchith incipit.

Eiuſdem libri Geneſeos Capitulum I

a In princi b pio crea/ uit deꝰ c celũm d et terrã. Ter/ ra autem e erat inãnis f et vá/ cua: ⁊ g tẽnebrę h erant ſuper faciem abyſſi: ⁊ ſpi/ i ritus dñi ferebať ſuper aquas.

Vñ illud: Corpe i vno: Frigida pugñãt calidiſ/ humẽtia ſic/ cis. Vt patet i muſto: vbi fex vino ꝑmixta eſt donec paula/ tim reſideat: Sic elemẽta paulatim loca ſua ſortita ſũt: vt di/ cit phs. Et nota ex h̃: Tenebrę erant ſup faciẽ abyſſi: dog/ matiçauerũt q̃dam tenebras eẽ ęt̃nas: Alij ꝑus deum creaſ/ ſe tenebras q̃ lucẽ. Sed tenebrę nihil aliud ſũt niſi abſentia lucꝭ. Et qꝺ dicit Dañ. iij. f. Bñdicite lux ⁊ tenebrę dño: h̃ dicit ꝙ abſentia lucꝭ vtilis ẽ hoibꝰ et auibꝰ ⁊ feris: vñ talis abſentia materia eſt laudãdi deũ. Vel pñt dici tenebrę vmbra i aere ex obiectu corpis/ vel ipa aerꝭ ſupficies obſcura. i Spũs do mini. i. ſpũſſctũs. Nota q̃tuor eſſe ne/ ceſſaria ad operandũ: materia/ neceſſitaſ/ potẽtia/ ſapia ⁊ volũtaſ. Materia oſtẽ diť vbi dic̃: In ꝑncipio creauit. Neceſ ſitas/ vbi dic̃: Inanis ⁊ vacua. Potẽ/ tia/ vbi dic̃: Dñi. Sapia/ vbi dic̃: Fere/ bať. Volũtaſ/ vbi dic̃: Spũs: tanq̃ vo/ luntas artificꝭ ſup materiã ędificij fa/ ciendi/ quid de quo faciat ꝯſiderans.

Ouidius. 1. metamorpho.

Eccꝉ. 18. a. Heb. 11. a. De conſe. diſ. 2. c. q2 tp̃s. X. ergo ſicut. et. c. panis eſt in al. De pe. diſ. 2. c. quod ergo. De ſum. tri. c. j.

Dixitqȝ deꝰ: Fiat lux

Allegorice a In principio id ẽ in filio q̃ dic̃: Ego ſum principiũ q̃ et loquor vob: Joh. viij. c. Et Apocꝉ. j. b. Ego ſum alpha et ω. b Crea/ uit celum: id eſt nouũ teſtamentum/ celeſtia ꝑmittens. d Et terra. i. vetus teſtamẽtũ terrena ꝑmittẽs. Vtrũqȝ teſtamẽtũ in chriſto creatũ eſt. Vñ Exo. xxvj. a. Cortinę tabnaculi q̃ figurãt vetꝰ ⁊ nouũ teſtamentũ: ope plumario cõpoſitę ſũt. Pluma ẽ acus: Acus ꝟo chriſtꝰ in ꝑ aduẽtu pforatꝰ in paſſiõe: pũget i ſcꝺo ſic̃ acus/ qñ vene rit i maieſtate. Per cuſpidẽ acus/ ſignificať ptãſ diuinitatꝭ/ q̃ pũget i iudicio. Per foramẽ acus/ fragilitas hũanitatꝭ: q̃ fuit pforata i cruce. Vtrũqȝ teſtamẽtũ dꝛ celũ/ vbi de diuini/ tate agiť: Terra/ vbi de hũanitate. Celũ ꝓpť ſenſũ ſpũalem: terra ꝓpť lr̃alẽ. Et bñ dic̃ ꝙ i filio factũ eſt vetꝰ ⁊ nouũ teſta mentũ: q2 filiꝰ ꝟbũ eſt in q̃ facta ẽ ſcp̃tura. Job. xxxiij. b. Se mel loquiť deꝰ. e Terra aũt erat inanis. i. vetꝰ teſta/ mentũ inutile: q2 lex neminem ad pfectum ducit: Heb. vij. c. f Et vacua/ ab ornatu quez habuit poſtea ꝑ chriſtũ ⁊ ex/ poſitores. Prouer. xv. a. Lingua ſapiẽtum ornat ſcientiaȝ. g Tenebrę erãt ſup faciẽ abyſſi: q2 ſcp̃tura ꝓfunda ẽ et obſcura. Ps. Tenebroſa aq̃ in nubibꝰ aeris. Job. iiij. b. Ps. 17.

Puteꝰ altꝰ ẽ. Itẽ Joh. v. f. Scrutamı ſcp̃turas: Illę eni lo/ quunť ꝺ me. q. d. In ꝓfũdo iuenietꝭ me. Vñ tenebrę tm̃ in ſupficie erãt: q2 intꝰ ẽ chriſtꝰ: q̃ dic̃: Ego ſũ lux mũdi: Joh. viij. b. q̃ in paſſiõe diſſoluit velũ lrę. Sȝ adhuc tenebrę ſũt ſu per faciẽ iudęoꝝ. ij. Corꝉ. iij. d. Vſqȝ i hodiernũ dic̃ idipſuȝ velamẽ manet in lectiõe veterꝭ teſtamẽti non reuelatũ. Eſa. xxix. d. Erit vob viſio oĩm ſic̃ ꝟba libri ſigti. Moraliter — Moraliter

a In principio. i. in filio. Filiꝰ ẽ creator celi. i. bonoꝝ: et terrę. i. maloꝝ. Eſa. xlv. a. Formãs lucẽ ⁊ creãs tenebras: fa/ ciens pacẽ ⁊ creãs malũ. Celi ſunt ſcti. Ps. Celi enarrãt ⁊c̃. Ps. 18.

Terra: mali. j. iij. c. Terrã comedes oĩbus diebus vitę tuę. e Terra aũt erat inanis. Mali ſũt inanes/ vacui a bo/ no: Boni ꝟo ſũt inanes/ vacui a tumore ſuperbię. Lucꝉ. j. e. Eſuriẽtes ipleuit bonis ⁊c̃. Phiľ. ij. a. Chriſtꝰ exinaniuit ſe/ metipm/ formã ſerui accipiẽs. g Tenebrę: pctõꝝ vel ig/ norãtię: h Sup faciẽ abyſſi. i. ſup cor pctõris. Hiere. xvij. b. Profũdũ eſt cor hoıs ⁊ inſcrutabile. Eſa. xxix. e. Vę q̃ ꝓfũdi eſtꝭ corde. Facies ps eminẽtior/ ſigt rõnẽ. Hiere. ij. d. Filij mẽpheos ⁊ thaneos ꝯſtuprauerũt te vſqȝ ad ꝟticẽ. Eſa. j. b. A plãta pediſ vſqȝ ad ꝟticẽ nõ eſt i eo ſanitaſ. Caro eni ꝑ luxuriã: ſpũſ ꝑ ſupbiã vľ maliciã corrũpiť. Vľ abyſſus/ genꝰ hũanũ ſup qꝺ erãt tenebrę añ aduẽtũ chriſti. Eph. v. b. Eratꝭ aliqñ tenebrę: nũc aũt lux i dño. i Spũs dñi fe/ rebať ſup aq̃s: q2 q̃cũqȝ fluãt hoies ꝑ pctã: ſp ſuperfeť dñſ ſic̃ auicula ſup nidũ cũ pulli eiꝰ rapiũť clamitãs. Hiere. iij. a.

* Tu fornicata es

¶ a ¶ Dixitq; deus: Fiat lux. i. ꝟbū genuit in q̄ erat vt fie-
ret lux. Uel facilitatē notat. i. tam facile lucē fec̄ vt q̄s loquit̄.
Lucē dicit lucidā nubem/claritate q̄dam tenui ſupiores mū-
di partes illuminātē. Hec fuit de materia p̄iacenti: in quam
Matth. 2. et. 3. etiā reſoluta ē facto ſole: ſicut dicit̄ de ſtella magoꝝ/⁊ colūba
chriſti. Alij dicūt ꝙ d̄ nihilo creata eſt cū ce-
lo ⁊ terra ī oriēte: que admodum ſolis circū agitata/ſuperius ⁊ in-
ferius hemiſpēriū illuminabat. Licet enim aque totum aeris ſpa-
cium continerēt: erāt tn̄ vaporabiles ⁊ te-
nues: vnde poterat ibi lux illa lucere: Cū eti-
am naute faciant aq̄s

a Dixitq; deus: Fiat lux. Et
b c facta eſt lux. Et vidit deus
d lucem ꝙ eſſet bona: et diui-
e ſit lucē a tenebris: appella-
uitq; lucē diē: et tenebraſ no-
f ctem. Factūq; ē veſpe ⁊ ma-
g ne dies vnꝰ. Dixit q̄z deus:
h Fiat firmāmētum in medio
aq̄rū: et diuidat aq̄s ab aq̄s.
i Et fecit deus firmāmētum:
k diuiſitq; aquaſ que erāt ſub
firmamento ab his q̄ erant
ſup firmamentū. Et factū eſt
l ita. Uocauitq; deus firma-
mentū celū: Et factū eſt ve-
ſpere ⁊ mane dies ſecūdus.

ſpiſſiores lucidaſ: artificio ſcilicet: oleo ē ore emiſſo ſub aq̄s. Cōmendat̄ autem auctor deus a facilitate operādi: vbi dici-
tur: Dixit. A diſpoſitione: vbi dicitur: Fiat lux. Ab appro-
batione operis: vbi dicitur: Uidit deus. Item circa creatu-
ram notant̄ tria: Perfectio: vbi dicit̄: Uidit deus lucē ꝙ eēt
bona. Diſtinctio: vbi d̄r: Diuiſit lucem a tenebris. Terminꝰ
nature: vbi d̄r: Factum eſt veſpere ⁊ mane. b ¶ Et facta
eſt lux. Per fiat/intelligit̄ eſſentia lucis in dei p̄ſciētia. Per
facta eſt: eſſentia eiuſdē in ꝓpria natura. c ¶ Et vidit deꝰ:
id eſt q̄ placuerat in preſciētia vt fieret: placuit in eſſentia vt
maneret. ¶ Uel tropice: Uidit. i. videri fecit. i. viſibilit̄ fec̄ ſi
eſſet q̄ videre poſſet. d ¶ Et diuiſit lucem a tenebris.
Hic incipit diſpoſitio: tn̄ aliq̄d addit d̄ creatiōe: q̄z ſimul cū
luce tenebras creauit. i. vmbrā ex obiectu corpiſ tenebroſi ad
ipſam lucē: Et ita tenebras ⁊ lucē creādo diuiſit loco ⁊ q̄lita-
te: vt nunq̄ ſimul eſſent: ſ; ſp eregiōe. Intelligit̄ etiā h diui-
ſio ágeloꝝ. Stātes lux: cadētes tenebre dicti ſūt. e ¶ Ap-
pellauitq; lucē diē. i. talem fecit: vt cōueniret ei hoc nomē
dies. i. clarū. Et dies d̄r a dian q̄d ē claritas. Lux ꝟo dicit̄ a
luendo: q̄z luit. i. purgat tenebras. Et dicunt̄ tenebre: q̄z te-
nent oculos ne videāt. f ¶ Factūq; ē veſpe. Luce enim
facta in oriēte/ꝓcedēte ad occidentē ad modū ſolis/factū eſt
veſpe: et eadem migrāte ſub terra ⁊ veniēte ad ortū/factū eſt
mane: et ſic factꝰ eſt dies vnꝰ naturalis ex vigintiq̄ttuor ho-
ris. Hoc notādū ꝙ mane ē terminꝰ finalis p̄cedētis diei: ini-
tiū ꝟo ⁊ pars ſequent̄. Un̄ prima non d̄r habuiſſe mane: q̄z
mane duplicē habet reſpectū: Eſt terminꝰ finalis p̄cedentis
diei/et initialis ſequent̄. g ¶ Dixit q̄z deꝰ ⁊c̄. Proſequit̄
moyſes opꝰ ſecūde diei: et d̄ diſtinctiōe opis p̄me diei. Opꝰ
p̄me diei/fuit opꝰ creatiōis: opus ſecūde ⁊ tertie/ opꝰ diſtin-
ctionis: opus triū ſequētiū/opus ornatꝰ. Un̄ p̄mo agit moy-
ſes de creatiōe: ſcd̄o de diſtinctiōe: tertio d̄ ornatu. h ¶ Fi-
at firmamentū. Firmamentum/ ſupficies mūdi ſenſibilis
ex aquis congelatis in cryſtallum: vt dicunt: alia omnia ſen-
ſibilia ꝯtinēs ad ſimilitudinē teſte oui. Et d̄r firmamentū/q̄z
firmū: et q̄z terminꝰ eſt aq̄rū que ſup ipm̄ ſūt/intrāſgreſſibil̄.
Et nota ꝙ dic̄: Fiat firmamētū: et ſimilit̄/ Fec̄ firmamentū:
et poſt/ Factū eſt firmamētū. In p̄ notat̄ factio firmamēti ī
dei p̄ſcia: In ſcd̄o factio eiuſdez in materia: In tertio factio
eiuſdē in ꝑfecta eſſentia. Uel in p̄ dei p̄ſciētia: in ſcd̄o āgelo-
rū noticia: in tertio ꝓductio ad eſſe. Nō ita dictū eſt d̄ luce:
q̄z angelica natura p̄ fuit in dei p̄ſcientia: ſcd̄o in ſui eſſentia:
vn̄ tn̄ bis dictū eſt: Fiat lux: et facta ē lux. Et nota ꝙ huius
diei opi nō adhibet̄ bn̄dictio: triplici de cauſa. Prima eſt: q̄z
p̄uidit lapſū angeloꝝ hac die futurū: Un̄ eccleſia hac die ce-
lebrat de angelis ad honorē ſtātiū. Scd̄a ē: q̄z binarꝰ ē infa-
mis numerꝰ. Tertia: q̄z opꝰ huiꝰ diei inexpletū/tertia die ꝑ-
ficit̄: vn̄ ⁊ opi illiꝰ diei bis bn̄dicit̄. k ¶ Diuiſitq; aquas
Pſ. 103. Daniel. 3. c. que erāt ſub firmamēto ⁊c̄. De q̄bꝰ: Qui tegit aq̄s ſu-
periora eiꝰ. Et itē: Bn̄dicite aque q̄ ſup celos ſūt. Et ſūt aq̄
iſte ꝯgelate ad modū cryſtalli: Un̄ a q̄buſdā dicunt̄ celi cry-
ſtallini: vel ſūt vaporabiles ad modū nebule. Et cur ibi ſint:

nouit deꝰ. l ¶ Uocauitq; deꝰ firmamentū celū. i. tale
fecit q̄d debeat dici celū: a celādo q̄z celat oīa īferiora ſub ſe.
¶ Beda. Strabus. Septē

* Tu fornicata es cū amatoribꝰ mult̄: nūc ſaltē reuertere: Moraliter
et ego ſuſcipiā te dic̄ dn̄s. Iō d̄r Eſa. lv. b. Inuocate eū dū
ꝓpe ē. Semp enī cir-
cūuolat nos dominꝰ.
Mat. xxiij. d. Hieru-
ſalē/hieruſalē: quotieſ
volui ꝯgregare filios
tuos quēadmodū gal
lina cōgregat pullos
ſuos ſub alas ſuas et
noluiſti. Item fertur
ſpiritus dn̄i ſuper cor
peccatoris per notici-
am: quia nihil latet
eū. Eccī. xxiij. c. Ocu-
li dn̄i multo plus lucidiores ſuper ſolem circūſpicientes om-
nes vias hominū: et ꝓfundum abyſſi: et hominū corda intu-
entes in abſconditas partes. a ¶ Fiat lux. Homo iuſtus
lux ē: et pctōr tenebra. Hi diuiſi ſūt merito ⁊ p̄mio. ij. Cor.
vj. c. Que ꝑticipatio iuſticie cum iniq̄tate: aut que ſocietas
luci ad tenebras? Prima dies a plena luce inchoauit/et luce
occidēte in veſperū declinauit. Sed iteꝝ luce redeūte ad or-
tum/lucem recepit: q̄z primꝰ homo factꝰ eſt in luce plena. i. in
pctī immunitate/poſt in tenebras ignorantie ⁊ pctī cecidit.
Sed iterum de morte ad vitam ꝑ chriſtū reſurgentē ad lucez
rediīt. Eph. v. d. Exurge qui dormis: exurge a mortuis ⁊ il-
luminabit tibi chriſtꝰ. Nos ꝟo oēs p̄ fuimꝰ tenebre: q̄z oēs
naſcunt̄ filij ire: Eph. ij. a. S; ꝑ gr̄az baptiſmalē vel ꝑnitē-
tiā ſumꝰ lux. Eph. v. b. Erat̄ aliq̄n tenebre: nūc āt lux ī dn̄o.
Allegorice a ¶ Fiat lux. Lux/boni āgeli: tenebre mali: Allegorice
vt dictū eſt. Uel lux: ſacra ſcp̄tura. Pſ. Lucerna pedibꝰ meiſ Pſ. 118.
ꝟbū tuū. Prouer. vj. c. Mandatū lucerna eſt: et lex lux. Si
vis videre hāc lucē: primo ſtude vt ſis in luce per cordis mū-
diciā. Sap. j. a. In maliuolā aīaz nō introibit ſapia. i ¶ Et
fecit deꝰ firmamentū. Firmamētū/ſacra ſcp̄tura: q̄ firma
eſt. Un̄ Prouer. xij. c. Labiū veritat̄ firmū erit in ꝑpetuū.
Deut̄. xxxiij. d. Tingat in oleo pedem ſuū: ferrum et es cal-
ciamentū eius. i. tingat affectum ſuū in gr̄a ſp̄uali: et ſic p̄di-
catio eius fortis fiet ⁊ durabilis. Itē ſcriptura ſacra ꝯfirmat
bonos in bono. Pſ. Uerbo dn̄i celi firmati ſunt. Item eſt Pſ. 32.
intranſgreſſibilis: q̄z in ea nemo debet eſſe nimis ſubtilis in-
q̄ſitor. Prouerb. xxij. in fi. Nō trāſgrediar̄ terminos anti-
quos q̄s poſuerūt pres tui. Ibidē. xxv. in fi. Sicut q̄ mel co-
medit multū ⁊ nō eſt ei bonū: ſic ꝑſcrutator maieſtat̄ oppri-
metur a gloria. k ¶ Diuiſitq; aq̄s ⁊c̄. Aque ſup firma-
mentū/ſūt myſteria nob abſcōdita. Aque ſub firmamēto/ſūt
opa dn̄i in p̄ſenti facta vel eoꝝ noticia. Nūc enī q̄ſi paruuli
potam̄ aq̄s inferioribꝰ: ſ; ī futuro potabim̄ aq̄s ſupioribꝰ q̄ſi
optimo vino. Pſ. Inebriabunt̄ ab vbertate domus tue: et Pſ. 35.
torrēte voluptat̄ tue potabis eos. Int̄ aq̄s diuidit dn̄s: q̄z
docet nos in p̄ſenti eē ꝯtētos lacte ſimplicis doctrine. Eccī.
iij. c. Altiora te ne q̄ſier̄. q. d. Aquas ſupiores noli bibere. i.
celeſtia ſecreta nimis inq̄rere: ſ; q̄ p̄cepit tibi dn̄s. q. d. Infe-
rioribꝰ aq̄s ſis ꝯtētꝰ. l ¶ Uocauitq; deꝰ firmamentū
celū. Sacra ſcriptura d̄r celū: q̄z in ea multa nobis abſcōdi-
ta celantur. Uel firmamētū: eccleſia. Aque ſuperiores/p̄- Aliter
lati: Inferiores: ſubditi. Uel firmamentū: chriſtꝰ. Aque Aliter
ſuperiores: celeſtes delectationes. Inferiores: terrene et
carnales: que dicuntur maria: iuxta illud Eccs. j. b. Om-
nia flumina a mari exeūt: et in mare reuertunt̄. Has diuidit
firmamentū: quia chriſtus per amaritudinē paſſionis mag- Luc. 16. g.
nū chaos int̄poſuit: vt nullus valeat ab his ad illas trāſire.
Quidā nō bn̄ diuidūt int̄ has aquas: q̄z ſub ſpecie ꝟtut̄ vi-
tiū intꝰ nutriūt. Matth. vij. c. Attēdite a falſis ꝓphet̄ q̄ ve-
niūt ad vos ī veſtimēt̄ ouiū: intrinſecꝰ aūt ſūt lupi rapaces.
¶ Moraliter i ¶ Firmamentū: Aīa rōnalis. Aque ſu- Moraliter
periores: ſancta deſideria ⁊ mūde cogitatiōes: De quibus:
* Bn̄dicite aque

Aer
Ether
Olympus
Spaciū
Firmamentum
Celum angelorum
Celū ſancte trinitatꝪ.

℟ Beda/Strabꝰ / Septē ſūt celi

Hieronymꝰ ecōuerſo Primo celum ſancte trinitatis. Secundo angelorum. Tertio firmamentum: et ſic de alijs.

Mūdus
Tota machina mūdialis. Phs.pan.id eſt omne.
Regio ſublunarꝪ. Joh.xij.c. Pꝛiceps huiꝰ mūdi.
Celum empyreū ꝓpter ſui mūdiciā. (dicatꝛ.
Hō/totiꝰ mūdi i ſe hñs imaginē. Mar.ſi. Pre/
Supioꝛ ps rōnis.i.ſynderesis.Joh.iij.c. Jn mū/ dum venit.

a Dixit vo deus: Congregē/ b tur aque q̄ ſub celo ſūt in lo/ c cum vnū: ⁊ appareat arida. d Factumq̄ ē ita. Et vocauit deꝰ aridā terram: ꝯgregatio/ e neſq̄ aq̄ꝝ appellauit maria. f Et vidit deꝰ ꝙ eſſet bonū: ⁊ g ait: Germinet terra herbam h i virētē et faciētē ſemē: et lig/ nū pomiferū faciēs fructum k l iuxta genꝰ ſuū: cuiꝰ ſemen in ſemetipſo ſit ſup terrā. Et fa ctum eſt ita. Et ꝓtulit terra herbam virentem ⁊ afferen/ tem ſemen iuxta genus ſuū lignumq̄ faciens fructum: et habens vnumquodq̄ ſe/ mentem ſm̄ ſpeciem ſuam.

a Di/ xit vo deꝰ: Cōgre/ gent̄ aque. Tertio die ꝯgregauit deꝰ aq̄s q̄ erāt ſub firmamēto in locū vnū: que licet plura obtineant loca: tñ dicte ſūt ꝯgregate in vnū: qꝛ ꝯtinuāt̄ in vnū intra viſcera ter/ re. Et potuit eē vt aq̄ q̄ totū aeris ſpacium occupabāt vapoꝛabi/ les/ſolidate modicum obtineāt locū: vel terra paululū ſubſedit: vt intra ſe eas tanq̄ in matrice ꝯcluderet. Et ſic apparuit arida terra.ſ.q̄ ꝑus late bat ſub aq̄s. Et tūc ꝓpꝛie dicebat̄ humꝰ ab humoꝛe: Arida ꝟo tūc ꝓpꝛie dicta ē/aq̄s in vnū collectꝪ a ſui natura. Terra ꝟo ð͛: qꝛ terit̄ pedibꝰ: vel alijs tribꝰ elemētꝪ circūpoſitꝪ. So lū: a ſoliditate. Tellus qꝛ tolerat hoīs laboꝛes: vel qꝛ eiꝰ fru ctus tollimꝰ. d Et vocauit deꝰ aridā terrā.i. talē fe/ cit q̄ ſic ꝓpꝛie deberet vocari: vel vocari voluit: vel ꝓuidit. e Appellauit maria. Expone ſimilit̄. Hebꝛei enī quā/ libet aq̄rū ꝯgregationē appellant maria. f Et vidit de/ us.i.qđ placuit in ꝟbo: placuit in ope. g Et ait: Ger/ minet.i.germē ⁊ germinādi potētiā a me ſuſcipiat. Nō ſuc ceſſiue germiauit/vt ꝑ floꝛes faceret/poſtea fructꝰ: ſed ſimul fructꝰ habuit et potentiā fructificādi. Et hec potētia ð͛ na/ tura.i.vis rebꝰ īſita ex ſilibꝰ ꝓducēs ſimilia. Hic mlti autu/ māt mūdū factū in autūno: ſꝫ i vere credit̄ creatꝰ ⁊ recreatꝰ. h Et faciētē ſemē: vñ alia renaſcant̄: vt ſit generatio re/ rū ꝑpetua. Nota ſemētꝪ ſolet dici anteq̄ ſerat̄ dū adhuc ē in ſemēticio.i.i hoꝛreo: ſemē dū ſerit̄: ſeminiū qñ iactū ē. Solet etiā dici ſemē hoīm: ſeminiū aīaliū: ſemētꝪ arboꝝ ⁊ herbaꝝ. ℟ Et vidit deꝰ ꝙ eſſet

Moꝛaliter
Daniel.3.c.
* Bñdicite aq̄ oēs q̄ ſup celos ſunt dño. Et Job.xij.c. Si ꝯtinuerit aq̄s/oia ſiccabunt̄: ſi emiſerit eas/ ſubuertēt terrā. Inferioꝛes ſunt terrena deſideria ⁊ imūde cogitatiōes. iiij. Reg.ij.d. Hitatio huiꝰ ciuitatꝪ optima ē: ſꝫ aq̄ peſſime ſūt.

Allegoꝛice
Allegoꝛice b Congregentur aque que ſub ce lo ſunt ⁊c̄. Aque ſub firmamēto/ſūt infideles ſub ſacra ſcri ptura: Boni enī ſunt ſup: quia iuſto non eſt lex poſita.j.Ti/ moth.j.b. ſed iniuſtis/vt eos coerceat a malo. Hinc eſt ꝙ in Ezech.j.c. rote ſequunt̄ aīalia: qꝛ ſcriptura magꝪ ſequit̄ iu/ ſtos q̄ iuſticia eam. Aque iſte ꝯgregate ſūt in vnū: qñ ceſſa/
Al. ꝑdicta
uit ꝑſecutio que inualuerat tātū in ꝑmitiua eccl̄ia: et ꝑ reddita eſt pax eccleſie: et tūc apparuit arida.i. eccleſia. Uel Con/ gregent̄.i.ꝯgregabunt̄ in lacum inferni. Uñ. Eſa.xxiiij.d. Cōgregabunt̄ ꝯgregatiōe vniꝰ faſcis i lacū: et claudent̄ ibi i carcere: et poſt multos dies viſitabunt̄. c Et appareat id ē apparebit: arida.ſ.eccleſia q̄ ad bonos ab humoꝛe no/ xio: De q̄ Job.xl.c. Sub vmbꝛa doꝛmit. Et q̄ ad maloſ ari/ da ab humoꝛe grē. De hac ariditate Luc.xxiij.e. Si in vi/ ridi hec faciūt/i arido q̄d fiet? d Et vocauit deꝰ aridā terrā. Eccleſia arida facta ab hūoꝛe noxie ꝯcupiſcētie: rec/ te vocat̄ terra: qꝛ tūc incipit teri.ij. Timoth. iij. d. Oēs qui pie volūt viuere i chꝛiſto ieſu ꝑſecutionē patient̄. Eſa.liiij.d Ecce creaui fabꝝ ſufflantē in igne pꝛunas. Fabꝛi ſūt mali/q̄

tribulāt mō bonos i igne tribulatiōis. Ecōuerſo mali mō ꝓ/ ſperant̄. Ps. Ecce pctōꝛes ⁊ abūdātes i ſeculo obtinuerūt diuitias. De h admirat̄ Job.xxj.a. Quare impij viuūt/ſub limati ſūt ꝯfoꝛtatiq̄ diuitijs? Poſtea determinat: Ducūt in bonis dies ſuos: ⁊ in pūcto ad inferna deſcēdūt. Hiere.xij.a. Cōgrega eos q̄ſi gregē ad victimā. Solet dici: Terra es ⁊ i terrā ibis: ſꝫ moꝛtuꝰ ē terrenꝰ adā ⁊ venit celeſtꝪ: vñ nunc ð͛: Terra es ⁊ i celū ibis. Uis audire h? Matth. v.a. Beati q̄ ꝑſecutionē patiunt̄ ⁊c̄. Myſtice e Cōgregatiōeſq̄ aq̄rū appellauit maria.i. delectatiōes tꝑales: qꝛ i ama/ ritudinē terminant̄: q̄uis ſectarībꝰ dulces videant̄. Eſa.lvij. in ſi. Impij q̄ſi mare feruēs qđ quieſcere nō pōt: ⁊ redūdāt fluctꝰ eiꝰ in ꝯculcatio/ nē ⁊ lutū. Itē aq̄ infe/ rioꝛes/ſūt carnalia de ſideria: q̄ debēt ꝯgre/ gari i vnū locū.i.i mē te ad dolendum. Ps. Cōgregās q̄ſi in vtre aq̄s marꝪ. Qđ in vtre reponit̄/ad aliquem vſuꝫ ſeruat̄. Eſa.xxx/ viij.c. Recogitabo ti/ bi ⁊c̄. Mali ꝯgregant aq̄s iſtas i vtre ſuo.i. in coꝛde ad delectādū et ope ⁊ cogitatiōe. Pꝛouer.xxij.c. Stulticia colligata eſt in coꝛde pueri: ſꝫ ꝟga diſcipline fugabit eā. Oſee.xiij.d. Colli/ gata ē iniq̄tas ephꝛaim: abſcōditū eſt pctm̄ eiꝰ ⁊c̄. c Ap/ pareat arida. SublatꝪ aq̄s apparet arida: ſic ſublatꝪ pec/ catis apparet deo facies mētꝪ nr̄e. CantꝪ.ij.d. Oñde mihi fa ciem tuā. e Cōgregatiōes aq̄rū appellauit ma/ ria.i. delitias tꝑales. Pꝛouer.xiiij. b. Extrema gaudij luctꝰ occupat. Itē diuitie dicunt̄ mare: qꝛ plene ſūt amaritudine. Gregꝰ. Cū laboꝛe acq̄runt̄: cū timoꝛe poſſident̄: cuꝫ doloꝛe amittunt̄. Oſee.xij.d. Ad iracūdiā me ꝓuocauit ephꝛaim i amaritudinibꝰ ſuis. g Germinet terra herbaꝫ.i. ipſa eccleſia minoꝛes fideles: i Et lignū pomiferū.i. maio/ res. Uel terra.i. anima: herbam: id eſt bona deſideria ⁊ ſan/ ctas meditationes. Et lignū pomifeꝝ: id eſt bona opera: vn/ de ꝓuenit odoꝛ bone fame. Matth.v.b. Luceat lux veſtra. Uel herba: minoꝛa opera de viroꝛe fidei pꝛodeuntia. Lig/ num pomiferū: maioꝛa. In hoc qđ dicit: Uirentem: mone/ mur conſiderare fragilitatē humanam: que mane viret: ve/ ſpere decidit: indurat ⁊ areſcit. Lignum pomiferū radicē ha/ bet/dilatationē/erectionem/folia/fructus: ſic iuſtus debet ha bere charitatis radicem. Gregꝰ ſup Job. Nihil habet viri/ ditatꝪ ramus boni operis/ niſi manſerit in radice charitatis. Item dilatationē charitatis/que ſe extendit ad ſiniſtraꝫ per patientiā: ad dexterā per beniuolentiā.j. CoꝛꝪ.xiij.b. Chari tas patiens eſt ⁊c̄. Erectionē ſpei: Folia/ſanā doctrinā: Fru/ ctus/bona opa. k Iuxta genꝰ ſuū. Hoc fit qñ homo homini bona ſua cōmunicat per pietatē: et in malis illiꝰ cō/ patitur per cōpaſſionē. De pꝛimo/ Job.xxxj.b. Si comedi buccellam meā ſolus. De ſecūdo/ Job.v.d. Uiſitās ſpeciem tuam non peccabis.ij. CoꝛꝪ.xj.g. Quis infirmat̄ ⁊c̄. Pꝛo/ pꝛie iuxta genus ſuū facit fructum/ qui miſericoꝛs ē. Natu/ ralis enī eſt omni homini miſericoꝛdia. Job.xxxj. b. Ab in/ fantia creuit mecū miſericoꝛdia: et de vtero egreſſa ē mecū. Uel iuxta genus facit fructum: qui in laboꝛe ⁊ doloꝛe peni/ tentie viuit. Job.v.b. Hō naſcit̄ ad laboꝛē.j.iij.d. In ſudo/ re vultus tui ⁊c̄. Lucifer queſiuit hic requiem: et ideo miſer cecidit/vt in eternū laboꝛet ⁊ doleat. Eſa. xiiij.d. Aſcēdā ⁊c̄. l Cuius ſemen in ſemetipſo. In ſemetipſo ſemē ha/ bet: q̄ teſtimoniū habet ꝓpꝛie ꝯſcie: q̄ de ſe magꝪ ſibi q̄ adu/ latoꝛibꝰ credit. EccꝪj.xxvij.b. Hō ſenſatꝰ i ſapia manet ſicut ſol: Nam ſtultus vt luna mutat̄. Sic ⁊ illi q̄ ꝓpꝛias ꝯſcias in alioꝝ linguis poſuerūt. Btūs Berñ. Qui ꝯſciētias ſuas in alienis linguis poſuerit: mō magni: mō parui: mō nulli videt̄ pꝛout linguis hominum eos vitupare placuerit vel laudare.
* Moꝛalit̄: Fiāt lumiaria

Marginal notes (right): Ps.72. — i.3.d. — Myſtice. — B — ꝑ Ps.32. — Al. ꝑ ferentem — Al. ꝑ ſemen — Ps.89.

a Et vidit dẽus ꝙ eẽt bonũ:
Factũq; eſt veſpere ⁊ mane
b dies terti⁹. Dixit aũtẽ deus:
c Fiãt lũmiaria in firmãmẽto
d
e cęli:et diuidãt diẽ ac noctẽ:
f et ſint in ſignã et tpã et diẽs
g
h et ãnos: et lũceãt ĩ firmamẽ/
i
to cęli:et illuminẽt terrã. Et
factũ eſt ita. Fecitq; de⁹ duo
k lũminaria magna:luminare
maius vt p̄eſſet diei:et lumi/
nare min⁹ vt p̄eſſet nocti: et
ſtellas. Et poſuit eas de⁹ in
firmamẽto cęli vt lucerẽt ſu/
per terrã: et p̄eẽſſent diei ac
nocti/⁊ diuiderẽt lucẽ ac te/
nebras. Et vidit de⁹ ꝙ eſſet
bonũ:Et factũ eſt veſpere et
l mane dies q̃rt⁹. Dixit ẽtiam
m de⁹: Producãt aquę rẽptile
n
o ãnimę viuẽtĩ ⁊ võlatile ſup
p terram / ſub firmãmẽto cęli.

G a Et vidit de⁹ ꝙ eẽt bonũ.i.approbauit: vel bonũ vi/
ſibile fecit. b Dixit aũt de⁹. Proſequit̃ op⁹ q̃rtę diei:ĩ
qua ⁊ in ſequẽtib⁹ agit de ornatu mũdi. In p̄ma enĩ ęgit de
creatiõe: In duab⁹ ſequẽtib⁹ de diſtinctiõe. Incipit aũt ab
ornatu ſup̄ioꝝ.i.firmamẽti/ ſicut ⁊ in diſtinctiõe fecerat. Et
hoc ẽ: c Fiãt lu/
minaria.i.ſol/ luna
et ſtellę. Stellę ſũt in
firmamẽto fixę ſ̃m q̃ſ
dam vel ꝑ ſe ipſũ:ſ̃m
alios ſol ⁊ luna ⁊ cęte/
ri planetę ſub ſtelliſ in
ęthere. e Et diui/
dant. Quia ſol exi/
ſtens ſup terrã/ diẽ fa/
cit:exiſtẽs ſub t̃ra/no/
ctẽ: quã luna ⁊ ſtel/
lę illuſtrãt. f In ſi/
gna:ſerenitatiſ ⁊ tem
peſtatiſ. Vel/in ſig/
na et tpa.i. in ſigna
tempoꝝ: vt.ſ. diſtin/
guãt int̃ quattuor tpa ãni. Nõ enĩ facta ſũt in ſigna euẽtuũ:
q̃ſi oĩa ↄtingãt p ↄſtellatiões:ſicut dicũt q̃dã: Cõtra q̃s diſ/
putat Aug⁹ ſatis ĩ li.de ciui.dei. h Dies et ãnoſ: Plu/
ralit̃ dicit ꝓpt̃ diẽ naturalẽ ⁊ vſualẽ: ⁊ annũ ſolarẽ ⁊ lunarẽ.
k Lumiaria magna:lumĩe ⁊ corpe:nõ tm̃ cõparatiõe ſtel/
larũ. l Dixit etiã de⁹. Opus q̃ntę diei ẽ. m Repti/
le.i.piſces. Sicut enĩ terra habet ſua reptilia:ita ⁊ aq̃.ſ. pi/
ſces. n Animę viuẽtis: quę tñ cum corpe morit̃. Sola
aĩa rõnalis ꝑpetua eſt: vegetabilis ⁊ ſenſibilis cũ corpe mo/
riunt̃: nec ꝓp̃rie dicunt̃ aĩę/ ſ̃ potẽtię q̃dã. o Et volati/
le. Nota volatilia facta ſũt ð aq̃s:licet eoꝝ loc⁹ ſit aer: Aer
enĩ nõ erat tãtę corpulẽtię vt de ipſo formarent̃. Poſſet tñ
deus de aere ſi vellet/ea facere: ⁊ ꝓpterea facilis ẽ trãſit⁹ ð aq̃
in aerẽ:et ecõuerſo aq̃ defacili rareſcit in aerẽ: et aer ↄdenſat̃
in aquam. n Animę viuentis.i. ꝙ ſit animal viuens.
p Sub firmamento.i.in aere. Et eſt contra platonẽ:qui
ponebat angelos factos ad ornatum aeris : cum tñ conſtet
omnes angelos creatos ĩ empyreo : ſicut aĩa creat̃ in corpe.
G Creauitq;:id eſt

Moraliter * Moraliter c Fiãt lumĩaria. Lumĩaria.i.ẽ iuſti.
Phil.ij.b. Int̃ q̃s luceti̋ ſic̃ lumĩaria ĩ mũdo/ v̄bũ vitę ↄti/
nẽtes. Et recte iuſti lumĩaria dicunt̃:q2 ſic̃ lumĩaria q̃cq̃d de
eis mẽtiant̃/nõ mutãt curſũ:ſic iuſti q̃cq̃d dicãt mali/ſp ĩ bo/
no ꝑſeuerãt. Prouer.xij.c. Nõ ↄtriſtabit iuſtũ q̃cq̃d ei acci/
derit. d In firmamẽto. Phil.iij.d. Cõuerſatio nr̃a ĩ cę/
lis ẽ. e Diuidãt diẽ ac noctẽ. Hic notat̃ diſcretio:ð q̃
btũs Berñ. Diſcretio nõ ẽ tã virt⁹ q̃ȝ auriga v̄tutũ.j. Theſ/
ſal.v.d. Oĩa ꝓbate/ qð bonũ eſt tenete : Hoc ẽ diuidere int̃
Aliter diẽ ⁊ noctẽ. Vel k Duo lumĩaria:ſũt duo teſtamẽta. Lu
miare mai⁹/nouũ teſtamẽtũ: Lumiare min⁹: vet⁹ teſtamẽtũ.
Vel lumĩare mai⁹ ⁊ min⁹/doctoreſ maioreſ ⁊ mĩoreſ:q̃ debẽt
lucere ĩ firmamẽto ſacrę ſcp̄turę:nõ ſub modio cõmodi tpal̃:
vel ſub lecto carnalis voluptatiſ. Matth.iiij.c. Nemo accẽ/
dit lucernã ⁊c. Vel ſub ſacco cilicino. Apoc̃.vj.d. Sol fact⁹
eſt q̃ſi ſacc⁹ cilicin⁹.i.lumẽ p̄lati vel doctoris abſconditũ ſub
horrore pcti. Et nota ꝙ dicit: Sub firmamẽto/nõ ſup: quia
nõ pl⁹ ſape q̃ȝ oportet ſape: Roma.xij.a. Job.xxvj.c. Qui
tenet vultũ ſolis ſui ⁊ poſuit ſup eũ nebulã/terminũ circũde/
dit aq̃s. Prouer.xxiij.a. Noli laborare vt diteriſ:ſ̃ prudẽtię
tuę pone modũ:et ne erigas cor tuũ ad diuitias q̃s hr̃e non
potes. Oẽs aues ſub firmamẽto habitãt:ſ̃ q̃dã in aere: q̃dã
in terra:q̃dã in aq̃s:q̃dã nũc in aere:nũc in aq̃s. Primi/ↄtẽ/
platiui:ſecũdi/actiui:tertij/ſtudioſi:quarti/q̃ nunc orõni va/
cãt/nũc ſtudio ſcp̄turaꝝ: De q̃b⁹.ij. Cori̋.v.c. Siue mẽte ex
cedim⁹ deo: ſiue ſobrij ſum⁹ vob. f In ſigna. Boni ſũt
in ſigna/trib⁹ modiſ. In ſignũ cui ↄ̃dicet̃. Luc̃.ij.e. Hic po
ſit⁹ eſt ĩ ſignũ cui ↄ̃dicet̃. Job.xvj.c. Tenuit ceruicẽ meam/
ↄfregit me:et poſuit me q̃ſi in ſignũ. Scd̃o ſunt in ſignũ.i.ĩ

ſpectaculũ.j. Cori̋.iiij.b. Spectaculũ facti ſum⁹ mũdo ⁊ an/
gelis ⁊ hoĩb⁹. Angeli q̃dẽ tam boni q̃ȝ mali diligent̃ nos in/
ſpiciũt. Btũs Berñ. Illos inuidię paſſio:iſtoſ miſericordię
cõpaſſio ſollicitat/ vt in nos intẽdãt inceſſant̃. Tertio mõ ſũt
in ſignũ futuri. Hoc enĩ qð mõ boni patiunt̃/certiſſimũ ſig/
nũ eſt ꝙ mali q̃ modo
florẽt nõ remanebunt
impuniti. Eſa.xxxij.c.
Sup humerũ populi
mei aſcendunt ſpinę ⁊
vepres. g Et tpa.
Tp̄s maloꝝ modo ẽ:
ſ̃ tp̄s bonoꝝ ĩ futuro
erit. Joh.vij.a. Tp̄s
meũ nõdum aduenit:
tp̄s aũt v̄rm ſp ẽ para
tum. Luc̃.xix.g. Et
nũc q̃dẽ ĩ hac die tua
q̃ ad pacẽ tibi. Hiere.
xvij.c. Diẽ hoĩs non
deſideraui. Job.iij.d.
Quare data ẽ miſero
lux: b Et dies et ãnoſ. Dies/ſinguli iuſti:ãni/collectio
iuſtoꝝ. Job.iij.a. Nõ computent̃ in dieb⁹ ãni. Dies ⁊ ãni ĩ
ſe reuoluunt̃:ſic boni ſp ad ꝓp̄riã ↄſciẽtiã reuertunt̃/ ↄſiderã/
tes ꝓp̄riã fragilitatẽ. Sap̄.viij.c. Intrãs in domũ meã con/
quieſcã. i Luceãt in firmamẽto.i.in chriſto. Boni enĩ
apud deũ ſemp lucidi ſũt/licet ſint mũdo deſpecti. Job.xij.
a. Deridetur iuſti ſimplicitas/lampas ↄtempta apud cogita
tiones diuitũ/parata ad tp̄s ſtatutũ. Vel k Duo lumi/ Aliter
naria:chriſtus ⁊ moyſes. Luminare maius chriſtus/qui p̄/
fuit populo nouę legis. Luminare min⁹/ moyſes qui p̄efuit
populo iudaico. Stellę/prophetę et apoſtoli. Vel luminare Aliter
maius/chriſtus qui p̄eeſt diei.i.iuſtis. Luminare min⁹/bea/
ta maria quę p̄eeſt pctõribus. Stellę/alij ſancti. Firmamen
tum/eccleſia. Aquę fluidę/genus humanũ. Eccs.j.a. Gene/
ratio aduenit ⁊ p̄terit:terra autem in ęternũ ſtat.i.eccleſia. ij.
Regi̋.xiiij.d. Oẽs morimur ⁊ q̃ſi aq̃ dilabimur in terrã quę
nõ reuertent̃. Piſces qui remanẽt in aqua vnde facti ſũt:ma
li ſũt qui remanẽt ĩ corruptiõe pcti in q̃ nati ſunt. Oſee.ij.a.
Ne forte expoliem eã nudã/ ⁊ ſtatuã eã nudã ſ̃m diẽ natiui/
tatis ſuę. Ezech.xvj.a. In die ortus tui non eſt p̄ciſus vm/
bilicus tuus. Aues quę ſurſum eleuant̃ ab aquis: ſunt q̃ ha/
bent cor eleuatũ a terreniſ ad cęlũ:et tñ ſub firmamẽto:quia
ſemp recogitãt infirmitatẽ ſuã. Eph.iij.b. Mihi omniũ ſan/
ctoꝝ mĩmo data eſt gr̃a hęc:in gentib⁹ euãgeliçare inueſtiga
biles diuitias chriſti. Vel per aquã/baptiſm⁹ accipit̃. Zach.
xiiij.b. Exibũt aquę viuę de hieruſalẽ : mediũ earũ ad mare
orientale/et mediũ ad mare nouiſſimũ: quia baptiſatoꝝ vna
pars eligit amaritudinẽ in p̄ſenti ꝓpter chriſtũ / cui nomen
oriens:alia pars fluit ad amaritudinẽ ęternã: et h̃ ẽ mare no/
uiſſimũ. Joſue.iij.d. Aquę intumeſcẽtes adinſtar montiſ ap/
paruerũt ꝓcul ab vrbe q̃ vocat̃ edom:q̃ v̄o inferiores erant
in mare ſolitudinis:qð nũc vocat̃ mortuũ/deſcenderũt. Per
aquas intumeſcẽtes/intelligunt̃ boni:qui ſub pedib⁹ ſuis to/
tũ mũdũ habẽt:vnde ⁊ ꝓcul ſũt ab edom.i.amore terrenoꝝ.
Edom enĩ interp̄retat̃ terren⁹. Per aquas quę in mare mor
tuũ deſcenderũt:ſignificant̃ mali: qui deſcendũt in infernũ:
vbi ſemp viuẽt in morte. Ps̃. Mors depaſcet eos. Apoc̃. Ps̃.48.
ix.b. Quęrent hoĩes mortem ⁊ non inueniẽt eam : deſidera/
bunt mori/et mors fugiet ab eis. Juſtum eſt enim vt qui ſp
vixit ĩ culpa/nunq̃ȝ moriat̃ in pęna. m Reptile/ cupidi.
Btũs Berñ. Age miſer:ſequere ducẽ tuũ. Oculi tui ſubli/
me videant:multiplica p̄bẽdas:hinc ad archidiaconatũ euo
la:ad ep̄atum aſpira:paulatim aſcẽdis:ſed non paulatim de/
ſcendes: imo tanq̃ȝ fulgur impetu vehementi. n Animę
viuentiſ. Mali mõ viuũt: ſed nõ ſentiũt. Prouer.xxiij.d.
Vulnerauerũt me ⁊ nõ dolui: verberauerũt me ⁊ non ſenſi.
Duplex eſt deſperatio de vulnerato:vel q̃ñ nõ ſentit vuln⁹:
vel q̃ñ nimis ſentit. Prima nõ q̃rit medicũ:ſcd̃a nõ ſuſtinet.
Moralit̃. Piſces/Boni

Demaio. et obe.c. ſolite

a Creauitq; deus cete gran/
b dia: ⁊ omnē animā viuentē
c atq; motabilē quā pduxe/
rant aque in ſpecies ſuas: et
omne volatile ſm gen⁹ ſuū.
Et vidit deus ꝙ eſſet bonū
bndixitq; eis/ dicēs: Creſci/
te et multiplicamini ⁊ reple/
te aquas maris: aueſq; mul/
tiplicent̄ ſup terrā. Et factū
eſt veſpe et mane/ dies q̄nt⁹.
d e Dixit q; deus: Producat
f g terra animā viuētē in gene/
h i re ſuo: iumēta ⁊ reptilia ⁊ be
k ſtiās terre ſm ſpecies ſuas.
Factūq; eſt ita. Et fecit de⁹
beſtias terre iux̄ ſpecies ſu/
as: ⁊ iumēta ⁊ oē reptile terre
i genere ſuo. Et vidit de⁹ ꝙ
l eſſet bonū/ et ait: Faciamus

a Creauitq;: id ē plaſmauit: id ē de p̄iacenti materia fecit.
b Cete grādia. Hic accipit̄ cete neutri gener̄ indeclina/
bile. Eſa. xxvij. a. accipit̄ maſculini gener̄ ⁊ declinabile: Et
occidet cetū qui ē in mari. c Motabilē. i. mobilē de eſſe
ad nō eſſe. g Iumēta ⁊ reptilia et beſtias ⁊c̄. Que/
sen. dis. 15. rit hic Aug⁹ de noci/
uis aialib⁹ ⁊ pniciosis
et venenoſis/ an crea/
ta fuerit talia an̄ pec/
catum: an poſt creata
fuerint ad vindictam
hoīs. Et videt̄ velle
Aug⁹. ꝙ talia fuerint
q. 1. nuptie creata inoxia: ſ3 poſt
pctm̄ ceperūt eſſe no/
ciua hoī/ cū ante non
poſſent. Et nota ꝙ re
ptiliū tria ſunt gene/
ra: Quedā trahentia:
vt v̄mes/ q̄ ſe ore tra/
hūt. Quedā ſ̄pētia:
vt colubri/ qui vi coſtarū ſe trahūt ⁊ rapiūt. Reptātia pedi/
bus: vt lacerte: botrace. Minutoꝝ ṽo ſūt ſex genera. Quedā
ex exhalatiōib⁹ hn̄t eē: vt bibiōes ex vino: papiliones ex aq̄.
sen. dis. 15. Quedā ex corruptiōe humoꝝ: vt v̄mes i ciſternis. Quedā
ex cadauerib⁹: vt ſcarabei vel ſcabrones ex iumēt̄. Quedā ex
corruptiōe lignoꝝ: vt teredies. Quedā ex corruptiōe herba/
rū: vt tinee ex olerib⁹. Quedā ex corruptiōe fructuū: vt cur/
culiōes ex fabis. Que ſine corruptiōe naſcunt̄: p generationē
tūc facta ſūt. Que aūt ex corruptiōe nata ſūt: poſt pctm̄/ fa/
cta ſūt hoī nociua ꝓpt̄ tria. Propt̄ punitionē: Punit̄ enī hō
cū ab illis ledit̄ vel timet ledi. Propt̄ correctionē: Corrigit̄
enī/ cū ſciat hec pctō ſuo accidiſſe. Propt̄ inſtructionē: In/
ſtruit̄ enī: vidēs hec mīma ſibi nocere poſſe/ recordat̄ ſue fra/
gilitat̄ ⁊ humiliat̄ corā deo ⁊ q̄rit veniā de pctō. Qr etiā q̄/
dam ſeuiūt in mortuos: totū eſt ad hoīs inſtructionē: ne ſci/
Luc. 21. d. licet timeat aliquod genus mort̄: qr capillus de capite eius
non pibit. De herbis ⁊ arboribus infructuoſis poteſt dici/ ꝙ
ante peccatū fuerūt fructuoſe: ſed poſt peccatū ⁊ ꝓpter pecca
tum/ facte ſunt infructuoſe: ⁊ naſcunt̄ poti⁹ hoī ad laborem et
dolorem q̄3 ad vtilitatē. Uel poteſt dici ꝙ poſt peccatū orta
Infra. 3. c. ſunt huiuſmodi: qr dictū eſt hoī: Pariet tibi terra ſpinas et
tribulos. Uel poteſt dici: ꝙ oīs arbor ⁊ herba vtilis eſt: ſ3 in
plurib⁹ latet nos vtilitas. Et qd̄ dictū eſt piſcib⁹: Creſcite ⁊
multiplicamini: his etiam dictū intelligit̄. l Faciamus
hoīem ⁊c̄. Facta ⁊ ornata domo/ introducitur habitator.
Et loquitur deus ſm iudeos ad angelos: ſm catholicos lo/
quit̄ pater ad filiū ⁊ ſpm̄ſctm̄: Uel eſt vox cōmunis triū pſo/
narū: Et ꝙ dr̄ pluralit̄: Faciam⁹: et noſtrā: notat pluralitatē
pſonarū. Qr dicit̄ ſingularit̄: ad imaginē ⁊ ſimilitudinē: no/
tat vnitatem eſſentie. Imago/ q̄ ad naturalia: ſimilitudo q̄ ad
gratuita. Uel imago/ q̄ ad potentiā cognoſcēdi: ſimilitudo q̄
ad potentiā diligēdi dicit̄. Uel imago dei dicit̄ homo q̄ntum
ad potentiā
Moraliter Moraliter Piſces/ Boni actiui: q̄ ꝓpt̄ ſollicitudinē
p̄ximi iux̄ terrā repūt. Aues: ꝯtemplatiui: q̄ ſurſum volāt.
Aque/ ſūt ꝯcupiſcētie. Ex his aq̄s pducit̄ reptile. i. q̄libet
bon⁹/ cuius mens circa terrā v̄ſat̄. i. circa corpus/ vt illud ex/
colat per diſciplinā ⁊ abſtinentiam: ⁊ ſpinas ⁊ tribulos: id eſt
mala deſideria ⁊ imūdas cogitatiōes amoueat. Eſa. xxvj. d.
Iuſticiam non fecim⁹ in terra: ideo non ceciderūt habitato/
Myſtice res ei⁹. d Dixit quoq; ⁊c̄. Littera plana eſt. My/
ſtice. Tria ponit moyſes: Reptile/ beſtias/ iumenta: per q̄
ſignificantur illa tria. j. Joh. ij. c. Omne quod eſt in mundo
⁊c̄. Hec tria de terra oriuntur: quia de amore terrenorū/ vni/
uerſa malicia ortum habet. j. Timoth. vj. b. Radix omnium
malorum cupiditas. Per reptile ſignificant̄ cupidi: qui cir/
ca terram repunt. Btūs Bern̄. Circūit vt ſedulus explora/
tor: ſimulat/ diſſimulat/ ſequit̄/ obſequit̄/ manib⁹ ⁊ pedib⁹ re/
pit: vt quoquo modo ſe ingerere queat i p̄rimoniū crucifixi.

Per iumēta/ luxurioſi. Johel. j. d. Computruerūt iumēta i
ſtercore ſuo. Per beſtias/ ſupbi. Job. xxix. c. Cōterebā mo/
las iniqui. Hec tria ſignificant̄ Job. xij. b. per iumēta/ piſces
et volucres: ibi: Interroga iumēta ⁊ docebunt te. Ideo dia/
bolus dicit̄ auis/ q̄ſi temptat d̄ ſupbia: dicit̄ bos/ q̄ temptat
de luxuria: piſcis/ q̄ſi
temptat de auaricia.
Job. xl. d. Nūq̄d ex/
trahere poteris leuia/ 35. dis. c.
than hamo: Nunq; il ſexto die
ludes ei q̄ſi aui: Fenū
q̄ſi bos comedet. Hie
re. xvj. c. Mittam pi/
ſcatores multos ⁊ pi/
ſcabunt̄ eos: ⁊ poſt h̄
mittā eis venatores
multos ⁊ venabuntur
eos de oī monte ⁊ de B
oī colle ⁊ de cauernis
petrarū. Piſcatio pi/
ſciū eſt/ venatio feraꝝ
et auiū. g In genere ſuo. Mali ſūt d̄ terra ⁊ ṽbo ⁊ ope.
Uerbo. Unde Joh. iij. d. Qui d̄ terra eſt/ de terra loquitur.
Eſa. xxix. a. Erit q̄ſi phythonis de terra vox tua/ ⁊ de humo
eloquiū tuū muſitabit. Opere. Phil. iij. d. Gloria eoꝝ in cō/
fuſione q̄ terrena ſapiūt. Ps̄. Eteni i corde iniq̄tates opami Ps̄. 57.
i terra/ iuſticias man⁹ v̄re cōcinnāt. Uel in bono: e Pro/
ducat terra: Id eſt eccleſia: f Animā viuentem/ fi/
deles vitā ſctōꝝ imitātes. g In genere ſuo: vt fidelis fi/
delē generet ṽbo ⁊ exēplo: vt cortina cortinā trahat: ⁊ qui au
dit dicat/ veni. Duplex aūt eſt genus hoīs. Unū ex pare aie
a deo. Act. xvij. f. Gen⁹ cum ſim⁹ dei/ non debem⁹ eſtimare
auro ⁊ argento aut lapidi ſculpture artis ⁊ cogitationis ho/
minū aliq̄d diuinū eſſe ſimile. Alterū ex parte corpis/ a corru
ptione putredinis. Job. xvij. d. Putredini dixi ⁊c̄. Hui⁹ du/
plicis generis ꝯſideratio neceſſaria eſt. Hec ꝯtra deſperatio/
nem. Eſa. xlix. d. Nunq̄d poteſt obliuiſci mulier infantē ſuū
vt nō miſereat̄ filio vteri ſui: Et ſi illa oblita fuerit/ ego tn̄ nō
obliuiſcar tui. Et dn̄s ad diſcipulos: Cū orabit̄ diceti: Pa
ter noſter q̄ es in celis ⁊c̄. Matth. vj. b. Btūs Bern̄. Ora/
tio q̄ indulceſcit p̄rno noīe: oīm petitionū mearū impetran/
darū mihi fiduciā preſtat. Alia ꝯſideratio vtilis eſt ꝯtra pre/
ſūptionē. Eccl̄i. x. b. Quid ſupbis terra ⁊ cinis: Et ꝯſideratio
exitus rep̄mit auariciā. j. Timoth. vj. b. Nihil intulimus in
hūc mūdū: haud dubiū qr nihil auferre poterim⁹. Beatus
Bern̄. Anguſtū eſt foramen mortis: nihil ex oībus aſporta/
re licebit. Aurū ⁊ argentū non nihil eſt: et vtrūq; ſibi retinet
mūdus: pctm̄ ṽo nihil ē: ideo nulla poteſt foramis anguſtia
coartari. Seneca. Quid ſtulti⁹ q̄3 deficiēte via/ augere viati/
cum: Conſideratio medij rep̄mit luxuriā. Eccl̄i. xl. a. Occu/
patio magna creata eſt oībus hoīb⁹: ⁊ iugū graue ſup filios
adam ex die exitus de ventre mr̄is eoꝝ vſq; in diem ſepultu/
re in matrē oīm. h Iumenta/ fortes actiui q̄ portāt one
ra debiliū. Job. xxiiij. a. Aſinū pupilloꝝ abegerūt: ⁊ abſtule
runt pro pignere bouē vidue. Hoc faciūt detractores ⁊ inui/
di: q̄ illos qui iuuāt paupes/ detrahēdo expellūt a miniſterio
eoꝝ. Gal. vj. a. Alter alterius onera ⁊c̄. i Reptilia/ hu/
miles ⁊ ſimplices in eccleſia. Prouerb. xxx. d. Quattuor ſūt
mīma terre/ ⁊ ipſa ſunt ſapiētiora ſapiētib⁹: Formice popu
lus infirm⁹: lepuſcul⁹ plebs inualida: locuſta regē nō habet
et egredit̄ vniuerſa p turmas ſuas: ſtellio manib⁹ nitit̄. Hec
reptilia: id eſt iuſti/ ore ſe trahūt p ꝯfeſſionē: corpore p carnis
afflictionē: pedibus p pegrinationē. k Beſtias. Beſtie
que in ſolitudine v̄ſant̄: ſignificant clauſtrales. Job. xxxix. a.
Quis dimiſit onagrū liberū in ſolitudne: Moraliter Moraliter
l Faciamus ⁊c̄. Tria notant̄ p faciam⁹: Adiutoriū: ꝯſili/
um: deliberatio. Et etiam contra longos deliberatores nota/
tur decretū ⁊ ꝓpoſitū faciēdi. Non eni dicit: An faciam⁹: ſed
ſimpliciter: faciam⁹. De primo: Prouerb. xviij. c. Frater q̄
iuuatur a fratre/ q̄ſi ciuitas firma. De ſecūdo: Eccl̄i. xxxij. d.

Fꝫ ad potentiā non morēdi: ſimilitudo ꝗtū ad mor ſanctitatē. Uel imago ꝗtum ad innocentiā: ſimilitudo ꝗ̄ ad iuſticiam. Fact⁹ eſt igit̄ hō ad imaginē dei / vt imitet̄ eū in innocentia / et aſſimilet̄ ei in iuſticia. Uel ad imaginē vt cogſcat: ad ſimilitudinē / vt diligat. ¶ Et notat̄ h̄ dignitas hoīs in tril⁹. Primo: q̄ cū deliberatione fact⁹ ē: qd̄ notat̄ in h̄ ꝙ dic: faciam⁹. Secūdo: q̄ nō ſolū in genere ſuo / ſic̄ cetera factus eſt: ſ ad imaginē et ſilitudinē dei. Tertio: q̄ ſtatut⁹ eſt dn̄s oīm: qd̄ notat̄: vbi dicit̄: et p̄ſit. Sic aūt inter reptilia / ad depſſione ſupbie. b ¶ Et p̄ſit. Hoc expōit Greg⁹. in moral. dicens: Nō eſt data hoī p̄latio vt dn̄et̄ ſubditꝭ: ſ beſtijs terre ⁊ volucribuſ ⁊ piſcib⁹: ⁊ hoīb⁹ ſ̄m eo qd̄ induūt faciē hoꝝ: vbi eñ nō delinquim⁹ / pares ſum⁹. Omniū ꝯſtitutus eſt dn̄s hō: Sꝫ ī maximis dn̄iū ꝑdidit ꝑ pctm̄ / vt in leonib⁹: vt ſciat ꝗtū amiſerit. Et ī minimis / vt ī muſcꝭ ⁊ pediculꝭ: vt ſciat ꝗ̄ vilis effect⁹ fuerit ꝑ pctm̄. In medijs adhuc habet dn̄iū: vt ſciat ſe habuiſſe in oīb⁹ alijs: ⁊ ad ſolamē ⁊ ad iuuamē. c ¶ Et creauit de⁹ ⁊c̄. Ut dicūt: iſte v̄ſus nō eſt ī hebreo: ſ dn̄s h̄ ſepi⁹ repetit: q̄ oportet ſepi⁹ remiſci qd̄ mūd⁹ cogit obliuiſci. d ¶ Maſculū ⁊ feminā creauit. i. plaſmauit / eos. Nūc ſic ꝯſtrue: De⁹ creauit hoīē / nō ſolū vnū / ſ duos: ⁊ in duplici ſexu: q̄ maſculū ⁊ feminā creauit. i. plaſmauit. i. nō hermaphroditos ꝗ̄ viri ⁊ mulierꝭ ſimul hn̄t inſtrumētū. Et qd̄ dꝛ h̄ d̄ muliere: ꝑoccupatio ē: q̄ infra aget̄ d̄ formatiōe mulierꝭ. Et ꝙ noiat duos ſex⁹ diuiſim ⁊ diſtīcte / vitiū ſodomiticū dānat. e ¶ Creſcite. i. fecūditatē ſex⁹ accipite. g ¶ Et replete terrā: ꝑlis poſteritate: qd̄ ſine ꝯiūctiōe viri ⁊ mulierꝭ fieri ñ potuit. Uñ dicūt ꝙ h̄ inſtituit dn̄s ꝯiugiū. In ꝗ̄ ꝯfutant̄ heretici: ꝗ̄ dicūt op⁹ nuptiarū nō poſſe fieri ſine pctō mortali. Et nota / ſi non peccaſſet hō: ſic̄ digit⁹ digitū tāgit abſqꝫ pruritu: ſic hō vxorē ſuā cogſceret ad ꝓlis ꝓpagationē. Et cū vellet de⁹ / hoīem in empyreū ſine morte trāſferret. h ¶ Subijcite: vob / vſibus neceſſarijs. i ¶ Dixitqꝫ de⁹. Poſt plaſmationē hoīſ: agit d̄ cibo ei⁹: Fact⁹ eñ fuit aīalis. i. alimonia indigēs: vñ ſi non comederet / deficeret. Immortalitas eñ illa ꝗ̄ creat⁹ fuit īmortalꝭ: nō fuit / nō poſſe mori: ſ poſſe nō mori. k ¶ Dedi vobis / et poſteritati vr̄e: n ¶ Ut ſint: h̄. i. in hac vita mortali: q̄ ī futuro non erit fames: ſ plena ſatietas. Pſ̄. Satiabor cū apparuerit gl̄ia tua. o ¶ Ad veſcēdū: nō ad luxuriandū. Eccſ. x. d. Beata eſt terra cuius rex nobilis eſt. Roma. xiiij. c. Regnū dei non eſt eſca ⁊ potus: ſ iuſticia ⁊ pax ⁊ gaudium in ſpirituſancto. Aug⁹. Sumenda ſunt alimenta vt medicamenta.

Moralit̄ * Fili / ſine ꝯſilio nihil facias: ⁊ p⁹ factū nō peniteb. De tertio. Prouer. iiij. d. Palpebre tue p̄cedāt greſſus tuoſ. Lucꝭ. xiiij f. Quis ex vob volēs edificare turrem: nōne p̄us ſedēs cōputat ſumpt⁹ ꝗ̄ neceſſarij ſūt / ſi habeat ad ꝑficiēdū. De q̄rto. i. de illis ꝗ̄ ſemꝑ deliberāt ⁊ nunqꝫ ꝓponūt / dic̄ Eſa. xxxviij. c. Dū adhuc ordirer ſuccidit me. Uñ ſup hūc locū dicit beatuſ Berñ. ꝯtra tales: Amicos ꝯſule: magnū eſt qd̄ ꝓponiſ: ꝗtos maledicta iſta ſapīa abſtulit deo. Matth. xxiiij. b. Ue p̄gnātib⁹ ⁊ nutriētib⁹ in illa die. Itē ꝑ faciamus notat̄ exhortatio alioꝝ ad ſimile faciēdū. Eſa. ij. a. Uenite aſcēdam⁹ ad montē et ad domū dei iacob. Itē imploratio auxilij. Moyſes Nume. x. d. Obſecro veni nobiſcū. a ¶ hoīem. Per hoīē: p̄latū / ꝗ̄ ad imaginē dei debet eē fact⁹. Matth. v. g. Eſtote ꝑfecti ſic̄ ⁊ pr̄ veſter ꝑfect⁹ ē. In h̄ aūt ꝙ tota trinitas facit hominē / notat̄ ꝙ p̄lat⁹ debet ī trib⁹ maxīe p̄pollere. In potētia ꝗ̄ refert̄ a prēm. Eccꝭ. vij. a. Noli q̄rere iudex fieri: niſi valeas v̄tute irrūpe. In ſapīa: ꝗ̄ refert̄ ad filiū. Prouerb. vij. a. Dic ſapīe / ſoror mea es: ⁊ prudētiā voca amicā tuā. In benignitate: que refert̄ ad ſp̄mſctm̄. Greg⁹. Dum manſuetudo per iram amittit̄ / ſupne ſimilitudinis imago viciatur. Seneca. Cunctꝭ eſto benign⁹: nemini blandus: paucis familiaris: omnibus equus. Item p̄lat⁹ debet fieri ad imaginem dei per ſapientiam: Ad ſimilitudinē ꝑ virtutē. Matth. xxiiij. d. Quiſputas ē fidelis ſeruus ⁊ prudenſ. Beatus Berñ. Fidelis ꝗ̄ diligit: prudens qui intelligit dei voluntatē. c ¶ Creauit deus: Non rex: non preces: non precium: non caro: nō diuitie. Ioh. x. a. Qui non intrat per oſtiū in ouile ouiū / ſ aſcēdit aliunde / fur eſt ⁊ latro. d ¶ Maſculū ⁊ feminā creauit eos. ſ. prelatos: qui debent eſſe femia ꝑ manſuetudinē. Eccꝭ. iiij. a. Congregationi pauperū affabilē te facito. Maſculus ꝑ diſciplinā. Eccꝭ. xxx. a. Qui diligit filiū ſuū / aſſiduat illi flagella. e ¶ Creſcite / in gratia: f ¶ Multiplicamini / in bonis opib⁹: g ¶ Replete terrā: id eſt eccleſiā doctrina ⁊ exēplo. Allegorice: k ¶ Ecce dedi. Nota ordinē. Poſt bn̄dictionē gratie: poſt cremētū virtutum et dn̄ium ſuper maloſ corrigēdos / dicit̄: Ecce dedi. Quia p̄latus ſi talis eſt: dign⁹ eſt cibi ſuſtentationē hr̄e. j. Corꝭ. ix. b. Si vobis ſp̄ualia ſemiauim⁹ / magnū eſt ſi carnalia vr̄a metam⁹. Deut̄. xxv. a. Nō alligabis os boui triturāti. Gal. vj. b. Cōmunicet autē is ꝗ̄ cathecizat̄ verbo ei ꝗ̄ ſe cathecizat ī omnib⁹ boniſ. l ¶ Omnē herbā: id eſt ſimplicē victum: non cara fercula. Lucꝭ. x. b. Edētes ⁊ bibētes ꝗ̄ apud illos ſunt. n ¶ Ut ſint vobis ī eſcā ⁊ cūctꝭ aīantib⁹: q̄ vn⁹ cōmunis debet eſſe cibus ſubditoꝝ ⁊ p̄lati. Non debet p̄lat⁹ querere diuerticula vt lautius ꝓcuret̄. Eccꝭ. xxxij. a. Rectorem te poſuerūt ⁊c̄. o ¶ Ad veſcēdū: non ad luxuriādū. Beatus Berñ. Res pauperū ſunt res eccleſiarū: ⁊ ſacrilega eis crudelitate ſurripit̄ quicꝗ̄d earū non dn̄i / ſed diſpēſatoreſ preter vſum neceſſariū ſibi accipiūt. j. Corꝭ. ix. b. Ordinauit deus his ꝗ̄ euangelio ſeruiūt / de euangelio viuere. Beatus Berñ. Uiuat inq̄t non ditetur / non infletur / non luxurietur / non ampla palacia fabricet / non extollat de facultatib⁹ eccleſie ꝯſanguineos ſuos / non nepoteſ / non filiaſ / dixerim / nuptui tradat. ¶ Aliter Moraliter. a ¶ Hoīem. Per hoīē quilibet iuſt⁹ / qui p̄eſt piſcib⁹ ⁊ volucrib⁹ ⁊ beſtijs: id eſt cunctis malis motib⁹. Per maſculū / diſcretio: Per feminā / cōpaſſio. Hec duo debent eſſe in quolibet iuſto ſimul. Exo. xxiij. a. Pauperis non miſereberis in iudicio: ne ſit compaſſio ſine diſcretione. Iob. v. d. Uiſitās ſpeciē tuā non peccabis. Glo. Speculum infirmitatis ꝓprie / ſit infirmitas aliena. Greg⁹. Inde ei ꝗ̄ ſuper oīa eſt ꝓpinq̄mus / vnde nos per cōpaſſionē ꝓximi ſub noſmetipſos deponim⁹: vt non ſit diſcretio ſine compaſſiōe. Pſ̄. Bonitatē ⁊ diſciplinā ⁊ ſciētiā doce me. Bonitatē compaſſiōis: diſciplinā correctiōis: ſcientiā diſcretiōis. g ¶ Replete terrā: id eſt corpus bonis operibus / vt non vacet. Pſ̄. Uxor tua ſicut vitiſ abūdās in lateribus dom⁹ tue. h ¶ Subijcite. j. Corꝭ. ix. d. Caſtigo corpus meū ⁊c̄. k ¶ Ecce dedi vobis omnē herbā: id eſt ſimplicia exēpla ſctōꝝ. m ¶ Et vniuerſa ligna: id ē maiora exēpla ſctōꝝ ad imitandū. Hi ſunt funes ꝗbus hieremias extractus eſt de lacu: Hiere. xxxviij. d.

a hoīem ad imaginē ⁊ ſilitudi-
b nē nr̄ā: et p̄ſit piſcib⁹ marꝭ ⁊
volatilib⁹ celi ⁊ beſtijs vniuerſeqꝫ terre: oīqꝫ reptili qd̄
c mouet̄ in t̄ra. Et creauit de⁹
hoīem ad imaginē ſuam: ad
d imaginē dei creauit illū: maſculū ⁊ feminā creauit eos.
e Bn̄dixitqꝫ illꝭ de⁹ / ⁊ ait: Cre-
f ſcite ⁊ multiplicami ⁊ reple-
g
h te terrā: ⁊ ſubijcite eā: ⁊ dn̄amini piſcib⁹ marꝭ ⁊ volatilibus celi ⁊ vniuerſis aīantibus ꝗ̄ mouent̄ ſup terram.

i
k Dixitqꝫ de⁹: Ecce dedi vob
l oēm herbā afferētē ſemē ſup
m terrā: ⁊ vniuerſa ligna ꝗ̄ habent in ſemetipſis ſemētē ge-
n nerꝭ ſui: ūt ſint vobis ī eſcā
et cunctis aīantib⁹ terre: omniqꝫ volucri celi / ⁊ vniuerſis que mouent̄ in terra: ⁊ in ꝗ̄bus eſt anima viuenſ / vt ha-
o beant ad veſcendum. Et factum eſt ita. Viditqꝫ deus cuncta que fecerat: ⁊ erant valde bona. Et factū eſt veſpere et mane dies ſextus.

J. 5. a.
Eccꝭ. 17. a.
40. diſ. c. illud
33. q. 5. c. hec
35. q. 10. c. 1
28. q. 1. c. nūꝗ̄d ī fi.
32. q. 2. § 1.
De voto. c. vnō li. 6.
† Greg⁹ li. 21. moral. ca. 11.
Pſ̄. 16.
Eccꝭ. 39. c.
24. q. 5. c. ꝗ̄dā
v. flori ani.
Allegorice.
Moraliter
Pſ̄. 118.
Pſ̄. 127.

a Igitur ꝑ- Capi. II.
b fecti ſūt celi ⁊ terra:
c et oīs ōrnatꝰ eorū.
d Cōpleuitq̄ deꝰ die ſeptimo
e opus ſuū qḋ fecerat: ⁊ rēqe-
f uit die ſeptimo ab† oī ope qḋ
g h pātrarat. Et benedixit diei
i ſeptimo/ ⁊ ſctificāuit illū: q: i
ipſo ceſſauerat ab omni ope
k ſuo qḋ creauit deus vt fāce-
l ret. Iſtę ſūnt generationes
celi ⁊ terrę quādo createę ſūt/
m n in diē q̄ fecit dn̄s deꝰ cęlūm
o et terram: et ōmne virgultū
agri anteq̄ͣ oriretur in terra:
omnemq̄ herbam regionis
p q priūs q̄ͣ germinaret. Nōn
enī pluerat dn̄s deꝰ ſuper ter-
ram: et homo non erat qui
r operaretur terram: ſed fons
aſcendebat e terra irrigans
vniuerſam† ſuperficiē terrę. Al. † faciem

Igitur perfecti ſunt: creati ſunt: diſtincti ſunt: ornati ſunt. ¶ Expoſitio Ca. II. a ¶ Igitꝰ pfecti ſūt celi: id eſt duo ſupiora elemēta. b ¶ Et terra: id ē duo inferiora. Sex diebꝰ perfecta eſt rerū ɔditio: quia ſenarius eſt ꝑmus inter pfectos numeros. Nihil enī fecit poſt ſextum diem: id eſt quod non factum fuit prius vel in materia vel in exemplo vel in cauſa.
A c ¶ Ornatus/ communiter accipitur ad ornatum et ad diſtinctionem.
Exo. 20. b. Deu. 4. b. d ¶ Compleuit: id eſt nihil nouum fecit. Vel/ Cōpleuit: id eſt complectum oſtendit per hoc ꝙ ceſſauit. Potens enim et ſapiens artifex nō ceſſat donec pfecerit opus ſuū. Unde cum dominus ſit ſumme potens ⁊ ſumme ſapiens / in eo quod ceſſauit/ oſtendit opus ſuum eſſe perfectum. Vel/ Compleuit: id eſt cōpletionem appoſuit: ſcilicet ipſum diem ſeptimum. Alia trāſlatio habet: Septima die cōſummauit: id eſt vltimum opus nouum fecit: Quod enim ſeptimo fecit: iam factum erat vel in materia vel in exemplo vel in cauſa. e ¶ Requieuit: id ceſſauit ab opere. Eſa. vi. a. Et Apocl. iiij. c. ſimiliter. Seraphin requiem non habebant. Vel/ Requieuit: id eſt ſuam requiem oſtendit. Mutabilitas enim rerum/ eius ſtabilitatem declarauit. Nam cōtraria iuxta ſe poſita magis eluceſcunt. Ipſe autem ſtabilis manens dat cūcta moueri. Vel
Requieuit: id eſt rationali creaturę in ſe requiem dedit: vt illuc ſcilicet toto deſiderio feramur/ quo requieſcamus. Unde Augꝰ. in lib ɔfeſ. Inquietum eſt dn̄e cor meum donec veniat ad te. Unde ⁊ dicit/ ꝙ deus locutus eſt a ſe/ in quo ſolo quieſcere poteſt. Vel/ Requieuit ſeptimo die. i. requieſciturū in ſepulchro ſeptimo die ſignificauit. f ¶ Ab omni opere. Non dicit in opere: vt homo qui cum feſſus eſt/ quieſcit in domo vel lecto quē fecit: ſed ab opere. i. extra vniuerſum opus in ſeipſo requiem habuit: vbi ⁊ nobis requiem dedit. Joh. xvi. g. In me pacem habebitiſ. In hoc ꝙ dicit: g ¶ Patrarat: innuit opus fore qḋ nondū fecerat. Eſt enim opus creationis: diſtinctiōis: ornatus: quartū eſt opus ꝓpagationis: a quo nunq̄ͣ ceſſat. Joh. v. c. Pater meus vſq̄ mō operatur ⁊ ego operor. h ¶ Benedixit diei ſeptimo. i. ſanctificauit. i. ſanctū ⁊ celebrem eſſe voluit. i. obſeruari inſtituit. Hanc obſeruātiā/ ſanctificationē vocat dn̄s: Exo. xx. b. Memēto vt diē ſabbati ſctifices. Vel/ bn̄dixit. i. in eo ſibi benedictiōes. i. laudes gratiarū fieri voluit. Benedicere enī eſt laudare: gratiaſ agere: ſanctificare: multiplicare bona: optare bonū. i ¶ Et ſanctificauit. i. ſibi cōſecrauit. i. cęteros operum exercitio deputans / illum ſuo cultui mancipauit. k ¶ Ut faceret. i. qḋ creauit in materia/ vt faceret ī eſſentia. Vel/ Ut faceret. i. vt ḋ eis alia ꝓduceret. Septima dieſ nō dicitur habuiſſe veſpere: ſicut nec prima/ mane. De die octaua nulla fit mentio: quia gaudium ętern ū qḋ in octaua ętate expectamꝰ/ tantū erit ꝙ non poteſt excogitari. Eſa. lxiiij. b. Oculus nō vidit ⁊c. l ¶ Iſtę ſūt generatiōes ⁊c. Creationē maris ⁊ fęminę ſimul dixerat moyſes / quę tn̄ nō ſimul eſſe cęperūt: ideo repetit vt explicet qḋ ſb̄ breuitate dixerat. Repetit etiam et de alijs creaturis/ dicens: Iſtę ſunt. Et nota ꝙ quidam determināt hic opera ſex dierum. Alij infra:
i. 4. a. ibi: Cognouit adam vxorem ſuam. Alij inferius: ibi: Hic eſt
i. 5. a. liber generatiōis. Sed hoc non eſt curandū. Iſtę ſunt generatiōes. i. operatiōes. ſ. creatio: diſtinctio: ornatuſ. Iſtę ſunt. i. tales vt diximus. Accipitur generatiōes paſſiue. i. generata: Operans enim ⁊ operatio eius vnū ſunt: ſed operata multa. m ¶ In die: Hinc elicit Augꝰ omnia ſimul eſſe facta. Sed dicit Beda: In die: id eſt in tempore. Vel poteſt dici: In die: id eſt in ꝑncipio temporis/ quando omnia ſimul facta ſunt in materia. o ¶ Et oē virgultū agri anteq̄ͣ: id eſt poſtq̄ͣ fecit dn̄s virgultum in materia originalit/ q̄ͣ appareret ſuper terram ortum eſſentialit: p ¶ Vel/ priuſ q̄ͣ orirentur: vt modo ſcilicet bn̄ficio roris ⁊ pluuię et labore humano: Simul enī creauit deus arbores cum fructibus et potentiam fructificandi. Et ꝙ ſic exponi debeat: patet per hoc qḋ ſequit. q ¶ Non enim pluerat. Iſidorus. Per diem enī intelligit omē tempꝰ: per terram/ omnē creaturam viſibilē: ꝑ virgultum ⁊ herbam omnem creaturam inuiſibilem ꝓpter virorē: hoc eſt ꝙ ſimul creauit deus tp̄us et tpalia. r ¶ Sed fons aſcēdebat. Nō ſimul: q: ſic eēt diluuium: ſ̄ horis ſtatutiſ. Vel/ Fons: id eſt fontes: quia vnus ſolus fons non poſſet hoc facere ſine diluuio: imo quia nondū erant montes qui poſtea per diluuiū facti ſunt. Hebręus exponit: Fons: id eſt nubes: quia nomen hebręū ęquiuocum eſt ad fontē ⁊ ad nubē. Et inuit h̄ moyſes ꝙ etiā tūc non erat terra ſine irrigatiōe aq̄rū: Ex humore enī ⁊ calore generant oīa: Uñ talꝰ creata ē tra/ ꝙ ſine bn̄ficio aq̄ germiare n̄ poſſet.
Formauit igit

¶ Moraliter d ¶ Cōpleuitq̄ deꝰ die ſeptio. Septē dies poſſunt aſſignari reparationi quę fit in anima per ſeptē dona ſpirituſſancti. Prima dies ſapientię comparatur. Sapientia enim animam illuminat: quia coniungit eam ſummę luci: ⁊ deus prima die lucem fecit. Secunda intellectui. Intellectu enim verum bonū a non vero bono diuidimus: et firmamentum quod eſt opus ſecundę diei/ aquas ſuperioreſ ab inferioribus diuidit. Tertia qua congregant aquę inferiores in locum vnum/ conſilio / quo omnes aquę huius ſęculi congregant in vnū. Quarta fortitudini: et ſic ḋ alijſ. Vel/ Septē dies: ſeptē ꝟtutes ſūt: tres theologicę/ et q̄ttuor cardinales. Moraliter

¶ Myſtice n ¶ Celū ⁊ terrā ⁊c. Quattuor dicūtur hic: herba/ ꝟgultū/ terra/ cęlū: ꝑ q̄ q̄ttuor ſtatꝰ hoīm deſignant. Herba/ incipientes: virgultū/ ꝓficientes: terra/ firmi ⁊ perfecti: cęlū/ bti. Iſta q̄ttuor notāt Eſa. xliiij. a. ibi. Iſte dicet: Dn̄i ego ſum/ Ecce ſtatus incipientiū: Qui enim incipit pęnitere: tunc primo poteſt dicere: Dn̄i ego ſum. Ille īuocabit in noīe iacob/ Ecce ſtatus ꝓficientiū/ qui luctant ɔtra vitia. Hic ſcribet manu ſua dn̄o/ Ecce ſtatꝰ pfector: Perfectorū enim tn̄ ſubſcribere: id eſt docere intereſt. Et in nomine iſrael aſſimilabitur/ Ecce beatorum ſtatus. Poſſunt etiam hęc quattuor ad chriſtum referri. Primo enim fuit herba: quando in ꝑſepio reclinatus eſt/ fęnū ante iumenta. Virgultū fuit in prędicatione ſua: quia tunc protulit fructum multiplicē. Eſa. liij. a. Aſcendet ſicut virgultum: ⁊ radix eius de terra ſitienti. Radix eius diuinitas: Sicut enim a radice occulta/ totus fructus oritur: ſic ex eius diuinitate occulta oritur totius noſtrę redēptiōis fructꝰ. Eſa. xlv. c. Vere tu es deus abſcōditus. Terra fuit chriſtus in paſſione: Terra enī in medio ē: et ipſe patiendo in cruce/ operatus eſt ſalutē in medio terrę. Item terra infimū locum tenet/ ⁊ pluſ nō potuit deſcendere: nec chriſtus magis potuit humiliari q̄ͣ vt pateret pro nob. Joh. xv. b. Maiorem charitatem nemo habet q̄ͣ vt animam ſuam ponat quis pro amicis ſuis. Eſa. v. b. Quid eſt qḋ debui vltra facere vineę meę ⁊ non feci: Pſ̄. Infixus ſum in limo profundi. Item terra non mouet: ⁊ ipſe non eſt motus: Pſ̄. 68. Matth. 27. e.
quando dixerunt ei: Si filius dei es/ deſcende de cruce. Cęlum fuit in reſurrectione ⁊ aſcenſione.

¶ a ¶ Formauit igit. Epilogat moyſeſ p̄dicta: vt addat/ do/ min⁹. Sup̄ vbiq̄ꝫ vocauerat deū moyſeſ: hic p̄mo dic̄/ dn̄m: q2 nūc p̄mo habet ſeruū ꝓprie. b ¶ De limo. i. de terra li/ moſa/ argilloſa/ q̄tū ad corpus: ⁊ hoc dicit moyſes/ vt ſemꝑ recolat hō vilitatē ſuā. c ¶ Et inſpirauit. Alia tranſlatio habet/ et iſufflauit:

B

Et ē ſenſus vtrobiq̄ꝫ: Creauit deuſ aiaꝫ/ et poſuit in hoie: q̄ eum ſpirare ⁊ viuere facit. Eſa. xlij. b. Dans fla/ tū ꝑpſo. d ¶ In fa/ ciem. Pars ꝓ toto. e ¶ In aiam viuen tem. i. nō mortalem. Vel/ In aiaꝫ viuē/ tem. i. vt eſſet aial vi/ uens. De aīa ade q̄/ ſtio ē vtrū creata fue/ rit cū angelis ī celo/ ⁊ poſt infuſa corꝑi: an ī ipſo infūdēdo creata. Sꝫ de alijs certuꝫ eſt ꝙ infundēdo creant ⁊ creādo infundunt: Et ſatſ ꝓbabile eſt de illa ſimilit: vt ſicut omniū angeloꝝ vniſor mis eſt creatio: ita ⁊ omniū animarū.

8. diſ. c. q̄ iure.
32. q. 2. moyſeſ
De cōſe. diſ. 1. c. bi duo
Tobie. 8. b.
Sap̄. 10. a.
1. Cor. 15. f.
40. diſ. c. illud

a Formauit igit dn̄s de⁹ ho/
b mīnē de limo terre: ⁊ inſpirā/
c
d uit in fāciē ei⁹ ſpiraculū vite:
e et fact⁹ ē hō in āiaꝫ viuentē.
f Plantauerat auteꝫ dn̄s de/
g us paradiſum voluptatis ā
h principio: in quo poſuit ho/
minem quem formauerat.
Produxitq̄ꝫ domin⁹ deus
de humo omne lignum pul/
chrum viſu: et ad veſcendū
i ſuaue: Lignum etiam vite in
k medio ꝑadiſi: lignūq̄ꝫ ſciē/
l tie boni et mali. Et fluuius
egrediebat de loco volupta
tis ad irrigandū paradiſuꝫ:
qui inde diuidit in quattuor
m capita. Nomen vni phiſon:
n Ipſe ē q̄ circūit oēꝫ terrā ēui/
lath vbi naſcit aurū: et aurū
terre illi⁹ optimū ē. Ibiq̄ꝫ in/
o p uenit bdelliū: et lapis ony/
chin⁹. Et nomē fluuio ſcdo
q Geon: Ipſe ē q̄ circūit oēm
terrā ethiopie. Nomē vo flu
r minis tertij Tigris: Ipſe va/
s dit cōtrā aſſyrios. Fluuius
t autē q̄rt⁹/ ipſe ē Euphrates.

ſicut ſepe faciūt flumīa. Exibat ergo fluui⁹ de eden. i. de loco delitiarū: ⁊ irrigabat paradiſum: ligna. ſ. pulchra ⁊ fructuoſa. Greg⁹. moral. Quattuor fluminib⁹ de paradiſo egredientib⁹ terra irrigat: ſolidū mentſ nr̄e edificiū: prudētia: temꝑantia: fortitudo: iuſticia/ ꝯtinēt: q2 his q̄ttuor virtutibus tota boni operis ſtructura ꝯſur/ git. Quattuor flumīa paradiſū irrigāt: quia dū his q̄ttuor ꝟtuti/ bus cor infundit: ab oī deſiderioꝝ carnali/ um eſtu temperatur. m ¶ Nomē vni phi ſon: et hic ſignificat prudētiā: q̄ oib⁹/ oia. Phiſon inteꝑpretat mu tatio oris. n ¶ Eui/ lath/ regio indie/ que poſt diluuiū poſſeſſa eſt ab euila filio iectā/ filij heber patriarche hebreoꝝ. Euilath in/ terꝑtat parturiēs: q2 aliq̄s loquēs veritatē magſ parturit q̄ꝫ pa/ riat. Plinius dicit regiōes indie pre ceterſ/ venis aureis abū dare. o ¶ Bdellium/ ſm Pliniū/ arbor eſt aromatica ma/ gnitudine oleagina: cuius lachryma lucida: guſtu amara: bo/ ni odoris: ſ odoratior infuſiōe vini. p ¶ Onyx vt dic̄ Glo. eſt lapis p̄cioſus ſic dictus: quia permixtū habet candorē ad humani ſimilitudinē vnguis: quia vnguis grece dicit onyx. Antiqua tranſlatio habet carbunculū ⁊ parſiū. Carbuncul⁹ eſt ignei coloris: ⁊ dicitur illuſtrare tenebras noctis. Praſi⁹ eſt viridis: Vñ grece a porro qd̄ praſon dicit/ nomē accipit. q ¶ Geon: Hic eſt Nilus: q̄ ſignificat temperātiā. r ¶ Ti/ gris dicit a tam nimia velocitate: Hic ē fortitudo. s ¶ Cō/ tra aſſyros: id eſt ꝯ aduerſarios prudentie. t ¶ Euphra/ tes: id eſt frugifer: q̄ ſignificat iuſticiā. Nec dr̄ quā terrā cir/ cūeat: q2 ī vicino irrigat terrā ꝓmiſſiōis: ⁊ facile a ꝑpſo q̄ hec lectur⁹ erat coḡſci poterat. Frugifer: q2 facit terrā fructiferā.

15. diſ. c. cano/ nes. in pn̄.
De cōſe. diſ. 4. c. eccl'ia padiſo
Eccl. 24. c.

f ¶ Plantauerat. Anteq̄ꝫ formaret deus hoiem/ fecit ei locū in quo habitaret: ſcilicet paradiſum voluptatſ: ſed non in eo factuſ eſt homo/ ſ tranſlatus: vt ſciret ſe talem locū habere ex gratia/ non a na/ tura. g ¶ A principio. i. a tertia die. Simile Joh. viij. f. Homicida fuit ab initio. i. a ſexto die in quo peccauit homo. Vel/ A principio. i. a prima parte verſus orientem. Unde alia trāſlatio habet: In eden ad orientē. h ¶ In quo po/ ſuit hominē: vt de fructib⁹ ſuſtētaret edendo: ⁊ delectare/ tur vidēdo. i ¶ Lignū etiā vite ⁊c. Glo. In altero hoīs ſignū obediētie quaꝫ debebat: in altero ſacramētū vite eter/ ne quam obediēdo mereret. Lignū vite dictum: quia diuini/ tus accepit: vt q̄ ex eo mādu caret/ corpus eius ſtabili ſanita/ te firmaret: nec vlla infirmitate vel etate in deterius vel ī oc/ caſum laberet. Strabus. Lignū vite hanc naturalit virtuteꝫ habebat: vt q̄ ex eius fructu comederet/ perpetua ſoliditate ⁊ beata īmortalitate veſtiret; nulla infirmitate vel anxietate vl' ſenij laſſitudine vel imbecillitate fatigandus. k ¶ Lignūq̄ꝫ ſcientie: quo tacto/ per expientiā ſcitur quid ſit inter bonū qd̄ relinquit: ⁊ malū qd̄ ſequit. Glo. Augſ. Lignū ſciētie bo/ ni ⁊ mali/ erat corꝑale ſicut alie arbores: nec cibo noxiū: Qui enī fecit oia bona valde/ nihil mali in paradiſo ſtatuit: Sed mala tranſgreſſio p̄cepti. Oportebat autem vt homo ſub do mino poſitus ab aliquo ꝓhiberet: vt virtus eſſet merēdi obe dientia: que ſola veriſſime virtus eſt rōnali creature degenti ſub poteſtate dei: ſicut primū ⁊ maximū vitiū tumoris/ vel/ le vti ſua poteſtate/ qd̄ eſt inobediētia: nō erat vnde homo ſe dn̄m habere cogitaret/ niſi aliq̄d ei iuberet: Arbor ergo non erat mala/ ſed ſcientie dicta noſcēdi bonū ⁊ malū: q2 poſt ꝓ/ hibitionē erat in illa trāſgreſſio futura: q̄ homo expiendo di/ ſceret q̄d eēt int obediētie bonū ⁊ inobediētie malū. Nec de fructu q̄ naſceret inde/ poſitū eſt nomē: ſ de ipſa re que trāſ/ greſſionem ſecuta eſt. l ¶ Et fluuius egrediebatur ⁊c. Aug⁹. Alia trāſlatio: Fons exit de eden q̄ irrigat ꝑadiſū ⁊c. Hec flumina gentib⁹ per quas fluūt notiſſima ſunt. Duob⁹ vetuſtaſ mutauit noīa. Geon enī nūc Nilus vocat. Phiſon/ Ganges. Tigris et Euphrates antiquā noīationē ſeruaue/ runt. Debem⁹ hec prius ad litterā accipe: nec figuratā tm̄ lo/ cutionē putare: ſed ⁊ res eſſe ⁊ aliq̄d ſignificare. Sed alioruꝫ fontes noti dicunt: alioꝝ oīno ignoti: ideo non vident ad lit/ terā ex vno fonte diuidi. Sed locus ille paradiſi remotus eſt a cognitiōe hoīm: q̄ in quattuor partes aquarū diuidit. Sꝫ flumīa quoꝝ fontes noti eſſe dicunt ſub terras eūt: ⁊ poſt lon gos tractus erūpūt: vbi tanq̄ꝫ ſuis fontib⁹ nota eſſe ꝓhibent:

¶ Tulit ḡ dn̄s

¶ Myſtice a ¶ Formauit igit ⁊c. De⁹ pr̄ vel trinitaſ formauit hoiem. ſ. chriſtū: q̄ fere ſeruus dei fuit: q2 tota vita fideliter ſeruiuit: Unde nunc primo congrue dicitur/ domin⁹ deus. Eſa. xlij. a. Ecce ſeruus meus/ ſuſcepi eum. Adam fa/ ctus eſt ad formam dei vt eſſet domin⁹ omniū: et chriſtus fa/ ctus eſt ad formam homiſ iam miſeri/ vt eſſet ſeruus omniū. Nos igitur formam chriſti/ non formaꝫ ade ſumam⁹. Adeo enim chriſtus reformauit formam ade: vt nos ſua forma for/ maret. Roma. xiij. d. Induimini dn̄m noſtrum ieſum chri/ ſtum. Et nota ꝙ corpus qd̄ induitur/ non aptatur veſti q̄ in/ duit: ſed veſtis corpori: hic econuerſo. Aug⁹. Nō tu me mu/ tabis in te ⁊c. b ¶ De limo terre: id eſt de beata virgine. Limus/ terra tenax ⁊ tractabilis: et btā virgo tenax in ꝓpoſi/ to. Lucſ. j. d. Quō fiet iſtud ⁊c. Sꝫ ſi tenax: nō tm̄ ꝑtinax/ vt cognouit dei voluntatē. Unde: Ecce ancilla dn̄i. Tractabiſ fuit. Eſa. xj. a. Egredit ꝟga de radice ieſſe. Bern̄. Reuolue totā euangelij ſeriem: et ſi q̄d durum: ſi quid aſperum inue/ neris in maria: deinceps eam ſuſpectā habeas: ⁊ ad eam ac/ cedere verearis. Hoc etiam omnib⁹ ꝯueniret/ vt eſſent tena/ ces ⁊ tractabiles: Nō tm̄ tenaces: h̄ enī ſeueritas ē: Nec tm̄ tractabiles: h̄ enī eſt remiſſio vitioſa. e ¶ In animā viuē tem. Nūc eſt tempus formandi animas: in futuro erit tp̄us reformādi corꝑa. Sed multi hodie h̄ obliti/ totam curam im/ pendunt ad formandū corꝑa: ⁊ aīa miſera nuda eſt corā deo. Ezech. xvj. c. Non es recordata dieruꝫ adoleſcentie tue: qn̄ erās nuda ⁊ ꝯfuſione plena. Greg⁹. Reformēt hoies hui⁹ tē/ poris: imo deformēt ſua corꝑa: qui de opib⁹ vermiū ⁊ pelli/ bus muriū gloriant: plane gloriā mēdicātes. Sꝫ ſi vera caro fuerſ: corp⁹ hūilitatſ nr̄e reformauit ideꝫ artifex q̄ formauit.

Myſtice

¶ Tulit ḡ dn̄s

a Tulit ergo dñs de⁹. Interliñ. aſſumpſit carnẽ / ⁊ factus homo: q̄ eſt caput eccleſie. Glo. Hiero. Et ſumpſit dñs de⁹ hoiez et poſuit ⁊c̄. Pro voluptate ĩ hebreo habet / eden. Ipſi ğ ſeptuagita nũc eden interp̄tati ſunt voluptatẽ: Symmach⁹ p̄o q̄ padiſũ florẽtem añ tranſtulerat / h̄ amenitatẽ vel delitias poſuit. Glo.

C Greg⁹. in moral. lib. xix. ca. xvij. Tulit ergo dñs deus hoiem ⁊c̄. Penſandũ eſt: q: bona p̄deſſe nequeũt ſi mala nõ cauent q̄ ſubrepũt. Perit enim oẽ qđ agit / niſi ſollicite in humilitate cuſtodiat. Vñ vt operet et cuſtodiret ⁊c̄. Opat enĩ q̄ agit bonũ qđ p̄cipit: ſed qđ opat nõ cuſtodit / cui h̄ ſubrepit qđ p̄hibet. Vñ oportet ⁊ ſemp bona agere: ⁊ nos ĩ ipſis bonis opib⁹ caute in cogitatiõe cuſtodire: ne ſi mentẽ eleuent bona nõ ſint: ğ nõ auctori militant ſ; elationi. De libris quoq; nõ canonicis / ſed ad edificationẽ editis teſtimoniũ p̄ferim⁹: Eleaçar in p̄lio elephantẽ feriens ſtrauit: ſub ipſo p̄o occubuit. Sũt enĩ qui vitia ſupant: ſed ſub ipſis ſupbiẽdo ſuccumbunt. b Et poſuit eum in paradiſo. Iſido. myſtice. Ex eo qđ additũ eſt: Et cuſtodiret: innuit qualis opatio eſſet: quia in tranq̄llitate beate vite vbi mors non eſt / oĩs opatio ẽ cuſtodire qđ tenes: Datũ eſt enĩ p̄ceptũ vt ð oĩ ligno paradiſi ſumerẽt: ſed non de ligno ſcientie boni ⁊ mali. i. nõ ſic eo fruerent vt integritatẽ nature ſue vſurpando vetitũ violarent. Tulit ğ hoiem extra paradiſũ formatũ: vt ipſe homo oparet: non laborioſe ſed delitioſe: ⁊ ſic dñs cuſtodiret illũ. ſ. hominẽ: vel homo paradiſum / ne pderet illũ. Vel ſic: vt homo oparet q̄tũ volũtati ſatis eſſet: non q̄ indigẽtia cogeret: Et cuſtodiret illũ paradiſuz / homo. ſ. id eſt attenderet vt qđ faceret in terra per agriculturã / cuſtodiret in ſe per diſciplinam. i. vt ſicut ager colenti hoĩ obtemparet: ita hõ obtẽperaret deo p̄cipiẽti: vt ſumpto p̄cepto redderet fructũ obedientie: ſicut ager reddit fructũ culture. Sz q: hõ noluit: ſed reddidit ſpinas inobediẽtie: ideo ⁊ terram ſimilẽ inuenit / que ſpinas ⁊ tribulos germinat laborãti. Vel ſic: vt deus oparet illum hominẽ ſcilicet / nõ vt homo eſſet: quia iam erat homo: ſed vt iuſtus eſſet homo ⁊ beatus: cuſtodiret illum paradiſuz ſcilicet: id eſt coleret. Et qualis eſſet iſta opatio: dicit Iſidorus: vbi mors nõ eſt: omnis opatio eſt: ⁊ cuſtodire qđ tenes. e Precepit. Iuſſio in duobus ꝯſiſtit: in p̄cepto ⁊ p̄hibitione: ⁊ ideo vtrũq; datur hoĩ. Unde peccaret homo ſi non comederet de conceſſo / ſicut peccauit comedendo de vetito. Et querit Aug⁹: quomodo poterat homo loq̄ vel loquentez intelligere q̄ non didicerat? Et ſoluit: quia talis creatuſ eſt vt loqui ſciret ⁊ loquentẽ intelligeret. f Ne comedas. Dictum eſt hoc viro: vt per ipſum tranſiret ad mulierem nõduz formatã. Vel forte p̄occupatio eſt: quia ſimul illis factum eſt p̄ceptũ. g In quocũq; enim die comederis. Interliñ. Symmachus melius: mortalis eris. h Dixit q̄z dñs deus ⁊c̄. Aug⁹. Vel forte in mẽte ipſius hominis dixit: ſicut loquit q̄buſdam ſanctis in ipſis. Unde: Audiam q̄d loquat in me dñs deuſ. Aut aliqua ipſi homini facta eſt reuelatio per angelũ: Aut in ſomnis: Aut in extaſi: Aut aliter / ſicut prophetꝭ: Vel per aliquam creaturam corporalem vox ſonuit: ſicut de nube: Hic eſt filius meus dilectus. k Faciamus. Supra dixerat / maſculum ⁊ feminaz creauit eos: modo formationis modum exponit. l Adiutorium: ad filios procreandos: quia ad aliquos vſus erant ei adiutoriũ cetera animalia. m Simile. Similia enim ex ſimilibus naturaliter procreantur. Sed ne ſuperflua videretur formatio mulieris / ſubdit: n Formatis igitur dñs deus ð humo: id eſt de quodam materiato ex terra ⁊ aqua. Aliter eſſet contrariũ qđ ſup̄ dictum eſt: piſces ⁊ volucres ex aqua factos: ſed aqua illa non fuit purũ elemẽtũ: ſed terre p̄mixtũ.

Et videret

(Margin: Greg⁹. … q. 1. c. ad mẽ … illud: … quid ergo; Machab. 6. f.; Ps. 84.; Matth. 17. a)

a b Tulit ğ dñs de⁹ hoiez: ⁊ poſuit eum in paradiſo volup- c d tatis vt operet ⁊ cuſtodiret e illum. Precepitq; ei / dicẽs: Ex omni ligno paradiſi comede: de ligno autẽ ſcientie f boni ⁊ mali nẽ comedaſ. In g quocunq; enĩ die comederꝭ ex eo / morte morieris. Dixit h quoq; dñſ de⁹: Non ẽ bonũ i k eẽ hoiez ſolũ: faciam⁹ ei adl m n iutoriũ ſimile ſui. Formatis igit dñſ de⁹ ð humo cunctis aĩantib⁹ t̄re ⁊ vniuerſis

Myſtice a Tulit ğ dñs deus hominẽ et poſuit eũ in paradiſo: id eſt deus pater chriſtum in eccleſiam militatem: quando. ſ. eum fecit quaſi vnũ ex nobis: Vel quando de iudeis ad gentes tranſlatus eſt. Excecatis enim iudeis: plenitudo gentium ſubintrauit: Roma. xj. d. Hoc idẽ eſt / qđ maria cum ioſeph tulit ð iudea puerum in egypto: Matth. ij. c. Et dicitur egyptus locuſ voluptatis. i. eccleſia de gentib⁹: quia chriſtus per aduentũ ſuũ amarum ꝯuertit ĩ dulce. Ezech. xxxvj. g. Terrã illa inculta / facta eſt vt hortus voluptatis. Eſa. xix. ĩ fi. Benedictus populus egypti. Eſa. lj. a. Ponet dñs deſertũ eius quaſi delitias. c Ut oparetur. Opatur dñs in ſe: per ſe: in nob: p̄ nob. Per ſe / creando: vt. ş. j. a. In p̄ncipio creauit ⁊c̄. Et iuſtificãdo. Eſa. xliij. d. Ego ſum: ego ſũ ip̄e: q̄ deleo iniq̄tates tuaſ p̄pt me: id eſt p̄ me. In ſe / recreãdo creaturam. Ps. Operatus eſt ſalutem in medio terre. In nobis / coopando. Eſa. xxvj. c. Omnia opera noſtra opatus es ĩ nobis dñe. Pro nobis / glorificãdo bonos: malos ꝯdemnãdo. Eſa. lxiij. a. Dies vltionis in corde meo: annus retributioniſ mee venit. De vtroq; opere: id eſt ſaluationis: Eſa. xxviij. f. Iraſcetur vt faciat opus ſuũ: alienũ eſt opus eius ab eo vt operetur opus ſuũ. d Et cuſtodiret: non ſolum operatur in eccleſia: ſed et cuſtodit. Ps. Niſi dñs cuſtodierit ciuitatem ⁊c̄. e Precepit. Deus pater / precepit chriſto: vt ex omni ligno paradiſi comederet / excepto ligno ſcientie boni ⁊ mali: id eſt vt ſimplices eligeret ad p̄dicãdũ / non litteratos. Unde philippus eligitur in apoſtolũ / non nathanael: q: peritus iuris. Ioh. j. f. Et. j. Corſ. j. d. Videte vocationem veſtram fratres: quia non multi ſapientes ſ̄m carnem: non multi potentes: non multi nobiles: ſed que ſtulta ſunt mundi elegit deus. j. Machab. iiij. a. Apparuit iudas cum trib⁹ milib⁹ viroꝝ q̄ gladios ⁊ tegumẽta non habebant. Iudas chriſtus: qui cum pauperib⁹ / idiotis: ſine gladio ſcientie apparuit in hoc mundo. i Non eſt bonum eſſe hominem: id eſt non expedit chriſtum eſſe ſoluz in paradiſo. Solus eẽt chriſtus / ſi mortuuſ non fuiſſet. Ioh. xij. d. Niſi granum frumenti ⁊c̄. Ps. Singularit ſum ego donec tranſeã. l Adiutorium ſimile ſui. Hi ſunt prelati ⁊ doctores et predicatores. j. Corꝭ. iij. c. Dei adiutores ſumus. Sed non eſt verus adiutor: qui non eſt ſimilis ei. Fecit enim adiutorium ſimile ſui. Roma. viij. f. Quos preſciuit ⁊ predeſtinauit conformes fieri imaginis filij ſui. Sed qualis fuerit chriſtus / dicit Ps. in perſona eius: Ego ſum pauper ⁊ dolẽs: ſalus tua deus ſuſcepit me. Laudabo nomẽ dei cum cantico / ⁊ magnificabo eum in laude. n Formatis igitur ⁊c̄. cunctꝭ: id eſt actiuos ⁊ contemplatiuos adducit pater ad chriſtum: vt imponat eis nomina: vt a chriſto dicant chriſtiani. Ioh. vj. e. Nemo poteſt venire ad me niſi pater traxerit eum ⁊c̄.

Immiſit ğ

(Margin: Eccl. 17. a. Al. ſibi 30. q. 1. c. ad liminα 31. q. 1. c. deniq̄; Ps. 73.; Ps. 126.; Ps. 140.; Ps. 68.)

Moraliter a Tulit ğ dñs de⁹ hoiez ⁊c̄. in paradiſo. i. p̄latũ in eccleſiã / p̄ electionẽ. Vñ in hoc q̄ fact⁹ eſt hõ extra paradiſũ / p̄hibet ſucceſſio hereditaria in eccl'iaſtica dignitate. Btũs Berñ. Iſte eſt dign⁹ archidiaconatu / vtpote p̄ncipis nepos: imo magꝭ dignuſ / quia epiſcopi ꝯſobrin⁹: in quo eſt tota epiſcopata p̄genieſ? Ita erat in veteri lege q̄ filius patri ſuccedebat: modo non ſic. Heb. vij. b. Tranſlato ſacerdotio / neceſſe ẽ vt legꝭ trãſlatio fiat. c Ut oparet / ĩ ſe: d Et cuſtodiret / ſ̄bditos. Actꝭ. xx. f. Attẽdite vob ⁊ vniuerſo gregi. Prouer. vj. a. Diſcurre / feſtia / ſuſcita amicũ tuũ / Ecce op⁹: Ne dederꝭ ſõnũ ocul' tuiſ / Ecce cuſtodia. Cãtꝭ. j. b. Poſuerũt me cuſtodẽ ĩ vineis: vineã meã ñ cuſtodiui. f Ne comedas. i. ne initarꝭ prudẽtie tue. Nec tibi / ſ; grẽ dei aſcribe ſi q̄d ſcis: ſi q̄d facis. j. Corꝭ. xv. b. Grã dei ſũ id qđ ſum.

Adduxit ea ad adã

b Ut videret. Oculos ade illuminauit/ vt oĩa poſſet videre: ſicut legitur Bñdictũ totum mũdum vidiſſe in radio ſol'.
c Quid vocaret: id eſt ex qbus ꝓprietatib⁹ eis imponeret noĩa. Et hec impoſitio facta eſt in generib⁹ ſingulorꝝ: nõ in ſingulis generũ. d Omne enim: id eſt eo nomĩe quo adam vocauit ſingl'a: eodez vocant adhuc: vel eq̃pollẽti: vel vſqꝫ ad confuſionẽ linguarum. f Ade ⁊c. inter oĩa animãtia ſibi adducta. h Soporem: non ſomnũ/ ſed extaſim: in q̃ creditur infuiſſe celeſti curie/ vbi multa futura vidit. Unde euigilãs prophetauit de ↄiunctione chriſti ⁊ eccleſie: ⁊ diluuio futuro ꝑ aquam: ⁊ iudicio futuro per ignem: ita dicit
51.q.1.c.quõ De diuoꝛ.c. gaudemus
Aug⁹. Alij dicunt ꝙ vere doꝛmiuit: ⁊ de doꝛmiente ſumpta eſt coſta: vt leſus nõ credat homo: vel vt potentia dei maioꝛ appareret: qꝛ non eſt excitatus. De coſta ſ͠o viri non de terra foꝛmata eſt mulier: vt eã vir plus diligeret. De medio autem nõ de capite/ nõ de pede: ne dña vel omnino ſubiecta putetur/ ſed ſocia. k Unam d̃ coſtis: cuꝫ carne. n In mulierem: id eſt coꝛpuſ mulieris miniſterio angeloꝛum/ de carne faciens carnem: de oſſe oſſa. p Hoc nunc os. Hoc aduerbiũ/ nunc/ traxit iudeos in erroꝛem: vt dicant aliam mulierem prius factam: de qua ſup̃: Maſculuꝫ et feminam: ⁊ nũc ſecundaꝫ: quaſi dicat adam: Prioꝛ mulier facta eſt mecum de limo terre: ſed hec nunc facta eſt de carne mea. Joſephus dicit/ mulierẽ extra paradiſum eſſe foꝛmatã: et cum viro in paradiſum tranſlatam. Et quia nulla fit h̃ mẽtio de aĩa mulieris: opinati ſunt quidam eam traductam de anima viri/ ſicut coꝛpuſ de coꝛpoꝛe. Sed ipſa eſt de nihilo ſicut anima viri. Per hoc autem ꝙ ſcriptura vbiqꝫ loquit ſingulariter de muliere: ↄuincitur erroꝛ iudeoꝝ/ qui dicunt duaſ fuiſſe vxoꝛes ade: de q̃bus fingunt inumerabiles genealogias. q Hec vocabitur virago: id a viro acta: vt ſicut materia mulierl' ſumpta eſt de viro: ita nomen de noĩe ſumeretur. r Q̃ɔobꝛem: quia d̃ viri latere ſumpta eſt: vel ꝓpter coniugiũ qd̃ ibi confirmatũ eſt. s Relinquet: coꝛpoꝛali habitatione: vel affectu dilectionis: Sepe eni maioꝛ ẽ affectus in vxoꝛem q̃ꝫ in parentes. Uel/ relinquet patrem et matrẽ/ ob hanc rem.i. ↄiugiũ.q.d. non iungetur patri vl' matri ↄiugio. He due perſone tñ hic excipiunt a mr̃imonio
Matth: 19. Leuit'.xviij.et.xx. et in euãgelio/ pluref. v Et erũt duo in carne vna: id eſt ad vnam carnẽ pueri gignendã: vel in vno carnali opere. Sed quia vtrunqꝫ iſtoꝝ habent foꝛnicatores: ideo expone ſic ⁊ melius: In vna carne: id eſt vterqꝫ habebit poteſtatem coꝛpoꝛis alteriuſ. j. Coꝛ'.vij.a. Mulier non habet poteſtatem coꝛpoꝛis ſui ſed vir: Similiter ⁊ vir nõ habet poteſtatem coꝛpoꝛis ſui ſed mulier. x Erat autem. Parum agit de ſtatu hominis ante peccatuꝫ: quia parum fecerunt.
Myſtice ✱ g Immiſit ergo dñs deus ſopoꝛem in adam: id ẽ deus pater ſomnũ moꝛt' in chꝛiſto. Et dicit moꝛs chꝛiſti ſopoꝛ/ ꝓpter celeritatẽ ⁊ facilitatẽ reſurgendi ⁊ volũtatẽ mo-
Ps.3. riendi. Ps. Ego doꝛmiui ⁊ ſomnũ cepi: Quaſi voluntariuſ. Eſa.liij.c. Oblatus eſt quia ipſe voluit. Joh.x.d. Poteſtatem habeo ponendi animã meam: ⁊ poteſtatẽ habeo iterum
Moꝛaliter ſumendi eam. Uel aliter/ Immiſit dñs deus ſopoꝛẽ: id eſt quietem ↄtemplationis in prelatum. Eſt autez triplex ſopoꝛ. ſ. coꝛpoꝛis/ moꝛtis/ ⁊ ↄtemplationis. Unde ⁊ dñs ter

a volatilibus celi: ãdduxit ea
b/c ad adã vt vidẽret q̃d vocaret
d ret ea: Omnẽ eni qd̃ voca-
e uit adã ãĩe viuẽt': ipm̃ ẽ nomen ei⁹. Appellauitqꝫ adaꝫ noĩb⁹ ſuis cuncta aĩantia/ et vniuerſa volatilia celi/ ⁊ om-
f nes beſtias terre. Adẽ vero nõ inueniebat adiutoꝛ ſimi-
g lis eius. Immiſit ꝰ dñs de⁹
h ſopõꝛẽ in adam. Cunqꝫ ob-
i/k doꝛmiſſet: tũlit vnãm de co-
l ſtis eius: ⁊ rẽpleuit carnẽ ꝓ
m ea. Et edificãuit dñs de⁹ coſtam quam tulerat de adam
n/o in mũlierem: ⁊ ãdduxit eam
p ad adã. Dixitqꝫ adã: Hõc nunc os ex oſſibus meis: et
q caro de carne mea. Hec võcabit virago/ qm̃ d̃ viro ſũ-
r/s pta eſt. Q̃ɔ õbꝛem rẽlinquet homo patrem ſuũ ⁊ mr̃em: ⁊
t/v ãdherebit vxoꝛi ſue: ⁊ ẽrunt
x duo in carne vna. Erãt aũt vterqꝫ nudus: adam ſcilicet et vxoꝛ ei⁹ ⁊ nõ erubeſcebãt.

y Ed et ſer- Ca.III. pens erat callidioꝛ cũctis aĩantib⁹ terre que fecerat dñs de⁹: Qui

inuenit diſcipulos doꝛmiẽtes: Matth. xxvj. d. Primo redarguit: ſcd̃o nõ ꝓhibuit: tertio cõmẽdauit. De tr̃io Cant'. v.a. Ego doꝛmio ⁊ coꝛ meũ vigilat. i Tulit vnã d̃ coſtis: id eſt auſteritatem ⁊ rigoꝛem p̃lati: l Et repleuit carnem: id compaſſionem ⁊ manſuetudinẽ eum habere voluit. Matth.xj.d. Diſcite a me qꝛ mit' ſum et humilis coꝛde. Et btũs Bern̄. ↄquerit/ quia in p̃ncipio nimis auſter⁹ fuit: ideo paucos lucratus eſt deo. m Et edificauit: id eſt ex ſua cõpaſſione ſubditos roboꝛauit. Unde trib⁹ d̃ cauſis paſſus eſt dñs petruꝫ labi: Ut ſciret ex ſeipſo cõpati infirmitati alioꝝ: vt temeraria p̃ſumptio ſupp̃meretur: vt ſpes venie ꝑ ſimile petõꝛib⁹ p̃beretur. o Addurit eã. Ita ſubditi debẽt venire ad p̃latũ: non ecõuerſo. Hiere. xv. d. Ipſi ↄuertent ad te: ⁊ tu ñ ↄuerteris ad eos. Modo ecõuerſo ẽ. Eſa.xxiiij.a. Sicut ppl's/ ſic ſacerdos. Btũs Bern̄. Et vtinam non peioꝛ q̃ꝫ ppl's ſit ſacerdos. p Hoc nunc os.q.d. prelatus: Hi ſunt ex foꝛtitudine mea foꝛtes: ⁊ ex cõpaſſione mea compaſſibiles. Ad hec duo genera ſubditoꝝ ſe debet confoꝛmare prelatus: vt foꝛtibus exemplum foꝛtitudinis prebeat: ⁊ infirmis cõpatiat. Ezech.iij.d. Ueni ad trãſmigrationẽ: ⁊ ad aceruos nouarũ frugum. Per tranſmigrationẽ/ foꝛtes: Per aceruos nouarũ frugũ/ infirmi. j. Coꝛ'.ix. d. Factus ſum infirmis infirmus vt infirmos lucrifacerem. Omnib⁹ oĩa factus ſum: vt omnes ſaluos facerẽ. r Q̃ɔobꝛẽ relinquet hõ: id eſt p̃latus/ omnẽ affectũ carnalem circa parẽtes. t Et adherebit vxoꝛi ſue. i. eccleſie/ ꝑ amoꝛẽ ⁊ ſollicitudinẽ. Deut.xxxiij.a. Qui dicunt pr̃i ⁊ mr̃i/ neſcio vos: illi ad gradũ leuiticũ ꝓmouent.

Matth.19.a. Mar.10.a. 1.Coꝛ'.6.d. Eph.5.g. 27.q.2.c. lex dine ⁊.c. ſeque. De diuoꝛ.c. gaudemus: et de biga.c. debitum 30.q.4.c.1. De pe. diſ.2.c. ſapiens. et.c.ſi nec. et ſequen.

✱ a Adduxit ea ad adam. Foꝛmatis animalibus ad adam adducunt.i. homines aĩales foꝛmati ĩ ↄſcia ꝑ ↄtritionẽ/ debẽt ad p̃latũ in ↄfeſſiõe adduci: vt videat q̃d vocet: id eſt vt diſcrete abſoluat ⁊ chꝛiſto recõciliet. Matth.xvj.c. Q̃dcũqꝫ ſolueris ſuꝑ terrã ⁊c. Et nota ꝙ dicit: b Ut videret q̃d vocaret: qꝛ p̃latus tm̃ illos debet abſoluere q̃s nouit eſſe ſuos. Unde ſingillatim debet coḡſcere ſuos. Prouer.xxvij.d. Diligent cognoſce vultũ pecoꝛis tui: greges q̃ꝫ tuos ↄſidera. Joh. x. a. Qui intrat ꝑ oſtiũ/ paſtoꝛ eſt: huic oſtiarius aperit: ⁊ oues vocem eius audiũt: ⁊ vocat eas nominatim. Exo.xxxiij.c. Noui te ex nomine. Uel cuncta animantia adduxit dominus ad adam: id eſt omnes motus animales ante facieꝫ boni viri/ vt videat in quo errauit. Apoc'. iiij.c. Animalia habebãt oculos ante ⁊ retro: vt videat quid fecit: ⁊ quid faciendũ. c Anime viuentis. Tm̃ viuis ꝑ gratiam imponitur nomen. Unde ⁊ laçar⁹ Luc'.xvj.c. Laçarus nominat/ ⁊ non diues. Nomina bonoꝝ ſcripta ſunt in celo: noĩa maloꝛum in terra. Hiere.xvij.b. Recedentes a te/ in terra ſcribentur: quia qd̃ in terra ſcribitur/ vel puluere elationis/ vel aqua carnalis voluptatis cito deletur.
Moꝛaliter

y Ed et ſerpens erat callidioꝛ. Expo. Ca.III Dicitur naturalit: Unde caput tegit/ coꝛpoꝛe expoſito. Matth.x.b. Eſtote prudẽtes ſicut ſerpẽtes ⁊c. Et accidentaliter: quia diabolus loquebat. Eiectus eni diabolus de paradiſo ſpirituũ: inuidit homini ꝙ eſſet in paradiſo coꝛpoꝝ: ſciens ꝙ ſi peccaret homo/ ſicut ipſe eijceret. Timens autez a viro depꝛehendi/ mulierẽ p̃mo aggreſſus eſt in ſerpẽte: q̃ tũc erect⁹ erat/ hñs vultũ v̓gineũ: vt dic̃ Beda.

Cur p̃cepit

a dixit ad mulierē: Cur p̄cepit
vob deus vt nō comederetꝭ
de oī ligno paradiſi: Cui re-
ſpondit mulier: De fructu
lignoꝝ que ſunt in paradiſo
b veſcimur: de fructu vo ligni
qđ eſt ī medio paradiſi p̄ce-
c pit nobis deus ne cōmede-
remus ⁊ ne tangerem⁹ illud:
d ne forte moriamur. Dixit au-
tem ſerpēs ad mulierē: Ne-
quaꝗ̄ morte moriemi. Scit
eni deus ꝙ in quocunꝗ̄ die
e comederitis ex eo / āperienꝭ
f oculi veſtri: ⁊ eritis ſicut dij
ſciētes bonū ⁊ malū. Vidit
g igitur mulier ꝙ bonū eſſet li-
gnū ad veſcendū: ⁊ pulchꝝ
oculis aſpectuꝗ̄ delectabi-
le: ⁊ tulit đ fructu illi⁹ ⁊ come
dit: deditꝗ̄ viro ſuo: Qui
h comedit: ⁊ āperti ſunt oculi
amboꝝ. Cūꝗ̄ cognouiſſent
i ſe eſſe nudos / ꝯſuerunt folia
k ficus: ⁊ fecerunt ſibi periço-
l mata. Et cum audiſſent vo-
cem dñi dei deābulantis in
paradiſo / ad aurā poſt meri-
diem: abſcondit ſe adam et
vxoꝛ eius a facie dñi dei in
m medio ligni paradiſi. Voca-
uitꝗ̄ dñs deus adam / ⁊ di-
xit ei: Vbi es? Qui ait: Vo-
cem tuam audiui in paradi-
ſo ⁊ timui eo ꝙ nudus eſſem
et abſcondi me. Cui dixit:
n Quis enim indicauit tibi ꝙ
nudus eſſes / niſi ꝙ ex ligno
de quo p̄ceperā tibi ne co-
mederes comediſti? Dixitꝗ̄
adā: Mulier quā dediſti mi
hi ſociā / dedit mihi đ lignoꝛ
comedi. Et dixit dñs deus
ad mulierem: Quare hoc fe-
o ciſti? Que reſpondit: Ser-
pens decepit me ⁊ comedi.
p Et ait dñs de⁹ ad ſerpentē:
q Quia feciſti hoc: maledict⁹
es inter omnia aiantia ⁊ be-
r ſtias terre. Super pect⁹ tu-
s um gradieris / ⁊ terrā come-
des cunctꝭ diebus vite tue.

a Cur p̄cepit. i. vt comederetꝭ: ſed non đ omni: querit: vt ex riſione occaſionē inueniat dicēdi ad qđ venerat. q. d. qđ malū inde accideret? b Veſcimur. i. veſcēdi licentiā habem⁹. c Ne comederem⁹ ⁊ ne tāgerem⁹. i. ne tāgerem⁹ ⁊ ne comederem⁹. Et videt mētiri mulier: q2 de tactu nulla fuit facta p̄hibitio: ſ; tm̄ dictū ē: De ligno ſciētie boni et mali ne comedas. Forte adam exponēs mādatum dñi mulieri dixit / ne tāgeret illud lignū: q2 ex tactu facile ſit caſus in guſtum. Similiꝭ Tobie. ij. d. Vide ne forte furtiuus ſit: Non eni licet nobis edere aut attingere de furto. d Ne forte. Illud forte addidit mulier de ſuo. Sz cū forte ſit aduerbiū dubitādi: dubitauit mulier: ꝗ peccauit ante comeſtionē pomi. Sol. Forte ē aduerbiū euēt⁹: ⁊ dixit: forte: quia euent⁹ ad vtrūꝗ̄ ſe habuit. Et nota ꝙ diabolꝰ inter omēs creaturas p̄mo noīauit deū: vt patet hic. Similiꝭ in euāgelio p̄mo vocat ieſum naçarenū: q2 nouitas multū placet ei. Item q̄rit Aug⁹: q̄re deus p̄miſit temptari hoīē quē ſciebat caſurum? Rñdet: quia non eſſet laudabile hoī ſi bñ viuere poſſet: q2 nemo male viuere ſuaderet: cū in natura poſſe / ⁊ ī ptāte hēret velle ñ ꝯſentire: deo iuuāte: Et vt alij caſū iſtū timerēt ⁊ cauerēt: ⁊ p̄pꝭ bonū qđ inde ſecutū ē. ſ. incarnatio / paſſio ⁊c̄. Nec eſt mirū ſi adā p̄miſit tēptari: q̄ p̄priū filiū voluit tēptari: Dederat eni ei talia arma: ꝗ niſi poꝛ abiecisſet / iuicta firmitate eū tuereꝭ. Et Aug⁹. Nō p̄mitteret ſūm⁹ p̄ꝛfamilias ī ſua republica malū fieri: niſi inde bonū eliceret. e Apienꝭ oculi vr̄i: nō q2 p⁹ eſſent clauſi: ſ; vt vidētes nuditatē ſuā erubeſcerēt: ⁊ vt ſentirent qđ p̄us ñ ſentiebāt. Et potuit trahi ad duo / ſic̄ p̄phetia caiphe. Diabol⁹ itellexit đ oculis. i. de riuulis ꝯcupiſcētie: mulier de oculis itelligētie. f Et eritꝭ ſic dij ⁊c̄. Glo. Greg⁹. Primū parentē diabol⁹ trib⁹ modis tēptauit. Gula / vanagloria / auaricia. Et trib⁹ modis ſupauit. Gula / cū cibū vetitū comedendū ſuaſit. Vanagl'ia / cū dixit: Eritꝭ ſic dij. Auaricia / cū addidit: Sciētes bonū ⁊ malū. Auaricia eni etiā altitudis ē / cū ſup̄ modū ſublimitas ambiꝭ. Vñ: Nō rapinā arbitrat⁹ eſt eſſe ſe eq̄lem deo. Sz eiſdē modis a ſcđo vict⁹ eſt hoīe / q̄bus p̄mū ſe viciſſe gl'iabaꝭ. g Vidit igiꝭ ⁊c̄. Eccꝭ. xxvj. b. Fornicatio mulierꝭ in extollētia oculoꝝ. Threñ. iij. f. Oculus meus depꝛedat⁹ ē animā meā. Job. xxxj. a. Pepigi fed⁹ ⁊c̄. h Apti ſunt. Ecce per comeſtionē pomi aperiunꝭ oculi. Greg⁹ ſuper Job. xxiiij. Culpa oculos claudit: pena aperit. Vnde ⁊ diues in inferno laçarū reſpexit in gloria / quem nolebat videre in miſeria: Lucꝭ. xvj. f. Claudunꝭ oculi eoꝝ qui edunt de ligno ſciētie boni ⁊ mali. i. qui p̄priam voluntatem ſequunꝭ. Vnde ſignanꝭ pri⁹ dictū eſt: boni / ⁊ poſt mali: q2 q̄ hic bonū experiri volūt / ī futuro malū expienꝭ. Vñ mali comedunt lignū ſciētie boni ⁊ mali: ſed ſancti viri ecōuerſo comedūt lignū ſciētie mali ⁊ boni. j. Pet. j. b. P̄nūciās eas q̄ in chriſto ſunt paſſiones ⁊ poſterioꝛes gloꝛias. Vnde Mar. xv. b. ſignanꝭ dicꝭ: Et dabāt ei bibere vinū myrrhatū / ⁊ noluit bibere: quia chꝛiſtus hic myrrhā bibit / vt poſtea vinū biberet. Abacuk. ij. b. Vinū potārē decipit. Et īfra. c. Ve q̄ potum dat amico ſuo mittēs fel / ⁊ inebꝛians vt aſpiciat nuditatem illius. Primo debet eſſe cibus: poſtea potus. Vnde ⁊ chꝛiſtus p̄mo cibauit apoſtolos coꝛpe ſuo die cene: et poſtea potauit eos die pentecoſtes aqua ſapientie ſalutaris. k Fecerꝭ ſibi periçomata. i. ſuccinctoꝛia vel bꝛachas. l Et cū audiſſent. Glo. Vnde hoꝛa nona chꝛiſt⁹ ſpiritum emiſit: qui ſexta hoꝛa crucifixus fuit: vt eadem hoꝛa reſtitueretꝭ homo qua đ paradiſo eſt eiectus. m In medio ligni: id eſt ſub ligno ſciētie boni ⁊ mali / qđ eſt in medio paradiſi. n Quis enim indicauit. Glo. Quis te ad hanc infirmitatem deduxit / niſi ꝙ p̄ceptū meū ñ obſuaſti? Qui non humiliꝭ confitens: ſed ſuperbe ſe excuſans ⁊ in auctorem mulieris culpam retoꝛq̄ns. o Que reſpondit. Interꝭ. Similiꝭ ſup̄be ſe excuſat: ⁊ in conditoꝛem ſerpentis culpam iactat. p Et ait dominus deus ⁊c̄. Serpens non interrogaꝭ quare fecerit: quia non ipſe p̄opꝛia voluntate ⁊ natura fecit: ſed de illo diabolus ⁊ per illum ⁊ in illo / qui iam p̄o impietate ⁊ ſuperbia eterno igni deſtinatus fuerat. Et ad ipſum ergo refertur qđ ſerpenti dicitur: ⁊ qualis humano generi futurus ſit oſtēditur. q Maledictus es. Glo. diabolꝰ qui occulte ſerpit: Sicut enim per ſerpentem loquebaꝭ: ita in ſerpente maledicitur. r Super pectus: id eſt ſuperbiam: quia in pectoꝛe impetus animi dñatur. s Et terram comedes. In hebꝛeo habetur / aſphar: id eſt fauillam vel puluerem.

Inimicitias ponā

Myſtice m In medio ligni / boni et mali ſe abſcondunt: Qui peccatum ſuum per hoc quod audit vel docet theologiam celare contēdit. j. Pet. ij. c. Sic eſt volūtas dei: vt benefacientes obmuteſcere faciatis impꝛudentiū hominū ignoꝛantiam: quaſi liberi ⁊ non quaſi velamen habentes malicie libertatē. Vel ligna ſunt boni inter quos latent mali: cū tamen deberent fugere: ſm̄ qđ dicitur Deuꝭ. xxiij. b. Si fuerit aliquis inter vos nocturno pollutus ſomnio / eijciatur extra caſtra vſꝗ̄ ad veſperam. Greg⁹. Nocturno ſomnio polluitur: q̄ occulta cogitatione peccat. i Folia ficus. Per ficus clerici: qui ſi boni / optimi: ſi mali peſſimi. Hiere. xxiiij. b. Quid tu vides hieremia? Et dixi: Ficus: ficus bonas / bonas valde: ficus malas / malas valde que comedi non poſſūt: quia clerici coꝛrigi vix poſſunt: quia faciunt ſibi periçomata de folijs ficuum: id eſt verbis peccatum ſuum vel defendunt vel occultant. Et nota ꝙ non folijs ficuum ſanatur vulnus: ſed ficubus ipſis: id eſt bonis operibus. Eſa. xxxviij. d. de eçechia.

Marginal references: ...il. c. 1. §. ſed ...ſandum. — ...diſ. c. ſerto ...§. ſerpens. — B — ...q. 5. c. adam — c. mulier. 2. — De pe. diſ. 2. c. ...cognouerūt — †Marci. 1. c. — Math. 4. a. — Job. 11. f. — Phil. 2. a. — †Eccꝭ. 15. a. — De pe. diſ. 1. c. et venit — De pe. diſ. 3. c. iudas — † Mar. 15. c. — 33. q. 5. c. adam. — Ar. non habet †de ligno — De pe. diſ. 1. c. ſerpēs — Myſtice

B a Inimicitias ponã. Glo. Greg⁹. in moral'. Caput ſer/pentꝭ ↄterere/eſt initia ſuggeſtiõis manu ſollicitę ↄſideratio/nis a cordis aditu extirpare: q̄ cũ ab initio deprhẽdit/pcutere calcaneo molit: qꝫ quẽ pma tẽptatiõe nõ pcutit / decipe in fi/ne tendit. Si aũt cor in tẽptatiõe corrũpit/ ſequẽtis actionis medietas ꝛ terminus ab hoſte poſſidet: qꝫ totã ſibi arborẽ fruct⁹ ferre ↄſpicit/quã vene ni dente in radice vi/tiauit. b Et tu in/ſidiaberiſ. Interliñ. Si in illicita labat: vl' fini cui maxie inſidiat diabol⁹. c Erum/nas: difficultate vin/cende praue ↄſuetudi nis. d Cõcept⁹: id ẽ affect⁹ ad bonum opus paratos p ↄſue/tudinẽ bonã: victa cõ/ſuetudine pua / cauti⁹ obtẽperab rõni / ne p aliquã pnitioſaz ↄſue/tudinẽ defluas. Glo. Aug⁹. Hos eſſe labo/res humani generꝭ in terra nemo ignorat: ꝛ q̄ nõ eſſent ſi felicitas q̄ erat in paradiſo te/neret/indubitant con/ſtat. e Maledic/ta terra ꝛc̃. Terrę

5. diſ. c. cũ enixa

33. q. 5. c. ma/nifeſtũ3 &c. c. hec imago

24. q. 3. c. cũ er/go. §. ſed qui. et 3. c. ſequenti

B

50. di. c. I capite

33. q. 2. c. in ec/cleſiaſtico

a Inimicitiãs ponam int te ꝛ mulierẽ: ꝛ ſemẽ tuũ ꝛ ſemẽ il/lius. Ipa ↄteret caput tuũ: ꝛ b tũ inſidiaberiſ calcaneo ei⁹. Mulieri q̄ꝫ dixit: Multipli c d cabo ẽrũnas tuas ꝛ ↄcẽptuſ tuos. In dolore paries fili/os: ꝛ ſub viri ptãte eris: ꝛ ip/ſe dñabit tui. Adę võ dixit: Quia audiſti vocez vxoris tuę: ꝛ comediſti de ligno ex quo pcępam tibi ne comede e f res / maledicta terra i õpere tuo. In laboribuſ comedes eã cũctꝭ dieb⁹ vitę tuę. Spi g nãs ꝛ tribulos germiabit ti/bi: ꝛ comedes herbas terrę. In ſudore vult⁹ tui veſceris pane: donec reuertarꝭ in ter/ram de q̄ ſumpt⁹ es: qꝫ pul/uis es ꝛ i puluerẽ reuerterꝭ.

Et vocauit adã nomẽ vxorꝭ h i ſuę ẽua: ẽo q̄ mr eẽt cũctoꝝ viuẽtiũ. Fec̃ q̄ꝫ dñſ de⁹ adę k et vxori eiuſ tũnicas pellice/ l as: ꝛ induit eos: et ait: Eccẽ m adam factus eſt q̃uaſi vnus ex nob/ ſciẽs bonũ ꝛ maluz. n o Nũnc ḡ nẽ forte mittat mã/ p nũ ſuã ꝛ ſumat etiã de ligno vitę/ ꝛ comedat/ ꝛ viuat i ęt/ q nũ. Emiſit ẽũ dñs de⁹ õ pa/radiſo voluptatis vt oparet r terrã de q̄ ſumptus eſt. Eiẽ/ s citq꜒ adã: ꝛ cõllocauit añ pa radiſũ voluptatis cherubin et flãmeũ gladiũ atq꜒ v̇ſati/lẽ ad cuſtodiẽdã viam ligni vitę. Ca. IIII.

t v Adam võ cognouit ẽuam vxorem ſuaz. Quę ↄcepit ꝛ pepit cain/di/

maledixit nõ aq̄s: qꝫ hõ de fructu terrę ↄtra vetitũ mãduca/uit: nec de aq̄s bibit: ꝛ in aq̄s erat pctm̃ abluẽdũ õ fructu ter/rę ↄctũ. Aĩalia q̄ꝫ terreſtria pl⁹ maledictiõis habẽt q̄ aq̃tilia: qꝫ pl⁹ viuũt de maledicta terra. Inde chriſt⁹ poſt reſurrecti/onẽ/de piſce mãducauit: nõ de terreſtri aĩali. Glo. Strabus. Terra maledicit nõ adã: vt cũcti ꝑt q̄s hęc ſcp̄ta ſũt/terre/rent/ne ſimilia faciẽtes ſimili pęna plecterent. Ipſe võ cain/ qꝫ pmę p̄uaricatiõi fricidiũ addidit/maledicit cũ dr: Male/dict⁹ eris ſup terrã. f In ope tuo. Glo. interliñ. nõ rurꝭ colẽdiꝫ ſꝫ pctõ: ſic̃ i hebręo habet. g Spinas. Rab. Spi nę antea erãt/ ſꝫ nõ vt laborẽ hoĩ inferrẽt: cui poſt pctm̃ fue/rũt ad laborẽ ꝛ afflictionẽ: ſicut ſerpentes ꝛ q̄cũq꜒ noxia/ante erãt inoxia. Et notãdũ q̄ adę extriſeca imponit pęna: cũ dr: Maledicta terra in ope tuo: mulieri võ intrinſeca: cuz dicitꝫ Multiplicabo erũnas tuaſ ꝛc̃: quia ſeducta ſeduxit virum.

3. 4. b.

h Eua. i. vita. i Eo q̄ mr eẽt ꝛc̃. Reddit cauſaz nois q̄re vocauerit eã vitã. Aĩalitas ↄuerſa ad rõnẽ/mr eſt viuoꝝ: id eſt bonoꝝ operũ. k Tunicas: q̄b⁹ ſignificat mors: q̄ p⁹ pctm̃ debet naturę. l Ecce adã ꝛc̃. Duplicit pt itel/ligi: Quaſi vn⁹ ex nob. i. de⁹: qõ ptinet ad inſultationẽ: ſic̃ dr: Vn⁹ ex ſenatorib⁹. i. ſenator. Vel q̄ de⁹ eẽt: nõ natura: ſꝫ crea toris ſui bñficio/ſi ſub eo manere voluiſſet. Sciẽs bonũ ꝛ ma lũ: q̄ſi ptãtẽ dei pęna ſua diſceret eẽ ineuitabilẽ/quã pati no/luit beatus ꝛ ↄſentiẽs: ꝛ habebit ſcientiã p pęnã: quã de⁹ ha/buit p ſapiam. m Quaſi vn⁹. i. q̄ſi nec illud qõ volebat aſſecut⁹ ẽ: ꝛ pdidit qõ fact⁹ ẽ. n Nũc ḡ. Verba dei ſunt. o Ne forte mittat. Apoſiopiſis ẽ: q̄ irato vel pturbato ↄgruit: p Manũ ſuã ꝛc̃. Impleto numero electorũ/ guſtaturi erãt de ligno vitę: ꝛ ſic ad beatũ ſtatũ migraturi: ſꝫ cuſtodia ẽ adhibita: ne q̄ indigni facti ſũt/attingãt vlterius. q Emiſit eũ: ſupple q̄ſi excõicando: ſic̃ hoĩes nũc q̄ꝫ praui emittũt ab eccleſia. r Eiecitq꜒ adã. Hiero⁹. Septuagi ta. Et eiecit ꝛ habitare fec̃ ↄ paradiſũ voluptatꝭ: ꝛ ſtatuit che rubin ꝛ flãmeã rhõphęã/q̄ v̇tit ad cuſtodiẽdã ligni vitę viã. Ali⁹ ſenſus ẽ i hebręo. Ait eni: Et eiecit dñſ adã. ſ. ꝛ habitare fec̃ añ paradiſũ voluptatꝭ cherubin ꝛ flãmeũ gladiũ ꝛc̃. nõ q̄ adã habitare feciſſet ↄ paradiſũ voluptatꝭ: ſꝫ illo eiecto/añ fo/res padiſi: cherubin ꝛ flãmeũ poſuit gladiũ / ne q̄s poſſet in/trare. s Et collocauit ꝛc̃. Hoc p cęleſtes ptãtes etiam in paradiſo viſibili factũ eẽ credendũ eſt: vt p angelicũ mini/ſteriũ ibi eſſet quędam ignea cuſtodia: non tamẽ fruſtra: ſed qꝫ aliq̄d õ paradiſo ſignificat ſpirituali. Et collocauit ꝛc̃. Cherubin/ plenitudo ſcientię: hęc eſt chari/tas: quę plenitudo le/gis eſt diuinę. Gladi⁹ flammeus/pęnę tem/porales: quę verſati/les ſunt: quoniã tem/pora volubilia ſunt. Ad arborẽ igitur vi/tę non ingredit niſi p cherubin: id eſt pleni/tudinem ſcientię: id ẽ charitatem: ꝛ per gla/dium verſatilẽ. i. tole/rantiã tpalez. Et col/locauit ꝛc̃. Hoc ẽ/ per miniſteriũ ange/loꝝ igneam cuſtodiaz conſtituit. Flammeuſ gladi⁹/tribulatiões et labores ꝛ dolores hu ius vitę/q̄bus nos ex/ercemur: Vel ſenten/tia iuſtę damnatiõis quę hoĩ data eſt: qui ita dãnat⁹ eſt vt chri/ſti paſſiõe redimi poſ ſet. Vñ gladi⁹ v̇ſatil' dicit: qꝫ põt remoueri. Remotus eſt eni enoch ꝛ helię: ꝛ q̄ti/die remouet fidelib⁹ de hac vita ad ſupnam beatitudinẽ trãſ/euntib⁹. Nec dicit flãmam ꝛ gladiũ: ſed flammeũ gladium. Qui eni ad paradiſũ redeũt/neceſſe eſt vt igne ſpũſſancti oẽſ ↄcupiſcentias huiuſ vitę exurãt/ ꝛ gladio verbi dei oĩa noxia pręcidant.

De pe. diſ. 1. c. adam

40. diſ. c. queli/bet. et. c. adã. et

50. di. c. i capite

De pe. diſ. 1. c. adam

A

Expoſitio Capi. IIII.

t Adam võ cognouit ꝛc̃. Breuit trãſit moyſes ge/neratiões adę/ad tpa feſtinãs abrag: ꝛ plures filioſ ꝛ filias ſbticet: q̄ methodio martyri i carcere orãti reue lata ſũt/cũ multꝭ alijs. Et ſic̃ dic̃ Glo. v̇ginitas i padiſo/ op⁹ aũt ↄiugij ex̃ celebrat. Fuiſſet tñ i padiſo honeſtũ ↄiugiũ: ni/ p⁹ iobediẽtia meruiſſet exiliũ/q̄ de⁹ iduxiſſet carnale ↄſortiũ.

B Poſſedi. Hebręꝰ

Moraliter t Adã võ cognuit. In paradiſo ↄti/nuerũt: egreſſi ſtatim ad carnales delitias trãſierũt. Deficiẽ/te eni ſpũali ſolatio/currit ad tpale. Vñ. j. Regꝭ. xv. f. dũ di/ceret ſamuel ſauli: Abiecit te dñs: ſtatim ſaul dixit: Honora me coram pplõ. q. d. Ex quo amiſi ſolatium dñi/ curram ad ſolatiũ mũdi. Vtrũq꜒ eni ſimul haberi nõ põt. Matth. vj. c. Nõ poteſtis deo ſeruire ꝛ mãmonę. Hiero⁹. Nimis delica/tus ẽ miles q̄ vult gaudere cũ mũdo: ꝛ in futuro regnare cuz chriſto. Multi hodie currũt ad ſolatiũ mũdi / ſpreto ſolatio chriſti. Vñ ↄquerit dñs Hiere. ij. c. Dereliquerũt me fontez aquę viuę/ ꝛ foderũt ſibi ciſternas diſſipatas / q̄ ↄtinere non valent aquas. Bonus autem ſpreto gaudio mundi quęrit a chriſto ſolatiũ/ ꝑpter qõ ipſum dimiſit. In Pſ. Redde mi/bi lęticiã ſalutarꝭ tui. Vel adã in paradiſo ↄtinẽs fuit: ex̃ co/gnouit vxorẽ. i. clerici dũ ſunt Pariſi⁹/ↄtinẽtes ſũt ꝛ boni: ſꝫ cũ ad partes ſuas redierint/laxant habenas ꝛ rumpũt vincu la. Hiere. v. b. Ipſi cognouerũt viam dñi ꝛ iudiciũ dei ſui: et ecce magis hi ſimul fręgerunt iugum: ruperunt vincula. v Euã. Eua vita/hñs duos filios: qꝫ duo genera hoĩm. Cain p̄genit⁹/aĩales: Abel ſcdo natus/ſpũales. j. Corꝭ. xv. f. Primũ qõ eſt aĩale: deinde qõ ſpũale. Et bñ poſſeſſio ꝛ luc/tus frẽs dicunt: ꝛ poſſeſſio p̄genita: qꝫ extrema gaudij luct⁹ occupat: Prouer. xiiij. b. Itẽ. xx. c. Hereditas ad quã in pri/cipio feſtinat/Ecce cain: i. fine carebit bñdictiõe/Ecce abel.

Moraliter

Pſ. 50.

a Poſſedi. Hebreus habet: coopata ſũ eũ deo: Que litera exponit iſtã. Eſt enĩ ſenſus: Poſſedi hoiez p deũ.i. acqſiui deo cooꝑante. In pmis parẽtibꝰ ſolus deus opatus eſt: in ceteris cooꝑatus: Ipſe p auctoritatẽ opatus: parẽtes p miniſteriũ. Et alludit interptationi nominis qd dicit poſſedi: Cain enĩ interptat poſſeſſio. b Rurſũqꝫ. Cain. xv. ãno ade natus ẽ: abel. xxx. Adã enĩ etſi in pfecta etate factꝰ ẽ: tñ vniꝰ diei fuit ⁊ vniꝰ ãni/⁊ ſic ď aliĩſ. Et interptat abel/nihil hñs: qꝛ pax vixit. Uel luctꝰ ab euẽtu: qꝛ parentes ꝓ morte eiꝰ centũ ãnis fuerũt ĩ luctu. c Fuit autẽ: ad lrãm paſtor ouiũ. Multũ cõmẽdãt paſtores. ĩ. xlvj. d. Uiri paſtores ſumꝰ. De dauid ďr: De poſt fetantes accepit eũ. Ecce duoꝝ fratrũ ſtudia diuerſa: Abel paſtor: cain tanqꝫ auarꝰ ⁊ cupidus/agriculture operã dedit. e Factũ ẽ. Credit adã docuiſſe filios vt offerrẽt deo pmitias ⁊ decias. g De adipibꝰ.i. de piguioribꝰ gregſ: Modo non ẽ ſic. h Reſpexit dñſ ad abel.i. gratꝰ fuit ei. Qd enĩ amamꝰ/libent reſpicimꝰ. i Et ad mũera.i. ad deuotionẽ offerẽtſ. Ipſa enĩ actio offerẽtſ meritoria fuit: Et inde/ꝑ diĉ ad abel: qꝛ nõ offerenſ ꝓpt mũera placet deo: ſ potiꝰ ecõuerſo. Deꝰ enĩ nõ qtũ ſed ex qto ꝯſiderat. Alia trãſlatio habet: Inflãmauit deꝰ ſuper abel ⁊ munera eiꝰ: ex quo conijcit ꝙ oblatio placuit deo. Sic enĩ fiebat ad litterã tũc/ꝙ ignis deſcẽdebat de ſublimi q ꝯſumebat ſacrificia bonoꝝ/vt legitur Iudicſ. vj. d. de ſacrificio gedeonĩſ. Et. iij. Regſ. xviij. f. ď ſacrificio helie. k Ad cain.i. cain ⁊ munera eius diſplicuerũt deo. m Dixitqꝫ dñs ad eũ. Glo. Quare ꝯcidit vultꝰ tuꝰ: Nõne ſi recte offeras: nõ aũt recte diuidas peccaſti: Quieſce: Ad te ꝯuerſio eius: ⁊ tu dñaberis illiꝰ. In hebreo alius eſt ſenſus: Quare iraſceris/⁊ qre ꝯcidit vultꝰ tuus: Nõne ſi bñ egeris/dimittet tibi: et ſi male egerſ/ante foreſ pctm̃ tuũ ſedebit: Ad te ſocietas eiꝰ: Sꝫ tu magis dñare eius: qre iraſceris ⁊ inuidia cruciarꝰ/vultũ in terrã dimittſ: Nõne ſi bñ egeris/dimittet tibi omne delictũ: Uel ſm Theodotionẽ: Acceptabile erit: h eſt/munꝰ tuũ ſuſcipiã: ſicut ſuſcepi munꝰ fris tui. Qꝛ ſi male egeris/ilico pctm̃ tuũ ante veſtibulũ tuũ ſedebit: ⁊ tali ianitore comitaberſ. Sꝫ qꝛ liberi arbitrij es/moneo vt pctm̃ nõ tibi/ſed tu pctõ dñerſ. n Statim in foribꝰ aderit.i. manifeſtũ erit/ſicut id qd in oſtio manifeſtũ eſt. p Pctm̃: id eſt pena ꝓ pctõ/vicẽ ianitoris obtinebit: qꝛ ſemꝑ ꝯcomitabitur te/ſiue introeas ſiue exeas: Iuxta qd dicit in Pſ. Dñs cuſtodiat.i. cuſtodiet introitũ tuũ ⁊ exitũ tuũ. o In foribus.i. in volũtate/inde ad actum qſi per ianuã egreſſurus. Omne enĩ pctm̃ adeo eſt voluntariũ: qd ſi nõ eſt volũtariũ/non eſt pctm̃: vt dicit Augꝰ. Uel/Aderit.i. inſidiabit tibi. Uñ Ecclj. xxvij. in fi. Illuſio ⁊ improperatio ſupboꝝ ⁊ vindicta ſicut leo inſidiabit illi. Uel/Aderit.i. adeſſe tibi debet vt repmas illud/⁊ non pmittaſ ingredi. Et iſta lectio ꝯcordat cũ eo qd ſequit: q Sed ſub te.q.d. ĩ te ẽ vt cohibeas ſi vis. r Egrediamur. Hieroꝰ dicit/ꝙ h ſupflue apponit ĩ libris nris ⁊ ſamaritanoꝝ: Nõ enĩ legit qd/ſed forte dixit ei verba dñi increpantſ. s Ubi ẽ: Nõ ignorãs querit: ſ fratricidium improperans. t Nunquid. Contumaciter reſpõdit. q.d. iiuſte qris a me vbi ſit/cuiꝰ me cuſtodẽ nõ feciſti.

Vox ſanguinis.

Moralit * v Cain agricola: quia diuites huiꝰ mũdi terrã ⁊ carnem

Margin: Heb. 11. a. — 90. diſ. c. neqꝫ q. 7. c. in grabus — 4. q. 5. c. ſeptũ — De pe. diſ. 1. nũ quid. et diſ. 5. a. v. reſpexit — Pſ. 77. — Pſ. 120.

a cenſ: Poſſedi hoiez p deũ. b Rurſumqꝫ peperit frẽm eius c abel. Fuit autẽ abel paſtor d ouiũ: ⁊ cain agricola. e Factũ eſt autẽ poſt multos dies vt offerret cain de fructibꝰ terre munera dño. f Abel qꝫ obtulit de pmogenitſ gregſ ſui g et de adipibꝰ eoꝝ. h Et reſpe i xit dñſ ad abel ⁊ ad munera k eius: ad cain vero ⁊ ad mu l nera illiꝰ non reſpexit. Iratuſqꝫ eſt cain vehementer/et m ꝯcidit vultꝰ eiꝰ. Dixitqꝫ dominus ad eũ: Quare iratus es: ⁊ cur concidit facieſ tua: Nõne ſi bene egeris/recipi n es: Sin autem male: ſtatim o p in foribus peccatum aderit: q Sed ſub te erit appetiꝰ eiuſ: et tu dñaberis illiꝰ. Dixitqꝫ cain ad abel fratrem ſuum: r Egrediamur foras. Cumqꝫ eſſent in agro: ꝯſurrexit cain aduerſus abel fratrem ſuũ: et interfecit eum. Et ait dñs s ad cain: Ubi ẽ abel frat tuus: Qui reſpondit: Neſcio. t Nunqd cuſtos fris mei ſũ: v Dixitqꝫ ad eũ: Quid feciſti:

ſuam colunt quaſi deum. Philſ. iij. d. Quorum deus venter eſt: ⁊ gloria in confuſione. Boni ſimiliter excolunt carnẽ ſuam: ſed aliter/diſciplinando.ſ. Prouerb. xxiiij. d. Diligenter excole agrum tuum. Abel cõmendatur: quia de grege obtulit. Grex/virtutes et bona opera. Prouer. xiij. b. Redẽptio anime viri/ꝓprie diuitie. Cain diſplicet: quia ſe non obtulit. Ecclj. xxxiiij. c. Dona iniqꝝ ⁊c. g De adipibꝰ. Quidã hñt animas aridas. Uñ Iudicſ. j. c. diĉ axa patri ſuo: Terrã arẽtẽ dediſti mihi. Adeps ẽ interna deuotio: q maxie naſcit ex duobus: ex recordatiõe preteritorum beneficioꝝ: ⁊ cogitatione futurorum. Allegorice v Cain agrico. Per cain populuſ iudaicꝰ: per abel gentilis cum capite ſuo chriſto. Et bñ p cain ꝓpľs iudaicus/q totus terrenis poſſeſſionibꝰ deditꝰ fuit. Ioh. xj. f. Si dimittimꝰ eũ/venient romani ⁊ tollent locum noſtrũ ⁊ gentẽ. Per abel/qui luctus interptatur: chriſtus ſignificat: qui ter legit luxiſſe. In lazari ſuſcitatione: Ioh. xj. f. Quando vidit hieruſalẽ: Lucſ. xix. f. In cruce: Heb. v. b. Cum clamore valido ⁊ lachrymis offerens exauditus eſt. Unde Eſa. liij. a. vocat eum virũ dolorum ⁊ ſcientẽ infirmitatẽ. Itẽ abel interptat/nihil habẽs: Et chriſtus dei filius nihil oĩno habuit. Matth. viij. c. Uulpes foueas habent/⁊ volucres celi nidos: filius aũt hoĩs non habet vbi caput ſuũ reclinet. Paup in ingreſſu: pauperior in ꝓgreſſu: paupꝛimꝰ in egreſſu. Item abel fuit paſtor: Et chriſtus dicit Ioh. x. b. Ego ſum paſtor ouiũ. j. Petſ. ij. d. Cõuerſi eſtis ad paſtorem ⁊ epm aĩarũ veſtrarum. Cain occidit abel: ⁊ iudei chriſtũ. Apocſ. xiij. b. Agnus q occiſus ẽ ab origine mũdi: id ẽ in morte abel pfiguratꝰ occidi. Uñ Matth. xxj. d. iudei intelligũt ĩ pabola ibi dicta ď agricolis q occiderunt filium. f Abel qꝫ obtulit de primogenitſ gregis: et chriſtus ſeipſum pmogenitũ ex multis fratribꝰ. Populus fidelis/grex. Lucſ. xij. d. Nolite timere puſillus grex. Chriſtus/pmogenitus: Ad Roma. viij. f. g Et de adipibꝰ. Duplex ẽ pinguedo. Interior que dicitur adeps: charitas vel deuotio. Hiere. xxxj. c. Inebriabo animas ſacerdotum pinguedine. Et eſt pinguedo exterior/diuitie tempales. Iob. xv. d. Cooperuit faciẽ eiꝰ craſſitudo. Augꝰ. in lib. ꝯfeſ. Inflata facies mea claudebat oculos meos: aurſ tinniebat: ⁊ iani phia piguedo ignẽ accẽdit. Iob. xxj. d. Ad diẽ pditiõis ſuat malꝰ. l Iratuſqꝫ ẽ cain: et iudei ꝯ chriſtũ. Uñ de Ioſeph. ĩ. xxxvij. a. Non poterãt eũ videre/eo ꝙ a pře plus amaret: ⁊ iõ při plꝰ abel qꝫ cain. Sap. ij. c. Grauiſ ẽ nobiſ ad videdũ: qꝛ diſſimilis ẽ alijs vita illiꝰ. s Ubi ẽ abel. Hec qſtio ꝓponit platſ ⁊ dericſ oĩbꝰ negligẽtibꝰ ĩ correctiõe minoꝝ. q.d. attẽdite vbi ẽ abel.i. aĩa ſubditi tui p negligẽtiã tuã dãnata/in luctu eterno: maxime cũ vixeris de decimis ⁊ elemoſynis eiuſ. Et hec accuſatio fiet in iudicio ꝯ dericos. Beatus Berñ. Uenient ante tribunal chriſti/⁊ audiet pupilloꝝ qrela grauis/⁊ accuſatio dura ꝯtra eos quoꝝ vixere ſtipẽdijs/nec diluerũt peccata. v Quid feciſti. Conſidera peccatũ tuũ. Pauci ſunt qui h faciãt. Hiere. viij. b. Non eſt qui ſuper peccato ſuo agat penitentiaꝫ/et dicat/qd feci. s Item Ubi eſt abel frater tuus. Hoc dicit cuilibet accipienti euchariſtiã: quaſi vide quõ cuſtodiſ. Sꝫ rñdet cain fratricida: Neſcio: t Nunqd. q.d. Nõ eſt mihi tanti/vt velim eum cuſtodire. Sed quid dicat dñs:

Margin: B — Sap. 10. — 1. Ioh. 3. b. — Allegorice — De pe. diſ. 5. c. Iudas — De pe. diſ. 1. c. ſerpẽs. et. c. voluiſſet. §. deniqꝫ — Moraliter

a Vox ſanguinis. Quaſi dicat/licet tu non ꝯfitearis: tñ ſanguis fratris tui effuſus/ vicem clamātis obtinet: nec opus eſt ꝯfeſſiōe vel accuſatiōe vt ꝯdēneris. Vel/ Vox ſanguis clamat. i. adeo euidēs factū/ ac ſi clamaret ſanguis. Vñ Interliñ. Euidentia patrati ſceleris non indiget clamore accuſator. Judei ſic exponunt: Vox ſanguinis. i. vox eoꝝ de q̄ꝝ ſanguine ē. ſ. adam et eua/ luxerūt eū. Vel/ Vox ſanguinis. i. illi q̄ ſuccederēt ei niſi eū interfeciſſes. Abel enim martyr et paſtor et v̄go fuit. b Maledict⁹. Merito maledicit cain et nō adā: q2 ſciens penam p̄me p̄uaricatiōis/ tñ fratricidiū addidit: Vñ pl⁹ peccauit q̄ adam: ſic inuit Glo. Et que ſit maledictio ſubdit: d Cū opatuſ. q. d. parum vel nihil fructus etiā cum labore multo pcipies. Vel/ Maledictus eris ſup terram. i. ab his qui ſunt ſup terrā: q2 oēs maledicēt tibi: id eſt imp̄cabunt tibi mala p fratricidio. e Vag⁹: huc errās atq3 illuc. f Profugus: pcul ā patria fugat⁹. Hebreus habet: timidus/ more. ſ. pfugi. g Maior eſt iniq̄tas ⁊c̄. Prouer. xviij. a. Impi⁹ cum venerit in pfundū vitioꝝ/ ꝯtemnit. h Eijciſ me hodie a facie terre. i. a loco in q̄ tecū loq̄r. Et dr̄ eijci: q2 grauis et oneroſus fact⁹ eſt oibus/ etiā ſibi/ q̄ iam in p̄ſentia dñi nō audeat cōparere. Job. vij. d. Poſuiſti me ꝯtrariū tibi/ et factus ſū mihimetipſi grauis. Et nota/ ſicut lux infirmis oculis odioſa ē/ ſanis aūt delectabilis: et ſano palato panis ſuauis/ et infecto amar⁹: ita facies dñi ſane mēti delectabilis eſt/ infirme aūt offendiculū. i Occiderit cain: ſubaudit: liberauit eum a magna pena. i. ſi q̄s occideret cain liberaret eū a magna pena. Quare? q2 hic diſtingue: q2 k Septuplū punieṫ: id eſt punitio de ipſo fiet p ſeptē generationes/ et ſeptima occideṫ: q2 lamech q̄ fuit ſeptim⁹ ab adam interfecit eū. Vñ alia trāſlatio habet: Septē vindictas exoluet. Vel/ ſeptuplū punieṫ. i. p ſeptē pctīs punieṫ vſq3 ad ſeptimā generationē. Septē eni peccata fecit. Nō recte diuiſit: fratri inuidit: doloſe eū in agꝝ duxit: procaciṫ occidit: negauit: deſperauit: penitentiā agere noluit. Vel/ Septuplū punieṫ. Perſonaliṫ ille qui occiderit cain pluſ punieṫ q̄ cain ꝑpter p̄hibitionē homicidij q̄ nōdū facta erat. Ponit etiam qn̄q3/ ſeptuplū/ tpaliṫ. Vñ exponūt/ ſeptuplū. i. tempaliṫ. l Poſuitq3: vt ſcireṫ ab oib⁹ excōicat⁹ a dño et punit⁹/ ne occidereṫ ab aliq̄/ ſed longo labori reſeruareṫ. m Egreſſuſq3 cain a facie dñi. i. a p̄ſentia illi⁹ creature i q̄ dñs loq̄baṫ ei: o Accepit vxores duas: ꝯ̄ p̄ceptū dñi: vel cōtra ius naturale/ q̄d dictat q̄ vna vnius ſit vxor. Interliñ. ꝯ̄ naturā et morem. i. honeſtā ꝯuerſationē. n Edificauit. Hic patet q̄ iam multi homines erant/ licet eorum generatio taceaṫ: quos cain ꝯuocauit ad vrbē: quoꝝ auxilio fec̄ eā.

Et dic̄ Joſeph⁹

24. q. 5. c. cum ergo. §. ſed qui

M. † tibi

De pe. diſ. 1. c. voluiſſent. §. ſpēſ

a Vox ſanguis fratris tui cla-
mat ad me de terra. Nūc igiṫ
b maledict⁹ eris ſup terrā: que
c aperuit os ſuū: et ſuſcepit ſan-
guinē fratriſ tui de manu tua.
d Cum operat⁹ fueris eam/ nō
e dabit tibi fructus ſuos. Vagus
f et profugus eris ſup terraꝫ.
g Dixitq3 cain ad dñm: Maior eſt iniq̄tas mea q̄ vt ve-
h niam merear. Ecce eijcis me
hodie a facie terre: et a facie
tua abſcōdar: et ero vagus et
pfugus in terra. Omis igi-
tur qui inuenerit me/ occidet
me. Dixitq3 ei domin⁹: Ne-
i quaq̄ fiet ita: ſed oiſ qui oc-
k ciderit cain/ ſeptuplū punie-
l tur. Poſuitq3 dñs in cain ſi-
gnum vt non eū interficeret
m ois qui inueniſſet eū. Egreſ-
ſuſq3 cain a facie dñi/ habita
uit in terra pfugus/ ad oriē-
talem plagam eden. Cogno
uit autem cain vxorem ſuā/
que ꝯcepit et peperit enoch.
n Et edificauit ciuitatem: vo-
cauitq3 nomen eius ex no-
mine filij ſui enoch. Porro
enoch genuit irad: Et irad
genuit mauiael: et mauiael
genuit mathuſael: et mathu-
o ſael genuit lamech. Qui ac-
cepit vxores duas: nomen

Pſ. Vindica dñe ſanguinē ⁊c̄. Sꝫ ſanguis chriſti clamat penitētiā. Ezech. xxxiij. c. Nolo mortē ⁊c̄. b Maledictus eris. Job. xxiiij. c. Maledicta ſit ps illi⁹ in terra. c Que. ſ. tra/ aperuit os. Eccl'ia aperuit os ſuū ad ſuſcipiēdū ſāguinē chriſti ad tria. Ad potū. Joh. vj. f. Sāguis me⁹ vere ē pot⁹. Ad lauacrū. Apoc. vij. d. Lauerūt ſtolas ſuas in ſanguie agni. Ad decoreꝫ. Sāguis enī eiuſ genas eccleſie decorauit. Cāt. iiij. b. Sic fragmē malipunici: ita gene tue abſq3 eo q̄d intriſecus latet. e Vag⁹. Ois peccator inſtabilis ē. Threñ. j. c. Peccatū peccauit hieruſalē: ꝑpterea inſtabilis facta eſt. De clerico q̄ multiplicat p̄bēdas/ vere pōt dici: Vag⁹ et pfugus eris ſup terrā: mō pariſius: mō rhemis: Sꝫ bon⁹ cleric⁹ q̄ nō q̄rit datū ſ fructū: reſidet in eccleſia ſua: d quo Pſ. Et erit tāq̄ lignū quod plantatū eſt. g Maior eſt. Nota quattuor ſunt que aggrauant pctm̄. Qualitas generiſ/ frequētia/ diuturnitas/ impenitētia. Sꝫ q̄tūcūq3 magnū ſit/ maior ē miſcōia dei. Q̄d ſi vis ſcire: pone pctā in ſtathera crucis. Job. vj. a. Vtinaꝫ appenderenṫ pctā mea q̄bus iram merui: et calamitas quā patior in ſtathera: q̄ſi arena maris hec grauior appareret. Pctā trahunt ad infernū: ſ calamitas penitētie p̄pōderās eleuat ad celū. Nō igiṫ te deijciat q̄litaſ pcti. i. noua adinuētio pcti: Nouior enī dñi paſſio. Hiere. xxxj. d. Nouū faciet dñs ſuper terram ⁊c̄. Eſa. xij. b. Notas facite in pp̄lis adinuētiōes ei⁹. Item nō te deijciat pcti freq̄ntia. Habilis ē enī dñs ad remittēdū. Hiere. iij. a. Fornicata es cū amatorib⁹ multiſ ⁊c̄. Itē nec te turbet pcti diuturnitas. Nullū enī pctm̄ eternū eſt: ſed miſcōia dñi ab eterno et vſq3 in ſeculū ſeculi. Pſ. Ne memineriſ iniq̄tatū nr̄arū ⁊c̄. Itē nō turbet q̄ aliq̄ñ diffidētiā habuiſti: Cōfidentiā habe: et veniā ꝯſequeriſ. Heb. iiij. d. Accedamus ad thronū glorie ei⁹ cum fiducia: vt miſcōiam ꝯſeq̄mur/ et gratiam inueniam⁹ in tempe oportuno. m Egreſſuſq3 cain. Qui per peccatū egrediṫ a facie dñi/ habitationē querit i delitijs verſus ad orientem. Ezech. viij. f. Vide viros habētes dorſa ad templum: et orantes ad ortum ſolis. o Qui accepit ⁊c̄. Lamech interpretatur doctrina: vl' diſciplina cordis: ſeu cor ſeruitutis: et ſignificat illos doctores vel prelatos qui ex corde ſeruire deberent deo et docere ſubditos: Sꝫ duas vxores accipiūt: vna tñ tm̄ legitima eſt. i. ada: q̄ interp̄taṫ teſtimoniū: ſignificans ſapiaꝫ: de q̄ debet ſumi oē teſtimoniū. Sap. viij. a. Hāc amaui et exq̄ſiui: et ꝑpoſui illā ſponſam mihi aſſumere. Alia vxor ſubītroducta ē: nec ē vel vna/ ſella. ſ. q̄ interp̄taṫ vmbra: et ſigṫ hypocriſim/ q̄ verba p̄tēdit ſctitatiſ. Oēs hypocrite cū lamech bigamo ſūt bigami: partim deo/ partim mūdo ſuire volentes. Sꝫ dr̄ Matth. vj. c. Nemo pōt duob⁹ dñis ſuire. Vel p̄ma vxor q̄ et vna/ ē penitētia: quā q̄libet ſibi debet inſepabiliṫ deſpōſare i hac vita. Sꝫ multi volūt huic vxori dare libellū repudij: Quib⁹ diciṫ per angelum Matth. j. d. Joſeph fili dauid noli timere accipere mariā ꝯiugem tuam: q̄d eni in ea natū eſt/ de ſp̄ūſctō eſt. Et ſecunda vxor que vel vna non eſt/ eſt gloria quam nemo debet ſibi accipere hic: Filius enim dei eam ſibi retinuit vxorem. Eſa. xlij. b. Gloriam meam alteri non dabo. Propṫ hanc mortuus eſt iohānes: quia dicebat herodi: Non licet tibi habere vxorem fratris tui: Marci. vj. c.

Pſ. 78.

De pe. diſ. 1. c. et venit

6. diſ. c. non eſt. ꝟ. ius ꝟo

B 31. q. 1. c. quō

Pſ. 1.

Pſ. 102.

Pſ. 78.

Moraliter

Moraliṫ * a Vox ſanguis fratris tui clamat. i. veniam petit p peccatore: eo q̄ indigne ſumpſit. Heb. x. e. Irritam q̄s faciēſ legem moyſi/ ſine vlla miſeratiōe duobus vl' tribus teſtib⁹ moriṫ: q̄to magiſ putatiſ deteriora mereri ſupplicia eum q̄ filium dei cōculcauerit/ et ſanguinē teſtamēti pollutū duxerit: Eodē. xij. f. Acceſſiſtis ad mediatorem ieſum/ et ſanguis aſperſionē melī⁹ clamantē q̄ abel: videte ne recuſetiſ loquentē. Vñ dicit: meli⁹ clamātem q̄ abel. Sanguis abel clamat vindictā.

¶ Et dicit Joſephꝰ ꝙ rapinis ⁊ violētijs opes ꝯgregās inuitabat eos ad latrocinia/ ⁊ ſimplicitatē hoīm ad menſurarū et ponderū iuentionē ꝑmutauit: Terminos terre primꝰ poſuit: Ciuitates murauit ob timorē eoꝝ quos ledebat. a ¶ Habitātiū. Abel fuit primꝰ paſtor: iſte tentoria ad mutāda paſcua iuenit: greges ordinauit: characteribꝰ diſtinxit: ſeparauit greges ſm genera: oues a capris ſm qualitates: vnicolores a varijs: ſm etatē agniculos a mribꝰ: cōmixturas certis tpibꝰ faciēdas intellexit: ⁊ multas alias curioſitates circa greges inuenit. b ¶ Pater canentiū/ fuit/ nō inſtrumētoꝝ: q̄ longe poſt inuenta fuerūt: ſed ꝯſonātiarū: vt labor paſtoralis quaſi in delitijs duceret. Et ne ars iuēta periret/ ſcripſit eā in duabꝰ colūnis. Una latericia ꝯ diluuiū ignis: Altera marmorea ꝯtra diluuiū aque: preſciebat enī futura. c ¶ Dixitqꝫ lamech vxo. Scdm Joſephū/ lamech diuinitꝰ ſciens videlʒ cain oī pene ſubiacere: ⁊ ſibi maiorē penā deberi: predixit hoc vxoribꝰ. Hic enī diu viuēs incurrit caliginē oculoꝝ/ ⁊ venationē exercēs ꝓ delectatiōe tm̄ et pelliū adeptiōe: q2 nōdū erat eſus carniū ꝯceſſus: ad indiciū pueri eū ducēt ꝫ dirigēs ſagittā int̄ frutera latitātē cain iterfecit/ putās eū ferā/ ⁊ iratus ſuper hoc/ puerum interfecit. Et hoc eſt: d ¶ Occidi virū. i. cain. e ¶ In vulnꝰ meū. i. illatū a me. Uel/ meum. i. ꝓ quo vulnerabor. f ¶ In liuore meo. i. baculo. Et diſtingue int̄ liuorē ⁊ vulnꝰ. Liuor enim fit baculo vel pugno vel aliquo tali vbi ſanguis non effunditur: ſed ſub cute nigreſcit: Uulnꝰ autē fit ſagitta vel gladio. Uel/ in liuore. i. zelo furoris. Uel/ in liuore meo. i. in dānatione mea. g ¶ Septuplū vltio dabitur de cain. i. grauis vltio ſumet̄ d̄ cain/ q2 occidit frēm ſuū: h ¶ Sʒ ſeptuagies ſepties. i. multo grauior ſumet̄ de lamech/ q2 occidit cain. Uel ſic: Septuplū vltio dabit̄ de cain: grauis vltio ſumet̄ de illo q̄ occidit cain. i. de me: ſed ſeptuagies ſepties: id eſt multo grauior ſumet̄ d̄ illo q̄ occiderit lamech. Hoc dicebat timēs ne vxores ſue occiderēt eū. Uel cain dicitur punitꝰ ſeptuplū: q2 ſeptē generatiōibꝰ fuit in miſerijs et erūnis: ⁊ in ſeptima occiſus: Lamech vero dicit̄ punitꝰ ſeptuagies ſepties: q2 ſeptuagintaſeptē aīe egreſſe de illo/ diluuio perierūt: in quo ipſe adhuc viuēs puniebat̄: forte ſciens hoc ꝑ reuelationē ſibi factam ꝓpter pctm̄ ſuū. i ¶ Iſte cepit inuocare. Sed nunqd adam prius īuocauit vel abel? Reſpōſio: Ideo dicit̄ prius inuocaſſe: q2 inuenit verba depcatoria ad deū. Un̄ Interliñ. dic: Inuocare. i. colere ⁊ depcari. Uel ideo: q2 primꝰ iuenit imagies q̄ſdā p q̄s excitaret̄ deuotio orōnū.

Al. † tubal
Al. tuba

15. q. 1. §. ß
obijcitur

k Hic eſt liber. Epilogat moyſes ¶ Expoſi. Ca. V. de adā: vt ad filioꝝ generationē ꝯuenient̄ accedat. l ¶ Nomen eoꝝ adam: non ꝙ mulier ſic vocata fuerit: ſed q2 res nois ꝯuēnit ei/ ſicut ⁊ viro. Adam enī interpretat̄ homo/ vel terrenꝰ/ vel rubra terra/ vel indigena. Et ē ſimile Luc. j. c. Et vocabis nomē eius ieſum. Glo. Nō imponet̄: q2 ab eterno impoſitū eſt. i. ab eterno ꝯuenit res noīs: id eſt ſaluator. Uel ideo: q2 de viro ſumpta eſt mulier: vn̄ quaſi vnū nomē imponit̄ viro ⁊ femine. m ¶ Ad ſimilitudinē et imaginē ſuā: non dei/ ad quā ipſe factꝰ eſt: ſed eam amiſerat ꝑ pctm̄. Unde ſicut ipſe factus fuerat a deo innocēte et

vni ada: ⁊ nomē alteri ſella. Genuitqꝫ ada iabel: qui fuit a pater habitantiū in tētorijs atqꝫ paſtoꝝ: ⁊ nomē fratris b eius †iubal. Ipſe fuit pater canētium cithara ⁊ organo. Sella quoqꝫ genuit tubalcain/ qui fuit malleator ⁊ faber in cuncta opa eris ⁊ ferri. Soror vero tubalcain c noema. Dixitqꝫ lamech vxoribus ſuis ade et ſelle: Audite vocē meā vxores lamech: auſcultate ſermonē meum: d e Quoniā occidi virū in vulnus meum: ⁊ adoleſcentulū in li f g uore meo. Septuplū vltio dabit̄ de cain: de lamech vero h ſeptuagies ſepties. Cognouit quoqꝫ adhuc adam vxorem ſuam/ ⁊ peperit filiū: vocauitqꝫ nomen eius ſeth/ dicens: Poſuit mihi deus ſemen aliud ꝓ abel/ quē occidit cain. Sed ⁊ ſeth natꝰ eſt i filiꝰ quē vocauit enos: Iſte cepit inuocare nomen dn̄i.

k Hic eſt liber ¶ Ca. V. generationis adam in die q̄ creauit deus hominem. Ad †ſimilitudinē dei fecit illū: maſculū ⁊ feminā creauit eos/ ⁊ bn̄dixit illis: l et vocauit nomē eoꝝ adā in die q̄ creati ſūt. Uixit autem adā centū triginta annis: et m genuit †filium ad ſimilitudinē ⁊ imaginē ſuā: vocauitqꝫ

imortali innocens/ immortalis: id eſt potens non mori: ita ipſe factus peccator ⁊ mortalis genuit peccatorē ⁊ mortalem: et hoc eſt ad ſimilitudinē ⁊ imaginem ſuam. Et nota ꝙ methodius et ioſephus dicunt ſeptingentoꝝ triginta annorum adam fuiſſe quādo genuit ſeth. Sed moyſes pretermiſit centum annos luctus ꝓ morte abel. Dicitur autē eccleſia ab abel incepiſſe: quia ſi ab adam incepiſſet/ nō fuiſſet continua. dcccc. triginta/ preter centū annos luctus: ſm methodiū ⁊ ioſephum.

¶ Enoch

¶ Myſtice k ¶ Hic eſt liber. Iſte eſt titulus veteris teſtamēti. Titulus autem noui teſtamēti: Liber generatiōis ieſu chriſti/ Mat. j. a. Hic generatio ade terreni texitur: ibi autem generatio ade celeſtis: Ut ſicut portauimus imaginem terreni: ita portemus ⁊ imaginē celeſtis. Primus quidē adam terrenus: ſecūdus autem de celo celeſtis. j. Cor. xv. f. Tota ſpes prime generationis erat in terrenis diuitijs: ſed aduenit liber generatiōis ieſu chriſti ꝓmittens celeſtia. Igitur ſicut ceſſant legalia: debent ceſſare promiſſa. Hieroꝰ. Sicut ſacrificia non niſi in figura inſtituta ſunt: ita non eſt longe a vero/ temporalia tm̄ fuiſſe promiſſa et data in figura eternorum. Et addit: Si aurum ⁊ argentū reducis in eccleſia: reducis ⁊ ſacrificia. Et ſicut permiſit deus hoſtias ſibi immolari: vt ſibi potius q̄ demonibus offerentur: ita ⁊ diuitias dedit eis vt potius eas a deo q̄ a demonibus expectarent. Poſtq̄ ergo aduenit veritas: ceſſet vmbra: non amplius audiatur illa vox vetus: Si volueritis et audieritis me/ bona terre comedetis: Eſa. j. e. Jam enim vox turturis audita eſt in terra/ dicens: Agite penitentiam: appropinquabit enim regnū celorum: Matth. iiij. c. Sicut dicit beatus Bern̄. prime generationis erat immunda natiuitas: vita peruerſa: mors periculoſa: Uenit ieſus: primum abſtulit conceptionis ſue mundicia: ſecundum ſancte conuerſationis exemplo: tertium precio mortis ſue. Et nota tria q̄ fecit dominus in prima generatione: Creauit: benedixit: nomina impoſuit. Et in ſecunda tria ſimiliter facit: Recreat per gratiam in baptiſmo: benedicit/ in profectu virtutum bonorum operum coadiuuando: imponit nomina glorificando in futuro. Eſa. lxv. c. Uocabit ſeruos ſuos nomine alio. j. xxxij. f. Nequaquā iacob appellabitur nomen tuum: ſed iſrael. m ¶ Ad ſimilitudinem ſuam. Adam ad ſimilitudinem ſuam generat filios: ⁊ ieſus ad ſimilitudinē ſuam recreat iam creatos. j. Cor. xv. f. Primus homo de terra terrenus: ſecundus homo de celo celeſtis. Qualis terrenus/ tales terreni: ⁊ qualis celeſtis/ tales celeſtes. Et nota ꝙ factus eſt homo ad ſimilitudinem dei in tribus. In intellectu/ ſine errore: in voluntate/ ſine cōtrarietate: in memoria/ ſine obliuione: vt per intellectum/ bonum a malo diſcerneret: per volūtatē/ intellecta bona diligeret: per memoriam/ intellecta ⁊ dilecta bona iugiter memoraret. Et diſtingue qnqꝫ trinitates. Prima eſt increata/ a qua cecidit homo: ſecunda creata/ que cecidit: tertia/ per quā cecidit: quarta/ in quam cecidit: quinta/ ꝑ quā reſurget. Prima trinitas ē pater ⁊ filiꝰ ⁊ ſpiritusſanctus: potētia: ſapiētia: benignitas: Secunda trinitas: ratio volūtas: memoria. Tertia trinitas: ſuggeſtio: delectatio: ꝯſenſus.

Myſtice
A

Al. † imaginē ⁊
Eccl. 17. a.
ō. 1. d.

Al. † non habet
† filium

Cant. 2. c.

Nota de qnqꝫ
trinitatibus

¶ Per hāc tertiā

F a Enoch. Nota ſicut in generatiōe cain vn⁹: id ē lamech fuit peſſimus: ita in generatione ſeth vnus fuit optimus/ ſcili/cet enoch. b Ambulauitq̃ cū deo/ de virute in virtu/tem: ꝛ bon⁹ fuit: ꝛ in bono ꝓficiens. Micheę. vj. c. Indica/bo tibi o hō q̄d ſit bonū: ꝛ q̄d de⁹ req̄rat a te: Utiq̃ facere iu/diciū ꝛ diligere miſericordiā: ꝛ ſollicite ambulare cū deo tuo. Nos ſum⁹ ſolliciti ābulare cū potētib⁹ hui⁹ mūdi: ꝛ nolum⁹ deo nr̄o facere ſocietatem. Uel alit: Ambulauit cū deo. i. trāſlat⁹ a deo in paradiſū terreſtrem: vbi ꝛ helias poſtea rap/tus eſt. iiij. Reg. ij. b. Et credit ꝙ iſti duo exibūt ante anti/chriſtum: conuerſuri corda patrum ad filios. Malach. iiij. b.

Quidam ambulant
- Cum deo: ꝓlati: rectores. Infra. vj. b. Noe vir (iuſt⁹ ꝛc.
- Poſt deū: hūiles: penitētes. j. Reg. xiiij. b. Aſcendit ionathas manib⁹ ꝛ pedib⁹ re/ptās: ꝛ armiger ei⁹ poſt eū.
- Añ deū: ſupbi: ꝓſūptuoſi. Eſa. lix. c. Auerſi ſu/(mus ne irem⁹ ꝛc.
- Poſt tergū dei nr̄i. Et petro volēti p̄cedere d̄r: Uade retro. Mar. viij. d.
- A deo: apoſtatę: iobediētes. Eſa. xxxj. d. Cōuer/(timī ad me ſic ꝛc

cecidit in triplicem foueam cogitationū: id eſt in affectuoſas: quibus carni vtilia cogitamus: curioſas/ quibus ea quę mū/di ſunt inutiliter cogitamus: ocioſas/ quibus vana ꝛ inutilia cogitamus. Sed eſt triplex fides: pręceptorum/ miraculo/rum/ promiſſorꝫ: quę rationē tripliciter reformant. Per mi/racula/ quo ad ignorantiam veri ꝛ falſi: per pręcepta/ quo ad ignorantiam boni ꝛ mali: ꝑ promiſſa/ quo ad ignorātiam cō/modi ꝛ incōmodi. Spes etiam triplex eſt: venię/ de pręteri/tis: gratię/ in pręſenti: glorię/ in futuro: per quā triplex incō/modū memorię reparat. Charitas etiam in trib⁹ ↄſiſtit: In corde puro: ꝛ ↄſcientia bona: ꝛ fide non ficta. j. Timoth. j. b. Quę etiam triplex eſt: Amor dei: ſui/ et proximi. Et nota ꝙ generatio bonorꝫ terminat in decē/ ꝓpter obſeruantiā decalo/gi: malorꝫ vo in vndecim/ ꝓpter trāſgreſſionē eiuſdē. Itē in generatione bonorꝫ nulla fęmina numerat: q2 nihil in bonis fęmineū inuenit: Generatio vo malorꝫ in fęmina terminat: q2 q̄d in eis ē/ molle ꝛ fęmineū eſt. Exo. j. c. Pharao. i. diabol⁹ interfectis marib⁹/ iubet fęmias reſeruari. Dñs etiam ꝑmittit molles ꝛ effęmiatos eē. Eſa. iij. a. Dabo pueros ꝓncipes eo/rū: ꝛ effęmiati dñabū/tur eis/ ꝛ corruet ꝓpl's. Nec vacat ꝙ fęmina q̄ vltimo ponit in ge/neratiōe malorū/ no/ema d̄r. i. voluptas: q2 etſi mali videntur aliq̄d bñ incipe: totū v̄tūt ad corꝑis volup/tatē. Gal. iij. a. Cum ſpū cęperitis: nūc car/ne ↄſumamini. Itē nota q̄tuor generatio/nis ſpēs. Prima ſine viro ꝛ fęmina: ſcd̄a d̄ viro ſine fęmia: tertia d̄ viro ꝛ fęmia: Oēs iſtę ꝑ pctm̄ corruerāt: vnde excogitauit dñs quartū modū/ d̄ fęmi/na ſine viro. Hic fuit mirabil'. Hiere. xxxj. d. Dñs creauit nouū ſuꝑ terrā/ fęmina cir/cūdabit virū. Hęc ge/neratio alias reforma/uit. j. xv. d. Genera/tione quarta reuertē/tur huc. Cōtra tres ꝓ/mas generatiōes ꝓui/dit dñs tres regenera/tiones. Prima eſt in baptiſmo: ſcd̄a in pę/nitentia: tertia erit in gloria. Inde ē ꝙ triū natiuitates celebrant in eccleſia: Johānis: beatę virgīs: ieſu chri/ſti: quia ſine pctō nati ſunt. Btūs Bern. cō/tra illos q̄ celebrāt cō/ceptionē virgīs/ dicit: Etiā nec natiuitas ce/lebraretur ſi ſine pctō nata nō fuiſſet. Johā/nes/ dñi gratia: Ecce prima regeneratio per gratiam baptiſ/malem. Maria/ amarum mare: Ecce ſecunda in pęnitentia. Ieſus/ ſaluator: Ecce tertia quę erit in gloria. e Iſte cō/ſolabitur nos ꝛc. Eccl. xliiij. c. Noe inuentus eſt perfe/ctus/ iuſtus: ꝛ in tempore iracundię factus eſt reconciliatio: ideo dimiſſum eſt reliquum terrę/ cum factum eſt diluuium. Noe chriſtū ſigni/

c Non apparuit. Sap. iiij. c. Placens deo factus dilectus/ ꝛ viuens inter pctōres tranſlatus eſt: Rapt⁹ eſt ne malicia īmuta/ret intellectū illi⁹: aut ne fictio deciperet ani/mam illius. Eccl. xl/iiij. c. Enoch placuit deo/ ꝛ tranſlatus eſt in paradiſum vt det gen/tibus ſapientiā. Iu/dei trāſlationē enoch ſeptimo numero po/tius attribuūt ꝙ ſan/ctitati eius: cum mul/ti ſanctiores eo legan/tur. Quidam etiā iu/dei dicunt ꝙ enoch fu/it angelus incarnat⁹: et helias fuit phinees filius eleaçari ſacerdo/tis. Sꝫ fabula ē. Hic enoch cum helia ali/monia ſpūſſancti vel fructu vitę ſuſtentat: In quo oſtenditur ꝙ homo ſemper viueret ſi non peccaſſet. d Mathuſalam ꝛc. Iſte ſcdm ſeptuaginta vltra diluuium vixit. Sed Hieronym⁹ ꝓ/bat ꝙ ipſo anno dilu/uij mortuus eſt. e Iſte conſolabit: quia per ipſum facta eſt reparatio generis humani: vel quia pręe/dicabat diluuiū immi/nere ad pęnā malorꝫ/ et ſolatiū bonorꝫ.

34. diſ. c. porro

B

C

nomē eius ſeth. Et facti ſūt dies adā poſtq̃ genuit ſeth octingenti anni: genuitq̃ fi/lios ꝛ filias. Et factū eſt om/ne tempus q̄d vixit adam/ anni nongēti triginta: ꝛ mor/tuus eſt. Uixit quoq̃ ſeth centum quinq̃ ānis: ꝛ genu/it enos. Uixitq̃ ſeth poſtq̃ genuit enos octingētis ſeptē annis: genuitq̃ filios ꝛ fili/as. Et facti ſūt omnes dies ſeth/ nongentorū duodecim annorū: ꝛ mortuus eſt. Ui/xit vero enos nonaginta an/nis: ꝛ genuit cainan. Poſt cuius ortum vixit octingen/tis q̄ndecim annis: ꝛ genuit filios ꝛ filias. Factiq̃ ſunt omnes dies enos/ nongento/rum q̄nq̃ annorꝫ: ꝛ mortu⁹ eſt. Uixit quoq̃ cainan ſep/tuaginta annis: ꝛ genuit ma/lalehel. Et vixit cainan p⁹q̃ genuit malalehel octingen/tis quadraginta annis/ ge/nuitq̃ filios ꝛ filias. Et fa/cti ſunt omnes dies cainan/ nongenti decem anni: ꝛ mor/tuus eſt. Uixit autem mala/lehel ſexagintaq̄nq̃ annis: et genuit iared. Et vixit ma/lalehel poſtq̃ genuit iared/ octingentis triginta annis: ꝛ genuit filios ꝛ filias. Et facti ſunt oēs dies malalehel/ oc/tingenti nonagintaq̄nq̃ āni: et mortuus ē. Uixitq̃ iared centū ſexagintaduob⁹ ānis: et genuit enoch. Et vixit ia/red poſtq̃ genuit enoch oc/tingētis ānis: ꝛ genuit filios ꝛ filias. Et facti ſūt oēs dies ia/red/ nongēti ſexagitaduo an/ni: ꝛ mortu⁹ ē. Porro enoch vixit ſexagitaq̄nq̃ ānis: ꝛ ge/nuit mathuſalā. Et ābula/uit enoch cum deo. Et vixit enoch poſtq̃ genuit mathu/ſalā trecentis ānis: ꝛ genuit fi/lios ꝛ filias. Et facti ſūt oēs
a dies ēnoch trecēti ſexaginta
b q̄nq̃ āni: ābulauitq̃ cū deo
c et nōn apparuit: q2 tulit eū
d deus. Uixit q̄ꝫ mathuſalam centū octogintaſeptē ānis: ꝛ genuit lamech. Et vixit ma/thuſalā p⁹q̃ genuit lamech ſeptingētis octogitaduobus ānis: ꝛ genuit filios ꝛ filias. Et facti ſūt oēs dies mathu/ſalę/ nongēti ſexagitanouē anni ꝛ mortu⁹ ē. Uixit autē lamech centū octogitaduo/bus annis ꝛ genuit filium: vocauitq̃ nomen eius noe/
e dicens: Iſtē conſolabitur nos ab operibus et labori/bus manuū noſtrarū in ter/ra cui maledixit dominus.

Al. ꝓ mathuſalā

Heb. 11. a.

B

Myſtice * Per hāc tertiam tri/tatem cecidit ſecunda a prima. Quarta/ eſt impotentia: igno/rantia: concupiſcentia. Quinta/ eſt fides: ſpes: charitas. In/tellectus ſiue ratio cecidit in lapſum triplicis ignorantię. Ue/ri/ falſi: boni/ mali: cōmodi/ incōmodi. Uoluntas ſimiliter ce/cidit in triplicem voraginem: in concupiſcentiā carnis: in cō/cupiſcentiam oculorum: ꝛ ſuperbiam vitę. Memoria etiam

Noe/chriſtum ſignificat/cum ratiōe nois/ tum ratione actu/
um. Noe enī interpratur requies: et chriſtus dicit Joh. xvj.
g. In mūdo preſſuras: in me autem pacē habebit̄. Noe da/
te ſunt ſeptem anime/ ⁊ per eum ſaluate ſunt: et chriſto date
ſunt ſeptē eccleſie: de quib⁹ loquit̄ Johānes ī Apocalypſi/ p
totum. Noe ſaluauit
familiā ſuam per na/
uem in aquis diluuij:
et chriſtus familiam
ſuam per crucē in aqs
baptiſmi. Sap. xiiij.
a. Exiguo ligno com/
mittunt homines ani/
mas ſuas: ⁊ tranſeun/
A tes mare per ratem li/
berati ſunt. De noe
dicitur: Iſte conſola/
bitur nos: et chriſtus
dicit per Eſa. xl. a.
Conſolamini / conſo/
lamini popule meus.
Eſa. lxj. a. Spūs dñi
ſup me ⁊c. Et infra: Ut ꝯſolarer oēs lugētes: vt ponerē ꝯſola
tionē lugētib⁹ ſion/ ſupple miſit me. Mich. iiij. b. Cōgregabo
claudicātē/ et eam quā abiecerā colligā: ⁊ quā afflixerā ꝯſola/
Pſ. 93. bor. Pſ̄. Scðm multitudinē doloꝝ meorū in corde meo ⁊c.
a Et mortu⁹ ē. Hec clauſula freq̄nt̄ recitat̄/ ⁊ in fine vite
omniū apponit̄: ad ſignificādū q̄ oīnes illi clamāt ad nos: vt
memores mortis ſim⁹. Eccī. xxxviij. c. Memor eſto iudicij
mei: ſic enī erit ⁊ tuū: Mihi heri ⁊ tibi hodie. Nota oīm in/
terpretationem. Expoſitio. Ca. VI
b Noe vero cum q̄ngētoꝝ eſſet annoꝝ. Scðm
Bedam tū q̄ngentorū duoꝝ ānorum erat: Sed ſcri/
ptura non curat minutias. c Videntes. Dicitur⁹ moy/
ſes de diluuio/ cauſam premittit/ que eſt luxuria. d Filij
dei. i. filij ſeth religioſi: Uel/ incubi. i. demões/ q̄ cum mulie/
rib⁹ ꝯcubuert̄ ⁊ genuerūt gigātes: vt dicūt. e Filias ho/
minū. i. ḋ ſtirpe cain/ humū ſapiētiū. f Accepert/ victi
ꝯcupiſcētia: Jō malū eſt reſpicere mulieres. Greg⁹. Nō licet
Pſ. 118. īueri/ qḋ ñ licet ꝯcupiſci. Pſ̄. Auerte oculos meos ⁊c. Job
xxxj. a. Pepigi fed⁹ ⁊c. c Videtes filij. Neemie vlt. c.
Vidi iudeos ducētes vxores azotidas: āmonitidas/ et moa/
bitidas: ⁊ filij eoꝝ ex media parte loq̄bant̄ azotice: ⁊ neſcie/
bāt loq̄ iudaice. Azot⁹: ignis vberū. i. voluptas carnis. Am/
mon/ ꝑpl's iniqu⁹/ āut ꝑpl's inutilis: vanitas mūdi. Moab: ex
p̄re/ iniq̄tas diaboli. i. ſupbia. Has vxores accipiūt filij dei:
id ē clerici ꝯ̄ p̄ceptū dñi. Deut̄. vij. a. Nō inibis fedus cū eis
neq; miſereber̄ earū: nec ſociab̄ cū eis ꝯiugia. Hi neſciūt loq̄
iudaice: q̄ꝛ raro aut nūq̄ ad ꝯfeſſionē pc̄ti vel laudis accedūt.
g Nō ꝑmanebit ſpūs me⁹. i. indiḡtio mea. q. d. nec ita
indignabor q̄ nō velim eū corrigere ꝑ flagella. Btūs Bern̄.
Crudelior ē omni indignatiōe hec miſericordia dñi/ q̄ parcit
pc̄torib⁹: nec corrigit per flagella. In libro Proſperi legit̄:
Pc̄tor cū peccat/ non ideo a dño non videtur: q̄ꝛ male agen/
tis pena differtur: Grauius enī in eum diſcernit̄/ cum ⁊ ipſa
correctio denegat̄. Eſa. xxvj. b. Miſereamꝰ impio: ⁊ non di/
ſcet facere iuſticiā. In eodē/ dicūt angeli ad dñm: Indulſiſti
dñe/ indulſiſti genti: nunq̄d glorificat⁹ es: q. d. nō. Uel/ Nō
ꝑmanebit ſpūs me⁹ ī hoīe ī eternū. i. nō puniā et̄naliter/
ſed tp̄aliter: id eſt non accēdet dñs oēm iram ſuā. Sap. xvj.
a. Non in perpetuū ira tua ꝑmanſit: ſed in breui ad correctio
nem turbati ſunt. h Quia caro eſt. i. fragilis. q. d. ideo
miſerebor/ quia fragilis. Nō ita de diabolo: q̄ꝛ ſpūs eſt tm̄/ ⁊
nō caro: ⁊ ſine ſuggeſtiōe peccauit: ideo ſine redemptiōe pu/
nietur. Et nota q̄ dñs q̄n̄q; punit/ extra parcēdo. Oſee. iiij. c.
Non viſitabo ſup filias v̄ras cū fuerint fornicate. Q̄n̄q; fla/
gellādo. Eſa. xlvij. b. Iratus ſum ſup populū meū/ ꝯtamina/
ui hereditatē meā/ ⁊ dedi eos in manu tua. Q̄n̄q; ꝯcupiſcen/
tijs tradendo. Roma. j. c. Propt̄ qḋ tradidit illos deus ī de/
ſideria cordis eoꝝ in īmūdiciā/ vt ꝯtumelijs afficiant corpa

Vixitq; lamech poſtq̄ ge/
nuit noe/ q̄ngentis nonagin/
taq̄nq; ānis: ⁊ genuit filios ⁊
filias. Et facti ſunt oēs dies
lamech ſeptīgēti ſeptuagita/
a ſeptem anni: ⁊ mortuus eſt.
b Noe vo cū Ca. VI.
q̄ngētoꝝ eſſet ānoꝝ
genuit ſem/ cham et
iapheth. Cūq; cepiſſent ho/
mines multiplicari ſup terrā
c et filias ꝓcreaſſent: videntes
d e filij dei filias hoim q̄ eſſent
f pulchre: acceperunt vxores
ſibi ex omnibus quas elege/
g rant. Dixitq; deus: Nō ꝑ/
manebit ſpirit⁹ me⁹ in hoie ī
h i eternū/ q̄ꝛ caro eſt. Eruntq;
dies illius centū viginti an/
k noꝝ. Gigantes aūt erāt ſup
terrā ī dieb⁹ ill'. Poſtq̄ enī
ingreſſi ſūt filij dei ad filias

ſua. Q̄n̄q; excecādo ⁊ indurādo. Eſa. lxiij. ī fi. Quare errare
nos feciſti dñe ḋ vijs tuis: ⁊ induraſti cor noſtrū ne timerem⁹
te: Caro. Eſa. lxiiij. d. Et nunc dñe pater noſter es: nos vo
lutū: ⁊ fictor noſter tu: ⁊ opa manuū tuarū oēs nos: ne iraſca
ris dñe ſatis. Job. xiij. d. Contra foliū qḋ a vento rapit̄ oſtē
dis potētiā tuā. i
Eruntq; dies. Indu — 35. q. j. c. cū igit̄ ·§· hac itaq;
tias dat eis dñs ⁊ lo/
cum penitētie. Et ꝑm
ſtatum hoc dixit dñs/
anteq; arca īcepta eēt
ſcʒ centū viginti ānis
ante diluuiū: ſed incre
ſcente malicia/ accele/
rauit vindicta. Et no/ — Eccī. 18. a.
ta hic duplicē dei mi/ — Pſ̄. 89.
ſericordiam: Unā in
p̄finitione termini /
cum dicit: Erūt dies
illius centum viginti
annoꝝ. Alterā in ac/
celeratione vindicte.
ij. Machab. vj. c. Etenī non multo tp̄e ſinere pc̄toribus ex
ſentētia agere: ſed ſtatim vltiones adhibere/ magni bñficij eſt
indiciū. Sed dñs inuitus accedit ad penā: ⁊ cito tollit illatā:
Uñ deliberat ḋ vindicta. Eſa. xxvij. a. Quis dabit me ſpinā
et veprem: In prelio gradiar ſup eam: ſuccendā eam parit̄.
An poti⁹ tenebo fortitudinē meā: q. d. nō ibo. Et ſubdit q̄re:
Pactū faciet mihi: faciet mihi pacē. Etiā dolet q̄n flagellat.
Eſa. j. f. Heu ꝯſolabor ſup hoſtib⁹ meis. Eruntq; dies il/
lius ⁊c. Strabus. Eruntq; dies illius centū viginti āni an/
te diluuiū. ſ. ad agendam penitentiā: Sed q̄ꝛ in malicia pſeue
rauerūt / ante ꝑfixū terminū/ centeſimo āno deleti ſūt. Hie/
ro⁹. Non permanebit ſpūs ⁊c. Hebre⁹: Nō iudica/
bit ſpūs me⁹ hoies in ſempit̄nū/ q̄m caro ſunt: h̄ eſt: q̄ꝛ fragi/
lis eſt hominū ꝯditio: non eos eterno cruciatui reſeruabo: ſꝫ
hic reddā qḋ meret̄. Clemētia ē ḡ nō ſeueritas q̄ peccator h̄
ꝓ ſcelere viſitat̄. Unde de⁹ irat⁹ dicit: Nō viſitabo ſup filias — Oſee. 4. c.
eoꝝ cū fornicate fuerint ⁊c. Et alibi: Viſitabo ī virga iniq̄ta/ — Pſ̄. 88.
tes eoꝝ ⁊c. Ne autē videatur crudelis/ q̄ꝛ locū penitētie nō
dederit: adiūgit: Et erunt dies eorū centū viginti anni. Nō
enim intelligunt̄ predicti anni eſſe humane vite: cum poſt in/
ueniat̄ homo amplius vixiſſe: ſed intelligitur ante annos vi/
ginti q̄ inciperet arca fieri: que facta legitur centum annis:
hoc deū tantū ad noe dixiſſe ꝓnūciando diluuiū: nō vite hu/
mane deinceps future ꝑſcribēdo ſpacium: ſed eoꝝ que in di/
luuio erat deleturus. k Gigantes. ſ. quidam hoies: im/
manes corpe: ſuperbi viribus: inconditi morib⁹. Unde gigā/
tes quaſi terre filij dicunt̄. In hebreo habet̄ cadentes. Di/
cunt enim quidam iudei q̄ angeli de celo cadentes/ accepe/
runt ſibi vxores: quos ſup̄ dixit moyſes filios dei. Unde il/
lud: Non permanebit ſpirit⁹ meus: exponūt ſic: Spirit⁹ me/
us angelicus/ non ꝑmanebit in eternū in hoīe. i. in cōmixtiōe
humane nature: ſed certo tempore. ſ. centum viginti annis.
Et dicūt ideo diluuiū fuiſſe: vt hāc copulā deſtrueret. Me/
thodius dicit/ cain cauſā diluuij fuiſſe: q̄ꝛ filij cain abutebā/
tur vxorib⁹ fratrū ſuoꝝ: poſt vxores abuſi ſunt viris ſupgra/
dientes: poſt exarſerūt hoies in alterutrū: poſt filij ſeth cōcu
pierūt filias cain cōtra preceptum ade: ⁊ inde nati ſūt iſti gi/
gantes. Poſt diluuiū etiam nati ſunt alij gigātes in hebron — Numeri. 13. c.
filij enach: qui tranſierunt in egyptum/ ⁊ dicti ſunt titantes.
Potentes a ſeculo
Myſtice k Gigātes: a ge qḋ eſt terra: ꝑ quos re/ — Myſtice
cte ſignificant amatores terrenoꝝ: q̄ reuera dicuntur caden/
tes. Quantūcunq; enim iſti aſcendant in oculis mundi/ ma/
gis cadunt in conſpectu dei. Pſ̄. Oculos ſuos ſtatuerūt de/ — Pſ̄. 16.
clinare in terram. Hiere. xvij. b. Dñe/ omnes qui te derelin/
quunt confundentur: recedentes a te in terra ſcribentur. Eſa.
xxvj. d. Terrā gigantū detrahes in ruinam. Prouer. xxj. c.
Vir q̄ errauerit a via doctrine/ in cetu gigātū cōmorabitur.

Potentes. Pſ̄.

ꝟ a ❡Potētes a ſeculo. i. a ꝑncipio ſeculi: vel lōgo tp̄e. Ba/
ruch.iij.c. Ibi fuert̃ gigātes noīati: illi q̄ ab initio fuert̃ ſtatu/
ra magni/ſciētes bellū: ñ hos elegit dn̄s. b ❡Videſ aūt de/
us ⁊c̄. Nō in deū pēnitētia cadit aut dolor cordis: cui ē de
oībꝰ tā fixa ſnīa q̄ꝫ certa ꝓſciētia: ſꝫ vtit̃ ſcꝑtura vſitatis ꝟbis
coaptās ſe nr̄e ꝑuita/
ti: vt ex cognit̄ incog/
nita cogſcamꝰ: Nam
ira dei nō ē ꝑturbatio
animi: ſꝫ iudiciū qͦ ir/
F.8.d. rogat̃ pctōri: Cogita
tio ꝟo cordis eiꝰ/mu/
tandarū rerū imutabi
lis ratio. c ❡Mali/
B cia hoim. Vñ Eſa.
xxiiij.a. Defluxit or/
bis/altitudo ꝑpli terre
infirmata ē: ⁊ terra in/
fecta ē ab hītatoribus
ſuis. Oſee.iiij.a. Nō
eſt ꝟitas i terra: nō eſt
3.Regl.15.c. ſcīa dei i t̃ra: Male/
Eccl.44.c. dictū ⁊ mēdaciū ⁊ ho
micidium ⁊ adulteriū
iundauert̃/⁊ ſanguis
ſanguinē tetigit. d ❡Penituit. Anthropoſpathos ē: ⁊ po
nit̃ anceděſ ꝓ ꝯſeq̄nte: q̄ſi dicat: Faciet dn̄ſ qͦ fac̄ penitēs. ſ.
mutabit opus ſuū: ⁊ h̄ fec̄ volūtate/diſpoſitiōe ſua imobili ꝑ/
manēte. Penituit. Interlin̄. Viſitat̄ ꝟbis nob loq̄t̃ ſcꝑtu/
ra: vt ex cognit̄ ꝓcedat ad incognita. e ❡Tactꝰ dolore.
Hoc dr̄/vt oſtēdat̃ aliq̄ mō imēſitas diuine offenſe. Vel eſt
anthropoſpathos: q̄ſi. ſ. deo qͦ ē hoīs dr̄ ꝯuenire. Iudei fe/
cerūt eū dolere extriſecꝰ crucifigēdo: ſꝫ nō intriſecꝰ peccādo.
f ❡A hoie. i. a maiore vſqꝫ ad miorē. Ezech.ix.c. A ſanctua
rio meo incipite. Amos.vj.a. Ve vob q̄ opulenti eſt̄ i ſion.
Eccl.xl.a. Ab eo q̄ vtit̃ hiacyntho ⁊c̄. g ❡Penitet me.
Btūs Bern̄. Penitet me. i. pena tenet. i. tenebit me/q̄r feci.
Eſa.xlvj.b. Ego feci/⁊ ego ferā. Eſa.xliij.d. Seruire me feci/
ſtis i pctis vr̄is/ꝑbuiſt̄ mihi laborem in iniq̄tatibꝰ veſtris.
Zach.xiij.c. Quid ſūt plage iſte i medio manuū tuarū: Et
dicet: His plagatꝰ ſū i medio eoꝝ q̄ diligebāt me. h ❡Atqꝫ
perfectꝰ

Eſt ꝑfectio
- Sufficientie/quā facit charitas. Matth.v.g. Eſtote perfecti ſicut pater veſter ⁊c̄.
- Comparationis: vt hic: Perfectus fuit in ge/nerationibus ſuis: id eſt reſpectu ſuorum.
- Ordis. Leuit̄.xix.a. Sancti eſtote/ quia ego (ſctūs ſū.
- Religiōis. Mat.xix.c. et Mar. x.c. Vnū tibi deeſt: Si vis ꝑfectus eſſe ⁊c̄.
- Prelatiōis. Ioh.xv.b. Maiorem hac dile/ (ctione ⁊c̄.
- Securitatis. j. Ioh.iiij.d. Per/fecta charitas foras mittit timorem.

i ❡Terra. i. hō ꝓpt̃ quē cūcta creata: q̄ peccāte oīa dicūtur
corrupta. Eſa.xxiiij.a. Trāſgreſſi ſūt leges: mutauerūt ius:
diſſipauerūt fedꝰ ſempit̃nū. Eſa.xxxiij.b. Diſſipate ſūt vie:
ceſſauit trāſiēs ꝑ ſemitā. k ❡Oīs q̄ppe caro. i. hō: q̄ pec/
cante/oīs caro dr̄ corrupiſſe viā: q̄r ꝓpt̃ eū oīſ caro creata af/
fligit̃. l ❡Finis. Ezech.vij.b. Afflictio vna: afflictio ecce
venit: Finis venit: venit finis. m ❡Venit: bn̄placito mihi
iudicio. n ❡Repleta ē terra. i. habitatores terre. Ezech.
vij.f. Fac ꝯcluſionē: q̄m t̃ra plena ē iudicio ſanguinū: ⁊ ciui/
tas plena ē iniq̄tate. o ❡Fac tibi arcā de lignis. ſ. for/
tibꝰ ⁊ inſolubilibꝰ ⁊ bene coartatis: que alia tranſlatio dicit
quadrata: vt nec vi ventorum nec diluuij inūdatione ſoluat̃.
ꝟ Bitumine

Myſtice ✠ a ❡Potētes. Ps̄. Ecce pctōres ⁊ abūdantes in ſeculo ob/
Ps̄. 72 tinuerūt diuitias. Et tāgunt̃ h̄ ꝑ hec noīa: Gigātes: potētes:
famoſi: tria/in q̄bꝰ maxime gloriant̃ filij huiꝰ ſeculi: diuitie:
potentia: ſapīa. Hiere.ix.g. Nō gloriet̃ ſapiēs in ſapīa ſua:
nō gloriet̃ fort̄ in fortitudine ſua: nō gloriet̃ diues in diuitijſ

hoim: illeqꝫ genuerūt: iſti ſūt
a pōtētes a ſeculo viri famoſi.
b c Videns aūt deꝰ q̄ mlta ma/
licia hoim eēt i terra: ⁊ cūcta
cogitatio cordis intēta eſſet
d ad malū oī tp̄e: penituit euꝫ
q̄ hoiēꝫ feciſſet i terra: Et ꝓ/
e cauēs i futurū: ⁊ tactꝰ dolo/
re cordis intriſecus: delebo
inq̄t hoiēꝫ quē creaui a facie
f terre: ab hoie vſqꝫ ad aīan/
tia/a reptili vſqꝫ ad volucreſ
g celi: Penitēt eni me feciſſe
eos. Noe ꝟo inuenit grāꝫ co/
rā deo. He generatiōeſ noe:
b Noe vir iuſtꝰ atqꝫ ꝑfectꝰ fuit
i generatiōibꝰ ſuis: cum deo
ābulauit: ⁊ genuit treſ filioſ:
ſem/cham: ⁊ iapheth. Corru
i pta ē aūt oīſ t̃ra corā deo/⁊ re/
pleta ē iniq̄tate. Cūqꝫ vidiſ/
k ſet deꝰ t̃rā eē corruptaꝫ (oīs
q̄ppe caro corrupat viā ſuā
ſup t̃rā) dixit ad noe: Finis
l m vniuerſe carnis venit coraꝫ
n me. Repleta ē t̃ra iniq̄tate a
facie eoꝝ: ⁊ ego diſꝑdā eos
o cum terra. Fac tibi arcā de

ſuis: ſed in h̄ gloriet̃ q̄ gloriat̃/ſcire ⁊ noſſe me. b ❡Vidēs
aūt. Duo notat h̄ dn̄s. ſ. impenitentiā: ⁊ ꝓpoſitū adhuc pec/
candi. Eccl.xxj.a. Fili peccaſti/non adijcias iterū: ſed de ꝑ/
ſtinis deꝑcare vt tibi dimittant̃. o ❡Fac tibi arcā. Ver/ Myſtice
ba pr̄is ad filiū precipient̄ vt ſibi edificet arcam. i. eccleſiaꝫ:
q. d. non alij. Eccl̄s.ij.
a. Edificaui mihi do/
mos. Et Prouer.ix.
a. Sapīa edificauit ſi/
bi domū. Ex q̄ mō lo
quēdi inſtruunt̃ ꝑlati/
doctores ⁊ ꝑdicato/
res: vt nō ſibi ſed chri
ſto edificēt: ⁊ ꝓfectuꝫ
eccleſie aſcribāt. Sūt
eni q̄dam q̄ ſua q̄rūt: † Phil.2.c.
non q̄ ieſu chriſti. De
q̄bus Bern̄. in lib. de
ꝯſideratiōe: O vene/
randā ſponſam talibꝰ
indytā paranymphis
q̄ eiꝰ aſſigta cultui ꝓ/
prio dedicare queſtui C
nō verent̃. Et i eodē:
✠ Mirū ē

✠ Allegorice o ❡Arca/chriſti humanitas: que omēs Allegorice
fluctus ꝑſecutionū ſuſtinuit. Ps̄. Omnes fluctus tuos indu/ Ps̄.87.
xiſti ſup me. Et oēs q̄ ad fidē eius ꝯfugiūt/ſaluat. Sap̄.xiiij.
a. Tranſeūtes mare ꝑ ratem liberati ſunt. Hec arca facta eſt
de lignis ſethim: vbi q̄ttuor intelliguntur. Leuia ſunt: ⁊ caro
chriſti leuis ē ſine oī pctō. Eſa.xix.a. Aſcēdet dn̄s ſup nubē
leuem/⁊ ingrediet̃ egyptū. Imputribilia: ⁊ caro chriſti im/
putribilis. Ps̄. Non dabis ſanctū tuū videre corruptioneꝫ. Ps̄.15.
Fortia: ⁊ chriſtus fortis ad alligandū forteꝫ diabolū. Luc̄.
xj.c. Cum fortis armatꝰ cuſtodit atriū ſuū/ in pace ſunt ea q̄
poſſidet: Si autē fortior illo ſupueniēs vicerit illū: vniuerſa
arma eius auferet. Similia albe ſpine: ⁊ caro chriſti ſimil̄ car
ni peccatrici. Roma.viij.a. Deus mittēs filiū ſuū in ſimilitu
dinē carnis pcti/ de pctō dānauit pctm̄. Item facta ē arca d̄
lignis leuigat̄. i. planis: ⁊ caro chriſti plana fuit ſine oī macu Eph.5.f.
la/⁊ ſine ruga. Iob.xxxj.a. Si declinauit greſſus meꝰ d̄ via:
ſi ſecutꝰ eſt oculus meꝰ cor meū: ſi manibꝰ meis adheſit ma/
cula: ſerā/⁊ aliꝰ comedat. ❡Quinqꝫ camere in arca: ⁊ q̄nqꝫ
vulnera in carne chriſti: Per que ⁊ homīes ⁊ iumenta ſalua/ Ps̄.55.
ſti dn̄e. Cant̄.ij.d. Veni columba mea in foraminibꝰ petre/
in cauerna macerie: oſtēde mihi faciē tuā ⁊c̄. Sꝫ ſignāt̃ dicit̃:
✠ Manſiūculas i ea

✱ ❡Moraliter o ❡Arca/ꝯuerſatio viri iuſti: q̄ fluctibꝰ Moraliter
ꝑſecutionū ꝯcurit̃ in h̄ mari. ij. Timoth.iij.c. Oēs q̄ pie vo/
lūt viuere i chriſto ieſu/ꝑſecutionē patiunt̃. Precipit q̄ dn̄s
cuilibet iuſto/vt arcā faciat. i. vt bonā ꝯuerſationē hēat. Lig/
na ſūt opa: q̄ debēt eē leuigata. i. plana abſqꝫ oī ſcrupulo of/
fenſiōis ⁊ rephēſiōis. Btūs Bern̄. d̄ ſctō malachia. Prima
fuit ꝟtꝰ corpis ſui/q̄ ita cōpoſite ſp agebāt/vt nihil poſſet in/
ueniri i eo qͦ poſſet offēdere ītuētes. j. Cor̄.x.g. Sine offē/
ſiōe eſtote. Itē imputribilia debēt eē opa ꝑ itētionē: q̄drata
ꝑ ſtabilitatē: albe ſpine ſilia. i. pctōꝝ penitēt̄ vitā expimētia.
Sūt eni q̄dā impiti q̄ nolūt agere penitētiā/ne videant̃ pctō/
res fuiſſe: ñ attēdētes q̄ dei filiꝰ q̄ pctm̄ nō fec̄: nec iuētꝰ ē do
lus i ore eiꝰ. j. Pet̄.ij.d. Factꝰ ē in ſiſitudinē carniſ pcti. Ro
ma.viij.a. j. Ioh.j.d. Si dixerimꝰ q̄m pctm̄ ñ hēmꝰ: mēdacē
eū facimꝰ ⁊ ꝟbū eiꝰ i nob nō ē. Hec arca bicamerata debet eē
ꝑ ꝯtritionē ⁊ ꝯfeſſionē: ⁊ tricamerata ꝑ ſatiſfactionē: Que ꝯſi
ſtit i tribꝰ: In orōne ⁊ ieiunio ⁊ elemoſyna: De q̄bꝰ habemꝰ
Mat.v.g. et. vj.a.b. Habet etiā q̄nqꝫ māſiūculas. Pria eſt
ſtercoraria. i. ꝯſideratio iniq̄tat̄ ⁊ ꝓpe fragilitat̄. Amos.iiij
c. Aſcēdere feci putredinē caſtroꝝ vr̄oꝝ i nares vr̄as. Luc̄.
xiij.b. Dn̄e/dimitte illā ⁊ h̄ āno/vſqꝫdū fodiā circa illā ⁊ mit/
tā ſtercora. i. abomiatiōnē pctōꝝ q̄ feci/ reducā ad memoriā.
Apothecaria. i. bonoꝝ opm ⁊ ꝟtutū repoſitoria. Iohel̄.j.d.
✱ Demolita ſūt

g b Bitumīe: qḋ ē gluten feruētiſſimū: ꝙ linita ligna nulla violentia diſſoluūt. c Trecētoꝝ .ſ. geometricoꝝ: qꝛ ꝗlibet ſeptē cubitꝭ hūanꝰ manꝰ implet. e Arcę. Augꝰ. In pͥma habitatiōe .i. i inferioribꝰ / ſemel camerata erat arca. In ſcḋa ſup inferiorē hītationē / bicamerata. In tria ṽo ſup ſcḋaꝫ / tricamerata. Aliꝗ dicūt i inferioribꝰ duas fuiſſe māſiūculas: ⁊ ſic arcaꝫ fuiſſe bicameratā. Parū inferior ſtercora ſuſcipiebat. Scḋa eſcas: ꝙ apothecaria dicebat. In ſupioribꝰ tricamerata erat: vbi hoīeſ ⁊ aīalia ꝯgrua diſtictiōe ꝯtinebāt.

a lignis leuigatꝭ. Mānſiūcu-
b las in arca facies: ⁊ bitumi-
ne linies intriſecus ⁊ extrin-
c ſecus: Et ſic facies eā: Trē-
d centorum cubitorū erit lon-
e gitudo ārcę: qnquaginta cu-
f bitorum lātitudo: et trigin-
g ta cubitoruꝫ āltitudo illius.

g Feneſtram. Hāc

Myſtice * Mir ē ꝙ clerici aliud eē / aliud videri volūt. Habitu milites / ꝗſtu clericos: ſꝫ actu neutꝝ exhibēt: qꝛ nec pugnāt vt militeſ: nec euāgelicāt vt clerici. Arca igit̄ ḋ lignis ſethī īputribilibꝰ ⁊ leuigatꝭ facta ē: eccl'ia ḋ ſctīs virꝭ / īputribilibꝰ ꝑ ꝯtinētiā et abſtinētiā: ⁊ leuigatꝭ .i. planis ſine offēſiōe. j. Corꝭ. x. g. Sine offēſiōe eſtote iudeis ⁊ gētibꝰ ⁊ eccl'ię dei ſic̄ ⁊ ego. Et ꝗdratꝭ ꝯſtutū ꝗdratura. Quadratū aūt difficile mouet̄ ḋ loco ſuo: ⁊ ſi mouet̄ / firme ſtat vbi cadit: Sic boni clerici / vix mouent̄ ad ꝯplatiōes. Et ſi forte fiat eiſ vis / firme ſtāt .i. bn̄ ſe hn̄t i ꝯplatiōne. Prouer. xvij. b. Gēma ꝗtiſſima expectatio ꝑſtolātꝭ: ꝗcūꝗ ſe ṽtit / prudēt̄ intelligit. Ecōuerſo mali cito mouent̄: ⁊ poſtea ꝓmoti male ſtāt. Eſa. xxiij. c. Quaſi in cethim ꝯſurgens trāſfreta / ibi ꝗꝫ n̄ erit reqeſ tibi. Et ḋ Sobna ꝑpoſito tēpli ḋꝛ Eſa. xxij. f. Coronās coronabit te tribulatiōe: ꝗſi pilā mittet te i terrā latā ⁊ ſpacioſā: ibi morierꝭ: ⁊ ibi erit currꝰ glīę tuę: ⁊ ignomia domꝰ dn̄i tui. a Māſiūculas / fac chriſto i eccleſia militāte: qꝛ ibi diuerſitas meritoꝝ: Et i triūphante: qꝛ ibi diuerſitas ꝑmioꝝ. Joh. xiiij. a. In domo pr̄is mei ⁊c̄. Et

Lib. confeſ. 8. Augꝰ. Diſplicebat mihi ꝗcꝗd agebā in ſecl'o ꝑ dulcedie dei et decore domꝰ eiꝰ quā dilexi. Et poſt. In ꝗ alius ſic / aliꝰ ſic ibat. b Bitumie .i. charitate liniuit eā chriſtꝰ interiꝰ ⁊ exteriꝰ. Bitumē / qḋ ē gluten idiſſolubile: ſigt̄ charitateꝫ eccl'ię: De ꝗ Cantꝭ. vlt̄. c. Aꝗ multę nō potuerīt extiguere charitatē: ħ ē diluuiū nō poterit diſſoluere bitumē arcę. Interiꝰ ⁊ exteriꝰ linita ē arca: qꝛ eccl'ię duplex ē charitas: Interior i affectu: exterior i effectu. Eſa. lviij. c. Cū effuderꝭ aīaꝫ tuā eſurienti / Ecce affectualꝭ charitas: Et aīaꝫ afflictā repleuerꝭ boniſ / oriet̄ in tenebris lux tua / Ecce exterior i effectu. Bona ē ex-

Pſ. 44. terior / ſꝫ melior iterior: qꝛ oīs glīa eiꝰ ab intꝰ ē. Bicamerata ē arca .i. eccl'ia ꝗ ad actiuos ⁊ ꝯtēplatiuoſ. Et tricamerata ꝗ ad tria genera hoīm ꝗ ſūt i eccl'ia dei .ſ. noe / daniel / iob .i. rectores: ꝯtinētes: ꝯiugati. Ezech. xiiij. f. Si fuerīt tres viri i medio eiꝰ: noe / daniel ⁊ iob: ipi iuſticia ſua liberabūt aīas ſuas. Itē ꝗnꝗ camerę ſūt i eccl'ia militāte / ſm Augꝭ. Infima ē ſentina: ꝑ quā ſignificāt̄ luxurioſi: ꝗ ſaltē noīe nō numine: nume

Matth. 13. f. ro n̄ merito ſūt ḋ eccl'ia cū bonis i ſagena euāgelica. Eſa. vij. c. Sibilabit dn̄s muſcę / ꝙ ē in extremo flumīs ęgypti. Muſca ꝙ ē in extremo flumīs ęgypti / ꝓpt̄ imūdiciā ⁊ inqetudinē ḋꝛ luxuria. Et recte ḋꝛ i extremo flumīs .i. nili / ꝗ in ſeptē diuidit̄ riuos: qꝛ luxuria int̄ ſeptē mortalia / extremū locum tenet ꝓpt̄ fetorē ⁊ imūdiciā. Poſt ſentinā ſeqt̄ ſtercoraria .i. auaricia. Diuitię eni ſtercora ſūt: ꝙ in vnū ꝯgregatę fetent: diſpſę fęcūdāt. Vn̄ ſic̄ cloaca nō ē ad ornatū domꝰ / ſꝫ ad neceſſitatē: ita diuitię debēt eē ad neceſſitateꝫ eccl'ię. Et ſic̄ ꝗs ꝗto minꝰ pōt imorat̄ in cloaca: ita debet ⁊ in diuitijs. Eccj. v. a. Noli attēdere ad poſſeſſiōes iniq̄s. Sen̄. Nihil magni ęſtimes qḋ caducū eſt. Iſiḋ. Lōge ꝗppe a deo eſt animꝰ / cui vita iſta adhuc dulcꝭ ē. Tertia aūt ē apothecaria. Hi ſūt ſacri ṽbi ꝑdicatores: in ꝗbꝰ ē refectio ⁊ vnguēta aīarū. Quidā tn̄ magꝭ mercedē ꝓpriā diligūt / ꝗꝫ ęgrotātiū ſanitatē. De ꝗbꝰ Oſee. ix. a. Dilexiſti mercedē ſup oēs areas tritici. Area ⁊ torcular n̄ paſcet eos: ⁊ vinū mētiet̄ eis. Quarta eſt māſio imitiū aīaliū .i. ꝑlatoꝝ ⁊ pͥncipū / in ſubditos more ferarū ſęuiētiū. De ꝗbus Ezech. xix. a. Et tu fili hoīs aſſume plāctū ſup pͥncipes iſrl' / et dices: Quare mr̄ tua leęna int̄ leones cubauit: i medio leunculoꝝ enutriuit catulos ſuos: ⁊ eduxit vnū ḋ leūculis ſuis / et leo factꝰ ē: ⁊ didicit ꝑdā cape / hoīemꝗ comedere. Quinta ē camera mitiū .i. clauſtraliū. De ꝗbꝰ Eſa. xj. b. Habitabit lupus cū agno: ⁊ pardꝰ cū hędo accubabit: vitulꝰ ⁊ leo ⁊ ouis ſimul morabūt̄: ⁊ puer paruulꝰ minabit eos. Vltima ē manſio hoīm ⁊ auiū .i. ſolitarioꝝ: ꝗ ꝓpt̄ altitudinē ꝯtemplatiōīs cōparāt̄ aqlę. Job. xxxix. d. Nūqd ad ꝑceptū tuū eleuabit̄ aqla: et i arduiſ ponet nidū ſuū. d Longitudo trecētoꝝ cubitoꝝ / ꝙ latitudinē ſexieſ ꝯtinet: ſigt̄ ꝙ a pͥmo iuſto vſꝗ ad vltimū ꝑ ſex ętates habuit eccl'ia fidē trinitatis opantē ꝑ dilectionē. f Latitudo arcę / ꝙ qnqginta cubitoꝝ fuit: ſigt̄ remiſſionē pctōꝝ / ꝙ fit ꝑ graꝫ ꝙ infuſa ē qnqgeſimo die a paſca ſup apl'os ꝗ eccl'iaꝫ dilatauerūt ꝑ vniuerſum orbē. g Altitudo .xxx. cubitoꝝ: ē expectatio ꝓmiſſoꝝ ꝙ debetur obſeruantibus decalogum cum fide trinitatis.

* Oſtiū arcę huiꝰ

* a Māſiūculas i ea facieſ: .ſ. māſiōeſ: qꝛ tm̄ hūiles i ea habitāt. Mat. xix. b. Sinite ꝑuuloſ venire ad me: taliū ē eni regnū cęloꝝ. b Bitumie / charitatꝭ linita ē caro chriſti iteriꝰ ⁊ exteriꝰ: vt oīm vitioꝝ nr̄oꝝ carnaliū ⁊ ſpūaliū tenacitas ſolueret̄. Pctm̄ ꝗdē / gluten ē ſiue viculū. Prouer. v. d. Iniqtates ſuę capiūt impiū / ⁊ funibuſ pctōꝝ ꝯſtringit̄. Eſa. lij. a. Solue vincula colli tui / captiua filia ſion. Btūs Bern̄. loqns ḋ deo: ꝗ vere ē / quō ligari poſſit: ⁊ noſ ꝗ nihil ſumꝰ: diſtinguit tria genera vinculoꝝ: Funes: clauos: ⁊ gluten. Funis dure ligat ⁊ fortit̄: Clauꝰ duriꝰ ⁊ fortiꝰ: Gluten ſuauit̄ ⁊ ſecure. Funes ſūt verecūdia ⁊ ītuitꝰ honeſtatꝭ / ꝙ ꝗs abſtinet a pctō: Sꝫ funes cito putreſcūt / ⁊ intēſa tēptatio cito rūpit hoſ funes. Claui ſūt timor gehēnę ⁊ timor offenſę. Gluten ē charitas: ꝙ deo ⁊ ꝓximo copulat̄ ſuauit̄. Hoc vinculū indiſſolubile debet eē. Hoc vinculo ligatꝰ erat paulꝰ ꝗ dicebat: Certus ſū ꝙ neꝗ mors / neꝗ vita / neꝗ āgeli / neꝗ pͥncipatꝰ / neꝗ ṽtutes / neꝗ inſtātia / neꝗ futura / neꝗ fortitudo / neꝗ altitudo / neꝗ ꝓfundū: neꝗ creatura aliꝗ poterit me ſeparare a charitate dei ꝙ ē in chriſto ieſu dn̄o nr̄o. Roma. viij. g. d Longitudo arcę / ē longanimis patiā chriſti: ꝙ mala nr̄a ſuſtinuit: ⁊ nos adhuc ad penitētiā expectat. Roma. ij. a. An diuitias bonitatꝭ ⁊ lōganimitatꝭ ꝯtēnis: igrans qm̄ benignitas dei ad penitētiā te adducit: f Latitudo / charitaſ chriſti: ꝙ patient̄ ꝓ nob ꝑſecutiōes maloꝝ portauit: ⁊ bona ſua nob benigne cōicauit. j. Corꝭ. xiij. b. Charitas patiēs ē / benigna eſt. g Altitudo arcę / eſt chriſti hūilitaſ: ꝙ exaltari meruit. Phil. ij. a. Hūiliauit ſemetipm factꝰ obediēs vſꝗ ad mortem: mortē autem crucꝭ: ꝓpter qḋ ⁊ deus exaltauit illum.

* Oſtiū arcę / vulnꝰ

* Demolita ſt̄ horrea: diſſipatę ſūt apothecę / qm̄ ꝯfuſū ē triticū. Camera imitiū aīaliū: ſęueritaſ iuſti: ꝙ mouet̄ ꝯ pctōreſ increpādo. Oſee vlt̄. a. Paruuli eoꝝ elidant̄ / ⁊ fętę eiꝰ ſcindant̄. Pſ. Increpa feras arūdīs ⁊c̄. Camera mitiū / māſuetudo erga deuios ⁊ fragiles. Galꝭ. vlt̄. a. Si ꝑoccupatꝰ fuerit hō in aliꝗ delicto: vos ꝗ ſpūales eſtꝭ inſtruite hmōi i ſpū lenitatꝭ. Quita camera ē hoīm ⁊ auiū: qꝛ ꝗlibet iuſtꝰ debet eē hō laborādo ꝑ opꝰ: ⁊ auis volādo ꝑ meditationeꝫ. Inde ē ꝙ ſpōſus i Cāticꝭ aliqn̄ vocat ſpōſaꝫ i agꝝ actiōīs: aliqn̄ iubet vt nō excitet̄ ḋ loco ꝯtēplatiōīs. Sūt ṽo ꝗdā ꝗ volūt tm̄mō aues eē. De ꝗbꝰ apl's. ij. Theſſalꝭ. iij. c. Qui nō laborat n̄ mā ducet. Pſ. In labore hoīm nō ſūt. Aliꝗ ſūt ꝗ ſꝑ laborātes in terra / nunꝗ ḋ cęleſtibꝰ meditant̄: ꝗbꝰ ḋꝛ Eſa. lj. e. Eleuare: eleuare: ꝯſurge hierl'm. Lōgitudo / fides. Altitudo / ſpes. Latitudo / charitas. Oſtiū / liberū arbitriū. Feneſtra ꝙ ſup oſtiū diſponit̄ / grā ꝙ mouet liberꝝ arbitriū. Cōſummat̄ arca i vno cubito: ħ ē in ꝑfectiōe ꝯſilioꝝ. Marcꝭ. x. c. Vnum tibi deeſt: Si vis ꝑfectꝰ eē: vade ⁊ vende oīa ꝙ habes / ⁊ da paupibꝰ: ⁊ veni ⁊ ſeqre me. Linita ē arca bitumīe charitatꝭ: interiꝰ / quo ad deum: exterius / quo ad ꝓximū.

Allegorice

Moraliter

Pſ. 67.

Cantꝭ. 7. d.

Cantꝭ. 2. b. 3. b. 8. a.

Pſ. 72.

a Feneſtrā in t̄ea facies/ ⁊ i cu-
b bitu ↄſūmābis ſūmitatē ei⁹.
c Oſtiūm autē arcę pones ex
d latere deorſū. Cenacl'a et tri
e ſtega facies in ea. Eccē ego
f adducā diluuij aq̄s ſup ter-
rā/ vt inteficiā oē̄z carnē in q̄
g ſpūs vitę ē ſubt̄ cęlū: ⁊ vni-
uerſa q̄ in t̄ra ſūt ↄſumenł.
h Pōnāq̄z fęd⁹ meū tecū: et
i ingrēdierl arcā tu ⁊ filij tui/
vxoꝛ tua ⁊ vxores filioꝝ tuo
k rū tecū: Et ex cūctl aiantib⁹
vniuerſę carnis bina iducel
i arcā/ vt viuāt tecū maſculi-
ni ſex⁹ ⁊ feminini. De volu-
crib⁹ iux̄ gen⁹ ſuū: ⁊ de iumē
l tis i gēnere ſuo: ⁊ ex oi repti-
li t̄rę ſm gen⁹ ſuū: Bina de
oib⁹ igrediēt̄ tecū/ vt poſſint

a Feneſtrā. Hāc tradūt iudei cryſtallinā fuiſſe. b In ea.iij.Regl.vj.b. Oſtiū laterl medij erat i pariete domus dextrę. c Cōſūmabis ⁊c. Cōgrue arca i ſūmo velut tecto q̄dā anguſto cacumiata ē: vt imbriū minas diffūderet: ⁊ ima i aq̄s ſtabilitate q̄drata ↄſiſtēs/ nec ipulſu vētoꝝ/ nec impetu fluctuū/ nec inq̄etudine aialiū q̄ intus
Altarca erant inclinari poſſet/ aut mergi. e Cenacula. Iſid. dicit: Cęnacula.i.iferiores māſiōes: triſtega vocat tres ſupiores/ q̄ſi tria tecta. Beda ſup Act̄.xx. dic: στέγη: ſtege grece: tectū latine: et triſtega triplicia tecta dicūt̄. Trica tricę/ moꝛa vel manſio: vel oꝛnamētū q̄ mulieres ligāt crineſ. Vñ Ecc̄j.xxxij.c. Hoꝛa ſurgēdi nō te trices. Alia l̄ra h̄z: ñ te triſteſ. f Ecce ego ⁊c. Cōminat̄ dñſ diluuiū: vt vl' ſic timerēt hoīes peccare. Sil'e Ecech.xxxij.c. Et flumia eoꝝ q̄ſi oleū adducā/ ait dñſ de⁹. h Ponāq̄z fęd⁹: de te ⁊ de familia tua ↄſuāda/ ad repatiōnē generl humani. g Subter cęlū. Vñ dic/ q̄ ſubt̄ cęlū ſūt: q̄ꝛ vt dic Eccſ.j.c. Vidi cūcta q̄ fiūt ſb ſole: ⁊ ecce vniuerſa vanitaſ. Et iō po-
Pſ.18. ſuit i ſole tabnaculū ſuū: ñ ſub ſole.i. eccleſiā: vt ñ figeret ſpē i terra cū malis/ q̄s ſubuertit q̄tidie diluuiū vitioꝝ. i Ingredierl. Ecce ſeoꝛſū noiat viros/ ⁊ ſeoꝛſū mulieres: i egreſſu v̄o ↄiūctim ponit eos viros cū vxoꝛib⁹: p q̄ð ſigt̄ur q̄ tpe luct⁹ ⁊ afflictiōis nō eſt vacādū amplexibus. Eccſ.iij.a. Eſt tp̄s āplexādi: ⁊ ē tp̄s lōge fieri ab āplexib⁹. Et Zach.xij.d. In die illa erit magn⁹ plāct⁹ i hieruſalē: ⁊ plāgēt terrę familię ⁊ familię ſeoꝛſū: familię dom⁹ dauid ſeoꝛſū: ⁊ mulieres eorū ſeoꝛſū. Iohel.ij.d. Egrediat̄ ſpōſus de cubili ſuo/ ⁊ ſpōſa de thalamo ſuo. ij. Reg̃.xj.b. dixit dauid ad vꝛiaz: Nunq̄d nō de via veniſti: q̄re ḡ nō deſcēdiſti i domū tuā: Et ait vrias ad dauid: Arca dei ⁊ iſr. habitāt i papiliōib⁹: ⁊ dñs meus ioab/ ⁊ ſerui dñi mei ſup faciē t̄rę manēt: ⁊ ego igrediar i domū meā/ vt comedā ⁊ bibā ⁊ doꝛmiā cū vxoꝛe mea: Per ſalutē tuā/ ⁊ p ſalutē aię tuę nō faciā hāc rē. k Et ex cūctiſ aiantib⁹ vniuerſę carnis. Aug⁹. Quęrit̄ d minutiſſimiſ aiantib⁹: q̄les ſūt mureſ ⁊ ſtelliōes: q̄leſ ⁊ muſcę ⁊ ſcabrones/ ſcarabei ⁊ pulices/ ſi numer⁹ ſuat̄. Sol'. Quę ñ de coitu generant̄ ſ; de terrę hūoꝛe vel cadauerū vl' aliarū rerū coꝛruptiōe naſcūt̄: nō fuit neceſſe i arca eē. Qð inuit̄ cū dr: De volucribus iux̄ gen⁹ ſuū: ⁊ d iumētl i genere ſuo. Illa q̄z q̄ i domib⁹ ꝟſant̄: ſic pulices/ ⁊ mures/ ⁊ muſcę: nō fuit neceſſe ſm nūerū eē: q̄ intelligūt̄ tūc i domib⁹ plura fuiſſe. Quę aūt ex cōmixtione diuerſi generl naſcūt̄: ſic muli/ burdoneſ/ ⁊ hmōi: ñ ē dicēdū i arca fuiſſe. Quę āt i aq̄ſ ⁊ i terrl cōit̄ viuūt: ſic lutri/ vituli marini: ex̄ arcā hēbāt locos ꝑpatos/ q̄b⁹ ſe poſſēt recipe velut i aridis. De auib⁹ q̄z marinis ⁊ fluuialib⁹ idē ſentiēdū. Oz cuncta aialiū genera icludunt̄ i arca: ſigt̄ q̄ ex oib⁹ gētib⁹ ⁊ natiōib⁹ ↄgregata ē eccl'ia: Sicut i diſco petri mūda et imūda ſunt aialia: Act̄.x.c. ſic i eccl'ię ſacramētl verſant̄ boni ⁊ mali. l In genere ſuo. Per iſta aiantia diuerſi generl/ ſignificāt̄ boni ⁊ mali/ q̄ ſūt i eccl'ia ſimul/ nūero ſaltē. Hoc ē q̄ð legit̄ Matth.xiij.f. de ſagena ex oī genere piſciū ↄgregāti. Et Act̄.x.b. de diſco q̄ oſtenſus eſt petro plen⁹ q̄drupedib⁹ ⁊ ſerpentib⁹ ⁊ volucribus. Hic eſt vter⁹ rebeccę: vbi duo ꝑpl'i pugnabant.j.xxv.c. Tolles igit̄

d Oſtiū arcę huius/ chriſt⁹. Ioh.x.a. Ego ſū oſtiū. Myſtice
a Feneſtra p quā lux itrat i arcā/ beata v̄go: p quā venit i mūdū chriſt⁹: q̄ illūiat oē̄z hoīes veniētē in hūc mūdū. Ioh.1.a.
d Oſtiū arcę/ vuln⁹ laterl. De h̄ oſtio dr.iij.Regl.vj Allegorice:
b. Oſtiū laterl medij erat i pariete dom⁹ dextrę. a Feneſtra/ plagę manuū et pedū. Prouerb.vij.b. De feneſtra dom⁹ meę pſpexi p cācelloſ. Arca i conū tēdēſ/ i cubito ↄſūmat̄: ⁊ vita chriſti i āguſtia paſſiōis ſup crucē ↄſūmata ē. Lu.xij.f. Baptiſmo habeo baptiçari/ ⁊ quō coartoꝛ donec ꝑficiatur: Per ſentinā ſiue ſtercoꝛariā vt p eodē accipiāt̄/ ſm Bedā: ſignant̄ iꝓꝛoperia chriſti. Nu.xix.a. Fim⁹ vitulę rufę iubet̄ cōburi ex̄ caſtra: Chriſt⁹ eni ad lr̄az ex̄ ciuitatē paſſus ē. Vnde Heb.xiij.c. Exeam⁹ ad eū ex̄ caſtra/ iꝓꝛopiū ei⁹ poꝛtātes. Et bñ deberem⁹ iꝓꝛopiū ei⁹ poꝛtare: Ipe eni pctā nr̄a poꝛtauit i coꝛpe ſuo ſuper lignum.j.Pet.ij.d. Apothecaria/ ꝑdicatio chriſti: in q̄ ois bonoꝝ affluētia/ oēſ reficiēs laborāteſ. Mat.xj.d. Veite ad me oēſ q̄ laboratl ⁊ onerati eſtl ⁊c. Per tertiā q̄ ē imitiū aialiū/ duricia vitę chriſti. Pſ. Paup ⁊ doleſ ego Pſ.68.
ſū. Per q̄rtā q̄ eſt mitiū: ſigt̄ māſuetudo chriſti. Mat.xj.d. Diſcite a me q̄ꝛ mitl ſū ⁊c. Hiere.xj.d. Ego q̄ſi agn⁹ māſuetus q̄ poꝛtat̄ ad victimā. Quita in q̄ hoies ⁊ aues: ſigt̄ duplicē ſtatū chriſti. Chriſt⁹ eni hō fuit i paſſiōe: ſ; auis i aſcēſiōe. Iob.v.b. Homo natus ad laboꝛē/ ⁊ auis ad volandū.

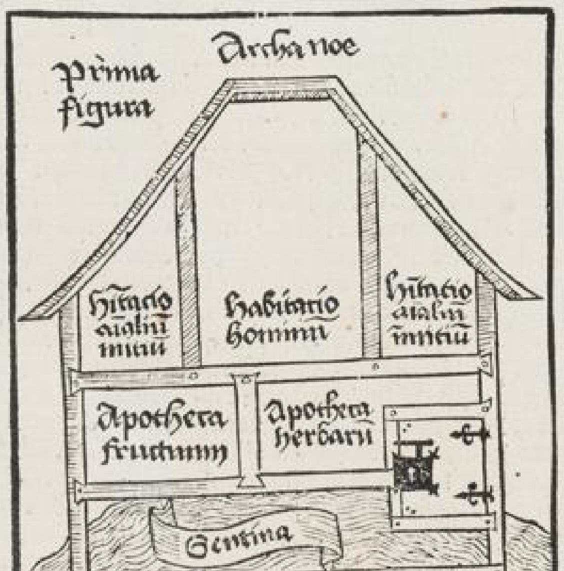

G a Tolles igit̃ ⁊c̃. Ambro. Solet q̃ri de aĩalib⁹ q̃ tm̃ putã/
tur veſci carnib⁹/ vtrũ p̃ter numer̃ ibi fuerint ſine trãſgreſſiõe
mãdati/ q̃ alioꝝ alẽdoꝝ neceſſitas coegiſſet includi: vel qð ma
gis credendũ eſt p̃ter carnes alimẽta eſſe potuerũt/ q̃ oib⁹ cõ/
uenirẽt. Multa eñ aĩalia/ qb⁹ caro cibus eſt/ fructib⁹ pomiſq̃
veſcunt̃/ maxime fico/
et caſtaneis. Potuit q̃
vir ſapiẽs ⁊ iuſt⁹ ⁊ di/
uinit⁹ admonit⁹/ q̃ cui/
q̃ cõgrueret alimoniã
preter carnes reperire ⁊
cõdere: ⁊ oib⁹ veſci co
egit fames: Et nihil ẽ
A qð de⁹ ſuaue ⁊ ſalubre
facere nõ poſſit: q̃ etiã
vt ſine cibo viuerẽt/ di
Pet.2.b. uina facultate dona/
ret. Expo. Ca. VII
Dixitq̃ dñs
ad eum ⁊c̃.
Al. tolle b Juſtum
32.q.1.c. corã. Per hoc oñdit
nuptie dñs ſe i tribulatiõe ſu/
nõ mũdis os nõ deſerere. Sap̃.
vlti. d. Jn omnib⁹ eñ
magnificaſti populũ
tuũ dñe/ ⁊ honoraſti/ ⁊
nõ deſpexiſti i oi tp̃e:
⁊ in omni loco aſſiſtẽs
Pſ.90. eis. Pſ. Cũ ipſo ſum
in tribulatiõe. c Ex
oib⁹ aĩantib⁹ mũ/
dis tolles ſeptena
⁊ ſepte. Rab. Nõ
gemiatũ ſeptenariũ. i.
xiiij. ſed tm̃ ſeptẽ debe
mus accipe. Similiter
duo ⁊ duo: non quat/
B tuor/ ſed duo tm̃: ma/
Mat.24.d. ſculũ ⁊ feminã. Et no/
tandũ q̃ aĩalia mũda
ĩpari numero. i. ſepte/
nario introducunt̃: im
mũda v̉o pari: q̃ im/
par numerus virtutis
ſpeciẽ p̃tendit: par v̉o
infirmitatẽ. Plura ſũt
mũda/ vt egreſſus noe
de arca h̃ret q̃d ĩmolaret et manducaret. Jmpari numero: q̃
impar numer⁹ indiuiſibilis ẽ: par v̉o diuiſibilis: per qð nota/
tur bonoꝝ incorruptibilitas: ⁊ maloꝝ corruptio. d Septe
na ⁊ ſeptena. Fuerũt q̃ dicerẽt de mũdis tm̃ ſex maſculos
⁊ ſex femias ad p̃creationẽ: ⁊ ſeptimũ ad ĩmolandũ. Sed hoc
patet eſſe falſũ p̱ hoc qð ſubdit/ maſculũ ⁊ feminã. Et nota q̃
moyſes hic vocat aĩalia mũda vel ĩmũda ſ̉m tp̃us ſuũ. i. ſ̉m
legẽ: licʒ tũc dicebant̃ q̃ naturalit̃ eſui hoĩm nõ ſunt apta: Uel
in cõparatiõe magis mũdoꝝ dicunt̃ ĩmũda. e Jmmũdis.
Oia mũda ſunt naturalit̃: ſed cõparatione melioris nature que/
dã dicunt̃ imunda: ſicut bos leone melior: q̃ hoi neceſſarior/
p̃pter quẽ creata ſunt oia. f Adhuc. Simile Aggei. ij. b.
Adhuc ſemel ⁊ mouebo terrã. g Quã feci. Delere poteſt
dñs oia/ q̃ ipſe cuncta de nihilo fecit. Sap̃. xij. b. Quis tibi
Moraliter imputabit ſi damnaueris natiões quas feciſti? Moraliter.
d Septena et ſeptena/ ponunt̃ in arca de mũdis: quia in
ſeptenario p̱fectio eoꝝ exprimit̃: qui p̱ ſeptẽ dona ſpũſſancti
tendũt ad vnitatẽ ſpirit⁹: De qua Eph. iiij. a. Solliciti ſ̉uare
vnitatẽ ſpũs i vinculo pacis. f Adhuc ⁊c̃. ego. Scti expo/
nũt intelligẽtes p̱ diluuiũ aquas baptiſmi: vbi oia peccata de/
lent̃. Zach. xiij. a. Jn illa die erit fons patens domui dauid ⁊
habitãtib⁹ hier̃lm in ablutionẽ pctõris ⁊ mẽſtruate. Peccato/

a viuere. Tolles igitur tecũ ex
oib⁹ eſcis q̃ mãdi poſſũt/ ⁊ cõ
portabis apud te: ⁊ erũt tã ti/
bi q̃ȝ illis in cibũ. Fecit igit̃
noe oia q̃ p̃cepat illi deus.

Dixitq̃ dñs Ca. VII.
ad eũ: Jngredere tu ⁊
oĩs domus tua i arcã.
b Te eñ vidi iuſtũ corã me in
c generatione hac. Ex omnib⁹
animantibus mũdis † tolles
d ſeptẽna et ſeptena: maſculũ
⁊ feminã: de animãtibus v̉o
e †imũdis duo ⁊ duo: maſcu/
lũ ⁊ feminã: Sed ⁊ de vola/
tilib⁹ celi ſeptena et ſeptena:
maſculũ et feminã: vt ſaluet̃
ſemen ſup faciẽ vniuerſe ter/
f re. Adhuc enim et poſt dies
ſeptẽ/ ego pluam ſup terram
quadraginta diebus et qua/
draginta noctibus: ⁊ delebo
g omnẽ ſubſtantiã quã feci de
ſup̱ficie terre. Fecit ergo noe
oia que mandauerat ei dñs.
Eratq̃ ſexcentoꝝ annoꝝ qñ
diluuij aque inundauerunt
ſuper terrã. Et ingreſſus eſt
noe et filij eius/ vxor eius/ et
vxores filioꝝ eius cum eo in
arcam p̱pter aquas diluuij.
De animãtibus quoq̃ mũ/
dis ⁊ immũdis/ ⁊ de volucri/
bus/ et ex omni quod mouet̃
ſup terrã/ duo ⁊ duo ingreſſa
ſunt ad noe in arcã/ maſcul⁹
et femina: ſicut p̃ceperat de⁹
b noe. Cunq̃ trãſiſſent ſeptẽ
dies: aque diluuij inũdaue/
runt ſuper terrã. Anno ſex/
i centeſimo vite noe/ mẽnſe ſe/
cũdo/ ſeptimodecimo die mẽ
k ſis/ rũpti ſunt omnes fontes
l abyſſi magne: ⁊ cataracte ce/
m li aperte ſunt: ⁊ facta eſt plu/
uia ſup terrã q̃draginta die/
bus ⁊ quadraginta noctib⁹.
Jn articulo diei illi⁹ ingreſſ⁹
ẽ noe ⁊ ſem ⁊ chã et iapheth
filij eius: vxor illius et tres
vxores filiorũ eius cũ eis in
arcã: Jpſi ⁊ oĩe animal ſ̉m
gen⁹ ſuũ: vniuerſaq̃ iumẽta
in †genere ſuo: ⁊ oĩe qð mo/
uet̃ ſup terrã in genere ſuo:
cunctũq̃ volatile ſ̉m genus
ſuũ. Uniuerſe aues oĩeſq̃
n volucres ingreſſe ſũt ad noe
in arcã: bina et bina ex omni
carne in qua erat ſpiritus vi/
te: Et q̃ ingreſſa ſunt: maſcu
lus et femina ex omni carne
introierunt: ſicut p̃ceperat ei
o deus: et incluſit eum dñs de
foris. Factumq̃ eſt diluuiũ
quadraginta diebus ſup ter/

rem vocat illũ/ qui p̱ aliũ peccat. Menſtruatã/ illũ qui p̱ ſe: q̃
baptiſmus ⁊ peccata que ſola voluntate fiunt: et peccata que
per alteri⁹ ſuggeſtionẽ cõmittunt̃/ purgat ⁊ diluit: Uel inun/
dationẽ tempalis p̱ſecutionis: De qua Naũ. j. b. Bon⁹ dñs
⁊ cõfortans in die tribulatiõis: ⁊ ſciẽs ſperãtes in ſe: ⁊ in dilu/
uio p̃tereunte cõſum/
mationẽ faciet. Sʒ po
teſt diſtingui quadru/
plex diluuiũ. ſ. baptiſ/
mi: tẽpalis tribulatio/
nis: iniq̃tatis: p̱ene ge
hennalis. De primo
Ezech. xxxvj. e. Effũ/
dã ſup vos aquã mũ/
dã: et mũdabimini ab
omnibus inquinamẽ/
tis veſtris. De ſecũdo
Job. xxxviij. a. Quis
concluſit oſtijs mare/
quãdo erumpebat q̃ſi
de vulua procedens?
De tertio Oſee. iiij. a
Maledictũ ⁊ menda/
ciũ ⁊ homicidiũ ⁊ fur/
C tum et adulterium in/
undauerũt. De quar/
to Matth. xxiiij. d.
Sicut fuit in diebus
noe ante diluuium: ita
erit ⁊ aduẽtus filij ho/
minis. Duo prima di/ Al. †gen⁹ ſuũ
luuia ſũt bonoꝝ: duo
vltima/ ſunt malorũ.
Eſt etiam quĩtum di/
luuiũ glorie/ quod eſt
beatoꝝ. Matth. xxv.
b. Euge ſerue bone et
fidelis ⁊c̃.
b Septem dies.
Quia trãſeũte veteri
lege que deſeruit heb/
doadi: id eſt ſeptena/
rio: et adueniente no/
ua que deſeruit octo/
adi: id eſt octonario/
baptiſmus venit. i
Mẽſe ſecundo: id
eſt duo menſes/ ſexa/
ginta dies ſunt: vnde idẽ ſignificat̃ p̱ ſecũdo mẽſe ⁊ p̱ ſexcen/
teſimo anno/ ſcilicet ſex etates: Jn quarum ſexta arca edifi/
cata eſt. i. eccleſia fundata: ⁊ aperti ſunt fontes baptiſmi/ ⁊ ir/
rupit cõfeſſio fidei p̃dicante ieſu ⁊ iohanne. Et factũ eſt dilu/
uiũ vitioꝝ/ mẽſe ſecũdo iar/ q̃ a latinis maius dicit̃. k Ru/
pti ſũt. Jnterliñ. vt nõ ſenſim de more fluerẽt/ ſʒ repẽtina i/
undatiõe terrã operirẽt. l Et cataracte. Cataracte/ fene
ſtre. ſ. nubes q̃ aperte ſunt/ vt inde inſolite et maiores pluuie
funderent̃. Cataracte v̉o p̱prie ſunt oſtia nili: ſed abuſiue p̱
oĩb⁹ feneſtris ponũt̃. m Aperte ſũt. Naũ. ij. b. Por/
te fluuioꝝ apte ſũt/ ⁊ templũ dirutũ eſt ad ſolũ. i. q̃nq̃ ſenſus
laxant̃ i cõcupiſcẽtia/ ⁊ aĩa p̱labit̃ ad ẽrena. n Jngreſſe
ſunt ad noe. Aug⁹. Precepit dñs ſup̱i⁹ ſeptena ⁊ ſeptena
de mundis: duo ⁊ duo tolli de ĩmũdis: quõ q̃ nũc dic̃: duo ⁊
duo intraſſe ſiue de mũdis ſiue de immũdis? Sʒ h̃ nõ refert̃
ad nũerũ mũdoꝝ ⁊ ĩmũdoꝝ/ ſʒ ad maſculũ ⁊ feminã. Jn oĩ/
b⁹ eñ maſcul⁹ et femia duo ſũt. Notãdũ v̉o q̃ dr̃: Jn qua
erat ſpũs vite: nõ ſolũ de hoĩb⁹/ ſed et de pecorib⁹ dictũ: q̃
quidã de ſpũſctõ volũt ĩtelligi qð ſcp̃tũ ẽ: Jnſufflauit i faciẽ Sap̃. xv. c.
ei⁹ ſpm̃ vite: Sʒ quidã codices habẽt melius: flatũ vite. o
Jncluſit. Jn hoc innuit nobis dñs q̃ ſemp̱ eſt murus ⁊ iu/
uamẽ ſuoꝝ. Zach. ij. b. Ego ero ei ait domin⁹/ mur⁹ ignis i

circūitu:et in glīa ero in medio eius. Incluſit: Interlin̄. qḋ
homo facere nō poterat ne aquę introierent/deus exterius bi/
tuminauit. a ¶Et eleuauerunt: q₂ eccleſia ꝑ tribulatiōes
exaltaṫ/ ꝓficiens ⁊ numero et merito. Job.ix.a. Qui facit ar/
cturū/⁊ oriona/⁊ hyadas:⁊ interiora auſtri. Et compaṫ eccle/
ſia arcturo:q₂ ſemper
vertiṫ ⁊ nūq̄ꝫ mergiṫ:
īmo dū vertiṫ/erigiṫ.
b ¶Sup aquas:q₂
mali ſuccumbūt tribu
latiōibus: ſed boni ꝓ/
ualēt. Eſaię.xxviij.c.
B Flagellū inundās cū
Ezech.39.c. tranſierit/ eritis ei in
ↄculcationē. c ¶Qui
decim cubitis al/
tior. Quindecim cō/
ſtat ex ſeptem et octo:
Et ſignificat requiem
animaꝝ/quę habeṫ in
ſeptia ętate plene poſt
reſurrectionē corpo/
rū/quę erit octaua die
⁊ octaua ętate. Mon
tes excelſi: ſignificant
eminētiā ſcientię: quā
operiunt aquę ⁊ exce/
dunt quindecim cubi/
Sap.10.a. tis: quia nemo poteſt
23.q.5.c.Ad ſ attingere ad ſciendum
quāta erit gloria ⁊ re/
quies electoꝝ/quā ha/
bent ꝑ aq̄s baptiçati.
6.diſ.c.nō eſt Eſaię.lxiiij.b. Ocul⁹
.ſ.naturale non vidit deus abſq̄ꝫ
te quę ꝓparaſti expe/
ctātibus te. Idem ſi/
gnificaṫ ꝑ centū quīquaginta/⁊ ꝑ.xv.q₂ centū q̄nq̄ginta ↄſtat
ex ſeptuaginta ⁊ octoginta:et ī ſacra ſcriptura idem ſignificat
numer⁹ cōpoſit⁹ ⁊ ſu⁹ ſimplex. Quindecim cubit. Sūt q̄
putant/nec terrę qualitatē talē/nec altitudinē montiū tantā an̄
diluuiū fuiſſe:qualis ⁊ quāta eſt hodie. d ¶Cōſumptaq̄ꝫ.
Hoc factū eſt/ vt ⁊ creatura creatoris iniuria in homies vin/
dicaret. Sap.v.d. Accipiet armaturā çelus illius: ⁊ armabit
creaturā ad vltionē inimicoꝝ. Poſt pauca. Et ſcādiſcet ī illos
aqua maris:⁊ flumina cōcurrēt duriter. Et licꝫ aqua ita deſę/
uierit cōtra inimicos dei:tn̄ noe ⁊ ſuis nihil nocuit: imo tanq̄ꝫ
iuſtis ſeruiuit. Vn̄ Sap.xvj.d. Creatura em̄ tibi factori de/
ſeruiens exardeſcit in tormentū contra iniuſtos:⁊ lenior fit ad
bn̄faciendū ꝓ his q̄ in te cōfidunt. e ¶In quib⁹ ſpiracu/
lū vitę:id ē illos q̄ putāt ſe viuere/magnificātes ſe corā ho/
minib⁹. Joh.ix.g. Ego ī iudiciū veni/ vt qui nō vidēt videāt:
⁊ qui vident.i. videre ſe putant/cęci fiāt. ¶Expo. Ca. VIII.
f Ecordat⁹ eſt ⁊c̄. Obliuio nō cadit in deū:ſed quē/
admodū obliuiſci diciṫ quando non iuuat:ita diciṫ re/
Ps.76. cordari qn̄ iuuat. Ps. Non obliuiſceṫ miſereri deus.
g Omniū:quia cura eſt ei de omnibus/puſillis ⁊ magnis.
Luc.xij.b. None duo paſſeres veneūt dipondio:⁊ vnus nō
eſt in obliuione corā deo. Exo.x.g. Cūcti greges pergēt no/
biſcū/nec remanebit ex eis vngula. Sap.xij.b. Non eſt alius
deus niſi tu/cui cura eſt de omnib⁹. h ¶Adduxit ⁊c̄. Alc.
S.1.a. De illo ſpiritu intelligi poteſt/de quo dictū eſt: Spiritus do/
mini ferebatur ſuper aquas: Tunc ferebaṫ/ vt congregatis in
vnū locum terra appareret: nunc adducitur/ vt ablatis aquis
diluuij/faciē terrę reuelaret. Vel poteſt per ſpiritū ventus in/
Ps.106. telligi:iuxta illud: Et ſtetit ſpiritus ꝓcellę:cui⁹ ſcilicꝫ flatibus
aqua recederet. Oſee.xiij.d. Adducet domin⁹ ventū vrentē
de deſerto aſcendentē et ſiccabit venas eius. Ventus vrens/
ſpirituſſanctus aſcendens de deſerto: id eſt de cęlo/deſiccans
venas cōcupiſcentiarū. Et nota ſicut ventus aquas luto mix/

rā:⁊ multiplicatę ſunt aquę:
a et eleuauerunt arcam in ſub/
lime a terra. Vehemēter em̄
inundauerūt/⁊ omnia reple/
uerūt in ſuꝑficie terrę. Por/
b ro arca ferebaṫ ſuper aquas:
⁊ aquę ꝓualuerūt nimis ſup
terram:opertiq̄ꝫ ſunt omnes
montes excelſi ſub vniuerſo
c cęlo. Quindecim cubitis al/
tior fuit aqua ſup mōtes q̄s
d operuerat. Cōſumptaq̄ꝫ eſt
ōis caro q̄ mouebaṫ ſup ter/
rā/volucrū/ animātiū/ beſti/
arū:oimq̄ꝫ reptiliū q̄ reptant
ſup terrā. Vniuerſi hoies et
e cūcta in q̄uib⁹ ſpiraculū vitę
eſt in terra: mortua ſunt. Et
deleuit omnē ſubſtantiā quę
erat ſuper terram ab homine
vſq̄ꝫ ad pecus: tā reptile q̄ꝫ
volucres cęli: et deleta ſunt
de terra. Remāſit autē ſolus
noe ⁊ qui cum eo erant in ar/
ca. Obtinuerūtq̄ꝫ aquę ter/
rā centū q̄nq̄ginta diebus.
f Ecordat⁹ ¶Ca. VIII.
R ē aūt de⁹ noe cūctoꝝ
g q̄ꝫ aiantiū:et ōim iu/
mētoꝝ q̄ erant cū eo ī arca:⁊
h adduxit ſpm̄ ſup terrā:⁊ imi/
i nutę ſunt aquę: ⁊ clauſi ſunt
fontes abyſſi ⁊ cataractę cę/
k li: et ꝓhibitę ſunt pluuię de
l cęlo. Reuerſęq̄ꝫ ſūt aquę de
terra eūtes et redeūtes:⁊ cę/
perūt minui poſt centū q̄nq̄/
ginta dies. Requieuitq̄ꝫ arca
m mēſe ſeptimo: viceſimaſepti/
n ma die mēſis ſup mōntes ar/
menię. At vo aq̄ ibant ⁊ de/
creſcebāt vſq̄ꝫ ad decimū mē
ſem. Decimo em̄ mēſe pmo
die mēſis appuerūt cacumīa
mōtiū. Cūq̄ꝫ trāſiſſent q̄dra/
gita dies/apiēs noe feneſtrā
o arcę quā fecerat/dimiſit cor/
p uū:q̄ egrediebaṫ ⁊ nō reuer/

tas exiccat/ ⁊ puras aquas magis fluere facit: ſic ſpirituſſan/
ctus aquas cōcupiſcentiarū exiccat: vt in ꝓdicta auctoritate/
lachrymarū aquas fluere facit. Ps. Emittet verbū ſuum et Ps.147.
liquefaciet ea ⁊c̄. i ¶Clauſi ſunt fontes: Hoc eſt quod
diciṫ in Ps. Congregans ſicut in vtre aquas maris. Do/ Ps.32.
minus enim tribulati/
onū amaritudinē tem
perat et cohibet/ne in
oppreſſionem eccleſię
ebulliant. Naum.j.a. A
Increpās mare et ex/
ſiccans illud: et omnia
flumina ad deſertum
adducens. Eſaię.l.b.
Ecce in increpatione
mea deſertum faciam
mare:ponam flumina
in ſiccum. k ¶Plu/
uię: id eſt temptati/
ones diaboli ꝓhiben/
tur/ne procedant vſq̄ꝫ
ad ſubuerſionē. Job.
xxxviij.a. Quis con/
cluſit oſtijs mare? Et
poſt.b. Circūdedi il/
lud terminis meis: et
poſui vectem et oſtia/
⁊ dixi: Vſq̄ꝫ huc veni/
es ⁊ non ꝓcedes am/
plius: ⁊ hic cōfringes
tumentes fluct⁹ tuos.
j.Corinth.x.c. Fide/
lis deus ⁊c̄. l ¶Re/
uerſęq̄ꝫ ſunt. Eccs.
j.b. Ad locum vnde
exeunt flumina/reuer/
tunṫ. m ¶Menſe
ſeptimo: ab aprili/ non ab ingreſſu. o ¶Dimiſit coruū.
Joſephus dicit:ꝙ coruus omnia inueniēs adhuc inundātia
redijt ad arcam. Alij dicunt/ꝙ illectus cadaueri non redijt.
Et ſi quęritur: quomodo poſtea fuit ꝓpagatio coruorum?
Reſpōdent ꝙ bn̄
¶Moraliter. n ¶Montes armenię. Armenia/inter/ Moraliter
pretaṫ auulſio:⁊ ſignificant ſanctos/qui de aquis mūdi hui⁹
auulſi ⁊ tranſplantati ad humorē gratię/fructificant. Hiere.
xvij.b. Et erit quaſi lignū quod tranſplantatū eſt ſup aquas/
quod ad humorē mittit radices ſuas. De aq̄s iſtis.ſ. gratię:
diciṫ Job.xij.c. Si cōtinuerit aquas:oia ſiccabunṫ:ſi emiſe/
rit eas/ſubuertent terrā: id eſt terrenitatem. Et nota ꝙ dicit:
Arca requieuit ſup montes armenię/ menſe ſeptimo: quia in
iudicio futuro in ętate ſeptima ſupbi qui modo ſunt montes/
ſubijcienṫ ſanctis quos modo conculcant. Sap.v.a. Hi ſunt
quos aliquādo habuimus in deriſum. Et poſt: Ecce quomō
computati ſunt inter filios dei: ⁊ inter ſanctos ſors illoꝝ eſt.
Malach.vlt.a. Calcabitis impios cū fuerint cinis ſub plan
ta pedum veſtroꝝ in die quam ego facio/ dicit domin⁹. Et
nota ꝙ modo diuiſa ſūt/ vtile/⁊ iocūdum. Tribulatio em̄ eſt
vtilis modo:ſed nō iocūda. Heb.xij.c. Omnis diſciplina in
ꝓſenti quidem videṫ non eſſe gaudij ſed męroris: Sed in fine
cōiungenṫ ſimul vtile ⁊ iocundū. Vnde ſequitur: Poſtea ꝑo
fructū pacatiſſimū exercitatis per eam reddet iuſticię. Vnde
etiā ſancti gaudebunt in ſupplicijs maloꝝ. Qḋ ꝓbat beatus
Bern̄. per has duas auctoritates. In omib⁹ requiē quęſiui:
Eccl.xxiiij.a. Hi ſequūṫ agnū quocūq̄ꝫ ierit: Apoc.xiiij.a.
Si em̄ ī oib⁹ requiē habebit chriſt⁹:et ſcti ī oib⁹ ſequēṫ eū:
ergo ſicut delectabiṫ in iuſticia maloꝝ:et ſancti ſimiliṫ. Ps.
Lętabiṫ iuſt⁹ cū viderit vindictā:man⁹ ſuas lauabit in ſang/ Ps.57.
uine pctōris. p ¶Qui/coru⁹/egrediebaṫ et nō reuer/
tebatur: cadauere natante illectus/id eſt luxuria. Oſee.v.b
Nō dabūt cogitationē vt reuertanṫ ad dominū:q₂ ſpūs for/
* nicatiōis ī medio

R Rñdēt φ bñ potuit īuenire cōparē ſuū. Alij dicūt φ īntcept⁹ fuit aq̄s: Sȝ tūc nō fuiſſet ꝓpagatio. Sȝ ex q̄ regreſſ⁹ ē coruus: quare emiſit noe colūbā: Forte q2 coruus nullū ſignum attulit. a Donec ſiccaret. Scd̄m Aug. i. nūq̄. Tali mō loquēdi ſepe vtit̄ ſcriptura. Matth. i. d. Accepit ioſeph cōiugē ſuā / ꝛ nō cognoſcebat eā donec peperit filiū ſuum ꝑmogenitum. i. Reg. iij. a. Heli non poterat videre lucer/nam anteq̄ extingue/ret. c Que cum nō īueniſſet. Queſtio eſt: quomō columba non inuenerit vbi reſideret / cum iam nudata eſſent cacumina montiū ſc̄m narrationis ordinem: Quod recapitulatiōe poteſt ſolui: vt poſterius narrata intelligant̄ que facta ſunt prius: aut potius nōdum ſiccata fuerant. Glo. Et ita non poterat requieſcere in palude ſicut nec ī aquis.

curandū infirmos: ad cōſolandū meſtos. Sed coruus. i. malus ꝓlatus / illect⁹ vanitatibus ꝛ voluptatib⁹ huius mūdi: ad arcā eccleſie nō reuertit̄. Sed colūba: id eſt bonus ꝓlatus / nō inueniens niſi lutū ꝛ ſordes in tēporalib⁹: vbi mentis pedem figere nō poteſt / reuertit̄. Audi coruū nō regreſſum: ſed cadauere irretitū. Sap. ij. b. Venite et fruamur bonis q̄ ſunt tanq̄ in iuuētute celeriter: Vino ꝑcioſo et vnguētis nos impleam⁹: et non ꝑtereat nos flos temporis. Eſa. xxij. d. Ecce gaudiū ꝛ leticia occidere vitulos ꝛ iugulare arietes: comedere carnes ꝛ bibere vinū: Comedamus ꝛ bibamus: cras eñ moriemur. Sophonie. ij. d. Vox cantātis in feneſtra: coru⁹ ī ſuplimiari: qm̄ attenuabo robur eius.

B

a tebat̄ dōnec ſiccarent̄ aque
b ſup terrā. Emiſit q̄uoq̄ colūbā poſt eū / vt videret ſi iam ceſſaſſent aq̄ ſup faciē terre.
c Que cū nō īueniſſet vbi requieſceret pes eius: reuerſa eſt ad eū in arcā. Aque eni erāt ſup vniuerſā t̄rā. Extēditq̄ manū et apphēſam intulit in arcā. Expectat̄ aūt vltra ſeptē dieb⁹ alijs: rurſum dimiſit colūbam ex arca. At illa venit ad eū ad veſperā: portans ramū oliue virētib⁹ folijs ī ore ſuo. Intellexit ergo noe φ ceſſaſſent aq̄ ſup terrā: Expectauitq̄ nihilominꝰ ſeptē alios dies / et emiſit colūbam: q̄ nō eſt reuerſa vltra ad eū. Igit̄ ſexcēteſimo primo anno: primo menſe / ꝑma
d die mēſis iminūte ſunt aque

De ſacra vnc. ꝛ vnico. aū ſi.

Vox clamat in feneſtra: quādo delectatiōis illecebra ſenſui ſuggerit̄: ꝛ tūc q̄ñq̄ ratio cantu ꝛ modulamine capit̄. Et poſt coruus ī ſupliminari audit̄: id eſt ratio ꝓcraſtinat emēdationē de die in diem. Aug⁹ in li. viij. cōfeſ. Cogitationes quib⁹ meditabar in te dñe / ſimiles erāt conatib⁹ expgiſci volentiū: qui tamē ſupati ſoporis altitudine / demergunt̄: Nec erat qd̄ tibi rñderē dicēti mihi: Surge q̄ dormis: niſi tm̄ ꝟba lenta ꝛ ſomnolenta: modo ecce modo / ſine paululū: ſȝ modo ꝛ modo nō habebat modū: ꝛ ſine paululū / in longū ibat. Item columba emittit̄ ad reuocandū ꝑditos: ꝛ reuertit̄ portans in ore ramū oliue: quia bonus ꝓlatus pacē ꝛ miſericordiā ꝑdicans / fructū ſue ꝑdicationis reportat dño. Eſa. lvij. d. Creaui fructū labiorū pacē: pacē ei q̄ lōge ē ꝛ ei qui ꝓpe eſt. Ps. Venientes aūt venient cum exultatiōe portātes manipulos ſuos. Oſee. vlt. b. Reddemus vitulos labiorū noſtroꝝ. Itē φ colūba ramū oliue detulit ad arcā in ore / ſignificat φ extra eccleſiā baptiçati poſſunt reuerti ad eccleſiā ꝑ oſculū pacis. Vltimo miſſa colūba nō eſt reuerſa: q2 trāſitus de fide ad ſpeciē ſignificat̄ ibi / a qua nullus bon⁹ reuertit̄. De coruinis paſtoribus qui ea q̄ dicta ſunt faciūt: dicit dñs Eçech. xxxiiij. b. Facti ſunt greges mei in rapinam: ꝛ oues mee in deuoratiōnē omniū beſtiarū agri: eo φ non eſſet paſtor: Neq̄ eñ queſierāt paſtores gregē meū: ſed paſcebāt ſemetipſos: ꝛ greges meos nō paſcebant. Et. ī. Ecce egoipſe requirā oues meas ꝛ viſitabo eas. Et. ī. Qd̄ perierat requiram: qd̄ abiectū erat reducam: qd̄ cōfractū fuerat alligabo: ꝛ qd̄ infirmū fuerat cōſolidabo. Item coruus emittit̄ de arca: quādo aliquis vagat̄ a cōſcientia ſua ꝛ ſepe / vel aquis concupiſcētie intercipit̄ / vel cadaueri luxurie illectus retinet̄. Ideo dicit dñs cuilibet q̄ eſt in arca. i. in eccleſia: Eſa. xxvj. d. Ingredere in domū tuā ꝛ intra in cubiculū tuum: Hoc eſt / φ in ſecreto mentis noſtre nos debemus abſcondere: ne ſimus ſicut coruus qui euolans ab arca non redijt donec aque ſiccarent̄. Vita ꝑſens diluuiū eſt: qd̄ ſiccatur in morte: et tūc malus redit ad cōſcientiā. Sap. iiij. in fine. Venient in cogitatiōe peccatoꝝ ſuoꝝ timidi: ꝛ traducent illos ex aduerſo iniq̄tates eorum. Roma. ij. b. Ipſi ſibi ſunt lex qui oſtendunt opus legis ſcriptum in cordibus ſuis teſtimoniū reddente illis cōſcientia ipſorum: ꝛ inter ſe inuicem cogitationū accuſantiū aut etiā defendētiū in illa die cum iudicabit deus occulta hominū. Gregori⁹. Quomō anguſte erunt vie vndiq̄ reprobis: Superius erit iudex iratus: ſubtus horrēdum chaos: a dextris peccata accuſantia: a ſiniſtris infinita demonia ad ſupplicium trahentia: intus vrens cōſcientia: foris mūdus ardens: Miſer peccator ſic deprehenſus quo effugies: Latere erit impoſſibile: apparere intolerabile. Si queris quis te accuſet. Dico φ totus mundus: quia offenſo creatore: omnis creatura habet perditum odio.

d Imminute ſūt aque. Poſt ſeptimā etatē / tempore ſcilicet reſurrectionis / oīno deficient aque tribulatiōis quo ad bonos. Eſaie. li. d. Gaudiū ꝛ leticiam tenebunt / ꝛ fugiet dolor et gemitus. Eſaie. xxv. c. Auferet dominus deus omnē lachrymā ab omni facie / ꝛ opprobriū populi ſui auferet de vniuerſa terra. Etiam aque baptiſmi tunc deficient: quia bonis non erit neceſſaria purgatio: ꝛ malis impoſſibilis. Exo. xxj. a. Si emeris ſeruum hebreum / ſex annis ſeruiet tibi: in ſeptimo egredietur liber gratis. Iob. v. d. In ſex tribulatiōibus liberabit te / ꝛ in ſeptima nō tanget te malū. Beat⁹ Bern. Sex tribulatiōes iuſtoꝝ / ſūt lucta ꝯ carnis ꝛ corꝑis deſideria: ꝛ q̄nq̄ ſenſuū voluptates: ſeptima mors. Nec dicit Iob: in ſeptima nō inueniet te malū: ſȝ nō tanget te malū: q2 mors bonoꝝ nō grauat
Ps. 126. eos / vñ et ſomn⁹ dr̄. Ps. Cū dederit dilectis ſuis ſomnū ꝛc. Ioh. xj. b. Laçar⁹ amicus nr̄ dormit. i. q2 amic⁹ / iō dormit.

Eſt dormitio:
- Nature. Matth. xxvj. d. Dormite iā ꝛ req̄eſcite.
- Mortis. j. Theſſal. iiij. d. Nolum⁹ vos ignorare fratres de dormientibus.
- Culpe. Eph. v. d. Surge qui dormis: et exurge a mortuis: et illuminabit te chriſtus.
- Gratie. Cant. v. a. Ego dormio ꝛ cor meū vigilat.
- Ps. 4. Glorie. Ps. In pace in idipſū: dormiā et requieſcā.

Et bñ dic̄: Sexcēteſimo ꝑmo āno / iminute ſūt aque: quia in ſexta etate terminabitur baptiſmus. Vñ Ioh. ij. a. ſex hydrie tm̄ poſite ſūt ī purificatiōe iudeoꝝ: Septia nō ē op⁹.

Aperiens noe te.

Doraliter * nicationis in medio eorū eſt: ꝛ dominū nō cognouerūt. Ecce quot mala facit luxuria. Ex quo eñ ſpirit⁹ fornicationis poſſedit cor: ſtatim recedit cognitio dei. Prouerb. ij. d. Omnes qui ingrediunt̄ ad eam / non reuertent̄. Poteſt etiā per coruū ſignificari ſcholaris aliquis qui pariſius mittit̄ / vt bonos rumores cōtra diluuiū afferat: ſȝ ſepe aquis ſcripture intercipit̄ vel cadaueri: id eſt ꝓbende illicit̄: nec reuertit̄ ad arcam: id eſt ad parrochiam ſuam que miſerat eum. Prouerb. vij. c. Non eſt vir in domo ſua: abijt via longiſſima: ſacculū pecunie ſecū tulit: in die plene lune reuerſurus eſt in domū ſuam. Sed columba / eſt bonus ſcholaris: qui ſtudet vt proficiat illis qui miſerūt eum: ꝛ tempore ſuo redit ad arcā / ferens ramū in ore: id eſt doctrinā cum bono opere / per bonam famā. Cant. ij. d. Surge ꝓpera amica mea: colūba mea: formoſa mea et veni.
b Emiſit quoq̄. Hic notat̄ quadruplex emiſſio. Primo emittit̄ coruus: ſed illectus cadauere non reuertitur. Secūdo emittit̄ columba: que nō inueniens vbi pes eius requieſceret / reuertit̄. Item emittit̄ columba: que ferens ramū oliue / reuertit̄. Itē emittit̄: ſed nō reuertit̄. Noe / chriſtus mittēs ꝓlatos ꝛ ꝑdicatores ad cōſiderandū terrā: ad reuocandū ꝑditos: ad

a Aperiens noe tectū. Tectū arcę inuolutio myſterioꝝ.
Modo tectū eſt ſup aquam: ⁊ tunc aperiet. Ioh. xiiij. c. Qui
diligit me/ diliget a patre meo: ⁊ ego diligam eum: et manife/
ſtabo ei meipſum. ij. Corinth. iij. d. Cū cōuerſus fuerit iſrael
ad deum/ auferet velamen. c Egredere. Ecce noe pręce/
dit: ita chriſtus ſemp
nos pręcedit in omni
bono. Eſa. lij. d. Non
i tumultu exibitis nec
in fuga properabitis:
pcedet enim vos do/
minus: ⁊ congregabit
vos deus iſrael. Ex q̄
tamē moꝛtē non eua/
Pſ. 67. dimus: quia domini/
domini exitꝰ moꝛtis.
b Menſe ſecūdo.
Strabus: id eſt maio.
Noe annū fecit in ar/
ca: et ipſa die qua in/
greſſus fuerat/ egreſſꝰ
eſt. Ingreſſus eſt eni
decimaſeptia die mē/
ſis ſecundi: nunc dicit
S. 1. c. et. d. et 1. 9. a. quia egreſſus eſt ſepti
B ma ⁊ viceſima die eiuſ
dem menſis. Sed ſci/
endum eſt: quia ſi prę/
ſenti diei addant. xj.
qualis luna eſt hodie:
talis erit poſt annum
ipſa die. Quādo ergo
noe ingreſſus eſt. xvij.
luna: vel. xvij. dies menſis ſecūdi fuit: ideo poſt annū. xj. ad/
ditis/ fuit. xxvij. dies: et. xxvij. luna. d Creſcite et multi/
plicamini. Modo iminutus eſt numerus bonoꝛū: ſed in fu
turo poſt diluuium augebit. Prouerb. xxviij. d. Cū ſurrexe/
rint impij/ abſcondent hoies: ⁊ cum illi perierint/ multiplica/
bunt iuſti. f Edificauit autem noe. Sic moyſes poſt
tranſitū maris/ ⁊ ſubmerſionē hoſtium/ gratias ęgit deo/ di/
cens: Cantemus domino ⁊c. Exo. xv. a. Per qd̄ inſtruit nos
ſcriptura/ vt poſt victoriā et euaſionē periculoꝝ/ gratias refe/
ramus. Qd̄ quia non fecit ęzechias/ infirmatꝰ eſt vſq́ ad moꝛ
tem: Eſaię. xxxviij. a. Unde Eſaię. xliij. d. Non obtuliſti mihi
arietem holocauſti tui: nec victimis tuis gloꝛificaſti me. g
Mundis. Ecce quare ſeptem de mundis poſita fuerunt in
arca: vt ſeptimo imolato/ ſex ſufficerent ꝓpagationi ⁊ homis
eſui. Naum. j. d. Celebꝛa iuda feſtiuitates tuas/ ⁊ redde altiſ/
ſimo vota tua: quia non adijciet vltra vt tranſeat p te belial:
q. d. totum diluuiū exundauit. Threñ. iiij. d. Cōpleta eſt ini/
quitas tua filia ſion: non addet vltra vt tranſmigret te. h
Odoratuſq́ eſt: id ē talis oblatio placuit deo: ſicut odoꝛ
ſuauitatis placet homini. Et eſt hic argumentū/ ꝙ opera legꝭ
ſunt vel erant meritoꝛia. Vel Odoꝛatus eſt: id eſt fecit re/
dolere ſuauiter ⁊ odoꝛari. Et hoc vnū eſt de miraculis. ſ. quę
tūc tempoꝛis acciderūt. ſ. ꝙ locus odoꝛiferus ibi erat: vbi tan/
ta ſanguinis effuſio fiebat. i Prona ſunt. q. d. ideo ma/
gis excuſabiles ſunt/ quia fragiles. k Non igitur vltra
pcutiam: id eſt non vltra percutiam terram generali diluuio
aquę propter peccata hominū. l Non requieſcent: id
eſt toto tpe poſt erit tempoꝝ viciſſitudo ad hominū ſeruitiū:
Hoc ē: modo ver: poſt ęſtas: poſt autūnꝰ: poſt hyems. Vſq́
ad diluuiū non fuerāt ita diſtincta tēpoꝛa: qꝛ nec ante diluuiū
pluerat: quia necdū aquę collectę fuerant in nubes: vt dicunt.
Myſtice Myſtice: e Egreſſus ē q̄. Nota oꝛdinē. Egreſſꝰ noe de
arca/ ſignificat egreſſū de h mūdo ad vitā ęternā i reſurrectiōe.
Primo noe et filij eiꝰ: ſcd̄o vxores eoꝛū: deinde aialia. Noe
chriſtꝰ: q̄ primꝰ egreſſꝰ ē ad glīaȝ reſurrectiōis. j. Corī. xv. c.
Chriſtus reſurrexit a moꝛtuis pmitię doꝛmientiū. Filij noe/
apl̄i et maioꝛes ſcti. Aialia/ minoꝛes electi. Talis ē regreſſus

a ſup terrā. Et apēriēs noe te/
ctum arcę/ aſperit: viditq́ ꝙ
exiccata eſſet ſupficies terrę.
b Mēſe ſecūdo ſeptima ⁊ vi
ceſima die mēſis/ areſacta eſt
terra. Locutꝰ eſt aūt deꝰ ad
c noe dicēſ: Egrēdere de arca
tu et vxoꝛ tua: filij tui ⁊ vxo/
res filioꝝ tuoꝝ tecum: cūcta
animātia quę ſunt apud te:
ex omni carne tā in volatili/
bus q̄ȝ in beſtijs ⁊ vniuerſis
reptilibꝰ q̄ reptant ſup terrā/
educ tecū ⁊ ingredimini ſup
d terrā. Crēſcite et multiplica/
e mini ſup eam. Egrēſſus eſt
ergo noe et filij eiꝰ: vxoꝛ illiꝰ
et vxores filioꝝ eius cū eo:
ſed et oia aiantia: iumēta et
reptilia q̄ reptant ſup terrā/
ſm genꝰ ſuū egreſſa ſunt de
f arca. Edificauit autē noe al/
tare dn̄o: ⁊ tollens de cūctis
g pecoꝛibus ⁊ volucribꝰ mūn/
dis/ obtulit holocauſta ſup
h altare. Odoratuſq́ eſt dn̄s
odorē ſuauitatis/ ⁊ ait ad eū:
Nequaq̄ȝ vltra maledicā ter
rę ꝓpter hoies: Senſus eñ
et cogitatio hūani coꝛdis in
i malū ꝓna ſunt ab adoleſcē/
k tia ſua. Nōn igit vltra pcu/
tiā oēm animā ſicut feci. Cū/
ctis diebꝰ terrę ſemēt ⁊ meſſis:
frigꝰ ⁊ ęſtus: ęſtas ⁊ hyems:
l nox ⁊ dies nōn requieſcent.
Benedixitq́ Ca. IX.
deꝰ noe ⁊ filijs eiꝰ: ⁊ di
m xit ad eos: Crēſcite et
mltiplicamini ⁊ implete terrā:

ad patrē: Ideo dr̄ Tob. xj. a. vbi dic̄ raphael minoꝛi tobię:
Si placet pcedamꝰ: ⁊ lento gradu ſequet iter noſtrū familię
ſimul cū ꝯiuge tua ⁊ cū aialibꝰ. Dignū ē eñ/ ꝙ q̄ poꝛes ſūt i
mer ito: potioꝛes ſint in pmio. Ecōuerſo debet eē egreſſꝰ ad
pugnā. Uñ. j. xxxiij. a. Iacob timēs eſau: tres turmas facit.
In pꝛia ponit ācillas
cū filijs earū: i media
liam et filios eiꝰ: i vlti
ma rachel cum filijs
ſuis tanq̄ȝ charioꝛes.
Et dicūt ſup hūc locū
Gregoꝛꝰ et Auguſti/
nus/ ꝙ redeunti/ pmo
aduenit timoꝛ ſuilis:
deinde initialis: tertio
timoꝛ purgati ai: id ē
timoꝛ caſtꝰ. Nota igit
ꝙ tā in egreſſu ad pu/ 12. q. 1. c. 1.
gnā/ q̄ȝ in regreſſu ad
patrē/ ſemp chriſtꝰ ē i
capite. Ibi noe: hinc
iacob: p vtrūq́ chri/
ſtus. Ipe eñ pmo re/
ſurrexit ad glīaȝ/ vt di
ctū ē: et pmꝰ bibit ca/
liceȝ paſſionis. Unde
Augꝰ. Calicē paſſio/ A
nis pus bibit medicꝰ/
ne euȝ poſtmodū ab/ S. 1. c. et. d. et
hoꝛreat ęgrotꝰ. De h 8. c. et. j. co.
medico Eccl. xxxviij. Al. ⁊ replete
a. Honoꝛa medicum
ꝓpt neceſſitatē. Et. j.
eo. Altiſſimꝰ de terra creauit medicinā: ⁊ vir prudēs non ad/
hoꝛrebit eā. f Edificauit. Poſt egreſſum de arca offert
noe: qꝛ chriſtꝰ tūc offeret pri victimas pacificas. Uñ Ioſue.
viij. g. poſt victoꝛiā de regibꝰ hiericho ⁊ hai/ obtulit deo vi/
ctimas pacificas ⁊ holocauſta. Per holocauſta/ pfectioꝛes q̄
ſe totos offerūt dn̄o. Per victimas/ impfecti: oēs tñ offerent
dn̄o: ⁊ erūt in requie/ etiā extremi. j. Machab. v. f. Erat iudas
cōgregās extremos: q̄ cito ſolēt remanere: ſȝ nec chriſtꝰ tales
deſpic̄ nec relinqt. Vel ſic: Egreſſꝰ ē noe d arca. i. chriſtꝰ Aliter
de vtero v̄ginis: Edificauit altare. i. crucē: vbi victimas paci
ficas: id eſt ſemetipſum obtulit deo patri/ nos ei recōcilians.
Roma. v. b. Cum eſſemus inimici/ recōciliati ſumus deo per
moꝛtem filij eiꝰ. Eph. ij. c. Ipſe ē pax noſtra: qui fecit vtraq́
vnum: et mediū parietē macerię ſoluens inimicitias in carne
ſua: legē mandatoꝛū decretis euacuans: vt duos condat in
ſemetipſum in vnū nouum hominē faciens pacem: vt recon/
ciliet ambos in vno coꝛpoꝛe deo p crucem. Altare noſtrum
igit ſit fides chriſti: ſup quod offeramus noſmetipos hoſtiā
viuam et deo placentē. Super hoc altare/ pꝛima holocauſta
fuerunt apoſtoli. Matth. xxij. a. Tauri mei ⁊ altilia mea oc/
ciſa ſunt. h Odoratuſq́ eſt. Deus pater tanq̄ȝ odoꝛem
ſuauiſſimū ſuſcepit apoſtolos ⁊ martyres: quos chriſtus ob/
tulit ei. Infra. xxvij. d. cū iſaac ſenſit fragrantiā veſtimentoꝝ
iacob/ dixit: Ecce odoꝛ filij mei ſicut odoꝛ agri pleni cui bn̄/
dixit dominꝰ. Iacob/ chriſtus: veſtimēta/ ſancti. Eſa. xlix. c.
Viuit dominꝰ: his omnibꝰ velut ornamento veſtieris. Fra/
grantia: odoꝛ bonę cōuerſationis. Expoſitio Ca. IX.
Benedixitq́ deꝰ noe ⁊c. m Creſcite ⁊ mul/
tiplicamini. Homo in terroꝛē ceteris aialibus p/
ponit/ in ſolatiū trāſactę vindictę: ne pauci homines
a pluribus beſtijs oppꝛimant: et ſciant ſe irrationalibꝰ: ſed nō
rationalibꝰ dominari. Ad ſolatiū eñ dat eis hoc dominiū.
Terroꝛ ac tremoꝛ
Myſtice m Creſcite et multiplicamini. Hoc bene Myſtice
cōuenit eccleſię/ quę ſatis dilatata ē. Pſ. Multiplicaſti pro/ Pſ. 79.
pagines eiꝰ et repleuit terrā. Ezech. xvj. a. Mltiplicata es et
grādis effecta es ⁊c. Eſa. lx. c. Ponā te in ſupbiā ſeculoꝝ ⁊c.

a et terror veſter ac tremor ſit
ſuper cũcta animalia terre: ⁊
ſuper omnes volucres celi
cũ vniuerſis que mouent̃ in
terra. Omnes piſces maris
b manui veſtre traditi ſunt: et
c omne qd mouet̃ et viuit/ erit
d vobis in cibuʒ. Quaſi olera
virẽtia tradidi vobis oĩa:
e excepto ꝙ carnem cum ſan/
f guine nõ comedetis. Sãn/
guinẽ eñ animarũ veſtrarũ
g requiram de manu omniuʒ
beſtiarum et de manu homi/
h nis. De manu viri et de ma/
i k nũ fratris ei⁹ requiram ani/
l mã hominis. Quicũqʒ effu/
m derit humanũ ſanguinẽ/ fũn
n det̃ ſanguis illius. Ad imã/
ginem quippe dei factus eſt
homo. Vos autem creſcite
⁊ multiplicamini/ et ingredi/
mini ſuper terram: ⁊ implete
eam. Hec quoqʒ dixit deus
ad noe et ad filios eius cum
o eo: Ecce ego ſtatuam pactũ
meũ vobiſcũ: et cum ſemine
veſtro poſt vos: et ad omnẽ
animã viuentem que eſt vo/
biſcũ: tam in volucribus q̃ʒ
in iumentis ⁊ pecudibus ter/
re: cunctiſqʒ que egreſſa ſunt
de arca et vniuerſis beſtijs
terre. Statuam pactũ meũ
vobiſcum: et nequaq̃ʒ vltra
interficiet̃ omnis caro aquis
diluuij: neqʒ erit deinceps
diluuiũ diſſipans terrã. Di/
xitqʒ de⁹: Hoc ſignum fede/
ris quod do inter me et vos
p et ad omnẽ animã viuentem
que eſt vobiſcum in genera/

☞ a ¶Terror ac tremor veſter ⁊c. Gregori⁹. Homo nõ ra/
Greg⁹.21.li. tionalib⁹ ſʒ irrationalib⁹ ꝑlatus eſt natura: ideo dicit̃ ei: vt ab
moral.ca.11. aĩalib⁹ nõ ab hominib⁹ timeat̃: q2 cõtra naturã ſupbire eſt/ ab
equali velle timeri. Unde antiqui patres/ nõ reges hominũ/ ſʒ
paſtores pecoꝝ fuiſſe dicunt̃. Omnes ẽ homies/ natura equa/
les genuit: ſed pro va/
rijs merit/ alqs alios
diſpenſatio dei iuſta ⁊
occulta ꝑponit: vt hu/
mana formidine pec/
care metuerẽt q̃ diui/
na iudicia non formi/
dant. Non autẽ ꝑpo/
ſiti ex hoc timore ſup/
biant/ in quo nõ ſuam
gloriã: ſed ſubditorũ
querũt iuſticiã: nõ eñ
hominibus ſed beſtijs
dñant̃. b ¶Traditi
ſunt. Deut. xiiij.c.
Omne qd mundũ eſt
comedite. d ¶Qua/
feſtucarũ ſi olera virẽtia. In
quib⁹ nullus ſcrupul⁹
non habet cõſcientie eſt. Roma.
manu xiiij. in pñ. Qui infir/
mus eſt/ olus mandu/
Matth.26.c. cet. Primo homi her
Apoc.13.c. ba concedit̃ in cibum:
nunc aũt concedit̃ ca/
ro: Hoc eſt ꝙ ĩfirmis
temporalia cõcedunt̃.
Roma. xiiij. a. Qui i/
firmus ẽ ⁊c. Innoua/
tis autẽ ꝑ gratiã/ caro: illa inquã caro/ de qua Joh. vj. f. Caro
mea vere eſt cibus. e ¶Excepto ꝙ carnẽ. Eſus carnium
cõceſſus videt̃ poſt diluuiũ ꝓpter infecũditatẽ terre/ ⁊ homi/
nis fragilitatẽ. Excepto ꝙ carnẽ. De hoc Act. xv. c. dicit
Jacob⁹: Placuit ſpũiſancto ⁊ nobis vt abſtineatis ab ĩmola/
tis ſimulacroꝝ ⁊ ſuffocato ⁊ ſanguine ⁊ fornicatione. Sed ad
temp⁹ dictũ eſt hoc/ ꝓpt̃ vitandũ ſcandalũ infirmoꝝ: Et reuo
catũ/ ad Titũ. j. d. vbi dicit̃: Omnia munda mũdis: coinqui/
natis autẽ ⁊ infidelibus nihil eſt mundũ. Myſtice autẽ in ſuf/
focato/ prohibet̃ vitiũ gule. In ſanguine xͦo homicidiũ: ne ſcʒ
ꝓpter delectationẽ edendi ſanguinẽ/ delectemur in effuſione
ſanguinis humani. Unde piculoſum valde eſt officiũ lictorũ
⁊ carnificũ: quia quadã viſuali frequẽtia ad effundendũ huma/
num ſanguinẽ fiunt promiores. f ¶Sanguinẽ enim. q. d.
ideo ꝓhibeo effuſionẽ ſanguinis: quia ego requiram ſanguinẽ
animarũ veſtraꝝ: id eſt animatoꝝ veſtroꝝ ſcʒ corpoꝝ. San/
guinẽ. Leuit. vij. c. Sanguinẽ omnis animalis nõ ſumetis
in cibo/ tam de auibus q̃ʒ de pecoribus. Omnis anima q̃ ede/
rit ſanguinẽ/ peribit de populis ſuis. Et prohibet̃ ad litteram
tam hic q̃ʒ ibi homicidiũ. g ¶De manu omnium beſti/
arũ et hominis: id eſt ſumã vltionem de omni effundente
ſanguinẽ: ſiue manu ꝓpria/ ſiue miniſterio beſtiarum effuſus
fuerit ſanguis. Aliquãdo eñ principes tradebãt beſtijs mar/
tyres lacerandos vel ignibus cõcremandos. Heb. xj. f. Ob/
turauerũt ora leonum: extinxerũt impetũ ignis: effugauerunt
aciẽ gladij. Vel ſic: De manu omniũ beſtiaꝝ ⁊ de ma/
nu homis: id eſt hominũ ferociũ/ ⁊ etiã cuiuſcũqʒ hominis.
Unde quaſi explicando/ ſubdit: h ¶De manu viri: id eſt
homis fortis ⁊ audacis. i ¶Et de manu fratris eius: ſcʒ
occiſi. q. d. de manu omniũ requirã/ etiã fratris eius qui occi/
ſus eſt. l ¶Quicũqʒ effuderit ſanguinẽ humanũ: ſiue
ſuũ ſiue aliuʒ: m ¶Fundet̃: id eſt puniet̃ ꝓ ſanguinis effu/
ſione. Similis modus loquẽdi eſt/ Matth. xxvj. e. Quicũqʒ
acceperit gladiũ/ gladio pibit. n ¶Ad imaginẽ. q. d. ideo
nõ dʒ effundi ſanguis hũan⁹: q2 ad imaginẽ ⁊c. Vel ſic: Ideo
de omni effundẽte ſanguinẽ/ ſumet̃ vltio ita grauis: q2 grauit̃

peccat. Quippe ad imaginẽ dei fact⁹ eſt ⁊c. quã de/
ſtruit q̃ occidit. Alij ſic exponũt: k ¶Requirã: id ẽ colligã
in nouiſſimo die/ licʒ exhauſtum a beſtijs: Juxta illud Luc.
xxj. d. Capill⁹ de capite veſtro nõ peribit: Sic hʒ locũ talis
cõiunctio. Alij dicũt ꝙ ſanguis hũanus omni ſanguine dul/
cior eſt: ⁊ ideo ne pro/
pter eſum ſanguis ſeſe
interficerẽt: ꝓhibet h
dñs effuſionẽ ſanguis
hũani ⁊ eſũ. o ¶Ecce B
ego: q2 homies ma/
xime timebant ne dñs
iterũ iundaret aquas Eſa.54.c.
diluuij: ⁊ q2 noe quo/
tidie orabat vt nõ fie/
ret: ſicut refert Joſe/
phus: pepigit cũ eis
fedus dñs/ ꝙ vltra nõ
fieret diluuiũ: et in ſi/
gnũ hui⁹ federis po/
ſuit arcũ in nubib⁹. Et
eſt ſignũ duoꝝ. ſ. iudi/
cij ꝑteriti ꝑ aquam ne
timeat̃: ⁊ futuri ꝑ ignẽ
vt timeat̃. Inde eſt ꝙ
habet duos colores:
ceruleũ/ qui aquoſ⁹ ẽ
et exterior: q2 diluuiũ
aque iam ꝑterijt: ⁊ ru/
beũ/ q̃ eſt igneus ⁊ in/
terior: q2 iudiciũ ignis
venturũ eſt. Et tradũt
ſancti/ ꝙ quadraginta
annis ante iudiciũ nõ
videbit̃ arcus. Sed cũ arcus naturalit̃ fiat ex repcuſſiõe ſolis
ad nubẽ aquoſam: quõ eſt ſignũ: Forte ante diluuiũ/ nec plu
uia/ nec nubes fuerãt. p ¶Et ad omnẽ animã. Hoc con
uenit bonis: quoꝝ aĩa carnẽ viuificat/ vt facta carnis mortifi/
cet. Ro. viij. c. Si ſpũ facta carnis mortificaueritis/ viuetis.
☞ Arcum meũ.
☞ a ¶Terror ac tremor. Ante peccatum dederat domi/ Myſtice
nus ade dominiũ ſup beſtias: hic noe innouat pactũ: qd bñ
cõuenit chriſto: cui⁹ tremor incubuit ſup homies ⁊ demones
Mar. v. in pñ. Quid mihi ⁊ tibi ieſu fili dei altiſſimi. Adiuro
te ꝑ deũ/ ne me torq̃as. Luc. x. c. Dedit eis poteſtatẽ calcãdi
ſup ſerpẽtes ⁊ ſcorpiones. c ¶Omne qd mouet̃ ⁊ viuit.
Per hoc ſignificat̃ ꝙ boni q̃ mouent̃ opando ꝑ charitatẽ et
viuũt fide: ſunt ꝑdicatorib⁹ in cibũ: q2 tales comedũt ꝑdica/
tores ⁊ incorporãt magis et magis corpori eccleſie: Malos
xͦo ꝑus occidere oportet/ et poſtea comedere. Unde Act. x.
c. dicit̃ petro: Macta et manduca. Et Luc. vj. a. apoſtoli
ꝑus cõfricabant ſpicas remouẽtes paleam/ et poſtea mandu/
cabant. e ¶Excepto ꝙ. Ecce dat nobis dñs carnẽ in ci/
bũ: ſed excipit carnem cũ ſanguine. Qd tribus modis expo/
nit̃. Uno modo/ carnẽ comedere cum ſanguine/ eſt ĩ peccato
carnis delectari: Nomine enim ſanguinis peccatũ intelligit̃.
Oſee. iiij. a. Sanguis ſanguinẽ tetigit. Eſaie. ix. b. Veſtimẽ/
tũ mixtũ ſanguine erit in cõbuſtionẽ ⁊ cibus ignis. Eſa. lix. a.
Manus veſtre pollute ſanguie: ⁊ digiti veſtri iniq̃tate. Se/
cũdo modo/ in peccato alterius delectari: Sicut multi gau/
dent de lapſu alterius. Eccl. xxvij. ante fi. Qui laqueũ ponit
alij/ pibit in illo. Job. xxxj. c. Si gauiſus ſum ad ruinam eius
qui me oderat. Tertio modo/ hominẽ in peccato fouere: vel
eum in peccato imitari. Matth. viij. c. Dimitte mortuos ſe/
pelire mortuos ſuos. f ¶Sanguinẽ eñ aĩaꝝ. Sanguis
anime/ lachryme ſunt: vt dicit Aug⁹: quas domin⁹ vindicat
in oppreſſores pauperũ ⁊ viduarũ. Eccl. xxxv. c. Nonne la/
chryme vidue ad maxillam deſcendunt: ⁊ exclamatio eius ſu/
per deducentem eas. A maxilla enim aſcendunt vſqʒ in ce/
lum: et dominus exauditor non delectabitur in illis.

a Arcũ meũ. Strabus. Arcus duos colores habet/ ceruleũ ⁊ igneũ: Quę duo iudicia exprimũt: Unum aquę/ qḋ p̃terijt: aliud ignis qḋ venturũ eſt in fine ſeculi. Unde cerule⁹ color extrinſecus: igneus intrinſecus. Alc. Arcum dedit deus in ſignũ ſecuritatꝭ: ne hoies formidoloſi timerent altero diluuio deleri/ pluuiarũ inundationes ſępe cernentes. Hic in cęlo poſitus eſt/ vt ab omibus videri poſſit: ⁊ ꝓ quacũq3 tribulatiõe ad eũ attollam⁹ cordis oculos q̃ habitat in cęlis. Quia ṽo arcus nõ eſt niſi ex radijs ſolis ⁊ humida nube: videt̃ q̄ ante diluuiũ nõ fuiſſent pluuię: poterat aũt ex rore vł fontiũ īundatiõe t̃ra fęcũdari. b Recordabor. More noſtro loquit̃: q̃ viſo ſigno qḋ in memoriã alicuius rei faciẽdę ponimus: ſtatim illius recordamur. c Aquę diluuij: generalis ſc3. Pluries enim factum eſt diluuiũ particulare: vt in Augꝰ. xviij. de ciui. dei. ca. viij. legitur: ⁊ etiam noſtris temporibus.

a tiões ſempit'nas. Arcũ meũ ponã in nubib⁹: et erit ſignũ fęderis inter me et int' terrã. Cũq3 obduxero nubibus cęlũ: apparebit arcus meus in b nubibus: ⁊ rẽcordabor fęderis mei vobiſcũ: ⁊ cum omni aĩa viuẽte q̃ carnẽ vegetat: c et nõ erũt vltra aquę diluuij ad delendã vniuerſã carnẽ:

Signum fęderis.

Myſtice. a Arcũ meũ ponã. Myſtice/ Arcus iſte ſignũ eſt fęderis inter deũ ⁊ homies/ habẽs cornua verſus terrã ⁊ incuruaturã ſupi⁹. Et q̄diu ſic erit/ nõ oportet nos timere ſagittã. Significat aũt ſacrã ſcripturã: de quo Job. xxix. d. Arc⁹ me⁹ in manu mea inſtaurabit̃: Qḋ fit/ qñ qḋ ſtudendo cognoſcit̃/ bñ viuẽdo implet̃. Sed eſt arcus doloſus q̃ emittentẽ ſagittã vulnerat. Oſee. vij. d. Reuerſi ſunt vt eſſent abſq3 iugo/ facti ſunt vt arcus doloſus: Hi ſc3 qui bene dicũt ⁊ male viuũt. In libro Proſperi dr̃: Bñ loqui ⁊ male viuere/ nihil aliḋ eſt q̄3 ſe ſua voce damnare. Arcus iſte cõſtat ex ligno veteris teſtamẽti qḋ durũ eſt: ⁊ chorda noui teſtamenti/ quę flectit rigorẽ ei⁹. Audi duriciã ligni: Animã ꝓ anima: oculũ ꝓ oculo: dentẽ ꝓ dente: Exo. xxj. c. Audi ⁊ mollicieẽ chordę: Pęnitentiã agite/ appropinquabit enim regnum cęlorum: Matth. iiij. c. Lucꝰ. xj. f. Date elemoſynã: ⁊ ecce omnia munda ſunt vobis. Ligni cornua mobilia ſunt: ſed mediũ manet ĩmobile: quia cerimonię receſſerunt per nouum teſtamentũ: ⁊ moralia remãſerunt. Matth. v. g. Dictũ eſt antiquis: Diliges ꝓximũ tuũ/ ⁊ odio habebis inimicũ tuum: Ego autẽ dico vobis: Diligite inimicos veſtros: benefacite his qui vos oderunt. Iſte arcus bicolor eſt: ceruleus ⁊ igneus: quia ſacra ſcriptura docet duo iudicia: vnum ꝑ aquam/ qḋ iam factu3 eſt. aliud ꝑ ignem/ eſt futurum. Uel arcus ceruleus/ eſt ꝑ ꝓmiſſionẽ glorię: Aqua enim refrigerat. Igneus per cõminationẽ gehennę. Job. xxxvij. a. Audiet auditionẽ in terrore vocis eius/ Ecce cõminatio: Et ſonum de ore eius ꝓcedentẽ/ Ecce ꝓmiſſio. Iſte arcus ponit̃ in nubibus cęli: id eſt in p̃dicatorib⁹ verbi dei: qui ſunt nubes pluendo per eruditionẽ: tonando per cõminationẽ: coruſcando per bonã operationẽ. Eſaię. v. b. Mandabo nubib⁹ meis/ ne pluant ſuper eã imbrẽ. In talibus eñ poſit⁹ eſt arcus ſcripturę. Unde Eſaię. viij. c. Liga teſtimoniũ: ſigna legẽ in diſcipulis meis. Hoc arcu pugnant egregij pugnatores: id eſt p̃dicatores. j. Paralꝰ. v. c. Filij ruben ⁊ gad ⁊ dimidię trib⁹ manaſſe/ viri bellatores ſcuta portantes ⁊ gladios ⁊ tendẽtes arcum. Arcus tenditur in ſtudio/ poſtea ſagittat̃ in p̃dicatione. Greg⁹. vj. moralꝰ. ca. xxiiij. Non eſt ꝑfect⁹ prędicator: qui vel ꝓpter contemplatiõis ſtudiũ operanda negligit: vel propter operationis inſtantiã cõtemplanda poſtponit. Boni igit̃ pręQdicatores debent eſſe filij ruben per ſcientiã: ⁊ gad per bonam vitam: ⁊ manaſſes per contemptũ mũdi. De filijs ephrem: id

Ps. 77. eſt diuitibus p̃dicatorib⁹/ dicit Ps. Filij ephrem intendẽtes ⁊ mittentes arcũ/ conuerſi ſunt in die belli. Quid eſt arcũ mittere: id eſt de manu proijcere: niſi bene dicere et nihil facere: Tales conuertunt̃ in die belli: quia dicitur eis: Qui pręQdicas non furandũ/ furaris: Roma. ij. c. Matth. xxiij. a. Super cathedrã moyſi ⁊c̃. Arcus iſte bene ponit̃ in ſignũ fęderis inter nos ⁊ deum: ſicut in compoſitione ſolet aliquis titulus eleuari/ quo conuincunt̃ recedentes a pacto. Job. xxxj. d. Librum ſcribat ipſe qui iudicat: vt in humero meo portem illũ: et circũdem illum quaſi coronam mihi: per ſingulos gradus meos ꝓnunciabo illum: ⁊ quaſi principi offeram illũ. q. d. Ecce domine/ liber mandatorũ tuorũ: vide ſi impleuerim illum: et ſolue qḋ ꝓmiſiſti. Et ipſe dicet: Euge ſerue bone ⁊ fidelis ⁊c̃. Matth. xxv. b. Alioquin niſi hoc diceret: poſſet argui de ꝓmiſſo per ſcripturã. Eſaię j. e. Quęrite iudiciu3: ſubuenite oppreſſo: iudicate pupillo: defendite viduam: ⁊ venite ⁊ arguite me/ dicit dominus. Si dominus videret hunc arcum in nubibus: ſtatim fęderis: id eſt miſericordię quam nobiſcũ pepigit recordaret̃. Sed quia non videt: ideo oblitus eſt noſtri. Ps. Quare oblitus es mei: et quare triſtis incedo ⁊c̃. Bene poteſt reſpon- Ps. 4j.
dere dominus: quia non video in nubibus arcũ: id eſt ſacram ſcripturam in pręlatis ⁊ p̃dicatoribus. Prouerb. xxix. c. Cũ defecerit prophetia/ diſſipabitur populus. Eſaię. xxiiij. a. Tranſgreſſi ſunt leges: moſaicam ſcilicet et euangelicam: et venit tertia: ſc3 lex iuſtiniana: quę turbat vtrãq3. Eccĩ. xxviij. b. Lingua tertia multos cõmouit. Et bene congruit quod ſequitur: Lingua tertia mulieres viratas: id eſt fortes eiecit. Ad litterã: q2 legiſtę hodie diuortia quęrũt et faciunt. Solet dici q̄ duę linguę laudãt deũ: ⁊ adhuc tertia ſilet: Modo verius poteſt dici/ q̄ duę tacẽt ⁊ tertia loquit̃. Alit̃. a Arcũ Aliter
meũ ponã. Arc⁹ iſte chriſt⁹ ẽ. Zach. ix. c. Extẽdi mihi iudã q̃ſi arcum. Glo. id ẽ chriſtum. Eſaię. xlix. c. Dedi te in fędus populi: vt ſuſcitares terram ⁊ poſſideres hęreditates diſſipatas. Eccĩ. xliij. b. Uide arcum ⁊ benedic qui fecit illum: valde ſpecioſus eſt in ſplendore ſuo. Lignum huius arcus/ diuinitas: chorda/ humanitas ſatis in paſſione extenſa. Ab hoc arcu procedũt ſagittę pręceptorũ ⁊ cõminationum. Hic arcus bicolor fuit in paſſione per aquam et ſanguinẽ de latere manantem. Arcus fit/ ſole intrãte nubem: et chriſtus factus eſt/ filio dei intrante in virginem. Ignis ⁊ aqua in nube: virginitas ⁊ fęcunditas in virgine. Cornua huius arcus modo ſunt verſa ad nos: et ideo nõ timemus. Titũ. iij. b. Apparuit benignitas ⁊ humanitas ſaluatoris ⁊c̃. Ecce cornua verſa ſunt ad nos: ſed in fine vertetur arcus/ quando veniet in nubibus cę- Matth. 26. f.
li cum virtute magna et poteſtate: Ecce cornua ſuperius. Tunc iaciet quinq3 ſagittas. Prima cõmunis omnibus: O vos omnes qui tranſitis ꝑ viam/ attẽdite et videte/ ſi eſt dolor ſicut dolor me⁹: Threñ. j. d. De qua Hieronym⁹: Siue bibam ſiue comedã ⁊c̃. Secũda tm̃ malis: ſc3 Eſuriui et non Matth. 25. d.
dediſtis ⁊c̃. Tertia tm̃ bonis: Eſuriui ⁊ dediſtis ⁊c̃. Quarta tm̃ malis: Ite maledicti. Quinta tm̃ bonis: Uenite benedicti ⁊c̃. De his ſagittis dicit̃ Job. vj. a. Sagittę domini i me ſunt: quarum indignatio ebibit ſpiritum meũ. Iſtę quinq3 ſagittę/ quinq3 plagas faciunt. Prima timorem: ſecũda pudorem: tertia dolorem: quarta admirationẽ: quinta lęticiã ſempiternam. Et hi ſunt quinq3 panes: quibus dominus ſatiat quotidie quinq3 milia hominũ. Joh. vj. b. a Arcũ meũ Thema de beata maria magdalena
ponam. Arcus fit ex repercuſſione radiorum ſolis in nube aquoſa. Nubes fuit magdalena: peccatorũ ſcilicet multitudine obſcura. Aquoſa fuit/ quãdo lachrymis pedes domini lauit. Radijs ſolis fuit repercuſſa: id eſt gratia dei reſperſa: et ſic facta eſt arcus bicolor quidem: igneus per gratię repcuſſionem: aqueus per lachrymarũ effuſionem: et ſic ponitur in nubibus cęli: id eſt inter ſanctos/ vt ſit fęd⁹ inter nos ⁊ deũ. Quis igitur iam valeat deſperare: qui videat arcum iſtum: qui inq3/ q̄ peccatrix tam ignominioſa effecta eſt inter ſanctos tam glorioſa: Oſee. ij. c. Dabo vallem achor ad aperiendã ſpem. Achor interpretat̃ ꝑuertens vel ꝑturbatio. Ipſa primo plurimos turbauit atq3 peruertit in vallem: id eſt profunditatẽ peccatorũ: hęc tamẽ facta eſt arcus cęli: id eſt ſpeculum eccleſię: vt iam nõ ſit locus alicui deſperandi. Arcus iſte debet ſemper tempore pluuioſo videri.

Cępitq3 noe.

a Signū federis. Fedus pacis publice ſolet p precones clamari. Et ex parte dñi clamauerunt angeli: Et in terra pax hominib⁹ bone volūtatl. Ex parte noſtra: Apl'us Roma.v.a. Iuſtificati ex fide/pacē habeam⁹ ad deū. Origeñ.eodem ad Roma.miraṫ quō hanc pacē tam ſolēniter factã:tam defacili volumus immutare. — Luc.2.b.

C

b Erant igiṫ filij noe ꝛc. Recapitulat de filijs noe: vt texat eorum generationē. — Il.ad hyſtiliã

c Ipſe eſt pater chanaan. Hoc dicit:q2 de ipſo chanaan ſtatim dicturus erat.

d Noe vir agricola. Zach.xiij.c. Homo agricola ego ſum:adã exemplū meū ab adoleſcētia mea.q.d. hoc fuit ſtudiū antiquoꝝ.

f Bibenſq3 vinum. Poſt diluuiū noe inebriatus eſt:q2 forte neſciebat vino poſſe inebriari. Nec eñ ante diluuiū leguṫ homies vino vſi: ideo d noe dr̃ ꝙ plãtauit vineã. Nudatio femoris ſequiṫ ebrietatē:ſicut libido ſacietatē. b Cum vidiſſet cham. Cham ridet dum membra videt detecta parentis: Iudei riſere dei penam patiētis.

Eritq3 arcus meus in nubibus ꝛ videbo illū:ꝛ recordabor federis ſempiterni:quod pactū eſt inter deū ꝛ inṫ oēm animã viuentē vniuerſe carnis q̃ eſt ſup terram. Dixitq3 a deus noe: Hoc erit ſignum federis qd̄ conſtitui inter me ꝛ omnē carnem ſuper terrã. b Erant igiṫ filij noe q̄ egreſſi ſunt de arca: ſem/cham ꝛ iac pheth. Porro cham/ipſe eſt pater chanaan. Tres iſti ſūt filij noe: ꝛ ab his diſſeminatū eſt oñe hominū gen⁹ ſup d vniuerſã terrã. Cepitq3 noe vir agricola exercere terram e f ꝛ plãtauit vineã: Bibenſq3 g vinū inebriatus eſt: ꝛ nudatur in tabernaculo ſuo. Qd̄ h cum vidiſſet chã pater chanaan: verenda ſc3 patris ſui

At vo ſem ꝛ iapheth.

Myſtice d Cepitq3 noe. Noe chriſtus:qui eſt agricola eccleſie. Hiere.xiiij.b. Quare colonus factus es in terra:et quaſi viator declinãs ad manendum? Ita querit hieremias/admirans ꝙ celicola factus ſit in terra colonus. Et reſpondet Eſa.lij.b. In egyptū deſcēdit popul⁹ meus in p̄ncipio vt colonus eſſet ibi.q.d. Popul⁹ meus colonus erat:ꝛ volo ei eſſe ſimilis/eadē via deſcēdēs/qua ꝛ ꝓplus. Luc.x.f. Samaritan⁹ eadē via deſcēdit qua deſcēderat ille q̄ incidit in latrones. In hoc dat exemplū hūilitatis et ꝯformitatis p̄latis. Eccl.xxxij.a. Rectorē te poſuerunt ꝛc. e Et plãtauit vineã: id eſt ſynagogã. Eſa.v.a. Vinea facta ē dilecto meo. Et.j.b. Vinea dñi exercituū domus iſrl' eſt. Vino huius vinee.i.ꝑſecutione: inebriatus eſt noe. Iob.xvj.b. Exprobrãtes ꝑcuſſerūt maxillã meã:ſaturati ſunt penis meis. In hoc qd̄ diciṫ:inebriatus: notaṫ affluentia ꝛ obliuio ſui. Plures enim potatiões faciunt ebriū ꝛ oblitū ſui. Unde petrus eum quaſi oblitū ſui monuit/dicēs: Propitius eſto tibi dñe: Matth.xvj.d. Sed nō acquieuit ei dñs: imo repulit eū quaſi aduerſariū ꝛ inimicū humano generi/dicens: Vade retro ſathana:tu mihi ſcandalum es. Volebat eñ bibere vinū ſue vinee. Ioh.xviij.b. Calicē quez dedit mihi pater/non vis vt bibã illum? Certe multiplex fuit potus iſte: Contumeliaꝝ:detractionū:verberum:alaparum:ſputorū:aceti:mortis. Unde ꝓpter multitudinē appellaṫ ebrietas. Threñ.iij.b. Repleuit me amaritudinibus:inebriauit me abſinthio. Confregit ad numerū dentes meos: cibauit me cinere. Sed q2 homo hoc nō attendit: ideo ſubdit: Recordare paupertatis ꝛ trãſgreſſionis mee ꝛ abſinthij ꝛ fellis. Memoria memor ero:dicit eccleſia ꝓ filijs ſuis: ꝛ tabeſcet in me anima mea. Hec recolēs in corde meo: in deo ſperabo. Itē eſt aliud vinū quo chriſtus inebriatus eſt/ſc3 vinū charitatis:qua intãtū dilexit nos/vt ꝛ mori propter nos voluerit. Ps. Et calix meus inebrians q̄3 p̄clarus eſt. De hoc dicitur infra.xliij.g.ꝙ ioſeph cū fratribus ſuis inebriatus eſt. Sequiṫ: g Et nudatur in tabernaculo: id eſt in medio ſuorum/ad maiorē cōfuſionē. Ad litterã:proprijs veſtibus:vel a ſuis derelictus. Iob.xix.b. Noti mei quaſi alieni receſſerūt a me: dereliquerunt me ꝓpinqui mei. Vel Nudaṫ: q2 tūc maxime apparuit aſſūpta hūanitas ꝛ infirmitas. Hãc nuditatē mlt'i cōtemnūt/nō itelligētes myſteriū crucl ꝛ vtilitatē diſcipline. Prouerb.xv.a. Stultus ridet ad diſciplinam patris ſuis:id eſt chriſti:q̄ ꝓ noſtris debitis tam aſpere diſciplinatus eſt. Eſa.liij.b. Attritus eſt propter ſcelera noſtra: diſciplina pacis noſtre ſuper — Ps.22.

eum. Adhuc irrideṫ chriſti nuditas in mēbris ſuis imitantib⁹ eum. Iob.xij.a. Derideṫ iuſti ſimplicitas/lampas ꝯtempta apud cogitationes diuitum. Qui tamē dicturi ſunt: Nos inſenſati/vitam illorum eſtimabamus inſaniã. Sap.v.a. Beatus Berñ. Egyptiaca malicia ꝛ herodiana crudelitas eſt/natum ꝑſequi ſaluatorē: ꝛ allidere paruulos iſraelis. Si quid eñ ad ſalutem pertinens: ſi quid religionis exigitur: quicunq3 reluctatur: quicunq3 repugnat/cū egyptijs maſculos iſrl'itici germinis necare conaṫ:imo cum herode naſcentē perſequiṫ ſaluatorem. Mali materiam irriſionis querunt in cruce/crucis baiulos irridentes. Quod notatur hic cum dicitur: — 35.diſ.c.i.añ ſi. et.c.ſexto die — 2.q.7.c.Niſ.et c.ſentētia.et.c. plerūq3 15.q.5.c.de crimine

h Cū vidiſſet cham verēda/ſc3 patris. S3 boni ſubtilius et interius

d Cepitq3 noe. Noe prelat⁹:cui⁹ officiū eſt p̄mo exercere terrã corporis ſui: vt poſtmodū terram ſubditoꝝ exerceat.j.Corinth.ix.d. Caſtigo corpus meū ꝛ in ſeruitutem ꝛc.j.Timoth.iiij.b. Exerce te ad pietatem.j.Timoth.iij.a. Si quis domui ſue preeſſe neſcit:quomodo eccleſie dei diligentiã habebit? Eſaie.xxvj.d. Iuſticiam non fecimus in terra noſtra: ideo non ceciderunt habitatores terre. Sed ſignanter dicit: Cepitq3 noe ꝛc. Semper eñ dicendū eſt cū Ps. Et dixi nūc cepi. Eccl.xviij.a. Cū ꝯſummauerit homo/tūc incipiet. Noe plantat vineã: quãdo p̄latus verbo ꝛ exemplo edificat eccleſiã. Prouerb.vlt.c. De fructu manuū ſuaꝝ plãtauit vineã. Plus eñ ꝓficit opere/q̄3 ſermone. Tunc autē bibit vinū de vinea: qñ de ꝓfectu ſuorū gloriaṫ. Sed qñ plus debito/ſuo ꝓfectu gloriaṫ:tunc inebriaṫ et nudaṫ merito et premio. Iob.xxxj.c. Si vidi ſolē cū fulgeret in die:id eſt ſi gloriatus ſum in proſpera cōuerſatione ſubditoꝝ: ꝛ lunã incedentē clare:id eſt arriſi claritati fame mee:et oſculat⁹ ſum manū meã: qd̄ eſt iniq̄tas maxima/ꝛ negatio cōtra deū: id eſt ſi laudem q̄ſiui de ope meo. g Vel Nudaṫ noe in tabernaculo ſuo: qñ p̄latus cōmendat opa ſua inter domeſticos ſuos:et ꝓpter imoderatã gloriã ꝑmittit eum dñs cadere in apta peccata. Hiere.xiij.b. [illegible] implebo ſacerdotes ꝛ ꝓphetas ꝛ oēs habitatores hieruſa[illegible] [illegible]rietate:id eſt impleri ꝑmittã. Et i fine capituli: Quia oblita es mei ꝛ confiſa es in mēdacio/ecce ego nudaui femora tua. Aliqñ eñ accidit h̄ p̄latis: vt denudentur femora ſua p luxuriã. Unde.ij. Regū.x.in p̄n. nuncijs dauid trūcanṫ tunice vſq3 ad nates. Chã ridet/ nūciat alijs. Hi ſunt mali ſubditi: q̄ peccata p̄latoꝝ alijs manifeſtant. Et nota ꝙ in noe ſuggillaṫ gloriatio de ꝓfectu bonorū: in cham inſultatio de exceſſu maloꝝ. Beatus Berñ. A dextris ꝛ a ſiniſtris ꝓuidendū ē nobis: Nã a dextris inſidianṫ nobis tria: que timēda ſunt de ꝓfectu bonoꝝ:ſc3 inanis gloria:inuidia:emulatio indiſcreta. Videntes eñ aliq̄ nō inuidētes ꝙ daniel ex parſimonia ſua cōſecutus ſit ꝓphetiã/laborant incaute: et nimis abſtinēt/et ꝓphani fiūt poti⁹ q̄3 ꝓphete. A ſiniſtris inſidianṫ ſilr' tria. Exultatio:3 qd̄ Prouerb.xxiiij.c. Si ceciderit inimic⁹ tuus/ne gaudeas:ꝛ in ruina ei⁹ ne exultet cor tuū. Reuelatio:qd̄ valde ꝑiculoſū ē/niſi tali q̄ velit ꝛ poſſit ꝓdeſſe ꝛ nō obeſſe. Abōiatio: Tales eñ abomiatores q̄ nō cōdeſcēdūt infirmis/abomiabiṫ dñs. Eſa.lxv.a. Qui dicūt/recede a me:nō appropiques mihi:q2 imūdus es: Iſti fumus erūt in furore meo:ignis ardēs. Origeñ.ad Ro. Quidã ſtati peccatores abijciūt:ꝛ ab eccl'ie ſocietate depellūt:hi volunt facere ne chriſt⁹ aliq̄d nr̃i portare velit: cū null⁹ ita ꝑfectus ſit q̄ nō indigeat portari a chriſto/q̄ libenter oēs portat. Eſa.xlvj.b. Uſq3 ad ſenectã egoipſe:ꝛ vſq3 ad canos ego portabo. — Moraliter — Ps.76.

☞ b ¶At vo ſem et iapheth. Gregori⁹ in moral. Auerſari di
Greg⁹.25.li. moral.ca.22. cimur qd reprobamus. Quid ergo eſt ꝙ filij verenda patris
ſuperiectis dorſo pallijs auerſi veniendo operiunt: niſi qꝛ bo/
nis ſubditis ſic p̄poſitorũ ſuorũ mala diſplicent/ vt tñ hec ab
alijs occultent: Operimentũ auerſi deferũt: quia dijudicãtes
factum: et venerantes
magiſtrũ/ nolũt vide/
re qd tegunt. d ¶Fi/
96.diſ.c.in ſcripturis lius ſuus minor.
Minor ſtatura. Vel
minor: id ē indignior.
Vel de iapheth dicit:
qui cũ minor eſſet na/
tu: prudẽtior fuit: chã
maior. Peccauit autẽ
cham in tribus: quia
non operuit quod de/
buit: ⁊ qꝛ riſit qd do/
lere debuit: et qꝛ qd
ſol⁹ vidit/ alijs ꝓpala/
1.q.4.c.ec/ cleſia.in fi. uit: Iuxͣ illd Matth.
24.q.3.c.cũ ꝫ xviij.b. Si peccauerit
in te ⁊c. Iudeus dicit
ꝙ cham virilia patris
abſcidit: ne alios filios
haberet/ cupiditate he
reditatis habẽde. Qd

a eſſe nudata: nũciauit duo/
bus fratribus ſuis foras. At
b vero ſem ⁊ iapheth/ pallium
impoſuerũt humeris ſuis: et
incedẽtes retrorſum/ operu/
erunt verẽda patris ſui: Fa/
cieſqꝫ eorum auerſe erant/ et
patris virilia non viderunt.
Euigilans autem noe ex vi/
c no: cũm didiciſſet que fece/
d rat ei filius ſuus minor/ ait:
e Maledict⁹ chanaan puer:
ſeruus ſeruorum erit fratri/
f bus ſuis. Dixitqꝫ: Benedi/
ctus dominus deus ſem: ſit

cõiectant ex hoc quod ſequit: Videns que fecerat ei. Sed nõ
eſt credendũ. e ¶Maledictus chanaan puer. Et qꝛ
terram chanaan ꝓmiſſurus erat domin⁹ filijs iſrael: vt ſic ſci/
rent nomẽ eius. Maledictus chanaan. Non filio ſuo ſed
filio filij maledicit: quia ſciebat ipſum in ſpiritu non pſonaliter
ſeruiturum fratribus ſuis: ſed ſemen eius: nec omnes de ſemi/
ne eius: ſed tñ illos qui de chanaan. Et eſt ſenſus: Non lete/
ris o cham de filio tuo chanaan: ſicut nec ego de te. Vel ideo
maledixit chanaan et non cham: quia deus benedixit eum in
egreſſu de arca. Unde Numeri. xxiij.b. dicit balaam. Quo/
modo maledicã populo cui benedixit domin⁹: Greg⁹. Patre
peccante/ punitur filius: quia reproborũ nequitia hic diu pro/
ficit: ſed in poſterũ perit. Chryſo. dicit: Hec maledictio venit
in gabaonitas: Ioſue.ix.d. f ¶Benedictus dominus.
Prophetia eſt: quia preuidit in filijs ſem nomẽ ⁊ cultũ vnius
dei ꝑmanſurũ: ceteris ad idolatriã tranſeuntibus. Benedixit
autem deo: cuius gratie hoc imputandũ eſt. g ¶Dilatet
deus. Hoc iterum ꝓphetia ē. Gentes enim que de iapheth
dilatate ſunt et numero et cultu deoꝝ: nunc autẽ deo auctore
inſerte ſunt trunco oliue: vt dicit apoſtolus Roma.xj.c. He/
breus hoc refert ad gentes: que fuerunt de iapheth: et in ma/
gnis ſolẽnitatibus in hieruſalem cõuenire ſolebant. Dilatet
de⁹ iapheph ⁊c. Hieronym⁹. De ſem hebrei: de iapheth
gentiles. Glo. Eſa.liiij.a. Dilata locũ tentorij tui. Eſa.xlix.f.
Adhuc dicẽt i aurib⁹ tuis filij ſterilitatis tue: Anguſt⁹ ē mihi
locus: fac ſpaciũ mihi vt habitẽ: inter gentiles. Quia igit lata
eſt multitudo credentiũ/ a latitudine q̄ iapheth dicit/ latitudo
noiat. Qꝛ aũt ait: Habitet i tẽtorijs ſem: d nob ꝓphetat:
q̄ in eruditiõe ⁊ ſciẽtia ſcp̄turarũ eiecto iſrael verſamur.
Myſtice ✠ tilius ⁊ interi⁹ intuẽtes/ in ea gloriã inueniũt: in nullo alio
gloriantes. Gal. vlt. d. Abſit mihi gloriari niſi in cruce dñi
noſtri ieſu chriſti. j. Cor. j. d. Nos predicam⁹ chriſtum cru/
cifixum: iudeis quidem ſcandalũ: gentibus autem ſtulticiam:
ipſis autem vocatis iudeis atqꝫ grecis chriſtũ dei virtutem
et dei ſapientiã. Sed multi reuera crucem ⁊ crucis moleſtias
predicãt: ſed eã cũ chriſto ferre nolũt. Qd innuit per h qd ſe/
quit. a ¶Nunciauit duob⁹. Matth.xxiij.a. Super ca/
thedram moyſi ſederunt ſcribe ⁊ phariſei: Omnia ergo que/
cũqꝫ dixerint vobis/ ſeruare ⁊ facite: ſm vo opa eorum nolite
facere. Dicũt em̄ ⁊ nõ faciũt: Alligant aũt onera grauia ⁊ im/
portabilia/ ⁊ imponũt in humeros hominũ: digito autem ſuo
nolunt ea mouere. Sed ſem ⁊ iapheth: id ē boni doctores ⁊ p̄/
lati/ palliũ ponũt in humeros: id eſt charitatẽ in opere: ⁊ ope/

riunt verenda patris/ imitãdo eius paſſionẽ. Si em̄ partici/
pem me facio ignominie vie tue: i parte velo ignominiã tuã
⁊ porto eam. Sed quid eſt ꝙ auerſa facie incedebãt operire
verẽda patris: niſi ꝙ bonis ſubditis p̄poſitorũ ſuorum mala
diſplicent: ⁊ tamẽ ea alijs quãtum poſſunt occultãt: ſicut di/

g chanaan ſeruus eius. Dilã/
tet deus iapheth ⁊ habitet in
tabernaculis ſem: ſitqꝫ cha/
naan ſeruus eius. Vixit au/
tem noe poſt diluuium tre/
centis quinquaginta annis:
et impleti ſunt omnes dies
eius nongẽtorum quinqua/
ginta annoꝝ/ ⁊ mortuus eſt.
b Hec ſũt gene ¶Ca. X.
b rationes filioꝝ noe: ſem
chã et iapheth. Nati
i qꝫ ſunt eis filij poſt diluuiũ.
k l Filij iapheth: gõmer et mã/
m n gog ⁊ †madai: iãnan ⁊ tũbal

cit Greg⁹. in moral.
De reuerentia p̄lato/
rũ dicit Bern̄. Non
ſufficit exterius ob/
temperare prelatꝭ/ ni/
ſi interius quid ſubli/
miter ſentiam⁹ de eis.
Et ſi enim adeo in/
digna alicuius prelati
vita operitur/ vt nihil
oĩno excuſationis/ ni/
hil diſſimulatiõis ad/
mittat: propter eum
tamen a quo omnis A
poteſtas eſt/ excelſum 1.Paral.1.a
eum reputare debe/
mus: non ꝓprijs per/
ſone meritis: ſed ordi/
nationi diuine et di/
gnitati officij deferẽ/ Al.†madal
tes. Idem. Sileam⁹
interim de magiſtris

eccleſiarũ p̄latis: ſic em̄ faciẽdũ ē: et ſic placet illis vt euadãt
humana iudicia/ vt tãdem incidãt i iudiciũ: qd in his qui p̄/
ſũt/ fiet/ inuit qd dꝛ Sap.vj.a. Iudiciũ duriſſimũ fiet his q̄
p̄ſunt: Exiguo em̄ cõcedit miſericordia: potẽtes aũt poten/
ter patient tormẽta. Itẽ per h ꝙ retro aſpiciẽtes incedebãt:
ſignificat ꝙ nõ debem⁹ de operib⁹ noſtris h querere remu/
neratiõnẽ: ſic hypocrite/ ſꝫ in futuro: q̄bus dic dñs Matth.
vj.a. Amen dico vobis: quia receperũt mercedem ſuam.
c ¶Cum didiciſſet que fecerat ei filius ſuus minor
⁊c. Hoc eſt/ quia domin⁹ ꝑ minores et ſimplices nos verſu/
tos ⁊ callidos arguit in iudicio: qui modo patris verenda no
lumus operire per imitatiõnẽ. Simplices ⁊ idiote ſibi celum
rapiunt: et nos cum litteris noſtris ad inferna demergimur.
Vetule pegrinant: ⁊ nos i ſtratis eburneis laſciuim⁹. Amos
vj.a. Ve vobis qui opulenti eſtis in ſion: qui dormitis in le/
ctis eburneis: ⁊ laſciuitis i ſtratis veſtris: q̄ comeditis agnũ
de grege/ et vitulos de medio armenti: qui canitis ad vocem
pſalterij: bibentes i phialis vinũ: optimo vnguẽto deliburi:
⁊ nihil patiebant ſup cõtritione ioſeph: quapropter nũc mi/
grabunt in capite tranſmigrantiũ. Iob.x.c. Inſtauras teſtes
tuos cõtra me. Matth.xij.d. Viri niniuite ſurgent cũ gene/
ratiõe iſta: ⁊ cõdemnabũt eam: quia penitentiã egerũt in p̄/
dicatiõe ione. Mirabile/ imo miſerabile eſt: Niniuite ad duo
verba ione induerunt ſe ſacco: ⁊ tota die verberant aures no/
ſtras ſacra verba: ⁊ tñ non mouemur. Et illud terribile: Me/
retrices ⁊ publicani p̄cedent vos i regno dei: Matth.xxj.c.
b Hec ſunt generationes fi/ ¶Expo. Ca. X.
b liorum noe. Benedictis duob⁹ filijs noe et medio
maledicto/ generatiões eorum texunt: ex quibus ſe/
ptuagintadue generationes orte ſunt. xv. de iapheth. xxx.
de cham. xxvij. de ſem. Ad quas miſit dominus ſeptuagin/
taduos diſcipulos: Luc. x.a. i ¶Gomer. Hi ſunt galate/
ſm Ioſephum: qui latine gallogreci dicuntur. k ¶Et ma/
gog: id eſt ſcythe qui et maſſagetes dicunt vel putantur.
l ¶Madai: id eſt medi. m ¶Ianan: id ē iones: q̄ ⁊ greci:
a quibus ionium mare: ⁊ quinta lingua eorum ionica dicit.

Lingue grecorũ ſunt quinqꝫ:
- Attica. i. athenienſiũ.
- Eolica.
- Dorica.
- χοιροσ. i. cõmunis.
- Ionica.

n ¶Tubal: id eſt iberes/ qui et hiſpani: a quibus celtiberia:
licet quidam italicos ſuſpicentur.

a Moſoch.i. cappadoces/ quorū metropolis hodie mathaca dr̄. b Thiras: a q̄ thraces. c Aſcenez: qs greci regmos vocant. d Et riphat.i. paphlagones.. e Et thogorma.i. phryges. f Eliſa: a q̄ eliſei.i. greci: q̄ ⁊ eolides dicunt̄: g Et tharſis.i. cilices: quorū ciuitas tharſus ciuitas pauli. h Cethim: a quo cethei vl̄ cithij: quorū ciuitas hodie dicit̄ cithis. i Et dodanim: hi ſunt rhodij. k Ab his diuiſe.i. filijs noe diuiſis in ſeptuaginta/ duos populos: quindecim iapheth/ triginta cham/ vigintiſeptē ſem: ⁊ his poſt linguarum diuiſionem terra

B

Paral.i.a. diuiſa eſt. Uel his: id eſt filijs iapheth: terra in qua habitauerūt ſcꝫ europa inter ſe diuiſa eſt. Et ſimilit̄ de

Al. c. non eſt ius vero filijs cham ⁊ ſem intellige. l In regionibus ſuis. Hoc ꝑ ꝓlepſim.i. ꝑoccupationē: necdū em̄ lingue diuiſe. m Chus: Hec eſt ethiopia. n Meſraim: id ē egyptus. o Phuth: id ē libya: vnde fluui⁹ mauritanie phuth: et oīs regio phutēſis dicit̄. p Chanaan: a quo chananei: Hic obtinuit terrā quā iudei poſtea poſſederunt/ eiectis chananeis. q Saba: a quo ſabei. r Et euila: pars ethiopie occidētalis: Getuli in ꝑte remotioris aphrice deſerto adherentes. s Sabatha: a q̄ ſabatheni qui nūc aſtabari ſm̄ Hiero. t Regma ⁊ ſabathaca. Hiero⁹. Paulatim antiqua noīa ꝑdiderūt: ⁊ q̄ nūc ꝓ antiqs habeant ignorat̄. v Saba.i. arabia/ alia qꝫ ſupior: Et differūt ī ſcriptura. Illa em̄ ꝑ ſamech: hec ꝑ ſchin ſcribit̄.

Ps.71. Ubi em̄ dicim⁹: Reges arabū ⁊ ſaba dona adducent: In hebreo habet̄: Saba ⁊ ſaba. x Et dadan: ethiopie vltima regio. y Nemroth: qui ꝑnceps ſupbe turris. Uel gigas nemroth: q̄ vltra naturā celū penetrare voluit: ſignificat diabolū/ q̄ ait: Aſcēdā ſupra aſtra celi: Eſa.xiiij.d. Itē Michee v.b. Suſcitabo ſup eū ſeptē paſtores ⁊ octo ꝑmates homies: ⁊ paſcent terrā aſſur in gladio/ ⁊ terrā nemroth ī lanceis eius. Itē ꝑ nemroth/ ſignificant̄ ꝑncipes ⁊ ꝑlati/ ꝑpt̄ duo.ſ. ꝓpter amorē dn̄andi: ⁊ auſteritatē imperij. Amor ſeu dn̄andi volūtas repꝛhendit̄ a dn̄o: Matth.xxiij.a. Uos autē nolite vocari rabbi: Un⁹ eſt em̄ magiſter veſter: oēs aūt vos frēs eſtis. Un̄ de alchimo qui volebat fieri ſacerdos: legit̄.i. Machab.ix.f. Percuſſus eſt alchimus ⁊ impedita ſūt opera illius: ⁊ occluſum eſt os eius: ⁊ diſſolutus eſt paralyſi. Et ſi volūtas dominandi ita punit̄: quāto magis puniet̄ ꝓcuratio ⁊ intruſio impudens: De auſteritate dicit̄ Ezech.xxxiiij.a. Ue paſtoribus iſrael qui paſcebant ſemetipſos: ⁊ non greges meos. Lac comedebatꝭ: ⁊ lanis opiebamini. Et.ī. Qd̄ pierat nō queſiſtis: ſed cum auſteritate impabatis ⁊c̄. Porro nemroth ſm̄ Joſephum: noua regni cupiditate tyrānidem rapuit: et fuit auctor edificande turris que tangeret celum. z Ipſe cepit eſſe

Ps.111. potens: vel gigas/ ſm̄ alios. Potēs in terra. Ps. Potens in terra erit ſemen eius. Hiere.xvij.b. Recedētes a te/ in terra ſcribent̄. Sed boni ſcribunt̄ in celo. Luc.x.d. Gaudete

a et mōſoch et thirās. Porro
b c d filij gomer: āſcenez et riphāt
e thōgorma. Filij aūt ianan
f g ēliſa et thārſis cēthim et do/
h dānim. Ab his diuiſe ſunt
i k l inſule gentiū ī rēgiōib⁹ ſuis:
vnuſqſqꝫ ſm̄ linguā ſuā ⁊ familias in natiōib⁹ ſuis. Filij
m n aūt cham: chūs ⁊ mēſraim et
o p phūth et chānaā. Filij chus
q r ſabā et euila et ſabātha et
s t regma ⁊ ſabathaca. Filij re/
v x gma: ſabā ⁊ dādan. Porro
y chus genuit nēmroth: Ipſe
z cepit eſſe potēs in t̄ra: et erat
a robuſtus venator corā dn̄o.
Ab hoc exiuit prouerbiū: qſi nemroth robuſtus venator
b corā domino. Fuit aūt principiū regni eius babylon: et arach et archath ⁊ chalanne ī terra ſennaar. De terra illa
c d egreſſus ē āſſur: ⁊ edificāuit niniuen ⁊ plateas ciuitatis ⁊ chale: Reſen quoqꝫ inter ni/
e niuen ⁊ chale: Hec ēſt ciuitas magna. At vo meſraim
f genuit ludim ⁊ ananim ⁊ laābin ⁊ †nephetuim ⁊ †phetuſim et cheſluim: de quib⁹ egreſſi ſunt philiſtijm ⁊ chapturim.
g Chanaan autē genuit ſidō/
h nem primogenitū ſuū/ ethēū et hiebuſeum et amorreum:
i gergeſeū eueum et arācheū:
k l cyneum ⁊ arādiū: ſamārithē
m ⁊ amātheū: Et per hos diſſeminati ſūt populi chananeorum: Factiqꝫ ſunt termini chanaan veniētibus a ſidone gerara; vſqꝫ gaçam/ do/
n nec ingrediaris ſodomām et gomorrā ⁊ adamā et ſeboim vſqꝫ †leſa. Hi filij cham ī cognationib⁹ ⁊ linguis ⁊ generatiōibus terriſqꝫ et gentib⁹ ſuis. De ſem quoqꝫ nati ſūt:
o patre omniū filiorum hēber:
p fratre iapheth maiore. Filij
q r ſem: elām ⁊ aſſūr ⁊ arphāxat

q: noīa vr̄a ſcripta ſunt ī celo. a Robuſtus venator.i. hominū oppreſſor ⁊ extinctor: quos allexit ad edificandā turrim/ vt cōtra deū cōſtruerēt. Cantor parieñ. dicit: Uenatorē

86. diſ. c. q venatoribus

ſactū nō legi. In Hieremia tn̄. xvj. d. legitur: Uenatores ex oī monte colligā. Eſt autē venatio illicita ex ꝑſona: vt a cleri/

De cle. vena. c. i

co: ex tempore/ in. xl. ex cauſa/ vt ſi fiat cauſa voluptatis corporis: vt lamech. Sed

C

ſi fiat a paupere laico cauſa paſcendi ſe et familiā ſuā/ ſuſtinendū

Al. †nepthuim
Al. †phetruſim

eſt: ⁊ ex tali venatione

†De decimis. c. non eſt

tenet̄ decimas dare. Aucupiū vo ſi fiat in licio vel fiſtula: licitū eſt. Unde: Fiſtula dulce canit volucrē dum decipit auceps. Sed ī falconib⁹ ⁊ ceteris ſūptuoſis/ illicitū credo: niſi forte regib⁹/ ⁊ huiuſmodi quib⁹ etiā ſericis veſtib⁹ vti licet: nō ꝓ ſe ſed ꝓ regibus/ ne vileſcat regia poteſtas et min⁹ timeat̄. Et nota ꝙ in generationis ſerie poſt dilu/

Al. †ieſa

uiū nō dicit̄: Et mortuus eſt: ſicut dicebat̄ ante. Et eſt ratio litte/

i. Paral. i. b.

ralis. Ante diluuium ideo apponit̄: vt intelligat̄ ſolus enoch exceptus a morte: Poſt diluuiū aūt nullus exceptus eſt vſqꝫ ad tempus legis. Ratio myſtica ē: q: ꝑ diluuiū baptiſm⁹: ⁊ ante baptiſmū omnes inuoluebat mors/ ſubmergens eos ad min⁹ in limbum: poſt baptiſmū non. Uel quia per diluuium extre/

Ps.48.

mū iudicium figurat̄: ante qd̄ omnes morti addicti ſunt: poſt qd̄ nullus: quia boni in perpetuū viuent: malos autem mors depaſcet eterna. Sic enim iuſtum eſt/ vt qui ſine termino vixit in culpa: ſine fine viuat in pena. b Coram domino. Hoc maxime clericis conuenit: qui abomiatiōes ſuas faciūt ante faciē dn̄i. Eſa.lxv.a. Popul⁹ q̄ ad iracūdiam prouocat me/ ante faciem meā ſemper eſt: qui imolant in hortis: ſeipſos ſcꝫ dedicant diabolo in locis voluptuoſis. Hiere.xj.c. Quid eſt quod dilectus meus in domo mea facit ſcelera multa: c Aſſur: Imperiū aſſyriorū: qd̄ primū fuit ſub nino: qui edificauit niniuen: que propter penitentiā pulchra appellat̄. d Edificauit: ſcd̄m hebreos: qꝫuis ninus filius beli edificauit. e Hec eſt ciuitas: ſcilicet niniue. f Laabin. Hec eſt libyes: que prius phuth. g Sidonem: a quo ſidon ciuitas phenicis. h Etheum et hiebuſeum ⁊c̄. Hos populos expulit iſrael de terra ꝓmiſſionis. i Aracheum. Hieronym⁹. Hic condidit arcas oppidum contra tripolim in radicibus libani. k Et aradium: a quo aradij/ qui aradiam inſulam tenuerunt. l Samarithen: a quo ſamaria. m Et amatheum: ab aſſyrijs vel hebreis antiochia: ſicut apud veteres emath vocatur. n Sodomā et gomorram ⁊c̄. Hec ciuitates note ſūt ſua ſubuerſiōe. o Heber. Heber q̄ cū quit⁹ a filio ſem: id ē qntus a noe ꝑ filiū ſem: vtrū q: hebrei dicunt̄ ex illo appellati: vl̄ q: per illū generatio ad abraam tranſit: qd̄ ḡ probabili⁹ ſit hebreos dici tanqꝫ hebereos vel tāqꝫ abraeos/ merito querit̄. p Elam: a quo elamite principes ꝑſidis. q Et aſſur. Aſſur q̄ edificauit niniuen: a quo aſſyrij r Arphaxat: a quo chaldei.

a Lud: a quo lydij b Aram: a quo dicti ſyrij: quorū me/
tropolis eſt damaſcus. c Hus: a quo terra hus: quā .lxx.
auxitidem: id eſt auſtralē dicunt. Unde/ Uir erat in terra hus
nomine iob: Hic cōdidit traconitidē ⁊ damaſcū. d Hul:
a quo armenij: Hi ab euphrate fluuio aſię partē vſq3 ad indi/
cum oceanum tenent.

a et lūd et arām. b Filij arā: c hūs d et hūl ⁊ e gēther ⁊ f mēs. At vo
arphaxat genuit ſale: de quo
ort⁹ ē heber. Natiq3 ſunt he/
ber filij duo: Nomē vni pha
lech: eo ꝙ in dieb⁹ ei⁹ diuiſa
ſit terra: et nomē fratris eius
iectan. Qui iectan genuit el/
g mōdad ⁊ ſaleph ⁊ açarmoth/
+iare et aduram et vçal ⁊ de/
cla ⁊ hebal ⁊ abimahel: ſaba
et +ophir et euila+et iobab.
Oēs iſti filij iectan. Et facta
eſt habitatio eoꝝ de meſſa ꝑ/
gentibus vſq3 ſephar montē
orietalē. Iſti filij ſem ſm̄ co/
gnatiōes et linguas ⁊ regio/
nes i gentib⁹ ſuis. He fami/
lię noe iuxͣ pplos et natiōes
ſuas. Ab his diuiſę ſūt gen/
tes in terra poſt diluuiū.

Ca. XI.

b Erāt aūt ter/ra labij vni⁹ et ſermo/
i nū eorūdē. Cūq3 ꝓ/
ficiſcerent̄ de oriēte/ inuene/
k l rūt cāmpū i t̄ra ſennaar ⁊ hā
bitauerūt i eo. Dixitq3 alter
m ad ꝓximū ſuū: Uēnite facia
mus lateres ⁊ coquam⁹ eos
igni. Habuerūtq3 lateres ꝓ
n ſaxis: et bitūmen ꝓ cemēto/
⁊ dixerūt: Uenite/ faciamus
o nobis ciūitatē et turrē cuius
culmē ꝑtingat+ad cęlū: ⁊ cele
p q brem⁹ nōmē nr̄m āteq3 di/
uidamur i vniuerſas terras.

B e Gether: a quo ar/
carnanij ſiue arcarij.
Al. +meſa f Et mes: a q̄ meſij:
quos ſeptuaginta mo/
ſoch: id eſt meones di
cunt. g Elmodad
⁊ ſaleph: He gētes
a fluuio cono poſſede/
rūt omnē regionē quę
vocatur geria.

Expo. Ca. XI.

Al. +iaram b e Rat autem
terra. Terra
id eſt eccleſia:
Al. +iophir erat vnius labij: id eſt
Al. +iobad vni⁹ fidei: vniuſq3 pro/
feſſionis anteq3 ꝑ he/
reſes diuideret̄. De h
labio Sopho. iij. b.
Reddā ꝑplis meis la/
biū electū: vt inuocēt
omēs in nomie dn̄i: et
ſuiāt ei humero vno.
Actl. iiij. f. Multitu/
dinis aūt credentiū erat coꝛ vnū ⁊ aīa vna. Corde ſcimus: aīa
afficimur. Idē ergo ſentiebāt: ⁊ in eodē cōſentiebāt. Diſſonā/
tia in affectu/ ſchiſmaticū facit: ſed diſſonātia intellect⁹/ hereti/
cū. Utrobiq3 nō ſeruat̄ vinculū charitatis. j. Corl. j. b. Obſe/
cro vos ꝑ nomē dn̄i noſtri ieſu chriſti: vt idipſum dicatis oēs/
Ecce vnitas intellectus: Et nō ſint in vobis ſchiſmata/ Ecce
vnitas affectus. Et hoc ē qd̄ dicit̄ h: Erat terra labij vnius et
ſermonū eorundē. Per vnitatē labij/ vnitas intellect⁹: ꝑ iden/
titatē ſermonis/ identitas affectus intelligit̄. Uel Terra erat
vnius labij: q̄ſi quiq3 ſenſus homīs cōuenerunt vnanimiter in
obſequiū dei. Hoc eſt ꝙ dicit̄ Eſa. xix. c. In illa die erūt q̄nq3
ciuitates i terra ęgypti loquētes lingua chananęa. i. cōmutata
i hebręā. Erat aūt ⁊c̄. Aug⁹. Dictū ē ſupi⁹ ꝙ filij noe vel fi/
lioꝝ ei⁹ diſtributi ſūt ꝑ t̄ras ſm̄ linguas ſuas: ſ3 h ꝑ recapitula/
tionē poſtea cōmemorat qd̄ ꝓus erat. S3 obſcuritatē fac̄ ꝙ eo
genere locutiōis ita cōtexit: q̄ſi de his narratio q̄ poſtea facta
ſūt/ ꝯſeq̄t̄. k Campū. Quilibet gaudet de iuento ſuo. Cu/
Ps. 114. pidi gaudēt d inuētiōe prębēde. S3 bon⁹ dic̄ cū Ps. Tribu/
latione ⁊ dolorē iueni. m Uenite faciam⁹. Sap. ij. b. Ue
nite ⁊ fruamur bonis q̄ ſt̄. Uenite. Timebāt iteꝝ diluuiū: iō
auctore nemroth volueꝛt ſibi cōſtruere turrim: i q̄ diluuiū nō
timerēt. n Et bitumē: qd̄ aqs diſſolui nō pōt: nec aliq̄ re/
niſi mēſtruo ſanguie/ poſtq3 ſiccatū fuerit. o Ciuitatē: quā
de⁹ nō igredit̄. p Nomē noſtrū. Sap. ij. a. Nomē nr̄m ob
liuionē accipiet ꝑ tp̄s: ⁊ nemo habebit memoriā operū nr̄oꝝ.
Ut videret ciuitatē

Myſtice Myſtice. i Cūq3 ꝓficiſcerent̄. Nemroth ⁊ eius cō/
plices: id heretici/ ſchiſmatici/ ⁊ ſupbi: de oriēte ꝓficiſcunt̄: id
eſt a chriſto recedūt: cui nomē eſt oriēs. Zach. vj. c. Ecce vir
oriēs nomē ei⁹. k Inuenerūt cāpū i terra ſennaar: qd̄
interp̄tat̄ fetoꝛ eoꝝ/ vel excuſſio dentiū. Is eſt ordo/ et ad talē
finē deueniūt/ qui honores ambiūt/ ⁊ a chriſto recedunt: id eſt
in latitudine voluptatis: de cui⁹ fetore corrupti dentes diſcre/
tionis/ excuſſi ſunt ſicut locuſta: vt nō poſſint molere cibū ve/
ritatis: nec diſcernere inter bonū ⁊ malū. Heb. v. d. Omnis q̄
lactis eſt particeps/ expers eſt ſermonis iuſticię. S. iiij. c. Cain
ꝓfugus fugit a facie dn̄i in eden: id eſt in locū deliciarū. Mi/
ſeri homies perditis ſpūalib⁹ cōſolationib⁹/ querūt ſolatiū in
vanis ⁊ caducis. Hoc eſt fodere ſibi ciſternas diſſipatas/ quę
aquas non cōtinent. Hiere. ij. c. Dereliquerūt me fontē aquę
viuę: ⁊ foderūt ſibi ciſternas diſſipatas quę nō valent conti/
nere aquas. Et nota ꝙ qui fugit ab oriēte: dorſum habet ad
orientē: Et multi in dignitatib⁹ ſublimati: dorſum vertūt ad
chriſtū. ij. Paral. xxix. b. Auerterūt facies ſuas a tabernacu/
lo dn̄i: ⁊ ꝓbuerūt dorſū. Itē ſennaar/ mūdus: q̄ eſt fetoꝛ eoꝝ:
id eſt bonorū. Sic em̄
ſępe fit relatio: ſic di/
cit̄ ſanſon/ ſol eorū: id
eſt bonorū: bonis em̄
fetet mūdus. Mich.
ij. c. Surgite et ite: q2
nō habetl hic requiē:
ꝓpter imūdiciam ei⁹
corrumpet̄ putredine
peſſima. Boni etiam
fetēt mūdo. Exo. v. d.
Fetere feciſtis nomen
noſtꝝ corā pharaone.
Et ꝙ mūdus ⁊ bonus
ſibi ſint ad inuicē ab/
omiatio: habes Gal.
vlti. d. Mihi mūdus
crucifix⁹ eſt: ⁊ ego mū 6. diſ. c. nō eſt .§. illis vero
do. Beatus Bern̄.
Quęcūq3 mūdus re/
putat crucē/ ego deli/ Al. +vſq3 ad
tias reputo: ⁊ quę mū
dus delitias/ ego re/
puto crucē. Turris
babel: ſupbia mūdi:
quę cōtra deū erigit̄: ſed cōfuſa deijcit̄. Eſa. xiiij. d. In cęlū
cōſcendā ſup aſtra cęli. Aſcendā ſup altitudinē nubiū: ſimilis
ero altiſſimo: Uerūtamē ad infernū detraheris in ꝓfundum
laci. Eſa. xxx. a. Erit vobis fortitudo terrę ęgypti in cōfuſio/
nē: ⁊ fiducia vmbrę ęgypti in ignominiā. Iſtis ſunt lateres ꝓ
ſaxis. In latere lutū cum palea cōglutinat̄ et poſtea coquit̄.
In palea vanitas: in luto iniqua voluptas: in glutino obſti/
nata malicia deſignat̄. De his laterib⁹ dicit Iob. xxxj. a. Si
ambulaui in vanitate/ ⁊ feſtinauit i dolo pes meus. Eſa. v. c.
Uę qui trahitis iniquitatē in funiculis vanitatis: ⁊ quaſi vin/
culū plauſtri peccatū. De hac turre ſupbię dicit Iob. xx. a:
Si aſcenderit in cęlum ſuperbia eius: ⁊ caput eius nubes te/
tigerit: quaſi ſterquiliniū in fine perdet̄. Diuiſio lingua/
rum: diuiſionem ſignificat deſidērioꝝ ꝑ varias voluptates.
Oſee. ix. d. Abijciet eos domin⁹ deus meus quia non audie/
runt eum: ⁊ erūt vagi in nationibus. Eccl̄s. iij. b. Uidi aflicti/
onem quam dedit deus filijs hominū vt diſtendant̄ in ea.
l Et habitauerūt. Non dicit/ tranſierūt: quod tolerabile
eſſet. Numeri. xx. c. Obſecramus vt nobis tranſire liceat per
terrā tuam: non ibim⁹ per agros/ nec ꝑ vineas: non bibemus
aquas de puteis tuis/ ſ3 via publica gradiemur. Uerba ſūt fi
liorū iſrael ad regem edom. Et fęlix talis tranſitoꝛ mūdi de
habitātibus terram. Apocl. viij. d. Uę vę vę/ habitātibus in
terra. Ter dicit vę/ ꝓpter illa tria. j. Iob. ij. c. Omne qd̄ eſt
in mūdo ⁊c̄. ꝓpter q̄/ vę incurrit̄ ęternū. q Anteq3 diui/
damur. Mali ab vno capite mouent greſſus ſuos. ſ. a ſup/
bia: quę eſt initiū omnis peccati: Eccl̄i. x. b. Et diuerſas vias
ſectantur: quia ſcindunt ſe ꝑ hereſes: ⁊ ad diuerſa peccata de/
clināt. Quod ſignificat̄ Iudicl. xv. a. per vulpes ſanſonis: q̄
caudas habēt colligatas/ ſ3 facies diuerſas ⁊ diuiſas. iij. Re/
gū. xviij. a. dicit achab: Eamus ⁊ diuidam⁹ iter noſtrū: ſi for/
te inueniamus paſcua iumētis noſtris. Quidā paſcunt iumē/
tum ſuū fęno luxurię. Iob. xl. b. Fęnū vt bos comedet. Alij
vento inanis glorię. Oſee. xij. a. Ephraim paſcit ventū ⁊ ſe/
quit̄ ęſtum. Alij terra auaricię. G. iij. c. Terrā comedes omni/
bus diebus vitę tuę. Alij ſtercore humano: detractores ſcili/ Ro. 1. d.
cet deo odibiles. Ęzech. iiij. c. Subcinericiū et hordeaceum
comedes: ⁊ ſtercorē humano operies illud i oculis hominū.
Sed oēs ad eūdem finē reuertunt̄. Eſa. xxiiij. d. Cōgrega/
bunt̄ i cōgregatiōe vnī⁹ faſcis i lacū ⁊ claudent̄ ibi i carcere.

A

Deſcendit autẽ dominꝰ/ vt
a videret ciuitatẽ et turrẽ quã
b edificabant filij adam: et di/
xit: Ecce vnus eſt populus
et vnũ labium omnibꝰ: Ce/
peruntq́ hoc facere: nec de/
c ſiſtent a cogitatiõibꝰ ſuis do/
d nec eas ope compleãt. Ue/
nite igitur deſcendamꝰ ⁊ cõ/
fundamꝰ ibi linguã eorũ: vt
non audiat vnuſquiſq́ vo/
cem ꝓximi ſui. Atq́ ita di/
e uiſit eos dominꝰ ex illo loco
in vniuerſas terras: et ceſſa/
uerunt edificare ciuitatẽ. Et
idcirco vocatum eſt nomen
eius babel: quia ibi confu/
ſum eſt labium vniuerſe ter/
re. Et inde diſperſit eos dñs
ſup faciẽ cunctarũ regionũ.
f He generatiões ſem. Sem
centum erat annorũ quãdo
genuit arphaxat/ biẽnio poſt
diluuiũ. Uixitq́ ſem poſtq̃
genuit arphaxat quingentis
annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias.
Porro arphaxat vixit tri/
gintaq̃nq́ annis ⁊ genuit ſa/
le. Uixitq́ arphaxat poſtq̃
genuit ſale trecentis tribus
annis: et genuit filios et fili/
as. Sale quoq́ vixit trigin/
ta annis ⁊ genuit heber. Ui/
xitq́ ſale poſtq̃ genuit he/
ber quadringentis tribus
annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias.
Uixit autem heber triginta/
quattuor ãnis: ⁊ genuit pha/
lech. Et vixit heber poſtq̃
genuit phalech quadringen/
tis triginta ãnis: ⁊ genuit fili/
os ⁊ filias. Uixit quoq́ pha
lech triginta annis: et genuit
reu. Uixitq́ phalech poſtq̃
genuit reu ducentis nouem
annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias.
Uixit autẽ reu trigintaduo/
bus annis: ⁊ genuit ſaruch.
Uixit quoq́ reu poſtq̃ ge/
nuit ſaruch ducentis ſeptem
annis: et genuit filios et fili/
as. Uixit vero ſaruch triginta
annis: et genuit nachor. Ui/
xitq́ ſaruch poſtq̃ genuit na
chor ducentis annis: et ge/
nuit filios et filias. Uixit au/
tem nachor vigintinouẽ an/
nis: et genuit thare. Uixitq́
nachor poſtq̃ genuit thare
centum decem et nouem an/
nis: et genuit filios et filias.
Uixitq́ thare ſeptuaginta
g annis: et genuit abram ⁊ na/
chor ⁊ aram. He ſunt autem
generationes thare. Thare
genuit abram et nachor et
aram. Porro aram genuit
h loth. Mortuuſq́ eſt aram
ante thare patrẽ ſuum in ter/
i ra natiuitatis ſue i hur chal/
deorum. Duxerunt autem
abrã et nachor vxores. No/
men vxoris abram/ ſarai: Et
nomen vxoris nachor/ mel/
cha filia aram patris melche
et patris ieſche. Erat autem
ſarai ſterilis: nec habebat li/
beros. Tulit itaq́ thare abrã
filiũ ſuũ: et loth filium aram
filium filij ſui: et ſarai nurum
ſuam/ vxorẽ abram filij ſui:
k et eduxit eos de hur chalde/
orum vt irent in terram cha/
naan. Veneruntq́ vſq́ aran:
l et habitauerunt ibi. Et facti
ſunt dies thare ducentorum
quinq́ annorum: ⁊ mortuus
eſt in aran.

F a Ut videret ciuitatẽ. Judith. vj. d. Intuere dñe ſupbiã eorum: ⁊ reſpice in humilitatẽ noſtrã. Eſa. xxxvij. d. Aperi oculos tuos dñe ⁊ vide: ⁊ audi oĩa verba ſennacherib. b Filij adam. q. d. homines fragiles ⁊ mortales: vnde grauius eſt. Beatus Bern. Si tã dure aĩaduerſum eſt in angelũ apoſtatam: nec ei profuit ꝙ cognata potentibꝰ ſuperbia eſſe dinoſcitur: quid de me fiet miſero et ſupbo: c Cogitationibꝰ ſuis. Dominus diſſipat cõſilia malorum. Job. v. b. Qui diſſipat cogitationes malignorũ/ ne

B poſſint manus eorum complere qđ volunt. d Uenite igiť deſcendamꝰ. Ad angelos dixiſſe intelligitur.

Ge. 1. d. Uel ſm illud: Faciamus hoĩem ad imaginẽ ⁊ ſilitudinẽ noſtrã. Nã ſingulari numero ſubiunctum eſt: Diuiſit eos ⁊c. ſicť ibi: Creauit deus hominẽ ad imaginẽ ⁊c. e Diuiſit eos ⁊c. Naturale eſt inter ſuperbos ſemper ſchiſmata eſſe. Prouerb. xiij. b. Inter ſuperbos ſemp iurgia ſunt. Judic. vij. f. Uerſus eſt gladiꝰ vniuſcuiuſq́ ⁊ mutuo ſe interficiebãt. In hac diuiſione linguarũ nihil nouũ fecit deꝰ: ſed dicẽdi modos ⁊ formas loquelarum diuerſis gentibꝰ diuiſit: vnde eaſdem ſyllabas ⁊ eiuſdẽ poteſtatis litteras aliter cõiunctas in diuerſis linguis inuenimꝰ:

C ⁊ ſepe eadem nomina vel verba aliud ſignificantia. Unde vbi di/

Pſ. 2. cimꝰ in Pſ. In virga ferrea: in greco habeť εν ῥάβδῳ σιδηρᾷ: i raydo ſidera. Igiť i latino ſidera nõ ferrea ſignificat ſicut in greco: ſ; aſtra. f Sem centũ erat annorũ. Beda. Magna nobis queſtio naſcitur ſm litterã: quomodo ſem biennio poſt diluuium centum eſſe annorum dicať: cum ſupra/ quĩgenteſimo ãno noe natus aſſeratur: ⁊ ſexcenteſimo anno eiuſdem noe diluuium veniſſe legať. Ut ergo numerus temporũ ſibimetipſi non repugnet: intelligendum eſt/ aut noe duos plus q̃ quingentos annos habuiſſe quando natus eſt ſem: aut duos minus ad ſexcentos annos quãdo venit diluuiũ: aut ſem habuiſſe centum et duos annos quando natus eſt arphaxat. Solet enĩ ſic loqui ſcriptura non nunq́/ vt et ſi modicum ſuperſit vel deſit: plenarium tamẽ et perfectũ in computo numerũ ſonet. Videť autẽ veriſimile: vt mea fert ſuſpitio: ꝙ cũ natus eſſet ſem/ duos ſup quingentos annos habuiſſe noe. Nec falſum dixit ſcriptura: q2 quĩgentos annos habuit: etiã ſi quĩgentos ⁊ duos annos habuerit: q2 nimirũ minor numerus intra maiorẽ cõtineť. Forte aũt ſancte ſcriptor hiſtorie/ diligẽtius h loco curauit explicare/ dicendo ſem biennio poſt diluuiũ centũ fuiſſe annorum: q2 ſe meminit annum natiuitatis eius q̃ſi negligẽtiꝰ annotaſſe. g Abram ⁊ nachor. Ordo pꝑoſterꝰ. Abrã ꝓpter dignitatem preponiť. Augꝰ. Non ſimul ſed ſuis tẽporibꝰ ex q̃ gignere cepit. Nec attẽdendus eſt i his ordo natiuitatis: ſed ſignificatio future dignitatis/ in qua excellit abram.

B h Mortuuſq́ eſt aram: id ẽ ab igne cõſũptꝰ/ vt aiũt hebrei/ quem adorare noluit. i In hur chaldeorum. Hur ſm Joſephũ/ nomẽ eſt ciuitatis: vbi hactenꝰ ſepultura arã oſtendiť. Hebrei dicunt/ hur/ ignẽ. 1. Parať. 1. b. Joſue. 24. a.
k De hur chaldeorũ. Hieronꝰ. In hebreo: in hur cheſin: id ẽ in igne chaldeorum. Hinc fabulãť hebrei: q2 abram i igne ſit miſſus: q2 ignẽ noluit adorare quẽ chaldei colũt: et dei auxilio liberatꝰ de idolatrie igne effugerit. Unde ad eũ dr: Ego ſũ q̃ eduxi te de hur chaldeorum. 35. q. 1. c. 1. et ea. q. c. cũ igiť. §. hac itaq́ 32. q. 4. c. recurrat. §. his itaq́ ij. 15. b.
l Et facti ſũt ⁊c. Augꝰ. Uſq́huc facti ſt dies thare ducẽti q̃nq́ anni/ ⁊ mortuꝰ eſt in arã. Prius diciť ꝙ cũ eẽt thare ſeptuaginta annorum genuit abram: ⁊ poſtea cum omnibꝰ ſuis mãſit i charrã/ et mortuus eſt. Et dictũ eſt abre vt exiret de charrã: ⁊ exiuit cũ eẽt ſeptuagintaquinq́ annorum: Sꝫ ꝑ recapitulationẽ oñdiť viuo patre dñm ꝓcepiſſe: ⁊ abram de charrã exijſſe cũ eſſet ſeptuagintaquinq́ ãnorum/ ⁊ poſt cẽtũ q̃dragintaquinq́: ſi dies vite eiꝰ ducẽti q̃nq́ ãni fuerũt: vt ideo ſcṗtũ ſit: Fuerũt anni vite thare ducẽti q̃nq́ ãni i charrã: q2 ibi impleuit ãnos totiꝰ vite. Soluiť ḡ q̃ſtio ꝑ recapitulationẽ/ q̃ inſolubilis eſt ſi poſt mortẽ thare diceremus dñm dixiſſe abrae vt exiret de terra: q2 nõ erat ſeptuagintaq̃nq́ annorũ/ cũ pater iã mortuꝰ eſſet: qui eum anno etatis ſeptuageſimo genuerat: vt poſt mortẽ patris eſſet

Judith. 5. a.

centum trigintaquinqȝ annorũ: ſi omnes anni patris ducenti quinqȝ fuerũt. Sed quia quidã volunt annos abrẽ computari ex quo liberatus eſt de igne chaldeorũ/ſm hebreorũ traditionem: poteſt dici/quia ſcriptura que ait: Cum eſſet thare ſeptuaginta annoꝝ genuit abram ⁊ nachor ⁊ aram: non intelligi voluit ꝙ ſeptuageſimo anno tres genue

A rit: ſed quãdo genera

Act.7.a. re cepit/ memorauit. Fieri autem poteſt vt abram poſteriorẽ genuerit: ſed priuilegio dignitatis prior nominatus ſit: ſicut factum

Malach.1.a. eſt ibi: Jacob dilexi:

1.Paral.5.a. eſau odio habui. Et in Paralipomenon: Judas ordine quartus/ prior nominat⁹ eſt: a quo iudei dicti propter regiam tribum.

a D Dixit autẽ ¶Ca. XII. dñs ad abram: Egrẽdere de terra tua: et de b c cognatione tua: et de domo d patris tui: et veni in trã quã e mõſtrauero tibi. f Faciãqȝ te i gẽtẽ magnã: ⁊ benedicã tibi: g ⁊ magnificabo nomẽ tuum: h eriſqȝ bñdict⁹: i Benedicã bñ k dicẽtib⁹ tibi: ⁊ maledicã maledicẽtibus tibi:

¶Expoſitio Capi. XII.

Dixit autẽ dñs ad abram: a ¶Egredere de terra. Notandũ ꝙ iã egreſſus fuerat de terra ſua: ſed tũc egreſſ⁹ fuerat corpe nõ mẽte ⁊ volũtate: habebat enim animũ forſitan reuertendi: qñ dictũ eſt ei: Egredere ⁊c.

※ Jn te bendicent.

Myſtice ¶Myſtice. a ¶Egredere ⁊c. De⁹ pater loquit ad chriſtũ: q̃ p abram ſignificat. Sonat em̃/pater excelſ⁹: vl' vidẽs populũ: vel elect⁹. Et chriſtus/pater. Eſa.lxiij.d. Tu em̃ pater no

Ps.112. ſter: ⁊ abraã neſciuit nos. Excelſus eſt. Ps. Excelſus ſup oẽs gentes dñs/ ⁊ ſup celos gloria eius. Eſa.ij.d. Quieſcite ab homine cui⁹ ſpũs in narib⁹ eius: qr excelſus reputatus eſt. Hic chriſtus/qui mõ hũilis eſt: ſed i iudicio excelſus reputabit: et tũc habebit ſpiritũ indignatiõis in naribus/ in palato: quãdo dicet: Jte maledicti ⁊c. Matth.xxv.d. Jtẽ ipſe eſt videns po

Ps.33. pulũ ſuũ. Ps. Oculi dñi ſup iuſtos ⁊c. Cant.ij.c. En ipe ſtat poſt parietẽ noſtrũ/reſpiciens p feneſtras/ pſpiciens p cancellos. Feneſtre p quas lumen in domũ intrat/ ⁊ ſunt late interi⁹ ⁊ exterius: ſunt plati boni: quorũ cõſcientia dilatat compaſſione charitat: ⁊ cõuerſatio exterior lucet opere pietatis. Cancelli/qui ſtricti exteri⁹ ſed lati interius: ſũt humiles in eccleſia: de qb⁹.iij. Reg.xix.d. Derelinquã mihi i iſrl' ſeptẽ milia viroꝝ: quoꝝ genua nõ ſũt curuata añ baal. Jtẽ ipſe eſt electus. Eſaie.xlij.a. Ecce ſeruus meus/ſuſcipiam eum: electus meus cõplacuit ſibi in illo anima mea. Dicit ergo pater ad chriſtũ: Egredere de terra.i.iudea: b ¶Et de cognatiõe tua: iudeorũ.ſ. de quib⁹ natus eſt ſm carnẽ. c ¶Et de domo.i. ſynagoga. Joh.ij.c. Nolite facere domũ patris mei/ domũ negociatiõis. d ¶Et veni in terrã quã: id ẽ ad gentilitatẽ. Eſa.lv.b. Ecce teſtẽ dedi eum populis: ducẽ ac pceptorẽ gentibus: Ecce gentes quas neſciebas vocabis: et gentes que te

Ps.17. nõ cognouerũt/ad te currẽt. Jdẽ dicit Ps. Popul⁹ quẽ non

Act.2.d. cognoui ſeruiuit mihi. Chriſtus igit definito cõſilio accepto patris: egreſſus eſt de iudea in apl'is ſuis. Vñ q̃ pus dixerat: Jn viã gentiũ ne abieritis: Matth.x.a. dic poſtea: Predicate euãgeliũ oi creature: Marci vlti.d. Et Matth.fi.d. Eũtes docete oẽs gentes. Hiere.xij.b. Reliqui domũ meã/dimiſi hereditatẽ meã. Egreſſus iſte ſignat⁹ ẽ Joh.xix.c. vbi dicit: Et baiulans ſibi crucẽ/exiuit i eũ q̃ dr caluarie locũ. Per caluariã itelligit gentilitas. Et qr ex̃ ciuitatẽ crucifix⁹ ẽ: dedit intelligi/ꝙ fruct⁹ crucis ad extraneos veniret/nõ ad domeſticos.i. iudeos. Nos igit q̃ ſum⁹ filij caluarie/exire debem⁹ ad eũ eiectũ ex̃ caſtra tãqȝ leproſũ. Heb.xiij.c. Exeam⁹ ad eũ ex̃ caſtra ⁊c. e ¶Faciãqȝ te. Chriſt⁹ paucos d iudeis habuit ſeqꝗces: ſȝ plimos de gentib⁹. Nec fuiſſet magnũ paucos iudeos cõuertere: ſic dr Eſa.xlix.b. Parũ ẽ/vt ſis mihi ſeru⁹ ad ſuſcitãdas trib⁹ iacob: ⁊ feces iſrl' cõuertẽdas: Dedi te i lucẽ gentiũ/vſqȝ ad extremũ terre. Hoc ẽ qd dr hic: Faciã te in gentẽ magnã: qr reuera nõ eſſet decẽs/ p tã puo negocio/tã magnũ legatũ mittere. f ¶Bñdicã tibi.i. multiplicabo tuos. Joh. xij.d. Niſi granũ frumẽti ⁊c. g ¶Magnificabo nomen tuũ.i. fidẽ nomis tui. Cant.j.a. Oleum effuſum nomẽ tuũ.

Ps.75. Primo fuit q̃ſi incluſum in vaſe nomẽ dñi. Ps. Not⁹ i iudea deus ⁊c. Judei nouerũt nomen domini/ ⁊ notũ reſpuerũt: ſed nos ignotũ recepimus cũ honore. h ¶Eriſqȝ bñdictus. Primo in gentiũ conuerſione. Secũdo in ſui corpis myſtici glorificatiõe. i ¶Bñdicã bñdicẽtibus tibi. Hic bñdictiõe ſiniſtre/gratiã ⁊ bona cetera largiẽdo: ⁊ poſt bñdictione dextre in glãa recipiẽdo qñ dicet: Venite bñdicti ⁊c. Mat. xxv.c. Eph.j.a. Qui bñdixit nos i oi bñdictiõe ſpũali. k ¶Maledicã maledicẽtibus tibi: maledictione pene/qñ dicet: Jte maledicti ⁊c. Matth. xxv.d. 32.q.3.c.recurrat.§.bis itaqȝ 24.q.3.cũ §.ſȝ q̃.et.c.cũ ſ

※ Jn te bñdi.

Moraliter ¶Moraliter.

a ¶Egredere ⁊c. Abraã/aĩa cuiuſlibet fidelis itelligit. Hur chaldeoꝝ/incendiũ vitioꝝ. Pater diabolus: iuxta illd Joh. viij.f. Vos ex patre diabolo eſtis. Terra/terrenorũ dilectio. Cognatio/demonũ multitudo: qui p culpam quaſi p ſanguinem peccatorib⁹ cõiungunt. Job.xl.b. Ecce vehemoth quẽ feci tecũ ⁊c. Domus/praua cõuerſatio. Dicit ergo dñs cuilibet: Egredere de terra: id ẽ de amore treno. Vacue em̃ et nociue ſũt trene diuitie/maxime appetit⁹ earũ.j. Timoth. vj.b. Qui volũt diuites fieri/icidũt i laqueũ diaboli. b ¶Et de cognatiõe.i. de pompis diaboli/ei⁹ ſocietatẽ fugiendo. Jaco.iiij.b. Reſiſtite diabolo/ ⁊ fugiet a vob. c ¶Et de domo pr̃is.i.d h ſeculo nequã/ ⁊ ꝯuerſatiõe ei⁹: vt pat mũd⁹/ ⁊ mater ꝯcupia ſint nobis mortua/ ⁊ nos ipis: vt vere dicam⁹: Mũd⁹ mihi crucifix⁹ ẽ: ⁊ ego mũdo: Gal.vj.d. a Egredere ⁊c. Hoc dic dñs platis/cleric/clauſtralib⁹: q̃ p abraã bñ deſignãt: quia ſunt electi a deo.j. Pet.ij.b. Vos eſtis genus electũ/regale ſacerdotiũ. Qui debẽt eſſe excelſi vita: et ſciẽtia pminentes. Vñ in arca noe vltimã mãſionẽ poſſident hoies ⁊ aues.ſ.vij. Debẽt etiam videre pplm cogitationũ et affectionũ ſuaꝝ. His g̃ dr: Egredere d terra tua.i. de amore terrenoꝝ: b ¶Et de cognatiõe tua.i. de carnali cõcupiſcẽtia/q̃ nobiſcũ ẽ nata. c ¶Et de domo pr̃is tui.i. memoria mũdi ⁊ carnali affectu parentũ. Vñ dñs in pma miſſiõe diſcipuloꝝ excludit amorẽ trenoꝝ: Matth.x.b. Nolite poſſidere auꝝ neqȝ argentũ. Et i fine ſmonis/addit d amore parẽtũ: Nõ veni pacẽ mittere i terrã: ſed gladiũ. Veni em̃ ſeparare hoiem aduerſus patrem ſuũ: ⁊ filiã aduerſus matrẽ ſuã. Ps.

Aliter.

Ps.44. Audi filia ⁊ vide/ ⁊ inclina aurẽ tuã: ⁊ obliuiſcere pplm tuũ ⁊ domũ patris tui. Nũeri.xviij.c. Jn tra eoꝝ nihil poſſidebitis: nec habebitis partẽ int eos: Ego em̃ ſum ps ⁊ hereditas vr̃a in medio iſrl'. Hiero⁹. Nimis auar⁹ ẽ/cui nõ ſufficit de⁹. Deut.xxxiij.b. oſtẽdit de⁹ q̃ ſunt veri leuite: Qui dicũt inqꝫ pr̃i ſuo et mr̃i ſue/ neſcio vos: ⁊ fratrib⁹ ſuis: ignoro vos ⁊c. Nõ ſo ſtatim vt aliqs fact⁹ eſt platus/nouã et inumeram inuenit parẽtelã. Eſa.vlti.f. Adducẽt oẽs frẽs vr̃os de cunctis gentib⁹ donũ dño/in equis ⁊ in quadrigis/i lecticis/ ⁊ in mulis/ ⁊ in carrucis. Dñs in cruce pendens: matrẽ habuit a dextris quã iohanni cõmendauit: Joh.xix.c. Jta quicũqȝ aſcẽdit crucem plationis vel religiõis: parẽtes debet habere a dextris: vt eos.ſ. diligat ad bona eterna: ⁊ gratie dei committat. Alioquin dicit contra ipſum: Ve qui edificat ciuitatẽ in ſanguinib⁹: Abacuk.ij.c. id eſt eccleſiã in parẽtib⁹. Jn eodẽ.b. Ve q̃ multiplicat nõ ſua: vſqȝquo aggrauat cõtra ſe denſũ lutũ. Hoc cõtra carnales ⁊ auaros platos ⁊ clauſtrales. Sed nota ꝙ dñs licȝ cõpateret matri: nõ tñ voluit de cruce deſcẽdere: ita nos qui ferimus crucẽ dñi/ pter parẽtes noſtros nõ debem⁹ ad carnalia declinare. e ¶Faciãqȝ. Audi q̃d pmittat dñs egrediẽti d domo pr̃is: Si relinqs amicos carnales: mltiplicat de⁹ amicos ſpũales. Marci.x.d. Nemo ẽ q̃ reliquerit domũ/aut fratres/aut ſorores/aut pr̃ẽ/aut matrẽ/ aut filios/aut agros pter me ⁊ ppt euãgeliũ: q̃ nõ accipiet centies tãtũ nũc i tpe h. domos/ ⁊ frẽs/ ⁊ ſorores/ ⁊ matres/ ⁊ filios/ ⁊ agros cũ pſecutiõibus: ⁊ i ſeculo futuro vitã eternã. Sap.vij.b. Venerũt mihi oĩa bona pit cũ illa. i ¶Bñdicã.i. mltiplicabo in bonis ſpũalibus illũ. Deut.xxxiij.b. Benedic domine fortitudini illius: ⁊ opera manuũ eius ſuſcipe ⁊c.

※ Egreſſus eſt itaqȝ

a In te bñdicent: in chriſto q̄ de te. Vl' In te .i. i for/ma tui: ſic diceret alicui: Bñdicat tibi dñs ſic bñdixit abre. Sicut Ruth. iiij. c. Faciat dñs huic mulieri ſic fecit lie ꝛ ra/cheli q̄ edificauerūt domos i iſrl'. d Septuagintaq̄nqꝫ. Sup dictū ē ꝙ thare ſeptuagita annoꝝ fuit / qñ genuit abrā / nachoꝛ ꝛ aram. In fi ne eiuſdeꝫ capli dictū eſt: ꝙ ducentoꝝ q̄nqꝫ annoꝝ fuit thare / qñ moꝛtu⁹ eſt: Hic dr̄ ꝙ abrā ſeptuagintaq̄n / qꝫ ānoꝝ fuit qñ egreſ/ſus eſt de aran p⁹ moꝛ tē thare. Iſta tria icō poſſibilia ſunt: immo opoꝛteret i egreſſu de aran ꝙ eſſet centū tri/ginta annoꝝ. Triplex eſt ſolutio. Aug⁹ dicit ꝙ abrā viuēte p̄re exierat de aran / vbi reliq̄rat eū cū nachoꝛ frē ſuo: Et qd̄ hic / dr̄ / Septuagintaq̄nqꝫ ānoꝝ erat ꝛc̄. p reca pitulationē: q2 iā exierat. Et ſic debet legi lr̄a: vt illud / Egre dere de terra ꝛc̄. intelligat' dictū abre / p̄re ſuo adhuc viuēte: ꝛ hoc qd̄ dr̄ hic: Septuagintaq̄nqꝫ annoꝝ erat cū egredere/tur: veꝝ eſt. Vl' alit' / cū dr̄. ſ. Septuaginta annoꝝ erat thare qñ genuit abrā / nachoꝛ ꝛ arā. i. qñ cepit eos generare: ꝛ eos genuit tpib⁹ ſuis: ꝛ ita qñ genuit abrā / foꝛte erat centū trigin ta annoꝝ. Hāc etiā ſolutionē inuit Aug⁹. Hebrei alit' dicūt .ſ. ꝙ abrā pluriū annoꝝ erat / qñ egreſſus eſt de aran q̄ ſeptu agintaq̄nqꝫ: ſ; illud tps ꝓ amiſſo habet': q̄ māſit in hur chal/deoꝝ: ꝛ ideo nō cōputat' hic. b Et aias ꝛc̄. aiantia que ibi acquiſierāt. l Sichem: q̄ Ioh. iiij. a. dr̄ ſichar. Si/chem ciuitas / q̄ coꝛrupte dr̄ ſichar: ꝛ interp̄tat' humerus. m Couallē: Pentapolim: q̄ nūc mare ſalis vl' moꝛtuū di cit': ꝛ lacus aſphalti: ꝛ ſalina vallis. Vallis iſta dicebat' pen/tapolis: vallis illuſtris / mare ſalis / vallis ſalinaꝝ: lac⁹ aſphal/ti: lacus iudaici bituminis / mare moꝛtuū: nūc aūt dicit' lacus diaboli. Pentapolis dicebat' a q̄nqꝫ ciuitatibus. Vallis illu/ſtris / ꝓpt' fecunditatē ꝛ amenitatē. Mare ſalis. i. ſterilis: ꝛ q2 vxoꝛ loth ibi verſa eſt in ſalis effigiē. Lacus aſphalti: q2 ni/gras glebas bituminis vomit. Aſphaltū eñ eſt bitumen / qd̄ dicit' iudaicū: q2 i iudea reperit'. Tñ dic̄ Hiero⁹. ſup Ezech. Aſphalū greci ſtagnū bituminis vocāt. Mare moꝛtuū dr̄: q2 nihil in eo viuit. Si quid viuū imergit' / ſtatim ſuperexilit. Lucerna ardēs ſupenatat / extincta mergit'. Dicit Ioſeph⁹ / ꝙ veſpaſianus quoſdā vinctis poſt tergū manibus / iuſſit in eo proijci: ꝛ oēs quaſi vi ſpiritus deſup fluctuabāt. In arbo ribus circūpoſitis poma nata vſqꝫ ad maturitatem coloꝛis ſunt viuidi: matura autem ſi incidas / fauillas intus inuenies.

Dabo terrā

ystice. a In te benedicent vniuerſe cognationes terre.

Ps. 93. Ps. Beat⁹ hō quē tu erudieris. i. in tui doctrina ꝛ imitatiōe habueris. Et cōmendat' hic vinculū fraterne charitatis. Ioh. xiij. d. In hoc cognoſcēt oēs: q2 diſcipuli mei eſtis ſi dilectio/nē habueritis ad inuicē. c Et iuit cū eo loth. Loth in/terp̄tat' declinās: ꝛ ſignificat choꝝ apl'oꝝ: q̄ cū dño ſp iue/runt / etiam in moꝛtē. Ioh. xj. b. Eamus ꝛ nos et moꝛiamur cū eo: Ita dixit thomas ad cōdiſcipl'os. Pauci ſunt thome ſimiles. Et bene dicit': loth cū eo: q2 chꝛiſtus ſp p̄cedit ſuos. Exo. xxxiij. a. Mittam p̄curſoꝛē tui angelū vt eijciā chana/neum ꝛc̄. d Septuagintaq̄nqꝫ annoꝝ erat. Ad lit/terā: ſeptuageſimoq̄nto anno poſt natiuitatē dñi deſtructa ē hieruſalē / ꝛ tota iudea. Dñs eñ trigintatribus annis vixit añ paſſionē: ꝛ quadrageſimoſecūdo anno poſt / deſtructa eſt hie ruſalē per titum ꝛ veſpaſianū / vt dicit Ioſeph⁹. Et tunc pe/nitus egreſſus eſt chꝛiſtus: e De aran. i. de ſupbia iude/oꝝ. Aran eñ iterp̄tat' ſublimis. Ro. xj. c. Propt' icredu/litatē fracti ſunt rami. f Tulitqꝫ. i. chꝛiſtus carnē huma/nā / ꝛ ſpm̄ humanū aſſumpſit: egrediēs de aran. i. de ſublimi / vt iret in chanaan. i. in mundū. De hoc exitu dicit Ioh. xvj. f. Exiui a p̄re ꝛ veni i mūdū. k Pertrāſiuit abrā trā vſ qꝫ ad locū ſichē: qd̄ interp̄tat' humerus: Ipſe eñ ſuper humerū ſuū laboꝛes noſtros ſuſtinuit. Eſa. ix. b. Factus eſt p̄ncipatus ſup humeꝝ ei⁹: qñ. ſ. crucē ꝓ nobis tulit. Eſa. liij. b. Vere languoꝛes nr̄os ipſe tulit: ꝛ doloꝛes nr̄os ipſe poꝛ/tauit: Et nos q̄d retri/buim⁹ dño ꝓ oīb⁹ q̄ retribuit nobis: Ec ce reputauim⁹ eū q̄ſi le proſū / ꝛ pcuſſū a deo. m Conuallē illu/ſtrē: q̄ ſignificat chꝛi/ſti egregiā hūilitateꝫ: Que in duobus maxi me fuit: In ſuſtinen/do humiliter ꝯtume/lias / ꝛ toꝛmēta. Sap. ij. d. Cōtumelia ꝛ toꝛ mēto interrogem⁹ eū.

a ledicētib⁹ tibi: atqꝫ in te bñ/dicent vniuerſe cognatiōes
b terre. Egreſſus ē itaqꝫ abrā
c ſicut p̄cepat ei dñs: ꝛ iuit cū
d eo loth. Septuagintaq̄nqꝫ annoꝝ erat abrā cū egrede/
e
f ret' de ārā. Tulitqꝫ ſarai vxo rē ſuā: ꝛ loth filiū fratris ſui:
g vniuerſāqꝫ ſubſtātiā quam
h poſſederant: ꝛ aīmas quas fecerāt in aran: ꝛ egreſſi ſūt
i vt irēt in terram chanaan.
k Cumqꝫ veniſſent in eā: per/tranſiuit abrā terrā vſqꝫ ad
l
m locū ſichem: vſqꝫ ad cōual/
n lem illuſtrē. Chananeꝰ autē
o tūc erāt i terra. Apparuitqꝫ dñs abrā / ꝛ dixit ei: Semini

n Chananeus. i. diabolus: o Erat in terra. id eſt in mundo. Ioh. xij. e. Princeps huius mundi eijcietur foras.

Qui edificauit.

Moꝛaliter. * b Egreſſus eſt itaqꝫ abrā ſic p̄cepat ei dñs. i. ꝛ mē te ꝛ coꝛpoꝛe exiuit de mundo / bonus clauſtralis. Sꝫ ſunt q̄/dā / q̄ etſi coꝛpe / nōdū tñ mente egreſſi ſunt. Bern̄. Sūt aliq̄ q̄ etſi coꝛpoꝛaliter reliquerūt egyptū / ad q̄cūqꝫ tñ egyptiaca tenerrime reſpirāt. Itē idē. Sūt q̄ retinēt amicis ſuis quod abijciunt a ſeipſis / ꝓ p̄ſenti cōmodo / et proſperitate ſuoꝝ / inani ſollicitudine eſtuantes. Crudeles plane q̄ diligūt ꝓxi/mos ſuos / nō ſeipſos: Crudeles inqꝫ vel i ſe vel in ſuos: ſ; ve rius i vtroſqꝫ. f Tulitqꝫ ꝛc̄. Qui egredit' / ex toto debet egredi: vt vere dicat cū pho: Oīa mea mecū poꝛto. Et cū apl'o: Mihi mund⁹ crucifixus eſt: ꝛ ego mūdo: Gal'. vlti. d. Vxoꝛ / caro: quā tollim⁹ / cū i bonis opib⁹ exercemur. Ioh. v. b. Surge / tolle grabatū tuū ꝛ ābula. Vñ ꝛ iudith cū abra ſua iuit ad holofernē occidendū. Aliter ſm̄ qd̄ btūs Bern̄. exponit illud Luc. xj. a. Quis ex vobis habet amicū ꝛ venit ad illū ꝛ petit tres panes ꝛc̄. Amicus iſte / ſpūs human⁹ eſt: q̄ petit a chꝛiſto panē veritatis / rationi: panē charitatis / volūta ti: panē foꝛtitudinis / coꝛpi: Nā ſepe nec ratio intelligit q̄ de/bet: nec voluntas diligit intellecta: ꝛ caro impedit vt nō q̄cū/qꝫ volumus faciamus. Probabile eſt / cū amicus iſte tribus indigeat panibus / ꝙ nō ſolus venerit. Venit ergo cū vxoꝛe ꝛ mancipio. i. cū voluntate ꝛ coꝛpoꝛe. Ratio famelica / eſt ve/ritatis: voluntas charitatis: coꝛpus vō foꝛtitudinis habet opus. Sic ergo abrā / ratio: vxoꝛ / voluntas: loth / coꝛp⁹. Hi tres ſemp ſe debent cōcomitari. Sꝫ dauid de his tribus ꝙ ſe deſeruerint conquerit': Coꝛ meū conturbatū eſt in me / Ec ce voluntas famelica: dereliquit me virtus mea / Ecce foꝛtitu do laſſata: lumen oculoꝝ meoꝛum ꝛ ipſuꝫ nō eſt mecū / Ecce ratio ceca. g Vniuerſāqꝫ ꝛc̄. Hoc eſt ꝙ nullā omnino memoꝛiā debem⁹ iā habere de mūdo / ex q̄ cōuertimur ad de um. Hiere. iiij. a. Si reuerteris ad me iſrl': ait dñs: ad me ꝯuer tere. Si abſtuleris offendicula tua a facie mea / non commo/ueberis ꝛc̄. Exo. x. g. Cuncti greges pergent nobiſcū: nec ꝑ/manebit ex eis vngula q̄ neceſſaria ſūt i cultū dñi dei noſtri. Ps. 37. k Pertrāſiuit ꝛc̄. vſqꝫ ad locū ſichem. Quidā exe/unt de mundo / ſ; nō ꝑtranſeunt vſqꝫ ad ſichem: q2 laboꝛare recuſant. Contra iſtos dicit' Hiere. xxxj. d. Statue tibi ſpe/culā: pone tibi amaritudīes: dirige coꝛ tuū i viā directā. Se/ptuaginta: Da coꝛ tuū in humeꝝ. Putas iſtis dicatur: Ve/nite ad me oēs qui laboꝛatis ꝛ onerati eſtis / ꝛ ego reficiam vos: Matth. xj. d. m Conuallē ꝛc̄. Hic duplex humi litas innuit'. Interioꝛ / coꝛdis: exterioꝛ / conuerſationis. Ps. Ps. 103. Qui emittis fontes in conuallibus. Sic igit' exiēs de mūdo debet tranſire ꝑ ſichem ꝛ cōuallē. i. obedientiā ꝛ humilitatē. Beata virgo tranſiuit ꝑ conuallē / qñ dixit: Fiat mihi ſm̄ verbū tuū. Sichem qñ dixit: Ecce ancilla dñi. Et nota / de aran tranſit ad conuallem. Eccl. iij. c. Q̄to magnus es ꝛc̄. Per chanaan contemplatiua intelligit': ꝑ egyptum actiua.

d * Facta eſt fames

¶ a ¶ Dabo terrā hāc. Interliñ. Qui renūciās idolatrię / altare dño ędificauit / cōtēpto igne chaldęoꝝ. d ¶ Hai: ciuitas in tribu iuda. e ¶ Inuocauit nomē eiꝰ: qꝛ cultor vniꝰ dei. f ¶ Ad meridiē. Quo nūc ierit / ſubticet moyſeſ cauſa breuitatꝭ. Alꝭ qꝛ notū: Habitauit eñ ī damaſco: vñ ⁊ nomē eius in ciuitate damaſcena / vſqꝫ hodie habetur in gloria: ⁊ adhuc vicus oſtendiť qui diciť habitatio abram. Damaſcus eſt metropolis ſyrię / ſic dicta a damaſco filio elieçer procuratoris abrę.

b ¶ Deſcendit: dicit ꝓpť ſitū loci: qꝛ terra chanaan eſt in montibus. Et eſt hic argumentū ꝙ fames fugienda eſt. k ¶ Dicitꝗ̃ obſecro ⁊c. Augꝰ. Queriť cur patriarcha voluit mentiri: vt diceret ſororē ſuam: ⁊ nō potius deo cōmiſit: qui ſi vellet eiꝰ pudicitiā apud pharaonē conſeruare poſſet. Sꝫ veritatē voluit celari / nō tñ mēdaciū dici: Soror eñ diciť: qꝛ filia fratris. Et in hoc oſtenditur: quia nemo debet temptare deum ſuum / dum habet quid faciat rationabili conſilio. Fecit eñ ꝓ vita ſua qd potuit: qd aūt nō potuit / deo cōmiſit / in quē ſperauit / cui pudicitiā coniugis cōmendauit: Nec eū fides aut ſpes fefellit. Non igiť audeat deū temptare homo / dū habet quo rationabiliter qd cauere oportet / euadat. Nec paulus de ꝓtectione dei deſperauit aut fidē ꝑdidit / qñ in ſporta ſubmiſſus inimicoꝝ manus aufugit. Ipſe aūt abrā ſi interrogatuſ illam vxorē ſuā indicaret / duas res deo committeret / ⁊ vitā ſuā / ⁊ vxorꝭ pudicitiā. l ¶ Sublata ē ⁊c. Rab. Excuſať ſarai / quę in domū pharaonis transferť inuita: nō ſolū in hoc ꝙ nō inquinať corpus / niſi mentis conſenſu: ſed etiā in hoc ꝙ cōueniente ⁊ ꝑmittente viro ſuo factum eſt. Augꝰ. Apud pharaonē tamdiu potuit eſſe intacta: qꝛ in Heſter legiť / ꝙ puellę nō ſtatim ad regeſ introducebanť: ſed vno anno cuſtodiebanť: ⁊ ſex menſibus oleo myrtino vngebanť: ⁊ alijs ſex menſibus in diuerſis ornamentis erant. Potuit ergo ꝑ has inducias temporis ītacta manere: Et iterim bene vſi ſunt abrā ęgyptij / donec pharao a deo flagellatus / ⁊ cognoſcēs ꝙ eſſet vxor eius / redderet intactam. m ¶ Flagellauit ⁊c. Vxorē eius ⁊ vxores ſeruoꝝ: qꝛ ſteriles faciens: vel ꝓpria infirmitate ⁊ tumultu eaꝝ. n ¶ Propter ſarai vxorem abram: quam intactam volebat ſeruare.

C

22.q.2.c.qriť.

2.Corꝭ.11.g.

Actꝭ.9.c.

Heſter.2.b.

¶ Vocauitqꝫ

Myſtice. b ¶ Qui ędificauit. Chriſtus ędificauit altare: dū ſe patri obtulit ī cruce. c ¶ Inter bethel et hai: qꝛ chriſtus mediū ſtatū tenuit inter militantē eccleſiā: quę ꝑ bethel intelligitur: ⁊ triumphantē / ꝗ per hai. Bethel eñ domus dei interpretať: Et hai oculꝰ. g ¶ Facta eſt aūt fameſ. Chriſtꝰ ſterilitate ꝑmiſſa ⁊ īmiſſa ī iudęiſ / trāſiuit ad gētes / vt ī eis ſe reficeret. Nā in iudęis fame moriebať. Hoc eſt qd diciť Mar. xj. b. Cū exiret ieſus a bethania / eſuriuit: Cūqꝫ vidiſſet ficū a longe habentē folia: venit: ſi qd forte inueniret in ea. Et cū veniſſet ad eā: nihil inuenit in ea pręter folia: Nō eñ tempꝰ ficoꝝ erat / ⁊ maledixit ei. Modo dominus ad quoſdā venit / volens in eis refici: ⁊ nō inuenit niſi folia: Quid ergo faciet dñs: Reuera maledicet eiſ: ⁊ tranſibit inde ad alioſ. Hoc eſt qd legiť. iij. Regꝭ. xvij. b. ꝙ helias facta fame / tranſiuit in ſareptā ſidonioꝝ ad mulierē ꝗ pauit eū. b ¶ Deſcendit igi

a
b tuo dabo terrā hāc. Qui ę-
dificauit ibi altare dño ꝗ̃ ap-
paruerat ei. Et inde trāſgre-
diens ad montē qui erat cō-
tra orientē bethel: tetēdit ibi
tabernaculū ſuū: ab occidē-
c te habēs bethel: ⁊ ab oriēte
d hai. Ędificauit quoqꝫ ibi altare
e dño: ⁊ inuocauit nomē eiuſ.
Perrexitqꝫ abram vadens
f et vltra ꝓgrediens ad meri-
g diē. Facta eſt autē fames in
h terra. Deſcendit igiť abram
i in ęgyptū vt pęregrinareť ibi.
Pręualuerat eñ fames in
terra. Cūqꝫ ꝓpe eſſet vt in-
gredereť ęgyptū / dixit ſarai
vxori ſuę: Noui ꝙ pulchra
ſis mulier: ⁊ ꝙ cū viderint te
ęgyptij: dicturi ſunt / vxor ip-
ſius eſt: ⁊ interficient me: ⁊ te
k reſeruabūt. Dic ergo obſe-
cro te ꝙ ſoror mea ſis: vt bñ
ſit mihi ꝓpter te: ⁊ viuet aīa
mea ob gratiā tui. Cū itaqꝫ
īgreſſus eſſet abrā ęgyptū:
viderūt ęgyptij mulierē ꝙ
eſſet pulchra nimis: Et nū-
ciauerūt principes pharao-
ni: ⁊ laudauerūt eā apud il-
l lū: Et ſublata eſt mulier ī do-
mū pharaonis: Abram vo-
bñ vſi ſunt ꝓpť illā: Fuerūt-
qꝫ ei oues ⁊ boues ⁊ aſini ⁊
ſerui / famulę ⁊ aſinę ⁊ came-
m li. Flagellauit aūt dñs pha-
raonē plagis maximis ⁊ do-
n mū eius ꝓpter ſarai vxorem

tur abram in egyptū. i. chriſtus ad gentes. Sed nota ꝙ dicit: i ¶ Vt peregrinareť ibi: Chriſtus eñ natus de iudęa / peregrinus fuit in gentibus. Et hoc eſt qd legiť Ruth j.a. In diebus vnius iudicis facta eſt fames in terra: Abijt ergo hō de bethleē iuda / vt peregrinareť ī regione moabitide cum vxore ſua ac duobus liberis. Ipſe vocabať elimelech / et vxor eius noemi: et duo filij / alter maalon ⁊ alť chelion. Elimelech / interpretatur dei mei regnum: ⁊ ſignificat chriſtū. De ꝗ Pš. Tu es ipſe rex meus. Vxor cum qua deſcendit / eſt eccleſia: ꝗ̃ ⁊ ſoror et ſponſa. Cantꝭ. iiij. c. Vulneraſti cor meū ſoror mea ſponſa mea: Et dr̄ recte noemi. i. pulchra. Vñ Cantꝭ. iiij. a. Q̃ pulchra es amica mea ⁊c. Duo filij / ꝓphetę ⁊ apoſtoli. Maalon / de feneſtra vel a principio ſonat: ⁊ ſignificat chorū prophetarum: qui a principio futura quaſi de feneſtra .i. de longe viderunt. Chelion / incendiū vel conſummatio: ⁊ ſignificat apoſtolos / qui conſūmati fuerūt incēdio charitatis. Hanc vxorē voluerunt ęgyptij corrumpere: qñ fidē eius martyricidę peruertere conati ſunt. Sed pharao agnito ꝙ eſſet vxor abram / dimiſit eā: Et tyranni probata veritate fidei: in pace eccleſiam dimiſerunt.

j.20.c.

†Pš.45.

B

De pe. diſ. 1. c. voluiſſent. ſonicꝫ.

* g ¶ Facta eſt autē fames ⁊c. Facta fame. i. vrgente neceſſitate: debet abram. i. pręlatus de contemplatiua deſcendere ad actiuā: non indigena / ſed quaſi peregrinus: qui completa neceſſitate / ſtati redire debet. Actiua eñ vita debet eſſe in tolerantia: contemplatiua in deſiderio. Vñ ⁊ ſponſa qñ vocatur vt exeat ad agrū actionis / dicit: Laui pedes meos quomō inquinabo eoſ: Cantꝭ. v. b. Vnde ⁊ in reditu ad contēplationē dicit: Nolite me vocare noemi: qd eſt pulchra / ſꝫ vocate me marath / qd eſt amara: quia amaritudine repleuit me dñs: Egreſſa ſum plena / ⁊ vacuā me reduxit dñs: Ruth j.d. Vxor autem pręlati / ſapientia: et etiā ſoror. Prouerb. vij. a. Dic ſapientię / ſoror mea es: ⁊ prudentiam voca amicam tuā. Vñ ⁊ hic dicit abram: Dic obſecro / ſoror mea es / ⁊ tñ es vxor. Sap. viij. a. Quęſiui eā ſponſam mihi aſſumere / ⁊ amator factus ſum formę illiꝰ. ¶ Vel aliter: Per deſcēſum abrę in ęgyptum / ſignificatur deſcenſus clerici ad ſapientiam ſecularē: qui deſcenſus debet quaſi peregrinatio reputari / vt citius reuertatur. Hoc eſt qd legiť Exo. xvj. f. ꝙ filij iſrael tulerūt farinā de ęgypto / qua vſi ſunt vſqꝫ ad manna: Hoc eſt ꝙ ſecularis ſapientia debet deficere / qñ ꝑuentū eſt ad manna ſacrę ſcripturę. Sed deſcēdit abrā fame ingraueſcente: qꝛ tunc tolerari poſſet deſcenſus ad ſecularē ſapientiam / ſi eſſet defectꝰ ſacrę ſcripturę: Sicut legiť. j. Regꝭ. xiij. d. ꝙ qꝛ faber ferrarius nō inueniebať in iſrael: deſcendebant filij iſrael in philiſtijm vt acuerent gladioſ. Sed hodie ad qd deſcendūt tot ⁊ tanti filij iſrael ad ſcientias ſeculares: cū ſint tot fabri theologię ī iſrł cū quibꝰ poſſent acuere gladios ingenij: ꝓſerti cū nō ſit penuria ꝑitoꝝ ī ſciā ſecłari. Judith. vij. b legiť / ꝙ nō lōge a murꝭ erāt fōtes ex qbꝰ furtim hauriebāt aquā ad refocillādū potiꝰ ꝗ̃ ad potādū. Et h̃ faciebāt: qꝛ defecerāt fōtes ciuitatꝭ. Sic hodie ſi dfeciſſet doctrina ſacrę ſcpturę: egredi poſſēt ad fōtes ſecłarꝭ ſcię / ad refocillādū / ñ ad ſatiādū: ⁊ furti. i. occlte: vt ī ea tāqꝫ ī furto erubeſcerēt dephēdi.

Moraliter.

Aliter.

ꝟ a Uocauitq₃ ꝛc̄. Quō sciuit pharao / q̄ sarai esset vxoꝛ abrā: Quia sacerdotes ei⁹ sacrificātes hoc indicauerūt ei: et q̄ ꝓpt̄ hoc flagellat⁹ erat a dn̄o. b Abrā viris: vt. s. ꝓbe rent ei ducatū: ꝛ custodirent ne quis molestaret eum.

Scendit ergo abrā. Expositio Ca. XIII.

optimū: q2 in terra euilath nascit̄ optimū aurū ꝛ argentū cō fessionis. Cum his duobus necesse est de egypto exire. i. de peccato. Ro. x. b. Coꝛde credit̄ ad iusticiā: oꝛe aūt confessio fit ad salutē. Ps̄. Eduxit eos cū argēto ꝛ auro. j. Machab. ij. g. dicit̄ / q̄ mathathias moꝛiens / substituit sibi simonem ꝛ iudam. Mathathi/ as / donū gratię: Si/ mon audiens mero / rem. i. contritio: Ju / das / cōfessio. Hos du os debem⁹ i noƀ sub/ stituere: si forte moꝛia tur aliq̄n mathathias . i. gratia dei. f Re uersusq₃ est p iter quo venerat: quia sicut peccata fecimus: sic debemus singilla/ tim q̄tū possum⁹ cō/ fiteri. Esa. xxxviij. c. Recogitabo tibi om/ nes annos ꝛc̄. Ps̄. Lauabo per singulas noctes lectum me / um. i. per singula pec/ cata conscientiā meā purgabo / gemitibus ꝛ lachꝛymis / confessi/ one ꝛ oꝛone. g Vs/ q₃ ad locū. Apo / cal. ij. a. Memoꝛ esto vnde excideris ꝛ age pęnitentiam / ꝛ pꝛioꝛa opera fac. h In / ter bethel et hai. Quia omnis pęnitēs debet facere pęniten/ tiā: aut aliter nō valet intrare ecclīam in spe remunerationis eter / nę. i Facta est ri xa. Ecce int̄ q̄s ꝛ a q̄/

Ps̄. 104. — Jere. 40. b. — Ps̄. 6. — C

ꝛc̄. c Erat autē diues. Sed vn̄ habuit abrā hmōi thesauros: Di/ cit magister i histoꝛijs q̄ docuerat egyptios astronomiam / qui de/ derant ei multa. Vn̄ patet / q̄ licet magistrī a discipulis accipere dona. Erat aūt di/ ues: diuitijs. s. huma nitatis ꝛ diuinitatis. Pꝛouerb. xxxj. d. Multę filię ꝯgregaue/ rūt diuitias: tu v̄o. s. beata virgo / supegres/ sa es vniuersas: Quia i te ꝯgregasti diuitias fecūditatis. s. ꝛ v̄ginita tis simul: ꝛ i vtero tuo continuisti nouē men/ sibus / diuitias diuini/ tatis ꝛ humanitatis: quod nulla alia. Pꝛo/ uerb. vij. c. Abijt via longissima: sacculum pecunię secū tulit: Ec ce q̄ chꝛistus diues as cendit: in die plenę lu/ nę reuersurus / ad iudi ciū. s. impleto numero filioꝝ ecclesię. Et hoc est q̄d dicit̄ h̄: f Re uersusq₃ ē p iter q̄ venerat: Quia ea / dē charitate qua ve/

A

B
j. 36. a.

a abꝛam. Uocauitq₃ pharao abrā / ꝛ dixit ei: Quid nā ē q̄d fecisti mihi: Quare ñ idica/ sti mihi q̄ vxoꝛ tua eēt: Quā ob causā dixisti esse soroꝛē tuā: vt tollerē eā mihi i vxo/ rē: Nūc igit̄ ecce ꝯiūx tua: accipe eā ꝛ vade. Pꝛecepit b q̄ pharao sup abrā viris: ꝛ deduxerūt eū ꝛ vxoꝛē illius: ꝛ oīa q̄ habebat. Ca. XIII

c Ascendit q̄ abrā de egypto / ipse et vxoꝛ eius: ꝛ oīa q̄ habe/ d bat: ꝛ lōth cū eo ad australē e plagā. Erāt aūt diues valde in possessione argēti ꝛ auri. f Reuersusq₃ est per iter quo venerat a meridie i bethel: g vsq₃ ad locū vbi p̄us fixerat h tabernaculū inter bethel et hai: in loco altarī q̄d fecerat pꝛius: ꝛ inuocauit ibi nomē dn̄i. S₃ ꝛ loth qui erat cum abrā / fuerīt greges ouiū ꝛ ar/ mēta ꝛ tabernacula: nec po/ terat eos capere terra vt ha/ bitarēt simī. Erat q̄ppe sub/

stantia eoꝝ multa: ꝛ nō qui/ i bāt hitare cōmunit̄. Vn̄ ꝛfā cta est rixa iter pastoꝛes gre/ gū abrā ꝛ loth. Eo autē tpe chananęus ꝛ pherezęus ha bitabāt in terra illa. Dixit q̄ k abrā ad loth: Ne queso sit iurgium inter me ꝛ te: ꝛ in/ ter pastoꝛes meos et pasto/ l res tuos: frātres em̄ sumus: Ecce vniuersa terra corā te m est: recede a me obsecro. Si ad sinistrā ieris / ego / dexterā tenebo: si tu dexteram elege/ ris / ego ad sinistrā pergam. Eleuatis itaq₃ loth oculis / n vidit ōmnē circa regionem o ioꝛdanis: q̄ vniuersa irrigā/ batur añq̄₃ subuerteret dn̄s sodomā ꝛ gomoꝛrā sicut pa radisus dn̄i / ꝛ sicut egyptus p venientibus in segoꝛ. Ele / gitq₃ sibi loth regionē circa ioꝛdanem: ꝛ recessit ab oꝛi / q ente. Diuisiq₃ sūt alterutrū a fratre suo. Abꝛam habita/ uit in terra chanaan: loth ve ro moꝛatus est in oppidis q̄

nit p̄mo aduentu / veniet ꝛ secūdo. Bern̄. Venit in humilita/ te ad aīas refoꝛmādas: veniet in maiestate ad coꝛpoꝛa refoꝛ/ manda: vt quasi infirmoꝝ vasculo abundantioꝛē impertia/ tur honoꝛē. b Inter bethel et hai. Est autē bethel ci/ uitacula in duodecimo lapide ab helia ad dexterā euntib⁹ ne/ apolim: q̄ p̄us luca. i. amygdalus vocabat̄ i tribu beniamin: hai v̄o in tribu iuda / separatā sacerdotibus. Bethel dom⁹ dei iterptat̄: Hai / ocul⁹ vl̄ fōs. k Jurgiū iter me et te. Notādū q̄ta cura sit sctō viro ꝯseruāde pacis. l Fratres em̄ sum⁹.

Trib⁹ modis dicunt̄ frēs in sacra scptura.
- Natura: vt iacob ꝛ esau. j. xxv. c.
- Cognatiōe: vt abꝛam ꝛ loth: Loth em̄ fuit fili⁹ arā / fratrī abꝛę. s. xj. d.
- Gente: sicut omnes iudei. Vn̄. Si paupertate compulsus vendiderit se tibi frater tu⁹ ꝛc̄. Leuit̄. xxv. f.

s. 1. d. n Uidit omnē ꝛc̄. Sic̄: Uidit de⁹ cuncta q̄ fecerat ꝛc̄. i. placuerīt ei. o Irrigabat̄: a ioꝛdane. p Uenientib⁹ ꝛc̄. i. sicut paradisus terrestris irrigat̄ a fonte aquę / q̄. ꝓrūpit in medio eius / ꝛ egyptus a nilo: ita regio illa a ioꝛdane / ī illa pte q̄ venit̄ i segoꝛ. q Diuisiq₃. i. vterq₃ diuis⁹ ē ab alio. Vl̄ ipse ꝛ frat̄ ei⁹ diuiserīt se alterutrū. i. i diuersas ptes tēdē/ tes. Alia lr̄a h₃: Diuisi sūt alt̄ a frē suo. Hęc lr̄a coꝛrectioꝛ est. ꝟ Corā dn̄o.

Mystice. c Ascendit q̄ abrā. Mystice: Chꝛist⁹ cū carne assū/ pta cęlū ascēdit de h̄ mūdo. Vn̄ ꝛ āgeli dicūt ei: Quis ē iste q̄ venit ꝛc̄. Esa. lxiij. a. d Et loth. i. scti cū eo / re: oēs / spe.

Moꝛalite. c Ascendit ergo abrā de egypto: q̄n aliquis recedit a mundana conuersatione / possidēs aurū cōtritionis / q̄d est

bus fit hodie rixa ꝛ ꝯtētio: Inter pastoꝛes religiosoꝝ. Et q̄/ re: Quia substātia eoꝝ multa: ꝛ ideo nequeūt cōmuniter ha bitare. Ideo dī Amos. vj. a. Vę q̄ opulēti estī i sion. Vl̄ p abrā / rō: Per loth / sēsualitas siue caro accipit̄. Greges / affe ctiōes ꝛ desideria eoꝝ. Pastoꝛes / cogitatiōes: vl̄ pꝛudentia spūs / ꝛ pꝛudētia carnis: inter q̄s est rixa continua. Gal̄. v. c. Caro concupiscit ꝛc̄. Sed dicit rō: k Ne q̄so sit iurgiū inter me et te. Et ē castigatio rōnis / volent̄ carnē sibi pa cificare oꝛōnibus: S₃ non potest nisi pꝛius recesserit loth. i. caro moꝛtificata fuerit ieiunijs / vigilijs / disciplinis. Hęc tria carnē moꝛtificant / ꝛ spiritū viuificant. Ro. viij. c. Si spiritu facta carnis moꝛtificaueritis / viuetī. m Si ad sinistrā ꝛc̄. Hoc dicit spirit⁹ siue ratio: q2 q̄d dextrū est carni / sini/ strum est spiritui: ꝛ econuerso. In quo em̄ delectat̄ caro / spi/ ritus ꝯtristat̄. Hoc etiā figurat̄ in dispositiōe crucifixi. Dex/ terā em̄ habuit ad aquilonē: vbi est sinistra mūdi. Secundū signū est eius sinistra ad austrū: vbi dextera mundi. Quasi hoc ipso dicat: Q̄d mundus bonū reputat / ego malū: ꝛ ecō/ uerso. Et q̄rit btūs Bern̄. Et q̄s decipitur: Non dubites quin mundus decipiat̄. Si quidē sapiētia huius mundi stul/ ticia est apud deū: chꝛist⁹ v̄o dei virt⁹ ꝛ dei sapiā est. j. Coꝛī. j. d. Uirtus / vt nō possit vinci: sapia / vt nequeat decipi. Vę igit̄ filijs huius seculi: qui dicūt / malū bonū ꝛ bonū malum. Esa. v. e. Sicut loth qui eligit decliuia circa ioꝛdanem / ꝛ ab oꝛiente recedit. Greg⁹. Loth amęna eligit / vtilia refugit: de loci pulchꝛitudine capit̄ / ab hostibus captiuat̄. Uirtutū em̄ deserit consoꝛtium: qui spēm eligit / non veritatem. Augusti/ nus. Vę illis domine / qui diligunt nutus tuos pꝛopter te.

1. Coꝛ. 3. d.

 ✱ Leua oculos.

erant circa iordanē: ⁊ habi-
tauit i ſodomis. Hoīes aūt
ſodomitę peſſimi erāt et pec
a catores corā dño nimiſ. Di
xitq; dñs ad abram poſtq̃
b diuiſus eſt loth ab eo: Leua
oculos tuos ⁊ vide a loco in
quo nunc es ad aquilonē ⁊
c meridiem: ad orientem ⁊ oc
d cidentem: Omnē terrā quā
e f conſpicſ/ tibi dabo et ſemini
g tuo vſq; in ſempiternū: faci-
h amq; ſemen tuū ſicut pulue
i rē terrę. Si quis† poteſt ho
minū numerare puluerē ter
rę: ſemen quoq; tuū nume-
k rare poterit. Surge† ⁊ per-
m ambula terrā in longitudīe
n ⁊ latitudine ſua: q2 tibi da-
o turus ſum eam. Mouēs igi
tur abrā tabernaculum ſuū:
p venit ⁊ habitauit iuxta cō-
q uallem mambre quę eſt i he-
bron. Edificauitq; ibi alta-
re domino.

Capitulum. XIIII.

r F Actum eſt autē in il-
s lo tempore: vt amra-
phel rex ſennaar/ et
t v arioch rex ponti/ et chodor-
x lahomor rex elamitaꝝ/ ⁊ thā
dal rex gentium/ inirent bel-
y lum contra† bara regē ſo-
domorum/ ⁊ contra berſa re
gem gomorrę/ et contra ſen-
naab regē adamę/ et ꝯ ſeme-
ber regē ſeboim/ cōtraq; re-
gē bale/ ipa ē ſegor. Oēs hi

☞ a Corā dño/ dicit: q2 dñs per ſe puniuit eos: nō p hoīes. Vel/ corā dño: q2 cū homines nō putarēt iſtud pctm̄ magnū: dñs maximū reputauit. Dño: cui crimē puniēdū cōmittit: nā ⁊ hoīb⁹ manifeſtū crimē/ ſ3 nō puniēdū. d Quā cōſpicſ. Glo. Quaſi aſpice p q̃ttuor climata orbis. Poſſeſſio paleſtię ꝓmittit ei ⁊ ſemini ei⁹: Or ī q̄buſdā codicib⁹/ mare ꝓ occidente ponit: ideo fit: q2 paleſtina mare h3 ab occidēte. c Ad orientem. Eſa. xliij. a. Ab oriente adducā ſemen tuū: ⁊ ab occidente congregabo te. Dicā aquiloni/ da: et auſtro/ noli ꝓhibere: affer filioſ meos de lōginquo. Glo. Chriſto ꝓmittit hereditaſ omniū gentiū: qui eccleſiam ſuā per totū mūdū diffudit: Cui pater dic: Poſtula a me ⁊ dabo tibi gentes hereditatē tuā. Itē Pš. Dñabit a mari vſq; ad mare. e Tibi: id eſt tibi ī ſemīe tuo. Et eſt ꝓmiſſio hęc ꝯditionalis. ſ. ſi mandata mea cuſtodierint. S3 nō ſtetit cōditio: ⁊ ideo nec totā terrā poſſederūt. f Semini. Per ſemē intelligit opus bonū. Bern̄. Nō pereūt opera noſtra vt videt/ ſed ęternitatis q̄ſi ſemina quędā iaciunt. Stupebis inſipiens cū ꝓ ſemine modico copioſā videris ſurgere frugē: ſiue bonā ſiue malaꝫ/ ꝓ diuerſa q̄litate ſementis: Eſa. lx. a. Tūc videbis ⁊ afflues/ ⁊ mirabit ⁊ dilatabitur cor tuuꝫ. g In ſempiternum. Sempiternū ⁊ ęternū duobus modis dicit. ſ. vel qḋ nō habet terminū: vel cui nō ſtatuit termin⁹: Sic accipit h̄ ſm hiſtoriā. Vñ Horaci⁹: Seruiet ęt̄nū q̄ paruo neſciet vti. Primo mō accipit hic ſm myſteriū. h Sic puluerē. i. multū: Et eſt hyꝑbole. i Si q̄s poteſt hoīm. i. ſicut illud puro hoī eſt difficile vł ipoſſibile: ita ⁊ h̄. l Perābula terrā. Interlīn. Ne putet ea terra tm̄ ꝓmitti q̄ ab abrā in eodē loco ſtante poterat videri. n Tibi. i. his q̄ de te naſcūtur. p Mambre. Mābre ⁊ eſchol ⁊ aner/ fuerūt tres fratres: ⁊ a pmogenito cognominata eſt vallis: ⁊ iſti ꝯfęderati ſunt abrę. Habitauit aūt abrā circa terebinthū: cui⁹ radices adhuc apparēt: quā Joſeph⁹ vocat ꝓprio noīe/ ogygi. Conuallē mambre: q̄ ſic vocat a mābre/ amico abrę. q In hebron: Ciuitas eſt in tribu iuda: quę ⁊ cariatharbe dicit. i. ciuitas q̄ttuor. Cariath em̄ hebraice ciuitas: arbee/ q̄ttuor: Ibi em̄ ſit⁹ eſt adā maxim⁹/ abraā/ iſaac ⁊ iacob.

[margin: B; J. 17. b. et. 26. a; Ro. 4. d.; Al. ꝑpoſſit.; † Pš. 2.; † Pš. 71.; Al. ꝑ ergo.; Horacius li. epiſtolaꝝ.]

Moralit. * b Leua oculos. i. cęleſtia contēplare: qḋ nō poteſt quis facere niſi prius fuerit dimiſſus a loth. i. a carnalibus deſiderijs. Vñ: Declinate a me maligni ⁊c̄. Per orientē accipit futurū iudiciū. Matt. xxiiij. c. Sicut fulgor exit ab oriente: ita erit aduent⁹ filij hominis. Per occidentē/ mors/ vł caſus/ vł fragilitas humanę conditionis: q̄ quotidie occidit. Per aquilonē/ aſtutię demonū ⁊ pericula huius mundi. Per meridiē/ beneficia chriſti nobis iā exhibita/ ⁊ maiora adhuc exhibenda. Hęc debet quilibet contemplari iugiter. Prima contemplatio ſollicitudinē generat: qualiter. ſ. poterit hō reſpōdere in iudicio: qñ reddet rōnē villicatiōis ſuę. Pš. Btūs q̄ miſeret ⁊ cōmodat ⁊c̄. Eſa. xxxviij. c. Dñe vim patior rñde ꝓ me. Job. ix. a. Si voluerit homo contendere cū deo: nō poterit reſpondere ei vnū ꝓ mille. Secunda generat vigilantiā ꝑparandi ſe: qualiter poſſit homo occurrere cū decē milibuſ chriſto: qui cū viginti milibus venit. Matth. xxv. a. Vigilate itaq; : q2 neſcitis diē neq; horā. Tertia generat cautelā ⁊ ſobrietatem. j. Pet. v. c. Sobrij eſtote ⁊ vigilate: quia aduerſarius veſter ⁊c̄. Quarta generat ſpem ⁊ amorē. h Semē tuū ſicut puluerem. Per ſemē qḋ ſicut puluis multū ⁊ modicū eſt/ ſignificant boni: modici/ per humilitatē: multi/ p charitatem. Apłs em̄ vt oēs lucrifaceret/ eſt omnibus omnia factus. k Surge: a torpore. Prouerb. xxiiij. d. Vſq; q̄ piger dormis. l Perambula terrā: viuētium. ſ. per contēplationē. m In longitudine et latitudine. i. cōſidera prēmioꝝ ęternitatē ⁊ immēſitatē. ij. Corſ. iiij. d. Id quod in preſenti eſt momentaneum et leue tribulationis noſtrę: ſupra modū ī ſublimitate ęternę glorię pondus operat in nobis. Ęternę/ Ecce ęternitas: Supra modū/ Ecce immenſitaſ: Pōdus/ Ecce ſoliditas. Nō em̄ erūt ibi vana gaudia ſicut hic/ ſ3 ꝟa. o Mouēs igit abrā tabernaculū. Statim p⁹ promiſſum mouet tabernaculū. Job. xxxvj. d. Annunciat de ea amico ſuo/ q poſſeſſio eius ſit: ⁊ ad eā poſſit aſcendere/ Ecce ꝓmiſſio. Et ſtatim ſubdit: Sup h̄ expauit cor meum: ⁊ emotū ē de loco ſuo/ Ecce motio tabnaculi. p Iuxta cōuallē mambre: quę interpretat viſio: vł perſpicacia. Et bona coniūctio vallis mambre: q2 q̄to perſpicatius videt quis cęleſtia/ tanto humiliat in ſeipſo. Vñ daniel: viſo viro veſtito lineis/ corruit in terrā: vt legit Daniel. x. b.

[margin: 1. Corſ. 9. d.; A; Al. ꝑ baſa.]

F Actū eſt aūt ⁊c̄. Expoſitio Ca. XIIII.
s Amraphel: interpretat/ dixit vt caderet: Supbia vitę/ quę cadere facit. t Arioch: ebrius: Cōcupiſcentia carnis. v Chodorlahomor: decor⁹ manipul⁹: Hypocriſis. x Thadal: ſciēs iugū: Auaricia/ ſiue ꝯcupiſcentia oculoꝝ. y Regē ſodomoꝝ ⁊c̄. Sodoma ⁊ gomorra/ adama/ ſebois/ bala ſiue ſegor: erāt quinq; ciuitates/ q̄nq; reges habētes. Initiū em̄ iā ꝓceſſerat libido dominandi/ q quęlibet ciuitas ſuū regulū habebat: quorū plurimi alicui maiori ſeruiebāt: tandē omnes ſubditi ſunt monarchę aſſyriorū. Chodorlahomor rex elamitarū/ ſibi ſubiugauerat quinq; ciuitates prędictas/ ⁊ tributarias fecerat ſibi: ⁊ duodecim annis iā ſeruierant ei in tributo: tertiodecio anno denegauerūt tributū: proinde chodorlahomor quartodecimo aſſumptis ſecū tribus regibus. ſ. rege balim: rege ponti: rege gentium (ſpeciale nomen eſt hoc alicuius nationis) venit cōtra illos quinq; reges/ q̄ ſibi tributū negauerāt.
☞ In vallē ſilueſtrē.

Moraliter r Factum eſt autē ⁊c̄. Hęc ſunt quattuor vitia: concupiſcentia carnis: concupiſcentia oculoꝝ: ſuperbia vitę: hypocriſis: quę quinq; reges impugnant: id eſt omnes homines quinq; ſenſibus deditos: vt ſibi ſeruire cōpellant. Vel aliter: v Chodorlahomor: id ē decorus manipulus: diabolus. De quo Ezech. xxviij. c. Tu ſignaculū ſimilitudinis/ plen⁹ ſapia/ ⁊ decore pfect⁹. Ipſe eſt rex elamitaꝝ. i. ſęctariū: Vñ ⁊ pnceps mūdi dr: Joh. xij. c. Iſte volens ſubiugare infirmos/ q̄nq; ſenſib⁹ deditos: adiūgit ſibi alios tres ſocioſ: s Amraphel. i. ſupbiā: t Arioch. i. luxuriā: x Thadal. i. auariciā. Hęc oēs fere ſbiugat. Hiere. vj. c. Oēs a minimo vſq; ad maiorē auaricię ſtudēt.
* In vallem.

[margin: Moralit.; Pš. 118.; Luc. 16. a.; Pš. 111.; Luc. 14. g.; Moraliter]

¶ a ¶In vallē ſilueſtrē. Interliñ. vel illuſtrem. b ¶Que nunc eſt mare. ſ. poſt ſubuerſionē ſodome. c ¶Duodecim eñ ānis. Cauſā belli exponit. d ¶Percuſſerūtqꝫ ⁊c. Hiero⁹. Alia editio: Et ceciderūt gigātes ī aſtaroth: carnaim/ ⁊ gētes fortes ſimꝉ cū eis: ⁊ hoīes ī ſabe ciuitate/ añqꝫ ſodomā peruenirent.

Quattuor reges pſe/
cti de babylone/ inter/
fecerunt gigātes: hoc
eſt raphaim: Robu/
ſtoſ quoqꝫ arabię ⁊ ꝫu
ꝫim ⁊ emim ī ciuitate
ſabe/ quę vſqꝫ hodie
ſic vocaꝉ. Zuꝫim aūt
et emim/ terribiles et
horrendi interpretan/
tur: ꝓ quo Septua/
ginta magis ſenſū ſe/
quenteſ/ gentes fortiſ/
Al. haue. ſimas poſuerūt: ⁊ re/
uertentes venerūt ad
fontē iudicij: hoc eſt:
cades/ per anticipati/
onē dicitur: quia po/
ſtea ſic vocatū. Signi
ficat aūt locum apud
petram/ qui fons iudi/
cij nominaꝉ: quia ibi
B populū deus iudica/
uit. e ¶Raphaim: familia gigātū: g ¶Et ꝫuꝫim/ ſimiliter.

a cōuenerūt in vallē ſilueſtrē/
b que nūc ē mare ſalis. Duo/
c decim eñ annis ſeruierunt
chodorlahomor: ⁊ tertiode/
cimo anno receſſerūt ab eo.
Igiꝉ anno q̄rtodecimo ve/
nit chodorlahomor ⁊ reges
d qui erant cū eo: pcuſſerūtqꝫ
e raphaim ī aſtaroth et carna
f g im ⁊ ꝫuꝫim cū eis/ ⁊ emim in
h ſabe/ cariathaim/ ⁊ chorre/
i k l os ī mōtib⁹ ſeir: vſqꝫ ad cā/
peſtria pharan: quę eſt in ſo
m litudine. Reūerſiqꝫ ſūt ⁊ ve/
n nerunt ad fontē meſphath/
o ipſā eſt cades: ⁊ percuſſerūt
omnē regionē amalechita/
rum/ ⁊ amorreum qui habi/
p tabat in aſaſon thamar. Et

f ¶Aſtaroth et carnaim: nomina locorum. h ¶Sabe: ciuitas eſt. i ¶Cariathaim: īplus. Nec eſt vna dictio ſabe cariathaim/ ſed duę. k ¶Chorreos: Uel horreos: illos. ſ. populos habitantes in monti/
j.36.a. bus: quos deleuerunt filij eſau/ ⁊ habitauerunt pro eis. Uñ
Deu.2.d. ſi montes illi dicti ſunt/ montes ſeir/ ab eſau: prolepſis eſt h.
n ¶Ad fōtē meſphath: petrā de q̄ moyſes ꝓduxit aquā.
o ¶Ipſa ē cades: Ubi poſtea ꝑpl's murmurās iudicat⁹ ē.
p ¶In aſaſon thamar. In aſaſon. i. in vrbe palmaꝝ: vbi ſupbi reges victoriā adepti ſunt. Hoc aūt oppidū engaddi/ balſami ⁊ palmaꝝ fertile. Sꝫ aſaſonthamar/ vrbs palmarū iterpꝛtaꝉ. r ¶Puteos mltos bitumis: ī qb⁹ forte latuerūt q̄ttuor reges victi a q̄nqꝫ regib⁹. s ¶Ceciderūtqꝫ: nō reges/ ſꝫ multi de ſuis: q̄ infra diceꝉ/ ꝙ occurrerūt abꝛę. Uł ceciderūt. i. victi latuerūt. Uel ceciderūt: de curribus.
¶ Et abierunt.

Moralit. ✱ a ¶In vallem ⁊c. Uitia confluunt in conuallē: quia ad inferna demergunt. Judicꝫ. vj. a. Madian ⁊ amalech ⁊ orientales populi caſtrametati ſunt in valle iſrael: quę interpretatur/ ſemen dei. Hi ſunt nouitij ⁊ teneri in bona conuerſatiōe: ad quos deijciendos conueniunt dęmones. Sed ſępe gedeon. i. circūiens in vtero/ ſuperat: quia dum bonuſ nouitius intra ſuam conſcientiam manet/ nihil extra ſe quęrens/ diabolus ſuperatur: ideo dominus ſanato dixit: Uade in domū tuam: Matth. ix. a. l ¶Uſqꝫ ad campeſtria: quę interpꝛtaꝉ onager. i. aſinus ſilueſtriſ. In aſino/ luxurioſi. Ezech. xxiij. c. Quoꝝ carnes ſunt vt carnes aſinorum. Per ſilueſtris/ ſignificantur nouę ⁊ inauditę adinuentiōes luxurię: ad quas pducit chodorlahomor. i. hypocriſiſ. Prouerb. ix. d. Aquę furtiuę dulciores ſꝉ. Eccꝉ. j. d. Non fueris hypocrita in conſpectu hominū. Lucꝫ. x. c. Uidi ſathanā ſicut fulgur de cęlo cadentē. Glo. Aliquātū facile eſt humanā laudē non quęrere: difficillimum/ oblatam reſpuere: Difficile ē laudabiliter viuere/ vt laus humana nō capiat. Hiero⁹. Non quęras gloriā/ ⁊ nō dolebis cum inglorioſus eris: Qui laudē nō appetit/ nec cōtumelias ſentit: Nō ideo te bonū ęſtimes/ q̄ bonus pꝛędicaris. Greg⁹. Sancti non ſolū gloriā ſupra modum nō appetunt: ſed etiā hoc primū fugiunt/ quod ſe amari ſentiunt. Tunc veraciter hoc qd̄ agit homo bonū eſt/ q̄ñ ei placere conſpicit/ a q̄ eſt. Magn⁹ vnuſquiſqꝫ eē ſtudeat: ſꝫ tñ aliquo modo ſe eſſe neſciat: ne dum ſibi magnitudinem arroganter tribuit/ amittat. Bono operi dum laus obuiat/ mentem operantꝭ immutat. Sic aūt opus fiat in publico/ quatenus intentio maneat in occulto. Fraudem deo facim⁹/ quotiēs de bono ope noſmetipſos/ nō deū laudam⁹.

egreſſi ſunt rex ſodomorum
⁊ rex gomorrę: rexqꝫ adamę
et rex ſeboim/ necnō ⁊ rex ba
le quę eſt ſegor: ⁊ direxerunt
aciem contra eos in valle ſil
ueſtri: ſcilicet aduerſū cho/
dorlahomor regem elamita
rum: ⁊ thadal regē gentium/
⁊ amraphel regem ſennaar/
et arioch regem ponti: quat/
tuor reges aduerſus q̄nqꝫ.
q Uallis autem ſilueſtris ha/
r bebat puteos multos bitu/
minis. Itaqꝫ rex ſodomorū
et rex gomorrę terga verte/
s t runt/ ceciderūtqꝫ ibi: ⁊ qui
remanſerāt fugerūt ad mon
tem. Tulerunt autē omnem
ſubſtantiam ſodomorum/ et

m ¶Reuerſiqꝫ ⁊c. Reuertūꝉ vſqꝫ cades: qd̄ iterpꝛtaꝉ ſctā/ ꝑ antiphraſim: q̄ dęmones obtentꝭ minorib⁹/ ſtudēt etiā deludere maiores. Job xl. c. Abſorbebit fluuium ⁊ non mirabiꝉ/ et habet fiduciam ꝙ influat iordanis ī os eius. Eſa. x. c. Nunquid nō vt damaſcus ſic ſamaria: quomodo inuenit man⁹ mea regna idoli: ſic ⁊ ſimulacra eoꝝ de hieruſalē ⁊ ſamaria. Hoc eſt ſeductis minorib⁹/ ſperat ſeducere fortiores.

p ¶In aſaſon thamar: q̄ iterpꝛtaꝉ vrbs palmaꝝ: Et ſignificat illos q̄ volunt ſe alijs pferri: ſiue ī ſciētia ſiue ī alio. Et recte ſignificāꝉ taleſ ꝑ aſaſō thamar: Ibi eñ erat copia balſami: ⁊ taleſ ſe q̄rūt odorē ſuę famę. Sꝫ dicūꝉ amorręi. i. amaricāteſ: ſępe eñ ſūt ī amaritudine. Berñ. Uidēs aliquē cupidū iſtātꝭ ſciētię: ī amaritudię morabiꝉ oculus ei⁹: quotiens videbis aliquē quo ſe poſteriorem iudicet/ vel putet ab alijs reputari: Nondū ſanata ſūt vulnera quę tibi in primo patre in aſcenſu huius montis inflicta ſunt: et adhuc in propria perſona conaris aſcendere.
✱ Uniuerſa quę ad

q ¶Uallis aūt ſilueſtriſ. In tali loco nō eſt tutū ꝯfligere: Moraliter.
Si vitas hoſtē/ īcidis ī puteū. Si puteū euadis/ īcidis ī bitumē. Uallis ſilueſtriſ/ mund⁹: Hoſtꝭ/ diabol⁹: Pute⁹/ carnalis ꝯcupiſcētia: Bitumē/ diuitiaꝝ tpaliū appetit⁹. Eſa. xxiiij. c. Formido ⁊ fouea ⁊ laque⁹ ſup te/ q̄ habitator es trę. Ecce q̄ fugerit a facie formidinis/ cadet in foueā: ⁊ qui ſe explicuerit de fouea/ tenebiꝉ laqueo. Hę duę ſunt ſitulę diaboli: q̄buſ ſemper haurit aquā in puteo hui⁹ mūdi: vna ſurgente/ altera mergiꝉ. Prouerb. xxx. b. Sanguiſugę duę ſūt filię/ dicētes: affer/ affer. Job. xviij. b. Immiſit in rete pedes ſuos: ⁊ in maculis ei⁹ ābulat. Ibi Greg⁹. In maculis retis ambulās/ quo ſe ambulando expedire magis nitiꝉ/ eo fortius obligaꝉ. Uñ apl'us. j. Timoth. vj. b. Qui volūt diuites fieri/ incidūt in temptationē ⁊ in laqueū diaboli. t ¶Et qui remanſerant. Ita q̄ remanēt poſt gladium diaboli/ debēt fugere ad mōtē clauſtri. Sic. j. Machab. ij. a. mathathias fugit cū filijs ad montē/ ⁊ reliquerūt quęcūqꝫ habebant in ciuitate. Et j. xix. f. Loth ſaluauit ſe in monte/ fugiēs de ſodomis. Sępe aūt cū aliq̄s euadit vnū pctm̄/ īcurrit aliō: Uitia eñ cōplexa ſꝉ/ ⁊ ſeſe mutuo iuuāt. Job. xlj. a. Corp⁹ ei⁹ q̄ſi ſcuta fuſilia/ ⁊ cōpactū ſquamis ſeſe pmētib⁹: vna vni ꝯiūgiꝉ. Greg⁹. Fugitiuū ſuū ope vicaria/ vitia retinēt. Eſa. xxxiiij. d. Clamabūt piloſi alꝉ ad alteꝝ. j. Machab. iiij. a. legiꝉ: ꝙ gorgiaſ pmo q̄ſiuit iudā ī caſtriſ ⁊ nō īuenit: ⁊ poſtea q̄ſiuit ī mōte. Diabol⁹ ſępe q̄rit aliquē ī caſtris carnis/ ꝑ tēptationē luxurię: ſi ibi nō īuenit/ qd̄ q̄rit: q̄rit ī mōte. i. facit de ꝯtinētia ſupbire: ⁊ ſępe fit reciprocatio: vt ꝓpꝉ ſupbiā ꝯtinētię cadat q̄s ī luxuriā. Et dñs ſępe pmittit tēptari ď aliq̄/ ne tēptati ď alio ſuccūbam⁹. Berñ. Cōſiderāda ē erga noſ diuię diſpoſitio pietatꝭ/ q̄ noſ aliq̄b⁹ tēptatiōib⁹ pmittit occupari/ ne deteriores occurrant.

 ✱Ecce vnus

b Et abierunt: ideo fugiendum eſt malum conſortium. d Mābre: ꝓpriū nomē. g Nūerauit expeditos .i. nō vxoratos: de qb⁹ in ſequentib⁹ dr: Exceptis his q̄ comederūt iuuenes. Vl' expeditos .i. ſtrenuos ſiue ꝓmptoſ. h Vernacl'os. Vernacli dicūt̄ ī domo ſua nutriti. i Vſq₃ dan. Infliñ. Ubi vnus de fontib⁹ ioꝛdanis oriẗ / q̄ nunc dr dan. Itē: Uſq₃ dā. Hiero⁹. Dan oppidū phenicis / qd nūc paneas dr. Dan aūt eſt vnus de fontibus ioꝛdaniſ: alter eñ ioꝛ vocatur / qui interpꝛetatur riuus. Duobus g̃ fontibus qui nō ꝓcul a ſe diſtāt / ī vnū riuulū federatꝭ ioꝛdaniſ appellaẗ. k Melchiſedech: dño panem vinumq₃ litauit: Chꝛiſtus idem faciēs pactum vetus euacuauit. l Proferēs panem et vinū: nō in cibum / ſed in ſacramentū: nō homini / ſ₃ deo. Et vñ poꝛtat h̄ facere: m Erat eñ ⁊c̄. Vl' ſic: Proferēſ panē ⁊ vinū / bñdixit: Et ſupfluit: Et bene poterat bñdicere: Erat eñ ſacerdos. Tñ Joſephus exponit aliter / ꝙ melchiſedech multa xenia miniſtrauit eis: ⁊ magnaꝫ abundantiā optimaꝝ rerum eis exhibuit: Qd potuit facere: Erat eñ ⁊c̄. Hunc melchiſedeh dicunt hebꝛei fuiſſe ſem / filiū noe: ⁊ vſq₃ ad iſaac vixiſſe: ⁊ omnes pꝛimogenitos a noe pōtifices fuiſſe vſq₃ ad aaron. Hinc dicit apl's ad Heb. vij. a. Sine patre ⁊ ſine matre: nō quia non habuit / ſed quia ſcriptura non memoꝛat eos. In q̄ ſignificaẗ ꝙ ſacerdoteſ ⁊ ceteri q̄ aſſūpti ſūt ad diuinū officiū / nō debēt nimiū affectū erga parētes hr̄e: vt vere poſſint dicere / patri ⁊ matri: neſcio vos: ⁊ fratrib⁹ ſuis / ignoro vos: Deuẗ. xxxiij. a. Et vt ſucceſſio tollaẗ in eccl'iaſtica dignitate: ⁊ vt chꝛiſti ſacerdotiū ꝑ ei⁹ ſacerdotiū cōpetēs deſigneẗ: Chꝛiſt⁹ ẘo nec finē habet nec ꝓncipiū: ſ ⁊ ſine pr̄e fuit ī terrꝭ / et ſine mr̄e ī cel'. n Bñdixit: ſic maioꝛ minoꝛē.

C

a gomoꝛre: et vniūerſa que
b ad cibum pertinent / et ābierunt: Necnon et loth ⁊ ſubſtantiam eius / filium fratris abꝛam / qui habitabat in ſo-
c domis. Et ecce vnūs q̄ euaſerat / nunciauit abꝛam hebꝛeo / qui habitabat in con-
d ualle mām̊bꝛe amoꝛrei fra-
e f tris eſchōl et fratris āner. Hi eñ pepigerāt fedus cū abꝛam. Quod cum audiſſet abꝛam captū videlicet loth
g fratrē ſuū: nūmerauit expe-
h ditos vernāculos ſuos / trecentos / decem ⁊ octo: ⁊ pſe-
i cut⁹ eſt eos vſq₃ dān. Et diuiſis socijs / irruit ſuper eos nocte: Percuſſitq₃ eos / et perſecutus eſt vſq₃ hoba q̄ eſt ad leuam damaſci. Reduxitq₃ omnē ſubſtantiam / et loth fratrē ſuum cum ſubſtantia illius / mulieres q̄z ⁊ populum. Egreſſus eſt autem rex ſodomoꝝ in occurſum eiuſ / poſtq̄₃ reuerſus eſt a cede chodoꝛlahomoꝛ ⁊ regum qui cū eo erant in valle ſaue: que eſt vallis regis.
k At vero mēlchiſedech rex ſa-
l lem: pꝛōferens panem ⁊ vi-
m nū (erāt eñ ſacerdos dei al-
n tiſſimi) bēnedixit ei et ait: Benedictus abꝛam

Moꝛalit. * a Uniuerſa q̄ ad cibū ꝑtinēt. Demones libēter tollūt q̄ ad cibū aiaꝝ ꝑtinēt .i. v̄ba ꝑdicatiōis ⁊ doctrine. Matth. xiij. c. Ois q̄ audit v̄bū dei ⁊ nō ītelligit: venit mal⁹ ⁊ rapit qd ſeminatū eſt in coꝛde ei⁹. Hoc eſt qd legiẗ Judith. vij. b. ꝙ holofernes ꝑcidi fecit aq̄ductū / ne influeret ciuitati .i. ꝑdicationē. Et hoc fit ex magna ira dei: q̄ꝑmittit vt diabol⁹ pꝛedicatoꝛes exterminet: tñ diabolus ſemper ſuos pꝛedicatoꝛes relinquit: qui ſacram ſcripturā vel depꝛauant vl' emolliunt vel euacuant. b Et abierunt. Nota diabol⁹ poſtq̄₃ de aliquo triumphauerit / quaſi inutilem contēnit ⁊ abit: ſicut faciunt libidinoſi amatoꝛes. Judicl'. xvj. e. pꝛeciſis crinibus .i. virtutibus / expellit dalila ſanſonē. Notandū aūt ꝙ diabolus recedit a victo multis de cauſis / occultans temptationes. Pꝛimo / quia inutilem putat. Hiere. xxxviij. f. Demerſerūt te ī ceno / ⁊ ī lubꝛico pedes tuos / ⁊ receſſerūt a te. Et .ij. Regl'. xiij. c. Amon eiecit thamar coꝛruptā. Vel recedit diabolus: vt anima illecta magis pꝛouocetur: et que pꝛius ſollicitabatur ab eo: ſollicitet ipſum pꝛeueniendo temptationes: et ſic magis peccet. Ezech. xvj. d. Factū eſt in te cōtra conſuetudinē mulierū in foꝛnicationibus tuis: ī eo ꝙ dediſti mercedes / ⁊ mercedes nō accepiſti. Eodē. ſ. Omnibus meretricibus dantur mercedes: tu autem dediſti mercedem cunctis amatoꝛibus vt intrarent ad te. Item diabolus recedit / vt poſtea foꝛti⁹ impugnet: ⁊ ille auidi⁹ peccet q̄to diutius abſtinuit a peccato. Item / vt ſepius vincere poſſit: ſicut pꝛincipes / qui ex toto nolunt excoꝛiare feneratoꝛem / vt iteꝝ poſſint excoꝛiare. Abacuk. j. c. Super omnem munitioneꝫ ridebit. Item / vt per frequens recidiuū in deſperationē ſtandi demergat. Eccl'i. vij. b. Ne iteres verbum ī oꝛatione .i. ne facias q̄ opoꝛteat iterare: Ita facit diabolus. Sed econuerſo ſepe de⁹ tales releuat ⁊ colligit / quos ſic deſpiciendo relinquit: et ſic decipitur ſepe diabolus. Job. v. c. Qui appꝛehendit ſapientes in aſtutia eoꝝ / et conſilium pꝛauoꝛum diſſipat. Et ſubdit q̄ mō: Saluū faciet egenum a gladio oꝛis eoꝝ / ⁊ de manu violēti pauperem. j. Regl'. xxx. c. dauid pueꝝ laſſatū ⁊ q̄ſi iutilē relictū aſſumit: ꝫ h̄ ꝙ diabol⁹ deuictos q̄ſi inutiles relinquit. Item cōtra hoc ꝙ diabolus recedit vt ſepius peccare faciat: ſepe ꝑuenit dominus diabolum reuerſurū: vt quaſi ſtultus inueniat ſe ſpoliatū ab eo / quē pꝛius poſſidebat. Hiere. xxij. c. Qui egreſſus eſt de loco iſto / nō reuertetur huc amplius. Item contra hoc ꝙ diabolus per frequens recidiuū vult inducere in deſperationem: facit ſepe dominus ꝙ eoipſo conuertitur peccatoꝛ / quo frequentius cecidit. j. Regl'. xxij. a. Conuenerunt ad dauid omnes qui oppꝛeſſi erant ere alieno.

B Heb. 7. a. De cōſe. diſ. 2. c. in calice, et. accipite.

Moꝛaliter. * c Ecce vnus qui euaſerat .i. ratio vel ſp̄ūſſcti inſpiratio / nūciauit abꝛe .i. pꝛelato / ſtragē quā fecerāt demones: vt ſuccurrat. Sed nota ꝙ diciẗ abꝛā hebꝛe⁹ .i. tranſitoꝛ. Nō eñ idoneus eſt pꝛelat⁹ ſuccurrere captiuis a diabolo niſi ſit tranſitoꝛ / nō querens hic manſionem: ſ futurā inq̄rens. Sꝫ non ſic hodie eſt: domos ⁊ domos conſtituunt ſibi pꝛelati. Mich. ij. c. ſm Septuaginta: Duces populi mei eijcientur de domibus delitiarum. Hiere. xxij. d. Ve qui dicit: Edificabo mihi domū latam ⁊ cenacula ſpacioſa: qui aperit ſibi feneſtras ⁊ facit laquearia cedrina: pingitq₃ ſynopide .i. ſanguine chꝛiſti: Dicit Glo. Hiero⁹. Nūq̄d regnabis / qm̄ cōferes te cedro: Matth. viij. c. Vulpes foueas habent: ⁊ volucres celi nidos: filius aūt hominis ⁊c̄. Et nota ꝙ abꝛā cū tribus ſocijs exiuit reducere captiuos: d Mambꝛe: qd interpꝛetatur viſio vel perſpicacia .i. intelligentia veritatis: e Eſchol: ignis .i. ardoꝛ charitatis: f Aner .i. lucerna / verbo .ſ. et exemplo. Rectus eſt oꝛdo: Pꝛimo eñ intelligētia veritatis: Secundo ardoꝛ charitatis: Tertio bonū opus et verbum pꝛedicationis. Berñ. Ardere parū eſt: lucere vanum eſt: ardere ⁊ lucere perfectum eſt. Joh. v. f. Erat iohānes lucerna ardenſ et lucens. Diabolus lucifer fuit: nō igneus ſed frigiduſ. Vñ ⁊ dicit Eſa. xiiij. d. Sedebo in monte / in lateribus aquilonis. g Numerauit expeditos. Expediti vernaculi / virtutes animi et opera bona / vel boni pꝛedicatoꝛes: quos pꝛelatus debet eligere ad auferendam pꝛedam diabolo: qui debent eſſe expediti .i. nō vxoꝛati: nec curioſitati / vel vanitati / vel voluptati dediti: ſ₃ vernaculi .i. humiles ⁊ ſimplices. Deuẗ. xx. c. vxoꝛati pꝛecipiuntur remanere a bello domini. Et debent eſſe trecenti .i. debent habere fidē crucꝭ: Thau eñ: ſiue Taph greca lr̄a ſignat trecētos: ⁊ habere debent fidē trinitatis ⁊ opera bona: Decē ⁊ octo eñ conſtant ex ternario ⁊ ſenario. Et nota ꝙ rex ſodomoꝝ occurrit abꝛe in ſaue / que eſt vallis regis: ⁊ ſignificat humilitatem. Hoc eſt ꝙ vana gloꝛia / ſepe hominem poſt victoꝛiam Deuẗ. 24. a.

* vitioꝛum in ſpecie

☞ a ¶ Benedictꝰ abrã deo excelſo .i. a deo excelſo. q.d. deꝰ excelſus multiplicet abrã in oibꝰ bonis. b ¶ Et bñdictꝰ deꝰ excelſus: q̃ſi hec victoria deo excelſo eſt aſſignãda: ⁊ ei grãrũactio ꝑ bñficijs exhibenda. c ¶ Et dedit ei deci/ mas. Hic primo legunt decime date ab abrã: ꝑmitie ꝟo ab abel. Dedit ei deci/ mas: in q̃ leui tanq̃ minor decimatꝰ eſt. e ¶ Leuo manũ: ſi/ cut faciunt iurantes. f ¶ A filo ſubteg/ minis vſq3 ad cor rigiã. Subtegmen/ eſt filũ qḋ ſtamini in/ texit: ſed corrigia de foris ligat: Et ſic no/ tat nec iteriora nec ex/ teriora munera .i. nec munꝰ a corde/ nec mu nus ab ore: nec munꝰ a manu velle ſuſcipe/ re: implens illud Eſa. xxxiij. c. Beatus qui excutit manꝰ ſuas ab omni munere. Ita fe/ cit moyſes/ ⁊ ſamuel. (q.5.c.dicat.) f ¶ Uſq3 ad corri giã. i. Reg. xij. a. Samuel ad iudeos: Cõuerſatus ſum co/ ram vobis ab adoleſcentia mea vſq3 ad diẽ hanc: ecce preſto ſum: loquimini corã dño ⁊ corã chriſto eius/ vtrũ bouẽ cu/ iuſq3 tulerim aut aſinũ: ſi quẽq3 calumniatus ſum: ſi oppreſ/ ſi aliquẽ: ſi de manu cuiuſq3 accepi munus: ⁊ contemnã illḋ hodie/ reſtituãq3 vobis. Et dixerunt: Nõ es calũniatus nos. E conuerſo videatis quid accidit gedeoni: qui poſt victori/ am munera accepit. Dixit eñ: Date mihi inaures ex preda veſtra: Et accipiẽs fecit ephot ex eis: ⁊ fornicatus eſt in eo omnis iſrl': Iudic. viij. e. g ¶ Ne dicas. i. ne dicere poſ/ ſis. q.d. nolo vendere libertatẽ meã. Cuius exemplũ reco/ lens martinus cardinalis: contentus quinq3 equitaturis: cui cũ vna illarũ q̃nq3 claudicaret: florẽtinꝰ epiſcopꝰ vnã dedit: Qui lõgo tpe poſt/ romã venit: ⁊ petijt patrociniũ martini. Cui: Permitte me prius recipe meã libertatẽ. Et reddidit ei equũ quẽ dederat ſibi: poſtea dixit ei: Si iuſtã habes cauſã/ ſtabo. Utinã tales eſſẽt oẽs. h ¶ Exceptis his ⁊c. ꝑtibꝰ. Interliñ. Iuſte cuiq3 tribuit qḋ ſuũ eſt.

a Bñdictꝰ abrã deo excel/
b ſo/ q̃ creauit celũ ⁊ terrã: ⁊ bñ/ nedictus deꝰ excelſus/ q̃ ꝓ/ tegente hoſtes in manibus
c tuis ſunt. Et dedit ei deci/ mas ex oibus. Dixit aũt rex
d ſodomoꝝ ad abrã: Dã mihi aïas/ cetera tolle tibi. Qui
e rñdit ei: Leuo manũ meã ad dñm meũ excelſũ/ poſſeſſorẽ
f celi ⁊ terre ꝙ a filo ſubtegmi
f nis vſq3 ad corrigiã calige/ nõ accipiã ex omibus q̃ tua
g ſũt: ne dicas/ ego ditaui abrã:
h exceptis his q̃ comederũt iu/ uenes/ ⁊ partibꝰ viroꝝ q̃ ve/ nerunt mecũ aner/ eſchol et mambre. Iſti accipiant par/ tes ſuas.

Moraliter. * vitioꝝ i ſpecie hũilitatis deijcit. Unñ fit ꝙ q̃ multa ⁊ mag/ na euaſerat/ ibi ſuccumbat. Qḋ ſignificat .i. Machab. vi. f. vbi legitur/ ꝙ eleaçarus oppreſſus fuit ab elephante quem ſtrauerat. Non ſic fecit dauid: ſed goliam. i. ſuperbũ diabo/ lum proprio gladio interfecit. Qḋ fit/ qñ quis ex ipſa temp/ tatione ſuperbie ſumit materiã humiliandi ſe. Berñ. Elata ſiquidẽ cogitatione pulſatus/ ſi ex eo ſumis occaſionẽ humi/ litatis: vt tanq̃ de ſupbo ⁊ abiecto homine ſentias de teipo: goliam golie gladio ſuperaſti. Poſt regẽ ſodomorũ occur/ rit melchiſedech. i. chriſtus cum gaudio ſuſcipiens de vitijs triumphantes: nõ permittens eos ſuccumbere. i. Cor. x. c. Fidelis deus/ q̃ nõ patiet ⁊c. Profert aũt melchiſedech pa/ nem ⁊ vinũ. i. chriſtus memoriã paſſionis ſue: que maxime valet ꝯtra temptationes. Per panẽ eñ caro chriſti: per vi/ num ſanguis intelligitur. Ioh. vi. d. Caro mea vere eſt cibꝰ: ⁊ ſanguis meus vere eſt potus. d ¶ Da mihi aïas. Hoc dicit diabolus prelato. Heu multi hodie prelati pactũ fece/ runt cũ diabolo: diabolus habet aïas: ipſi habẽt cetera om/ nia. i. lac ⁊ lanã. Et chriſtus qui ⁊ animas creauit/ ⁊ ſanguine ſuo redemit/ bona temporalia ei conceſſit: nihil habet quaſi ꝓſcriptꝰ. Gal. iij. a. Ante quoꝝ oculos ieſus chriſtus ꝓſcri Prouerb. i. b. ptus eſt/ diabolo. ſ. et prelatis. Nonne iam prelati multi ipſo facto dicunt diabolo: Mitte ſortẽ nobiſcũ: marſupiũ ſit vnũ

oim nrm. Et nota triplex dãnũ. Dãnũ aïaꝝ/ damnũ cor/ poꝝ/ dãnũ reꝝ. Primo ſuccurrit theologia: Secũdo phyſi ca. Unñ neceſſaria eſt. Eccl. xxxviij. a. Honora medicũ ꝓpter neceſſitatẽ. Tertio/ peritia legũ ſeculariũ. Hoc damnũ mini mũ: Unñ ⁊ hec ſciẽtia nouiſſimũ debet tenere locũ i ſcientijs. i. Cor. vi. a. Secula/ ria iudicia ſi habueri/ tis: contemptibiles q̃ ſunt in eccleſia conſti/ tuite ad iudicandum. A Prelati libenter acci/ piunt curã animaꝝ/ et tamẽ non curant eas. (23. q. 5. c. dicat.) Bern. Prelati copio ſiſſime charitatis ſũt in ſuſcipienda/ immo accipienda animarũ cura: at de his illis cu ra minor: ⁊ de anima/ rũ ſalute nouiſſima co gitatio eſt. e ¶ Le/ uo manũ. Ille leua/ re poteſt manus: qui excutit eas ab omi mu nere. Sunt aũt q̃dã q̃ munera nõ q̃rũt/ ſed oblata recipiũt: Et ſũt q̃dã q̃ nõ q̃runt/ ſʒ re/ ſpuũt/ tepide tñ: vñ ⁊ tãdem recipiunt. Sũt qui querunt ⁊ recipiunt. De his omnibus dic iob. xv. d. Ig/ nis deuorabit tabernacula coꝝ/ qui munera libenter accipi/ unt. Et qui ſunt illi docet Eſa. i. f. loquens ad hieruſalem: Principes tui infideles/ ſocij furum/ omnes diligunt mune/ ra: ſequuntur retributiones.

¶ Ca. XV.

H Is itaq3 tranſactis: factus eſt ſermo dñi ad abrã ꝑ viſionẽ di cẽs: Noli timere abram/ ego ꝓtector tuꝰ ſũ: ⁊ merces tua
i magna nimis. Dixitq3 abrã:
k Dñe deus/ q̃d dabis mihi?
l Ego vadã abſq3 liberis: ⁊ fi
m lius ꝓcuratoris domꝰ mee:
n iſte damaſcus elieçer. Ad/ diditq3 abrã: Mihi aũt nõ dediſti ſemen: ⁊ ecce verna/ culus meus heres meꝰ erit. Statimq3 ſermo dñi factus
o eſt ad eũ dicens: Non erit hic heres tuus: ſed qui egre/
p dietur de vtero tuo/ ipſum

¶ Expoſitio Ca. XV.

H Is itaq3 tranſactis ⁊c. i ¶ Magna nimis. Quia de preda nihil accipere voluiſti: ideo ero ꝓte/ ctor tuus ꝯtra hoſtes tuos: Et merces tua mag na nimis. i. ſupra merita. Uel incomprehenſibilis: iuxta illud Eſa. lxiiij. b. Oculus nõ vidit deus abſq3 te/ que prepa raſti expectantibus te. k ¶ Quid dabis mihi? q.d. quid valet mihi qḋ ꝓmittis/ cũ nõ habeã heredẽ? Et dicit hoc abrã nõ ex diffidentia: ſed ex deſiderio ſciendi quid daturus erat ei: Sicut beata virgo dixit: Quõ fiet iſtud? Nõ dubitando/ Luc. i. c. ſed modũ querendo. l ¶ Ego vadã ⁊c. q.d. Procurator meus elieçer filiũ habet/ cui hereditatẽ relinquere põt: ego ꝟo nõ: Quid igit mihi valet ꝓmiſſio tua/ cũ deſit heres? Et eſt ibi apoſiopiſis: que ſolet fieri cauſa gaudij vl' doloris/ vl' cõminationis. Et debet ſic ſuppleri: n ¶ Iſte damaſcus eſt filius elieçer/ ꝓcuratoris domꝰ mee. Ul' ſic. Iſte .ſ. damaſcus elieçer/ ſupple filius/ erit heres meus: cum nõ habeã ꝓprium. o ¶ Non erit. q.d. fruſtra hoc dicis: nõ erit ita: Non enim hic: p ¶ De vtero tuo. i. ſubſtantia: q.d. non habebis heredem adoptiuum: ſed naturalem. ☞ Suſpice celum.

¶ Myſtice. k ¶ Quid dabis. Noluit abram aliqḋ munꝰ accipere a rege ſodomoꝝ: ſed a deo querit remunerari: poſt victoriã hoſtiũ petens filiũ. Sic poſt victoriã vitioꝝ debet q̃libet eẽ ſollicitꝰ de ꝓle bono/ ⁊ ꝯuerſatione alioꝝ. Math. xix. d. Petrꝰ volens certificari de premio ſicut abrã: dic dño: Ecce nos reliq̃mꝰ omĩa: q̃d ḡ erit nobis? Hoc eſt qḋ hic dr: Quid dabis mihi? Et ſicut hic agit de ſemine: ita ibi. l ¶ Uadã abſq3 liberis. Hoc dicit chriſtus pri. q.d. non habeo filios ſpũales. m ¶ Filiꝰ ꝓcuratoris: ꝑ quẽ ſignifi/ cant iudei: qui putauerunt eſſe heredes chriſti. Unñ dixerunt Math. xxi. d. Ecce heres/ occidamꝰ eũ: ⁊ nr̃a erit heredi/ tas. Sʒ ꝑ hoc ꝑdiderũt ipſi hereditatẽ/ ⁊ trãſlata eſt ad alios .i. ad chriſtianos. Threñ. v. a. Trãſlata eſt hereditas nr̃a. p ¶ De vtero tuo. Omnes fideles nati ſunt de vtero chri ſti: quia eos per paſſionẽ in cruce peperit: cũ de latere eius

 * ſanguis noſtre

habebis heredẽ. Eduxitq;
a eũ foras/ ⁊ ait illi: Suſpice
b celũ/ ⁊ nũmera ſtellas ſi po/
c tes. Et dixit ei: Sic erit ſemẽ
tuũ. Credidit abrã dño: ⁊ re
d putatũ ẽ illi ad iuſticiã. Di/
xitq; ad eũ: Ego dñs q̇ edu/
e xi te de hur chaldeoꝝ: vt da
rẽ tibi terrã iſtã/ ⁊ poſſideres
f eã. At ille ait: Dñe de⁹/ vñ
ſcire poſſũ ꝙ poſſeſſur⁹ ſim
g eã? Et rñdẽs dñs: Sũme i/
quit mihi vaccã triennem/ et
capzã trimã/ ⁊ arietẽ annoꝝ
triũ: turturẽ q̃z et colũbam.
Qui tollẽs vniuerſa hec/ di
uiſit per mediũ: ⁊ vtraſq;
partes cõtra ſe altrinſec⁹ po/
ſuit. Aues aũt non diuiſit.
Deſcẽderũtq; volucres ſup
cadauera: et abigebat eas
abrã. Cũq; ſol occũberet: ſo
poz irruit ſup abzam: ⁊ hor/
h roz magnus ⁊ tenebzõſus i/
uaſit eũ. Dictũq; eſt ad eũ:
i Scitõ preñoſcens ꝙ pere/

a Suſpice celum. Solet queri vbi de⁹ promiſit abrae lucem eternã/ ſiue ſanctã: ſicut cantat in offertorio mortuorũ: ⁊ ſemini eius. Et dicunt quidã ꝙ hic: Suſpice celũ ⁊c. Iuxta illð Daniel. xij. b. Qui ad iuſticiam erudiũt multos: q̃ſi ſtelle in perpetuas eternitates. Vñ ſenſus eſt: Progeniem claram ⁊ vitã eternam/ que dicitur lux/ ꝓmiſit deus abre cum dixit: b Numera ſtellas. Glo. Rab. Duplex ſignificatio ꝓmiſſi ſeminis datur. Oſtenſio ſtellis dicit ei: Sic faciaz ſemẽ tuum .i. gentem chriſtianam: cuius tu pater futurus es/ in fide ſcz/ faciam reſurrectionis lumine coruſcare. Oſtenſa ſ͡ʒo arena/ dicitur: Sic erit ſemen tuum ⁊c. id eſt copioſa erit gens iudeorum: ſed arida ⁊ infecunda. d Ad iuſticiã .i. ad iuſtificationẽ: Fide eñ iuſtificatur homo. Ro. iij. c. Iuſticia dei eſt per fidẽ ieſu chriſti/ ſuper omnes qui credunt in eũ. Et eſt hic argumentũ/ ꝙ gratia cauſaliter precedit peccati remiſſionẽ. e De hur chaldeorum .i. de igne: Vel de ciuitate ſ͡m Ioſephum. f Dñe de⁹ ⁊c. Iudeus dicit/ ꝙ abzam in parte dubitauit: vñ ꝓpẽ illã heſitationẽ fuit ſemen ei⁹ in afflictione. Dñe deus. Interliñ. Signũ querit/ non temptando/ ſed ſperando/ ⁊ modum querendo. Hic mos inoleuit iudeis vt ſigna petant. j. Cor. j. d. g Sume inquit. q. d. imolabis mihi hec: ⁊ oſtendam tibi ſignum/ per hoc ꝙ acceptabo tuam oblationem. h Tenebzoſus: Vel quedam caligo tenebzoſa ſuperueniens: que incuſſit illi timozem: vel potius pauorem/ ſiue horrozem: que fuit pars ſigni.

B

Al. nõ hz ⁊ abrã
Ro.4.a.
Gal.3.a.
Jacob.2.d.
35.q.1.c.cũ igi tur.§. hec itaq;

Al. trãdit.

Semen tuum.

Myſtice. ✱ ſanguis noſtre redemptionis/ ⁊ aqua noſtre ablutionis exiuit. Eſa. xlvj. a. Audite me domus iacob: ⁊ omne reſiduum domus iſrael: qui poztamini a meo vtero/ ⁊ geſtamini a mea vulua vſq; ad ſenectã. Nota/ familiariter ſe dicit chriſt⁹ matrẽ: Peperit eñ nos cũ doloze magno/ i lecto duro ſat. .i. in cruce. Eſa. lxvj. c. Nunq̇d ego qui alios parere facio: ipſe non pariã/ dicit dominus? Peperit autẽ nos per latus dextrũ: quia de latere viri ſumpta fuit mulier/ per quã mortui eramus. Eſt igitur chriſtus mater: nihilomin⁹ eſt ⁊ pater: Sed pater/ creando ex nihilo: mater/ pariendo cum doloze magno. In partu ſ͡ʒo doloz eſt/ nõ ſolũ mr̃is/ ſed etiã fetus: Sic boni filij cũ pariunt chriſto p penitẽtiã/ dolozẽ habẽt i ↄtritiõe ⁊ carnis maceratione. Nõ eñ ſufficit doloz mr̃is .i. chriſti: ſ; exigit doloz filij. Matth. xvj. d. Si q̇s vult venire p⁹ me/ abneget ſemetipſũ: ⁊ tollat crucẽ ſuã ⁊ ſequat me. Suam dicit/ nõ meã. q. d. Doloz meus nõ ſufficit/ niſi aſſit ⁊ veſter. Iſti ſignũ habent ꝙ ſint filij chriſti/ qui ſtigmata crucis poztant. Gal. vlt. d. Stigmata chriſti iugiter in cozpe meo pozto. j. Joh. v. b. Tres ſunt qui teſtimonium dant in terra: ſpiritus/ aqua/ ⁊ ſanguis. Spiritus .ſ. charitatis: aqua/ lachrymaꝝ: ſanguis/ afflictionis carnis. Si hec tria relucent in te: teſtimoniũ habes ꝙ filius dei ſis: ſicut dicit btũs Berñ. Predicte clauſule debet addi: Et hi tres vnũ ſunt: imo vno deficiente/ adeſſe cetera nõ preſumas. Signanter autẽ ponitur ſpiritus vtrobiq;: ⁊ in teſtimonio qð datur in celo: ⁊ in illo qð in terra: q2 eadem eſt charitas vie ⁊ patrie. Charitas eñ nũq̃ excidit. j. Cor. xiij. c. Eſa. xxxj. d. Viuit dñs/ cui⁹ igniculus in ſion ⁊c. a Suſpice celũ. Hoc factũ eſt/ qñ chriſtus ozauit ad patrẽ. c Sic erit ſemen tuũ. Semẽ chriſti .i. fideles hic comparant ſtellis: ſup pulueri et arene: Vtrũq; bene conuenit: Boni eñ ſunt puluis per humilitatẽ: qua ſe omnibus viliozes reputant. Et ſicut puluis adheret pedibus: ita boni per humilitatem adherent humanitati chriſti. Matth. xj. d. Diſcite a me: q2 mitis ſum ⁊ humilis corde. Naũ. j. a. Dñs: nebule puluis pedũ ei⁹. Nebule/ ſcti: qui ſunt puluis adherens pedibus chriſti .i. humilitati eius. Berñ. Ver⁹ humilis nõ vult predicari humilis: ſed reputari vilis. Item arena ſunt: q2 continue fluctibus tribulationum tundunt. ij. Timoth. iij. c. Oẽs q̇ pie volũt viuere in chriſto ieſu/ perſecutionẽ patientur. Hiere. v. e. A facie mea non dolebitis/ qui poſui arenam terminũ mari. Item ſtelle ſunt: q2 magni ſũt: ſed modici apparent. Lucidi ſunt/ per bonã conuerſationẽ ⁊ bonã famam. Firmamento .i. chriſto affixi: fide/ ſpe ⁊ charitate. Phil. ij. b. Inter q̇s lucetis ſicut luminaria in mundo: verbum vite continentes. g Sume inquit mihi vaccã ⁊c. Chriſto dicitur/ vt ſumat ſibi .i. ad fidẽ colligat tria animalia .i. homines trib⁹ vitijs mancipatos. Per vaccã que agros habitat/ auari. Per arietem ducẽ gregis/ ſuperbi. Per capzã fetidam/ luxurioſi. Per turturẽ ⁊ colũbas: ſignificant boni: q2 tam boni q̃ mali vocant ad fidem. Matth. xiij. f. Simile eſt regnũ celozũ ſagene ⁊c. Eſa. lx. b. Omne pecus cedar congregabit tibi. Turtur ſoliuaga/ contẽplatiui ſolitarij: Columba/ gregatim volans/ congregationes religioſoꝝ. Vterq; gemitũ habet ꝓ cantu/ ⁊ ſimpliciter intuent: q2 omnes religioſi i valle lachrymarũ poſiti/ lugent nõ ꝓ ſuis tm̃: ſed ꝓ totius mundi peccatis: Et beati qui ſic lugent/ qm̃ ipſi conſolabunt: Matth. v. a. Animalia diuidunt: q2 inter malos ſemp ſunt iurgia ⁊ diſcordie: q2 vbi quilibet q̃rit qð ſuũ eſt/ nõ poteſt eſſe vnitas. j. Cor. iij. a. Cũ ſit inter vos zelus ⁊ ↄtentio/ nõne carnales eſtis? Aues aũt nõ diuidunt: q2 boni ſemp ſeruant vnitatẽ in vinculo pacis. Act. iiij. f. Multitudinis credentiũ erat coz vnũ ⁊c. Volucres deſcendentes/ ſunt demones: qui deſcendunt ſemp ſuper cadauera .i. in conſcientias peccatoꝝ. Sed abrã .i. chriſt⁹ abigit eos: dũ ad penitentiã peccatores expectat. In futuro ſ͡ʒo nõ abiget: ſ; permittit demonib⁹ eos diripere. Hiere. vij. f. Proiecit dñs ⁊ reliquit generationẽ furozis ſui. Et. j. eo. g. Erit morticinũ ꝓpl̃i huius in cibũ volucribus celi ⁊ beſtijs terre: ⁊ nõ erit qui abigat. g Sume inq̇t mihi vaccã ⁊c. Per vaccã/ humilis ſubiectio: Per capzã/ penitẽtia: Per arietẽ/ foztitudo: Per turturẽ/ caſtitas: Per colũbã charitas. Vacca triẽnis: q2 humil maiozi: eq̃li ⁊ minozi ſe ſ͡bijcit. Capza trima: ↄtritio/ ↄfeſſio/ ſatiſfactio. Aries triũ annoꝝ: q2 foztes debem⁹ eſſe ad iniurias/ ↄtumelias/ ṽbera. Aĩalia diuidunt: vt hũilitas exhibeat ſuo ſupiozi: i his q̃ ad deũ/ nõ i his q̃ ↄ deũ. In penitẽtia: ne q̇d nimis/ vel ne quid minus fiat. Foztitudo nõ ſit effrenata/ ſed diſcreta. Turtur ⁊ columba nõ diuidunt: q2 caſtitas mẽtis ⁊ cozpozis/ vtraq; exigit. Charitas ad deũ ⁊ proximum: vtraq; neceſſaria eſt. Volucres/ ſunt importune cogitatiões. Greg⁹. In ipſo ozonis ſacrificio ingerũt ſe iportune cogitatiões rape vel violare cupientes: ſ; manu ſancte diſcretionis debemus cuſtodire qð fozis offerimus: ne maligni ſpiritus ⁊ peruerſe cogitationes rapiant. Eccõ. x. a. Muſce mozientes/ perdunt ſuauitatem vnguenti. i Scito preñoſcẽs. Tria dicunt hic que fuerunt in chriſto per experientiam: et debent eſſe in nobis per imitationem. Peregrinatio: ſeruit⁹: afflictio. Peregrinatus eſt chriſt⁹: primo de celo in terrã deſcendens. Secundo de ciuitate extra poztã crucem baiulãs.

Al. tea.

C

Act.7.a.

Prouerb.13.b

Moraliter.

✱ Tertio de mundo

ẞ a ¶ Semen tuū: populus iſrael. b ¶ Affligent qua/
dringentis annis. Sed nōne ioſeph imperauit in egy/
pto: Quid eſt ergo ꝙ hic dicit̄: Affligent eos quadringentis
annis: Et apoſtolus ad Gal'.iij.c. dicit / ꝙ lex data eſt poſt
q̄dringentos ⁊ triginta annos. Sol'. Notandū ꝙ ab iſta ꝓ/
miſſione vſq; ad nati/
uitatē iſaac / fuerūt vi/
gintiquinq; anni: Et
a natiuitate iſaac vſq;
ad exitum de egypto
fuerūt q̄dringenti q̄n/
q; anni. Nos aūt q̄n/
q; annos reliquit moy
ſes / more ſacre ſcⁱptu/
re: que nō curat minu
tias numeroꝝ: ſed tm̄
limites. Et computat
h moyſeſ a natiuitate
iſaac. Stephanus vo
B in Act'.vij.c. et ap'ls
ad Gal'.iij.c. totū cō/
prehendūt ab iſta ꝓ/
miſſione vſq; ad exitū
de egypto. Qꝛ autem
hic dicit̄: Affligent
eos q̄dringentis
annis: ſic legendum
eſt: vt dicit Aug⁹: vt
hec determinatio: q̄/
dringēt' ānis: referat̄ ad hoc: Peregrinū erit. Et inter/
ponit̄: Affligēt eos ⁊c̄. Vel: Affligent eos q̄dringē/
tis annis. i. quadringenti anni in afflictione complebunt̄ a
natiuitate iſaac. ſ. Affligēt. Interliñ. extranei. Quadrin
gentis annis. Interliñ. Hiero⁹. In afflictione q̄drigenti
anni cōplebūt̄. e ¶ Generatiōe aūt q̄rta. Septuagita
dicūt / q̄nta. Sed q̄rta generatio refert̄ ad tribū ſacerdotalē.
Leui eñ genuit caath: q̄ amrā: q̄ aaron: q̄ eleaçar / qui cum
aaron egreſſus eſt de egypto. Nec dicas generationes pſo/
nas: ſȝ ſucceſſiones: vt tot ſint generatiōes / q̄tiens ibi legit̄
genuit. Qꝛ Septuagita dicūt / q̄nta: refert̄ ad regiā tribum.
Iudas eñ genuit phares: q̄ eſrō: q̄ arā: q̄ aminadab: q̄ naa/
ſon: q̄ ſalmon / qui cū patre egreſſuſ eſt de egypto. Scdm ſa
cerdotalē tribū ī quarta generatione: ſm regiā ī q̄nta rediȷt
pplus de egypto: ſicut dic̄ Glo. Dicit̄ aūt hic generatio / ſuc/
ceſſio pſonaꝝ: nō pſona: vt q̄tiens ponit̄ genuit / tot ſint ge/
neratiōeſ. Vñ patet ꝙ q̄nq; pſone / q̄ttuoꝛ generationes faci
unt. f ¶ Complete ſunt. Sed nōne digni erāt gehenna:
Sic ḡ mlto forti⁹ amiſſiōe terre. Preterea cū dicat Aug⁹ / ꝙ q̄
eſt in mortali / nō eſt digñ⁹ etiā pane quo veſcit̄. Sol'. Nō ſe/
quit̄: Iſte meruit gehennā: ḡ quālibet minorē penā: Ut for/
nicatione meret̄ q̄s gehēne incendiū: nō tñ ſuſpendiū. Aliq̄
dicunt ꝙ etiam videt̄ velle Aug⁹ / ꝙ om̄is qui eſt in mortali /
indign⁹ eſt om̄i bono: etiā vita ipſa. Sed certe nec adhuc ſe/
quit̄: Eſt indignus omni bono: ḡ eſt dign⁹ om̄i malo. Falla/
tia cōſequētiſ. Tñ aliq̄ dicūt / ꝙ amorrei digni erant amiſſio/
ne terre ſm merita ſua. Sȝ q̄ḋ dꝛ hic / intelligūt ſic: Nōdū
volebat eos expelli a terra ſua: expectās eos ad penitentiā.
Cōplete ſunt: Interliñ. vt iā debeāt amittere terrā ſuaȝ.
g ¶ Cinços ⁊c̄. Decē genteſ numerat hic / q̄s ꝓmittit dñs
ſe daturū ſemini abre. Cinei ſunt poſteri ietro / ſoceri moyſi:
q̄ fuerūt federati filijs iſrl': nō ſubditi. h ¶ Ceneceos: idē
ſunt pphi: q̄ ⁊ horrei: q̄s occiderūt filij eſau. i ¶ Cethmo/
neos: idē q̄ḋ euei: vnus pp̄ls de ſeptē. k ¶ Raphaim: gi
gantes: quoꝝ terrā obtinuerūt filij loth: moab ⁊ āmon. Vñ
⁊ terra eoꝝ terra gigantum dicit̄.

Moraliter. * Tertio de mundo ad celū rediens. Luc'.xix.b. Homo
quidā nobiliſ abijt in regionē longinquā / accipere ſibi regnū
⁊ reuerti: Et nos ſimiliter debemus peregrinari hic / tripli/
cit̄. Primo / ꝑ humilitatē: Secūdo / per penitētiā: Et ſic ter/
tio peregrinabimur cū ipſo in celū. Qui nō hȝ p̄mā et ſecū/
dā peregrinatiōeſ: nō habebit tertiā. In cui⁹ ſignū dñs poſt
reſurrectionē ⁊ peregrin⁹ apparuit / ⁊ in forma peregrini. q. d.
ſolis peregrinis apparebo in glr̄ia. Vis audire de p̄ma pere/
grinatiōe / ꝙ ſine illa nō habeat̄ tertia. Matth.xviij.a. Amē
dico vobis: niſi ꝯuerſi fueritis ⁊ efficiamini ſicut paruuli: nō
intrabit' ī regnū celo/
rū. Audi ⁊ de ſecūda:
Nonne oportuit pati
chriſtū: ⁊ ſic ītrare glo
riā ſuaȝ: Luc'. vlt'. d.
Stult⁹ eſt q̄ ꝑ aliā viā
vult aſcendere in celū
q̄ʒ chriſt⁹ aſcēdit: quia
nemo aſcēdit ī celū / ni
ſi q̄ deſcēdit de celo:
fili⁹ hoīs: caput. ſ. cū
corpe. Itē ſeruit⁹ ī eo
fuit ⁊ laboris afflictio.
Eſa.xliij.d. Seruire
me feciſt' in pctis ve/
ſtris: ⁊ p̄buiſtis mihi
laborē ī iniq̄tatib⁹ ve/
ſtris. Et nos debem⁹
adinuicē ſeruire. Gal'.
v.b. Per charitatem
ſpūs ſeruite īuicē. Itē
affligere noſ debem⁹:
qꝛ dñs libat afflictoſ.
Exo.iij.b. Vidi affli/
ctionē pp̄li mei ī egypto: ⁊ ſciēs dolorē ei⁹ / deſcendi vt liberē
eū. Ad hec tria īuitat nos dñs Matth.xvj.d. Si q̄s vult ve/
nire poſt me: abneget ſemetipſū / Ecce peregrinatio magna
q̄dē: q̄ hō exit a ſuis poſſeſſionib⁹ / a ſuis parentibus / a ſeipo:
Et tollat crucē ſuā / Ecce ſuit⁹: Et ſequat̄ me / Ecce afflictio.
Peregrini reuertent̄ ad patriā. Hiere.xxx.a. Cōuertā eos
ad terrā quā dedi prīb⁹ eoꝝ / ⁊ poſſidebūt eā. Serui liberta/
tē habebunt. Ro.viij.d. Ipſa creatura liberabit̄ a ſeruitute
corruptiōis / in libertatē glr̄ie filioꝝ dei. Afflicti delitias īue/
niēt. Hiere.xxxj.a. Popul⁹ q̄ remāſerat gladio / vadet ad re/
quiē ſuā iſrl'. Eſa.lj.g. Ecce tuli de manu tua calicē ſoporis:
fundū calic' īdignatiōis mee: nō adijcias vt bibas illū vltra.
Dñs calicē hȝ ī manu ſua: ī cui⁹ fundo ſūt feces: ſupius vinū
clarū ⁊ merū / in medio mixtū. Feces / ſūt pene dānatoꝝ / vbi
nihil eſt vini. i. gaudij. Vinū meꝝ / iocūditas btōꝝ: vbi nihil
eſt fec'. i. triſticie vl' dolor'. Mixtū / gaudiū pſenſ: q̄ḋ multis
amaritudinib⁹ eſt reſpſū: q̄ dñs modo potat: Sȝ ī fine pota/
bit infimo ⁊ ſupmo. Ps̄. Calix ī manu dñi vini meri / plenus
mixto ⁊c̄. vſq;: bibēt om̄es pctōres terre. c ¶ Egredient
cū multa ſubſtantia. i. cū mltitudine bonoꝝ operū. Bo
na eñ opera ſunt diuitie q̄bus redimimur a penis ꝓ pecca/
tis debit'. Prouerb.xiij.b. Redēptio viri ꝓprie diuitie. Iu
ſti paupes ingrediunt̄ / ſ diuites egrediunt̄: Mali vo ⁊ pau
peres īgrediunt̄ ⁊ paupes egrediunt̄. Eccs.v.d. Miſerabi
lis prorſus īfirmitas: quō venit / ſic reuertet̄ / paup. d ¶ Tu
aūt ibis ad prēs tuoſ: liberādos a limbo īferni. e ¶ Ge
neratiōe aūt q̄rta reuertet̄ huc. Pria generatio / nate:
ſecūda / culpe: tertia / grē: q̄rta / glorie. In hac reuertemur ad
patriā / a q̄ ī mō pegrinamur. ij. Cor'.v.b. Dū ſum⁹ ī h corpe
peregrinamur a dño. Vl' prima generatio / cogitatiōis: ſecū/
da / locutiōis: tertia opis: q̄rta / pſeuerantie: q̄ ſola coronat̄. j.
Cor'.ix.d. Oēs q̄ ī ſtadio ſūt / oēs q̄dē currūt: ſ vn⁹ accipit
brauiū. ſ. pſeuerās. ij. Timoth.ij.a. Nō coronabit̄ niſi q̄ le/
gitime certauerit. Matth.x.c. Qui pſenerauerit vſq; ī finē
h ſalu⁹ erit. Vl' p̄ma generatio ſine prē ⁊ ſine mrē: adā. Se/
cunda de prē ſine mrē: eua. Tertia de prē ⁊ mrē: abel / cain:
He treſ perierūt: Venit q̄rta de mrē ſine prē: chriſt⁹: q̄ aliaſ
repauit. Et hoc eſt: Quarta generatione reuertent̄ huc.

a grinū futuꝝ ſit ſemē tuū in
terra nō ſua: ⁊ ſubijciēt eos
b ſeruituti: ⁊ affligēt q̄dringē/
tis anniſ. Verūtñ gentē cui
ſeruituri ſūt / ego iudicabo:
c ⁊ poſt hec egrēdiet̄ cū mag/
d na ſubſtātia. Tu aūt ibis ad
patres tuos in pace: ſepult⁹
e in ſenectute bona. Genera/
tione aūt q̄rta reuertet̄ huc:
f Necdū eñ cōplete ſūt iniq̄/
tates amorreorum / vſq; ad
pſenſ tps. Cū ḡ occubuiſſet
ſol: facta eſt caligo tenebro/
ſa: ⁊ appuit cliban⁹ fumanſ:
⁊ lampas ignis trāſiens iter
diuiſiones illas. In die illo
pepigit dñs cū abrā fedus
dicēſ: Semini tuo dabo trā
hāc: a fluuio egypti vſq; ad
g fluuiū † magnū euphraten.
h i Cineōſ ⁊ ceneceōſ ⁊ cethmō
neos / ⁊ etheos ⁊ phereçeoſ:
k raphaim q̄ʒ et amorreos et
chananeos et gergeſeos et
iebuſeos.

¶ Capitulum. XVI.

Sit ſarai vxor abrā
nō genuerat liberoſ:
ſ habēs ancillā egy/
ptiam noīe agar / dixit mari/
to ſuo: Ecce ꝯcluſit me dñs
l ne parerē: Ingrēdē ad ācil/
lam meā / ſi forte ſaltē ex illa

25.q.7.c.ſi de rebus.

Al'. nō habet † magnum.

† Iob.3.b

A

32.q.4.c. dixit ſara. et ea.q.§.1. in pn. et.c. q̄s ignoret. et q.7.c. tm̄ valet. et 56. diſ.c. hiſtria ei.

Ps̄.74.

Sit ſarai vxor abre ⁊c̄. ¶ Expoſi. Ca. XVI.
l Ingredere ad ācillā meā. Sȝ nōne lamech
reprehenſus ē: q̄ p̄mo diuiſit carnē ſuā ī duas ⁊ multo

fortius abram

fortl⁹ abꝛã debuit rep̃hendi: q̃ poſt illi⁹ rep̃henſionē idē fecit. Sʒ dicim⁹ q̧ lamech h̃ fecit ex libidīe ⁊ ꝓꝓa auctoritate: abꝛã ṽo pl⁹ amoꝛe ꝓlis ⁊ diuina diſpēſatiōe. Raban⁹ aũt tripliciꝉ excuſat abꝛã de coitu iſto: Per legē nōdũ ꝓmulgatã de diuoꝛtio: ꝑ itētionē abꝛe de ꝓle habēda: ꝑ volũtatē vxorꝭ. a Suſcipiã ⁊c̃. Interliñ. mihi adoptando.

Al. ꝉ liberos. Al. ꝉ acq̃euiſſet b Cõtra me. Hoc dic/ñ qꝛ abꝛã ꝑſeq̃reꝉ ſarai: ſʒ qꝛ diſſimulabat factũ agar/ac ſi neſciret. c Deſpectui me hʒ. Interliñ. q̃ſi de herede ꝑſumens. Al. ꝉ ceperat. d Affligēte. Utrũ verbis an verberib⁹/ incertum eſt. e In via ſur in deſerto. Interliñ. Cõſequēt egyptia in via ſur/ que ꝑ heremũ ducit ad egyptũ: feſtiabat ire egyptum. Al. ꝉ ſinu ſuo. f A facie dñe mee ſarai ego fugio. Mirũ eſt q̧ nõ dixit/vetule illiuſ. g Multiplicans ⁊c̃. Interliñ. Ex perſona dei loquiꝉ ãgel⁹. Al. nõ hʒ ꝉ aque h Uocabiſq; ⁊c̃. In veteri teſtamento īuenis q̃ttuoꝛ ꝑſonas q̃bus añ natiuitatē impoſitũ ē nomē a dño: Hiſmael/ hic: Iſaac. j. xvij. b. Sanſon. Iudic/. xiij. a. Sm aliam litterã. Ioſiaſ. iij. Re. xiij. a. Qd aũt legitur Eſa. xlv. a. Chꝛiſto meo cyro cui⁹ app̃hēdi dexterã ⁊c̃.

23. q. 4. c. qñ. et c. ſi eccleſia. et 32. q. 4. c. recurrat.

B

C

a ſuſcipiã ꝉ filioſ. Cũq; ille ꝉ acq̃eſceret dep̃canti: tulit agar egyptiã ancillã ſuã/poſt annos decē q̃ hitare ꝉ cepant in terrã chanaã: ⁊ dedit eã viro ſuo vxoꝛē. Qui igreſſus eſt ad eã. At illa ↄcepiſſe ſe videſ/deſpexit dominã ſuã.
b Dixitq; ſarai ad abꝛã: Inique agis ↄtrã me. Ego dedi ancillã meã i ꝉ ſinũ tuũ: q̃ vi
c dēs q̧ ↄcepit: deſpectui me habet. Iudicet dñs iter me ⁊ te. Cui rñdēs abꝛã: ecce ait ancilla tua i manu tua ē:
d vtere ea vt libet. Affligentē igiꝉ eã ſarai: fugam iniit. Cũq; iueniſſet illã ãgel⁹ dñi iux fontē ꝉ aque i ſolitudine q̃ ē
e in via ſur i deſerto: dixit ad illã: Agar ancilla ſarai vñ venis: ⁊ q̃ vadis? Que rñ
f dit: A faciē ſarai dñe mee ego fugio. Dixitq; ei angel⁹ dñi: Reuertere ad dominã tuã: ⁊ humiliare ſub manu
g ipſi⁹. Et rurſũ: Multiplicãſ inq̃t multiplicabo ſemē tuũ:

terã ⁊c̃. Ubi videꝉ dñs īpoſuiſſe nomē ipſi cyro nōdũ nato. Dicim⁹ q̧ nõ impoſuit ei nomen: qꝛ nõ dixit: Uocabiꝉ cyr⁹: vel cyrus erit nomen eius/ſed tñ qd futurũ erat p̃dixit. Similiter balaã Nu. xxiiij. c. ꝓphetauit de beata virgine: appellando eã quodã nomine: qd interpꝛetatur ſtella maris: ſicut hoc nomē/maria. In nouo teſtamento duos īuenis/q̃b⁹ poſitũ eſt nomen a dño/. Iohes baptiſta: Luc/. j. a. et Ieſus. Eo. c. Sed nonne Eſa. vij. c. impoſitũ eſt chꝛiſto ⁊ aliõ nomē: vbi diciꝉ: Et vocabitur nomē ei⁹ emanuel. i Hic erit ferus homo: Ul/ ruſticus ſm alios. Hiero⁹. In hebꝛeo habeꝉ/phara: qd interpꝛetaꝉ onager: ſignificat ſemen eius habitaturũ in deſerto. i. ſarrhacenos vagos/incertiſ ſedibus: q̃ omnes gentes quibus deſertũ ex latere iungiꝉ incurſantes/impugnanꝉ ab omnib⁹. k Manus eius cõtra omnes. Hoc nõ in ipſo/ſed in ſuis poſteris completũ eſt. l Et eregiõe. i. ↄ fratres: qd nõ ipſe/ſʒ cedar fili⁹ ei⁹ feciſſe legiꝉ. m Fratrũ ſuoꝝ. Interliñ. q̃ de ſemine abꝛe. n Figet tabernaculũ. Interliñ. militabit. o Uidiſti me. Interliñ. ꝓpiti⁹ fuiſti. p Poſterioꝛa. Foꝛte angel⁹ q̃ loquebaꝉ ei apparuit i foꝛma hũana: cui⁹ poſterioꝛa vidit.

q Poſtq̃ vo ⁊c̃. In (Expoſitio Ca. XVII.
hoc capitulo continetur mutatio nominis abꝛã ⁊ ſarai: ⁊ pactum circumciſiōis. r Ego deus: qui poſſum humiliare ⁊ exaltare. t Ambula coꝛam me. Pꝛouerb. iiij. d. Uias que a dextris ſunt nouit dñs: peruerſe ṽo ſunt que ſũt a ſiniſtriſ. Ambula coꝛam me: ſm placitum meũ. v Eſto ꝑfect⁹. Interliñ. vt non timoꝛe/ ſʒ amoꝛe ſeruias. x Ponã q́ʒ fed⁹. Interliñ. ꝑmiſſionē.

℣ Cecidit abꝛam

q Poſtq̃ vo ⁊c̃. Abꝛã accedēs ad cētenariũ ãnoꝝ: recepit ꝑmiſſionē de habēdo filio. ſ. iſaac: ⁊ mutationē nois. In q̃ ſigaꝉ q̧ hõ accedēs ad ꝑfectionē moꝝũ: recipit ꝑmiſſionē de habendo riſu eterno: ⁊ mutationē nois ⁊ dilatationē. Unñ iacob trãſito iaboch/qd iterp̃taꝉ puluis vꝉ lucta: vocaꝉ iſrꝉ.

Allegoꝛice et moꝛaliter.

⁊ nõ numerabiꝉ p̃ multitudine. Ac deincepſ/ecce ait ꝉ cõ
b cepiſti ⁊ paries filiũ: vocabiſq; nomē ei⁹ hiſmael: eo q̧ audierit dñſ afflictionē tuã.
i k Hic erit ferus hõ: man⁹ ei⁹ ↄtra oēs/ ⁊ man⁹ omniũ ↄtra
l eũ: et eregione vniuerſoꝝũ
m n frãtrũ ſuoꝝ figet tãbernacula. Uocauit aũt nomē dñi q̃ loq̃baꝉ ad eã: tu de⁹ q̃ vidiſti
o mē. Dixit eñ: ꝑfecto h̃ vidi
p poſterioꝛa videtꝭ me. Propterea appellauit puteũ illũ puteũ viuētꝭ ⁊ vidētꝭ me: ipe ē iter cadeſ ⁊ barad. Pepit q; agar abꝛe filiũ: q̃ vocauit nomē eius hiſmael. Octoginta ⁊ ſex ãnoꝝ abꝛã erat/ qñ pepit ei agar hiſmaelem.

q Poſtq; Ca. XVII.
P verõ nonaginta ⁊ noue ãnoꝝ eſſe cepat/
r apparuit ei dominus: di
s xitq; ad eum: Egõ de⁹ om
t nipotens: Ambula coꝛam
v x me ⁊ eſtõ perfectus. Ponã q; fedus meum iter me ⁊ te:

Oſee. j. d. Et erit i loco vbi diceꝉ eiſ: ñ ꝑpl's me⁹ vos: diceꝉ eis filij dei viuētiſ/ Ecce mutatio nois. Primo eñ nõ ꝑpl's: mõ filij dicũtur dei. r Dñs. Hic notaꝉ ꝑfectus in gratia. s Ego deus/ Ecce ſtat⁹ incipiētiũ: Ambula: ꝑficientium. Eſto ꝑfect⁹: ꝑfectoꝝ. De⁹/ iterp̃taꝉ videns. Hic igiꝉ duo conſideranda ſũt que dicit: Ego de⁹ omnipotens. Corã vidente erubeſcim⁹ peccare: Coꝛam potente timemus. Pudorem igiꝉ ⁊ timoꝛē nobis incutit: cũ dicit: Ego ſũ de⁹ oīpotēs. Eccl. xv. d. Fortꝭ i potētia: ⁊ vidēs oēs ſine intermiſſione: Oculi dñi ad timentes eum. Pudoꝛ igiꝉ videntiſ: ⁊ timoꝛ potentis nos reuocent a peccato. Quia ṽo declinare a malo non ſufficit niſi fiat bonum: ſubditur: t Ambula corã: .i. ſm beneplacitum meum. Mich. vj. c. Indicabo tibi homo

Al. ꝉ cõcipies. Iudic/. 13. b. Luc/. 1. c.

B

A

quid ſit bonũ: ⁊ q̃d requirat dñs a te: vtiq; facere iudiciũ et diligere miſericoꝛdiã: ⁊ ſollicitum ambulare coꝛam deo tuo. Boetius in conſolatiōe phie: Magna eſt nobis neceſſitas bene agendi: ſi diſſimulare non volumus: quia cuncta agim⁹ ante oculos iudicis cuncta cernentis. x Ponãmq; fedus. Hic pꝛomittit deus pater omnibus fidelibus dare. ſ. filium ſuum in fedus pacis ⁊ recõciliatiõis. Eſa. xlix. c. Dedi te in fedus populi mei. Fili⁹ dicitur fedus inter nos ⁊ patrem: quia medius: vnde mediatoꝛ dei ⁊ hominũ eſt ⁊ diciꝉ: j. Timoth. ij. d. Item federis ſignũ in altũ poniꝉ: ⁊ ipſe in alto ſuſpenſus eſt/inter celum ⁊ terram: vt irã patris in ſe reciperet: opponens ſe pꝛo nobis. Ps. In me tranſierunt ire tue ⁊c̃. Sap. xviij. c. Cõmotio in heremo facta eſt multitudinis: ſed non diu permanſit ira tua: Properans eñ homo ſine querela depꝛecari pꝛo populis: ſeruitutis ſue ſcutũ opponens ⁊ oꝛationē/ ⁊ per incenſũ depꝛecationem allegans: reſtitit ire tue: ⁊ finem impoſuit neceſſitati. Ita fecit chꝛiſtus/ ſicut facit mater/qñ pater vult filiũ verberare: ſub pallio ſuo ꝓtegit eũ. Eſa. xlix. a. Sub vmbꝛa manus ſue pꝛotexit me. Manuſ patris/fili⁹: qꝛ pater per filium operaꝉ. Umbꝛa manus/caro chꝛiſti: cuius foſſis abſcondi perutile eſt. Eſa. ij. c. Ingredere i petrã: ⁊ abſcõdere i foſſa humo a facie timoꝛis dñi. Umbꝛa illa eſt ſana q̃ eſt in foſſis terre: ⁊ ideo deſiderat ſpõſa Cantiſ. ij. a. Sub vmbꝛa illi⁹ quã deſiderabã ſedi: ne terroꝛ ire tue terreret me. Arbor eñ eſtũ ↄtinet i ſe: ⁊ ꝓtegit ſedentes ſub ſe. Exo. xxxiij. d. Protegã te dextera mea donec tranſeã: tollã manũ meã/et videbis poſteriora mea. i. fidē incarnatiōis habeb: Et ego ꝓtegã te dextera mea. i. filio meo. Ps. 87.

* Multiplicabo ⁊c̃.

☞ b Cecidit abꝛam. Similē Daniel. x. b. Boni cadunt in faciē humiliando ſe in conſpectu dei/ videntes vbi cadunt: in quo diſcretio. Phil. iij. c. In anterioꝛa ſe extendentes / poſterioꝛū obliti. Mali cadunt retro/ nō videntes vbi cadunt. Eccl. xix. d. Eſt q̄ nequiter ſe humiliat. De quo caſu. j. xlix. c. Fiat dan coluber in via: ceraſtes in ſemita moꝛdens vngulas eq̄ vt cadat aſcenſoꝛ eius retro. c Ego ſum. Interlin. immutabili/ter. d Et pactū meū tecū. q. d. ſicut ego ſū imutabilis: ita ꝛ pactum meum tecū immutabile erit. e Nec vltra vocabitur. Dicunt hebꝛei q̄ deus ex nomine ſuo/ quod apud illos tetragrammaton eſt: he litterā abꝛae et ſare addiderit. Dicebatur autē abꝛam/ qȯ eſt pater excelſus: poſtea dictus eſt abꝛaā/ qȯ eſt pater multarū: nā gentiū in nomine nō habetur/ ſꝫ ſubauditꝰ. Nec mirandū/ q̄ cū apud grecos et nos. a. lr̄a videatꝰ addita: apȯ hebꝛeos/ he lr̄a addita dicatꝰ: idioma enī hebꝛee lingue/ he conſueuit ſcribere ꝛ. a. legere: ſicut econtrario/ he/ pronunciare. a. ſcribere. f Regeſqꝫ: dauid/ ezechias/ et alij bene ſe ꝛ ſubditos regentes. g Pactum/ circūciſionis. ſ. h Federe ſempiterno. Nō q̄ circūciſio ſempiterna fuerit ꝛ in perpetuū obſeruanda: ſed figuratū per circumciſionem/ ſempiternū eſt. ſ. mundicia coꝛdis. i Deus tuꝰ: volūtate/ q̄ ſum poteſtate. k Poſſeſſionē eternā. Interlin. q2 aliqd̄ eternū p̄ eā figuratꝰ. Vl̄ eternā. i. in hoc ſeculo habēdā. Poſſeſſionē eternā. Augꝰ. Scṗtura vocat eternū/ cuius finis nō conſtituitꝰ: aut qȯ nō ita fit/ vt deinceps nō ſit faciendū. i. qȯ ita fit q̄ iterū ſit agendum/ q̄ntum pertinet ad agentē: ſicut celebꝛatio miſſe ꝛ huiuſmodi: q̄ ita fit/ vt ſemper ſit facienda tempoꝛe ſuo. Dicitur etiā eternum qȯ fine caret ꝛ principio/ ꝛ quod cū ſeculo durat/ q̄ntum pertinet ad curam vel poteſtatem facientis. Vn̄: Seruiet eternum/ qui paruo neſciet vti. l Circumcidetur. Modo exponit pactum. Glo. Strab. Tribus de cauſis hoc precipitur abꝛae. Pꝛimo/ vt per obedientiā mādati placeat/ p̄ cuius p̄uaricationē adā diſplicuerat. Secundo/ vt hoc ſigno a ceteri nationibꝰ diſcerneretꝰ. Tertio/ vt in eo membꝛo circūciſus quo libido ſolet dominari: caſtitatē ſibi ſeruandā ꝛ ipudicitiā recidendā cognoſceret. Vel propter remediū oꝛiginalis peccati/ ꝛ xp̄ī myſteriū: vt ſicut ī carne: ſic in coꝛde fiat in baptiſmo/ ī penitētia/ ꝛ ī generali reſurrectiōe pleniſſime. Et ſic hic ī circūciſiōe nomē nouū ipoſitū ē abꝛae ꝛ ſare: ſic hebꝛei ī circūciſiōe ſp̄ iponūt noīa puerꝭ: ꝛ nos ī baptiſmo. ☞ Maſculus cuius

Moralit. * a Multiplicabo ꝛc. Nimis ſubito multiplicata eſt eccleſia: Et timendū eſt q̄ vitijs: Multiplicatio enī tēpoꝛalium: vt dicitꝰ: innuit diminutionē ſpiritualiū. Eſa. ix. a. Multiplicaſti gentē/ non magnificaſti leticiaꝫ. Et dicit Bern̄. ſuper hoc: Vere non magnificaſti leticiam/ cū nihil minus appareat deceſſiſſe meriti q̄ꝫ muneri acceſſiſſe. b Cecidit. Audita promiſſione multiplicationis/ humiliatꝰ abꝛaam/ q̄ſi gratias agens deo/ a quo omnia recognoſcit. Eccſ. j. b. Ad locum vnde exeunt flumina reuertuntur/ vt iterum fluant. Et quia ſe humiliauit abꝛaam in promiſſo: ampliatur ꝛ confirmatur promiſſio. Unde ſubditur: c Ego ſum/ et pactum meum tecum. q. d. ſicut ego ſum immutabilis: ſic promiſſio tibi facta. Unde ſuper illud: Reſpexit deus humilitatem ancille ſue; dicit Bern̄. Quo merito queris: quia

Margin: j. co. 6. — c. † ponam. — Eccl. 44. c. Ro. 4. c. — ſocius li. epiſtolarum. 1. — Luc. 1. e.

a ꝛ multiplicabo te vehementer nimis. Cecidit abꝛā pronus in faciē. Dixitqꝫ ei deus: Egȯ ſū/ ꝛ † pactum meum tecū: eriſqꝫ pater multarū gentiū. Nec vltra vocabitꝰ nomē tuū abꝛam: ſed appellaberis abꝛaam: q2 patrē multarū gentiū conſtitui te: Faciāqꝫ te creſcere vehementiſſime: et ponam in gentibus: regeſqꝫ ex te egredientꝰ: Et ſtatuā pactum meū inter me et te/ ꝛ inter ſemen tuum poſt te in generationibus ſuis federe ſempiterno: vt ſim deus tuus ꝛ ſeminis tui poſt te. Daboqꝫ tibi ꝛ ſemini tuo terram peregrinationis tue: omnē terrā chanaan in poſſeſſionem eternā/ eroqꝫ deꝰ eoꝛum. Dixit iterum deꝰ ad abꝛaā: Et tu ergo cuſtodies pactū meū: ꝛ ſemē tuū poſt te in generatiōibꝰ ſuis. Hoc eſt pactū quod obſeruabitis inter me ꝛ vos ꝛ ſemē tuum poſt te: Circūcidetur ex vobis ōme maſculinū: ꝛ circūcidetꝭ carnē p̄putij veſtri:

(Margin letters b c d e f g h i k l m beside the lines of the biblical text.)

mentem eius meritum non occupabat humanum: quo minus influeret dei gratie plenitudo. Inuenit gratia vas vacuum/ ꝛ affluenter intrauit. Etiam phariſeus vacuus receſſit: quia plenitudinem ſimulauit: Publicanus ꝟo qui ſe exinanire ꝛ vas vacuum exhibere curauit/ gratiam retulit ampliorem: Luc. xviij. c.

d Pactū meum. Dominus init pactū cum pꝛelato: aliter nō poſſet fieri pater multarū gentiū. j. Coꝛ. xv. d. Gratia dei ſum id qȯ ſum. De hoc pacto Eſa. xxij. f. Uocabo eliachim ſeruuꝫ meum/ filiuꝫ helchie: ꝛ induam eum tunica tua. i. poteſtate pꝛelationis. Eliachim enī interpꝛetatur/ dei mei reſurrectio: ꝛ pꝛelatuſ debet reſuſcitare animas moꝛientes. e Nec vltra vocabitur. Non vult dominus vt pꝛelatus attendat gradū ſue dignitatis ꝛ vocari ſe velit abꝛaam. i. pater excelſus: immo ſeruus ſeruoꝛū: vt oībus ſeruiat. j. Coꝛ. ix. c. Cum eſſem liber ex omnibus/ omnium me ſeruum feci. Et chꝛiſtus qui erat pater excelſus/ factus eſt ſeruus: qui cū in foꝛma dei eſſet: exinaniuit ſemetipſum/ foꝛmam ſerui accipiens: Phil. ij. a. l Circumcidetur. In carnali circūciſione ſpiritualis nobis indicitur. Indicitur in pꝛeſenti: et pꝛefiguratꝰ futura: quando omnis coꝛruptio abſcidetur a nobis: qn̄. ſ. moꝛtale hoc/ induet immoꝛtalitatē ꝛc. j. Coꝛ. xv. g. In pꝛeſenti etiam nobis duplex circumciſio pꝛetenditur: mentis ꝛ carnis. i. interioꝛum ꝛ exterioꝝ: que miniſterio coꝛpoꝛis fiunt. Et hec duplex circūciſio notatꝰ Ezech. xliiij. b. vbi dicitur: Sufficiant vobis ſcelera veſtra domus iſrl̄: q2 inducitis filios alienos incircūciſos carne ꝛ coꝛde. i. cogitatione ꝛ opere/ ī ſanctuariū domini. Hic arguitur qui malis dat beneficia eccleſiaſtica. Debet autē circumcidi lingua/ ne loquatur falſa vel ocioſa. Pes/ ne currat ad illicita. Manus/ ne accipiat libenter munera/ ꝛ ne perpetret mala. Auris/ ne audiat ſanguinem. i. detractionem. Oculus/ ne videat vanitatem. Eſa. xxxiij. b. Quis ex vobis habitabit cum ardoꝛibus ſempiterniſ. i. in gloꝛia: vbi omneſ charitate ardebūt: Et cum vellet dicere/ circumciſi/ dixit/ in modum circumciſioniſ. Qui ambulat in iuſticijs/ Ecce pedum circūciſio: Qui loquitꝰ veritatē/ Ecce lingue: Qui pꝛoijcit auariciā ex calūnia/ ꝛ excutit manus ſuas ab omni munere/ Ecce manꝰ: Qui obturat aures ſuas ne audiat ſanguinē/ Ecce auriū: Et claudit oculos ſuos ne videat malū/ Ecce oculoꝛū. Malū aūt dico omne illicitum. Gregꝰ. Non licet intueri qȯ nō licet cōcupiſci. Dominus duobus modis circumcidit nos: baptiſmo/ ꝛ immiſſione tribulationū: vt bene purgetꝰ ſanies vulneris noſtri: quo fuimꝰ vulnerati in adam. m Omne maſculinū ꝛc. Maſculi. i. boni/ ſiue opera bona/ iubentur circūcidi: de feminis nō iubetꝰ. i. de maliſ: Mala enī nō circūcidi: ſed penitus debent abſcindi. Vn̄ de aſa rege iude legitur iij. Regꝭ. xv. b. q̄ abſtulit omnes effeminatos de terra. Nō ſic pharao: ſed mares pꝛoiecit ꝛ abſcidit/ ꝛ feminas reſeruauit: Exo. j. c. Hec eſt circumciſio diaboli. In circumciſione domini/ boni circumciduntur. i. purgantur. Malach. iij. b. Sedebit conflans ꝛ emundans argentum: ꝛ purgabit filios leui. i. bonos: qui addiderunt fidei opera bona. Joh. xv. a. Omnem palmitem in me non ferentem fructū/ tollet eū: et omnem qui fert fructū purgabit eū/ vt plus fructum afferat. Nō enī eſt opuſ noſtrū tam bonū/ quin purgatiōe indigeat: Omes enī iuſticie nr̄e/ q̄ſi pannus menſtruate: Eſa. lxiiij. c.

* Gregꝰ. Bona

Margin: B — 32. q. 4. c. recurrat. §. his itaq. — 25. q. 1. c. ideo. §. ita ergo.

a vt ſit in ſignū fœderis īter me
b ⁊ vos. Infans octo dierū cir
cūcidet in vobis. Omne maſ
culinū in generatiōib⁹ vr̄is:
tā vernacul⁹ q̄z emptici⁹/cir
cūcidet: ⁊ quicūq; nō fuerit de
ſtirpe vr̄a: Eritq; pactū meū
in carne veſtra in fœd⁹ eter
c nū. Maſculus cui⁹ p̄putij
caro circūciſa nō fuerit/dele
bit aīa illa d̄ pplo ſuo: q2 pa
d ctū meum irritū fecit. Dixit
q̄z de⁹ ad abraā: Sarai vxo
e rē tuā nō vocabis ſarai/ſ; ſa
rā: Et bn̄dicā ei: ⁊ ex illa da
bo tibi filiū / cui bn̄dicturus
ſum. Eritq; i nationes: ⁊ re
f ges pploꝝ orient ex eo. Ce
g cidit abraā i faciē + et riſit in
h corde ſuo/dicēs: Putaſne
cētenario naſcet fili⁹: ⁊ ſara
nonagenaria pariet? Dixit
i q; ad deū: Utinā hiſmael
viuat corā te. Et ait de⁹ ad
abraā: Sara vxor tua pariet
k tibi filium/vocabiſq; nomē
l ei⁹ iſaac. Et cōſtituā pactum
m meū illi in fœdus ſempiter
n nū: ⁊ ſemini ei⁹ poſt eū. Su
◦ per hiſmael q̄z exaudiui te:
o Ecce benedicā ei: ⁊ augebo
et multiplicabo eum valde.

R. c ¶Maſculus cuius p̄putij caro ⁊c̄. Omīs homo de ſtirpe veſtra aut circūcidet: aut de vobis expellet. Maſculus cui⁹ p̄putij caro. Iſidor⁹. Querit/quō pueri icircūciſi/qui pactū dei irritū nō fecerunt/ſed q̄ eos circūcidere neglexerunt/perire debeāt? Sed q2 pactū dei nō ſm opus/ſed ſm originē in primo homine irritū fecerunt/ in quo omnes peccauerunt. Maſcūt em̄ omnes /non p̄prie ſed originaliter peccatores: ideo pereūt omnes qui p regenerationē nō liberant. Hieronym⁹. Queri ſolet/q̄modo fœminę ſaluabātur/ quę nō circūcidebant? Fide.ſ.et hoſtiarum oblatione: ſicut ante circūciſionē viri ſancti mundabantur. Act.xv.b. Fide purificans corda eorum. d ¶Irritū fecit.i.reus eſt pacti irriti facti per adā: Re⁹ dico originalis pcti. e ¶Sz ſarā: et bn̄dicā ei. Hiero⁹. Errāt q̄ putāt p̄mū ſarā p vnū r.ſcriptā fuiſſe: ⁊ poſtea additū eē alterū.r. Et q2.r. apd grecos cētū ſignificat/multas ſup hoc noīe ſuſpicāt ieptias: cū ⁊ vtcūq; velint vocabulū cōmutatū /nō grecā ſed hebraicā debet habere ratione: hebreū em̄ eſt. Nemo em̄ altera lingua quēlibet vocans: etymologiā ſumit vocabuli ex altera. Sarai ergo p̄mū vocata eſt: per ſchin/res /ioth. Sublata ḡ ioth: addita eſt.he.littera/ q̄ p a legit: ⁊ vocata eſt ſara: Antea em̄ dicebat princeps mea: q̄ſi vnius familię mater: poſtea abſolute princeps omniū.ſ.gentium princeps futura. Quidā peſſime ſuſpicant eam prius leprā fuiſſe vocatam/⁊ poſtea principem: cum lepra ſarat dicat: qd̄ in noſtra lingua videt habere aliquā ſimilitudinē: ſ; in hebreo penitus eſt diuerſa: Scribit em̄ per/ſaen ⁊ eyn/⁊ res/⁊ tau: quod a tribus ſuperioribuſ.i.ſchin/res/he/quibus ſcribit ſara manifeſte diſtat. f ¶Cecidit abraā ⁊c̄. Hiero⁹. Poſt paululū ſequitur: Et vocabis nomē eius iſaac: qui riſus interpretatur: de riſu abrę/nō de riſu ſarę: Poſtq̄ em̄ ex riſu abrę vocatus eſt filius eius iſaac: legit ſarā riſiſſe. g ¶Riſit in corde. Interlin̄. Gauiſus eſt/vn̄ filius eius iſaac riſus vocatur. h ¶Putaſne. Interlin̄. Applaudēdo dic/n̄ diſceptādo. Ro.iiij.d. Nec ꝯſiderauit corp⁹ ſuū emortuū: cū iā eſſet cētū annoꝝ/⁊ emortuā vuluā ſarę. i ¶Hiſmael. Per hiſmaelē iudaic⁹ pp̄ls deſignat: p q̄ antiq̄ p̄res rogauerūt: ne penit⁹ excęcaret. n ¶Super hiſmael. Hiero⁹. Sciendū q̄ q̄ttuor i veteri teſtamēto ſuis noīb⁹ apte an̄q; naſcerēt vocati ſūt: videlicet/ Hiſmael.ſ.xvj.c. Iſaac: vt hic. Sanſon. Iudic.xiij.a. Ioſias.iij.Reg.xiij.a. Lege ſcrpturaſ: h dic. Quia i Iudic.ſm l̄ra; n̄ra; nō habet impoſitio noīs ſāſonis expſſe/ſ; ſm .lxx. o ¶Bn̄dicā ei/⁊ augebo ⁊c̄. Hiſmael bn̄dicit bn̄dictiōe ſiniſtrę: iſaac bn̄dictiōe dextrę: ſicut.j.xxvij.d. legit q̄ iſaac bn̄dixit iacob: Det tibi de⁹ de rore cęli.i.ſpūaliū abūdātiā: ⁊ de pinguedie t̄re.i.t̄paliū affluētiā. Eſau p⁹ d̄r: Det tibi de⁹ de pinguedie t̄rę: quā p̄ncipalit affectabat. Ad iſaac: l ¶Cōſtituā pactū meū ⁊c̄. Pactū ſ̄o dn̄i cū iſaac: pp̄lo.ſ.fideli: quē m̄r eccl̄ia p fidē ⁊ baptiſmū generauit. m ¶In fœd⁹ ſēpit̄nū: q2 et̄nę vitę poſſeſſio ei ſoli p̄mittit: q̄ cū capite ſuo chriſto regnū cęli ſp poſſidebit.

R. Aſcendit deus

Moralit. * Greg⁹. Bona noſtra nō ſunt pure bona: ſed mala noſtra ſūt pure mala. Sed quid eſt/q̄ carnaliſ circūciſio i inſtrumento generationis carnalis fieri iubet/niſi q̄ ⁊ inſtrumentū ſpūalis generationis circūciſione idiget: h eſt lingua. Prouerb. xviij.d. Mors ⁊ vita i manib⁹ lingue. Et dic̄ Bern̄. Si ſola vita eſſet i lingua/nō eſſet circūciſio faciēda: ſi ſola mors/nō circūciſiōe op⁹ eſſet/ſ; abſciſiōe. De hac circūciſiōe dic̄ Ecc⁹. xxij.d. Quis dabit ori meo cuſtodiā/et ſup labia mea ſignaculū certū? Et dic̄ btūs Bern̄. Bn̄ ſignaculū certū: vt nec vitalē ędificationē clauſura damnet ęterna: nec rurſus lethalis pnicies liberum ſortiatur egreſſum. a ¶Ut ſit in ſignum fœderis ⁊c̄. Ueri amici in ſignum fœderis ⁊ amoris ſeruare ſolent adinuicem aliqua inſignia ⁊ munuſcula ſibi adinuicē data. Unde chriſtus qui vere amicus noſter eſt: cicatrices vulnerū quę propter nos ſuſtinuit adhuc reſeruat: ⁊ nos ſeruare debemus tribulationis/laboris et dolorꝭ iſignia: i ſignū fœderꝭ ⁊ amorꝭ īter noſ ⁊ ipſū. Hoc eſt q̄.iiij. Reg.ij.c. heliaſ palliū ſuū reliq̄t heliſeo. Palliū chriſti/tribulatio ⁊ āguſtia. Palliū circūdat: ⁊ chriſt⁹ dic̄: Tribulatio ⁊ anguſtia inuenerūt me. Applicemus igitur nobis hoc pallium ⁊ ornemur eo. Hiere.xxxj.a. Tympanis tuis ornaberis.i. mortificatione carnis. b ¶Infans octo dierum. Qui ſint iſti octo dies/moraliter oſ̄dit.ij. Pet.j.b. vbi enumerant octo virtutes: quę ſe habēt ad ſpiritualem circumciſionē omnino: ſicut octo dieſ ad carnalem. Prima eſt fides: Et fide naſcimur ſpiritualiter ⁊ viuimus: Iuxta illud Abacuk.ij.a. Iuſt⁹ ex fide ſua viuet. Ioh.iij.a. Niſi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ ſpū.i.fide/q̄ dat in aq̄ baptiſmi a ſpū ſctō. Secūda eſt virt⁹.i.ſtrenuitas opis: q̄ bn̄ ſequit fidē: q2 fideſ ſine opib⁹ mortua eſt: Iaco.ij.d. Sz q2 nō q̄cūq; opa ſūt vita fidei: ſ; t\̄m illa q̄ diſcrete facta ſt: recte tertio ponit ſcia tāq; tertia dies: Sic em̄ op⁹ vita eſt fidei: ita diſcretio eſt vita opis. Quarta dieſ/eſt abſtinētia: p quā declinat malū: Et ita i his q̄ttuor pfecta iuſticia mōſtrat. Quīta dies ē patiētia: q̄ ſi declinari nō pōt malū/ęq̄nimit ſuſtineat. Sexta ē pietas: q̄ hō nō ſolū malis alioꝝ cōpatit: ſ; etiā illis bona ſua cōmunicat. Et rect⁹ eſt ordo: Uiri em̄ euāgelici nō ſolū mala ſuſtinent a malis: ſ; ⁊ illis bn̄faciūt. Matth.v.g. Bn̄facite his q̄ oderūt vos. Sed quia multi etſi mala patienter ſuſtineant: ⁊ bona ſua libenter cōmunicent: t\̄m aliq̄n turbant: Et ideo recte ſeptimo ponitur fraternitatꝭ amor q̄ſi ſeptima dies: quo pax cū hominibus ſeruatur. Octaua dies/charitas: in qua omnino circumcidetur puer/omnia propter deū abijciens: Charitas em̄ nō quęrit quę ſua ſunt. His octo diebus/octo effectus ſpiritualis circumciſionis reſpondent. Primus eſt contemptus diuitiarum. Secūdus/fuga dignitatum. Tertius/erga carnales non affici. Quartus/contumelias non timere. Quint⁹/ iniurias tolerare. Sextus /dolores ⁊ anguſtias corporales cū gaudio ſuſtinere. Septimuſ/nō horrere mortem. Octauus/non timere ignominiā. Hos effectus ponit Aug⁹. in quadam auctoritate de docrina chriſtiana: loquēs de chriſto. Satellites voluptatum/diuitias pernitioſe pp̄li appetebāt: Paup eſſe voluit. Honoribus ⁊ imperijs inhiabant: Rex fieri noluit. Carnales filios ſuos magnū bonum putabant: Tale coniugium prolemq; cōtempſit. Cōtumelias ſup abyſſum horrebāt: Omne genuſ ꝯtumeliaꝝ ſuſtinuit. Iniurias eē itolerabiles arbitrabant: Quę maior iniuria q̄ iuſtū inocētēq; dānari? Doloreſ corpis execrabāt: Flagellatus atq; cruciat⁹ eſt. Mori metuebant: Morte mulctat⁹ eſt. Ignominioſiſſimū gen⁹ mortꝭ putabāt crucē: Crucifix⁹ eſt.

55.diſ.c.ab exordio. 25.q.1.c.ideo. X.ite octaua. De cōſe.diſ.4.c.q̄s aūt.et.c.exq̄.et.c.ſ; baptizata.

Ar. ſuam.

Ps.118.

1.Cor.13.b.

B a Aſcendit deus ab abraã .i. diſcedẽs ab eo aſcendit. Aſcenſus iſte notat/ ꝙ q̃to magis homo diuina ꝑſcrutat̃ in corde ſuo: tanto magis incõprehenſibilem ſe oſtendit deus.
Pſ. 63. Vñ: Accedit hõ ad cor altũ ⁊c̃. Hoc aũt ꝙ abraã omnes vernaculos circũcidit: ſignificat ꝙ nullꝰ excludit̃ a ſpirituali circũciſione: niſi ipſe ſpõtaneꝰ ſe excludat: Nõ enĩ ꝑſonarũ acceptor eſt deus ⁊c̃. Act. x. c.
Et creſcere. b Vernaclos domus ſuę. Vernaculus/ dicitur domi nutritus: Empticius/ in ꝓpria ꝑſona emptus:
B Originariꝰ/ qui nunc
Al. tad. ſeruꝰ glebę dicit̃ .ſ. colonus. c Statim in ipſo die. Interlin. q: obedientia complẽda eſt ſine mora.

Expoſi. Ca. XVIII.

d Apparuit aũt ei dñs. Gregꝰ. Probabile ẽ eos ſumpſiſſe corpora ab aere/ ex q̃ comedeſt. Joſephꝰ dicit tres angelos miſſos in ſpecie humana/ vt vnꝰ nũciaret abrahę de filio habendo: duo
x. pe. diſ. c. ꝓro. §. cũ ſ ſubuerterent ſodomã. Euſebius ait: primo omniũ prophetarum abrahę verbũ dei cum in figura apparuiſſet humana/ vocationẽ
A gentium pollicetur: ⁊ ſic apparuit ei filius quem adorauit. Sed quia nuſq̃ legitur patrẽ apparuiſſe i ſubiecta creatura: Dicit ꝙ angeli apparuerũt/ in deſignatiõe duorum ꝓ̃conũ .ſ. helię ⁊ iohannis baptiſtę: quorũ vnus ꝓ̃uenit primum aduentũ: alter ꝓ̃ueniet ſecũdũ: Siue i deſignatiõe moyſi ⁊ helię: qui cum eo apparuerunt in tranſfiguratione: Matth.
† Ponãq̃. xvij. a. Nuſq̃ tñ legi
† confortet. tur plene filius appa
1. Reg. 18. d. ruiſſe in forma humana ante incarnationẽ.

Ideo qd̃ dic̃ Euſebiꝰ: intelligimꝰ ſic: Filiꝰ apparuit i humana forma .i. angelus/ ꝑ quẽ figurabat̃ filius/ in carne humana appariturus: ⁊ illũ adorauit abraã dulia/ vt dicunt quidã: ſed verius eſt ꝙ latria: q: nõ ipſum angelũ: ſed filiũ in ipſo adorauit: ſicut innuit quędã Glo. e Cucurrit. Interlin. ſtudio hoſpitalitat̃: hoc i exemplũ relinquẽs nobis. Heb. xiij. a. Hoſpitalitatẽ nolite obliuiſci: per hanc enĩ quidã placuerunt deo/ angelis in hoſpitio recept̃. f Adorauit ⁊c̃. Interlin. vnũ/ qui tres vidit. g Dñe ſi inueni ⁊c̃. Interlin. Deũ in angelis ſentiens/ mauult dño loqui q̃ angelis. h In oculis tuis ⁊c̃. in beneplacito tuo. i Ne tranſeas ſeruũ tuũ .i. ne tranſitorie fruar viſione tui. k Afferam paurillũ. Ad hoſpitalitatis officia reuertit̃/ quę angelis exhiberi poſſunt/ cum ex elementis corpoream formã aſſumũt: qd̃ abraam intelligens/ deitatẽ in vnitate adorabat: ⁊ diſpẽſatiõi angelicę in forma viſibili miniſtrabat. l Idcirco ⁊c̃. vt hęc officia vobis exhiberẽ. m Fac vt locutus es: ne charitat̃ videret̃ vitare officia. n Feſtinauit: ne ſenex tepide miniſtrare videret̃. o Ad ſarã: vt mulier infidelis ꝑ virũ fidelem ſaluetur. † 1. Cor. 7. c. p Sata. Iſidorus. Satum continet modiũ ⁊ dimidiũ. q Tenerrimũ .i. nouellũ. r Qui feſtinauit. Origenes. Senex currit: ſara accelerat: puer feſtinauit: nullus piger inuenitur in domo ſapientis. 35. diſ. c. ſexto die. et. 42. diſ. § 1. s In tabernaculo. Interlin. q̃ſi nõ eſt mulieris in publicum prodire.
B
t Tempore iſto .i. anno reuoluto/ in eodẽ die. v Quo audito ſara riſit. Auguſtinꝰ. Arguit̃ ſara q: riſit/ ⁊ nõ abraã/ cũ ſimiliter riſerit: quia illius riſus admirationis fuit: huius dubitatiõis: quod diiudicare potuit/ q̃ corda nouit. 4. Reg. 4. c. Ro. 9. b. Luc. 1. b. Negat ſara ſe riſiſſe/ cũ deum nõ poſſit latere/ ſ; forte homines putabat: Abraã vero deũ intelligebat: ſ; humanitatis officia exhibendo/ quę tñ infirmę carni neceſſaria ſũt: mirum eſt/ niſi hoĩes ꝓ̃us arbitratꝰ eſt: ſ; in quibꝰ deũ loqui intelligeret/ q̃buſdã ſignis diuinę maieſtatis apparentibꝰ: ſic̃ in hoĩbꝰ deum appruiſſe ſępe ſcrĩptura teſtat̃: ſ; poſtea ãgelos fuiſſe cognouerũt. 1. Pet. 3. a. Al. † vxor tua. x Sara riſit: q: nõdũ fidẽ adhibuit.
C
y Deſierãt ſarę: qbꝰ deficientibꝰ mulier deſinit parere: vt cõmendetur miraculum ſi ſterilis pariat. z Muliebria .i. mẽſtrua. a Quę riſit occulte ⁊c̃. diſceptãdo de oraculo. b Poſtq̃ cõſenui. Naturalem cõſequit̃ rationẽ. c Nũ vere paritura ſum anus: Quaſi/ q̃re plꝰ acquieuit naturę q̃ diuinę potentię: d Iuxta ꝓdictũ. q. d. ſicut dixi/ fiet. e Vita comite. Anthropoſpathos ẽ. f Dñs aũt ⁊c̃. Adhuc femineam incredulitatem increpat. g Contra ſodomã ⁊c̃. Quia cũ abraam tractauerãt de futura miſericordia: iã contra ſodomam iudicium intentãt. h Et abraam ſimul gradiebatur: euentũ futurorum ignorans. Sed dñs/ ſicut vult pios ſcire ꝓ̃mia iuſtorũ: ſic nõ ignorare ſupplicia impiorũ. Cũ futurus ſit

Duodecim duces generabit: ⁊ faciam illum † in gentẽ magnã. Pactũ vero meũ ſtatuã ad iſaac: quẽ pariet tibi ſara tempore iſto/ in anno altero. Cũq̃ finitꝰ eſſet ſermo
a loquent̃ cũ eo: aſcendit deꝰ
† ab abraã. Tulit aũt abraã
b hiſmaelẽ filiũ ſuũ et oẽs vernacl'os domꝰ ſuę/ vniuerſoſq̃ q̃s emerat: cunctos mares ex omibꝰ vir̃ domꝰ ſuę: ⁊ circũcidit carnẽ ꝓ̃putij eo
c rũ: ſtatim in ipſo die/ ſicut ꝓ̃ceperat ei deus. Abraã nonagintanouẽ erat ãnorũ qñ circũcidit carnẽ ꝓ̃putij ſui: ⁊ hiſmael filius eius/ tredecim ãnos impleuerat tpe circũciſionis ſuę. Eadẽ die circũciſus eſt abraã ⁊ hiſmael filius eius: ⁊ oẽs viri domus illꝰ/ tã vernaculi q̃ empticij/ ⁊ alienigenę parit̃ circũciſi ſunt. Ca. XVIII.

d Apparuit aũt ei dñs in ꝯualle mãbre: ſedenti in oſtio tabernaculi ſui/ in ipſo feruore diei. Cũq̃ eleuaſſet ocl'os/ apparuerũt ei tres viri ſtantes ꝓpe eũ. Quos cũ vidiſſet/
e cucurrit in occurſũ eorũ de
f oſtio tabernaculi: ⁊ adora
g uit in terra/ ⁊ dixit: Dñe ſi
h inueni gratiã in oculis tuis/
i ne tranſeas ſeruum tuum:
k ſ; afferã paurillũ aquę/ ⁊ lauent̃ pedes vr̃i: ⁊ requieſcite ſb arbore: † Ponã buccellã panis ⁊ † ꝯfortate cor vr̃m:
l poſtea trãſibit̃. Idcirco enĩ declinaſtis ad ſeruum vr̃m.
m Qui dixerũt: Fac vt locutꝰ
n es. Feſtinauit abraã i taber
o naculũ ad ſarã: dixitq̃ ei:
p Accelera: tria ſatã ſimilę cõmiſce: ⁊ fac ſb cinericios panes. Ipſe vero ad armentũ cu
q currit: ⁊ tulit inde vitulũ tenerrimũ ⁊ optimũ/ deditq̃
r puero. Qui feſtinauit ⁊ coxit illũ. Tulit q̃; butyrũ ⁊ lac ⁊ vitulũ quẽ coxerat ⁊ poſuit corã eis. Ipſe vero ſtabat iuxta eos ſub arbore. Cũq̃ comediſſẽt/ dixerũt ad eũ: Vbi eſt ſara vxor tua: Ille rñdit:
s Ecce i tabnaculo eſt. Cui di
t xit: Reuertẽs veniã ad te tpe iſto: vita comite: ⁊ habebit fi
v liũ ſara vxor tua. Quo au
x dito ſara riſit pꝰ oſtiũ tabernaculi. Erãt aũt ambo ſenes
y ꝓuectiq̃ etat̃: ⁊ deſierãt ſa
z a rę fieri muliebria: Quę riſit
b occulte/ dicẽs: Poſtq̃ conſenui: ⁊ dñs meꝰ vetulus eſt/ voluptati operã dabo: Dixit aũt dñs ad abraã: Qua
c re riſit ſara † dicẽs: Num vere paritura ſũ anꝰ: Nũ qd̃ deo
d eſt quicq̃ difficile: Iuxta cõdictũ reuertar ad te hoc eo
e dẽ tpe: vita comite: ⁊ habebit ſara filiũ. Negauit ſara dicẽs: Nõ riſi/ timore ꝑ̃rita.
f Dñs aũt: Nõ ẽ inq̃t ita: ſ; riſiſti. Cũ ẽ̃ ſurrexiſſent inde
g viri/ direxerũt ocl'os ꝯtrã ſo
h domã/ ⁊ abraã ſil' ꝯ̃diebat̃/ deducẽs eos. Dixitq̃ dñs:

a Cum futurus ſit in gentē ⁊c̃. Nõ ſolum pmia ſed etiã obedientiã iuſticię filioꝝ eius pmiſit deus abrahę: vt circa eos etiã pmiſſa cõpleant. b Scio eñ ⁊c̃. quaſi ideo notifico ei iudicia mea: vt ſeq̃cibus ſuis nota faciat. c Ut cuſtodiãt: eo fine: d Uiã dñi: pcepta. e Clamor ſodomoꝝ. Euidẽtia publicati flagitij: q̃ accuſatore ñ eget.

Quattuor peccata quoꝝ clamor peruenit ad deum.
- Sodomitarum: vt hic: Clamor ſodomorum ⁊c̃.
- Homicidaꝝ. G̃. iiij. b. Uox ſanguinis fratris tui ⁊c̃
- Oppreſſoꝝ. Exo. ij. d. Aſcendit clamor eorũ ad dominũ ⁊c̃.
- Detentoꝝ mercedis mercẽnariorum. Ecc̃i. xxxiiij. d. Qui effũdit ſãguinẽ ⁊ q̃ fraudẽ facit mercẽnario, fr̃es ſt̃.

Clamor ſodomorũ. Aug⁹. Si hęc verba nõ dubitantis ſed iraſcentis ⁊ minantis, accipiamus: nulla q̃ſtio eſt. Humano eñ more ad homines loquitur deus: ⁊ ira ei⁹ ſine perturbatiõe eſt: quia immutabilis eſt. Sepe aũt ſic minando dicimus: Uideam⁹ ſi nõ tibi facio, ⁊ ſi nõ tibi potero facere, vl̃ ſciam: id eſt experiar vtrũ nõ poſſum. Sed perturbatio nõ cadit in deũ: Nos aũt humanę locutiõis eſt, cui ſe de⁹ coaptat: vt humanę infirmitati cõueniat. f Aggrauatũ eſt: cõſuetudine, q̃ſi ſuppoſito lapide. g Deſcẽdã et videbo: vt a pcipitatione iudicij cõpeſceret mala ſodomę, pus voluit pbare q̃ȝ iudicare. Greg⁹. Peccatũ vero cũ voce, culpa ẽ i actione: peccatũ vo cum clamore, culpa cuȝ libertate. Deſcendã et videbo: mala hominũ nõ ante credamus q̃ȝ probem⁹. Et ecce p angelos ad cognoſcenda mala pdeſcẽdit: Et tanto crimine inuolutos inueniens: quaſi patiẽtiam pretermiſit: ⁊ eos igne iudicij añ diẽ iudicij preuenit: qui cũ trãquillitate iudicat: vt maiora crimina tarde credant̃: ⁊ veraciter agnita citius puniantur. h Ut ſciam. i. ſcire faciam. i Ait: Nũquid perdes? Per iuſticiã paucorũ, vult impetrare miſericordiã multorũ. k Quinquaginta iuſti. Interliñ. Aliqui remiſſione digni: quia quinquageſim⁹ .i. iubileus, remiſſionis eſt annus. l Nõ eſt hoc tuum. Orãdo dicit h̃, nõ inuehendo. Uel nõ eſt hoc tuũ. i. tuũ iudiciũ, nõ ẽ tale. Nõ eſt tuũ, vt innocẽs pereat: m Qui iudicas. i. iuſte diſponis. n Quinquaginta iuſtos .i. aliquos dignos remiſſiõe culpę ⁊ penę. o Loquar ad dñm meũ cũ ſim puluis et cinis. Glo. Gregl̃. myſtice. Sancti q̃to magis diuinitatis interna proſpiciũt: tanto magis ſe nihil eſſe cõſpiciunt. Nuſq̃ȝ legitur abraam cinerẽ ſe ⁊ puluerem pfeſſum eſſe, niſi cũ meruit dei locutionẽ habere. Et ait: Loquar ad dominum meum cum ſim puluis et cinis. Fortaſſe eñ ſe aliquid eſſe crederet, ſi veram eſſentiam quę ſup ipſũ eſt non ſenſiſſet. Uñ ⁊ dauid exclamauit: Memento dñe qm̃ puluis ſumus ⁊c̃. Nota non priuſ reputat ſe puluerẽ abraã, q̃ȝ cũ deo loquat̃. Cũ ſim cinis ⁊c̃. Sublimitatẽ pmiſſionis tẽperat ſubiectione humilitatꝭ. p Ne queſo inquit indigneris: quia videbat̃ interrogãs dominum artare reſponſo temperat prefatione quod querit. q Abijt dñs. Sciebat eñ nec ibi vnum eſſe preter loth, Ad exaggerandã iniquitatẽ hoc dr̃: ſic apd̃ Hieremiã. v. a. Uidete ſi inueniatis hominẽ facientẽ iuſticiã: q̃ſi, inuenite vl̃ vnũ, ⁊ parco ceteris. — Pſ. 102.

Expoſitio Ca. XIX.

r V Eneruntq̃ȝ duo angeli: qui fuerant cũ dño. Uł alij ſm quoſdã, mali: vt dicunt: quia ad puniendum miſſi. Sed verius videtur q bo ni: qui fuerũt cum domino. s Sedẽte loth: expectãte cuiuſlibet hoſpitꝭ aduentũ.

℥ Qui cũ vidiſſet. Moralit̃. r Venerunt duo ⁊c̃. — Moraliter.
Duo mittuntur: quia ad expugnandum malos, ⁊ liberandum bonos. Uñ ⁊ Joſue. ij. a. duo mittunt̃ viri ad explorandũ hiericho, vbi ⁊ raab liberat̃ cuȝ domo ſua, ⁊ alij occiduntur. Per ſodomã ſignificatur mundus: Per duos ãgelos pdicatores, quoſ dominus miſit, binos ⁊ binos, propter geminã charitatem: aut propter mali deſtructionem, ⁊ boni ędificationẽ. — †Luc̃. 10. a. Hiere. j. b. Ecce dedi verba mea in ore tuo: ecce cõſtitui te hodie ſup gẽteſ ⁊ regna: vt euellas et deſtruas ⁊ diſperdas ⁊ diſſipeſ ⁊ ędifices et plantes. Uel per duos angelos, helias ⁊ enoch. Apocal̃. xj. a. Dabo duobus teſtibus meiſ ⁊ prophetabunt diebus mille ducentꝭ ſexaginta amicti saccis. s Sedente loth: Loth ſedebat in foribus expectãs, hoſpites quos reciperet. Et ad tales diuertit dominus. Luc̃. xij. e. Et vos ſimiles hoĩb⁹ expectãtibus dominũ ⁊c̃. Prouerb. xvij. b. Gemma gratiſſima, expectatio preſtolantis. Quia ſicut gemma fulget in auro, ita hoſpitalitas in viro iuſto. Per fores in quib⁹ ſedet loth, q̃n q̃ȝ ſenſus: vbi debet ſedere quilibet iuſtus, ne aliquid ingrediatur aut egrediatur niſi per eum. Eſa. lx. b. Qui ſunt iſti qui vt nubes volant: ⁊ quaſi columbę ad feneſtras ſuas: id eſt ad ſenſus cuſtodientes. Sepe eñ per has feneſtras intrant latrones: qui domum ſpoliant, ⁊ dominum domus interficiunt. Hiere. ix. f. Aſcendit mors per feneſtras veſtras: ingreſſa eſt domos veſtras diſperdere paruulos deforis ⁊c̃.

Nũ celare potero abraã q̃ ge
a ſturus ſũ: cũ futur⁹ ſit in gen
tẽ magnã ac robuſtiſſimã: ⁊
bñdicẽdę ſint in illo oẽs na
b tiões terrę? Scio eñ q pcę
ptur⁹ ſit filijs ſuis et domui
c d ſuę poſt ſe: vt cũſtodiãt viã
dñi: ⁊ faciãt iuſticiã ⁊ iudici
um, vt adducat dñs pter
abraã oĩa q̃ locut⁹ eſt ad eũ.
e Dixit itaq̃ȝ dñs: Clamor ſo
domorum ⁊ gomorrę multi
f plicat⁹ eſt: ⁊ pctm̃ eoꝝ aggra
g uatũ eſt nimis. Deſcẽdã et
videbo: vtꝝ clamorẽ q̃ venit
ad me, opę cõpleuerint: an
h nõ eſt ita: vt ſciã. Cõuerterũt
q̃ȝ ſe inde ⁊ abierũt ſodomã.
Abraã vo adhuc ſtabat co
i rã dño: ⁊ appropinq̃ns: ait:
Nũq̃d pdeſ iuſtũ cũ impio?
k Si fuerit q̃nq̃gitã iuſti i ciui
tate, pibũt ſiml̃: ⁊ nõ parces
loco illi pp̃t q̃nq̃ginta iuſtoſ
ſi fuerit i eo? Abſit a te vt rẽ
hãc facias: ⁊ occidas iuſtuȝ
cũ ipio: fiatq̃ȝ iuſt⁹ ſicut ipi
l m us: Nõ eſt hoc tuũ q̃ iudi
cas omnẽ terraȝ: Nequaq̃ȝ
facias iudiciũ hoc. Dixitq̃ȝ
dñs ad eũ: Si inuenero ſo
n domiſ q̃nquaginta iuſtos
in medio ciuitatꝭ: dimittã oĩ
loco pp̃t eos. Rñdẽſ abraã
o ait: Quia ſemel cępi: loq̃r
ad dñm meũ cũ ſim puluis
⁊ cinis. Quid ſi minus q̃n
q̃ginta iuſtis, q̃nq̃ȝ fuerint:
delebis pp̃t q̃dragitaq̃nq̃ȝ
vniuerſã vrbẽ? Et ait: Non
delebo ſi inuenero ibi q̃dra
gintaq̃nq̃ȝ. Rurſũq̃ȝ locut⁹
eſt ad eũ: Sin aũt q̃dragin
ta inuenti fuerint, quid fa
cies? Ait: Nõ pcutiã pter
p quadraginta. Ne queſo in
quit indigneris dñe, ſi loq̃r.
Quid ſi iuẽti fuerint ibi tri
ginta? Rñdit: Nõ faciã ſi i
uenero ibi triginta. Quia ſe
mel ait cępi, loquar ad dñm
meũ: Quid ſi iuẽti fuerit ibi
viginti? Dixit: Nõ iterficiã
pter viginti. Obſecro in
quit ne iraſcaris dñe, ſi lo
quar adhuc ſemel: Quid ſi
inuenti fuerint ibi decẽ? Di
xit: Nõ delebo pter decẽ.
q Abijt dñs poſtq̃ȝ ceſſa
uit loqui ad abraã, ⁊ ille re
uerſus eſt in locum ſuum.

Capitulum. XIX.

r s V Enerũtq̃ȝ duo ãgeli ſodomã veſpe: ſedẽ

Margin: 2. q. 1. c. deus. De accuſa. c. q̃liter. 2. et. c. cũ dilecti. 1. De ſimo. c. licet heli. †Greg⁹. li. 19. moral̃. c. 23.

B

A

* Surrexit ⁊ iuit.

te loth in foribus ciuitatis.
a b Quū cū vidiſſet eos: ſurrexit
c ⁊ iuit obuiā eis: et adorauit
pronꝰ in terrā / ⁊ dixit: Obſe
cro dñi / decliate ī domū pu
eri veſtri / ⁊ manete ibi. Laua
te pedes veſtros: ⁊ mane ꝓ /
ficiſcemini in viā veſtram.
d Quī dixerūt: Minime: ſed
e in platea manebimꝰ. Cōpū /
lit illos oppido vt diuerte /
rēt ad eū. Ingreſſiſq̄ do /
f g mū illiꝰ / fecit conuiuiū: coxit
azyma ⁊ comederūt. Priuſ
h aūt q̄ irēt cubitū: viri ciuita
tis vallauerūt domū illiuſ a
puero vſq̄ ad ſenē / oīſ ppl̃s
ſimul. Vocauerūtq̄ loth / et
i dixerūt ei: Ubi ſūnt viri q̄ i /
troierūt ad te nocte? Educ il
los huc vt cognoſcamꝰ eos.
k Egreſſus ad eos loth / poſt
tergū accludēs oſtium / ait:
Nolite q̄ſo frēs mei: nolite
l malū h̾ facere. Habeō duaſ
filiaſ q̄ necdū cognouerũt vi /
m rū: Educā eas ad voſ: ⁊ abu
timini eis ſic vob̃ placuerit:
n dūmō viris iſtis nihil facia
tis mali: q2 ingreſſi ſunt ſub

ꝟ a ¶Qui cū vidiſſet eos ⁊c̃. Dū occurrit loth ⁊ adorauit /
angelos videt̃ intelligere: dū ad refectionē corpis inuitat / ho
mines videt̃ putare. Sȝ de his ⁊ de illis q̃ abrahe apparuerũt
idē intelligendū eſt. Ex h̾ aūt loco ſcripture ⁊ multꝭ alijs / cō
Heb.13.a. mendat̃ virtus hoſpitalitatis. Vñ Paulus: Hoſpitalitatē
nolite obliuiſci: ꝑ hanc
enī q̄dā placuerũt deo
angelis hoſpitio rece /
ptis. b ¶Surrexit
⁊c̃. Vt appareret q̄
hoſpitalis eſſet.
c ¶Adorauit. i. in /
clinauit: vt ſic facilius
impetraret qđ intēde /
bat. d ¶Qui dixe
rũt: minime. Argu
mentū / ꝙ nō debemꝰ
oblata ſtatim recipe /
Luc.24.c. re / licet ꝓponamus ea
poſt inſtantiā recipere:
qđ patet per angelos /
qui reſponderũt: mini /
me: cū tñ haberent in
B ꝓpoſito ibi manere.
e ¶Compulit illos
oppido. Job. xxxi.
d. Foris nō manſit peregrinus: oſtiū meum viatori patuit.
f ¶Fecit conuiuiū: q2 humana forma indutos videbat.
l ¶Habeo duas filias. Augꝰ. Queſtio eſt / vtrū admit /
tenda ſit cōpenſatio flagitiorū / vl̃ q̃rūlibet pctōꝝ / vt faciamꝰ
mala / ne fiant grauiora ab alijs: an perturbationi loth nō cō /
ſilio ſit tribuēdum: merito querit̃. Et nimirū periculoſiſſi /
me hec cōpenſatio admittit̃. Si autē perturbatio mentis fu /
erit / nullo modo imitanda. m ¶Educā eas ⁊c̃. Mos fi /
delium eſt / ab omni iniuria hoſpites defenſare. n ¶Dum /
modo viris iſtis nihil ⁊c̃. Homines tm̃modo putabat.
ꝟ Vt aduena.
Moralit. * b ¶Surrexit et iuit obuiā. Loth occurrit ⁊ cogit intrare.
Lucꝭ. vltꝭ. e. Et coegerunt illū dicentes: Mane nobiſcū do /
mine: q̄m adueſperaſcit ⁊ inclinata eſt iā dies. Et certe q̄to
magis inſtat veſpere huius vite: deberemꝰ cogere dñm / ora /
tionibus / ieiunijs / elemoſynis / vigilijs / vt maneret nobiſcū.
Regnū enī dei vim patit̃: ⁊ violenti rapiunt illud: Matth.
xi. b. Judei in ramis palmarū occurrerunt dño: ſed minime
receperunt in hoſpitio: immo cū tota die predicaſſet: in veſ /
pera cogebat̃ exire: ⁊ ire bethaniam in domū marie ⁊ mar /
the. Mar. xi. b. Circūſpectis omnibus cū iam veſpera eſſet
hora / exijt in bethaniā cum duodecim. Hieronymꝰ: Quia
nulli adulatus fuerat / in tanta vrbe hoſpitium non inuenit.
g ¶Coxit azyma et comederūt: prius aūt q̄ irēt cu
bitū. Duo tempora ſignificantur hic. ſ. tempus refectionis /
⁊ tempus quietis. In preſenti nos paſcit dominus pane la /
Ps.126. boris. Ps. Surgite poſtq̄ ſederitis / qui manducatꝭ panem
dolorꝭ. Ge. iij. d. In ſudore vultꝰ tui veſcerꝭ pane tuo. Matth.
xi. d. Venite ad me omnes qui laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊c̃.
In futuro erit tempus quietis: cum dederit dominus dile /
ctis ſuis ſomnū: q̄n ſolum illi qui laborauerunt quieſcēt. Vñ
lucifer qui prius volebat quieſcere q̄ laboraſſet: expulſus eſt
in locum vbi perpetuo laborabit. h ¶Viri ciuitatis val
lauerunt domū. Viri ciuitatis ſunt demones: qui vallāt
nos vndiq̄ / rapere cupientes: vt ſi ad modicū exierimus do
mū conſcientie noſtre / ſtatim rapiamur ⁊ corrumpamur ab
eis. j. xxxiiij. a. Egreſſa eſt dina filia lie vt videret mulieres
regionis illius: Quā cum vidiſſet filius emor euei: princeps
terre illiꝰ / adamauit eā ⁊ rapuit: et dormiuit cū illa. Dina / in /
terpretatur cauſa hec / vel iudiciū iſtud: ⁊ ſignificat animā / q̄
egredit̃ extra ſe vt cauſas inquirat / ⁊ iudicet que ad ſe nō per /
tinent. Sichem / labor: ⁊ ſignificat diabolum / qui procurat
q̄tū poteſt laborē hominū: qui ſtatim vt videt animā extra
ſe vagantē: ſtatim diligit eā ⁊ rapit ⁊ corrumpit. Malū igit̃
eſt egredi domū ſuam: ⁊ ibi ſuſtinere obſidionē: in q̄ nos ob /
ſidet a dextris / proſperis: a ſiniſtris / aduerſitatibus: A ter /
go / recordatio peccatorū / ad delectādū: ab anteriori / tempta /
tio peccatorū ad faciendū. Ps. Circūdederunt me dolores Ps.17.
mortꝭ. Job. xix. a. Semitā circūſepſit ⁊ tranſire non poſſū.
Eodem. b. Simul ve /
nerunt latrones eius /
⁊ fecerunt ſibi viā per
me: ⁊ obſederūt in gy /
ro tabernaculū meū.
Si igit̃ vndiq̄ obſide
mur: ꝑ quā viā fugie /
mus? Vtiq̄ per celū.
Hec via reſtat nobis.
ij. Parat. xiij. c. Hie /
roboam ignorantē iu /
dā / ſuo abigebat exer /
citu: reſpicienſq̄ iudas
vidit inſtare bellū ex 14. diſ. c. qđ ait
aduerſo ⁊ poſt tergū / 32. q. 7. c. offe
⁊ clamauit ad dñm. ij. rebat.
Parat. xx. c. Cū igno
remus quid agere de /
beamus: hoc ſolū ha /
bemus reſidui vt ocu /
los noſtros dirigamꝰ
ad te. i ¶Ubi ſunt viri iſti. Iſti viri quibus abuti volūt
demones / ſunt intellectus ⁊ affectus: qui habent hoſpitium
apud vnūquēq̄. Intellectū nitunt̃ corrumpere curioſitate:
affectū voluptate. Sȝ rogandus eſt helias. i. chriſtus: vt ſpi
ritus eius duplex fiat in nobis. i. ſpiritus ſapientie: qui affe /
ctū nr̃m ſapore ſuo imbuat: vt voluptatē oblatā a demonibꝰ nō
admittat: q2 guſtato ſpū / deſipit oīs caro. Prouerb. xxvij. a.
Aīa eſuriens etiā amarū ꝓ dulci ſumet. Et ſpūs intellectꝰ /
qui intellectū noſtrū illuminet: vt reiecto animi omi errore /
⁊ animi omni curioſitate: veritatis viā teneamus. Et hoc q̄ /
dē obtinebimus / ſi ſermones dei humiliter attendamus: q2
declaratio ſermonū tuorū dñe illuminat / ⁊ intellectū dat par / Ps.118.
uulis. k ¶Egreſſus ad eos loth. Vir iuſtus dona gra /
tiarū apud ſe hoſpitantia / nulla ratione debet exponere: nec ī
publicū prodere. Deut. xv. d. Nō arabis ī primogenito bo /
uis. i. in prima bona actione tua / officiū predicationis nō ꝓ /
ſumas. Loth vt ſaluet hoſpites ſuos / exponit ſe periculo: ⁊
nos vt ſaluemus dona gratiarū / q̄ apud nos hoſpitant̃ / debe
mus nos exponere oī periculo ⁊ labori etiā vſq̄ ad mortē.
Matth. x. d. Nolite timere eos qui corpus occidūt: animā
aūt nō pñt occidere. j. Machab. iiij. a. dixit iudas ſocijs ſu /
is: Ne timueritis multitudinē eorū: ⁊ impetū eorū ne formi /
detis. Egrediamur igit̃ cum loth ꝑ orationes ⁊ elemoſynas:
⁊ poſt tergū oſtium claudamus: ne nobis abſentibus valeat
fur ſubintrare. Sunt enī demones quaſi fures: ⁊ ſi expellis
vnū ꝑ elemoſynam aut per ieiuniū / alius intrat ꝑ vanam glo
riam aut ꝑ triſticiam. Matth. vj. a. Cū oraueris / intra in cu /
biculū tuū ⁊ clauſo oſtio ora ⁊c̃. Et eodē: Te faciente elemo
ſynā / neſciat ſiniſtra tua quid faciat dextera tua: vt ſit elemo /
ſyna tua in abſcondito: ⁊ pater tuus qui videt in abſcondito
reddet tibi. Judicꝭ. xx. f. legit̃ ꝙ beniamin perſequitur ho /
ſtes: ⁊ vidit poſt tergū ciuitatē ſuam accenſam: ⁊ ideo victus
eſt ⁊ occiſus. l ¶Habeo duas filias. Due filie loth /
q̄s exponit pro hoſpitibus ſuis: ſunt caro ⁊ anima: q̄ debe /
mus flagellis exponere ⁊ contumelijs ꝓ virtutibus ꝯſeruan
dis. Carnē flagellis: animā ꝯtumelijs. Sap. ij. d. Contume /
lia ⁊ tormētis interrogemus eū. Et nos debemus reſponde /
re huic q̄ſtioni libēter / ſicut chriſtus. Manſuetudine / q̄ ad
contumelias. Jacob. j. c. Abijcientes omnē immundiciā ⁊
abundantiam malicie / in manſuetudine ſuſcipite inſitū ver /
bū qđ poteſt ſaluare animas veſtras. Patiētia / quo ad fla /
gella. Jacob. vltꝭ. b. Patiētes eſtote fratres vſq̄ ad aduētū
dñi. De vtroq̄. j. Corꝭ. iiij. c. Maledicimur ⁊ benedicimꝰ: ꝑ
ſecutionē patimur ⁊ ſuſtinemꝰ: Hi bñ reſpondebant q̄ſtioni.
* Noli reſpicere.

¶ a ¶ Ut aduena: ⁊ quaſi peregrina iudicia nõ recipimus.
b ¶ Cecitate. Idẽ eſt acriſia/auriſia/auidentia: non q̄dem
ꝑuatio viſus/ ſ paſſio quedã: q̄ facit nõ videri: nõ oĩa/ ſ q̄
opus eſt nõ videri. Dicit aũt acriſia/ab a qḋ eſt ſine/⁊ criſis
qḋ eſt iudiciũ: q2 ea ꝑcuſſus/ſine diſcretione eſt. d ¶ Educ
de vrbe. Argumen/
tũ/ ꝙ aliqs merer gra
Al. † vmbra/ calum. tiã qua ſaluari poteſt.
Utrũ autẽ ex ꝯdigno
3.q.5.c.accuſatores.2.et.q.6. c.leges. vel de ꝯgruo/q̄ritur.
c ¶ Omnes qui tui
ſunt ⁊c. Familiares
C loth merito eius poſ/
2.Pet.2.b. ſent ſaluari ſi voluiſſẽt
cum eo. Glo. a malis
longe fieri. e ¶ Eo ꝙ
increuerit ⁊c: quaſi
plus valuit apud eos
malũ inolitũ q̄ȝ bonũ
inſolitũ. f ¶ Egreſ/
4.Reg.6.d. ſus itaqȝ loth. Hie/
ro. Queſtio eſt: In
ſequentibus filie loth
virgines fuiſſe dicũt:
⁊ ipſe ad ſodomitas di
xit: Ecce due filie mee
q̄ nõ cognouerũt viꝝ
⁊c. nũc autẽ dicit ha/
buiſſe generos. Sed
quidã arbitrant eas q̄
viros habuerũt in ſo/
domis periiſſe: ⁊ q̄ vir
27.q.2.c.egreſſus.et.c.pulſq̄ȝ. gines erãt cũ p̄re exiiſ
ſe. Sȝ hebraica v̄itas
hȝ: Egreſſus eſt loth/
⁊ locut⁹ eſt ad ſpon/
ſos/q̄ accepturi erant
filias eius. Uirgines
ergo erant filie: necdũ
fuerãt matrimonio co
pulate. Et ita generos
vocat: nõ q2 iã eſſent/ſ q2 futuri generi erãt. g ¶ Ludens
loqui: quos praue ꝯſuetudinis amor ligauerat. Job. xij. a.
Deridet iuſti ſimplicitas ⁊c. h ¶ Diſſimulãte. Qui aliq̄
carnali affectu maloꝝ ꝯſortiũ exire diſſimulãt/crebra bonoꝝ
admonitiõe cogendi ſunt: ne bonos mores corrumpãt exem
plo maloꝝ. Diſſimulãte: id eſt exire volẽte: ſ nullũ indiciũ
exitus ꝑ aliquem apparatũ monſtrãte. Uel ad l'raȝ: vix pote
rat exire carnali ductus affectu. Aug⁹. viij. li. ꝯfeſſionũ: De/
tinebãt me magiſtre nugaꝝ ⁊ vanitates/antique amice mee:
⁊ ſuccingebant veſtẽ meã carneã/ſubmurmurãtes: dimittis
ne nos: ⁊ vltra nõ erimus tecũ amodo ⁊ in eternũ: ⁊ amodo
nõ licebit tibi hoc aut illud i eternũ? i ¶ Apph̄enderũt.
Apph̄endere/eſt ſubito ⁊ firmiter prendere ad ſe: ita facit/q̄ñ
vult aliquẽ egredi de pctõ/q̄ſi cõpellit eũ ſubito. Sap. iiij. c.
Placita erat deo aĩa illius/ ꝓpt' hoc ꝓperauit eũ educere de
medio iniq̄tatũ. k ¶ Salua animã tuã: nõ redeas ad ſo
domã. o ¶ Nec poſſũ. Andreas dicit/ꝙ iſte mõs erat ꝓ/
pe ciuitates illas q̄ fuerũt ſubuerſe: ⁊ timuit loth ne mõs ſub
uerteret/⁊ ideo nolebat aſcendere. Sed q̄re eodẽ modo non
timebat ne ſegor ſubuerteret/cũ textus dicat ꝙ iux' erat. Jõ
poteſt dici ꝙ mos eſt timidoꝝ ſemꝑ velle latere. Uel ſenex
⁊ laborẽ vie ⁊ frigora montiũ perhorreſcebat. p ¶ Eſt ci/
uitas. Hãc ciuitatẽ dicũt hebrei p̄mo dictã balaan: deinde
ſaliſan. Eſa. xv. c. dicit/ vtula conternans: a con ⁊ ternario/
q̄ſi ter mouens: q2 tertio terre motu abſorpta eſt poſt alias
quattuor ciuitates. Eſt ciuitas hic ⁊c. ſegor: que ſic vocata
eſt/ex quo loth dixit: Eſt ciuitas parua ⁊c. q ¶ Nũq̄d nõ
modica. Interlin. Hoc eſt: non ſufficit imbecillitati mee
ad vitã. Uel ſic: Nõ eſt magnum ſi eã ſaluas ꝓpter ſalutem

† vmbra culminis mei. At illi
dixerũt: Recede illuc. Et rur/
ſũ: Ingreſſus es inquiũt/ vt
a aduena: nũquid vt iudices?
Te q̄ ipſũ magis q̄ȝ hos af/
fligemus. Uimqȝ faciebant
loth vehemẽtiſſime. Jam ꝓ/
pe erat vt infringerẽt fores:
⁊ ecce miſerũt manũ viri: et
itroduxerũt ad ſe loth/ clau/
ſerũtqȝ oſtium: ⁊ eos q̄ foris
b erãt ꝑcuſſerũt cecitate a mi/
nimo vſqȝ ad maximũ/ita vt
oſtiũ iuenire nõ poſſent. Di
xerunt aũt ad loth: Habes
hic tuoꝝ quẽpiã generũ aut
c filios aut filias? Omnes q̄
d tui ſunt/educ de vrbe hac.
e Delebimus eñ locũ iſtũ/eo
ꝙ increuerit clamor eoꝝ co/
rã dño q̄ miſit nos vt perda/
f mus illos. Egreſſus itaqȝ
loth/locut⁹ eſt ad generos ſu
os/ qui accepturi erãt filias
eius/⁊ dixit: Surgite/egre/
dimini de loco iſto: q2 dele/
bit dñs ciuitatẽ hanc. Et vi/
g ſus eſt eis q̄ſi ludẽs loq. Cũ
qȝ eẽt mane/cogebãt eũ ãge
li/dicẽtes: Surge ⁊ tolle vxo
rem tuã ⁊ duas filias q̄s ha/
bes: ne ⁊ tu pariter pereas i
h ſcelere ciuitatis. Diſſimulã/
i te illo/ apprehenderũt manũ
eius/⁊ manũ vxoris ac duaꝝ
filiaꝝ ei⁹: eo ꝙ parceret dñs
illi: ⁊ eduxerũt eũ poſuerũtqȝ
extra ciuitatẽ: ibiqȝ † locuti ſũt
k ad eũ/dicẽtes: Salua aiam
l tuã. Noli reſpicere poſt ter/
m gũ: nec ſtes i oĩ circa regi/
n one: ſ i mõte ſaluũ te fac/ne
⁊ tu ſimul pereas. Dixitqȝ
loth ad eos: Queſo dñe mi:
q2 iuenit ſeru⁹ tuus gratiam
corã te: ⁊ magnificaſti † mi/
ſericordiã tuã/quã feciſti me/
cũ vt ſaluares animã meã:
o nec poſſũ i mõte ſaluari: ne
forte apph̄ẽdat me maluȝ ⁊
p moriar. Eſt ciuitas † hec iux'/
ad quã poſſum fugere par/
q ua/⁊ ſaluabor i ea. Nũq̄d
nõ modica eſt ⁊ viuet anima

meã/q2 iã parua eſt/vt non ſubuertatur/q̄ȝ diu. ſ. fuero in ea:
quia poſt loth exeunte et montem aſcendente/ ſubuerſa eſt.
¶ Quia nõ potero.
* l ¶ Noli reſpicere. Quidã exeuntes de mundo i clauſtrũ: Moraliter.
retro reſpiciũt diuitias q̄s dimiſerunt/vel q̄s habere potue/
runt. Cõtra q̄s Luc.
ix. g. Nemo mittens
manũ ad aratrum ⁊c.
Etiã quidã dimitten/
tes actũ peccandi/ad/
huc habẽt peccata p̄
oculis. Et hoc tripli/
citer: Uel recolendo
cũ delectatiõe: vl' car/ B
naliter dolentes ſup Sap.10.a.
hoc ꝙ dimiſerũt pin/
gues p̄bẽdas/ q̄s etiã
periculoſe tenebãt: vl'
ad gl'iã ⁊ iactãtiã. Be
atus Berñ. contra re Al. † locut⁹ eſt dñs ad eũ: Salua.
ligioſos qui ſe iactant
de his q̄ fecerũt in ſe/
culo vl' i clauſtro: clau
ſtrales q̄ſdã vidẽs cur
ſim numerare que vel
fortiter gladiatorio/
vel argute diſputato/
rio geſſere conflictu/⁊ Sap.10.a.
adhuc ſophiſte: Anti/ Al. hȝ tẽglaȝ e
qui etiã clauſtrales ſo
phiſmatib⁹ gloriant.
Periculoſũ eſt p̄teri/
ta pctã recordari: vt
dicit Berñ. ſicut cre/
do. Et Aug⁹ dicit/qḋ
volentes fecimus/no/ Al. † hic.
lentes q̄nqȝ cum dele/
ctatione recordamur: E
qḋ tñ pena peccati ẽ/
ſi de ipſa delectatiõe
doleamus: ſi v̄o pla/
ceat/grauiter peccamus. Ideo recte dicit Ap'ls Phil. iij. c.
Que retro ſunt obliuiſcẽs/in anteriora me extẽdo. m ¶ Nec
ſtes. Hoc eſt qḋ dicit. j. Reg. xv. a. Percute amalech ⁊ de
molire vniuerſa ei⁹. Nõ eñ ſufficit demoliri pctm̃/niſi ⁊ oĩs
ei⁹ circũſtantia ⁊ adiacentia ⁊ occaſio deſtruant. Uñ ſi ama/
ſti aliquã: nõ debes poſtea cõmorari vel colloqui illi etiã de
bonis/ ꝓpt' recidiuũ. Hiere. l. b. Recedite de medio babylo/
nis/⁊ de terra chaldeoꝝ egredimini: hoc eſt de tota ꝓuincia
⁊ circũſtantia peccati: Et eſtote quaſi hedi ante gregẽ. i. ſi/
cut fuiſtis p̄euij in peccato: ſic duces ſitis alioꝝ in via iuſti/
cie per bonũ exemplũ. n ¶ Sȝ in monte. Hic nota tria:
Sodomã/montẽ/ſegor: Carnalia deſideria: altitudo ꝑfecto/
rum: vita cõmunis. Primũ fugiendũ eſt: ſecundũ appeten/
dũ. Matth. xix. c. Si vis perfectus eſſe ⁊c. Sed notandũ ꝙ
duo ſunt neceſſaria i aſcenſu montis. ſ. in aggreſſu ꝑfectiõis:
Sapientia ſiue diſcretio: magnanimitas: q̄ vix ſimul inueni/
unt. Sapiẽtes eñ raro ardua aggrediuntur/dicentes: Non
eſt audacia tuta. Quidã etiã ſupra vires indiſcrete aſcendũt.
Luc. xiiij. f. Quis ex vob volẽs turrim edificare ⁊c. Ecce h
cõmẽdat ſapia. In aggreſſu arduoꝝ/magnanimitas. Pro/
uerb. xv. c. Iter pigroꝝ q̄ſi ſepes ſpinaꝝ. Quidã etiã ſub ſpe
cie diſcretiõis velãt iertiã ſuã. Berñ. Quãtos iſta maledicta
ſapia ſupplãtat/⁊ ꝯceptũ i eis extinguit ſpiritũ: quẽ dñs vo
luerat vehement' accẽdi? Amicos ꝯſule: ꝓba teipſũ. Angel⁹
conſilij vocat te: tu aũt alienũ ꝯſiliũ p̄ſtolaris. Abſcõdi ignẽ
i ſinu meo: ⁊ exuſto iã latere: nudatis viſcerib⁹/ iã ſanie deflu
ente: adhuc ꝯſulendũ eſt: an adhuc excutiã illũ? Amicos ꝯſu
lat qui nõ legit: Inimici hominis domeſtici eius. Probet ſe Matth.10.d.
qui de ſua virtute confidit: q2 diuina virtus oĩno ꝓbata eſt.
* Ingreſſus eſt ſegor.

mea? Dixitq̄ȝ ad eum: Ecce etiā in hoc ſuſcepi p̄ces tuas vt nō ſubuertā vrbē p̄ q̄ locutus es. Feſtina et ſaluare a ibi: q꞉ nō pōtero facere q̄cq̄ȝ donec ingrediaris illuc. Idcirco vocatū eſt nomē vrbis illius ſegor. Sol egreſſus eſt b ſup terrā: ⁊ loth ingreſſus eſt c d ſegor. Igit̄ dominus pluit ſup ſodomā ⁊ gomorrā: ſulphur e f ⁊ ignem ā dño dē celo: ⁊ ſubuertit ciuitates has et omnē g circā regionē: vniuerſos habitatores vrbiū/ et cūcta t're h i virētiā: Reſpiciēſq̄ȝ vxor ei⁹

☞ a Quia nō potero: id ē nolo. Simile Iob.xij.f. Nō poterāt credere: q꞉ dixit eſaias: Excęcauit oculos eorū/ ⁊ indurauit cor eorū/ vt nō videāt ⁊c. Eſa.vj.c. Immo bñ poterāt: ſed nolebāt. Vñ exponit̄: Nō poterāt.i.nolebāt: et i illa volūtate ptinaces erāt. Vel/ Nō potero.i.merita tua exigunt/ vt nō faciā donec egrediaris. Simile Marci.vj.a. Nō poterat ibi aliq̄s virtutes facere.i. merita illorū exigebant q̄ non faceret. Poterat igit̄ p̄ potentiā/ ſed nō poterat per iuſticiam. b Loth ingreſſus ē ſegor: fugiēs incēdia ſodomę. c Igit̄ dñs pluit ſup ſodomam ⁊c. Greg⁹. Sulphur/ fetor carnis: ignis/ ardor carnalis deſiderij: cū dñs carnis ſcelera punire decreuiſſet: q̄litate (Eſa.xxvij.b. In menſura ɔtra mēſurā) vltiōis innotuit macula criminis. Sulphur eñi fetet: ignis ardet. Qui ḡ ad p̄uerſa carnis deſideria fetore arſerāt/ iure ſulphure ⁊ igne pierūt: vt ex iuſta pęna diſcerent: qđ iniuſto deſiderio feciſſent. Sed notādū qđ p̄mos pctōres aqua diluuij exterminauit. Ḡ.vij.d. qui ſilr̄ offenderant deum cōcupiſcentia carnis: Sodomitę ꝟo graui ſupplicio: ignis.ſ.et ſulphuris diluuio pierūt. Licȝ eñi illi mēſurā excederēt/ q̄ſi naturalit̄ peccabāt: illi ꝟo ɔ naturā/ ideo grauiſſimi ſupplicij exemplo pierunt. Sup ſodomā ⁊ gomorrā. Bern. Flāma gehēnalis morā nō ſuſtinēs/ execrabilē venit iſtā tollere nationē: necnō etiā tellurē/ vtpote cōſciā tātę ɔfuſiōis/ abſumpſit Ps.10. ignis ⁊ ſpūs p̄cellarum. Et attēde quattuor in hoc execrabili pctō: Ardorē imoderatū: fetorē: tenacitatē ⁊ ɔtagiū. Vñ ſocietas maxime declināda ⁊ fugiēda ē. Cōtra p̄ima duo miſit dñs ignē ⁊ ſulphurē: cōtra tertiū/ ip̄m locum ęterna ſterilitate dānauit: cōtra quartū/ omnē circa regionē q̄ſi mala vicinitate infectā puniuit. Eſa.xxiij.b. Proiecit ciuitates/ nō reputauit hoīes: q꞉ reuera q̄ h̄ peccatū faciūt/ hoīes nō ſūt. d Pluit ſup ſodomā ⁊c. vt terra in ęternū areſceret: nec ſic poſt diluuiū vireſceret. e A dño/ diuino iudicio: q꞉ pudore ⁊ ardore luxurię cōputruerūt. f De celo: q꞉ clamor peccati eorū aſcēderat i celū. g Circa regionē: pari cōtagio corruptam. h Virentiā. Interlin. quibus delectati fuerant. ☞ Statuā ſalis.

Moraliter * b Ingreſſ⁹ eſt ſegor. Vide ordinē. Pri⁹ educit̄ loth de ſodomis: deinde ſole orto ingredit̄ ſegor: poſtea puniunt̄ ſodomitę. Egreſſio loth de ſodomis/ ſignificat exitū de peccato. Ortus ſolis ſup terrā/ ſignificat filij incarnationē. Punitio ſodomorū/ damnationē reproborū. Orto ſole/ loth ingredit̄ ſegor.i. chriſto incarnato p̄deſtinati ingrediunt̄ eccleſiā. Vel loth igredit̄ ſegor orto ſole: q꞉ q̄libet declinās a vitijs: īfra limites paruitatis colligit̄ ⁊ hūiliat̄/ cōſiderās dei bñficia circa gen⁹ humanū. Et hoc eſt qđ dicit Abacuk.iij.b. Incuruati ſunt colles mūdi ab itinerib⁹ ęternitatis eius. Qꝛ chriſt⁹ dicat̄ ſol/ patet Malach.vlti.a. Vobis timētib⁹ ⁊c. Chryſoſtom⁹. Mirat̄ terra nouā ſtellā in celo: ſed nō minus nouū ſolē celū miratur in terra. Educto loth de ſodomis/ ⁊ ingreſſo in ſegor/ pluit dñs: q꞉ in fine vocatis bonis a morte in vitā/ ⁊ aſſumptꝭ ad ſe/ reprobi dānabunt̄. Qđ ſignificat̄ Eſa.x.c. Cū impleuerit dñs cuncta opera ſua in monte ſion ⁊ in hieruſalē: viſitabo ſup fructū magnifici cordis regis aſſur: q̄ ſignificat reprobos ⁊ ſup̄bos. Itē ſodomitę nocte peccauerūt/ ⁊ mane puniti ſūt: q꞉ peccata mō latent: ſed in aptō ⁊ publico punient̄. Dañ.vij.c. Iudiciū ſedit/ ⁊ libri aperti ſunt. Matth.x.c. Nihil opertū qđ nō reuelet̄: ⁊ nihil occultū qđ nō ſciat̄. Oſee.vj.b. Iudicia tua q̄ſi lux egredient̄. Sopho.j.c. Scrutabor hieruſalē in lucernis/ ⁊ viſitabo ſup viros defixos in fecib⁹ ſuis. Iob.xxiiij.c. Oculus adulteri obſeruat caliginē/ dicens: Non videbit me oculus. Si ſubito apparuerit aurora/ arbitrant̄ vmbrā mortꝭ: ⁊ ſic in tenebris q̄ſi in luce ambulāt. Dñs in p̄mo aduētu fuit q̄ſi aurora: ſed peccatores vmbrā mortis reputauerūt odiētes lucē. Ioh.iij.c. Lux venit in mūdū: et dilexerūt homīes magis tenebras q̄ȝ lucē. Erāt eñi eorū op̄a mala: Omnis eñi qui male agit/ odit lucē: ⁊ nō venit ad lucē vt nō arguant̄ op̄a eius. Domin⁹ in mūdo candelā attulerat: quā mali fugiūt et exufflant: Sed in die iudicij et in fine/ q̄ mō latēt in tenebris vt fures/ tūc dep̄rehēdent̄. Hiere.ij.c. Quō confundit̄ fur q̄ſi dep̄hendit̄: ſic cōfuſi ſunt domus iſrael: ipi ⁊ reges eorū: p̄ncipes et ſacerdotes ⁊ p̄phetę eorū. c Igit̄ dñs. Nota tria. Prius cōuicti ſūt ſodomitę: ſcđo excęcati: tertio cōbuſti. Idē ordo Iob.xxxiiij.c. Nouit dñs op̄a eorū: ⁊ inducet noctē/ ⁊ cōterent̄. Specialit̄ aūt attribuit̄ hoc factū filio: q꞉ culpa erat in hūana natura: quā ipſe ſol⁹ aſſumpturus erat. d Pluit ſup ⁊c. Quattuor hic attēdunt̄: Fetor ſulphuris: ardor ignis: ęterna ſterilitas: lacus dulcis amaricatio. Unde dicit̄ mare mortuū/ in quo nihil viuit: lucerna ardens ſup̄natat: extincta ſubmergit̄. Iſta inuenies i mūdo/ q̄ p̄ ſodomā ſignificat̄. Sulphur/ fetor luxurię: Ignis/ ardor cupiditatis: Eterna ſterilitas/ vanitas ſup̄bię: Lacus mutat⁹ in mortuū in q̄ nihil viuit/ occupatio mūdanorū plena amaritudine mortua: q꞉ ducit ad amaritudinē ęternā. Ezech.xlvij.b. Aquę iſtę īrabūt i mare. In h̄ lacu lucerna ardēs ſup̄natat/ extincta demergit̄. P̄ręlat⁹ lucerna. Ioh.v.f. Erat iohānes lucerna ardēs ⁊ lucēs. P̄ręlatus ſi ardet/ ſup̄natat: mūdū ⁊ q̄ mūdi ſunt cōtemnēs ⁊ cōculcans. Apocꝭ.xij.a. Mulier amicta ſole.i. lucerna ardēs.ſ. p̄latus: ⁊ luna ſub pedibus eius.i. mūdus. Lucerna extincta demergit̄: q꞉ p̄latus peccatorū ⁊ ignorātię tenebris inuolut⁹/ a mūdo cōculcat̄ ⁊ vilipēdit̄. Oſee.iiij.b. Peccata populi mei comedent: ⁊ ad iniq̄tatē ſubleuabūt aīas eorū: ⁊ erit ſicut popul⁹/ ſic ſacerdos. Beat⁹ Bern. Et vtinā nō peior populo ſit ſacerdos. De fetore mūdi.i. luxuria: Eſa.xxxiiij.a. Interfecti eorū p̄ijcient̄: et de cadauerib⁹ eorū aſcēdet fetor. Cadauera ſūt vniuerſa caro mortuorū: ſed fetida p̄ luxuriā. Sed multi fetorē nō ſentiūt: q꞉ remediū apponūt ad nares ſuas: ſpeciē ⁊ pulchritudinē mulieris potius attendētes q̄ȝ fetorē. Ezech.viij.f. Ecce viri dorſa habētes cōtra templū: ⁊ faciē ad orientē: Et ecce applicāt ramū ad nares ſuas. Ramus eſt ſpecies ⁊ delectatio quā cōſiderant: ⁊ ideo fetorem nō ſentiūt. Hic fetor bñ oſtēdit̄ Prouerb.vij.c. vbi dicit meretrix: Aſperſi cubile meū myrrha et aloe ⁊ cinnamomo: veni inebriemur vberib⁹. Miſer myrrhā ⁊ aloen nō aduertit in lecto meretricis/ ⁊ ſolū cinnamomū cōſiderat. Hinc eſt q̄ Ioh.xj.c. dicit̄ Lazar⁹ q̄triduan⁹ fetere. Tres eñi dies ſunt dño deputati: quos ipſe ſpecialit̄ cōſecrauit. Dies paraſceue/ in q̄ crucē tulit: dies ſabbati/ in q̄ in ſepulchro quieuit: dies dominica/ in q̄ reſurrexit. Lucꝭ.xiij.g. Hodie ⁊ cras demonia eijcio ⁊ ſanitates p̄ficio: et tertia die conſumor ⁊c. Iſti tres dies debēt nobis ſufficere. Sed quidam: imo plurimi quartū diem addūt: ſcȝ diē voluptatis. Beatus Bern. Adinuentio filiorū adā quartū adinuenit ſibi diem: et ideo quatriduani ſunt ⁊ fetent. Prim⁹ dies/ dies vitę ⁊ laboris: ſecūdus/ dies mortis ⁊ quietis: terti⁹/ dies reſurrectiōis. Vę illis qui in quarto dormiūt ⁊ quieſcunt. Lucꝭ.vj.d. Vę vobis diuitib⁹ q̄ habetis hic cōſolationē ⁊c. i Reſpiciēſq̄ȝ vxor. Sic q̄nq̄ȝ exeuntes de mūdo ad clauſtrū reſpiciunt retro/ recolētes delectamēta q̄ in ſeculo habuerūt: ſiles iudęis dicētibus Nume.xj.b. Recordamur piſciū quos comedebam⁹ in ęgypto gratis: in mentē nobis veniūt cucumeres ⁊ pepones ⁊ porri ⁊ cepę ⁊ allia: aīa noſtra ē arida: nihil aliud reſpiciūt oculi noſtri niſi māna. Nō ſic paulus reſpexit retro. Philꝭ.iij.c. Ea q̄ retro ſunt obliuiſcēs: in anteriora me extendo. Retro ſunt duo/ q̄ obliuioni danda ſunt: Bona p̄teri- * rita/ ne eorū fiat recor.

Eſa.13.d. Hiere.50.f. 23.q.5.c.qđ ſ 1.q.4.c.eccl'ia .§.itē dauid 24.q.3..§.1.in princi. 32.q.7.c. flagicia 42.diſ..§.1. De pe.diſ.3.c. ſūt plures.§. auctoritas De cr..ſſ.pla. c.clerici

a Statuā ſalis: quā Joſephꝰ dicit ſe vidiſſe. c Quaſi
fornacis fumū. Per reliquias cōbuſtionis/impmit nobis
memoria ſubuerſiōis ad exēplū correctiōis. d Et libera/
uit loth. Patet merit abrae loth fuiſſe liberatū: quē ſcṗtura
iuſtū appellat. Et ſciēdū: qꝛ iuſtꝰ erat/nō ſic abraā/ſꝫ cōpatiōe

ciū veſtrū de illa. Boni nō reſpiciūt retro/imo ſurſum. Eſa.
lxv.c. Ecce ego creo celos nouos ⁊ terrā nouam: ⁊ nō erūt in
memoria priora: nec aſcēdent ſup cor: ſed gaudebitis ⁊ exulta/
bitis vſqꝫ in ſempiternū in his q̄ ego creo. b Abraā aūt
cōſurgens. Abraā eſt quilibet vir iuſtus/qui mundū intu/

ſodomitarꝝ. Sed nōne
ſupra dictū eſt ꝙ loth
meritis ſuis ſaluatꝰ ē:
vñ ⁊ dñs dixit ei: Nō
potero qcqꝫ facere ⁊c.
Ezech.16.f. Sol. Ideo dicit me/
ritis abrae ſaluatꝰ: qꝛ
abraā iuſtior ipo erat:
⁊ vtriuſqꝫ meritis ſal/
uatus eſt. Ipſe iuſtus
appellatur. Sap.x.a.
e Aſcēditqꝫ loth
de ſegor ⁊c.
Hieroꝰ. Queritur cū
Sap.10.a. primū fuge mōtis ſe/
gor ptulerit: et eā in q̄
habitaret liberari vo/
luerit: rurſus de ſegor

a poſt ſe: verſa eſt in ſtatuā ſa/
b lis. Abraam aūt cōſurgens
mane vbi ſteterat prius cum
dño/ intuitus eſt ſodomā et
gomorrā et vniuerſam terrā
regionis illiꝰ: viditqꝫ aſcen/
c dentē fauillā de terra quaſi
fornacꝭ fumū. Cum enī ſub/
uerteret dñs ciuitates regio/
nis illiꝰ/recordatꝰ eſt abrae/
d et liberauit loth de ſubuerſi/
one vrbiū in quibꝰ habitaue/

e rat. Aſcēditqꝫ loth d̄ ſegor/
f g ⁊ māſit i mōtē: due quoqꝫ fi/
h lie eius cū eo. Timuerat enī
i manere i ſegor: Et manſit in
ſpelūca ipſe ⁊ due filie eius.
k Dixitqꝫ maior ad minorem:
l m Pater nr̄ ſenex eſt: ⁊ nullus
virorꝝ remāſit i terra q̄ poſſit
ingredi ad nos iuxta morem
vniuerſe terre: Ueni inebrie/
mꝰ eū vino dormiamuſqꝫ cū
eo/ vt ſeruare poſſimꝰ ex pr̄e

etur: nec videt de illo
aſcendere niſi fumū ſu
perbie: ⁊ fauillā inanis
glorie/ q̄ de vanitate
pcedūt. Sed ad hoc
ꝙ vir iuſtus bñ videat
tranſitū tpaliū: opor/
tet ꝙ ſtet in loco i quo
dñs locutꝰ eſt cum eo
ſicut abrae. Qd̄ expo/
nit Gregꝰ. Ille ſolus 40.diſ.c.qm̄ ille
tranſitū mūdanorꝝ cō 32.q.4.c.dixit ſara
ſiderat: qui diuine grē 35.diſ.c.ſexto die
radijs illuſtratꝰ/tranſ/
euntia pmanentiū col/ 15.q.1.c.lebrauerunt
latione diiudicat.
e Aſcēditqꝫ loth
de ſegor. Nota cō/

ad montē trāſierit. Reſpōdebimꝰ verā eſſe hebreorꝝ de ſegor
coniecturā/ꝙ frequēter terremotu obruta/primū bale/poſtea
ſaliſa dicta ſit: timuitqꝫ loth dicēs: Si ceteris ſtātibꝰ iſta ſepe
ſubuerſa eſt: quāto magis in cōmuni ruina nō poterit liberari.
Et hanc occaſionē infidelitatis cauſam inceſtꝰ fuiſſe: Qui enī
ceteras viderat ſubuerti ⁊ hanc ſtare/ſeqꝫ auxilio dei erutū/de
eo qd̄ ſibi cōceſſū audierat/ambigere nō debuit. f In mō/
te ⁊c. in quē prius monēte dño aſcēdere noluit. i Manſit
in ſpelūca: quā infirmitati eiꝰ ⁊ timori dñs cōceſſerat/⁊ ipſe
elegerat. h Timuerat enī/filiarꝝ. Interliñ. Loth inexcu/
ſabilis: pmo qꝛ angelo nō credidit: deinde quia inebriatꝰ eſt: ⁊
fuit peccatū cauſa peccati. k Dixitqꝫ maior ad mino
rē ⁊c. Hieroꝰ. Qd̄ pro excuſatiōe dicit filiarꝝ/qꝛ genꝰ hūanū
defeciſſe putauerūt: ideoqꝫ cū patre accubuerūt. Nō aūt ex/
cuſat patrē qd̄ ſequit: Et neſciuit ꝙ dormiſſent cū eo: et cum
ſurrexiſſēt ab eo: Appūgūt deſup hebrei obelo/q̄ſi ſupfluū/q̄ſi
incredibile ſit: qꝛ rerū natura nō capiat coire quēpiā neſciētē.
Didicerāt filie loth cōſummationē mūdi futurā p ignē: ſꝫ tāqꝫ
puelle nō pfecte: Neqꝫ enī ſciebāt ꝙ ſodomitis igne vaſtatis/
multū ſpaciū integrū remaneret: et ſuſpicate ſūt tale aliqd̄ fa/
ctū/quale in tpibꝰ noe audierāt: ⁊ ad repandū genꝰ humanū/
ſupſtites ſe eſſe cū patre. Et qꝫuis grande eis crimē cōcubitus
pris/grauior videbat ipietas/ſi ſeruata caſtitate ſpē poſteritat
delerēt: idō ɔſiliū ineūt ⁊ pris meſticiā ⁊ rigorē vino molliūt:
⁊ ſingle ſingl'is noctibꝰ ſuſcipiūt ab igrāte ɔceptū nec repetūt.

Dormiuitqꝫ cū patre.

Moraliter * rita/ne eorꝝ fiat recordatio ad gliaꝫ. Mala pterita/ne eorꝝ
fiat recordatio ad delectationē. Qui hec duo reſpicit/i ſtatuā
ſalis vertit. Statua hꝫ ſpeciē hoīs/ſꝫ nō hꝫ ſpm̄ viuificātē: qꝛ
talis hꝫ habitū religioſi: ſꝫ nō hꝫ aīuꝫ: ad quē redit diabolꝰ cū
ſeptē ſpiritibꝰ neqoribꝰ ſe. Beatꝰ Berñ. Uis tu videre domū
mūdā ⁊ ornatā/ſꝫ vacātē: hoīeꝫ ītuere q̄ deſeruit māifeſta pec/
cata: ⁊ corde penitꝰ arido ſolas manꝰ mouet ad opa mādatorꝝ:
intꝰ aūt ſeruꝰ ē pprie volūtatis: glorie cupidꝰ: ambitiōis ama/
tor. Itē iſti ſunt ſtatua ſalis: qꝛ bona faciētes exteriꝰ/bono ex/
emplo alios cōdiunt ⁊ dulcorāt. De iſtis dicit Zach.xj.d. O
paſtor/ecce ſal: ⁊ idolū/ecce ſtatua. Itē pena ſodome/ſignifi/
cat penā iudicij: vbi ſimilit reprobi aſpiciētes retro: vertent i
ſtatuam ſalis. Reſpiciēt retro/dum plāgent ea que dimiſerūt.
Apocꝭ.xviij.c. Negociatores terre flebūt ſup illā ⁊ lugebūt:
qm̄ merces eorꝝ nemo emet ampliꝰ. Itē vertent in ſtatuā per
ſtuporē/ quē habebūt de imutatiōe facta circa ſe/⁊ circa bo/
nos. Sap.v.a. Uidētes turbabunt timore horribili: et mira/
bunt in ſubitatiōe inſperate ſalutis. Itē ſtatua erūt: id eſt im/
mobiles ad penitēdū: ſed tñ fortes ad patiendū. Itē ſtatua ſa/
lis erūt/dū de eorꝝ penis ſancti gaudebūt. Apocꝭ.xviij.f. Ex/
ulta ſup eā celū ⁊ ſancti apli ⁊ pphete: qm̄ iudicauit deus iudi/

ſilio angeli diuertit loth in ſegor/ nolens aſcendere montem:
modo cōſilio pprio aſcendit ⁊ cadit in peccatū. In hoc ſigni/
ficat/ꝙ quidā ſuggeſtione diaboli transformātis ſe in angelū
lucis: viā pfectionis aggrediunt: qui poſtea grauius eos pci/ 2.Cor.11.c.
pitare conat. Qd̄ ſignificat Hiere.xlj.b. vbi dicit: ꝙ octogi/
ta viri parati erāt offerre in domū dñi: Egreſſus aūt hiſmael
in occurſum eorꝝ/incedens ⁊ plorans ibat/⁊ dixit eis: Uenite
ad godoliā: Qui cum veniſſent i medium ciuitatis/interfecit
eos. Qd̄ exponit Gregꝰ. in moralꝭ. ſic: Hiſmael diabolꝰ pro/
uocans ad aggrediendū maiora: quibus aggreſſis indiſcrete
grauius corruere facit. Item. j. xxxiij.c. dicit eſau ad iacob:
Gradiamur ſimul: eroqꝫ ſocius itineris tui. Eſau/eſt diabo/
lus/qui ardua pponit iacob: id eſt alicui fideli. Sed quid re/
ſpondet iacob: Dñe mi/ecce noſti ꝙ paruulos habeam tene/
ros: ⁊ oues ⁊ boues fetas mecū: quas ſi plus in ambulando
fecero laborare/morient cuncti greges vna die. Non obedit
ſtatim iacob: ſed cōſiderat poſſibilitatē/⁊ infirmitatē oſtendit.
Iſte ſpiritus malus q̄ hoc ſuggerit/non diſcernit niſi a ſpiri/
tualibꝰ viris. Unde Iaco.iij.d. Sapiētia que deſurſum eſt/
primū quidē pudica/deinde pacifica. Quod exponit beatus
Berñ. Omnē cogitationē in qua hec duo nō cōcurrūt/a dei
ſapientia alienā eſſe nō dubites. Aliquādo enī pudica videt
cogitatio/virtutis ptendens imaginē: ſed neceſſe eſt ꝙ pacifi/
ca ſit: qd̄ eſt/ſi ſpirituali ⁊ ſpiritualiū virorꝝ cōſilio regit. Itē
loth egreſſus de ſodomis/ſtatim montē aſcendit/ pprio viſus
cōſilio: ⁊ diabolus nouiter cōuerſos vocat ad ſtatum pfecti/
onis: ⁊ poſtea vrget diabolus dolore pteritorū: moleſtia p̄/
ſentiū: timore futurorꝝ. De talibꝰ nouitijs dicit beatꝰ Berñ.
Utinā qui cōtinere nō valēt/vel cōtinētiā tenerrime pfiteri/
vel celibatis dare noīa verent/cōtraherent: eſſet eis pculdu/
bio meliꝰ in humili gradu fidelis populi ſaluari: qꝫ in dei ſub/
limitate deteriꝰ viuere/⁊ diſtrictiꝰ iudicari: Nūc aūt libertatē
in qua vocati ſunt/in occaſionē vident dediſſe carnis/abſtinē
tes quidē a remedio nuptiali/⁊ in omne deinceps flagitiū de/
fluētes. g Due quoqꝫ. Iſte due filie q̄ nos ſequunt ad
ſtatū pfectiōis/ſūt cōcupiſcētia carnis: ⁊ ſupbia vite. Si vna
morit/altera reuiuiſcit. Maior filia/ſupbia: quā pmo genuit
diabolꝰ i celo: minor/cōcupiſcētia: quā genuit adā in padiſo.
l Dixit q̄ maior ad maiorē: Pater nr̄ ſenex ⁊c.
veni inebriemus eū. Hoc ē ꝙ quāto ppinquiores ſumꝰ
fini: tanto crebriꝰ inſtat diabolus ad peccandū. Apocꝭ.xij.c.
Ue terre ⁊ mari: qꝛ deſcēdit diabolꝰ ad vos/habens irā ma/
gnā: ſciens ꝙ modicū tēpus habet. m Nullꝰ virorꝝ re/
māſit i terra. Cum vitia oēs ſeculares occiderint: qrūt re/
ligioſos. Lucꝭ.xj.c. Cū immūdus ſpiritus exierit ab homie:
quaſi ſatiatus: vadit p loca arida ⁊ inaquoſa querēs requiē ⁊
non inueniens dicit: Redibo ad domū meā vnde exiui ⁊c.

* Dederūt itaqꝫ patri ſuo

ꝶ b Dormiuitq; cū prē. Que ſodoma nō vicit/ viua vicerit.
Moraliter * a Dederūt itaq; pri ſuo bibere vinū: ⁊ poſtea dormierūt cū eo. Ita facit diabolꝰ: ṗmo ſuggerit licita/ vt inde ad illicita trahat. Vn̄ ⁊ in licitis ⁊ in minimis habendꝰ eſt modꝰ. Eccl. xix. a. Qui modica ſpernit/ paulatim decidit. Duo ſunt modica/ ex quibꝰ maxime orit̄ om̄e malū:
G Remiſſio ꝓpoſiti rigoris: et indulgētia liciitorum. c At ille non ſenſit. Supbia em̄ excecat hoīe3: et latent ſe ingerit/ etiā int̄ virtutes/ vt neſcias qn̄ veniat vel recedat. Auguſtinꝰ. vij. ꝯfeſ. Inflata facies claudebat oculos. Gregꝰ. Quāto magis ſuperbia eſt/ tāto minꝰ videt̄. Oſee vij. c. Alieni comederūt robur eiꝰ ⁊ ipſe neſciuit.
Al. ꝓbibere d Ecce dormiui. Prima filia. i. ſupbia/ heri dormiuit cū patre ſuo/ ⁊ fetū genuit: ⁊ vocat aliā vt et ipſa cōcipiat ex patre: Sic vinū viciū vocat aliud. Iob. xl. b. Neruī teſticulorū eius perplexi ſunt. Item due filię generant moab et āmon. i. ſupbiā ⁊ luxuriam: q2 partus ſequit̄ ventrē. Vn̄ ſupbia generat ſupbiā: luxuria/ luxuriā. Ezech. xvj. e. Qualis māter/ talis filia. De iſtis filiabus Neemię vlti. d. Vidi iudęos ducētes vxores azotidas/ ⁊ moabitidas/ ⁊ āmonitidas: quorū filij loquebant̄ azotice: ⁊ neſciebant loqui iudaice. Iſti iudei faciūt ꝯtra mādatū dn̄i. Deut. xxiij. a. Ammonites ⁊ moabites etiā poſt decimā generationē nō intrabunt eccleſiā domini in eternū.

a noſtro ſemē. Dederūt itaq; patri ſuo bibere vinū nocte
b illa: Et ingreſſa ē maior/ dormiuitq; cū patre. At illē non
c ſenſit: nec qn̄ accubuit filia/ nec qn̄ ſurrexit. Altera q̄3 die
d dixit maior ad minorē: Ecce dormiui heri cū patre meo: demꝰ ei bibere vinū etiā hac nocte/ ⁊ dormies cū eo: vt ſaluemꝰ ſemē de patre noſtro. Dederunt et illa nocte patri † vinum. Ingreſſaq; minor filia dormiuit cū eo: Et nec tūc quidē ſenſit qn̄ cōcubuerit: vel qn̄ illa ſurrexit. Cōce-
e perunt ergo dūę filię loth de patre ſuo. Peperitq; maior filium: et vocauit nomē eius moab. Ipſe eſt pater moabitarū vſq; in p̄ſentē diē. Minor quoq; peperit filiū: ⁊ vocauit nomē eius ammon: id eſt filꝰ populi mei. Ipſe eſt pater āmonitarū vſq; hodie.

Capitulū XX.

f Profectꝰ inde abraā in
g terrā auſtralē/ habitauit inter cades ⁊ ſur: ⁊
h pegrinatꝰ eſt in † gerāris. Di-
i xitq; de ſara vxore ſua/ ſoror mea eſt. Miſit ḡ abimelech rex gerare ⁊ tulit eam. Venit
k aūt deꝰ ad abimelech p ſōm-
l niū nocte/ ⁊ ait illi: En moriēris ꝓpter mulierē quā tuliſti: habet em̄ virum. Abimelech vo nō tetigerat eā/ ⁊ ait: Dn̄e/ nū gentē ignorantē et iuſtā interficies? Nonne ipſe dixit mihi/ ſoror mea ē: ⁊ ipſa ait: frat̄ meꝰ ē: In ſimplicita-
m te cordis mei ⁊ mūdicia manuū mearū feci hoc. Dixitq;
n ād eū deꝰ: Et ego ſcio q ſimplici corde feceris: ⁊ ideo cu-
o ſtodiui te nē peccares ī me: ⁊
p nō dimiſi vt tāgeres eā. Nūc
q igitur redde vxorē viro ſuo:
r s q2 ꝓpheta ē: ⁊ orābit ꝓ te: et viues. Si aūt nolueris reddere: ſcito q morte morieris

Expo. Ca. XX.

f Profectus inde. i. cōualle mābre: h In gerāris: terra paleſtinorū. Gerare/ interp̄tat̄ aduenę appropinquantes ad regnum fide ⁊ opere. ij. Corinth. v. b. Dum ſumus in hoc ſęculo peregrinamur a domino. i Dixitq3 de ſara vxore ſua. Interlin̄. Dū habet homo quid faciat/ nō debet temptare deum. Iſidorus. Tacuit vxorem/ dixit ſororem: ne ipſe occideret̄: et illa ab alienigenis captiua poſſideret̄: certus q a deo inuiolata ſeruaret̄/ ſicut apud pharaonem. ſ. xij. d. Et ſimiliter dixit iſaac: infra. xxvj. b. Vnde abimelech ſomnio cōmonitus intactam reddidit. k Per ſomniū. Iob. xxxiij. b. Per ſomnium in viſione nocturna: quādo irruit ſopor ſuper homines: et dormiūt in lectulo: tunc aperit aures virorum: et erudiens eos/ inſtruit diſciplina: vt auertat hominē ab his quę fecit: ⁊ liberet a ſupbia. m Manuū mearū. Interlin̄. Coniugij fidem ſeruare volens/ non concubinā quęrens. Iob. xxij. d. Saluabit̄ innocens in mundicia manuū ſuarum. n Dixitq3 ad eum deus. Augꝰ. Quod dicat̄ abimelech ꝓ ſara: Et peperci tibi ne peccares in me: aduertendum eſt deum feciſſe/ quādo monuit vxorem eſſe abrahę quā putabat ſororem. Et notandū q in deum peccat̄: cum talia cōmittunt̄/ quę putant homies vel non eſſe peccata vel leuia haberi tanq̄ in carne peccata. o Ne peccares in me. Interlin̄. Peccantes in ꝓximū/ in deum peccamus. p At tangeres eā. Videtur q non cōmittat flagitium ſi eam cognoſceret: quia volebat eam non fornicario modo/ ſed vxorio. Item dominꝰ ꝓhibet ei teſtimoniū q ſimplici corde hoc fecit: ergo innocens fuit. Solutio. Si abimelech cognouiſſet eam: adulteriū cōmiſiſſet: quia non poterat eam ducere in vxorē cum haberet virū viuentē: et ignorātia excuſaſſet eum a tanto/ non a toto: quia nō adhibuiſſet omnē diligentiā in inquirendo de ipſa/ quā deberet apponere. Ad aliud dicimus
A q dominꝰ ideo dixit/ ſimplici corde: non q2 ſine peccato fecerit: ſ3 Al. † terra
q2 ſine peccato facere 22. q. 2. c. q̄rit̄
intendebat. q Nūc igitur. Soluit̄ cōmiſſum/ dum reſtituit̄ amiſſū ⁊c̄. Ergo vſurario et raptori ſoluit̄ cōmiſſum quando reſtituūtur ablata: ergo nō eſt neceſſaria confeſſio vel ſatiſfactio. Solutio. Ideo dicit̄ ſolui cōmiſſum: quia ſine hoc non dimittit̄ ſi adſit facultas reſtituendi. r Quia ꝓpheta eſt: prelo-
B quens: Ita habet hebręus. Hoc dicit: q2
quanto maior eſt cui 32. q. 4. c.
infertur iniuria: tanto nemo
maius eſt peccatum. Vnde dicit Gregoriꝰ in dial̄. q quidā ioculator pſallebat ante virum quēdam ſanctum inuitū/ expoſtulās panem: Et faciens ei dari panem vir ſanctus/ dixit: Panē habēs: ſ3 ſcias q ſtatim morieris: Et ilico ruit tegula de domo ſup eū: et expirauit miſer. Ecce dixit: O q̄ piculoſum eſt cōtriſtari ſic virum ſanctū. s Et orabit: vt facilius veniam conſequaris. Nam ſi iniuriam paſſus orat pro inferente iniuriam/ citius parcit̄ illi. Iob vlti. b. Iob ſeruus meus orabit ꝓ vobis: faciem eius ſuſcipiam vt non vobis imputet̄ ſtulticia.

ꝶ Vocauit oēs ſeruos.

Moraliter f Profectus inde ⁊c̄. Viſa pęna malorum/ ꝓuidet ſibi abraam: id eſt quilibet vir iuſtus. Prouerb. xxj. b. Mulctato peſtilente ſapiētior erit paruulꝰ. xix. d. eiuſdē dicit̄: Peſtilēte flagellato/ ſtultus ſapiētior erit. Vn̄ Pſ. Quis dabit mihi pēnas ſicut colūbę: quibus. ſ. caueā ⁊ fugiā mala: ⁊ volabo ⁊ requieſcā? g Inter cades. Cades interp̄tat̄ fons iudicij: Sur anguſtia. Iuſtus ḡ bene habitat inter cades ⁊ ſur: cōſiderās hinc anguſtias p̄ſentes/ inde futurū iudicium. Hinc dolor: inde timor/ q̄ſi duę molę: inter q̄s molit̄ iuſtus/ vt fiat panis et poſſit comedi a chriſto/ ⁊ eccl̄ię incorporari. Itē p ſur poteſt accipi dolor de p̄teritis: per cades cautela de futuris. l En morieris. Arguit̄ abimelech: q2 tulit ſaram: lic3 eam nō tetigerit. Multo igit̄ fortius p̄lati noſtri ⁊ clerici arguendi ſunt: qui tollūt ⁊ vendicāt ſibi/ non vnā ſarā: ſed multas ſaras. i. p̄bendas multas ⁊ eccleſias multas: ⁊ dignitates multas tangentes: imo corrumpētes eas malo exemplo: quęrētes non fructum ſed datū: Et cum ipſi tāgere non deberēt: quia eunuchi debent eſſe: Heſter. j. b. Miſit rex ſeptem eunuchos/ vt adducerent ſibi vaſthi. Officium eunuchorū ſolet eſſe/ aſſiſtere regibus ⁊ reginis: et cuſtodire puellas/ quas corrumpere nō valebant. Sed officiū eunuchi mutatum eſt: non cuſtodes virginū ſunt modo: ſed corruptores. Eccl. xx. a. Cōcupiſcentia ſpadonis deuirginauit iuuenculā.

Moraliter
Pſ. 54.

tu/ ⁊ oĩa q̃ tua ſũt. Statimq̃
de nocte ↄſurgẽs abimelech
a vocauit oẽs ſuos ſuos/ ⁊ lo-
cutus eſt vniuerſa verba hec
in aurib⁹ eorũ. Timuerũtq̃
oẽs viri valde. Vocauit aũt
abimelech etiam abraam et
dixit ei: Quid feciſti nobis?
Quid peccauim⁹ in te: quia
b induxiſti ſup me ⁊ ſup rẽgnũ
meũ peccatũ grãde? Que nõ
debuiſti facere/ feciſti nobis.
Rurſumq̃ † poſtulans/ ait:
Quid vidiſti vt hoc faceres?
Rñdit abraã: Cogitaui me-
cũ dicẽs: Forſitan nõ eſt ti-
mor dei in loco iſto: ⁊ interfi-
cient me propter vxorẽ meã.
Alias autē vere ſoror mea
c eſt/ filiã patris mei/ et nõ filia
matris mee: ⁊ duxi eã vxorẽ.
Poſtq̃ aũt eduxit me deus
de domo patris mei/ dixi ad
eã: Hãc miſericordiã facies
mecũ in oĩ loco ad quẽ ingre
diemur/ dicẽs: q frat̃ tu⁹ ſim.
d Tulit igit̃ abimelech oues ⁊
boues/ ⁊ ſeruos ⁊ ancillas/ ⁊
dedit abraam. Redidditq̃ illi
e ſarã vxorẽ ſuã/ et ait: Terra
corã vobis eſt: vbicũq̃ tibi
placuerit habita. Sare autẽ
f dixit: Eccẽ mille argenteos
g dedi fratri tuo: hoc erit tibi ĩ
velamẽ oculorũ ad oẽs q̃ te-
h cũ ſunt: ⁊ quocũq̃ prexeris/
i mẽmẽto te dephẽſam. Orã-
te aũt abraã: ſanauit de⁹ abi-
melech et vxorem ancillaſq̃
k ei⁹: et pepererũt. Cõcluſerat
eñ de⁹ omnẽ vuluã domus
abimelech: ꝑpter ſarã vxorẽ
abraã. Capi. XXI.

l V Iſitauit aũt de⁹ ſarã
m ſicut ꝓmiſerat et ĩpleuit
n q̃ locut⁹ ẽ. Cõcẽpitq̃ ⁊ pepit

---

a Vocauit omnes ſeruos ſuos. Ne temere videret̃ re-
pudiare coniugiũ: ideo vocauit eos: ⁊ vt accipet ab eis ↄſiliũ:
Nihil eñ ſine cõſilio faciendũ. Ecci. xxxij. d. Fili/ nihil ſine cõ
ſilio facias: et poſt factũ nõ penitebis. b Regnũ meum.
Ecce q peccatũ principis redundat in populũ. Vñ. ij. Reg.
xxiiij. c. q dauid nume
rauit populũ ſuperbe:
pena redũdauit in ple
bẽ. Et etiã ꝑpt̃ achor
punit⁹ eſt popul⁹: Io-
ſue. vij. a. c Filia
patris. Alia trãſlatio
aperti⁹: a patre/ et nõ
ex mr̃e: Erat eñ filia
arã fr̃is abrae: non ſo-
ror loth. Filia pa-
tris. Hoc multiplicit̃
exponit̃. Primo ſic:
Eſt filia patris: ſupple
ſui: mei ſcȝ fratris. Vl̃
filia patris mei et non
matris mee. i. neptis
mea eſt ex pte patris
ſui; nõ ex pte matris.
Vñ alia trãſlatio ha-
bet: Soror mea eſt
a patre ſuo: non a ma-
tre. Sicut eñ dicebãt
cognatos fratres: ita
cognatas dicebãt ſo-
rores. Vl̃ ſic: Soror
mea/ filia pr̃iſ mei:
id eſt fratris mei ꝑmo-
geniti. ſ. aram: quẽ vo-
cat patrẽ: qr ꝑmogeni
tus: ⁊ quia educauerat
eum. Tamẽ quidã dicũt/ q thare mortua matre abraã: ⁊ mor-
tuo aram: duxit in vxorẽ/ vxorẽ arã: et ex ea genuit ſarã. Vñ
hic dr̃ filia ei⁹ naturalis/ ſȝ ſupra dicit̃ filia aram legalis. ſ. g
Hoc erit tibi in velamẽ. i. in memoriã verecũdie: qr ĩ mẽ-
dacio dephenſa es. Vñ quaſi exponẽdo ſubdit: h Quo-
cũq̃ ⁊c. Vel elegans irriſio eſt: Hoc erit in velamẽ. i. in ex-
hibitione funeris. q. d. Anus es/ ⁊ vicina funeri: ⁊ tamẽ mẽrita
es: habe igit̃ hec ad expẽſas funeris tui/ ⁊ omniũ qui tecũ ſũt.
Iudei eñ mlt̃a expẽdebãt ĩ ſũptu funeꝝ: vñ ⁊ mlt̃i depaupati
ſũt. Vel ad pepla emẽda/ vt veles faciẽ tuã ne amer̃ ab alijs.
k Cõcluſerat eñ de⁹. Abimelech infrigidauerat dñs: et
vxorẽ ⁊ ancillas ↄcluſerat ꝑpt̃ ſarã/ ⁊ ad ꝑces abrae ſanat̃.

Moraliter * d Tulit igit̃ abimelech oues: id eſt principes gen
tiũ: qui ꝑus eccleſiã tollere conabant̃/ ampliſſime ditauerunt.
Eſa. lx. b. Om̃e pec⁹ cedar cõgregabit̃ tibi: arietes nabaioth
miniſtrabũt tibi. Cedar/ meror vl̃ tenebre. i. mũd⁹. Nabaioth
ſedẽs vel excludẽs: id ẽ chriſt⁹. Arietes nabaioth. i. apoſtoli ⁊
apoſtolici viri: q̃ miſtrãt eccleſie: ⁊ cuſtodiũt gregem et regũt
duobus cornibus/ exemplo bone vite: ⁊ verbo ſane doctrine.
Per hoc quod dicit: e Terra coram vobis; id eſt ante
oculos: ſignificat̃ libertas cõſtruendi eccleſias/ quã principes
cõceſſerunt: ⁊ maxime Cõſtantinus tempore Silueſtri pape.
j. Eſdre. vij. c. Ego artaxerxes rex/ ſtatui atq̃ decreui omni-
bus cuſtodibus arce publice: qui trans flumen ſunt: vt quod-
cunq̃ petierit a vobis Eſdras ſacerdos/ ſcriba legis dei celi:
abſq̃ mora detis vſq̃ ad talenta argenti centũ. Et hic dicit̃:
mille argenteos: vtrobiq̃ perfectio deſignat̃: quam debet ha
bere eccleſia in membris ſuis. g Hoc erit tibi in vela-
men. Hoc: q ꝑ̃dicatores eccleſie debent ei incutere verecũ-
diam/ ſua ſcelera oſtẽdendo. Ezech. xliij. c. Fili hominis oſtẽ-
de domui iſrael templũ: et confundent̃ ab iniquitatibus ſuis.
Hoc templũ eſt corpus chriſti/ cruci affixum: qd̃ debent oſtẽ-
dere predicatores peccatoribus/ vt confundant̃ bona confu-
ſione. De qua Ecci. iiij. c. Eſt confuſio adducens peccatum:
⁊ eſt confuſio adducens gloriã. i Memento te depre
henſam. Sara deprehenſa eſt: id eſt que credebat̃ ſoror/ co-
gnoſcitur eſſe vxor: ſic in futuro/ eccleſia que modo cognoſci-
tur ſoror chriſti/ nature cõformitate cognoſcet̃ vxor poſita in
regia dignitate quaſi regina. iij. Reg. ij. d. Poſitus eſt thro-
nus matri regis/ que
ſedit ad dexterã eius.
f Ecce mille. Per
mille argenteos/ ſigni-
ficantur temporalia/
que data ſunt chriſto
et eccleſie: non nobis
qui inde luxuriamus
⁊ extollimus nos ⁊ pa
rentes. Sed nota q
data ſũt hec ſare ĩ ve-
lamen oculorũ: id eſt
in excecationem pre-
latorum et doctorum
qui ſunt oculi eccleſie.
Nonne bene ceci ſunt
cum temporalia pre-
ponũt ſpiritualibus?
Eſaie. xlij. d. Quis ce-
cus niſi ſeruus domi-
ni? Qui vides multa:
nonne cuſtodies? Di-
citur quãdo Cõſtan-
tinus dedit eccleſie di
uitias temporales: q
auditum fuit: Hodie
infuſum eſt venenũ in
eccleſia. Vtinam bea-
tus Benedictus face-
ret ſignum crucis: et
effunderet̃ venenũ pri
uſq̃ biberetur. Luc. xxij. g. Illuditur dominus velato capite.
Et dicit quidã ſanctus: q exterius velamen chriſti/ quo ve-
latus illuſus eſt/ ſignificat interius velamen petri. Nonne ve-
lata erat facies interior petri quãdo dixit: O homo/ nõ ſum:
Et non noui hominẽ illum? Tob. ij. b. legit̃ q domi dormi-
ens/ ſtercoribus hirundinũ excecatus eſt. Leuit. xx. d. Ha-
bens albuginem in oculo/ non promouet̃. Nec legit̃ cum ali-
quo diſpenſaſſe: Quid eſt ergo q tam defacili diſpenſat̃ mo-
do cum clerico habente obolum in oculo: et etiam oculum in
obolo? Multi hodie in eccleſia ceci ſunt/ habentes velamen
in facie: Propter quod dicit domin⁹ Ioh. ix. g. Ego veni in
mundũ/ vt qui non vident videant: ⁊ qui vident/ temporalia
ſcȝ/ ceci fiant ad ea. Et eccleſia orat: Reuela oculos meos: id
eſt remoue hoc velamen ab oculis meis: ⁊ cõſiderabo mira-
bilia de lege tua. Item hec data ſunt in velamen oculorũ: id
eſt ad erubeſcentiã clericorum. Redditus eñ temporales ho
die cedunt eis ad pudorem: Ipſi enim quaſi mimi vel pueri
nihil erubeſcunt accipere: ſemp ad manũ alterius reſpiciẽtes.
Ecci. xl. d. Vir reſpiciens ad menſam alienã/ non eſt vita illi⁹
in cogitatione victus: Alit enim cibis alienis animã ſuã. Mi
rum eſt: data ſibi in ignominiã/ cõmutant in gloriã: ſicut mu-
lieres fatue quibus dant̃ monilia ad claudendũ ſinum ⁊ inde-
centiã mammillarũ. Ezech. vij. f. ornamentũ moniliũ ſuorũ
in ſuperbiã poſuerunt. Expoſitio Capi. XXI.

l V Iſitauit autẽ deus ſarã. Cõpleto tpe ſoluit de⁹
ꝓmiſſum: Fidelis eñ eſt deus in oĩb⁹ verbis ſuis. ſ.
verax in ꝓmiſſis. m Sicut ꝓmiſerat. ſ. xviij. b.
Quem genuit.

Myſtice: l Viſitauit autẽ deus ſarã. Sara/ beata
virgo: quã viſitauit deus pater/ ſicut ꝓmiſerat p ꝓphetas.
Eſaie. vij. c. Ecce virgo ⁊c. Hiere. xxxi. d. Nouum faciet ⁊c.
n Cõcepitq̃ ⁊ peperit/ iſaac: id eſt chriſtũ. Eſa. viij. a.
Acceſſi ad ꝓphetiſſam: ⁊ cõcepit ⁊ peperit filium. Non qui-
dem cum dolore/ ſicut dictũ eſt eue: In dolore paries filios
tuos. S. iij. c. ſed

Marginalia: C; B; A; al. ⁊ expoſtulãs; Al. ⁊ explorãs; 33. q. 1. c. ſi p ſortiarias; De pe. diſ. 1. c. voluiſſent. §. ſerpens; Al. tõñs; Heb. 11. c.; Luc. 22. f.; Math. 26. g.; Ps. 118.; Ps. 144; Myſtice

c Quem genuit: Ad differentiā illius quem ſibi genuerat
agar. d Circūcidit eum: quia iſaac octauo die circūci/
ſus eſt: Inde omnes iudei octauo die circūcidunt filios ſuos.
Sed quia hiſmael tredecim annorum erat quando circūciſus
fuit: ideo arabes qui ex eo ꝓceſſerūt/ toto tēpore circūcidunt.
i Ablactatus eſt:
tertio anno/ ⁊ receptus
eſt ad menſam patris.
k Cūqꝫ vidiſſet.
Uarie ſentiūt Gloſe
de ludo iſto. Quedā
dicunt ꝙ hiſmael fece/
rat luteas imagines:
⁊ cogebat iſaac adora/
Luc.24.a. re eas: ꝑpter qḋ indi/
gnata eſt ſara: timens
ne eū traheret ad cul/
tum ⁊ ritum idolatrie.
Uel quia ludendo q̄ſi
maior opprimebat: in quo intellexit ſara/ ꝙ primogenita ſibi
vellet vendicare q̄ſi prior. Uel lubricū ⁊ laſciuū eſſe docebat:
ſic ipſe erat. Et hūc ludū vocat aplus ꝑſecutionē: Gal. iiij. d.
Dure. Sare reue-
Myſtice tuos. ē. iij. c. ſed abſqꝫ omni dolore. Eſaie. lxvj. c. Anteqꝫ
parturiret peperit: anteqꝫ veniret partus eius peperit maſcu/
lū: Quis audiuit vnqꝫ tale: aut quis vidit huic ſimile? a In
ſenectute. Duo in typum ſaluatoris p̄ceſſerunt. ſ. iſaac/ ⁊ io/
hānes baptiſta: Uterqꝫ nat⁹ de ſterili ⁊ ꝓuecte etatis. Iſaac
interpretat̄/ riſus: Iohānes/ gratia. Et ieſus cōmune gaudiū
eſt/ ⁊ totus gratia. Ex gratia ꝓ gaudiū. Luc. j. a. Uocabis
nomē eius iohannem: ⁊ erit tibi gaudiū. Sed quomō peperit
in ſenectute beata virgo? Bene in illa inquā ſenectute/ de qua
dicit̄ Sap. iiij. b. Senectus venerabilis eſt/ vita imaculata.
b Uocauitqꝫ abraā. Abraā/ deus pat̄: Sara/ beata vir/
go: Iſaac/ chriſtus. Pater chriſto nomē impoſuit: ⁊ ideo ſta/
bile eſt. Matres aliquādo nomē imponūt filijs: ſed nō eſt ſta/
bile. Rachel moriens/ vocauit filiū ſuum bennoni: ſed nō per/
māſit: ſed iacob vocauit eū beniamin: ⁊ ꝑmanſit: Infra. xxxv.
c. Sic em̄ mater noſtra eua/ omnes nos in peccato ſuo ſeruos
vocauit: ſed pater noſter. i. chriſtus/ nos vocat amicos. Ioh.
xv. b. Iam non dicā vos ſeruos/ vos autē dixi amicos. Oſee
j. b. Concepit ⁊ peperit filiū: ⁊ dixit dominus ad eum: Uoca
eum ieſrael: id eſt ſemen dei. d Circūcidit eum octauo
die. Et deus pater chriſtum octaua ſue reſurrectionis circū/
cidit ab omni penalitate et paſſibilitate: et nos cum eo in ſpe:
tandē in re. e Dixitqꝫ ſara: Riſum: id ē gaudiū. Quinqꝫ
gaudia habuit beata virgo ſpecialia: In annūciatione: in na/
tiuitate: in reſurrectione: in aſcenſione: in ſua aſſumptiōe. Alij
filij prius ſunt dolor matris/ ⁊ poſt gaudiū: Chriſtus ecōuer/
ſo/ gaudiū in cōceptione/ dolor in paſſione. Luc. ij. e. Et tuā
ipſi⁹ animā ꝑtranſibit gladius. Pertrāſibit dicit: id eſt ꝑfecte
tranſibit: q2 totus dolor eliminat⁹ eſt ꝑ gaudiū reſurrectiōis.
f Quis auditurus ⁊c̄. Uerba ſunt admirātis/ ⁊ exultan/
tis. Iam em̄ deſperabat̄ de ſalute hūani generis: et pater mi/
ſit filium. Sap. xviij. c. Cum quietū ſilentium: vel mediū/ ſm̄
aliam litterā: cōtinerent oīa: ⁊ nox in ſuo curſu mediū iter ha/
beret: omnipotens ſermo tuus dn̄e exiliens de celo/ a regalib⁹
ſedib⁹ venit. Iam em̄ omnes tanqꝫ laſſi defecerāt a clamore:
nullū volebat audire de⁹ pater: vnde omnia iam ſilebāt. Cla/
mauerūt em̄ patriarche ante legē: clamauerūt et ꝓphete ſub
lege. Eſa. lxiiij. a. Utinā dirūperes celos/ ⁊ deſcēderes. Exo.
iiij. d. Mitte domine quē miſſurus es. Sed q̄n venit plenitu/
do tēporis/ miſit deus ⁊c̄. Gal. iiij. a. g Iam ſeni. iij. Re/
gū. j. a. Rex dauid ſenuerat/ ⁊ nō poterat calefieri ⁊c̄. Hoc eſt
deus pater q̄ſi tepuerat ab amore humani generis/ ⁊ nō pote/
rat calefieri operibus antiquorꝫ: ſed inuenta eſt ſunamitis: id eſt
beata virgo/ q̄ eum calefecit. Et nō tetigit eam: hoc eſt/ naſcē/
do virginitatē non abſtulit. Ezech. xliiij. a. Porta hec clauſa
erit: ⁊ nō apiet̄: ⁊ vir nō trāſiet ꝑ eam: quoniā dn̄s deus iſrael
ingreſſus eſt ꝑ eam: eritqꝫ clauſa ꝑncipi: ꝑnceps ipſe ſedebit in

a filiū i ſenectute ſua: tpe quo
b p̄dixerat ei de⁹. Uocauitqꝫ
c abraā nomen filij ſui quē ge/
d nuit ei ſara/ iſaac: ⁊ circūmci/
dit eū octauo die: ſicͭ p̄cepe/
rat ei deus: cū centū eſſet an/
norꝫ. Hac quippe etate p̄ris
e natus ē iſaac. Dixitqꝫ ſarā:
Riſum fecit mihi deus: qui/
cūqꝫ audierit/ corridebit mi/
f hi. Rurſumqꝫ ait: Quis au/
ditur⁹ crederet abraā/ ꝙ ſara
g lactaret filiū quē pepit ei iā
h ſeni? Creuit igit̄ puer ⁊ abla/
ctat⁹ eſt. Fecitqꝫ abraā gran
de cōuiuiū in die ablactatio/
k nis ei⁹. Cūnqꝫ vidiſſet ſara
filiū agar egyptie ludentē cū

ea. Beatus Bern. Tanto tpe fluenta gratie defuerūt: quia
nōdum interceſſerat aqueduct⁹/ ꝑ quē fluenta gratie emana/
rent. h Creuit igit̄ puer: id eſt chriſt⁹: Ad litterā: corpe
⁊ ſcientia ⁊ virtute: ſm̄ opinionem hominū. Luc. ij. f. Puer
aūt creſcebat ⁊ confortabat̄. i Ablactatus eſt. Tertio
anno fuit iſaac ablacta
tus: et chriſtus tertia
die reſurrexit: quādo
ſeparatus eſt ab vbere
matris: id eſt a pena/
litate quā habuit a ma
tre: ⁊ receptus ad mē/
ſam. Sed in die iudi/
cij/ plenius ablactabit̄ i
ſe et in mēbris: q̄n ipſe
cū toto corpe ſuo reci B. 32. q. 4. c.
piet̄ ad mēſam patris: recurrat
Et tunc faciet abraā:
id eſt deus pater/ ma/
gnū conuiuiū: qḋ cena dicit̄: Luc. xiiij. d. vbi dicit̄: Homo
quidā fecit cenam magnā: ⁊ vocauit multos. i. oēs electos.
Hec cena figurata fuit Heſter. ij. d. vbi legit̄ ꝙ aſſuerus pro
vaſthi fecit regnare heſter: ⁊ iuſſit conuiuiū p̄parari ꝑmagni/
ficū ꝓ cōiunctione ⁊ nuptijs heſter: ⁊ dedit requiē vniuerſis
ꝓuincijs: et dona largitus eſt iuxta magnificentiā principū.
Alij reges dant caſtra/ ⁊ faciunt milites morituros: ipſe autē
dat regnū/ ⁊ facit reges in eternū regnaturos. Bonū eſt ſer/
uire tali ꝑncipi/ cui ſeruire regnare eſt. k Cūqꝫ vidiſſet
ſara filiū agar egyptie ludentē. Sara/ eccleſia: Iſaac/
quilibet fidelis: Abraā/ chriſtus: Agar/ mūdus: Hiſmael/ filij
mūdi hui⁹: qui ſapiētiores ſunt filij lucis. Luc. 16. b. Baruch. iij. c. Filij
agar q̄ exquirunt prudentiā q̄ de terra eſt: ipſi negociatores
terre ⁊ theman: ⁊ cōfabulatores ⁊ exq̄ſitores prudētie ⁊ intel/
ligentie: viam aūt ſapiētie neſciūt: Quia ſtultā facit domin⁹
ſapientiā huius mūdi. j. Corinth. j. c. Breuiter igit̄ in hoc ꝙ
ſara ꝓuidet iſaac/ notat̄ diſcretiōis zelus/ quā debent habere
p̄lati circa ſubditos. Roma. xij. c. Qui p̄eſt in ſollicitudine.
In hoc ꝙ abraā dure accepit/ notat̄ miſericordia chriſti cir/
ca peccatores. In hoc aūt ꝙ poſtea eiecit/ notat̄ iuſticia eiuſ/
dē. In hoc aūt ꝙ agar cū filio ſuo eijcit̄/ notat̄ ꝙ filij hui⁹ ſe/
culi nō ſunt digni habere hereditatē. Eſa. xlvij. a. Nō eſt ſo/
lium filie chaldeorū. Tolle molā: mole farinā. i. quaſi ancilla/
ſeruile officiū exerce. Ludus q̄ hiſmael ludit cū iſaac/ eſt gau/
dium temporale: ſed ſara: id eſt eccleſia/ ꝓcuratorē hui⁹ gau/
dij iubet eijci. Hiere. xv. d. Non ſedi in concilio ludentium.
Tobie. iij. c. Nunqꝫ cum ludētibus miſcui me: neqꝫ cum his
qui in leuitate ambulant/ participē me prebui. Hunc ludum
vocat apoſtol⁹ ꝑſecutionem: Gal. iiij. d. Unde Hiere. xv. c.
Erue me ab his qui ꝑſequunt̄ me. Eſt em̄ huiuſmodi ludus/
qualis eſt ludus canis cum porco/ qui ludendo mordet eum.
Prouerb. x. d. Quaſi ꝑ riſum ſtultus operat̄ ſcelus. Domin⁹
igit̄ ad preces eccleſie/ luſores: imo vt verius dicā: illuſores:
⁊ in p̄ſenti eijcit a merito: et in futuro omnino ſecludet a pre/
mio. Sed nota ꝙ eſt ludus bonus/ qui conſiſtit in exequēdis
mandatis/ et obſequijs diuinis. ij. Regū. vj. d. dicit dauid:
Ludā/ ⁊ vilior fiam plus qꝫ factus ſum: ⁊ ero humilis in ocu/
lis meis. Sed multi ludum iſtum laborē reputant: qḋ notat̄
Ioh. vj. f. vbi cum dixiſſet domin⁹: Niſi mādu caueritis car/
nem filij hominis/ ⁊ biberitis eius ſanguinē: id eſt niſi imitati
fueritis eius paſſionē/ non habebitis vitā in vobis: Dixerūt
quidā ex diſcipulis eius: Durus eſt hic ſermo/ et quis poteſt
audire eum? Talibus non placet ludus dauid. Unde ⁊ duo/
bus modis conant̄ corrumpere ipſum: vel adulando: vel de/
trahēdo. Adulatio corrūpit intētionē: detractio necat opus.
De adulatione Prouerb. xxvij. c. Qui benedicit ꝓximo ſuo
voce grandi/ de nocte cōſurgens/ ſimilis erit maledicēti. Eſa.
iij. c. Popule meus/ qui te beatū dicunt/ ipſi te ſeducunt. De
detractiōe. ij. Reg. vj. d. Q̄ glorioſus fuit rex iſrael hodie/
diſcooperiēs ſe ante ancillas ſeruorꝫ ſuorꝫ. Eccs. x. c. Si mor/
deat ſerpēs in ſilētio/ nihil eo min⁹ habet q̄ occulte detrahit.

a Dure. Sare reuelatū erat vt ſic fieret: ſed neſciebat abraā ꝙ eſſet ei reuelatū. Sed nūquid abraā hoc erat reuelatū/ cum eſſet ꝓpha: vt ſup dictū eſt: Ad h̄ dicit Glo. ꝙ ꝑmo reuelatū eſt ſare/ deinde abrae: qꝛ ꝓphe nō noſcūt oīa/ niſi ex volūtate reuelātis: ⁊ tūc abraā dure accepit anteq̄ eēt ei reuelatū/ motꝰ paterno affectu. Uel ambo ꝑus neſcierunt qd eſſet: ⁊ hoc dixit ſara/ mulīebri leuitate/ vł in ſpiritu: ⁊ tñ nō intellexit quid diceret: Sicut caiphas quando ait: Expedit vt vnus moriatur: Joh. xj.f.

Gal.4.d. 47.diſ.c.quantūlibet 32.q.2.c.non oīs.et.q.4.c. recurrat.et.c. dicat

b Omnia.i. ꝑ oīa. Uel Oīa que.i.que cūq̄ dixerit: vt hec dictio quecūq̄ teneatur infinite.

Ro.9.b.

c Semen tuū Ro.ix.b. Non q̄ filij carnis/ hi filij dei: ſed q̄ filij ſūt ꝓmiſſionis/ reputant̄ i ſemine.

e Tollens panē ⁊c̄. Augꝰ. Sūpſit panē ⁊ vtrē aque: ⁊ dedit ⁊ impoſuit i hūeros eiꝰ: ⁊ puerū ⁊c̄. Querit̄ quō impoſuit in humerl puerū tā grandē: Nā q̄ fuerat anteq̄ natꝰ eſſet iſaac/ q̄ttuordecim annoꝝ: circūciſus cum eſſet abraā nonagintanouē: ⁊ natꝰ ſit iſaac/ cēturio patre. Ludebat aūt hiſmael cū iſaac/ qñ ſara cōmota eſt: vtiq̄ cū puero grādiuſculo q̄ iā fuerat ablactatꝰ: ꝓfecto plus q̄ ſedecim annoꝝ fuit/ qñ cū matre expulſus eſt. Sed vt hoc ꝙ cū paruulo luſit/ ꝑ recapitulationē dictū accipiamꝰ/ anteq̄ ablactet̄ iſaac: etiā ſic amplꝰ q̄ tredecim annoꝝ puer humeris matris nō potuit imponi: ſ; ſubaudiendū eſt: dedit puerū ſuū ⁊c̄.

g Que cū abijſſet. Eſa.xix.c. Miſcuit dñs ſpm̄ vertiginis ⁊ erroris in medio egypti.i. mūdi: Uñ/ difficile eſt ibi eſſe ⁊ non errare.

h Berſabee. Hoc dicit ꝑ anticipationē: qꝛ h̄ nomē nondū impoſitū erat/ ſic patebit.j. vbi aſſignat̄ rō nōis: ⁊ cauſa impoſitiōis: ⁊ ē nomē putei ⁊ loci ⁊ oppidi.

m Nō videbo morientē. Augꝰ. Querit̄ quō mat̄ pueꝝ annoꝝ amplius q̄ndecim ſub arbore ꝓiecerit: Uidet̄ eñ dici ꝙ eū portauerit. Sed intelligendū eſt ab animo ꝓiectum eſſe/ tanq̄ mortuū: ſm illud: Proiectus ſum a facie oculoꝝ tuorum.

Pſ.30.

p Vocē pueri: id eſt vocē matris ꝓ puero flentis. Simile Matth. xx.c. Neſcitis quid petatis. Dicit̄ eñ petitio filioꝝ/ facta ꝓ filijs.

Eodem tempore

Myſtice d Surrexit itaq; abraā mane. Diluculo reſurrectionis cepit chriſtꝰ diuidere bonos a malis: ſolis bonis apparēs cū ꝑus quaſi cōmunis omibꝰ cohabitaſſet.

e Tollēs panē ⁊ vtrē aque/ impoſuit ſcapule eiꝰ.i. affluentiā tēporaliū largit̄ dñs illis quos a ſe eijcit: hereditatē reſeruās filio. Uñ ſignū eſt ꝙ a dño ſit eiectus/ qui ita affluit i tēporalibus. Uñ dicit auctoritas: Cōtinuꝰ ſucceſſus tēporaliū/ manifeſtū eſt diuine reprobatiōis indiciū. Signāter aūt dicit̄/ ꝙ impoſuit ſcapule. In ſcapulis eñ graue onus portat̄: ſed inter brachia/ onus leue ⁊ iocundū. Cantl.j.d. Faſciculꝰ myrrhe/ dilectus meus mihi: inter vbera mea cōmorabit̄. Beatꝰ Berñ. Habete hūc faſciculū dilectū/ nō retro in humeris: ſed ante ꝑ oculis: vt portātes ⁊ non odorātes/ ⁊ onus premat/ ⁊ odor nō erigat. Qꝛ aūt temporalia ſint poſt tergū habēda: Oſee.v.c. Ululate in bethauē: poſt tergū beniamin. Bethauē/ domus vanitatis: hec eſt/ abūdantia temporaliū: Juxta illud: Filij hominū/ vt quid diligitis vanitatē ⁊c̄. Et Eſa.v.c. Ue q̄ trahitis iniquitatē in funiculis vanitatis: q̄ eſt poſt tergū beniamin.i. bonoꝝ: q̄ ſt̄ filij dextre. Phil.iij.c. Ea q̄ retro ſt̄ obliuiſcēs ⁊c̄.

Pſ.4.

f Tradiditq;. Abraā.i. deꝰ pr̄/ filios ſuos tradidit chriſto docēdos: ſ; filios agar.i. mūdi amatores/ tradidit mūdo. Joh.xvij.b. Quos dediſti mihi/ ego cuſtodiui. Mundus aūt male cuſtodit filios ſuos: qꝛ errat: ⁊ ipſi cū eo: ſicut hic dr̄:

isaac filio ſuo: dixit ad abraam: Eijce ancillā hāc et filiū eiꝰ. Nō eñ erit heres filꝰ an-
a cille cū filio meo iſaac. Dure accepit hoc abraā ꝓ filio ſuo. Cui dixit deꝰ: Nō tibi videat̄ aſperū ſup puero ⁊ ſup
b ancilla tua. Oīa q̄ dixerit tibi ſara/ audi vocē eius: qꝛ in iſaac vocabit̄ tibi ſemē. Sed et filiū ancille faciā in gentē
c magnā: quia ſemēn tuū eſt.
d Surrexit itaq; abraā mane
e et tollēs panē et vtrē aq̄/ im-
f poſuit ſcapule eiꝰ: tradiditq;
g puerū et dimiſit eā. Que cū abijſſet/ errabat in ſolitudine
h i berſabee. Cūq; cōſumpta eſſet aq̄ in vtre/ abiecit pueꝝ
k ſubter vnā arborē q̄ ibi erat/ et abijt: Seditq; eregione
l ꝓcul quātū pōt arcꝰ iacere.
m Dixit eñ: Non videbo morientē puerū. Et ſedēs ꝯtra:
n leuauit vocē ſuā ⁊ fleuit. Ex-
o p audiuit aūt deꝰ vocē pueri. Uocauitq; angelꝰ dñi agar de celo/ dicens: Quid agis

g Que cū abijſſet/ errabat. Pſ. Errauer̄t in ſolitudie in inaquoſo: viam ciuitatis habitaculi nō inuenerūt. Et dicit beatus Berñ. hoc exponens: Hec ſolitudo ſuperborum eſt: qui ſe ſolos reputant: et ſe ſolos eleuant. Et ſi litteratus eſt/ odit ſociū ſuū. Aſtutus in ſecularibus negocijs/ neminē vellet ſibi ſimilē reperiri. Et bene dicit̄: hec ſolitudo/ inaquoſa: Superbia eñ deuotionis ⁊ lachrymarū fontem deſiccat.

Pſ.106.

i Cūq; cōſumpta eſſet ⁊c̄. Aqua cōſumpta/ proiecit agar filiū: ſic mūdus miſere aporiatum et fatigatum abijcit.j. Regum. xxx.d. dixit puer egyptius: Dereliquit me dñs meus: quia egrotare cepi. Tunc egrotat homo/ quādo deficiunt vires dandi ⁊ ſeruiendi mūdo. Tūnc aūt morit̄/ quādo ponit volūtatē mūdanā: Uñ ⁊ mūdus eū reijcit a ſe/ ſic mare/ mortuū. Et ſicut mortuꝰ nō redit cū mari: ita q̄ nūc mortuus eſt mūdo/ nō redit ad ipſum/ nec mente/ nec corpe: Et ſi redit/ reuiuiſcit illa inquā vita de qua Hiere.xv.c. Ue mihi mat̄ mea/ quare genuiſti me virū rixe ⁊ diſcordie: Et Job.iij.a. Pereat dies in qua natꝰ ſum.

C

k Subter vnā arborē. Arbor iſta/ crux eſt. Cantl.vij.c. Aſcendā in palmā ⁊ apprehēdā fructus eius. Subter quā cū miſer hō videt ꝙ pater ſuus mūdus/ ⁊ mater ſua cōcupiſcētia/ dereliquerūt eū: fugit ad imitationē illꝰ qui in ea dormiuit: ⁊ dominꝰ aſſumit eū: ſicut ⁊ latronem dextrū aſſumpſit. Pſ. Pater meꝰ ⁊ mater mea dereliquer̄t me: dñs autē aſſumpſit me.

Luc.23.f. Pſ.26.

l Quātū pōt arcus iacere. Arcus eſt diuina cōminatio. Pſ. Dediſti timētibꝰ te ſignificationē vt fugiāt a facie arcus. Mūdus fugit a crucis imitatiōe: vbi relinquit pauperem electum quantū pōt iacere arcus: id eſt vſq; quo extendit ſe diuina cōminatio: hoc eſt/ vſq; i ꝓfundū inferni. Tantū eñ pōt iacere arcus diuine cōminatiōis. Eſa. xiiij.d. dixit lucifer: In celū ꝯſcendā. Et rñdens dñs ait: Ad infernū detraheris vſq; i ꝓfundū laci. Et quāto plus trahit̄ arcus: tanto ꝓfundiꝰ vulnꝰ infigit: Ita quāto plus ſe elongāt amatores mūdi a crucis imitatiōe: tanto ꝓfundiꝰ iacient̄ i infernū. j. Regl.xxv.c. dicit abigail ad dauid: Inimicoꝝ tuoꝝ aīa rotabit̄ q̄ſi in īpetu ⁊ circulo funde. Hec ē rotatio agar.i. mūdi/ ſub cruce pauperē dimittētis.

Pſ.59.

m Nō videbo. Hoc ē ꝙ mūdus crucē reputat mortē: ⁊ oēs q̄ ſe ꝓ chriſto mortificāt/ reputat mortuoſ. Uñ nec etiā eos videre vult. Sap.ij.c. Grauis ē nobis etiā ad videndū: qm̄ diſſilis ē alijs vita illꝰ: ⁊ īmutate ſunt vie eiꝰ. Gal.vlt.d. Mūdus mihi crucifixꝰ ē: ⁊ ego mūdo. Beatꝰ Berñ. Que mūdꝰ diligit/ reputo crucē: ⁊ q̄ ego diligo/ reputat mūdꝰ crucē.

n Fleuit. Mos eſt carnaliū flere: qñ vidēt filios vel parētes couolare ad martyriū/ vel ad clauſtꝝ. Et de talibꝰ dr̄ Hiere.xxij.c. Nolite flere mortuū: neq; lugeatis ſup eū fletu: Plāgite eū q̄ egredit̄: a chriſto.ſ. qꝛ nō reuertet̄ vltra: nec videbit trā natiuitatis ſue.i. trā viuētiū/ ad quā natꝰ ē. Lucl.xxiij.e. Filie hierlm/ nolite flere ſup me: ſ; ſup voſipſas flete/ ⁊ ſup filios vr̄os.q.d. Sup filiū crucl nō ē flendū: ſ; ſup delicatos/ q̄ nō baiulāt crucē.

o Exaudiuit aūt deꝰ vocē pueri ⁊c̄. Sub arbore crucl clamātes/ exaudit dñs.i. ad effectum audit. Cantl.viij.b. Sb arbore malo ſuſcitaui te. Et ſup aq̄ penuria exaudit̄ puer. Judicl.j.c. Axa inſidiēs aſino īpetrauit a pr̄e irriguū ſupiꝰ: Hoc ē ꝙ aīa carnis mortificatiōi inſidēs/ īpetrat a deo aq̄s deuotiōis/ cōpunctiōis/ ⁊ etiā aq̄s ſpūalis intelligētie. Daniel.j.c. Malaſſar tollebat cibaria ⁊ vinū potꝰ eoꝝ: dabatq; legumina: pueris autē his dedit dominꝰ ſcientiā ⁊ diſciplinā in omni libro.

Noli timere

g d Eodē tempore. Videns abimelech dn̄m eſſe cū abraā/ pacē q̄rit cū eo: Iuxta q̄d Prouerb. xvj. b. dicit: Cū pla/ cuerint dn̄o vię homis/inimicos eius cōuertet ad pacē. Ipſe enim mediator eſt: ⁊ poteſt reformare pacem inter diſcordes. e Poſteris. Iſte eñ nō ſolū de ſe/ſ; etiā de poſteris ſuis ſollicitus erat. Sic. j. Regl. xx. c. dixit ionathas ad dauid: Si vi/ xero/ facias mihi miſericordias dn̄i: ſi vero mortu⁹ fuero/ nō auferes miſericordiā tuā a domo mea i ſempiternū. f Quā feci tibi. Supra. xx. d. dedit ſarę mille argenteos: ⁊ trā ſuā expoſuit. g Idcirco vocat⁹ eſt locus ille berſabee ⁊c. Hiero⁹. Duplex ē cauſa cur appellat⁹ ſit i hebreo berſabee: vl' q: ſeptē agnas

j.26.f. accepit abimelech de manu abrae: ſeptē eñ dicunt ſabee: vl' q: ibi iurauerūt: Sabee eñ ſignificat iuramentū. Si ante hāc cām/ ſup hoc nomē legimus/ p pleplim dictū eſt: ſic bethel et galgala: que

L. †cōuerſat⁹ anteq̄ hec vocabula haberent/ aliter vocabant. Notādū ex p̄oribus et p̄ſenti loco/ q̄ iſaac non ſit natus ad quercū mambre: vel i

B valle aulone mābre/ vt in hebreo habet: ſ; in geraris: vbi berſabee vſq; hodie oppidū eſt:

que puincia ante nō grande tempus/ ex diuiſione p̄ſidū paleſtinę/ſalutaris dicta eſt: vnde/habitauit abraam in terra paleſtinorū diebus multis.

Myſtice ※ a Noli timere. q. d. Sup illū q̄ crucē baiulat/ non eſt timendū. Hiere. xlix. c. Relinque pupillos tuos: ⁊ ego eos viuere faciā: ⁊ viduę tuę in me ſperabūt. Pupill⁹ eſt/ cui⁹ pater mūd⁹/ et mat cōcupiſcētia/ mortui ſūt. Et vidua/ cui⁹ marit⁹: id eſt amor mūdi mortu⁹ eſt. Ioh. iiij. c. Quinq; viros habuiſti: ⁊ hic quē habes/ nō eſt tuus vir. b Surge: a peccato. ſ. Eph. v. d. Surge q̄ dormis. c Et tene manū illi⁹: id eſt imitare opa eius. Sepe eñ maiores ꝯſideratiōe minorū p̄us conuerſoꝝ/ ad dn̄m cōuertunt ⁊ ipſi: ⁊ q̄ fuerāt magiſtri erroris/ fiūt diſcipuli religionis. Hiere. xij. d. Et erit/ ſi eruditi didicerint vias populi mei/ vt iurent in nomine meo: viuit dominus: ſicut docuerunt populum meū iurare in baal: ędificabuntur in medio populi mei. Expo. Ca. XXII.

b Q Ue poſtq̄ geſta ſunt: temptauit de⁹ abraā.

Iaco. 1. b. Contra. Dicit iacob⁹: De⁹ neminē tēptat. Sol. De⁹ neminē temptat ad malū: Vn̄ q̄ſi exponens ſe iacob⁹ ſubdit: Intēptator eñ maloꝝ eſt. Et nota: temptat hō: tēptat de⁹: temptat diabol⁹. Hō vt ſciat: de⁹ vt p̄bet: diabol⁹ vt decipiat. i Abraā abraā. Exp̄ſſio nomis/ ſignū eſt familiaritatis. Sic Exo. xxxiij. d. Noui te ex noie. Et Luc. xvj. e. laçarū quaſi familiarē nomiat: diuitē nō. Ioh. xx. c. dixit dominus: Maria: ⁊ ipſa: Rabboni: Cognita/ cognoſcit. Geminatio autē nominis: magnę familiaritatis eſt ſignū. Vel poteſt dici/ q̄ in veteri teſtamēto fit geminatio iſta: non in nouo: ad ſignificandū q̄ in veteri teſtamēto erant ſurdi ad audiendū

a agar: Nōli timere: Exaudiuit eñ de⁹ vocē pueri/ de lo/
b co in q̄ eſt. Sūrge: tolle pue/
c rū: et tēne manū illi⁹: q: i gentē magnā faciā eū. Aperuit q̄ oclos ei⁹ de⁹. Que vidēs puteū aq̄: abijt ⁊ ipleuit vtrē deditq; puero bibere/ et fuit cū eo. Qui creuit ⁊ morat⁹ ē in ſolitudine: factuſq; ē iuuenis ſagittariuſ. Habitauitq; in deſerto pharan: et accepit illi mater ſua vxorē de terra
d egypti. Eōdē tpe dixit abimelech/ ⁊ phicol p̄nceps exercit⁹ ei⁹ ad abraā: De⁹ tecū eſt in vniuerſis q̄ agis: Iura ergo p deū ne noceas mihi
e ⁊ pōſteris meis ſtirpiq; meę:
f ſed iux̄ miſericordiā q̄uā feci tibi/ facies mihi ⁊ terrę i qua †verſat⁹ es aduena. Dixitq; abraā: Ergo iurabo. Et icrepauit abimelech p̄pter puteū aq̄: quē vi abſtulerāt ſerui illius. R̄ndit abimelech: Neſciui q̄s fecerit hāc rem: ſed et tu non indicaſti mihi:

verbū domini: ſed in nouo teſtamēto/ dociles. k Aſſum. Statim reſpondet: nō ſicut ſeruus/ qui etiam reſpondere cōtemnit. Eſa. lxv. b. Vocaui ⁊ nō reſpondiſtis: locutus ſum: ⁊ nō audiſtis. l Tolle. Fortis tēptatio. Tolle: Nō p aliū ſ; p̄pria manu. m Filiū: Nō ſeruū. n Tuū: Nō alienū. g Vnigenitū:

⁊ ego nō audiui p̄ter hodie. Tulit itaq; abraam oues et boues: et dedit abimelech. Percuſſerūtq; ambo fęd⁹. Et ſtatuit abraā ſeptē agnas gregis ſeorſū. Cui dixit abimelech: Quid ſibi volūt ſeptē agnę iſtę q̄s ſtare feciſti ſeorſum: At ille: Septē inq̄t agnas accipies de manu mea: vt ſint in teſtimoniū mihi: q̄m ego fodi puteū iſtum.
g Idcirco vōcat⁹ ē locus ille berſabee: q: ibi vterq; iurauit: ⁊ inierūt fęd⁹ p puteo iuramēti. Surrexit aūt abimelech et phicol p̄nceps militię eius: reuerſiq; ſunt i terrā palęſtinorū. Abraā v̄o plātauit nem⁹ in berſabee: ⁊ inuocauit ibi nomen dn̄i dei ęterni: et fuit colon⁹ †tre philiſtinoꝝ dieb⁹ mltis. Ca. XXII.

Q Ue poſtq̄ geſta ſunt/
b p tēmptauit de⁹ abraā:
i et dixit ad eū: Abrāā
k l abraā. At ille r̄ndit: Aſſūm.
m n Ait illi: Tōlle filiūm tūum

Myſtice h Temptauit de⁹ abraā. Sancti ſic exponūt: Abraā/ de⁹ pater: Iſaac/ fili⁹. Quid eſt ḡ q̄ tēptat abraā: ſi abraā de⁹ pater ē: Sed nota q̄. j. Ioh. iiij. d. dicit: Deus charitas eſt: et charitas ipſa deū patrē nō ſolū tēptauit/ ſ; etiā cōpulit vt traderet filiū ſuū vnigenitū p̄pter nos. Ro. viij. f. Qui p̄p̄o filio ſuo nō pepercit: ſed pro nob oib⁹ tradidit de⁹ illū. i Abraam abraā. Geminatio nomis innuit q̄ charitas pulſabat viſcera patr̄: etiā ante filij incarnationē. Beat⁹ Bern̄. Veritate ⁊ iuſticia i t̄ra remanētibus/ vt miſerū hominē flagellarent: pax ⁊ miſcōia receſſerūt in cor p̄ris: ⁊ p̄ris pulſātes viſcera/ pio quodā ſuſurrio loquebantur: Nunquid in ęternum proijciet deus: et non apponat vt complacitior ſit adhuc: Nunq̄d obliuiſcet miſereri

al. †paleſtinoꝝ

A

22. q. 2. c. q̄lis bet. q̄. q̄nq̄ †Ps̄. 76.

deus: aut cōtinebit in ira ſua miſericordias ſuas: Et bene ad impetrandū redēptionē humani generis/ geminat hoc nomē abraā: q̄d interp̄tat pater multaꝝ. q. d. charitas: Tu qui es pater multaꝝ/ ſucurre eis. k Aſſum. Ecce de⁹ pater obedit ſtatim impio charitatis: Quid igit faciet hō: Magiſter Hugo de ſancto victore. O charitas/ q̄ magnū vinculū tuū: q̄ ⁊ de⁹ ligari potuit. Si ḡ ꝯtra deū fortis fuiſti/ multo magl̄ cōtra hoies p̄ualebis. l Tolle. Pat tulit. i. tradidit filiū. Ro. viij. f. Qui p̄p̄rio filio ⁊c. n Tuū: cōſubſtantialē tibi. ※ Vnigenitū: j. 52. f.

Moraliter: h Tēptauit de⁹. Iā ad p̄ceptū dn̄i eiecerat abraā agar ⁊ filiū: ⁊ pegrinabat i geraris: ⁊ poſt temptat: Sic quilibet iuſt⁹ cū incipit bonū/ incipit tēptatio. Eccl. ij. a. Fili accedēs ad ſeruitutē dei/ ſta in timore: et prępara animā tuā ad tēptationē. Sap. iij. a. Temptauit illos: ⁊ inuenit eos dignos ſe. i Abraā abraā. Geminatio nomis/ idē q̄d Leuit. xvij. c. et Ezech. xiiij. a. vbi dicit: Homo homo. q. d. Homo interior ⁊ hō exterior p̄mpt⁹ debet eſſe ad obediēdū in duobus. ſ. ad flagella/ ⁊ opa. Ps̄. Paratū cor meū ⁊c. k Aſſum. Ecce p̄mpta obediētia. Act. ix. a. Dn̄e q̄d me vis facere: Eſa. vj. c. Ecce ego/ mitte me. i Tolle filium. Per iſaac intelligit gaudiū q̄dcūq;/ i q̄ cor hois delectat: q̄d p̄cepit dn̄s offerri ſibi: ⁊ recipiem⁹ centies tantū. Mar. x. d. Nemo eſt q̄ reliquerit domū ⁊c. qui non accipiet cēties tātū nūc in hoc tpe. Offert iſaac: nec morit: ſ; ſanctificat. Beat⁹ Bern̄. Vere bn̄ dicit de dn̄o: Qui fingis laborē in p̄cepto: Nō eñ ē labor: ſ; fict⁹ ē labor/ ſeruire dn̄o. Putat labor/ q̄d eſt magna recreatio. Fictus labor/ onus leue/ iugum ſuaue.

Moraliter

Ps̄. 107.

Ps̄. 95.

a ¶ Unigenitū: Non vnū de multis. b ¶ Quē diligis:
quaſi in ſenectute genitū: ⁊ a deo quaſi contra naturā datum.
c ¶ Iſaac: Non hiſmael: ſed iſaac/ qui fuit cauſa gaudij tibi.
Ipſum nomē/ dolorē aggerat: quaſi illū in quo tibi ſemē pro/
miſſum eſt. d ¶ Vade. Exaggeratio doloris ⁊ temptatiōis.
Si enim ſtatim occidi
ꝓciperet q̄ſi ex impe/
tu: ſuſtinēdū eſſet: ſed
ꝑ tres dies ducere iu/
bet filiū: vt viſu et ſo/
cietate ⁊ colloquio fi/
lij retardari poſſit. Al/
cuin⁹. Nō ſtatim iuſ/
ſus eſt abraā filiū occi
dere: ſed triduo ad im/
molandum ducere: vt
longitudine tp̄is temptatio augeret̄. Per triduū eñ creſcēti/
bus curis/ paterna viſcera cruciant̄: ⁊ prolixo ſpacio pater fi/
liū intuet̄: cibū cū eo ſumit: tot noctib⁹ pendet puer ī amplexu
patris: cubat in gremio: et ꝑ ſingula momēta in paterno affe/
ctu dolor occidēdi filij incumulat̄. e ¶ In terrā viſionis.
Terra viſiōis dr̄: q2 delonge poterat videri. Vn̄ Eſa. xxij. a.
dicit̄ vallis viſiōis. f ¶ In holocauſtū: Ut nihil remaneat
de ipſo ad ſolatiū patris. g ¶ Sup vnū montiū. In iudea
erat q̄dā mōticul⁹ ceterꝭ eminētior: quē mōſtrauit dn̄s abraā
ad imolandū filiū ibi: dicit⁹ mons moria: in q̄ tradūt hebrei tē/
plū poſtea factū: altare factū ibi/ vbi abraā fecerat ſuū altare:
⁊ ibi vidit dauid angelū reponentē gladiū in area. ſ. ornā hie/
buſei. Vn̄ Eſa. ij. a. dicit̄: Erit mons dom⁹ dn̄i in vertice mō/
tiū: ⁊ fluēt ad eū oēs gentes. De q̄ etiā ꝓcepit dn̄s Deut. xij.
b. ne imolarēt alibi. Sed obijcit̄ de helia: q2. iij. Regꝭ. xviij. f.
alibi imolauit. ſ. in mōte carmelo: ergo peccauit. Sol'. Nō pec
cauit: q2 ex diſpēſatiōe hoc fecit: qđ patet ꝑ hoc q̄ ignis de ce
lo holocauſta cōſumpſit. h ¶ De nocte. i. non expectat diē:
ꝫ ſtatim mādatū dn̄i ſatagit adimplere. i ¶ Strauit aſinū.
Per aſinū/ accipe alios neceſſarios apparat⁹. l ¶ Cūq3 cōci/
diſſet. Nota tn̄ duo ligna fuerūt ī ſubſtātia crucis: vnū ere/
ctū: aliud trāſuerſum. Quoddā autē lignū infixū fuit rupi/ cui
affixa eſt crux: Tabula etiā quedā ſuppoſita fuit a pilato: cui
erat inſcript⁹ titul⁹: ⁊ ita q̄ttuor fuerūt ligna in cruce: duo p̄n/
cipalia: et duo cōiuncta. n ¶ Die aūt tertio. Hieronym⁹.
Notandū quia de geraris vſq3 ad montē moria: id eſt ſedem
templi: iter trium dierū ſit: ⁊ abraā illuc die tertio ꝑueniſſe di/
cit̄. Male ergo putant abraam tp̄e illo habitaſſe apud quercū
mābre: cū inde ad montē moria/ vix vnius diei plenū iter ſit.
¶ Reuertemur ad vos

Myſtice ✱ a ¶ Unigenitū: Per naturā: licz multos habeas ꝑ ad/
optionē. c ¶ Iſaac: id eſt chriſtū: gaudiu3 patris/ gaudium
matris/ gaudiū vniuerſoꝝ. d ¶ Vade in terrā viſionis.
Duplex eſt viſio. Una ꝑ ſpeciē manifeſta: alia ꝑ fidē enigma/
tica. A p̄ma dicit̄ triūphās eccleſia/ hierl'm: A ſecūda militās
dicit̄ etiā hierl'm: ⁊ ſic accipit̄ hic. Et licz pater vbiq3 ſit: vide/
bat̄ tn̄ a mūdo receſſiſſe/ ꝑ ſubtractionē bn̄ficioꝝ. Job. xxxix.
c. Nōne ꝑ ſapiētiā tuā plumeſcit accipiter: Accipiter iſte/ de⁹
pater: q̄ a mundi cauea quaſi ſilueſter auolarat: ſed viſo recla/
matorio carnis filij ſui/ quaſi domeſtic⁹ redijt ad manū hoīs:
a qua adā eum fecerat auolare. f ¶ In holocauſtū. Ceteri
ſancti dicunt̄ ſacrificia: q2 partim ꝓ ſe paſſi ſunt: Sed chriſt⁹
dicit̄ holocauſtū: q2 nihil ꝓ ſe/ ſed ꝓ nobis tot⁹ incēſus ē. Vn̄
ꝑ vitulam rufam ſignificat̄/ que tota cremabat̄: Leuitꝭ. xvj. f.
g ¶ Sup vnū montiū. Iſte mons eſt charitas: ſup quē to/
tū negociū incarnatiōis/ ꝓdicatiōis/ paſſiōis cōſummatū eſt.
Eſa. xl. b. Sup montē excelſum aſcēde tu qui euāgelizas ſion.
h ¶ De nocte cōſurgēs. Nox fuit temp⁹ legis: vbi oīa ſub
figuris latebāt. j. Corinth. x. a. Oēs ſub nube fuerunt. Dies/
temp⁹ grē: vbi clauſa/ apta ſūt. Roma. xiij. d. Nox ꝓceſſit ⁊c̄.
Vel nox/ fuit temp⁹ ante legē: Diluculū fuit tp̄us legis: Dies/
temp⁹ gratie. De nocte igit̄ ſurrexit: q2 etiā ante ꝓfigurat⁹ eſt
occidi. Apocꝭ. xiij. b. Agnus qui occiſus eſt ab origine mūdi.
i ¶ Strauit aſinū. Aſin⁹/ iudaicus popul⁹: ſtramētis. i. ceri/

Al' atq3 ibi offeres eū in

a b c d e f g unigenitū quem diligis iſaác: et vade in terram viſionis: atq3 offer eū ibi in holocauſtū super vnum montium quem mōſtrauero tibi.
h Igit abraam de nocte cōſurgens/ ſtrauit aſinum ſuū/ ducens ſecum duos iuuenes/ ⁊ iſaac filiu3 ſuū. Cūq3 concidiſſet ligna in holocauſtum/ abijt ad locum quem preceperat ei deus. Die aūt tertio
i k l m n

monijs oneratus. Actꝭ. xv. c. Hoc eſt onus ⁊c̄. Aſinus fert ⁊
neſcit quid: ſic iudei myſteriū incarnatiōis et paſſiōis ferūt ⁊
neſciūt. k ¶ Duos iuuenes. Duo iuuenes: duo ꝑp̄li qui ī
mortē chriſti cōſenſerūt: quos lapis angularis. i. chriſt⁹ con/
iūxit in vnū. In natiuitate paſtores ⁊ magos: in paſſione la/
tronē ⁊ centurionē: in
reſurrectiōe petrus et
iohēs ſil' currūt ad ſe/
pulchrū. i. duo ꝑp̄li ad
chriſti fidē. l ¶ Cūq3
concidiſſet ligna.
Ligna cōcidit pater:
q̄n crucꝭ materiā pre/
pauit. n ¶ Die autē
tertio. Tres dies/ ſūt
tria tp̄a: Añ legē: ſub
lege: ſub grā. Primū vſq3 ad moyſen: ſecūdū vſq3 ad iohem:
tertiū vſq3 ī finē ſeculi: in h̄ paſſus ē dn̄s. Vel tres dies: p̄ma
dies vēditiōis: ſecūda dies captiōis: tertia dies crucifixiōis.
✱ Eleuatis oculis

Moraliter ✱ Multi ſunt qui gaudium exterius libenter dimittunt/ q̄n
eis ꝓcipit̄: etiā interi⁹ qđ eſt in contēplatiōe dimittendū ē/ ſi
ꝓlatus ꝓcipiat exteriora officia exercere. Qđ notat̄ ī hoc qđ
dicit: a ¶ Unigenitū quē diligis. Itē ꝑ filiū vnigenitū
ſignificat̄ ſp̄us/ ſicut ꝑ ancillā caro. Eiecta igit̄ ancilla. i. car/
nalib⁹ vitijs derelictis: ꝓcipit̄ cuilibet/ vt tollat filiū ſuū: id eſt
occidat ſp̄ualia vitia. Ideo eñ de⁹ pater ꝓ nobis filiū occi/
dit: vt nos occidam⁹ filiū nr̄m ꝓpter ip̄m. iiij. Regꝭ. vj. f. legit̄
de duab⁹ mulierib⁹ q̄ cōdixerūt ſibi de comedēdis ſuis filijs
⁊ occidēdis. Sed vno occiſo ⁊ comeſto/ altera abſcondit ſuū.
Timeo ne multi noſtrū defraudēt dn̄m/ q̄ iā occidit filiū ſuū/
⁊ ipſi ſuū abſcōdūt. Sed meli⁹ eſſet occidere et ꝑdere filiū q̄3
ſic cuſtodire. Joh. xij. d. Qui amat animā ſuā/ ꝑdet eā: ⁊ qui
odit animā ſuā in hoc mūdo/ in vitā eternā cuſtodit eā. Sed
q2 difficile eſt/ vel forte impoſſibile/ nō gaudere temꝑaliter et
eſſe in mūdo: Subdit: d ¶ Et vade in terrā viſionis: id
eſt in religionē: q̄ dicit̄ terra viſiōis: q2 alonge videt: ⁊ alōge
videt̄. Alonge videt vſq3 in celum. Job. xxxix. d. Nunquid
ad ꝓceptū tuū eleuabit̄ aquila. i. cōtemplatiu⁹: ⁊ ī arduis po/
net nidū ſuū: In petris manet/ ⁊ in ꝓruptis ſilicib⁹. i. in duri/
cia ⁊ arduitate regularis obſeruātie: atq3 inacceſſis rupib⁹/ ne
a colubro tortuoſo ledant̄ pulli ſui. Inde cōtemplat̄ eſcam: ⁊
delonge oculi eius ꝓſpiciunt. Eſca cōtemplatiui/ chriſt⁹ eſt:
quē de terra videt in celo ad dexterā patris. Vn̄ Actꝭ. vij. g.
Stephan⁹ inter lapides dixit: Ecce video celos apertos ⁊c̄.
Et alōge videt̄/ q̄ſi ſpectaculū omniū. j. Corinh. iiij. b. Spe/
ctaculū facti ſumus mūdo ⁊ angelis ⁊ hoīb⁹. g ¶ Sup vnū
montiū. Deut. xij. b. Caue ne offeras holocauſtū in omni
loco quē videris/ ſed in eo quē elegerit dn̄s. Iſte mons/ chri/
ſtus ē: quē mōſtrauit dn̄s: Matth. iij. d. Hic ē fili⁹ meus di/
lectus. Extra hūc/ nō eſt ritus ſacrificij. j. Corꝭ. iij. c. Fūda/
mentū aliud nemo ponere pōt ꝓter id qđ poſitū eſt chriſtus
ieſus. h ¶ De nocte ꝯſurgēs. Thren. ij. f. Cōſurge in no/
cte ⁊ lauda in p̄ncipio vigiliaꝝ. Ad litterā eñ de nocte purior
eſt oīo. Bern. Q̄n nocturn⁹ ſopor indicit ſilētiū/ tūc liberior
⁊ purior erit oīo: nullo turbata clamore vel ſtrepitu: nulla in/
ſpiciētis laude tēptata. i ¶ Strauit aſinū. i. ſtramēta ꝓpa/
uit corpi. Eccl. xxxiij. d. Cibaria/ virga ⁊ onus aſino: panis ⁊
diſciplina ⁊ opus ſeruo. Panis ne deficiat: diſciplina ne laſci
uiat: opus vt ꝓficiat. Sed q̄ ſtramēta hui⁹ aſini: Mar. xj. a.
Adduxerūt pullū ad ieſum: ⁊ impoſuerūt illi veſtimēta ſua. i.
afflictiōes/ ieiunia/ vigilias/ ⁊ hm̄ōi. k ¶ Duos iuuenes.
Duo iuuenes: diſcretio ⁊ magnanimitas: q̄ nunq3 debēt de/
eſſe. Nā diſcretio ſine magnanimitate iners eſt: magnanimi/
tas ſine diſcretione/ preceps. m ¶ Ligna in holocauſtū:
chriſti beneficia/ ⁊ exempla ſanctorū: Ignis charitas. Iſtis
ventilabit̄ conſideratio peccatorum. n ¶ Die autem ter/
tio. Tres dies/ quibus itur ad montē/ dominus videt: id eſt
ad clauſtrum/ abrenunciatio omnis extrinſice proprietatis:
deſertio proprie voluntatis: vtriuſq3 profeſſio caſtitatis.
✱ Ignē ⁊ gladiū

a eleuatis oculis/ vidit locum
b ꝓcul: dixitqꝫ ad pueros ſu/
c os: Expectate hic cū aſino:
ego et puer illuc vſqꝫ prope/
rātes/ poſtꝗ̄ adorauerimus
d reuertemur ad vos. Tulit qꝫ
e ligna holocauſti: ⁊ impoſuit
ſup iſaac filiū ſuum. Ipſe vo
portabat in manibꝰ ſuis ignē
f ⁊ gladiū. Cūqꝫ duo pergerēt
ſimul/ dixit iſaac patri ſuo:
Pater mi. At ille reſpōdit:
Quid vis fili? Ecce inquit
g ignis ⁊ ligna: vbi eſt victima
holocauſti? Dixit abraam:
Deus ꝓuidebit ſibi victimā
holocauſti fili mi. Pergebāt
ergo parit/ venerūtqꝫ ad lo/
cū quē oſtēderat ei deꝰ: In ꝗ
h edificauit altare: et deſup li/
i gna cōpoſuit. Cūqꝫ colligaſ/
ſet iſaac filiū ſuū: poſuit eū i
altari ſup ſtruē lignoꝝ. Extē/
ditqꝫ manū ⁊ arripuit gladiū
vt imolaret filiū ſuū. Et ecce
angelꝰ dñi de celo clamauit/
dicēs: Abraā/ abraam. Qui
k rñdit: Aſſū. Dixitqꝫ ei: Nō
extēdas manū tuā ſup pue/
rū: neqꝫ facias illi ꝗcꝗ̄. Nūc
l cognoui ꝙ timeas deū: ⁊ nō
pepercꝭ filio tuo vnigēito ꝓ/
m n pt me. Leuauit abraā oculos
o ſuos: viditqꝫ pꝰ tergū arietē
p int vepres herentē cornibꝰ.
Quē aſſumēs/ obtulit holo/

d ¶ Reuertemur ad vos. Sꝫ quō dicit h abraā: cū haberet
i ꝓpoſito imolare iſaac: ⁊ volebat etiā: vt dicit Alcuinꝰ. Solō.
Credebat firmit eū poſtea ſuſcitari/ ꝑ quē mltiplicatio generꝭ
fieret/ ſic ꝓmiſerat deꝰ: ſꝫ tñ h noluit reuelare ſeruis: qꝛ ſecreta
diuī/ nō ſūt talibꝰ reuelāda: Iuxͣ illō: Pectorꝭ arcanū/ nō ē cō/
mittere ſanū/ Rimis
ſeruorū: qꝛ fictile pe/
ctus eorum. Sed tm
i. q. 1. c. ſi hoc minor fuit tēpta/
ex h abraā tio/ ſi credebat ſuſcitā/
dum. Solō. Duo fue/
rūt in abraā maxime
meritoria. Fides im/
plende ꝓmiſſionis in
filio: ⁊ anxietas i mor/
te eius: Licet crede/
B ret ſuſcitandū: immo
et ſi ſciret cito ſuſcitā/
dum/ nō poterat tamē
nō dolere de morte fi/
lij: ſicut nec beata vir/
go: que certiſſime ſcie/
bat filiū ſuſcitandū ter
tia die. Unde beatus
Bern. contra quoſdā
dicētes eam nō dolu/
iſſe: Quis tu hō abū/
dās in ſapiētia/ vt non
mireris filiū dei i cor/
pore patientē: ⁊ mire/
ris matrē ſuā in corde cōpatientē? Sed nūquid reſuſcitādum
credebat? Utiqꝫ ⁊ fideliter. Nūquid ꝗ̄ dolebat? Utiqꝫ/ ſꝫ vē/
hemēter. i ¶ Cūqꝫ colligaſſet. Ioſephꝰ refert verba pr̄is
ad puerū/ dicētis: Quia ſicut ex volūtate dei ingreſſus fuerat
mundū mirabiliter: ita ex volūtate dei/ neceſſe erat egredi mi/
rabiliter: quaſi quē dominꝰ iudicaſſet dignū nō egritudine/ nō
bello: nō aliqua paſſione humanā vitā finire: ſed cū oratiōibꝰ
⁊ ſacrificijs animā eius ad ſe reuocare: ⁊ ꝙ ſuſcitaret eū ob im/
plendas ꝓmiſſiones: ⁊ ſic iſaac libens acceſſit ad arā ⁊ mortē.
Et dicit Alcuinꝰ: ꝙ indubitanti animo mactare volebat filiū:
Laudādus in cōſtantia offerēdi/ ⁊ i fide ſuſcitādi. Ergo abraā
credidit filiū ſuſcitandū/ ⁊ aliter accidit: ergo credidit falſum:
ergo falſum ſubeſt fidei. Solꝰ. Abraā nō credidit falſum: qꝛ nō
credidit ſimpliciter filium ſuſcitandū: ſed ſub hac cōditione/ ſi
ipſum imolaret. Uñ Heb. xi. d. Fide obtulit abraā iſaac: ar/
bitrans qꝛ a mortuis ſuſcitare eū eſt potens deus. l ¶ Nūc
cognoui ꝙ timeas deū: id eſt feci te cognoſcere. Simi/
liter dicit in ſequētibus: Uocauit nomē loci illiꝰ/ dñs videt. i.
videre fecit/ ſignans per efficientē/ id qō efficit: Ut frigus pi/
grū dicit: qꝛ pigros facit. Itē Nūc cognoui. Ergo abraā
ſciebat ſe habere timorē: ꝗ̄ ſciebat ſe habere charitatem/ ⁊ oēm
virtutē: qꝛ qui habet vnā/ habet oēs. Cōtra: Eccꝭ. ix. a. Ne/
mo ſcit an amore an odio dignꝰ ſit: quia/ ergo nemo ſcit an ha/
beat charitatē. Solꝰ. Duplex eſt cognitio. ſ. ſcientie ⁊ expien/
tie. Cognitiōe ſciētie/ nemo ſcit ſe habere charitatē: ſed cogni/
tione expientie bene pōt. Roma. viij. g. Quis ſepabit nos a
charitate chriſti? Ergo ꝓbatio dilectionis/ exhibitio eſt ope/
ris. m ¶ Propter me: id eſt obedientiā meā. p ¶ Inter
vepres. Hebreus habet: In virgultis ſabeth herentē cor/
nibus. Et eſt ſabeth genus virgulti. Hic errauit Euſebius/
qui dicit ſabeth hircum erectum ad carpendum frondes.
☞ Appellauitqꝫ nomē.
Myſtice ✳ a ¶ Eleuatis oculis vidit locū. Deus pr̄ dicit oculos
eleuare: vt nos ſimilit faciamꝰ: qō eſt celeſtia ꝯtemplari ⁊ de/
ſiderare. b ¶ Procul. Pater ⁊ filiꝰ viderūt locū paſſiōis
a longe. i. ab eterno. Uel Procul. i. remoti a cogitatiōibus
iudeoꝝ ⁊ gentiliū: qui mala volūtate mortē chriſti voluerūt.
Eſaie. lv. c. Quomō exaltant celi a terra ⁊c. Uel ideo procul:
quia charitas qua chriſtꝰ paſſus eſt/ procul eſt ab oī alia cha/
ritate/ maior omnibꝰ. Unde dicit Matth. xxvj. f. ꝙ petrus a
longe ſequebat. Sunt autē ſex in quibꝰ pemineт paſſio chri/
ſti/ ſanctoꝝ omniū paſſiones. Tempore: qꝛ prior paſſus eſt.
Ioh. xv. c. Si mundus vos odit/ ſcitote qꝛ me priorē vobis
odio habuit. Multitudine tormentoꝝ: Omnes em̄ pene cō/
flate ſunt in chriſto: Afflictio/ paupertas/ vilitas/ mors turpiſſi/
ma cōiurauerūt in ip/
ſum. Unde ipſe dicit:
Oēs fluctus tuos in/ +Ps. 87.
duxiſti ſuper me. Uer/
ſus: Sputa/ flagella/
mine/ probra/ claui/ lā/
cea/ ſpine: Felici fine
ſūt noſtre meta ruine.
Uilitate: Nullus em̄
ita abiectus fuit ſicut
ipſe. Eſa. liij. a. Uidi/
mus eum nouiſſimū
virorum. Acerbitate:
Threñ. j. d. Attēdite C
⁊ videte ſi ē dolor ⁊c.
Cauſa: qꝛ non ꝓ ſuis/ 1. Machab. 2. f
ſed ꝓ noſtris peccatis
mortuꝰ eſt. Ro. v. b.
Chriſtꝰ ꝓ nobis mor/
tuus eſt. Utilitate: qꝛ
oibꝰ cauſa ſalutis eius
paſſio quātū in ſe fuit.
c ¶ Expectate h cū
aſino. Duo iuuenes
ſ. eſt iudei vtriuſqꝫ re/
gni. ſ. iſrl ⁊ iuda: cum aſinaria tarditate ⁊ duricia. Oſee. iij. b.
Diebꝰ multis expectabis me: nō fornicaberis ⁊ nō eris cum
viro: qꝛ nō ſūt mō idolatre: nec habēt ſpōſū chriſtū. d ¶ Re/
uertemur: cōpleto ſacrificio chriſti. Eſa. x. e. In veritate re/
liquie couertent. Nōdū cōpleta ē imolatio chriſti: qꝛ adhuc
patitur in mēbris ſuis. Col. j. d. Adimpleo ea ꝗ deſunt paſſi/
onū chriſti i carne mea ꝓ corpe eiꝰ/ qō ē eccl'ia. e ¶ Ligna.
Et chriſtus crucē ſuā tulit. Ioh. xix. c. Et baiulās ſibi crucē/
exiuit. Eſa. ix. b. Factꝰ eſt pncipatꝰ eiꝰ ſup humeꝝ eius. Eſa.
xxij. g. Dabo clauē domꝰ dauid ſup humerū eius. f ¶ Ignē
⁊ gladiū. Pater portat ignē ⁊ gladiū in manibꝰ. i. charita/
tem in opibus. Ignis em̄ charitas dicit: quia peccata cōſumit.
Luc. xij. f. Ignē veni ⁊c. Et gladiꝰ ſimilit: qꝛ ſepat a mūdo.
Matth. x. d. Nō veni pacē mittere in terrā ſꝫ gladiū.
✳ f ¶ Ignē ⁊ gladiū. Ignis ⁊ gladiꝰ/ zelꝰ ⁊ diſcretio. Zelꝰ Moraliter
ſi ſolꝰ ē/ errat: ſciētia ſi ſola ē/ inflat. g ¶ Ubi ē victima? Sic
dicit ſpūs/ vix credēs ſe poſſe ptīgere ad tāte pfectiōis graꝫ.
Hoc ē qō dr ſup: Putas ne cēturio naſcet filiꝰ? h ¶ Altare. S. 17. c.
crucis dñi. i ¶ Cūqꝫ colligaſſet: funibꝰ. ſ. mādatoꝝ/ circū/
ligatis exēplis ſanctoꝝ: ꝗ ſunt pāni quibꝰ extrahit hieremias
de lacu: Hiere. xxxviij. d. Et ꝗ ſint hec vincula dicit beatus
Bern. Funis/ clauꝰ/ gluten. Funis pudor: clauꝰ timor: glutē
amor. k ¶ Nō extēdas: myſteriū patet. n ¶ Abraā: ꝗlibet Moraliter
iuſtꝰ: Iſaac hilaritas: Aries caro. Quid eſt ꝙ angelus iubet
arietē imolari ⁊ iſaac viuere: niſi qꝛ vult dñs vt cū hilaritate
fiat penitētia? Matth. vj. b. Cū ieiunatis/ nolite fieri ſic hypo
crite triſtes: Tu aūt cū ieiunas/ vnge caput tuū: ⁊ faciē tuā la
ua. Unge caput/ vt ſine murmure fiat ieiuniū: Faciē laua/ vt
ſine vēto ianis glie ſit. Iſta duo: vt dicit Bern. ſ. murmur cor/
dis/ ⁊ ianis glia: ſolēt ieiuniū pluriū eneruare. Uñ murmurā/
tibꝰ dr: vnge caput: gliantibꝰ/ faciē laua. o ¶ Viditqꝫ pꝰ
tergū arietē. Ita ꝗlibet iuſtus poſt tergū debet hr̄e carnē
ſuā: ne curā eiꝰ faciat i deſiderijs. Quidā vero arietē ſuū ſemp Roma. 13. d.
habēt añ oculos/ tm̄ ꝗ carnis ſūt cogitātes: ꝗꝝ deꝰ venter ē/ Phil. 3. d.
⁊ glia in cōfuſiōe. p ¶ Inter vepres herentē cornibꝰ.
Vepres/ ſūt veſtis aſpitas: cibi ariditas: diſcipline ſeueritas.
Cornua/ ſūt ſpes ⁊ timor. Uel vepres ſūt pūcture peccatoꝝ:
Duo cornua/ ieiuniū ⁊ orō: qbꝰ oē genꝰ demonioꝝ debellat.
Matth. xvij. d. Hoc genus nō eijcit niſi ꝑ orōnē et ieiuniū.
Hieroꝰ. Orōne ſanāt peſtes mētis: ieiunio peſtes corpis.

a cauſtū ꝓ filio. Appellauitq̄
nomē loci illius / dn̄s videt.
b Un̄ vſq̄ hodie dicit: i mōtē
c dn̄s videbit. Uocauit autē
angel⁹ dn̄i abraā ſcd̄o de cę/
d lo dicēs: Per memetipſū iu/
raui dic̄ dn̄s: q2 feciſti hāc rē:
ꝛ nō pepciſti filio tuo vnige/
nito: bn̄dicā tibi ꝛ m̄ltiplica/
bo ſemē tuū ſic̄ ſtellas cęli / et
velut arenā q̄ ē in littore ma
ris. Poſſidebit ſemē tuum
portas inimicoꝝ ſuoꝝ: ꝛ bn̄/
dicent i ſemie tuo oēs gētes
t̄rę: q2 obediſti voci meę. Re
e uerſ⁹ ē abraā ad pueros ſuoſ
abiertq̄ berſabee ſil': ꝛ hitauit
ibi. His ita geſtis / nūciatū ē
f abraā q melcha q̄ʒ genuiſſet
filios nachor fratri ſuo: hus
p̄mogenitū / et buz fratrē ei⁹:
chamuel p̄rē ſyroꝝ: ꝛ cha/
ſed ꝛ açau: pheldas q̄ʒ ꝛ ied/
laph ac bathuel / de q̄ nata ē
rebecca. Octo iſtos genuit
melcha nachor fratri abraā.
Cōcubina vō illi⁹ noīe roma/
pepit thabee ꝛ gaon ꝛ thaas
ꝛ maacha. Ca. XXIII.

g h VIxit aūt ſara centū vi
gītiſeptē annis / ꝛ mōr
tua ē in ciuitate arbee
i k q̄ eſt hebrōn i t̄rā chanaan.
l m Uenitq̄ abraā vt plāgeret
n et fleret eam. Cūq̄ ſurrexiſ/
o ſet ab officio funeris / lōcu/
tus eſt ad filios heth dicēs:
Aduena ſum ꝛ pegrin⁹ apud

a Appellauitq̄ʒ nomē ꝛc̄. Hiero. Pro eo q hic habet / videt / i hebręo / videbit / ſcriptū eſt. Hoc apud hebręos exiuit i ꝓuerbiū: vt i anguſtijs cōſtituti / ꝛ dei optātes auxilio ſuble/ uari / dicāt: in mōte dn̄s videbit. i. ſic̄ abrahę miſert⁹ ē / miſerebit nr̄i: Un̄ ꝛ i ſignū dati arietꝭ / ſolēt cornu clāgere p̄mo die ſeptē/ bris. b In mōte dn̄s videbit: Quia ibi fecit abraā videre dn̄m ſuū. Ubiq̄ dn̄s videt: ſʒ vidit / dixit ꝑ apparuit. i. videre fec̄: ſic̄ illud: Nūc cogno/

Ecc̄i.44.d. Heb.6.c. ui q timeas dn̄m. i. co gnoſci feci: Per effici/ entē eñ ſignificat id qd̄ efficit: ſic̄ pigrū fri gus dicit / eo q pigroſ fac̄. c Uocauit aūt angel⁹. i. chriſt⁹ / ma/ gni cōſilij angel⁹: vel

B angel⁹ ipe i ꝑſona dei

Gal.3.a. loq̄bat: d Iurauit: ſcʒ de ſemie multipli/ cādo ex iſaac: ꝛ de t̄ra dāda ſemi ei⁹. Et dic̄/ iurauit. i. firmiter pro/ miſit: et veracit ſoluit ac ſi iuraſſet. e Re/ uerſus ē abraā. i. i fine mūdi / fides de gē tib⁹ ad iudęos reuer/ tet. f Et melcha ꝛc̄. Quę ſoror ſarę. Sarā duxit abraā: melchā vō nachor. Uel alit: Chus ō cui⁹ ſtirpe iob: Un̄: Uir erat in t̄ra hus noīe iob. Hiero⁹. De melcha vxore nachor / fi/ lia arā / natus eſt hus: de cui⁹ ſtirpe deſcēdit iob: ſic̄ eſt ſcriptū Iob. j. a. Uir erat in t̄ra hus / nomie iob. Male igit exiſtimāt iob de genere eſau eſſe. Qd̄ eñ i fine libri ei⁹ habet q de ſyro ſermone trāſlat⁹ ſit: ꝛ quart⁹ ab eſau: ꝛ reliqua q̄ ibi cōtinent / in hebręo nō habent. Secūd⁹ nat⁹ eſt de melcha buz: ex cui⁹ genere balaā diuin⁹ / ſic̄ hebręi tradūt: q̄ in iob d2 heliu. xxxij. a. Primū vir ſanct⁹ / ꝛ ꝓphetes dei: poſtea ꝑ inobediētiā ꝛ de/ ſideriū munerū: dū iſraeli Numeri. xxij. d. maledicere cupit / diuini vocabulo nūcupat: Un̄ / Irat⁹ ē heliu fili⁹ barachel bu/ çites ꝛc̄. Iob. xxxij. a. Chamuel vō pater eſt damaſci: Ipſa eñ vocat arā: q̄ hic ꝓ ſyria ſcp̄ta eſt: ꝛ ipō noīe legit i Eſaia.

g v VIxit aūt ſara centū vigin/ tiſeptē annis. Expo. Ca. XXIII. b Et mortua ē. Hiero⁹. Mor/ tua eſt ſara in ciuitate arbee (Quę eſt in valle mābre) hoc i autēticis libris nō habet. Arboth / paulatim a legētibus ac ſcribētib⁹ corruptū eſt: Neq̄ putandū ē ſeptuagita nomē ciuitatis barbare / hebraice atq̄ corrupte aliter q̄ʒ in ſuo dicit trāſtuliſſe. Arboth eñ nihil oīno ſignificat: ſed d2 arbee. i. q̄t/ tuor: q2 ibi abraā / iſaac ꝛ iacob cōdit⁹ eſt: ꝛ adā p̄m⁹: ſicut ieſu libro apte demōſtrat. i Hebron. Hebron eſt ciuitas q̄ et cariatharbe dicit. i. ciuitas q̄ttuor. Cariath eñ ciuitas: arbee q̄ttuor: q2 ibi ſepulti ſunt q̄ttuor patriarchę cū vxoribus ſuis. m Plāgeret. Ecce argumētū / q cōdolendū eſt mortuis. Ecc̄i. xxij. b. Sup mortuū plora: q2 defic̄ lux ei⁹: et ſup fatuū plora: quia deficit ſenſus eius. In veteri teſtamēto mortē cu/ iuſlibet ſequebant planctus: quia omnes deſcendebant ad in/ fernū: vel in limbum: vel in lacum. Sed in nouo nō ſic. Unde in morte ioſue qui chriſtum ſignificat / nō legitur luctus fieri: Ioſue vlti. g. j. Theſſal'. iiij. c. Ut non cōtriſtemini ſicut ꝛ cę/ teri qui ſpem nō habent. Inde eſt q de nullo mortuo ante ad/ uentum chriſti celebrat eccleſia: exceptis ſeptem machabeis.

Ut ſepeliā mortuū.

Moraliter Moraliter: g Uixit autē ſara. Sara interpretat p̄n/ ceps vel carbo: ſeu velamē vel anguſtia: et ſignificat quēlibet iuſtum: qui debet eſſe p̄nceps ſuijpſi⁹ dominādo. Prouerb. xvj. d. Melior eſt patiens viro forti: ꝛ q̄ dominat animo ſuo / expugnatore vrbiū. Debet eſſe carbo accenſus igne charita/ tis / et alios accendens. Prouerb. xxv. c. Si inimicus tuus eſurierit / ciba illū: et ſi ſitit / da illi potū: et ſic carbones cōge/ res ſuper caput eius. Ps. Carbones ſuccēſi ſunt ab eo. De/ Ps.17. bet eſſe velatus ꝑ pudicitiā: in anguſtia ꝑ pęnitentiā. Et bene ꝯgruit qd̄ dicit: Uixit centū vigintiſeptē an/ nis: Centenari⁹ enim quadrat⁹ eſt numer⁹, vigintiſeptē / cubit⁹: in q̄ notat ꝑfectio chari/ tatis ꝛ fidei. In q̄dra/ to eñ ꝑfectio charita/ tis: i cubito ꝑfectio fi/ dei. Et ſi hęc habet ſa ra: tūc morit in ciuita/ te arbee / q̄ eſt hebron. Arbee interp̄tat q̄ttu/ or: ꝛ ſignificat eccleſiā q̄ eſt i quadro poſita.

A Apoc̄. xxj. e. Ciuitas in quadro poſita eſt: quāta eſt lōgitudo / tā/ ta ē latitudo. Hebron interp̄tat viſio ſempi/ terna. Recte igitur ibi morit ſara: q2 iuſt⁹ in eccl'ia moriēs / ad ſēpi/ ternā euolat viſionē. Eſt aūt triplex mors: Naturę / culpę / et grę. In p̄ma morit caro: in ſecūda morit aīa: in tertia morit tot⁹ homo. Prima ſeparat animā a carne: ſecūda diuidit gratiā a mēte: tertia ſeiūgit totū hominē a curis ſęculi. De p̄ma dicit Ecc̄i. xlj. a. O mors q̄ʒ amara eſt memoria tua. De ſecūda: Mors peccatoꝝ peſſima. De vtraq̄. G̃. ij. c. Quacūq̄ hora Ps.33. comederis / morte morieris. De tertia: Nume. xxiij. b. Mo/ riat aīa mea morte iuſtorū. Prima etiā eſt oīm. Sap. vij. a. Unus eſt introit⁹ oīb⁹ ad vitā ꝛ ſiliis exit⁹. Secūda malorū: Tertia bonoꝝ. Mortui p̄ma morte ſepeliunt in mūdo: ſecū/ di i inferno: tertij in cęlo. Luc̄. xvj. e. de diuite ꝛ laçaro. k In terra chanaan. Chanaan interpretat mutatio: ꝛ boni mutant in morte de bono in meli⁹. j. Cor̄. xv. g. Oēs quidē reſurgem⁹: ſʒ nō oēs īmutabimur. Iob. xiiij. c. Cūctis dieb⁹ q̄b⁹ nūc milito / expecto donec veniat īmutatio mea. l Ue/ nitq̄ʒ abraā vt plangeret et fleret eam. Gen⁹ hūanū mortuū erat: venit chriſt⁹ ō cęlo vt fleret hūc mortuū. Gre/ gori⁹. Nihil aliud traxit chriſtū de cęlo / niſi q ad plāgendū cadauer noſtꝝ venit: qd̄ ꝓiectū erat i agro damaſceno / more vulturis. Nos q̄ ſilr̄ debem⁹ plāgere / ꝛ nos ꝛ ꝓximos nr̄os mortuos in pctō. Eſa. xxij. b. Amare flebo: nolite incūbere vt cōſolemini me ſuper vaſtitate filię ꝓpl̄i mei ꝛc̄. Hiere. ix. a. Quis dabit capiti meo aquā: ꝛ oc̄lis meis fontē lachrymaꝝ: et plorabo die ac nocte interfectos filię ꝓpl̄i mei: n Cūq̄ ſurrexiſſet. In die paſchę ſurrexit dn̄s ab officio funeris ad qd̄ venerat. Obſequiū funeris in q̄ttuor eſt. In lachrymis: i vigilijs: i orōnib⁹: in oblatiōib⁹. Et chriſt⁹ lachrymas dedit: Ioh. xj. e. Dn̄e veni ꝛ vide: ꝛ lachrymat⁹ ē ieſus. Heb. v. b. Cū clamore valido ꝛ lachrymis offerēs exaudit⁹ ē ꝓ ſua re/ uerētia. In vigilijs fuit. Matth. xxvj. d. Nō potuiſtis vna hora vigilare mecū: In orōnib⁹ fuit. Luc̄. vj. c. Exijt i mō/ tē orare: ꝛ erat ꝑnoctās i orōne. In oblatiōib⁹ fuit: q2 ꝛ ſeip̄m obtulit i cruce deo p̄ri ꝓ nob. Heb. ix. d. Si ſanguis hircoꝝ ꝛ tauroꝝ / ꝛ cinis vitulę rufę aſpſus inq̄natos ſanctificat: quā/ to magꝭ ſanguis chriſti q̄ ꝑ ſpm̄ſctū ſemetip̄m obtulit ima/ culatū deo viuēti: o Locut⁹ ē ꝛc̄. Filij heth / ſūt angeli cę li ciues: a q̄b⁹ chriſt⁹ hō pegrin⁹ fuit vſq̄ ad aſcēſionē: ꝛ tūc re dijt i t̄rā ſuā. Matth. xxv. a. Hō quidā pegre ꝓfect⁹ ē. Un̄ ꝛ tanq̄ ignoto et pegrino dicunt ei ciues cęli: Quis eſt iſte ꝛc̄. Eſa. lxiij. a. Et ipe rūdet h: Aduena ſū ꝛ pegrin⁹ apud vos.

B b ¶ Ut ſepeliã mortuũ. More ſacre ſcripture maſculũ ꝓ
femina ponit. Simile Mar.v.c. Quis me tetigit: Quis/ di/
cit dñs: ſciẽs tñ ꝙ mulier tetigerat eũ. c ¶ Princeps.i.ma/
gnus ⁊ honorabilis: qꝛ deus tecũ eſt. d ¶ In electis ſepul/
chris nr̃is. Hoc eſt in cõfuſionẽ ſacerdotũ ſepulturas vẽn/
dentium. Ecci.vij.d.
Mortuo nõ ꝓhibeas
gratiã ⁊c. e ¶ Sur/
rexit abraã ⁊c. Au/
guſtin⁹. Querit/ quõ
abraã adorauit popu
lũ terre: cũ ſcriptũ ſit
Matth.4.b. Deut.x.d. Dñm deũ
tuũ adorabis: ⁊ illi ſo/
li ſeruies: Sed non in
ꝑcepto dictũ ẽ: Dñm
B deũ tuũ adorabis ſo/
lũ: ſicut dictũ eſt: Et
illi ſoli ſeruies. Talis
eñ ſeruit⁹ ſoli deo de/
bet: q̃ grece λατρεία
latria dicit. Uñ dam/
nant idolatre hãc ſer/
Al. ſeor uitutem.ſ.idolis exhi/
bẽtes. Nec moueat ꝙ
alibi ꝓhibet angelus
hominem ſe adorare:
Apoc.xix.b. ⁊ admo
net vt deus poti⁹ ado
ret. Talis eñ apparu/
erat: qui ꝓ deo adora/
ri poterat: ⁊ ideo ado/
23 ephron rator corrigẽdus erat.
Greg⁹ aliã aſſignat ra
tionẽ: quia ſcȝ videbat
q.2.c.iſta humanã naturã ſupra
angelicam exaltatam:
f ¶ Et adorauit: id
eſt ſupplicãdo honora/
uit. g ¶ Sed magl.
Et dicebat ephron vt
C magis poſſet extorq̃/
re. h ¶ Preſentib⁹.
In ꝯtractu venditio/
nis ⁊ emptiõis debẽt
teſtes adhiberi et etiã

a vos: dãte mihi ius ſepulchri
b vobiſcũ: vt ſepeliã mortuũ
meũ. Rñderuntqȝ filij heth:
c Audi nos dñe: Princeps
d dei es apud nos: i electis ſe/
pulchris nr̃is ſepeli mortuũ
tuũ: nulluſqȝ te ꝓhibere po/
terit/ q̃n in monumẽto ei⁹ ſe/
e pelias mortuũ tuũ. Surrexit
f abraã ⁊ adorauit ppl̃m terre/
filios videlicȝ heth. Dixitqȝ
ad eos: Si placet aĩe vr̃e vt
ſepeliã mortuũ meũ: audite
me ⁊ itercedite apud ephron
filiũ ſoor/ vt det mihi ſpelun
cã duplicẽ quã habet i extre/
ma parte agri ſui: Pecunia
digna tradat mihi eam corã
vobis in poſſeſſionẽ ſepul/
chri. Habitabat aũt ephron
in medio filiorꝫ heth: Reſpõ
ditqȝ ad abraã cũctl audiẽ/
tibus q̃ ingrediebant portã
ciuitatl illi⁹/ dicẽs: Nequaq̃
g ita fiet dñe mi: ſed magis au/
ſculta qd̃ loquor. Agrũ tra/
do tibi/ ⁊ ſpeluncã que in eo
h eſt/ ꝑſentibus filijs ppl̃i mei:
Sepeli mortuũ tuũ. Adora/
uit abraã corã populo terre
⁊ locut⁹ eſt ad ephron circũ/
ſtante plebe: Queſo vt au/

annotari. Uñ Hiere.xxxij.c. q̃n emit agrũ in anathoth: adhi/
buit teſtes: et litteras cõſcꝑſit. i ¶ Et ſic ſepeliã. Nõ vult
abraam gratl recipere: ſciẽs illd̃ Eſa.xxxiij.c. Beat⁹ q̃ excu/
tit man⁹ ſuas ab oĩ munere. k ¶ Iſtud ẽ pciũ. Tãtũ opor/
tet dare te: ſi vis eũ hr̃e. l ¶ Sed q̃ntũ ẽ hoc: q.d. parum
eſt ad valorẽ. Uel magnũ/ quaſi nimiũ ẽ hoc: ⁊ nõ poſſes tm̃
pciũ iuenire. Sic dic Hiero.i Glo. iſte ꝑus dicebat ephrõ.i.
ꝑfectus vel cõfirmat⁹: poſt venditionẽ ꝟo dict⁹ ẽ ephran.i.in/
firm⁹ vel imꝑfect⁹: In q̃ ſignificat ꝙ q̃ loca ſacra et religioſa
vendũt/ diminuũt nomẽ ſuũ apud deũ. Sȝ ſi iſte reꝑhẽdit ex
venditiõe: q̃ abraã reꝑhẽſibilis fuit ex emptiõe: imo poti⁹ re
ꝑhẽdi põt abraã q̃ȝ ephrõ: qꝛ ephrõ forte neſciebat ſepultos
ibi eſſe adã ⁊ euã: abraã ꝟo hoc bñ ſciebat: vñ etiã videt pec/
caſſe/ q̃n pcib⁹ cogebat ephrõ vt venderet ei agrꝫ illũ: maxie
cũ ille vellet eũ dare. Preterea ſi nõ peccauit ephron vendẽ/
do agrũ: q̃re reꝑhẽdit a Hieronymo: Sol. Abraã nõ pecca/
uit emẽdo agrũ illũ in q̃ erat ſepulchrũ: ſic nec peccat q̃ emit
fundũ in q̃ eſt eccl̃ia: maxie cũ agrũ emerit ad opus cemiterij:
Ephron aũt peccauit: qꝛ cari⁹ vendidit agrũ ꝓpter ſepulchꝛ
ade ⁊ eue quod erat ibi. Uel forte vendẽdo nõ peccauit: tñ re/
ꝑhẽſibilis ẽ: qꝛ inſtabilis fuit in bona volũtate q̃ voluit agrũ
dare abrae: ⁊ qꝛ pcio vict⁹ fuit: ideo mutatũ ẽ nomẽ ſuũ: ⁊ loco
hui⁹ lr̃e o/ poſita eſt a. A ꝟo ꝑma eſt i alphabeto grecorꝫ: ⁊ o
vltia: Pricipiũ ꝟo ipfectionẽ importat/ finis vero ꝑfectionẽ.
Et ita ipa noĩs mutatio oñdit ꝙ de ꝑfecto fact⁹ eſt imꝑfect⁹.

✱ a ¶ Date mihi ius ſepulchri vobiſcũ.i. mihi ⁊ meis Moraliter
requiẽ vobiſcũ. Juſta ẽ petitio iſta: ſȝ ⁊ hũil. Ipe iã emerat/
⁊ care q̃ dẽ: ſȝ ⁊ adhuc poſtulat ſibi dari. Quid igit faciet miſer
hõ: Chriſtũ oportuit pati: ⁊ ſic itrare i gl̃iã ſuã: Lucl.vlt.d.
⁊ hõ vult h q̃eſcere/ ⁊ ſic itrare i gl̃iã alienã: Nõ ſic impij nõ Ps.1.
ſic. Sed q̃ pcio emit
chriſtus h ſepulchrũ:
m ¶ Quadringẽtis
ſiclis argẽti ꝓbate
mo.i.pcio. n ¶ Cõfir
matuſqȝ eſt ager. 13.q.3.c.poſtq̃
Ager eſt eccleſia. o Al.⁊ q̃dringen
¶ Speluca duplex: tos ſiclos
vita actiuorꝫ ⁊ ꝯtẽpla/
tiuorꝫ. Cõtẽplatiui/ ſu
ꝑi⁹ celeſtia meditãtes:
actiui/ inferi⁹ negocia
ꝓcurãtes. Lucl.xvij.
g. Duo erũt in agro:
vn⁹ aſſumet: alt relin/
quet. p ¶ Arbores: Al.⁊ q̃dringen
ſũt ſancti: radices q̃rũ tos ſiclos
.i. cogitatiões et deſi/ B
deria tr̃e viuẽtiũ ſunt
infixe: inde hũorẽ gr̃e
ꝯhẽtes: vñ fructificãt
fructũ q̃ ꝑmanet i eter
nũ. Ps. Et erit tanq̃ Ps.1.
lignũ qd̃ plãtatũ ẽ ⁊c.
Nota ꝙ dr̃ lignũ ⁊ nõ
arbor. Sãcti eñ lignũ
ſunt ꝑciſum a mũdo ⁊ 13.q.2.c.hebrõ
plantatũ in celo: ⁊ ita De ſepul.c.1.
facti ſũt arbores padi/
ſi: q̃ ꝑus fuerũt arbo/
res mũdi. Sec⁹ decur
ſus aq̃rũ: qꝛ mõ aque
grãꝫ in decurſu ſunt.
Cãt.iiij.d. Fons hor
torꝫ: puteus aq̃rꝫ viuẽ
tiũ: q̃ fluũt ipetu de li A
bano. Sed q̃dã plãta/
ti ſũt sec⁹ ſtagnũ aq̃rꝫ:
qꝛ grãȝ ſibi datã nolũt
alijs cõicare. Quib⁹ dr̃
Prouerb.v.c. Bibe

dias me: Dabo pecuniã pro
i agro: ſuſcipe eã et ſic ſepeliã
mortuũ meũ i eo. Reſpõdit
ephron: Dñe mi audi: Ter/
ra quã poſtulas ⁊ q̃drĩgẽtis
k argẽti ſiclis valet. Iſtud eſt
l pciũ inter me ⁊ te: ſed quãtũ
eſt hoc: Sepeli mortuũ tuũ.
Qd̃ cũ audiſſet abraã/ appẽ
dit pecuniã quã ephran po/
ſtulauerat: audiẽtibus filijs
m heth ⁊ q̃drigẽtis ſiclis argẽ/
ti et ꝓbate monete publice.
n Cõfirmatuſqȝ ẽ ager quõdã
o ephronis in q̃ erat ſpelunca
duplex/ reſpiciẽs mãbre/ tam
p ipe q̃ȝ ſpelũca ⁊ oẽs arbores
ei⁹ i cũctis termis ꝑ circũitũ/
abrae i poſſeſſionẽ/ vidẽtib⁹
filijs heth ⁊ cũctis q̃ intrabãt
portã ciuitatis illi⁹. Atqȝ ita
ſepeliuit abraã ſaram vxorẽ
ſuã in ſpelũca agri duplici/ q̃
reſpiciebat mãbre: hec eſt he
brõ i tr̃a chanaã. Et ꝯfirma/
tus ẽ ager ⁊ antꝝ qd̃ erat i eo
abrae i poſſeſſionẽ monumẽ
ti a filijs heth. ¶ Ca. XXIIII.

q Erãt aũt abraã ſenex/
dierũqȝ multorꝫ: et dñs
i cũctis bñdixerat ei.
Dixitqȝ ad ſuũ ſeniorẽ dom⁹

aquã de ciſterna tua: ⁊ fluẽta putei tui: Deriuent fontes tui fo
ras: et in plateis aq̃s tuas diuide. q.d. primũ diſce/ et poſtea
doce. Quidã ſꝑ bibũt: ſȝ nunq̃ȝ diuidũt aq̃s ſuas. Prouerb.
xxviij.d. Uir q̃ feſtinat ditari ⁊ alijs iuidet: ignorat ꝙ egeſtas
ſuꝑueniat ei. Lucl.xij.c. Stulte hac nocte repetẽt aiaȝ tuã: ⁊
ea q̃ paſti cui⁹ erũt: Alij aq̃s ſuas diuidũt añq̃ȝ biberit de ci/
ſterna ſua.i. añ docẽt q̃ȝ didicerit. Cõtra q̃s dr̃ Job.xxxviij.
d. Nũq̃d ꝓducis luciferũ i tpe ſuo: ⁊ veſperꝫ ſuꝑ filios tr̃e cõ
ſurgere facis: Nunq̃d noſti ordinẽ celi: ⁊ pones rõnem ei⁹ in
tr̃a: Et.j. Quis enarrabit celorũ rõnẽ: Ecci.xxviij.b. Lin/
gua teſtificãs/ adducet mortẽ. ¶ Expo. Ca. XXIIII.

q Erat autem abraam ſenex ⁊c. Dixitqȝ ad ſer
uum ⁊c. Sermonem propheticum/ qui ante apo/
ſtolos ad vocandã de gentibus eccleſiã directus eſt.
¶ Qui preerat.

¶ Myſtice: q ¶ Erat aũt abraã ⁊c. Abraã de⁹ pr̃/ q̃ ſuo fi/ Myſtice
lio voluit eccleſiã copulare: ⁊ miſit eliezer.i. chorꝫ ꝓphar̃: q̃s
iurare fec̃ ne accipiãt iſaac.i. chriſto/ vxorẽ d filiab⁹ chanaã.i.
d iudeis/ ſȝ d gẽtib⁹. Oſee.j.a. Uade ſume tibi vxorẽ for.⁊c.
Moraliter: q ¶ Erat aũt abraã. Abraã pater: et iſaac Moraliter
chriſt⁹: eliezer ꝑlat⁹ vel ꝑdicator: q̃ dȝ ponere manũ ſuã ſubt
femur abrae.i. opa ſua/ chriſti ꝯuerſatiõi q̃ntũ põt ꝯformare.
Et dr̃ ſubt: qꝛ nemo põt tãtũ facere/ q̃ntũ ipe fec̃. Ps. Quid Ps.115.
retribuã dño ꝓ omnib⁹ q̃ retribuit mihi: ⁊c. Tob.xij.a. Per
eũ repleti ſum⁹ bonis: quid illi adhuc dignũ poterim⁹ dare:
✱ Ut adiurem

ß a ¶ Qui p̄erat. Iſte elieçer erat diſpenſator domus abrae: cuiꝰ fidei oīa cōmiſerat. Non ita ſcrupuloſi erant antiqui nec ſuſpicioſi: quin oīa ſua fidei ſeruoꝝ cōmitterēt. Sꝫ mō prelati volūt audire etiā de minimis ratiōnē. Beatus Bern̄. ad Eugeniū. Mira res ſatis: epiſcopi hn̄t ad manū cui credāt aīas: cui aūt credāt facultatulas nō inueniūt. Sꝫ vt liq̄do deꝶ intelligi

7.47.g. ꝙ patiētiꝰ ferimꝰ iacturā chriſti ꝙ̄ noſtrā: q̄tidianas expenſas q̄tidiano ſcrutinio recipꝛocamus/ et cōtinua dn̄ici greg̃ detrimēta neſcimus. Idē. Quid turpius ep̄o ꝙ̄ incumbere ſupellectili/ ⁊ ſubſtātiole ſue ſcrutari ſingula: ſciſcitari d̄ oībꝰ: morderi ſuſpitiōibus:

Al. ⁊ habeo moueri leuiter ad q̄libet ꝑdita vł neglecta: Idē. Qm̄ diſpēſatorē debemꝰ habere fidelem/ ⁊ prudentē: Si vtrūqꝫ nō poſſumꝰ/ fidelē: ſi neutrū/ nō eſt curandū. b ¶ Pone manū tuā ⁊c̄. Gregꝰ. Alł. Manū ſub femore iubet ponere: ⁊ ꝑ deū celi iurare: q2 illiꝰ caro ꝑ illud mēbꝛū deſcenſura erat: qui filiꝰ abrae eſſet ex hūanitate: et dn̄s ex diuinitate: q̄ſi tange filiū meū/ et iura ꝑ deū meū. Vn̄ non ſuꝑ femur/ ſed ſub femore manū ponere iubet: q2 inde deſcenſurꝰ erat q̄ homo/ ſꝫ ſuꝑ homies eſſet: vn̄ dignū non fuit vt manū ſuꝑ femur pone-

Act. 13. g. ret: q2 nulla caro ſuꝑ illā eſt. d ¶ Ut nō accipias. Quaſi/ q2

Ps. 2. indignos vos exhibuiſtis ⁊ repuliſtis verbū dei/ ecce cōuertimur ad gentes. e ¶ Sed ad terrā: ſc3/ Dabo tibi gentes hereditatē tuā. f Uenire. i. credere: q̄ſi ſi ꝑputiū noluerit ſociari circūciſioni/ ꝑdicabiꝶ ibi tātū v̄bū dei: h ¶ Dabo terrā: ſc3 iudeā: cui poſt ꝑdicandū. l ¶ Filiū tm̄ meū ne ⁊c̄. Hoc eſt/ verbū meū/ ne ꝑdices tm̄ in gentilitate. m ¶ Poſuit ergo ⁊c̄. Hieroꝰ. Tradūt hebrei/ q2 in ſanctificatiōe eius. i.

Math. 1. a. in circūciſione iurauit: nos aūt dicimus eum iuraſſe in ſemine abrae. i. in chriſto q̄ ex illo naſciturus erat: Iuxta illud: Liber generatiōis ieſu chriſti filij dauid: filij abraam. n ¶ Tulitqꝫ decē camelos. Chryſo. Camelus/ diuitē ꝑdicatorē ſignificat/ qui mundū videꝶ animal: q2 verba dei ruminat: ſed q2 pede molli: id eſt affectu terrā cōplectiꝶ/ quā debuit vngula diſſipare/ dei ſententia immūdus iudicatur: Leuit. xj. a.

ß Profectuſqꝫ p̄rexit.

Moraliter * c ¶ Ut adiurē. Adiurat em̄ dn̄s ꝑlatos et ꝑdicatores: vt nō accipiāt chriſto vxorē d̄ filiabꝰ chanaan: qȯ īterꝑtaꝶ negociatio: vel motꝰ eoꝝ. Filie igiꝶ chanaan/ ſūt oēs molliꝶ ī ſeculo viuētes/ negocia ſecularia inſtabiliter ſectātes. Tales chriſto matrimonio nō ꝯiūgenꝶ. Vn̄ Gregꝰ. De filiabꝰ chanaā vxor duci ꝓhibeꝶ: q2 chriſto nulle reproboꝝ aīe ꝯiūgenꝶ. Leuit. xxj. c. dr̄ d̄ ſacerdote: Uirginē ducet: viduā ⁊ repudiatā ⁊ ſordidā atqꝫ meretricē nō accipiet. Uidua eſt/ cui viſus voluptatł nō affectus mortuꝰ eſt. Repudiata/ quā mūdus repudiat: nō ipa mūdū. Meretrix ⁊ ſordida/ q̄ ī ſordibꝰ pctoꝝ ſordeſcit ad-

Ps. 44. huc. Nullā talē ſibi copulat dn̄s: ſꝫ v̄ginē. i. mūdā. Ps. Adducenꝶ regi v̄gines. Hoc ē qȯ legiꝶ. iij. Reg. j. a. Queramꝰ dn̄o nr̄o regi adoleſcentulā virginē: et ſtet corā rege et foueat eū/ dormiatqꝫ in ſinu ſuo. Gregꝰ. Puer qui ad vxorem deducēdā mittiꝶ: ꝓphaꝝ ⁊ apłoꝝ ⁊ om̄niū doctoꝝ ordo eſt: qui dū verbū ꝑdicatiōis faciūt: cuiuſqꝫ aīe q̄ſi cōiungēde vnigenito filio/ prouiſores ſunt. g ¶ Caue neq̄n reducas. Abraam eductū d̄ chaldea/ ꝓhibet reduci illuc: qȯ male cuſtodiūt quidā ꝑlati religioſi/ qui monachos ſuos eductos de mūdo: iterū ad mūdana negocia ptractanda emittunt. Luc. xvij. g. Qui fuerit ī tecto ⁊ vaſa eiꝰ in domo: ne deſcēdat tollere illa: ⁊ q̄ in

ß.19.c. agro ſimiliter nō redeat retro: Memores eſtote vxoris loth.

a ſue/ q̄ p̄erat oibꝰ q̄ habebat:
b Pone manū tuā ſubꝶ femur
c meū vt adiurē te ꝑ dn̄m deū
d celi ⁊ t̄re/ vt nō accipiaſ vxo-
rē filio meo d̄ filiabꝰ chananeo-
e rū int̄ q̄s habito: ſ3 ad t̄rā ⁊
cognationē meā ꝓficiſcaris:
et inde accipias vxorē filio
meo iſaac. Rn̄dit ſeruus: Si
f noluerit mulier venire mecū
in terram hanc: num reducere debeo filiū tuū ad locū d̄
q̄ tu egreſſꝰ es? Dixit abraā:
g Caue neq̄n reducas filium
meū illuc. Dn̄s deꝰ celi q̄ tu-
lit me de domo p̄ris mei ⁊ de
t̄ra natiuitatł mee: q̄ locutꝰ ē
mihi/ ⁊ iurauit/ dicēs: Semi-
h tuo dabo t̄rā hāc: ipſe mittet
i angelū ſuū corā te: ⁊ accipieſ
inde vxorē filio meo. Si aūt
k mlier noluerit ſeq̄ te/ nō tene-
l beris iuramēto/ filiū tm̄ meū
m ne reducas illuc. Poſuit ḡ
ſeruꝰ manū ſb̄ femore abraā
dn̄i ſui/ ⁊ iurauit illi ſuꝑ ſmōe
n h. Tulitqꝫ decē camelos de
o grege dn̄i ſui ⁊ abijt: ex oibꝰ

k ¶ Si aūt mulier noluerit ſeq̄ te/ nō teneberiſ iuramēto. Hoc ē qȯ dr̄ Ezech. iij. e. Si annūciaueris impio vt auertaꝶ a via ſua mala: et ille nō fuerit ꝯuerſꝰ ab īpietate ſua: ipe q̄dē in iniq̄tate ſua morieꝶ: tu aūt aīa3 tuā libaſti. Et nota ꝙ ep̄us benedicēs vel cōſecrans monialē/ ⁊ q̄ſi ſpōſam faciēs dn̄o: vicem gerit elieçer. Caueat ḡ ſibi ne de filiabꝰ chanaan. i. negociatricē ⁊ inſtabilē/ ſponſa3 dn̄o copulet. Hoc enim iurauit elieçer: ⁊ eodē iuramēto teneꝶ ep̄us. i ¶ Ipe mittet angelū. Angelū ꝑdicatorē mittiꝶ angelus dn̄i. Exo. xxiij. c. Ecce ego mittā āgelū meū q̄ ꝑcedat te: ⁊ cuſtodiat in via: ⁊ introducat ī terrā quā paraui tibi. Et reuera angelꝰ iſte neceſſariꝰ eſt: q2 vt dicit Gregꝰ: fruſtra laborat exterius lingua ꝑdicatoris/ niſi aſſit interius gr̄a redēptorł. m ¶ Poſuit ḡ ſuꝰ manū. Elieçer interꝑtaꝶ dei mei adiutoriū: Et eſt typꝰ ꝑlatoꝝ/ doctoꝝ ⁊ ꝑdicatoꝝ: q̄ ſūt dei coadiutores ī regimīe ꝑpl̄i: ſm̄ qȯ dic̄ apł's: j. Cor. iij. c. Dei adiutores ſumꝰ: q̄ debēt ponere manū ſub femore abraā. i. chriſti hoīs cōuerſationē/ ſuis opibꝰ imitādo ꝑdicare. j. Cor. iiij. c. Laboramꝰ opantes manibꝰ nr̄is. Vn̄ ſubdit: Rogo ḡ vos imitatores mei eſtote/ ſic̄ et ego chriſti. n ¶ Tulitq3. Sicut dic̄ Gregꝰ: per camelū qȯ eſt aīal oneriferū/ ſignificaꝶ patiētia: per denariū/ ſignificaꝶ obedientia mādatoꝝ. Iſta duo ſemꝑ debēt ire cū elieçer: vt ſit patiēs in malis ſuſtinēdis: ⁊ obediēs in bonis exequēdis. Iuſtū eſt em̄ vt q̄ verbū dei annūciat/ ꝑmū verbo obediat. Prouerb. xxj. d. Uir obediēs loqueꝶ victorias. Eodē. xix. b. Doctrina viri ꝑ patiētiā noſciꝶ. Ps. Bn̄ patiētes erūt vt annūciēt. Merito Ps. 91.
aūt illiꝰ ꝑdicationi nō obediꝶ/ q̄ ꝑdicatiōi alioꝝ obedire cōtēnit. Vn̄ ⁊ q̄ ꝑdicāt ⁊ docēt alios: ⁊ ſi nō ꝓpꝶ aliud: deberēt tm̄ obedire alijs ſibi ꝑdicātibꝰ/ ne merito ſuo verbū dei/ qȯ deꝰ ꝑ ipſos enūciat/ ꝑueꝶ fructu ſuo. Iob. xlj. d. de predicatione taliū: In ſtipulā cōuerſi ſūt ei lapides funde: q̄ſi ſtipulā eſtimabit malleū: ⁊ deridebit vibrātē haſtā. Hiere. j. b. legiꝶ/ ꝙ dn̄s miſit manū ſuā ⁊ tetigit os hieremie: quē mittebat ad ꝑdicandū: quaſi hocipſo diceret ei: O pare ⁊ ꝑdica. Prouerb. xix. d. Abſcondit piger manū ſuā ſub aſcella: nec ad os ſuum applicat eam. Bern̄. de obediētia ⁊ patiētia: Uterqꝫ cibꝰ durus eſt/ niſi apponaꝶ cōdimentū ſapiētie: alioquin clamabunt filij ꝓphetaꝝ: mors in olla. iiij. Regū. iiij. g. Cōſiſtit aūt in tribꝰ hec ſapientia: vt dicit Bern̄. Ut ſit iuſticia ī intentiōe: hilaritas in affectiōe: hūilitas in reputatione. De ꝑmo dicit Col. iij. c. Omne quodcūqꝫ facitis in verbo aut in ope: oīa facite in nomie dn̄i ieſu chriſti. De ſecūdo Roma. v. a. Gloriamur ī tribulatiōibus/ ſcientes ꝙ tribulatio patientiā opaꝶ. Ecci. xxxv. b. In omni dato hilarem fac vultū tuū. Et dicit apłus rōnē. ij. Corinth. ix. b. Hilarē em̄ datorē diligit deꝰ. Leuit. xj. b. Nō comeduntꝶ piſces/ ſed imūdi ſūt/ qui nō habent ſquamas patiētie: ⁊ pēnulas hilaritatis: quibꝰ ſaliāt verſus celū. De tertio Luc. xvij. c. Cū oīa bene feceritis/ dicatis: ſerui iutiles ſumꝰ. Iuſticia debet eſſe ī intentiōe/ vt ſit recta: hilaritas in affectiōe/ vt ſit leta: hūilitas in reputatiōe/ vt actio ſit deo ⁊ homibꝰ grata. o ¶ Ex omibꝰ bonis. Bona dn̄i/ ſunt paupertas/ anguſtia/ fames/ vilitas/ hūilitas/ morū honeſtas/ animaꝝ celus/ doctrine pabulū: que quaſi diuitias pauperibꝰ erogandas debet portare ſecū ꝑdicator: vt tāto citiꝰ ad ſequēdū deū ꝑſuadeat: quāto auditoribus in ſeipſo mōſtrat qȯ ꝑdicat. Sic faciebat paulꝰ Gal. vlti. d. Stigmata dn̄i ieſu chriſti iugiter ī corpe meo porto. Uel bona domini

* ſunt chriſti

B

a Profectuſq; perrexit. Joſephus dicit/ ꝙ magno la/
bore puenit illuc: q2 illa via in hyeme lutoſa eſt: in eſtate ſicciſ/
ſima: et ſilue latronibꝰ plene. Et venit in charrã ciuitatẽ meſo
potamie: in qua habitabat nachor / vnde egreſſus eſt abraam
mortuo thare. Meſopotamia interpꝛtaꝛ eleuatio cuiuſdã vo/
catiõis. Nachor req/
es luminis. c Juxta
puteũ. Sacra ſcptu/
ra puteꝰ dr̃ in locl ob/
ſcuris: fõs i manifeſtl.
f Dñe deus ⁊c.
Prius debet orare p̃/
dicator/ vt ſermo dei
currat et fructificet in
auditoribꝰ. Dñe deꝰ
⁊c. Actl. iiij. f. Nunc
dñe reſpice in minas
eorũ: et da ſeruis tuis
cũ oĩ fiducia loq̃ v̄bũ
tuũ. g Obſecro.
Eſaie. lxiiij. b. Occur
riſti letãti ⁊ faciẽti iu/
ſticiã. i Igitꝛ puel/
la ⁊c. Puella/ q̃libet
aĩa. Hydria/ ſecularis
ſciẽtia. Aqua/ ſentẽtia
bona. k Illa rñde
rit: alijs tacẽtibꝰ. Vi/
deꝛ elieçer auguria q̃ſiuiſſe: q̃ ꝓhibita ſũt: Leuitl. xix. f. Et rñ/
det Augꝰ. i Glo. ꝙ aliõ ẽ petere vt miraclm fiat ad iudiciũ fa/
ciẽdi: aliõ obſuare ea q̃ mira nõ ſũt/ ⁊ p ea q̃rere iudiciũ futu/
ri: h̃ em̃ nõ ẽ ꝓhibitũ. Nec peccauit helias qñ q̃ſiuit ignẽ de
celo. iiij. Regl. xviij. f. l Necdũ itra ſe ⁊c. Actl. x. g. Ad/
huc loquẽte petro ⁊c. m Rebecca: patiẽtia v̄bũ dei hũilit
ſuſceptura. n Hydriã: ſecularẽ ſciẽtiã. o In ſcapula. i.
Ps. 44. i exercitio operũ. p Puella decora: De q̃ dr̃: Cõcupiuit
rex ſpeciẽ tuã: Et/ Aſtitit regina a dextris tuis. q Et inco/
gnita viro: nlli hereſi cõſentiẽs. r Deſcẽderat aũt ad
fontẽ. Joh. iiij. a. Jeſus fatigatꝰ ex itinere ſedebat ſup fontẽ:
Hora aũt quaſi ſexta venit mulier de ſamaria haurire aquã.
t Occurritq; ei ſeruus. Gregorius. Qui cupit fratrem
ſuum pꝛeuenire regnando: pꝛeueniat eum obſequendo.

Pauxillũ aque.

Moraliter * ſũt chriſti incarnatio/ paſſio/ reſurrectio/ aſcẽſio/ ſpũſſcti
miſſio: q̃ dꝫ p̃dicator q̃ſi inſtitor dei explicare i nũdinis eccl'ie.
Vñ Ezech. xxvij. d. Juda ⁊ t̃ra iſrl' ipſi iſtitores tui i frumẽto
pmo: balſamũ/ ⁊ mel/ ⁊ oleũ/ ⁊ reſinã ꝓpoſuerꝛ i nũdinis tuis.
Per frumẽtũ itelligiꝛ chriſti hũilitas: iux̃ illõ Joh. xij. d. Ni/
ſi g̃nũ frumẽti ⁊c. Per balſamũ/ qõ odorifex ẽ ⁊ putredinẽ ar/
cet: paſſio chriſti/ cuiꝰ recordatio oĩm pctõꝝ putredinẽ ſanat.
Nũe. xxj. c. Fecꝛ moyſes ſerpentẽ eneũ/ et poſuit ꝓ ſigno: quẽ
pcuſſi aſpiciẽtes ſanabãꝛ. Fracto alabaſtro corpis dñi: Mar.
xiiij. a. tãtꝰ odor exiuit: ꝙ mortuꝰ ẽ oĩs ſerpẽs/ ⁊ domꝰ ꝯſciẽtie
impleta eſt ex odore: Joh. xij. a. De h̃ odore dr̃. ij. Corl. ij. d.
Deo gratias q̃ ſemp triũphat nos i chriſto ieſu: ⁊ odorẽ noti/
cie ſue mãifeſtat p nos i oĩ loco. Per melliſ dulcedinẽ/ gaudiũ
reſurrectiõis. Vñ ⁊ pꝰ reſurrectionẽ obtulerũt ei diſcipuli fa/
uũ mellis. Lucl. vlti. f. id eſt gaudiũ de ſua reſurrectiõe. Per
oleũ/ ſanctiſpũs miſſio. Oleũ em̃ ⁊ cibũ cõdit/ ⁊ noctẽ illumi/
Actl. 2. a. nat: Et ſpũſſanctꝰ miſſꝰ in diſcipulos: ⁊ affectũ eoꝝ cõdiuit vt
amara eis dulciꝛ ſapent. Deuꝛ. xxxiij. c. Inundationes ma/
ris q̃ſi lac ſugẽt ⁊c. Et intellectũ illuminauit: vt oĩa p̃dicanda
cog̃ſcerẽt. Joh. xiiij. d. Paracletus aũt ſpũſſanctꝰ quẽ mittet
pater in noĩe meo/ ille vos docebit oĩa. Per reſinã/ q̃ eſt me/
dicinalis: ſignificaꝛ ſpes aſcẽdendi in celũ: q̃ vſq; ad diẽ aſcẽ/
ſionis dñi eccleſie deficiebat. Hiere. viij. g. Nũquid non eſt
reſina in galaad: ⁊ medicus nõ eſt ibi? Sed oportebat ꝙ iſte
medicꝰ aſcẽderet ⁊ oñderet viã. Joh. xvj. b. Expedit vt ego
vadã ⁊c. b Extra oppidũ. Extra oppidũ manet elieçer:
q2 p̃dicator ex̃ carnis curam viuere debet. In cuiꝰ ſignũ etiã

bonis eius portans ſecum.
a Profectuſq; pꝛexit meſopo
tamiã/ ad vꝛbẽ nachor. Cũq;
camelos feciſſet accũbere ex
b c d e tra oppidũ iuxta puteũ aq̃/
vẽſpere: eõ tempore quo ſo/
lent mulieres egredi ad hau/
f riendã aquã/ dixit: Dõmine
deus dñi mei abraã/ occurre
g hodie obſecro mihi/ ⁊ fac mi/
ſericordiã cũ dño meo abra/
h am. Ecce ẽgo ſto ꝓpe fontẽ
aque: et filie habitatorũ huiꝰ
ciuitatis egredienꝛ ad hauri/
i endã aquã. Igiꝛ puella cui
ego dixero: inclina hydriam
k tuã vt bibã: et illã rñderit: bi/
be: qui et camelis tuis dabo
potũ: ipſa ẽ quã p̃paraſti ſer
uo tuo iſaac: et p hoc intelli/
gam ꝙ feceris miſericordiã
l cum dño meo. Necdũm in/
tra ſe verba compleuerat: et
m ecce rẽbecca egrediebaꝛ filia
bathuel/ filij melche vxoris
nachor fratris abraã/ habẽs
n o p hydriãm in ſcãpula: pũella
decora nimis/ virgoq; pul/
q cherrima et incõgnita viro.
r Dẽſcenderat aũt ad fontem
s et impleuerat hydriã: ac rẽ/
t uertebaꝛ. Occũrritq; ei ſeruꝰ

dñs extra caſtra crucifixus eſt. Heb. xiij. c. Exeamus ad eum
extra caſtra/ improperiũ eius portãtes. Nõ em̃ habemus hic
manẽtẽ ciuitatẽ. Oſee. xj. d. Ego deꝰ ⁊ nõ hõ: i medio tui ſan
ctus/ ⁊ nõ ingrediar ciuitatẽ. c Juxta puteũ. Puteus ẽ
ſacra ſcriptura: iuxta quã ſedet elieçer/ ⁊ cameli. i. p̃dicatores ⁊
p̃lati: vt inde hauriãt
aquã ſapiẽtie ſalutarl:
Eccl. xv. a. De q̃ ſitim
ſuã et aliorũ reficiant.
Sitim inq; illam: de q̃
dic dñs p Amos. viij.
d. Mittã famẽ in t̃rã:
non famẽ panis/ neq;
ſitim aque: ſꝫ audiẽdi
verbũ dei. De h̃ pu/
teo dicit Joh. iiij. b.
Puteus altus eſt: vñ
ergo habes aquã vi/
uã? Cantl. v. c. Oculi
eiꝰ ſic colũbe ſup riuos
aquaꝝ/ q̃ lacte ſunt lo/
te: et reſidẽt iux̃ fluẽta
pleniſſima. Oculi eiꝰ/
ſponſe. i. p̃lati ⁊ p̃dica
tores/ caſtitatis ⁊ ino/
centie lacte loti debẽt
eſſe: ſic colũbe. i. ſim/
plici ⁊ recta intentiõe
ſup fluẽta ſacre ſcp̃ture reſidere: vt ibi iſidias diaboli pcipiãt:
⁊ euitẽt ⁊ doceãt euitare. d Veſpere: qñ ſol tempalis ꝓ/
ſperitatis iam declinauit: tũc em̃ tempus eſt aptũ doctrine ⁊
p̃dicationi. Et hoc eſt qõ dicit Lucl. vlti. e. Mane nobiſcũ
dñe/ qm̃ adueſpaſcit ⁊c. e Eo tempore. In hoc inſtruũꝛ
p̃dicatores/ vt cõſiderẽt tempꝰ aptũ/ qñ debeãt loqui ⁊ qñ ſi/
lere. Eccs. iij. b. Eſt tempꝰ loquẽdi: qõ valde debet ꝯſiderare
p̃dicator. Matth. xxiiij. d. Quiſputas ẽ fidelis ſuꝰ ⁊ prudẽs
quẽ cõſtituit dñs ſup familiã ſuã/ vt det illis cibũ i tpe. Pro/
uerb. xxv. b. Mala aurea in lectis argenteis/ qui loquiꝛ ver/
bũ in tpe ſuo. Eccl. xx. a. Hõ ſapiẽs tacebit vſq; ad tempus:
laſciuꝰ aũt ⁊ imprudens nõ ſeruabit tp̃us. Eodẽ. c. Ex ore fa
tui reprobabiꝛ pabola: non em̃ dicit illã in tpe ſuo. f Dñe
deus. Sicut dicit Glo. pmo debet p̃dicator orare/ vt ſermo
dei currat/ ⁊ fructificet in auditoribꝰ. Colꝛ. iiij. a. Orãtes pro
nob vt deꝰ apiat nobis oſtiũ ſermonis ad loquẽdũ myſteriũ
chriſti. Et i apocryphis Heſt legiꝛ: qõ cũ vellet intercedere Heſter. 14. c.
ꝓ ſalute iudeoꝝ apud aſſuerũ/ orauit dicẽs: Da mihi fiduciã
rex iudeoꝝ/ dñe vniuerſe poteſtatl: da mihi ſmonẽ cõpoſitũ
in ore meo i ꝯſpectu leonis: ⁊ trãſfer cor illiꝰ i odiũ hoſtl nr̃i/
vt peat ipſe ⁊ qui ei cõſentiũt. Leonẽ dixit aſſuerũ. i. chriſtũ:
hoſtẽ/ amã. i. diabolũ. Judith. ix. d. qñ volebat exire ad iterfi/
ciẽdũ holofernẽ. i. diabolũ: orauit dicẽs: Da v̄bũ i ore meo:
⁊ in corde meo cõſiliũ corrobora: vt domꝰ tua pmaneat i ſan
ctificatiõe tua: ⁊ oẽs gentes agnoſcãt/ q2 tu es deꝰ ⁊ nõ ẽ aliꝰ
p̃ter te. h Ecce ego ſto. q. d. p̃dicator: Sĩ debeo exau/
diri a dño: q2 ego ſto ꝓpe fontẽ ſacre ſcripture. Ille em̃ ſtat
ꝓpe ſacrã ſcripturã/ q̃ imobiliꝛ ⁊ diligẽter laborat ad vidẽdũ
v̄itatẽ ſcp̃ture vt alijs ſuccurrat. Vñ et beatꝰ Stephanꝰ vi/
dit ieſum ſtantẽ q̃ſi patũ ſuccurrere: Actl. vij. g. Sed mlti ia/
cent q̃ tantũ in ſcriptura ſuas delitias querũt: ⁊ de alijs non
curãt: Quibꝰ dicit Prouerb. v. c. Deriuenꝛ fõtes tui foras.
Eccs. xj. a. Mitte panẽ tuũ ſup trãſeũtes aquas: ⁊ poſt mul/
ta tẽpora inuenies illũ. Eſa. xxj. d. Occurrẽtes ſitienti ferte
aquã: qui habitatis terrã auſtri/ cũ panibꝰ occurrite fugienti.
m Ecce rebecca. Rebecca/ eſt q̃libet aĩa: quã q̃rere debet
p̃dicator/ vxorẽ dño ſuo. i. chriſto: habẽs hydriã i ſcapula. i.
ſcientiã in ope. Vel hydria in ſcapula: cor homis in exercitio
opis. Vñ vir quẽ dñs inuenit ſm cor ſuũ: Actl. xiij. d. dice/
bat: Anima mea in manibꝰ meis ſemp. Et dñs: Pater i ma/ Ps. 118.
nus tuas cõmendo ſpiritũ meũ: Lucl. xxiij. f. In manꝰ pa/
tris opa bona. s Ac reuertebaꝛ. Hoc eſt ꝯ ſcholares/ q̃

f * ſemp hauriunt

C

☞ a Pauxillū aque: desiderio p̄dicatorū. Horū desideriū ostēdit Nūe.xi.f. vbi dic̄ moyses: Quis tribuat vt oēs ꝓplus ꝓpheter: ⁊ det eis de⁹ spm̄ suū: b Celeriterq̈. Act.ix.a. Dn̄e q̄d me vis facere: f Protulit vir inaures. Hiero⁹. Bache qđ h̄ ꝑ didrachmate ponit̄ semiuncia ē. Sechel vō q̄ latine s; corrupte sicl⁹/ di vncia. b In domo p̄ris tui. Dign⁹ hospes testimonio vicinorū eligit̄. i Loc⁹ spacios⁹ ad manēdū. Greg⁹ Al. A p/ore ꝑplo nature legē se nouisse ecclesia mōstrauit: et p̄dicatōem amplo charitatꝭ gremio suscepit. Doctori eñ spaciosa māsio ē i corde auditorꝭ/latitudo charitatis. Vñ: nō angustiamini in nob: angustiami i visceribꝰ vestris: q̄si suscipiēde doctrie locū mētis dilatate: ad cogitāda carnalia coartate. Nō angustiami in nobis.ij. Corꝭ.vj.c. Os nostrū patet ad vos o corinthij/ cor nostrū dilatatū ē: Nō angustiami ⁊c. k Inclinauit se: nihil sibi tribuēs/ sed grē dei. l Fratris dn̄i. Oēs fideles/fratres sūt christi. Matth.xij.d. Qui fecerit volūtatē patris mei q̄ i celis ē: ille frater me⁹ ⁊ soror ⁊ mat̄ est. m Matrꝭ/dic̄ et nō patris: q: pater mortu⁹ erat. Vel ꝓpt̄ familiaritatē maiorē quā habent filie erga matres. Vel forte mater habebat domū sepatā: sic̄ fit apud diuites/vbi vxor domum ꝓpriā h;/et vir ꝓpꝛiā. n Et apposit⁹ ē ⁊c. Officiū iplet hospitalitatis: ne nō recepto v̄bo/excutiat̄ puluis i testimoniū cassati laborꝭ: Matth.x.b. o Nō comedā. Nō q̄rit q̄ sua sūt.j.Corꝭ.xiij.b. Joh.iiij.d. Rabbi māduca. At ille: Habeo aliū cibū māducare. Phil̄.vlti.d. Nō q̄ro datū/s; fructū. p Respōdit ei: Loq̄re. Nō vult metere carnalia nisi p̄us semiauerit sp̄ualia.j.Corꝭ.ix.b. q Seru⁹ inq̄t. Cōmēdatio ꝑsone: sic̄ illō: Paul⁹ ſu⁹ iesu christi: Roma.j.a. r Oues/simplices. Boues/prudētes. Job.j.c. Boues arabāt ⁊ asine pascebāt̄. s Argentū/ eloquētes. Aurū/sapiētes. Ecci.xxviij.d. Aurū tuū et argētū tuū cōfla. t Seruos/ seruilit̄ ꝓ tēpalib⁹ ſuiētes. v Camelos/i tribulatiōe patiētes. x Et adiurauit me dn̄s me⁹ dicēs. Aug⁹. Sentētia ē eadē/v̄ba nō oīa vel ipsa vel ita dicta sūt: qđ ꝓpt̄ eos dicēdū/q̄ euāgelistis calūniāt̄ ⁊ detrahūt q̄ i aliq̄b⁹ verb nō oīno cōueniūt/cū res et sētētie eedē. Hūc eñ librū vn⁹ scꝑsit/q̄ ea q̄ sup̄ dixit/cū mādaret abraā/vl̄ reliq̄ ponere potuit: si ad rem ꝑtinere iudicaret/ cū v̄itas narratiōis non exegerit: nisi vt rerum sententiarūq̈ veritas sit/ quibus

voluntas propter quā intimandam verba fiūt/satis appareat. ☞ Veni ergo hodie * sꝑ hauriūt in studio cōmorātes/⁊ nūq̈ reuertūt̄ vt alijs ꝑtinēt ō suo hauritorio.iij. Regꝭ.v.d. legit̄ q̄ salomō mittebat opꝑarios suos i libanū: ⁊ erāt ibi ꝑ mēsē/ ⁊ p⁹ reuertebāt̄: ⁊ erāt in domib⁹ suis ꝑ duos mēses: Sic scholares cū vacauerit aliq̄nto tpe studio/debēt reuerti et eē i domib⁹ suis.i. eccl'ijs suis/duobus mēsib⁹.i. estate ⁊ hyeme.i. toto tempe: Nō sic̄ q̄dā i estate st̄ i eccl'ijs vt fruct⁹ colligāt: ⁊ in hyeme pisi⁹ reuertūt̄ vt ibi expendāt/nō curātes si interim gregē suū demones diripiāt. Prouer.vij.c. dic̄ meretrix.i. diabol⁹: Veni iebriemur vberibus/⁊ fruamur cupitꝭ āplexib⁹/ donec illucescat dies: Nō eñ ē vir i domo sua: abijt via lōgissia: sacculū pecunie secū tulit/in die plene lune reuersurus in domum suā. c In canalibus. Per canalē intelligit̄ cor hūanū: qđ p̄us debet esse cōcha ꝑ discipline susceptionem: q̄ fiat canalis ꝑ doctrine effusionem. Jaco.j.c. Sit oīs hō velox ad audiēdū: tardus aūt ad loq̄ndū. d Tacitus. Ita p̄lat⁹ diligēter debet agnoscere subditos. Prouerb.xxvij.d. Diligēter agnosce vultū pecorꝭ tui: gregesq̈ tuos cōsidera. e Post q̄ aūt biberūt ⁊c. Ex quo auditores verbū p̄dicatorꝭ benigne receperūt: non restat nisi q̄ ꝓferat̄ eis obediētia gemine charitatis: q̄ ꝑ iaures significat̄: et bona opa q̄ ꝑ armillas: Prouerb.xxv.b. Inauris aurea/⁊ margarita fulgēs: q̄ arguit sapiētē/⁊ aurē obedientē. Inauris aurea/doctrina catholica/ q̄ aure ꝑcipit̄: Margarita fulgens/doctor v̄tutib⁹ pollēs. Sūt autē due inaures: q: doctrina in duob⁹ cōsistit: in eruditiōe fidei: ⁊ i instructiōe morū: vel in destructiōe mali: ⁊ edificatiōe boni. Judith.x.a. q̄ñ exiuit ad holofernē/assūpsit dextralia/ et lilia/⁊ inaures/⁊ anulos: et oīb⁹ ornamentis suis ornauit se. Idē Ezech.xvj.b. Dedi armillas i manib⁹ tuis/⁊ torquē circa collū tuū: ⁊ dedi iaurē sup̄ os tuū: et circulos aurib⁹ tuis: ⁊ coronā decorꝭ i capite tuo. Idē ꝑ dextralia iudith/⁊ armillas ezechielis.s. bona opa. Idē ꝑ lilia ⁊ torquē: sc; duplex castitas/mētis et corpis. Per inaurē/doctria: Per anulos siue circulos/fides. Ista q̄ttuor sūt necessaria p̄dicatori cuilibet: opis exēplū: doctrine verbū: castitatis liliū: fidei pfectio. g Cui⁹ es filia: Questio p̄dicatoris ad aīaz.q.d. filia diaboli es ꝑ culpā: q̄ fuisti dei filia ꝑ creationē/fias dei filia ꝑ gratiā. * Egressus fuerat

Al. ꝑbibendū

a ⁊ ait: Pauxillum aque mihi ad sorbēdū p̄be de hydria tua. Que r̄ndit: Bibe dn̄e b mi. Celeriterq̈ deposuit hydriā sup vlnā suā: et dedit ei potū. Cūq̈ ille bibisset: adiecit: Qui ⁊ camelis tuis hauriā aquā: donec cūcti bibāt. c Effundēsq̈ hydriā in canalibus/recurrit ad puteum vt hauriret aquā: ⁊ haustā omibus camelis dedit. Ille aūt d cōtemplabat̄ eā tacit⁹: scire volēs vtrū ꝓsperū fecisset iter e suum dn̄s an non. Postq̈ f aūt biberūt cameli: ꝓtulit vir inaures aureas appendētes siclos duos: et armillas totidem pondo siclorū decem. g Dixitq̈ ad eam: Cuius es fi- h lia: Indica mihi: Est in domo patris tui loc⁹ ad manēdum: Que respondit: Filia bathuelis sum/filij melche: quē peperit nachor. Et addidit dicens: Palearū q̈z et feni plurimū est apud nos: ⁊ i locus spaciosus ad manen- k dum. Inclinauit se homo: et adorauit dn̄m dicēs: Benedictus dominus de⁹ dn̄i mei abraā: qui nō abstulit misericordiā et veritatē suā a dn̄o meo/ ⁊ recto me itinere ꝑdu- l xit in domū fratris domini mei. Cucurrit itaq̈ puella: ⁊ m nunciauit in domum matris sue omnia q̄ audierat. Habebat autē rebecca fratrē nomine labā. Qui festin⁹ egressus est ad hominem vbi erat fons. Cūq̈ vidisset inaures ⁊ armillas in manib⁹ sororis sue: et audisset cuncta verba referentis: hec locut⁹ est mihi homo: venit ad virū q̄ stabat iuxta camelos: et ꝓpe fontē aque: dixitq̈ ad eum: Ingredere bn̄dicte dn̄i: Cur foris stas: Preparaui domum et locū camelis. Et introduxit eum in hospitiū: ac destrauit camelos/ deditq̈ paleas et fenū: ⁊ aquam ad lauandos pedes camelorū: ⁊ virorū qui n venerant cū eo. Et apposit⁹ est in conspectu eius panis. o Qui ait: Non comedā donec loquar sermones meos. p Respōdit ei: Loq̄re. At ille: q Seruus inq̄t abraā sum: Et dn̄s benedixit dn̄o meo valde: magnificatusq̈ est: et de- r s dit ei oues ⁊ boues: argentū t v ⁊ aurū: seruos ⁊ ancillas: camelos et asinos: Et peperit sara vxor domini mei filium domino meo i senectute sua: deditq̈ illi omnia que habu- x erat. Et adiurauit me dominus meus/dicens: Nō accipies vxorem filio meo de filiabus chananeorū: in quorū terra habito: sed ad domum

B

Moraliter

§.21.a.

a ¶ Ueni ergo hodie ad fontē ⁊c. ⁊ ỽgo q̄ egredieť. Hiero⁹. In hebreo ſcriptū eſt: Ecce ego ſtans ſup̱ fontē aq̄: ⁊ erit adoleſcētula q̄ egredieť ad hauriendū ⁊c. Pro adoleſcentula in hebreo legiť aalma: ſicut in Eſaia / vbi in nr̄is codicib⁹ ſcptū eſt: Ecce virgo cōcipiet ⁊c. in hebreo legiť: Ecce aalma cōcipiet. Notandū q̄ aalma ſemp̱ ỽginē ſignificat: ⁊ hȝ etymologiam: apocrypha. i. abſcōdita. Nā in Job xxviij. c. vbi ſcptū ē ꝺ ſapiētia: Et abſcōdeť ab oculis oīs viuētis: In hebreo ꝺr̄ naalma. Ergo aalma qꝺ interptať abſcōdita. i. virgo nimia diligētia cuſtodita: maiorꝭ laudis videť eē q̄ȝ ỽgo: Nā ỽgo pōt eē corp̱e ⁊ nō ſpū ſiue mēte: q̄ ỽo abſcōdita ē / epithesin. i. ꝓpriū ỽginitatis hȝ: vt ⁊ ỽgo ⁊ abſcondita ſit. Et q̄ abſcondita ē / iuxta idioma hebree lingue conſequēter et virgo ē: que aūt ỽgo: nō ſtatim abſcondita. Hoc idē ỽbū in Exo. xv. c. de maria ſorore moyſi adhuc virgine / legim⁹. Oſtēdant igiť iudei alicubi poſitum aalma / vbi adoleſcētulā et nō virginē ſonet.

Al. tribuā

b ¶ Reſpōderūt laban et bathuel: A dn̄o egreſſus ⁊c. Aug⁹. Aut abraā ꝓphaȝ nouerāt / ⁊ ꝓphetice a dn̄o dictū / qꝺ p̱ illū dictū fuerat / agnoſcebāt: aut ſignum qꝺ ſu⁹ narrauit / locutionē dn̄i appellauerunt: Hoc em̄ magis de rebecca dictū ē: Abraā em̄ nō de rebecca / ſed de aliqua ex tribu vel cognatōe ſua dixerat: Et hoc ad vtrūqȝ / vt īmunis eſſet ſeruus a iuramēto / ſi nō impetraſſet: qꝺ nō diciť / cū aliquid ꝓphetať: certā em̄ decet eſſe ꝓphetiā. Et nota q̄ bathuel iā mortuus erat: qꝺ ꝓbať p̱ hoc qꝺ ſupra dixit moyſes: Cucurrit puella in domū matris. Sȝ in morte iniūxit bathuel vxori ⁊ filio ſuo / ne darent rebeccā alicui / niſi de genere ſuo. Un̄ qꝺ diciť hic / ſic debet exponi: Reſpōderūt laban ⁊ bathuel: id eſt vxor bathuelis / p̱ ipſo narrans. ſ. verba eius ⁊ mādatū. c ¶ Extra placitū. Act. v. g. Si a domino eſt / nō diſſolueť. d ¶ Prolatiſqȝ vaſis ⁊c. Rebecca nō ornať auro bathuelis: quia nō ſūt digna ornamēta barbari ⁊ imperiti: De domo abrae accepit ornamenta: quia patientia de domo ſapientie ornať. A puero abraam ſuſcepit inaures: id eſt aurea in auribus verba: brachilia: id eſt aurea ī manibus opera: ⁊ alia ornamenta / quibus figurant̃ diuerſa virtutū genera. Hieremie xxxj. a. Adhuc ornaberis tympanis tuis. Cultus muliebris eſt ſapientia ſecularis. Ezechiel. xvj. a. Perueniſti ad mundū muliebrē: vbera tua intumuerunt: ⁊ pilus germinauit: et eras nuda ⁊ cōfuſione plena. e ¶ Surgens autem mane. Exod. xij. f. Filij iſrael cum feſtinatione egreſſi ſunt de egypto. f ¶ Maneat puella ſaltē ⁊c. Ita faciunt ſeculares / ſi ex toto retinere non poſſunt: ſaltem ꝓcraſtinant bonū ꝓpoſitū filiorꝫ. 35. q. 5. c. 1. g ¶ Dimittite me. q. d. non eſt neophytus diu dimittendus cū carnalibus. h ¶ Uocem⁹ puellam. Hic p̱mo cōſenſus mulieris legiť requiſitus: et inde ꝓ iure habitum eſt / vt requirať. 32. q. 2. c. honorantur. Tamē Ambroſi⁹ in quodā decreto videť dicere: q̄ nō fuit requiſita ſup̱ ſponſalibus: ſed de die ꝓfectionis. i ¶ Et nutricem. Hec nutrix diciť delbora. i. apis q̄ pūgit ⁊ mel facit. Un̄ ſignificat ſpem in tribulatiōe. Spes enim p̱mij / dulcorat penitētie laborē. Greg⁹. Cōſiderata magnitudo p̱mij / minuit vim flagelli. k ¶ Aſcēſis camelis. Per camelos gibboſos hic accipe peccata: q̄ aſcendim⁹ / quādo vitia nob̄ ſubijcimus: ⁊ tūc ſup̱ camelos eleuamur. Euſebius. De peccatis faciēdi ſunt gradus / quibus ad altiora cōſcendam⁹. Idē ſignificať j. Reg. xxv. g. vbi legiť q̄ abigail ſurrexit et aſcendit aſinum: et quinqȝ puelle cum ea: ⁊ facta eſt vxor dauid. Dauid et iſaac idem: comites idem: rebecca et abigail idem: puelle idem: aſinus et camelus idem. l ¶ Feſtinus reuertebatur ⁊c. Luc. ij. c. Et venerunt feſtinantes et inuenerunt mariam ⁊ ioſeph / et infantem poſitū in p̱ſepio. Job. xxxviij. d. Nūquid mittes fulgura ⁊ ibunt: ⁊ reuertentia dicent: aſſumus? Fulgura p̱dicatores: nunc minis ferientes: nunc miraculis coruſcantes: Qui dicunt / aſſumus:

patris mei p̱geo: ⁊ de cognatione mea accipies vxorē filio meo. Ego ỽo reſpōdi domino meo: Quid ſi noluerit venire mecū mlier? Dn̄s / ait / in cui⁹ cōſpectu ambulo / mittet angelū ſuum tecū / et diriget viam tuā: accipieſqȝ vxorem filio meo de cognatione mea: ⁊ de domo p̱ris mei. E Innocēs eris a maledictiōe mea: cum veneris ad ꝓpinq̄s meos: ⁊ nō dederint tibi. a Ueni ergo hodie ad fontē et dixi: Dn̄e de⁹ domini mei abraā: ſi direxiſti viā meā in qua nunc ambulo: ecce ſto iuxta fontē aque: et virgo q̄ egredieť ad hauriendā aquā audierit a me: da mihi pauxillum aque ad bibendū ex hydria tua: ⁊ dixerit mihi: et tu bibe: et camelis tuis † hauriā: ipſa eſt mulier quā p̱parauit dominus filio dn̄i mei. Duȝ hec mecū tacit⁹ voluerem: apparuit rebecca veniens cū hydria quā portabat in ſcapula: deſcēditqȝ ad fontem ⁊ hauſit aquā. Et aio ad eam: Da mihi paululū bibere. Que feſtinans depoſuit hydriam de humero: et dixit mihi: Et tu bibe: et camelis tuis potum tribuam. Bibi / ⁊ adaquauit camelos. F Interrogauiqȝ eam ⁊ dixi: Cui⁹ es filia? Que reſpondit: Filia bathuelis ſum: filij nachor: quē pep̱it illi melcha. Suſpēdi itaqȝ inaures ad ornandā faciē eius: ⁊ armillas poſui ī manibus: pronuſqȝ adoraui dominum: bn̄dicens dn̄o deo domini mei abraam: qui p̱duxit me recto itinere: vt ſumerē filiā fratris dn̄i mei filio eius. Quͦ obrē ſi facitis miſericordiā ⁊ veritatē cum dn̄o meo / indicate mihi: Sin autem aliꝺ placet: ⁊ hoc dicite: vt vadam ad dexteram ſiue b ad ſiniſtrā. Reſponderūt laban ⁊ bathuel: A dn̄o egreſſus eſt ſermo: et nō poſſum⁹ c extrā placitū ei⁹ quicq̄ȝ aliud tecū loqui: En rebecca corā te eſt: tolle eam: ⁊ ꝓficiſcere: et ſit vxor filij domini tui: ſicͭ locutus eſt dn̄s. Quod cum audiſſet puer abraā: adora d uit in terra dominū: Prolatiſqȝ vaſis argēteis et aureis ac veſtib⁹ / dedit ea rebecce ꝓ munere: Fratrib⁹ quoqȝ eius et m̄ri dona obtulit. Initoqȝ cōuiuio veſcentes pariter et e bibentes manſerūt ibi. Surgens autē mane locutus eſt puer: Dimittite me vt vadā ad dominū meū. Reſpōde f runt frater ei⁹ ⁊ mater: Maneat puella ſaltē decem dies apud nos: ⁊ poſtea ꝓficiſcetur. Nolite ait me retinere: q2 domin⁹ direxit viam meā. g Dimittitē me vt pergam ad h dn̄m meuȝ. Dixerūt: Uocemus puellā / ⁊ queram⁹ ipſius voluntatē. G Cūqȝ vocata veniſſet: ſciſcitati ſunt: Uis ire cū homie iſto? Que ait: Uadam. Dimiſerūt ergo eam / ⁊ i nūtricē illius: ſeruūqȝ abraā et comites eius / imp̱cantes ꝓſpera ſorori ſue / atqȝ dicētes: Soror nr̄a es: Creſcas in mille milia / ⁊ poſſideat ſemē tuū portas inimicorꝫ ſuorū. Igiť rebecca ⁊ puelle illi⁹ k aſcēſis camelis / ſecute ſūt vi l rū: Qui feſtin⁹ reuertebať ad

℟ cũ nõ ſuis viribus:ſed deo attribuũt:ꝙ fortit̃ ſe egiſſe cogno/ ſcunt. Vñ Zach.vj.c. Corona facta de auro ⁊ argẽto in capi/ te ieſu magni ſacerdotis ponit̃:qꝛ quicq̃d eloquẽtie vel ſapiẽ/ tie in ſanctis repit̃:totũ in laudẽ dei cedit:nihil ſanctoꝝ virib⁹ ſed dei virtuti aſcribit̃. Eſa.vj.b. Poſtq̃ꝫ vidit dñm repꝭhen/ dit ſe/ dicẽs: Ve mihi qꝛ tacui. a Eo tpe. Glo. Niſi enim chri/ ſtus incarnatus/ tem/ ptat⁹ ⁊c̃. Ecce faſcicu/ lus myrrhe/ q̃ cõmo/ rat̃ inter vbera ſpõſe. Cant̃.j.d. b Et e/ greſſus fuerat ad meditandum ⁊c̃. Hiero⁹. Per terrã au ſtralem/gerarã ſignifi/ cat:vnde ad imolãdũ

30.q.5.c. nec illud adduct⁹ fuerat. Egreſ/ ſus ẽ:vt exerceret̃ i cã/ po. In hebreo legit̃: Egreſſus eſt iſaac vt loqueretur in agrũ in clinata iã veſpera: Vbi ſignificat̃ ꝙ dñs ſolus orabat i mõte: Matth.xiiij.c. Et iſaac/q̃ typus dñi fuit ad orationẽ/q̃ſi vir iuſtum domo egreſſũ/et vel nona hora/vel ante ſolis occaſũ/ ſpiritales victimas deo obtuliſſe. Itez Eo tpe. Glo. Deam/ bulabat chriſt⁹ de ſput̃ ad colaphos:õ colaphis ad flagella: tandẽ ad crucẽ. Hoc ẽ qđ legit̃.iiij. Reg̃.iiij.f.ꝙ heliſe⁹ icu/ buit ſup puerũ:os ſup os hũs:man⁹ ſup man⁹:oculos ſup ocu los:⁊ ſurgẽs deambulabat p domũ: ⁊ iterũ incubuit/⁊ oſcita/ uit puer. Tãgũt̃ aũt tria mẽbra p q̃ pm⁹ hõ peccauit. Vñ.G. iij.b. Vidit mulier lignũ/tetigit et comedit. h At illa tol lens cito palliũ. Hiero⁹. Alia editio theriſtrũ:qđ etiã nũc ẽ gen⁹ arabici veſtimẽti/q̃ mlieres illi⁹ puincie velant̃. Theri/ ſtrũ a theros/qđ ẽ eſtas.i.palliũ eſtiuale:⁊ ẽ mulieꝝ tm̃: vel a

et ſic teriſtrũ ſcribit̃ ſine.h. teres qđ eſt rotundũ.i. veſtis rotũda. Palliũ/peccati cõfuſio q̃ opit̃ q̃libet/qñ videt iſaac.i.qñ recordat̃ dñice paſſiõis. Ex hac eñ recordatiõe duo naſcũt̃ i nob:pudor ⁊ dolor. Pudor/ qꝛ chriſt⁹ i crucis anguſtijs patit̃:⁊ nos i delitijs. Hiero. Nõ decet ſub ſpinato capite/mẽbrũ viuere delicatũ. Dolor/qꝛ p nobis patit̃. Ezech.xvj.g. Suſcitabo pactũ meũ tecũ/et re/ cordaberis viaꝝ tuaꝝ ⁊ cõfunderis. Et.j. Pactũ meũ ſuſcita/ bo ego tecũ:⁊ ſcies qꝛ ego dñs: ⁊ vt recorderis ⁊ cõfundaris: ⁊ nõ ſit tibi vltra apire os p̃ cõfuſione tua. i Que geſſe/ rat. Mar.vj.d. Cõuenietes apl̃i ad ieſũ/renũciauerũt ei oĩa que egerãt ⁊ docuerãt. k Qui introduxit eam. Cant̃. viij.a. Apphendã te ⁊ ducã in domũ matris mee:⁊ in cubicu/ lum genitricis mee.

Moraliter * b Egreſſus fuerat ⁊c̃. Ager mũd⁹:iſaac chriſt⁹/egreſ ſus.i.incarnat⁹/ad meditandũ illud ſũmũ ꝯſiliũ incarnatiõis/ paſſiõis/⁊ redẽptiõis nr̃e. Hãc meditationẽ fecit chriſt⁹ i cu/ bili ſuo.i.in cruce. Eſa.xxvij.b. Meditat⁹ ẽ in ſpũ ſuo duro p diẽ eſtus. In hac meditatiõe chriſt⁹ multa didicit p experiẽtiã. Eccl̃.xxxix.a. In t̃rã alienigenaꝝ gẽtiũ trãſiet:bona eñ ⁊ ma la i oĩb⁹ tẽptabit:cor ſuũ tradet ad vigilãdũ diluculo. Hiere. xxix.c. Ego ſcio cogitationes quas cogito ſup vos/ait dñs: ego cogito cogitatiões pacis ⁊ nõ afflictiõis: vt dem vobis fi nẽ ⁊ patiẽtiã. Hec ſtudia ⁊ has meditatiões/pduxit dñs i lu/ cẽ in paſſiõe. Pauci eñ de antiq̃s pr̃ib⁹ ſciuerũt has medita/ tiões:qb⁹ cogitabat redimere mũdũ morte ſua. c Inclina ta iã die. Cũ mors appropinq̃t/egrediẽdũ ẽ in agrũ penitẽ/ tie vel religiõis/ vñ celeſtia ꝯtẽplemur. Alit̃ eñ q̃mõ pueniet ad vitã eternã/niſi i pſenti vita eã fuerit ꝯtẽplat⁹? Job.xxxix. d. In p̃ruptis ſilicib⁹ cõmorat̃/atq̃ꝫ inacceſſis rupib⁹: vñ ꝯtẽ/ plat̃ eſcã:⁊ delõge oculi ei⁹ pſpiciũt. Hiere.vj.a. Cõſurgite ⁊ aſcẽdam⁹ i meridie: Ve nob qꝛ iclinata ẽ dies:⁊ lõgiores fa/ cte ſũt vmbre veſpi. Surgite ⁊ aſcẽdam⁹ in nocte.q.d.qui nõ fecerit in iuuẽtute/ſaltem faciat in ſenectute: Dñs eñ nullũ re/ ſpuit/nec ſenem/nec puerũ. Matth.xx.a. Paterfamilias mi/ ſit oparios i vineã ſuã:⁊ mane/⁊ hora tertia/⁊ ſexta/⁊ nona/⁊ vndecima:id eſt infantes/pueros/adoleſcẽtes/iuuenes/ſenes et decrepitos. Eſa.xlvj.a. Audite domus iacob/⁊ omne re/ ſiduũ domus iſrael:qui portamini a meo vtero: qui geſtami a mea vulua:ego ipſe ⁊ vſq̃ꝫ ad canos ego portabo. Per vteꝝ ⁊ vuluã itelligit̃ patiẽ tia ⁊ benignitas dñi/q̃ ad pniaꝫ nos adducit: quã tñ multi cõtẽnere vident̃. Ro.ij.a. An diuitias bonitatis ei⁹ ⁊ patiẽtie ⁊ lõganimi/ tatis cõtẽnis? Ignoras qm̃ benignitas dei ad pniaꝫ te adducit? Job xxiiij.d. Dedit ei de⁹ locũ pnie:⁊ ille abutit̃ eo i ſupbia. d Cũq̃ꝫ leuaſſet ⁊c̃. Gibbi cameloꝝ/tumor pctõ/ rũ:quẽ videt iſaac cũ leuat oclos:qꝛ i cõpa/

32.q.4.§.1. et.c.1. tiõe pfectoꝝ q̃ pus vi/ debant̃ ſibi boni/ſeipõs inueniũt pctõres. Job.iiij.d. Nũq̃d hõ dei cõpatiõe iuſtificabit̃:aut factore ſuo purior erit? Ecce q̃ ſeruiũt ei nõ ſũt ſtabiles:⁊ in angelis ſuis reppit prauitatẽ: quãto magis hi q̃ hitant domos luteas:q̃ terrenũ habẽt fun damẽtũ ꝯſumẽt̃? Boni ſp ſe cõpãt meliori:⁊ inde hũiliãt̃:ſed mali i pfectiorib⁹ ſe ſemp cõpãt/vt aliquã habeãt excuſationẽ ſue malicie. Eccl̃.xxxij.c. Peccator hõ vitabit correctões: ⁊ ſm volũtatẽ ſuã iueniet cõpationẽ. e Rebecca q̃z. Pri⁹ vidit iſaac/poſtea videt rebecca.i.chriſt⁹ pmo videt nos ocu/ lo miſcdie/vt nos poſtea videam⁹ ipſũ. Pſ. Sic i ſancto ap/ Pſ.62. parui tibi vt viderẽ ỽtutẽ tuã ⁊c̃. Nõ qꝛ nos dilexim⁹ deũ:ſ qm̃ ipſe prior dilexit nos.j. Joh.iiij.b. Sup audito iſaac nũ/ ciari/aſcendit rebecca ſup camelos:hic viſo iſaac deſcẽdit de camelis. Aſcendere ſup camelos/eſt carnis vitia conculcare: Deſcendere de camelis/eſt carnis voluntatem penitus abne/ gare:quod fit cõſiderata chriſti paſſiõe. Job vlt̃.a. Auditu auris audiui te:nunc autẽ oculus meus videt te: idcirco ipſe me reprehendo:et ago penitentiam in fauilla et cinere. f Quis eſt ille homo? Ita querit gentilitas et ſynagoga. Et reſpondet predicator: Ipſe eſt chriſtus/ teſte ſcriptura Joh.v.f. Scrutamini ſcripturas:ille enim ſunt que teſtimo/ nium perhibent de me. Et nota ꝙ nec ſcriptura ſine predica/ tore: nec p̃dicator ſine teſtimonio ſacre ſcripture ſufficit no/ tificare chriſtũ gentilitati. Ro.x.c. Quõ credẽt ſi non audie/ rũt? quõ audiẽt ſine p̃dicãte? Vñ Joh.xij.c. Philipp⁹/os lã padis.i.ſcptura:adducit cũ andrea.i.virili:gentiles ad ieſũ. g Ipſe ẽ dñs. Matth.xij.a. Dñs ẽ fili⁹ hoĩs etiã ſabbati. ABraã vo duxit ⁊c̃. Di/ Expo. Ca. XXV. cũt hebrei cethurã nomẽ appellatiuũ:⁊ interptat̃ co/ pulata vel ꝯiuncta. Dicũt eñ hãc fuiſſe agar:q̃ mor/ tua ſara/de cõcubina trãſiuit in vxorẽ. Et videt̃ abrae excuſa/ ri etas/ne ſenex nouis nuptijs laſciuiſſe videat̃. Sꝫ nõ videt̃ velle lr̃a/ꝙ ſit appellatiuũ:cũ dicat/ nomĩe cethurã: Vñ vi/ det̃ qđ fuerit ꝓpriũ nomẽ mulieris. Itẽ ꝙ hec nõ fuerit agar/ videt̃ velle text⁹/vbi dicit: ꝙ abraã filijs cõcubinaꝝ pluralit̃ largit⁹ eſt munera:⁊ ita plures cõcubinas habuit.ſ.agar ⁊ ce/ thurã. Itẽ ſi cethura eſſet eadẽ/q̃ agar:qñ numerant̃ filij ce/ thure/noiaret̃ int̃ illos hiſmael:qđ nõ fit. Reſtat igit̃ ꝙ alia fuit cethura q̃ꝫ agar: Et ita dicit Iſidor⁹ in Glo. et Alcuin⁹. Abraã vo duxit aliã vxorẽ ⁊c̃. Glo. Hiero⁹. Cethura hebraice copulata aut ꝯiũcta. Vñ hebrei ſuſpicant̃ mutato ℟ noie/eãdem eſſe agar/

Myſtice Myſtice: l Abraã vo duxit ⁊c̃. Abraã/chriſt⁹: Sa ra/eccleſia catholica: Agar/ifideles veter̃ teſtamẽti: Cethu/ ra heretici noui teſtamẽti/ac ſchiſmatici. Hoc aũt qđ abraã i deſcẽſu etat̃ duxit vxorẽ/ſignificat ꝙ ỽt⁹ i infirmitate pficit̃. ij. Cor̃.xij.c. Et hũ ſara mortua ducit̃ cethura: quia pmis

* maioribus pmitiue

---

a dominũ ſuum: Eõ tempore iſaac deambulabat p viam q̃ ducit ad puteũ: cui⁹ nomẽ eſt viuentis ⁊ videntis. Habitabat eñ in terra auſtrali: b ⁊ egreſſus fuerat ad meditã/ c dum in agro inclinãta iã die. d Cũq̃ꝫ leuaſſet oculos: vidit camelos veniẽtes pcul. Re/ e becca q̃z cõſpecto iſaac/de/ ſcẽdit de camelo/⁊ ait ad pu f erũ: Quis eſt ille homo qui venit p agrũ in occurſum no g bis? Dixitq̃ꝫ ei: Ipſe ẽſt dñs h me⁹. At illã tollens cito pal/ liũ operuit ſe. Seruus autẽ i cũcta q̃ geſſerat narrauit iſa/ k ac: Qui introduxit eã in ta/ bernaculũ ſare matris ſue:⁊ accepit vxorem/⁊ intantum dilexit/vt dolorẽ q̃ ex morte matris acciderat/tẽperaret.

l ABraã vo Ca. XXV. aliã duxit vxorẽ/noie

a cethura/ que peperit ei †çam/
ram †iexan/ ⁊ madan/ ⁊ ma/
dian/ ⁊ ieſboch ⁊ †ſue. Iexan
quoq₃ genuit ſaba ⁊ dadan.
b Filij dadan fuerūt/ aſſurim/
⁊ lathuſim/ ⁊ †laomim. At vo
ex madian ortus eſt epha et
†afer et enoch ⁊ abida ⁊ hel/
daa: Omnes hi filij cethure.
c Deditq₃ abraam cūcta que
d poſſederat iſaac: filijs autē
e concubinarū largitus eſt mu/
f nera: et ſepauit eos ab iſaac
filio ſuo dū adhuc ipſe viue/
g ret ad plagā orientalē. Fue/
runt aūt dies vite abrahe/ cen
tū ſeptuagintaquinq₃ āni/ et
h deficiens/ mortuus eſt in ſe/
nectute bona/ pueceq₃ eta/
i k tis/ et plen⁹ dierū: congrega/
tuſq₃ eſt ad populū ſuū. Et
l ſepelierūt eū iſaac ⁊ hiſmael

noīe/ eādē eē agar/ q̄ ſara mortua ꝯ ꝯcubina trāſierit ī vxorē.
Et videt abrahe excuſari etas/ ne ſenex nouiſ nuptijs laſciuiſſe
arguat. De cethura aūt nati filij abraā: iuxͣ hiſtoricos hebre/
orū: occupauerūt troglodyten ⁊ arabiā vſq₃ ad marł rubri ter/
minos. Dicit aūt afer ex poſteris abrahe exercitū aduerſ⁹ libyā
duxiſſe/ ⁊ ibi victor cō
Paral.i.c. ſediſſe: a q̄ africani (et
Al. tiamram oꝫ ſcribi p vnū.f.ſm
Al. tiecſan Priſcianū) poſteri ei⁹
Al. tidue nūcupauerūt. Iſidor⁹
Al. Mortua ſara du
xit abraā cethurā: nō
ꝓpt incōtinētiā: q₂ iā
ꝓpt grādeu⁹: nec ꝓpt fili/
Al. tloomim orū ꝓcreationē: q₂ illi
Al. topher ſemen q̄ſi ſtelle celi ex
Al. tepher iſaac ꝓmiſſū erat: ſꝫ
ſicut agar ⁊ hiſmael fi
gurauerūt carnales ve/
teris teſtamēti: ſic ce/
thura et filij ei⁹ here/
ticos/ q̄ ſe ad teſtamē/
tū nouū exiſtimāt ꝑtinere: ſꝫ vtraq₃ cōcubina/ ſola ſara vxor.
Vñ: Vna ē colūba mea ⁊c. Cātł.vj.c. a Que peꝑit: q₂ iu/
uēcula ꝯ ſene cōcipe pōt. b Filij dadan ⁊c. Hiero⁹. Aſſu
rim i negociatores trāſferri putāt. Lathuſim i eris ferriq₃ me/
talla cudētes: Laomim philarchos.i. ꝑnceps mltarū tribuū ⁊
ꝑplor. Alij ab hoc aſſurim ſyros dici putāt: et a pleriſq₃ filijs
abrahe ex cethura occupatas indie regiōes. e Munera.i.
tpalia. g Ad plagā orientalē: q₂ aduerſat ei: de quo dr̄:
Oriēs nomē ei⁹. Zach.vj.c. h Deficiēs: ponit h̄ i bono:
Ps.118. ſic ibi: Defectio tenuit me ⁊c. Eſt eñ defect⁹ mal⁹/ cū q̄ſ cadit
a bono. Deficiēs/ mortu⁹ ē. Et ē defect⁹ bon⁹/ cū q̄s defi/
cit i malo: Et q̄nto q̄ſ magł ſeneſcit i ope bono: tāto magł de/
Ps.118. fectū ſuū recogſcit. Ps. Defec̄ in ſalutari tuo aīa mea. Et ali/
Ps.83. bi: Cōcupiſcit et deficit aīa mea in atria dñi. Et nota ꝓceſſuꝫ
abrahe: De hur chaldeorū venit ī charrā meſopotamie: ibi mor
tu⁹ ē pr̄ ei⁹: inde venit ī ſichem/ q̄ ē ī t̄ra chanaā: inde ī ꝯuallē
illuſtrē: īde int̄ bethel ⁊ hai: inde ī damaſcū: inde fame cogēte
deſcēdit ī egyptū: inde redijt int̄ bethel et hai: inde ad cōuallē
mābre iuxͣ hebrō: ibi ꝓmiſſionē r̄cepit ꝯ iſaac naſcituro: ide ꝑ/
egrinat⁹ ē i gerarł: poſtea hītās i berſabee: ibi nat⁹ ē iſaac: ide
ꝓfect⁹ ē ī ꝯuallē mābre/ ibi mortu⁹ ē ⁊ ſepult⁹ cū ſara vxore ſua.

He ſunt generationes
Miſtice ⁂ maiorib⁹ ꝓmitiue eccleſie.ſ. apoſtolis et alijs/ ſucceſſerunt he/
retici.ij. Pet.ij.a. Fuerūt vo ⁊ pſeudo ꝓphe in ꝑplo ſicut ⁊ in
vobis erūt magiſtri mēdaces: qui introducēt ſectas ꝑditiōis.
Actł.xx.f. dic̄ Paul⁹: Scio qm̄ intrabūt poſt diſceſſionē meā
lupi rapaces ī vos/ nō parcētes gregi: ⁊ ex vobiſipſis exurgēt
viri loquētes ꝑuerſa: vt abducāt diſcipulos poſt ſe: ꝓpter qđ
vigilate. Matth.vij.b. Attēdite a falſis ꝓphetis: q̄ veniūt ad
vos ⁊c. Hoc figuratū fuit ī veteri teſtamēto ī mltł locł. Exo.
j.a. Mortuo ioſeph/ ſurrexit rex nou⁹ ſup egyptū: qui ignora/
bat ioſeph. Judicł.ij.b. Mortu⁹ eſt ioſue fili⁹ nun: et ſurrexe/
rūt alij q̄ nō nouerūt dñm: ⁊ opa q̄ fecerat cū iſrł. Et hñ cethu
ra ſignificat hereticos. Interp̄tat eñ copulata: ⁊ heretici oēs
copulati ſunt in vnū/ vinculo erroris. Judicł.xv.a. Cepit ſan
ſon trecētas vulpeculas/ caudaſq₃ earū iūxit/ ⁊ faces ligauit in
medio: q̄s igne ſuccendens dimiſit/ vt huc illucq₃ diſcurrerēt.
Job.xlj.a. Corp⁹ ei⁹ q̄ſi ſcuta fuſilia: ⁊ cōpactū ſquamis ſeſe
ꝓmentib⁹: vna vni cōiungit: ⁊ nec ſpiraculū quidē incedit per
eas. Ecci.xxj.b. Stupa collecta/ ſynagoga peccantiū/ ⁊ con/
ſūmatio illorū flāma ignis. Itē cethura interp̄tat thymiama:
qđ hñ cōuenit hereticis ⁊ ſchiſmaticis: q̄ nō habēt niſi odorē
exteri⁹: de ſapore nihil. Odor bonorū purus eſt ⁊ impmixt⁹: ſꝫ
odor malorū mixt⁹ eſt fetore. Exo.v.d. Fetere feciſtis odorē
noſtrū corā pharaone. Amos.v.f. Proieci feſtiuitates vr̄as
⁊ nō capiā odorē cetuū vr̄orū. De odore bonorū: Ecci.xxiiij.b
Quaſi balſamū nō ꝑmixtū odor meus. Cantł.j.a. In odore
vnguētorū tuorū currem⁹. Berñ. Si currit ad odorem/ volaret

ad guſtū. Et inde eſt ꝙ cōtemplatiui dicunt aues volātes:
quia guſtant de ſapore: ſed actiui tm̄ odorē ſentiunt. Unde
hoīes dicunt currētes. Job.v.b. Hō nat⁹ ad laborē ⁊ auis
ad volādū naſcit. Exponit⁊ et in bono: ꝙ abraā in ſenectu/ Aliter in bono
te cethuram ducit: q₂ quilibet iuſtus in ſua ſenectute maxime
odorē bone conuerſa/
tionis ſibi debet aſſu/
mere in vxorē.i. inſe/
pabiliter: et ex illa ge/
nerare ſex filios.i. ſex
opa miſericordie: que
ſunt: Veſtio/ poto/ ci/ 84.diſ.c.porro
bo/ tectū do/ viſito/ ſo/
lor: Matthei.xxv.c.
d Deditq₃ ⁊c. iſa/
ac.i. bonis dant imo/
bilia/ quaſi hereditas/
quā pro nullo munere
cōmutare volunt. Vñ
iij. Regł. xxj.a. dixit 13.q.2.c.hebrō
achab naboth: Da mi De ſepul.c.1.
hi vineā tuā vt faciam
mihi hortū olerū: q₂ vicina eſt/ ⁊ ꝓpe domū meā: ⁊ dabo tibi
ꝓ ea meliorē. Rñdit naboth: Propiti⁹ ſit mihi dñs/ ne dem
hereditatē patrū meorū tibi. Ps. Beata gens cui⁹ ē dñs de⁹ Ps.32.
eius. d Filijs autē cōcubinarū/ dedit mobilia. Oſee
vj.b. Quid faciā tibi ephraim: qđ faciā tibi iuda: miſericor/
dia veſtra q̄ſi nubes matutina: ⁊ q̄ſi ros mane ꝑtrāſiēs. Ps.
Dormierūt ſomnū ſuū oēs viri diuitiarū ⁊c. Iſte diuitie: iſte Ps.75.
ſomn⁹/ ſigna ſunt: imo multis cauſa ꝑpetue dānatiōis. Luce
vj.d. Ve vobis diuitib⁹ q̄ habetis h̄ cōſolationē veſtrā. Cō/
ſolatio eñ tpalis/ via ē ad cruciatū eternū: Et ecōuerſo/ cruci/
atus tpalis: via eſt ad cōſolationē eternā. Luc̄.xvj.g. Fili re/
cordare: q₂ recepiſti bona ī vita tua: et laçar⁹ ſilr̄ mala: nūc h̄
cōſolat: tu vo cruciaris. f Et ſepauit eos. Hec ē illa do/
loroſa ſepatio: de q̄ Matth.xxv.c. Cōgregabunt añ eū oēs
gentes: ⁊ ſepabit eos abinuicē: ſicut paſtor ſegregat oues ab
hedis: ⁊ ſtatuet ⁊c. g Ad plagā orientalē. Mali habi/
tant ad orientē in hac vita: quia hic querūt delectationē: non
attendētes illud Prouerb.v.a. Fauus diſtillans labia mere/
tricis: ⁊ nitidius oleo guttur eius: nouiſſima aūt illi⁹ amara
quaſi abſinthiū. Ezech.viij.f. Vidi ⁊ ecce q̄ſi vigintiquinq₃
viri/ dorſa hñtes contra templum dñi: ⁊ facies ad orientē. S.
iiij.c. Egreſſus cain a facie dñi/ habitauit ꝓfugus in terra ad
orientalē plagā eden.i. delitiarū.j. Regł.xiiij.d. legit/ qđ io/
nathas ſummitatē virge ſue tinxit in melle: et applicuit ad os
ſuū: ⁊ vix euaſit ꝙ nō fuerit īterfect⁹: Quid igit ꝯ illł/ q̄ toti ī
delitijs ſūt ſbmerſi: Eſaie.xxvij.b. In mēſura ꝯtra mēſurā/
cū abiecta fuerit/ iudicabit eā. Apocł.xviij.b. Quātū glorifi/
cauit ſe ⁊ ī delitijs fuit: tātū date illi tormētū ⁊ luctū. i Ple
nus dierū. Boni implent dies ſuos bonis operibus: ⁊ im/
plent dieb⁹ ſuis.i. meritis operū ſuorū. Eſa.lxv.d. Non erit
ibi ampli⁹ infans dierū: et ſenex q̄ nō impleat dies ſuos: qm̄
puer centū annorū morietur: ⁊ peccator centū annorū maledict⁹
erit. Mali vacuos habēt dies: noctes vo plenas: q₂ qui ma/
le agit/ odit lucē. Joh.iij.c. Job.vij.a. Ego habui mēſes va
cuos/ ⁊ noctes laborioſas ennmeraui mihi. k Cōgrega/
tuſq₃ ⁊c. Origeñ. dicit ꝙ eſt quedā familia mitiū/ cui p̄eſt
moyſes: quedā patientiū/ cui p̄eſt iob: quedā continentiū/ cui
p̄eeſt daniel. Et vnuſquiſq₃ cōgregabitur in morte ad fami/
liam ſuā: Mitis cū mitibus: virgo cum virginib⁹: iracūdus
cū iracūdis: luxurioſus cū luxurioſis. Leuitł.xxv.b. Unuſ/
quiſq₃ rediet ad familiā ſuā priſtinā: quia iubileus eſt. Ecci.
xxvij.b. Volatilia ad ſibi ſimilia cōueniūt: ⁊ veritas ad illos
qui opant illā reuertet. l Et ſepelierūt. Abraā mortuus
ſepelit a filijs in ſpelūca duplici: Et omnes chriſtiani chriſtū
ꝓ ſe mortuū debent abſcōdere in mente ſua/ in intellectu per
iugē memoriā: ⁊ in affectu ꝑ cōpaſſionē. De memoria: Ecci.
xxix.c. Gratiā fideiuſſoris tui ne obliuiſcaris: dedit eñ ani/
mā ſuā ꝓ te. Heb.xij.a. Recogitate eū q̄ talē ſuſtinuit a pec/
⁂ catorib⁹ cōtradi.

b Hec ſunt generatiões. Hi ꝓpꝛii añ filios iſaac cōputāt/ cū ſint de ſemīe abꝛae: nō tñ cōputant in ſemīe: qꝛ ꝑus eſt qđ aīale ē/ deinde qđ ſpiritale. j. Coꝛ. xv. f. Vñ poſt cōputationē carnaliū/ ponit genealogia iſaac: ī q̄ facta ē ꝓmiſſio/ ⁊ electoꝝ ꝓpagāda ſucceſſio. c Nabaioth: a q̄ regio a mari rubꝛo vſ/ ꝗ ad euphꝛaten/ na/ baiothea dr̄. d Ab euila. i. india vł ethi/ opia. f Reſpicit egyptū: regio quam circuit phiſon: ab cui/ la nepote noe ſic vo/ cata eſt. ſ̄. x. d. Et eſt ſolitudo ꝯtra faciē egypti. e Sur/ q̄ȝ eſt ſolitudo inter ca/ des ⁊ barad. ſ̄. xvj. d. extēdens deſertū vſ/ꝗ ad mare rubꝛū/ ⁊ egy/ pti cōfinia. g Filij abꝛaā. Hoc repetit/ vt ſequētia cōmodius ānectāt. i De meſo potamia: regio fer/ til: q̄ ſic grece vocat: qꝛ media int̄ duo flu/ mia tygri ⁊ euphꝛatē. Nā meſos medꝰ: po/ tamos fluuiꝰ dr̄: hinc hippotamos. i. fluuialꝭ equꝰ. k Depꝛeca/ tuſ/ꝗ ē iſaac dñm pꝛo vxoꝛe. Ꝗuis ī iſaac ꝓmiſſa erat ſuc ceſſio: tñ implēda erat ꝑcibꝰ dei ꝓ̄finitio. o Perrexit/ꝗ rebec/ ca vt cōſuleret: foꝛ ſitā ad arā quā erexit abꝛaā: vł ad ſecretū locū/ ī q̄ q̄etiꝰ oꝛaret. p Due gentes. i. idumei/ ⁊ iudei. q Et maioꝛ ſeruiet minoꝛi. Ad litterā: Eſau ſeruiuit iacob: qñ ei ꝑmogenita ven/ didit: vel qꝛ eū ꝑſecutus eſt. Nā qđ lima ferro/ flagellū grano/ foꝛnax auro facit: hoc impiꝰ iuſto. Hoc etiā impletū ē: qñ da/ uid ſuꝑauit idumeos: et tributarios ſibi fecit. ij. Regū. viij. d. Qđ etiā ꝓphauit iſaac/ qñ bñdixit minoꝛē ꝓ maioꝛe. r Jam tempꝰ pariendi venerat: ⁊ ecce ⁊c̄. Hieroꝰ. Ubi nos piloſū poſuimꝰ: in hebꝛeo habet ſeir. Vñ eſau ſicut alibi legit: ſeir: id ē piloſus dictꝰ ē. Eſaie. xxj. c. Ad me clamat ex ſeir ⁊c̄.

Ruſus erat.

Myſtice ✠ catoꝛibꝰ cōtradictionē/ aduerſum ſemetipſū/ vt non fati/ gemini animis vr̄is deficiētes. Multū eñ exercitat ad bonū ſpūs hūanꝰ ad recoꝛdationē dñice paſſiōis. Vñ. j. Machab. vj. d. Elephantis oſtenderūt ſanguinē vue ⁊ moꝛi/ ad acuen/ dos eos in ꝓ̄liū. Chꝛiſto ꝗ̄ in carne paſſo: ⁊ vos eadē cogitati/ one armamini. De cōpaſſione. j. xxxvij. g. Sciſſis iacob ve/ ſtibꝰ/ indutꝰ eſt cilicio/ lugēs filiū ſuū ioſeph multo tpe. Ita fa ciūt boni/ q̄ ꝑ iacob deſignāt: ſed mali nō curāt. Amos. vj. b. Bibētes in phialis vinū: ⁊ optimo vnguēto delibuti: et nihil patiebāt ſuꝑ cōtritiōe ioſeph. a Poſt obitū. Poſt moꝛ/ tem chꝛiſti multiplicatꝰ eſt ꝓplus chꝛiſtianꝰ. Joh. xij. d. Niſi granū frumēti ⁊c̄. Plures eñ cōuerſi ſūt ad fidē pꝰ moꝛtē chꝛi ſti/ ꝗ ꝑ eiꝰ ꝑdicatiōnē. Judic. xvj. g. Multo plures interfecit ſanſon moꝛiens/ ꝗ ante viuus occiderat. h Duxit vxoꝛē. Matrimoniū iſaac ⁊ rebecce/ ſignificat ꝯiūctionē riſus ſpei et patiētie: q̄ inſeꝑabiliter debēt ꝯiūgi ī coꝛde cuiuſlibet fidelis. Ro. xij. c. Spe gaudētes/ ī tribulatiōe patiētes. Vñ ⁊ rebec/ ca ſoroꝛ labā ē. i. gaudij. Laban eñ ĩterꝑtat cādidatio. Recte aūt dr̄ ꝙ rebecca venit de meſopotamia. i. de medio aquaꝝ. i. tribulationū: qꝛ tribulatio patientiā opat. Roma. v. a. Itē abꝛaā deꝰ pat: ⁊ iſaac deus filiꝰ/ qui copulat rebeccā: id ē hu/ manā naturam: que in ꝑmo parente aruerat per peccatū: ſed poſtea refloꝛuit in iſaac: id eſt in chꝛiſto/ qui ſine peccato fuit. Et hoc eſt ꝙ rebecca ꝑus ſterilis fuit: poſtea cōcepit. Totū ꝓceſſum noſtri ſtatus/ oſtendit in ſe chꝛiſtus. In cōceptu flo/ ruit: ſine peccato cōceptus in vtero virginis: Unde et in na/ zareth/ qđ interpꝛetat flos nutritus ē. Poſt/ modū fructificauit ī ꝑ dicatiōe et miraculis. Tādē aruit ī paſſiōe: ⁊ poſtea refloꝛuit ī re/ ſurrectiōe. Et iterꝝ fru ctificauit ī ſpūſſcti miſ ſione. In ħ dedit exē/ plū/ vt nos dupliciter fructificemꝰ. Añ moꝛ/ tē/ dū adhuc ſumꝰ ī ſe/ culo per elemoſyna/ rū largitionē. Daniel. iiij. e. Redime pctā tua elemoſynis. Dein de pꝰ moꝛtē/ qñ intra/ uerimꝰ religionē ꝑ de/ uotā oꝛationē. Mat. vj. a. Intra ī cubiculū tuū ⁊ clauſo oſtio oꝛa patrem tuū. k Depꝛecatuſ/ꝗ eſt ⁊c̄. Chꝛiſtus pꝛo eccle/ ſia rogauit. Joh. xvij. b. Ego pꝛo eis ro/ go/ nō ꝓ mūdo. i. ama toribꝰ mūdi. Et nota oꝛdinē oꝛationis dñi. Pꝛimo oꝛat ꝓ ſe: Pa ter venit hoꝛa/ clarifi/ ca filiū tuū. Secundo ꝓ apl̄is: qui omnia ꝓ/ pter ipſum dimiſerūt: Pater ſancte ſerua eos in nomine tuo quos dediſti mihi. Tertio ꝓ omnibꝰ credituris: Non ꝓ eis rogo tantū: ſed ꝓ omnibꝰ qui credituri ſunt ꝑ verbū eoꝛū in me. l Et dedit conceptū rebecce: id eſt eccleſie: q̄ cō/ cipit per bonā voluntatē: ⁊ parit ꝑ operis executionē. Act. ij. f. Quid facienꝰ viri fratres: Ecce cōceptus: Agite peni/ tentiā/ Ecce partus. Eccleſia concepit in die pentecoſtes: qñ recepit ſpiritūſanctū: Act. ij. a. Et habuit in vtero/ ꝗdiu fi/ deles tpe ꝑſecutiōis latebāt/ volētes/ ſed nō audētes ꝑdicare. Eſa. xxxvij. a. Dies tribulatiōis ⁊ anguſtie ⁊ coꝛrectionis et blaſphemie dies hec: qꝛ venert filij vſ/ꝗ ad partū: ⁊ virtꝰ nō ē pariēdi. Et Apoc. xij. a. Mulier in vtero habēs/ cruciatur vt pariat. Et tunc etiam m Collidebantur in vtero eius paruuli: eccleſie. Act. vj. a. In diebus illis/ creſcēte numero diſcipuloꝛū/ factū eſt murmur grecoꝛū aduerſus he/ bꝛeos. Et. xj. a. eiuſdē: Collidit petrus/ ⁊ duriter increpatur/ eo ꝙ tranſiſſet ad gentes. Et. xv. g. Facta eſt diſſenſio inter paulū ⁊ barnabā. Adhuc hodie dirumpit vterus rebecce: id eſt eccleſie/ filijs certantibus/ quis ꝑmo egrediatur in lucem ꝓ̄lationis/ vt clamare valeat merito: n Si ſic mihi futu/ rum erat: quid neceſſe fuit cōcipere: Duo paruuli q̄ colliduntur in vtero rebecce: ſūt boni ⁊ mali in gremio eccleſie: inter quos pugna ꝑpetua. Apoc. xij. b. Factū eſt ꝓ̄lium ma/ gnum in celo: id eſt in eccleſia: michael et angeli eius: id eſt boni ꝓ̄liabant cum dracone: id ē cū malis: ⁊ draco pugnabat et angeli eius: id mali. Vel iſaac/ animꝰ iuſti: Uxoꝛ eiꝰ caro. Pꝛo cuiꝰ ſterilitate/ animus oꝛat ad dominū: ⁊ concipit caro fructum bonoꝛū motuū. Duo paruuli ſunt duo genera mo/ tuum: bonoꝛum ſcilicet et maloꝛum. Pꝛius egreditur malus: nam pꝛius eſt quod animale eſt: deinde quod ſpiritale. j. Coꝛinth. xv. f. Jacob tenet plantam eſau: quia bonus motus nititur retrahere malum motum/ ne pꝛocedat in conſenſum.

✠ Qui pꝛius egreſſus

Margin notes (left): Al. ſooꝛ — B — 1. Paral. 1. b. — Al. ſitar / Al. ſitur — 1. Pet. 4. a. — Aliter

Margin notes (right): Luc. 1. c. — Luc. 4. c. — Joh. 19. f. — C — Ibidem f. — Act. 2. a. — Ro. 9. b. — 7. q. 1. c. in apibus — Al. rebecca — Joh. 17. a. — Ibidem. b. — Ibidem. c. — Aliter

filij ſui in ſpelūca duplici: q̄ ſita ē ī agro ephꝛon filij ſeoꝛ ethei e regione mambꝛe: quā emerat a filijs heth. Ibi ſe/ pultꝰ eſt ipſe et ſara vxoꝛ eiꝰ.
a Et pōſt obitū illiꝰ benedixit deus iſaac filio eiꝰ: q̄ habita/ bat iuxta puteū noīe viuētis
b ⁊ vidētis. Hę ſūnt generati/ ones hiſmael filij abꝛae quē peperit ei agar egyptia famu la ſare: ⁊ hec noīa filioꝝ eius in vocabulis et generatiōibꝰ ſuis. Pꝛimogenitꝰ hiſmae/
c lis nābaioth/ deinde cedar/ et abdeel/ et mabſan: maſma q̄ȝ et duma/ ⁊ maſa/ adad/ et thema et iachur ⁊ naphis et cedma. Iſti ſūt filij hiſmael: ⁊ hec noīa ꝑ caſtella ⁊ oppi/ da eoꝛū/ duodecim ꝑncipes tribuum ſuarum. Anni vi/ te hiſmael/ centum triginta/ ſeptem: et deficiēs moꝛtuus eſt/ et appoſitꝰ ad ꝑplm ſuū.
d Habitauit aūt ab euila vſ/ꝗ
e f ſūr/ q̄ reſpicit egyptū intro/ eūtibꝰ aſſyrios: Coꝛā cūctis fratribꝰ ſuis obijt. Hę q̄ȝ ſūt
g generatiōes iſaac/ filij abꝛaā. Abꝛaā genuit iſaac. Qui cū
h q̄draginta eſſet annoꝝ: duxit vxoꝛē rebeccā/ filiā bathuel
i ſyri de meſopotamia/ ſoroꝛē
k laban. Depꝛcatuſ/ꝗ eſt iſaac dominum ꝓ vxoꝛe ſua: eo ꝙ eſſet ſterilis. Qui exaudiuit
l eū/ et dedit cōceptū rebecce:
m ſȝ collidebant ī vtero eiꝰ par/
n uuli. Que ait: Si ſic mihi fu/ turū erat: q̄d neceſſe fuit cō/
o cipere: Perrexit/ꝗ vt cōſu leret dñm. Qui reſpondens
p ait: Due gentes ī vtero tuo ſunt: ⁊ duo populi ex ventre tuo diuident: populuſ/ꝗ po/
q pulum ſuperabit/ et maioꝛ
r ſeruiet minoꝛi. Jam tempus pariendi venerat: et ecce ge/ mini in vtero eius repti ſunt.

b Ruf⁹ erat.i.vir ſāguinū. e Jacob aūt vir ſimplex.
Qď grece dicit̄ aplaſtos: hoc latini ſimplicē ſunt interp̄tati:
ab a qď eſt ſine/et plaſtos qď eſt fictio. Proprie aūt aplaſtos
nō fict⁹: Uñ quidā ſine dolo interp̄tati ſunt/dicētes: Erat ia/
cob ſine dolo/habitās i domo: vt magna ſit q̄ſtio/quō p dolū
accepit benedictionē/
Al. prius qui erat ſine dolo. Sʒ
ſuc.24.a. ad figurandū aliquid
ſec.12.a. magnū hec ſcriptura
p̄miſit. Hic eñ mari/
me ibi cogimur intelli/
gere ſpiritualia: quia
ſine dolo erat/qui do/
lum fecit. b Coxit
autē iacob pulmē
tum ꝛc. Hieronym⁹.
Rubeū vel fuluū/he/
braice edom dicitur.
Ab eo autem ꝙ rubeo
cibo eſau p̄mogenita
vendidit/fului.i.edom
nomē accepit. i Da
mihi de coctione.
Stult⁹ ardeſcit ex de/
ſiderio gule/ ꝑpter vi/
lē cibū. k Laſſus

a b Qui aūt p̄m⁹ egreſſus ē/ rufus
erat/ꝛ tot⁹ in morē pellis hiſ/
pidus: vocatūq; eſt nomē ei⁹
c eſau. Protin⁹ alt̄ egrediēs:
plantā fratr̄ tenebat manu:
ꝛ idcirco appellauit eum ia/
cob. Sexagenari⁹ erat iſaac
qñ nati ſunt paruuli. Quib⁹
d adultis/fact⁹ ē eſau vir gnar⁹
e venādi ꝛ hō agricola: iacob
aūt vir ſimplex habitabat in
f tabnaculis. Iſaac amabat
eſau/eo ꝙ de venatiōib⁹ illi⁹
g veſceret̄: ꝛ rebecca diligebat
h iacob. Coxit aūt iacob pul/

ſum. Sap. v.b. In via ꝑditionis ꝛ iniquitatis laſſati ſumus.
.li. moral m Jurauit ei. Greg⁹. Sciendū autē ꝙ nos quinq; modis
.27. vitium gule tēptat. Aliqñ eñ indigētie tēpora ꝑuenit. Aliqñ
tp̄us nō ꝑuenit: ſed cibos lautiores querit. Aliqñ que ſumēda
ſunt accuratius parari appetit. Aliqñ qualitati ciborum ꝛ tem
pori cōgruit: ſed in quātitate ſumendi menſurā excedit. Aliqñ
ꝓ abiectū eſt quod deſiderat: ſed tamē ipſo eſtu deſiderij de
egſ.14.g. terius peccat. Jonathas mortis ſententiā meruit: quia in gu/
ſtu mellis cōſtitutum tempus edendi anteceſſit. Populus ex
meri.11.g. egypto ductus/in heremo occubuit: quia deſpecto māna pe/
Reg.2.c. tiuit carnes/quas lautiores putauit. Filiorū heli prima culpa
eſt/ꝙ ex voto eoꝝ ſacerdot̄ puer nō ꝰ more vellet coctas car/
nes de ſacrificio accipere: ſed coquēdas querebat/ quas accu/
zech.16.f. ratius exhiberet. Et cum dicit̄: Hec fuit iniquitas ſodome/
ſuperbia ꝛ ſaturitas panis ꝛ abūdantia: oſtendit̄ inde periſſe:
Ut hic quia cū vitio ſuperbie menſurā refectiōis exceſſit. Hinc eſau
primogenita amiſit: q꞉ magno eſtu deſpicabilē cibum.i.lenti/
culam concupiuit: neq; cibus/ſed appetitus in vitio eſt. Unde
lautiores cibos plerūq; ſine culpa ſumimus: et abiectiores cū
reatu cōcupiſcentie deguſtamus. Eſau eñ p̄matū ꝑ lenticula
Reg.17.a. ꝑdidit: Helias i heremo virtutē carnes edēdo ſeruauit. Hinc
ē.3.a. diabol⁹: q꞉ nō cibū/ ſed cibi cōcupiſcētiā: cauſam eſſe damna/
anb.4.a. tionis intellexit: primū ſibi hominē/non carne: ſed pomo ſub/
didit: ꝛ ſecūdū pane temptauit. Hinc eſt ꝙ plerūq; culpa ade
cōmittit̄ etiā cum vilia ſumunt̄. Neq; eñ adam ſol⁹/vt a po/
mo vetito abſtineret/ꝓhibitionē accepit. Cū eñ alimēta ſalu
ti noſtre contraria deus indicat: ab his etiam q̄ſi p ſententiā
vetat: ꝛ cū cupientes noxia tangimus/ vetita guſtamus. Ea
ꝓ ſumenda ſunt/que nature neceſſitas querit/nō que edendi
libido ſuggerit.
Myſtice a Qui prim⁹ egreſſus. Primi egrediunt̄/q p̄ma q̄/
rūt ꝛ amāt.i.tp̄alia: ſicut pueri/q libenti⁹ comedūt fruct⁹ viri/
des q̄ maturos. Eccſ. x.c. Ue terre/cui⁹ rex puer eſt: ꝛ cuius
p̄ncipes mane comedūt. Eſa. xxviij.b. Quaſi temp̄aneū ante
maturitatē autūni: qď cū aſpexerit vidēs/ ſtatim vt manu te/
nuerit/deuorabit illō. Matth. xxiij.a. Amāt p̄mos recubit⁹ i
cenis: p̄mas cathedras in ſynagogis: et ſalutationes in foro.
Prouer. xxviij.c. Qui feſtinat ditari/nō erit inocēs. b Ru/
fus erat. Sine additiōe ſumit̄ i malo/vt hic: cū additiōe ꝓ
ſumit̄ i bono. Uñ.j. Regl. xvj.c. Erat dauid rufus ꝛ pulcher
aſpectu: decoraq; facie. Eſau interp̄tat̄ quercin⁹: et ſignificat
ſteriles i bono. Querc⁹ eñ arbor ē ſterilis: nec fert fructū niſi
porcoꝝ. Eſa. j.g. Erubeſcet̄ ſup hortis/q̄s elegeratis cū fue/
ritis velut querc⁹ defluētib⁹ folijs. c Protin⁹ alter. Spū/

ales tenent plantā maloꝝ.i.retinent ne pes eoꝝ ad malū cur/
rat. Job. xviij.b. Tenebit̄ planta ei⁹ laqueo. Uel q꞉ illud qď
ſub plāta eſt cōculcat̄. Jacob manu tenet plantā eſau: q꞉ qď
boni eligūt operandū/mali abijciūt et conculcant tanq̄ vile.
d Factus eſt eſau. Gregori⁹. Uenatio eſau/vitam illorū

mentū. Ad quē cum veniſſet
i eſau de agro laſſus/ait: Da
mihi de coctione hac rufa/
k q꞉ oppido laſſ⁹ ſū. Quā ob
cauſā vocatū eſt nomen ei⁹
edom. Cui dixit iacob: Uen
de mihi p̄mogenita tua. Ille
l reſpōdit: En morior: Quid
mihi ꝓderunt primogenita?
Ait iacob: Jura ergo mihi.
m Jurauit eſau et vendidit p̄/
mogenita: et ſic accepto pa/
ne ꝛ lentis edulio comedit et
bibit et abijt: paruipendens
ꝙ p̄mogenita vendidiſſet.

ſignificat: qui exteri/
oribus voluptatibus
fuſi/ carnem ſequunt̄.
Agricola quoq; dr̄:
quia amatores ſecu/
li/tanto colunt exteri/
ora: quanto interiora
ſua inculta relinquūt.
Prouerb. xxiiij.d.
Per agrū pigri hoīs
tranſiui: ꝛ per vineam
viri ſtulti: ꝛ totam re/
pleuerant vrtice. Et
nota ꝙ ē venatio aui/
um: qua ſcʒ mali ꝑſe/ Heb.12.d.
cunt̄ bonos. Threñ. 22.q.2.c.q̄rit
iij.f. Uenatione cepe .§.erat ergo
runt me/quaſi auē ini/
mici mei. Et eſt vena/
tio ferarū: qua ſcʒ bo/
ni venant̄ malos. Hie
remie. xvj.d. Mittā eis venatores multos: ꝛ venabunt̄ eos
de oī mōte.i. de oī ſupbia: et de omi colle: id eſt de omi aua/
ricia: ꝛ de cauernis petrarū: id ē de luxuria. Iſaac libēter ve/
ſcit̄ de venatione: id eſt elemoſynas diuitū huius ſeculi liben/
ter recipit chriſt⁹. Item de venatione libenter comedit: quia
chriſtus in tribulatione ꝛ patiētia bonoꝝ delectat̄. f Iſa/
ac amabat eſau: id eſt dñs videt̄ amare reprobos: quib⁹
dat temporalia. Malach. ij.d. Omnis qui facit malum: bo/
nus eſt in conſpectu domini: et tales ei placent. Ita dicunt
ſtulti. Pſ. Si dicebā/narrabo ſic: ecce nationē filioꝝ tuoꝝ re Pſ.72.
probaui. g Et rebecca diligebat iacob.i.eccl̄ia ſim/
plices: qui habitāt in tabernaculis ſue cōſcientie fouet ꝛ nu/
trit. Job. j.a. Uir erat in terra hus nomie iob: et erat ille vir
ſimplex ꝛ rectus. Matth. x.b. Eſtote prudentes ſicut ſerpē/
tes/ꝛ ſimplices ſicut colūbe. i Da mihi de coctione.
In hoc cōtractu ſignificat̄ ꝙ reprobi ꝑpter lenticulā: id eſt
temporalia vendunt eternā hereditatē. Threñ. j.d. Omnis
popul⁹ gemens/ ꝛ querēs panem: dederūt queq; p̄cioſa pro
cibo/ad refocillandā animā ſuam. Berñ. Non plus ſatiatur
cor homīs auro/q̄ corpus vento. Uñ Oſee. xij.a. Ephraim
paſcit ventū: ꝛ ſequit̄ eſtum. Et enumerat hic Greg⁹ quinq;
modos/ quib⁹ fit vitium gule. Prepropere/laute/nimis/ ar/
denter/ſtudioſe. Mel ionathe.j. Regū. xiiij. Carnes here/
mi: Numeri. xj. Panes ſodomite. Ezech. xvj. Lens eſau.
Geñ. xxv. Phinees arguit olla gulam.j. Regum. ij. Sed
videt̄ ꝙ iacob peccauerit dupliciter. Primo q꞉ nō fecit illud
mandatū cum poſſet: Paſce fame morientē: ſi non paueris 86.diſ.c.paſce
occidiſti. Secūdo/quia emit p̄mogeniture ius qď eſt ſpiritu/
ale. Solutio. Ad primū dicim⁹ ꝙ eſau laborabat vitio gule/
nō neceſſitate nature. Ad ſecūdū dicimus ꝙ iacob non emit
ius primogeniture/ ſed redemit. Reuelatum enim fuit ei ꝙ
ſibi debebatur. Alij dicunt ꝙ ius primogeniture non erat
ſpirituale: tamē erat ei annexum ſpirituale.ſ. ius benedicen/
di. Unde ſicut nō peccat/qui emit fundū cui eſt annexum ius
patronatus: quia ſpirituale tranſit cum principali: ita nec ia/
cob. Conſiſtit autē ius p̄mogeniture i quinq;. In veſte ſpe/
ciali/ qua induebat̄ primogenitus in ſacrificijs offerendis.
In finali benedictiōe patris. Item in benedictiōe/qua in ſo/
lennitatibus ꝛ cōuiuijs benedicebat. Item duplam portionē
recipiebat in ferculis/ꝛ in diuiſione hereditatis. Item domi/
nus erat alioꝝ. Et durauerūt hec p̄mogenita vſq; ad aaron:
et tunc ceſſerunt domino. l En morior. Mali ſe mori
eſtimāt ſi temporalib⁹ nō abūdant. Eſaie. l.b. Cōputreſcent
piſces ſine aqua: ꝛ morient̄ in ſiti.

a O Rta aũt fame ⁊c. Expo. Ca.XXVI
o Querit Aug' vtrũ poſt venditionẽ ꝑmogenitorũ fa/
ctũ ſit qđ narrat̃ h̃ de abimelech: an ꝑ recapitulatiõ
dictũ qđ ꝓ̃us factũ fuit. Mirũ eñ videt̃ ſi tũc viuebat abime
lech/q̃ ſup tulerat ſarã. Et oſtẽdit Aug' ſat̃ poſſe ſtare/⁊ cõti/
nuã eẽ narrationẽ. Sꝫ
poſt dicit/ꝙ probabi/
A lius eſt hoc dici ꝑ reca
pitulationẽ. Uel for/
te fuit alius abimelech
iſte: alius ille de quo
s̃.xx.a. g Et pere/
grinare. Quaſi i lo/
co iſto pegrinans eſto
quẽ i ſucceſſorib' poſ/
ſeſſurus es vt domin'.
k In ſemine tuo:
ſcꝫ vno/qđ ẽ chriſt'. l
Omnes gentes.i.
aliqui de omnib' gen/
tibus. m Precepta:
ſcꝫ affirmatiua.
n Et mãdata: ꝓ/
hibitiones. o Ce/
rimonias/ ſabbati:
et circũciſionis obſer/
uãtias. p Qui cũ
iterrogaret ⁊c. Mõ
mentit̃: patrueles eñ erãt/ſic dictũ ẽ de abraã et ſara.s̃.xx.c.
☞ Quare impoſuiſti

a O Rtã aũt fa/ Ca.XXVI
me ſuꝑ t̃rã p' eã ſterili/
tatẽ q̃ acciderat i dieb'
b abraã: abijt iſaac ad ãbime/
c lech regẽ paleſtinorũ i gẽra/
d ra. Appãruitq̃ ei dñs ⁊ ait:
e f Nẽ deſcẽdas in egyptũ: ſẽd
qeſce i terra quã dixero tibi:
g h ⁊ pẽgrinare in ea: erõq̃ tecũ
⁊ bñdicã tibi. Tibi eñ ⁊ ſemi
tuo dabo vniuerſas regiões
has: cõplens iuramentũ qđ
ſpopondi abraã patri tuo: et
i múltiplicabo ſemẽ tuũ ſicut
ſtellas cẹli: Daboq̃ poſteris
tuis vniuerſas regiões has:
k et benedicent̃ in ſẽmine tuo
l omnẽs gentes t̃rẹ: eo ꝙ obe/
dierit abraam voci mee: et
m n cuſtodierit p̃ceptã et mãdã/
o ta mea ⁊ cẽrimonias legeſq̃
ſeruauerit. Manſit itaq̃ iſa/
p ac in geraris. Qui cũ inter/
rogaret̃ a viris loci illius ſuꝑ
vxore ſua/reſpondit: Soror
mea eſt. Timuerat eñ confi/
teri ꝙ ſibi eſſet ſociata cõiu/
gio: reputans ne forte inter/
ficerent eum ꝓpter illi' pul/
chritudinẽ. Cũq̃ ptrãſiſſent
dies plurimi/et ibidẽ mora/
ret̃/ ꝓſpiciẽs abimelech pa/

Qui innitit̃ manu ſua ſuꝑ parietẽ/mordebit eũ coluber. In/
niti manu ſuꝑ parietẽ/eſt ꝓ̃ſumere de opibus carnis: vel oĩa
operari ꝓpter carnẽ.i.curã carnis facere in deſiderijs: ⁊ tunc Ro.13.d.
mordet coluber.i.diabol'. Eſt aũt triplex paries/ad quẽ de/
bemus cõuertere faciem/ vt ſanemur. Prim' eſt caro chriſti.
Secũd' caro ꝓximi.
Terti' caro ꝓ̃pria. Ad
ꝑmũ debem' conuerti
cõpatiẽdo/ regratian/
do/ꝙ ꝓ nobis naſci in
carne/⁊ pati dignatus
eſt: ⁊ imitando. Eſaie
xxxviij.a. Conuertit B
ezechias faciẽ ſuã ad
ꝑietẽ/et adorauit do/
minũ. Ad ſcđm debe/
mus ꝯuerti/ ꝓximi ne/
ceſſitati ſubueniendo.
Iob.v.d. Uiſitãs ſpe
ciẽ tuã nõ peccab. Ad
tertiũ debem' ꝯuerti/
caſtigando deſideria
prurientia/ac illicitos
mot' repmẽdo: ⁊ mala
p̃terita flẽdo/⁊ futura
cauẽdo. Ps̃. Miſere †Ps̃.6.
re mei de' qm̃ infirm'
ſũ/Ecce timor d̃ futu/
ro: Sana me dñe: qm̃ ꝯturbata ſũt oſſa mea/Ecce dolor d̃ p̃/
terito. Si q̃ſ igit̃ tẽptat̃ a ꝓ̃pria ꝯcupiſcẽtia/fugiat ad regẽ pa
leſtinoꝝ.i.ad abſtinẽtiã/q̃ regit ⁊ repmit paleſtinos.i.malos
mot'. Eſa.xxvj.d. Iuſticiã nõ fecim' i t̃ra ñra: iõ nõ ceciderũt
hitatores ei'. d Appãruitq̃. Iuſticiã faciẽti i ꝓ̃pria t̃ra.i.
caſtigãti carnẽ ſuã mõ debito/apparet dñs. Iudic̃.vj.b. Cũ
gedeon excuteret et purgaret frumenta in torculari/ vt fuge/
ret madian: apparuit ei angel' dñi/⁊ ait: Dñs tecũ viroꝝ for/
tiſſime. Et reuera fortiſſime: Fortiſſim' eñ eſt corã deo/q̃ ſe/
ipſũ vincit. Prouerb.xvj.d. Melior ẽ patiẽs viro forti: et q̃
dñat̃ aĩo ſuo/expugnatore vrbiũ. Sꝫ nota ꝙ dr̃: Cũ gedeon
excuteret ⁊ purgaret frumẽtum in torculari.i.impurũ a puro
diuideret/vt fugeret madiã.i.diabolũ: tũc apparuit ei angel'
dñi: q2 h̃ debet intẽdere q̃libet in affligẽdo ſe/ vt vitia deſtru/
at: ⁊ naturã cõſeruet. Et tũc dr̃ angel': Dñs tecũ viroꝝ for/
tiſſime: Alioq̃n minat̃ mortẽ euaginato gladio. Uñ Numeri
xxij.f. Occurrit angel' balaã nimis aſinã ſuã affligenti: volẽs
eũ iterficere/niſi aſina declinaſſet. Iõ dr̃ Nauũ.iij.c. Intra lu
tũ ⁊ calca/ſubigẽs tene laterẽ.q.d.ꝯſidera vilitatẽ ⁊ fragilita
tẽ tuã/⁊ calca carnis laſciuiã: tñ ſubigẽdo carnẽ/tene laterẽ.i.
ſuſtẽta naturã: Nõ eñ vult de' mortẽ pctõris: ſꝫ mag̃ vt cõ/ Ezech.33.c
uertat̃ et viuat: Ezech.xviij.g. Ps̃. Holocauſtũ ⁊ pro pctõ Ps̃.39.
nõ poſtulaſti. Itẽ: Si voluiſſes ſacrificiũ dediſſem vtiq̃ ⁊c. Ps̃.50.
e Ne deſcẽdas.i.ne recidiues. Et dr̃ cuilibet: Eccĩ.xxj.a.
Fili peccaſti/nõ adijcias iterũ: ſꝫ d̃ p̃terit̃ depcare vt dimit/
tant̃. f Sꝫ q̃eſce i terra quã dixero tibi: ⁊ pegrina/
re.i.i pẹnitẽtiã ⁊ afflictionẽ carnis/eſto q̃et' ꝑ patiẽtiã: et pe/
grin' ꝑ fidẽ: q2 cito trãſiet h̃ afflictio. Heb.xj.b. Fide abraã
demorat' ẽ i t̃ra repromiſſiõis: q̃ſi i aliena: i caſulis habitãs
cuꝫ iſaac ⁊ iacob coheredib' repromiſſiõis eiuſdẽ: Expecta/
bat eñ fũdamẽta habẽtẽ ciuitatẽ/cui' artifex ⁊ cõditor de'.
Boni pegrinant̃ in pẹnis/tendẽtes in requiẽ: ſed mali pegri/
nant̃ in delitijs/tendẽtes in pẹnas. Eſa.xxviij.d. Audite ver
bũ dñi viri illuſores/ qui dñamini ſuꝑ populũ meũ qui eſt in
iſrael. Flagellũ inundãs cum trãſierit/a bonis.ſ.eritis ei in cõ
culcationem. h Eroq̃ tecum. Matth.vlti.d. Uobiſcũ
ſum vſq̃ ad cõſummationẽ ſeculi. Eſt aũt deus cũ hoĩe ꝓte/
gẽdo a malo/cõſeruãdo i bono/ ꝓmouẽdo i meli'. Ps̃. Dñs Ps̃.17.
firmamẽtũ meũ/dãs firmitatẽ ꝓmouẽdo in meli': ⁊ refugiũ/
cõſeruãs in bono: ⁊ liberator a malo. i Multiplicabo Myſtice
ſemẽ.i.ꝓphas/aplos/doctores ⁊ p̃dicatores. Eſa.j.c. Niſi
dñs exercituũ reliq̃ſſet nobis ſemẽ/q̃ſi ſodoma fuiſſemus ⁊c.

Myſtice Myſtice: a Orta aũt fame. Duplex fames: vna ſb abra/
am: altera ſub iſaac: duplicem defectuꝫ ſignificat ꝓ̃phetie.ſ.et
euangelij/apud iudẹos. Prima in veteri teſtamẽto: ſecũda in
Iaco.5.d. nouo. Prima ſub helia fuit: qm̃ nõ pluit annis trib' ⁊ menſib'
ſex.iij. Reg̃.xvij.a. Secũda ſub claudio iꝑatore: quã p̃di/
xit agabus ꝓpheta: Act̃.xj.d. Prouerb.xxix.c. Cũ defecerit
ꝓ̃phetia/diſſipabit̃ ꝓ̃lus. Ad litteram: deficiẽte ꝓphetia/fuit
captiuitas babylonis: ⁊ iudẹis nolentib' recipere euãgeliũ/fa/
ctã eſt deſtructio totius iudeẹ ſub tito ⁊ veſpaſiano. b Ad
abimelech. Abimelech interp̃tat̃ pater meus rex: ⁊ ſignifi/
cat ꝓ̃plm gentilẽ/qui ductu ꝓ̃priẹ ratiõis vnũ deũ cognouerũt
in cẹlis. Roma.j.c. Inuiſibilia dei a creatura mũdi/ꝑ ea quẹ
facta ſunt/intellecta cõſpiciunt̃: ſempiterna quoq̃ eius virtus
⁊ diuinitas: ita vt ſint inexcuſabiles: q2 cum cognouiſſet deũ/
non ſicut deũ glorificauerũt. Ad hunc fugit iſaac tempore fa/
mis: Hoc eſt ꝙ apl̃i iudẹis nolentib' recipe verbũ dei/tranſi/
erunt ad gentes. Act̃.xiij.g. Uobis oportebat primũ loqui
verbũ dei: ſed qm̃ repellitis illud: ⁊ indignos vos iudicatis vi/
tẹ ẹternẹ: ecce cõuertimur ad gentes. c Gerara/interp̃tat̃
Eſa.59.a. maceria vel paries: ⁊ ſignificat cumulũ iniquitatũ: q̃ diuidũt
Phil.2.a. inter nos et deũ noſtrũ. Hũc venit diſſoluere chriſtus/formã
ſerui accipiens. Unde Eph.ij.c. Ipſe eſt pax noſtra qui fecit
vtraq̃ vnũ: et mediũ parietem maceriẹ ſoluẽs inimicitias in
carne ſua: Ecce chriſt' in geraris. e Ne deſcẽdas. Qđ
p̃ceptũ eſt abraẹ ⁊ iacob/poſtea ꝓhibet̃ iſaac: in quo notat̃ ꝙ
aliq̃n deſcendendũ eſt in mũdũ: aliq̃n nõ. Mũdus eñ ipſe cõ
tra ſeipſum p̃dicat. Nauũ.ij.c. clamat niniue: State/ſtate.q.d.
ſtabilib' ⁊ ꝑmanẽtib' adherete: q2 ego fluo ⁊ fugio. Unde ex/
pone ſic: Ne deſcẽdas in egyptũ.i.nõ cõfidas in huma/
no auxilio vel mũdano. Eſa.xxx.a. Uẹ filij deſertores/q̃ am/
bulatis vt deſcẽdat̃ i ẹgyptũ/⁊ os meũ nõ interrogaſtis/ſpe/
rãtes auxiliũ in fortitudine pharaonis: ⁊ habẽtes fiduciam in
vmbra ẹgypti.ij. Paral̃.xvj.d. Egrotauit aſa/nec in infirmi/
tate q̃ſiuit dñm: ſꝫ magis in medicoꝝ arte cõfiſus ẽ: ideo dor/
miuit cũ patrib' ſuis ⁊ mortuus eſt.
Moraliter Moraliter: a Orta aũt fame. Duplex fames/duplicẽ
grẹ defectũ ſignificat: vnũ añ baptiſmũ: alterũ in patiẽte reci/
diuũ. Orta ſecũda famẹ.i.pctõre recidiuante/nõ reſtat niſi ꝙ
eat: c In gerara.i.in carnẽ q̃ eſt paries/diuidẽs int̃ nos et
deũ. Cant̃.ij.c. En ipſe ſtat poſt parietẽ noſtrũ. Amos.v.f.

b Quare impoſuiſti nobis: ſc; tã piculoſũ on'. .i. decepi/ſti: Vñ impoſtor es. c Seminauit aũt iſaac i terra illa ꝛc. Hiero'. Lic; in alia tra ſeminauit iſaac/nõ puto q tãta ei fertilitas hordei fuerit. Vñ meli' arbitror qd habet i hebreo: et qd aqla trãſtulit: Inuenit i illo ãno cẽtuplũ eſtimatũ. Ta/cens aũt ſcptura gen' frugũ/qd cẽtuplicaue rit: videt cũctaꝝ i illo frutũ oſtẽdiſſe multi/plicationẽ. f Donec vehemẽt ꝛc. Mul/tiplicatio hordei non
Ps.18. magnificat. Ps. In omnẽ terrã exiuit ſon' eoꝝ ꝛc. h Et fami/lie plurimũ .i. mltos ſibi familiarit obſeqn/tes. k Paleſtini: filij alieni. o Gera/re/ Vallis eſt/loc' an/guſt' ⁊ pfund' vbi nõ poſſet habitare iſaac poſtq; mltiplicat' eſt. Torrẽs/ medi' eſt int montẽ et vallẽ: altior valle: minor mõte: et i tali loco hitauit iſaac. p Foderũt ꝛc. Nõ erat ibidem aq: q; tũc nõ foderẽt: ſ; i torrẽte et alueo deſiccato: ibi em qſi ditiorẽ ſibi ele/gerãt mãſionẽ. r La/titudo: In hebreo ro booth. Vñ pbat illd qd ſup dictũ eſt: Ipſe edificauit niniuẽ: ⁊ ro booth .i. plateas ei'. s Aſcẽdit. Fõs ſapiẽ/tie vbũ dei: Eccl.j.a.

cogitatiões. Armenta/fortia opa. Familia multa/familiaria obſequia mutuo exhibita. Roma.xij.c. Inuicem ſeruiẽtes: honore inuicẽ pueniẽtes. Gal.vj.a. Alter alterius onera por/tate ꝛc. i Ob hec inuidẽtes. Recedẽtes a caſtris dia/boli: quãto magis pficiũt/tanto ampli' inſidiant eis demo/nes ⁊ p ſe ⁊ p ſuos: q; pharao cõtempt' ſur/git in ſcãdala. Job.iij. b. Qui pati ſt ſuſcitare leuiathã. Boni p bona opa ſuſcitãt leuiathã. Abacuck.j.b. Ecce ego ſuſcitabo chalde/os gentẽ amarã ⁊ ve/locem/ambulantẽ ſup latitudinẽ tre: vt poſſi/deat tabernacula non ſua/ horribilis ⁊ terri/bilis eſt. l Omnes puteos. Putei ſunt corda humana: q gla/dio vbi dei fodiũt/ vt ſint putei aqs gre cõ/tinẽtes. Eccl.xlviij.c. Ezechias muniuit ci/uitatẽ/⁊ induxit i me/diũ eius aquã: ⁊ fodit ferro rupẽ/⁊ edificauit ad aquã puteũ. Eze/chias interptat adiu/toriũ dñi: id ẽ doctor munit ciuitatẽ .i. ani/mã documẽtis: et in/ducit i mediũ ei' aquã doctrine: ⁊ ferro .i. ver/bis duris fodit rupẽ .i. cordis duriciam: ⁊ ſic facit puteũ gratiarũ. Itẽ puteus ſacra ſcri/ptura. Eccl.j.a. Fõs

lestinoꝝ rex p feneſtrã: vidit
a eũ iocantẽ cũ rebecca vxore
ſua: Et accerſito/ait: Per/
ſpicuũ ẽ q vxor tua ſit: Cur
mentit' es eã ſororẽ tuã eſſe:
Rñdit: Timui ne morerer p/
pter eã. Dixitq; abimelech:
b Quare impoſuiſti nob: Po
tuit coire quiſpiã de pplo cũ
vxore tua: et induxeras ſup
nos grãde peccatũ. Prece/
pitq; oi pplo/dicẽs: Qui te/
tigerit hois hui' vxorẽ: mor/
c te moriet. Sẽminauit aũt iſa/
d ac in tra illa: ⁊ inuẽnit i ipſo
anno centuplũ. Bñdixitq;
ei dñs ⁊ locupletat' eſt hõ: et
e ibat pficiẽns atq; ſuccreſcẽs
f donec magn' vehemẽter effe
ct' ẽ. Habuit q; poſſeſſionẽ
g ouium ⁊ armentoꝝ/⁊ familie
i plurimũ. Ob hec inuidẽtes
k ei paleſtini: oms puteos qs
l foderãt ſerui pris illi' abraã:
illo tpe obſtruxerũt implẽtes
humo: intantũ vt ipſe abime
m lech diceret: ad iſaac: Rece/
de a nob qm potẽtior noſtri
n fact' es valde. Et ille diſce/
dens vt veniret ad torrentẽ
o gẽrare habitaretq; ibi: ruſũ
fodit alios puteos/ qs fode/
rãt ſerui pris ſui abraã: et qs
illo mortuo olim obſtruxerãt
philiſtijm: Appellauitq; eos
ijſdẽ nomib' qb' ante pater
p vocauerat. Foderũt in tor/
rẽte/⁊ reppererũt aquã viuã.
q Sẽd ⁊ ibi iurgiũ fuit paſtoꝝ
gerare aduerſ' paſtores iſa/
ac/dicentiũ: Nra eſt aq. Q̄
obrẽ nomẽ putei ex eo qd ac/
ciderat vocauit calũniã. Fo
derunt et alium: ⁊ pro illo q;
rixati ſunt: appellauitq; eum
inimicitias. Profectus inde
fodit alium puteũ: pro quo
non contenderũt. Itaq; vo/
r cauit nomen eius latitudo/
dicens: Nunc dilatauit nos
dñs: et fecit creſcere ſup ter/
s ram. Aſcẽndit autem ex illo

¶ Multiplicabo.

Myſtice ※ a Vidit eũ iocantẽ cũ rebecca. Iſaac chriſt': Re/becca eccl'ia: q di ſpoſa ppt nimã charitatẽ: ⁊ ſoror ppt natu/re cõformitatẽ. Ioc' i q exprimit ɔiugalis affect': ludibria cru/cis. De q ludo .ij. Regl.vj.d. vbi di: Ludã ⁊ vilior fiã. Lu/ſit chriſt': qñ illuſ' fuit a iudeis: Et vilior fact' eſt: qñ nud' in cruce ſuſpẽſus ẽ. Prouerb.viij.d. Delectabar p ſingulos dies
Aliter corã eo/oi tpe ludẽs: ⁊ delitie mee ẽẽ cũ filijs hoim. Vl' iſaac ſpũs: rebecca caro: ioc' ſubiectio/q ſpũs ſibi carnẽ ſubijcit qſi vxorẽ/vt generet fruct' bonoꝝ opũ/ieiunãdo/vigilãdo/diſci/plinãdo. Si caro ſibi ſpm ſubijciat: ioc' ẽ ɔ naturã. Hoc ẽ em qd tra ſuſtinere nõ pot: Prouerb.xxx.c. Per tria mouet tra et quartũ ſuſtinere nõ pot: p ancillã .ſ. cũ fuerit heres dñe ſue. c Seminauit aũt iſaac i terra. Terra/corp': ſemia/bona opa penitẽtie. Tota em vita iuſti in duob' eſt: in pati malũ: ⁊
Ps.9. facere bonũ .i. labor et dolor. Ps. Laborẽ ⁊ dolorẽ ɔſideras.
Ps.72. De malis di: In labore hoim nõ ſũt ꝛc. Vl' ſemẽ ẽ vbũ dei: Matth.xiij.a. Exijt qui ſemiat ſemiare ſemen ſuum ꝛc. Eſa. lv.c. Quõ imber ⁊ nix deſcẽdit de celo/ ⁊ illuc vltra nõ reuer/tit: ſed inebriat terrã/⁊ germiare eam facit: ⁊ dat ſemẽ ſerenti et panẽ comedẽti: ſic erit verbũ meũ/qd egredit de ore meo: nõ reuertet ad me vacuũ: ſed faciet quecũq; volui: ⁊ pſpera/bit in his ad q miſi illud. Hoc eſt qd dicit hic: d Inuenit i ipo ãno cẽtuplũ .i. celeſtis patrie lucẽ/q p centũ ſignifi/cat: e Proficiẽs. Boni ſp de bono in meli' pficiũt. Cha/ritas em aut pficit/aut deficit. Bern. In via chriſti nõ pgre/di/regredi eſt. Job.xxix.c. Sicut palma multiplicabo dies meos: Que ſp in robore et pulchritudine coaleſcit. Prouerb. iiij.c. Semita iuſtorum quaſi lux ſplendens pcedit: ⁊ creſcit vſq; ad pfectũ diem. g Ouium ꝛc. Oues ſunt ſimplices

ſapientie verbũ dei. Gregori'. Puteos fodimus: cũ ſcriptu/re alta penetram'/quas occulte allophyli replent: quia terre/nas cogitationes ingerunt/⁊ diuine ſcientie aquam tollunt. Unde Ps. Declinate a me maligni. Itẽ puteus eſt religio: Ps.118.
quem foderunt ſerui abrae: id eſt chriſti: Beatus Bñdictus: beatus Auguſtin': beat' Bernard': qui oẽs diuitias a reli/gione penitus abiecerũt. Vñ Aug'. dicit in libro cõfeſ. Te/ſtamentũ nullũ fecit: q; vnde faceret paup chriſti nõ habuit. Sed hũc implẽt allophyli .i. demones/ humo .i. diuitijs tem/poralibus. Hieronym'. Religio peperit diuitias: que ſimul exorte/ſuffocauerũt matrẽ. Abacuck.j.c. Sup omnẽ muni/tionẽ ridebit/cõportabit aggerẽ ⁊ capiet eã. m Recede a nobis. Verbũ ẽ maloꝝ: q nõ poſſũt ſuſtinere cõſortiũ bo/norũ. Eccl.j.d. Execratio peccatori cultura dei. Job.xxj.b. Qui dicũt: recede a nob/ſciẽtiã viaꝝ tuaꝝ nolum'. n Ille diſcedẽs vt veniret ad torrẽtẽ gerare. Torrẽs gera/re/ decurſus mortalitat/ vbi ſp debet hitare qlibet: Nã ſicut dic auctas: Sũma pphetia eſt/aſſidua mortis cogitatio. iij. Regl.xvij.a. Abſcõdere i torrẽte carith/q ẽ ɔ iordanẽ: et ibi d torrẽte bibes. Iordanis/hũilis deſcẽſus: q; ex ɔſideratiõe hac puenit hũilitas. Eccs.vij.a. Meli' ẽ ire ad domũ luct'/q ad domũ cõuiuij. q Sz et ibi iurgiũ. Paſtores gera/re ſt illi q paſcũt carnẽ ſuã/⁊ nutriũt i delitijs ⁊ delicijs. Job. xxiiij.d. Pauit ſterilẽ/⁊ que nõ parturit/⁊ vidue nõ bñ fecit. Sterilis ẽ caro/q vix aut nũq; fructũ facit. Vidua ẽ aia/cui' ſpõſ' .i. chriſt' mortu' ẽ i ipa p pctã. Quotiẽs em peccat qs: totiẽs i ſeipſo inficit chriſtũ. Heb.vj.a. Rurſũ crucifigẽtes ſibimetipſis filiũ dei/⁊ oſtẽtui hñtes. Paſtores iſaac ſũt illi qui ſibi ⁊ alijs pparant cibũ vite: De q Job.iiij.e. Me' cibus eſt/vt faciã voluntatẽ patris mei. Inter hos ⁊ illos paſtores
※ ſemp eſt iurgiũ.

loco in berſabee: vbi appa-
ruit ei dñs in ipſa nocte di-
cens: Ego ſum deus abraã
p̃ris tui: Noli metuere: quia
tecum ſum: Benedicã tibi ⁊
a multiplicabo ſemẽ tuũ ꝓpter
b ſeruũ meũ abraã. Itaq; edi-
ficauit ibi altare: et inuocato
c nomine dñi/ extendit taber-
naculũ: p̃cepitq; ſeruis ſuis
vt foderẽt puteũ. Ad quem
locũ cũ veniſſent de geraris
d abimelech et ochoçat amic⁹
illi⁹ et phicol dux militũ: lo-
e cut⁹ ẽ eis iſaac: Quid veni-
ſtis ad me hoiem quẽ odiſtis
⁊ expuliſtis a vobis? Qui re-
f ſponderũt: Vidim⁹ tecũ eſſe
dñm: et idcirco nũc diximus:
Sit iuramentũ inter nos: et
ineamus fedus vt nõ facias
nobis quicq; mali/ ſicut et nos
nihil tuoꝝ attigim⁹: nec feci-
mus qđ te lederet: ſed cũ pa-
ce dimiſim⁹ auctũ bñdictiõe
g dñi. Fecit ergo eis cõuiuiũ:
h ⁊ poſt cibũ ⁊ potũ ſurgentes
i mane iurauerũt ſibi mutuo:
k dimiſitq; eos iſaac pacifice i
l locũ ſuũ. Ecce autẽ venerũt
m in ipſo die ſerui iſaac: annũ-
ciantes ei de puteo quẽ fode
rant/ atq; dicentes: Inueni-
n mus aquã. Vñ appellauit
eum abũdantiã: ⁊ nomẽ vr-
o bi impoſitũ eſt berſabee vſq;
in p̃ſentẽ diẽ. Eſau vero qua-
dragenarius duxit vxores:
iudith filiam beeri ethei: et
baſemath filiã helõ eiuſdem
loci: que ambe offenderant
animũ iſaac ⁊ rebecce.

G a Multiplicabo. Multiplicatio ſeminis/ eſt multiplicatio bonarũ cogitationũ/ ⁊ bonoꝝ deſiderioꝝ: q̃ quãto q̃s magis ſeruit deo: tanto ampli⁹ multiplicant̃. Eccl.xxiiij.c. Qui edũt me ⁊c. Greg⁹. Sãcta deſideria dilatiõe creſcũt: ſi aũt dilatiõe deficiũt/ deſideria ſctã nõ fuerũt: nec de⁹ vere ſine ꝓximo: nec ꝓximus ſine deo vere diligit̃. b Itaq; edificauit ibi altare. Altare edificat dño: q̃ chriſti vitã iugit̃ meditat̃. c Extẽdit tabernaculũ. Tabernaculi extẽſio/ ẽ carnis mortificatio. Eſa.liiij.a. Dilata locũ tentorij tui: ⁊ pelles tabernaculoꝝ tuoꝝ extẽde. d Abimelech ⁊ ochoçat ⁊c. In hebreo ſermone: amicorũ ei⁹ collegiũ. Per iſtos tres ſignificat̃ iſaũſt⁹ ꝰnari⁹ pctõꝝ.i. ſupbia/ auaricia/ luxuria.

F

Gẽ.21.c. Judic.11.a. Joh.ij.c. Omne qđ ẽ i mũdo/ ꝯcupiſcẽtia carnis eſt ⁊c. Abimelech interp̃tat̃/ p̃r me⁹ rex: Et p̃r diabol⁹ ẽ. Joh.viij.f. Vos ex patre diabolo eſtis. Et rex: Job.xlj.d. Ipſe ẽ rex ſup oẽs filios ſupbie. Ochoçat interp̃tatur tenẽs: Ecce auaricia tenax. Eccl.v.b. Auar⁹ nõ implebit̃ pecunia. Phicol interp̃tat̃/ os omniũ: Ecce luxuria/ q̃ ab ore.i. gula ꝓuenit. Hiere.ij.d. Filij mẽpheos ⁊ thaneos cõſtuprauerũt te vſq; ad verticẽ. Mẽphis: ex ore.i. luxuria. Prouerb.xxx.c. Tria ſũt inſatiabilia/ ⁊ quartũ qđ nũq; dicit ſufficit. Infern⁹/ et os vulue/ et terra q̃ nõ ſatiat̃ aqua: ignis vero nunq; dicit ſufficit. e Quid veniſtis. Prius obiurgat dñs penitẽtes: ⁊ poſtea blãde recipit. Luc.xv.d. Pat̃ oſculat̃ filiũ reuertentẽ. n Vñ appellauit eũ abũdantiã. Dñs ad ſe cõuerſos abũdantes reputat ⁊ fructificantes. Joh.xv.a. Omnẽ palmitẽ q̃ fert fructũ/ purgabit eum vt fructũ plus afferat. o Berſabee. Nota i modico ſtridulo vocl̃ differt hoc nomẽ

Gẽ.21.d. ab illo qđ olĩ iponit abraã. Sabee p ſchin hebreũ/ ſeptẽ ſignificat/ vel iuramẽtũ: ⁊ aſpi⁹ ſtridet. Scriptũ vero p ſigna grecũ/ qđ ẽ ſamech hebreoꝝ/ ſatietatẽ ſonat: ⁊ ſonat molli⁹.

Myſtice ⁂ ſemp ẽ iurgiũ. Dicũt paſtores iſaac: Curã carnis ne feceritis i deſiderijs: Ro.xiij.d. Et Prouerb.xxix.c. Qui delicate nutrit a pueritia ſeruũ ſuũ: poſtea ſentiet eũ cõtumacẽ. Ecõuerſo dicũt paſtores gerare: Nemo carnẽ ſuam odio habuit: Eph.v.f. Et illud Hiero. Mihi ꝯ abſtinẽtiã faciũt/ q̃ vinũ nõ ꝓ ebrietate: ſed tñ ꝓ corpis nc̃citate/ vl̃ ſanitate ſuſcipiũt. Et ſic dic̃ Greg⁹: qđ ob carnis voluptatẽ faciũt/ ad nc̃citatis referũt actiões: ⁊ ſub infirmitatis velamine/ vitiũ voluptatis excuſant: ⁊ ſi q̃n iocũditas voluptatis irrepſerit/ gaudet infelix aĩa vt ſub oſtẽtu ſalutis obumbret negociũ voluptatis. Tres putei q̃s fodit iſaac/ ſunt lex moſaica/ lex euãgelica/ ius canonicũ ⁊ lex iuſtiniana. Prim⁹ appellat̃ calũnia: q2 legi moſaice multiplicit̃ calũniãt̃ heretici: dicẽtes eã eẽ a diabolo/ nõ a deo. Et inde ẽ Matth.iiij.a.et.b.q̃ nõ repulit diabolũ/ niſi p auc̃tatẽ veteris teſtamẽti. Secũd⁹ vocat̃ inimicitie: q2 q̃ illũ vult fodere: cõtrahit inimicitias/ ꝯ diabolũ/ ⁊ ꝯ mũdũ. Matth.v.d. Eſto ꝯſentiẽs aduerſario tuo cito dũ es i via cũ eo. Terti⁹ dr̃ latitudo: q2 hodie ſatis dilatata eſt lex ciuilis: ⁊ ius canonicũ. Itẽ tres putei/ tres ſtat⁹ eccl̃ie: incipiẽtiũ/ ꝓficientiũ/ ⁊ pfectorũ. Primũ fodit: q̃ vomere ꝯtritiõis duriciã cordis ſui eruderat. Hoc fit in exitu de egypto: ⁊ ideo talis adhuc retinet in ſe m̃ltas reliq̃as egypti: ꝓpt̃ q̃s diabol⁹ m̃ltas calũnias mouet: Vñ ⁊ pute⁹ iſte calũnie nũcupat̃. Opa eñ neophytoꝝ nõ ſũt vſq;q̃q; pura. Leuit.xix.e. Poma q̃ germinãt/ imũda erũt vob.i. p̃ma opa. Eſa.lxiiij.c. Oẽs iuſticie nr̃e q̃ſi pann⁹ menſtruate. Scdm puteũ fodit q̃ manu bone opatiõis a ſe ois ocij torporẽ expellit. Eccl.ix.c. Qđcũq; p̃t facere man⁹ tua inſtant̃ opare: q2 nec op⁹/ nec rõ/ nec ſcia/ nec ſapia erũt apđ iferos q̃ tu ꝓperas. Bern. Nõ eſt vir⁹ niſi creſcat anim⁹ i ipſa difficltate. Tertiũ fodit q̃ a ſe tpalia abijcẽ ꝓ ꝯtẽptũ ꝓpt̃ chriſtũ. Phil.iij.b. Oia detrimẽtũ feci/ ⁊ arbitror vt ſtercora vt chriſtũ lucrifaciã. In p̃ puteo ẽ aq̃ cõtritiõis: i ſecũdo eſt aq̃ cõpunctiõis: in tertio ẽ aq̃ deuotiõis: in q̃ ꝯtẽtio nulla ẽ: nl̃la difficultas/ imo ſerenitas cõſcie. Job.v.d. Beſtie t̃re erũt pacifice tibi. In p̃ma foſſiõe diabol⁹ expellit̃ ⁊ vincit̃: i ſecũda caro ſubijcit̃ et deijcit̃: in tertia mũd⁹: ⁊ ita omne bellũ ſopitũ ẽ: ⁊ iã pax i carne: ⁊ pax i mẽte: pax i mũdo. f Vidim⁹ tecũ eẽ dñm ⁊c. Sit iuramẽtũ int̃ nos.

22.q.1.c. mouet

G

Bonoꝝ ꝯfederatio ẽ q̃rẽda/ nõ maloꝝ. Deut.vij.a. Cũ gẽtib⁹ nõ inib fed⁹: nec miſereberiſ eaꝝ: nec ſociab cũ eis ꝯiugia. Et ide.ij Paral.xx.g. reprehẽdit̃ ioſaphat: q̃ tñ bon⁹ fuit: d ꝯfederatiõe cũ rege iſrl̃: Q2 iq̃t habuiſti fed⁹ cũ ochoçia/ pcuſſit dñs opa tua. Ochoçias iterp̃tat̃ retinẽs dñiũ: ⁊ ſiḡt mũdũ/ q̃ nitit̃ retinere illos/ q̃ a ſe ad chriſtũ fugiũt. Vñ.j.xxxj.c. Labã pſeq̃t̃ iacob fugiẽtẽ. Cũ ochoçia igit̃ fed⁹ fac: q̃ mũdi amicitiã q̃rit. Ro.xij.a. Nolite ꝯformari huic ſeclo nequã. Gal.j.b. Si adhuc hoib⁹ placerẽ ſeru⁹ dei nõ eẽ3. g Fec̃ g̃ eis cõuiuiũ. Iſaac ſibi ꝯfederari volẽtib⁹ fac ꝯuiuiũ: ⁊ chriſt⁹ ad ſe reuertẽtib⁹ fac ꝯuiuiũ. j. Paral.xij.g. Venert̃ m̃lti ad dauid ad manẽdũ cũ eo/ vt facerẽt eũ regẽ: ⁊ mãſerũt trib⁹ dieb⁹ comedẽtes ⁊ bibẽtes cũ illo.ſ. cibos et potũ. De q̃ dic̃ Pſ. Cibab nos pane lachrymaꝝ ⁊c. Tres dies/ ſũt ꝯtritio/ cõfeſſio/ ſatiſfactio: de q̃b⁹ Exo.iij.f. Ibim⁹ viã triũ dieꝝ/ vt ſacrificemus domino. Luc.xv.e. Adducite vitulum ſaginatũ et occidite/ ⁊ mãducem⁹ ⁊ epulemur: q2 fili⁹ me⁹ mortu⁹ fuerat/ ⁊ reuixit/ pierat ⁊ inuẽt⁹ ẽ. h Et poſt cibũ. Poſt cibũ iurãt.i. ꝯuerſ⁹ ꝓmittit ⁊ ꝓponit ſe pſeueraturũ. Et dñs iurat: Ezech.xviij.g. Nolo mortẽ ⁊c. Et recte poſt cibũ ⁊ potũ fit iuramẽtũ. j. Eſdre.x.a. Si p̃nia ẽ in iſrl̃.i. refecti eſtl̃ pane lachrymarũ/ ꝑcutiam⁹ fed⁹ cũ dño. i Mane: ſobrietatis ⁊ g̃re init̃ hmõi iuramẽtũ. Pſ. Mane aſtabo ⁊c. Eſa.xxvj.b. Aia mea deſiderauit te i nocte: ſ3 ⁊ ſpũ meo i p̃cordijs meis/ de mane vigilabo ad te. Tale ꝓpoſitũ ſtabile ẽ/ qđ fit i mane ſobrietatis. S3 q̃dã in mẽſa/ vel poſt cenã iux̃ ignẽ/ q̃n ſũt ebrij ꝓponũt m̃lta/ ⁊ intrãt religionẽ: ⁊ faciũt põtes ⁊ eccl̃ias ꝯſtruũt i cogitatu ſuo. S3 hmõi ꝓpoſitũ ſtabile nõ ẽ. Hiere.v.a. Q2 ſi etiã viuit dñs iurauerint: ⁊ hoc falſo iurabũt. Job.xiij.b. Ipſe vos arguet: q̃m faciẽ ei⁹ i abſcõdito accipitl̃. Ibi Greg⁹. In abſcõdito faciẽ accipit/ q̃ nõ igruẽte tẽptatiõe g̃rũ ſe exhibet: ſ3 tẽptatiõe veniẽte nõ r̃ſiſtit. k Dimiſitq; eos pacifice. Hoc ẽ qđ dr̃ Joh.xiiij.d. Pacẽ r̃linq̃ vob ⁊c. Luc.ij.e. Nũc dimittiſ ſeruũ tuũ dñe ⁊c. i pace. l In locũ ſuũ.i. i t̃rã m̃rẽ3 oĩm: vl̃ i padiſũ q̃ bonis par⁹ ẽ ab origine mũdi. Mat.xxv.c. Venite bñdicti ⁊c. m Venert̃ i ipſo die. Mar.vj.d. Et ꝯuenientes apl̃i ad ieſũ r̃nũciauert̃ ei oĩa q̃ egerãt ⁊ docuerãt.

Pſ.79.

Pſ.5.

Senuit aũt iſaac rc. ¶Expo. Ca. XXVII.
a c ¶Vocauitq; rc. ad accipiendã legẽ. d ¶Maiorẽ.i.ꝑlm ꝑozẽ. g ¶Et ignorẽ. Seneca. Juuenes mortẽ habẽt a tergo: r ſenes añ oculos. Job.xxxij.d. Neſcio q̃diu ſubſiſtã. Grego⁹. Alr ad venãdũ mittit/ vt bñdicat: alr ꝑ ſuppoſitionẽ matris a p̃re bñdicat. Quis puulor in facto iſtor
A nõ iuxta ſacrę lectiõis hiſtoriã paſcit: Vide/ ri aũt põt: q2 iacob p̃/ ri aũt põt: q2 iacob p̃mogeniti bñdictionẽ nõ ꝑ fraudẽ ſurripuit: ſ; debitã accepit/ quã a fratre cõpauit. Alle/ gorice ꝟo iſaac maio/ ris filij venatiõe veſci cupit: q2 oĩpotẽs de⁹ iudeor bona opatiõe paſci voluit. Sed illo tardãte/ minorem rebecca ſuppoſuit: q2 dũ iudaic⁹ ꝑplus bona opa foris q̃rit: gentilẽ mat grã introdu xit: vt omĩpotẽti p̃ri cibũ boni opis offerret: r bñdictionẽ ma/ ioris acciperet. Cibũ ex domeſticis aĩalibus p̃buit: q2 gentilis ꝑplus de exteriorib⁹ ſacrificijs placere nõ q̃rens/ dicit: Jn me
Ps.55. ſũt deus vota tua/ q̃ reddã laudatiões tibi. Jacob/ man⁹/ bra/ chia r collũ hedinis pellib⁹ texit: q2 hed⁹ ſolet ꝓ pctõ offerri: et gentilis ꝑplſ dũ ſe peccatorẽ cõfiteri nõ erubeſcit: carnis in ſe pctã mactauit. Veſtimentis maioris induit: q2 ſacrę ſcp̃tu/ rę p̃ceptis/ q̃ maiori ꝑplo data ſunt/ in bona opatiõe/ veſtit: et eis minor in domo vtit: quę maior foras exiẽs/ reliquit intus.
r ¶Qd cum audiſſet rebecca: id eſt ſpũſſancti p̃ſcientia.
☞ Dixit filio ſuo

Capitulũ XXVII.

a Senuit aũt iſaac: et ca/
b ligauerũt oculi eius: r
c videre nõ poterat: vo
d cauitq; eſau filiũ ſuũ maiorẽ/
e r dixit ei: Fili mi. Qui rẽſpõ
f dit: Aſſum. Cui pat: Vidẽs
g inquit q ſenuerim: et ignõ/
h rem diem mortis meę: Sũ/
i me arma tua: pharetram: et
k l arcum: r egredere foras. Cũ
m q; venatu aliquid apphen/
n deris: fac mihi inde pulmen/
o p tũ ſicut velle me noſti/ r affer
vt comedã: et benedicat tibi
q anima mea anteq; moriar.
r Qd cum audiſſet rebecca/ r
ille abijſſet i agr/ vt iuſſionẽ

Mystice Myſtice. a ¶Senuit iſaac rc. Jſaac/ de⁹: Eſau p̃moge nit⁹/ iudac⁹ ꝑplſ: p̃mus in cultu dei. Agricola.i. terrenis inhiãs. Venator.i.i fũdẽdo ſanguinẽ.i.i malo delectãs. Jacob: gẽti/ lis ꝑplſ/ vltro ꝯuerſ⁹. Simplex.i.i ſimplicitate vitę ambulãs. Domi manẽs/ interiorib⁹ intẽdens. Senect⁹ iſaac/ cõſũmatio ſeculi: Oculi caligãtes/ fidei extinctio i mũdo r religioſis: q2 i fine pauci credẽt. Luc.xviij.b. Fili⁹ hois veniẽs/ putas inue niet fidẽ ſup terrã: c ¶Vocauitq; eſau.i. p̃mo dedit legem dñs iudaico ꝑplo/ quẽ dilexit: dilectiõe quidẽ p̃ſentis exhibiti/ onis. e ¶Rñdit: Aſſũ. Hoc eſt qd legit Exo.xix.b. Quę/ cũq; dixerit nob/ faciem⁹ r audiem⁹. h ¶Sume arma: ob/ ſeruantiã mandator. i ¶Pharetrã: memoriã. k ¶Arcũ: ſacrã ſcripturã. l ¶Et egredere.i.i exteriorib⁹ ritib⁹ legalib⁹ exercere. m ¶Cũq; venatu aliqd apphẽderis.i. cũ ali/ quẽ ꝓſelytũ fecerĩ. n ¶Fac mihi inde pulmẽtũ.i. iſtrue i lege. o ¶Sic velle me noſti.ſ. ſpũalẽ itelligẽtiã ei apĩ. Hoc nũq; fecert iudei: Adhuc forĩ ſtãt q̃rẽtes ieſum.i. ſalutẽ: i lra. Matth.xxiij.b. Vę vob ſcribę r phariſei hypocritę: q circũi/ tis mare r aridã: vt faciatis vnũ ꝓſelytũ: r cũ fuerit fact⁹/ faci tis illũ filiũ gehẽnę duplo q̃ vos: Hoc ẽ/ q venationẽ captã nõ parãt/ ſic vellet dñs. q ¶Anteq; moriar.i. añq; deficiat ois r̃ligio. r ¶Qd cũ audiſſet rebecca.i. grã vl dei p̃ſcia/ voluit vt ꝑplſ gẽtilis ſibi p̃riperet bñdictionẽ: r p̃cipit iacob/ vt afferat duos hedos/ fidẽ r confeſſionẽ: q2 vtrũq; neceſſariũ. Ro.x.b. Corde credit rc. Quib⁹ cib⁹ delicatiſſim⁹ dño p̃parat/ lic; õ mr̃e ſerida.i.õ pctõ p̃terito. Nec valet cib⁹/ niſi rebecca p̃paret.i. grã: q2 ſine fide ĩpoſſibile ẽ placere deo: Heb.xj.a. Aug⁹. Gratia p̃uenit/ vt velim⁹: ſubſequit/ ne fruſtra velim⁹.
☞ Noſti q eſau frater

Moraliter Moraliter: a ¶Senuit iſaac rc. Jſaac de⁹ ſeu chriſt⁹: Eſau p̃mogenit⁹/ maiores p̃lati.ſ. Jacob/ ſimplices: Rebecca
Math.24.b. gratia. Seneſcit iſaac: quando refrigeſcit charitas in nobis. iij. Regĩ.j.a. Senuerat rex dauid. Et certe in multis apertũ eſt ſeniũ iſaac.i. chriſti: r vtinã nõ moriat i eis iſaac. b ¶Et caligauerũt oculi.i. p̃lati et p̃dicatores defecerũt/ ꝑ q̃s videt eccĩa dñi voluntatẽ. Eſa.xxix.d. Claudet dñs oculos vr̃os/ ꝓphas r p̃ncipes vr̃os: q videt viſiões/ opiet: r erit vob viſio ſic ꝟba libri ſignati. c ¶Vocauitq; eſau rc.i. chriſt⁹ p̃la/ tũ mittit venari pctõres. d ¶Filiũ ſuũ maiorẽ: q2 p̃latis maior debet honor r reuerẽtia.j. Timoth.v.c. Qui bñ p̃ſũt duplici honore digni ſũt. f ¶Vides q ſenueri. Senect⁹ eñi iſaac.i. dfect⁹ charitatĩ/ r ceterar ꝟtutũ/ mltũ deberẽt mouere oẽs ad p̃dicãdũ ꝟbũ dei. Verbũ eñi dei ignis ẽ r calefac ifri/ gidatos. Hiere.xxiij. f. Nũqd nõ ꝟba mea ſũt q̃ſi ignis ardẽs/ dic dñs: r q̃ſi malle⁹ cõte/ rẽſ petrã: Reuera ſic. S; dic auctas: Qui nõ ardet/ nõ incendit. Et man⁹ moyſi.i. p̃la/ tor r p̃dicator q̃ues: nec pñt malleũ eleua/ re.i. ꝟbũ ope adĩplere vt ſic ꝯtererẽt dura cor da pctõr. Hoc ẽ qd le git Exo.xvij.c. q hur r aarõ ſuſtẽtãtib⁹ man⁹ moyſi/ vicebat amalech. Amalech int/ p̃tat lingẽs ſãguinẽ.i. diabol⁹. Hur iterp̃tat ignis. Aarõ mõ/ tan⁹. Et ſi p̃dicator hr̃et ignẽ charitatĩ i corde: r fortitudinẽ i ope: reuera diabol⁹ viceret. g ¶Et ignorẽ diẽ. Chriſt⁹ mo/ rit i nob/ qñ defic fideſ: ꝟ dũ viuit fideſ/ viuit chriſt⁹. Fideſ ꝟo ꝑ charitatẽ viuit: ſic dic Berñ. Et ſic vita ex motu cognoſcit: ſic vita fidei ex opib⁹ charitatĩ. Jaco.ij.d. Sic corp⁹ ſine ſpũ mor tuũ ẽ: ita fides ſine opib⁹ mortua ẽ. Qd eñi viuit/ neceſſe ẽ mo ueri aliq genere motus. h ¶Sume arma. Tria dicit/ arma/ pharetra/ arc⁹: q̃ ſũt nccĩa p̃dicatori ad capiẽdũ feraſ.i. pctõreſ. Arma ſũt ꝟtuteſ r bona opa. Eph.vj.b. Jnduite vos armatu/ rã dei/ vt poſſitis ſtare rc.ſ. loricã iuſticię/ ſcutũ fidei/ galeã ſa/ lutis.i. ſpei: calciamẽtũ/ ꝣelũ.ſ. r ſciaz: r gladiũ ſpũs/ qd ẽ ꝟbũ dei. Pharetra vbi ſagittę ꝯtinẽt: memoria pctõr/ bñficior/ cõ minationũ/ ꝓmiſſionũ: q̃ oĩa dz p̃dicator auditorib⁹ memo/ rare. Arc⁹ intent⁹/ affect⁹ bon⁹ eſt: q valde neceſſari⁹ ẽ: nã ſine affectu ꝟbũ iſipidũ ẽ. De his duob⁹ Threñ.iij.b. Tetẽdit ar/ cũ ſuũ/ r poſuit me q̃ſi ſignũ ad ſagittã/ miſit in renib⁹ meis fi/ lias pharetrę ſuę. Predicator debz eẽ ſignũ ad ſagittã: qd nõ mouet ſe ꝓpt ſagittas: ita r ipſe ſtabilis dz eẽ/ nec moueri dz a loco/ nec ꝓpt ꝟba/ nec ꝓpt ꝟbera. j. Regĩ.xvij.e. legit q dauid ꝯ goliã aſſũpſit q̃nq; lapides õ torrẽte/ r fundã i manu/ r perã in q erãt lapides. Funda r arc⁹/ idẽ/ pharetra et pera: lapides et arma. Tñ dicit Berñ. q q̃nq; lapides/ ſũt q̃nq; ꝟba i ſacra ſcp̃tura.ſ. ꝟbũ cõminatiõis/ ꝓmiſſiõis/ dilectiõis/ munitiõis/ orõnis: r vnũqdq; hor ſuffic ꝯ hoſtẽ. Vl q̃nq; lapideſ/ ſũt q̃nq; documẽta/ q̃ dz ſcire r docere ois p̃dicator. Primo qd credẽ/ dũ.ſ.xij. articulos fidei. Scdo qd agendũ.ſ. decẽ mãdata r cõ ſilia. Tertio qd fugiẽdũ.ſ. ſeptẽ pctã mortalia. Quarto qd ti/ mẽdũ.ſ. pęnas inferni. Quinto qd appetẽdũ.ſ. gaudia p̃adiſi. Hec ſũt illa q̃nq; ꝟba: õ qb⁹.j. Corĩ.xiiij.d. Malo q̃nq; ꝟba ſenſu meo loq vt alios inſtruã/ q̃ decẽ milia ꝟbor ligua. Qui ſine his trib⁹ generib⁹ armor egredit ad p̃dicandũ: ſępe occi/ det a golia. l ¶Et egredere rc. Hic torpor r ignauia p̃dica tor ſuggillat. Ezech.iij.f. Egredere i campũ/ r ibi loqr tecũ. Egredi i campũ/ eſt ꝓxior nccĩtatib⁹ ſubuenire. Cantĩ.vij.d. Egrediamur i agr/ cõmoremur i villis: mane ſurgam⁹ ad vi/ neã. m ¶Cũq; venatu aliqd appre.rc.i. cũ aliqſ ab errore ſuo ad chriſtũ cõuerteris: eos i ſeruitio dñi iformare ſtudeto. Qd nõ faciũt mercẽnarij/ neq; hypocritę: q ſępe pctõreſ ꝟbo p̃dicatiõis ꝯuertũt: ſ; eos poſtmodũ in dñi ſeruitio nõ infor/ mãt. Jn h ſiles ſtruthioni: de q Job.xxxix.b. Pẽna ſtruthi/ onis ſilis ẽ pẽnis herodij r accipitrĩ: qñ derelinq̃t oua ſua i tra: tu forſitã in puluere calefacies ea: obliuiſcit q pes ꝯculcet ea/ aut beſtia agri cõterat. Matth.xxiiij.d. Quis putas ẽ fidelis ſeru⁹ r prudẽs. Berñ. Fidelis q diligit: prudẽs q itelligit dñi volũtatẽ. p ¶Et affer: nõ dicit mitte. Et ẽ ꝯ q̃ſdã: q ſp ꝑ alios ſeruiũt domino: ſ; nunq; vel raro pſonaliter: cũ dictũ eſt eis: Joh.xv.c. Ego elegi vos/ r poſui vos/ vt eatis r fructũ affe/ ratis rc. q ¶Anq; moriar. Morit chriſt⁹: qñ bon⁹ p̃lat⁹ mo ritur. Eccleſiaſtica hiſtoria: Vado romam iterum crucifigi. 86.diſ.c.eſau
✱ Nũc g fili rc.

a patrẽ expleret: dixit filiõ ſuo
iacob: Audiui patrẽ tuũ loquẽtem cum eſau fratre tuo: ⁊ dicentem ei: Affer mihi de venatiõe tua: et fac cibos vt comedã: ⁊ bñdicã tibi corã
b dño anteꝗ̃ moriar. Nũc ergo fili mi/ acquieſce conſilijs meiſ: ⁊ ꝑgens ad gregẽ/ affer mihi duos hedos optimos:
c vt faciam ex eis eſcas patri tuo: quibus libẽter veſcitur: Quas cũ intuleris ⁊ comederit: bñdicat tibi priuſ q̃ moriat. Cui ille reſpõdit: Noſti
d ꝙ eſau frater meus homo piloſus ſit/ et ego lenis. Si attrectauerit me pater meus et
e ſenſerit: timẽo ne putet me ſibi voluiſſe illudere: ⁊ inducat ſuꝑ me maledictionẽ pro benedictiõe. Ad quẽ mater:
f In mẽ ſit ait iſta maledictio fili mi: tñ audi vocẽ meã: et ꝑge/ affer que dixi. Abijt et
g attulit/ deditq̃ matri. Parauit illa cibos ſicut nouerat
h velle patrem illius: et veſtibus eſau valde bonis: quas
i apud ſe habebat domi/ induit eum: pelliculaſq̃ hedo-
k rum circũdedit manibus/ et
l colli nuda ꝓtexit. Deditq̃ pulmentũ: et panes q̃s coxerat/ tradidit. Quibus illatis
m dixit: Pater mi. At ille re-
n ſpõdit: Audio. Quis es tu
o fili mi: Dixitq̃ iacob: Ego ſum eſau primogenitus tu-
p us. Feci ſicut precepiſti mi-

Ge.25.c. Ro.9.c. a Dixit filio ſuo iacob: q2 audierat anteꝗ̃ pareret/ maior ſeruiet minori. f In me ſit ait iſta ⁊c̃. q.d. ego dabo tale conſiliũ: ꝙ nõ eſt timendũ tibi: q2 non poteris defacili depꝛehendi. h Et veſtibꝰ eſau. Hieroꝰ. Et i h̃ loco tradũt hebrei/ ꝑmogenitos functos officio ſacerdotũ/ et habuiſſe veſtimentũ ſacerdotale: q̃ induti victimas offerebãt/ anteꝗ̃ aaron eligeret in ſacerdotiũ. i Domi. Veſtes primogeniture remãebãt domi: neq̃ eis vtebãt niſi certis tꝑibꝰ: et tũc rebecca hẽbat eas penes ſe. k Manibꝰ: vt ſilitudinẽ fratr̃ exꝑmerent: in alijs ſiles erãt quaſi gemelli. o Ego ſum. Sed nõ ne mẽtitus eſt iacob: Nõ: quia trãſſũptiue vſus eſt h̃ nomie eſau. Sic dixit dñs de iohe Matth.xj.b. Et ſi vultis ſcire/ ipſe ẽ helias. Et ꝓbẽ

Myſtice d Noſti ꝙ eſau frater meꝰ hõ piloſus ſit ⁊ ego lenis.i. populꝰ iudaicꝰ multiplici trãſgreſſiõe reus eſt/ et gentilis nõ: q2 legẽ nõ ſceꝑat. Itẽ legit h̃ ð chriſto: ſic. Per iacob/ chriſtꝰ: ꝑ rebeccã/ grã. Dicit ergo rebecca/ iacob.i. grã/ chriſto/ vt eat ad gregẽ ⁊ afferat duos hedos optimos.i. cõuerſos ð vtroq̃ ꝑplo. Chriſtꝰ aũt ad gregẽ iuit/ qñ carnẽ aſſũpſit. Et bñ ꝯgruit ꝙ pelliculas hedoꝝ circũdedit collo et manibꝰ iacob: q2 chriſtꝰ ex grã ſua/ carne indutꝰ ẽ ſilĩ peccatrici: Ro.viij.a. h Et veſtibꝰ eſau ⁊c̃. Iacob veſtibꝰ eſau: chriſtꝰ ẽ natura hũana indutꝰ. Itẽ iacob veſtibꝰ eſau idutꝰ: gẽtilis ꝑplꝰ i moralibꝰ leg̃ iſtructꝰ. Nã eſau.i. iudaicꝰ ꝑplꝰ/ duplices veſtes habuit.i. cerimonias ⁊ moralia. Vnã veſtẽ ſꝑ ſecũ ferebat.ſ. cerimonias/ ⁊ adhuc fert: q2 ſꝑ cortici lr̃e iſiſtit. Alterã veſtẽ.ſ. moralia/ domi reliquẽſ: qbꝰ rebecca.i. grã vl̃ eccl̃ia ornauit gẽtilẽ ꝑplm̃ cõuerſũ. l Deditq̃ ⁊c̃. Rebecca dat pulmẽtũ ⁊ panes iacob.i. grã vel eccl̃ia dedit gẽtili ꝑplõ ꝯuerſo oꝑa penitẽtie/ q̃ ꝑ panes deſignãt: et intelligentiã verbi dei/ q̃ ꝑ pulmẽtũ deſignat. Et h̃ eſt qð legit iij. Reg̃.xvij.a. Ibi p̃cepi coruiſ vt paſcãt te: ⁊ deferebãt corui mane carnes ⁊ panẽ/ ⁊ ſilr̃ veſpi: ⁊ helias comedebat. Idẽ ſignificat ꝑ heliã ibi: ⁊ ꝑ iſaac hic.ſ. deꝰ. Idẽ ꝑ coruos/ ⁊ ꝑ iacob.ſ. gẽtilis ꝑplꝰ/ niger i peccat̃. Idẽ ergo ẽ deũ p̃cipe coruiſ/ vt deferãt cibos helie: ⁊ rebeccã dare pulmẽtũ ⁊ panes iacob/ vt

Aliter deferat iſaac. Alit ab iſto loco: Deditq̃ pulmẽtũ. Iacob chriſtus/ q̃ prĩ ſuo panẽ ⁊ pulmẽtũ dedit. Panis ẽ ꝯgregatio fideliũ/ igne tribulatiõis ⁊ charitat̃ excoctus: q̃s obtulit chriſtus patri iã in pte: ſꝫ tandẽ totalit q̃ſi hoſtiã acceptã ⁊ bñ placẽtẽ. Ro.xij.a. Obſecro vos frẽs ꝑ miſcðiã dei/ vt exhibeatis corpa vr̃a hoſtiã viuẽtẽ/ ſanctã/ deo placẽtẽ. n Quis es tu fili mi: Hoc eſt qð prĩ i paſſiõe/ q̃ſi diſſimulauit nõ agnoſcere filiũ. Vñ in Pſ. Deꝰ deꝰ meꝰ reſpice i me ⁊c̃. o Ego ſũ eſau ꝑmogenitꝰ tuꝰ.i. rubeꝰ. Chriſtꝰ eñ fuit rubeꝰ ſanguie paſſionis. Eſa.lxiij.a. Quis eſt iſte q̃ venit de edom: ⁊c̃. p Feci ſic. Phil̃.ij.a. Hũiliauit ſemetipſũ/ factꝰ obediens ⁊c̃. Pſ.21.

Surge. Vox

b Nũc ergo fili ⁊c̃. Rebecca.i. grã/ cõſulit iacob.i. cuilibet ſimplici/ vt ꝑgat ad gregẽ. Pergere ad gregẽ/ eſt exẽpla ſctõꝝ conſiderare: ⁊ ibi duos hedos accipe.i. pctõꝝ exprobrationẽ: optimos: nullꝰ eñ cibꝰ magis ſaporatꝰ ẽ deo: q̃ cõuerſus iuuenis ad penitẽtiã. Mich.vij.a. Precoq̃s ficus deſiderauit aĩa mea. c Vt faciã. Grã facit cibũ dño/ q̃ libẽter veſcit: q2

optima ⁊ placẽs deo pctõꝝ recordatio ad exprobrationẽ: ſed peſſima ad delectationẽ. Hiere.iij.a. Leua ocl̃os tuos i directũ: ⁊ vide vbi nũc ꝓſtrata ſis. q.d. ꝯſidera ſordes pctõꝝ/ qbꝰ inuolutꝰ es. Et ꝑ h̃ ꝙ dicit: in directũ/ notat recta intẽtio recordãtis/ q̃ debet eẽ ad dolendũ/ nõ ad delectandũ. ij. Reg̃. xiiij.f. legit ꝙ abſalõ põderabat capillos ſuos põdere publico.i. eſtimabat peccata ſua ſꝫm publicũ iudicium hoim: qui nõ attẽdũt peccati dãnũ: ſꝫ tm̃ p̃ſentẽ pcti delectationẽ. Doloſũ ẽ pondꝰ: Deberet eñ deꝰ poni i vna lãce/ ⁊ pcti delectatio i alia: ⁊ ſine dubio p̃põderaret deꝰ. Sꝫ ponderator doloſũ fac. Oſee.xij.b. Chanaã i mãu eiꝰ ſtathera doloſa. Amos.viij.b. Augeamꝰ ſiclũ/ ſuppõnamꝰ ſtatheras doloſas. Mich.vj.c. Nũq̃d iuſtificabo ſtatherã impiã: ⁊ ſacculi põdera doloſa: d Noſti ꝙ eſau frat meꝰ hõ piloſꝰ ſit.i. fortiſ/ ſtrenuꝰ/ ꝟtuoſꝰ: ⁊ ego lenis.i. moll̃ ⁊ remiſſꝰ. 22.q.2.c.q̃rit

C

Et accipit hic pilus in bono: ſicut.ij. Reg̃.x.a. vbi nuncijs dauid raſa eſt dimidia barba. Boni ⁊ ſimplices/ q̃ per iacob deſignãt/ ſꝑ reputãt ſe tãta bñdictiõe vel dignitate indignos. Exo.iij.c. Quis ego ſum vt vadam ad pharaonẽ: ⁊ educã filios iſrael de egypto: Matth.viij.a. dicit centurio: Dñe nõ ſum dignꝰ vt intres ſub tectũ meũ. e Timeo ne. q.d. Si inuenerit me mollẽ ⁊ remiſſum/ maledictionẽ ꝓ bñdictiõe incurram. Matth.xxj.b. Maledixit ieſus arbori/ quã inuenit mollẽ folijs: ſꝫ ſine fructu: ⁊ ſtatim areſacta eſt. Eſa.xxij.e. dicit ad ſobnã p̃poſitũ templi: Quis tu hic/ aut q̃ſi q̃s hic: Et ſubdit: Ecce aſportari te faciã: ſicut aſportat gallus gallinatius. f In me ſit. Verba ſunt rebecce.i. eccleſie: et venit onus iſtud ſuꝑ ſpõſum eius.i. chriſtũ. Gal̃.iij.b. Chriſtꝰ nos redemit de maledicto legis/ factꝰ ꝓ nobis maledictũ. Scptũ eſt eñ Nũeri.xxx.b. Si ſponſa votũ fecerit: ⁊ ſpõſus nõ reclamauerit/ tenebit voto mlr̃ier. Vñ eccleſia tenebat: ⁊ chriſtꝰ ꝓ ſpõſa ſoluit. Eſa.xlvj.b. Ego feci/ ⁊ ego ferã. l Deditq̃ pulmentũ. Iacob penitẽs/ q̃ offert iſaac.i. chriſto panẽ lachrymaꝝ. Vñ Pſ. Fuerũt mihi lachryme mee panes die ac nocte. Pulmẽtũ ꝟo qð facit panẽ aridũ comeſtibilẽ/ eſt ſpes venie. Vñ hec duo ſimĩl debẽt offerri: labor penitẽtie: ⁊ ſpes venie. Iudas obtulit panem ſine pulmẽto. Matth.xxvij.b. Iudas penitẽtia ductꝰ/ retulit trigita argẽteos/ dicẽs: Peccaui tradẽs ſanguinẽ iuſtũ: ⁊ abiẽs/ laqueo ſe ſuſpẽdit. Multi etiã offerũt pulmẽtũ ſine pane/ abſq̃ dolore pnie/ pctõꝝ veniã p̃ſumẽtes: quibꝰ dr̃ Matth.iij.b. Facite dignos fructus pnie. m Pat mi. Hec ẽ ꝑma vox penitẽtis/ q̃rẽtis veniã. Luc̃.xv.d. Pr̃ peccaui i celũ ⁊ corã te: iã nõ ſũ dignꝰ ⁊c̃. n Quis es tu fili mi: Ecce benignitas ſaluatoris: Penitẽs dic̃: Nõ ſũ dignꝰ vocari filiꝰ tuꝰ: Et ipe filiũ noiat: Matth. ix.a. Confide fili/ remittunt tibi pctã tua. Hiere.iij.b. Saltẽ amodo voca me pr̃ meꝰ. o Ego ſum eſau.i. hiſpidꝰ ⁊ piloſus: q2 vt dr̃ Ro.viij.a. Chriſtꝰ de pctõ dãnauit pctm̃.i. ð carne ſilĩ peccatrici. Sic debet dicere q̃libet penitẽs: Ego ſũ hiſpidꝰ ⁊ piloſus/ peccat̃ plenꝰ: q2 ſi hõ agnoſcit pctm̃ ſuũ: et deꝰ ignoſcit. Eccl̃i.iiij.d. Nõ cõfundaris cõfiteri peccata tua. ij. Reg̃.xij.d. dixit dauid ad nathan: Peccaui domino. Dixitq̃ nathan ad dauid: Dñs quoq̃ tranſtulit peccatũ tuum. Pſ.41.

Surge/ ſede ⁊ co.

ꝭ f Et pꝛobē vtrū tu ſis filius. Nō volebat ꝓbare vtrū iacob eſſet eſau: Iſtud erat impoſſibile:ſed vtrū ille qui erat pꝛeſens/eſſet eſau. i Et nō cognouit eū. Pſ. Populꝰ
Pſ.17. quē nō cognoui ſeruiuit mihi. k Bn̄dicens ḡ.i.bn̄dicere volēs. o De roꝛe celi. Hippolytꝰ/d pluuia ꝑbi diuini:
Gregꝰ/de cōtempla/
tiōe dicit. p Abū/
dantiā.i. congrega/
tionē ꝑfectoꝝ. Gregoꝰ
dicit charitatis. q Et
vini ⁊ olei.i. feruoꝛ/
in noua ꝯuerſatiōe. s
Et adoꝛēt te/ genti/
les cōuerſi. t Eſto
dn̄s fratrū tuoꝝ
ꝛc. Judęoꝝ vel he/
bꝛęoꝝ:de quibꝰ:Filij
matris męę pugnaue/
rūt ꝯ me: Cant.j.b.
v Et incuruent:
adoꝛando. x Filij
matris tuę.i.plebis
iudaicę. y Qui ma/
ledixerit tibi ꝛc.
Hoc fecerunt q̄ dixe/
rūt:Demoniū habet:
Joh.viij.f. z Male/
B dictꝰ: eterna heredi/
Ar.†Offer tate ꝓuatus. a Et q̄
22.q.2.c. bn̄dixerit tibi.i.qui
querit cur. corde de oꝛe dixerit:
De diuīs.c. Bn̄dictꝰ q̄ venit i noīe
gaudemus dn̄i:Luc.xix.f. b Re
pleat:ꝑn̄tibꝰ ⁊ futuriſ.
ꝭ Stupoꝛe

a hi:Sūrge/ſede ⁊ comede de
b vēnatiōe mea/vt benedicat
mihi aīa tua. Rurſum iſaac
c ad filiū ſuū:Q̄uomō inq̄t tā
cito inuenire potuiſti fili mi:
d Qui rn̄dit:Uolūtas dei fuit
vt cito mihi occurreret quod
volebam. Dixitq̄ȝ iſaac:Ac
e cēde huc vt tangā te fili mi:⁊
f pꝛobē vtrum tu ſis filiꝰ meꝰ
eſau:an nō. Acceſſit ille ad
patrē:⁊ palpato eo/dixit iſa
g ac:Uōx quidē/vox iacob ē:
h ſꝫ manus/mānꝰ ſunt eſau. Et
i nō cōgnouit eū:q꜡ piloſę ma
nus ſilitudinē maioꝛis expſ
k ſerant. Bn̄dicēns ḡ illi ait:
Tu es filiꝰ meꝰ eſau? Rn̄dit:
Ego ſū. At ille:†Affer inq̄t
mihi cibos de venatiōe tua
fili mi/vt benedicat tibi aīa
mea. Quos cū oblatos co
mediſſet/obtulit ei etiā vinū.

Quo hauſto/dixit ad eum:
l Accede ad me et dā mihi
oſculū fili mi. Acceſſit/⁊ oſcu
latus eſt eū. Statimq̄ȝ vt ſen
ſit veſtimētoꝝ illiꝰ fragran
m tiam/benedicens/ait: Eccē
odoꝛ filij mei ſicut odoꝛ agri
n †pleni:cui bn̄dixit dn̄s:Dēt
o tibi deꝰ de rōꝛe celi:⁊ de pin
p guedine terrę abūndantiam
q r frumēti ēt vini†⁊ olei:⁊ ſeruī
s ant tibi populi:et adōꝛent te
t tribus. Eſtō dominꝰ fratrū
v tuoꝛum/et incūruent ante te
x y filij mātris tuę. Qūi male
z dixerit tibi/māledictus erit:
a et qūi benedixerit tibi/bn̄di
b c ctiōibus rēpleat. Uix iſaāc
ſermonē impleuerat:⁊ egreſ
ſo iacob foraſ:venit eſau co
ctoſq̄ȝ de venatione cibos
intulit patri/dicens: Surge
pater mi et comede de vena

opera ⁊ dura/in ſatiſfactiōe. Et tūc ſtatim recipit bn̄dictionē a chꝛiſto. Prouerb.vlti.c. Manū ſuā miſit ad foꝛtia:⁊ digi/ti eiꝰ appꝛehēderūt fuſū. Et poſtea ſequit: Nō timebit domui ſuę a frigoꝛibꝰ niuis:oēs eñ domeſtici eiꝰ veſtiti ſūt dupli/cibꝰ. l Da mihi oſculū. Quē ꝑus tetigerat dn̄s ꝑ flagel/
lū:mō inuitat ad oſcu
lū. Sꝫ ē oſculū ad pe/
des/pęnitētiū:oſculū
ad manꝰ/ꝓficientiū:
oſculū ad oſ/ꝑfectoꝝ.
Cant.j.a.dicit ſpon/
ſa.i.fidelis aīa:Oſcu/
let me oculo oꝛis ſui.
q.d.non oſculo pedū
vel manuū: ſed oꝛis.
Primū eſt pacifican/ Ar.nō hꝫ †pleni Heb.11.d.
tiū adinuicē:Luc.xv.
d.Cum adhuc longe
erat/vidit illū pꝛ illiꝰ:
et miſcdia motus eſt: Ar.nō hꝫ †et olei
⁊ accurrēs cecidit ſup
collū eius/⁊ oſculatus
eſt eū. Secūdū ē offe/
rentiū/hic. Tertium/
amantiū. Cant.j.a. 24.q.3.c.cū ꝭ §.ſꝫ qui
vt dictū eſt. In ꝑmo
venit deꝰ ad hominē.
Uñ Luc.xv.d. Ac/
currēs pat/oſculatꝰ eſt E
eū. Etiā ſecūdo veniet
hō ad deum. Uñ hic:
Accedit iacob ad iſa/
ac. In tertio ſimul ſi/
bi occurrēt. Tob.ix.c.
Cū ingreſſus eſſet ga/
belus domū raguelis:
inuenit tobiā diſcūbentē:⁊ exiliēs oſculati ſūt ſeinuicē. Bern. Oſculū recōciliatoꝛiū/illud ad pedes: muneratoꝛiū/illud ad manꝰ:ꝯtēplatoꝛiū/illud ad os. Primū ī remiſſione pctōꝝ:ſe/cūdū in collatiōe gratuitoꝝ:tertiū in reuelatiōe ſecretoꝝ. Sꝫ nota qd nō ſtatī receptꝰ ē iacob ad oſculū pꝛis:ſꝫ poſt tactū/ poſt pꝛādiū:tunc demū fit oſculū.i.poſt patiētiā flagelloꝝ:⁊ foꝛtitudinē bonoꝝ opeꝝ. Hoc eſt qd legit.ij.Reg.xiiij.f.ꝙ abſalon recōciliatꝰ dauid/ꝑ duos annos māſit ī hierl'm:⁊ fa/ciē regiſ nō vidit. m Ecce odoꝛ. Ueſtimēta iuſtoꝝ ſūt ꝟtu/tes ⁊ opa. Eccs.ix.b. Oī tpe ſint veſtimēta tua candida. Itē veſtimēta chꝛiſti/ſūt fideles:⁊ chꝛiſꝰ veſtimētū eoꝝ. Eſa.xlix e. Uiuit dn̄s/q꜡ his oībꝰ velut oꝛnamēto veſtieris:⁊ circūda/bis eos tibi q̄ſi ſpōſa. Et aplus Gal.iij.d. Quotq̄t baptiçati eſtis/chꝛiſtū induiſtis. Hoꝝ veſtimētoꝝ/ſtati vt deꝰ ſentit fra/grātiā/dicit:Ecce odoꝛ filij mei ꝛc. Et bn̄ ager plenꝰ dr̄ chꝛiſꝰ:q꜡ vt dr̄ Col.ij.b. In ipo ihitat oīs plenitudo diuini/tatis coꝛpalit. Item bn̄ dr̄:Agri pleni:q̄ ad ecclīā. Eph.j.d. Ipſū dedit caput ſup oēm ecclīā q̄ ē coꝛpꝰ ipſiꝰ: ⁊ plenitudo ipſiꝰ:q̄ oīa in oībꝰ adimplet. n Det tibi deꝰ de roꝛe ꝛc. Ros de celo/grę infuſio. Terrę piguedo/bona opatio. Fru/mentum/ſacrę ſcripturę ſatietas. Uinum/in pn̄ia hilaritas. Oleū/cōpaſſiōis pietaſ: Nā ſic oleū oī liq̄ri ſupenatat:ita pi/etas.j.Timoth.iiij.c. Pietas ad oīa vtilis ē/ꝓmiſſionē ha/bēs vitę q̄ nūc eſt ⁊ futurę. r Seruiāt tibi ppl'i ꝛc. Hoc de chꝛiſto planū ē. Eſa.lx.c. Gens ⁊ regnū qd nō ſeruierit ti/bi/ꝑibit. Et ſtatī poſt: Uenīēt ad te curui filij eoꝝ q̄ te hūilia/uerūt:⁊ adoꝛabūt veſtigia pedū tuoꝝ. Hoc etiā veꝝ ē d q̄li/bet iuſto.j.Coꝛ.iij.d. Oīa vr̄a ſūt/ſiue paulus/ſiue apollo/ſiue cephas/ſiue mūdꝰ/ſiue vita/ſiue moꝛs/ſiue ꝑſētia/ſiue futura. Oīa eñ vr̄a ſūt/vos aūt chꝛiſti:chꝛiſꝰ aūt dei. Eccl.x.d. Seruo ſēſato ſeruiēt liberi. c Uix iſaac. Eſau de ve/natiōe ſua cibos pꝛi īferēs/ſignificat ſupbos d ſuis opibꝰ glo/riātes:qbꝰ eiectis/hūiles ſblimāt. Eccl.x.b. Sedes ſupboꝝ ducū deiecit dn̄s:⁊ fecit ſedere pꝛo eis mites:radices gentiū ſuperbarū areſecit deꝰ:⁊ plantauit humiles ex ipſis.

Myſtice ⁜ a Surge. Uox filij ad pꝛeꝫ. Pat eñ añ incarnationē la/tebat/q̄ſi doꝛmiēs. Cañ.j.d. Dū eēt rex ī accubitu ſuo/nardꝰ ꝛc. Quo ſentito nō potuit ſe tenere/q̄n ſurgeret. Uñ ſtatim ſe/quit: Ecce tu pulchꝛa eſ amica mea:ecce tu pulchꝛa. Eſt ḡ ſē/ſus:Surge.i.hoibꝰ innoteſce. c Quō inq̄t tā cito. Mi/rabile oſtendit dn̄s: ꝙ tam cito/tā facile ſit ꝯuerſa gentilitas. Cant.vj.d. Quę eſt iſta q̄ ꝓgredit/quaſi auroꝛa cōſurgens: Uerba ſunt ſynagogę/admirātis de aſcenſu gentiū ad fidem. d Uolūtas dei. Hoc eſt qd dicit Eſa.liij.d. Uolūtas dn̄i in manu eiꝰ dirigetur. e Accede huc. Pater filiū tetigit ī paſſione ⁊ ꝓbauit. Job.j.b. Extende paululū manū tuam:et tange cūcta q̄ poſſidet/niſi in faciem bn̄dixerit tibi. Sap.ij.d. Cōtumelia ⁊ toꝛmēto interrogemꝰ eum/vt ſciamꝰ reuerentiā eiꝰ:⁊ ꝓbemꝰ patientiā illiꝰ. g Uox quidē/vox iacob.i. ſimplicitas ⁊ veritas in verbo chꝛiſti. Eſa.liij.c. Non eſt in/uentus dolus in oꝛe eiꝰ. h Sꝫ manꝰ/manꝰ ſūt eſau: id eſt quaſi peccatrices affixę cruci:⁊ clauis pfoꝛatę. Eſa.lxiij.a. Quare ē rubꝛū veſtimētū.i.q̄re hēs manꝰ eſau.i.ſanguineas ⁊ hiſpidas: Zach.xiij.c.

Moꝛaliter ✱ a Surge/ſede ⁊ comede. Surgit chꝛiſꝰ/quaſi doꝛ/miēs ī cōtritiōe: Sedet q̄ſi iudicās in ꝯfeſſiōe. Prouer.xx.b. Rex q̄ ſedet in ſolio iudicij/diſſipat oēe malū intuitu ſuo. Co/medit/q̄ſi ſe reficiēs in ſatiſfactiōe. b De venatiōe. Opa pęnitentis ſūt venatio extoꝛta a faucibꝰ diaboli:quibꝰ dn̄s ſa/tiat. Amos.iij.c. Quō ſi eruat paſtoꝛ de oꝛe leonis duo cru/ra/aut extremū auriculę:ſic eruent filij iſrl' /q̄ habitāt in ſama/ria. c Quō tam cito. Ecce quātūcūq̄ȝ ſit tarda pęniten/tia:tamē dominꝰ citam reputat. d Uolūtas dei:nō ſuis meritis:ſed dei gratię aſcribit pęnitens cōuerſionē ſuā.j.Co/rinth.xv.b. Gratia dei ſum id qd ſum. Thꝛeñ.iij.c. Miſeri/coꝛdię dei ꝙ nō ſumꝰ cōſumpti: q꜡ nō defecerūt miſeratiōes eius. e Accede. Dn̄s accedētes ad ſe tangit:id ē flagellat. Heb.xij.b. Flagellat dn̄s omnē filiū/quē recipit. g Uox quidē. Pęnitēs dꝫ hr̄e vocē iacob.i.verba hūilia ⁊ ſimpli/cia in oꝛatiōe ⁊ cōfeſſiōe. h Sꝫ manꝰ/manꝰ eſau.i.foꝛtia

a ¶Stupore vehemẽti. Stupor ille fuit mẽtis excessus .i. extasis: in q̃ vidit in spũ hoc factũ a dño esse: ⁊ significationẽ pie fraudis intellexit: ⁊ nõ irascẽs / ſ; cõfirmãs qđ fecerat / ait: Venit ⁊c. b ¶Quis igit̃ ille eſt q̃ ⁊c. Quãtꝰ ⁊ ꝙ̃prudẽs q̃ illo labore de meritis ſuis gloriatꝰ eſt. c ¶Et comedi ex omnibꝰ .i. gratanter recepi omnia bona q̃ mihi retulit. d ¶Benedixiqꝫ ei .i. benedicẽti me. e ¶Et erit bñdictus: imobiliter. f ¶Auditi eſau ſermonibꝰ: id eſt reuelato ſibi ſacramẽto / benedictionẽ ꝯfirmat. g ¶Irrugijt clamore magno. Adhuc dolet prior populus primatũ ſibi eſſe ereptũ. h ¶Benedic ⁊c. Et ſi nõ eterna / vel preſenti benedictiõe. i ¶Fraudulẽter .i. in figura ⁊ ſacramẽto. k ¶Bñdictionẽ tuã. Sꝫ nũquid emerat ꝓmogenita? Ergo ſibi debebat bñdictio patris. l ¶Cũqꝫ eiulatu magno. [1. q. 1. c. nũqꝫ] Videtur cõtrariũ qđ ſupra dr̃. xxv. ca. d. ꝙ abijt paruipendens / ꝙ primogenita vendidiſſet: ergo eſau ꝓmogenita cõtẽpſit. Sed de benedictiõe ſibi ſurrepta doluit. m ¶In pinguedine terre: id ẽ omniũ rerum copia. n ¶Et in rore celi: id eſt ſciẽtia ſcripturarũ: [Al. fet oleo] qua adhuc ille populꝰ cõpluit̃. o ¶Viues gladio: crudeliter prophetas ⁊ apoſtolos ꝑſequendo. p ¶Et fratri tuo ſeruies: [Heb. 12. e. De pe. diſ. 3. c. iudas] quia idumei tributarij fuerũt iſrael / qui iacob dicit̃. Et h̃ impletũ eſt: qñ rebellauerunt idumei / ne eſſent ſub iuda. iiij. Regum viij. f. q ¶Vt occidat te. Cũ ſcriptura dicat: eſau i corde ſuo de morte fratris tractaſſe: quõ vel a quo hec nũciata ſunt rebecce? Sed dat̃ intelligi ꝙ ei diuinitus omnia reuelabant̃. Unde ad magnũ ꝑtinet myſteriũ: ꝙ minorẽ ꝓ maiore benedici voluit. r ¶In aran .i. in ſyriã.

F

G

tione filij tui: vt benedicat mihi aĩa tua. Dixitqꝫ illi iſaac: Quis enĩ es tu? Qui reſpõdit: Ego ſum filius tuus ꝓmogenitus eſau. Expauit
a iſaac ſtupore vehemẽti: ⁊ vltra ꝙ̃ credi põt admirãs ait:
b Quis igit̃ ille eſt q̃ dudũ captã venationẽ attulit mihi: ⁊
c cõmedi ex omnibꝰ ꝓus ꝙ̃ tu
d venires? Benedixiqꝫ ei: et
e f erit bñdictus. Auditis eſau
g ſermonibus patris: irrugijt clamore magno ⁊ cõſternatꝰ
h ait: Benedic etiã ⁊ mihi pat̃ mi. Qui ait: Venit germanꝰ
i tuus fraudulẽter: et accepit
k benedictionẽ tuã. At ille ſubiunxit: Iuſte vocatũ eſt nomen eius iacob: Supplãtauit enim me / en altera vice. Primogenita mea ante tulit: et nũc ſcđo ſurripuit bñdictionem meã. Rurſũqꝫ ad pr̃ez: Nũqđ nõ ꝛ̃uaſti / ait / et mihi benedictionẽ? Reſpondit iſaac: Dominũ tuũ illum cõſtitui: ⁊ oẽs fratres eius ſeruituti illꝰ ſubiugaui: Frumento ⁊ vino † ſtabiliui eũ: ⁊ tibi poſt hec fili mi vltra qđ faciã? Cui eſau ait: Nũ vnã inquit tm̃ bñdictionẽ habes pater? Mihi quoqꝫ obſecro
l vt bñdicas. Cũqꝫ heiulatu magno fleret: motus iſaac
m dixit ad eũ: In pinguedine
n terre / ⁊ i rore celi deſup erit bñ
o dictio tua. Viues gladio:
p ⁊ fratri tuo ſerues: tempuſqꝫ veniet / cũ excutias et ſoluas iugũ eius de ceruicibꝰ tuis. Oderat ergo ſemp eſau iacob pro bñdictione qua benedixerat ei pater. Dixitqꝫ in corde ſuo: Venient dies luctus patris mei / ⁊ occidam iacob fratrem meũ. Nuncia-ta ſunt hec rebecce. Que mittẽs et vocans iacob filiũ ſuũ / dixit ad eum: Ecce eſau
q frater tuus minat̃ vt occidat te. Nunc ergo fili audi vocẽ meã: ⁊ cõſurgens fuge ad la-
r ban fratrẽ meũ in arã: habitabiſqꝫ cum eo dies paucos donec requieſcat furor fratris tui: et ceſſet indignatio eius / obliuiſcat̃qꝫ eorũ q̃ feciſti in eũ: poſtea mittã et adducã te inde huc. Cur vtroqꝫ orbabor filio vno die? Dixit quoqꝫ rebecca ad iſaac: Tedet me vite mee ꝓpt̃ filias heth. Si acceperit iacob vxorẽ de ſtirpe huiꝰ terre: nolo viuere. ¶Ca. XXVIII.

s t v Vocauit itaqꝫ iſaac iacob et benedixit: precepitqꝫ ei dicẽs: Noli accipere cõiugẽ de genere chanaan: ſed vade et ꝓficiſcere i meſopotamiã ſyrie ad domũ bathuel patrẽ matris tue: ⁊ accipe tibi inde vxorẽ de filiabꝰ laban auũculi tui. Deus aũt omnipotẽs benedicat tibi / ⁊ creſcere te faciat / atqꝫ multiplicet / vt ſis in turbas populoꝝ: ⁊ det tibi bñdictiões abraã et ſemi tuo poſt te: vt poſſideas terrã ꝑegrinationis tue quã pollicitꝰ eſt auo tuo. Cũqꝫ dimiſiſſet eũ iſaac / ꝓfectus venit in meſopotamiã ſyrie ad laban filiũ bathuel ſyri: fratrem rebecce matris ſue. Videns aũt eſau ꝙ benedixiſſet pater ſuus iacob: et miſiſſet eum in meſopotamiã ſyrie: vt inde vxorem duceret: et ꝙ poſt bñdictionem ꝑcepiſſet ei dicens: non accipies cõiugem de filiabus chanaan: quodqꝫ obediens iacob parentibus

Myſtice s ¶Vocauit itaqꝫ iſaac iacob. Iacob / chriſtus: Iſaac / deꝰ pr̃: Meſopotamia / gẽtilitas: Chanaã / ſynagoga. Or igit̃ iſaac ꝑcepit iacob vt vadat i meſopotamiã / ibi vxores accipiẽs: hoc ẽ ꝙ pr̃ miſit filiũ ad gẽtes iudeis abiectis: vt inde ſibi eccleſiam deſpõſaret. Ps̃. Poſtula a me et dabo tibi gẽtes / hereditatẽ tuã ⁊c. [Ps. 2.] G. xxiiij. a. ꝑcepit abraã vt iſaac filio ſuo nõ accipiat vxor ð filiabꝰ chanaã: ſ; mittit eliezer i meſopotamiã. Exo. ij. d. ducit moyſes ethiopiſſam filiã ietro. Iudic. xiiij. b. Sanſon ducit alienigenã. iij. Re. iij. a. Salomõ ducit filiã pharaõis / regis egypti. Oſee. j. b. ducit fornicariã. In his oibꝰ ſignificat̃ idẽ .ſ. ꝙ chriſtus relicta ſynagoga / ſibi ecc̃liaꝫ de gentibꝰ deſponſauit. Vocauit itaqꝫ ⁊c. i. pr̃ filiũ vocabilẽ fecit: qñ .ſ. icarnari inſtituit. Eſa. vij. c. Ecce ꝟgo cõcipiet ⁊ piet filiũ: ⁊ vocabit nomẽ eiꝰ emanuel .i. nobiſcũ deꝰ. t ¶Et bñdixit .i. nũero fideliũ multiplicauit. [A] Eſa. xliiij. a. Effundaꝫ ſpm̃ meuꝫ ſuper ſemẽ tuũ: [35. q. 1. c. cũ igit̃ §. hac itaqꝫ] et bñdictionẽ meã ſup ſtirpẽ tuã: ⁊ germinabũt int̃ herbas q̃ſi ſalices iuxta ꝑterfluẽtes aq̃s. v ¶Precepitqꝫ ei dicẽs: Noli ⁊c. i. iudeis relictis i infidelitate / voca gẽtes ad fidem. Eſa. xlij. b. Ego dñs vocaui te in iuſticia: ⁊ apphendi manũ tuã: ⁊ dedi te in fedus ppl̃i et in lucẽ gentiũ. ※ Igit̃ egreſ.

¶Moraliter: r ¶Vocauit itaqꝫ iſaac ⁊c. Iſaac vocat iacob / ⁊ mittit i meſopotamiã: h̃ eſt dñs vocat pctõres ad penitẽtiã. [B] Matt. ix. b. Nõ veni vocare iuſtos: ſ; pctõres. Luc. xiiij. c. Exi cito i plateas ⁊ vicos ciuitatis / ⁊ paupes ac debiles / cecos ⁊ claudos introduc huc. Vocat aũt deꝰ ad penitentiã et ad regnũ / ſex modis. [Vocatio dei multiplex] Interiꝰ / ꝑ ĩſpirationẽ: Exteriꝰ / ꝑ ſcr̃pturas: Supiꝰ / ꝑ ꝓmiſſiões: Inferiꝰ / ꝑ cõminatiões: Anteriꝰ / ꝑ bñficia: Poſteriꝰ / ꝑ flagella. Tot mõis vocat pius pat̃ / et adhuc renuimꝰ r̃ndere. Prouerb. j. c. Vocaui ⁊ renuiſtis: extendi manũ meã: et non fuit q̃ aſpiceret: deſpexiſtis oẽ cõſiliũ meũ / ⁊ increpationes meas neglexiſtis.

* Igit̃ egreſſus iacob

¶Expo. Ca. XXVIII

s v Vocauit itaqꝫ iſaac ⁊c. Augꝰ. Or habent latini codices: Vade in meſopotamiã in domũ bathuel ⁊c. greci habent: Fuge in meſopotamiã ⁊c. vt intelligat̃ etiam iſaac intellexiſſe: ꝙ eſau de morte fratris cogitauit.

⁋ Et duxit vxorem

☞ a ¶ Et duxit vxorē. Per h̄ ꝙ eſau nō abiectis p̄orib⁹ vxori/
bus ſupduxit alias: ſignificat ſtat⁹ illoꝝ q̄ nō relict̄ p̄orib⁹ pec
cat̄/ p bona q̄ faciūt/ putāt deo recōciliari. Cōtra q̄s. j. Eſdre
x. a. Si pn̄itētia ē in iſrl̄: abijciam⁹ vxores alienas. Prouer.
xxviij. b. Qui abſcōdit ſcelera ſua nō dirigēt: q̄ aūt ꝯfeſſus fue
rit ⁊ reliq̄rit ea: miſeri
cordiā conſequet. b
¶ Dormiuit in eodē
loco. Jacob iter faci
ens p chanaā: vt dicit
Joſeph⁹: timebat in/
quit incolas t̃re. Erāt
eñ ideuoti iſaac/ eiuſ/
dē bellis p̄orib⁹ gra/
uati valde: ideo cū ve/
niſſet luçā/ noluit decli
nare ad aliquē ꝓuinci
aliū: ſ; ſub diuo tota nocte ꝑmāſit: lapide capiti ſuo ſuppoſito.

tuoꝛ inuitat ipē chꝛiſt⁹. Ad hūilitatē/ Matth. xj. d. Diſcite a
me: q2 mitis ſū et hūilis corde. Ad pauptatē/ Matth. xix. c.
Si vis pfect⁹ eſſe/ vade ⁊ vende oīa q̄ habes/ ⁊ da paupib⁹: ⁊
habeb̄ theſaurū i cęlo. Ad charitatē/ Joh. xv. b. Manete i di
lectiōe mea. Et docet quō: Si p̄cepta mea ſuauert̄/ manebit̄
in dilectiōe mea. Ad
obedientiā3/ Matth.
x. c. Nolite timere eos
q̄ occidūt corp⁹/ aīa3
aūt nō poſſūt occide/
re: ſ; poti⁹ timete eū q̄
poteſt corp⁹ et animā
pdere in gehennam.

iſſet i ſyriā: ꝓbās q̄3 ꝙ nō li/
bēter aſpiceret filias chana/
an pat̄ ſu⁹: iuit ad hiſmaelē:
a et dūxit vxorē abſq3 his q̄s
p̄us habebat: meleth filiam
hiſmael/ filij abraā/ ſororē na
b baioth. Igit̄ egrēſſus iacob
c de berſabee: pgēbat arā. Cū
d q3 vēniſſet ad quēdam locū:
e ⁊ vellet i eo reqēſcere pōſt ſo
f lis occubitū/ tulit d̄ lapidib⁹
g q̄ iacebāt: ⁊ ſuppōnens capi/
h ti ſuo/ dōꝛmiuit i eodē loco.
i Viditq3 i ſōmnis ſcalā ſtātē

☞ Cūctę trib⁹ t̃rę

※ Angelos q̃z

※ b ¶ Igit̄ egreſſus iacob de berſabee. Berſabee/ ſa/
tietatis pute⁹: ſignificat ſinū patris: vbi oīs abūdātia/ oīs ſa/
tietas/ oīs ſufficiētia: iuxta illud Joh. xiiij. a. Dn̄e oſtēde nob
patrē ⁊ ſufficit nob. Egreſſus igit̄ iacob de berſabee. i.
chriſt⁹ a patre: c ¶ Pergebat arā. i. in carnē. Aran eñ int̄/
ptat̄ ſublimis: ⁊ caro ita exaltata ē/ vt plus non poſſet. Aug⁹.
Quo eā extolleret alti⁹/ nō haberet: Jdō nubes dr̄ Eſa. xix. a.
Aſcēdet dn̄s ſup nubē leuē: ⁊ igredieт̄ ęgyptū. d ¶ Cūq3 ve/
niſſet ad quēdā locū: id eſt virginis vteꝝ. Et eſt loc⁹ iſte/
illud caſtellū de q̄ Luc̄. x. g. Intrauit ieſus in q̄ddā caſtellū. i.
virginis vterū: Vñ ⁊ in die aſſūptiōis legit̄ illud euāgeliū. e
¶ Poſt ſolis occubitū. i. fide ⁊ religiōe i cordib⁹ hoim iā ſo/
pitis. Sap. xviij. c. Dū mediū ſilentiū cōtinerēt oīa/ ⁊ nox in
curſu ſuo mediū iter haberet: oīpotēs ſermo tu⁹ a regalib⁹ ſe/
dib⁹ venit. Primū ſilentiū fuit añ legē: ſecūdū ſub lege: tertiū
erit tp̄e antichꝛiſti/ qñ fere oēs ſilebūt a laude dei. Itē mūd⁹ ē
int̄ cęlū ⁊ infernū: ⁊ iſtud mediū/ nox peccati ⁊ ignorātię totū
inuoluerat: ⁊ h̄ eſt: ⁊ nox i ſuo curſu mediū iter h̄ret. f ¶ Tulit
de lapidib⁹. Lapis/ hūana natura/ in pctō obdurata. Mul
ti lapides/ multi hoīes. De lapidib⁹ tulit: ⁊ vnū capiti ſuo ſup
poſuit. i. naturā hoīs vni⁹ aſſumpſit. Per caput diuinitas/ cui
ſubiecta ē caro chꝛiſti. j. Cor̄. xj. a. Oīs viri caput chꝛiſt⁹: ca
put aūt mulieris/ vir: caput v̄o chꝛiſti/ de⁹. h ¶ Dormiuit in
eodē loco. i. chꝛiſt⁹ qeuit i mūdo. Fuit ſil̄ cōpꝛehēſoꝛ ⁊ via/
toꝛ: nec laboꝛ vię impediebat vl̄ minuebat fruitionē glīę. Vel
Pſ. 3. Dormiuit/ i cruce: Vñ Pſ. Dormiui ⁊ ſomnū cępi. i ¶ Vi
ditq3 i ſomnis ſcalā. Scala/ chꝛiſt⁹: p quā aſcendit̄ i cęlū.
Joh. x. b. Ego ſū oſtiū: p me ſi q̄s itroierit/ ſaluabit̄. Et alibi:
Joh. 14. a. Nemo venit ad patrē/ niſi p me. Quippe ſcala ē attingēs a t̃ra
i cęlū. Sap. xviij. c. Proſilijt gladi⁹ acut⁹/ iſimulatū imperiū
tuū poꝛtās: ⁊ ſtās repleuit oīa moꝛte: ⁊ vſq3 ad cęlū attigebat
ſtans i terra. Duo latera/ duę naturę/ diuinitas. ſ. ⁊ hūanitas.
Grad⁹ q̄ttuoꝛ. Hūilitas in natiuitate. Phil̄. ij. a. Exinaniuit
Pſ. 17. ſe/ foꝛmā ſui accipiēs. Pſ. Inclinauit cęlos: vl̄ cęlū/ alia lr̄a:
⁊ deſcēdit. Pauptas in p̄ſepio. Luc̄. ij. b. Et h̄ vobis ſignū:
Inuenieт̄ infantē pānis inuolutū/ ⁊ poſitū i p̄ſepio. ij. Cor̄.
viij. b. Scitis gratiā dn̄i nr̄i ieſu chꝛiſti: qm̄ ꝓpter vos egenus
fact⁹ ē/ cū eſſet diues: vt illi⁹ inopia/ vos diuites eſſetis. Ter/
tius grad⁹/ charitas i ꝓgreſſu vitę: Oīa eñ ex charitate fec̄.
Joh. xiij. d. Mandatū nouū do vobis/ vt diligatis inuicē ſic̄
dilexi vos. Cant̄. iij. d. Ferculū fecit ſibi rex ſalomō de lignis
libani: colūnas ei⁹ fecit argēteas: reclinatoꝛiū aureū: aſcēſum
purpureū: media charitate ꝯſtrauit/ ꝓpt̄ filias hierl̄m. Quart⁹
grad⁹/ obediētia i paſſiōe. Phil̄. ij. a. Factus obediēs vſq3 ad
moꝛtē/ moꝛtē aūt crucis. Per hos q̄ttuoꝛ grad⁹ opoꝛtet aſcē/
dere in cęlū/ nec eſt alia via. Matth. xvj. d. Si q̄s vult venire
poſt me: i cęlū. ſ. Ecce hūilitas: Abneget ſemetipſū. i. ſe/ ſuos
⁊ ſua/ Ecce pauptas: Et tollat crucē ſuā/ Ecce obedientia: Et
ſequat̄ me/ Ecce charitas. Eſa. xxx. e. Erūt oculi tui vidētes
p̄ceptoꝛē tuū: ⁊ aures audiēt verbū poſt tergū monētis: Hęc
eſt via/ ambulate in ea: neq3 ad dexterā/ neq3 ad ſiniſtrā. i. nec
ꝓſpitas/ nec aduerſitas debet ab hac via auertere. Ad hęc q̄t/

* b ¶ Igit̄ egreſſ⁹ Moꝛaliter
iacob. Jacob. i. iuſt⁹
egreſſ⁹ d̄ berſabee. i. d̄ puteo pctōꝝ: d̄ q̄ Pſ. Neq3 vrgeat ſup Pſ. 68.
me pute⁹ os ſuū. Et bñ dr̄ berſabee pute⁹ ſeptim⁹/ ꝓpt̄. vij. cri/
mialia/ q̄ ſt̄. vij. flumia ęgypti. Eſa. xj. d. Percutiet eū i ſeptē
riuiſ. Hęc ſūt ſeptē capita dꝛaconis: Apoc̄. xij. a. Hi ſt̄ ſeptē
ꝓpl̄i/ q̄s eiecerūt filij iſrl̄ de t̃ra ꝓmiſſiōis: Deut̄. vij. a. Hę ſt̄
ſeptē vię: d̄ q̄b⁹ Deut̄. xxviij. c. Per vnā viā egredieт̄ ꝯ̄ ho/
ſtes: et p ſeptē fugies. Hi ſt̄ ſeptē ſpūs neq̄oꝛes: d̄ q̄b⁹ Luc̄.
xj. c. Cū imūd⁹ ſpūs exierit ab hoīe/ āmbulat p loca ⁊c̄. vſq3: ⁊
aſſumit ſeptē alios ſpūs neq̄oꝛes ſe/ ⁊ ingreſſi habitāt ibi. c
¶ Pergebat arā: q̄ iterp̄tat̄ ſublimis. Et ē rect⁹ oꝛdo/ ꝙ hō
exiēs d̄ puteo pctōꝝ/ aſcēdat i ſblime v̄tutū: vt vbi abūdauit Roma. 5. d.
iniq̄tas: ſupabūdet ⁊ gr̄a. Eſa. ij. a. Venite/ aſcēdam⁹ ad mōtē
dn̄i et ad domū dei iacob: ⁊ docebit nos vias ſuas/ ⁊ āmbula/
bim⁹ i ſemitis ei⁹. d ¶ Cūq3 ⁊c̄. vellet i eo reqēſcere p⁹
ſolis occubitū. Aug⁹. In itinere doꝛmire/ ē in via hui⁹ ſę/
culi ab ipedimēto actionū ſęc̄lariū q̄eſcere. Jacob doꝛmiēs/
angelos vidit: q2 illi diuina cōſpiciūt/ q̄ ab appetitu tp̄aliū re/
rū oculos claudūt. De h̄ ſomno Cant̄. v. a. Ego doꝛmio/ et
coꝛ meū vigilat. Nota aūt qd̄ dicit: Cū veniſſet ad locū quē/
dā/ voluit q̄eſcere poſt ſolis occubitū: nō in die/ qñ laboꝛādū
ē/ vt faciūt voluptuoſi: ſ; finito laboꝛe. Matth. xx. a. Cū ſero
factū eēt/ dicit dn̄s vineę ꝓcuratoꝛi ſuo: voca oparios/ ⁊ red/
de illis mercedē. Sic d3 eſſe poſt laboꝛē reqēs. S3 Eſa. xiiij.
d. Lucifer anteq̄3 laboꝛaſſet dixit: In cęlū cōſcēdā: ſup aſtra
cęli exaltabo ſoliū meum: ſedebo in mōte teſtamenti. Bern̄.
Miſer q̄d laboꝛaſti/ vt ſedere debeas: Itē nota ꝙ dicit: Ad
locū quēdā: nō ad loca. In multis eñ locis nō eſt requies
ſ; diſcurſus. Eſa. xix. c. Miſcuit dn̄s ſpm̄ vertiginis i medio/
⁊ errare fecerūt ęgyptū. f ¶ Tulit de lapidib⁹. Lapides/
ſūt ſancti i facto ſuo ꝯſtātes ⁊ firmi. Zach. ix. d. Lapides ſcti
eleuant̄ ſup terrā ei⁹. Tollere ḡ de lapidib⁹ vnū/ eſt aliquē ſan
ctoꝝ imitari. Job. v. a. Voca ſi eſt q̄ tibi rn̄deat: et ad aliquē
ſctōꝝ ꝯuertere. g ¶ Suppoñēs capiti. Greg⁹. Caput po
nit i lapide: q̄ chꝛiſto ih̄ęret mēte/ a t̃renis remot⁹/ ad ſupna
itent⁹. Hic erubeſcere poſſūt religioſi: q̄ ceruicalia mollia tā/
ta ambitiōe q̄rūt: ⁊ etiā doꝛſalia femoꝛib⁹ ⁊ lūbis ſubſternūt:
vt ſi videas/ putes ſponſas nō monachos ibi ſedere. Ezech.
xiij. c. Vę q̄ cōſuūt puluillos/ ſub omī cubito man⁹: et faciūt
ceruicalia ſub capite vniuerſę ętat̄. i ¶ Viditq3 ⁊c̄. ſcalā.
Scala/ pn̄itētia ſiue vita clauſtralis: Duo latera/ veſt̄ aſpi/
tas/ ⁊ vitę vilitas. Per vilitatē/ nec glīā q̄rim⁹/ nec ꝯ̄tumelias
reputamus. Hiero⁹. Qui gloꝛiā nō q̄rit/ cōtumeliā nō ſentit.
Per aſperitatē/ nec mollia quęrim⁹/ nec moleſtias timemus:
ſicut dicit. Innitenti enim alteri lateri ſcalę/ periculoſus eſt
aſcenſus. Plerīq3 vilitatem non curātes/ mollicīē carnis am/
plexant̄. Alij auſteri ſm̄ carnē/ vilipendi nullatenus ſuſtinēt.
Gradus hui⁹ ſcalę ſunt quattuoꝛ: Vitę pręteritę recoꝛdatio:
hinc pudoꝛ de peccato cōmiſſo: doloꝛ de bono amiſſo: timoꝛ
de ſupplicio ꝓ merito. Secūdus gradus/ eſt peccati abomīa/
tio/ peccati dico coꝛdis/ oꝛis et operis. Tertius gradus eſt
peccati confeſſio/ nuda/ vera/ volūtaria. Quartus gradus eſt
ſatiſfactio/ deo per oꝛationem: ſibi per carnis macerationem:
pꝛoximo per elemoſynarum largitionem. Cacumen ſcalę qd̄
tangit cęlū/ ſpes gloꝛię: Inferioꝛ ps ſcalę: timoꝛ pęne ęternę.
* Angelos q̄3 dei

l Cūcte tribus terre.i.aliqui de omib⁹ tribub⁹. m Ero
Pſ.120. cuſtos tuus. Pſ. Dñs cuſtodiat introitū tuū ⁊ exitū tuū.
r Q̄ terribilis eſt: q2 ibi futurū erat tabernaculū. Q̄ ter/
ribilis. Hic de trib⁹ ꝓphetat. De lege: q̄ terribilit̄ data eſt.
Exo.xix.c. Iā terti⁹ dies aduenerat: ⁊ māe īclaruerat: ⁊ cepe/
rūt audiri tonitrua ac
micare fulgura. De tē
plo ibi futuro. Vñ dic:
88.diſ.c.1. t Domus dei. De
1.q.7.c.plerūq; chriſti paſſiōe: ibi: v
.§.bis itaq; Porta celi: Tūc
em̄ apta eſt ianua pa/
radiſi. z In titu/
lū.i.ī cōmēdabilē me/
moriā viſiōis. Et dic
Al.ſermen Aug⁹. q nō fudit oleū
vt idolatra:
Myſtice a Angelos q̄z
dei aſcēdētes ⁊c:
Triplicit̄. Prio ad lit
terā deſcēdebāt āgeli:
ad obſeq̄ndū chriſto.
Matth. iiij. b. Ecce

ſup terrā/et cacumē illi⁹ tan/
a gens celum: angelos q̄z dei
aſcēdētes ⁊ deſcēdētes ꝑ eā:
b c et dñm innixū ſcale/dicentē
ſibi: Ego ſum dñs de⁹ abraā
d patr̄ tui ⁊ de⁹ iſaac. Terrā i
q̄ dormis tibi dabo ⁊ ſemini
e tuo: eritq; ſemē tuū ſic pul/
f uis tre. Dilataberis ad ori/
g h entē ⁊ occidētē ⁊ ſeptētrio/
i k nē ⁊ meridiē: et bñdicent̄ i te
l ⁊ in ſemie tuo cūcte tribus
m terre. Et ero cuſtos tu⁹ quo/

cūq; prexeris: ⁊ reducā te in
trā hāc/nec dimittā niſi cō/
pleuero vniuerſa que dixi.
n Cūmq; euigilaſſet iacob de
o ſomno/ait: Vere dominus ē
p in loco iſto: et ego neſciebā.
q r Pauēſq;: q̄ terribilis eſt in/
s quit locus iſte: Nō eſt hic
t v aliō niſi domus dei et porta
x celi. Surgens ergo mane:
y tulit lapidem quē ſuppoſue/
z rat capiti ſuo: ⁊ erexit in titu/
a lū fundens oleum deſuper.

tua ſicut calcantiū in torculari. n Cūq; euigilaſſet ia/
cob ⁊c. Cū dñs ſurrexiſſet a mortuis/oſtendit gloriā eſſe in
cruce. Gal. vlti.d. Abſit mihi gloriari/niſi in cruce ⁊c. Job
xxviij.b. Sapiētia vbi inuenit̄: et quis eſt locus intelligētie:
Neſcit hō p̄ciū ei⁹: nec inuenit̄ in terra ſuauiter viuētiū. p
Et ego neſciebā:
id eſt ante paſſionē nō
notificaui/ q in cruce
eſſet gl̄ia.i.Cor.i.c.
Verbū cruc̄ peꝛeūtib⁹
q̄dē ſtulticia ē: his aūt
q̄ ſalui fiūt.i.nob/virtuſ
dei ē. q Pauēſq;:
quia pauit chriſt⁹ de
cruce ſc̄m ſenſualitatē. B
Vel in mēbris. Mar/
ci.xiiij.d. Cepit ieſus
pauere et tedere. r
Q̄ terribilis ē loc⁹
iſte.i.crux diabolo: q2
ꝑ crucē vict⁹ ē diabol⁹/
⁊ captiui libati. Sap.
xiiij.a. Bñdictū lignū
ꝑ quod fit iuſticia. s

āgeli acceſſerūt ⁊ miſtrabāt ei. Et aſcēdebāt ad ꝯtēplādū. Iu/
dic.xiij.d. Cū aſcēderet flāma altar̄ ī celū/angel⁹ dñi p̄it ī flā
ma aſcēdit. Joh.i.g. Videbit̄ celū aptū/⁊ āgelos dei aſcēdē/
tes ⁊ deſcēdētes ſup filiū hois. Vl' Angelos.i.p̄dicatores/
nūc hūilia/nūc ſblimia p̄dicātes.ij.Cor.v.c. Siue mēte exce
dim⁹ deo/ſiue ſobrij ſum⁹ vob.i.Cor.ij.a. Nō iudicaui me
aliquid ſcire int̄ vos/niſi ieſū chriſtū: ⁊ hūc crucifixū. Et.ī.b.
Sapientiā loq̄mur int̄ ꝑfectos. Vel Angelos/euāgeliſtas:
qui mō ſublimia diuinitatis: mō infirma hūanitatis loquunt̄.
Joh.1.a In p̄ncipio erat verbū/Ecce aſcēſus: Et verbū caro factū ē/
Ecce deſcēſus. Ezech.i.d. Aialia ibāt ⁊ reuertebant̄. Et.ī.e.
Cū ſtantib⁹ ſtabāt: et cū eleuatis a terra ꝑiter leuabant̄: ⁊ ro/
te ſequētes ea. Vel Scala.i.ſacra ſcriptura/attingens a terra
vſq; ī celū: q2 ō hūanitate ⁊ diuinitate chriſti loq̄t. Duo late/
ra/duo teſtamēta. Quattuor gd⁹/q̄ttuor genera expoſitiōis:
hiſtorica: allegorica: tropologica: anagogica. Vel/p̄cepta/ꝓ/
miſſa/iudicia/ꝯſilia. Vel/Angeli aſcēdētes ⁊ deſcēdētes ꝑ eā/
ſunt doctores. Vel Scala/crux. Duo latera: mortis ignīnia.
Sap.ij.d. Morte turpiſſima cōdemnem⁹ eū. Et mortis an/
guſtia. Thren.i.d. Attendite ⁊ videte/ſi eſt dolor ſicut dolor
meus. Quattuor grad⁹: obediētia: patiētia: innocētia/⁊ cōſtā/
tia. Angeli aſcēdētes ⁊ deſcēdentes/chriſti imitatores: q̄ quā/
to deſcendūt ad vilia ⁊ aſpera/tanto aſcendūt ad gloriā ⁊ deli/
tias p̄adiſi. b Et dñm innixū ſcale.i.chriſtū affixum in
cruce. c Dicentem ſibi ⁊c. Hoc eſt qō dicit dñs in cruce
pendēs/latroni in cruce pendēti.i. cuilibet penitentiā facienti:
Hodie mecū eris in paradiſo: Luc.xxiij.f. Vel/Dñs innix⁹
ſcale: deus pater/dicēs filio in cruce dormiēti: d Terrā in
qua dormis/tibi dabo ⁊ ſemini tuo: id eſt te imitātib⁹.
e Eritq; ſemē tuū ſicut puluis.i. tui ſequaces erūt mo/
dici ꝑ hūilitatem/ſteriles ꝑ reputationē. Luc.xvij.c. Serui
inutiles ſumus. f Dilataberis ad orientē: ꝑ lucē fidei.
g Et occidentē: ꝑ occaſū peccati. h Et ſeptētrionē:
ꝑ carnis mortificationē. i Et meridie: ꝑ charitatis feruo/
rē. Hi ſunt q̄ttuor venti: de quib⁹ Ezech.xxxvij.c. Hec dicit
dñs: A q̄ttuor ventis veni ſpūs: ⁊ inſuffla ſup īterfectos iſtos
et reuiuiſcāt. k Et bñdicent̄ in te. Vñ in omi bñdictiōe
fit ſignū crucis. m Ero cuſtos tu⁹. Pater filiū cuſtodit/⁊
Pſ.120. venientē ī mūdū/⁊ exeūtē de mūdo. Pſ. Dñs cuſtodiat itroi/
tū tuū ⁊ exitū tuū ⁊c. Et chriſt⁹ cuſtos fuit iacob.i.ꝑp̄li chriſti/
Pſ.126. ani. Pſ. Niſi dñs cuſtodierit ciuitatē ⁊c. Eſa.xxi.c. Cuſtos q̄
ō nocte: cuſtos q̄ ō nocte.i.cuſtos q̄ ō nocte aduerſitat̄ et pcti
liberas: q̄d ad te de nocte penalitatis hūane: q.d.q̄ de pctō
liberas: q̄re ꝓ pctis pater̄: Hoc ē qō legit̄ Eſa.lxiij.a. Ego
ſū q̄ loq̄r iuſticiā: ⁊ ꝓpugnator ſū ad ſaluādū. Ita dic dñs. Et
reſpōdent angeli: Quare ḡ rubrū ē indumētū tuū: ⁊ veſtimēta

Nō ē h aliud niſi dom⁹ dei ⁊ porta celi. Crux dī do/
m⁹ dei: q2 ī ea hītant filij dei. Vñ Pſ. Elegi abiect⁹ eē ī do/ Pſ.83.
mo dei mei/mag̅ q̄ hītare ī tabnacul' pctōꝝ. Et: Beati q̄ ha Ibidem
bitāt ī domo tua dñe: ī ſeculū ſecl'i laudabūt te. v Porta
celi/dī: q2 nō niſi ꝑ eā intrat̄ ī regnū. Act.xiiij.d. Per mul/
tas tribulatiōes oportet nos itrare ī regnū celoꝝ. Pſ. Hec Pſ.117.
porta dñi: iuſti intrabūt ꝑ eā. Hec ē porta atrij/q̄ reſpicit ad
viā aq̄lōis: Ezech.xl.c. x Surgēs ḡ mane: ī die r̄ſurre/
ctiōis: y Tulit lapidē quē ſuppoſuerat capiti ſuo:
⁊ erexit ī titulū: q̄ſi.ſ. hūanitatē diuitati ſbiectā dote īmor
talitatis dotauit: vel ī aſcēſiōe. Chriſt⁹ ḡ lapis ē: et caput cui
ſupponit̄. Sz lapis ſc̄m qō hō. Daniel.ij.e. Abſciſ⁹ ē ō mōte
lapis ſine manib⁹: ⁊ ꝑcuſſit ſtatuā. De eodē lapide dī Zach.
iij.d. Sup lapidē vnū/ſeptē oculi ſūt.i.ſeptē dona ſpūſſancti:
De quib⁹ Eſa.xi.a. Requieſcet ſup eū ſpūs dñi ⁊c. He ſeptē
mlieres: de q̄b⁹ Eſa.iiij.a. Apph̄endēt ſeptē mulieres virū
vnū. Caput dicit̄ ſc̄m qō de⁹. a Fundēs oleū.i.oſtēdēs
ſe inunctū oleo leticie p̄ cōſortibus ſuis. Et hoc eſt qō dicit:
deſup: vel ſup.i.a p̄re. Cant.i.a. Oleū effuſū nomē tuū. Pſ.44.
Appellauitq; ⁊c.
a Angelos q̄z dei ⁊c. Angeli aſcēdētes ⁊ deſcendē/ Moraliter
tes ꝑ hanc ſcalā/viri iuſti/aſcēdētes ꝑ ꝓfectū ō bono ī meli⁹:
deſcēdētes ꝑ hūilitatē. Cant.iiij.b. Vadā ad mōtē myrrhe/
et ad collem thuris. b Et dñm innixū ſcale ⁊c. Hoc
eſt: q dñs penitentes cōfortat/ꝓ bona penitētia/magna ꝓ/
mittēs p̄mia.ij.Cor.iiij.d. Id qō in p̄ſenti eſt momētaneū
et leue tribulatiōis noſtre: ſupra modū in ſublimitate eternū
glorie pond⁹ opat̄ ī nobis: nō ꝯtēplantib⁹ nobis q̄ vident̄: ſz
q̄ nō vident̄. m Ero cuſtos. Ad ſimilitudinē nutricis: q̄
ſemꝑ oculos hz ad puerū quocūq; ꝑgat. Eſa.xlix.d. In ma/
nib⁹ meis deſcripſi te: muri tui añ oc'los meos ſp. n Cūq;
euigilaſſet iacob. Jacob euigilat: q̄ñ clauſtralis ſurgit de
ꝯtēplatiōe/et cōſiderat vitā clauſtri/⁊ penitētiā. Et tūc dicit:
o Vere dñs ⁊c. In ꝯtēplatiōis em̄ ocio/ſepe fructus pe/
nitētie p̄libat̄. r Q̄ terribilis ē loc⁹ iſte.i.penitētia/vel
clauſtrū demonib⁹.ſ.⁊ filijs eoꝝ. Hoc ē qō legit̄ Judic.vij.
f. q madianite ꝑterriti ⁊ turbati/fugerūt: cū gedeon ⁊ ſocij ei⁹
lagenas q̄s tenebāt manib⁹/cōfregerūt. y Tulit lapidē
quē ſuppoſuerat ⁊c. et erexit in titulū. Lapis chriſt⁹
tunc capiti ſupponit̄: quando ei⁹ hūanitatē attendim⁹. Tūc
erigit̄ in titulū: q̄ñ eius diuinitatem recordamur. Cant.ij.b.
Leua ei⁹ ſb capite meo.i.fides hūanitat̄ chriſti ī mēte mea:
et dextera eius amplexabit̄ me.i.virt⁹ ſue diuinitatis/ducu/
cet me ad amplex⁹ ſpōſi. a Fundens oleū deſup. Sup
chriſti paſſionē oleū deuotiōis ⁊ cōpaſſiōis debet fundi. Vñ
Joh.xij.a. Maria vnxit vnguēto pedes ieſu. Et Luce.vij.f.

ꝟ vt idolatra: ſed quia vidit chriſtū naſciturū/ qui vnctus ē oleo letície. Unde domū ſiue vrbem illam vocauit b Bethel: id eſt domū dei: quia ei ꝓxima ē bethleē/ vbi nat⁹ eſt chriſt⁹. Pri⁹ aūt vocabaṫ illa ciuitas luça .i. nux vel amygdal⁹: quia cū fūdamēta illi⁹ iacerēṫ/ inuēta ē ibi radix amygdali. Uel ꝓꝑ abūdantia hui⁹ generis arborum eſt ibi.

De noīb⁹ hieruſalem — Hec eſt hieruſalē: que multis alijs nominib⁹ appellaṫ. Solyma: luça: bethel: hieroſolyma: hieb⁹: Elia: vrbs ſacra/ hieruſalē dicit atq̄ ſalem. Itē videṫ ꝙ iacob fecerit contra illud Leuit. xxvi. a. Nec titulos erigetis/ nec inſignē lapidē ponetis ī t̄ra vr̄a. Solo. Lex iſta data fuit poſtea ad vitandam idolatriā: Jacob aūt h̄ ī figura et ſignificatiōe. — Al. dn̄s

> a Appellauitq̄ nomen vrbis
> b bethel/ q̄ ꝑus luça vocabaṫ.
> Uouit etiā votū/ dicens: Si fuerit † de⁹ mecū: et cuſtodierit me ī via ꝑ quā ambulo: et dederit mihi panē ad veſcēdū/ ⁊ veſtimētū ad induēdū/ reuerſuſq̄ fuero ꝓſpe ad domū patris mei: erit mihi dn̄s in deū/ ⁊ lapis iſte quē erexi ī
> c titulū: vocabiṫ domus dei:

ē/ dom⁹ dei ibi future: c Uocabiṫ dom⁹ dei. Prophetia Ibi ipſe rediēs/ deo ſacrificauit.

ꝟ d Profect⁹ ḡ iacob ⁊c̄. Dixitq̄

Myſtice ✠ a Appellauitq̄ ⁊c̄. Bethel interpretaṫ domus dei: Luça/ nux: que habet corticē amarā exterius: teſtā duram in medio: nucleū dulcē intrinſecus: Hec eſt crux: q̄ an̄ paſſionē amara q̄dem erat et dura: Sed fracta eſt nux/ ⁊ apparuit nudeus dulcis: ⁊ dicta eſt bethel .i. domus dei. Item deus dicit

Quō deus ineſt rebus — ineſſe rebus ꝑ naturā/ trib⁹ modis: Per potentiā: ꝑ p̄ſentiā: ꝑ eſſentiā. Item ꝑ gratiā: Et hoc trib⁹ modis: In habitatione/ vt in iuſtis: efficacia/ vt in ſacramētis: myſterio/ vt in colūba. Item ꝑ vnionē: Et hoc trib⁹ modis: Ad naturā humanā/ vt in chriſto: ad carnem/ vt in ſepulchro: ad animā/ vt in inferno. Item ꝑ gloriā: Et hoc tribus modis: In vi rōnabili/ inquā-tū veritas per cognitionē: in cōcupiſcibili/ inquātū bonitas ꝑ dilectionē: in iraſcibili/ inquātū maieſtas ꝑ reuerentiā ⁊ ſubiectionē. Itē ꝑ corporalē p̄ſentiā: Et hoc in tribus modis: In vtero virginis/ ꝑ cōceptionē: in mundo/ ꝑ eruditionē: in celo empyreo/ ꝑ fruitionē. Itē ꝑ miraculoꝝ opationē. Exo. viij. c. Digitus dei eſt hic. Per deuotam ſeruitij exhibitionem/ vt in clauſtro ſanctoꝝ viroꝝ. Item ꝑ occultoꝝ reuelationē/ hic. Itē ꝑ veſtigioꝝ eius excellentē repreſentationē/ vt in celo: in quo relucet maxime veſtigium potentie/ ſapientie/ bonitatis diuine. Eſa. vlti. a. Celum mihi ſedes eſt. Item ꝑ nature identitatē: ſic pater in filio/ et fili⁹ in patre. Joh. xiiij. b. Nōne credis/ q2 ego in patre ⁊ pater in me eſt? Et dicit Hilarius/ ꝓpter nature vnitatē dī h̄. Itē de⁹ eſt ī ſeipſo/ vt alpha et ω: in mūdo/ vt creator et recreator: in angelo/ vt decor ⁊ ſapor: ī eccl̄ia/ vt paterfamilias in domo.

Expo. Ca. XXIX.

Myſtice d Profectus ḡ iacob ⁊c̄. Myſtice: Jacob .i. chriſtus/ egreſſus a patre/ venit in mūdū: vel ī iudeā/ q̄ dr̄ orientalis/ eo ꝙ ad orietē ſita ē: vel q2 ibi ort⁹ ē ſol iuſticie. Joh. iiij. c. Salus ex iudeis eſt. e Et vidit puteū in agro .i. ſacrā ſcripturā in patulo. Et dicit ſacra ſcriptura puteus ⁊ fons: Sed pute⁹/ vbi difficilis ⁊ obſcura: fons/ vbi facilis ⁊ apta. Uel puteus quātū ad vet⁹ teſtamentū: fons quātū ad nouū. f Treſq̄ greges ⁊c̄ .i. tres ſectas iudeorū .ſ. phariſeorum/ ſaduceorum/ eſſeorum: ad ſcripturā veteris teſtamēti expectantiū. Joh. v. a. Eſt autē hieroſolymis probatica piſcina: quinq̄ porticus habēs: in his iacebat multitudo magna languentiū: cecorum/ claudorum/ aridorū expectantiū aque motū. Et notanṫ hic quinq̄/ q̄ neceſſaria ſunt accedēti ad puteū ſacre ſcripture .ſ. hūilitas/ ſimplicitas/ manſuetudo/ diligentia/ quies. Quis em̄ hūilis ⁊ ſimplex ⁊ māſueta ē. Per hoc ꝙ dicit/ accubātes/ quies: ꝑ hoc qḋ dicit/ iux̄ puteū/ diligētia. Hūilitas quidē neceſſaria eſt. Sup̄bis em̄ reſiſtit dn̄s: hūilibus autē dat gratiā: Jaco. iiij. b. Matth. xi. d. Cōfiteor tibi dn̄e paṫ celi ⁊ t̄re: q2 abſcōdiſti hec a ſapiētib⁹ et prudētibus/ ⁊ reuelaſti ea puulis. Simplicitas neceſſaria ē. Sap. j. a. Sentite de dn̄o in bonitate: ⁊ ī ſimplicitate cordis q̄rite illū. Māſuetudo neceſſaria ē. Ps̄. Docebit mites vias ſuas. Diligētia neceſſaria eſt. Exo. ij. c. Moyſes fugiēs de egypto .i. de mūdo: ſedit iuxta puteū .i. ſacrā ſcripturā: cui⁹ p̄ceptis firmiter inherere debet quiſq̄s mūdū deſerit. Deuṫ. vj. b. Erūt verba hec q̄ ego p̄cipio tibi hodie ī corde tuo: ⁊ narrabis ea filijs tuis/ et meditaberis ſedēs ī domo tua/ ⁊ ambulans in itinere: dormiens atq̄ cōſurgēs: et ligabis ea q̄ſi ſignū ī manu tua. Seneca. Ociū ſine l̄ris mors eſt. Itē quies a curis huius mūdi eſt neceſſaria. ij. Timoth. ij. a. Nemo militans deo/ implicat ſe negocijs ſecularibus. Eccl̄i. xxxviij. c. Scribe ſapientiā in tempore vacuitatis: et qui minoraṫ actu ſapientiā ꝑcipiet. — Ps̄. 24. — 16. q. 7. c. decimas deo — A — Al. † Moſes

> cūctorūq̄ que dederis mihi decimas offeram tibi.
>
> **Ca. XXIX.**
>
> d P Rōfect⁹ ergo iacob venit in terrā ori-
> e entalem: ēt vidit puteum in
> f agro: trēſq̄ greges ouiū accubantes iuxta eū. Nam ex
> g illo adaquabāṫ pecora: ⁊ ōs ei⁹ grandi lapide claudebaṫ.
> h † Moriſq̄ erat vt cūctl̄ ouib⁹ cōgregatis deuoluerēt lapi-

g Os eius grandi lapide claudebatur: id eſt lex vetus myſticis figuris ⁊ obſcuris tegebaṫ: Nec fuit apertū os putei: id eſt ſpiritualis intelligentia ſacre ſcripture apta/ donec venit iacob q̄ apuit eā. Hoc eſt qḋ legiṫ Apocl. v. a. Nemo dign⁹ inuēt⁹ ē apire libꝝ nec videre eū. Et vn⁹ de ſeniorib⁹ dixit mihi: ne fleueris: Ecce vicit leo de tribu iuda: radix dauid aperire librum et ſoluere ſeptem ſignacula eius. Exo. xxxiiij. d. Uelamē erat ſuꝑ faciē moyſi. h Moriſq̄ erat vt cūctis ouibus cōgregatl̄. Pute⁹ apiṫ a iacob: hoc eſt ꝙ diſcipulis cōgregatis in vnū/ ſpūſſanct⁹ miſſus ē: qui apuit eis ſpūalē intelligentiā oīm ſcripturarū. Actl̄. ij. a. Erāt oēs diſcipl̄i pariṫ ī eodē loco: ⁊ fact⁹ ē repēte d̄ celo ſon⁹ ✠ tāq̄ adueniētis ſpirit⁹

Moraliter: d Profectus ḡ iacob ⁊c̄. Hoc eſt ꝙ chriſtus venit in animā iuſti/ que dicit orientalis: quia ſolum illum querit ⁊ diligit: cuius nomē oriens. Uenit autem deus in animā tribus modis. Primo cum amaritudine ⁊ terrore: quādo .ſ. reducit peccata p̄terita ante oculos: ⁊ incutit terrorem/ cum neſciat homo/ an ſibi dimiſſa ſint/ an nō. Job. x. c. Propter ſup̄biā quaſi leenam capies me: reuerſuſq̄ mirabiliter me crucias. Secūdo venit cū delitijs ꝑadiſi: qn̄ .ſ. infundit deuotionē. Cantl̄. v. a. Ueniat dilect⁹ meus in hortū ſuū vt comedat fructū pomorū ſuoꝝ. Eſa. lxvj. d. Gaudete vniuerſi q̄ lugebatis ⁊ ſugatis/ ⁊ repleamī ab vberib⁹ cōſolatiōis eius/ vt mulgeatis ⁊ delitijs affluatis. Tertio venit ꝑmio/ in diſſolutiōe .ſ. aie a corꝑe. Eſa. lxij. d. Dicite filie ſion/ ecce ſaluator tu⁹ venit: ecce merces ei⁹ cū eo. Sꝫ q̄ merces: Filij merces fruct⁹ vētris. e Uidit puteū .i. cor hūanū clauſū duricia ⁊ obſtinatiōe: qḋ tamē iacob .i. chriſt⁹ aperuit. Ezech. xj. d. Auferā cor lapideū de carne eoꝝ: ⁊ dabo eis cor carneū vt in p̄ceptis meis ambulent. f Treſq̄ greges ouiū accubantes iuxta puteū: cogitationes ſimplices: deſideria ſanctoꝝ: ſuſpiria crebra: que iuxta cor accubāt/ expectātia potum deuotiōis. Sine deuotiōe enim aridum eſt cor humanū: ⁊ ſitiūt greges eius. Ps̄. Anima mea ſicut terra ſine aqua tibi. Johel. j. d. Mugierūt greges armēti: q2 nō ē paſcua eis: ſꝫ greges pecoꝝ diſpierṫ. Et poſtea: Sꝫ ⁊ beſtie agri q̄ſi area ſitiēs imbrē/ ſuſpexerūt ad te: qm̄ exiccati ſūt fontes aquaꝝ: Ecce tres greges iuxta puteū ſitiētes. Ideo Judicl̄. j. c. Axa ſuſpirans et aſino inſidens .i. anima fidelis carnem ſuppeditās/ rogat patrē/ dicens: Da mihi bn̄dictionē pater: quia terrā arentem dediſti mihi: da mihi et irriguam aquis. h Moriſq̄ erat vt cūctis ouibus ⁊c̄. Hoc eſt qn̄ oēs cogitatiōes/ oīa deſideria/ cuncta ſuſpiria/ cōferunṫ in vnū .i. in chriſtū. Tūc tolliṫ lapis .i. cordis duricia/ ⁊ adaquanṫ greges aqua deuotiōis. Cantl̄. iiij. c. Uulneraſti cor meū ſoror ✱ mea in vno — Moraliter — Zach. 6. c. — Ps̄. 126. — Ps̄. 142.

G Profect⁹ ꝰ iacob ꝛc. b Dixitq̄ʒ ad paſtores. i. ad ꝑphetas. d Filiū nachor. i. nepotē. l Sciret conſobrinā: id eſt hoc a paſtoribus didicerat. n Oſculat⁹ eſt eam. Aug⁹. Cōſuetudinis fuit maxime ī illa ſimplicitate antiquorū/ vt ꝓpinqui ꝓpinquas oſcularent̄: et hodie fit in multis locis. Et queri poteſt: quomō illa ab ignoto oſculum accepit/ ſi poſtea indicauit iacob ꝓpinquitatē: Ergo intelligendum eſt: aut illum qui ꝓpinquitatē nouerat fidenter in oſculum ruiſſe:

ſ.43.f. aut poſtea ſcripturam narraſſe ꝑ recapitulationē/ cū primū iacob indicauerit quis eſſet.

B

G Et videbant

Myſtice ✶ tāq̄ʒ aduenientis ſpūs vehementis: ꝛ repleuit totā domū vbi erant ſedētes ꝛc. Itē cūctis gregibus cōgregatis

a dem: ꝛ refectis gregibus rur-
ſum ſuꝑ os putei ponerent.
b Dixitq̄ʒ ad paſtores: Fra-
c tres vnde eſtis? Qui reſpon-
derūt de aran. Quos inter-
rogans: nūquid ait noſtis la-
d bā filiūm nachor? Dixerūt:
Nouimus. Sanus ne eſt in-
e quit? Valet inquiūt. Et ecce
f rachel filiā ei⁹ venit cū grege
ſuo. Dixitq̄ʒ iacob: Adhuc
g multum diei ſupereſt: nec eſt
tempus vt reducant̄ ad cau-
h las greges. Date ante potū
ouibus/ et ſic ad paſtum eas
i reducite. Qui reſponderūt:
Non poſſumus donec om-
nia pecora ɔgregent̄ ꝛ amo-
ueamus lapidem de ore pu-
tei vt adaquemus greges.
Adhuc loquebant̄: et ecce
rachel veniebat cū ouib⁹ pa-
tris ſui. Nā gregē ipſa paſce-
k bat. Quā cū vidiſſet iacob/
l ꝛ ſciret cōſobrinā ſuā: oueſq̄ʒ
labā auūculi ſui: amouit la-
pidē q̄ puteus claudebat̄: et
m n adaq̄to grege oſculat⁹ eſt eā:

aperit̄ puteus: q̄ nō tm̄ vni genti/ ſed omnib⁹ p̄dicata eſt veritas.

Ps.18. Ps. In omnē terrā exiuit ſonus eorum. Joh.xj.g. Erat ieſus moritur⁹ nō ꝓ gente tm̄/ ſed vt filios dei qui erāt diſpſi cōgregaret in vnū. a Et refectis gregib⁹ rurſum ꝛc. Hoc valde timendū ē nobis/ ne noſmetipſi puteū nobis vere intelligētie nouis adinuentiōib⁹ claudam⁹. Eſa.xxix.e. Peribit ſapiētia a ſapiētib⁹ eius: ꝛ intellect⁹ prudentiū eius abſcōdet̄. Et ſubiungit q̄ſi cōminādo cauſam. Ve qui ꝓfundi eſtis corde/ vt a dño abſcōdatis cōſiliū. b Dixitq̄ʒ ad paſtores: Fratres vnde eſtis? Paſtores ſunt ꝓphe: quos vocat dñs fratres: q̄ ex iudeis ſicut ipſi ſm carnē nat⁹ eſt. Hoc aūt qđ interrogat: vnde eſtis/ ſignificat ꝙ nō oēs mittebat dñs: imo multi ſuo ſpū mēdacia ꝓphetabāt: ſicut hodie fit ī multis. Hiere.xxiij.c. Nō mittebā ꝓphetas/ ꝛ ipſi currebāt: nō loquebar ad eos/ ꝛ ipſi ꝓphetabāt. Facit aūt iacob paſtoribus tres q̄ſtiōes. Prima/ Unde eſtis? Et reſpōdent: De aran. Secūda/ Noſtis laban filiū nachor? Et reſpondent: Nouim⁹. Tertia/ Sanus ne eſt? Valet inquiūt. Hec eadē reſpōdere neceſſe eſt paſtores animarū. Querit em̄ chriſt⁹/ Unde eſtis: de terra/ aut de celo? Et dicūt oēs/ de arā: id eſt de celo ſum⁹. Aran em̄ interꝑtat̄ ſublimis: Et ē falſa reſpōſio in ore multorū. Si em̄ de celo eſſent/ celeſtia loquerent̄. Joh.iij.d. Qui de terra eſt/ de terra loquit̄: qui de celo venit ſuꝑ oēs eſt. Judic.xij.b. Dic ꝰ ſebboleth qđ interꝑtat̄ ſpica. Qui reſpōdebat chebboleth/ qđ interꝑtat̄ ſpica palearū. Itē querit chriſt⁹/ Noſtis laban. i. chriſtū/ q̄ ſuo ſanguine animas fideliū dealbauit? Debēt reſpōdere: Nouim⁹/ nō ſolū cognitiōis ꝛ fidei noticia/ ſed affectu ꝛ imitatiōe. Joh.xij.d. Si q̄s mihi miſtrat/ me ſequat̄. Itē querit chriſtus: Sanus ne eſt laban. i. chriſt⁹ in ſe ꝛ in mēbris? Et rn̄dent: Valet. Sed quō ſic

Ps.29. reſpōdent/ cū quotidie moriat̄ ꝛ corrūpat̄? Ps. Que vtilitas in ſanguie ꝛc. Heb.vj.a. Prolapſi ſūt renouari ad penitētiā/ rurſus crucifigētes filiū dei. Pro deo eſt ne ſan⁹ q̄ crucifigit̄? Crucifigūt aūt filiū dei in ſemetipſis: vt ibi dicit Glo. et oſtētui habēt/ q̄ gratiā eius vilipendētes in peccatis iacēt. e Et

Ps.85. ecce rachel. i. gentilitas venit ad fidē. Ps. Oēs gentes q̄ſcūq̄ʒ ꝛc. f Filia ei⁹: q̄ gentilis ꝓplus fili⁹ dei erat ꝑ p̄deſtinationē. g Adhuc multū ꝛc. i. adhuc multū tpis eſt ab aduētu vſq̄ʒ ad iudiciū/ q̄n greges fideliū reducent̄ ad caulas: id eſt ad māſiōes celi. Joh.x.c. Alias oues habeo q̄ nō ſunt ex hoc ouili/ ꝛ illas ꝛc. h Date ante potū ouib⁹ ꝛc. id ē facilia ꝛ difficilia ſimplicib⁹ enodate: dicit dñs paſtorib⁹ aīarū. i Qui rn̄derūt: Nō poſſumus ꝛc. q. d. non licet donec venerit q̄ vētur⁹ ē. Et tūc amot⁹ ē lapis ď ore putei: q̄ chriſt⁹ inuoluta legis myſteria patefecit. Cāt.ij.c. Vox turturis audita ē in t̄ra nr̄a: fic⁹ ꝓtulit groſſos ſuos: vinee florētes odorem dederūt. Hoc ē qđ dicit mulier ſamaritana: Joh.iiij.d. Scio q̄ meſſias venit q̄ dī chriſt⁹. Cū ꝰ venerit ille annūciabit nobis oīa. n Oſculatus eſt eam: id eſt chriſtus recōciliauit ſibi eccleſiā. Hoc eſt oſculū qđ tādiu deſiderauerāt antiqui patres. Cāt.j.a. Oſculetur me ꝛc.

✶ Et eleuata

✱ mea in vno oculorū tuorū: ꝛ ī vno crine colli tui. i. ī vnitate cogitationū tuarū. Qn̄ em̄ vn⁹ ē flux⁹ cogitationū/ nō diuiſus: tūc vulnerat̄ dñs ad amorē. Exo.ix.d. Cōgrega iumēta tua/ ꝛ oīa q̄ ī agro habes: Hoies em̄ ꝛ iumēta ꝛ oīa q̄ īuēta fuerint foris ꝛ nō ɔgregata ď agris/ morient̄. a Et refect. gregib⁹ ꝛc. Nō tātū eſt cōtinu⁹ pot⁹ deuotiōis quātūcūq̄ʒ ſpūalis ſit/ ſʒ aliq̄n interrūpit̄ vt magis deſideret̄: et q̄ fit hō ſpūalis q̄ſi acidioſus. Suꝑ q̄ cōqueritur

C

beat⁹ Bern̄. Ab heri ꝛ nudiuſterti⁹ inuaſit me lāguor q̄dā: et inſolita q̄dā hebetudo ſpūs/ nec legere/ nec meditari/ nec orare delectat. Iō clamat Ps. Redde mihi leticiā ſalutaris tui. Ps.50.

Cant.vj.a. dicit ſpōſa q̄ iugit̄ ī cella vinaria cōmorat̄: Dilectus me⁹ deſcēdit in hortū ſuū ad areolā aromatū/ vt ibi paſcat̄ ī hortis/ ꝛ lilia colligat. i. caſtas cogitatiōes quib⁹ paſcit̄ chriſt⁹. c Unde eſtis? ꝛc. Ecce triplex q̄ſtio q̄ ꝓponit̄ p̄latis. Prima/ vnde eſtis? Hoc ē qđ q̄rit̄/ vtrū fuerit bn̄ intromiſſi. Et rn̄dent: De arā/ ſum⁹. i. de ſublimi. i. a deo vocati ſum⁹ in dignitatē. Sed veri⁹ poſſunt dicere: De arā. i. de ſublimi ſum⁹: q̄ plures hodie carnis nobilitas intronicat q̄ʒ dei vocatio. De⁹ em̄ nō elegit potētes ſeu nobiles: ſʒ potius ignobiles. i. hūiles ꝛ infirmos. j. Cor.j.d. Videte vocatōeʒ veſtrā frēs: q̄ nō mlti ſapiētes ſm carnē/ nō mlti potētes/ nō mlti nobiles: ſʒ q̄ ſtulta ſūt mūdi elegit de⁹/ ꝛ īfirma ꝛ ignobilia/ vt cōfundat ſapiētes ꝛ fortia: vt nō glieť oīs caro ī cōſpectu ei⁹. Scđa q̄ſtio: Noſt. laban filiū nachor. i. chriſtū filiū regei. Hoc ē qđ req̄rit̄ a p̄latis. ſ. diuia ſcia/ q̄ de chriſto eſt: Non em̄ ſufficit eis ſcire leges/ aut decreta: Et h̄ eſt ꝙ in examiatiōe epōꝝ q̄rit̄ ab eis: Scis vet⁹ ꝛ nouū teſtamentū? Et rn̄det: Scio. Tertia q̄ſtio/ San⁹ ne ē? Hoc ē ꝙ fortitudo ſpūs req̄rit̄ ī p̄latis. Eccl.vij.a. Noli q̄rere fieri iudex/ niſi ɔ̄tute valeas irrūpe iniq̄tates. i. niſi fortit̄ oēs tēptationū ꝛ pſecutionū impet⁹ irrūpere poſſis. Tria igit̄ req̄runt̄ in p̄lato: iuſta vocatio/ ſcia diuina/ ꝛ ſpūs fortitudo. e Et ecce rachel. Optima ꝓbatio/ ꝙ ſan⁹ ſit p̄lat⁹/ ſi rachel cū grege veniat ad eū. i. cōtēplatio cū grege bonarū cogitationū/ potū deuotiōis q̄rētiū. h Date an̄ potū ouib⁹: ꝛ ſic eas ad paſtū reducite. Totū officiū p̄dicatiōis cōſiſtit ī duob⁹: In inſtructiōe fidei/ ꝛ exhortatiōe bone opatiōis. Hoc ē qđ p̄cipit hic iacob paſtorib⁹. i. chriſt⁹ p̄latis: Date ouib⁹ potū fidei/ ꝛ ſic ad paſtū operū reducite. Vel Date potū. i. reficite affectū. Et reducite ad paſtū: id eſt reficite intellectū. k Quā cū vidiſſet ꝛc. Jacob/ p̄lat⁹: labā/ chriſt⁹: rachel/ aīa ſubditi filia chriſti: oues/ cogitatiōes: pute⁹/ cor hūanū. Eſt igit̄ ſenſus: Cū p̄lat⁹ videt aīam ſubditi ducentē cogitatiōes ſuas/ ꝛ colligentē in vnū: amouet lapidē a puteo. i. duriciā a corde ſuo. i. excitat ī ſe affectū deuotiōis: ꝛ adaquat gregē. i. lachrymās/ alios ad lachrymas cōmouet. j. Eſdre.x.a. Orāte eſdra ꝛ iplorāte deū et flēte ꝛ iacēte ante templū dei: collocat⁹ ē de iſrl̄ cet⁹ grādis nimis virorū ac mulierū ꝛ puerorū: ꝛ flebat ꝓplus mlto fletu. m Et adaq̄to grege oſculat⁹ ē eā. i. refectis ſubditis/ redit p̄lat⁹ ad ɔ̄téplationē: Vel

✱ poſt luctū debet

g ¶Et videbant illi dies pauci. Laborē leuiſabat amor. Itē videt̃ male dixiſſe/cū potius dicere debuiſſet: Videbant ei dies multi: q̄m aīo deſiderāti ipſa velocitas tarda ē. Solō. Sic intelligēdū eſt: Videbant ei dies pauci.i.labor dierꝝ paruus/cōpatiōe mercedis. Augꝰ. Pro īgenti crimīe obijciūt iacob quattuor vxores. Sed quādo mos erat crimē nō erat: nūc aūt crimē eſt: qꝛ mos non eſt. Alia ſūt peccata ꝯ naturā: alia ꝯ mores: alia ꝯtra p̄cepta. Sed iacob nō hoc fecit contra naturā: q̄ non laſciuiendi: ſ3 gignēdi cauſa illis mulieribꝰ vtebat̃. Nec cōtra morē: qꝛ illo tpe in illis tris hoc factitabatur. Nec ꝯ p̄ceptū: qꝛ nulla lege ꝓhibebat̃. Nunc v̄o legibus ⁊ moribꝰ hoc non licet: Que duo ſi quis ꝯtēpſerit/etiā ſi tm̄ cā gignēdi pluribꝰ feminis vtat̃/peccat tn̄: et hūanā violat ſocietatē: cui neceſſaria eſt ꝓpagatio filiorꝝ. Sed qꝛ hoīes alit̃ ſe habētibꝰ moribꝰ/nō poſſūt delectari vxorū multitudine/niſi libidinis magnitudine: errantes non putāt haberi potuiſſe vxores multas/niſi concupiſcentie carnalis flagrātia.

(ꝉ. occurrit) (B) (ꝉ. impleti)

a b et eleuata voce fleuit: et indicauit ei ꝙ frater eſſet patris eiꝰ/⁊ filius rebecce. At illa feſtinans nunciauit patri ſuo. Qui cum audiſſet veniſſe iacob
c filiū ſororis ſue: †occurrit obuiam ei: cōplexuſq3 eum: et in oſcula ruens: duxit in domū ſuam. Auditis autem cauſis itineris/reſpōdit: Os meū es et caro mea. Et poſt ꝗ̄ †expleti ſunt dies menſis vnius/dixit ei: Num qꝛ frater meꝰ es: gratis ſeruies mihi? Dic quid mercedis acci
d pias. Habebat v̄o duas filias. Nomen maioris lia: minor appellabatur rachel. Sed lia lippis erat oculis: rachel decora facie et venuſto aſpectu: Quā diligens iacob/ait: Seruiam tibi pro rachel filia tua minore ſeptē annis. Reſpōdit labā: Melius eſt vt tibi eam dem ꝗ̄ viro alteri: Mane apd̄ me.
e Seruiuit igit̃ iacob pro ra
f g chel ſeptem annis: et videbant illi pauci dies p̄ amoris magnitudine. Dixitq3 ad laban: Da mihi vxorē meā: quia iam tempus †expletum eſt vt ingrediar ad illā. Qui vocatis multis amicorū turbis ad conuiuiū/fecit nuptias: ⁊ veſpere filiā ſuam liam introduxit ad eum: dans ancillam filie celpham nomīe. Ad quam cum ex more iacob fuiſſet ingreſſus: facto mane vidit liam: et dixit ad ſocerū ſuum: Quid eſt quod facere voluiſti? Nonne pro rachel ſeruiui tibi? Quare impoſuiſti mihi? Rn̄dit la
b ban: Nōn eſt in loco noſtro conſuetudinis vt minores ante tradamus ad nuptias:

¶ Imple hebdomadā

Myſtice ✱ a ¶Et eleuata voce fleuit.i. eccleſie cōuerſe cōpaſſus eſt. Hocē qd̄ legit̃.j.xlv.d.ꝙ ioſeph ſup collū beniamin inclinatꝰ/fleuit. d ¶Habebat v̄o duas filias. Que filie laban/duo ppl̄i. Lia lippa ⁊ laborioſa/ꝓplus iudaicꝰ: q̄ nihil ſpirituale videbat in lege/labore cerimonialiū occupatꝰ. Rachel decora facie/gētilitas decora fide/⁊ amabil' charitate. Vtrāq3 ſibi chriſtꝰ deſpōſauit. Prīo ſynagogā: deīde gētilitatē.

Moraliter ✱ poſt luctū debet p̄latus ſuos ſubditos conſolari. a ¶Et eleuata voce fleuit. Hoc eſt ꝙ cōſideratio eternorꝝ in nobis cumulat fluuiū lachrymarū: tū ꝓ dilatione glorie: tū pro īcolatu miſerie. b ¶Et indicauit ⁊c̄. Et nos ſi volumꝰ placere racheli/oſtēdere nos debemꝰ ei nos eē frēs laban.i.chriſti ꝑ imitationē: vt ſicut ipſe volūtatē patris fecit: ita ⁊ nos faciamus. Matth.xij.d. Quicūq3 fecerit volūtatē patris mei q̄ in celis ē: ipſe meꝰ frat̃/ſoror/⁊ mat̃ ē. c ¶Occurrit obuiā ⁊c̄. Ita chriſtꝰ occurrit p̄lato in ꝯtēplatiōe multotiēs. Eſa.lxvj.d. Ego cōſolabor vos/⁊ in hierl'm cōſolabimi. Item.lxiiij.a. Deſcēdiſti/⁊ a facie tua mōtes defluxerūt. Et.j.b. Occurriſti letanti/⁊ faciēti iuſticiā. d ¶Habebat v̄o ⁊c̄. Que filie laban/due vite: actiua.ſ.⁊ ꝯtemplatiua: q̄ iacob.i.p̄lato cōiugio copulant̃. Lia interp̄tat̃ laborioſa/⁊ ſignificat actiuā: Rachel vidēs p̄ncipiū/⁊ ſignificat ꝯtēplatiuā: q̄ videt verbū in p̄ncipio. Illa lippa/iſta pulchra: qꝛ circa ſpūalia actiua minus videt: cōtēplatiua v̄o ꝑ intelligentiā v̄itatis magiſ clare. Hāc diligit iacob.i.p̄latus: ⁊ ꝓpter hāc ſeruit laban.i.chriſto: non ꝓ lia: qꝛ nulli aut pauci affectāt laborē actiōis vel paſſiōis. Sed tn̄ p̄us lia ſupponit̃: qꝛ abſq3 labore actiōis non pōt aliq̄s venire ad quietē cōtemplatiōis. Septē anni quibꝰ primo ſeruit
Exo.20.b. iacob: ſunt ſeptē p̄cepta ſecūde tabule: Honora patrē tuum ⁊ matrē tuā. Non mechaberis. Nō occides. Nō furtū facies. Non falſum teſtimoniū dices. Non concupiſces rem ꝓximi tui. Nō deſiderabis vxorē eiꝰ. Quibꝰ diligēter impletis/nōdū tn̄ aſſequitur ſperatā quietē mētis: ſed ꝓ rachele ſupponit̃ lia: Et hāc ſuſtinet/vt ad illā tādē ꝑueniat: Sꝫ oportet ꝙ ſeruiat alijs ſeptē ānis: q̄ ſūt/vt ſit pauꝑ ſpū/miť/lugēs/eſuriēs et ſitiens iuſticiā/miſericors/mūdꝰ corde/pacificꝰ: Et tūc demū habet rachel. Beati em̄ pacifici quoniā filij dei vocabunt̃. †Matth.5.a.
Myſtice e ¶Seruiuit igitur iacob: aliter et myſtice: Iacob/chriſtus: Rachel/eccl'ia. Seruiuit igitur iacob.i.chriſtꝰ: qꝛ exinaniuit ſemetipſum/formā ſerui accipiēs: ꝓ rachele.i.pro eccl'ia d̄ gentibꝰ habēda: ꝯm qd̄ dixerat ei pr̄: Poſtl'a a me ⁊ dabo tibi gētes ⁊c̄. (E) †Phil.2.a. (Al. impletū) †Ps.2. Vel ꝓ rachele.i.vice rachelis: vt ſeruile iugū ab ea excuteret. Gal.iiij.a. Factū ſb lege vt eos q̄ ſb lege erāt/redimeret. Vel ꝓ rachele.i.ꝓ eccl'ia lauāda/⁊ mūdāda a ſordibꝰ pctōꝝ. Eſa.xliij.d. Seruire me feciſti ī pctīs tuis: p̄buiſti mihi laborē in iniq̄tatibꝰ tuis. Ipſe em̄ eſt hircus emiſſarius/q̄ vniuerſa peccata populi ferebat ī deſerto.ſ.crucis: Leuit.xvj.b. Eſa.liij.b. Vnꝰquiſq3 in viam ſuam declinauit: et dominꝰ poſuit in eo iniquitates omniū noſtrū. (55.q.1.§.1.) j.Pet.ij.d. Peccata noſtra ipſe ꝑtulit in corpore ſuo ſup lignū: vt peccatis mortui/iuſticie viuamꝰ. f ¶Septē ānis.i. tota vita ſua/que ſeptē diebus agit̃. A primo em̄ inſtanti cōceptionis ſue cepit nobis deus miſereri: id eſt chriſtus. Iob xxxj.b. Ab infātia mea creuit mecū miſatio: ⁊ d̄ vtero mr̄is mee egreſſa ē mecū. Eccl'i.v.b. Miſeratio dei magna ē: multitudinis pctōꝝ meoꝝ miſerebit̃. g ¶Et videbāt illi pauci dies p̄ amoris magnitudine: qꝛ chriſtꝰ leuia ⁊ breuia reputauit q̄ ꝓ electis ſuſtinuit. Eſa.xl.g. Qui creauit terminos terre/nō deficiet neq3 laborabit. Ps. Exultauit vt gigas ⁊c̄. Ps.18. Priꝰ ſupponit̃ lia/iacob/⁊ poſtea rachel: qꝛ p̄mo cōuerſi ſūt d̄ iudeis/q̄ ꝑ liā ſignificāt̃: Deinde celebrate ſt̃ nuptie rachelis.i.eccl'ie de gētibꝰ quā tantum deſiderauerat. Vn̄ ſequitur: Et potitus optatis nuptijs. Harum nuptiarū epithalamiū cecinerat ſalomon lōgo tempore ante: Vn̄ eſt totꝰ liber canticoꝝ. Septē annis ſeruiuit chriſtus in ꝑſona ſua ꝓ rachele: id eſt tota vita: nec tamen habuit adhuc: quia pauci de gentibus ipſo p̄dicāte ſunt cōuerſi. Et ſeruiuit alijs ſeptē annis: qui adhuc durant in membris ſuis ꝓ rachele habēda. b ¶Nō eſt in loco noſtro cōſuetudinis. Nō eſt apud chriſtū conſuetudo vt minor filia: id eſt cōtemplatiua prius tradat̃ nuptijs/ſꝫ maior priꝰ debet tradi: qꝛ actio debet precedere ꝯtēplationē/⁊ labor gloriā: Ita em̄ fecit chriſtꝰ et ſui. Vnde: Trāſiuimꝰ ꝑ ignē ⁊ aquā/⁊ eduxit nos in refrigeriū. Ps.65. Per deſertū em̄ de egypto oportet trāſire in hieruſalē. Lia ancillā habet celphā/q̄ interp̄tat̃ os hians: ⁊ ſignificat ſollicitudinē q̄ actiue deſeruit. Luc.x.g. Martha martha ſollicita es/⁊ turbaris erga plurima. Itē rachel habet ancillā balā/q̄ interp̄tat̃ inueterata: ⁊ ſignificat ſollicitudinis quietē/q̄ ꝯtemplatiue deſeruit. Luc.x.g. dic̄ martha: Dn̄e non eſt tibi cure ꝙ ſoror mea reliquit me ſola miſtrare ⁊c̄. Bern̄. Felix domꝰ

a Imple hebdomadā.i. celebra nuptias has de more ſeptē diebus: Iniquū eñ fuit vt deceptū/ſeptem alios annos differret b Septem annis alijs. Hiero⁹. Nō: vt quidā male eſtimāt: poſt ſeptē annos alios/rachel accepit vxorē: ſed poſt ſeptē dies nuptiaꝝ p̄me vxoris. Nā ſequit̄: Et ingreſſus

F

eſt ad rachel: ⁊ dilexit rachel magꝭ ꝙ̄ liam: ⁊ ſeruiuit illi ſeptē an/nis alijs. c Rubē: viſionis fili⁹. d Si/meō: auditio. e Le/ui: applicatio vel ad/ditio. f Modo cō/fitebor dn̄o.i. lau/dabo deū. g Iudā: id eſt cōfeſſione.i. gra/tiarū actionē: ſicut ibi: Confiteor tibi pr̄ dn̄e celi et t̄re.i. grās ago tibi: Matth.xi.d.

De renūc.c. niſi.in fine
De regula.c. licet in fine

Myſtice ✠ vbi martha ſemꝑ cōqueritur de maria.

G

Lia quattuor filios genuit: Rubē/Symeon/Leui/Iudā. Ruben interpretat̄ viſio. Symeon/audit⁹. Leui/addit⁹. Iudas/cōfeſſio. Hec quattuor debet habere q̄libet. Primo oportet vt ſit ruben.i. videat ⁊ attē/dat quāta ꝓ ipſo paſ/ſus eſt chriſtus. Eſaie xliij.d. Reduc me in memoriā/⁊ iudicemur ſimul. Secūdo opor/tet vt ſit ſymeon.i. au/diat dn̄m cōminantē malis/⁊ exhortātē bo/nos. Eſa.xxx.e. Erūt oculi tui vidētes p̄ceptorē tuū: ⁊ aures tue audiētes v̄bū poſt tergum monentis. Tertio oportet vt ſit leui: id eſt vt addat fidem auditis/⁊ fidei operis executionē: vt ſic addat̄ conſortio iuſtorū. Malach.iij.a. Sedebit domin⁹ conflans ⁊ emūdans argentū: ⁊ purgabit filios leui: et colabit eos quaſi aurū/⁊ q̄ſi argentū: ⁊ erūt domino offerentes ſacrificia in iuſticia. Quarto oportet vt ſit iudas: vt confiteat̄ dn̄o ꝯfeſſione laudis/propter ipſum pęnitentiā agendo. Pſ. Cōfitebor tibi dn̄e in toto corde meo: q̄m audiſti oīa verba oris mei. De his q̄ttuor ſimul dicit̄ Iob vlti.a. Auditu auris audiui te: ecce ſymeon. Nunc aūt oculus meus videt te: ecce ruben. Idcirco ipſe me repħendo: ecce leui. Et ago pęnitentiā in fauilla ⁊ cinere: ecce iudas. Vel aliter: Primo naſcit̄ ruben: ſecūdo ſymeon: tertio leui: quarto iudas: quia homo ſe videns/⁊ conſiderās infirmitatē ſuam/humiliat̄: hūiliatus/exaudit̄: exauditus/aſſumit̄ ad gloriā: aſſumpt⁹ in gloria/cōfitet̄ cōfeſſione illa: de qua Pſ. In nomine tuo cōfitebimur in ſeculum.

1.Paral.2.a.

Pſ.137.

b Cernens autē rachel ꝙ in/c fecūda ⁊c. Expo. Ca.XXX. i Sup genua mea. Encletica eſt locutio: ⁊ debet ſuppleri ſic: vt pariat filiū qui ſedeat ſup genua mea. k Balā i cōiugiū. Forte oīs cōcubina vxor dicit̄/ſm̄ morem ſcp̄ture/nō ecōuerſo. l Iudicauit mihi domin⁹: id ē iudiciū fecit/equās me ſorori. m Cōparauit me dominus. Sed quō compauit: Nōdum eñ equata fuit ſorori: quia lia plures habebat. Solutio. Ideo dixit: q꞉ ſperabat ſe quotidie habiturā plures. Vel parificatā ſe dixit ſorori in dilectione viri: vel in prole/nō in nūero prolis.

☞ Egreſſus aūt rubē.

a Implē hebdomadam dierū hui⁹ copule: ⁊ hanc quoqꝫ dabo tibi ꝓ ope quo ſeruitu/b rus es mihi ſeptē ānis alijs. Acquieuit placito/⁊ hebdomada trāſacta/ rachel duxit vxorem. Cui pater ſeruā balam dederat. Tandēqꝫ potitus optatis nuptijs/amorē ſequētis priori p̄tulit: ſeruiens apud eum ſeptem annis alijs. Vidēns aūt dominus ꝙ deſpiceret liam: apuit vuluam eius: ſorore ſterili ꝑmanente. Que cōceptū genuit filium: vocauitqꝫ nomē eius c rūben/dicēs: Vidit domin⁹ humilitatē meā: Nunc amabit me vir meus. Rurſumqꝫ cōcepit ⁊ peperit filiū/et ait: Qm̄ audiuit domin⁹ haberi me cōtēptui: dedit etiā iſtū mihi. Vocauitqꝫ nomē eius d ſymēon. Cōcepit tertio et genuit alium/ dixitqꝫ: Nunc quoqꝫ copulabit̄ mihi maritus me⁹/eo ꝙ pepererim illi tres filios. Et idcirco appel/e lauit nomē eius lēui. Quarto cōcepit ⁊ pepit filiū/et ait: f Modo confitebor dn̄o. Et g ob hoc vocauit eū iudā. Ceſſauitqꝫ parere. Ca.XXX.

b Cernēns aūt rachel ꝙ c infecunda eſſet/inuidit ſorori/⁊ ait marito ſuo: Da mihi liberoſ: alioq̄n moriar. Cui iratus r̄ndit iacob: Nū ꝓ deo ego ſum/qui p̄uauit te fructu ventris tui? At illa: Habeo inq̄t famulā balā/ingredere ad illā vt pa/i riat ſuper genua mea/et habeam ex ea filios. Deditqꝫ k illi bālam in ꝯiugium. Que ingreſſo ad ſe viro: concepit et peperit filium. Dixitqꝫ ra/l chel: Iudicāuit mihi dominus/ et exaudiuit vocē meā/ dans mihi filium: Et idcirco appellauit nomē ei⁹ dan. Rurſumqꝫ bala concipiens peperit alterum: pro quo ait m rachel: Cōmpauit me dominus cum ſorore mea et inualui: Vocauitqꝫ eū neptalim.

Myſtice: b Cernens autē rachel. Rachel interpretat̄ principiū: ⁊ ſignificat cōtemplatiuā/que cōtemplādo verbis in p̄ncipio delectat̄. Bala interp̄tat̄ inueterata: ⁊ ſignificat figuras corporeas: quia de vetuſtate homis eſt: ꝙ talibus indigemus ad ſpiritualia cōtemplanda. Roma.j.c. Inuiſibilia dei a creatura mundi ꝑ ea q̄ facta ſunt/intellecta conſpiciunt̄. Rachel igit̄ cū non poſſit: ex bala ancilla ſua vult filios habere: q꞉ contemplatiua de diuina eſſentia ꝑ ſe non valet aliquid ꝑfecte ſpeculari: et ita deo filios ꝓcreat per quaſdā imagines corporeas: et quodcūqꝫ inde ſentit/mauult iſinuare ꝙ̄ oīno tacere: ſicut apl's Heb.j.a. filium vocat ſplendorē glorie dei: quia ſicut ſplēdor ex igne vel ſole generat̄/⁊ tn̄ eſt coequeu⁹ ei: ita filius generat̄ a patre: et tn̄ eſt coeternus ei. De bala igit̄ ancilla rachel ſuſcipit̄ fili⁹ dan: id eſt iudicium: quia quanto quis maiorem de deo noticiam habet: tanto diſtrictius iudicat de peccatꝭ ſuis. Iob.iiij.c. Suſcepit aurꝭ mea venas ſuſurrij eius: in horrore viſionis nocturne/ quādo ſolet ſopor occupare homines: pauor tenuit me ⁊ tremor: ⁊ oīa oſſa mea p̄territa ſunt. Ibi Glo. Vene ſuſurrij/ſūt omnia creata/quibus noticiam colligim⁹ diuinitatis. Sed ⁊ hoc furtiue: q꞉ nec ipſa mira opera/niſi raptim et tenuiter penſamus. Sed quo plus mens leuata virtutē dei conſiderat: eo magis rectitudinem eius repreſſa formidat. Item Glo. Suſurrium/eſt ipſa locutio intima: Vene/modi quibus illa ad mentem noſtram venit: q꞉ aliquādo nos amore: aliquando terrore compungit. Venas ergo ſuſurrij furtim audire/eſt occultos diuine aſpirationis modos tenuiter ⁊ latēter cognoſcere. Vel bala eſt vet⁹ vita: que parit nobis dan ⁊ neptalim: id eſt cōſideratio veteris vite/facit noſmetipſos iudicare: ⁊ ī bonis operib⁹ dilatari. Deut.xxxiij.d. Dan catulus leonis/fluet largiter de baſan. In leone intelligit̄ fortitudo: in catulo infirmitas. Catulus ergo leonis dan/fluet largiter de baſan: quia quāto amplius quis infirmat̄ per pęnitentiā: tanto amplius roboratur ad bene operandū per fortitudinem. Zelpha interpretat̄ os hians: ⁊ ſignificat illos quorum os ad p̄dicationem hiat: ſed non cor: De quib⁹ Eſaie.xxix.d. Populus hic labijs me honorat: cor autem eorum longe eſt a me. Hiere.xij.a. Prope es tu ori eorum: ⁊ longe a renibus eorū. Hi ſunt qui vento inanis glorie: vel queſtus temporalis gratia p̄dicant: ex quibus lia: id eſt vita laborioſa/quādo non poteſt per ſe/vult filios ex ancilla ſuſcipere. Hoc eſt qđ dicit apoſtol⁹ Phil.j.c. Siue ꝑ occaſionē/ſiue ꝑ veritatē chriſt⁹ annūciet̄/in hoc gaudeo: ſed et gaudebo. De zelpha duos filios ſuſcipit lia. Primus gad.i. accinctus: Secūdus aſer.i. beatus: quia ꝑ ignominiā paſſiōis ꝑuenit̄ ad gl'iaꝫ beatitudinis.j. Pet.j.b. Prenūcians eas q̄ in chriſto ſūt paſſiones ⁊ poſteriores glorias.

A

32.q.4.§.i.c. obijciūt iacob
De diuor.c. gaudeamus

Matth.15.a.

✠ Egreſſus aūt ruben

Sentiens lia ꝙ parere deſiſ/
ſet/çelpham ancillam ſuam
marito tradidit: Qua poſt
conceptũ ędente filiũ/dixit:
Fęliciter: Et idcirco vocauit
nomẽ eius gad. Peperit q̃ȝ
çelpha alterum: Dixitq̃ȝ lia:
Hoc pro beatitudine mea.
Beatam quippe me dicent
mulieres: Propterea ap/
a pellauit eum aſer. Egreſſus
b autẽ ruben tempoꝛe meſſis
triticeę in agrũ/repperit man
dragoras/quas matri lię de/
c lit. Dixitq̃ȝ rachel: Dã mihi
partem de mandragoꝛis filij
d tui. Illa reſpõdit: Parũ ne
tibi videt̃ ꝙ ꝑripueris mari/
tum mihi: niſi etiam mandra
goras filij mei tuleris: Ait
e rachel: Doꝛmiat tecum hac
nocte ꝓ mãdragoꝛis filij tui.
Redeũtiq̃ȝ ad veſperã iacob
de agro: egreſſa eſt in occur/
f ſum lia/⁊ ait: Ad mẽ inquit
g intrabis: q2 mercede cõduxi
te pro mãdragoꝛis filij mei.
Doꝛmiuit cuȝ ea nocte illa:
⁊ exaudiuit deus p̃ces eius:
cõcępitq̃ȝ ⁊ pepit filiũ qntũ/
⁊ ait: Dedit de⁹ mercedẽ mi/
hi: q2 dedi ancillã meã viro
meo: Appellauitq̃ȝ nomẽ ei⁹
h iſachar. Rurſum lia concipi
ens peperit ſextũ filiũ/et ait:
Ditauit me deus dote bona
etiaȝ hac vice: mecũ erit ma/
ritus meus/ eo ꝙ genuerim
ei ſex filios. Et idcirco appel
i lauit nomen eius çabulon.
Poſt quẽ pepit filiã nomie
dinam. Recoꝛdatus q̃ȝ dñs
rachelis: exaudiuit eã/⁊ ape/
ruit vuluã eius: quę cõcępit
⁊ peperit filiũ/dicẽs: Abſtu/
lit deus oppꝛobꝛiũ meũ. Et
k vocauit nomẽ illi⁹ ioſeph/di
cens: Addat mihi dñs filiũ

a Egreſſus autẽ ruben tpe meſſis ⁊c. Aug⁹. De hoc aũt genere opinari quoſdã ſcio/ ꝙ acceptũ in eſcã/in ſterilib⁹ fęminis fęcũditatẽ pariat: ⁊ ideo iſtitiſſe rachel vt hoc accipe/ ret: qḋ ego nõ arbitroꝛ/ nec ſi tũc cõcępiſſet. Nũc ṽo cũ poſt duos lię alios ab illa nocte part⁹/dñs eã pꝛole donauerit: ni/ hil eſt ꝙ de mandra/ goꝛa tale aliqḋ ſuſpice mur/q̃le ĩ nulla fęmina expti ſum⁹. Cũ enim mala hęc/ipſe vidiſſẽ: ⁊ ꝓpter ſacrę lectiõis hũc locũ mihi obtigiſ ſe ḡtularer: Rara eñ ẽ res: naturã coꝝ qntũ potui ꝑſcrutat⁹ ſũ: nõ aliq̃ a cõmuni ſẽſu re/ motioꝛe ſciẽtia/ q̃ do/ cet radicũ virtutes/et poteſtates herbaꝝ: ſȝ quãtũ renũciat viſus/ olfactus/ guſtus: rem comperi pulchꝛã/ ſũ/ me olentẽ/ ſapoꝛe aũt inſipido. Cur ergo eã mulier tantope cupie/ rit/neſcio: niſi foꝛte ꝓ/ pter pomi raritatẽ et odoꝛis iocũditatem.

B (9. q. 4. § 1.)

b Meſſis triticeę in agrũ: q2 pri⁹ me/ tebant hoꝛdea/poſtea triticũ ⁊ alia ſerotina: In Exo. enim legit̃: Serotina nõ ſũt lęſa grãdine. Uel tres erãt meſſes. Pꝛia fructuũ: ſecũda frugum: tertia videmię. Hę tres meſ ſes notant̃ Leuit. xxvj. a. vbi dr̃: Pomis arboꝛes replebũt̃: appꝛẽhẽdet meſſiũ tritura videmiã/⁊ vindemia occupabit ſemẽ/ tem.

C (Exo. 9. g.)

b Iſachar: ẽ merces. Is eñ vir dicit̃: achar merceſ: quia introitũ viri rachel debitum/mandragoꝛis filij emerat. i Zabulon. i. habitaculũ. In libꝛo hebꝛęoꝝ nominũ/ vio/ lenter fluxus noctis interpꝛetat̃. k Ioſeph. i. augmentum. Ꝙ poſtulo.

Allegorice

c Da mihi partem. In quo ſuggillantur quidã clauſtra/ les/qui nõ reputant bonos niſi ſibi cõſimiles. Non autẽ dicit cõtemplatiua actiuę: Cõmunica mihi partẽ laudis tuę: Non eñ cõſequit̃ laudẽ cõtemplatiua/ niſi ꝑ actiuã. Sed ſũt aliqui qui potius ſine laude volunt eſſe q̃ȝ alijs cõmunicare. Dolet enim ſaul: quia in laude cõmunicat ei dauid. j. Reg. xviij. b. Iratus eſt ſaul nimis: ⁊ diſplicuit in oculis eius ſermo iſte/di/ xitq̃ȝ: Dederunt dauid decem milia: et mihi dederunt mille. Tales volũt eſſe vnicoloꝛes: ⁊ ideo pꝛiuant̃ in nũero ⁊ nomi/ ne. d Parũ ne tibi videt̃: q. d. actiua ad cõtemplatiuã. Bonos viros nõ ꝑmittis exire ad operationẽ/ ⁊ vis gloꝛiari: da mihi ritus tuos: ⁊ ſic poteris habere laudẽ. Eccl. xliiij. a. Homines diuites in virtute pulchꝛitudinis ſtudiũ habentes/ Ecce cõtemplatiõis ociũ: pacificãtes in domibus ſuis/ Ecce actiuę officiũ. Pꝛopꝛiũ eñ p̃dicatoꝛũ eſt/recõciliare homĩes deo: Iudith enim q̃ȝdiu clauſa fuit/ victrix nõ fuit. e Doꝛ/ miat tecũ. Diſcrete concedit rachel virum ſuũ lię: non vult vt diſcurrat/ſȝ dĩc: Doꝛmiat. Qui eñ doꝛmit oculos habet clauſos: ⁊ religioſi cum egrediuntur ad p̃lationes/debent ha/ bere oculos clauſos ad tempoꝛalia: aliter abutuntur licen/ tia rachelis. Heu quot hodie abutuntur. f Ad me in/ quit intrabis. q. d. actiua: ſi contemplationi quam diligis vis conferri bonã opinionẽ: noli fugere officioſum laboꝛem.

(Iudith. 9.)

Aliter

Uel ſic: Lia egredit̃ in occurſum iacob: quãdo eccleſia cano/ nice p̃latum eligit. Ad me inqͣt intrabis. q. d. ex quo pꝛę/ ceſſit canonica electio/ debet ſeq̃ ſedula officij executio. Pri⁹ eñ iungit̃ tabernaculũ/⁊ poſtea aaron: In quo dat̃ intelligi ꝙ non eccleſia ꝓpter epiſcopũ: ſed epiſcopus ꝓpter eccle/ ſiam fit. g Mercede cõduxi te: id eſt ſpe ęternę retri/ butionis elegi te/dicit eccleſia p̃lato. Pꝛoponit̃ autẽ pꝛęlatis in pꝛęſenti merces. ſ. ipſa bona tempoꝛa/ a/ lia: non tanq̃ȝ illud qḋ expetit̃: ſed quaſi ne/ ceſſariũ qḋ adijcitur. h Iſachar: interꝓ/ tat̃ merces: qui bñ di/ cit̃ filius lię: quia de operib⁹ actiuę ꝓcedit merces retributionis ętne. ĩ. xlix. c. Iſach/ ar aſinus foꝛtis/accu/ bans inter terminos: vidit requiem ꝙ eſſet bona: et terrã ꝙ eſſet optima: et ſuppoſuit humerũ ſuum ad poꝛ/ tandũ. Laboꝛ eñ acti onis/via eſt ad requi/ em contemplationis: etiam ęternę viſionis. i Zabulon/ inter/ p̃tat̃ habitaculũ foꝛti/ tudinis: q̃ recte naſcit̃ p⁹ iſachar: q2 in bonis opib⁹/ĩ poꝛtãdis one/ rib⁹/neceſſaria ẽ foꝛti/ tudo. Hi ſex filij lię: ſex opera miſcdię: ꝓ q̃b⁹ dicet̃ electi: Ueni te bñdicti ⁊c. Matth. xxv. c. Sȝ vltio naſcit̃ dina filia lię: h̃ ẽ ꝙ ex/ ercitio bonoꝝ opeꝝ ſępe ſe ĩmiſcet puluis ĩanis glię: Iḋ p̃ci pit̃ aplis Matth. x. b. Excutite puluerẽ ḋ pedib⁹ v̈ris. Ioh. xiij. b. Qui lot⁹ ẽ/nõ ĩdiget niſi vt pedes lauet: ſȝ ẽ mũd⁹ tot⁹.

B

Mystice

a Egreſſus aũt ruben. Rubẽ/fili⁹ viſiõis: et ſignifi/ cat chꝛiſtũ. Temp⁹ meſſis triticeę/tps ẽ grẽ. Per triticũ eñ ſpũalis intelligẽtia deſignat̃: Per hoꝛdeũ/litteralis q̃ fuit in veteri teſtamẽto. Egreſſus ẽ q̃ ruben/in agrũ tpe meſſis triti/ ceę. i. chꝛiſt⁹ venit in mũdũ tpe grẽ: qḋ plenitudo tpis dicit̃: Gal. iiij. a. Ubi venit plenitudo tpis/miſit de⁹ filiũ ſuũ factũ ſub lege/factũ ex mlĩere. Et dr̃ plenitudo tpis: q2 tũc repletũ eſt coꝛ hũanũ fide: vter⁹ ṽginis ꝓle: natura hũana referta ẽ diuinitate: Triplex mira ꝯiũctio: de⁹ hõ/ mr̃ virgo/ coꝛ hoĩs fidele. Mirũ quidẽ fuit ꝙ de⁹ hõ fieret: ſȝ mirabili⁹ ꝙ virgo pareret: ſȝ mirabiliſſimũ ꝙ coꝛ homĩs his duob⁹ acq̃eſceret/ vt dicit Bern.

Moraliter

Iſte rubẽ: fili⁹ viſiõis/p̃lat⁹ eſt: q̃ debet eſſe fili⁹ viſiõis/nõ fili⁹ cęcitatis: vt mlti: de q̃b⁹ Eſa. lvj. d. Spe/ culatoꝛes ei⁹ cęci oẽs/neſcierũt vniuerſi: canes muti nõ valẽ/ tes latrare: vidẽtes vana/doꝛmiẽtes ⁊ amãtes ſõnia. Ruben igit̃ debet egredi ĩ agrũ ꝑ p̃dicationẽ: debet etiã ĩuenire mã/ dragoꝛas/q̃ ſũt poma odoꝛifera/ſed inſipida: h̃ eſt odoꝛẽ bo/ nę opinionis: q̃ ꝓuenit ex laboꝛe opationis. Has mãdrago/ ras quęrit rachel a lia: quia cõtemplatiua odoꝛẽ bonę opini/ onis vult habere/ſicut ⁊ actiua: ſed nõ põt rachel habere mã/ dragoꝛas/niſi cõcedat lię iacob. i. niſi bonos cõtemplatiuos mittat in p̃dicationẽ: q2 ꝑ tales apparet ſanctitas ꝯtẽplatiuę: ⁊ ꝑ tales fęcũdat̃ rachel. Per h̃ eñ mlti trãſeũt ad religionẽ: q2 vidẽt bona q̃ faciũt illi/q̃s rachel dedit lię. Rubẽ ṽo inuẽ/ tas mãdragoꝛas defert ad matrẽ: q2 p̃lat⁹ laudẽ ſuę p̃dicati/ onis vl̃ opatiõis/nõ ſibi aſcribit: ſȝ diuię grẽ. Pꝛouer. xxv. c. Mel ĩueniſti/comede qḋ ſatis ẽ. Glo. Mel dulcedo ꝯplatis aurę: de q̃ ſi q̃s ſe reficit vltra q̃ȝ ſatis ẽ/crepat ⁊ euomit.

 * Nato aũt ioſeph

Myſtice ⁊ Myſtice: a Nato aũt ioſeph. Trãſit⁹ iacob ð chanaã
ĩ meſopomiã: ſignificat (vt dictũ ẽ) trãſitũ chriſti ð iudeis ad
gẽtes. Nato aũt ioſeph.i. gẽtilitate ↄuerſa/ vult redire ia/
cob ĩ chanaã.i. chriſt⁹ ad iudeos. Vñ Eſa.x.c. In ṽitate re/
liq̄ ↄuertent: reliq̄ ĩquã iacob ad deũ forte. Hoc ſignificat
liber/ q̄ ĩ fine miſſe de
ſiniſtro cornu altaris re
3.Reg.11.d. fert ĩ dextrũ cornu/ vñ
trãſlat⁹ fuerat in ſini/
ſtrũ. Malach. vlt.b.
Ecce mittã vob heliã
ꝓphetam añq̃ veniat
dies dñi magn⁹ ⁊ hor/
ribilis: et ↄuertet cor
patrũ ad filios/ ⁊ cor fi/
liorũ ad pr̃es eorũ. b
Dixit iacob ſoce/
ro ſuo.i. chriſt⁹ gẽtili

a alterũ. Nato autẽ ioſeph/ di-
b xit iacob ſocero ſuo: Dimit-
c te me vt reuertar in patriam
d e ⁊ ad terram meam. Da mi-
hi vxores ⁊ liberos meos ꝓ
quibus ſeruiui tibi vt abeã.
f Tu noſti ſeruitutem qua ſer-
uiui tibi. Ait ei laban: In-
g ueniã gratiã in ↄſpectu tuo.
h Experimento didici: q̄ be-
nedixerit mihi deus propter
i te: Conſtitue mercedẽ tuam
quã dem tibi. At ille reſpon-
k dit: Tu noſti quomõ ſerui-
erim tibi: ⁊ q̃nta in manibus
l meis fuerit poſſeſſio tua:

ꝓplo/ ex q̄ eccl̃ia orta ẽ ſpõſa chriſti: c Dimitte me vt re/
uertar.i. acq̄eſce vt reuertar ad iudeos: c In patriã.i. ĩ iu/
deã. Hoc ẽ qđ legit Luc.iiij.d. Quãta audiuim⁹ facta in ca/
pharnaũ/ fac ⁊ hĩ ĩ pr̃ia tua.i. ĩ iudea. d Et ad terrã.i. ad he
reditatẽ. Iudea em̃ hereditas chriſti ẽ ex mr̃e ſine pr̃e: Celũ
Ps.113. ṽo hereditas chriſti ẽ ex pr̃e ſine mr̃e. Ps. Celũ celi dño/ ter
rã aũt dedit filijs hoim̃. e Da mihi vxores ⁊ liberos.i.
actiuos ⁊ ↄtẽplatiuos/ q̄s genuit in gentilitate p gratiã/ ⁊ p̄di/
cationẽ aplõrũ. j. Cor.iiij.d. In chriſto ieſu per euãgeliũ ego
vos genui. Hos vult chriſt⁹ reducere ad iudeos/ vt ſit vna ec/
cleſia ex gentib⁹ ⁊ iudeis. Ioh.x.c. Alias oues habeo/ ⁊ illas
oportet me adducere: et fiet vnũ ouile/ ⁊ vn⁹ paſtor. f Tu
noſti.i. ſatis inſtruxi te ĩ fide hũanitatis/ in q̄ ſeruiui naſcẽdo/
viuendo/ moriendo. Naſcẽs docuit hũilitatẽ. Eſa.ix.b. Par/
uulus natus eſt nobis. Viuens docuit pietatẽ. Miſericordiã
inq̄t volo ⁊ nõ ſacrificiũ. Oſee.vj.c. Moriẽs docuit charita/
tẽ. j. Ioh.iij.c. In hoc cognouim⁹ charitatẽ dei: q̄m ille aiaʒ
ſuã ꝓ nobis poſuit. g Inueniã gratiã. Nõ vult gentili/
tas adhuc chriſtũ dimittere: ſed vult vt adhuc ſeruiat. Serui/
uit ꝑmo chriſt⁹ ſeptẽ annis.i. tota vita ſua/ q̄ ſeptẽ dieb⁹ agit:
habuit liã.i. ꝑmitiuos iudeorũ. Seruiuit ⁊ alijs ſeptẽ annis in
apl̃is ſuis: ⁊ habuit rachel.i. fideles ex gẽtib⁹ ↄuerſos: Modo
ſeruit adhuc ĩ p̄dicatorib⁹ ⁊ p̄latis ꝓ pecorib⁹.i. ꝓ pctõrib⁹ re/
Ps.35. cõciliãdis. Hoĩes em̃ ⁊ iumẽta ſaluab dñe. h Expimẽto.
Ps.48. Bñficia ex aduẽtu chriſti ſuſcepta cõfitet gentilitas. Ps. Cõ
fitebit tibi cũ bñfeceris ei. Et quidem bñficia multa ſũt ⁊ ma/
gna: Ceca erat gentilitas/ ⁊ viſum recepit. Luc.xviij.f. Cum
appropinq̃ret ieſus hiericho.i. chriſt⁹ cũ venit in mũdũ: cecus
quidã ſedebat ſecus viã mẽdicans.i. gentilis ꝓpl̃s extra legẽ.
i Cõſtitue. Nõ vult labã.i. gentilis ꝓpl̃us mercedẽ cõſtitue/
re iacob.i. chriſto: ſed vult vt ipſe ſibi mercedẽ cõſtituat ꝓ bñ/
placito ſuo. Scit em̃ q̄ nõ q̃ret/ niſi qđ iuſtũ ẽ: aĩas.ſ. q̄s crea/
uit ⁊ recreauit: ⁊ cõparauit ſanguĩe ſuo.ſ. j. Cor.vj.d. Empti
eſtis p̄cio magno. Zach.xj.c. Si bonũ ẽ ĩ oculis vr̃is/ afferte
mercedẽ meã: ⁊ ſi non/ q̄eſcite. Neminẽ em̃ cogit dñs k Tu
noſti. Duo notant hic: ſedulitas officij/ ⁊ fidelitas. Sedul⁹
q̄dẽ fuit ĩ vigilijs ꝑnoctãdo: fidel bñ cuſtodiẽdo. Ioh.xvij.b.
Quos mihi dediſti ego cuſtodiui: ⁊ nemo ex eis ꝑijt niſi fili⁹
ꝑditiõis. Et felix ille paſtor/ q̄ ſic potuerit dicere: q̄ñ chriſt⁹ re/
q̄ret nũerũ ouiũ ſuarũ. Hiere.xxxiij.b. Adhuc trãſibũt greges
ad manũ numerãtis. Ezech.xxxiiij.c. Ecce ego req̄rã oues me/
as/ ⁊ viſitabo eas/ ſicut paſtor viſitat gregẽ ſuũ. l Poſſeſ/
ſio/ hoĩs/ eſt anima ill⁹. Luc.xxj.d. In patientia veſtra poſ/
ſidebitis animas veſtras. Et omniũ animas habet chriſtus in
manu ſua. Ezech.xviij.a. Oẽs aĩe mee ſunt: vt aĩa patris: ita
⁊ anima filij mea eſt. Sed dices: Pater eſt qui loquit: eſto: et
filius loquit. Ioh.xvij.b. Oĩa mea tua ſunt/ ⁊ tua mea ſunt.
⁊ Modicũ

Moraliter Moraliter: a Nato aũt ioſeph. Iacob/ p̄lat⁹/ vel q̄li/
bet iuſt⁹: Labã/ chriſt⁹: Ioſeph fili⁹ rachel.i. ↄtẽplatiõis/ guſt⁹
ſuauitatis ĩ ↄtẽplatiõe. Nato igit ioſeph.i. guſtata ſuaui/
tate cõtẽplatiõis/ nõ vult iacob ampli⁹ ſeruire: ſed cogitat de

receſſu in patriã.i. in requiẽ ↄtẽplatiõis. Greg⁹. Cũcta hui⁹
mũdi ꝓſpa/ mens ſanctorũ eo egre tolerat: quo ſupne felicita/
tis ẽ amore ſauciata. Itẽ cecitatis nr̃e tenebras cũ ſtudioſe cõ
ſpicim⁹/ mentẽ ad lamẽta ꝓuocam⁹: Flet em̃ cecitatẽ quã fo/
ris patit: ſi hũilit meminit/ quõ interiori lumĩe p̄uat. Idcir/
co dic iacob ad laban:
nato ioſeph: c Di/
mitte me vt reuer
tar ĩ patriã. Phil.j.
c. Coartor e duobus/
deſideriũ habens diſ/
ſolui/ ⁊ eſſe cũ chriſto.
Eſa.xxxiij.c. Regẽ ĩ
decore ſuo videbunt/
oculo.ſ. ↄtẽplationis:
⁊ oculi ei⁹ cernẽt terrã
delõge.i. de hac valle
miſerie cupiẽtes illuc
ire/ ſi poſſent. e Da mihi vxores. Vxores ſunt due
virtutes aĩe: affect⁹ ⁊ intellect⁹: Filij ſunt meditatiões ⁊ deſi/
deria/ q̄ ex illis oriunt. Vel ſeptẽ dona ſpũſſcti: q̄rũ tres ad
affectũ ꝑtinent.ſ. ſpũs timoris/ pietatis/ ⁊ fortitudinis. Tres
ad ĩtellectũ.ſ. ſpũs ſciẽ/ ↄſilij/ ⁊ ĩtellect⁹. Vn⁹ ẽ cõmunis. Vñ
ſignãter dicit: Da mihi: ⁊ non dicit: redde: q2 ex mera gratia
dant iſta/ nõ ex merito. f Tu noſti.iiij. Reg.xx.a. Me/
mẽto q̄ſo dñe quõ ambulauerim ĩ ṽitate corã te: ⁊ in corde ꝑ/
fecto. O q̄̃ felix q̄ hoc dicere audet. g Inueniã gratiã.
Ita dicit chriſtus: q̄ viro iuſto duʒ adhuc vtilis eſt eccleſie:
nõ ꝑmittit recedere a labore. Phil.j.d. Multo magis meli⁹
ꝑmanere neceſſariũ eſt ꝓpter vos. Greg⁹. Nec em̃ pfectus
p̄dicator eſt/ q̄ vl ꝓpt ↄtẽplatiõis ſtudiũ opanda negligit: vel
ꝓpt opatiõis inſtantiã ↄtẽplãda poſtponit. Hinc ẽ q̄ abraã
cõiugẽ mortuã in ſepulchro duplici ſepelit. Cõiunx mortua:
aĩa ẽ p̄ſentis vite deſiderijs ſepata. Sepulchrũ duplex: actio
et ↄtẽplatio. In nocte debet ſepeliri aĩa in ſupiori pte ſepul/
chri.i. in cõtẽplatiõe. De die ĩ inferiori.i. actiõi ĩſiſtere. Ps. Ps.41.
In die mãdauit dñs miſcdiã ſuã/ ⁊ nocte cãticũ ei⁹. Vñ dñs
ĩ die p̄dicabat/ miracula faciebat/ ĩ nocte orabat. Greg⁹. Sic
ſepulchrũ ẽ loc⁹ q̄ abſcõdit corp⁹: ita ↄtẽplatio diuina/ ſepul/
chrũ mentis ẽ/ quo abſcõdit aĩa mortui: Sepulchro abſcon/
dimur: cũ mortificamur exteri⁹: ⁊ in ſecreto interne ↄtẽplati/
onis celamur. Hec eſt cella de qua dicit ſponſa Cant.ij.a.
Introduxit me rex in cellã vinariã. Dñe bonũ eſt nos hĩ eſſe/ Matth.17.a
ſi vis faciamus hic tria tabernacula: lectionem/ orationem/
meditationem. Vnde q̄ p̄latus vel quilibet iuſtus vult extra
cellã morari: mirum eſt. Ideo dicit laban: Inueniam gra
tiã. Gratiã em̃ chriſto faciũt: qui ꝓpter paſcenda pecora la/
ban.i. chriſti/ laborẽ non reſpuũt. h Experimẽto didi/
ci/ q̄ benedixerit mihi de⁹ ꝓpter te. Nõ dicit: didici
verbo/ ſed expimẽto: q2 p̄lati boni plus ꝓficiũt eccleſie chri/
ſti exemplis q̄̃ verbis. j. Reg.vij.d. Facta ẽ man⁹ dñi ſup
philiſteos cũctis dieb⁹ ſamuel: nõ q2 bellicoſus/ ſʒ q2 iuſt⁹. i
Cõſtitue. Nõ ſolũ ſup cõdignũ: ſʒ etiã in optione boni p̄la/
ti/ qui dicit: Nihil volo: ponit dñs quãtitatẽ mercedis. Qđ
ſignificatũ eſt Luc.xviij.g. vbi dicit dñs ceco/ habenti ocu/
los ad tempalia: Quid tibi vis faciã? Ideo dicit Eccĩ.vij.c.
Seru⁹ ſenſat⁹ ſit tibi dilect⁹ q̄ſi aĩa tua: nõ defraudes eum
libertate: neq̄ inopẽ relinquas illũ. j. Reg.xviij.a. Aĩa iona/
the cõglutinata eſt aĩe dauid: ⁊ dilexit eũ ionathas q̄ſi aĩam
ſuã: Nã expoliauit ſe ionathas tunica/ q̄ erat indut⁹: ⁊ dedit
eã dauid. Tunica ionathe/ cõuerſatio chriſti/ quã dat chriſt⁹
amicis ſuis. iiij. Reg.ij. Helias reliquit palliũ heliſeo. Vel
tunica ionathe/ chriſti hũanitas: q̄ expoliauit ſe die paſſiõis
ꝓ nobis. Hiere.xij.b. Reliqui hereditatẽ meã/ dedi dilectã
animã meã. l Poſſeſſio tua. Notabile eſt q̄ dic iacob
Poſſeſſio tua/ nõ mea. Bona em̃ eccleſie nõ p̄lati ſunt/ ſed
chriſti: ⁊ filiorũ eius.i. pauperũ. Vñ ſicut dicit Hiero⁹. fur/
tũ facere cõuincit p̄latus/ q̄ de bonis eccleſie vltra neceſſitatẽ
aliq̄d retinet: ſenſ⁹ ẽ/ nõ ṽba. Itẽ ipſe aĩe fideliũ p̄lato cõmiſ/
ſe/ poſſeſſio chriſti ſũt/ nõ p̄lati. Ioh.vlti.e. Paſce oues meas:
⁊ non tuas.

f g ¶Nō poſtulo. Tria poſtulat a nobis dñs: q̄ ſi facimus/ ſine dubio paſcet gregē cogitationū ⁊ deſiderioꝝ noſtroꝝ: iu/ diciū/ miſericordiā/ ſollicitudinē operis: quia maledictus qui opus dei facit negligēter: dicit Hiere. xlviij. b. Hec tria dicit Mich. vj. c. Indicabo tibi o hō qđ ſit bonū: ⁊ qđ dñs requi/ rat a te: vtiq̄ facere iu diciū/ ⁊ diligere miſe/ ricordiā/ et ſollicitum ambulare cū deo tuo. Judiciū/ quo ad nos: miſericordiā/ quo ad p̄xios: ſollicitū/ q̄ ad deū. h ¶Gyra oēs greges. Hebre⁹ dic̄ ꝯgrega. Hiero⁹ dicit hūc locū nunq̄ bñ fu/ iſſe expoſitum vſq̄ ad tp̄s ſuū. i ¶Et ſparſo

a Modicū habuiſti añq̄ ve/ nirem/ ⁊ nunc diues effectus b es: benedixitq̄ tibi dñs ad c introitū meū. Juſtū eſt igit̄ vt p̄uideā aliqñ etiā domui d mee. Dixitq̄ laban: Quid dabo tibi? At ille ait: Nihil e volo: Sed ſi feceris quod f g poſtulo: iterū paſcā ⁊ cuſto/ h diā pecora tua. Gyra oēs greges tuos/ ⁊ ſepara cūctas i oues varias et ſparſo velle/ k re: ⁊ quodcūq̄ fuluū ⁊ ma/ l culoſū variūq̄ fuerit: tam in ouib⁹ q̄ i capris/ erit merces m mea. Rñdebitq̄ mihi cras ¶ Juſticia mea.

vellere: et trade filijs tuis: ita ſuplet Hiero⁹: mihi aūt da pecora/ vni⁹ coloris. m ¶Rñdebitq̄ mihi cras. i. i futuro:

Myſtice ✻ a ¶Modicū. Valde parū inuenit chriſt⁹ in gentib⁹/ qñ venit. Naturalia etiā bona q̄ ſibi dederat deus/ male viuendo diſſipauerat. Luc. xv. c. Adoleſcētior fili⁹ p̄egre ꝓfect⁹ ē i regi/ onē lōgiquā: ⁊ ibi diſſipauit ſubam ſuā viuēdo luxurioſe. Pa/ rū igit̄ iuenit chriſt⁹/ ſ3 multū fecūdauit. Eſa. lj. a. Ponet de/ ſertū ei⁹ q̄ſi delitias: ⁊ ſolitudinē ei⁹ q̄ſi hortū dñi. Ezech. xvj. a. Multiplicatā q̄ſi germē agri dedi te: ⁊ multiplicata es ⁊ grā/ dis effecta. b ¶Bñdixitq̄ ⁊c. ad itroitū. Hoc ē qđ legit̄ Luc. j. d. q̄ maria ſtatī ingreſſa/ ſalutauit heliſabet. Matth. x. b. In quācūq̄ domū intraueritis/ p̄mū dicite/ pax huic do/ mui. d ¶Quid dabo tibi? Credit hō multū dare chriſto/ ſi credat/ ſi ieiunet/ ſi elemoſynā largiat̄: ſ3 nihil dat̄ ei/ ſed poti⁹

Pſ. 15. reddit̄. Vñ ⁊ dicit: e ¶Nihil volo. Pſ. Bonoꝝ meoꝝ nō eges. f ¶Iterū paſcā/ oues tuas. Joh. x. b. Ego ſū paſtor bon⁹. g ¶Et cuſtodiā pecora tua. Eſt ⁊ cuſtos fidelis chri

Joh. 8. f. ſtus. Vñ Luc. x. f. d̄r ſamaritan⁹. Eſa. xxj. c. Cuſtos qđ d̄ no/ cte: cuſtos qđ de nocte? h ¶Gyra oēs greges. Jacob chri ſtus: Labā mūd⁹. Chriſt⁹ igit̄ ſubiect⁹ paſſiōib⁹ ⁊ tribulatio/ nib⁹/ ſeruiuit in mūdo. Matth. xx. d. Filius hoīs nō venit miniſtrari/ ſed miniſtrare. Primo ſeruiuit ꝓ vxorib⁹. i. ꝓ p̄fectis:

Pſ. 138. poſtea ꝓ aīalib⁹. i. ꝓ infirmis. Vñ Pſ. in pſona eccl'ie: Impfe ctū meū viderūt oculi tui/ ⁊ i libro tuo oēs ſcribent̄: dies forma/ būt̄. i. maiores/ q̄ illumīati a chriſto/ alios illumināt. Ipſi inq̄ formabūt̄ a chriſto/ vt dicāt̄ chriſtiāi: ſ3 nemo i eis: q2 null⁹ d̄r a petro petrin⁹: vel a paulo paulin⁹. Quid ē aūt pactū int̄ ia/ cob ⁊ labā: q̄ iacob tm̄ varioſ habeat ꝓ mercede: labā aūt oēs vnicolores. i. tota alba/ vel tota nigra in vellere: niſi q̄ mūdus duo genera ſibi retinet/ q̄ſi ꝓpoſ. ſ. ficte bonos/ ⁊ apte malos: Chriſt⁹ aūt tertiā p̄tē h3 ꝓ mercede. Eccl. l. d. Duas gentes odit aīa mea: tertia aūt nō ē gens quā oderim: q̄ ſedēt i mōte ſeir ⁊ philiſtijm: ecce apte mali: Et ſtult⁹ pp'ls q̄ habitat i ſichi mis: ecce ficte boni: q̄ ficte laborē ſuſtinēt. Vel meli⁹: Qui ſe/ dēt in mōte ſeir. i. hiſpid⁹ ⁊ piloſus pctōr/ ſedēs i mōte/ vt ab/ oib⁹ videat̄: ⁊ philiſtijm qđ d̄r ruina duplex. i. ficti ſiue hypo/ crite/ q̄ ſūt duplices in malo. Aug⁹. Simulata eq̄tas/ nō ē eq̄/ tas/ ſ3 duplex iniq̄tas. Et ſtult⁹ pp'ls q̄ hītat i ſichimis qđ int̄/ p̄tat̄ humer⁹: Hi ſūt viri boni q̄s mūd⁹ ſtultos reputat: eo q̄ hītant i ſichimis. i. penitētia ⁊ labore. j. Cor. iiij. c. Nos ſtul ti ꝓpt̄ chriſtū: vos aūt prudētes in chriſto. k ¶Quodcūq̄ fuluū ⁊ maculoſū. Hi ſūt medij colores/ q̄ ſunt chriſti: q2 virt⁹ i medio: et i medijs delectāt̄ ſenſ⁹: ⁊ mediū tenuere bea/ ti: labā ꝟo extrema h3/ vbi ſenſ⁹ corrūpit̄. Sūt aūt ſcti fului. i. pallidi p̄ carniſ macerationē. Hi ſūt q̄ poſſūt ſignificari p̄ equū pallidū Apoc. vj. b. Ecce equ⁹ pallid⁹: ⁊ q̄ ſedebat ſup̄ eū no mē illi mors. Equ⁹ eſt caro pallida ꝓpt̄ penitentiā: ſedēs ſup̄ equū ſpūs/ q̄ vocat̄ mors: quia mortificat facta carnis vt vi/ uere poſſit: ſm qđ dicit aplūs Roma. viij. c. Si ſpiritu facta carnis mortificaueritis/ viuetis. Gal. vj. a. Si ſpū viuimus/ ſpū ⁊ ambulem⁹. i. oꝑa ſpūalia faciamus. Item ſancti dicunt̄

maculoſi p̄ reputationē: macula nō q̄dē corporis: ſed velleris. i. macula veniali/ nō mortali. Nā ſicut i byſſo bñ candida/ par/ ua macula cito apparet/ ⁊ magna videt̄: ita ſancti paruū ⁊ ve/ niale peccatū/ magnū: ⁊ ſe maculatos reputāt/ cū incidūt i ta/ le peccatū: tñ ſine macula mortali ſūt ante deū. Apoc. xiiij. b. Sine macula ſūt añ thronū dei. Vñ ſigni/ ficant̄ per lunā: q̄ toto tp̄e p̄ſenti macula non caret: ſ3 i fine erit ſine omni macula: q2 lux

Al. truſū lune erit/ ſic̄ lux ſolis: Eſaie. xxx. f. Ita ſan/ cti ſine omni macula erūt ſicut chriſt⁹. Itē

Pſ. 44. ſcti dicūt̄ varij varie/ tate ꝟtutū. Aſtitit re/ gina a dextr' tuis i ve ſtitu deaurato circūdata varietate. Ezech. xvj. b. Veſtiui te diſcolorib⁹. Eccl'ia d̄r veſtita diſcolorib⁹: q2 filij ei⁹ modo acti

Pſ. 106. ui: modo cōtēplatiui. Pſ. Aſcēdūt vſq̄ ad celos/ ⁊ deſcēdūt vſq̄ ad abyſſos. ¶Eſt aūt triplex ſanctoꝝ varietas. Prima ē diſcordia ſpūs ad carnē. Caro eñ cōcupiſcit aduerſ⁹ ſpm̄: et ſpūs aduerſus carnē: Gal. v. c. Ro. vij. d. Cōdelector legi dei ſm interiorē hominē: Video aūt alterā legē in mēbris meis repugnantē legi mētis mee: et captiuantē me in lege peccati. Hanc primā diſcordiā neceſſariū eſt ſuſtinere/ dū ſum⁹ in hac vita. Vñ apl's eodē capl'o timens de pugna/ clamat: Infelix ego homo: q̄s me liberabit de corpe mortis hui⁹? Et poſtea docet aplūs in eodē/ qualiter pugnabat: Ego inq̄t mente ſer/ uio legi dei: carne aūt legi peccati. Mali hoīes iſtā diſcor/ diā nō ſentiūt: quippe caro ⁊ mens in idem conueniūt. Secū/ da varietas/ ē diuerſaꝝ paſſionū ⁊ laboꝝ p̄peſſio. Hac varie/ tate fuit colorat⁹ apl's. ij. Cor. xj. e. In laborib⁹ plurimis: in carceribus abūdantius: in plagis ſup̄ modū ⁊c. De hac vari/ etate veſtis ſue gaudebat ipſe: eodē. xij. e. Libēter igit̄ glori/ abor in infirmitatibus meis/ vt inhabitet in me virt⁹ chriſti. Tertia varietas/ eſt ꝓfectus bonorū operū: modo in lectiōe/ modo i oratiōe/ modo i meditatiōe/ modo i cōpaſſiōe/ mō in ꝯgratulatiōe. Hec ē via p̄ quā dñs duc̄ ſuos. Sap. x. b. Ju/ ſtū deduxit dñs p̄ vias rectas. l ¶Tā in ouib⁹ q̄ in ca/ pris. Oues ſunt innocētes: capre peccatores: q2 tā hi q̄ illi credūt in mercedē chriſti. Et bñ dicit iacob ad laban: Gyra et ſepa: quia quos mūdus abijcit ⁊ ſeparat a ſe: illos gratā/ ter colligit chriſtus. Mich. vij. a. Factus ſū ſicut qui colligit i autūno racemos vindemie. m ¶Reſpōdebitq3. Chri/ ſtus duo habuit in via: laborē in bonis operibus: ⁊ dolorē in paſſionib⁹. Pro labore/ mō habet requiē: ꝓ dolore/ gloriā. Aug⁹. in pſona dñi: Venale habeo. Et quid? Regnū celoꝝ. Quib⁹ emit̄? Quinq̄ denarijs. Qui ſunt illi? Paupertate/ re/ gnū: fame/ ſatietas: labore/ requies: vilitate/ gl'ia: morte/ vita. ✻ Tollens igit̄

Moraliter ✻ nō tuas. Vel poſſeſſio chriſti/ ſunt ꝟtutes/ dona/ ⁊ opera bona. Matth. xxv. b. Vocauit dñs ſuos ſuoſ: ⁊ tradidit illis bona ſua: Que etſi chriſti ſint/ tñ in manib⁹ hoīs ſūt: ſic̄ dic̄ h iacob. i. i poteſtate: q2 dū vult hō pōt retinere: ⁊ qñ vult pōt abijcere. a ¶Modicū. Felix ep̄us qui hoc dicere pōt: Qñ ego ſuſcepi ep̄atū/ pauci erāt i eo boni: ⁊ mō ſunt multi. Pro/ uer. xiiij. a. Vbi apparēt plurime ſegetes: ibi māifeſta fortitudo bouis. c ¶Juſtū ē igit̄ vt ꝓuideā aliqñ etiā domui mee. Juſtū ē ſine dubio/ vt poſt longā p̄dicationē reuertat̄ p̄lat⁹ vel p̄dicator ad ꝯtēplationē. Prouer. xxiiij. d. Prepa foris opus tuū: ⁊ diligēter exerce agrū tuū: ⁊ poſtea edifices domū tuā. e ¶Nihil volo. Quis eſt hodie qui hoc dicat? Phil. vlti. d. Nō q̄ro datū/ ſ3 requiro fructū abūdantē in ra/ tiōe vr̄a: habeo aūt oīa/ ⁊ abundo. m ¶Rñdebitq3 mihi cras. Bñ dicit cras: q2 q̄ recte opat̄/ nō ſtatim petit merce/ dē: ſ3 expectat in futurū. Eccl. xx. b. Hodie fenerat̄ q̄s/ ⁊ cras expetit. Prouer. xiij. b. Subſtātia feſtinata minuet̄: que autē paulatim colligitur manu/ multiplicabit̄.

☞ a Juſticia mea.q.d. tecũ facit natura: vt alba ex albis: nigra ex nigris naſcãt: mecũ iuſticia mea/ dũ ꝓ labore meo reddet mihi deꝰ qđ ſibi iuſtũ videbit. b Argues: ſupple ſi inuenias i pecoribꝰ meis. c Atꝗ maculoſos: ſupple ꝛ tradidit filijs ſuis. d Filiorꝫ ſuorꝫ.i.nepotũ.ſ. filiorꝫ iacob. Vel dr̃ ꝑ anticipationẽ.i. gregẽ vnicolorẽ/ pꝛiꝰ natũ ſub cuſtodia iacob/ tradidit filijs ſuis/ cũ diuerſo colore grege ei tradito. f Qñ pmo tpe ꝛc̃. ſ. vere.

Al. truſa

Myſtice ✱ e Tollẽs igit iacob virgas. Jacob/ chriſtus: tres virge/ exempla ſanctorũ: id eſt apl̃orꝫ/ martyrũ/ cõfeſſorũ. Vel Noe/ Job/ Daniel. Decorticate ſunt virge i parte/ non ex toto: quia exempla ſanctorũ aliquando ſm litteram reijcienda ſũt: ſed myſteria imitanda: vt patet in facto dauid et vrie: et in eo ꝙ chriſtꝰ ſciẽter de fure fecit ꝓcuratorẽ ſuũ. Ponere igit virgas añ oculos gregũ/ eſt ſctõꝝ vitas atꝗ ſententias in exemplũ adducere. Poſuit autẽ eas iacob in canalibus: qꝛ chriſtus in libꝛis/ quibꝰ imbuimur/ eas fixit. Oues ꝑ aſpectũ ṽgaꝝ filios ſibi diſſimiles: ſed virgis ſimiles generãt: et nos ꝑ aſpectũ vite ſanctorũ/ filios operũ nobis diſſimiles: ſed illis ſiles generemꝰ. Nonne Paulꝰ virga fuit ꝗ ſe aſpici iubet: Phil. iij.d. Imitatores mei eſtote fratres chariſſimi: Et chriſtus nõne virga fuit in paſſione decorticatus: id eſt diuerſis flagellis ceſus/ ad quã aſpicere iubet Apl̃s Heb.xij.a. Recogitate eũ qui talẽ ſuſtinuit a peccatoribꝰ/ aduerſus ſemetipſum cõtradictionẽ: Huiꝰ virge decorticationẽ/ ſi diligẽter aſpicimus: cõcipimus fetus varios: id eſt actus ꝛ affectus virtutũ varietate fulgentes. Eſaie.xxvj.d. A facie tua dñe cõcepimus ꝛ pepimus ſpiritũ ſalutis. Plus mouent exempla que vident/ ꝙ verba ꝗ audiunt.

F G

a iuſticia mea: quando placiti tempus aduenerit corã te: et omnia que nõ fuerint varia et maculoſa et†fulua/ tam in ouibus ꝗ in capris/ furti me b arguẽs. Dixitꝗ laban: Gratũ habeo qđ petis. Et ſeparauit in die illo capras ꝛ oues: c hircos et arietes varios atꝗ maculoſos. Cunctũ aũt gregem vnicolorẽ: id eſt albi et nigri velleris tradidit in ma d nu filiorum ſuorum/ ꝛ poſuit ſpaciũ itineris dierum trium inter ſe et generũ/ qui paſce e bat reliquos greges eiꝰ. Tollens igit iacob virgas populeas virides et amygdalinas et ex platanis/ ex parte decorticauit eas: Detractiſꝗ corticibus in his ꝗ ſpoliata fuerant candor apparuit: illa ṽo que integra erant viridia ꝑmanſerũt: atꝗ in hũc modũ color effectus eſt varius. Poſuitꝗ eas in canalibus vbi effundebat aqua/ vt cum veniſſent greges ad bibendũ: ante oculos haberent virgas/ et in aſpectu earum cõciperent. Factũꝗ eſt vt in ipo calore coitus oues intuerent virgas: ꝛ parerent maculoſa et varia et diuerſo colore reſperſa. Diuiſitꝗ gregem iacob/ et poſuit virgas ante oculos arietum. Erant autem alba queꝗ et nigra laban: cetera vero iacob/ ſeparatis inter ſe gregi f bus. Igitur quando primo tempore aſcendebant oues: ponebat iacob virgas in canalibus aquaꝝ ante oculos arietum et ouiũ: vt in earum cõtemplatione conciperent: Quãdo ṽo ſerotina admiſſura erat/ ꝛ conceptus extremus/ non ponebat eas. Factaꝗ ſunt ea que erant ſerotina/ laban: et que pmi temporis iacob. Ditatuſꝗ eſt homo vltra modũ: et habuit greges multos/ ancillas ꝛ ſeruos/ camelos et aſinos.

Ca. XXXI.

g Poſtꝗ aũt audiuit verba filiorũ laban dicentium: Tulit iacob oĩa que fuerunt patris noſtri: et de illius facultate ditatus/ factus eſt inclytus: animaduertit quoꝗ faciem laban ꝙ nõ eſſet erga h ſe ſicut heri ꝛ nudiuſtertius: maxime dicẽte ſibi domino: i reuertere in terrã patrũ tuorum/ et ad generationẽ tuam k eroꝗ tecũ: Miſit et vocauit rachel et liam in agrum vbi paſcebat greges/ dixitꝗ eis: Video faciem patris veſtri ꝙ non ſit erga me ſicut heri et nudiuſtertius. Deus autẽ l patris mei fuit mecũ: et ipſe noſtis ꝙ totis viribus meis ſeruierim patri veſtro. Sed

g Poſtꝗ aũt audiuit: ſcꝫ iacob. Expo. Ca. XXXI. i Reuertere in terrã patrũ. Et ita erat duplex cauſa vt reuerteret iacob in patriã: nequicia laban: et dominus vocans eum. Idem in exitu filiorum iſrael de egypto: pharao angarians: et moyſes ꝑdicans. Eadem monent nos exire de mundo: mundi fallacia: chriſti clementia.

☞ Decẽ vicibus.

Myſtice Myſtice: e Poſtꝗ autẽ iacob ꝛc̃. Receſſus iacob a laban: ꝛ regreſſus in patriam: ſignificat reditũ chriſti ad iudeos in fine mũdi. Laban/ mũdus: Filij laban/ filij huiꝰ ſeculi: Mutatio faciei laban/ ꝑuerſitas morũ: et ꝑuerſio fidei tẽpore antichꝛiſti. Eſt igitur ſenſus: Poſtꝗ iacob audiuit verba filiorum laban: et vidit faciem eius mutatam circa ſe: id eſt quando chriſtus videbit abundare iniquitatẽ ꝛ refrigeſcere charitatem: ſicut dicit Matth.xxiiij.b. tunc qui in iudea ſunt/ fugiant ad montes: id eſt ad fidem apoſtolorꝝ. Eſaie x.e. In veritate reliqe iacob cõuertẽt ad dominũ. h Heri et nudiuſtertius. Dicit apud vulgꝰ/ ꝙ hoſpites fetent poſt tres dies. Poſt tres ſepe dies/ piſcis vileſcit et hoſpes. Chriſtus fuit hoſpes in hͦ mũdo tribus diebꝰ. Prima dies/ tp̃s martyrũ: ſecũda/ tp̃s cõfeſſorũ: nos ſumꝰ in tertia die. Jã triduanꝰ ẽ chriſtꝰ: ꝛ fetet multũ. Job.xix.c. Anhelitũ meũ exhorruit vxor mea. Jobꝰ chriſtꝰ: vxor eiꝰ/ ſynagoga: ꝗ tanꝗ fetidus ꝛ leproſum reputauit eum. Eſaie.liij.b. Reputauimus eum quaſi leproſũ/ ꝛ ꝑcuſſum a deo et hũiliatũ. Joh. iiij.f. legit ꝙ intrauit ieſus ſamariã: et poſt duos dies exiuit inde ꝛ redijt in galileã/ que eſt in iudea. k Miſit et vocauit. Jacob volẽs redire in patriã/ vocat in agrũ vbi paſcit greges/ liam et rachel. Hoc eſt quod chꝛiſtus in agro ſacre ſcripture vbi paſcunt fideles/ notificat actiuis et contemplatiuis reditũ ad iudeos: Nõ faciet dominus verbum/ niſi reuelauerit ſecretum ſuum/ ad ſeruos ſuos prophetas. Amos iij.b. Vel

† Verſus

A

Moraliter: Sic: k Miſit et vocauit ꝛc̃. Jacob id eſt prelatus: in agrum vbi paſcit greges vocat liam et rachel: quia niſi vtriꝗ vite deſeruiat: nõ bñ põt paſcere gregẽ. Zach.xj.b. Aſſũpſi mihi duas ṽgas: Unã vocaui decorẽ/ ecce ꝯtẽplatiua: Et alterã vocaui funiculũ/ ecce actiua/ ꝗ metit rerũ exitꝰ/ ꝛ ſtati ſeqt gregẽ. Vel Jacob.i.ꝗlibet iuſtꝰ volẽs ire i patriã/ dꝫ vocare i agrũ cordis ſui liã ꝛ rachel.i.operationẽ ꝛ itelligẽtiã: ſine his eñ nõ eſt facilis regreſſus in patriã. l Ipſe noſtis ꝙ totis ꝛc̃. Seruit iuſtus quilibet/ vel ꝑlatꝰ/ mũdo totis viribus: id eſt corde/ ore/ opere: et paſcit ſe ꝛ alios inſtruendo/ vt vere poſſit dicere illud mũdo: Eſaie.xliij.d. Seruire me feciſti in peccatis tuis. Nec tñ mũdꝰ gratũ hꝫ ſeruitiũ: imo ſi paup eſſe volueris i mũdo/ vilis ꝛ abiectꝰ eris: ſi diues/ ambitioſus/ cupidus/ ꝛ auarꝰ: ſi ſolitariꝰ fueris/ hereticꝰ es: ſi affabilis/ diſſolutus: ſi ꝑdicas vel doces/ honorẽ vel gloriã queris: ſi taceas/ mutus es: ſi tibi viuas/ inutilis es: ſi ieiunas hypocrita es: ſi

Moraliter

Aliter

✱ comedis/ vorator.

ꝟ c Decē vicibꝰ: ſicut dicit Hieronymꝰ. Septuagīta dicūt/ decem annis. Sꝫ intelligendū eſt de circūuolutionibꝰ ſiue va/ riatiōibus/que in ſex annis facte ſunt: ſicut dicit Hieronymꝰ. Sed ⁊ hoc videt̄ falſū: qꝛ vt dicit Hieronymꝰ/oues meſopo/ tamie ſicut italice pariebāt bis in āno: et ita in ſex ānis fuerūt duodecim vices ſiue variatiōes. Labā eñ videns variū naſci fe/ tum/ait: volo vt in fu/ turo naſcant̄ mihi va/ ria: et tūc iacob in ca/ nalibus virgas nō po nebat: ⁊ erat fetus vni color: et ſic faciebat la ban in q̄libet admiſſu/ ra: et in ſex annis duo decim fuerūt admiſſu/ re: ergo duodecim fue rūt mutatiōes. Solo.

Al. ꝑ deus ꝑrio anno nō ꝑcepit labā ꝙ ita fieret: et ita

B illo āno nulla fuit mu/ tatio: ſed in aliis q̄nq̄ bis in q̄libet. Uel pōt dici/ Decē vicibꝰ .i. multotiens/ vt ponat̄ finitū ꝑ infinito: ſicut Matth. xviii. c. Nō dico tibi ſepties: ſed ſeptuagies ſepties: id eſt ſemꝑ. Et Numeri. xiiii. d. Populꝰ iſte decē vicibꝰ tempta/ uit me .i. multis. Job. xix. a. En decies cōfudiſtis me .i. multo/ tiens. e Ut noceret mihi: quia ſemꝑ contra ſpem laban coloris contrarii naſcebantur fetus: iuſticia pro iacob facien/ te. g Pariebāt oēs oues .i. maior ꝑs ouiū: Nō eñ añ oēs oues ponebat v̄gas iacob/ne ꝑciperetur dolꝰ. h Tulit q̄ ſubſtantiā .ſ. deꝰ. k Sup feminas/ varios. Hoc vi/ det̄ falſum: quia tales arietes nō cuſtodiebat iacob: ſed filii la/ ban. Solo. Sic intelligit̄: Uidebā mares aſcendentes ſuper feminas: varios dico efficacia/ non natura: virtute/non co/ lore/hoc deo faciēte. Uel mares varios in fetibus ſuis/non in ſe. m Uidi eñ omnia que fecit ⁊c̄. Ex hoc dicimꝰ ꝙ iacob nullo mō dolū fecit / ſed diuina diſpoſitione: quia om/ nia in figura gerebant̄: vnde angelica viſione meruit confor/ tari. n Deus bethel: id eſt qui apparuit tibi in bethel.

☞ Et vendidit.

Moraliter * comedis/vorator. Matth. xi. c. Uenit eñ iohānes neq̄ māducans neq̄ bibens: et dicūt/demoniū habet: venit filius hominis māducans et bibens: et dicunt: ecce homo vorax et potator vini. a Pater veſter circūuenit me. Pater iſte/mūdus ē. Ezech. xvi. a. Pater tuus amorreꝰ: id eſt ama/ ricans: Et circūuenit omēs qui ſeruiūt ei: qꝛ multa promittit et non ſoluit: imo ſi ad tempus aliquid conceſſerit/ſubito tol/ lit. Malus eſt dominꝰ iſte/ ⁊ malū eſt ſeruire ei. Naum. iii. b. Et erit/omnis qui viderit te/reſiliet a te. Nullus enim eſt ſi ꝑ/ fecte inſpiceret mūdum/qui non fugeret ab eo. Sed ceci ſunt multi: ⁊ cum ſamſone ſeruiunt in mola: Judic. xvi. e. b Et mutauit ⁊c̄. decem vicibus. Quia tota mūdi intentio eſt: vt decalogū mandatorū ꝑuertat in decalogum tranſgreſ/ ſionum. Hoc eſt quod legitur Eſaie. xxxviii. b. ꝙ ſol reuerſus eſt decem lineis/in horologio achaz: id eſt diaboli. d Et ta men ⁊c̄. Etſi diabolꝰ malos circūueniat: tñ non ꝑmittitur nocere iacob: id victor eſſe cōtra ipſum. i. Corinth. x. c. Fide/ lis autē deus eſt/ qui nō patit̄ vos temptari ſupra id qd̄ po/

Ps. 88. teſtis ⁊c̄. Ps. Nihil ꝑficiet inimicus in eo: et filius iniquita/ tis nō apponet nocere ei. f Si quādo dixit. Jacob quā/ do varios fetus habuit/ ⁊ tunc habuit laban vnicolores: et qñ iacob vnicolores/tunc laban varios: ſic chriſtus ⁊ diabolus. Eſt enim varietas quedā bona/ virtutū .ſ. et eſt varietas ma/ la/vitiorū .ſ. Similiter eſt vniformitas bona: et eſt vniformi/

a pāter veſter circūuenit me:
b et mūtauit mercedem meam
c dēcem vicibus: et tāmē non
e dimiſit eum deus vt nōceret
f mihi. Si quādo dixit: varie
g erunt mercedes tue: pārie/
bāt oēs oues varios fetus:
Quando v̄o econtrario ait:
alba queq̄ accipies ꝑ mer/
cede: omnes greges alba
h pepererunt. Tūlitq̄ † ſub/
ſtantiā patris veſtri et dedit
mihi. Poſtq̄ eñ cōceptus
i ouiū tempus aduenerat: lē/
uaui oculos meos/et vidi in
k ſomnis aſcēdētes mares ſūp
feminas / varios et maculo/
ſos et diuerſorū colorū. Di/

l xitq̄ āngelus domini ad me
i ſomnis: Jacob. Et ego re/
ſpōdi: adſum. Qui ait: Leua
oculos tuos/et vide vniuer/
ſos maſculos aſcēdētes ſuꝑ
femias varioſ reſperſos atq̄
m maculoſos: Uidi eñ omnia
n q̄ fecit tibi laban. Ego ſū deꝰ
bethel/ vbi vnxiſti lapidem:
o ⁊ votum vouiſti mihi. Nūnc
ergo ſurge ⁊ egredere de ter/
p ra hac: reuertens in terrā na/
tiuitatis tue. Reſponderūt
q rachel et lia: Nūnquid habe
mus reſidui quicq̄ in facul/
tatibus et hereditate domus
r patris noſtri: Nonne quā/
ſi alienas reputauit nos: et

tas mala. Chriſtus igitur et varias oues habet et vnicolo/ res. Uarias/ diuerſitate virtutum: vnicolores/concordia mo/ rum. Hiere. xii. c. Nunquid auis diſcolor hereditas mea mi/ hi: Nūquid auis tincta per totū: ſanguine ſcꝫ dominice paſ/ ſionis: Similiter diabolus habet oues varias/ varietate vi/ tiorum: et vnicolores cōformitate errorum: que ſignificant̄ ꝑ vul/ pes/que facies diuer/ ſas habēt: ſed caudas ligatas: Judic. xv. a. Hiere. xiii. d. Si mu/ tare pōt ethiops pel/ lem ſuam: et pardus varietatē ſuam: Hoc habet vtrumq̄ ⁊ vni/ formitatē diabolus et varietatem. h Tu/ litq̄ ſubſtantiam ⁊c̄. Adhuc quotidie tollit deus ſubſtanti/ am mundi et dat chri/ ſto: q̄ndo peccatores ſcꝫ tollit de mundo in ſeruitiū chriſti. Joh. xvii. a. Manifeſtaui nomen tuum homini/ bus/quos dediſti mi/ hi de mundo. Et ſub/ ſtantiam mundi tollit deus ⁊ dat chriſto: quādo diuitie temporales dant̄ eccleſie. ꝟ. xx. d. Tulit abimelech oues ⁊ boues/ ⁊ ſeruos ⁊ ancillas/et dedit abraam. i Leuaui oculos. Ille leuat oculos in ſomnis: qui dormiens mundo: tñ ſpiritualia contemplatur: Et tūc mares ſuꝑ feminas aſcendūt: id eſt deſideria medita/ tionibus copulant̄: et inde concipiunt̄ fetus varii bonorum operū. Sic enim dicit̄ apud vulgus: Ubi oculus/ ibi amor. l Dixitq̄ angelus domini ⁊c̄. Leua oculos tuos ⁊c̄. quaſi dicat angelus cōſilii: leuate oculos a terrenis: et at/ tendite ꝑgreſſum et ꝑfectum antiquorū: qui ſemꝑ aſcenden/ tes de bono i melius/fetus multiplices genuerūt. n Ego ſum deus bethel. Bethel/ domus dei īterpretat̄: ⁊ ſigni/ ficat clauſtrum: vbi iacob: id eſt illi qui ſupplantant mūdum/ vota vouent: et vngunt lapidem: id eſt duriciā paſſionis chri/ ſti/oleo compaſſiōis cōpatientes ei/tam in ſe q̄ in membris. Unde clauſtrales ſignificant̄ per mariā: que ingreſſa domū ſimonis: pedes domini vnguēto vngebat: Luc. vii. f. Alibi etiā legit̄ ꝙ vnxit caput: qd̄ clauſtrales nūc recolentes chriſti paſſionē: nūc vidētes iuſtorū tribulatiōes: nūc peccator mi/ ſerias/cōpatiunt̄ vtriſq̄. o Nunc ergo. q. d. Ego ſū deꝰ patientiū: Ergo ſurge et egredere de terra hac: id ē de mūdo. p Reuertēs in terrā natiuitatis tue .i. in terram viuentiū. Triplex enim terra eſt: ſcꝫ terra quam teri/ mus: quā gerimus: quā querimus. Prima eſt t̄ra morientiū. Secūda eſt terra mortua: Corpus enim mortuū eſt propter peccatū: Roma. viii. b. Tertia eſt terra viuentiū: ſed viuen/ tium in eternū. De duabus primis egrediendū eſt/ vt ad ter/ tiā veniat̄. q Nūquid nō habemꝰ ⁊c̄. q. d. ſic eſt. San/ cti enim qui cum chriſto recedunt in patriā/ nihil ſibi retinēt. Job. vii. c. Suſpendiū elegit anima mea/et mortē oſſa mea: Deſperaui: Nequaq̄ vltra viuam. q. d. ſuſpenſus ſum a ter/ renis: mortuus mūdo: iam nō habeo ſpem in terrenis: vltra non reuertar ad mūdum/ nec mente/ nec corpore. Ibi Glo. Anima eſt intentio mentis: oſſa fortitudo carnis/que ſuſpen/ ditur dum ab imo eleuat̄. r Quaſi alienas. Mūdus omnes bonos reputat alienos: quippe et ipſe creatorem ſuū non cognouit. Joh. i. a. In mūdo erat/et mūdus per ipſum factus eſt: et mūdus eum nō cognouit. In ꝑpria venit/et ſui eū nō receperūt. Ps. Extraneus factus ſum fratribꝰ meis: ⁊ Ps. 68. peregrinꝰ filiis matris mee. Quid ḡ mirant̄ filii chriſti ſi odiūt

 * a mūdo: Joh. xv.

a Et vēdidit: ſcꝫ ꝓ ſeruitio iacob. b Comeditq̄ꝫ p̄ciū.i. ſibi retinuit ⁊ nihil nob dedit. c Opes pr̄is.i.fetꝰ ouiū. e Eo tp̄e labā ⁊c. Jacob aſſumit tempꝰ ꝯgruū ſui receſſꝰ:qꝛ labā iuerat ad tondēdas oues/q̄ſ filij ſui cuſtodiebāt/q̄ erāt ſeꝑate a iacob itinere triū dierū. f Rachel furata eſt idola pr̄is ſui. Hiereꝰ.

Per hoc ſignificant̄ quidā/ꝗ ſecū ī clauſtrū deferūt de anathemate hiericho:habentes in corde cupiditatē/ambitionē:et huiuſmodi idola: ignorante laban.i.mundo. Si mundus tales aduerteret/nūq̄ꝫ eos dimitteret:ſed qḋ ſuū eſt diligeret. Joh.xv.c. g Noluitq̄ꝫ ⁊c. Uir iuſtus recedens a mūdo/non indicat hoc mūdo/ne retrahat eū mūdus.j.Regū.xiiij.b. Jonathas aſcēdit cōtra philiſtijm/ignorāte ſaul patre ſuo. Hieremie.xx.d. Maledictus vir qui annūciauit patri meo dicens: Natus eſt tibi puer maſculus:id eſt qui indicauit meū ortum ſpirituale: quia multi tales qui ſic annūciant/faciunt abortire pregnantes. Ue aūt pregnātibus et nutrientibus in illis diebꝰ:Luce.xxj.d. h Amne

C Ubi nos idola legimus:in hebreo theraphim ſcriptum eſt:qḋ aquila figuras vł imagines interp̄tat̄. Hoc aūt ideo dico/vt ſciamꝰ q̄d ī Judicū libro xvij.ca.b.theraphim ſonet. i Cōtra mōtem galaad ⁊c. nō ꝙ eo tp̄e mōs galaad diceret̄:ſed ꝑ anticipationē illo noīe vocat̄/quo poſtea nuncupatus eſt. o Uiditq̄ꝫ in ſomnis/Laban. ⁋ Caue ne

a vēndidit/ b cōmeditq̄ꝫ p̄cium c noſtrū: Sed deꝰ tulit ōpes pr̄is noſtri:⁊ nob eas tradidit ac filijs noſtrī:vnde omnia que p̄cepit tibi dominus fac. Surrexit itaq̄ꝫ iacob/⁊ impoſitis liberis:et cōiugibus ſuis ſuper camelos d abijt:Tūlitq̄ꝫ oēm ſubſtātiā et greges:⁊ quicquid in meſopotamia acq̄ſierat: pergēs ad iſaac patrē ſuū in terram e chanaā. Eō tp̄e laban ierat

f ad tondēdas oues: ⁊ rāchel g furata ē idola patrī ſui:Nōluitq̄ꝫ iacob confiteri ſocero ſuo ꝙ fugeret. Cūq̄ꝫ abijſſet tam ipe q̄ꝫ oīa q̄ iuris eiꝰ erāt: h i ⁊ āmne trāſmiſſo ꝑgeret cōntra k montē galaad: nūnciatū eſt laban die tertio ꝙ fugeret l iacob. Qui aſſumptis fratribus ſuis:perſecutus eſt eum m diēbus ſeptem:⁊ comprehēdit eū in mōte galaad. Uidit n q̄ꝫ i ſōmnis dicētē ſibi deū:

Moraliter ✱ a mūdo. Joh.xv.c.Si mūdꝰ vos odit/ſcitote:qꝛ me p̄orē vobis odio habuit. Mare mortuos expellit a ſe:ſic et mūdꝰ. Et ſicut mortuus a mari expulſus nō ſentit:ita ꝗ vere mortuꝰ eſt mūdo/non ſentit cōtumelias eius. b Comeditq̄ꝫ precū. Preciū iuſtorū/chriſtus: de quo Ps̄. Preciū meū co-
Ps̄.61. gitauerūt repellere. Hoc preciū comedit laban:id eſt mūdus. Ps̄. Zelus domus tue comedit me.i.ꝓpter ȥelū eccleſie co-
Ps̄.68. meſtus ſum a mundo.j.xxxvij.g.ait iacob: Tunica filij mei ē:fera peſſima comedit eū. d Tulitq̄ꝫ oēm ⁊c.pergēs ad iſaac i terrā chanaā. Hic docet̄ q̄libet/qualit̄ fugiendū ſit a mūdo/et veniendū ad iſaac: id eſt ad chriſtū:cū omni ſcꝫ ſubſtantia ſua/vt nihil relinquat in mūdo/qḋ cor fugientis valeat reuocare. Dat pharao licentiam filijs iſrael/vt relictis
Exo.10.c. vxoribus et paruulis et armentis/eant mares in ſolitudinem. Sed dicit moyſes:Cūcti greges pergent nobiſcū/non rema-
Ibidem.g. nebit ex eis vngula. Heu quot hodie ſunt in clauſtro/qui maiorem partē cordis ſui reliquerūt ī mūdo:gregeſq̄ꝫ cogitationum ſuarū:Unde ſine corde ſunt in clauſtro. Oſee.vij.c.Factus ē ephraim q̄ſi columba ſeducta/nō habens cor:Egyptū inuocabāt:id eſt de mūdo cogitabāt:⁊ ideo ad aſſyrios: id eſt ad demones abierunt. Sed iacob cum tota ſubſtantia ſua ꝑrexit in chanaan:que interpretat̄ negociatio. Dat tectū/⁊ recipit celum:dat veſtem/ ⁊ recipit īmortalitatē. Hec eſt bona negociatio:ſed pauci negociatores. Prouerb.xix.c.Fenerat̄ dn̄o/qui miſeret̄ paupis. Oſee.xj.d.Circūdedit me ephraim in negociatiōe/⁊ in dolo domus iſrael. Hic eſt bonus dolus/quo deus multū vult decipi. e Eo tempore. Laban mūdus vel p̄latꝰ:Oues/ſimplices. Laban tōdēte oues/ fugit iacob:id eſt chriſtus. Nō aduertit hoc laban:quia multi prelati lacte ⁊ vellere tm̄ nō cōtenti ⁊ intenti/chriſtū amittunt/et neſciunt vel nō currant. Oſee.vij.c.Comederūt alieni robur eiꝰ ⁊ ipſe neſciuit.j.Reg.xxv.b. Nabal tondens/male reſpōdit nūcijs dauid: id eſt pauperibꝰ:mortuꝰ ē.ij.Reg.xiij.e.Abſalon in tonſura ouiū/occidit fratrē ſuum.j.xxxviij.c. Judas pergens ad tondendas oues/ fornicationē cōmiſit cum nuru ſua. Paſtores chriſtū natū req̄ſiuiſſe legūt̄:Luc.ij.c.De tōſoribꝰ b̄ nō legit̄.Et certe hodie multi ſūt tōſores:ſꝫ pauci paſtores. Bonus paſtor animā ſuā dat ꝓ ouibꝰ ſuis. Joh.x.b. Tōſor lacte ⁊ lana ꝯtentꝰ/nō curat ꝺ ouibꝰ.Ezech.xxxiiij.c. Libabo gregē meū ꝺ ore eoꝝ:⁊ nō erit vltra eis i eſcā.Oſee.ij.b.Liberabo lanā meā/⁊ linū meū q̄ opiebāt igminiā eiꝰ:et nūc reuelabo ſtulticiā eiꝰ.Que ꝟo maior ſtulticia/q̄ꝫ ꝙ modicū lactis:aut lane magis diligit̄ q̄ꝫ multe oues: Iſta ſtulticia quidē reuelabit̄ ī die iudicij:quādo erit generalis diſputatio: quando dicetur: Cedat tempus/et apparebit quis fuerit verus prelatꝰ:aut p̄latꝰ falſe poſitꝰ. f Rachel furata ⁊c.

tranſmiſſo: id eſt ſacramento baptiſmi/vel penitētie ſuſcepto: venit iuſtus ad montē galaad:id eſt in duras ⁊ fortes tēptationes. Galaad enim interpretat̄ acerꝰ teſtimonij:Et tales temptationes teſtimonia ſunt/ꝙ fugerit homo a diabolo. Diabolus enim nō vexat niſi aduerſarios ſuos. Gregorius. Diabolus pulſare negligit eos quos quieto iure poſſidere ſe ſentit: Ideo gaudendū ē in temptatiōibus. Jaco.j.a. Om̄e gaudiū exiſtimate fratres mei/cum in temptatiōes varias inncideritis. Inde eſt/ꝙ dominus poſt baptiſmū iuit ī deſertū: Matth.4.a.
vbi poſt ieiuniū temptat̄ a diabolo. Uel Amne trāſmiſſo: id fluuio peccatorū tranſito ⁊ derelicto/venit homo ad montem galaad.i.ad penitentiam. Cañ.iiij.b. Uadam ad montem myrrhe. Hiere.xxxj.b. Adducā eos ꝑ torrentē aquarū .i.lachrymarū. k Nūciatū eſt labā die tertio. Prima dies redeundi in patriā ad iſaac/contritio: ſecūda/ confeſſio: tertia/ſatiſfactio. Non reputat diabolus ſi homo doleat vel confiteat̄:tamen dolet ſed diſſimulat:ſed ꝙ opere ſatiſfaciat: hoc ſuſtinere non poteſt: maxime torquet̄ in hoc. Et hoc eſt ꝙ tertio die nūciatū ē laban/ꝙ fugerit iacob. Et aliq̄n ꝑmittit diabolus ire vſq̄ꝫ ad opus ſatiſfactionis q̄ſi diſſimulans: id eſt nō multū īfeſtat:ſed ire vltra vſq̄ꝫ ad opa ſuperogationū/vel cōſiliorū: illḋ nullo modo ſuſtinere poteſt. Exo.viij.f.dicit pharao: Ite ſacrificate deo veſtro in terra hac. Et ait moyſes: Non pōt ita fieri: Uiam eñ triū dierū pergemꝰ in ſolitudinem. Et dixit pharao: Dimittam vos vt ſacrificetis domino deo veſtro in deſerto: Uerūtamē longius ne abeatis:q̄ſi penitentiā agere in mūdo ꝑmitto: ſed vlterius procedere vſq̄ꝫ in clauſtꝝ:hoc omnio nō ꝑmitto. l Qui aſſumptis. Hoc eſt quod legit̄ Luc.xj.d.Cum immūdus ſpiritꝰ exierit ab homīe/ambulat ꝑ loca inaquoſa q̄rēs requiē et nō īueniēs dicit: Reuertar ī domū meā vn̄ exiui: Aſſumit alios ſeptē ſpūs neqores ſe: Qꝛ diabolꝰ illū ꝗ recedit ab eo:fortiꝰ ꝑſequit̄/oī pctōꝝ genere tēptās/nūc de iſto/nūc de illo. Et ſi forte īueniat ocioſū:cito ſubuertit eū: Iuxta qḋ dr̄ ibidē:Et cū venerit/īuenit eā ſcopis mūdatā ⁊ vacātē. Dicit alꝰ euāgeliſta: Et ingreſſi habitant ibi. Ideo dicit Hieroꝰ. Semꝑ Matth.12.d.
aliq̄d opis facito/ne te diabolꝰ īueniat ocioſū. Danielis.xj.c. Cōuertet̄ rex aq̄lonis.i. diabolꝰ/et ꝑparabit multitudinem multo maiorē q̄ꝫ prīꝰ. m Diebꝰ ſeptē. Septē dies q̄bus diabolꝰ iuſtū fugientē inſeq̄t̄:ſeptē ſūt pctā mortalia. Deut.xxviij.c.Tradet te dn̄s corruentē ante hoſtes tuos:et ꝑ vnā viam egrediaris cōtra eos: ⁊ ꝑ ſeptē fugias. Una via ꝑ quā egredit̄ q̄s cōtra hoſtes/eſt gratia dei:ſeptē vie per quas fugit/ſeptē criminalia. De bonis econuerſo dicit̄ ibidē.a. Per vnā viā veniēt cōtra te:id eſt ꝑ voluntatē: ⁊ per ſeptē fugiēt a facie tua: q̄ ſunt ſeptē dona ſpūſſancti. Uel ſeptē dies ſunt ✱ ſeptē tribulatiōes

a Caue ne quicq̄ aſꝑe loqua-
b ris ꝯtra iacob. Iāmq̄ iacob
c extēderat in mōte taberna-
culum. †Tum ille conſecu-
tus eum cum fratribus ſuis:
in eodē monte galaad/ fixit
tentoriū: Et dixit ad iacob:
d Quare ita egiſti vt clam me
abigeres filias meas quaſi
captiuas gladio: Cur igno-
rante me fugere voluiſti: nec
indicare mihi vt ꝓſequerer
te cū gaudio ⁊ cāticis ⁊ tym-
e panis ⁊ cithara: Nō ēs paſ-
f ſus vt oſcularer filios meos
ac filias: Stulte oꝑatus es.
g Et nūnc quidē valet manus
mea reddere tibi malū: ſ; deꝰ
b patris tui heri dixit mihi: Ca-
ue ne loquaris † cum iacob
q̄cq̄ duriꝰ. † Eſto. Ad tuos
ire cupiebas/ ⁊ deſiderio tibi
i erat domꝰ patris tui: cur fu-
ratus es deos meos: Reſpō
dit iacob: Quia inſcio te ꝓfectꝰ
ſum: timui ne violēter aufer-
res filias tuas: q̄ autem furti
k me arguis: apud quēcūq̄ i-
ueneris deos tuos/ necet̄ co-
l ram fratribꝰ noſtris: Scru-
tare/ quicquid tuorum apud
me inueneris aufer: Hec di-
m cens/ ignōrabat q̄ rachel fu-
n rata eſſet idola. Ingreſſus
itaq̄ labā tabernaculū iacob
et lie et vtriuſq̄ famule/ non

h a Caue ne q̄cq̄ ⁊c. Nō ē timēdꝰ q̄ nihil pōt niſi ꝑmiſſus.
c Extēderat. i. dilatauerat: tabernaculū. ſ. trāſitoriū ha-
bitaculū. f Ut oſcularer filios meos ac filias. More
ſcripture filios ac filias laban appellat: que filios vel fratres/
cognatos appellat. Unde in ſequētibꝰ: Dixitq̄ iacob fratribꝰ
ſuis: Afferte lapides
⁊c. Idē ī euāgelio q̄;
B Matth. xij. d. Filij
marie matertere dñi/
fratres eius vocantur.
Al. †Cūq; i Cur furatꝰ es ⁊c.
Cur apud te latet
auaricia: que eſt ido-
lorum ſeruitus. Eph.
v. b. Sicut gentilis
loquitur. Et notan-
dum q̄ hic primo iue-
nimus deos gētium:
In ſuꝑioribꝰ em̄ ſcri-
ptura/ deū nomīauit.
l Fratribꝰ nr̄is:
id eſt filijs: q̄ ſunt fra-
tres adinuicē/ ⁊ filij la
bā ⁊ filij iacob/ cogna-
ti erāt: ⁊ cognati anti-
Regſ. 13. c. Paral. 16. c. quiꝰ dicebāt fratres.
h Ne iraſcat
Moraliter * ſeptē tribulatio-
nes: de quibꝰ Iob. v.
d. In ſex tribulationibꝰ liberauit te: et in ſeptima nō tanget te
malū. Bern. Sex tribulatiōes/ quinq̄ voluptates quinq̄ ſen-
ſuū corporis: ⁊ deſideriū cordis: ſeptima mors/ in qua quidē
cōꝑhendit̄ quilibet iuſtꝰ: ſed nō ꝓualet inimicus. a Caue
ne quicq̄. Cōſtringit dñs ardorē malicie diaboli/ ne noceat
iuſtis quātum velit. Eſa. xxxvij. f. dicit dominꝰ ad ſennache-
rib: Ponam circulū in naribus tuis: ⁊ reducam te in viam per
quā veniſti. Ibi Glo. Gregſ. Omnipotentie dei circulū/ dia-
bolus in naribus portat: vt cum bonorum mortem ardentius
anhelat/ ab eorum vita vacuus redeat. b Iamq̄ iacob
⁊c. Chriſtus extendit tabernaculū ſuū: id eſt corpus in mon-
Ps. 18. te: id eſt cruce. Ps. In ſole poſuit tabernaculū ſuum: id eſt in
feruore pſecutionis ⁊ tribulatiōis corpus ſuū. Et tunc conſe-
cutus eſt eū diabolus: quia tūc primo cognouit ipſum eſſe fi-
liū dei. Uñ ſicut ꝑ mulierē totū genꝰ humanū perdidit: ita ꝑ
vxorem pilati/ totius generis hūani ſalutē viſus eſt impedire:
Matth. 27. b. quādo miſit eam ad pilatum: que dixit: Nihil tibi ⁊ iuſto illi:
multa em̄ ſū paſſa hodie ꝑ viſū ꝓpt̄ ipſū. d Quare ita egi-
ſti: De tribꝰ redarguit laban/ iacob: ſc; q̄ clā fugit: q̄ filias ab-
ducit: q̄ idola furatꝰ eſt. In h̄ oſtendit̄ q̄ diabolꝰ et mūdꝰ vel-
let virū iuſtū ī ꝓpatulo clauſtrū īrare. q. d. meliꝰ eſſet q̄ ma-
nifeſte mūdū reliq̄ſſes: vt alij inde exēplū acciperent. Et dic h̄
diabolꝰ: vt dū hō cogitat h̄/ ī vanā gloriā euaneſcat. e Nō
es paſſus vt oſcularer. Mundus recedentes a ſe cum
gaudio magno vult proſequi: vt vel ſic ſaltem illis/ quos reti-
nere non poteſt/ memoriā ſui imprimat: Et hoc eſt q̄ laban
Matth. 26. c. in receſſu vult filios oſculari. Unde ſicut iudas dixit: Quē-
cūq̄ oſculatꝰ fuero/ ipſe eſt tenete eum: ſic dicit mūdus: Cui-
cunq̄ clauſtrali/ memoriā mei impreſſero/ ipſe ē et tenēdus ē:
quia talis ſepe fugit in mūdum: etiam dum cantat in eccleſia.
Lucſ. 22. c. Sed dicit dominꝰ iude: Oſculo filium hoīs tradis: Sic et
mūdus quos oſculat̄ tradet. ij. Regū. xx. c. legit̄ q̄ cum ioab
ſalutaſſet amaſam/ tenuit in manu dextra mentum eius quaſi
oſculans eum: ⁊ cum ſiniſtra extraxit gladiū/ ⁊ interfecit eum.
Dextra tenere mentū/ eſt quaſi ex benignitate blādiri: ſiniſtrā
autē ad gladium mittit/ qui latenter ex malicia ꝑcutit. Et effu-
dit ioab inteſtina amaſe in terram: hoc eſt quicquid boni ꝑ in-
tentionem conceperat. Iudicſ. xix. legitur de leuita: qui ad ve
ſperum declinauit in gabaa: ⁊ ibi oppſſa eſt vxor eius ⁊ mor-
tua: Hoc eſt q̄ quidam aliquādo habuerūt volūtatem intrā-
di clauſtrū. S; nec ī mane/ nec ī meridie: id ē in initio vel fer-
uore deſiderij implent deſiderium: ſed expectant conſilia: et
ſic torpeſcit deſiderium: ⁊ ita deſcendunt in gabaa/ qđ inter-
pretat̄ prodiuū iniquitatis: ⁊ ibi oppimit̄ ⁊ morit̄ vxor: id eſt
intentio et ſanctum deſideriū quod prius habuerūt. g Et
nūc quidem. Nūc
tyrannis conceſſa eſt
poteſtas corporum.
Iob. ix. c. Terra da- Al. †contra
ta eſt in manus impij. Al. †Et ſi
Matth. x. d. Nolite
timere eos qui corpus
occidunt: animā autē
non poſſunt occidere:
ſed potius timete eum
qui poteſt et animā et
corpus ꝑdere in gehē-
nā. h Caue ne lo-
quaris. q. d. ꝑmitto
tibi vt loquaris ei: ſed
non durius. Iob. ij. b. E
Ecce in manu tua eſt/
Ecce loqui ꝑmittitur
diabolo: Uerūtamen
animā eiꝰ ſerua/ Ecce
ꝓhibet̄ loqui durius.
k Apud quēcūq̄.
Idola laban/ ſunt aua
ricia/ luxuria/ ſuꝑbia.
De his dicit̄. iij. Re-
gum. xj. a. Deprauatū eſt cor ſalomonis ꝑ mulieres vt ſeque-
ret̄ deos alienos: nec erat cor eius ꝑfectum cum domino deo
ſuo/ ſicut cor dauid p̄ris eiꝰ: ſ; colebat ſalomō aſtharthē deā
ſidonior: ecce auaricia. Sidon em̄ interpretat̄ venatio triſti-
cie: Et aſtharthē/ factura ſuꝑflua: Et auari q̄nto ampliꝰ ſuꝑ-
flua venant̄: tāto ampliorē triſticiā ſibi accumulāt. Iaco. v.
a. Agite nunc diuites/ plorate vlulantes in miſerijs veſtris.
Et chamos deum moabitarum: ecce ſuperbia. Moab enim
interpretat̄ ex patre: ⁊ ſignificat diabolū/ qui eſt rex ſuꝑ vni-
uerſos filios ſuperbie. Iob. xlj. d. Chamos interpretat̄ qua-
ſi attrectans: ⁊ ſuperbus quaſi attrectando omnia ſibi ſubiu-
gare conat̄. Eſaie. xvj. b. Audiuimus ſuperbiā moab: ſuper-
bus eſt valde. Superbia eius ⁊ arrogantia eius ⁊ indignatio
eius/ plus q̄ fortitudo eius. Et moloch/ idolum āmonitarū:
ecce luxuria. Ammon enim interpretat̄ populus turbidus: ⁊
ſignificat luxurioſos/ qui ſunt populus turbidus ⁊ obſcurus.
In talibus enim (vt dicit Augꝰ.) lumen rationis abſorbet̄ in
ope. Apđ quēcūq̄ igit̄ hec idola reperient̄: necabit̄ corā fra-
tribus: id eſt coram angelis ⁊ hominibꝰ in iudicio condemna-
bitur. m Ignorabat q̄ rachel ⁊c. Rachel et non lia
furata eſt idola laban: q2 hec peccata que ſeculares faciunt in
aperto/ clauſtrales faciūt ī occulto. Uel idola laban ſunt mo-
res ſeculares/ que furat̄ rachel: quando quis in clauſtro mo-
res ſeculares ſub habitu religioſo retinet: Qđ ſatis turpe ē et
monſtro ſimile. Interius viuunt mūdo/ exteriꝰ mortui ſunt:
Exteriꝰ lucent/ interius fetent: Exteriꝰ ſunt oues/ ſed interius
ſunt lupi rapaces: Matth. vij. b. Et nota qđ dicit̄: Igno-
rabat iacob q̄ rachel ⁊c. q2 modo latēt peccata clauſtra-
liū: et chriſtus diſſimulat: ſed veniet hora quādo manifeſta- 1. Corſ. 4. a.
bunt̄ abſcōdita cordiū. Danieſ. vij. c. Iudicium ſedit/ et libri
aperti ſunt. Timere debet quilibet pro ſe/ ne ferat ibi litteras Eccs. 9. a.
vrie: quia neſcit homo/ an amore vel odio dignus ſit/ ſuꝑple
finali. n Ingreſſus itaq̄ laban ⁊c. Laban/ diabolꝰ:
Iacob/ ꝑfecti: Lia/ ꝓficientes: Famule/ ꝑnitētes. Horū ta-
bernacula ingredit̄ diabolꝰ in morte/ nō inueniēs idola ſua. i.
veſtigia peccator: vacuꝰ recedit: ⁊ intrat tabnaculū rachel. i.
clauſtraliū: q̄ ſubt̄ ſtramēta cameli. i. ſub habitu aſperitatſ ab-
ſcōdūt idola cupiditatis. Breuit̄ quot pctā habent/ tot idola
colūt. Uel ī bono. Camelꝰ/ chriſtꝰ eſt. Marci. x. c. Facilꝰ ē Aliter
camelū ꝑ foramē acus tranſire q̄ diuitē intrare in regnū dei.
* Stramenta cameli

inuenit. Cūqꝫ intraſſet tento/
rium rachelis/ illa feſtinans
abſcondit idola ſubter ſtra/
a mēta cameli/ ⁊ ſēdit † deſup.
Scrutantiqꝫ omne tentoriū
b ⁊ nihil inueniēti/ ait: Nē iraſ/
cat dominus meus ꝙ coram
c te aſſurgere nequeo: qꝛ iuxta
conſuetudinē fęminarū nūc
d accidit mihi. Sic dēluſa ſol/
e licitudo q̄ꝛrentis eſt. Tu/
mēſqꝫ iacob cum iurgio ait:
f Quā ōb culpam meā/ et ob
quod peccatum ſic exarſiſti
poſt me: et ſcrutat⁹ es omnē
ſupellectilem meam? Quid
inueniſti de cuncta ſubſtan/
tia domus tuę? Pone hic co
g h ram frātribus meis et frātri/
i bus tuis: ⁊ iūdicent inter me
et te. Idcirco viginti annis
fui tecum: oues tuę et caprę
ſteriles non fuerunt: arietes
gregis tui nō comedi: nec ca/
ptū a beſtia oſtēdi tibi. Ego
damnum omne reddebam.
Quicquid furto perierat/ a
me exigebas. Die noctuqꝫ
ęſtu vrebar et gelu: fugie/
batqꝫ ſomn⁹ ab oculis meis.
Sic per viginti annos in
domo tua ſeruiui tibi: quat/
tuordecim pro filiabus: ⁊ ſex
ꝓ gregibus tuis. Immutaſti
quoqꝫ mercedē meā decem
vicib⁹. Niſi deus patris mei
abraa3: et timor iſaac affuiſ/
ſet mihi: forſitan modo nu/
du3 me dimiſiſſes. Afflictio/
nem meā et laborem manu/
um mearū reſpexit deus/ et
arguit te heri. Reſpondit ei
laban: Filię meę et filij ⁊ gre
ges tui et omnia quę cernis
mea ſunt: Quid poſſum fa/
cere filijs ⁊ nepotibus meis?
Ueni ergo ⁊ ineam⁹ fędus:
vt ſit teſtimoniū inter me et
te. Tulit itaqꝫ iacob lapidē:
et erexit illum in titulū: Di/
k xitqꝫ fratribus ſuis: Afferte
lapides. Qui congregantes
fecerunt tumulum: comede/
runtqꝫ ſuper eum. Quē vo/
cauit laban/ tumulum teſtis:
⁊ iacob aceruum teſtimonij:
vterqꝫ iuxta ꝓprietatem lin/
guę ſuę. Dixitqꝫ laban: Tu/
mulus iſte teſtis erit inter me
l et te hodie: et idcircō appel/
latum eſt nomē eius galaad
m id ē tūmul⁹ teſtis. Et adiecit
laban: Intueatur dominus
n et iudicet inter nos q̄uan/
do receſſerimus a vobis/ ſi
afflixeris filias meas: ⁊ ſi in/
o troduxeris vxores alias ſūp
p eas. Nūllus ſermonis no/
ſtri teſtis eſt abſqꝫ deo qui
ꝓſens reſpicit. Dixitqꝫ rur/
q ſus ad iacob: En tūmul⁹ hic
et lapis quem erexi/ inter me
et te/ teſtꝭ erit. Tumulus in/
quā iſte et lapis ſint in teſti/
monio: ſi aut ego tranſiero
r illum pērgens ad te: aut tu
ꝓterieris/ malum mihi cogi/
tans. Deus abraam ⁊ deus
nachor iudicet inter nos:
s deus patris eorum. Iūrauit
iacob per timorem patris
ſui iſaac: immolatiſqꝫ victi/
mis in monte/ vocauit fra/
tres ſuos vt ederent panem.
Qui cum comediſſēt/ man/
ſerūt ibi: Laban vero de no/
cte conſurgens/ oſculatus
eſt filios et filias ſuas/ et be/
nedixit illis: reuerſuſqꝫ eſt in
locum ſuum.

G b Ne iraſcat dn̄s me⁹. Naturalis cōſuetudo ē aſſurgere
maiorib⁹: ſʒ tibi nō aſſurgo: qꝛ ſectatorē auaricię nō honoro.
c Quia iuxͣ cōſue. ⁊c. Qui imūdiciā auaricię ſeq̄t/ q̄ſi mu
liebria patit. d Sic deluſa.i.fruſtrata. e Querētis: id
eſt temptantis. f Ob culpam meam. Callidus exactor
arguit: qui omni ge/
nere temptationū ad/
uerſ⁹ chriſtū ſe erexit:
ſʒ qđ ī eo rephēderet/
nō īuenit. g Fratri/
Al. ſuper bus meis: id ē filijs
ꝑ gratiā. h Fratri
bus tuis: ꝑ naturā.
i Et iudicēt inter
me et te. Sap.iij.b.
Iudicabūt ſācti nati/
ones k Afferte la
pides ⁊c. Hierony/
mus. Aceruus lingua
hebręa/ gal dicit: aad
ꝟo teſtimoniū. Ligua
ꝟo ſyra aceru⁹/ ygar:
teſtimonium ſedutha.
Iacob ergo aceruum
teſtimonij/ galaad he/
braice vocauit: Labā
aceruū teſtionij/ ygar
ſedutha/ gentꝭ ſuę ſer/
mone: Erat em̄ ſyrus/
⁊ parentū linguā/ pro/
uincię in q̄ habitabat
ſermone mutauerat.
l Idcirco appel/
latū eſt. Nūc primo
Ex.22.b. imponit nomē monti.
F m Tumul⁹ teſtis:
ſed ſyrū/ ſm̄ hebręu3/
aceru⁹ teſtimonij. n
Qn̄ receſſerimus:
Poſt diſceſſū corpo/
rū: illum qui hoc ꝑmo
fecerit/ iudicet dn̄s.
o Sup eas: ſupple
iudicet.i. iudicet hoc
Ꝫ.29.d. dn̄s. p Null⁹ ſer/
monis/ extraneorū:
aut ꝓpter teſtificatio/
nem dei: quam ita de/
bent habere/ tanq̄ ne/
mo cum eis eſſet qui
teſtis eſſet. q.d. nullū
alium quero teſtē/ niſi
deū/ qui omia videt:
ꝓſens reſpicit/ cui⁹ ocu
lis omnia ſunt nuda.
Heb.iiij.d. q Tu/
mulus ⁊c. Repetē/
do cōfirmat. r Per/
gens ad te: vt tibi
noceam. s Iurauit
iacob ꝑ timorē.i.ꝑ
deū quē timebat iſaac
pr̄ ei⁹: q̄ſi fili⁹ timore
filiali. Iurauit iacob ⁊c. Per timorem ſcʒ q̄ timebat deū/
quē cōmēdabat ſup/ dicēs: Et timor patrꝭ mei.
Moraliter ✱ Stramēta cameli/ ꝯuerſatio chriſti. Subt ſtramēta igit came/
li idola abſcōdere/ eſt pęnitēdo ꝑ imitationē ꝯuerſatiōis chriſti
pctā tegere/ ne in morte poſſit ea diabol⁹ īuenire. Et de h̄ dr̄:
Pſ.31. Beati q̄ꝝ remiſſę ſt iiq̄tates ⁊c. a Et ſedit deſup ⁊c. Qui/
dam ſtramēta cameli habēt.i. carnis mortificationē: ſʒ nō ſe/
dēt ſup.i. nō occultāt: ſed oſtentāt/ vt hypocritę: Exterminät
em̄ faciē ſuā vt videant ab hoīb⁹ ieiunantes: Matth.vj.b.
Uel non ſedent ſup: id eſt non ꝑſeuerant in pęnitentia/ modo
pęnitent/ modo recidiuant. Et hoc eſt ꝙ cum peccatum odi/
ant et dimittant: oportunitates peccandi vitare non cu/
rant. Supra. xix. d.
dixerunt angeli ad
loth/ poſt exitum de
ſodoma: Noli reſpice/
re poſt tergum: neqꝫ
ſtes in omni circa re/
gione: ſed in monte
ſaluū te fac/ ne et tu ꝑ/
eas. Per Eſaiā. xiiij.
f. dic dn̄s: Perdā no/
men babylonis et reli/
quias ⁊ germē et ꝓge/
niē. Uel nō ſedēt ſup:
id eſt non requieſcunt
qui cum murmure pę/
nitentiā agunt/ ſiue ſit
ſuſcepta volūtarie/ ſi/
ue inflicta a domino: G
Ideo laban: id eſt dia
bolus in morte talium
īueniet idola ſua: quia
non bene abſcondunt.
b Ne iraſcat do/
minus meus ⁊c.
Diabolo aſſurgere/ ē
temptationes peccati
aduenientē recipere:
et hoc eſt diabolū ho/
norare. Sed rachel ſe/ 22.q.1.c.mou
dens ſuper ſtramenta
non aſſurgit: quia ve/
re pęnitens/ firmus in
ꝓpoſito/ temptatiōes
diaboli vilipēdit/ Etiā
audire non vult. Pſ.
Et qui inquirebāt ma Pſ.37.
la mihi locuti ſunt va/
nitates: et dolos tota
die meditabant: Ego
autē tanq̄ ſurdus non
audiebam: ⁊ ſicut mu/
tus nō apiens os ſuū.
Iob.iij.c. Uocem ex/
actoris nō audierunt.
Heſter.v.c. Egreſſus
eſt itaqꝫ illo die amā
let⁹ ⁊ alacer: Cūqꝫ vi/
diſſet mardocheū ſe/
dentē ante fores pala/
tij: et non aſſurrexiſſet
ſibi/ ſʒ nec quidē mot⁹
de loco ſuo/ indignat⁹
eſt valde. Ex hoc em̄
multū iraſcitur diabo/
lus/ cum ſua tempta/
tio nec ad modicū re/
cipit. c Iuxta cō/
ſuetudinē. Quidā
menſtruati ſūt: id eſt imūdi: quidā nō ſūt: ſed ſimulant: vt ve/
re pęnitētes/ q̄ ſignificant ꝑ rachel ſedentē ſup ſtramēta. De
his dr̄ Eſaię. lxiiij. c. Facti ſum⁹ vt imūdi oēs nos: ⁊ q̄ſi pan
nus mēſtruatę vniuerſę iuſticię noſtrę. In talib⁹ em̄ nihil in/
uenit laban: in alijs aūt q̄ ſūt vere mēſtruati nō deficit laban:
ſed inuenit qđ quęrit. Hiere.ij.e. Omnes qui quęrūt eam nō
deficient: in mēſtruis ei⁹ inuenięt eā.

a IAcob autem abijt itine/ Expo. Ca.XXXII.
re: nõ aſpiciẽs retro. Glo. Suꝑatis ꝑteritiſ tẽptatio/
nib⁹ ⁊c. Hiero⁹. Quocũq; pergo/inimicũ meũ mecũ
porto.ſ.carnẽ. c Frater tuus iacob.i.cõſors nature/nõ
gratie. d Peregrinat⁹ ſũ. Heb.xiij.c. Nõ em̃ habem⁹
hic manentẽ ciuitatẽ ⁊c.
f Reuerſi ſunt nũ/
A cij. Tria peccata vo/
cat.i. Job.i.c. Tres
turme chaldeoꝝ: Job
i.d. Tria i quib⁹ ſeruierũt
pharaoni.i.diabolo fi/
lij iſrael/ lutũ/later/et
palea: Exo.v.b. Tria
peccata/in quib⁹ tem/
ptat⁹ ẽ dñs: Matth.
iiij.a. Et victus adã:
Gẽ.iij.b. Hic eſt mu/
rus diaboli: de q̃: Et
fin regiõe †Pſ.17. i deo meo trãſgrediar
murũ. Hec eſt nubes
q̃ impedit orationẽ:
Threñ.iij.c. Hec eſt
ſartago: Ezech.iiij.a.
Aug⁹ mouet q̃ſtionẽ:
B quare iacob timuit/cũ
facta fuerit ei ꝓmiſſio
ꝑ angelũ/ cui credere
tenebat. Ad hoc dicit
q̃ licz timuerit/ nõ tñ
de ꝓmiſſione diffiſus
eſt: Potuit enim ſtare
illa ꝓmiſſio: ⁊ tñ eſau
potuit ei multa inferre.

gitur Eſaie.xxxvij.a. q̃ ſennacherib cõminante ꝑ rapſacem
populo qui erat in hieruſalẽ/miſit ezechias rex iuda ad eſaiã
ꝓphetã/eliachim ⁊ ſobnam/et ſeniores de ſacerdotib⁹ oper/
tos ſacco: ⁊ liberatus eſt. Hoc eſt qð dicit Eccl.ij.a. Fili ac/
cedens ad ſeruitutẽ dei/ſta in iuſticia ⁊ in timore ⁊c. Tũc em̃
debet homo precogi/
tare/ſi hoc accideret:
tale remediũ ſi poſſet
adhiberi. Et ɔtra illõ
tale/viri ꝑfecti et ex/
ꝑti multos poſſũt hu/
iuſmodi nuncios mit/
tere/qui poſſunt cogi/
tare de luxuria/ ⁊ non
luxuriari: de pecunia/
⁊ non appetere. Tales
debent audire confeſ/
ſiones: non neophyti/
qui cito moueri poſ/
ſent. Et hoc eſt quod †Eſa.57.a.
dicit Eſaie/ q̃ ezechi/ C
as miſit de ſacerdoti/
bus ſeniores. d Pe/
regrinatus ſum: a Gẽ.15.b.
dño.ſ.in peccatis ꝑte/
ritis. Luc.xv.c. Fi/
lius adoleſcentior ac/
cepta portione/peregre
ꝓfectus eſt in regionẽ
lõginquã. e Vt in/
ueniam gratiã ⁊c.
Quodã modo iuſtus
homo et ſanct⁹ gratiã

a IAcob Ca.XXXII.
autẽ abijt itinere quo
ceperat/fuerũtq; ei
obuiã angeli dei. Quos cũ
vidiſſet/ait: Caſtra dei ſunt
hec. Et appellauit nomẽ lo/
ci illi⁹ manaim: id eſt caſtra.
b Miſit autẽ ⁊ nũcios ante ſe
ad eſau fratrẽ ſuum in terrã
ſeir/†regiõis edom: ꝓcepitq;
eis dicens: Sic loqmini do/
c mino meo eſau: Hec dicit frã/
ter tuus iacob: Apud laban
d peregrinatus ſuz: et fui vſq; in
ꝓſentem diem. Habeo bo/
ues et aſinos/oues ⁊ ſeruos
atq; ancillas: mittoq; nũc le/
gationẽ ad dominũ meũ vt
e inueniã gratiã in conſpectu
f tuo. Reuerſi ſunt nuncij ad

iacob/ dicentes: Venimus
g ad eſau fratrẽ tuum/ et ecce
ꝓperat in occurſum tibi cum
h quadringentis viris: Timuit
iacob valde: et ꝑterritus di/
uiſit populũ qui ſecum erat:
greges quoq; et oues et bo/
i ues et camelos in duas tur/
mas/dicens: Si venerit eſau
ad vnam turmã et ꝑcuſſerit
eam: alia turma que reliqua
eſt ſaluabit. Dixitq; iacob:
k Deus patris mei abraam: ⁊
deus patris mei iſaac: domi/
l ne qui dixiſti mihi/ reuertere
in terram tuam: ⁊ in locũ na/
tiuitatis tue: et benefaciã ti/
m bi: minor ſum cunctis miſe/
n rationibus tuis: et verita/
te quam expleſti ſeruo tuo:

b Timuit iacob valde.ij. Pa/ralipo.xx.c. Cũ ignoram⁹ quid agere debeam⁹: hoc ſolũ ha/bemus reſidui/vt oculos noſtros dirigam⁹ ad te. i In du/as turmas/dicens. Ancillas ⁊ filios earum in p̃ori turma poſuit: in ſecunda liberas vxores ⁊ filios eaꝝ: ita tamen q̃ in extremitate eius poſuit rachel et filiũ tanq̃ chariores. Unde quidã errauerunt hic/putantes rachel ⁊ ioſeph tertiã turmam conſtituiſſe. Sic autẽ diuiſit/vt ſi veniret eſau ad nocendum: ⁊ priorem turmã ꝑcuteret/reliqua fugiens ſaluaret. k De⁹ patris. Interliñ. Ne iter totum humano conſilio tribueret/ adiungit orationem: quia ꝑdeſtinatio dei ꝑcibus adiuuatur. l Qui dediſti mihi. Sic orat vt ſpem timore moderetur: et timorem ſpe cõſoletur. m Minor ſum: id eſt indi/gnus. n Miſerationibus/ ſcilicet mihi impenſis ⁊c.

In baculo meo.

Moraliter Moraliter a Jacob autem abijt. Poſt receſſuz a la/ban: id eſt a mũdo: obuiam occurrunt ei angeli: non vn⁹/ſed
Pſ.93. acies: quaſi parati iuuare ⁊ conſolari. Pſ. Scdm multiudinẽ dolorum meorũ in corde meo: cõſolationes tue letificauerunt animã meã. Matth.iiij.b. Poſt receſſum diaboli/acceſſerũt angeli ad ieſum/⁊ miniſtrabãt ei. Luc.xxij.e. Domino oran/te in agonia/ aſtitit angelus confortans eum. Ita penitentes hoſtes habent a tergo/peccati refricationẽ: a facie ꝟo tempta/tionem: ſicut iacob a tergo habuit laban inſequẽtem: a facie eſau venientem: id eſt temptationes carnis. De quo Hiero/nymus. Quocunq; pergo inimicum meum mecum porto. Contra primũ/cõfeſſio: contra ſecũdum/oratio neceſſaria eſt. b Miſit autẽ ⁊ nũcios. Nuncij qui ꝓmittunt/ſunt co/gitationes: que ꝑuolant ad conſiderationẽ peccatorũ. Et qui/dam mittunt hos nuncios/ vt veniant peccata: quidam ꝟo ne veniant. De primis dicit Eſaie.lvij.b. Miſiſti legatos tuos procul: ⁊ humiliata es vſq; ad inferos. Et Judith.iij.a. legit q̃ reges vniuerſarũ vrbium et ꝓuinciarum/miſerunt legatos ſuos ad holofernem/ dicentes: Deſinat indignatio tua ſuper nos: melius eſt vt viuentes ſeruiamus nabuchodonoſor regi magno/⁊ ſubditi ſimus tibi: q̃ morientes ipſi cum interitu no/ſtro ſeruitutis noſtre damna patiamur. De ſecũdis nũcijs le/

petit a diabolo/ vt.ſ.eũ nõ infeſtet: tamẽ mittẽs nũcios/ordi/nat eos quaſi aciem belli. Hoc eſt q̃ poſſum⁹ velle ⁊ petere a deo/ q̃ vitia vel demones nõ infeſtent nos: ⁊ tamẽ timẽtes/ ordinare debem⁹ in nob aciẽ ꝯtrarũ. Cõtra ſupbiã/q̃ p̃ma eſt in acie diaboli/ ordinare in fronte noſtre aciei humilitatẽ: nõ ſolũ cordis/ſz ⁊ corꝑis: que cõſiſtit maxime in habit⁹ vilitate/ ⁊ geſtus cõpoſitiõe. Eccl.xix.d. Amictus corꝑis/⁊ riſus den/tiũ/⁊ ingreſſus hominis enunciant de ipſo. Interior ꝟo humi/litas eſt/ ſicut dicit Aug⁹: ſenſus ꝓprie vacuitatis: vt ſcz de ſe ſentiat ſemꝑ minima. Berñ. Vere humilis non vult videri hũilis/ſed reputari vilis. Contra inuidentiã/charitas: Con/tra iram manſuetudo/qua homo nec iniuriã/nec cõtumelias/ nec verba ſentit. Et beati mites: quoniã ipſi poſſidebunt ter/rã: Matth.v.a. Cõtra acidiã hilaritatẽ: Hilaris em̃ religio placet deo. Contra auariciã/elemoſynaꝝ largitionẽ: Contra gulã/ieiuniũ: Cõtra luxuriã/ vigilias. Per vigilias em̃ maxi/me domat caro. Uñ beat⁹ Bñdictus in regula.ca.viij. circa diluculũ/ qñ maxie feruet caro/ꝑcipit vigilandũ. Eccl.xxxi.a. Vigilia honeſtatis tabefaciet carnes. Cõtra ſpũalia pecca/ta: vt eſt mẽtis vagacitas/incõſtantia/⁊ hmõi: valet maxime quies et oratio. g Ecce ꝓperat: timuit. Audito peccato timet vir iuſtus ſibi. Timor em̃ q̃ſi medicina eſt cõtra pecca/tũ. Prouer.xiiij.b. Sapiẽs timet/⁊ declinat a malo. Timẽs aũt fugit ad orationẽ. Matth.xiiij.d. Vidẽs ventũ validũ ti/muit: ⁊ clamauit: Dñe ſaluũ me fac. i In duas turmas. Due turme fugientiũ a peccato/⁊ ɔ̃ peccatũ pugnãtiũ: ſpes ⁊ timor. Ancille cũ filijs/turma timoris: libere cũ filijs/ tur/ma ſpei. Prior turma ꝓuenit ex cõſideratiõe ſue fragilitatis. Secũda ex cõtemplatione diuine pietatis. Prior ſuſtinet in/ſultus: ſecunda/ſuperat. He ſunt due mole/inter quas molit penitens/ vt fiat panis chriſto. Deut.xxiiij.b. Non acci/pies loco pigneris ſuperiorẽ aut inferiorem molam: quia ti/mor ſine ſpe deprimit in deſperationẽ: Spes ſine timore de/generat in ꝑſumptionem. Vel due turme/ ſunt geminus pu/dor: ⁊ geminus timor. Si attendimus deum patrẽ: ⁊ benefa/ctorem cõtra quem peccauim⁹/geminus pudor. Si aduerti/mus dominũ deum ⁊ fortẽ/⁊ iuſtum iudicẽ: geminus timor.

* In baculo ⁊c.

a In baculo meo tranſiui ior/
b
c dane iſtũ/ et nũc cũ duab⁹
turmis regredior: Erue me
de manu fratrꝭ mei de manu
eſau:qꝛ valde eum timeo:ne
d forte veniẽs ꝑcutiat matres
cũ filijs. Tu locut⁹ es ꝙ bñ
mihi faceres: et dilatares ſe/
men meũ ſicut arenã maris/
que ꝓ multitudine numerari
nõ poteſt. Cũq3 dormiſſet ibi
e nocte illa:ſeparauit de his q̃
habebat munera eſau fratri
ſuo:capras ducẽtas/ hircos
viginti/oues ducentas/arie/
tes viginti/camelos fetas cũ
pullis ſuis triginta/ vaccas
quadraginta/ ꝛ tauros vigin
ti/aſinas viginti ꝛ pullos ea/
rum decẽ:Et miſit ꝑ manus
f ſeruorũ ſuorũ ſingulos ſeor/
ſum greges : dixitq3 pueris
ſuis:Antecedite me/ꝛ ſit ſpa
ciũ inter gregem et gregẽ. Et
ꝓcepit priori dicens:Si ob/
uiũ habuerꝭ eſau fratrẽ meũ:
et iterrogauerit te/cuius es/
et quo vadis/ et cuius ſunt
iſta que ſequeris:reſponde/
g bis: Serui tui iacob. Mu/
nera miſit domio meo eſau:
ipſe quoq3 poſt nos venit.
Similiter mandata dedit ſe/
cũdo ac tertio/et cũctis qui
ſequebant greges/ dicens:
Hiſdẽ verbis loquimini ad
eſau cum inueneritis eum:et
addetis: Ipſe quoq3 ſeruus
tuus iacob/ iter noſtrũ inſe/
h quit. Dixit enim: Placabo
illum muneribus que prece/
dunt:ꝛ poſtea videbo eum:
forſitan propitiabitur mihi.
i Preceſſerunt itaq3 mune/
ra ante eum: ipſe vero man/
ſit nocte illa in caſtris. Cũq3
mature ſurrexiſſet/tulit duas
vxores ſuas et totidem fa/
mulas cum vndecim filijs:
k et tranſiuit vadum iaboch.
l Traductiſq3 omnibus que
ad ſe pertinebãt/remãſit ſo/
m lus: Et ecce vir luctabat cũ
eo vſq3 mane. Qui cum vi/
deret ꝙ eum ſuperare non
n poſſet: tetigit neruum femo/
ris eius/et ſtatim emarcuit:
o Dixitq3 ad eũ: Dimitte me:

G a In baculo meo. Greg⁹. Per baculũ intelligit auſteritas legis/ q̃ trãſijt cũ ventũ eſt ad baptiſmũ:hoc eſt cum actiuis ꝛ cõtemplatiuis. b Iordanẽ iſtũ. Quõ dicit iſtum/ cũ lõge adhuc eſſet a iordane: Reſpõdeo: In eminẽtia montis erat: ꝛ poterat videre iordanẽ: Nõ eñ diſtabat ab eo niſi ꝑ campeſtria moab q̃ plana ſunt/ nec viſum impediebant. e Separauit de his ꝛc̃. Interliñ. Parat eum placare munerib⁹/cui diſplicebat ĩ morib⁹. f Seorſum greges. Interliñ. vt placerent munera multitudine/ſicut magnitudine: g Munera miſit: vt ante eẽt muneribus recõciliat⁹/ q̃3 a fratre viſ⁹. h Placabo eum. Interl. Hec interpoſita ſunt a ſcriptore. Ordo verbor̃ iacob: Placabo eũ:et poſt hec videbo faciem eius. i Preceſſerũt itaq3 munera. Interliñ. Hoc prudẽter fec̃: vt ꝑ nũcios voluntatẽ fratris agſceret. m Luctabat cũ eo. Sũt quidam qui dicũt ꝙ lucta iacob cum angelo fuit manualis: qꝛ angelus apparebat ĩ forma humana: Unde ꝛ vir dicit. Et ꝙ fuerit manualis/ volunt habere ex eo qd̃ dicitur: Tetigit neruũ femoris ei⁹. Alij dicũt ꝙ fuit ſpũalis:qd̃ videt velle Hiero⁹. ſuꝑ Eſa. xlix. vbi dicit ſic: Cum angelo orone/ nõ manib⁹ luctabat iacob/ q̃ eũ cuſtodierat in ꝑegrinatiõe:qui tunc eũ volebat relinquere/ꝛ ad deũ euolare: ſed iacob orone obtinuit benedictionẽ:qui inquit ei: Sicut oratione obtinuiſti apud deu3:ita ꝛ gratiã eſau obtinebis humilitate. Ad id facit illud Oſee.xij.b. Inualuit iacob ad angelũ/ꝛ cõfortatus eſt: fleuit ꝛ rogauit eum/ꝛ in bethel inuenit eum. Forte vtrũq3 verum eſt. Unde ꝛ iacob ꝓpoſuit: decetero non comedã neruũ: ꝛ idipſum poſteritas eius obſeruat. o Dimitte me. Quare dixit hoc angelus: Timebat ne lucẽ: Nõ:quia angel⁹ domini erat. Solõ. Ideo dixit hoc angelus/ vt iacob iter ſuum more viatoris ꝑficeret/qui in aurora arripuit iter. Unde ſenſus eſt: Dimitte me: quia aurora eſt / et debes aggredi iter tuum. Uel forte hoc dixit/ nolens videri luctari cum iacob.

N Nequaq3 inq̃t iacob

Moraliter * a In baculo ꝛc̃. Per baculũ/ pctm̃ ſignificatur. Eſa. xxxvj.b. Ecce cõfidis ſuꝑ baculum iſtũ arũdineũ ↄfractũ/ſuꝑ egyptũ:cui ſi innixus fuerit homo/intrabit manũ eius ꝛ pforabit eã. Per iordanẽ/gratia baptiſmalis:quã tranſgredit qs ꝑ pctm̃. Et qꝛ peccatũ totũ hc̃ is eſt/recte dicit iacob: In baculo meo ꝛc̃. c Nũc cum duabus turmis. Que turme cũ quib⁹ redit a peccato:ſũt multitudo pene ꝛ miſerie reprobor̃/et ĩmenſitas glorie electorum: que duo ſi abſcondit quis in corde/facile reuertit a peccato. Oſee.xj.b. In funiculis adam traham eos: in vinculis charitatis. d Matres cũ filijs. Matres/ſunt bona naturalia aĩe: Filij/oꝑa bona: Uir qui generat hos filios/ gratia dei.j. Corꝭ.xv.b. Plus omnibus laboraui: nõ ego/ſed gratia dei mecũ. Eſa.xxvj.c. Omnia oꝑa noſtra oꝑat⁹ es in nob. Uel iacob/ chriſtus:q̃ nõ timet ſibi: ſed matrib⁹ ꝛ filijs/ quos diabolus ꝑcutere nititur quãtum poteſt. Eſa.xiij.d. Suſcitabo ſuꝑ vos medos/q̃ non quererẽt argentũ/nec aurũ volẽt:ſ3 tm̃ ſagittꝭ ꝑuulos interficient: ꝛ lactantib⁹ vteris nõ miſerebũt. k Et trãſiuit vadum iaboch. Iaboch iterꝑtat puluis:ꝛ ſignificat mũdi ſollicitudines/q̃ oculos ſpũales excecant:ꝛ quãto quis magis in hoc puluere ſufflat:tanto magis excecat. De hoc puluere dicitur Exod. viij.d. Percuſſit aaron virga puluerẽ terre: ꝛ facti ſunt ciniphes in hominibus ꝛ iumẽtis:qꝛ mũdi ſollicitudines tã clericos (qui deberent eſſe homies) q̃3 laicos (qui ſunt vt iumenta clericorũ) occupant. Eccs.j.c. Hanc occupationẽ peſſimam dedit deus filijs hominũ/ vt occuparent in ea. Nec etiam tm̃ filij hominũ:ſ3 et filij dei: id ẽ viri religioſi:ꝛ rectores hominũ: id eſt ꝑlati: Qd̃ nõ ẽ bonũ. Exo. xviij. c. dicit ietro moyſi: Non bonã inq̃t rem facis: ſtulto labore cõſumeris ꝛ tu et pp̃lus iſte qui tecũ eſt: Ultra vires tuas eſt negociu3: ſolus illud ſuſtinere nõ poteris:ſed audi verba mea atq3 conſilia:et dominus erit tecum: Eſto tu populo in his que ad deum pertinent. Hoc puluere trãſito iacob:id eſt prelatus vel quilibet iuſtus/remanet ſolus vacans cõtemplationi:ꝛ ſtatim habet angelũ:id eſt diuinam conſolationem ꝛ luctam. Et ſicut dicit Gregori⁹: qui luctat/aliquãdo ſe ſuperiorẽ: aliquãdo inferiorem inuenit:et cõtemplatiuus in cõtemplationis certamine modo ſuperat/ quãdo aliquid de incircũſcripto lumine guſtat: modo ſuccũbit/ quãdo deguſtando iterum deficit: tunc vincit angelus/ quãdo humano intellectu ꝛ intimo compꝛhendit deus. Et nota ꝙ dicit hic: l Traductiſq3 omnib⁹ que ad ſe ꝑtinebãt/remanſit ſol⁹:hoc eſt ꝙ ꝑlatus ꝛ q̃libet iuſtus/ ſuis in tuto locatis/ in cõtemplatione ſe abſcondit. Hoc eſt quod legit Matth.xiiij.c.ꝙ refectis populis ex quinq3 panibus/ſtatim cõpulit diſcipulos aſcendere nauiculã:ꝛ precedere ſe trans fluuiũ/donec dimitteret turbam: et dimiſſa turba/aſcendit in montẽ ſolus orare. n Tetigit neruum femoris ꝛc̃. Poſt viſionem angeli emarcuit neruus: quia inſpecta ſuauitate dulcedinis dei/marceſcit in homine carnalis voluptas. Hiere.xxxj.d. Poſtq̃3 oſtendiſti mihi/percuſſi femur meũ. Uel neruus/fortitudo:ꝛ viri ſancti debilitati in corpore/confortant in ſpiritu.ij. Corinth.iiij.d. Licet is qui foris eſt noſter homo corrumpat:tamẽ is qui intus eſt renouat de die in diem. o Dimitte me. Quaſi victus eſſet domin⁹ dicit: Dimitte me:qꝛ ſancti ſuis orationib⁹ et deſiderijs tenẽt eũ/ne in peccatorib⁹ ſuã exerceat iuſticiã. Eſa.lxiiij.c. Nõ eſt q̃ inuocet nomẽ tuũ:qui cõſurgat ꝛ teneat te.

* Iam eñ aſcendit

Aƚ. ꝛ matrẽ

B

E

F

Oſee.xj.a.

G b ¶Nequaqꝫ inquit iacob appellabitur &c. Hiero⁹. Joſe-phus i ꝓmo antiq̄tatū libro, iſrl' io dictū putat, ꝙ aduerſ⁹ ange-lū ſteterit: Ego autē h' i hebreo inuenire nō potui: ſꝫ etymologiā nomis impoſuit ipſe angel⁹ dicens: Quoniam ſi contra deum fortis fuiſti &c. Sarith enim qd ab iſrl' vocabulo deriuatur, prin-cipē ſonat: q̄ſi nō vo-cabitur nomē tuū ſupplā-tator. i. iacob: ſed prin-ceps cū deo. i. iſrael. Quō enim ego ꝑnceps ſum: ſic & tu qui mecū luctari potuiſti, prin-
Ge.35.b. ceps vocaberis. Si autē mecū q deus ſum vel āgel⁹: q̄ plerīqꝫ varie interpretantur, pugnare potuiſti: quāto magis cū homib⁹. i. cū eſau
G quē formidare nō de-bes. Or autē in libro hebreorum noīm, inter-
Iudic.13.c. ꝑtatur iſrael, vir videns deū: nō tā vere qꝫ vio-lēter interꝑtatū videtur. Hic enim iſrl' ꝑ has lrās ſcribitur: ioth, ſchin, reſ, aleph, lamech: qd interꝑtatur ꝑnceps de⁹: vel direct⁹ de⁹. Uir vero vidēs deū, his lrīs ſcribitur: vt vir trib⁹ lrīs ſcribatur, aleph, ioth, ſchin, et dicatur his. Uidens ex tribus, res, aleph, he: & dicatur rah. El vero ex duab⁹, aleph & lamech, & inter-ꝑtatur de⁹ vel fortis. Quis igitur grandis auctātis ſint: & eloquē-tie ipſorum vmbra nos opprimat, q iſrl' virū vel mētē vidētē deū trāſtulerūt: nos magis ſcripture, & angeli vel dei q iſrl' ipſum vocauit auctoritate ducimur, qꝫ cuiuſlibet eloquētie ſecularis. c ¶Sed iſrl'. Joſephus dicit hoc nomē iſrl' hebraice ſonare luctantē angelū ſanctū. In libro vero interꝑtationū nominū he-breorum interꝑtatur vir vidēs deū. Is enim vir, el de⁹, ra vidēs dī. Hāc vero interꝑtationē dicit Hiero⁹: nō tā vere qꝫ violēter factā eſſe: illā dicit Joſeph⁹ ſe in hebreo nō inueniſſe. Unde dicit hoc nomē iſrael ſonare ꝑnceps cū deo. Sic enim angelū interꝑtatū aſſerit quando dixit: Si contra deum ꝑnceps, vel fortis fui-ſti &c. cōtra hoīes ꝑualebis. Et ita bn̄dixit ei mutādo nomē & cōfortādo, ne timeret eſau. Or enim ſteterit inuictus ꝯ deū, ſignū fuit ꝙ ſtaret inuict⁹ ꝯtra fratrē. d ¶Cur q̄ris: q. d. incōpre-henſibilis eſt deus. e ¶Bn̄dixit ei. i. priorē bn̄dictionē cō-firmauit. f ¶Uidi dominū: quē ſupra dixit virū: q̄ deus homo erat futurus. Uidi dominū: q̄ cognoui deū qd ipſe me cognoſcere dignatus eſt. Hec cognitio in fine pleniſſime
Cor.13.d. fiet. Unde: Tūc cognoſcā ſicut & cognitus ſum. g ¶Ad fa-ciem: nō quia deus videri poſſit: ſed formā vidit in qua deus locutus eſt ei. h ¶Et ſalua facta eſt anima mea. i. de val-de debili plurimum confortata.

Moraliter * a ¶Jam enim aſcendit aurora. q. d. angelus ꝑlato contemplationi vacanti: Deſine a cōtemplatione, et curre ad
Ps.103. opera actiue. Ps. Exibit homo ad opus ſuū, et ad operatio-
Ps.41. nem ſuā vſqꝫ ad veſperā: Quia i die mādauit domin⁹ miſeri-cordiā ſuam, & nocte canticū eius. Hoc eſt quod legitur Cant. vij. d. Ueni dilecte mi, egrediamur in agrum, cōmoremur in villis: mane ſurgamus ad vineā. Quaſi dicat ſponſa: Prius qꝫ egrediamur ad actionem, cōmoremur paululū in contem-platione: et ſic mane ſurgamus ad opera. Sepe enim melius inuenitur domin⁹ ꝑ operationis laborē qꝫ ꝑ ocium cōtemplati-onis. Cant. iij. a. In lectulo meo ꝑ noctē queſiui quē diligit anima mea: Queſiui illū, & nō īueni. Quid igitur facies? Et ipa dicit: Surgā et circūibo ciuitatē. Nec ſtatim inuenit: q̄ non in ꝑmo die, vel in ſecūdo, oſtendit dominus ſe opantibus: ſed tandē poſt magnū laborem. Unde ſubiungit: Queſiui illum et non inueni. Et poſt: Paululū cum ptranſiſſem inueni: & nō dimittā eum, donec introducā illum in domū matris mee. Et

a Iām enim aſcendit aurora. Reſpondit: Non dimittam te niſi benedixeris mihi. Ait ergo: Quod nomē eſt tibi? Re-
b ſpondit, Jacob. At ille: Ne-quaqꝫ inquit iacob appella-
c bitur nomē tuum: ſed iſrael: Quoniā ſi contra deum for-tis fuiſti: quāto magis cōtra homines ꝑualebis. Interro-gauit eum iacob: Dic mihi quo appellaris nomie. Re-
d ſpondit: Cur queris nomen
e meū? Et benedixit ei in eodē loco. Uocauitqꝫ iacob no-men loci illius phanuel, di-
f cens: Uidi dominū facie ad
g h faciē: et ſalua facta eſt anima
i mea. Ortuſqꝫ eſt ſtatim ſol poſtqꝫ tranſgreſſus eſt pha-
k nuel. Ipſe vero claudicabat
l pede. Quā ob cauſam non comedunt filij iſrael neruum qui emarcuit in femore ia-cob, vſqꝫ i preſentem diem: eo ꝙ tetigerit neruū femoris eius et obſtupuerit.

m LEuās ¶Ca. XXXIII. autē iacob oculos ſuos, vidit venientē eſau: et
n cū eo q̄dringentos viros.
o Diuiſitqꝫ filios lie et rachel

hoc eſt qd dicitur hic: Non dimittā te niſi benedixeris &c. b ¶Nequaqꝫ. Poſt luctam mutatur nomē, de iacob fit iſrael: quia vt dicit auctoritas: Nō erit iſraelita, qui prius nō fuerit iacobita. Joh. j. f. Intuitus eum ieſus dixit: Tu es ſimon filius iohāna: tu vocaberis cephas, qd interꝑtatur pe-trus. q. d. Si fueris obediens, eris cogno-ſcens. Idem eſt hic: Nō eris iacob vltra, ſed iſrael. Apoc. xiiij. a. Uidit iohānes cen-tū quadragintaquat-tuor milia habētes no-men eius. i. agni: & no-men pr̄is ei⁹ ſcriptū i frōtibus ſuis: id eſt de vtriuſqꝫ noticia glorian-tes. Joh. xvij. a. Hec eſt autē vita eterna &c. f ¶Uidi dominū facie ad faciē. Ali-qui vident dominū a-
A uerſum a ſe: aliqui vi-dent cōuerſum ad ſe. Auerſū a ſe vident, q eū cōtemplantur tanqꝫ iudicem iratum. Ps. Auertiſti faciē tuam a Ps.29.
me: & fact⁹ ſū cōturbat⁹. Cōuerſū videt, q intuetur eū ſicut pa-trē placatū. Hiere. xxxj. d. Cōuerte me dn̄e, & cōuertar: q̄ tu es dn̄s de⁹ me⁹: poſtqꝫ cōuertiſti me, egi penitentiā. Jō cla-mat Ps. Oſtēde nobis dn̄e faciē tuā & ſalui erim⁹. Uel ſicut Ps.79.
dicitur Joh. j. b. Deū nemo vidit vnqꝫ. Et Exo. xxxiij. d. Nō me videbit hō & viuet. Jō bn̄ dicit iacob: Uidi dn̄m facie ad faciē: nō dicit in faciē, ſꝫ facie ducente ad faciē. Per faciē enim fidei, venitur ad faciē ſpēi, q erit in patria. Et hoc eſt qd le-gitur ij. Cor. iij. d. Nos vero reuelata facie gloriā dei ſpeculan-tes, in eādem imaginē tranſformamur a claritate in claritatē tanqꝫ a dn̄i ſpū. Et nota qd dicitur ibi: A claritate in claritatē: hoc ē qd ſequitur h': i ¶Ortuſqꝫ ē ſtatim ſol poſtqꝫ &c. Phanuel enim interꝑtatur facies dei &c. Qui trāſierit ſtatū fidei q faciē dei ſpeculamur i via: ſtatim orietur ei ſol plene lucēs in patria. Malach. vlti. a. Uobis timētib⁹ nomē meū, orietur ſol iuſticie: & ſanitas in pēnis eius. Et hoc ē qd dicitur hic: Et ſal-ua facta eſt aīa mea &c. k ¶Ipſe vero claudicabat. Ille claudicat q tm̄ vno pede tre innititur. Duo pedes, neceſ-ſitas & voluptas. Ille ergo cū iacob claudicat, q tm̄ neceſſitatē i tpalibus, nō voluptatē ſibi poſtulat. l ¶Quā ob cauſā. Filij iſrl' vidētes & imitantes deū, nō comedūt neruū. i. forti-tudinē & voluptatē carnis nō appetūt. ¶Expo. Ca. XXXIII.
m LEuans autē iacob &c. o ¶Diuiſitqꝫ. Aquila di-midiauit: vt vnū cuneū faceret ācillarum, cū puulis ſuis: et alterum liberarum cū filijs ſuis. Primaſqꝫ mitteret an-cillas: ſcdas liberas: Ipſe autē oēs, fratrē adoratur⁹ occurreret. ☞ Ambarūqꝫ fa.
Moraliter: m ¶Leuans autē iacob oculos. Nō fa-cile videt, aut preuidet incurſus demonū: qui leuatos oculos non habet: nec etiam peccata et pericula aduertit, in quibus eſt: Cui dicitur per Hiere. iij. a. Leua oculos tuos i circūitu & vide. Et quid videbit in circūitu? Demones inſidiantes. j. Pet. v. c. Aduerſarius veſter diabolus tanqꝫ leo rugiens &c. Item miſerias & dolores ꝑ peccato inflictas. Ps. Circūde- Ps.114.
derunt me dolores mortis &c. Et quare hec conſiderare ſit bonū, dicitur Eſaie. xxx. Cum gemueris &c. ſm Septuaginta: Cum conuerſus ingemueris, ſaluus eris: et ſciens vbi fueris qui conſiderabas i vanis. n ¶Cum eo. Ecce eſau. i. diabo-lus, q̄dringētos viros ſecum adducit cōtra virum iuſtū. Hec ſunt quattuor cornua: Zach. j. d. quibus ventilatur tota terra: ſcꝫ quattuor peccata: cogitationis, locutionis, operationis, cōſuetudinis. Hec ſūt q̄ttuor ſcelera moab. Amos. ij. a. Super

* tribus ſcelerib⁹

a ambãrũqꝫ famularum: ⁊ poſuit vtrãqꝫ ancillam et liberos earum in ꝑncipio: liam vo et † liberos eiꝰ i ſecũdo loco: rachel autẽ ⁊ ioſeph nouiſſimos. Et ipſe ꝓgrediens adorauit pronus in terram ſepties: donec appropiquaret frater eius. Currens itaqꝫ eſau obuiam fratri ſuo/ amplexatus eſt eum/ ſtringenſqꝫ collũ eius ⁊ oſculans fleuit: Leuatiſqꝫ oclis vidit mulieres ⁊ paruulos earum/ et ait: Quid ſibi volunt iſti: ⁊ ſi ad te ꝑtinent? Reſpõdit: Paruuli ſunt quos donauit mihi deꝰ ſeruo tuo. Et appropinquãtes ancillę et filij earum incuruati ſunt. Acceſſitqꝫ lia cum liberis ſuis: et cũ ſimiliter adoraſſẽt: extremi ioſeph et rachel adorauerunt. Et ait eſau: Quę nã ſũt inq̃t iſtę turmę quas obuiam habui? Reſpõdit: Ut inuenirẽ gratiã coram domino meo. f Et ille ait: Habeo plurima frater mi/ ſint tua tibi. Dixit iacob: Noli ita obſecro: ſed g ſi inueñi gratiã i oculis tuis: h accipe munuſculũ de mãni- k bus meis: Sic eñ vidi faciẽ tuã: quaſi viderẽ vultũ dei. Eſto mihi ꝓpitiꝰ: ⁊ ſuſcipe bñdictionẽ quã attuli tibi: ⁊ quã donauit mihi deꝰ tribuẽs oĩa. Uix fratre cõpellẽte ſuſcipiẽs l ait: Gradiamur ſil' eroqꝫ ſociꝰ itineris tui. Dixitqꝫ iacob:

Al. iuſtus ☞ a ¶ Ambarũqꝫ famularũ. Naturalẽ ordinem virtutũ ſequit: quia † virtus a minoribus incipit: et gradatim ad maiora ꝓgredit. b ¶ Liam vo: qꝛ ꝑus ſeruilis timor: deinde amicabilis/ quẽ ſignificat lia libera. c ¶ Rachel. Deinde amor purgati animi/ quẽ ſignificat rachel: q̃ interꝑtat vidẽs principiũ. f ¶ Habeo plurima. Hñ facit eſau/ nõ accipere volens cũ abundet. Ambroſius. Qui accipit ⁊ indiget/ potiꝰ dat q̃ʒ accipit: q̃ accipit et nõ indiget/ rapit. (Al. filios) g ¶ Inueni gratiã. Per h̃ notat ꝙ ille q̃ dat/ dꝫ reputare gratiã factã ab illo qui accipit. h ¶ Accipe munuſculum. Ois q̃ dat/ debet datũ ſuũ modicũ eſtimare: q̃ aliter/ ſtultus eſt. Ecci. xviij.c. Stultus acriter improꝑabit: et datũ inſipiẽtis tabeſcere facit oclos. Ecci. xx.b. Datus inſipiẽtl nõ erit tibi vtilis: oculi eñ illius ſeptẽplices ſunt: Exigua dabit: et multa improꝑabit ⁊c. i ¶ De manibus. Querit Augꝰ. quõ auſus fuit iacob in tantã ꝓrumpere adulationẽ/ vt fratrẽ ſuũ vocaret deũ? Ad h̃ dic̃ Glo. ꝙ timore ꝑturbatꝰ dixit h̃: ſic̃ loth timore ꝑturbatꝰ voluit filias ꝓſtituere. S̃. xix.b. Uel locutꝰ eſt vt iacob/ non vt iſrl'. q.d. nõ reduxit ad memoriã qđ dixerat ei angelꝰ: ſcꝫ: ſi ꝯ deũ fortl' ⁊c. (G.32.g.) Poteſt etiã dici ꝙ verb hyꝑbolicis/ fratris beniuolẽtiã captauit: Nec peccauit i h̃. Uel vultũ dei. i. potentis. Sic eñ dixit dñs moyſi: Exo. vij.a. Dedi te deum pharaonis. i. potentẽ ſuꝑ pharaonem. j. Corinth. viij. b. Sunt qui dicuntur dij/ ſiue in cęlo ſiue in terra. Uel poteſt dici ꝙ vulgariter locutus eſt. Et eſt ſenſus: Sic gauiſus ſum viſa facie tua: et ita bene mihi fuit/ ac ſi vidiſſem faciem dei.

☞ Et ego ſequar pau.

Moraliter * tribus ſceleribus moab: ⁊ ſuꝑ quattuor non cõuertã. Hi ſunt quattuor dies/ quibus laçarus fuit in monumẽto iam fetens: Joh. xj.c. Et ſicut diabolꝰ cũ ſuis quadringentis viris venit cõtra virum iuſtũ: ſic chriſtus cum ſuis quadringentis venit contra diabolũ: qui ſunt/ contritio cordis/ cõfeſſio oris/ ſatiſfactio operis/ firmũ ꝓpoſitũ ꝑſeuerandi. j. Regl'. xxv.c. Accinctus eſt dauid enſe ſuo: et ſecuti ſunt dauid quaſi quadringẽti viri. Et legit ibi ꝙ abigail occurrit ei/ blãde locuta ẽ/ et munera obtulit. Hęc tria ſimilit habes hic: Jacob occurrit eſau/ blande locutus eſt/ munera obtulit. Et inſtruimur in hoc ꝙ boni ⁊ mali/ ⁊ honore ⁊ verbo ⁊ muneribus ꝓuocandi ſunt ad gratiã. De ꝑmo Roma. xij.c. Honore inuicem ꝑuenientes. Ibidẽ. xiij.c. Cui honorẽ/ honorẽ. De ſecũdo Ecci. xviij. b. None ardorẽ refrigerat ros? Sic ⁊ verbũ meliꝰ q̃ʒ datum. Itẽ. vj.a. eiuſdẽ: Uerbũ dulce multiplicat amicos/ ⁊ mitigat inimicos: ⁊ lingua eucharis in bono hoĩe abũdabit. Cõtra q̃ſdam q̃ raro aut nũq̃ʒ blãde loquũt: ſꝫ putãt ꝟtutẽ dure loqui: Cantl'. ij.d. Uox tua dulcis/ et facies tua decora. De tertio Matth. v.g. Benefacite his qui vos oderunt. Ecci. xviij.c. Ecce verbũ ſuꝑ datum bonum: ſed vtraqꝫ cum hoĩe iuſtificato. Et enſis dauid/ verbũ ꝑdicatiõis. Eph. vlti.c. Galeam ſalutis aſſumite: ⁊ gladiũ ſpiritus qđ eſt verbũ dei. Et dicitur verbũ dei gladiꝰ: quia ſeꝑat ſpiritũ a carnali voluptate. Heb. iiij.c. Uiuus eſt ſermo dei et efficax/ et penetrabilior omni gladio ancipiti: ⁊ ꝑtingens vſqꝫ ad diuiſionẽ animę ac ſpiritꝰ. Hoc gladio accingi debent/ qui ſequunt dauid: id eſt chriſtũ. Cantl'. iij.c. En lectulũ ſalomonis ſexaginta fortes ambiunt ex fortiſſimis iſrl': oẽs tenentes gladios: ⁊ ad bella doctiſſimi: vniuſcuiuſqꝫ enſis ſuꝑ femur ſuũ. d ¶ Et ipſe ꝓgrediẽs. Idem ordo qui ⁊ hic/ reperit in chriſto. Prius ordinauit turmas/ q̃ñ in cęna inſtruxit diſcipulos ad patientiã/ ⁊ hũilitatẽ/ et mutuã charitatem: Joh. xiij. Poſtea ꝓgreſſus eſt trans torrentẽ cedron/ quando dixit: Surgite eamus hinc. († Joh. 14.d.) Poſtea adorauit: q̃ñ diuiſus a diſcipl'is ſeorſũ ter orauit. († Matth. 26.) Poſtea recepit oſculum iudę. († Ibidem. c.) Idem ordo debet etiã eſſe in ꝑlato. Prius eñ debet ſe ⁊ ſuos ordinare ad bellũ cõtra diabolũ. Sic ⁊ iacob ꝑceſſit: ita debet ⁊ ipſe ꝑcedere ⁊ vitę eminẽtia et ꝑiculoꝝ et ictuum ſuſtinentia. (2. Reg. 19.c. Heſter. 15.a.) Joh. x.b. Bonus paſtor animã ſuã dat ꝓ ouibus ſuis. (1. Reg. 25.a.) Deinde debet orare ꝓ ſe ⁊ pro ſuis. Deinde debet ꝓgredi. Joh. x.a. Paſtor cũ proprias oues emiſerit/ ante eas vadit/ ⁊ oues illũ ſequũtur. j. xlix.c. Gad accinctus ꝑliabit añ eũ. Iſte eſt bonus ꝑlatus/ qui accinctꝰ retrorſum ꝑ cõdeſcenſum ꝓximoꝝ/ ante pugnat ꝑ bonũ exemplũ. e ¶ Currẽs itaqꝫ ⁊c. Hic patet ꝙ valet hũilitas ⁊ oĩo. Hũiliauit ſe iacob/ ⁊ orauit ꝓnus in terra: et ſtatim eſau cõmotus currit et amplexat ⁊ oſculat eum. Ita ſępe ꝑ hũilitatẽ ⁊ orationẽ bonoꝝ/ cõuertũt mali ad gratiã. Prouerb. xvj.b. Cũ placuerit dño vię hoĩs: inimicos q̃ʒ eiꝰ cõuertet ad pacẽ. Sic ecõuerſo cũ diſplicet deo via hoĩs/ ꝓuocant inimici eius ad malũ. Eſa. xlij.d. Quis dedit iacob in direptionẽ/ ⁊ iſrl' in vaſtationẽ? None dñs cui peccauerit? f ¶ Habeo plurima. Notabile eſt ꝯ plurimos cupidos/ et illos q̃ libẽter accipiũt munera. Eſau malꝰ erat/ et tñ qꝛ abũdabat/ nolebat recipe munera iacob. Quis eſt hodie q̃ hoc faciat/ ⁊ laudabimꝰ eũ? Immo q̃ amplũ ꝑrimoniũ habẽt/ inſuꝑ res pauperũ ſibi vẽdicare cõtẽdũt. Bern. Res pauperũ/ res eccleſię ſunt: ⁊ ſacrilega eis crudelitate ſurripit: quicq̃d eccl'ię diſpẽſatores ꝑter victũ ſibi retinent ⁊ veſtitũ. k ¶ Sic eñ vidi faciẽ. Per h̃ inſtruimur ꝙ ꝑncipibꝰ et ꝑlatis ⁊ maioribꝰ debemꝰ ſuire ex aĩo/ ſic̃ dño. Col. iij.d. Q̃dcũqꝫ facitl' ex aĩo oꝑamini/ ſic̃ dño et nõ hoĩbꝰ: ſcientes qꝛ a dño recipietis retributionẽ hereditatis. l ¶ Gradiamur. Hic gerit eſau ꝑſonã ꝑncipũ ſęculariũ: iacob ꝑſonã ꝑlatoꝝ eccleſię. Dicit ẽ eſau/ iacob: Gradiamur ſimul i pompis ⁊ phaleris: nec eſt q̃ cõtradicat: Immo iã cũ maiori pompa ⁊ pluribꝰ eq̃s ⁊ auibus vadũt ꝑlati eccl'iaſtici ⁊ clerici/ q̃ʒ ꝑncipes ſęculares/ q̃ſi nõ miſteriũ creditũ ſit eis/ ſed magis regnũ vel imperiũ. Dicit de Karolo/ ꝙ abſtulit nepoti ſuo eꝑatũ: qꝛ vidit eũ cito ⁊ virilit aſcẽdere ſuꝑ equũ ſicut milites. Bern. ad Eugeniũ: Uides totũ eccl'ię ȥelũ ꝓ dignitate feruere tuẽda: dignitati dat totũ/ ſanctitati parũ vel nihil: int hęc tu paſtor icedis circũdatꝰ varietate: et q̃d iterim faciũt oues? Hoc q̃ꝑe fateor: paſcua ſũt dęmonũ/ nec hoĩm. Oſee. viij.c. Factꝰ eſt iſrl' q̃ſi vas imũdũ: qꝛ aſcẽderũt ad aſſur: Immo certe trãſcẽderũt. Plures eñ equos hꝫ poſt ſe vnus eꝑus vel abbas hodie/ q̃ʒ vnus miles vel vnus comes. Tamẽ Deut. xvij.d. dicit: Cũ fuerit rex ꝯſtitutꝰ/ nõ multiplicabit ſibi equos. Et reddit cauſam: Ne reducet ꝑplm in ęgyptũ equitatus numero ſubleuatus. i. ne ꝓpter malũ exemplũ deducat ꝑplm in confuſionẽ.

* Poſiti dñe ⁊c.

C

ꝯ b Et ego ſequar paulatim. Aug⁹. Querit̄ ſi mēdaciū fratri ꝓmiſerit: Hoc enī ſicut ſcḋtura narrat nō fecit: ſ; eo ꝑ rexit itinere qḋ dirigebat ad ſuos. An forte veraci animo ꝓ miſit: ſed aliud poſtea cogitando delegit. e Venerat in ſeir. Glo. i. in villā illam quā a noīe ſuo ſic dixerat. f Sa lem ⁊c̄. Dicūt ꝙ acu to accentu ſonat paci ficam: circumflexo ſo nat cōſūmatā.

lit. * a Noſti dñe ⁊c̄. q̄s ſi pl⁹ in ābulā do fecero labora re ⁊c̄. In h̄ docet̄ p̄ lati ſe miorib⁹ debere ꝯtēpare: ⁊ aliq̄n aliq̄d deponere ꝺ rigore: ne ſb̄diti ſiue frēs ī imita tione eoꝝ deficiāt / nō ſufficientes ad talia. Eſa. xl. c. Sicut pa ſtor gregē ſuū paſcet: in brachio ſuo ꝯgre gabit agnos / ⁊ in ſinu ſuo leuabit / fetas ipſe portabit. Seneca. Id agamus vt inuicē vi tam geram⁹ meliorē: non vt ꝯtrariā: ne dū aliquos emēdare vo lumus / fugere faciam⁹ a nobis.

B
Al. † tuũ
† dñi mei

a Noſti dñe mi ꝙ ꝑuulos ha beam teneros ⁊ oues ac bo ues fetas mecum: q̄s ſi plus in ambulādo fecero labora re: morientur vna die cuncti greges. Precedat dñs me
b us ante ſeruū ſuū: et ego ſe quar paulatim veſtigia eius
c ſicut videro paruulos meos poſſe: donec veniam ad dñz meum in ſeir. Rñdit eſau: Oro te vt de populo q̄ me
d cum eſt / ſaltem ſocij remane ant vie tue. Non eſt inq̄t ne ceſſe: h̄ vno† indigeo vt in ueniaz grām in ꝯſpectu† tuo dñe mi. Reuerſus ē itaq; il
e lo die eſau itinere q̄ venerat in ſeir: et iacob venit in ſo chot: vbi edificata domo et fixis tentorijs / appellauit no men loci illi⁹ ſochot: id eſt ta
f bernacula. Trāſiuitq; in ſā lem vrbem ſichimoꝝ / que eſt in terra chanaan: poſtq̄ re uerſus eſt de meſopotamia ſyrie: et habitauit iuxta oppi dum: emitq; partez agri in q̄ fixerat tabnacl'a a filijs emor pr̄is ſichem cētū agnis: ⁊ ere cto ibi altari: iuocauit ſup il lud fortiſſimū deum iſrael.

c Sicut videro par uulos meos poſſe. Hoc eſt cōtra illos / q̄ nimis graues penitētias iniūgit. Matth. xxiij. a. Locut⁹ eſt ieſus ad tur bas ⁊ ad diſcipulos ſuos / dicēs: Sup cathedrā moyſi ſederūt ſcribe ⁊ phariſei: oīa ergo quecūq; dixerint vobis / ſeruate et facite: ſm̄ ꝟo opa eoꝝ nolite facere: dicūt enī ⁊ nō faciūt: alli gant aūt onera grauia ⁊ importabilia: ⁊ ponūt ea ī humeros hominū / digito aūt ſuo nolūt ea mouere. Joh. xj. f. dicit dñs apoſtolis: Soluite illum ⁊ ſinite abire. i. ſoluētes / talē penitē tiam iniūgite quā poſſit portare. d Saltē ſocij. Ita fac̄ diabol⁹: ſi pōt / fac̄ hoīez peccare ꝑ ſe: ſi nō pōt / ſuggerit pra
Ps. 17. uam ſocietatē: vt ꝑ illam corrūpat̄ pauliſper. Ps. Cū ſancto ſctūs eris ⁊c̄. j. Corꝭ. xv. d. Corrūpunt mores bonos collo quia praua. Sen̄. Candido ⁊ innocēti ſocio: malign⁹ maliciā ſuam applicat.

Expoſitio Ca. XXXIIII.

g a Egreſſa ē aūt dina. Hoc eſt ꝓpriū mulierū curio ſas eē. Sup. iij. b. Eua vidit lignū ⁊ guſtauit. Egreſ ſa ē a tabnaculo pr̄is / vt emeret ornamētū mulieꝝ ꝓuīcialiū. ꝯ Egreſſo aūt emor

Myſtice. Myſtice g Egreſſa eſt aūt dina. Egreſſa dina ſm̄ Gregꝭ. vt videret mulieres regiōis illi⁹: ē aīa ſiue mēs / q̄ ſua negligēs ſtudia: actiōes alienas curāſ / ex̄ ꝓpriū ordinē eua gat̄. Quā ſichē pnceps t̄re. i. diabol⁹ iuētā ī curꝭ exteriorib⁹ opprimit ⁊ corrūpit. Vel ſic: Dina interp̄tat̄ cauſa vel iudici um. Dina igit̄ egreſſa / vt videat mulieres: ſigt̄ illos q̄ cauſa ꝓpria derelicta: alioꝝ facta iudicādo emoliūt. Cōtra iſtos ꝺr Matth. vij. a. Nolite iudicare / ⁊ n̄ iudicabimi. Roma. ij. a. Inexcuſabil' es o hō oīs / q̄ iudicas: In q̄ aliū iudicas / teip ſum ꝯdēnas. Itē Roma. xiiij. a. Tu q̄s es q̄ iudicas alienū ſeruū: Dño ſuo ſtat aut cadit. Exēplū eſt egrediēdi a ſeipſo: S. iiij. b. Egreſſus eſt abel cum cain in agrū / ⁊ occiſus eſt. iij. Regꝭ. ij. f. dixit ſalomon ad ſemei: Quocunq; die egreſſus fueris / huc atq; illuc: ſcito te moriturū: et q̄r exiuit mortu⁹ ē. Eſt egreſſus mltiplex. Egreſſus dei: egreſſus chriſti: egreſ ſus āgeli: egreſſus hoīs: egreſſus demōis. Egreſſus dei du
Ps. 67. plex: Per miracl'a. Ps. De⁹ cū egredierꝭ corā ꝑplo tuo / t̄ra
43. et. 59. mota ē. Per humanā opationē. Ps. Nō egredierꝭ de⁹ ī vir tutib⁹ nr̄is. Egreſſus chriſti triplex. Eternitatꝭ. Michee. v. a.
Matth. 2. a Egreſſus ei⁹ ab īitio a dieb⁹ ēnitatꝭ. Tpal' natiuitatꝭ. Mi
Ps. 67. chee. v. a. Ex te enī exiet dux ⁊c̄. Egreſſus mortis. Ps. Et dñi / dñi exit⁹ mortꝭ. Similit̄ egreſſus āgeli triplex. Ad vindi ctā exercēdā. Apocꝭ. xiiij. d. Ali⁹ angel⁹ exijt ꝺ tēplo: q̄ habe bat ptātē ſup aquā ⁊ ignē. Ad ducatū ꝓbēdū. Tob. xij. c. di xit raphael: Nūc miſit me dñs / vt curarē te: ⁊ ſarā vxorē filij tui a demonio libarē. Ad certificādū. Dan̄. ix. f. dixit gabriel danieli: Egreſſus ſuz / vt docerē te: ⁊ intelli geres. Egreſſus hoīs triplex. Egreſſus a vi tijs. Ps. In exitu iſ rael de egypto. Egreſ ſus a mūdo. Hiere. l. b. Exite ꝺ medio ba bylonis. Sup̄. xij. a. Egredere ꝺ terra tua ⁊c̄. Egreſſus ad p̄di cationē. Matth. xiij. a. Exijt qui ſeminat. Itē egreſſus demōis triplex. Ad puniēdū. Job. ij. b. Egreſſus ſa than a facie dñi pcuſ ſit iob. Ad decipien dū. Apocꝭ. xx. c. Cū ꝯſūmati fuerint mille āni / ſoluet̄ ſathanas / ⁊ exibit ſeducere gētes. Ad preceptuz domi ni implēdū. Matth. viij. d. Si eijcis nos / mitte nos in porcos. At ille: Ite. Et exeūtes abierūt in por cos. Egreſſus dei / ad ꝓtectionem. Eccꝭ. lj. a. Cōfitebor tibi dñe: q̄m adiutor ⁊ ꝓtector fact⁹ es mihi. Egreſſus chriſti / ad redēptionē. Eſa. lxj. a. Spūs dñi ſup me / eo ꝙ vnxerit me / ad annūciādū māſuetꝭ miſit me: vt mederer ꝯtritos corde: ⁊ p̄dicarē captiuis indulgētiā ſiue redēptionē. Itē notandū ꝙ hō egredit̄ a ſeipſo tripliciṫ. Per curioſitatem. Hic egreſſus ſigtus eſt ꝑ egreſſum dine. Scḋo / ꝑ cupiditatē: Hic egreſſus ſigt⁹ ē ꝑ egreſſuz ſemei. Tertio / ꝑ nimiā credulitatē: Hic ſig tus eſt ꝑ egreſſum abel cū cain fratre ſuo: cui credidit dicēti: Egrediam̄ in agrū. Cantꝭ. j. c. Si ignoras te o pulcherrima mulierū / egredere p⁹ greges ſodaliū tuoꝝ. h Mulieres regiōis. Que ſūt regiones. ſ. regio mūdi: ⁊ regio paradiſi. Stulti egrediunt̄ ad videndū mulieres regionis mūdi: ⁊ iō corrūpunt̄ a diabolo / vt dina. S; ſapiētes egrediunt̄ ad vi dendū ⁊ imitandū mulieres regionis celeſtis. Glorioſū enim eſt ⁊ vtile cogitare frequent̄ / qualit̄ ſancti ꝯuerſati ſunt ī mū do: ⁊ in q̄ta gloria modo ſūt ꝓ modica penitētia. Job. v. a. Ad aliquē ſctōꝝ ꝯuertere. Etiā ad ipſum dñz ſctōꝝ ꝯſiderā dū egredi debem⁹: vt ſicut ille ambulauit ⁊ nos ſimilit̄ ambu lemus. Cantꝭ. iij. d. Egredimī filie ſion / ⁊ videte regem ſalo monē in diademate / q̄ coronauit eū mater ſua. i Quam cū vidiſſet ⁊c̄. Ecce q̄tuz nocet viſus / q̄r ſolo viſu capitur hō. ij. Regꝭ. xj. a. Vidit rex mulierē ſe lauantez. Et ſequit̄ ꝙ ex hoc fecit adulteriū ⁊ homicidiū. Iō ꝺr Eccꝭ. ix. b. Auer te faciē tuā a muliere compta: ⁊ ne circūſpicias ſpēm alienā: ꝓpt̄ ſpeciez mulieris multi ꝑierūt. Sichem interp̄tat̄ hume rus: ⁊ ſigt̄ diuites hui⁹ mūdi: q̄ abſq; vlla ꝯſolatiōe ſpūali la borant in diuitijs acq̄rēdis: q̄ maxime auertūt hoīem a deo. Eccꝭ. x. c. Labor ſtultoꝝ affliget eos: q̄ neſciūt in vrbē ꝑge re. Sichimite igit̄ ſunt diuites hui⁹ mūdi: Et vt dicit Ioſe phus: ipſi faciebāt ſolēnitatē / neſciētes ſe in ꝓximo moritu ros. Job. xxj. b. Ducūt in bonis dies ſuos ⁊ in pūcto ad in ferna deſcendūt. Eſa. xxij. d. dicunt: Comedam⁹ ⁊ bibamus cras enī moriem̄. Dina igit̄ egreſſa ad videndū ſolēnia ſichi mitarū: oppreſſa ē ⁊ corrupta. Et mlti nimis attēdētes feſtiui tates diuitū: ꝑ cupiditatē aut inuidiā perierūt. Eccꝭ. xxxiiij. a. Quaſi q̄ apphēdit vmbrā ⁊ pſeq̄t̄ ventū: ſic ⁊ q̄ intēdit ad viſa mēdacia. Boni nō egrediūt̄ ad pōpas ſeclares / ſ; abſcō dunt̄. Prouer. xxviij. d. Cū ſurrexerint ipij / abſcōdēt̄ hoīes.

Ps. 113.

A

De pe. diſ. 5. c. 1. ante fi.

3. Regꝭ. 2. g. & 4. b.

Capi. XXXIIII.

g Egreſſa ē aūt dina fi
h lia lie: vt videret mū
i lieres regiōis illi⁹. Quā cuz

b ✱ Ois egreſſus:

B b Egreſſo aũt emor: de vrbe. k Irati ſũt valde: qꝛ iã inotuerat eis rapt⁹ ſororl. l Fedãrẽ. Eſa. lvij. a. Perit iuſt⁹/ ⁊ nõ ẽ q̃ recogitet in corde ſuõ. m In iſrl. i. ꝯ iſrl. ij. Regl. xiij. c. Noli frater mi/ noli opprimere me: neq3 enĩ hoc fas eſt in iſrael.

B Terra i

vidiſſet ſichem filius emor
a euei/ princeps terre illius:
b adamauit ⁊ rapuit: ⁊ dormi
c uit cum illa: vi opprimens
d virginem. Et conglutinata
e eſt anima ei⁹ cũ ea triſtẽq3
blãdicijs deliniuit: Et pergẽs
f ad emor patrem ſuum: acci
pe inquit mihi puellam hãc
coniugez. Qđ cum audiſſet
g iacob/ abſentib⁹ filijs ⁊ in pa
ſtu pecorum occupatl/ ſiluit
h donec redirent. Egreſſo aũt
emor patre ſichem vt loque
i retur ad iacob: ecce filij eius
veniebant de agro: auditoq3
k quod acciderat: irati ſũt val
l de: eo q̃ fedam rem operat⁹
m eſſet in iſrael: ⁊ violata filia
iacob/ rem illicitã perpetraſ
n ſet. Locutus eſt itaq3 emor
ad eos: Sichem filij mei ad-

Moraliẽ * Oĩs egreſſus/ oĩs oſtẽtatio ſui/ ex igrãtia ſui ꝓuenit: qꝛ ſi hõ bñ cognoſceret ſe: nunq3 extra ſe curioſe exiret. Cãtl. j. c. Si igras te ⁊c. i. igrãtia ẽ ſi egredierl. Bern. Totiẽs peregrinaẽ ꝯſideratio nr̃a: q̃tiẽs ad hec iferiora deflectiẽ: ſiue ituẽda ad noticiã: ſiue appetẽda ad vſũ ꝑ officio diſponẽdo. Ecce duplex eſt egreſſus: et q̃libet piculoſus: ſ maxĩe nouicijs piculoſus ẽ oĩs egreſſus: qꝛ cito ledũẽ. Job. xv. d. Ledeẽ q̃ſi vinea i p̃mo flore botr⁹ ei⁹. a Princeps Joh. xiiij. d. Venit pnceps mũdi hui⁹ ⁊ i me nõ habet q̃cq3. b Adamauit/ ⁊ rapuit/ ⁊ dormiuit. Tria dicit q̃ facit diabol⁹ aĩe peccatrici. Primo amat. i. amabilẽ ſe oñdit i ſuggeſtiõe delectabili. Scdõ/ rapit i ꝯſenſu. Terto/ dormit i operis executiõe. Sup. iij. b. Vidit mulier lignũ q̃ eẽt pulchrũ viſu/ ⁊ ſuaue ad guſtandum: tetigit ⁊ comedit. Eſa. xxviij. a. Erit flos decidẽs glĩe exultatiõis ei⁹/ q̃ ẽ ſup vticẽ pinguiũ: q̃ſi tẽporaneũ añ maturitatẽ autũni: qđ cũ aſpexerit vidẽs/ ſtatim vt manu tenuerit/ deuorabit illud. Flos ẽ nouiti⁹ ſimplex: quẽ videt diabol⁹/ qñ ſuggerit ei qđ delectabile ẽ: manu tenet/ qñ ille ꝯſentit: deuorat/ qñ op⁹ ꝑpetrat. Diabol⁹ enim q̃ſi fercula delicata libenẽ comedit nouitios. Simile factum huic habetl Judith. x. d. vbi legiẽ/ q̃ egreſſa ẽ iudith: quã vt vidit holofernes: capt⁹ ẽ amore ei⁹: ſ nõ corrupit eã: qꝛ ꝓus clauſa fuit i cubiculo ſuo: ⁊ ſe pauerat/ i orõne ꝑſiſtẽs. c Vi opprimẽs. Inſtãs tẽptatio diaboli/ violẽtia appellaẽ: Sic

Luc. 24. c.

in fine Lucl. inſtãtia p̃cũ duoꝝ diſcipłoꝝ/ dr coactio: Nulli enĩ põt diabol⁹ inferre violẽtiã ad peccãdũ: niſi ꝓus velit hõ. Vñ dicũt demões ad aĩaz: Incuruare vt trãſeam⁹: Eſa. lj. g d Cõglutinata. ij. Regl. xiij. c. habetl ꝯriũ. Amon ex q̃ oppreſſit thamar/ ſtati abiecit eaz. Et q̃d h̃ niſi q̃ diabolus aĩaz ꝯſtupratã abijcit: qñ. ſ. facit eaz recognoſcere pctm̃ ſuũ: Et h̃ facl nõ vt dimittat: ſ vt abſorbeaẽ ampliori triſticia. Hiere. xxx. c. Oẽs amatores tui obliti ſũt tui: teq3 nõ q̃rẽt. Aliqñ enĩ aĩaz violatã fouet/ ⁊ nutrit blãditijs ⁊ delitijs: nec vult vt vnq3 recogitet d pctõ ſuo. Et d h̃ habeẽ h exẽplũ et Oſee. v. b. Nõ dabũt cogitatiões ſuas/ vt reuertanẽ ad dñz: ſpũs enĩ fornicationũ i medio eoꝝ ẽ. e Triſtẽq3 blãditijs deliniuit. Hoc ſũmope curat diabol⁹: vt ſalubrẽ triſticiaz amoueat ab aĩa peccatrice. De q̃ dr. ij. Corl. vij. c. Que ſm deũ triſticia ẽ/ pgnitẽtiã in ſalutẽ ſtabilẽ opaẽ. Hãc triſticiã nititur amouere: Et hoc multiplicẽ: ſic innuit Greg⁹. Qñq3 facẽ attendere alioꝝ grauiora pctã: vt vel nullũ vel paruũ appareat ei pctm̃ ſuũ: Inde venit temeraria peccãdi audacitas. Qñq3 facẽ attẽdere pgnitẽtie acerbitatẽ: et ĩde oriẽ diffidẽtia ꝯfitẽdi. Aliqñ facit cogitare de multitudĩe miſcõie dei: et inde venit falſa ſpes venie. Aliqñ facit ꝯſiderare iuuentutẽ peccãtl/ dicẽs: Bñ poterl adhuc pgnitere/ qñ eris ſenex: ⁊ inde exit ſtulta ſecuritas. Hi ſũt q̃ttuor portitores defuncti: Lucl. vij. c. f Accipe inq̃t mihi puellã hanc. Hoc eſt q̃ diabolus q̃tũ põt aſſociat adiutores ad impũgẽdã aĩaz in pctm̃: Econuerſo facit chriſt⁹: ſocios q̃rit ad ꝯuertendas a pctõ. Judicl. xiiij. a. dicit ſanſon. i. chriſt⁹: Accipite mihi vxorẽ d filiabus philiſtinoꝝ. i. ꝯuertite aĩaz a pctõ/ vt fiat mihi ſponſa. Job xxxix. d. De lõge ꝯtẽplaẽ eſcã: vbicunq3 fuerit cadauer/ adeſt ſtati. g Jacob ⁊c. ſiluit. Hoc ẽ q̃ dñs diſſimulat pctã: donec paſtores. i. p̃lati de facto aduertũt: Et ſi tunc p̃lati nõ corrigũt: acri⁹ aĩaduertit in ipſos p̃latos. Exo. xxxij. d. dixit dñs moyſi: Deſcende/ peccauit ppl̃s tu⁹. Et q̃d fec moyſes: Stat ꝓ pplo apud deũ: et ꝓ deo ꝯ pplm. Hoc ẽ q̃ p̃lati more argi deberẽt hr̃e oculos ante ⁊ retro. Apocl. iiij. c. Aialia habebãt oculos añ et retro. Nume. xxv. a. Fornicat⁹ ẽ ppl̃s cũ filiabus moab: dixitq3 dñs ad moyſen: Tolle cũctos pncipes/ et ſuſpende eos ꝯ ſolem in patibulis: vt auertatur furor me⁹ ab iſrael. Ibi Glo. Hoc ſi hoĩes attẽderẽt/ p̃latiões nõ ambirẽt. h Egreſſo ãt emor. Emor diabolus: Sichez fili⁹ ei⁹: heretic⁹/ ãbicioſus: q̃ ſũt duo filij diaboli ſpecialiẽ p imitationẽ. Sap. iiij. b. Ex iniq̃s oẽs filij q̃ naſcẽẽ: teſtes ſũt neq̃tie aduerſus parẽtes ĩterrogatiõe ſua. De heretico ſpecialiẽ dr Joh. viij. f. Qui loq̃ẽ mẽdaciũ/ ex ꝓprijs loq̃ẽ: qꝛ mẽdax ẽ ⁊ pr̃ ei⁹. De ãbicioſo ſpecialiẽ Eſa. xiiij. d. Aſcẽdã in celũ ⁊ ſimilẽ ero altiſſimo. i Ecce filij. i. p̃lati/ q̃ d agro actiõis ad domũ ꝯtẽplatiõis/ poſt paſtũ ouiũ reuertũẽ. Sap. viij. c. In m̃ltitudĩe bon⁹ videbor: ⁊ i bello fortl/ Ecce p̃lat⁹ i agro cũ grege: Intrãs i domũ ꝯq̃eſcã cũ illa/ Ecce p̃lat⁹ ſolus in domo. Prouer. xxiiij. d. Prepa forl op⁹ tuũ: ⁊ diligenẽ exerce agrũ tuũ: ⁊ poſtea edifices domũ tuã. Joh. xvj. f. Exiui a pr̃e et veni i mũdũ: iterũ relinq̃ mũdũ ⁊ vado ad prẽz. Sic debet facere p̃lat⁹: p̃ debet eẽ cũ pr̃e p ꝯtẽplationẽ: poſtea exire i mũdũ p eruditionẽ: deinde redire ad prẽz. Itẽ p ꝯtẽplationẽ: Ibi enĩ hauriẽ: qđ i p̃dicatiõe effũdiẽ: vt dic Greg⁹. ſuper Eſa. xij. b. Haurietl aq̃s i gaudio d fontib⁹ ſaluatorl/ Ecce hauſt⁹ in ꝯtẽplatiõe: Et dicetl i illa die: ꝯfitemi dño/ Ecce effuſio in p̃dicatiõe. Et nota q̃ filij iacob recedẽtes de agro/ curã ⁊ ſollicitudinẽ inueniũt i domo. Hoc ẽ/ q̃ p̃lati ⁊ exteri⁹ et interi⁹ iueniũt materiã ſollicitudĩs. ij. Corl. xj. f. Preẽ illa q̃ extriſec⁹ ſũt inſtãtia mea q̃tidiana: ſollicitudo oĩm eccl̃iarũ. k Irati ſũt. Hoc ẽ q̃ ibidẽ dic apl̃s: Quis infirmaẽ/ et ego nõ infirmor: Quis ſcãdalizaẽ/ ⁊ ego nõ vror: Notãd⁹ eſt ordo. Primo dic apl̃s: Quis infirmaẽ/ ⁊ ego ñ infirmor: Ecce cõpaſſio pctorl. Et poſtea: Quis ſcãdalizaẽ/ ⁊ ego nõ vror: Ecce correctiõis zel⁹: q̃ debet ſeq̃ cõpaſſionẽ. Nã compaſſio ſine zelo correctiõis remiſſũ facit p̃latũ: et zel⁹ ſine cõpaſſiõe/ ſeuerũ. Hũc ordinẽ ñ ſuauerẽ filij iacob. Vñ audito h̃ pr̃e/ ait: Turbaſtl me. q. d. Turbaſtl ordinẽ p̃latoꝝ. j. Regl. xxx. a. legiẽ q̃ dauid ⁊ viri ei⁹/ iuẽta deſtructiõe ſicelech/ fleuerũt donec deſiccarẽẽ in eis lachryme: et poſt inſecuti ſunt hoſtes vſq3 ad mortẽ: et ſic reduxerunt p̃dã. Lucl. xix. f. Vidẽs ieſus ciuitatẽ/ fleuit ſup illã: ⁊ poſt ingreſſus i tẽplũ/ cepit eijcere vẽdẽtes ⁊ emẽtes i illo. n Locut⁹. Emor interpretatur amaricãs ſiue loquax: et ſig̃t aduocatos/ q̃ ꝯueniũt ⁊ circũueniũt p̃latũ: vt filiã ſuã. i. eccl̃iaz vel p̃bẽdam det filio vel nepoti vel ſibi i ꝯnubiũ. Et mẽtiunẽ: qꝛ nõ ꝯiugẽ/ ſ ꝯcubinã q̃rũt: qꝛ nõ fructũ/ ſ lucrũ ibi q̃rũt. Vñ tales dici pñt adulteri: De q̃b⁹ dic Aug⁹. ſup illud: Nõ adulterãtes verbũ dei. ij. Corl. ij. d. Adulteri nõ curãt filios generare: ſ trãſitoriã delectationẽ explere. Dañ. xiij. f. Semẽ chanaan ⁊ ñ iuda/ ſpecies decepit te: ⁊ ꝯcupiſcẽtia ſubuertit cor tuũ: qꝛ id qđ ſup ẽ. ſcz ſpũale: ponit inferi⁹: ⁊ ecõuerſo. Super illud Eccl̃j. xlij. c. Oĩ hoĩ noli intẽdere i ſpecie: Dic Glo. Impudic⁹ ocul⁹/ pulchritudinẽ aĩe nõ nouit ꝯſiderare: ſ corpoꝝ. Sic pulchritudo corpis i duob⁹ ꝯſiſtit: vt dic Aug⁹. in debita. ſ. ordinatiõe mẽbroꝝ/ ⁊ viuido colore: ita ⁊ pulchritudo anime i duob⁹ ẽ: in debita ordinatiõe virtutũ/ que ſunt quaſi mẽbra anime: et bona conuerſatione/ que eſt color per quem cognoſciẽ anima interius. Eccl̃j. xix. d. Ab occurſu faciei cognoſciẽ ſenſatus.

* Jũgam⁹ viciſſim ꝯnubia

Al. team

2. Reg3. 13. c.

B

b Terra in ꝑtāte. Largus eſt diabolus: ꝓmittit terram/ quā mentit ſe hēre in ꝑtāte ſua. Luc. iiij. a. Hec in ꝑtāte mea ſūt: ⁊ cui volo do ea. c Negociamini. Mali negociant̄ et poſſidēt terrā: ſ; ñ exercēt eā. Implicāt eni ſe terrenis negocijs: ⁊ iō vrtic ⁊ ſpinis plena eſt terra eoꝝ. Prouer. xxiiij. d. Per agrū hoīs pigri: ⁊ ꝑ vineam viri ſtulti trāſiui: ⁊ ecce totū repleuerāt vrtice. i. cure pūgitiue ⁊ ſollicitudines. Eſa. xxvi. d. Juſticiā nō fecim⁹ i t̄ra: ⁊ iō nō ceciderūt hitatores ei⁹: Jdē hītatores et vrtice. Boni econuerſo terraȝ poſſidēt. Matth. v. a. Bti miteſ/ qm̄ ipi poſſidebūt t̄rā. Et exercēt laborādo. ij. Timoth. ij. a. Labora ſic bon⁹ miles chriſti. Sȝ ñ negociātur: q2 negocijs t̄renis nō ſe implicāt. ij. Timoth. ij. a. Nemo militās deo iplicat ſe ſecularib⁹ negocijs. d Date mihi puellā. Sup. xiiij. d. Da m̄ aīas/ cetera tolle tibi. e Seuiētes ob ſtupꝝ. ij. Cor. xij. c. Cū eēȝ aſtut⁹/ dolo vos cepi. f Non poſſumus facere. Bon⁹ paſtor vel plat⁹ filiā ſuā. i. eccleſiā vel ꝑbēdā/ incircūciſo dare nō pōt. g Et nefariū. Deut. vij. a. Nō ſociabis cū eis ꝯiugia. Jta ipſi dicebāt/ ſ; mala intētiōe/ ⁊ iō in dolo. h Placuit oblatio. Intiñ. Miniſtri ſathane ſic ꝑncipes eoꝝ trāſfigurāt ſe i miſtros iuſticie: vt decipiāt aīas ſua ſupſtitiōe. ij. Cor. xi. c. Angelus ſathane ⁊c. Hiere. xlj. b. Hiſmael plorās dicebat: Uenite ad godoliā: et i medio ciuitat occidit eos. i Uiri iſti pacifici ſūt. Hiero⁹. Ubi ſeptuagīta interꝑtati ſt̄ pacificoſ: aq̄la trāſtulit ꝯſūmatos atq ꝑfectos: In hebreo legit ſalamim: ex q̄ apparet illud eē verꝝ qd̄ ſup de ſalē legim⁹. k Quod differt. i. ꝑt qd̄ differtur. l Aſſenſi ſūt oēs ⁊c. Aug⁹. Pauloante iacob loquēs cū eſau/ filios ſuos infantes eſſe ſignificabat: q̄ri pōt q̄mō poterāt tātā ſtragē facere: q̄uiſ illis i circūciſiōis dolore ꝯſtitut: Sȝ intelligēdū ē diu habitaſſe iacob/ donec filia ei⁹ grādior ꝟgo fieret: ⁊ filij iuuenes. Scriptū eſt eni: Et habitauit iux̄ populū: emitq partē agri/ in q̄ fixerat tabnacula a filijs emor pr̄e ſichem centū agnis: ⁊ erecto ibi altari/ iuocauit ſup illud fortiſſimū deū iſrael: Egreſſa eſt autem dina filia lie vt videret mulieres regionis illius ⁊c. Apparet ergo his verbis non tranſeūtem ibi manſiſſe iacob: ſ; agrum emiſſe: ⁊ tabernaculū ⁊ arā ꝯſtituiſſe: ⁊ ſic diutius habitaſſe. Filia ꝟo eius cum iam amicas hēre poſſet: ꝯdiſcere voluiſſe filias ciuiū loci: et ita factā eſſe ꝑ illa depopulationem ⁊ deꝑdationem.

S.33.d.

C

heſit aīa filie veſtre: date eaȝ
a illi vxoreȝ/ et iūgam⁹ vicilſim ꝯnubia. Filias vr̄as tradite nob: ⁊ filias nr̄as accipi-
b te: ⁊ habitate nobiſcū. Terra in ꝑtāte vr̄a ē: exercete/ ne-
c gociamini ⁊ poſſidete eā. Sȝ et ſichē ad pr̄eȝ ⁊ ad frēs ei⁹/ ait: Jnueniā grāȝ corā vob/ ⁊ quecūq ſtatueritis dabo: Augete dotem: munera poſtulate: ⁊ libēs tribuā qd̄ pe-
d tierit/ tm̄ date mihi puellam hāc vxorē. Rn̄derūt filij iacob/ ſichem ⁊ pr̄i ei⁹ in dolo:
e ſeuiētes ob ſtupꝝ ſororis:
f Non poſſum⁹ facē qd̄ petit: nec dare ſororē nr̄am hoi in-
g circūciſo/ qd̄ illicituȝ ⁊ nefariū eſt apud nos. Sȝ i h valebim⁹ federari: ſi eſſe volueritis ſimiles nr̄i: ⁊ circūcidatur i vob omne maſculini ſexus: tūc dabim⁹ ⁊ accipiem⁹ mutuo filias nr̄as ac vr̄as: ⁊ hītabim⁹ vobiſcū: erimuſq vn⁹ ppl's: Sin aūt circūcidi noluerit: tollem⁹ filiā nr̄am
h et recedem⁹. Placuit oblatio eoꝝ emor ⁊ ſichē filio ei⁹: nec diſtulit adoleſcēs qn̄ ſtatim qd̄ petebatur expleret. Amabat eni puellā valde: et ipſe erat inclytus in omni domo patris ſui. Jngreſſiq portaȝ vrbis locuti ſunt po-
i pulo: Uiri iſti pacifici ſunt: et volunt habitare nobiſcū: negocientur in terra et exerceant eam: que ſpacioſa et lata/ cultoribus indiget: Filias eoruȝ accipiemus vxores: et noſtras illis dabim⁹.
k Unum ē qd̄ differtur tm̄ bonū: Si circūcidamus maſculos noſtros ritum gentis imitantes: ⁊ ſuba eorū et pecora et cuncta que poſſidēt noſtra erunt: Tm̄ in hoc acquieſcam⁹: et habitantes ſimul/ vnum efficiemus po-
l pulum. Aſſēſi ſunt omēs: circumciſis cunctis marib⁹. Et ecce die tertio qn̄ grauiſſimus vulnerum dolor eſt: arreptis duo iacob filij/ ſy-
m meon ⁊ leui fratres dine/ gla-
n dijs: ingreſſi ſūt vrbem confidenter: interfectiſq omnibus maſculis/ emor ⁊ ſichem pariter necauerunt: tollentes dinam d̄ domo ſichem ſoro-
o rem ſuam. Quibus egreſſis irruerunt ſuper occiſos ceteri filij iacob: et depopulati ſunt vrbem in vltionem ſtupri: oues eorum ⁊ armenta et aſinos: cunctaq vaſtantes que in domib⁹ ⁊ in agris erāt: paruulos quoq ⁊ vxo-
p res eorū dux̄erūt captiuas. Quibus patratis audacter/ iacob dixit ad ſymeon ⁊ le-
q ui: Turbaſtis me: ⁊ odioſum

m Symeon et leui. Symeon/ petrus: leui/ paul⁹ q̄ addit eſt nūero apl'oꝝ: tertio die irruerūt i circūciſos. i. clamātes nō valere circūciſionē. Prima dies ab abraaȝ vſq ad moyſen: ſcd̄a vſq ad chriſtū: tertia tempus gratie. Et clamat paulus Gal. v. a. Si circūcidimini: chriſt⁹ nihil vobis ꝓderit. Eph. ij. b. Uidete circūciſionem. Tertia die fuit dolor grauiſſimus: quia prius circūciſio tm̄ ledebat carnē: tempore gratie/ carnem ⁊ animaȝ. n Confidenter. Multitudo eteni non parua erat cuȝ iacob plurimū ditato: ſed filij eius in h facto noīant quaſi ꝑncipes ⁊ auctores. o Quibus egreſſis. Factū tm̄ hoc ꝑ ſe facinus eſt: qd̄ etiam iacob diſplicuit: ſed i eccleſia ꝓphetia fuit. p Duxerūt captiuas. Maiores occidūt: et paruulos reſeruāt: q2 maiores hereticos eccleſia poteſtatib⁹ ſecularib⁹ cōburēdos tradit: quia poſſent aliq̄s corrumpe: ⁊ paruulos reſeruat corrigendos et erudiēdos. Cant. ij. d. Capite nob vulpeculas paruulas. q Turbaſtis me. Hoc eſt q̄ celus imoderatus aliquando nocet.

B

Bern. Moraliter

* a Jūgam⁹ viciſſim ꝯnubia. Jta dic diabolus: q2 vno corrupto ꝑ pctm̄: ſpē ſiue fiduciaȝ hȝ alios corrūpēdi Job. xl. c. Abſorbebit fluuiū et non mirabit: ⁊ habet fiduciaȝ q̄ influat iordanis in os ei⁹. Filio emor dat filiā ſuā vxorem: qui ſuggeſtioni diaboli prebet aſſenſum: Cōſenſus enim matrimoniū facit. Qd̄ matrimoniū ꝓhibitum eſt Deut. vij. a. vbi dicitur: Non ſociabis cum eis coniugia: filiam tuam non dabis filio eius: nec filiam illi⁹ accipies filio tuo. Filiam ſuam dat filio diaboli: qui male ſuggeſtionis motui prebet conſenſum. Filiam ꝟo eius dat filio ſuo: qui prauam intentionē adhibet operi ſuo: vel certe q̄ de ſuo opere gloriatur. Oſee. ix. c. Ephraim deducet ad interfectioneȝ filios. Uel per emor ⁊ ſichem intelligunt hypocrite: qui circūcidunt ſe opere ⁊ verbo: vt poſſint habere filiam iacob in vxorem: id ē eccleſiam vel prebendā. Sȝ circūciſi tertio die interficiunt. Prim⁹ dies/ circūciſio opatiōis: ſecūdus/ circūciſio locutiōis: terti⁹/ circūciſio cordis. Primo ⁊ ſcd̄o die viuūt hypocrite: Hī eni circūcidūt opa ⁊ ꝟba ſua/ vt boni ⁊ ſcti appareāt: ſ; i tertio die mortui ſūt: q2 int⁹ i corde icircūciſi ſunt: Et talib⁹ ſepe dant prelati eccleſias vel ꝑbendas: nec ſolū his/ ſed ⁊ icircūciſis corpe. i. apte malis. Ezech. xliiij. b. Sufficiāt vob ſcelera vr̄a dom⁹ iſrl': eo q̄ inducitis filios alienos incircūciſos corde et carne: vt ſint i ſanctuario meo.

Verſi. Mouerint prelati infirmarū animarū curam ſibi cre/
ditam/non pompam: imo ſi in cōtumelias ⁊ ꝯuitia aliq̄ñ ꝓ/
lati ꝓruperit/ꝯtra aię phreneſim: nō vindictā exerceāt ſ3 me
dicinā. a Nos pauci ſumꝰ ⁊c̄. Augꝰ. Hoc dic̄: q2 plu/
rimū bella poterāt ꝯſurgere: non ꝙ multo pauciores hēret q̄3
poſſent expugnationi ci
uitatis ſufficere b
Nunquid vt ſcor
to abuti ⁊c̄. Augꝰ.
Zelus filiorum iacob
in vltionē ſororis/mo
raliter cōmonet paſto
res/fideliū curam ha/
bere animarū ſibi cō/
miſſarū: ne violenter
A corporali delicto/aut
fornicatione ſpirituali
quis lapſus fuerit eis
reſiſtat: ſed vlciſci de/
bēt diſciplinę enſe in/
obedientiā: ⁊ excōmu
nicatiōis gladio feri/
ant ſtupratorē/ne im/
punis euadat. Nunq̄d vt ſcorto ⁊c̄. q̄ſi dicant prelati:
Dāna alia diſſimulare valemꝰ: ſ3 ſtuprū ſororis. i. fidelis aię/
nō poſſumus ſuſtinere. ij. Regl. xiij. f. Abſalon frēm ꝓpriū
occidit/ob ſtuprū ſororis. Bern. Si chriſtꝰ ꝓpriū ſanguinē3
dedit in ꝑciū aiarū: nunq̄d grauiorē pſecutionē ſuſtinet ab eo q̄
vel praua ſuggeſtiōe/vel ꝑniciei exēplo/vel ſcandali occaſio/
ne auertit ab eo animas/quas redemit: q̄3 a iudęo qui ſangui/
nem ſuū fudit: Expoſitio Ca. XXXV
c Interea locutus eſt dñs ad iacob. Jacob po/
ſito in tribulatiōe apparet dñs: ⁊ precipit vt aſcēdat ī
bethel: vbi ei apparuerat. s̄. xxviij. d. et dicēs q̄ aſcē/
dat/reliq̄t eius induſtrię quō aſcenderet. g Abijcite de/
S. 31. c. os. Hoc dixit iacob q2 inuenerat deos laban quos fuerat fu/
rata rachel. j. Regl. vij. a. Samuel dicit: Auferte deos alie/
nos d̄ medio veſtri. i Veſtimenta. Exo. xix. b. Lauent
veſtimēta ſua/⁊ ſint parati in diem tertiū. n Et inaures
⁊c̄. Glo. Augꝰ. Ipſi ornabāt idola ſua auro ⁊ argēto: quare
inaures: quę ſi ornamēta erāt/ad idolatriā non pertinebant.
Sed intelligendū eſt
Moraliter c Interea locutꝰ ē dñſ ad iacob. Jacob. i. ꝑlatꝰ/turba
tur in ſichē. i. in cura paſtorali. Sichē interꝑtaꝛ labor vel hu
merus. i. patiētia: in q̄bꝰ ꝑlatus debet exercere ſe: non eñi ad
delitias ⁊ requiē vocatus eſt: ſ3 ad laborē ⁊ patiētiam. j. Ti/
moth. iij. a. Qui eꝑatum deſiderat/ bonū opuſ deſiderat: ita
ſolebat eē. S3 mō veriꝰ d̄r: Qui eꝑatū deſiderat/malū opus
deſiderat. Actſ. ix. c. Ego oñdā ei/q̄ta oporteat eum pati ꝓ
noīe meo: Ita d̄r d̄ paulo pꝰ eiꝰ electionē. Hoc aūt ꝙ iacob
turbatꝰ ē ſuꝑ ſtupro filię ⁊ ſuꝑ nimio zelo filioꝝ: ſigt ꝙ ꝑlatꝰ
ſollicituſ debet eē: nō ſolū ſuꝑ malſ/vt redeāt: ſ3 etiā ſuꝑ boniſ/
Roma. 12. a ne nimis ꝓcedāt: ⁊ irrōnabile fiat obſequiū eoꝝ. Malis igiꝛ
correctionē: ⁊ neophytl nimis ardētibꝰ repſſionē debet ad/
hibere ꝑlatꝰ. In vitaſpatrū dixit q̄dā patrū: Si viderl iuue
nē aſcēdētē in cęlū: tene pedes eiꝰ ⁊ ꝓijce ī terrā: q2 nō expe/
dit ei ſic. j. Pet. iiij. c. Chariſſimi: nolite ꝑegrinari in feruo/
re/q̄ ad temptationē vobis ſit: q̄ſi noui vob aliq̄d ꝯtingat.
d Surge. Prelato pꝰ tribulationē ⁊ patiētiam ꝑcipiꝛ vt
aſcēdat ī bethel/triplici de cā. Prima vt poſt victoriā hoſtiū
grās referat deo. j. Regl. xvij. g. Dauid tulit ī hieruſalē ca/
put golię. Scda/vt ī tribulatiōe poſitꝰ/ ꝯſideret domū dei:
Ps. 121 vt ī ſpe illꝰ oēs tribulatiōes ſuſtineat/dicēs cū dauid: Letatꝰ
ſu3 ī his q̄ dicta ſūt mihi: in domū dñi ibimꝰ ⁊c̄. Jō dic̄ apl's
Roma. v. a. In fide ſtamꝰ/⁊ gloriam̄ in ſpe glorię filioꝝ dei:
nō ſolū aūt ſ3 ⁊ gloriam̄ in tribulatiōibꝰ. Tertia ē ꝓpꝛ ꝯtēpla
tionē. Phil. iij. d. Cōuerſatio nr̄a ī cęlis ē. e Facq3 alta
re. Exo. xx. d. precipiꝛ altare fieri d̄ terra. Deut. xxvij. a. ꝑci
piꝛ altare fieri d̄ lapidibꝰ īformibꝰ ⁊ īpolitl. Terra/hūilitas
chriſti: lapides/ſcti pſeſ. Altare fac̄ d̄ terra dño/q̄ fidē de hu/

fecistis chananęis ⁊ phere/
a zęis hitatoribꝰ tre huiꝰ. Noſ
pauci ſumꝰ: illi ꝯgregati ꝑcu
tiēt me: ⁊ delebor ego ⁊ do/
b mus mea. Rñderūt: Nunq̄d
vt ſcorto abuti debuere ſoro
re noſtra: Ca. XXXV
c Interea locutꝰ ē dñs
d ad iacob: Surge et
aſcēde bethel/et ha/
e bita ibi: facq3 altare deo qui
apparuit tibi quando fugie/
f bas eſau frēz tuū. Jacob vō
ꝯuocata omi domo ſua/ ait:
g Abijcite deos alienos q̄ in
h medio vr̄i ſūt: et mūdamini:
i ac mutate veſtimēta veſtra.
k Surgite et aſcendamꝰ ī be/
thel: vt faciamus ibi altare
l domino qui exaudiuit me in
die tribulationis męę: ⁊ fuit
m ſocius itineris mei. Dede/
runt ergo ei omēs deos alie/
n nos q̄s habebant: et īaures

militate chriſti ꝯſolidat ī corde ſuo. Altare de lapidibꝰ impo/
litl facit: q̄ ad imitationē ſctōꝝ/opa bona facit: Et ita vtrūq3
altare neceſſarium ē: q2 ſine fide impoſſibile eſt placere deo:
Heb. xj. a. Et fides ſine opibꝰ mortua eſt: Jaco. ij. d. Exē/
pla ſctōꝝ ſūt q̄ſi ſtrues ligꝝ/ſuꝑ quā religaꝛ iſaac dño imolā/
dus. s̄. xxij. b. Et no/
ta: iacob fugiēti a fa/
cie eſau apparuit dñſ.
s̄. xxviij. c. Similiꝛ ꝯ
fugiēti apparuit dñs:
q2 fugiēti pctā appa/
ret dñs ſpūaliꝛ ꝯſolāſ
eum. iij. Regl. xix. b.
Helię fugiēti iezabel
apparuit dñs. Et Iu/
dicl. vj. b. Gedeō pur
ganti triticū/ ⁊ parāti
fugā/apparuit angelꝰ.
f Jacob vō ꝯuo/
cata. Nota ꝙ dic̄ cō
uocata: ñ dic̄ vocata:
in q̄ notaꝛ duplex vo/
catio: q̄ et ꝑlatꝰ q̄libet
debet ſuos ſubditos ꝯuocare ad bonū. Nu. x. a. dicit dñs ad
moyſen: Fac tibi duas tubas argēteas: q̄bꝰ ꝯuocare poſſis
mltitudinē/q̄ñ mouēda ſūt caſtra. Prima tuba/ē v̄bū ꝑdica/
tiōiſ. Scda/ē exēplū boni opis. Si alta deſit/ñ ꝯuocaꝛ ꝓpl's/
ſ3 vocaꝛ. Chriſtꝰ vtrāq3 tubā habuit. Actl. j. a. Cepit ieſus fa
cere ⁊ docere. g Abijcite deoſ. Sic̄ legiꝛ. ij. Corſ. vj. d.
nō eſt ꝯſenſus tēplo dei cū idolis. Jō iacob. i. ꝑlatꝰ volētibꝰ
aſcēdere ī bethel. i. ī domū dei/dicit: Abijcite deos alie/
nos/q̄ in medio vr̄i ſūt. i. pctā de corde q̄ eſt in medio:
Scdm ꝙ d̄r Michęę. vj. d. Humiliatio tua in medio tui. j.
Regl. vij. a. Auferte deoſ alienoſ d̄ medio vr̄i: baalim et aſta
roth. Baalim interꝑtaꝛ ſuꝑiores vl' deuoratores: et ſigt ſuꝑ/
biā vel auariciā: q̄ oīa deuorat. Aſtaroth/interꝑtaꝛ ouile: et
ſigt gulā vel luxuriā: In ouili eñi ſūt ꝑſepia ⁊ ſtercora. Hęc
idola abijciēda ſunt ꝓpꝛ duo. Primo/q2 pōderoſa ſunt: ⁊ cū
eis nō pōt aſcēdi. Eſa. xlvj. a. Cōfractꝰ ē bel: ꝯtritus ē nabo:
fracta ſūt ſimulacra eoꝝ beſtijſ ⁊ iumētl: onera vr̄a graui pōde
re vſq3 ad laſſitudinē ꝯtabuerūt. Itē q2 nō decet/vt ī domo
dei ſint idola ſuꝑbię vel auaricię vel luxurię. Soph. j. b. Vi/
ſitabo ſuꝑ oēm qui arrogāꝛ ingrediꝛ in die illa ſuper limen/
q̄ cōplēt domū dñi iniq̄tate ⁊ dolo: Ecce d̄ duobꝰ idolis. i. d̄
ſuꝑbia ⁊ auaricia. Et poſt: Viſitabo ſuꝑ viros defixos ī fęci/
bus ſuis: Ecce de tertio idolo. i. de luxuria. Hęc ſūt tria ido/
la q̄ fec̄ ſalomon vxoribꝰ ſuis. iij. Regl. xj. b. ꝓpꝛ q̄d d̄r ibi/
dē: Iratꝰ ē dñs ſalomoni/eo ꝙ auerſa eēt mēs eiꝰ a dño iſra/
el: et dixit ei: Dirūpēs ſcindā regnū tuū. De his d̄r Oſee. ij.
a. Auferat fornicatiōes ſuas ⁊ adulteria de medio vberū ſuo
rū. Eſa. j. e. Auferte malū cogitationū vr̄arū ab oculis meiſ:
q̄eſcite agere ꝑuerſe: diſcite bñfacere/q̄rite iudiciū. Eſa. ij. d.
In die illa ꝓijciet hō idola argēti ſui ⁊ ſimulacra auri q̄ fece/
rat ſibi. h Mūdamini ac mutate. Duo dic̄ q̄ ſūt neceſſa/
ria. Mūdicia intus ī corde q̄ fit ꝑ ꝯtritionē: et mutatio moꝝ
exteriꝰ/q̄ fit ꝑ honeſtā ꝯuerſationē. Moreſ eñi veſtimēta ſūt
interioris hoīs. Eccs. ix. b. d̄r de his veſtimētl. Oī tpe veſti
mēta tua ſint candida. Apocl. xvj. c. Btūs q̄ cuſtodit veſti/
mēta ſua/ne nudꝰ ābulet. Hoc ē q̄d d̄r Eph. iiij. c. Deponi/
te vos ſ3m ꝑſtinā ꝯuerſationē veterē hoiē3. Exo. xix. b. Scti
fica illos hodie ⁊ cras: lauētq3 veſtimēta ſua. Sctifica hodie
ꝑ ꝯtritionē: ⁊ cras ꝑ ꝯfeſſionē: ⁊ lauēt veſtimēta ꝑ ſatiſfactio/
nē. k Surgite ⁊ aſcēdamꝰ. Eſa. ij. a. Venite aſcēdamꝰ
ad montē dei iacob. l Qui exaudiuit ⁊c̄. et ſocius.
Duo bñficia fac̄ nob dñs/q̄ recolit ꝯ iacob: ⁊ vult dñs q̄li
bet recogſcere. ſ. ꝙ liberat a malo: ⁊ ꝯſuat ī bono. Vñ ⁊ hęc
duo improꝑat dñs q̄buſdā Hiere. ij. b. Nō dixerūt vbi eſt
dñs/q̄ aſcēdere nos fec̄ de terra ęgypti/ Ecce liberatio: Et q̄
traduxit nos ꝑ deſertū/Ecce ſocietas. m Dederūt q̄ ei
oēs deos ⁊c̄. et iaures. Dare deos ⁊ inaures/ hoc ē oīa
pctā ꝯfiteri: et

ꝟ Sed intelligendũ eſt philateria fuiſſe deorum alienorũ. Ip‑ſi ornabant idola ſua: auro ⁊ argento. Ezech. xvj. b. Tuliſti aurum ⁊ argentum / que dedi tibi: ⁊ feciſti imagines maſculi‑nas. Oſee. ij. b. Argẽtũ multiplicaui eis ⁊ aurũ: que fecerunt baal. a Subter terebinthũ. Terebinthus eſt quedam ſpecies quercus ni‑gre. Tradunt quidã ꝙ dauid tulit eam in hieruſalem: et conſla‑ (Al. tea) uit in materiam tem‑pli edificãdi. d Ter‑ror dei. Interl. Im‑ (Al. tõſi) miſſus a deo / promiſ‑ſa ſua in iacob / ⁊ filijs eius tuebatur. e Uenit igit iacob luçan que eſt i ter‑ra chanaan cog‑nomento bethel. Aug⁹. Notandũ eſt tria nomina huius ci‑uitatis eſſe cõmemo‑ (Al. † illius) rata: Ulam qd̃ prius (B) vocata eſt: cum illuc veniſſet iacob pergẽs in meſopotamiam: et bethel: qd̃ ipſe iacob impoſuit: et luça. Nec mirum: multis enim ciuitatibus ⁊ flu‑minibus / ſicut et ipſis hominib⁹ / multis de cauſis adduntur nomina vel mutantur. Uenit igitur iacob luçan ⁊c. Hiero⁹. Ecce manifeſte comprobat bethel non vlam: vt. ſ. dictum eſt: ſed luçan: id eſt amygdalum antea eſſe vocatam. f Fugeret fratrẽ. ſ. xxviij. c. h Delbora nutrix: q̄ forte fuerat ſecuta iacob in meſopotamiam: vnde adduxerat eam rebecca: vel forte venerat obuiã iacob. n Non vo‑caberis vltra iacob. Querit Aug⁹. cum ſup. xxxij. f. dic‑tum fuerit: Non vocaberis vltra iacob ſed iſrael: quare hic iterum repetatur: Et ſoluit / ꝙ hoc nomen iſrael prius impo‑nendum ab angelo predicitur: hic autem a deo imponitur. Item querit / quomodo dictum ſit: Non vocaberis vltra ia‑cob: cum adhuc vocetur iacob. Et reſpondet / ꝙ per hanc di‑ctionem / vltra: deſignauit preſentem ſtatum / vbi videtur de‑us ĩ enigmate et cum lucta: tandem videbitur deus ſicut eſt. Et hoc eſt qd̃ dicit: Non vocaberis vltra iacob: ſed iſrael. i. nõ videbit deũ obſcure: nec in lucta eritis: ſed vide‑bit aperte: et eritis in quiete. Apoc. xxj. a. Neq̃ luct⁹ neq̃ clamor / neq̃ dolor erit vltra: quoniam priora tranſierunt. Nomen iacob mutat in iſrael: ergo qui non fuerit iacob non erit iſrael: id eſt qui non fuerit in labore certaminis: non erit ĩ quiete eterne viſionis. ij. Timoth. ij. a. Non coronabitur / ni‑ſi qui legitime certauerit. Legaliter certat / qui peccata de‑clinat: legalius / qui ⁊ bona facit: legitime qui in vtroq̃ perſe‑uerat. Matth. x. c. Qui perſeuerauerit vſq̃ in finem / hic ſal‑uus erit. Igit qui hic fuerit iacob: ibi appellabit iſrael. Eſa. lxv. c. Seruos ſuos vocabit dñs nomine alio: in quo qui be‑nedictus eſt ſuper terram: benedicet in deo: Amen. o De‑us om̃ps. Duo inuit hec littera que neceſſaria ſunt: timor / ⁊ amor. Deus amandus eſt / quia creauit. Omnipotens timen‑ (Iere. 16. a.) dus ẽ / qz iudicabit. Timor dei facit declinare a malo. Amor facit proficere in bono. Iob. xxiij. d. De⁹ molliuit cor meũ: et omnipotens conturbauit me. p Creſce ⁊ multipli‑care. Hec promiſſio ad ſpirituale ſemẽ iacob pertinet: ſicut iam ante de abraam dictum eſt. Omnes enim qui ſupplantãt vitia: et veterem hominem cum actibus ſuiſ deponũt: et mẽ‑tis oculos ad deum intendunt: recte ad iacob pertinent: cu‑ius fidem ⁊ actus imitantur: regeſq̃ de lumbis eius egredi‑entur: id eſt ſancti qui ſm voluntatem dei ſe ⁊ ſubditos bene regunt: de cuius ſemine ſpirituali: id eſt imitatione fidei in bonis operibus fecundantur. Creſce et multiplicare. ꝟ Nota elegantem ordi.

que erant in auribus eorũ.
a At ille infodit † eas ſubt tere‑
b binthũ que ẽ poſt vrbem ſi‑
c chem. Cunq̃ pfecti eſſent:
d terror † dei inuaſit omneſ per
circuitũ ciuitates: ⁊ non ſũt
e auſi perſeq̃ recedentes. Ue‑
nit igitur iacob luçan que ẽ
in terra chanaan cognomẽ‑
to bethel: ipe ⁊ oiſ populus
cum eo: Edificauitq̃ ibi al‑
tare: ⁊ appellauit nomen lo‑
ci † domus dei: Ibi enim ap‑
f paruit ei deus cum fugeret
g fratrem ſuum. Eodem tem‑
h pore mortua ẽ † delbora nu‑
i trix rebecce: et ſepulta ad ra
k dices bethel ſubter quercũ:
l vocatumq̃ eſt nomen loci
m quercus fletus. Apparuit
aũt iterum deus iacob p⁹ q̃
reuerſus eſt de meſopota‑
mia ſyrie: † ⁊ venit in bethel:
n benedixitq̃ ei dicens: Non
vocaberis vltra iacob: ſed
iſrael erit nomen tuum. Et
appellauit eum iſrael. Di‑
o xitq̃ ei: Ego deus omnipo‑
p tens. Creſce ⁊ multiplicare:
gentes et populi nationum

(Al. † debbora) (Al. non habet † et venit ĩ bethel)

* peccata confiteri: ⁊ circumſtantias peccatorũ: Hoc eſt ꝙ. ſ. xix. d. dicit: Noli reſpicere poſt tergum / nec ſtes in omni cir‑ca regione. Eſa. xiiij. f. Perdam babyloniſ nomen / ⁊ reliqui‑as ⁊ progeniem: et germen. a Subter terebinthum. Per terebinthum intelligit crux. Iuxta illud Eccl. xxiiij. b. Ego quaſi terebinth⁹ extendi ramos meos. Dicitur ꝙ reſina te‑rebinthi optima eſt: id eſt penitentia facta in memoria ⁊ fide cru‑cis chriſti ſalutifera ẽ. Sub terebintho igit abſcõdit iacob idola: quia chriſtus per vir‑tutem crucis deleuit peccata: Et q̃libet ſb terebintho abſcondit idola: qui penitentiã (ſ. 32. f.) agit in fide ⁊ memo‑ria crucis de peccatis ſuis. b Poſt vr‑bem ſichem. Per vrbem / ſigtur mũdus: Unde ſignanter dici‑tur poſt vrbem ſichẽ eſſe terebinthus: quia mundani / cruci chriſti vertunt dorſum. Ezech. viij. f. In oſtio templi dñi inter veſtibulum ⁊ altare: quaſi viginti q̃nq̃ viri habentes dorſum contra templum dñi. c Cunq̃ p‑fecti eſſent: terror dei. Abſcondit idolis ſub terebintho terrentur hoſtes iacob: id eſt demones in crucis memoria ef‑fugantur. Tanta enim eſt virtus cruciſ / vt ſi ĩ mente fideliter teneatur: nulla temptatio valeat preualere: imo omnis tem‑ptatio in memoria crucis ſuperatur. Tob. vj. b. Obſecro te frater açaria / vt dicas mihi: qd̃ remedium habeat qd̃ iuſſiſti de piſce reſeruari. Reſpondenſq̃ angeluſ dixit: Cordis eius particulam ſi ſuper carbones ponas / fumus eius extricat om‑ne genus demoniorũ. g Eodem tempore mortua eſt delbora. Delbora interptatur apis: et ſigt tribulationẽ iu‑ſtorũ: qz ſic apis duo habet: ſcz aculeũ pũctiõis et dulcedinẽ mellis: ita tribulatio iuſtorũ: amaritudinẽ habet exteri⁹ in car‑ne: ſ; int⁹ habet ſpei dulcedinẽ in mente. Iux illud Iaco. j. a. Omne gaudiũ exiſtimate frẽs mei cũ in temptatiões varias incideritis ⁊c. Roma. xij. c. Spe gaudentes ⁊c. Hec dicitur nutrix rebecce: id eſt patientie. Roma. v. a. Tribulatio pati‑entiam operatur. Delbora in bethel moritur: quia omnis tri‑bulatio in conſideratiõe retributionis eterne minuit. Greg⁹. Magnitudo premij: minuit vim flagelli. i Sepulta ⁊c. Bethel eccleſia: radices ei⁹ / ſpes et timor dñi. Eccl. j. c. Ra‑dix ſapientie timor eſt dñi. Ad radices igitur bethel: id eſt in ſpe ⁊ timore dñi ſepelit tribulatio: quia ſpes ⁊ timor dñi tri‑bulationem faciunt nõ ſentiri. Eccl. b. Timor dñi delectabit cor: et dabit leticiam ⁊ gaudium in longitudinẽ dierum. Fa‑cit etiam timor hominẽ fortem contra tribulationes. Pro‑uerb. xiiij. c. In timore dñi fiducia fortitudinis. k Sub‑ter quercum: id eſt crucem. l Uocatumq̃ eſt no‑men loci quercus fletus. Debemus eni compati do‑loribus chriſti: ne nobis improperetur illud Amos. vj. b. Nihil compatiebant ſuper contritione ioſeph. m Ap‑paruit ⁊c. Hec ẽ tertia apparitio: qua dñs apparuit iacob. Primo apparuit fugienti eſau / innixus ſcale. Secundo re‑ (ſ. 28. c.) deunti de meſopotamia in lucta. Nunc in bethel: In quo (ſ. 32. f.) ſigtur triplex apparitio chriſti. Apparet enim dormientib⁹ in contemplatione: apparet et luctantibus in tribulatione: appa‑rebit tandem in eterna benedictione. De prima dicit Bern. Chriſtus videri vult non videre: quaſi ſtrenuus dux / deuoti militis vultum vult ſuſtolli in ſua vulnera: ſua non ſentiet dũ illius intuebitur vulnera chriſti miles. Hoc eſt videre chri‑ſtum innixũ ſcale. Unde dicit apoſtolus Heb. xij. a. Aſpici‑

(Moraliter)

 * entes ĩ auctorẽ

Nota elegantem ordinez: prius abiecta ſunt idola ⁊ infoſſa: poſtea emũdatio facta/ ⁊ veſtimenta lota: tertio ędificatũ altare: et mortua delbora: et mõ dicitur: Creſce ⁊ multiplicare. Creſce in te per virtutum opera: et poſtea multiplicare ĩ alijs ꝑ prędicatiõis verba. Sup. xxj. c. Creuit puer ⁊ factus eſt iuuenis ſagittarius. Job. v. d. Viſitans ſpeciem tuam non peccabis: et ſcies quoqꝫ/ quoniam multiplex erit ſemen tuũ: et progenies tua q̃ſi herba terrę. a De lumbis tuis egredietur. De lũbiſ diſſolutis naſcitur ſemen carnale: d̃ lumbis ſuccinctis/ ſemẽ ſpirituale. j. Corĩ. xv. f. Qualis terren⁹: tales ⁊ terreni: et q̃liſ cęleſtis: tales et cęleſtes. Ideo dicit̃ Hiere. j. d. Accinge lumbos tuos/ ⁊ ſurge ⁊ loquere. Joh. iij. a. Qđ natum eſt d̃ carne/ caro ẽ: ⁊ qđ natum eſt ex ſpiritu/ ſpiritus eſt.

C

a ex te erunt. Reges de lũmbis tuis egredientur: terrãqꝫ quam dedi abraam et iſaac: dabo tibi ⁊ ſemini tuo poſt
b te: ⁊ receſſit ab eo. Ille vero
c erexit titulum lapideum in loco quo locutus fuerat ei
d deus: libãns ſuper eum libamina: et effundens oleũ/ vo
e canſqꝫ nomen loci illius bẽ
f thel. Egreſſus autem inde venit verno tempore ad ter
g ram quę ducit ẽphratã. In
h qũa cum parturiret rãchel:
i
k ob difficultatem partus pe
l riclitari cępit. Dixitqꝫ ei ob
m ſtetrix: Noli timere: quia et
n hunc habebis filium. Egrẽdiente autem anima prę dolore: et imminente iam morte: vocauit nomen filij ſui bennoni: id eſt filius doloris
o mei: Påter vo appellauit eum beniamin: id eſt filius
p dextrę. Mortua eſt ergo rachel: ⁊ ſepulta ĩ via quę ducit ephratam: hęc eſt bethle
q em. Erexitqꝫ iacob titulum ſuper ſepulchrum eiuſ. Hic eſt titulus monumẽti rachel

interꝑtatione conſimili. Interpretatur enim frugifera: ⁊ domus panis/ propter panem qui de cęlo deſcendit. h In qua. Anticipatio eſt: poſtea enim dicta eſt ephrata: ab vxore caleph/ q̃ ibi ſepulta eſt: Bethleẽ vo ꝓpt̃ incredibilẽ vbertatem ſibi redditam: vt dicit̃ ſup Ruth. j. a. i Parturiret: id eſt laboraret in partu: et ñ poſſet parturire. k Rachel. Rachel ↄtemplatiu⁹ quilibet: qui duz contemplat̃ parturit. In verbo enim parturiẽdi notatur labor ⁊ meditatio: quę duo in cõtemplatiõe ſũt. Eccs vij. c. Dixi ſapiẽs efficiar: ⁊ ipſa longi⁹ receſſit a me. Roma. xj d. O altitudo diuitiarũ ſapię ⁊ ſcię dei ⁊c. l Obſtetrix: gratia quę ſuauiter oĩa tractat. Job. xxvj. d. Obſtetricante manu eius eductus ẽ coluber tortuoſus. m Noli timere. Non dicit noli dolere: quia perfecta charitas non dolorem/ ſed timorem foras mittit. j. Joh. iiij. d. Timor non eſt in charitate/ ſed ꝑfecta charitas foras mittit timorem: quoniam timor pęnam habet: Quaſi dicat: tu habuiſti vnũ: adhuc habebis iſtum.

Job. 6. f.

Allegorice

13. q. 2. ſ. ecce

Myſtice b Et receſſit ab eo. Aliquando venit chriſtus in animaz: quando vult recedit vt nõ ſentiatur. Joh. iij. a. Spiritus vbi vult ſpirat/ ⁊ vocem eius audis/ ⁊ neſcis vnde veniat aut quo vadat. Joh. ix. b. Si venerit ad me/ non videbo eum: ſi abierit/ non intelligam eum. Ideo ſponſa quando non ſentit eum/ receſſiſſe putans clamat: Reuertere: ſimilis eſto dilecte mi capreę hinnuloqꝫ ceruorum ſuper montes bethel: Cantĩ. ij. d. c Titulum lapideum. Militãs eccleſia eſt bethel: ibi poſuit dñs tituluz lapideum ⁊ altare/ ſcilicet crucem ſuam. Eſa. xix. c. Erit altare dñi in medio terrę ęgypti: et titulus dñi iuxta terminum eiuſ. Terminus/ eſt exitus de hac vita: vbi debet ſemper eſſe memoria crucis chriſti. Unde ⁊ morientibus affertur crux. Michęę. ij. d. Tranſibit rex eorum coram ipſis: ⁊ dñs in capite eoꝝ. d Libans ⁊c. Libamia ſunt bona opera/ facta ad imitationẽ paſſionis chriſti. Et dicuntur ſic: quia non ſunt niſi q̃dã libatio toti⁹. Oleũ/ hilaritatẽ ⁊ pietatẽ intẽtiõis ſignificat. Matth. vj. c. Cum ieiunaſ/ vnge caput tuum oleo/ et faciem tuam laua. e Bethel: quaſi domũ dei. Sꝫ multi

Matth. 21. b nostrum vocant eam: id eſt eccleſiaz/ ſpeluncam latronũ: qui tñ intrant in eam: vt ſibi rapiant bona pauperum. Hiere. vij. b. Nunquid non ſpelunca latronũ facta eſt domus iſta: in qua inuocatum eſt nomẽ meũ in oculis vr̃is? f Egreſſus ⁊c. Hic notat̃ ꝓgreſſus viri iuſti: q̃ de loco mactatiõiſ: id ẽ maceratiõiſ carnis ſuę venit ad terrã lacte ⁊ melle fluẽtẽ: id ẽ ad chriſtũ/ in q̃ lac humanitatĩ eſt: ⁊ mel diuinitatĩ. Ipſe eſt via quę ducit ephrataz: id eſt ad cęleſtẽ patriam. Joh. xiiij. a. Ego ſum via ⁊c. Ipſe per ſe ducit ad ſe: per fidẽ humanitatis ducit ad comprehenſionem diuinitatis. Et nota: hyems eſt ſtatuſ culpę. Unde Matth. xxiiij. b. Orate ne fuga veſtra fiat hyeme vel ſabbato. Uer eſt ſtatus pęnitentię. Cantĩ. ij. c. Hyems tranſijt ⁊c. Ęſtas/ ſtatus perfectę iuſticię. Autumnus/ ſtatus mortis: tunc enim colligit homo quę ſemiauit. In hac quarta die dicit̃: Laçare veni foras: Joh. xj. f. Hyems tria habet tempa: tria ſcilicet peccata. j. Joh. ij. c. Omne qđ eſt in mũdo ⁊c. Uer ſimilit̃ tria habet/ ſcꝫ tres partes pęnitentię. Ęſtas ſimiliter tria/ ſcilicet pacem ab hoſtibus: quietem a laboribus: tranquillitatem a ſollicitudinibus. Autumnus ſimiliter tria. Laborem mortis: dolorem d̃ peccatis: timorem de ſupplicijs ęternis: Ecce duodecim mẽſes anni. Job. xxxix. a. Nunquid ꝑturientes ceruas obſeruaſti: ⁊ dinumeraſti menſes partus earum? g Ephratã. Hiero⁹. Ephrata ⁊ bethleem vniuſ vrbis vocabulum eſt/ ſb

n Egrediente autez anima. Iſidorus. Quid ſibi vult ꝙ eundem bennoni rachel cum pareret vocauit filium doloris mei: niſi futurum ex ea tribu paulum qui affligeret filios eccleſię tempore perſecutiõis ſuę? Aliter per beniamin/ terreſtris hieruſalẽ figurat̃: quę eſt in tribu beniamin: cuius populus graui dolore matrem afficit/ fundendo ſanguinẽ ꝓphetarũ: et ĩ necẽ chriſti clamãdo: Sanguis ei⁹ ſup nos/ ⁊ ſup filios nr̃os. Hiero⁹. Et factũ eſt cum dimitteret animã: ſiq̃dẽ moriebat̃: vocauit nomẽ ei⁹ fili⁹ dolorĩ mei: pr̃ vo eius/ vocauit nomẽ ei⁹ beniamin. In hebręo ſimilitudo noĩſ reſonat. Matth. 27.

Fili⁹ eni doloris

Moraliter

* entes in auctorem fidei: ⁊ conſũmatorẽ ieſum: qui ꝓpoſito ſibi gaudio/ ſuſtinuit crucem confuſione contẽpta. De ſecunda dicit: idem: Audi luctam: Suſtinuit te dilectus: ſuſtine tu dilectum/ non illum vicere peccata tua: te quoqꝫ illius flagella non ſuperent/ ⁊ obtinebis benedictionẽ. De tertia dicitur. j. Corĩ. xiij. d. Uidemus nũc per ſpeculũ in ęnigmate: tunc autem facie ad faciem. Ps. Satiabor cum apparuerit gloria tua. Ps. 16. o Pater vero appellauit. Nota rachel. i. contemplatiu⁹/ vel quilibet iuſtus: filium ſuũ vocat bennoni: id eſt filium doloris: ſed iacob. i. chriſtus eum beniamin. i. filium dextrę vocat: ipſe enim cõmutat dolorem in gaudium. Joh. xvj. e. Mũdus gaudebit: vos aũt ↄtriſtabimini: ſ triſticia vr̃a v̾tet̃ in gaudium. Mulier cũ parit/ triſticiã habet/ Ecce rachel vocat filiũ ſuũ bennoni. Cũ aũt pepit/ iam non meminit ꝑſſurę ꝓpter gaudiũ/ Ecce iacob vocat beniamin. Prouer. xx. c. Malũ eſt/ malũ eſt/ dicit oĩs emptor: ⁊ cũ receſſerit/ tunc gloriabit̃. p Mortua ẽ ḡ rachel. Rachel morit̃ in via/ q̃ ducit ĩ ephratã: quę interꝑtat̃ frugifera: Hoc eſt ꝙ ↄtemplatio morit̃ in diuitijs ⁊ magnis poſſeſſionibus. Non enĩ poteſt anima ſimul attenta eſſe tꝑalibus negocijs diſponendis/ ⁊ cęleſtibus ↄtemplandis. Lucĩ. xij. c. Cuiuſdã hoĩs diuitis vberes fructus ager attulit: ⁊ cogitabat intra ſe dicens: Quid faciam/ qꝛ non habeo quo ↄgregem fruct⁹ meos? Et ſtatim dictũ eſt ei: O ſtulte animã tuam repetẽt a te: Ecce mors diuitis ĩ lecto talia cogitantis: vbi deberet d̃ deo cogitare. q Erexitqꝫ iacob. Titulus ſuper ſepulchrum rachel/ pauꝑtas eſt dñi: quã ipſe in ſeipſo dedicauit: et q̃ſi ꝓprium ↄtemplatiuis reliquit/ qui ſemper de cęlo meditant̃.

* Matth. v. a.

Filius eni doloꝛis mei: qđ nomen moꝛiens mater impoſuit
dicitur bennoni: Filius ꝟo dextrę: id eſt ſ ꝟtutꝭ: qđ iacob mu/
tauit beniamin. Vñ errāt/ q putāt beniamin filiū dierū inter/
ptari. Dextera enī dicitur iamin ⁊ finitꝛ in n. Dies qđē appel/
latꝛ iamim: et terminatꝛ in m. a Egreſſus inde fixit ta/
bernaculū ⁊c. Hie/
ro⁹. Hunc locum vo/
lunt eē hebręi: vbi po
ſtea templum factum
B eſt: et turrim gregꝭ ſig
nificari: id eſt congre/
gationis ⁊ cętus. Vn
de Michee. iiij. c. Et
turris gregis nebulo/
ſa ſion ⁊c. Illo quoqꝫ
tempoꝛe iacob trans
locum/ vbi poſtea tē/
pluz ędificatū eſt/ ha/
buiſſe tentoꝛia dicitꝛ.
Sꝫ ſi ſequimꝛ oꝛdinez
vię paſtoꝝ/ iuxͣ beth/
leem locus eſt: vbi vł
angeloꝝ grex in oꝛtu
dñi cecinit: vel iacob
pecoꝛa ſua pauit/ lo/
co nomē imponēs. Vel qđ veri⁹ eſt/ quodam vaticinio futu/
rum iam tunc myſteriū monſtrabatꝛ. d Erant autē filij
iacob ⁊c. Aug⁹. Quęritꝛ quō hoc verum ſit: cum benia/
min longe poſt natus ſit: cum iam tranſiſſet bethel: et appꝛo/
pinquaret bethleē: Sed ideo intelligitur dictum cōmemoꝛa/
tis duodecim filijs. Hi ſunt filij iacob: qui facti ſunt ei in me/
ſopotamia ſyrię: quia inter multos/ vnus tñ erat non ibi
natus: qui tñ inde naſcendi cauſam habuit: quia ibi copu/
lata eſt mater eius patri. Nulla autem facilioꝛ eſt ſolutio hu/
ius queſtionis ꝙ̄ vt per ſynecdochen accipiatꝛ. e Arbee.
Hiero⁹. Pro arbee in Septuaginta/ campū habetur: cum
hebꝛon in monte ſit. Eadem autem ciuitas antiquit⁹ mam/
bꝛe ab amico abꝛaę dicta eſt. f Populo. Interliñ. id eſt
angeloꝝ. Contra. Ipſe deſcendit in limbum: et angeli ſunt
Allegorice in empyreo. Sol. Appoſit⁹ eſt ſpe: tandē re. b Abijt ru/
De iudeis ben. Ruben/ filius viſionis: ſignificat hic iudęos: qui in le/
ge ⁊ ꝓphetis viderunt deum: et quęqꝫ futura. Ipſi abierunt:
id eſt receſſerūt a cultu dei: et doꝛmierūt cum bala concubi/
na patris ſui: id eſt legem per ſuas traditiones coꝛruperunt.
Eſa. 29. d. Matth. xv. a. Populus hic labijs me honoꝛat: coꝛ autem
eoꝛum longe eſt a me: ſine cauſa autem colunt me/ docentes
doctrinam et mandata hominū. Sup̄ eodem. Irritum feci/
ſtis mandatum dei propter traditiones veſtras. Ioh. xix. b.
Nos legem habem⁹/ ⁊ ſꝫm legē debet moꝛi. c Minime
latuit. Chꝛiſt⁹ peccatū ⁊ facin⁹ iudęoꝝ non ignoꝛauit/ ⁊ tñ
coꝛripere noluit: quia inde nō fierent niſi peioꝛes: Lex enim
ſatis coꝛripiebat eos: ſꝫ ipſi nolebāt credere. Ioh. v. f. Scru/
tamini ſcripturas: illę enim ſunt/ quę teſtimoniū perhibent đ
me: Si moyſi crederetis/ foꝛſitan ⁊ mihi crederetꝭ. Chꝛiſtus
ergo non coꝛripuit/ ſed diſſimulauit ad tempus: tandem ꝟo
grauiter puniuit per titum ⁊ veſpaſianū. Hoc eſt ꝙ iacob nō
ſtatim coꝛripuit ruben: ſed poſtea in fine in benedictiōib⁹ fi/
Ĵ. 49. a. lioꝛum quando dixit: Ruben/ effuſus es ſicut aqua/ non cre/
De hereticꝭ ſcas. Item exponitur hoc de hereticis: qui chꝛiſto egreſſo in
aſcenſione/ coꝛruperunt eccleſiam per hereſes. Prouer. vij.
c. Non eſt vir in domo ſua: abijt via longiſſima. Poſtea ſe/
de clericis quitur: Irretiuit eum multis ſermonib⁹: et blandicijs labio/
rum pꝛotraxit eum. Vel/ ruben ſunt clerici filij viſionis: ⁊ tñ
cęci. Eſa. xlij. d. Quis cęcus niſi ſeru⁹ dñi? Qui vides mul/
ta: nōne cuſtodies? Qui apertas habes aures: nōne audies?
Pſ. 113. Et reſpondet Pſ. Oculos habent ⁊ non videbūt: aures ha/
bent ⁊ non audient. Nec latet hoc dñm: ſed ipſe diſſimulat
modo: vt in futuro grauius feriat. Qꝛto plus enim tetende/
rit arcū ſuę patientię: tanto grau⁹ percutiet ſagitta iuſticię.
Eſa. xlij. c. Tacui/ ſemper ſilui: vt pturiens loquar: diſſipa/

a vſqꝫ in pꝛęſentē diē. Egreſ/
ſus inde fixit tabernaculum
trans turrem gregis. Cumqꝫ
b habitaret in illa regiōe: abijt
ruben: et doꝛmiuit cum ba/
la cōcubina patris ſui. Qđ
c illum minimē latuit. Erānt
autem filij iacob duodecim.
Filij lię: pꝛimogenitus/ rubē
et ſymeon et leui ⁊ iudas et
iſachar et zabulon. Filij ra/
chel: ioſeph ⁊ beniamin. Fi/
lij balę ancillę rachelis: dan
et neptalim. Filij zelphę an/
cillę lię: gad et aſer: Hi fi/
lij iacob: qui nati ſunt ei in
meſopotamia ſyrię. Venit
etiam ad iſaac patrem ſuum
e in mambꝛe ciuitatem ārbee:
hęc eſt hebꝛon/ in qua pere/
grinatus eſt abꝛaam et iſa/
ac. Et completi ſūt dies iſa/
ac/ centum octoginta anno/
rum: ꝯſumptuſqꝫ ętate moꝛ/
f tuus eſt: et appoſitus pōpu/
lo ſuo ſenex et plenus die/
rum: et ſepelierunt eum eſau
et iacob filij ſui.

bo ⁊ abſoꝛbebo. Hi doꝛmiunt cū bala ꝯcubina iacob. Iacob
chꝛiſtus: cuius vxoꝛ rachel: id eſt eccleſia: Cōcubina vero ba
la: id eſt poſſeſſio tempoꝛaliū/ quę data ſunt ſeruitoꝛib⁹ eccle/
ſię: vt inde ſuſtētentꝛ dū ſeruiūt: ſꝫm ꝙ dꝛ. j. Coꝛ. ix. b. Qui ī
ſacrario opantꝛ/ q̄ de ſacrario ſunt edūt: ⁊ q altario deſeruiūt/
cuz altario pticipant.
Vñ recte dꝛ bala/ ācil
la rachel: quia tempa/
lia tñmodo data ſūt
eccleſię ad ſuſtētatio/
nem ſeruitoꝛum. Cū
igitur bona tempoꝛa/
lia pꝛincipaliter quis
quęrit in eccleſia/ et in
eis delectatur: nonne
doꝛmit cum concubi/
na patris: ⁊ maculat
lectum eius? Ideo di
cetur ei: Ruben tu pꝛ/ Ĵ. 49. a.
mogenitus meus: tu
foꝛtitudo mea: tu pꝛi/
cipium doloꝛis mei:
pꝛioꝛ in donis: maioꝛ
in imperio: effuſus es
ſicut aqua: ñ creſcas:
quia aſcendiſti cubile patris tui: ⁊ maculaſti ſtratum eius.
Nota ſicut pater vel magiſter aliquando ex nimia indigna/
tione non vult coꝛrigere diſcipulum vel filium: ita dominus
ex nimia indignatione non vult ī pręſenti coꝛrigere clericos:
ſed dimittit eos ire quocunqꝫ volunt: quaſi non curet de il/
lis. Roma. j. c. Tradidit illos deus in deſideria coꝛdis eo/
rum in immūdiciam: vt contumelijs afficiant coꝛpoꝛa ſua in
metipſis: qui commutauerunt veritatem dei in mendaci/
um: et ſeruierunt potius creaturę ꝙ̄ creatoꝛi: id eſt in eccle/
ſia plus quęrunt et diligunt tempoꝛalia ꝙ̄ ſpiritualia: Et
hoc eſt doꝛmire cum bala concubina iacob ⁊ ancilla rachel.
Hiere. ij. b. Induxi vos in terram carmeli: id eſt in eccle/
ſiam: Carmelus enim interpꝛetatur ſcientia circumciſionis:
vt comederetis fructum eius: ⁊ bona illius/ ad ſuſtentionem
ſcilicet q̄ſi
* Matth. v. a. Beati pauperes ſpiritu: qm̄ ipſoꝛum eſt re/ Moraliter
gnum cęloꝛum. Nam etſi coꝛpoꝛe ſint in terra: mente tamē
ſunt in cęlo. Phil. iij. d. Conuerſatio noſtra in cęlis eſt. Hie/
ro⁹. Nemo mihi obijciat aurum iudęoꝝ oblatum olim: tunc
erat quando ſanguis immolabatꝛ: nūc autem pauper chꝛiſtus
paupertatem in pꝛopꝛio coꝛpoꝛe dedicauit. Si vis in eccle/
ſia reuocare aurum: reuoca ſanguinem immolatum. Aurum
ergo repudiemus cum ſuperſtitionib⁹ iudęoꝛum: et ſi placet
auruz/ placeant ⁊ iudei. Matth. vj. d. Non poteſtis deo ſer
uire ⁊ māmonę. a Egreſſus inde ⁊c. Egreſſus iacob
de ſepulchꝛo rachel/ eſt egreſſus chꝛiſti de ſinu pr̄is. Turris
gregꝭ vltra quā iacob fixit tabernaculū/ humilitas ſanctoꝝ:
quia chꝛiſtus humilitatem omnium tranſgreſſus eſt. Cum
enī in foꝛma dei eſſet: exinaniuit ſemetipſuz foꝛmā ſerui acci/
piens: Phil. ij. a. Cant. iij. b. Cū ptrāſiſſez eos/ ſcilicet ſan/
ctos: inueni quem diligit anima mea. Humilis fuit abꝛaam/
qui cū patriarcha eſſet/ dicebat tñ. Ĵ. xviij. d. Loquar ad do
minū meum/ cum ſim cinis ⁊ puluis. Humilis fuit dauid. j.
Regꝭ. xxiiij. d. dicens ad ſaul: Quem perſequeris rex iſrael:
quem perſequeris? Canem moꝛtuum/ ⁊ pulicem vnū perſe/
queris. Humilis fuit iohānes baptiſta: qui cum meſſias cre/
deretur/ dicebat: Venit foꝛtioꝛ me poſt me: cuius non ſum
dignus pꝛocumbens ſoluere coꝛrigiam calciamentoꝛum ei⁹.
Marcꝭ. j. a. Sed his omnibus humilioꝛ chꝛiſtus: qui cum
deus eſſet/ tanqꝫ lepꝛoſus voluit reputari: Eſaię. liij. b. Et
cum latronibus crucifigi: Lucꝭ. xxiij. e. Matth. iij. d. Si/
ne modo: ſic enim decet nos adimplere omnem iuſticiam:
id eſt omnem gradum humilitatis. Vere ergo trans tur/
rim gregis fixit iacob tabernaculū. Thꝛeñ. iij. c. Recoꝛdare
paupertatis ⁊ tranſgreſſionis meę/ abſinthij et fellis.

ꝭ ſcilicet quaſi ſeruitores:et ingreſſi contaminaſtis terram me/
am:et hereditatem meam poſuiſtis in abominationem:Cu/
ram enim animarum / que ſunt hereditas domini / abomi/
nantur:dummodo fructum habeant. Unde ſequitur:Sacer/
dotes non dixerunt:vbi eſt dominus : et tenentes legem ne/
ſcierunt me:et paſto/
res preuaricati ſunt i
A me:et prophete pro/
phetauerūt in baal: ⁊
idola ſecuti ſunt. Ido
la ſcilicet auaricie : de
quibus dictum eſt.ſ.
ca.precedēti.
Al' tanuc ¶Expo. Ca.XXXVI
a H b Eſūt āt ge/
nerationes
eſau ⁊c.ac/
cepit ⁊c. Recapitu/
Al' troubel latio ē: Añ mortē eni
iſaac factū ē.ſ.xxvj.
g. b ¶Ada ⁊c. Utrū
eedem ſint iſte vxores
eſau cum prioribus/ an
alie:incertū ē:qꝛ alia
ponuntur hic noia ꝙ
ſup. Forte binomie
erāt:vel forte alie fue/
runt. c ¶Eliphaz:
cuius ſcriptura in iob
ſ.13.b. recordat. h ¶Ab/
ijt in alterā regio/
nē. Strab⁹. Queri
pōt/ cur eſau p⁹ mor/
tem patris dicatur ab/
ijſſe in ſeir/ ⁊ receſſiſſe
B a fratre:cū iam quan/
do venit iacob in ſeir
ſup.xxxiij.c.dicat ha/
bitaſſe: Sed fieri po/
tuit vt iacob fugiente
in meſopotamiā:eſau
dolore prerepte bene
Raubel dictionis a parente/re
ceſſerit/ ⁊ habitauerit
Al' tſephi in ſeir viginti annis:
quibus iacob abſuit:
Cui reuerſo ꝯciliatus
rurſum de ſeir reuer/
ſus cum fratre ſuo donec pater viueret habitauit: ꝗ mortuo:
a fratre receſſit:qꝛ diuites erāt:et ſimul habitare nō poterāt.
k ¶Ipſe eſt edom:id eſt princeps populi q erat in edom:et
dicebat edom. l ¶Eliphaz:theman / metropol' idumee:
vñ eliphaz themanites: ſita in ꝯfinijs idumee ⁊ arabie:mōs
diuidit idumeā ⁊ pheniciā:in cui⁹ radice oriuntur abbana et
pharphar fluuij fluētes ſecus antiochiā : De quib⁹ naaman
dixit.iiij.Reg.v.d. Nunquid non meliores ſunt abbana et
pharphar fluuij damaſci: m ¶Erat autem thamna ⁊c.
Iſta fuit de horreis. Unde poſtea occaſione huius numerā/
tur horrei. n ¶Et zara. Iſte zara fuit pater iobab:quē di/
cunt quidam fuiſſe iob pronepotem eſau:de ſtirpe nachor: ſi
de ſtirpe abrae / ſcilicet filij ſeir horrei : id eſt liberi: qui ſicut
1.Paral.1.d. in Paralipomenon legit:primo habitauerunt in monte ſeir:
Deut.2.d. quibus expulſis idumei habitauerunt pro illis. o ¶Iſti fi/
lij ſeir ⁊c. Hiero⁹. Poſtꝙ enumerauit filios eſau:altius re/
petit q añ eſau i terra edom principes extiterūt ex genere hor/
reorum/qui liberi interpretant. Iſte ſeir fuit alius ab eſau/a
quo terra illa dicta eſt ſeir:que prius dicebat boſra. Poſtea
pro expulſis horreis filijs illius ſeir: a filijs eſau dicta eſt ter/
ra idumea : Ab edom etiam quedam ciuitas idumee dicta
ꝭ eſt ſeir ab eſau

H Eſūt ¶Ca. XXXVI
a autem generationeſ
eſau:ipſe eſt edom.
Eſau accepit vxores d' filia/
b bus chanaan:ada filiā elon
c ethei:⁊ oolibama filiā †ane fi
d lij ſebeō euei:Baſemath q̄z
filiam hiſmael/ſororē nabai/
e oth. Pepit āt ada eliphaz.
Baſemath genuit †rahuel.
Oolibama edidit hieus et
hielom ⁊ chore. Hi filij eſau
q nati ſunt ei in terra chana/
f an. Tulit aūt eſau vxores ſu
as et filios et filias ⁊ oēs ani
mam domus ſue ⁊ ſubam et
pecora: et cūcta q̄ hr̄e pote/
g rat in terra chanaan:et abijt
h i in alterā regionē:receſſitq̄ a
fratre ſuo iacob. Diuiteſ eni
erāt valde : ⁊ ſimul habitare
non poterāt : nec ſuſtinebat
eos terra peregrinationis eorū
pre multitudine gregū. Habi/
k tauitq̄ eſau i mōte ſeir : ipſe
eſt edom. He ſunt genera/
tiões eſau patris edom i mon/
te ſeir : et hec noia filiorū ei⁹.
Eliphaz fili⁹ ada vxoris eſau.
Rahuel q̄z filius baſemath
vxoris eius. Fueruntq̄ filij
l eliphaz:theman / omar †ſe/
phuc/et gatham/ et cenez/et
m chore. Erāt autē thamna ꝯcu/
bina eliphaz filij eſau: q̄ pe/
perit ei amalech. Hi ſūt filij
ada vxoris eſau. Filij autē
n †rahuel : naath ⁊ zara/ ſēma
et meza : Hi filij baſemath
vxoris eſau. Iſti q̄z erant fi/
lij oolibama filie ane/filij †ſe
beon/vxoris eſau:q̄s genu/
it ei hieus ⁊ hielom ⁊ chore.
Hi duces filiorū eſau : Filij
eliphaz primogeniti eſau:dux
theman / dux omar/ dux †ſe/
phuc / dux cenez / dux cho/
re/dux gathā/dux amalech.
Hi filij eliphaz in terra edō:
et hi filij ada. Hi q̄z filij †ra/
huel/filij eſau : dux naath /
dux zara / dux ſemma / dux
meza: Hi aūt duces †rahuel
in terra edom: Iſti filij baſe/
math vxoris eſau. Hi autē
filij oolibama vxoris eſau.
Dux hieus/dux hielom/dux
chore. Hi duces oolibama
filie ana vxoris eſau. Iſti fi/
lij eſau:⁊ hi duces eorū:ipſe ē
o edō. Iſti filij ſeir horrei hita
tores terre : lothā et ſobal et ſe/
beon et anā ⁊ diſon et eſer et
diſan. Hi duces horrei filij
ſeir:i terra edom. Facti ſūt aūt
filij lothan:horrei ⁊ heman.

¶Moraliter a ¶He ſunt autem generationes Moraliter
eſau. Eſau:id eſt malus:habet tres vxores/ſcilicet concupi/
ſcentiam oculorum:concupiſcentiā carnis: et ſuperbiam vi/
te:quia quicquid eſt in mundo/eſt aliqd iſtorum.j.Ioh.ij.c.
b ¶Ada/interpretat decor/Ecce concupiſcentia carnis:que
non querit niſi deco/
rem corporis. Ezech.
xvj.b. Perfecta eras
i decore meo:quē po/
ſuerā ſup te dicit do/
minus : et habens fi/
duciam i pulchritudi Al' traubel
ne tua/fornicata es in
nomine tuo. c ¶Oo
libama/ interpreta/
tur tabernaculi altitu/ Al' tſeboin
do/ Ecce ſupbia:que
ſolam altitudinem q̄/
rit. Eſa.xiiij.d. Exal/
tabo ſolium meum ſu/
per aſtra celi. d ¶Ba
ſemath / interpreta/ Al' tſephu
tur delinquens/ Ecce
concupiſcentia oculo/
rum ſiue auaricia : qꝛ
radix omniū malorū
cupiditas.j.Timoth. Al' traubel
vj.b. Primo nume/
rantur generationes
eſau:quia mali primo: Al' traubel
id eſt i preſenti nomē C
habent ⁊ numerum :
ſed et viri boni modo
latent ⁊ ſine nomine
ſunt. De malis quidē
dicitur: Uocauerunt †Pſ.48.
nomina ſua in terris
ſuis:id eſt vocari ap/
petierunt. Hiere.xvij
b. Recedentes a te/in
terra ſcribent. Sed ſi
i terra ſcribunt mali:
nōne a vento delebū/
tur: Ita quidē. Iob
xiij.b. Memoria ve/
ſtra comparabitur ci/
neri : et redigentur in
lutū ceruices veſtre.
f ¶Tulit aūt ⁊c. Qꝛ eſau recedit a terra chanaan/ et vadit i
ſeir : ſignificat receſſum malorum a ſtatu iuſticie / in ſtatum pec/
cati. g ¶Chanaan/interpretat cōmutatio : et ſignificat cōmu/
tationem de bono in melius. De qua Pſ. Hec mutatio dex Pſ.76.
tere excelſi. Eſa. xix.c. In die illo erunt quinq̄ ciuitates in
terra egypti/loquentes lingua chananea. Egypt⁹/ mundus:
quinq̄ ciuitates/quinq̄ ſenſus:qui loquuntur lingua chana/
nea/quando cōmutantur aut de malo in bonum : aut de bo/
no in melius. Hic non vult morā facere eſau:id eſt malorū
chorus:ſed ſi quid boni ceperint/cito retrocedunt fugientes
in ſeir. Sap.iiij.a. Adulterine plantationes non dabunt ra/
dices altas:nec ſtabile firmamentum collocabunt: et ſi in ra/
mis in tempore germinauerint/infirmiter poſita a vento cō/
mouebuntur:et a nimietate ventorum eradicabunt. Pericu/
lum redeundi in ſeir:id eſt ad peccatum:oſtēditur Ioſue.vj.
d. vbi dicit: Maledictus qui reedificauerit ruinas hiericho.
i ¶Receſſitq̄ a fratre. Simile.ſ.xiij.c. q loth receſſit ab
abraā : Per qd notat q penes malos eſt ſemp cauſa diuor/
tij.j.Cor.vij.c. Si infidelis diſcedit:diſcedat. Iterum in h
notatur.q mali p relinquunt dominū. Hiere.ij.f. Multis me/
cum iudicio contendere: Omnes dereliquiſtis me dicit dñs.
* Iſte eſt ana q

est ſeir ab eſau qui ſeir dicitur: Eſt enim trinomius. Glo. In Deuteronomio manifeſti⁹ ſcribit/ q̃modo venerunt filij eſau et interfectis horreis / terraȝ eorum habitauerũt. a Erat autem ſoror rc. Hiero⁹. Hec eſt thamna de qua.ſ. dictũ eſt: Erat thãna ↄcubina eliphaç primogeniti eſau rc. Ideo horreorum recordatur: quia p̃mogenitus filiorum eſau: ex filiabus eorum accepit concubinam. Q: autem dicitur theman et ceneç et amalech: et reliq̃: ſciam⁹ poſtea regionibus ꝛ gẽtib⁹ idumeorum ex his vocabula impoſita. b Iſte eſt ana rc. Hiero⁹. Iſte ẽ ana q̃ iuenit iãmin in deſerto/ cũ paſceret aſinos ſebeõ patris ſui. Varia apud hebreos de hoc capitulo diſputant. Apud grecos eni ꝛ noſtros ſilentiũ eſt. Alij putant iamnũ maria appellata: Hiſdez enim ſcribuntur litteris: et volunt illum paſcentem aſinos/ aquarum ↄgregatiões reperiſſe: q̃ iuxta idioma hebreç lingue/ maria dicuntur: quia ſtagnum reperit: qð i heremo difficile inuenit. Nõnulli putãt/ aquas calidas/ ligua punica/ q̃ hebreç ↄtermina ẽ h̃ noie ſignificari. Sũt q̃ arbitrant onagros hunc aſinabus admiſiſſe: ꝛ huiuſmodi repperiſſe concubitum: vt velociſſimi naſcerẽtur aſini: qui vocãt iamin. Alij dicũt q̃ equarum greges ab aſinis prim⁹ fecit aſcendi: vñ muli ↄtra naturam naſcerentur. c Iſti duces horreorũ rc. Hiſtoria de precedentibus ait: q̃ de ſeir: non de his quos h̃ incipit numerare/ qui de eſau ſunt. d Reges autem qui regnauerunt. Sciendũ quia non omnes reges cõmemorat/ q̃ regnauerunt anteq̃ȝ haberent reges filij iſrael: quorum primus ſaul: ſed hos omnes tm̃ qui regnauerũt anteq̃ȝ moreret moyſes. Hic dicit Aug⁹ q̃ fere duodecim reges fuerunt in terra edom: anteq̃ȝ haberent regeȝ filij iſrael: ſed moyſes nõ numerat niſi octo. Sed dicendũ q̃ non omnes illi/ quos numerat Aug⁹ fuerant regeȝ ſed tm̃ octo: quos ponit moyſes: Quorum primus fuit balach filius beor: vltim⁹ fuit adad filius balanan cõtemporaneus moyſi. e Pro eo huſan. Hiero⁹. Quem quidam ſuſpicantur eſſe iob: vt in fine. Hic finis non eſt apud nos: ſed apud hebreos volumini ipſius additum eſt. Sed hebrei aſſerunt eum de ſtirpe nachor generatum: vt iam.ſ. dictum eſt. xxij. d.

Deut. 2. c.

Al. tana · Al. tanam

B

Moralit ✱ b Iſte eſt ana qui inuenit aquas calidas. Ana interpretatur reſpondens: ꝛ ſigt bonos: qui reſpõdent verbis/ exemplis/ beneficijs ꝛ flagellis dñi: His enim quattuor modis vocat dñs. Verbis reſpondent per obedientiam: Exemplis/ per imitationẽ: Bñficijs/ p gratiarũactionẽ: Flagellis/ per patientiam. Aque calide/ ſunt aque lachrymarũ/ auſtro
Ps. 147. ſpiritusſancti reſolute: Iuxta illud Ps. Emittet verbum ſuum et liqueſaciet ea: flabit ſpiritus eius ꝛ fluent aque. De aq̃ inueniunt in ſolitudine. Hiere. xxxj. a. Inuenit gratiam in deſerto populus/ qui remãſerat gladio: Quippe ibi loquitur dominus ad cor: ꝛ neceſſe eſt ipſum reſolui pre gaudio. Oſee ij. c. Et adducam eam in ſolitudinẽ: et ibi loquar ad cor eius. Sed quando iueniunt aque calide: Certe cum paſcunt aſine ſebeon. Sebeon interpretat ſtatio dolens: et ſignificat diabolũ: qui ſtare noluit in delitijs paradiſi: ꝛ ſtabit in ſupplicijs eternis: nõ enim trãſiet dolor ei⁹. Aſine ſebeon/ ſũt peccatores ſimplices ꝛ ignari: quoſ qui vellet fideliter paſcere: abſq̃ȝ dubio inueniret aquas calidas lachrymarum. Michee. vij. c. Paſce pp̃lm tuũ in virga tua: gregem hereditatis tue habitãtes ſolos in ſaltu. Aq̃ iſte valde neceſſarie ſunt ad paſcendaſ aſinas ſebeon: id ẽ ad reficiendos peccatoreſ. Vñ Hieremias miſſus ad predicãdũ clamat: Quiſ dabit capiti meo aquã: et oculis meis fontem lachrymarum. ca. ix. a. eiuſdem. Fons lachrymarum gratia cõpaſſionis eſt. Sunt autem et aque frigide babylonis: aque ſcilicet carnalis voluptatis. De quibus Hiere. vj. b. Sicut frigidã facit ciſterna aquaȝ ſuam: ſic frigidam facit hieruſalem maliciam ſuam.

A

a Erãt aũt ſoror lothã thãna. Et iſti filij ſobal: aluham et maneeth et hebal: ſephi et onã. Et hi filij ſebeõ: achaia
b et anan. Iſtẽ eſt ana q̃ inuenit aq̃s calidas i ſolitudine: cum paſceret aſinos ſebeon p̃ris ſui. Habuitq̃ȝ filiũ diſan ꝛ filiã oolibama. Et iſti filij diſon: amdan ꝛ eſban ꝛ iethram et charan. Hi q̃ȝ filij eſer: balaan et çeuan et achan. Habuit autez filios diſan: hus et aran. Iſti duces horreorum: dux lothan: dux ſobal: dux ſebeon: dux ana: dux diſon: dux eſer: dux
c diſan: Iſti dũces horreorũ
d q̃ imperauerũt i terra ſeir. Reges aũt q̃ regnauerũt i terra edom: anteq̃ȝ hrent regẽ filij iſrl̃: fuerũt hi. Balach filius beor: nomẽq̃ȝ vrbis ei⁹ denaba. Mortu⁹ ẽ aũt balach: et regnauit pro eo iobab filius çare de boſra. Cũq̃ȝ mortu⁹
e eẽt iobab: regnauit p eõ huſan d̃ terra themanorum. Hoc q̃ȝ mortuo/ regnauit pro eo adad filius badadi/ qui percuſſit madian in regione moab. ꝛ nomẽ vrbis ei⁹ ahuith. Cumq̃ȝ mortuus eſſet adad: regnauit p eo ſemla d̃ maſerecha. Hoc q̃ȝ mortuo: regnauit p eo ſaul d̃ fluuio rooboth. Cũq̃ȝ ꝛ h̃ obijſſet: ſucceſſit in regnũ balanan filiuſ achobor. Iſto q̃ȝ mortuo: regnauit p eo adad: nomẽq̃ȝ vrbis ei⁹ phou. Et appellabat vxor illi⁹ meeçabel filia matred/ filie amiçaad. Hec ergo noia ducũ eſau in cognationib⁹ ꝛ locl̃ ꝛ vocabulis ſuis: dux thãna: dux aluba: dux ietheth: dux oolibama: dux ela: dux phinon: dux ceneç: dux theman: dux mabſar: dux mabdiel: dux hiraȝ. Hi duces edom habitãtes i terra imperij ſui: ipſe ẽ eſau pater idumeorum. Habitauit aũt iacob i terra chanaan/ i q̃ peregrinat⁹ eſt pater ſu⁹. Et

Ca. XXXVII

f He ſũt generationes ei⁹. Joſeph cũ ſedeci eẽt

Expoſitio Ca. XXXVII

f Joſeph cum ſedecim eſſet annorum. Sicut dicit auguſtin⁹: quomodo ioſeph fuerit ſedecim annorum poſt mortem iſaac/ difficile eſſet inuenire ſicut littera videtur continere. Sed ſciendũ q̃ ante mortem iſaac venditus eſt ioſeph duodecim annis. Qð probatur ſic: Iſaac erat ſexagenari⁹/ quãdo natus eſt iacob. ſ. xxv. d. et mortuus eſt iſaac centum octoginta annorum. ſ. xxxv. d. et ita iacob in morte iſaac erat centum viginti annorum: ſed in venditione ioſeph/ erat iacob centum et octo annorum: ergo cum venderet ioſeph reſtabant adhuc duodecim anni vite iſaac. Q: autem iacob in venditiõe ioſeph

Allegorice f Joſeph cum ſedecim rc. Joſeph pre ceteris dilectuſ patri: eo q̃ in ſenectute genuiſſet eum: chriſtus eſt: de quo Matth. xvij. a. Hic eſt filius meus dilectus/ in quo mihi bene complacui. Mundo ſeneſcente natus eſt de virgine. Hic cum ſedecim eſſet annorum: id eſt perfecte doctrine/ quod notatur in denario: et perfecte vite / quod notatur in ſenario.

Paſcebat pane

Moraliter f Joſeph cum ſedecim eſſet annorum rc. Anni/ perfectio vite et doctrine: que neceſſaria ſunt/ vt paſcat gregem. Zach. xj. b. Aſſumpſi mihi duas virgas: vnam vocaui decorem/ Ecce honeſtas vite: alteram vocaui funiculum/ Ecce veritas doctrine. Debet enim doctor metiri doctrinam/ ſm capacitatẽ audiẽtiũ. Matth. xxv. c. Paterfamilias vocauit ſuos ſuoſ: ꝛ tradidit illis bona ſua: vnicuiq̃ȝ ſm ꝓpriã ꝟtutẽ.

✱ Et paui gregẽ:

℞ in venditione ioſeph eſſet centū et octo annoꝝ/probatur ſic: qn̄ iacob venit in egyptū ad ioſeph: erat centū trigita ānoꝝ: vt ipſemet teſtat̄ corā pharaone. j. xlvij. b. et vigintiduo āni fuerunt int̄ venditionē ioſeph ⁊ deſcenſuꝫ iacob in egyptū: ḡ iacob in venditiōe erat cētū octo ānoꝝ. Oꝫ aūt vigitiduo anni fuerint inter venditionem ioſeph ⁊ deſcenſum iacob in egyptum/ ꝓbatur ſic: Joſeph qn̄ venditꝰ fuit: erat. xvij. Et h̄ d̓r ſm̄ Aug̃. Et qn̄ iacob venit ad eū in egyptū erat ipſe ioſeph trigintanouē: deme ergo decē et ſepteꝫ de trigintanouem: et remanent vigintiduo: et ita vigintiduo anni fuerūt inter venditionem ioſeph: ⁊ deſcenſum iacob in egyptū. Sed adhuc probandū eſt ꝙ ioſeph trigintanouē annoꝝ fuerit/ quando iacob venit ad eū ī egyptū. Et ꝓbat̄ ſic: Trigita ānoꝝ erat ioſeph quādo ſterit corā pharaone eductus de carcere/ vt d̓r. j. xlj. f. et nouē trāſierāt. ſ. ſeptē fertiles: ⁊ duo famis/ qn̄ manifeſtauit ſe fratribus ſuis/ vt d̓r. j. xlv. b. ḡ trigintanouē annoꝝ erat qn̄ manifeſtauit ſe fratribꝰ: et in eodē anno venit iacob ī egyptum: et ita qn̄ iacob venit in egyptū/ erat ioſeph trigintanouem annoꝝ. Patet ḡ ꝙ ioſeph ante mortē iſaac. xij. ānis fuit venditus. Oꝫ aūt poſt mortē eius narrat̄ venditio/ recapitulatio ē. Et ſicut dicit Joſephꝰ/ dū iacob rediret de meſopotamia/ ⁊ nōdū veniſſet ad p̄rem ſuū: adhuc viuēte rachel/ facta eſt venditio ioſeph. g Crimie peſſimo. i. de odio in ipſum: vel de coitu cū brutis: vel ſolū ruben de coitu cū bala ꝯcubina iacob. Glo. qḋ eſt fratrū odiū: vel ꝙ cū pecoribꝰ miſcebāt̄: vel ſolū ruben accuſauit ꝓ ꝯcubina p̄ris: vt ꝑ ſynecdochen/ partē a toto accipiamus: nō enim omnes accuſauit. i Tunicā polymitā. Mythos ꝑore ꝓducta/ fabula eſt: inde mythologia. i. ſermo fabuloſus. Priore correpta/ liciū ē ſiue filū: inde hexamitū d̓r pānꝰ ſex filis ꝯtextꝰ: q̇ gallice dicit̄ ſamith. Item mitos ꝑore ꝓducta: gutta ē: inde amitū/ pannus ſine varietate. De mitos licio/ d̓r polymita penultia correpta: De mitos gutta/ d̓r polymita penultima ꝓducta. Vn̄ ꝟſus. Eſt mihi crede mitos liciū: ſ fabula mythos. De mitos hexamitū: de mythos mythologia. Sꝫ tn̄ euita: ne te fallat calamita. Cū mitos guttā ſonat: hic veſt̄ polymita. Fecitqꝫ ei tunicā ⁊c̄. Hieroꝰ. Pro tunica varia: Aq̄la interp̄tatꝰ eſt aſtrologon. i. talarē: Symmachꝰ manicatā: ſiue ꝙ ad talos vſqꝫ deſcenderet/ ⁊ manibꝰ artificis mira eſſet varietate diſtincta: ſiue ꝙ h̄ret manicas. Antiqui enim mag̃ colobijs: id eſt veſtibꝰ ſine manicis vtebant̄. Gregꝰ. Quia ioſeph int̄ fratres vſqꝫ ad finem vite iuſtus perſeueraſſe deſcribit̄: ſolus talarē tunicā habuiſſe ꝑhibetur. Quid eſt talaris tunica/ niſi actio ꝯſūmata: Quaſi eni tunica ꝓtēſa talum corporis operit: cum bona actio ante oculos dei vſqꝫ ad termios vite nos
Leuit. 3. c. regit. Unde moyſes caudam hoſtie offerri p̄cepit: vt opus bonum quod incipimus/ perſeueranti fine compleamus.

℞ Nunq̇d rex nr̄

Allegorice a Paſcebat/ pane euangelico. b Gregē. i. oues ſibi a patre cōmiſſas. Joh. xvij. b. Quos dediſti m̄ ego cuſtodiui: et nemo ex eis perijt niſi filius ꝑditionis. c Cū fratribꝰ:
Pſ. 21. id eſt cū apl'is. Vn̄. Narrabo nomē tuū fratribꝰ meis. Inde eſt ꝙ papa vocat cardinales fratres. j. Machab. iij. a. Surrexit iudas ⁊ adiuuabāt eum fratres eius. Vocat aūt chriſtꝰ apoſtolos fratres: maxie poſt reſurrectionē: Matth. vlt̄. b. Ite nūciate fratribꝰ meis/ vt eāt in galileā: ibi me videbūt: iō vt cognoſcerent ſe fratres eius: ⁊ ſic ſcirent ꝙ debebāt fratri ſuo. i. chriſto: ſuſcitare ſemē: ſm̄ ꝙ d̓r Deut̄. xxv. b. ⁊ agnoiare ei. d Adhuc puer. Eſa. ix. b. Paruulꝰ natꝰ ē nob. Et d̓r puer: q̓ innocēs/ obediēs/ tractabilis/ placabilis/ iniuriarū īmemor. e Et erat cū filijs bale et zelphe. i. cum iudeis. Bala eni interp̄tat̄ inueterata: Zelpha/ os hians: et iudei ore hiantes/ tm̄ vetera. i. tp̄alia q̄rebāt. De q̇bus Leuit̄. xxv. c. Comedetis fruges veteres vſqꝫ ad nonū annū: donec

a annorum: paſcebat gregem
b cum fratribꝰ ſuis adhuc pu-
c er. Et erat cum filijs bale et
zelphe vxoꝝ patris ſui: Ac-
f cuſauitqꝫ fratres ſuos apud
g patrē criminē peſſimo. Iſra-
h el autē diligebat ioſeph ſup
omēs filios ſuos: eo ꝙ in ſe-
nectute genuiſſet eum. Fe-
i citqꝫ ei tunicam polymitaꝫ.

noua naſcant̄ edet̄ vetera. f Accuſauitqꝫ fratres ſuos. i. de odio fratno ⁊ fricidio rep̄hēdit iudeos. Joh. viij. e. Queritis me interficere: quia ſermo meus non capit ī vobis. g Crimine peſſimo. i. de hoc ꝙ violauerunt lectum patris ſui. ſ. legem prauе exponēdo ⁊ ꝯtraria faciendo. Dicit autem iudeos fratres: q̓ ſm̄ carnem de iudeis natus eſt. Job. xxx. d. Frater fui draconuꝫ: et ſocius ſtruthionū. Vel ꝑ filios bale ⁊ zelphe āncillaꝝ/ ſignificātur q̇ ānūciāt chriſtū ꝓpt̄ lucrum/ vel gratiam tempalē. Et tales ſuſtinet chriſtus: quia qn̄qꝫ p̄t̄ intentionē generant bonos filios chriſto. Unde Marc̄. ix. f. dicunt diſcipuli: Magiſter vidimus quendā in noīe tuo eijcientem demonia: qui non ſequit̄ nos: ⁊ ꝓhibuimꝰ eum. Jeſus autem ait: Nolite prohibere eum: nemo enim eſt qui faciat virtutem in nomine meo: et poſſit cito loqui male ꝺ me. i Tunicam polymitam. ſ. eccleſiam: que ex multis filis contexta eſt: qua chriſtus induitur velut tunicā veſtiens.

Videntes autem

* b Et paui gregem/ verbo. ſ. doctrine ⁊ exemplo bone vite. Hoc eſt ꝙ dn̄s p̄cipit moyſi Nume. x. a. Fac tibi duas tubas argenteas/ vt ꝯuocare poſſis multitudinē. Hiere. xxxj. a. Clamabunt cuſtodes in monte ephraim/ ecce doctrina: et in monte ephraim/ ecce vita. Hoc eſt qḋ legit̄ Nume. xx. d. ꝙ aaron ſepultus eſt in monte hor: qui interp̄tatur mons: quaſi in duplici monte: vite. ſ. et doctrine. c Cum fratribus: id eſt coadiutoribꝰ. Prelatus eni/ etſi ſibi ſufficiat: tn̄ querere debet coadiutores. j. Reg̃. xiiij. g. Quēcūqꝫ viderat ſaul virum fortem ⁊ aptum ad prelium ſociabat euꝫ ſibi: Et ſimiliter faciāt prelati. Hinc eſt ꝙ dn̄s dicit Luc̄. x. a. Meſſis quidem multa/ operarij auteꝫ pauci: rogate ergo dn̄m meſſis/ vt mittat oparios in meſſem ſuaꝫ: Ite: ecce ego mitto vos: Non dedignatur dn̄s ſocios ⁊ coadiutores habere. Nume. xj. c. moyſes dicit: Nō poſſum ſolus ſuſtinere omnē populū: Et dn̄s dixit ei: Cōgrega mihi ſeptuagita viros de ſenioribus iſrael: quos tu noſti/ ꝙ ſenes populi ſint ac magiſtri: et auferaꝫ de ſpiritu tuo tradamqꝫ eis: vt ſuſtineant tecum onus populi: et non tu ſolus graueris. e Cum filijs bale. Hoc eſt ꝙ prelatꝰ bonus ſuſtinet mercennarios. Sūt enim ſuſtinendi: quia fructū aliquem faciunt: Sed fures ſunt occidendi: quia non veniūt/ niſi vt mactent ⁊ perdant. Joh. x. b. f Accuſauit. Nota accuſabat ioſeph fratres: ⁊ tn̄ erat cum eis: Hoc eſt ꝙ prelatus malos ſubditos ⁊ ſocios corrigere debet: non tn̄ corporaliter relinquere. Inde eſt ꝙ prophete ſepe admonent exire de medio malorum: non tn̄ exeunt corporaliter. Hiere. l. b. Exite de medio babylonis: ⁊ tn̄ hieremias ſecutus eſt iudeos in egyptum/ poſt mortem godolie. Augꝰ. Exire eſt/ ore non parcere. h Iſrael autem diligebat ioſeph. Ille dignus eſt paſcere oues/ qui plus diligitur a dn̄o/ ⁊ qui plus diligit dn̄m. Talis enim fidelis eſt in cuſtodia ouium: qui diligit dn̄m ouium. Hoc ē qḋ legitur Joh. vlt̄. e. Simon iohannis diligis me plus his: Et reſpondit: Tu ſcis dn̄e q̓ amo te: Paſce agnos meos/ dixit ei dn̄s. j. Reg̃. xiiij. c. Queſiuit dn̄s virū ſm̄ cor ſuū/ ⁊ p̄cepit ei/ vt eſſet dux ſup populū ſuū. i Fecitqꝫ ei tunicam polymitam. Tunicā polymitā. i. varietate bonoꝝ operū/ ⁊ ſanctarū exhortationū ꝯuerſatione diſtinctam/ ſm̄ diuerſos ſtatus hoīm debet habere prelatus: vt maiora maioribus: minora minoribꝰ diſcrete diſtribuat: bonis exhortationem/ malis correctionē viriliter adhibeat. Ezech. xliij. e. Cum ſacerdotes ingredient̄ portas atrij interioris: veſtibus lineis induent̄: cumqꝫ egredient̄ atriū exteriꝰ ad populū/ exuent ſe veſtibus ſuis/ in quibus miniſtrabant mihi: et reponēt ea in gazophylacio ſanctuarij: et induent ſe veſtimentis ſuis. Sed dicunt multi illud Cant̄. v. b. Exui tunicam meam. ſ. groſſam doctrinam: quomodo rurſus reinduar illa:

* Nec poterāt ei

Moraliter

f Num ad rex noster. Quaſi dicāt iudei: Nō habem⁹ re/
Iob. 19. c. gem niſi ceſarē. g Aliud q̄z ꝛc̄. Repetita eſt per alias
imagines futuroꝝ cōfirmatio. i Stellas vndecim .i.
ꝑploꝝ multitudinē. k Increpauit eū. Hec increpatio
duriciā ſigt iudeoꝝ/q̄ chꝛiſtū ɔtēnūt: q2 ex ſe natuz cogſcūt.

l Num ego ꝛ ma
ter ꝛc̄. Queri pt̄ h̄m
lram/ qn̄ a pr̄e adora/
tus ſit/q̄ ꝑ ſolē: ꝛ a ma
tre/q̄ ꝑ lunā deſigtur.
Nec iacob/qn̄ deſcē
pacificum dit i egyptū legiꝛ ad/
B ozaſſe eum: mater ꝟo
iam defūcta erat. Sz
ad allegoꝛiaz recurra/
mus: et pr̄ adoꝛauit ī
filijs ſuis / qui ioſeph
Al. ligare adoꝛauerunt: et ma/
ter que defuncta erat.
Veni mit.
gorice a Videtes aūt ꝛc̄
ſtantem Hoc ſolū erat cā odij
iudeoꝝ i chꝛiſtū: ꝙ no
tus eis erat: ꝛ pr̄ez ſu/
Ioh. 5. c. um dicebat deū: ꝛ to/
tus mūd⁹ p⁹ euz ibat.
Ioh. xj. f. Collegerūt
pōtifices ɔciliū aduerſus ieſū et dicebāt: Quid facim⁹: q2 h̄
hō m̄lta ſig̃ fac: ſi dimittim⁹ eū ſic/oēs credēt ī eū. b Nec
poterāt ei q̄cq̄ pacifice loq̄. Ioh. ix. c. Nō eſt hic hō a
deo/q̄ ſabbatū nō cuſtodit. Ioh. viij. f. Samaritan⁹ es tu: ꝛ
demoniū habes. c Accidit q̄z ꝛc̄. Hn̄ dicit ſomniū: q2
q̄cq̄d chꝛiſt⁹ iudeis ꝑ̄dicabat / q̄ſi ſomniū vanū reputabant.
Quaſi ſomniū referebat chꝛiſtus: Ioh. viij. g. cum dicebat:
Abꝛaā pr̄ veſter exultauit/ vt videret diē meū: vidit ꝛ gaui/
ſus ē: Vn̄ iudei exacerbati tulerūt lapides vt iacerēt ī eū: ſic
frēs ioſeph audito ſōnio/magl ſūt accēſi ira ɔ eū. e Pu/
tabā colligare nos. Chꝛiſt⁹ colligauit manipulos: qn̄ di/
ſcipulos ɔgregauit. Manipul⁹ aūt chꝛiſti ei⁹ hūanitas: Hāc
adoꝛauerūt frēs .i. ɔuerſi ex iudeis. Vel manipul⁹ chꝛiſti/ ec/
cleſia: quā ex diuerſis gentib⁹ q̄ſi ex plurib⁹ ſpicis colligauit
vinculo charitatl. Mat. xxiij. d. Hieruſalē/q̄tiēs volui ɔgre/
gare filios tuos/ quemadmodū gallina ɔgregat pullos ſuos
ſub alis/ ꝛ noluiſti. Glo. i. q̄ꝛq̄t ɔgregaui/ te nolēte/ mea volū/
tate ſꝑ efficaci: q2 ſꝑ ingrata fuiſti. Hic manipulus ɔſurrexit/ qn̄
ant. 6. d. eccl̄ia ꝑfecit. Cātl. iij. c. Que ē iſta q̄ aſcēdit ꝑ deſtū: q̄ſi au/
roꝛa ɔſurgēs. Stabat aūt ꝑ ɔſtātiā ꝛ ꝑſeuerātiā. h Vidi
ꝑ ſomniū q̄ſi ſolē. Per ſolem ſigtur ſanctoꝝ excellentia:
Per lunā/ eccl̄ie claritas: Per ſtellas/ numeroſitas ꝑploꝝ: q̄
Ps. 71. oēs chꝛiſtū adoꝛauerūt ꝑ vniuerſū oꝛbē. Vn̄ Ps. Adoꝛabūt
eū oēs reges: oēs gētes ſeruiēt ei: fidē .ſ. et bonoꝝ operū ma/
nipulos offerētes. Qz aūt iacob īcrepat ioſeph: referꝛ ad du/
Aliter riciā iudeoꝝ. Vl̄ aliꝛ. Ioſeph/ chꝛiſt⁹: Per ſolē/ diuites hui⁹
mūdi: Per lunā/ famoſi: Iuxͣ illud Iob. xxxj. c. Si vidi ſolez
cū fulgeret: ꝛ lunā incedētē clare. q. d. Si q̄ſiui diuitias ꝛ ho/
noꝛes/ aut famā popularē male mihi accidat. Per ſtellas vn/
decim/ q̄ tm̄ de nocte apparēt: vniuerſitas trāſgreſſoꝝ deſig̃/
tur. Oēs iſtos videt chꝛiſt⁹ caſuros in fine/ ꝛ ɔculcādos a bo
nis: q̄s ipſi mō ɔculcāt. Malach. iiij. a. Salietis ſicut vitul⁹
ꝺ armēto: ꝛ calcabitl impios cū fuerit cinis ſub plāta pedū vꝛo
rū: in die qua ego facio/ dic̄ dn̄s exercituū. m Cunq̄ fra
tres illi⁹ ꝛc̄. Iſidor⁹. Iacob miſit filiū ſuū/ vt de frib⁹ curā
gereret: ſic pater filiū/ vt genus humanū languidū viſitaret.
In paſcēdis gregib⁹
calit * b Nec poterant ei quicq̄: Hoc eſt ꝙ mercēnarij ſem/
per inuident bonis paſtoꝛibus: et ita bona opera bonoꝝ oc/
caſionaliter nocent quibuſdā. Qd̄ fit quattuoꝛ modis. Pri/
mo/ quando quis bona alterius impie ēmulaꝛ: id eſt mala in/
tentione vellet ea habere in ſe. ſ. propꝛ gloꝛiam vel cōmoduz
tempoꝛale tm̄/ non propꝛ deum. Sicut in actib⁹. viij. d. Si/

a Videntes aūt frēs eius ꝙ a
pr̄e plus cūctl filijs amareꝛ:
b oderāt eum: nec poterant ei
q̄cq̄ † pacifice loq̄. Accidit
c quoq̄ vt viſū ſomniū refer/
ret fratrib⁹ ſuis: q̄ cauſa ma/
ioꝛis odij ſemiariū fuit. Di/
d xitq̄ ad eoſ: Audite ſomniū
e meū qd̄ vidi. Putabā † colli/
gare nos maniplos ī agro: ꝛ
q̄ſi ɔſurgē manipulū meuz ꝛ
ſtare: v̄roſq̄ manipuloſ cir/
cūſtātes adoꝛare manipulū
f meū. Rn̄derūt frēs ei⁹: Nun/
q̄d rex nr̄ eris: aut ſubijcie/
mur dicioni tue? Hec ꝛ cā
ſomnioꝝ atq̄ ſermonū inui/
die et odij fomitē miniſtrauit.
g Aliud q̄z vidit ſomniū/ qd̄
h narrās fribus ait: Vidi per
i ſomniū q̄ſi ſolē ꝛ lunā ꝛ ſtel/
las vndecim adoꝛare me.
Qd̄ cū pr̄i ſuo ꝛ frib⁹ retuliſ/
k ſet: increpauit eū pr̄ † ꝛ dixit:
Quid ſibi vult h̄ ſomniū qd̄
l vidiſti? Num ego ꝛ mr̄ tua ꝛ
frēs tui adoꝛabim⁹ te ſup ter
rā? Inuidebāt igiꝛ ei fratres
ſui: paꝛ vero rem tacitus cō/
m ſiderabat. Cunq̄ frēs illius

mon magus ēmulabaꝛ gratiam apoſtoloꝝ. Secūdo/ quan/
do quis ēmulaꝛ ea indiſcrete: volens alium imitari in operib⁹
ſupꝛa vires ſuas. Math. ix. b. Nemo mittit vinū nouū in
vtres veteres: alioquin rumpunꝛ vtres/ ꝛ vinum effundiꝛ/
et vtres pereunt. Tertio/ quādo quis inuidet bonis alterius:
vt h/ frēs īuidebāt io/
ſeph. Et. ḡ. iiij. a. Ca/
in/ abel. Quarto/ quā/
do quis ſtulte gloꝛiaꝛ
de bono alterius: vt
pleriq̄ clerici/ qui cō/
tendūt ꝺ magiſterijs
ſuis: ꝛ gloꝛianꝛ ꝺ po/
tentia ꝛ nobilitate pa/
rentum: et multotiēs C
ipſi ſunt filij bubulci:
qui credūt ꝛ gloꝛianꝛ
ſe eſſe filios comitis. Al. † ſuus
Math. iij. b. Nolite
dicere pr̄em habemuſ
abꝛaaz. Iob. xvij. d.
Putredini dixi/ pater
meus es ꝛ mater mea
et ſoroꝛ mea ꝟmib⁹.
d Audite ſomni/
um meū qd̄ vidi.
Pꝛedicationez verbi
dei vocat pꝛelatus ſomniū: quia ī ſomnio ɔtemplatiōis hau/
ritur: Et quia ſpes eſt ꝛ pꝛeſagiū futuri boni: ꝛ q2 mali tanq̄
ſomnia pꝛedicationē non curant: Dicunt enim illud Eccs. v.
b. Vbi multa ſunt ſomnia/ ſunt ꝛ plurime vanitates/ ꝛ ſermo/
nes innumeri. e Putabam colligare nos mani/
pulos. Bonus pꝛelatus querit manipulū vite eterne: ſed
ſtult⁹ pꝛelaꝛ⁹/ q̄rit manipulū gloꝛie tempalis. Cadūt mali in
conſpectu gloꝛie bonoꝛum. Sap. v. a. Nos inſenſati/ eſtima/
bamus vitam illoꝛū inſaniā: ꝛ finem illoꝝ ſine honoꝛe: Ecce
quomodo cōputati ſunt inter filios dei: ꝛ inter ſanctos ſoꝛs
illoꝝ eſt. Ergo errauim⁹ a via veritatis. Prouerb. xiiij. c.
Iacebunt mali ante bonos: ꝛ impij ante poꝛtas iuſtoꝝ. Eſa.
lxv. b. Ecce ſerui mei comedent/ ꝛ vos eſurietis ꝛc̄. Cadunt
etiam mali ante bonos: qn̄ non ꝑueniūt eis ea que ipſi ma/
chinanꝛ. Heſter. vj. d. Si de ſemie iudeoꝝ eſt mardocheus
an̄ quē cadere cepiſti: nō ei poterl reſiſtere: ſ cades ī ɔſpectu
eius. m Cunq̄ fratres illius. Ioſeph: id eſt chꝛiſtus/
ſemel miſſus ē ad frēs ſuos viſitandos coꝛpaliter. Eſa. lxj. a.
Spūs dn̄i ſup me ꝛc̄. Quotidie mittiꝛ ad q̄ſdā ſpūaliꝛ viſitā
dos. Et h̄ dupliciꝛ. Interi⁹ ꝑ inſpirationē: qd̄ facit tota trini/
tas. Eſa. xlviij. c. Et nūc dn̄s de⁹ miſit me ꝛ ſpūs ei⁹. Et ex/
teri⁹ ꝑ ꝑ̄dicationē. Eſa. lv. c. Quō imber ꝛ nix deſcēdit ꝺ celo
et illuc vltra nō reuertiꝛ/ ſ infūdit terrā ꝛ inebꝛiat eā/ et germi
nare eā fac: ſic erit ꝟbū meū qd̄ egredieꝛ ꝺ oꝛe meo/ nō reuer/
teꝛ ad me vacuū: ſ faciet q̄cūq̄ volui: et ꝓſꝑabiꝛ in his ad q̄
miſi illud. In ꝑ̄ aduētu iudei repꝛobati ſunt: q2 nō cogūerūt
tp̄s viſitatiōis ſue: vt dr̄ Luc. xix. g. Ita certe qn̄ q̄s viſitaꝛ
a dn̄o ſpiritualiꝛ: ſi non cognoſcat tempus viſitatiōis ſue/ re/
pꝛobaꝛ a deo. Hoc aūt notādū eſt ꝙ ioſeph .i. chꝛiſtus/ ad pa
ſtoꝛes in ſichem mittiꝛ .i. ad illos q̄ ſunt in patiētia et laboꝛe
ꝑpter gregem ſuū. In ꝑ̄mitiua eccleſia grex dn̄i paſcebaꝛ in
ſichē .i. in patiētia martyrū ꝛ laboꝛe ɔfeſſoꝝ. Sed heu hodie
male paſciꝛ grex dn̄i: q2 paſtoꝛes receſſerūt in dothaim .i. in
defectionē ꟝tutl ꝛ ſcīe laboꝛis ꝛ patiētie. Thꝛen. j. b. Egreſ/
ſus eſt a filia ſion oīs decoꝛ eius: facti ſunt ꝑ̄ncipes eiuſ velut
arietes non inuenientes paſcua: ꝛ abierūt abſq̄ foꝛtitudine an
te faciem ſubſequētis. Et nota in fratrib⁹ ioſeph tria genera
paſtoꝝ. Quidam volūt occidere ioſeph: hi ſunt paſtoꝛes qui
male viuunt: ꝛ male docent. De his dicitur Hiere. xxiij. c.
A ꝑphetis iſrael egreſſa eſt pollutio ſuper omnē terrā. Qui/
dam volunt celare: hi ſunt qui multa ſciūt/ ſ nolūt pꝛedicare:
et ſignificanꝛ per ruben: qui interꝑtatur filius viſionis. De
his Eſa. xlij. d. Qui multa vides/ nonne cuſtodies? q. d. ſic.
* Tales abſcondūt

b Ueni mittã te ad eos. ſ. viſitãdos. c Preſto ſum: obediens ſine mora. n In dothaim: id eſt defectionem. t Occidamus eum ⁊c: id eſt deleamus nomen eius. Somnia ſua

abierũt. Malach. ij. b. Uos receſſiſtis de via ⁊ ſcãdalizaſtis plurimos i lege. Exo. xxxij. b. Receſſerũt cito d via quã oſtẽdiſti eis. Matth. xv. a. Irritũ feciſtꝭ mãdatũ dñi ꝓpt traditiões vras. n Dicẽtes: Eamꝰ in dothaim. In h notatꝰ ꝙ iudei ex induſtria receſſerĩt a deo. Hiere. ij. f. Receſſimꝰ et nõ veniemus vltra ad te. Job. xxxiiij. c. Quaſi impios percuſſit eos: qſi de induſtria receſſerũt ab eo. o Perrexit ergo ioſeph pꝰ frẽs ſuos. Eſa. xxx. c. Erũt oculi tui vidẽtes ꝑceptorẽ tuũ/ ⁊ aures tue audiẽt vocẽ pꝰ tergũ monẽtꝭ. p Inuenit eos i dothaim: id ẽ in defectu oĩs boni. Oſee. ix. b. Quaſi vuas in deſerto inueni iſrael. Uue deſerti acres ſũt ⁊ amare: et chriſtꝰ iudeos inuenit acres ⁊ amaros malicia multa. Ezech. ij. b Fili hoĩs mitto te ego ad filios iſrael: ad gẽtes apoſtatrices que receſſerunt a me.

a in pãſcẽdis gregibus patris morarentur in ſichem: dixit ad eũ iſrael: Fratres tui pa-
b ſcunt oues in ſichimis: vẽni mittam te ad eos. Quo re-
c ſpondente/ preſtõ ſum/ ait:
d Uãde ⁊ vide ſi cuncta pro-
e ſpera ſint ẽrga fratres tuos
f et pecora: et rẽnuncia mihi
g quid agatꝭ. Miſſus dẽ valle hebron/ venit in ſichem.
h Inuẽnitqꝫ eum vir ẽrrantem
i
k in agro: ⁊ intẽrrogauit quid
l quereret. At illẽ reſpondit:
m Frãtres meos quero: Indica mihi vbi paſcant greges. Dixitqꝫ ei vir: Receſſerunt de loco iſto. Audiui autem
n eos dicẽnteſ: Eamus in dõ-
o thaim. Pẽrrexit ergo ioſeph poſt fratres ſuos/ ⁊ in-
p
q uẽnit eos in dothaim. Qui cum vidiſſent eum procul:
r ãnteqꝫ accederet ad eos/ cogitauerunt illum occidere: ⁊
s mutuo loquebantur: Eccẽ
t ſomniator venit: Uenite ȏccidamus eum/ ⁊ mittamꝰ in
v
x ciſtẽrnam veterẽ/ dicẽmuſqꝫ: fera peſſima deuorauit eum:

Allegorice a In paſcẽdis gregibꝰ. Anteqꝫ chriſtꝰ veniret/ paſtores eccleſie paſcebant gregẽ dñi in ſichẽ: et ipſi remanebãt ieiuni. Prouer. xiij. d. Multi cibi in noualibꝰ patrũ: et ꝯgregantꝭ alijs abſqꝫ iudicio. Tales ſunt ſimiles aui: q nu-
1. Reg. 3.c. trit pullos in nido: diſcurrit/ hincinde volitans: ⁊ in gutture ſuo colligit multa grana/ et poſtea euomit ea in ore pulloꝝ/ et ipſa remanet famelica ⁊ ma-
B cilẽta. In paſtorꝭ officio labor ẽ. Sichem interꝑtatꝭ onus: Et h eſt ꝙ ante aduentum chriſti: et laborabãt ⁊ onerati erãt nimiſ oẽs paſtores: ita etiam ꝙ ſtare nõ poterãt: Sicut dicꝭ Petrꝰ Actꝭ. xv. c. Hoc ẽ onꝰ qȏ neqꝫ noſ/ neqꝫ pres noſtri portare potuimꝰ. Iõ cõpaſſus eis deꝰ pr: miſit filiũ ſuũ/ vt meſtos ꝯſolaretꝭ: ⁊ ſomnolẽtos argueret: ⁊ reficeret laſſos. Matth. xj. d. Uenite ad me oẽs/ q laboratꝭ ⁊ onerati eſtꝭ: ⁊ ego reficiã vos. Sup. v. d. dr d noe in figura chriſti: Iſte ꝯſolabitꝭ nos ab opibus ⁊ laboribꝰ. Et qm labor paſtoralis ⁊ vigilãtia/ ſup laborẽ omnẽ placet chriſto: ideo ꝑmo paſtoribꝰ vigilantibꝰ nũciauit ꝑ angelos ortũ ſuũ. b Ueni mittã. Uenit filꝰ ad prẽm/ cum audit ab eo: vadit ad aliqs/ cũ nota facit eis q audiuit. Joh. xv. b. Oĩa q̃cunqꝫ audiui a pre meo/ nota feci vob. c Preſto ſũ. Ec-
Ps. 39. ce obediẽtia ſine mora. Ps. Tũc dixi ecce venio. Phil. ij. a. Factꝰ eſt obediẽſ pri vſqꝫ ad mortẽ. Sup illud Actꝭ. ij. a. Factus eſt repente de celo ſonꝰ: Dicit Glo. Neſcit tarda molimina ſpũſſancti grã. d Uade ⁊ vide. Uenit i mũdũ fi-
Ps. 13. lius: vt videret ſi ẽ intelligẽſ aut reqrẽſ deũ. Et certe paucos aut nullos iuenit: qr oẽs declinauerũt ſimul iutiles facti ſũt: nõ eſt q faciat bonũ. Oſee. iiij. a. Nõ ẽ veritas/ nõ ẽ miſcdia/ nõ ẽ ſcia dñi i terra. e Erga frẽs tuos ⁊ pecora. Hoc
Ps. 35. eſt ꝙ chriſtꝰ etiã extremos pctõreſ venit vocare. Ps. Hoĩes et iumẽta ſaluab dñe. Hoc ẽ qȏ moyſeſ dicit Exo. x. g. Non remanebit ex eiſ vngula: q neceſſaria ſũt i cultũ dei. f Re-
Ps. 13. et. 52. nuncia: qȏ fecit chriſtꝰ cũ dixit: Corrupti ſũt ⁊ abomiabiles facti ſũt. g De valle hebron. Hebron interꝑtatur ꝯiugiũ. Hoc igitꝭ ꝙ ioſeph de valle hebron venit i ſichem: id eſt chriſtꝰ d humili ꝯiugata/ venit ſub onere legꝭ. Galꝭ. iiij. a. Factꝰ de muliere factꝰ ſub lege: vt eos q ſub lege erãt redimeret. h Inuenitqꝫ eum vir. Querebat ſermo propheticꝰ i q cõpleatꝭ: ⁊ nõ iueniẽs niſi i eo q dicꝭ ꝑ Eſa. xxv. c. Ecce dñs deꝰ noſter ipſe ẽ: expectauimꝰ eum ⁊ ſaluabit nos.
Ps. 118. i Errantẽ. i. q̃rentẽ ouẽ erraticã. Ps. Erraui ſicut ouis q periJt: reqre ſuũ tuũ dñe. Eſa. liij. b. Oẽs nos qſi oueſ errauimꝰ: vnuſqſqꝫ in viã ſuã declinauit. Lucꝭ. xv. a. Quis ex vobis hõ/ q habet centũ oues/ et ſi ꝑdiderit vnã ex illiſ/ nõne dimittit nonagitanouẽ in deſto/ ⁊ vadit ad illã q ꝑierat donec inueniat illã? k Interrogauit qd q̃reret. Sic q̃rebat ſermo ꝓpheticus qſi admirãs: Hiere. xiiij. b. Quare futurꝰ es/ vt vir vagꝰ ⁊ fortꝭ q nõ põt ſaluare? l At ille rñdit. i. chriſtꝰ ꝑ Eſaiã. lij. b. In egyptũ deſcẽdit ꝓpls meꝰ. Quaſi dicat: m Fratres meos q̃ro: quos qſi bonos paſtores credebat chriſtꝰ paſcere gregẽ in ſichẽ. i. i lege laborioſa: Sed iam ab ea receſſerãt ꝑ traditiões ſuas. Hiere. v. f. Populo huic factũ eſt cor incredulũ ⁊ exaſperãs: receſſerũt a lege. ſ. et

q Qui cũ vidiſſent eũ ꝓcul. Uidere ꝓcul/ aliqñ accipitꝭ in bono: qr q alõge videt: clare videt. Hiere. xxxj. a. Lõ-
ge apparuit mi dñs. Aliqñ in malo/ ꝓ nõ cogſcere. Ps. Qm̃ excelſus dñs ⁊ hũilia reſpicit: ⁊ alta alõge cogſcit. Hoc mõ viderũt iudei chriſtũ alõge: qr ſi cognouiſſent: nunqꝫ regem glie crucifixiſſent. j. Corꝭ. ij. b. Uñ dicũt Eſa. liij. a. Uidimꝰ eum et ñ erat aſpectꝰ. Si de prope viderẽt: ſcirẽt qꝫ ſpecioſus erat ꝑ filijs hoim. Sic vidit Eſa. vj. a. Uidi inqt dñm ſedẽtẽ ſup ſoliũ excelſũ ⁊ eleuatũ/ ⁊ plena erat domꝰ a maieſtate. Sic vidit eũ illa q dicebat: Sicut malꝰ intꝭ ligna ſiluarũ: ſic dilectꝰ meus intꝭ filios. Ecõuerſo mũdus alõge intuẽti/ pulcher ẽ: ſi autem diligentꝭ ⁊ de prope intuerꝭ/ turpis ⁊ fetidus apparebit. Naũ. iij. b. Oĩs q viderit te/ reſiliet a te. r Anteqꝫ accederet ad eos. Hoc ẽ/ ꝙ iudei añ inierũt ꝯſiliũ occidẽdi ieſũ qꝫ credẽdi. Mat. xxvij. a. Mane aũt facto inierũt cõſiliũ oẽs ꝑncipes ſacerdotũ et ſeniores ꝓpli aduerſus ieſũ vt eum morti traderẽt. s Ecce ſomniator venit: venite occidamꝰ eũ. Hoc ẽ qȏ legitꝭ Hiere. xj. d. Cogitauerũt ꝯſilia ſup me dicẽtes: Mittamꝰ lignũ in panẽ eiꝰ: ⁊ eradamꝰ eũ de terra viuẽtiũ: ⁊ nomẽ eiꝰ nõ memoretꝭ amplꝰ. Sap. ij. c. Circũueniamꝰ iuſtũ: qm̃ inutilis ẽ nob. Prouerb. j. b. Ueni nobiſcũ/ inſidiem̃ ſanguini/ abſcondamꝰ tendiculas ꝯ inſontẽ.
v In ciſternã veterẽ. i. i infernũ: Iuxͣ illud. Poſuerũt me i lacu iferiori i tenebroſiſ ⁊ i vmbra mortꝭ. Ulꝭ/ ciſterna/ ſepulchꝝ. x Dicemuſqꝫ: fera peſſima deuo. ⁊c. mors vlꝭ iniqtaſ vel iuidia iudeoꝝ: nõ tñ factũ ẽ vt putabãt iudei. ſ. ꝙ chriſtꝰ in morte detineretꝭ: Iuxͣ qȏ dicꝭ Job. v. b. Diſſipat cogitatiões maligꝝ/ ne poſſint iplere manꝰ eoꝝ/ qȏ ceperũt.

Et tũc apparebit

Moraliter * Taleſ abſcõdũt chriſtũ i ciſterna veteri. i. vbi nõ ẽ aq. i. i corde arido abſqꝫ vlla cõpaſſiõe: Et ſignꝭ taleſ ꝑ illos q flexo poplice biberĩt aquã. Iudicꝭ. vij. b. Et d his dr Prouer. xj. d. Qui abſcõdit frumẽta i tpe/ maledicetꝭ in ꝓplis. Quidã volũt vendere ioſeph: Et ſignꝭ ꝑ iudã. Hi ſunt q verbum dei ſincere ꝓpter deum predicãt. Primi ergo male viuunt ⁊ male docent. Secũdi bene docent: ſed male viuũt. Tertij bñ viuunt ⁊ bñ docẽt. Hec tria genera ꝑdicatoꝝ ſiue paſtoꝝ ſignꝭ iiij. Regꝭ. j. c. per tres qnqgenarios miſſos ad heliam: Duo primi cõbuſti ſunt: tertius adduxit heliam: id eſt chriſtum ad pctõres. Hoc eſt qȏ legitꝭ hic: ꝙ nec verbũ fratrũ: nec verbum ruben efficaciã habuit: ſ verbũ iude tñ. Illoꝝ eñi ꝑdicatio q deũ corde/ ore/ ⁊ opere cõfitentꝭ efficaciã habet i auditoribꝰ.

* Hoc ẽ ꝙ dicitꝭ. j. xlv.

Matth. 21.a
Marci. 12.a
Ps. 137.
Ps. 44.
Cant. 2.a
Ps. 87.

b Somnia ſua. i. vaniloquia ſua. l Viderūt viato/res hiſmaelitas. Aug⁹. Querit q̄re hiſmaelitas q̄bus ioſeph vendit⁹ ē etiā madianitas ſcp̄tura vocat: cū hiſmael ſit de agar/ fili⁹ abraē: de cethura ꝟo madianite: An q̄r ſcriptura dixerat de abraā ꝙ munera. ſ. dederat filijs ꝯcubinarū ſuarū: agar. ſ. et cethure: diuiſitq; eos ab iſaac filio ſuo i terrā oriētis: ⁊ ideo vnam gentem feciſſe intelligēdi ſūt. An vera ſit opinio hebreorum: qui dicunt agar ⁊ cethurā vnam fuiſſe. l Hiſmaelitas. i. mūdi ꝯtemptores: q̄ de gentibus ad fidē veniētes/ teſtimonijs legis ⁊ ꝓpheta rū odorifera ⁊ ſalutifera mūdo languēti ſupoſuere malagmata. n Reſinā. Reſina eſt gen⁹ gumi odoriferi. o Stacten. gutta eſt myrrhe arboris: et ipſa myrrha vocat̄. t Negociatoribus. Felix negociatio/ vbi ſalus emitur: ⁊ vita morte redimitur.

a Et tunc ăpparebit q̄d illi p̄/
b ſint ſōmnia ſua. Audiēs h̄
c ruben/ nitebatur liberare eū
de manibus eorum et dice/
bat: Nō inficiam⁹ aīaz ei⁹/
nec effundam⁹ ſanguinē: ſed
d prŏijcite eū in ciſternā ⁊ vete/
e rem que ē in ſolitudine: mā/
nuſq; vras ſuate innoxias.
Hoc aūt dicebat/ volēs eri/
pere eū de manib⁹ eoꝝ: ⁊ red
dere patri ſuo. Confeſtim
igitur vt peruenit ad fratres
f ſuos: nudauerunt eum tu/
g nica tălari ⁊ polymita: miſē/
h rūtq; i ciſternā n̄ que habe/
i k bat aquā. Et ſedētes vt cō/
mederēt panē viderunt via/
l tores hiſmaelitas venire d̄
galaad/ ⁊ camelos eoꝝ por/
m n tantes ăromata ⁊ rēſinam et
o p ſtacten in egyptū. Dixit ĕr/
go iudas fribus ſuis: Quid
nob̄ p̄deſt ſi occiderim⁹ fra/
trem noſtrum: ⁊ celauerim⁹
ſanguinem ipſius: Melius
eſt vt vendatur hiſmaelitis:
q ⁊ manus noſtre non pollu/
antur: Frater enim ⁊ caro
r noſtra ē. Acquieuerūt frēs
s ſermonib⁹ ei⁹/ ⁊ p̄tereūtibus
t madianitis negociatoribus

Vendiderūt

a Et tūc apparebit ⁊c. ſomnia. i. dicta et facta vana et inutilia: vt ipſi putabāt. Vn̄ dicunt Sap. ij. c. Videam⁹ ſi ſermōes illi⁹ veri ſint: ⁊ temptem⁹ q̄ ventura ſunt illi: et ſciemus q̄ erūt nouiſſima illi⁹. Et certe nouiſſima ei⁹ aliter fuerunt q̄ ipſi crederēt. Phil. ij. a. Factus eſt obediēs vſq; ad mortem: ꝓpter qd̄ ⁊ deus exaltauit illum ⁊c. c Audiens hoc ruben/ nitebat̄ liberare ⁊c. i. ſermo ꝓphetic⁹ dicēs Deut. xiiij. c. Nō coques hedum in lacte mr̄is ſue. i. nō interficies chriſtū in die ꝯceptiōis ſue. Cōtra qd̄ mādatū fecerūt manifeſte iudei/ crucifigētes eū eadē die/ qua ꝯcept⁹ eſt. ſ. ſexta feria. Itē Deut. xviij. d. Prophetā ſuſcitabo eis de medio fratrū ſuoꝝ ſimilē tui: ⁊ ponā ꝟba mea i ore ei⁹: loq̄turq; ad eos oīa q̄ precepero illi: Qui autē verba ei⁹ que loquet̄ in noīe meo audire noluerit/ vltor exiſtā. Ecce qualit̄ ſermo ꝓpheticus reuocabat iudeos a morte chriſti. d Proijcite eū in ciſternā veterē. Hoc impletū eſt/ qn̄ poſitus fuit in ſepulchro: vel qn̄ deſcēdit ad infernū: vel qn̄ trāſiuit ad gētes: que erāt q̄ſi ciſterna inueterata in ſolitudine. Hiere. ix. a. Quis dabit me in ſolitudinē diuerſoꝝ viatoꝝ: ⁊ derelinquā populū. e Manuſq; vras ſeruate. Vn̄ dicunt Ioh. xviij. f. Nō licet nob̄ interficere quēq̄. Et nota ꝙ triplici mēdacio vſi ſunt iudei i morte chriſti. Dixerūt ſe nō crucifixiſſe chriſtū/ ſ; gētiles. Itē pactū fecerunt cum cuſtodib⁹: vt dicerent furatū a diſcipulis chriſti/ dū ipſi dormirēt. Itē dicentes: Si n̄ eēt malefactor: nō tibi eū tradidiſſem⁹: Ioh. xviij. f Nudauerūt eū tunica. i. carne ſua. g Talari et polymita. i. omni virtute ꝑfecta: ⁊ varietate ꝟtutū decorata. h Miſerūtq; i ciſternā/ occaſionalit̄ in infernū: que non habebat aquam ꝯſolatiōis vel refrigerij/ q̄ ad dānatos. Zach. ix. c. Tu q̄z in ſanguine teſtamēti tui eduxiſti vinctos de lacu/ in q̄ nō erat aq̄. Hiere. xxxviij. b. Submiſerunt hieremiā in funib⁹ i lacū/ in q̄ nō erat aq̄. i Et ſedētes. i. i pctō cōmorātes. Vn̄ Ioh. viij. c. Moriemi in pctis vrīs. k Ut comederēt panē. i. delectati ſūt i pctō ſuo/ ꝙ ieſum occidiſſent. Propriū eni maloꝝ ē in pctō q̄ſcere: qd̄ maxie fac̄ abūdātia tpal̄. Hiere. xlviij. b. Fertilis fuit moab ab adoleſcētia ſua: reqeuit in fecib⁹ ſuis: nec trāſfuſus ē d̄ vaſe i vas: d̄ vaſe. ſ. culpe/ i vas penitētie. l Viderūt hiſmaelitas. Hiſmaelite viatores veniētes d̄ galaad/ qd̄ interp̄tat̄ aceru⁹ teſtimonij: ſūt ꝯuerſi d̄ gentib⁹: mūdi ꝯtēptores: legis ⁊ ꝓphetaꝝ teſtionijs ad fidē chriſti veniētes. m Aromata. i. orones: n Et reſinā. i. elemoſynā: o Et ſtactē. i. carnis mortificationē/ portātes. Hec tria. ſ. orōnē/ elemoſynā/ et ieiuniū cōmendat dn̄s: Matth. vj. Hec ferre debent p̄dicatores in egyptū: ea pctōrib⁹ p̄dicātes. j. Pet. ij. c. Cōuerſationē vrā; int̄ gētes hn̄tes bonā. p Dixit q̄ iudas. Duplex ē iudas myſticus: q̄dā bon⁹: q̄dam mal⁹. Vterq; xxx. argēteis vendidit ieſū: ſed different. Bon⁹. i. p̄dicator/ vēdit ieſū peccatorib⁹. xxx. argēteis. i. ꝯfeſſiōe fidei: q̄ i ternario notat̄: ⁊ exhibitiōe bonoꝝ operꝝ/ q̄ i denario deſignat̄: ter eni decē ſūt triginta. Mal⁹ iudas. i. iudei vendiderūt ieſū cupiditate/ ne amitterēt locū et gētē. Et nota ꝙ q̄dā de frib⁹ volebāt occidere ioſeph: q̄dā celare: q̄dā venūdare. Sic q̄dā fidem chriſti vel eccleſie deſtruere conant̄/ vt heretici: aut charitatē fraternitatis diſſipare moliūt̄/ vt ſchiſmatici: aut alios ſuo exēplo corrūpūt/ vt mali p̄lati. De q̄b⁹ oīb⁹ d̄r Gal. iij. a. An̄ q̄rū oculos chriſt⁹ ieſus ꝓſcriptus ē. Celare volūt/ q̄ cū poſſent ꝟitatē ⁊ miſcdiā dei p̄dicare/ nolūt. De q̄b⁹ Prouer. xj. d. Qui abſcōdit frumētū/ maledicet̄ in ꝑplis. Iō Pſ. dicebat: Nō abſcōdi miſcdiā tuā et ꝟitatē tuā a ꝯcilio multo. Illi vendūt: q̄ ꝟbū dei ſincere p̄dicāt: fructū aīarū/ nō fauorē ꝑplī aut tpale cōmodū q̄rētes: De q̄b⁹ Prouer. xj. d. Bn̄dictio ſup caput vendētiū frumēta. ſ. q Nō polluant̄: occidēdo vel celādo. Celare enī ꝟitatē agnitā/ pctm̄ eſt: Qd̄ per illud pauli patet Act. xx. f. Mūdus ſū a ſanguie oīm: nō eni ſubterfugi/ quo min⁹ nūciarē vob̄ oē ꝯſiliū dei. Glo. ſuper Deut. xxv. De tāt̄ ꝑcul dubio rei ſūt: q̄tl̄ p̄deſſe potuerūt. r Acqeuerūt frēs. Sic ꝯſiliū dedit gamaliel: vt veritas nō abſcōderet̄/ neq; occideret̄: ſ; venderet̄ ꝑ p̄dicationē/ dicens: Act. v. g. Sinite illos: qm̄ ſi ē ex hoīb⁹ ꝯſiliū h̄ aut opus/ diſſoluet̄: ſi vero ex deo ē/ nō poteritis diſſoluere illud. s Et p̄tereūtib⁹ madianitis. Madianite interp̄tant̄ r̄ndētes aut ꝯiudicātes: et ſignificāt p̄dicatores: q̄ emūt ieſū in labore ſtudij vt iterum vendāt i egyptū/ pctōrib⁹ p̄dicādo. Vn̄ dicūt̄ negociatores. Et dic̄ Glo. Felix negociatio/ vbi ſal⁹ emit̄: ⁊ vita morte redimit̄. Iob. xl. d. Cōcidēt eū amici: diuidēt illū negociatores. Totiēs p̄dicatores diabolū ꝯcidūt ⁊ diuidūt: q̄tiens mēbra ab illo ſepant. Luc. xix. b. Hō q̄dam nobilis abijt in regionē longinquā/ accipe ſibi regnū ⁊ reuerti: Vocatis aūt ꝟuis ſuis: dedit ill̄ decē mnas: et ait ad illos: Negociami dū venio.

Extrahētes ⁊c.

Moraliter

* Hoc ē ꝙ d̄r. j. xlv. a. ꝙ i orone iude ꝓ beniamin/ nō ſe potuit ꝯtinere ioſeph. d Proijcite eū in ciſternā veterē ⁊c. Hoc faciūt oēs q̄ chriſti ſciā i corde veteri ꝑ malā vitā abſcōdūt. De talib⁹ d̄r Mat. xxv. c. Accedēs aūt q̄ vnū talētū acceperat. ſ. itelligētiā ſcp̄turaꝝ ait: Dn̄e ſcio q̄r hō dur⁹ es: metis vbi n̄ ſemiaſti: ⁊ ꝯgregas vbi n̄ ſparſiſti: et timēs/ abſcōdi talētū tuū in t̄ra. i. i corde t̄reno: ecce hēs qd̄ tuū ē. Sz nū/ q̄d ſufficiet pr̄ifamilias: Certe n̄. Immo ſeq̄t̄: Serue male ⁊ piger: ſciebas ꝙ meto vbi nō ſemio: et ꝯgrego vbi nō ſparſi: oportuit q̄ te pecuniā meā cōmittere nūmularijs/ ⁊ ego veniens recepiſſē vtiq; qd̄ meū eſt cū vſuris. De hac ciſterna veteri d̄r Hiere. ij. c. Foderūt ſibi ciſternas diſſipatas: q̄ nō valēt ꝯtinere aq̄s. Cor eni prauū/ aq̄s ſapie n̄ val; diu ꝯtinere. Eccl. xxj. c. Cor fatui q̄ſi vas ꝯfractū: oēs ſapiā n̄ tenebit.

i * Extrahētes eum

b Uēdiderūt: tanq̃ vile mācipiū. m Deſcēdā ad filiū meū ⁊c. Aug⁹. Querit̄ quō h̄ intelligat̄: vtꝝ mali tm̄: an etiam boni ī infernū deſcēdāt. Si tm̄ mali / quō iacob ī infernū ad filiū ſuū dic̄ lugētē ſe velle deſcēdere: Nō enī in penis inferni credibile ē eū eē: An ꝑturbati ⁊ dolētꝭ ꝟba ſūt / mala ſua etiā hic exaggerantꝭ: An credibile eſt apud infernū q̄dā loca ſecreta ⁊ min⁹ penalia ante paſſionē dn̄i fuiſſe: ad quē etiā ſcti deſcēdebāt: q2 null⁹ ꝑadiſū ingredi poterat / donec xp̄s rhonphēā igneā amoueret. n Madianei vendiderūt ⁊c. Hiero⁹. Madianei vendiderūt ioſeph in egypto putiphari eunucho pharaonis / archimachiro. Plerunq꞉ archimachiros id eſt cocoꝝ p̄ncipes: ꝓ mḡris exercit⁹ ſcp̄tura ponit: Marchiren q̄ppe grece interp̄tat̄ occidere. Uendit⁹ eſt ḡ ioſeph p̄ncipi exercit⁹ ⁊ bellatoꝝ: nō petefre: vt ī latino ſcp̄tū eſt: ſ putiphari eunucho. Ubi q̄rit̄ quō poſtea vxorē hr̄e dicat̄. Tradūt iudei emptum ab h̄ ioſeph / ob nimiā pulchritudinē ī turpe miſteriū: ⁊ a dn̄o virilib⁹ ei⁹ arefactꝭ / poſtea electū eē iuxͣ morē hierophātarū. i. ſacra loquētiū / ī pontificatū helioꝑoleos: ⁊ huius filiam eſſe aſſenec quaꝫ poſtea ioſeph accepit vxorem.

luctu ⁊ triſticia. Zach. xij. c. In die illa aſpiciēt ad me quem confixerunt: ⁊ plangent eum planctu quaſi ſuper vnigenitū. Uel planctus iacob / deſignat compaſſionez quam habet eccleſia erga iudeos. Unde ⁊ eodem die orat ꝓ ipſis. Uel de⁹ pater dicit̄ facere / qđ facit nos facere. Scindit ergo veſtes: quando facit nos ſcindere veſtes. Ueſtes ſcidunt (vt dic̄ Greg⁹) qui ſibi in exterioris decoris lachrymatione non parcunt. Indutus cilicio / penitentie. Hiere. vj. g. Accingere cilicio: aſpergere cinere: luctuz vnigeniti fac tibi. k Multo tpe. i. tota vita p̄ſenti / cū q̄ finiet̄ doloꝛ ⁊ gemit⁹ oīs et luct⁹. Eſa. xxv. c. Auferet dn̄s oēm lachrymā ab omni facie. l Cōgregatꝭ ⁊c. noluit. Hoc ē q̄ de⁹ pr̄ nō recipit ꝯſolationē a iudeis ſup cecitate coꝝ. o Putiphari. Putiphar iterp̄tat̄ declināſ ad diſcēdū. Uñ putiphar eunuch⁹: duo genera hoīm deſignat: humiles ⁊ pudicos: q̄bus ſolis exhibet̄ chriſt⁹ in mūdo. Uñ in hui⁹ ſignū / ipſe caſtus ⁊ humilis: de virgine humili naſci voluit.

a extrahētes eum de ciſterna / b vendiderūt hiſmaelitis viginti argēteis: Qui duxerūt eū c ī egyptū. Reuerſuſq꞉ ruben ad ciſternā / nō iuenit pueꝝ: et ſciſſis veſtib⁹ ꝑgēs ad fra- d tres ſuos / ait: Puer nō cō- e paret: ⁊ ego q̄ ibo: Tulerūt āt tunicā ei⁹: ⁊ ī ſanguine hedi f quē occiderāt tinxerūt: mittētes q̄ ferrēt ad pr̄ez ⁊ dicerēt: Hāc iuenim⁹: vide vtrū tunica filij tui ſit an nō. Quaꝫ cū agnouiſſet pr̄ / ait: Tunica g filij mei ē: Fera peſſima comedit eum: beſtia deuorauit h ioſeph. Sciſſiſq꞉ veſtibus: i indut⁹ ē cilicio: lugens filiū k multo tpe. Cōgregatꝭ autez l cūctꝭ liberꝭ ei⁹ vt lenirēt dolorē pr̄is: noluit ꝯſolationez m recipe / et ait: Deſcēdā ad filiū meū lugēs in infernū. Et n illo ꝑſeuerāte ī fletu: mādianei vēdiderūt ioſeph ī egyp- o to putiphari eunucho pharaonis magiſtro militie.

Capi. XXXVIII

p Eodem tpe deſcendēs iudas a fr̄ibus

Allegorice a Extrahētes ⁊c. q̄ dixerūt eū furto ſublatū: duxerūt ī egyptū. i. toti mūdo ꝑdicauerūt. Uñ Mat. ij. c. ď ioſeph / qui gerit typū ꝑdicatoꝝ: Tolle pueꝝ ⁊ mr̄ez ei⁹ / ⁊ fuge ī egyptū: et eſto ibi vſq꞉ dū dicā tibi. Eſa. xix. d. Cognoſcet̄ dn̄s ab egypto: ⁊ cognoſcēt dn̄z egyptij ī die illa: ⁊ colēt eū in hoſtijs et munerib⁹. c Reuerſuſq꞉ rubē. i. ſermo ꝓpheric⁹ reuertit̄ ad ciſternā: q̄ fac̄ nos attēdere ad ſepulchꝝ dn̄i. Uł ruben. i. iudei ī fine reuertent̄ ad fidē paſſiōis. Eſa. x. c. Reliquie iacob ꝯuertent̄: Et nō inueniēt puerū in ciſterna. i. ieſū in lr̄a legꝭ: q2 tm̄ ꝓmittebat̄ ibi: ſ ī euāgelio dat̄. Uel ruben ſatꝭ ꝯgrue deſignat magdalenā. Ille venit ad ciſternā: illa ad ſepulchrum. Ille nō inuenit puerū: illa nō inuenit corpus ieſu. Ille dixit: Puer nō cōparet: illa dixit: Tulerūt dn̄z meū. e Tulerūt aūt tunicā ei⁹: ⁊ ī ſanguie ⁊c. tinxerūt. i. carnē ei⁹ q̄ſi peccatricē ei⁹ ſanguie reſperſerūt. Eſa. lxiij. a. Quare ḡ rubꝝ ē indumētū tuū: ⁊ veſtimēta tua ſic̄ calcātiū in torculari: Et. ij. Aſpſus ē ſanguis coꝝ ſup veſtimēta mea: ⁊ oīa indumēta mea inq̄naui. f Mittētes. Occaſionalit̄ miſerūt iudei ſanctos / q̄ pr̄i tunicā. i. chriſti humanitatē q̄tidie deferūt dicētes:
Pſ. 83. Protectoꝛ nr̄ aſpice de⁹: ⁊ reſpice ī faciē chriſti tui. Uel / tunica. i. eccl̄ia: ſanguie hedi. i. chriſti tincta. Apocꝭ. vij. d. Hi ſūt q̄ venerūt ex mag̃ tribulatiōe: ⁊ lauerūt ſtolas ſuas ī ſanguie agni. Et ď hac tunica ſcti dicūt deo pr̄i: Uide an tunica filij tui ſit / an nō. Et r̄ndet: Tunica filij mei ē. O q̄ꝫ felix ē / quē in die iudicij recognoſcet pr̄: q̄ fuit tunica talarꝭ filij ſui. i. ꝑſeuerās ī bona ꝯuerſatiōe: Et q̄ꝫ miſer erit / cui dicet̄: Amice / q̄re huc ītraſti: nō hn̄s veſtē nuptialē: Mat. xxij. b. g Fera peſ-
Pſ. 68. ſima. i. inuidia iudeoꝝ. Uñ. Zel⁹ dom⁹ tue comedit me. i. inuidia iudeoꝝ. h Sciſſiſq꞉ veſtib⁹. i. apłꝭ ſacramentꝭ ⁊
Luc. 24. d. myſterijs ſcp̄turarū: in q̄b⁹ ꝯtinebat̄ / q̄ oportebat chriſtū pati: ⁊ reſurgere a mortuiſ / ⁊ ſic intrare ī gloriā ſuā. i Indutus ē cilicio lugēſ. In apl̄is ⁊ in mēbris eccleſie / indut⁹ ē cilicio penitētie de⁹ pr̄ / lugēs ī eis filiū ſuū. Uñ ſingul̄ ānis die paſſiōiſ dn̄i (q̄ ē ſalutꝭ ⁊ redēptiōiſ nr̄e exordiū) n̄ cū gaudio: ſ cū luctu ⁊ penitētia agit eccl̄ia: ne videat̄ gaudere cum crucifixorib⁹: ſ poti⁹ cōpati ⁊ lugere cū apl̄is: q̄ tūc fuerūt ī

Moraliter * a Extrahētes eū de ciſterna. Mali predicatores extrahūt chriſtū de ciſterna veteri. i. de corde ī pctīs inueterato: ⁊ ꝑdicāt alijs: ⁊ ita ꝯſcia eoꝝ nō ſibi ſ alijs prodeſt. Job. xxvij. c. Si cōportauerit q̄ſi terrā argētū: et ſic̄ lutū ꝑparauerit veſtimēta: ꝑparabit ſiq̄dē / ſ iuſt⁹ veſtiet̄ ill̄: ⁊ argētū innocēſ diuidet. Glo. ibi. Argētū innocētē / diuidere ē eloq̄a dei minute diſcreteq꞉ exponere: et vnicuiq꞉ q̄d digne ꝯgruat coaptare. Et nota q̄ in ꝟbo extrahēdi notat̄ violētia. Mali enī cū remorſu ꝯſcie ꝑdicāt: ⁊ ita q̄ſi violent̄ extrahūt de corde ſuo ꝑdicatiōis ꝟbū. Boni ꝟo cū pace ꝯſciētie ꝑdicāt: ⁊ abſq꞉ omi violētia educūt verbū a corde ſuo. Eſa. xxxij. a. Lingua balboꝝ velocit̄ loquet̄ ⁊ plane. Prouer. xiiij. a. Querit deriſoꝛ ſapiaꝫ / ⁊ nō inuenit: doctrina prudētū facilis. c Reuerſuſq꞉ ruben. Mali paſtores q̄ male viuūt ⁊ male docēt / recedūt a ciſterna. i. a corde ſuo ad tꝑalia: q̄b⁹ dic̄ dn̄s ꝑ Eſaiā xlvj. c. Redite ꝑuaricatores ad coꝛ. In horum abſentia tollitur puer: id eſt ſcientia verbi dei amittit̄: dum nimis ad tꝑalia intēditur. Hoc eſt qđ legitur. j. Regꝭ. xxvj. b. q̄ ſaule dormiente in tētorio / dauid furatus ē haſtam ⁊ vas aque. Job xx. b. Panis eius in vtero ill⁹ vertetur in fel aſpidū: diuitias quas deuorauit euomet: ⁊ ď ventre eius extrahet eas deus. Hoc autē q̄ ruben reuertitur ad ciſternam: ſignificat q̄ mali tpe afflictionis reuertuntur ad coꝛ. Eſa. xxvj. c. Dn̄e / in anguſtia requiſierunt te. Hiere. ij. f. In tpe afflictionis ſue dicent: Surge ⁊ libera nos. Et r̄ndet dn̄s Eſa. xxi. d. Si queritis / querite: conuertimini ⁊ venite. d Puer non comparet. Hoc eſt q̄ mali quando reuertunt̄ ad coꝛ / vt cogitent de deo: non īueniunt puerum in ciſterna: id eſt chriſtum puerum ⁊ manſuetum: ſed durum ⁊ auſterum iudicē. Unde dicit ruben: id eſt mali: Puer nō comparet: ⁊ ego quo ibo: Si aſcendero in celum tu illic es: ſi deſcendero ad infernum ades. Si ſumpſero pennas meas diluculo: et habitauero in extremis maris. ⁊c.

Expoſitio Ca. XXXVIII

p Eodem tempore deſcendēs iudas ⁊c. Recapitulatio eſt qđ hic ď: q2 vt dicit Aug⁹. in Glo. ante venditionē ioſeph factū ē h̄. Nō enī taꝫ modico tpe qđ fuit int̄

Myſtice p Eodē tpe ⁊c. Hiram interp̄tat̄ vidēs frēz: Odollamites / teſtioniū in aq̄: Judaſ ꝯfitēſ / ⁊ ſig̃t chriſtū. Judas igit̄.

qđ fuit int̄ venditionē ioſeph: ⁊ deſcēſuȝ iacob ī egyptū. ſ. vi/ gintiduob⁹ ānis/ poſſent fieri om̄ia q̄ h̄ narrant̄ ꝺ iuda ⁊ filijs ei⁹. a Odollamitē. Odolla/ regio ē ⁊ loc⁹. Vñ. j. Reg̃. xxij. a. Fugit dauid in ſpeluncam odollam: Inde ſumitur odollamites. e Nequā. i. nimis luxurioſus vel abutens vaſculo vxoris ſuę: et inuentus eſt mortuuſ iuxta vxorem ſuam. h Suſcites. Hic patet ꝙ aliqua ſerua/ ta ſunt ante legem: vt de ſemine ſuſcitando fratri defuncto: qđ p̄/ cipitur Deut̃. xxv. b. k Semen funde/ bat. Sic iudei terre/ no intellectu verba le gis adulterantur: ne auditores eorum chri ſtiani fiant. l Na/ ſcerentur. Nō om/ nes filij agnoīabant̄ fratri defūcto: ſed tm̄ primus. Sȝ onam tā nequā fuit/ ꝙ noluit generare filioſ/ ne pri/ mus agnoīaret̄ fratri defuncto: Vel forte decept⁹ erat putās omēſ agnomiari debere.

a ſuis/ diuertit ad viꝝ odolla/ miten noīe hira. Viditqȝ ibi
b filiā hōīs chananei vocabu lo ſue. Et vxore accepta/ in/ greſſus ē ad eā. Quę ꝯcepit et pepit filiū: vocauitqȝ no/ mē eius her. Rurſū ꝯcepto fetu/ natū filiū noīauit onā. Tertiū q̄ȝ peperit/ quē ap/
c pellauit ſela. Quo nato pa/
d rere vltra ceſſauit. Dedit āt iudaſ vxorē p̄mogenito ſuo her/ nomie thamar. Fuit q̄ȝ
e her p̄mogenit⁹ iudę/ nequā
f in ꝯſpectu dñi: ⁊ ab eo occi/
g ſus ē. Dixit ḡ iudas ad onā filiū ſuū: Ingredē ad vxorē
h fris tui: ⁊ ſociare illi/ vt ſuſci/
i tes ſemē fratri tuo. Ille ſci/ ens nō ſibi naſci filioſ: introi
k ens ad vxorē fris ſui: ſemen fundebat in terram: ne liberi
l fris noīe naſcerent̄: Et idcir co ꝑcuſſit eū dñs: ꝙ rem de/ teſtabilē faceret. Q̄obrē di/ xit iudas thamar nurui ſuę:
m Eſtō vidua ī domo p̄ris tui:
n donec creſcat ſela fili⁹ me⁹:
o Timēbat enī ne ⁊ ipſe more/
p ret̄ ſic̄ ꝑ frēs ei⁹. Quę abijt/ et hitauit ī domo p̄riſ ſui. Euo
q lutis aūt multis dieb⁹/ mor/

o Timebat enim. Iudas eſtimabat hoc accidere ex vitio vxoris.

☞ Conſolatione

Hic ✠ a Iudas igitur deſcēdit ad hiram odollamiten: id eſt chriſtus ad baptiſmū iohannis: quem iohannes vidēs perhibuit ei teſtimonium/ dicens: Ecce agnus dei ⁊c̃. Ioh. j. d. Michee. j. d. Adhuc heredem adducam tibi/ quę habi/ tas in mareſa: vſqȝ odollam veniet gloria iſrael: id eſt chri/ ſtus vſqȝ ad baptiſmū iohannis. j. Reg̃. xxij. a. Fugit da/ uid in ſpeluncam odollam: et ibi fratres eiuſ venerunt ad eū: et omnes qui erant oppreſſi ęre alieno. b Viditqȝ ibi fi/ liam hominis chananei: id eſt ſynagogam filiam diabo li: Qui dicitur hō: quia hominē vicit. Matth. xiij. d. Ini/ micus homo hoc fecit. Chananeus dicitur diabolus: id eſt cōmutatus: quia in veritate non ſtetit: Ioh. viij. f. Ezech. xvj. a. dicitur de ſynagoga: Radix tua de terra chanaan: pa/ ter tuus amorręus: ⁊ mater tua cethea. Vocatur autē Sue: id eſt ſublimis ratione ſanctorum patrum: quos chriſtus ſibi

Moraliter principalit̄ copulauit. Per tres filios iudę: tria genera prę/ latorum intelliguntur: Per thamar enim eccleſia deſignat̄. Prim⁹ fuit her: qui fuit nequā. i. luxurioſus: vel abutēs vaſ/ culo vxoris. Per hūc p̄lat⁹ noxi⁹ ⁊ ſupſtitioſus deſigt̄ur: q̄ anterioꝝ oblit⁹/ ad poſteriora ſe totum extēdit. i. non curās p̄mo q̄rere regnum dei: totus inheret temp̄alibus: et eis ab/ utitur ī ſuperbiā. Secūdus fuit onam: qui ſemē fundebat in terram. Per hunc intelligit̄ prelatus inutilis. Talibus ho/ die copulatur eccleſia: qui vel non proſunt vel obſunt: ſed tñ ſępe interficiuntur a domino. Tertius fuit ſela: cui non potu it dari thamar/ quia puer erat: ſed iubetur expectare thamar vt vidua/ donec creſcat puer. Et certe ita faciūt hodie multi prelati: eccleſiaſ viduas faciūt expectare/ donec creuerint ne/ potuli: quibus eas conferant: et interim fructus percipiunt. Et quid ſequitur ex h̄: Thamar videns ſe eſſe viduam/ qua/ ſi abſqȝ rectore: aſſumit teriſtrū meretricum: ⁊ ſedet in biuio: id eſt facit omittenda ⁊ omittit facienda: et in hoc moratur et reſidet: quia non eſt qui eam doceat. c Quo nato ⁊c̃.

Allegorice Sela/ chorus apl'oꝝ: qui ꝓmiſſus thamar. i. ſynagogę ⁊ nō ſolut⁹. Act̃. xiij. g. Vobis oportebat p̄mū loq̄ verbū dei ⁊c̃.

H. thamar· Hoc nato ꝑ Suę parere ceſſauit: quia natis apoſtolis: ſy/ nagoga ſterilis fuit. Oſee. ix. c. Da eis dñe: Quid dab eis: Vuluam ſine liberis/ ⁊ vbera arentia. d Dedit aūt iu/

Moraliter das. Iudas chriſt⁹: Her/ malus prelat⁹. Thamar/ ecclia.

Datur igitur her/ thamar: q̄ñ eccleſia malo prelato cōmitti/ tur: qđ fit peccatis noſtris exigentib⁹. Iob. xxxiiij. d. Reg/ nare facit dñs hypocritaȝ ꝓpter peccata populi. Her nequā dicitur: quia abutebat̄ vxore a poſteriori. Hi ſunt prelati: qui beneficia eccleſiaſtica: vel prelationes recipiunt cauſa temporaliū: quę ſunt poſteriora. Phil̃. iij. c. Ea quę retro ſunt obliuiſcens: ad ea quę ſunt priora extendenſ meipſum ad deſtina/ tum perſequor brauí/ um. Matth. vj. d. Primū quęrite reg/ num dei ⁊c̃. Poſt de/ bent eſſe t̄palia. Oſee v. c. Vlulate ī betha/ uen: poſt tergum tuū beniamin. Bethauen interpretat̄ dom⁹ in/ utilis: vel domus ido latra: id eſt eccleſia re/ ferta diuitijs tempo/ ralibus: quę debēt eē Al' ꝑ frater poſt tergū beniamin: id eſt filioꝝ dextere. f Ab eo occiſus. Dominus reſeruat vl tionem eorum: quí a poſteriori accedunt ad p̄lationes/ vel ec cleſiaſtica beneficia. Hiere. lj. c. Ecce ego ad te mons peſti/ fer: qui corrumpis vniuerſam terram: id eſt totam eccleſiaȝ: quę dicitur terra ꝓpter ſtabilitatem. Eccs. j. a. Generatio p̄/ terit ⁊ generatio aduenit: terra autem in ęternū ſtat: propter attritionem perſequentiū et falſoꝝ fratrum: ꝓpter germinis fęcunditatem. g Dixit ergo iudas ⁊c̃. Onam interp̄/ tatur meror ꝑp̄li: et ſignificat prelatuȝ cupidum ⁊ auarum. Unde dicitur ꝙ onam fundebat ſemē in terra: et talis prela/ tus etiam ſi predicat/ pro terrenis predicat. Michee. iij. a. Audite principes iacob: qui odio habetis bonū/ ⁊ diligitis malū: qui violent̄ tollit̃ pelles eoꝝ deſuper eos. Ecōtra bo/ nus prelatus ſemen predicationis fundit in cęlum. j. Reg̃. iij. d. Creuit puer ſamuel: ⁊ domin⁹ erat cum eo: ⁊ non ceci dit ex omnibus verbis eius in terraȝ. i Ille ſciens nō ſibi naſci ⁊c̃. Sic faciūt qui non lucrum dñi: ſed ſuum cō/ modum quęrunt. Oſee. ix. a. Noli letari iſrael: noli exultare ſicut populi: quia fornicatus es a deo tuo: dilexiſti mercedeȝ ſuper omēs areas tritici. Et. j. eodē. c. Ephraim enim quaſi auis auolauit: gloria eoruȝ a partu/ ab vtero/ et a conceptu. Sed nota ꝙ dicitur hic/ ꝙ percuſſus eſt onam a domino: quia fundebat ſemen in terram: quid igitur de prelatꝭ: Oſee ix. d. Percuſſus eſt ephraim/ radix eorum exiccata/ fructum nequaqȝ faciunt. m Eſto vidua: dixit dominus ſynago Myſtice gę: et ipſa vidua eſt. Oſee. iij. b. Multis diebus expectabis me. n Donec creſcat ſela: id eſt chorus apoſtolorū: vbi creuit in gentibus: et adhuc quotidie creſcit: tandem da/ bitur ſynagogę doctrina apoſtolorum. Roma. xj. d. Poſtqȝ multitudo gentium intrauerit: tunc omnis iſrael ſaluus fiet. o Timebat. Mult̃ parcit dñs/ nolēs ꝯſtituere in p̄latio/ Moraliter ne ne moriant̄: Multi enī pri⁹ boni: in p̄lationib⁹ fiūt mali. Et hoc eſt qđ legit̄. iiij. Reg̃. j. a. Cecidit ochozias ꝑ can/ cellos cęnaculi/ qđ habebat in ſamaria. Cęnaculuȝ/ eſt tertia manſio. Ochozias igit̄. i. p̄latus qui cęnaculū ſibi fecit in ſa/ maria. i. corde/ ore/ et opere intendens in deū: frequent̄ in cu/ ſtodia p̄latiōīs cadit ꝑ cancellos. i. per rimas curarum quas nemo ſcit: niſi q̄ ſentit. Vñ Aug⁹. Q̄to ī loco ſupiori: tāto in maiori ꝑiculo v̄ſant̄. p Et abijt: ⁊ habitauit ī domo Allegorice. i. mō hitat ſynagoga in domo diaboli p̄ris ſui. Ioh. viij. f. Voſ ex p̄re diabolo eſt̃. q Mortua ē ſue vxor iudę: Synagoga ē: q̄ fuit vxor chriſti: Sed ipa mortua ē in pc̄tō. Unde ſignificat̄ ꝑ filiam archiſynagogi mortuā: quam dñs

 ☙ ſuſcitauit poſt

tua eſt ſue vxor iude. Qui
a post luctum cõſolatiõe ac-
b cepta aſcendebat ad tonſo-
res ouium ſuarum/ ipſe ⁊ hi-
c ras opilio gregis odollami-
e ta in thamnas. Nũciatũq;
eſt thamar/ ꝙ ſocer illius aſ-
f cenderet in thãnas ad tõn-
g dendas oues. Que depoſi-
tis viduitatis veſtib⁹/ aſſũp-
h ſit teriſtrum: et mutato habi-
i tu ſedit in biuio itineris qđ
ducit thamnã: eo ꝙ creuiſ-
ſet ſela: et non eum accepiſ-
ſet maritum. Quaꝫ cum vi-
k diſſet iudas: ſuſpicatus ē eē
meretricem: Operuerat enĩ
vultum ſuũ ne cognoſceretur.
tur. Ingrediensq; ad eam/
l ait: dimitte me vt coeam te-
cum: Neſciebat enim ꝙ nu-
rus ſua eſſet. Qua reſpon-
m dente: quid dabis mihi vt
fruaris concubitu meo? Di-
n xit: Mittam tibi hedum de
gregibus. Rurſumq; illa di-
cente: patiar qđ vis: ſi dede-
o ris mihi arrabonem donec
mittas qđ polliceris: Ait iu-
das: Quid vis tibi pro ar-
p rabone dari? Reſpondit:
q Anulum tuum et armillam
r et baculũ quē manu tenes.
s Ad vnum igitur coituꝫ cõ-
cepit mulier: et ſurgens ab-
t ijt: depoſitoq; habitu quem
aſſũpſerat: induta eſt vidui-
v tatis veſtibus. Miſit autem

a Conſolatione accepta. Hiero⁹. Et ↄſolatus iudas aſcendit ad eos qui tondebant oues: ipſe et hiras paſtor eius odollamites. Pro paſtore in hebreo amicus legitur: ſed verbum ambiguũ eſt: qꝛ iiſdem ſcribit litteris vtrunq;: ſed amicus rem/ paſtor roem legit. g Que depoſitis. Notandum ꝙ tpe patriarcharum/ certa ⁊ ſua fuiſſe veſtimēta viduarum: nec gl'ia ↄiugatarum.

C

Al' et ſuſcepta

b Teriſtrũ/ velamē eſt q̃ vtebant paleſtine mulieres. i Sedit i biuio. Hebre⁹ habet: ſedit in enan: et ſonat in oculis/ vt dic Hiero⁹. Et ē nomen cõmune: nõ ꝓpriũ loci. Vñ ſenſus eſt: Sedit in oculis. i. in biuio vbi debet viator diligenter inq̃rere q̃ gradiatur: Ibi ſolent ſedere meretrices/ vt a trãſeũtib⁹ videri poſſint. k Suſpicat⁹ eſt eſſe meretricē. Hebre⁹ habet/ cadeſam. l Dimitte me ⁊c. + Nolebat inferre vim: q̃ oib⁹ deteſtãda erat. n Mittã tibi hedũ. In h ē argumentũ ꝙ illud qđ ꝓmittit ꝓ facto immũdo ſoluẽdũ eſt: quia iudas etſi peccauerit eã cognoſcẽdo: nõ peccauit hedũ ꝓmiſſũ mittẽdo. In facto iude nõ iuſticie cernitur ſinceritas: ſ ꝓmiſſi fidelitas. Si enĩ ſeruaret iuſticiã/ ſeruando ⁊ caſtitatē: non introiſſet vt opinabat ad meretricē: ſed tñ qđ ꝓmiſit/ per paſtorem fideliter trãſmiſit. o Arrabonē. i. arram bonã. Arra/ pars eſt precij: ſed hic accipit pro pignore. v Miſit aũt iudas ⁊c. Mittit ꝓmiſſus hed⁹ tanq̃ meretrici. i. exprobratio pcti: ꝑ odollamitē tanq̃ increpantē:

B

Al' + volebat

Allegorice

ſuſcitauit poſt emorroiſſam. Mar. v. c. a Conſolatione accepta. Judas. i. chriſt⁹/ ↄſolationē accepit ſup morte ſynagoge: qñ tempus redemptiõis appropinquit. Unde Eſa. xl. a. Conſolami/ ↄſolami popule me⁹. b Aſcendebat. Gal. iiij. a. Ubi venit plenitudo tpis: miſit de⁹ filiũ ⁊c. Chriſti enĩ aſcẽſus/ eius incarnatio. Eſa. xix. a. Aſcẽdet dominꝰ ſuꝑ nubem leuem/ ⁊ ingredietur egyptũ. Uenit aũt chriſtus ad oues. Matth. xv. c. Non ſum miſſus niſi ad oues q̃ perierũt dom⁹ iſrael. Nec ſolũ ad oues/ ſ etiam ad paſtores ouiũ: quos tñ vocat tonſores: qꝛ lac ⁊ lanã ſibi vẽdicãtes nõ curant de ouib⁹. Ezech. xxxiiij. b. Pro eo ꝙ oues mee facte ſunt in rapinã: et greges mei in direptionē/ eo ꝙ nõ eſſet paſtor/ ſ pot⁹ tonſor: ecce ego ſuꝑ paſtores. c Hiras opilio: Johãnes baptiſta: q̃ venit cuꝫ chriſto vel parũ ante: vt prepararet ei viã ⁊ domũ: ſicut famulus dño. Malach. iij. a. Ecce ego mitto ãgelũ meũ ⁊ prepabit viã ante faciē meam. d Odollamita/ interpretat teſtioniũ in aq̃: ⁊ iohãnes ꝑhibuit teſtioniũ chriſto ĩ aq̃ baptiſmi. Mat. iij. c. Ego baptiço ĩ aq̃ in penitẽtiã/ q̃ aũt p⁹ me vẽtur⁹ ē: fortior me ē ⁊c. Chriſtus cũ iohãne venit arguere tõſores. Mat. xxiij. b. Ue vob ſcribe ⁊ phariſei: q̃ comeditꝭ domos viduaꝝ/ in orõne longa orãtes. Mat. iij. b. Et Lucꝭ. iij. b. Genimia viperarũ q̃s demõſtrauit vob fugere a vẽtura ira? e Nũciatũq; ē thamar. Thamar ſigt electos de iudeis ⁊ gẽtib⁹: q̃bus nũciatũ eſt ꝙ chriſtus incarnat⁹ eſt. Lucꝭ. ij. b. Annũcio vob gaudiũ magnũ: Ibi nũciat⁹ eſt iudeis per angelũ: Per ſtellã nũciatus eſt gentibus: Matth. ij. a. f Ad tondẽdas oues. Ad hoc venit chriſtus: id eſt vt a peccatꝭ exoneraret. Mat. xj. d. Uenite ad me omnes qui laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊c.

Joh. j. d. Ecce qui tollit peccata mũdi. Vñ aũt dicit ꝙ aſcendit in thamnas: qđ interpretat defectus: quia oēs defect⁹ nr̃os ſibi aſſũpſit/ faciens qđ docuit. Et nota ꝙ vellera ſine leſiõe tollũt ab ouib⁹: ſic tpalia a virꝭ ſanctꝭ ſine oĩ dolore et triſticia tollunt. Heb. x. g. Rapinam bonoꝝ veſtroꝝ cũ gaudio ſuſcepiſtꝭ. Chriſt⁹ venit ad oues ꝓpter q̃ttuor. Uenit enĩ pdita q̃rere. Lucꝭ. xv. a. Quis ex vob hõ ⁊c. Oneratas exonerare. Eſa. xix. a. Aſcendet dñs ſuꝑ nubem leuē: et ĩgredietur egyptuꝫ: ⁊ mouebunt ſimulacra egypti a facie eius. Eſuriẽtes paſcere: diſperſos ↄgregare. De vtroq; Eſa. xl. c. Sicut paſtor gregem ſuum paſcet: in brachio ſuo ↄgregabit agnos. g Que depoſitis viduitatis veſtib⁹ Uidua dicit quaſi biduа: id eſt diuiſa a viro. Ueſtes igit viduitatis ſũt peccata: q̃ diuidunt nos a deo: iuxͣ illud Eſa. lix. a. Iniquitates noſtre diuiſerunt inter nos ⁊ deum noſtrũ. Has veſtes deponit thamar: id eccleſia vel anima dolens de peccatis/ quãdo vult accedere ad iudam: id eſt ad chriſtum in ↄfeſſione. h Teriſtrũ: ſignificat carnis mortificationē/ que valet contra eſtuꝫ vitiorum. Depoſitis igitur viduitatꝭ veſtibus: ſumit teriſtrum/ q̃ facta confeſſione peccatoꝝ/ carnis mortificationē aſſumit: ꝑ quam induitur nouus homo. Eph. iiij. e. Deponite vos veterem hominem/ ⁊ induite nouũ: qui ſm deuꝫ creatus eſt in iuſticia. i Sedit i biuio. In biuio ſedet penitẽs ꝑ recordationē omiſſoꝝ ⁊ cõmiſſoꝝ. Hiere. ij. e. Uide vias tuas ĩ cõualle. Idem eſt ↄuallis ⁊ biuiũ. Et nota q̃nq; circa thamar. Sedet in biuio/ ꝑ peccatoꝝ recordationē: operit vultũ/ per pudorem: iude admiſcet/ per confeſſionē: filios concipit/ per ꝓpoſituꝫ ſatiſfaciẽdi: parit in ſatiſfactione. Eſa. xxiij. d. Sume citharam/ ecce teriſtrum quo vultus operit: circũi ciuitatem/ ecce ſeſſio in biuio: bene cane/ ecce iude commixtio: frequenta canticum/ ecce partus. l Dimitte me. In hoc notatur libertas arbitrij/ quã habet penitẽs. Apocꝭ. iij. d. Ego ſto ad oſtium ⁊ pulſo. m Quid dabis mihi? Chriſtus prius dat q̃ ingrediat: diabolus pri⁹ accipit. Ezech. xvj. d. Oib⁹ mulierib⁹ dant mercedes: tu autē dona donabas eis/ vt intrarent ad te. n Mittã tibi hedum. Chriſt⁹ mittit hedum: id eſt peccati deteſtationē. Roma. vj. d. Quē fructum habuiſtis tũc in illis: in qu b⁹ nunc erubeſcitꝭ? p Reſpondit: Anulum. In pignus ſalutis dat chriſtus anulum: id eſt fidei ſponſationē. q Armillaꝫ: id eſt opus iuſticie. r Baculum: id eſt ſuſtinẽtiam laboris. s Ad vnũ igitur coitũ: hoc eſt ad vnionē diuini verbi cum humana natura: eccleſia duobus filijs impregnata eſt: id eſt iudaico populo ⁊ gentili. Unde chriſtum natum querunt paſtores et magi. t Depoſitoq;: Hoc eſt ꝙ eccleſia que vocata fuit ad paupertatem ⁊ auſteritatem ⁊ vilitatem: redijt ad diuitias ⁊ delitias ⁊ honores. v Miſit autem iudas. Judas per paſtorem mittit hedum thamar: id eſt chriſtus per prelatum mittit eccleſie peccati abominationē. Ezech. xvj. a. Fili hominis notas fac hieruſalē abominationes ſuas. Michee. iij. c. Repletus ſum fortitudine ſpiritus domini iudicio ⁊ virtute vt annũciem iacob ſcelus ſuũ. Bene oſtenditur hic qualis debet eſſe qui fert hedum. i. pctm̃.

Moraliter

E

b. ¶ increpantē: Genimina viperaruꝫ ꝛc. Sed eaꝫ nō inuenit ex/
probratio peccati/quam mutauit confeſſionis amaritudo.
b ¶ Ait iudas ꝛc. Quaſi habeat pignora q̄ accepit/quam
ↄfeſſio peccati imunē fecit ab exprobratiōe delicti. d ¶ Cō/
buratur. Jmmo ſm̄ legem Deut. xxij. c. debebat lapidari.
Sol. Comburat̄ dic̄:
id eſt moriatur: Jg/
nis eni ponit̄ pro q̄li/
bet pena graui: vt le/
git̄ Joſue. vij. d. de
achoꝛ quem pꝛecepit
dn̄s lapidari: et dicit̄
ibi ꝙ combuſtus fuit:
ſed combuſtus dicit̄:
id ē occiſus. Hiero⁹.
Qꝛ ſcriptura pꝛeci/
pit adulteras lapida/
ri: accipitur ꝓ moꝛ/
te puniri. Sed videt̄
ꝙ non debet comburi
ꝓpter ſimplicitatē foꝛ
nicationē: aut ſi ſic: er
f go iudas. Dicit̄ enim
Deut. xxij. d. Si doꝛ
mierit vir cum vxoꝛe
alterius: vterq̄ moꝛie
tur. Ad hoc poteſt di
diſ.c.dn̄s ci/ꝙ non fuit ſimplex
fornicatio: quia debe/
bat ſe ſeruare ſela filio
iudę: iudas autem nō
debuit moꝛi/quia ig/
noꝛauit factū. Vel po
teſt dici/ꝙ thamar nō
debebat moꝛi: cum ꝓ/
pter filioꝛum moꝛtem
videbat hoc fieri iudas.

iudas hedum per paſtoꝛem
ſuum odollamiten: vt recipe
ret pignus qđ dederat mu/
lieri. Qui cum non inueniſ/
ſet eam: interrogauit homi/
nes loci illius: Vbi eſt mu/
lier que ſedebat i biuio? Re/
ſpondentibus cunctis: non
a fuit in loco iſto meretrix: rē/
uerſus eſt ad iudam/ ꝛ dixit
ei: Non inueni eam: ſed et
homines loci illius dixerūt
mihi: nunq̄ ibi ſediſſe ſcoꝛ/
b tum. Ait iudas: Habeat ſi/
bi: Certe mēdacij nos argue
re non poterit. Ego miſi he/
dum queꝫ promiſeram: ꝛ tu
c non inueniſti eam. Eccē aūt
poſt tres menſes nūciauerūt
iudę/dicentes: Fornicata ē
thamar nurus tua: ꝛ videtur
vterus illi⁹ intumeſcere. Di
d xit iudas: Pro̊ducite eam:

f ¶ Juſtioꝛ me eſt. Hiero⁹. Co/
gnouit autem iudas ꝛ dixit: Juſtioꝛ eſt illa q̄ ego ꝛc. Jn he/
breo habetur: Juſtificata eſt ex me: non ꝙ iuſta fuerit: ſed
ꝙ dicat̄ Ezech. xvj. f. Juſtificata eſt ſodoma ſoroꝛ tua ex
te: ꝙ compatione illi⁹ minus male fecerit/non vaga turpitu/
dine/ſed filios requirendo. g ¶ Attñ vltra non cogno/
uit. i. carnales non approbauit obſeruantias. l ¶ Qua/
re diuiſa eſt propter te ꝛc. Hiero⁹. Pro maceria aq̄la ꝛ
ſymmachus/ diuiſionē träſtulerūt/ qđ hebraice dicitur pha/
res. Ab eo igitur ꝙ diuiſerit mēbranulam ſecundinarū/diui/
ſionis nomen accepit. Vnde ꝛ phariſei q̄ ſe q̄ſi iuſtos a po/
pulo ſeparauerīt/ diuiſi dicebant̄. m ¶ Maceria. Maceriā
dicit membranulam ſecundarum vel ſecundinarū/qua inuol/
uitur puer in vtero: quę diuiditur in partu ꝛ ſequitur pue/
rū. Et ſi foꝛte remaneat in vtero matris poſt egreſſum pue/
ri: non diu viuit mater. o ¶ Poſtea egreſſus eſt frater
ꝛc. Hiero⁹. Zara interp̄tat̄ oꝛiens: qꝛ prim⁹ apparuit. Vel
qꝛ plurimi

Moralit * Et nota ꝙ poſt ↄuerſionē mittit chriſtus peccati exprobra/
tioneꝫ: quia vult vt aliquādo recogitet peccata pꝛeterita ex/
probrando illa. Ezech. xvj. g. Recoꝛdaberis viarum tuarū/
vt confundaris. Qꝛ paſtoꝛ non inuenit thamar in biuio: ſig/
nificat̄ ꝙ anima imp̄gnata a chꝛiſto/nō inuenit̄ in biuio pec/
cati. Vna via pꝛeſumptio: alia obſtinatio. Per p̄ſumptionē
cecidit diabolus: ꝛ adhuc deijcit peccatoꝛes per obſtinatio/
Ps. 40. nem. Ps. Non adijciet vt reſurgat. Homines quos inue/
nit paſtoꝛ in biuio/ſunt demones qui dicunt: Nō fuit in hoc
loco meretrix. Poſtq̄ enī contritus eſt ꝛ ↄfeſſus peccata: nō
poſſunt demones eum accuſare. Roma. viij. f. Quis accuſa/
bit aduerſus electos dei? Joh. viij. b. Mulier q̄s eſt q̄ te cō/
demnat? Nemo dn̄e. Chꝛiſtus animā q̄tumcūq̄ foꝛnicata
fuerit: ſi conuerti voluerit/vocat virginē. Hiere. iij. a. Foꝛni/
cata es cum amatoꝛib⁹ multis: ſaltē amodo voca me pr̄ me⁹/
dux v̄ginitatꝭ meę. a ¶ Reuerſus ē ad. Hoc ē ꝙ bonus

p̄latus reuertit̄ ad chꝛiſtū/gr̄as agens de h̄ ꝙ nō inuenit ſub/
ditos in pctō. Dicit Aug⁹. Mali p̄lati gaudēt inuenire i ſub
ditꝭ q̄d coꝛripiāt: boni ecōuerſo. ij. Coꝛ. xij. g. Timeo ne cū
venero/nō q̄les volo iueniā vos. c ¶ Ecce āt p⁹ tres mē/ Allegoꝛice
ſes. P⁹ fidē trinitatꝭ/mali iudei accuſāt thamar ō foꝛnicatio
ne. i. reputāt fidē chꝛi/
ſti foꝛnicationē. i. ido/
latriam. Joh. vij. g.
Nunq̄d ꝛ vos ſeducti
eſtis? Hoc dixerūt iu
dei/ qn̄ viderūt vterū
thamar itumeſcere. i.
multos ↄuerti ad fidē.
d ¶ Pꝛoducite eā
vt coburat̄. Hic iu
das ſignificat iudas
malos: q̄ eccleſiā iudi/
cāt ↄdēnādā. Vel etiā
chꝛiſtū q̄ foꝛnicatoꝛes
iudicabit. Heb. xiij. a.
Foꝛnicatoꝛes ꝛ adul/ 1. Paral. 2. a.
teros iudicabit de⁹. e Math. 1. a.
¶ De viro cui⁹ hec
ſūt: Jra i futuro iudi
cio liberabit̄ q̄ poterit
oſtēdere chꝛiſto anu/
lū/armillā/ꝛ baculū. i.
fidē et opa ꝛ patiam.
Ps. Ego āt i iuſticia † Ps. 16.
appebo i ↄſpectu ꝛc.
f ¶ Juſtioꝛ me eſt:
Hoc ē ꝙ chꝛiſt⁹ i fine
laudabit eccl'iaꝫ. Pro
uer. vlt. d. Surrexerūt
filij ei⁹ ꝛ btiſſimā p̄di/
cauerūt: ꝛ vir ei⁹ lau/

d vt cōburatur. Que cum
duceret̄ ad penam: miſit ad
ſocerum ſuum/ dicens: De
e virō cuius hec ſunt cōcepi.
Cognoſce cui⁹ ſit anulus et
armilla et baculus. Qui ag/
f nitis murerib⁹/ ait: Juſtioꝛ
me eſt: quia non tradidi eaꝫ
g ſela filio meo. Attñ vltrā
h non cognouit eam. Jnſtān/
te autem partu: apparuerūt
gemini in vtero: atq̄ in ipſa
effuſione infantū/ vnus ꝓ/
i tulit manū: in qua obſtētrix
k ligauit coccinū/dicens: Jſtē
egredietur pꝛioꝛ. Jllo vō re/
trahente manū: egreſſus eſt
l alter. Dixitq̄ mulier: Qua/
m re diuiſa eſt ꝓpt̄ te mācerię?
Et ob hāc cām vocauit no/
n o mē ei⁹ phāres. Poſtea egreſ
ſus ē frat̄ ei⁹ i cui⁹ māu erat
p coccinū: quē appellauit zāra.

dauit eā. g ¶ Attñ vltra. i. chꝛiſt⁹ p⁹ diē iudicij nō infūdet
eccl'ię ſemē doctrię. Hiere. xxxi. f. Nō docebit vir vltra pxi/
mū ſuū. h ¶ Jnſtāte aūt ptu/apparuerūt ge. Qui my/
ſtice ſignificāt duos p̄plos. p ¶ Zara/q̄ interp̄tat̄ oꝛiēs: ſigt
iudęū: q̄ videbat̄ pri⁹ debere oꝛiri: ſ; retraxit ſe. Vn̄ bn̄ con/
gruit ei illud Eſa. xiiij. c. Quō cecidiſti ō cęlo lucifer/q̄ mane
oꝛiebarꝭ. Hic p̄ ꝓtulit manū: qꝛ iudę⁹ ꝓmiſit ſe factuꝝ q̄cq̄d
dn̄s p̄cipet. Exo. xxiiij. b. Oīa q̄cunq̄ dixerit dn̄s faciem⁹.
Sꝫ ſtatī manū retraxit: qꝛ ab opatiōe defec̄. i ¶ Obſtetrix:
id ē diuina ſapia: coccinū ligauit in manu iudęoꝝ: qn̄ eis im/
ꝑerauit opa ſāguinea. Eſa. j. c. Man⁹ vrę ſāguie plenę ſūt.
Jdē. lix. a. Man⁹ vrę pollutę ſūt ſāguie. Prouer. xij. c. Eſt q̄
ꝓmittit/ecce man⁹ ꝓductio: ꝛ q̄ſi gladio ↄpūgit̄ ↄſcīa ei⁹/ec/
ce coccini ligatio. n ¶ Phares/gētilꝭ p̄pls: q̄ ceſſante iudęo ab
opib⁹: egreſſus eſt ad opa p̄m⁹. Et ē qđ d̄r Mat. ix. c. pꝛimo
ſanatur emoꝛroiſſa: ꝛ poſtea filia archiſynagogi. k ¶ Jſte
egredit̄ pꝛioꝛ. Hoc ē ꝙ dn̄s expectabat a iudęis aliqueꝫ
fructū: ꝛ poti⁹ fec̄ ↄtrīū. Eſa. v. b. Expectaui vt faceret iudici/
um/ꝛ ecce iniq̄tas. l ¶ Quare ꝛc ꝓpter te. Diuina ſapi/
entia q̄ſi mirat̄/q̄re iudę⁹ apparuit p̄oꝛ exitur⁹: ꝛ gētilꝭ exierit.
Hoc ē ꝙ Mat. viij. b. mirat̄ fidē cēturiōis. m ¶ Maceria:
eſt illud qđ diuidit int̄ nos ꝛ deū. ſ. pcti chiroḡphū/qđ chꝛiſt⁹
amouit. Eph. ij. c. Jpſe ē pax nr̄a q̄ fec̄ vtraq̄ vnū ꝛ mediū
pietē macerię diſſoluēs. Thamar. i. eccl'ia ↄcipit de bono Moraliter
p̄lato duos filios. i. fidē/ꝛ bonos moꝛes. Hoc aūt ꝙ iudas
dic̄ ad thamar: Dimitte me/vt coeā tecū: eſt ↄ illos q̄ ſe inge/
rūt in p̄latiōes. Hoc ē qđ legit̄. ij. Paral. xxvj. d. ꝙ ozias ꝑ/
cuſſus eſt lepra: qꝛ ſibi vſurpauit officiū ſacerdotū. Et Nu.
xvj. c. punit̄ choꝛe cū ſuis cōplicib⁹. ¶ Judas accedēs ad tha/ Aliter
mar. i. iuſt⁹ ad penitētiam generat phares: id eſt diuiſionem
a mūdo: Et zaram. i. oꝛtū in vitā ęternā. Eſa. lviij. c. Si abſtu/
lerꝭ ō medio tui catenā ꝛc oꝛiet̄ in tenebris lux tua. Zara pri
mo emiſit manū: ſ; phares p̄ naſcit̄: Hoc eſt ꝙ cogitam⁹ p̄
de vita ęterna: ꝛ poſtea auellim⁹ nos a mūdo.

q̄ꝛ plurimi iuſti ex eo nati ſūt: ſicꝫ dꝛ. j. Paral. ij. a. Tñ Hie/
ronymꝰ dicit ſup. iij. Reg. j. ꝙ ligatū fuit filū ī manu pha/
res. Sꝫ potuit eſſe ꝙ poſtq̄ vterq̄ ortꝰ ē/tulit obſtetrix coc
cinū de manu ẓara ⁊ ligauit ī manu phares: vt de ſiliꝭ ge/
mellis p̄mo genitꝰ deſtingui poſſet. Expoſi. Ca. XXXIX.

Neſcitis/ q̄ꝛ in his q̄ p̄ris mei ſūt oportet me eē. k Qui
optie ⁊c̄. Pr̄ nouerat ſe eē cū filio. i. cognoſcere faciebat.
G. xxij. c. de abraā: Nūc cog̃ui ꝙ timeas dn̄z. i. cog̃ſcere te fe/
ci. l Et oia q̄ gereret ab eo dirigi. Hoc ē ꝙ legitur
Eſa. liij. d. Volūtas dn̄i ī māu eiꝰ diriget. o Inuenitq̄z
ioſeph. Eſa. xliij. a.

A Fuit ioſeph ductus eſt in egyptū. Hic redit ad ordinem ſuperioꝝ. l Que gereret. i. q̄cūq̄ facie/ et ꝓſpabunt. m Ab eo/ dn̄o. ſ. n Illiꝰ. i. ioſeph. s Bndixitq̄ dn̄s/ bn̄dictione ſiniſtre. Et patet h̄ q̄ꝫ bonū ſit hr̄e bonū ſeruientē. t Nec q̄cq̄ aliud nouerat ⁊c̄. Hoc dupliciꝫ exponiꝫ. Primo ꝺ ioſeph ſic: Ioſeph non ꝫ nouerat q̄cq̄

x. q. i. ſicut eunuchus
Ps. i.

Capi. XXXIX

a I Gitur ioſeph ductꝰ
b eſt i egyptū/ ēmitq̄
c eum putiphar eunuchꝰ pha
d raonis/ princeps exercitus/
e f vir egyptius de manu hiſ/
maelitarum/ a quibus per/
g ductus erat. Fuitq̄ dn̄i/
h nus cū eo: et erat vir in cun/
i ctis proſpere agens. Habi/
tabatq̄ i domo domini ſui:
k qui optime nouerat eſſe do/
l minū cum eo: et omnia que
m n gereret ab eo dirigi in manu
o illiuſ. Inuenitq̄ ioſeph gra
tiam coram domino ſuo/ et
p miniſtrabat ei. A quo pre/
q r poſitus omnibus guberna/
bat creditam ſibi domum et
vniuerſa que tradita ei fue/
s rant. Benedixitq̄ dominꝰ
domui egyptij propter io/
ſeph: et multiplicauit tam in
edibus q̄ꝫ in agris cunctam
t eiꝰ ſubſtantiā. Nec q̄cq̄ ali/
v ud nouerat: niſi panem quo

Honorabilis factꝰ es in oculis meis ⁊ glorioſus: ego dilexi te: ⁊ dedi hoies ꝓ te. p Et miniſtrabat ei. Matth. xx. d. Filius hois nō venit miſtrari/ ſ miniſtrare. q Prepoſitꝰ. Matth. xj. d. Oia mihi tradita ſunt a pr̄e meo. r Gubernabat. Ps. Ego aūt ꝯſtitutꝰ ſum ab eo rex ſup ſion mō tem ſctm̄ eiꝰ. i. eccleſiam. s Bn̄dixitq̄ dn̄s domui egyptij. i. eccl'ie ꝓpt̄ chriſtū. Ioh. j. a. Quotq̄t aūt receperūt eū: dedit eis ꝑtatē filios dei fieri. Hec ē optima bn̄dictio. ſ. poſſe fieri filium dei. t Nec q̄cq̄ aliud nouerat niſi panē. Panis ſiue cibꝰ chriſti oſ̄ndiꝫ Ioh. iiij. e. Meꝰ cibꝰ ē/ vt faciā volūtatē p̄ris ✱ mei/ q̄ miſit

Ps. 2.
B

Myſtice. Myſtice a Igiꝫ ioſeph ductꝰ in egyptū. i. chriſtus p̄dicatꝰ in mūdo: ductores fuerunt p̄dicatores. Vñ. j. Reg. xxx. d. Puer egyptiꝰ duxit dauid ad cuneum hoſtiū. b Emitq̄z eū putiphar. Qñ ꝑplꝰs gētiliſ recepit fidē: pr̄ vēdidit filiū dās eū ꝓ fide ⁊ opibꝰ bonis. De hac emptiōe dꝛ Eſa. lv. a. Venite ⁊ emite abſq̄ argēto/ ⁊ abſq̄ vlla cōmutatione vinū ⁊ lac. i. grat̄ accipite vinū diuinitat̄/ ⁊ lac hūanitat̄. c Eunuchꝰ pharaonis. i. dei p̄ris: q̄ꝛ ꝑplꝰs gentilis qñ recepit fidē/ caſtrauit ſe ꝓpt̄ regnū celoꝝ. Vñ Matth. xix. b. Sūt eunuchi/ q̄ de m̄ris vtero ſic nati ſunt: et ſunt eunuchi q̄ facti ſunt ab hoībꝰ: et ſunt eunuchi q̄ caſtrauerūt ſeipſos ꝓpt̄ regnū celoꝝ. Per p̄mos/ intelliguntꝫ myſtice v̓gines: per ſecundos/ hypocrite: per tertios/ continētes. Et bñ ꝑ pharaonē ſignificaꝫ deꝰ pr̄. Pharao eni interp̄taꝫ diſſipās: et deus pr̄ diſſipat ꝯſilia p̄ncipū terrenoꝝ: vt nō impleāt qꝺ cogitāt ꝯ ſctōs. Iob. v. b. Cōſilia malignoꝝ diſſipat: ne poſſint manus eoꝝ iplere qꝺ ceꝑant. d Pricepsq̄ ad q̄dā. Mat. viij. a. Ego ſum hō ſub ꝑtāte ꝯſtitutus/ hn̄s ſub me milites. e Vir egyptiꝰ. i. mērēs ꝓ pctīs ſuis: Talibꝰ eni daꝫ chriſtus: q̄ ē gaudiū mērētiū. Prouer. xxxj. a. Date ſicerā mērētibꝰ/ et vinū his q̄ amaro ſūt aīo. j. Reg. xxij. a. Cōuenerūt ad dauid oēs q̄ erāt in anguſtia ꝯſtituti/ ⁊ amaro aīo: ⁊ factꝰ ē eoꝝ p̄nceps. Itē egyptꝰ interp̄taꝫ tenebre: ⁊ talibꝰ q̄ erāt in tenebris pctōꝝ/ natꝰ ē dn̄ſ. Eſa. ix. a. Populꝰ q̄ ambulabat ī tenebris vidit lucē magnā: habitātibꝰ in regiōe vmbre mortis/ lux orta ē eis. Adhuc q̄tidie oriꝫ ſpūaliꝫ his q̄ ſe cognoſcunt eſſe in tenebris: ⁊ carēt luce p̄ſent̄ ꝓſperitatis. De qua Hiere. xvij. c. Diē hoiſ nō deſideraui. f De manu hiſmaelitarū. Signanꝫ dicit: de manu hiſmaelitarū: Venditor eni nō pōt dare qꝺ vendit niſi in manu habeat: Sic p̄dicatores p̄dicādo nō pn̄t vendere chriſtū: niſi ī manu habeāt v̓bū chriſti qꝺ p̄dicāt. Iō dꝛ Aggei. j. a. Et factū ē v̓bū dn̄i ī manu aggei. Sꝫ heu multi hodie vendūt chriſtū: tm̄ ꝺ ore/ nō de manu. Cōtra q̄s dꝛ Eſa. xj. d. Idumea ⁊ moab p̄ceptū manꝰ eoꝝ: ſupple implebūt: ⁊ ſic faciēt pacē. Propriū eni p̄dicatoꝝ ē eſſe pacificos: Iuxͣ illud Matth. v. a. Bti pacifici: qm̄ filij dei vocabuntꝫ. Bern. Memēto nō pacidicos ſed pacificos a dn̄o cōmēdari. Vel Ioſeph ductꝰ ē in egyptū ab hiſmaelit̄/ q̄ interp̄tanꝫ exauditio dn̄i: qñ chriſtꝰ p̄cibꝰ ſctōꝝ patrū ⁊ deſiderijs venit in carnē. Eſa. xlj. d. Egeni et paupes q̄rūt aq̄s ⁊ nō ſūt: lingua eoꝝ ſiti aruit: ego dn̄s exaudiā eoſ. De manu hiſmaelitarū: q̄ꝛ chriſtꝰ nō ſolū ore ꝓpheratꝰ ē: ſ opibꝰ aſſimilatꝰ. Oſee. xij. c. In manibꝰ ꝓphaꝝ aſſimilatꝰ ſū. h In cūct̄ ꝓſpere ageſ. Eſa. lv. d. Nō reuerteꝫ ad me vacuū: ſ ꝓſperabiꝫ in his ad que miſi illud. i Habitabatq̄z i domo. i. ſynagoga vl' eccl'ia. Luc. ij. g

Ps. 32.
Aliter

ſtū. Ioh. j. a. ...

Moraliter a Igiꝫ ioſeph ⁊c̄. Ioſeph/ q̄libet iuſtus ductꝰ ē in egyptū: qñ ſeductꝰ ē in pctm̄. Et bñ dꝛ ductꝰ ē nō tractꝰ: q̄ꝛ nemo iuitꝰ peccat. Ioh. x. f. Nemo pōt eoſ rapere de manu p̄ꝛiſ mei. b Emitq̄z eū putiphar. Putiphar interp̄taꝫ inclinās ad diſcēdū: et ſignificat illū q̄ ſe inclinauit intātū/ vt ſederet ī medio ſacerdotū interrogās eoſ: Luc. ij. g. Iſte vir putiphar emit iuſtos p̄cio magno. j. Cor. vj. d. Empti eſt̄ p̄cio magno. Hoc ꝑtinet ad p̄latos. ſ. emere pctōres/ vt ſeruiāt dn̄o. Vñ. j. xlvij. d. Eme nos in ſeruitutē regiam: p̄be ſemia. f De manu hiſmaelitarū. i. de poteſtate ſpirituū malignoꝝ. Prouer. xxiiij. b. Erue eoſ q̄ ducuntur ad mortē: ⁊ q̄ trahunꝫ ad interitū liberare nō ceſſes: Et ſi dixer̄: vires nō ſuppetūt: qui inſpector cordis ē ipe ītelligit. g Fuitq̄z dn̄s cū eo. Hoc ē ꝙ gr̄a dei ſꝑ comitaꝫ redēptos. i Habitabatq̄z i domo. Boni habitāt in domo dn̄i: ſ mali habitāt in domo ꝓpria. i. in carne ſua: q̄ꝛ curā carnis faciūt i deſiderijs. Augꝰ. Domꝰ nr̄a deſerta eſt: et vnuſquiſq̄ feſtinat i domū ſuā. k Qui optie nouerat eſſe dn̄z cū eo. Chriſtꝰ nouit. i. noſcere fac deū eē cū bono p̄lato: q̄ attēte vigilat ſup gregē. Signū aūt ꝙ dn̄s ſit cū p̄lato/ duplex ē. Primū cremētū boni ī ſe ⁊ ī ſubdit̄. j. Reg. iij. d. Creuit ſamuel ⁊ dn̄s erat cū eo. Scōm/ robur in expug̃tione hoſtiū. Ioſue. j. c. Confortare ⁊ eſto robuſtꝰ: noli metuere: q̄ꝛ tecū eſt dn̄s deꝰ tuus. n Dirigi ī manu illiꝰ. Bene dicit ī manu/ nō in ore: melius eni docēt ⁊ dirigūt opa p̄latorū q̄ꝫ verba Eſa. xlv. a. Hec dic̄ dn̄s chriſto meo cyro/ cuiꝰ apprehēdi dexterā ⁊c̄. Et nota ꝙ dictū eſt: cuiꝰ apprehendi dexterā nō linguā. o Inuenitq̄z ioſeph. i. bonꝰ p̄latꝰ gr̄aꝫ quā ſubditi male viuēdo amittūt. Inuenit orādo/ p̄dicādo/ cordis mūdiciā ꝯſeruando. Prouer. xxij. b. Qui diligit cordis mūdiciā: ꝓpt̄ gr̄am labioꝝ ſuoꝝ/ habebit amicū regē. p Et miſtrabat ei: nō ſibi/ vt multi faciūt: q̄rētes ſua nō q̄ dei ſunt. Ezech. xxxiiij. a. Ve paſtoribꝰ q̄ paſcūt ſeipſos. Et notaꝫ in h̄ ꝙ dic̄/ miſtrabat ei/ fidelis executio officij. q A q̄ prepoſitꝰ: q̄ſi nō ꝑ ſe miſſus. Et in h̄ notaꝫ canonica electio. De his duobꝰ dꝛ Matth. xxiiij. d. Quis putas eſt fidelis ſeruꝰ ⁊ prudēs. Bern. Qui nō intrauit ꝑ chriſtū: q̄d miri ſi infideliꝫ agat ꝯ chriſtū. s Benedixit. Eccleſie chriſti bn̄dicit deꝰ ꝓpt̄ merita boni p̄lati. Ps. Propꝫ dauid ſeruū tuū nō auertas faciē chriſti tui. v Niſi panē quo veſcebaꝫ. Ecce q̄ pn̄t ⁊ debēt ſibi aſſumere p̄lati
✱ de cura paſtorali

Moraliter
Roma. 13. d.
Phil. 2. c.
Ps. 131.

¶ nouerat q̄cq̄ aliud niſi panē.i. non ↄgregabat ſibi opes:nec aliq̄d retinebat/nihil ↄgregabat niſi victū et veſtitū/q̄ſi fidel' ſeru⁹. Uel ſic ō putiphare: Putiphar ñ nouerat q̄cq̄ niſi pa nē.i.oia dimiſerat ī cuſtodia ioſeph ⁊ diſpoſitiōe:ſuꝑ qd/nō comedebat etiam niſi ea que appoſita ſibi fuiſſent a ioſeph.

b ¶ Huiuſcemodi v̄bis. Sic incētiua li/ bidinū freq̄nt̄ ipediūt Eccl.16.b. caſtitatē. k ¶ Abſq̄ arbitris.i.nullo p̄ſe/ ſente cū eo tūc:qd ra/ ro faciebat ioſeph. l ¶ Et illa apphen/ ſa: q̄ ſolitudo ſceleri oportuna videbatur. ¶ En introduxit Myſtice ✠ mei q̄ miſit me. a ¶ Erat autē ioſeph pulchra ⁊c̄. Un̄ ꝑ dauid ſignificat̄:q̄ eſt manu fortis/et aſpec/ tu deſiderabilis. Pš.

Pš.44. Specioſus forma p̄ filijs hoīm. c ¶ Poſt mltos ⁊c̄. Ux/ or dñi/ſynagoga ē:q̄ vidit decorē v̄tutū in chriſto/⁊ iuidit/⁊ ait: f ¶ Dormi mecū.i. ↄſenti meis traditiōib⁹ ⁊ obſeruā/ tijs. Sȝ chriſt⁹ nō acq̄eſcēs illicite doctrine ſynagoge: ſm̄ ꝙ dr̄ Eſa.j.d. Calēdas v̄ras et ſolēnitates v̄ras odiuit anima mea. l ¶ Apphēſa lacinia ⁊c̄. Per veſtē corꝑis appre/ henſus/carne ſe exuit:et ſic liber in celū aſcendit.

Moraliter ✱ de cura paſtorali: ſolū panē: id eſt ſola neceſſaria:quia vt dicit Bern̄. Res pauperꝝ/ ſunt res eccleſiarū:⁊ ſacrilega eis crudelitate ſurripit̄: quicq̄d diſpenſatores earū ſibi accipiūt p̄ter victū neceſſariū ⁊ veſtitū. a ¶ Erat aūt ioſeph pul chra facie.i.in ↄſciētia: b ¶ Decorus aſpectu: id ē in ↄuerſatiōe exteriori: que aſpici poteſt. Hec duo requirunt̄ in omni prelato. Eſa.lij.d. Lauamini/mundi eſtote/qui fert̄ va ſa dñi. Cant̄.ij.d. Uox tua dulcis et facies tua decora. c ¶ Poſt multos. Q̄to pulchrior eſt prelat⁹/aut quilibet iuſt⁹/intus ⁊ foris:tanto vxor dñi ſui.i.inaniſgloria nitit̄ cor/ rumpere ipſū: Et multos corrūpit: vt patet ō herode:cui dr̄ Marc̄.vj.c. Non licet tibi habere vxorē fratris tui. Poſt multos itaq̄ʒ dies:id eſt poſt multa bona opa: e ¶ Do mina:id eſt inaniſgloria: d ¶ Iniecit oculos/ſicut baſi/ liſcus: De quo dicitur:ſi pri⁹ videatur occiditur:ſi prius vi/ deat/occidit. Sic inaniſgloria:ſi p̄us videat̄ occidit̄:ſi p̄uſ vi deat/occidit. Primo videt̄ ab inaniglōria: q̄ ideo facit opa/ vt ab hoīb⁹ videat̄. Jō dic̄ dñs Matth.vj.a. Cauete ne fa/ ciatis iuſticiā v̄ram vt videamī ab hoīb⁹. Ille p̄ videt:q̄ intē tionē opis totā ad deū refert. f ¶ Dormi mecū. Inaniſ/ gloria vult vt boni ſibi cōmiſceant̄: Sȝ nō debet tāgi gloria Pš.16. in p̄ſenti:ſ; in futuro ſecure poterit āplexari. Satiabor inquit dauid cū apparuerit gloria tua. Un̄ vt dic̄ Bern̄. v̄bū glorie eſt qd dicit̄ Joh.xx.d. Noli me tāgere/ in preſenti.ſ.nondū enim aſcendi ad patrē meum.q.d. poſtea tangeſ. g ¶ Qui nequaq̄ acquieſcens. Nefarium eſt gloriam q̄rere in preſenti:quia hic ſoli deo debetur. Eſa.xlviij.b. Gloriam meam alteri non dabo. Igitur qui gloriam q̄rit hic/alienū vſurpat:⁊ qd dñi eſt/iniuſte ſibi vendicat. Bern̄. Golia pro/ ſtrato/ſolus dauid gloriam tulit:alij vtilitatem. Unde Eſa. lxiij.a. Torcular calcaui ſolus. Et Bern̄. Quid mihi cū vic/ toria ſi nec in prelio fui: Nota gloria non dabitur/ niſi fini/ to bello. Sed dum viuimus ſumus in bello:quia vita homi/ nis militia eſt ſuper terram: Job.vij.a. Quare bene dicit: Gloriam meam alteri non dabo:hic.ſ. Et Bern̄. Quid er/ Joh.14.d. go dabis nobis dñe: Pacem relinquo vobis: pacem meam do vobis.q.d. Mihi ſeruo gloriam victorie: ſed vobis do fructum victorie/ſcilicet pacem. Et ideo dicunt angeli/ nato dño: Gloria in excelſis deo:et ī terra pax hominib⁹ bone vo luntatis: Luc̄.ij.b. Ideo ioſeph: id eſt bonus prelatus vel q̄libet iuſt⁹/ſeruat vxorē ſuo dño illibatā.i.gloriā. Bern̄. Jo

a veſcebat̄. Erāt autē ioſeph b pulchra facie ⁊ decor⁹ aſpe/ c ctu. Poſt mltos itaq̄ʒ dies: d e iniecit dñā oculos ſuos ī io/ f ſeph/⁊ ait: Dormi mecum. g Qui nequaq̄ acq̄eſcēs opi nefario/dixit ad eam: Ecce dñs me⁹ oīb⁹ mihi tradit̄ ig/ norat q̄d habeat ī domo ſua: nec q̄cq̄ eſt qd nō in mea ſit p̄tāte/ vl' nō tradiderit mihi

p̄ter te q̄ vxor ei⁹ es: Quō ḡ poſſū malū h̄ facere:⁊ pecca b re ī dñȝ meū: Huiuſcemodi v̄bis p ſinglos dies loq̄bat̄: ⁊ mulier moleſta erat adole/ ſcēti:et ille recuſabat ſtupꝝ. i Accidit aūt q̄dā die vt intra ret ioſeph domū: et operis k q̄ppiā abſq̄ʒ arbitri facerent: l et illa apprehēſa lacinia ve/ m ſtimēti eius/diceret: Dormi

ſeph cū oia bona dñi ſui ſibi tradita eſſe ſciret:dñaȝ nō igno/ rauit exceptā. Idē: Fidelis famulus es:ſi ō multa ſuba dñi: et ſi nō exeūte ex te:tñ trāſeūte ꝑ te:nihil tuis manib⁹ ↄtigaſ. Idē. Quis credat partui:ſi parturire ſe dicat dom⁹ radiū ſo lis/quē recipit ꝑ feneſtrā: Uxor ergo putiphari.i.chriſti glo/ ria eſt:que iugiter im/ pugnat bonos. Et h̄ eſt ꝙ dicitur hic: Hu iuſcemodi verbis ⁊c̄. i ¶ Accidit au/ tez ⁊c̄ vt intraret. Al.non habet ⸸loquebatur Hic docet ioſeph q̄d faciendum ſit. Quan do temptat inaniſglo/ ria exterius per lau/ des hominum / debet intrare domuȝ ſuam: id eſt conſcientiam: et ibi ſe iudicare:iuxta il/ lud Prouer.xviij.c. Iuſtus in p̄ncipio ſer monis accuſator ē ſui: et ſic debet perficere opus ſuum non dimittere. Hoc enim intendit diabolus quādo temptat ꝑ inanem gloriam: vt bo/ nū impediat. Aug⁹. Superbia bonis opibus inſidiat̄ vt pe/ reant. l ¶ Apprehēſa lacinia. Lacinia eſt ora veſt̄: ⁊ ſi/ gnificat finem boni operis. Ueſt̄ enim ſignificat bonū op⁹: quia calefacit/ornat/operit ignominiā. Job.xxxvij.c. None veſtimēta tua calida ſūt cum ꝑflata fuerit terra auſtro: Dñā ergo apprehēdit laciniā veſt̄:quādo inaniſgloria occupat fi/ nem opis. Q̄ncq̄ autez occupat p̄ncipiū. Unde Thren̄.j.b. Facti ſūt hoſtes ei⁹ in capite. Q̄ncq̄ mediū. Pš. In via hac Pš.141. q̄ ambulabā abſconderunt ſuꝑbi laqueū mihi. Q̄ncq̄ finē: vt hic. Et Thren̄.j.c. Sordes eius in pedibus eius. Diabol⁹ ſi poteſt libenter occupat principiū: vt.ſ. pro laude humana fiat bonū opuſ. Si nō pōt hoc diabolus/ occupat mediū: vt ſaltem in ipſo ope gloriēt homo. Si hoc nō pōt:q̄ non vult homo ↄſentire glorie:ſaltem finē occupat: vt poſt factū glo/ rietur homo. Un̄ ſepe diabolus reducit ad memoriā bona fa cta. Hoc ē ꝙ.Ge.iij.c.dicit̄: Ipſa ↄteret caput meū:tu autem inſidiaberis calcaneo eius. Ideo dicit Pš. Tu illuminas lu Pš.17. cernā meā dñe.i.bona mea reduc̄ ante oculos meos: vel fa/ ciendo ad laudē tuā: vel ꝑmittēdo ad ꝓbationē meaȝ: Deus me⁹ illumina tenebras meas:et da mihi noticiā pctōꝝ meoꝝ: que ſine dubio valde humiliat/⁊ vitat gloriam. m ¶ Dor/ mi mecum. Idem dixerat ſupra:quia iuſto viro nunq̄ de ſunt temptationes. Primo temptat inaniſgloria palam per laudes hominū: qd de⁹ ꝑmittit ad ꝓbationē nr̄aȝ. Prouer. xxvij.c. Quō ꝓbat̄ in ↄflatorio argētū: ⁊ ī fornace aurum: ſic hō ex ore laudantiū. Ualde eni pur⁹ eſt q̄ non cōmouet̄ ad laudes hoīm. Greg⁹. Facile ē laudē nō q̄rere:ſ; difficil/ limū oblatā reſpuere. Poſt hāc tēptationē tēptat in occulto ꝑ ineptā leticiā in corde. Utrūq̄ eni.i.inaniſgloria exterior/⁊ inepta leticia interior: vitio nō caret. Aug⁹.x.ↄfeſ. Cū ipſo ↄtēptu inaniſglorie hō vani⁹ gloriat̄. Bern̄. Uirtus eſt nō vt magnū/ſ; opantē te magna neſcias: magnū ⁊ manifeſtā oīb⁹ tuā te ſolū latere ſcitatē. Igit̄ nō ſolū hoīb⁹ placere ꝑiculoſū ē: ſ; ⁊ ſibi placere ꝑiculoſuȝ ē. Job.xxxj.c. Si vidi ſolē.i.bo/ nū op⁹: cū fulgeret/alijs.ſ.⁊ lunā incedētē clare.i.famā ex ope exeūtē: hec ē de gloriatiōe exteriori. Si letatū eſt cor meū in abſcōdito:ſi oſculat⁹ ſum manū meā: qd eſt iniq̄tas maxima et negatio ↄ deū: hec de inepta leticia interiori. Igit̄ inaniſ/ gloria veſtē iuſti apphēdit:q̄n ex bona opatiōe inepta leticia ſurrepit. Hoc ē qd legit̄ Act̄.xxviij.a.ꝙ dum paulus colli/ geret ſarmēta/vt faceret ignē:inde exiliēs vipera adheſit ma nui ei⁹: quā ipſe excuſſit in ignē:⁊ illeſus ꝑmāſit. Sarmenta colligit/q̄ auctoritates ſacre ſc̄pture ↄgerit: vel bona opa fa/ cit/ vt in alijs charitatē accēdat. Hinc exit vipera: q̄ ex bo/ no ope frequent̄ orit̄ inaniſgloria: q̄ manū.i.opus apphēdit: quā in ignē excutit: q̄ inanit̄ gloriātes eterno igne cruciādos

 ✱ accēdit. Uel q̄

ꝟ e ¶En introduxit: putiphar ſcilicet: et non nomĩat euꝫ mo
re mulierũ: que erubeſcunt noĩare viros ſuos. i ¶Tradi
ditq; ioſeph. i. innocentẽ ad penam nocentũ.
Moraliter ✱ accendit. Vel qui ex charitate non ꝓpter laudem hominũ
opus ſuũ perficit: tñ ſi ita fortiter adheret operi inanisgloria

tribulatiõis: quia relaxat eaꝫ quãdo vult. Unde Interl. In
conſpectu principis: id eſt ſui: ſine cuius nutu nec puniuntur
mali nec coronantur boni. o ¶Qui tradidit ⁊c. Hoc ẽ
ꝙ dñs ꝓpter ſanctos ſepe vinctos liberat. Unde Actl. xxvij. Al. † nocentes
e. propter paulũ vinctũ liberant oẽs qui cũ eo erãt in naui.

ꝙ abſq; illa fieri non
poſſit: dimittendũ eſt
opus/ ſi nõ ſit tale ꝙ
teneatur ad illud. Et
hoc ẽ qd ſequitur. a
¶Qui relicto in ⁊c.
pallio ⁊c. Et hoc ẽ
ꝙ dicit Mat. xviij. b
b. Si manus tua vel
pes tuus ſcandalizat
te: abſcide eum ⁊ ꝓii/
Al. † dormiret ce abs te. b ¶Egreſ
ſus eſt foras. Per
hoc docem bñ vitare
ianẽgloriã: vt. ſ. cũ pꝰ
bona opa temptamur
de inanigloria: egre/
diamur foras. i. bo/
B na que fecimꝰ/ non a
nobis ſed aliunde eſſe
attendamus. j. Corl.
iiij. b. Quid habes qd
nõ accepiſti: ſi aũt ac/
cepiſti qd gloriaris q̃/
ſi non acceperis: Eſa.
x. d Nũ gloriabit ſe/
curis ꝯtra eũ q ſecat i
ea: Vel foras egredit:
qui egreſſum ſuũ: id ẽ
mortẽ iugiter medita
tur: Et ꝑ hoc maxie

a mecũ. Qui relicto ĩ manu il
b liꝰ pallio/ fugit: ⁊ egreſſus eſt
c foras. Cũq; vidiſſet mulier
veſtẽ in mãibꝰ ſuis/ et ſe eſſe
d ꝯtẽptã: vocauit hoĩes domꝰ
e ſue/ et ait ad eos: En intro/
f duxit virum hebreũ vt illu/
g deret nobis. Ingreſſus ẽ ad
me vt† coiret mecum. Cũq;
ego ſucclamaſſẽ/ ⁊ audiſſet
vocẽ meã: reliqt palliũ qd te
nebã: et fugit foras. In argu
mentũ g̃ fidei/ retentũ palliũ
oſtendit marito reuertẽti do
mũ/ et ait: Ingreſſus ẽ ad me
ſeruꝰ hebreꝰ queꝫ adduxiſti
vt illuderet mihi. Cumq; vi/
diſſet me clamare: reliqt pal/
h liũ ⁊ fugit foras. His auditl
dñs et nimiũ credulꝰ verbis
i ꝯiugl/ iratꝰ eſt valde: tradi/
ditq; ioſeph ĩ carcerem vbi
k vincti regis cuſtodiebant: ⁊

l m erãt ibi clauſus. Fuit aũt dñs
cũ ioſeph: ⁊ miſertꝰ ẽ illiꝰ: de
ditq; ei grãꝫ ĩ ꝯſpectu pnci/
n o pis carcerl. Qui tradidit in
manu ipſiꝰ vniuerſos victos
q ĩ cuſtodia tenebãt: ⁊ qcqd
fiebat/ ſub ipſo erat: nec no/
uerat aliqd cũctl ei creditis.
Dñs eni erat cũ illo: ⁊ omia
opa eiꝰ dirigebat. ¶Ca. XL.
p H Is itaq; geſtis acci/
dit vt peccarẽt duo
q eunuchi: pincerna re/
r gis egypti ⁊ piſtor dño ſuo.
Iratuſq; eſt pharao contra
eos: Nã alter pincernis pre/
erat: alter piſtoribꝰ: Et miſit
eos in carcerẽ principis mi/
litum in quo erat vinctus et
s ioſeph. At cuſtos carceris
t tradidit eos ioſeph: qui et
v x miniſtrabat eis. Aliquãtulũ
temporis fluxerat: et illi ĩ cu/

¶Expo. Capi. XL.
p H Is itaq; ge
ſtis accidit
vt peccarẽt
⁊c. Naꝫ alter pin/
cernis. Cõſtrue ſic:
Iratꝰ ẽ pharao ꝯ eos.
Nec mirũ: quia offi/
ciũ habebãt in q defa
cili poterãt offendere
ipſum. Vel ſic: Pec/
cauerũt pincerna ⁊ pi
ſtor: et bñ appellat eos
ſic. Nã alt ⁊ iuxta in/ A
terp̃tationẽ ⁊ iuxt euẽ/
tũ ſibi in ꝓximo futu/
rũ: q2 ſomniũ vnius
ſignum fuit ſuſpendij
eius: ſomnium alteri/
us liberationis eius.
ꝟ Corã me vitẽ
¶Myſtice p ¶Hiſ Myſtice.
itaq; geſtl ⁊c. Io/
ſeph in carcere: chri/
ſtus in mũdo ⁊ in car/
ne: Duo eunuchi: bo/
ni ⁊ mali. Uni. i. bo/
nis p̃dicit chriſtꝰ libe
rationẽ: alteri. i. malis
p̃dicit damnationem.

vitat inanisgloria. Eccl. xli. a. O mors q̃ amara ẽ memoria
tua hoĩ iniuſto. c ¶Cumq; vidiſſet ⁊c. Hoc eſt ꝙ diabo/
lus ꝯtemptꝰ/ maiores ſuſcitat temptatiões ⁊ ꝑſecutiones ꝑ ſe
et ſuos: ẜm ꝙ dicit: Pharao ꝯtemptꝰ ſurgit in ſcãdala. Hoc
eſt qd legit Iudith. ij. b. Uocauit nabuchodonoſor rex holo/
fernẽ principẽ militie ſue/ et dixit ei: Egredere aduerſus om/
ne regnũ occidẽtis: ⁊ ꝯtra eos p̃cipue/ qui ꝯtempſerint impe/
rium meum. d ¶Homines domus ſue. Familiares in/
aniſglorie/ ſũt demones: q ꝑ ſupbiã corruerũt. f ¶Virũ he/
breũ vt illuderet. Vir hebreꝰ. i. tranſitor/ illudit inaniglo/
Ca. 8. rie: q2 vt dicit Hieroꝰ in ꝓlogo ſup bibliam. Facile ꝯtemnit
In fine oĩa: qui ſe cogitat moriturũ. Itẽ in ꝓlogo ſup Ioſue. Feſti/
nantes in patriã debent mortiferos ſirenarũ cantus ſurda au
re tranſire. g ¶Ingreſſus ẽ ad me vt coiret mecuꝫ.
Hoc eſt ꝙ demones qñ nõ poſſunt de veris criminibꝰ accuſa
re: falſa obijciũt ⁊ ꝯfingũt. Iob. j. b. Fruſtra iob timet deũ:
q̃ſi nõ ꝓpt bona ſibi data diligit: Et ita nitit diabolus oſten/
dere/ ꝙ vbicũq; ẽ bonũ opꝰ/ pctm̃ eſt ex intentiõe opantl. Et
ideo diabolus q2 tã de veris q̃ de falſis accuſat: dicit accuſa
tor: Apocl. xij. c. h ¶His auditl dñs. i. chriſtꝰ iratꝰ eſt
valde: q2 ad falſam accuſationẽ aliqñ tanq; iratꝰ exponit in/
nocẽtẽ tribulatiõibꝰ. Iob. xix. b. Sic me habuit q̃ſi hoſtẽ ſuũ.
i ¶Tradiditq; ioſeph. i. iuſtũ ⁊ inocẽtẽ exponit tribula/
tionibꝰ. k ¶Ubi vincti regis cuſtodiebant. In car/
cere tribulatiõis ſunt vincti chriſti. i. ſcti/ qui ꝓpt deũ tribula/
tiones ſuſtinẽt in h mundo. Qd ſignificat Dañ. iij. c. ꝑ tres
pueros poſitos in fornace ardenti. Diabolus ꝟo habet vin/
ctos ſuos in carcere pcti. De vinctis chriſti dr Iob. xxiiij. b.
Al. † vulne Anime† vinculatorꝫ clamabũt/ ⁊ deꝰ inultũ abire nõ patiet:
ratorum Deꝰ eni vinctos ſuos nõ deſpexit. De vinctis diaboli Eſa.
lij. a. Solue vincula colli tui captiua filia ſion. l ¶Et erat
ibi clauſus. Iob. xvj. c. Clauſit me dñs apud iniquum.
Ps. 90. m ¶Fuit aũt. Hoc ẽ ꝙ dicit in Ps. Cũ ipſo ſum ĩ tribula/
tione. n ¶Principis carcerl. i. ipſiꝰ chriſti: q eſt pnceps

Oſee. xiij. d. Ero mors tua o mors ⁊c. Ioſeph ſine culpa miſ/
ſus ẽ in carcerẽ: et chriſtꝰ ſine pctõ venit in carcerẽ nr̃e miſe/
rie. q ¶Pincerna/ gentilis ꝑplus: qui propinauit chriſto
Cõpunctiõis. Cantl. j. d. Botrꝰ cypri dilectꝰ meꝰ
mihi. Cyprus eni interp̃tatur meror
Uinum Boni opis. Cantl. viij. a. Dabo tibi poculũ ex vi
no condito. i. ex bono ope virtutum.
Dilectionis ſiue martyrij. Ibidem: Et muſtũ ma/
lorum granatorum ⁊c.
r ¶Piſtor/ iudaicꝰ ꝑpls: q dic Hiere. xj. d. Mittamus lignũ
ĩ panẽ eiꝰ. Duo eunuchi peccauert dño ſuo: q2 vtq; ꝑpls pec
cauit chriſto/ in adã ⁊ in ſe. Roma. iij. d. Oẽs peccauerũt ⁊
egent gloria dei. Duo eunuchi miſſi ſũt ĩ carcerẽ: qñ adã eie/
ctus eſt de paradiſo. Ioſeph cũ duobꝰ eunuchis vinctꝰ ẽ in
carcere: chriſtus cũ duobꝰ latronibꝰ affixꝰ in cruce. s ¶At
cuſtos carceris. i. pr̃. Eſa. xxj. c. Cuſtos qui de nocte ⁊c.
t ¶Tradidit eos ioſeph. i. chriſto. Ps. Poſtula a me et Ps. 2.
dabo tibi gentes ⁊c. v ¶Qui ⁊ miſtrabat. Roma. xj. b.
Dico eni chriſtũ ieſum miſtrũ fuiſſe circũciſiõis ꝓpt verita/
tẽ dei ad ꝯfirmãdas ꝓmiſſiões patrũ. Matth. xx. d. Nõ ve
ni miſtrari ẜ miſtrare. x ¶Aliquãtulũ tpis. Longũ fu/
it tps quo tenti ſunt duo ꝑpli in carcere inferni: a pctõ adam
ſcꝫ vſq; ad mortem chriſti: et tñ dicitur aliquantulum reſpe/
ctu eternitatis. Augꝰ. Breue eſt quicquid habet terminum.
✱ Uiderũtq; ambo.
¶Moraliter p ¶His itaq; geſtl ⁊c. Ioſeph incarce Moraliter
ratꝰ ſine culpa ſua/ ſignificat ĩnocẽtes. Pincerna q peccauit:
ẜ poſtea liberat/ ſignificat penitẽtes. Piſtor q peccauit ⁊ ſu/
ſpendit/ ſigt impenitẽtes mortuos in pctis. Ex duobꝰ p̃mis
. i. ĩnocẽtibꝰ ⁊ penitẽtibꝰ ꝯſtat eccl'ia. De penitẽtibꝰ Mat. xij.
d. Uiri niniuite ſurgẽt ĩ iudicio cũ generatiõe iſta ⁊ ꝯdẽnabũt
eã: q2 penitẽtiã egerũt in p̃dicatiõe ione. De ĩnocẽtibꝰ ibidẽ:
Regina auſtri ſurget ĩ iudicio. Iſta eni non legitur peccaſſe/
et ideo ſignificat innocentes. Unde recte dr/ regina auſtri: q2
✱ tales auſtro. i.

h i Coram me vitē. Hiero⁹. Ecce vit⁊ in ɔſpectu meo: ⁊ ī vi/te tres fundi: et ipſa germinaſ tres fundos/ tria flagella et tres ramos ſiue ꝓpagies: hebræ⁹ ſermo ſigt: qꝛ ab illis ſyriachim vocant. Alij dicūt tres fūdi. i. tres oculi/ vñ fūdunt palmites. Alij ponūt tria flagella/ Tu autē fundos/ ꝓpagines/ oculos/ gēmas accipe ꝓ eodē.

nis dñi: Tūc ī calicē vuas exꝓmim⁹: qñ ꝑ memoriā paſſiōis chriſti dilectiōe afficim̄. p Tres adhuc dies: Tria tpa/ añ legē/ ſb lege/ ſb grā. Tertio die. i. tpe grē/ iudē⁹ reprobat⁹ ē ⁊ gētil elect⁹. Vl tres dies/ ſūt tres dieſ: paſſiōis/ ſepulturē/ reſurrectiōiſ. Vl tres dieſ/ ſūt dieſ vitē pñt⁊/ dieſ mort⁊/ dieſ extremi examiſ: In hac reſtituet de⁹ pincernā ⁊ piſtorē ſuſpēdet.

o Hec ē interpta tio ſomnij. Eccs. v. b. Ubi multa ſomnia h ſūt: ⁊ pl'ime

Myſtice a Viderūtq̃ ambo. Sōniū iudai ci pp̄li/ remordēs ɔſci entia: ſomniū gētilis/ ꝓlibatio futuroꝝ. Joſeph interꝓtat⁹ ē ſomnia: et chriſt⁹ expoſuit pꝛeſagia futuroꝝ q̄ in lege myſtice ɔtinebā/tur. Luc⁊. iiij. d. Mul-

3.reg.17.b. te viduē erāt in iſrl: ⁊ ad nullā earū miſſus eſt helias/ niſi ad mulierē viduā in ſarepta ſidoniorum. b Nocte vna. De q̄ Sap. xviij. c. Dū ſecretū ſilētiū ɔtinerēt oia ⁊c.

a ſtodia tenebant. Viderūtq̃
b ambo ſomnium nocte vna:
iuxͣ interꝓtationē ɔgruā ſibi.
c Ad q̄s cū introiſſet ioſeph
d mane: et vidiſſet eos triſtes:
e ſciſcitat⁹ eſt dicens: Cur triſtior ē hodie ſolito facies veſtra? Qui rñderūt: Somniū vidim⁹: ⁊ non eſt q̄ interꝓtet nob. Dixitq̃ ad eoſ ioſeph:
f Nūqd n̄ dei ē interꝓtatio?
g Referte mihi q̄d videritis.
h Narrauit prior ꝓpoſit⁹ pincernarū ſomniū ſuū: Vide-
i bam corā me vitē in q̄ erant
k tres ꝓpagines creſcere paulatim in gēmas/ ⁊ poſt flores
l vuas matureſcere: caliceq̃
pharaonis in manu mea.
m Tuli q̄ vuas ⁊ exꝓſſi in cali-
n cē quē tenebā: ⁊ trādidi poculum pharaoni. Rñdit io-
o ſeph: Hec ē interꝓtatio ſom-
p nij: Tres ꝓpagies: tres adhuc dies ſūt: p⁹ q̄s recorda-
q bit pharao miſterij tui: ⁊ reſtituet te ī gradū p̄ſtinū: dabiſq̃ ei calicē iuxͣ officiū tuū ſicut facē añ ɔſueueras. Tm̄
r mēmēto mei cū bñ tibi fuerit:

q Reſtituet te ī gdū priſtinū. i. inocentiē quā habuit ī adā ante pctm̄. Job. xxxiij. d. Depcabit deū ⁊ placabil' erit ei. r Tm̄ memēto mei cū bene tibi fuerit. Vox chriſti eſt ad quēlibet. Nihil eni ita obliuionē dñi fac ſic opulētia. Deut. vj. b. Cū dederit tibi dñs de⁹ terrā: caue ne obliuiſcar⁊ dñi dei tui. Amos. vj. a. Vē qui opulenti eſtis in ſion. Et poſt: Nihil compatiebant ſuper ɔtritione ioſeph. Al. t magiſterij
✱ Facies mecū.

c Ad q̄s cū introiſſet ioſeph mane ⁊c. i. tpe grē/ q̄ chriſt⁹ venit ī carnē. d Et vidiſſet eos triſtes. Triſtes erāt ſup h/ q non inueniebāt q̄ exponeret eis ſōniū. Hoc idē legit Act⁊. viij. e. Putas ne intelligi q̄ legi: dixit philipp⁹ eunucho. Qui ait: Quō poſſū ſi nō aliqſ oñderit mihi? e Cur triſtior eſt hodie. Judei valde triſtes fuert tpe grē d ꝓmiſſiōe ecclīē. Et h ē q. g. xxxj. a. legit. Nō erat facies labā cū iacob: ſic heri ⁊ nudiuſtertiū. f Nunq̄d nō ⁊c. Hoc ē q fili⁹ totū pr̄i attribuit/ a q̄ habet totū/ etiā qd ē. Joh. v. c. Nō pōt fili⁹ a ſe q̄cq̃ facere niſi qd viderit prem faciētē. g Referte mihi. Judei retulerūt ſōniū exponēdū: qñ oblat⁹ ē ei liber eſaiē: Luc⁊. iiij. c.
Eſa. 61.a. Et legit ī eo: Spiritus dñi ſuper me: vt predicarē annū dñi acceptū: q̄ ad gētiū recōciliationē/ Ecce expoſitio ſōnij pincernē: Et diē retributionis: q̄ ad iudeoꝝ reprobationē/ Ecce expoſitio ſomnij piſtor⁊. h Narrauit prior. Hoc ē q gētilis pp̄l's ꝓoccupauit ſalutē. Joh. xx. a. Johes ꝑcucurrit citi⁹ petro. i Videbā corā me vitē. Vitis chriſt⁹ eſt. Joh. xv. a. Ego ſū vit⁊ vera. Hāc vidit gētilis ad fidē ɔuerſus. Mat. ij. a. Magi viderūt ſtellā in oriēte corā ſe: quaſi ad imitādū: ſ iudē⁹ ſup ſe/ q̄ſi on⁹ a q̄ opp̄mebat. Vñ piſtor ſup caput videt tria caniſtra: Hoc ē qd legit Nu. xiij. c. q duo viri ferūt botrū in vecte. i. duo pp̄li chriſtū in cruce. Judē⁹ q̄ ꝑcedit fert qd nō videt: gentilis q̄ ſequit/ videt ⁊ fruit eo qd
Eſa.65.a. fert. Roma. x. d. Inuēt⁹ ſū a nō q̄rētib⁹ me: palā apparui his q̄ me nō interrogabāt. k Tres ꝓpagies: tres fideliū or-
Job.15.a. dines. ſ. noe/ daniel/ ⁊ iob/ Ezech. xiiij. c. Et ſic palmes nō pt fructū facere niſi māſerit ī vite: ſic fideles non pñt opa bona facere niſi māſerit ī chriſti dilectiōe. Vuē q̄ naſcūt ex ꝓpaginib⁹/ viri iuſti: q̄ ad exēplū ſctōꝝ ɔuerſant: q̄ germinār ꝑ bonū ꝓpoſitū: florēt ī ope: matureſcūt ī vitē pfectiōe: effūdunt ī calicē pharaonis: qñ ꝓpt chriſti fidē ſanguinē ſuū fundunt. l Caliceq̃ pharaonis ⁊c. Calicē in māu habet: q̄ chriſti paſſionē habet ī ope. Cant⁊. v. b. Man⁹ meē diſtillauert myrrhā. Hiere. xxv. d. Sume calicē vini furor⁊ hui⁹ d manu mea. m Tuli q̄ vuas ⁊ exꝓſſi ī calicē. Pincerna. i. gētil pp̄l's: vuas exꝓſſit ī calicem pharaonis/ qñ ſe ꝓ chriſto morti expoſuit. n Et tradidi poculū pharaoni. i. gaudiū deo. De⁹ q̄ſi iocūdat ⁊ gaudet d penis iuſtoꝝ ī pñti. Job ix. c. Et non d penis inocētū rideat. Chriſt⁹ ſāguinē martyꝝ exꝓſſit ī calicē pharaonis. i. tyrānoꝝ: vt alios aīaret ad ꝓliū. j. Machab. vj. d. Oñdert elephāt⁊ ſanguinē vuē ⁊ mori ad acuēdos eos in ꝓliū. Vel poculū pharaonis/ ē vinū dilectio

✱ tales auſtro. i. ſpūſctō regūt. De tertijs. ſ. d impenitētib⁹ Apoc⁊. viij. c. Et facta ē tertia ps mar⁊ ſāguis: ⁊ mortua eſt tertia ps creatē eoꝝ q̄ hēbāt aīas ī mari/ ex afflictione. Oēs eni ſūt ī afflictiōe ⁊ miſeria: et inocētes ⁊ penitētes ⁊ impenitentes: ſ tertia ps mortua ē. Pincerna q̄ peccauerat/ primū educt⁹ ē d carcere/ q̄ ioſeph inocēs: Hoc ē q aliqñ penitētia ꝑpōderat inocētiē: ⁊ efficacior ē ad glīā obtinēdā. Matth. xviij. b. Amē dico vob: qꝛ gaudebit ſup eā mag⁊: q̄ ſup. xcix q̄ nō errauert. Joh. xx. b. Johes ꝑcucurrit citi⁹ petro: ſ petrus ꝓor itrauit/ q̄ tñ negauerat dñz. a Viderūtq̃ ambo ſomniū ⁊c. Duo ſomniant. i. boni ⁊ mali in carcere huius vitē. Mali ſōniāt vanā ⁊ tranſitoriā felicitatē. Bonoꝝ ſōnium ē afflictio tpal' quā ꝓpt deū ſuſtinēt: q̄ cito trāſit ⁊ euaneſcit vt ſōniū: q̄ in ꝟitate nō eſt afflictio/ ſ vmbra/ vel ſōniū afflictiōis. Ecōtra ꝓſpitas tpal' in ꝟitate nō ē ꝓſpitas: ſ ſōniū vl' vmbra vanē ꝓſpitat⁊. Vñ bñ dr Eccs. xj. d. Vanitat⁊ arguēt ꝑterita. Exꝓmere vuas ī calice/ ē ꝑ mēoriā paſſiōiſ chriſti corp⁹ affligere. Hoc aūt q ambo p⁹ ſōniū triſtes fuert: ſignificat q malos ɔtriſtat remorſus ɔſciē: bonos ꝟo ɔtriſtat ɔſideratio ꝓpriē vitē: qꝛ neſcit q̄ſtūcunq̃ bon⁹/ an amore vel odio dign⁹ ſit: vt dr Eccs. ix. a. Interꝓtat ſōniū bonoꝝ: qñ dat eis ſpūs: q̄ dic ī corde/ q filij dei ſint. Roma. viij. c. Ipe ſpūs teſtioniū reddit ſpūi nr̄o q ſum⁹ filij dei. Sōniū maloꝝ interꝓtat: qñ cogitāt q cito finiet ꝑſens ꝓſpitas: ⁊ manebit calamitas ī ēt̄nū. Vñ. j. Machab. vj. b. Antioch⁹ qñ decidit ī lectū dixit: In q̄ſtā tribulationē deueni: ⁊ in q̄ſtos fluctus triſticiē. Hic habet d trib⁹ miſtr⁊ pharaonis. i. putiphare: q̄ nō peccauit: d pīcerna q̄ peccauit ſ liberat: de piſtore q̄ peccauit ⁊ dānat. Per hos deſignant tres ſtat⁹ hoim. Per ꝓimū clauſtrales: q̄ nō peccant ſeq̄ſtrati a tumultu ⁊ ſtrepitu hui⁹ mūdi. Per ſcdm ꝑlati ⁊ doctores/ q̄ꝝ pedib⁹ adheret puluis ianiſglīē: ⁊ iracūdiē vl' cupiditat⁊ aliqñ: Sz qꝛ ꝓpt dei dilectionē ⁊ ꝓximi vtilitatē hūc puluerē ꝯhūt/ liberant. Per tertiū ſignificant illi/ q̄ in mola ſeculi ꝟſant: ex q̄b⁹ pauci ſaluant ⁊ cū difficultate. De h dic Bern. Mare hui⁹ mūdi magnū ⁊ ſpacioſū. Quidā trāſeūt ponte ſecuritat⁊. ſ. vt clauſtrales: q̄ ſecuri q̄dāmōr ſine macl'a vadūt. Et d his pt dici: Bti
Ps.118. īmaculati ī via ⁊c. Alij trāſeūt mare naue charitat⁊. ſ. vt ꝑlati/ q̄ amore ſubditoꝝ dolores ſuſtinere ⁊ labores officij paſtoral' nō faſtidiūt: ⁊ iſti min⁹ ſecuri ſūt. Alij trāſeūt vado: vt illi q̄ ī ſeclo cōmorant. Hi cū picl'o trāſeūt: In vado eni ſūt fouē ⁊ picl'a mlta q̄ nō vidēt: ⁊ iō nō cauēt: ⁊ iō mlti piclitāt.

Moraliter

a b ⁊ facieſ mecũ miſcďiã/ vt ſug
geraſ pharaoni/ ⁊ educat me
c ď iſto carcẽ/ q; furto ſublatꝰ
ſũ ď t̃ra hebreoꝝ: et h̃ inocẽſ
d i lacũ miſſus ſũ. Videns pi/
ſtoꝝ mgr̃ ꝙ prudẽt̃ ſomniũ
diſſoluiſſet/ ait: Et ego vidi
e ſõniũ/ ꝙ haberẽ triã caniſtra
f farine ſup caput meũ: et in
vno caniſtro qḋ erat excelſiꝰ
portare me oẽs cibos q̃ fiũt
g arte piſtoria aueſq; comedẽ
ex eo. Rñdit ioſeph: Hec ẽ
interp̃tatio ſõnij. Tria cani/
b ſtra/ tres adhuc dies ſũt: pꝰ
i q̃ſ auferet pharao caput tuũ
k l ac ſuſpẽdet te i cruce: ⁊ lãce/
rabũt volucreſ carnes tuaſ.
m Exinde dies terti⁹ natalitiꝰ
n pharaonis erat: Qui faciẽs
o grãde ꝯuiuiũ puerꝭ ſuis/ rẽ/
cordatus eſt int̃ epulas ma/
giſtri pincernarum ⁊ piſtorũ
p principis: reſtituitq; alterũ
in locum ſuũ vt porrigeret
q r regi poculum: alterum ſu/
s ſpendit in patibulo: vt cõ/
iectoris veritas probaretur:

ſũt: ⁊ plurime leuitates. Eccĩ. xxxiiij. a. Sõnia extollũt ipru/
dentes. Itẽ eodẽ. Multos errare fecerunt ſõnia. Leuitꝭ. xix
f. Nõ obſeruabitꝭ ſomnia. Et Cato: Sõnia ne cures: nã mẽs
hũana qḋ optat ⁊c̃: Quid ẽ ẽ ꝙ ioſeph exponit: Sol. Aliq̃n
dñs ꝑ ſomnia oſtẽdit futura: ſ; neſcit h̃ aliq̃ſ niſi ex reuelatio
ne: et ioſeph ⁊ daniel
ꝑ reuelationẽ videbãt
ꝑſagia ſomnioꝝ: et iḋ
exponebãt. i. reuelatio
nẽ ſibi factã aliiſ enar/
rabãt. Vñ dic̃ ioſeph
hic: Nunq̃d non dei
eſt interpretatio: b
Vt ſuggeras pha
raoni. Suggerere
freq̃ntiꝰ accipit̃ in ma/
lo: ſ; hic accipit̃ in bo
no: ſicut Job. xiij. d.
Et ſuggeret vob oia
⁊c̃. e Tria cani/
ſtra. Hieroꝰ. Vbi in
B latinis codicibus/ tria
caniſtra farine: in gre/
cis/ codrithon: treſ co
phinos farine/ habet̃
i hebreo. Tria caniſtra farine: id ẽ tria vaſa: in q̃bꝰ ſerua/
tur vel ponit̃ farina. Nec debet ſuppleri plena: q; i ipſo textu
patet nõ fuiſſe plena. Ioſephꝰ dic̃: duo caniſtra plena panibꝰ
et tertiũ obſonio varijſq; cibis: qualia ſolent regibꝰ miniſtra/
ri: Eſt eñi obſoniũ cibus delicatus: Tñ obſoniũ ꝓprie dicit̃
cibꝰ poſt ſomnũ puerꝭ oblatꝰ. Grecus habet: tria caniſtra co/
drithon: id eſt panũ ſecũdorũ. Et bñ patuit ꝙ i caniſtris eti/
am in ſupmo eſſent ſecũdi/ ſuper quos panes primi: quibꝰ ve/
ſcebat̃ pharao. m Exinde dies tertiꝰ. Pharao ⁊ hero
des/ dies natiuitatis celebrãt: q; ex hora natiuitatꝭ ſe reges
fuiſſe putauerunt.

In natalitio occidit̃ { Sedechias a nabuchodonoſor. (Reg. vltꝭ. c. iiij. / Johes ab herode: Matth. xiiij. a. / Judas ab ãtiocho. j. Macha. xvj. c. / Piſtor a paraone: vt hic. }

p Reſtituitq; alterum. ſ. Qui calicẽ dñi accepit/ libera/
ri meruit. q Alterum ſuſpendit. Qui in panẽ dñi lig/
num miſit/ per lignũ perijt. s Vt coiectoris veritas
ꝓbaret̃. Iſtud/ vt/ nõ eſt cauſale ſ; ꝯſecutiuũ: Et ẽ ſenſus:
Sic factũ eſt: et ita veritas ꝯiectoris cõprobata ẽ.

Myſtice ⁂ a Facies mecũ. Mat. xxv. d. Qd diu vni ex minimis
meis feciſtis/ mihi feciſtis. c Furto ſublatus. Mẽbra
chriſti furto ſublata ſunt: quia pctõ primi parẽtis infecta/ te/
nent̃ captiua in carcere p̃ſentiſ miſerie. d Vides piſtoꝝ
mgr̃. Primo expoſuit ioſeph ſomniũ picerne i bonũ: ⁊ põ/
ſtea ſomniũ piſtoris in malũ: Hoc eſt ꝙ dñs Matth. xxv. c.
primo dicit bonis: Venite bñdicti p̃ris mei ⁊c̃. Deinde dicit
malis: Diſcedite a me maledicti in ignem eternũ. e Tria
caniſtra farine: tria pctã generalia intelligunt̃. Per fari/
nam/ ſubtiles adinuẽtiões in pctis. Hiere. xvij. b. Prauum
eſt cor hoĩs ⁊ inſcrutabile. Caniſtrũ excelſiꝰ/ ſupbia: que ſub
ſe continet oĩa alia peccata. Eccĩ. x. b. Initiũ omnis mali ſu/
perbia. Nec eſt ꝯtrariũ qḋ dicit̃. j. Timoth. vj. b. Radix om/
niũ maloꝝ cupiditas. Hec eñi radix eſt: ſed illa initiũ omniũ
maloꝝ. Et hoc eſt qḋ dicit̃ h̃: ꝙ in caniſtro ſupiori erãt om/
nes cibi: id eſt omnia peccata: que fiũt arte piſtoria: id eſt dia
bolica ſuggeſtione: in piſtrino ꝓprie voluntatis/ de farina no/
uarum adinuẽtionũ/ ⁊ ex aqua ꝯcupiſcẽtiarũ. g Auesq;
comedere: id eſt demones: qui ſuperbia delectant̃ ⁊ refici/
untur. Eſa. xxxiiij. c. Demonia occurrent onocentauris: id ẽ
ſupbis. Qḋ exponit Berñ. Maligni ſpũs illis ad votũ de/
ſeruiũt: quos vnde flere debuerãt/ gloriari ꝯſpiciũt. Job. xl.
c. Huic montes herbas ferũt. f Sup caput meũ. Mali
ferunt ſuper caput onera ſua: q; ab eis opprimunt̃. Prouer.
xj. d. Qui inueſtigator ẽ maloꝝ/ opprimet̃ ab eis. Itẽ ꝙ ſup
caput portat̃/ non videt̃ a portãte: ſic mali grauant̃ ab oneri
bus ſuis: nec in eis aliq̃tenꝰ delectant̃: Boni ecõuerſo non in
capite ſed in pectore portãt onera ſua: ⁊ vident q̃ portãt/ et
delectant̃ in eis. Cantꝭ. j. d. Faſciculus myrrhe dilectꝰ meuſ
mihi: int̃ vbera mea
cõmorabitur. q. d. vi/
deo qḋ porto ⁊ odo/
ro. b Tres ad/
huc dies: Hoc ex/
poſitũ eſt. i Aufe/
ret pharao caput Al. natalis
tuũ. Caput ablatum
eſt iudeis: qñ chriſtuz
amiſert. Mat. xxj. d.
Auferet a vob regnũ
dei. k Suſpẽdet
te i cruce. Hoc ẽ ꝙ
mali tertio die. i. die
iudicij ſuſpendent̃ in
patibulo ifernali. Jo/
ſue. viij. f. legit̃/ ꝙ ip/
ſe ſuſpẽdit regẽ hai in
ligno gemio. Hai in/
terp̃tat̃ vita valliũ: et
ſignificat illos qui in valle vitiorum viuũt: et nunq; aſcẽdũt
in montem virtutum. Rex hai: diabolus qui ſuſpẽſus eſt in
ligno gemio. i. i cruce chriſti: Crux eñi chriſti ḋr lignũ gemi/
nũ: q; ibi chriſtꝰ ⁊ diabolꝰ/ boni ⁊ mali crucifixi ſũt: qḋ ſigni/
ficatũ eſt ꝑ duos latrones: vnũ a dextris/ aliũ a ſiniſtris: q;
⁊ boni patiunt̃ ⁊ mali: ſ; boni ſalubrit̃: mali ṽo ad cumulũ dã
natiõiſ. De cruce bonoꝝ Gal. v. d. Qui chriſti ſũt: carnẽ ſuã
crucifixerũt cum vitijs ⁊ ꝯcupiſcẽtijs. De malis Sap. v. b.
Laſſati ſumꝰ i via iniq̃tatꝭ ⁊ ꝑditiõis: ⁊ ãbulauimꝰ vias diffi
ciles. l Lacerabũt. Demões i futuro lacerabũt malos
ꝑ diuerſa tormẽta: Hic etiã lacerant ꝑ diuerſa pctã. Ezech.
xxxix. a. Feris/ auibꝰ oĩq; volatili celi ⁊ beſtijs t̃re dedi te ad
deuorãdũ. Hoc de p̃ſenti laceratiõe pt̃ intelligi. Et etiã illud
Deut̃. xxxij. d. Dẽtes beſtiaꝝ imittã in eoſ: ⁊ deuorabũt eoſ
aues morſu amariſſimo. De futura ḋr Apocꝭ. xix. c. Vidi
vnũ angelũ ſtãtẽ in ſole: ⁊ clamauit voce magna dicens oĩbꝰ
auibꝰ q̃ volebãt ꝑ mediũ celi: Venite ⁊ ꝯgregami ad cenã dei
magnã: vt mãducetꝭ carneſ regũ ⁊ carnes tribunoꝝ ⁊ carnes
fortiũ ⁊ carnes eq̃ꝝ ⁊ ſedẽtiũ in ipſis: ⁊ carnes oĩm liberoꝝ ⁊
ſeruoꝝ ⁊ puſilloꝝ ⁊ magꝝ. Et nota ꝙ ḋr: vt mãducetꝭ carneſ.
Mali eñi h̃ impiguãt carnẽ/ vt lautiꝰ a diabolo mãducent̃: ſ;
boni h̃ crucifigũt carnẽ ſuaz: et ideo nõ erit idonea ad mãdu/
candũ: ſed potiꝰ ad glorificandũ. Crux eñi ſcala ẽ/ ꝑ quã aſcẽ
ditur ad gloriã. Lucꝭ. vltꝭ. d. Oportuit eñi chriſtũ pati/ ⁊ ita
intrare in gloriã ſuã. Crux p̃ſens/ ſcala ẽ ad gloriã: et ecõuer/
ſo p̃ſens gloria/ ſcala eſt ad crucẽ eternã. Eſa. xlvij. b. Sede
et tace ⁊ intra in tenebras filia chaldeoꝝ: q; nõ vocaberꝭ vl/
tra dña regnoꝝ. m Exide dies terti⁹ natalitiꝰ. Dies
natalitiꝰ pharaonis: dies extremi examis: qñ chriſtꝰ renaſce
tur i mẽbris ſuis. Illa dies piſtori. i. maliſ/ erit dieſ meſticie:
ſed pincerne. i. bonis/ erit dies leticie. Soph. j. c. Iuxt ẽ dies
dñi magnꝰ: iuxt ẽ ⁊ velox nimis. n Qui faciẽs grande
ꝯuiuiũ ⁊c̃. Et chriſtꝰ tũc faciet puerꝭ ſuis. i. q̃ pure ⁊ humi
lit̃ ſeruiert grãde ꝯuiuiũ. Lucꝭ. xiiij. d. Hõ q̇dã fec̃ cenã mag
nã ⁊ vocauit multos. Heſter. ij. d. Rex aſſuerꝰ fecit grãde cõ
uiuiũ principibꝰ ſuis: et iuxta magnificẽtiã principibꝰ mune/
ra largituſ eſt. o Recordatus eſt inter. Hoc ẽ ꝙ chri
ſtus in futuro recordabit̃ efficaciter tam bonoꝝ q; malorũ:
modo ṽo diſſimulat dñs/ permittens malos ſublimari ⁊ bo/
nos affligi. Abacuk. j. d. Quare non reſpicis ſuper iniqua
agentes: ⁊ taces impio ꝯculcante iuſtiorẽ ſe: q Alterũ:
id eſt iudeũ/ vl̃ quẽlibet malũ. r Suſpẽdit. Et merito: q;
ipſe chriſtũ ſuſpendit: Et ſic dicit̃ Sap. xj. c. Per q̃ peccat
quis/ per hec ⁊ torq̃tur. s Vt coniectoris. Poſt diem
iudicij/ malis in infernũ detruſis/ ⁊ bonis i gloria ſublimatiſ:
⁂ tũc apparebit

Myſtice ✱ tūc apparebit veritaſ cōminatiōis ⁊ ꝓmiſſiōis dn̄i. Pro-uerb. j. c. Proferam vobis ſpiritum meum, ⁊ oſtendam ver-ba ⁊c. a ¶ Et tū̄ ſuccedētibus proſperis. Eccleſia de gentibus de carcere peccatoꝝ educta, tempore afflictionis ⁊ perſecutionis ſtrenuiſſime domino ſeruiuit: nunc autē in ꝓ-

faciunt aīas. k ¶ Confecteq̄ꝫ macie: q̄ꝛ oēm pinguedi-nē virtutū abſorbent. l ¶ Et paſcebanꝫ in ipſa amnis ripa. i. in abūdātia tpali q̄ induit ⁊ nutrit vitia. Eccī. xliij. c. Sup oēm ꝯgregationē requieſcet: ⁊ q̄ſi lorica induet ſe aquis. m ¶ In locis virētib᷒. i. in tenellis ⁊ infirmis mētib᷒. Job

ſperitate temporalium diues effecta, oblita ē domini creatoris ⁊ li-beratoris ſui. Utinam nunq̄ꝫ fuiſſet pecunia iſta: Tob. v. d. Chri-ſtus ideo ſemper fuit pauper: vt hoc ſigno cognoſcerent milites ſui. Luc. ij. b. Et hoc vobis ſignum: Inue-nietis infantem pan-nis inuolutū. Bern. Hoc eſt ſignum tuū dn̄e ieſu. Sed ſigno tuo hodie a multis cō-tradicit: omnes enim fugiunt chriſtum pau-perē. Unde ꝯqueritꝫ p Hiere. ij. a. Quid inuenerūt in me p̄res vr̄i iniq̄tatis: q̄ꝛ elon-gauerūt a me: ⁊ ambulauerūt poſt vanitatē: ⁊ vani facti ſūt.

A

a Et tū̄ ſuccedentibus proſpe-ris: prepoſitus pincernarū oblitus eſt interpretis ſui.

b P Oſt duos annos vidit pha-rao ſomniū. Puta-bat ſe ſtare ſuper fluuium: d̄ quo aſcendebāt ſeptem bo-ues pulchre ⁊ craſſe nimis: et paſcebantur in locis pa-luſtribus. Alie quoq̄ꝫ ſeptē emergebant de flumine fe-de confecteq̄ꝫ macie: et pa-ſcebantur in ipſa amnis ri-pa in locis virētibus: deuo-

c d e f g h i k l m n

raueruntq̄ꝫ eas quarum mi-ra ſpecies ⁊ habitudo cor-porum erat. Expergefactus pharao, rurſuꝫ† dormiuit: et vidit alterū ſomniū. Septē ſpice pullulabant in culmo vno, plene atq̄ꝫ formoſe: alie quoq̄ꝫ totidem ſpice tenues et ꝑcuſſe vredine, oriebantur: deuorantes omnē prio-rum pulchritudinem. Euigi-lans pharao poſt quietem: et facto mane pauore perter-ritus: miſit ad coniectores egypti cūctoſq̄ꝫ ſapiētes: Et

o p q r s t v x y

xl. c. Sub vmbra dor-mit i ſecreto calami in locis humētibus. n ¶ Deuorauerūtq̄ꝫ. Hoc marie fiet i fine: q̄ꝛ i nouiſſimis tpibus erūt homines ſeipſos amātes: vt d̄r. ij. Ti-moth. iij. a. p ¶ Se-ptē ſpice: abūdātia ꝑdicatiōis fidei q̄ fuit in ꝓmitiua eccl̄ia. q ¶ In culmo vno: in eodē ſpū. r ¶ Ple-ne atq̄ꝫ formoſe: q̄ꝛ ꝑdicatio fidei īplet animas ex operibus bonis: vel informat in fide. s ¶ Spice te-nues: vbi dei fames: q̄ maxime erit i fine. Amos. viij. d. Ecce dies venient dicit dn̄s: et mittam famē in terrā: nō famē pa-nis: neq̄ꝫ ſitim aq̄: ſꝫ audiēdi vbū dei. Et ſonat hic fames in defectū, nō in deſideriū. Vel, Spice tenues: ꝑdicatio fo-lia hn̄s ſine fructu. t ¶ Percuſſe vredie. i. amore inanis glorie. Oſee. ix. d. Percuſſus ē ephraim. i. ꝑdicator: radix ei᷒ id ē intētio exiccata ē, a vēto. ſ. inanis glie. Primo deuoranꝫ boues pingues. i. vtutes: poſtea ſpice. i. predicatio: et ſic pe-rit fides. ¶ Vel boues pigues, diuites ſeclares: boues macilē-te, paupes ꝑdicatores: q̄ deuorāt pingues, q̄ facitū relinq̄re diuitias multas ⁊ aſſumere pauptatē. Utreq̄ꝫ boues de flu-mine exeūt. i. de mūdo. Joh. xv. c. Elegi vos d̄ mūdo. Pin-gues boues dicunꝫ pulchre, exteriori pulchritudine: De q̄ Job. xviij. c. Deuoret pulchritudinē cutis ei᷒: ⁊ ꝯſumat bra-chia ei᷒ ꝓmogenita mors. De pinguedine eorūdē dicitꝫ Job xv. d. Operuit faciē ei᷒ craſſitudo: ⁊ de laterib᷒ ei᷒ aruina de pendet. Alie ſeptem boues, dicunꝫ fede: q̄ꝛ paupes ꝓpꝫ deū viles ⁊ abiecti reputanꝫ a mundo ⁊ filijs eius. j. Cor. iiij. c. Tanq̄ꝫ purgamēta h᷒ mūdi facti ſum᷒ oīm ꝑipſima vſq̄ꝫ ad-huc. Nec mirū: q̄ꝛ ipm dn̄m, q̄ p̄r eſt pauper, viliſſimū pu-tauerūt. Eſa. liij. b. Quaſi abſcōdit᷒ vult᷒ ei᷒ et deſpect᷒. Iſte paſcunꝫ in ripa flumis. i. ſacre ſcpture. De q̄ d̄r: Flumis īpe-tus letificat ciuitatē dei. Et alibi: Erit tanq̄ꝫ lignū qḋ planta-tū eſt ſec᷒ decurſus aq̄rū ⁊c. Et i locis virētib᷒. i. i celeſtib᷒, q̄ tota die meditanꝫ. Job. xxxix. a. d̄r d̄ onagro: Circūſpicit mō-tes paſcue ſue: et virētia queq̄ꝫ ꝗrit. Septē ſpice tenues: ſte-rilitas tpalis. De q̄ Hiere. xlviij. b. Sterilis fuit moab ab ado-leſcētia ſua: et requeuit i fecib᷒ ſuis. In culmo vno: id ē in vno deſiderio. Septem ſpice tenues: ſancti pauptate anguſtiati. Percuſſe vredine. i. afflicti tribulatione. Et de his tribus d̄r Heb. xj. g. Egētes, āguſtiati, afflicti. De vēto vrente d̄r Oſee xiij. d. Adducet dn̄s vētū vrētē d̄ deſerto aſcēdētē. Uentus vrēs d̄ deſerto aſcēdēs: chriſt᷒ d̄ vtero vginis ꝓcedēs. Hoc vēto vrunꝫ ⁊ ꝑcutiunꝫ: q̄ ꝓpꝫ chriſtū diuitias mūdi, ⁊ delitias carnis deponūt ⁊ abijciūt: paupes ⁊ afflicti, paupem chriſtū et afflictū ſeq̄ntes. Eſa. xx. a. Sicut ambulauit eſaias ſeru᷒ me᷒ nud᷒ ⁊ diſcalciat᷒: ſignū ⁊ portētū erit ſup egyptū. Cāt. v. b Tulerūt palliū meū cuſtodes muroꝝ. i. ꝑdicatores: q̄ꝛ ipi ꝓus abiecerūt palliū tpaliū a ſe: Nūc autē tpis neminē ſpoliam᷒ pallio: q̄ꝛ nos palliū retinem᷒: imo palliū ſup palliū volum᷒ hr̄e. v ¶ Euigilās pharao. i. de᷒ p̄r miſert᷒ generis huma-ni. x ¶ Facto mane. i. tpe gr̄e occurrēte. y ¶ Miſit pharao ad coniectores: id eſt de᷒ pater vocauit phos ⁊ ſapientes ad interpretationē conſilij ſui: qḋ in littera legis clauſū erat.

Altobdormiuit

B

Aliter

Ps. 45.
Ps. 1.

P Oſt duos annos vidit pharao ſomniū. ¶ Expo. Ca. XLI. Proſequitꝫ moyſes modū exal-tatiōis ioſeph. Dn̄s enī ſomniū pharaonis ꝓcura-uit: vt ioſeph p ei᷒ interꝑtationē de carcere educt᷒ ſublima-retur. d ¶ Super fluuiū. i. iuxta fluuiū: Sicut illud: Qui firmauit terram ſup aquas. i. iuxta aquas. k ¶ Confecteq̄ꝫ macie. i. nulli nutrimēto apte. o ¶ Et vidit alterū ſom-nium. Interlin. Geminatio ſomnij, confirmatio eſt preſa-gij. s ¶ Tenues: ſine grano. t ¶ Uredine: id eſt ven-to vrenti. y ¶ Ad cōiectores: id ē interpretes ſomnioꝝ. ☞ Nec erat q̄

Ps. 135.

Myſtice ¶ Myſtice b ¶ Poſt duos annos ⁊c. Somniū pha-raonis: conſiliū dei patris: et ita ſomniū non in vanitate ſed in veritate. Duo anni, tempus ante legem: tempus ſub lege. Poſt illa duo tpa. ſ. tpe gr̄e: vidit pharao ſomniū. i. inno-tuit dei patris conſiliū qḋ habuit ab eterno de mittēdo filio. Unde Eſa. ix. b. dicitur filius, angelus conſilij. c ¶ Puta-bat ſe ſtare ſuper fluuiū. In verbo ſtandi notatꝫ diuini-tas. Unde Job. iiij. c. Stetit quidaꝫ cuius non agnoſcebam vultū. In tranſitu fluuij, notatꝫ humanitas. Chriſtus enim per humanitatē tranſijt: ſm diuinitatē ſtetit. Luc. xviij. g. Stans aūt ieſus iuſſit cecum adduci ad ſe. Glo. Stās curat: tranſiens audit ⁊ miſeretꝫ. q. d. ſm q̄ deus curat: ſm q̄ ho-mo audit ⁊ compatitur. e ¶ Septem boues pulchre: ſeptem dona ſpūſſcti. Eſa. iiij. a. In die illa apprehēdēt ſep-tem mulieres virū vnū. Et dicunꝫ pulchre: quia decorāt ani-mam. Job. xxvj. d. Spūs eius ornauit celos. i. aīas celeſtes. Craſſe dicunꝫ: quia impinguāt animā pinguedine virtutū. De qua Hiere. xxxj. c. Inebriabo aīas ſacerdotū pinguedi-ne ⁊c. Ps. Sicut adipe ⁊ pinguedine repleatꝫ aīa mea. Item i bob᷒ intelligitꝫ labor ⁊ tolerātia: In pulchritudie, decor bo-noꝝ operū: In craſſitudie, interna deuotio. Amar᷒ enī eſſet labor operis: niſi adeſſet pinguedo deuotiōis. Boues igitur aſcendebāt de fluuio: id eſt dona de homine chriſto. Eſa. xj. a. Et flos de radice eius aſcendet. Et ſtatim enumerat ſeptē dona. f ¶ Paſcebanꝫ in locis paluſtrib᷒. i. in humili-bus. Eſa. lxvj. a. Sup quē requieſcet ſpūs me᷒ ⁊c. g ¶ Alie quoq̄ꝫ ſeptē: ſeptem crimialia: que decorem virtutū depa-ſcunt. Matth. xij. d. Et Luc. xj. d. Aſſumit ſeptē ſpūs ne-quiores ſe. h ¶ Emergebāt de flumine. i. de mūdo: qui defluit more fluentis aque. Et dicunꝫ i ¶ Fede: quia fedas

Ps. 62.
Aliter

a Nec erat q̄ interp̄taret. Simile Dan. ij. a. de ſomnio nabuchodonoſor. b Remiſcēs pīcernarū mgr̄. Oc/ caſiōe ſomnij pharaonis/recordat⁹ eſt pincerna interp̄tꝭ ſui. d Irat⁹ rex. De rege loquit̄ pīcerna ī tertia ꝑſona/ licz ad ipſū ſermonē faceret. f Joſeph totōdert. Incarcerati ⁊ exules ſolēt eē intōſi

g Ac veſte muta/ ta: q2 ī ſordido habi/ tu nō licebat alicui aſ/ ſiſtere corā rege. Heſter. iiij. a. Nō erat li/ citū ſacco īdutū aulaz regꝭ īrare. h Que audiui. Simplex re latio. i Abſq; me: id eſt ſine mea auctori tate. Totū deo attri/ buit ioſeph/ ⁊ vitat ar/ rogātiā. m Et ob/ eſis carnib⁹. i. rotū dis ⁊ plenis pinguedi ne. Vel obeſis: bñ nu/ tritꝭ ob eſū. p De/ dere veſtigiū. i. nō apparuit ī eis aliq̇d ſi/ gnū ſaturitatis. q Septē ſpicę pullu labāt. Septē anni q̄ ī ſeptē ſpicꝭ plenis/ vꝭ ſeptē vaccꝭ pinguib⁹ oñdunt/ ſpūalia dona ſignificāt: qb⁹ vbertas fidei larga pietate re/ dūdat: Septē vo ſte/ riles ⁊ ieiuni/ vitatiſ ⁊ iuſticię famē in nouiſſi mo tpe. s Vredi/ ne. i. vēto vrente. v

C Sōniū regis vnū eſt. i. vnū p̄tēdit. i. vnū in ſignificatiōe/ ſ duo ī ſig. x Sep/ tez q̄z boues. Sic ſomniū int̄p̄retat̄/ vt ⁊ tēpoꝝ euētui ⁊ my/ ſtico ītellectui ꝺ̄uiat.

Retro abū.

Myſtice. a Nec erat qui in terp̄retaretur: quia nullus ſapientū hui⁹ mūdi potuit de/ p̄hendere hoc conſilium dei patris: ꝙ poſt temporalez af/ fluentiā ſeq̄tur ęt̄na ⁊ egeſtas. j. Corꝭ. ij. b. Loquimur dei ſapi entiam quę eſt in myſterio abſcondita: quā p̄deſtinauit de/ us ante ſęcula in gloriam noſtram: quā nemo principū hui⁹ ſęculi cognouit. Hoc ſomniū: id eſt hoc conſilium ſapientię ſuę/ narrauit deus pater/ anteq̄ impleretur per oſtenſionem creaturarū: quarum magnitudo loquit̄ dei potentiam: ſpe/ cies ⁊ ordo ſapientiam: vtilitas ⁊ permanētia bonitatem: vt innuitur Sap. xv. His qui non aduertunt hoc conſiliuz dei inſultat Eſaias. xlvij. d. Defeciſti ī multitudine ꝯſilioꝝ tuo/ rū: Stent ⁊ ſaluēt te augures cęli. i. ſapiētes mūdi. Idē. xix. b. Stulti p̄ncipes thaneos: ſapiētes ꝯſiliarij pharaonis de/ derūt ꝯſiliū inſipiēs. b Tūc demū remiſcēs ⁊c̄. Hoc eſt ꝙ gentilis p̄pl's videnſ deficere ſapientiā mūdi/ docuit re/ currere ad ſapientiā chriſti. c Confiteor peccatū me um. Hoc eſt ꝙ legitur Actꝭ. xix. d. Multi veniebāt annū/ ciantes actus ſuos. Pincerna recordatus quō ioſeph expo/ ſuit ſomnia ſua ſcilicet ⁊ piſtoris: gentilis populus recorda/ tus quō chriſtus p̄dixerat gentium vocationē ⁊ iudęorum reprobationē: cum adhuc vterq; eſſet ī carcere peccati. Hoc eſt ꝙ dicitur. ij. Regꝭ. v. a. Heri et nudiuſterti⁹ cum regna/

Ar. ⁊ maieſtas

accerſitis/ narrauit ſom niū:
a nec erat qui interp̄taretur.
b Tūnc demū remiſcens pin/
c cernarū mgr̄/ ait: Confiteor
d pctm̄ meum: Irātus rex ſer/
uis ſuiſ: me ⁊ magiſtrū piſto
rum retrudi iuſſit in carcerē
p̄ncipis militū: vbi vna no/
cte vterq; vidim⁹ ſomnium:
ꝑſagiū futuroꝝ. Erat ibi pu
er hebręus/ eiuſdē ducis mi/
litum famulus: cui narrātes
ſomnia/ audiuim⁹ quicquid
poſtea rei ꝓbauit euentus.
Ego eni redditus ſum offi/
cio meo: et ille ſuſpenſus eſt
e in cruce. Prōtinus ad regꝭ
imperiū eductum de carce/
f g re iōſeph totonderūt: ac vē/
ſte mutata obtulerūt ei. Cui
ille ait: Vidi ſomnia/ nec eſt
h qui ediſſerat: quę audiui te
prudētiſſime conijcere. Re/
i ſpondit ioſeph: Abſq; mē
deus reſpondebit proſpera
pharaoni. Narrauit ẽ pha/
k rao quod viderat. Pūta/
bam me ſtare ſup ripam flu/
l minis: et ſeptem boues de
amne ꝯſcēdere pulchraſ ni/
m mis et ōbeſis carnibuſ: quę
in paſtu paludis virecta car
pebāt. Et ecce has ſequebā
n tur alię ſeptēm boueſ/ intan/
tū deformes ⁊ macilentę/ vt
o nūnq; tales in terra ęgypti
viderim. Quę deuoratis et
ꝯſumptis prioribus/ nulluz
p ſaturitatis dēdere veſtigiū:
ſed ſimili macie ⁊ ſqualore
torpebant. Euigilans rurſū
ſopore depreſſus: vidi ſom/
q nium. Sēptem ſpicę pullu/
labant in culmo vno: plene
atq; pulcherrimę. Alię q̄z
r s ſeptē tēnues ⁊ percuſſę vrē/
t dine oriebantur ē ſtipula/ q̄
priorum pulchritudinē de/
uorarunt. Narraui conie/
ctoribus ſomnium: ⁊ nemo
eſt qui ediſſerat. Reſpon/
v dit ioſeph: Sōmnium regis
vnum eſt: Quę facturus eſt
deuſ/ oſtēdit pharaoni. Se/
ptem boues pulchrę: ⁊ ſep/
tem ſpicę plenę: ſeptē vber/
tatis anni ſunt: eandemq;
vim ſomnij † comprehēdūt.
x Sēptez quoq; boues tenu/
es atq; macilente/ quę aſcen
derunt poſt eas: et ſeptē ſpi/
cę tenues et vento vrente ꝑ/
cuſſę: ſeptem anni ſunt ven/
turę famis: qui hoc ordine
complebuntur. Ecce ſeptez
āni veniēt fertilitatꝭ magnę

ret ſaul. i. diabolus ſuper nos: tu eras educēs ⁊ reducēs nos. e Protin⁹ ad imperiū regꝭ educit̄ ioſeph de car/ cere. i. chriſtus ad nutū pr̄is rediens ab inferis: reſurrexit a mortuis. Pſ. Exurge glīa mea/ exurge pſalteriū ⁊ cithara. Pſ. 56. Et rñdet fili⁹: Exurgā diluculo. Hic oſtēdit̄ fili⁹ eſſe leo/ qui ad rugitū pr̄is viuifi/ cat̄. f Joſeph to tonderūt. Chriſt⁹ in reſurrectiōe tonſus fuit: q2 tūc oīs huma nę infirmitatꝭ ſupflui/ tas abſciſa fuit ab eo: ⁊ indut⁹ ē veſte imor/ talitatꝭ/ veſte mortali/ tatis depoſita. Illi q̄ p̄dicāt chriſtum reſur rexiſſe: educūt ipſum ꝺ carcere. Actꝭ. iiij. g. Virtute magna red/ debāt ap̄li teſtimoniū reſurrectionis dn̄i nr̄i ieſu chriſti ⁊c̄. Nun/ q̄d chriſtū mutata ve/ ſte obtulit regi paul⁹ ij. Corꝭ. v. c. dicens: Et ſi nouim⁹ ipſū ſm̄ carnē: ſ iam nō noui/ mus: Et eodē vlꝭ. a. Etſi mortu⁹ eſt ex in/ firmitate carniſ: viuit ex ꝟtute dei. De hac mutatiōe veſtiū dicit̄ Zach. iij. b. Auferte ab eo veſtimēta ſordi/ da: ⁊ induite eū muta torijs. De hmōi mu/ tatorijs dicitur Heſter. iiij. a. Non erat licitum indutis ſacco intrare aulam regiaz: Et iō dic̄ ipſe in Pſ. Pſ. 29. Conciðiſti ſaccū meū et circūdediſti me letꝭ cia. i Abſq; me. Hoc ē ꝙ chriſtus ſp q̄rebat gloriam pr̄is. Joh. xvij. a. Pr clari fica filiū tuū: vt filius tuus clarificet te. k Putabam. Hoc. ſ. expoſitum eſt. l Septē boues/ ſeptē dona ſpūſſcti. m Obeſis car/ nib⁹: q2 ſeptē dona/ oīa deſideria carnalia excedūt. n Se ptē boues intātū deformes: vniuerſa vicia q̄ ſeptē do na data ī baptiſmo/ deuorare ꝯtēdūt. o Nunq; tales. Hoc refert̄ ad tp̄s antichriſti: q2 nunq; fuit tāta iniq̄tas/ q̄ta tūc erit: Et certe timēdū ē ne iam īcępit. De h̄ habet̄ Mat. xxiiij. b. Orate vt nō fiat fuga vr̄a hyeme vel ſabbato: Erit eni tūc tribulatio magna: q̄lis nunq; fuit ab initio ſeculi vſq; mō neq; fiet. p Nullū ſaturitatꝭ dedere veſtigiū: q2 vitia nunq; ſaturant̄: ſ ſp ſui famē patiunt̄. Oſee. iiij. b. Co/ medēt ⁊ nō ſaturabunt̄. Hui⁹ rō ē: q2 vent̄ eoꝝ. i. infern⁹ iple ri nō pōt. Prouer. xxx. c. Tria ſūt īſatiabilia: ⁊ q̄rtū qđ nūq̄ dic̄ ſufficit: Infern⁹/ os vuluę/ et t̄ra q̄ nō ſatiat̄ aq̄: ignis ꝟo nunq; dic̄ ſuffic̄. q Septē ſpicę ⁊c̄. plenę ⁊ pulcherri mę vniuerſitas p̄dicatoꝝ ſeptē doniſ pleni ⁊ decori. r Se ptē tenues: p̄dicatores leues ⁊ ſteriles ſibi: lz aliȷ̄ſ aliq̄ñ ꝑ/ ficiāt. De qb⁹ Prouer. xiij. d. Multi cibi ī noualib⁹ patrꝝ: ſ aliȷ̄ſ ꝯgregāt̄ abſq; iudicio. Job. xxviij. a. Terra ꝺ q̄ oriebat̄ paniſ ī loco ſuo/ igni ſbuerſa ē. t E ſtipula. Stipula leuiſ ē ſonora/ vacua ⁊ arida: ſic mali p̄dicatores leues ſūt ſine moꝝ grauitate: ſonori ſūt ī verb: vacui vtilitate: aridi ſine affectiōe.

Ar. ⁊ compꝛehenderunt
B

Nūc q̄ ⁊c̄.

a Retro abũdantia: quã ſignificauerũt ſpecioſe boues. b Nũc ergo prouideat rex. Non ſolũ interp̃tat ſomniũ: ſed ⁊ conſiliũ dat. c Quintam partẽ fructuum. Notandũ ꝙ egyptij q̃ntam partem frugũ in horrea regl̃ cõgregauerũt: q2 filij tenebrarũ q̃nq3 ſenſib⁹ dediti/ celeſtia nõ curãt: S3 veri iſraelite decimas dãt: q2 celeſtẽ patriã cui⁹ decima pars corruit/ reformare laborant. e

Qui ſpiritu dei. Aug⁹. Tertio niſi fal lor iſinuat nob in h libro ſpũs dei. Primo vbi dictum eſt. G̃. j. a. Spũs dei ferebat ſuper aq̃ſ. Scdo vbi dixit de⁹. G̃. vj. a. Nõ p̃manebit ſpũs me⁹ in hoie in ẽtnũ ⁊c̃. Tertio cũ dixit pharao/ i ioſeph eẽ ſpm̃ dei: nõdũ tñ legim⁹ ſpm̃ ſanctũ. b Tulit anulũ ⁊c̃. i. cęleſtẽ ſapiaz q̃ ſic circul⁹/ nec initio nec fine claudit. m

Clamãte p̃cone. Alia lr̃a habet: ſcdo clamãte precone: qđ bñ cõgruit myſterio. Prim⁹ p̃co fuit iohãnes baptiſta: q̃ i p̃ aduẽtu clamauit: Ecce agn⁹ dei. Joh. j. d. Et iterũ: Parate viaſ dñi: Eſa. xl. a. Scđs erit helias et enoch: q̃ clamabũt i aduẽtu ſecundo añ finẽ mũdi. Hebrei tradũt p̃conẽ nõ clamaſſe geniculationem: ſed clamauit abrech: qđ interp̃tat p̃r tenerrim⁹. Aba enĩ p̃r ſonat: rech delicat⁹ vel tenerrim⁹. q. d. et ſi ętate tenerrim⁹/ tñ ſapia p̃r. ij. Reg. xxiij. a. Dauid ſedet i cathedra ſapiẽtiſſim⁹/ ecce p̃r: q̃ſi tenerrim⁹ ligni v̄micul⁹/ ecce tenerrim⁹. Hoc totũ de chriſto exponit: q̃ fuit tenerrim⁹ mãſuetudine: pater p̃dicatiõe.
o Ego ſũ pharao. Juramẽtũ eſt. Et ẽ ſenſus: Sicẽ verũ ẽ me eẽ pharaonẽ: ſic qđ dicã verũ ẽ. p Abſq3 tuo ĩpio ñ mouebit q̃ſq3 manũ aut pedẽ in oi terra egypti. i. ñ egredieẽ hic: neq3 fũget public̃ officijs/ ſine tuo impio. Vel p̃t dici ꝙ ẽ hyp̃bole. Et ẽ ſenſus: Plenã hẽb p̃tãtẽ. q Vertitq3 nomẽ illi⁹. Hiero⁹. Et vocauit pharao nomẽ ioſeph phaſnecphane: ⁊ dedit ei aſſenec̨ filiam putiphari ſacerdotis heliopol. Licet h nomẽ hebraice abſcõditoꝝ reptorẽ ſonet: tñ q2 ab egyptio ponit: ipſi⁹ ligue debet hr̃e rõnẽ. Interp̃tatur enĩ phaſnecphane/ vt. lxx. trãſferre voluerunt/ ſpõtũphanec/ ſaluator mũdi: eo ꝙ orbẽ terrę a fame liberauit. Notandum autẽ ꝙ dñi q̃ndã ⁊ emptoris ſui/ filiã vxorẽ acceperat.

Vertitur nomen
- Abrae. G̃. xvij. a.
- Sarę. eodem cap̃. c.
- Jacob. G̃. xxxv. b.
- Joſeph. vt hic. f.
- Joſue. Nu. xiij. a.
- Petro: Luc̃. vj. c. Marc̃. iij. b.
- Filijs ꝫebedei. Marc̃. iij. b.
- Beniamin. G̃. xxxv. c.

r Ligua egyptiaca: phaſnecphane. i. ſaluatorẽ mũdi: qđ grece ſpõtũphanec dr̃: ⁊ iterp̃tat hebraice abſcõditoꝝ iuẽtor.

Filiã putipharis

in vniuerſa terra ęgypti: q̃s ſequentur ſeptem anni alij tante ſterilitat̃/ vt obliuioni
a tradat cũcta rẽtro abũdantia: Cõſũptura ẽ eni fames omnẽ terrã: et vbertat̃ magnitudinẽ p̃ditura eſt inopię magnitudo. Qđ aũt vidiſti ſecundo: ad eandẽ rem pertinens ſomniũ firmitatis indiciũ eſt: eo ꝙ fiat ſermo dei
b et velocius impleat. Nũc ergo p̃uideat rex virum ſapientem ⁊ induſtriũ/ ⁊ prępficiat eũ terrę ęgypti/ qui conſtituat prępoſitoſ per ſingu-
c las regiones: et q̃uintã partem fructuũ per ſeptem annos fertilitatis qui iam nũc futuri ſunt/ cõgreget in horrea: et omne frumentum ſub pharaonis poteſtate condatur: ſeruetur q3 ĩ vrbibus/ et paretur futurę ſeptem ãnorum fami q̃ preſſura eſt ęgyptum: ⁊ non ꝯſumetur terra inopia. Placuit pharaoni ꝯſilium ⁊ cunctis miniſtris eius: locutuſq3 eſt ad eos:

d Nũ inuẽnire poterim⁹ talez
e virum/ q̃ ſpiritũ dei plen⁹ ſit:
f Dixit ẽ ad ioſeph: Quia oſtendit tibi deus omĩa quę locut⁹ es: nunq̃d ſapientiorẽ et ſimilem tui inuenire pote-
g ro: Tũ eris ſup domũ meã: et ad tui oris imperiũ cũct⁹ populus obediet: Uno tñ regni ſolio te p̃cedam. † Dicens q̃3 rurſũ pharao ad ioſeph: Ecce ꝯſtitui te ſup vni-
h uerſam terram ęgypti: † tulit anulũ de manu ſua: ⁊ dedit
i in manu eius: vẽſtiuitq3 euz
k ſtola byſſina: et cõllo tor-
l quẽ aureã circũpoſuit. Fẽcitq3 aſcendere ſuper currũ
m ſuũ ſecũdũ: clãmãte p̃cone
n vt õẽſ coram eo genu flecterent: et prępoſitũ eſſe ſcirent vniuerſę terrę ęgypti. Dixit
o quoq3 rex ad ioſeph: Egõ
p ſum pharao: Abſq3 tũo imperio non mouebit quiſq̃3 manũ aut pedẽ in omni ter-
q ra ęgypti. Vẽrtitq3 nomen
r illius et vocauit eum lingũa ęgyptiaca ſaluatorẽ mũdi.

Myſtice b Nũc ẽ ⁊c̃. Conſiliũ dat ioſeph vt poſſit vitari futura fames: Et chriſt⁹ ſimilit. Matth. xxiiij. b. Tũc q̃ in iudea ſũt/ fugiãt ad mõtes. Placuit pharaoni ꝯſiliũ. i. deo p̃ri placuit chriſti p̃dicatio. Luc̃. iij. e. et Mat. iij. d. Hic ẽ fili⁹ me⁹ ⁊c̃. d Nũ iuenire poterim⁹. Chriſto ſimil̃ nõ potuit iueniri. Job. j. b. Nũq̃d ꝯſideraſti ſeruum meũ iob: ꝙ ñ ſit ſimiliſ ei ſup terrã: e

Qui ſpũ dei plenus ſit. Chriſt⁹ plenus fuit ſpũ dei. Eſa. xj. a. Replebit eũ ſpirit⁹ timoriſ dei. Joh. j. b. De plenitudie ei⁹ omẽs accepim⁹. f

Quia oſtẽdit tibi de⁹ oĩa. Joh. v. d. P̃r diligit filiũ: ⁊ oĩa demonſtrat ei. g

Tu eris. Pſ̃. Ego aũt ꝯſtitut⁹ ſu3 rex ab eo ſuper ſion ⁊c̃. h

Tulit anulum ⁊c̃. et dedit eũ in manu ei⁹: qñ demõſtrauit euz hr̃e pontificatũ fidei. Deut. xviij. c. Prophetã ſuſcitabit vob dñs: ipm audietiſ tanq3 me. Jte3 p̃ anulũ cęleſtiſ ſapia deſignat: q̃ ſic anul⁹ nec fine nec p̃ncipio clauditur. Hanc dedit p̃r in manu filij: q2 oĩa opa ei⁹ ſapient̃ facta ſunt. i Veſtiuitq3 eum ſtola byſſina. i. gl'a ĩmortalitatiſ. Prouer. vlt̃. c. Byſſus ⁊ purpura indumẽtũ eius. Nota triplici indumẽto idut⁹ ẽ chriſt⁹. Pr̃io idut⁹ ẽ byſſo inocentię in natiuitate. Scđo purpura i paſſiõe. Tertio hiacyntho glĩe i reſurrectione. k Et collo torquẽ aureã. Per collũ ioſeph/ chriſti p̃dicatio accipit: Per torquẽ aureã/ bonũ op⁹. Torquem igit chriſt⁹ i collo habuit: q2 fec̃ qđ p̃dicauit. Act̃. j. a. l Fecitq3 eũ aſcẽdẽ ſup currũ ſuũ. De⁹ p̃r duos curr⁹ h3. Prim⁹ ẽ angeli: ſcđs hoies. Sup vtrũq3 ꝯſtitut⁹ ẽ chriſtus. Eph. j. d. Cõſtituẽs eũ ad dexterã ſuã in cęleſtib⁹: ſup omnẽ p̃ncipatũ ⁊ p̃tãtem/ ecce de p̃ curru: et ſup oẽm eccl̃iam q̃ eſt corp⁹ ipſi⁹/ ecce d ſcđo. m Clamãte p̃cone. i. iohẽ baptiſta. Luc̃. j. g. Et tu puer ꝓpha altiſſimi vocaberis: prętbis enĩ ante faciem dñi parare vias ei⁹ ⁊c̃. n Ut oẽs coraz eo ⁊c̃. Eſa. xlv. d. Mihi curuabit oẽ genu. Hãc dignitatez meruit chriſt⁹ p̃ humilitatẽ ⁊ obediẽtiã paſſiõis. Phil̃. ij. a. Humiliauit ſemetipm̃ fact⁹ obediens vſq3 ad morte3/ mortẽ autem crucis: ꝓpter qđ ⁊ deus exaltauit illũ ⁊ dedit illi nomẽ qđ eſt ſup omne nomẽ: vt in noie ieſu omne genu flectatur. p Abſq3 tuo. Sine volũtate chriſti null⁹ debet mouere manũ aut pedẽ. i. ñ debet aliq̃d facere aut cogitare ꝙ chriſto nõ placeat. Jđ chriſt⁹ habuit ꝓ nob man⁹ ⁊ pedes cruci affixos: vt nos ꝓpẽ ipm̃ ſimilit haberem⁹. Ad ipiũ ẽ chriſti debem⁹ mouere man⁹ opãdo: ⁊ pedeſ cõpatiẽdo. De mãib⁹ dat p̃ceptũ dñs Joh. vj. c. Opami cibũ q̃ nõ perit. De pedib⁹ Joh. xij. e. Ambulate dũ lucẽ habet̃. Qui ad ipiũ chriſti ñ mouerit man⁹ et pedes: fiet ei qđ dr̃ Mat. xxij. b. Ligatis mãib⁹ ⁊ pedib⁹ ⁊c̃. q Vertitq3 nomẽ illi⁹ ligua ęgyptiaca. Hoc ẽ ꝙ p̃r nomẽ chriſti dilatauit p̃ mũdũ. Cãt̃. j. a.

Oleũ effuſum

Marginal notes: Al' † Dixitq3 — Daniel. 2. g. — † Pſ̃. 2. — Al' † tulitq3

a Dedit q̃z illi vxorē aſſeneç
b filiam putipharis ſacerdotiſ
c heliopoleoſ. Egreſſus itaqꝫ
ioſeph ad terrā egypti. Tri-
d gintā aūt annoꝝ erat quan-
do ſtetit in conſpectu regis
e pharaonis: et circuiuit om-
f nes regiões egypti. Venitqꝫ
fertilitas ſeptem annorum:
g et in manipulos redacte ſe-
h getes cōgregate ſunt in hor-
rea egypti. Omnis etiā fru-
i gum abundantia in ſingulis
vrbibus condita eſt: Tan-
taqꝫ fuit multitudo tritici:
k vt arene maris coequare-
tur: ⁊ copia menſuram exce-
l deret. Natiqꝫ ſunt ioſeph fi-
lij duo anteqꝫ veniret fameſ
quos peperit ei aſſeneç fi-
lia putipharis ſacerdotiſ he-
liopoleos. Vocauitqꝫ no-
men primogeniti manaſſe,
dicens: Obliuiſci me fecit
deus omniū laborum meo-
rum: ⁊ domum patris mei.
Nomen quoqꝫ ſecundi ap-
m pellauit ephraim: dicēſ: Cre-
ſcere me fecit deus in terra
paupertatiſ mee. Igitur trāſ-
actis ſeptem ānis vbertatis
qui fuerant in egypto: cepe-
n runt venire ſeptē anni ino-
pie: quoſ predixerat ioſeph:
et in vniuerſo orbe fames p̃-
o ualuit. In cūcta autē ter-
ra egypti erat fames: Qua
p eſuriēte, clamauit populus
ad pharaonem: alimenta pe-
tens. Quibus ille reſpon-
q dit: Ite ad ioſeph: et quic-
quid vobis dixerit: facite.
Creſcebat autem quotidie
s fames in omni terra: ape-
ruitqꝫ ioſeph vniuerſa hor-
rea ⁊ vēdebat egyptijs: Nā
⁊ illoſ oppreſſerat fameſ. Om-
t neſqꝫ prouincie veniebant
in egyptum vt emerēt eſcas
et maluz inopie tēperarent.

b Filiam putipharis. Sed ſi eunuchus fuit iſte putiphar: quomodo filiā habuit? Ad hoc dicit Aug⁹. ꝙ forte filiam alterius putipharis duxit: non eius cuius fuit famulus. Vel forte prius habuit filiam: ⁊ poſtea infrigidatus eſt: vt. ſ. dictum eſt. xxxvij. d. Sed ſiue ſit: ſiue non: quomodo ioſeph duxit alienigenā? Ad hoc dicunt hebrei, vt dicit Andreas: ꝙ iob poſt flagellum duxit dinam filiam iacob: ⁊ ex ea habuit filiam de qua ⁊ putiphare nata ē aſſeneç vxor ioſeph. k Vt arene: id eſt innumerabiles ſcilicet vt arena.

Myſtice ✠ Oleum effuſum nomē tuū. Pſ̄.75. Primo: Notus ī iudea de⁹: ſ; poſtea notificatus eſt toti mundo. Roma. iij. d. An iudeorum tm̄ eſt deus: immo ⁊ gentiū. Eſa. xix. d. Mittet eis ſaluatorē et ꝓpugnatorem qui liberet eoſ: ⁊ cognoſcetur dominus ab egypto. B ī.46.c. Eſa. xxvj. a. In die illa cantabit canticum iſtō in t̄ra iuda: Vrbs fortitudinis noſtre ſion, ſaluator, ponetur in ea mur⁹ ⁊ antemurale. q. d. O ſion ſaluator ē vrbs nr̄e fortitudiniſ. i. ꝯfeſſiōis: nō ſolum tui ſicut olim. a Dedit q̃z illi vxorem aſſeneç. Aſſeneç, interpretat̃ ruina: et ſignificat gentilitatem que ſine omni retinaculo legis ruebat de peccato in peccatum. Hanc poſt aſcenſionē, dedit deus pater filio vxorem: quando per apoſtoloꝝ predicationē eccleſia de gentib⁹ fide copulata eſt chriſto. b Filiam putipharis: id eſt chriſti. Eccleſia eni et ſponſa eſt chriſti: Cant. iiij. c. Veni d Pſ̄.44. libano ſponſa mea: Et filia dicitur chriſti. Pſ̄. Audi filia et vide. Sponſa dicitur: quia eam diligit. Filia: quia eā genuit in cruce. Eſa. lx. a. Filij tui delonge venient: ⁊ filie tue de latere ſurgent. Et nota ꝙ chriſtus peccatores vocat filios vel filias: duplici de cauſa. Primo, vt ad maiorem dilectionem excitet: ⁊ ita ad maiorē gloriā. Secundo, vt ſi peccauerint: ſciant ſe grauius puniendos. Dignum eſt enim: vt ille quem ſummus ſacerdos: id eſt chriſtus de peccatore adoptauit ſibi in filium: ſi denuo peccat in patrem: grauiſſime puniatur. In cuius typum Leuit. xxj. b. precipitur filia ſacerdotis: ſi fornicata fuerit, flammis cōburi, ſicut adultera. c Egreſſus itaq̃z ioſeph: id eſt chriſt⁹ ꝑ egreſſus ē a patre in mūdum. Ioh. xvj. f. Exiui a patre ⁊ veni in mundum. Secundo poſt aſcenſionē de iudea ad gentes. d Triginta aūt ānorū erat ⁊c̄. Stare corā dn̄o, eſt eſſe gratum deo. iij. Reg. xviij. c. Viuit domin⁹ in cuius conſpectu ſto. Chriſt⁹ igitur ſtetit coram deo, cum triginta annorū fuit: id eſt quando publice predicare incepit: tunc enim innotuit cunctis ꝙ gratus eſſet deo. Vnde Ioh. ix. f. dicit cecus illuminat⁹: Niſi eſſet h a deo, nō poſſet facere q̄cq̄. e Circuiuit. Hoc eſt qd̄ dicitur Matth. iiij. d. Circuibat ieſus totam galileā. f Venitq̃z fertilitas ſeptem annorū. Fertilitas ſeptem annorum, ſignificat abundantiam virtutum ⁊ operum ⁊ predicatiōis: que maxime fuit ī principio naſcentis eccleſie: Sed terra ſterilis eſt: que caret ſarculo tribulationis: et ideo

terra noſtra ſterilis eſt: quia non habet ſarculum. Bern. Fertilis terra fuit eccleſie: quādo nec tribulationis ſarculus, nec vilitatis ſtercora defuerunt: quando ceſſauit ſarculus, ſuccreuerunt ſpine diuitiarum: omne ſemen virtutum ſuffocantes. Ideo domin⁹ ſuis quos vult eſſe fertiles, non ſubtrahit ſarculum iſtuz. Ioh. xv. a. Omnem palmitem in me ferentem fructum, purgabit eum, vt fructum plus afferat. Ferentē fructū dicit: q2 ſterilē non purgat domin⁹ h ſarculo tribulatiōis: ſed reſeruat igni eterno cremādum. g In manipulos. Manipuloſ facere, eſt predicationis verbum opere adimplere: Manipulus enim manu ligatur. h Horrea, ſūt corda hominū: in quibuſ ſegetes congregant̃: quando ſacra ſcriptura verbo ⁊ exemplo peccatoribus predicatur. i In ſingulis vrbibus: id eſt in ſingulis eccleſijs. Malach. iij. c. Inferte omnē decimam in horreū meū, vt ſit cibus in domo mea. l Natiq̃z ſūt ioſeph Duo filij ioſeph: cōuerſi de iudeis, ⁊ conuerſi de gentib⁹. Primogenitus: id eſt iudeus vocatur manaſſes: id eſt obliuioſus: q2 oblituſ erat dei. m Ephraim: id eſt fructificans, gentiliſ: qui conuerſus ad fidem fecit fructum bonoꝝ operum. n Septem anni inopie: id eſt defect⁹ verbi dei ac ſane intelligentie ⁊ virtutum et operum. o In cūcta autē terra egypti, non erat panis, ſane doctrine. Eſa. lix. c. Corruit in platea veritas: id eſt in latitudine vite ſecularis: ⁊ equitas non potuit videri: quia vbi deeſt veritas doctrine: neceſſario deeſt equitas vite. p Clamauit populus. Tempore famis ſpiritualis, nihil reſtat niſi clamare ad dominū. Iob. xxxviij. d. Quis preparat coruo: id eſt predicatori eſcam: quādo pulli clamant ad eū? q Ite ad ioſeph: id eſt ad ſacram ſcripturam: que ſignificat̃ per horrea ioſeph. Nec vult domin⁹ per ſe docere: ſed mittit ad ſcripturas. Ioh. v. f. Scrutamini ſcripturas. Act. ix. b. mittitur paulus ad ananiam erudiendus. Eſa. viij. d. Nunquid non populus a deo ſuo requiret viſionē ꝓ viuis ⁊ mortuiſ? Et ad legē magiſ ⁊ ad teſtimoniū. Q2 ſi nō dixerint iuxta verbū hoc, non erit eiſ matutina lux. r Quicquid vobis dixerit: facite. Nota ordinem. Primo recurrendum eſt ad ſcripturam: deinde faciendum: et poſtea docendum. j. Eſdre. vij. b. Eſdras parauit cor ſuū, vt inueſtigaret legē domini, ⁊ faceret ⁊ doceret. s Aperuitq̃z ioſeph vniuerſa horrea: id eſt chriſtus aperit ſcripturam: quando vult: ⁊ cui vult. Ioh. iij. a. Spiritus vbi vult ſpirat ⁊c̄. j. Cor. xij. b. Omnia operatur vnus atq̃ idem ſpiritus: diuidens ſingulis ꝓut vult. t Omneſq̃z prouincie ⁊c̄. Hoc eſt ꝙ omnes, qui non habent in ſe cōſolationē ſpiritualem: ad mundanas conſolationes: id eſt ad diuitias ⁊ delitias ⁊ huiuſmodi conuertuntur. Et hoc eſt qd̄ dicitur Thren. j. d. Dederunt precioſa queq̃ pro cibo ad refocillandas animas.

Audiens aūt iacob ⁊c. ❡Expoſitio Ca. XLII
c ❡Quare negligit[is] ⁊c. q.d. Sine meo p̄cepto de
beretis h̄ facere. b ❡Fratrib' ſuis.ſ.beniamin: vł
ſuis/ iacob: et ponitur fratrib' pro filijs: ſicut.ſ. xxxj.c.et.f.
n ❡Cūq̄ adoraſſent: Ecce adipletū eſt ſomniū ioſeph a
fratrib' eius neſciēti/
bus. p ❡Duri' lo/
A quebat: per hoc vo
lens fratres ſuū vteri/
nū adduci ad ſe.ſ.bēia
min: timebat eni ne et
l. † filijs illū occidiſſēt ſic̄ ⁊ eū.
c. nō oīs ✱ Sum' filij.
Myſtice ❡Myſtice a ❡Au
diēſ aūt iacob ⁊c.
Antiq̄ patres/ p̄riar/
chę et ꝓphetę q̄ audie
rant affluentiā bono/
rum ſpiritualiū eſſe in
egypto.i. in gentib':
admonuerūt filios ſu
os.i.iudeos/ vt deſcē/
derent per humilitatē
in egyptum: et emerēt denario fidei ab eis frumētū ſpiritua/
lis intelligētię. De hoc dicit moyſes Deut. xxviij.d. Adue/
na qui tecū verſat in terra/ aſcendet ſup te: eritq̄ ſublimior:
tu aūt deſcendes/ eriſq̄ inferior: ipſe fęnerabit tibi ⁊ tu nō fę/
nerabis ei.i. tu accipies ab eo ſpiritualem intelligentiā: non
ipſe a te accipiet cerimonialiū obſeruantiā. c ❡Quare ne
gligitis: Judei ſemꝑ pigri ⁊ negligētes fuerūt emere fru/
mentū ſpiritualis intelligētię. Prouer.xxiiij.d. Per agrum
hoīs pigri tranſiui/ ⁊ per vineā viri ſtulti: et ecce totū reple/
uerant vrtice. Judei primo fuerūt magiſtri veritatis: poſtea
fuerūt mgr̄i erroris. Matth.xxiij.b. Circuītis mare ⁊ aridā
vt faciatis vnū ꝓſelytū: et cum fuerit fact' / facitis eum filiū
gehēnę duplo q̄ vos. Jn fine erūt diſcipuli veritat[is]: qñ he/
lias ꝯuertet corda patrū ad filios: vt dicit Malach. vlt[imo].b.
d ❡Deſcendite ⁊ emite. Judei ꝑ ſupbiā ſuā diſceſſerūt a
ſpirituali intelligētia. Roma.x.a. Juſticiā ſuam ſtatuere vo/
lentes/ iuſticię dei nō ſunt ſubiecti. Jdeo p̄cipit eis/ vt deſcē/
dant ad gentes per humilitatē/ et emant ab eis ſpiritualē in/
telligentiā: quā per ſupbiā amiſerūt. Et hoc eſt qd̄ legitur.j.
Reg.xiij.d. Faber ferrarius nō inueniebat in oī terra iſrł:
deſcendebat ḡ omis iſrael ad philiſtijm/ vt acueret vnuſq̄ſq̄
vomerē ſuū/ ⁊ ligonē/ ⁊ ſecurim/ ⁊ ſarculū. e ❡Neceſſaria:
vt poſſim' viuere. Spiritualis intelligētia eſt neceſſaria
ad vitam animę: ſicut panis ad vitā corporis. Deut.viij.a.
Matth.4.a. Nō in ſolo pane viuit hō: ſ i oī v̄bo qd̄ egredit ab ore dñi.
f ❡Deſcendētes igitur fratres ioſeph decem. id eſt
Roma.9.a. iudei frēs chriſti ſm carnē ſub decalago ꝯſtituti. g ❡Ben
iamin domi retēto.i. paulo adhuc p̄nis traditionib' oc/
cupato. Gal.j.c. Proficiebā in iudaiſmo ſup multos coęta/
neos meos i genere meo: abūdāti' ęmulator p̄rnarū mearū
traditionū exiſtēs. h ❡Ne forte. Hoc ē q dñs q̄buſdam
parcit/ nolēs eoſ tribulationi exponere/ ne ipſi deficiāt. Exo.
xiij.d. Nō eoſ eduxit dñſ ꝑ viā terre philiſtijm/ q̄ vicina ē: re
putās ne forte pęniteret eū/ ſi vidiſſet aduerſū ſe bella ꝯſurge
re ⁊ reuerterent in egyptū. i ❡Jngreſſi ſūt ⁊c. cū alijs.i.
iudei ⁊ gētileſ/ venerūt ad chriſtū ꝓpt ſpūalē intelligētiā com/
parandā. Eſa.lx.b. Oē pecus cedar ꝯgregabit tibi: arietes
nabaioth miſtrabūt tibi. Per cedar/ gētileſ: Cedar eni fuit fi
B.25.b. li' hiſmaelis: a q̄ regio nomē accepit: vbi habitant ſarrhace/
ni: de illi' ſtirpe ꝓgeniti. Per nabaioth iudei: Fuit eni fili'
hiſmaelis ſimilit: ⁊ interpretat ꝓpheta. k ❡Erat autē fa/
mes i terra chanaan.i. macies intelligētię erat apud iu/
deos. l ❡Et ioſeph p̄nceps egypti: chriſtus princeps
mundi. m ❡Atq̄ ad illius nutum.j. Cor[inth].xij.b. Di/
uidens ſingulis prout vult. n ❡Cūq̄ adoraſſent eum
frēs.i. iudei chriſtū: qd̄ implebit in fine: et iam impletū eſt i
ſctis p̄rib' / q̄rū corp' adorat chriſtū. o ❡Et agnouiſſet
eos. Chriſt' iudeos cognouit/ multa bñficia largiēdo: ipſi aūt
nō cognouerūt eū: ſ ecōuerſo mala ꝓ bonis reddēdo. Pſ. Po/ Pſ.108.
ſuerūt aduerſum me mala ꝓ bonis: ⁊ odiū ꝓ dilectiōe mea.
p ❡Duri' loq̄bat. Jta dñſ ad ſe ꝯuerſis dure ſepe loquit:
exponēs eos tribulatiōib'. Heb.xij.b. Flagellat dñſ oēs filiū
quē recipit. Nota dñs loq̄ dure/ duri' ⁊ duriſſime. Dure loq̄t
qñ īuitat ad imitatio/
nē ſuę paſſiōis. Mat.
xvj.d. Si qs vult ve/
nire p' me: abneget ſe/
metipſū ⁊c. Joh.vj.f
✱ Dur' ē hic
❡Moraliter a ❡Au Moraliter
diēſ aūt ⁊c. Jacob/
de' p̄: filij ei' theolo/
gi: fameſ i chanaā/ de
fect' doctrinę i ecclia:
abūdantia in egypto/ B
copia ſecular' ſcientię
i ſeculo. Audiēs ḡ
iacob.i.de' p̄ vidēs
defectū ſpūal' doctrię
in ecclia: ⁊ abūdantiā
in egypto/ dicit filijs
ſuis: c ❡Quare negligit[is].ſ. deſcēdere in egyptū: Propt
duo āt bonū eſt deſcēdere i egyptū.i. ad creaturarū ꝯſidera/
tionē/ vt.ſ. erudiat intellect' / ⁊ accēdat affect'. Jſta eni duo
ſūt neceſſaria: ſcia et ʒel'. Jlli q̄ ex ꝯſideratiōe creaturarū in
amorē dei q̄rūt accēdi/ deſcēdūt i egyptū ꝓpt fructū: q̄ autē
ſolūmō q̄rūt erudiri/ ꝓpter paleā deſcēdūt: ſic p̄hi. Scia eni
palea ē leuis ⁊ volatił: ſ intra ḡnū ē qd̄ nutrit.j. Cor[inth].viij.a.
Scia iflat/ ecce palea: charitas aūt ędificat/ ecce granū. Gra
nū nō creſcit ſine palea: nec ʒelus ꝓdeſt/ imo ſepe nocet ſine
ſcia. Eſa.v.d. Propterea captiu' duct' ē ꝓpl's me': q2 nō ha/
buit ſciā: Et tñ multo melior ē ʒel' q̄ ſcia: ſic ḡnū q̄ palea.
Granū meli' ſeruat cū palea: iō q̄dā deſcēdūt ꝓpt vtrūq̄ ſi/
mul. Eſa.xxx.e. Pulli aſinorꝫ tuorꝫ q̄ opant terrā tuā cōmix/
tum migma comedēt. Hiero'. Migma ē hordeū cū palea.
Sic igit q̄dā deſcēdūt i egyptū.i. ad creaturaꝝ ꝯſiderationē
ꝓpt frumētū tm̄: q̄dā ꝓpt paleā tm̄: q̄dam ꝓpt vtrūq̄: q̄dam
nolūt deſcēdere pigri: ⁊ negligūt. De q̄b' d2: Quare ne/
gligit[is]: De talib' etiā d2 Threñ.j.c. Viderunt eā hoſtes et
deriſerūt ſabbata ei'. f ❡Deſcēdētes igit. Hic oñdit q̄
deſcenderāt ꝓpter fructū.ſ. fratres ioſeph decē/ volētes ſuſci/
tare ſemē fratri ſuo defuncto.i. chriſto. Et dicunt decē/ ꝓpt
impletionē decalogi. g ❡Beniamin domi retēto: ſig/
nificat h̄ infirmos ꝯtemplatiuos: q̄ cito deficerēt/ ſi ad curas
aīarū deſcēderēt. Quib' parcit dñs: q̄ et ſi aliq̄ñ arguant a
q̄buſdā: eo q fructū nō faciūt in ꝓplo dei/ ꝑ p̄dicationē: dñs
tñ ſciēs eoꝝ infirmitatē/ habet eoſ excuſatoſ. Vñ ſignant de/
ſignant ꝑ mulierē/ q̄ fudit alabaſtrū vnguenti ſup caput dñi:
Matth.xxvj.a. Cui indignātes diſcipuli/ dicebāt: Vt q̄d ꝑ/
ditio hęc: Sʒ dñſ excuſauit eā dicēſ: Bonū op' opata ē i me.
Sic q̄dā ꝑditionē reputāt vacare ꝯtēplatiōi: ſ de' ñ ſic iudi/
cat: Vult eni ſic manere īfirmoſ/ donec creſcāt i viros forteſ.
Vñ ſup illud: Vt q̄d ꝑditio hęc: dicit Berñ. Non eſt vir vt
putat[is]/ ſ mulier: nōdum apta manū mittere ad fortia: bonū
op' opata ē in me: ſtet in bono donec ꝯualeſcat ad meli': Cū
aūt mulier in virū ⁊ in virū ꝑfectū ꝑfecerit/ tūc poterit i ac/
tus ꝑfectiōis aſſumi. h ❡Ne forte i itinere. Hoc eſt qd̄
timēdū ē/ ne i itinere aliq̄ imūdicia ꝯhat. Jō dic̄ ſpōſa Cāt[ic].
v.b. Laui pedes meos/ quomodo coinq̄nabo eos: Et Luc[e].
x.c. Homo deſcendens a hieruſalē in hiericho/ incidit in la/
trones. Non eſt ergo mirum ſi timent aliqui deſcendere in
egyptum: tñ eundū eſt in egyptum: id eſt in mūdū quando
iacob p̄cipit. Et nota duo ſpecialit in egypto: cōtumelias
.ſ. et tormēta. Vñ h̄ filij iacob exploratores dicunt: ⁊ poſtea
icarcerant. Sap.ij.d. Cōtumelia ⁊ tormēto iterrogem' eū.
Hęc duo ſepe ieniūt i mūdo p̄dicatoreſ: criminant ⁊ flagel
lant ſine culpa. Eſa.lij.b. Jn egyptū deſcēdit ꝓpl's me' in p̄n
cipio vt colonus eſſet ibi: et aſſur abſq̄ vlla cā calūniat' ē eū.
✱ Recordatuſq̄

Audiens Ca. XLII
aūt iacob q alimēta
venderēt in egypto
b dixit fratrib' ſuiſ: Quare ne/
gligit[is]: Audiui q triticū vę/
c nūdet in egypto. Deſcēdi/
e te ⁊ emite nob neceſſaria vt
poſſim' viuere/ ⁊ nō ꝯſuma/
f mur inopia. Deſcēdētes igi
tur frēs ioſeph decē/ vt eme/
g rēt frumēta i egypto: bēnia/
min domi retento a iacob/ q̄
b dixerat frib' ei': ne forte i iti/
nere quicq̄ patiat mali: in/
i greſſi ſūt t̄rā egypti cū alijs
qui pergebant ad emēdum.
k Erāt autem fames in terra
l chanaan: ⁊ ioſeph p̄nceps
m egypti: atq̄ ad illius nutum
frumenta populis vendebā
n tur. Cūq̄ adoraſſent eum
o fratres ſui/ ⁊ agnouiſſet eos:
p quaſi ad alienos durius lo/
quebatur: interrogans eos:

a Uñ veniſtis? Qui rñderũt:
b De terra chanaã: vt emam⁹
c victui neceſſaria. Et tñ frẽs
d ipſe cognoſcẽs: nõ ẽ agnitus
e ab eis. Recordatuſq; ſom-
nioꝝ q̃ aliq̃n viderat, ait ad
f eos: Exploratores eſtis: vt
videatis infirmiora terre ve-
niſtis. Qui dixerũt: Nõ ẽ ita
g dñe: ſed ſerui tui venerũt vt
emerent cibos. Omnes filij
h vnius viri ſum⁹. Pacifici ve-
nim⁹: nec† q̃cq̃ famuli tui ma-
chinant̃ mali. Quib⁹ ille re-
ſpõdit. Aliť eſt. Immunita
terre hui⁹ ꝯſiderare veniſtis.
Et illi: Duodecim inquiũt
i ſerui tui† fratres ſumus, filij
viri vnius i terra chanaan:
k Minimus cũ p̃re nr̃o ẽ: ali⁹
nõ eſt ſup. Hoc ẽ ait qđ lo-
cut⁹ ſũ: Exploratores eſtis.
Iã nũc experimẽtũ vr̃i capiã.
Per ſalutẽ pharaonis non
l egrediemi hic: donec veniat
frat̃ veſter mini⁹. Mittite e
vob vnũ ⁊ adducat eũ: vos
aũt eritis in vinculis donec
pbent̃ q̃ dixiſtis: vtrum falſa
m an vera ſint. Alioq̃n p ſalu-
tez pharaonis exploratores
n eſtis. Trãdidit ḡ eos cuſto-
o die trib⁹ dieb⁹. Die aũt ter-
p tio eductis e carcere, ait: Fa-
cite qđ dixi: ⁊ viuetis: Deum
q eni timeo. Si pacifici eſtis:
frat̃ veſter vn⁹ liget̃ in carce-
re: vos aũt abite ⁊ ferte fru-
menta q̃ emiſtis i domos ve-
ſtras: et frẽm vr̃m minimũ ad
r me adducite: vt poſſim vr̃os
pbare ſermões: ⁊ nõ moria-
mini. Fecerũt vt dixerat: et
s t locuti ſũt adinuicẽ: Merito
hec patimur: q2 peccauim⁹ i
frẽm nr̃m, videntes anguſtiã
v aie illi⁹ cũ depcaret̃ nos, et
x non audiuim⁹: idcirco venit

f i Sumus filij. Verũ dicunt neſciẽtes: Vel ſum⁹ q̃ſi fi-
lius. Uñ dicũt ſtatim: Ali⁹ nõ ẽ ſup. m Alioq̃n p ſalu-
tẽ ⁊c. Ergo ſi nõ adducerẽt eũ erant exploratores: Sz h̃ eſt
falſum: Iõ ſic intelligẽdũ eſt: Exploratores eſtis.i.explora-
torũ pena digni: Vel tanq̃ exploratores beniamin. Simile
iij. Regl. xviij.d. vbi
dicit helias ſacerdoti-
bus baal: Et q̃ exau-
dierit erit de⁹.i. tanq̃
deus habebit̃: q2 etſi
deus nõ exaudiret he-
liam, nihilomin⁹ eſſet
deus. t Merito
hec patimur. Hoc
dicebãt, non putãtes
q eos intelligeret io-
ſeph: quia per interp̃-
tem loquebatur eis.
f En ſanguis.
Myſtice ⁂ Durus ẽ h̃ ſermo ⁊c.
Dñs loquit̃ durius,
q̃n flagella immittit.
Al' vllas moli- Flagella eni dñi v̄ba
mur inſidias ſũt. Uñ. Qui fingis la-
†Ps.93. borẽ i p̃cepto. Huic
C p̃cepto bene obediẽs
erat iob, q̃ ait: Sicut
Al. nõ hz dño placuit, ita factũ
† fratres eſt: ſit nomẽ dñi bñdi-
ctũ: Iob.j.d. Duriſſi-
me loquit̃ i morte cu-
iuſlibet. Hec tria ver-
ba loquit̃ dñs i p̃nti:
In futuro loq̃t̃ alia
tria v̄ba dura. Durũ,
22.q.1.c.mo cũ dicet̃: O vos oẽs q̃
net.§.ſic etiã iacetis i ſepulchris ſur-
gite ad iudiciũ. De h̃
dic̃ Hiero⁹: Siue bibã, ſiue comedã, ſiue q̃d aliud agã: ſp vi-
det̃ aurib⁹ meis iſonare illa tuba terribil': O vos oẽs q̃ ⁊c. Du-
ri⁹ loq̃t̃, cũ dicet: Eſuriui ⁊ ñ dediſtis m̄ mãducare: Mat.xxv.
d. Sz duriſſime, cũ dicet: Ite maledicti in ignẽ ⁊c. a Uñ
veniſtis? Hoc ſp q̃rit dñs a ꝯuerſis.q.d. Recolite ſtatũ vi-
te p̃terite: cũ eratis idigni etiã ip̃a vita. Sup.xvj.c. Agar vñ
venis? Ita dixit ãgel⁹. Hiero⁹. Lazar⁹ apto tumulo ſuſcita-
tus ẽ: vt locũ in q̃ iacuerat ſurgẽs ꝯtẽneret. b De terra
chanaan.i.d ſtatu pcti. Sic debet rñdere penitens i corde
ſuo. Chanaan eni interp̃tat̃ negociatio: Et i ſtatu pcti peſſi-
ma negociatio ẽ: vbi p modica delectatiõe trãſitoria, dat̃ to-
ta gloria padiſi: et ppterea obligat ſe miſera aia pene eterne.
Ecch.xvij.a. Tulit medullã cedri.i.aiaz: et reuerſus portauit
eã in terrã chanaan. c Ut emam⁹ victui neceſſaria: id
eſt ſpiritualẽ intelligẽtiã legis. Hãc nõ obtinet niſi q̃ exierit
de terra chanaan.i. de ſtatu peccati. Sap.j.a. In maliuolaz
aiam non introibit ſapia: nec habitabit in corpe ſubdito pec-
catis. d Nõ eſt cognit⁹. In p̃ſenti non cognoſcit̃ dñs
niſi obſcure ⁊ alonge: ſed in futuro veriſſime cognoſcetur. j.
Corl.xiij.d. Videm⁹ nunc p ſpeculũ in enigmate: tunc autẽ
facie ad faciẽ: Nũc cognoſco ex parte: tunc aũt cognoſcã ſic̃
et cognit⁹ ſum. f Exploratores eſtis. Iudei ſemp ante
Matth.22.b. ꝯuerſionẽ inſidiabant̃ dño, vt in aliq̃ capent: vñ modo obij-
Marci.12.a. cit eis: Exploratores eſtis. Dñs eni illud pctm̃ maxime vult
Luc.20.d. haberi in memoria, in q̃ quis grauius deliq̃t. De inſidijs iu-
deoꝝ habet̃ Nume.xiiij.d. Tẽptauit me iam p decẽ vices.
Matth.xxij.b. Quid me temptatis hypocrite? g Ser-
ui tui venerũt vt emerẽt cibos. Ecce venim⁹ ad te: tu
es dñs noſter. h Filij viri⁹. Antiq̃ p̃res frequent̃ cõme-
morãt: vt p merita patrũ deũ flectãt ad pietatẽ. Eſa.lxiij.d.
Cõuertere ppt p̃res nr̃os. k Minim⁹ cũ p̃re.i.paul⁹ q̃ di-
cit.j.Corl.xv.b. Ego ſũ minim⁹ aplõꝝ: adhuc erat in iudaiſ-
mo emulator p̃rnarũ traditionũ: vt d2 Gal.j.c. l Non
egrediemi hic.i.d ãguſtia lr̃e: donec veniat frat̃ vr̃ minim⁹:
id ẽ paulus, q̃ ꝯuerſus iudaiſmũ ac cerimonias iudeoꝝ oĩno
dſtruxit, ac ſpũalẽ itelligẽtiã legis mãifeſte aguit. Gal.v.a. Si
circũcidamini chriſt⁹ nihil pderit vob. n Tradidit ⁊c. trib⁹
dieb⁹. Uenientes ad
ioſeph.i. ad chriſtuz:
trib⁹ dieb⁹ tradũt̃ car-
ceri. Hi ſũt tres dies
ſepulture dñi. Prim⁹
eſt pudor i ꝯſideratio-
ne cõmiſſi. Scðs, do-
lor i ꝯſideratiõe omiſ-
ſi. Terti⁹, timor i cõ-
ſideratiõe iudicij. His
trib⁹ dieb⁹ ſepult⁹ eſt
chriſt⁹ pctõri, q2 ñ ſen-
tit ei⁹ dulcedinẽ. Poſt
h̃ triduũ educit̃ pctõr
d carcere.i.d anguſtia B
mẽtis: p ſpẽ vẽit ad q̃e-
tẽ pectoris: qđ fit i ꝯfeſ-
ſiõe. o Die ãt ter-
tio.i.tpe grẽ educti ſũt
pctõres d carcere pcti
⁊ ifidelitatis. Oſee.vj.
a. P⁹ duos dies viui- Oſee.6.a.
ficabit nos. p Faci-
te qđ dixi. Educti
de carcere mittunt̃ ad
op⁹, ne iueniat̃ dom⁹
eoꝝ vacãs: ⁊ fiãt nouiſ-
ſima eoꝝ peiora p̃ori-
bus. q Si pacifici
eſtis ⁊c. Fratꝝ vn⁹ li-
gat̃: alij cũ frumẽto re-
mittunt̃: minim⁹ iubet̃
adduci. Sic fuit d iu-
deis: Quidam retẽti ſunt in tenebris ⁊ ligati vinculis pctõꝝ:
Alij miſſi cum frumẽto verbi dei ad alios ꝯuertendos. Mi-
nimus.i. paul⁹ poſtmodũ adduct⁹ eſt ad p̃ces beati ſtephani:
vt dicũt ſcti: donat⁹ eccl'ie. r Ut poſſim vr̃os ⁊c. Ue-
re ꝯuerſiõis ſignũ ẽ, ſi ſymeon relinq̃t̃.i. luct⁹ i obſidẽ. Qui
eni luget ⁊ iugit̃ luget ⁊ dolet ſup pctõ pximi: ſignũ ẽ pfecte
ꝯuerſiõis ad deuz. Eſa.xxij.a. Recedite a me: amare flebo:
nolite incũbere, vt ꝯſolemi me ſup vaſtitate filie populi mei.
Ecch.iij.d. Sedi merẽs in medio eoꝝ. s Et locuti ſũt
adinuicẽ. Iudei habuerũt duo ꝯſilia: vnũ mortis, alterum
vite. De p̃ Ioh.xj.f. Collegerũt põtifices ⁊ phariſei ꝯſiliũ, vt
ieſũ morti traderẽt. De ſcðo, Actl.ij.f. Viri frẽs q̃d facie-
mus? De vtroq;, Prouer.xij.c. Dolus i corde cogitãtiũ ma-
la: q̃ aũt pacis ineũt ꝯſilia, ſeq̃tur eos gaudiũ. t Merito
hec patimur. Hoc ẽ qđ legit̃ Dañ.ix.b. Dño deo iuſticia:
nob aũt ꝯfuſio faciei ſic̃ eſt dies hec. Threñ.iij.e. Iniq̃ egi-
mus, ad iracũdiã pvocauim⁹: iõ inexorabilis es. v Cũ de-
p̃caret̃. Nõ legit̃ chriſt⁹ rogaſſe iudeos, ſ3 fec̃ qđ pl⁹ ẽ: ora-
uit p ipſis. Lucl.xxiij.e. Pr̃ ignoſce ill': q2 neſciũt q̃d faciũt.
x Nõ audiuim⁹: idcirco ⁊c. Prouer.xxj.b. Qui obtu-
rat aurẽ ſuã ad clamorẽ paupis: ⁊ ip̃e clamabit ⁊ ñ exaudiet̃.
⁂ Ruben ait:
* e Recordatuſq; ⁊c. Sepe dixit: Exploratores eſtis: Moraliter
hoc ẽ q chriſt⁹ p̃dixit ſctõs paſſuros ꝯtumelias, ſic̃ ipſe paſ-
ſus ẽ. Mat.x.c. Si p̃remfamilias beelzebub vocauerũt, q̃to
magis domeſticos ei⁹? Et bñ dicũt̃ p̃dicatores exploratores:
q2 explorãt q̃ pte facili⁹ poſſit capi mũd⁹. Uñ ſignificãt̃ p ex-
ploratores t̃re chanaan. Nu.xiij.c. Hi ferũt frumẽtũ: illi bo-
trũ: In q̃ notãt̃ duo valde neceſſaria p̃dicatorib⁹. Per fru-
mentuz, robur patie: q2 panis cor hoĩs ꝯfirmat. Per botrũ Ps.103.
gaudiũ i tribulatiõe: Et vinũ letificat cor homis. Actl.v.g.
Ibant apl'i gaudentes a ꝯſpectu concilij ⁊c.

ſup nos iſta tribulatio. E q̇-
a bus vn⁹ rubē ait: Nūquid
nō dixi vobis: nolite pecca-
re in puer/ ⁊ nō audiſtis me:
b En ſanguis eius exquiritur.
Neſciebāt aūt ꝙ intelligeret
c ioſeph: eo ꝙ ꝑ interꝑtē loq̄-
d ret ad eos. Auertitq; ſe pa-
e rumꝑ/ et fleuit: ⁊ reuerſ⁹ locu-
f tus eſt ad eos. Tollenſq; ſy-
meon/ et ligās illis ꝑſentib⁹:
g iuſſit miſtris vt implerēt eo-
rū ſaccos tritico: ⁊ reponerēt
pecunias ſingulorꝝ in ſaccu-
lis ſuis: datis ſupra cibarijs
i via. Qui fecerūt ita. At illi
portantes frumēta in aſinis
profecti ſunt. Apertoq; vnus
ſacco vt daret iumēto pabu-
lū in diuerſorio/ ꝯtemplatus
pecuniā in ore ſacculi/ dixit
fratrib⁹ ſuis: Reddita eſt mi-
hi pecunia: En habet̄ in ſac-
co. Et obſtupefacti turbatiq;
dixerūt mutuo: Quidnā eſt
hoc qḋ fecit nobis de⁹? Ve-
nerūtq; ad iacob patrē ſuū i
terrā chanaan/ ⁊ narrauerūt
ei oīa q̄ accidiſſent ſibi dicen
tes: Locut⁹ ē nobis dn̄s t̄re
dure: ⁊ putauit nos explora-
tores ꝓuinciȩ. Cui reſpōdi-
m⁹: Pacifici ſum⁹/ nec vllas
molimur inſidias. Duodeci
fratres vno pr̄e geniti ſum⁹:
vn⁹ nō eſt ſuꝑ: minim⁹ cū pa
tre vſat̄ in t̄ra chanaā. Qui
ait nobis: Sic ꝓbabo ꝙ pa-
cifici ſitis. Fratrē veſtꝝ vnū
dimittite apud me: ⁊ cibaria
domib⁹ vr̄is neceſſaria ſumi-
te ⁊ abite: Fratrēq; vr̄m mi-
nimū adducite ad me/ vt ſciā
ꝙ non ſitis exploratores: et
iſtū q̇ tenet̄ in vinculis reci-
pere poſſitis: ac deinceps
emēdi q̄ vultis habeatꝭ licē-
tiā. His dictis/ cum frumēta
effunderēt: ſinguli reppere-
rūt in ore ſaccorꝝ ligatas pe-
cunias: Exterritiſq; ſil̄ oīb⁹
dixit pr̄ iacob: Abſq; liberis
b me eſſe feciſtis. Ioſeph non
eſt ſuꝑ: ſymeon tenet̄ i vincu
lis: beniamin auferetis. In
me hec mala oīa reciderūt.
i Cui rn̄dit ruben: Duos fili-
os meos interfice/ ſi nō redu
xero illū tibi. Trade in ma-
nu mea/ et ego eum tibi reſti-
tuā. At ille: Nō deſcēdet in-
q̄t fili⁹ meus vobiſcū. Frater
ei⁹ mortu⁹ eſt: ipſe ſol⁹ remā-
ſit: Si quid ei aduerſi acci-
derit in terra ad quā ꝑgitis:
k deducetis canos meos cum
dolore ad inferos.

l Interim fa- Ca. XLIII
mes omnē terrā vehe-
m mēter ꝑmebat: cōſūm
ptiſq; cibis quos ex egypto
detulerant: dixit iacob ad fi-

b En ſanguis. Hoc dixit ruben: q̇ putabat eum fuiſſe in-
terfectum: q2 nō interfuit venditioni. c Per interꝑtē loq̄-
ret: q̄ſi nō intelligēs linguā eorꝝ. Querit̄: cur ioſeph vir mitiſ-
ſim⁹ ⁊ ſactiſſim⁹ fratres talit̄ affligere voluit i ꝓlatiōe agni-
tiōis ſuȩ/ cū poſſet ſe eis inoteſcēdo cito ſubuenire: Sed h̄ nō
vltiōis cā fec. ſ. vt vin-
dicaret malū qḋ ſibi
factuꝫ fuerat: ſꝫ vt co-
gnoſceret vtꝝ eodē ſti
mulo frēm vterinū ꝑ-
emerāt: ſicͭ ipſū i exter
nas ꝓuincias vendi-
derūt. i Cui rn̄dit
rubē: Duos filios
meos ⁊c. Strabus.
Duos filios meos i-
terfice ſi nō reduxero
eum tibi: nec tn̄ obti-
nuit. At iudas dicēs:
Re⁹ ero pcti i pr̄ez oī
tpe/ ⁊ impetrauit: q2 ei
cōmiſſ⁹ eſt beniamin.
Pl⁹ ē g̊ reū eē pcti/ q̄s
corꝑalit̄ occidi. k De
ducetis canos me-
os ⁊c. Querit̄: vtrū
ideo ad infernū/ q2 cū
triſticia: an etiā ſi ab-
eſſet triſticia/ tāq̄s mo-
riēdo ad infernū deſcē
ſurus hec loquat̄. De
inferno em̄ magna q̄-
ſtio ē: ⁊ q̄d inde ſcꝑtu-
ra ſentiat: vbicunq; h̄
memoratū fuerit/ ob-
ſeruandū eſt.
Interim fames
⁊c. Veniſſemus

Myſtice a Ruben ait:
Nūq̄d ⁊c. Hic ru-
bē ſignificat eos/ q̇ nō
conſenſerūt in morteꝫ
chriſti/ vt ioſeph: Luc
xxiij. g. Hic non con-
ſenſit conſilio/ ⁊ actib⁹
eorū. Silr̄ nicodem⁹.
Ioh. vij. g. Nūq̄d lex
nr̄a iudicat queq̄s/ niſi
ꝑus ab eo audierit? c
Eo ꝙ ꝑ interꝑtē.
Prophetȩ fuerūt int-
ꝑtes dn̄i: ſꝫ iudei nō credebāt eis. Eſa. liij. a. Quis credidit au
ditui nr̄o: ⁊ brachiū dn̄i cui reuelatū ē? d Auertitq;. Dn̄s
auertit a pena iudeorꝝ: parcēs ad modicū. e Et fleuit: cōpa
tiēs eis. Oſee. xi. c. Couerſū ē i me cor meū: parit̄ ꝯturbata ē
penitudo mea. f Tollēſq; ſymeō. Hic gerit typū eorꝝ/ q̇ a
dn̄o tribulatiōib⁹ exponūt̄. g Iuſſit miſtris. Miſtri. i. ꝑdi
catores ipleuert̄ ſaccos frumēto ſpūalis itelligētiȩ. i. corda cō-
uerſorꝝ ad fidē. h Ioſeph nō ē ſuꝑ. Nota in toto negocio
iſto vſq; ad mutuā cognitionē fratꝝ/ nō noiant̄ niſi q̄nq; frēs. ſ.
rubē/ ſymeon/ iudas/ ioſeph/ beniami: ⁊ ſignificāt q̄nq; genera
ſctōꝝ: q̇ ſilr̄ deſignāt̄ ꝑ q̄nq; filios matathiȩ. j. Machab. ij. a.
q̇ fuerūt/ iohānan gaddis/ ſimon thaſi/ iudas machabe⁹/ elea-
çar⁹ abarō/ ionathas apphus. Rubē fili⁹ viſiōis: ſigt̄ apl̄os: q̇
pl⁹ alijs viderūt. Luc. x. d. Beati ocl̄i q̇ vidēt q̄ vos videt̄is. ſ.
chriſtū i carne. Idē ſignificat̄ ibi ꝑ iohānan/ q̇ ē gr̄a dei: ⁊ apl̄i
plus gr̄e habuert̄ oīb⁹ alijs. Et bn̄ cōpetit eis ꝙ iohānan co-
gnoiat̄ gaddis. i. hedus vl̄ tēptatio: ipi em̄ tēptatiōes ⁊ ꝑſecu
tiōes habuerūt. Matth. x. c. Eritis odio oīb⁹ hoīb⁹ ꝓpt̄ nomē
meū. Simon ibi/ ⁊ h̄ ſymeon ſignificat martyres: q̇ obedient̄
vſq; ad merorē mortis. Et bn̄ cōpetit martyrib⁹/ qḋ ſimon
cognoiat̄ thaſi. i. exploratio gaudij: Nā meror ⁊ triſticia mar
tyrū/ nō fuit niſi q̄dā exploratio gaudij et̄ni. Ioh. xvi. d. Tri
ſticia vr̄a ꝯtet̄ in gaudiū. Iudas h̄ ⁊ ibi/ cōfeſſores ſignificat.
Et bn̄ cōpetit ꝙ co-
gnoiat̄ machabeus. i.
bellator: Confeſſores
em̄ bella dn̄i bellauert̄
toto tpe vitȩ ſuȩ ꝯ mū-
dū/ carnē/ ⁊ demones.
Ioſeph ſignificat chri
ſtū: ⁊ ionathas ibi/ qḋ
iterꝑtat̄ donū colūbȩ.
Chriſt⁹ em̄ cōcept⁹ de
ſpūſancto: dat⁹ ē nob.
Et bn̄ cōpetit chriſto
ꝙ ionathas cognoiat̄
apphus: qḋ iterꝑtat̄ li
bere ꝯſulēs/ vel feſtina
tor ſecur⁹: Chriſt⁹ em̄ B
nihil ꝯſulit niſi libratē.
q̄rere. Eſt aūt triplex
libtas: quā ꝯſulit chri-
ſtus. Libertas gr̄e/ q̄
liberat a culpa. Ioh.
viij. e. Vere liberi eri-
tis/ ſi fili⁹ vos liberaue
rit. Itē libertas ꝑfectȩ
iuſticiȩ: Hec liberat a
cura ⁊ ſollicitudine h⁹
mūdi. Matth. xix. c.
Si vis ꝑfect⁹ eē/ vade
⁊ vende oīa q̄ habes ⁊ Al. teum
da paupib⁹. Itē liber-
tas glīȩ: Hec liberat
a miſeria. Ro. viij. d.
Ipa creatura libabit̄
a ſuitute corruptiōis
in libtatē glīȩ filiorū
dei. Itē bene cōpetit
chriſto/ qḋ legit̄ de io
natha. j. Machab. x.
b. ꝙ miſit ei alexāder
purpurā ⁊ coronā au-
reā: ⁊ deus pr̄ chriſto A
miſit purpurā paſſiōis
⁊ coronā glīȩ in reſur-
rectiōe. Itē beniamin
ſignificat ꝟgines: ⁊ ibi
eleaçar⁹/ qḋ interꝑtat̄
dei mei adiutoriū. Et
bn̄ cōpetit ꝟginib⁹/ ꝙ eleaçar⁹ cognoiat̄ abarō. i. excelſa dei ge
neratio. De ꝟginib⁹ em̄ dr̄ Sap. iiij. a. O q̄s pulchra ē caſta
generatio cū claritate. Moralit̄: Per iſtos q̄nq; deſignāt̄ Moraliter
q̄nq; ſtat⁹/ q̇ i q̄libet iuſto ſūt. Primo occurrit gr̄a iuſtificās:
q̄ ꝑ iohānan ſignificat̄. Secūdo dolor de offēſa pr̄is: ecce ſy-
meon: ſiue ſimon. Tertio ſequit̄ cōfeſſio: ecce iudas. Cōfeſſi-
onē ſeq̄t̄ ſatiſfactio: ecce eleaçar⁹/ q̇ cognoiat̄ abarō. i. genera-
tio excelſa: Per generationē em̄ bonorꝝ opꝫ ſaluat̄ hō. j. Ti
moth. ij. d. Saluabit̄ mulier ꝑ generationē filiorꝝ. Vltio ſeq̄t̄
ionathas. i. ꝑfectio vitȩ: q̄ maxie cōſiſtit in h̄ ꝙ mūd⁹ fugit̄:
⁊ oīa q̄ ſūt mūdi. Et bn̄ cōpetit ꝙ ionathas cognoiat̄ apph⁹. i.
fugitiu⁹. Matth. xix. c. Si vis ꝑfect⁹ eē/ vade ⁊ vende oīa q̄
habes ⁊ da paupib⁹: ⁊ veni ſeq̄re me. Et poſſet dicere: Dn̄e
quo ſequar te: forte ad malū locū vadis/ vbi nō eſt bonū. Nō
eſt ita: imo bonū ē ibi eſſe: q2 vado ad patrē. Ioh. xiiij. d.
l Interi fames. Myſtice: Fames eſt defect⁹ bonorꝝ
opꝫ/ q̄ ſit i eccl̄ia: q2 filij iacob. i. ꝑdicatores nolūt de-
ſcēdere in egyptū. m Cōſumptiſq; ⁊c. Cibi allati
de egypto ſūt

⁋ Interim fames ꝛc. h Veniſſem⁹/de egypto. k Facite qđ vultꝭ. Ecce iudas ipetrauit qđ rubē nō potuit ipetrare. Vñ patet/ mai⁹ eē reū eē peccati ꝙ̄ corꝑalit̄ occidi. Ex q̄ etiā patet ꝙ hō poti⁹ debet velle iterfici ꝙ̄ peccare. m Modicū reſinę ꝛc. Storax ſiue ſtirax/ſtacte/ terebinthū: ſpecies ſunt gumi odoriferi. Nota reſina dr̄ qđlibet gumi liq̄dū vel aridū: et dr̄ a reſin grece/qđ ē emanare latine. Reſina em̄ triplex ē. Pria eſt terebinthina: quā forte exponēdo ſbdit: Et terebinthi: hec p̄cioſioꝛ. Scđa ē lentiſcina/a lētiſco arboꝛe manans/ q̄ venit de chio iſula. Tertia ē pinea/a pino manās. Forte balſamū vocauit h̄ reſinā moyſes: Cui cōcordās ioſeph⁹/i p̄ncipio Nūeri/ponit balſamū: et tacet reſinā. Storacē q̄dam ſpeciē reſinę dicunt. Hiero⁹ dic̄ i hebreo eē nechota/ qđ ſonat generalit̄ thymiama. Et i Eſa. xxxix. a. Pro domo nechota q̄dā trāſtulerūt cellā thymiamatꝭ: quidā domū ſtiracis/eo ꝙ in illa ſūt aromata diuerſa credita.

Ar.†atteſtatiõe iuriſiurandi

ĩ.44.c.

B

a lios ſuos: Reuertimini ⁊ emite b pauxillū eſcarū. Reſpondit c iudas: Denūciauit nob̄ vir ille ſub†teſtificatiōe iurandi/ dicens: Non videbitis faciē meā/niſi fratrē vr̄m minimū adduxeritis vobiſcu3. Si ḡ vis mittere eū nobiſcū/ꝑgem⁹ parit̄: ⁊ emem⁹ tibi neceſſaria: Sin aūt nō vis/nō ibimus. Vir em̄ vt ſepe dixim⁹/denūciauit nob̄/dicēs: Nō videbitis faciē meā abſq3 fr̄e vr̄o minimo. Dixit eis iſrl̄: In meā h̄ feciſtꝭ miſeriā/vt idicaretꝭ ei ⁊ aliū hr̄e vos fratrē. At illi r̄nderūt: Interrogauit nos d homo ꝑ ordinē noſtrā ꝓgeniē: ſi pater viueret: ſi habe e rem⁹ fratrē. Et nos r̄ndim⁹ ei

⁋ Et illam:

Myſtice ☙ de egypto/ſūt peccatores ſublati de mūdo. His cibis libēter veſcit̄ dñs. Ġ. xxvij. b. dic̄ rebecca. i. gr̄a p̄dicatori: Affer mihi duos hedos optimos/ vt faciā eſcas patri tuo quib⁹ libēter veſcit̄. Hedus optim⁹/pctōꝛ maxim⁹ ad deū cōuerſus: q̄ a deo comedit̄: qñ eccleſię incorporat̄: Et ſic cōſumit̄ in bono. Deut. iiij. d. De⁹ nr̄ ignis cōſumēs ē. Vñ aliq̄b⁹ cōuerſis/ſtatim alios eſurit/vt ignis: q̄ nūꝙ̄ dicit ſufficit: vt dr̄ Prouerb. xxx. c. Vel alit̄ dicit̄ deus cōſumere cōuerſos ad ſe: q2 ꝯtēptibiles/⁊ q̄ſi cōſumptos et nihilū reputari facit: alit̄ nō poſſent cedere in alimenta iacob. a Reuertimini ꝛc. Nō vult deus ocioſos eſſe p̄dicatores: ſ3 ſtatim his cōuerſis ⁊ in fide ſolidatis/vult eos reuerti in egyptū ad alios conuertendos. Et nota qđ dic̄: b Pauxillū: q2 electi reſpectu damnatoꝝ pauci ſunt. j. Corꝭ. ix. d. Hi q̄ in ſtadio currūt: oēs quidē currūt/ſed vn⁹ accipit brauiū. Et q2 fames p̄dicatoꝝ ⁊ ipſi⁹ chriſti tanta
Ps.58. ē: q2 quotq̄t ſint/tñ pauxillū videt̄. Vñ dictū ē de eis: Circuībūt ciuitatē/⁊ famē patient̄ vt canes. c Rñdit iudas ꝛc. Nō vult deſcendere in egyptū iudas ſine beniamin minimo fr̄e ſuo: nec p̄dicator ſine hūilitate orōnis d3 deſcēdere ad p̄dicādū: aut aliter nō videbit faciē ioſeph. i. chriſti. Hūilis em̄ orō impetrat p̄dicatiōi efficaciā. Eccl̄i. xxxv. c. Oratio hūiliātis ſe nubes penetrabit: ⁊ donec ꝓpinquet nō cōſolabit̄: ⁊ nō deſcēdet donec aſpiciat de⁹. Prouer. xxv. a. Ne glorioſ⁹ appareas corā rege. Vel ꝑ beniamin/qui interp̄tat̄ filius dexterę: bonū opus intelligit̄/ſine quo null⁹ idone⁹ eſt ad p̄dicandū. Actꝭ. j. a. Cępit ieſus facere ⁊ docere. d Interrogauit nos ꝛc. Nota/chriſt⁹ de ꝓgenie nr̄a querit: qñ ad memoriā nobis reducit ꝙ filij dei ſum⁹. j. Joh. iij. a. Chariſſimi/filij dei ſum⁹: ⁊ nondū apparuit q̄d erim⁹. q. d. modo latet noſtra generoſitas/ſed poſtmodū apparebit. j. Regꝭ. xvij. g. dicit ſaul ad dauid: De q̄ ꝓgenie es tu adoleſcēs? Hoc aūt q̄rit dñs: vt ſolliciti ſimus ſeruare dignitatē nr̄i generis. e Rñdim⁹ ei ꝯſequēter. Qđ facit qui opibus atteſtat̄ ſe eſſe filium dei. Eph. v. a. Eſtote imitatores dei. f Mitte puerū. Judas petit beniamin/⁊ impetrat: nō ſic ruben. i. fili⁹ viſiōis: q2 gr̄a boni opis dat̄ hūiliter cōfitentib⁹. Matth. xj. d. Cōfiteor tibi dñe deus pater cęli ⁊ terrę: q2 abſcōdiſti hęc a ſapiētibus/⁊ reuelaſti ea paruulis. Jaco. iiij. b. De⁹ ſupbis reſiſtit/hūilib⁹ aūt dat gratiā. g Ego ſuſcipio puerū. Judas q̄ſi bona mat̄ ſuſcepit curā fratris minimi. Prouerb. xj. d. Qui ſuſcipit aīas ſapiēs ē. Verū ē ſi ſit iudas: alit̄ inſipiēs ē. i Si ſic neceſſe eſt: Hoc eſt ꝙ de⁹ p̄r nō vult mittere p̄dicatores in egyptum/niſi vrgeat nec̄citas. Phil. j. d. Deſideriū habēs diſſolui/⁊ eſſe cū chriſto: multo magis meli⁹ manere in carne ꝓpter vos. l Sumite de optimis terrę ꝛc. Terra iſta caro chriſti ē: de q̄ Job. ix. c. Terra data eſt i manus impij. Hęc terra ꝓfert optimos fruct⁹. Hic ſumere debes q̄d offeras ioſeph. i. chriſto: iux̄ illud Prouer. xxiij. a. Qñ ſederis vt comedas cū principe/ diligēter attēde q̄ ſūt appoſita añ faciē tuā: q. d. ſi̇lia debes ei pręparare/ ſi inuitaueris eū. S3 pauci aut nulli volūt eum inuitare: et ideo ipſemet ſe inuitauit: Nec adhuc recipit̄. Apocꝭ. iij. d. Eſto ſto ad oſtiū ꝛc. Canticꝭ. v. a. Aperi mihi ſoror mea/amica mea/colūba mea/immaculata mea: q2 caput meū plenū ē rore/et cincinni mei guttis noctiū. Terra nr̄a fert ſpinas ⁊ tribulos vitioꝝ: ſed t̄ra chriſti electas ſpecies virtutū fert: Et ideo de t̄ra eius/nō de nr̄a ſumere debem⁹ qđ ei offeram⁹. ſ. m Modicū reſinę et mellis/⁊ ſtoracꝭ/⁊ ſtactes/ ⁊ terebinthi/⁊ amygdalaꝝ: pecuniāꝙ̄ duplicē. Per h̄ ꝙ dic̄ modicū: tria itelligunt̄. Primū hūilitas: q2 modica debem⁹ reputare opa nr̄a: Juxta illđ Lucꝭ. xvij. c. Cū oīa bn̄ feceritis/dicite: ſerui inutiles ſumus ꝛc. Et qñ hoc facim⁹: tūc dñs reputat magna. Vñ Lucꝭ. xxj. a. dixit dñs: Vere dico vobis: q2 hęc vidua pauꝑ plus ꝙ̄ oēs miſit: ⁊ nō miſerat niſi duo ęra: ⁊ alij miſerāt diuitias multas. Secundū/dei cōſolatio: q2 modicū ſufficit ad ſalutē. ij. Corꝭ. iiij. d. Jd momētaneū ⁊ leue tribulatiōis nr̄ę: ſupra modū in ſublimitate ęternū glię pōdus opat̄ in nobis. Tertiū/opatio: q2 reuera modicū ē quicq̄d facim⁹ aut patimur reſpectu exempli qđ p̄ceſſit in chriſto. Eſa. lxiiij. c. Oēs iuſticię nr̄ę ꝛc. reſpectu meriti ſiue cauſę. i. pctōꝝ nr̄oꝝ. Job xj. a. Vtinā de⁹ loq̄ret̄ tecū/⁊ apiret labia ſua tibi vt oſtēderet ſecreta ſapiētię ſuę tibi: ⁊ ꝙ multiplex eſſet lex eius: ⁊ intelligeres ꝙ multo minora exigaris ab eo ꝙ̄ meret̄ iniq̄tas tua. Vel reſpectu pręmij qđ dabit̄ in futuro. Roma. viij. d. Non ſunt condignę paſſiones ꝛc. Bern. Non ſunt cōdignę ad p̄teritā culpā/quę remittit̄ ad p̄ſentis cōſolationis gratiā: quę imittitur ad futurā gloriā/quę promittit̄. Jtem Bern. Propter quattuor/totā vitā noſtrā debemus chriſto. Nūquid de vna filia duos generos facere potuiſti? Totos nos debem⁹ ſatiſfactioni ꝓ peccatis p̄teritis: totos creatori: totos redemptori: totos futurę glię. Ecce quattuor creditores quib⁹ nos totos debem⁹. Vñ clamat Bern. Dñe vim patior/reſponde Eſa.38.c.
ꝓ me. In man⁹ tuas dñe cōmēdo ſpm̄ meū. Tu ſolue ꝓ me Ps.30.
omnibus/quod potui feci: habe me excuſatum. Impfectū Luc.23.f.
meū viderūt oculi tui. Per reſinā q̄ amara ē/intelligit̄ amari Ps.138.
tudo pęnitētię/q̄ reuera modica vel nl̄la ē hodie. Hiere. viij. g. Nūq̄d ē reſina i galaad/⁊ medic⁹ nō ē ibi? Per mel intelligit iternę dulcedo ſuauitatꝭ/q̄ eſt i vere dolētib⁹. Vñ Bern. Multi vidēt cruces nr̄as q̄ nō vidēt vnctiōes nr̄as. Pri⁹ eſt ☙ reſina ꝙ̄ mel.

ĩ.44.g.

Ar.†reddit…

C

Ar.†fructi…

Ar.†ſtiracis

conſequēter iuxta id qđ fuerat ſciſcitat⁹. Nūq̄d ſcire poteram⁹ ꝙ dictur⁹ eſſet: adducite vobiſcū fratrē vr̄m? Iu f das q̄3 dixit p̄ri ſuo: Mitte puerū mecū vt ꝓficiſcamur et poſſim⁹ viuere/ne moria g mur nos ⁊ paruuli nr̄i: Ego ſuſcipio pueꝝ: de manu mea require illū. Niſi reduxero ⁊ †tradidero eū tibi: ero peccati i te reus omni tp̄e. Si non iterceſſiſſet dilatio/ iam vice h altera veniſſem⁹. Igit̄ iſrl̄ p̄r i eoꝝ dixit ad eos: Si ſic ne k l ceſſe ē/facite qđ vultis. Sumite de optimis terrę†frugibus in vaſis veſtrꝭ: ⁊ deferte m viro munera: modicū reſinę ⁊ mellis et†ſtoracis ⁊ ſtactes

a Et illā.ſ.pecuniā. b Ne forte errore factū ſit.i.ne forte errauerit miſter ioſeph q̄ impleuit ſaccos vīos/putās ſe alibi ponere pecuniā: qḋ ſi ē/debet̄ ei reſtituere. d Pecuniam duplicē. Pecunia duplex/integritas mētis ⁊ corpis: vt vtroq̧ pede ſeq̄nt̄ agnū q̄cūq̧ ierit. Uel dilectio dei ⁊ pxi/

Pecunia duplex/ ſignifi cat verbū ⁊ opus: que cōiuncta/debent eſſe in p̄dicatione. Uel duplex pecunia: ſermo ſapiētie/⁊ ſermo ſciētie.j. Corꝭ.xij.a. Unicuiq̧ dat̄ manifeſtatio ſpūs ad vtilitatē/ alij q̄dē ſermo ſapiētie/alij aūt ſermo ſcientie ⁊c. c Deus aūt me⁹ omnipotēs. Hic patet q̧ illi q̄ mit/

mi: Uel fides et boni mores. g Propter pecuniā quā retulim⁹. Propter pecuniam in ſaccis retentam.i. propter ſcientiā abſconditā timent p̄dicatores: ⁊ reuera timēdū ē. Eſa.vj.b. Ue mihi q2 tacui. Deut. xxv. Quando duo fratres ⁊c. Ibi Glo. De tantis ꝓculdubio rei ſunt: q̄ntis loq̄ndo ꝓdeſſe potuerūt. Joſue vij.d. Cōdēnat̄ achor ꝓ regula aurea abſcōdita. Matth.xxv.c. Serue male et piger: ſciebas q2 meto vbi nō ſemino: ⁊ cōgrego vbi nō ſpſi: oportuit ḡ te pecuniā meā cōmittere nūmularijs. b Et inuenim⁹ pecuniā. Ecce qḋ ſup dictū eſt de vno/ intelligendū eſt de omnib⁹.
k Deus veſter.

⁊ terebinthi ⁊ amygdalarū: Pecuniāq̧ duplicem ferte
a vobiſcū: et illam quā inueni/
b ſtis in ſacculis/reportate: nē forte errore factū ſit: Sed et fratrem veſtrū tollite: ⁊ ite ad
c virū. Deus aūt meus omnipotēs faciat vobis eū placabilem: et remittat vobiſcum fratrem veſtrum quem tenet ⁊ et hunc beniamin. Ego autē quaſi orbatus abſq̧ liberis ero. Tulerunt ergo viri
d munera/⁊ pecuniā duplicē et beniamin: deſcēderūtq̧ in
e egyptum/ et ſteterūt corā ioſeph. Quos cū ille vidiſſet ⁊ beniamin ſimul: p̄cepit diſpenſatori domus ſue/dicēs:
f Introduc viros domū ⁊ occide victimas/⁊ inſtrue cōuiuium: quoniam mecum ſunt cōmeſturi meridie. Fecit ille ſicut fuerat imperatum/et introduxit viros domū. Ibiq̧
g exterriti dixerūt mutuo: Propter pecuniā quā retulimus prius i ſaccis noſtris: introducti ſumus/ vt deuoluat in nos calumniam: et violēter ſubijciat ſeruituti ⁊ nos ⁊ aſinos noſtros. Q̄ obrē i ipſis foribus accedentes ad diſpenſatorē/locuti ſunt: Oramus domine vt audias nos: Jā ante deſcēdimus vt emeremus eſcas. Quib⁹ emptis cum veniſſemus ad diuerſoriū: aperuim⁹ † ſaccos nr̄os/
h et inuenimus pecuniā in ore
i ſaccoꝝ: quā nūc eodem pondere reportauimus. Sed et aliud attulimus argentū/ vt emamus que neceſſaria ſūt:
k Nōn eſt in noſtra cōſcientia quis eam poſuerit in marſupijs noſtrꝭ. At ille reſpōdit:
l Pax vobiſcū/nolite timere:

tūt p̄dicatores/ debēt orare ꝓ ipſis: vt chriſtū placabilē īueniāt: et etiā ipſemet p̄dicator dz ſil'r orare ī p̄ncipio ſermōis. Heſter xiiij.c. Dn̄e deorū et vniuerſe poteſtatis/tribue ſermonē cōpoſitū in ore meo in ɔſpectu leonis.i.aſſueri/ p quē ſignificat̄ chriſt⁹. Satis miſer eſt/ q̄ nō pōt inuenire gratiā i fonte gratie. Job.xxxiij.d. Dep̄cabit̄ deū ⁊ placabilis erit ei: et videbit faciē eius i iubilo. Et quid dz orare: Ut ſcz beniamin remittat̄ ⁊ ſymeon/qui tenet̄ in vinculis: Hoc ē/q̧ debet orare ꝓ ſtantibus vt nō cadāt i egypto: ⁊ ꝓ lapſis vt reſurgāt ⁊ reuertant̄ i chanaā. e Steterūt coram ioſeph. Boni ſtant corā chriſto.iij. Regꝭ xvij.a. Uiuit dn̄s i cuius cōſpectu ſto. Stāt ⁊ mali coram chriſto. Eſa.lxv.a. Pp̄ls q̄ ad

E ſ.42.a.

Al. †ſacculos

resina q̄ mel. Job. xvj.d. Triſticia veſtra vertet̄ in gaudiū: Immo reſina cū melle eſt/et ſi p̄cedat cauſaliter: ip̄e em̄ dolor ꝓ chriſto habit⁹/dulcedinē parit in corde. Threñ.j.d. O vos oēs q̄ trāſitis p viā/attēdite ⁊ videte/ ſi ē dolor ſic̄ dolor me⁹. Cū fletu ⁊ gaudio redificat̄ hierl'm.j. Eſdre.iij.d. Nō poterat quiſq̧ agnoſcere vocē clamoris letantiū/⁊ vocē flet⁹ pp̄li: Sic in aīa q̄n redificatur.ſ.p penitentiā: quidā letant̄.ſ.ratio
Ps.2. ⁊ mor' eius: quidā flent.ſ.caro ⁊ familia ei⁹. Un̄ Ps. Seruite dn̄o in timore: ⁊ exultate ei cū tremore. Inde fit ex contrarijs motib⁹ ſil' veniētib⁹ cuiuſdā tripudij ieffabilis harmonia/i eodē ſubiecto. Un̄ ſi q̄s haberet ſp̄ualē auditū: in q̄libet penitēte/audiret dulciſſimā melodiam ex cōtrarijs vocib⁹: quā quilibet pōt i ſe ſentire. Et dicit̄ hm̄oi melodia in gallico/plorecant: Sed diuites/q̄ hic recipiūt cōſolatiōes ſuas/ipſi habēt canteplore. Prouerb.xiiij.b. Extrema gaudij luct⁹ occupat. Storacis due ſunt ſpecies: quedā cadit in terrā/⁊ nullius p̄cij eſt: quedā coheret cortici/⁊ p̄cioſa eſt: vt dicit Glo. ſup Ecci. xxiiij. Item quedā gutta terebinthi maſcula ē/⁊ parū valet: alia femia/⁊ illa p̄cioſa eſt. Inter has duas ſpecies ponit̄ ſtacte.i.myrrha: p quā ſignificat̄ penitentia/ q̄ nō debet in terrā cadere vt fiat ꝓ terrenis: nec debet eſſe maſcul⁹/ſz femia p fecūditatē boni opis: ⁊ p recordationē ꝓprie infirmitatis. Amygdala/ſunt cibi infirmoꝝ: ⁊ ſignificāt cōpaſſionē p̄latorū erga infirmos/quā corrigēdo debēt p̄lati infirmis q̄s increpāt. Un̄ Numeri.xvij.c. legit̄ virga aaron amygdala ꝓtuliſſe. Steriles virgas habēt p̄lati: q̄ ſine cōpaſſiōe ⁊ cū auſteritate imparant: vt legit̄ Ezech.xxxiiij.a. Ita fieri nō debet: ſed ſit virga correctiōis fructifera/p cōſolationē: ſit ⁊ fruct⁹ virgine⁹/p correptionē. Uirga corripiat reū: fruct⁹ letificet egrū. Hec habuit Paul⁹.j. Corꝭ.iiij.d. In virga veniā ad vos/an in cha/
Ps.22. ritate ⁊ ſpū māſuetudinis: q.d. in vtroq̧. Et Ps. Uirga tua ⁊ bacul⁹ tuus/ip̄a me cōſolata ſūt: Uirga.ſ.correctiōis: et baculus cōſolationis/ quo ſuſtentet̄ infirmus/ ne oīno deficiat.

iracūdiā me ꝓuocat/añ faciē meā ſp. Sz differēter: illi vt offerāt/iſti vt auferāt. f Introduc ⁊c. Sup̄ ſine beniamin veniētes/retrudunt̄ i carcerē vt captiui: Hic adducto beniamin/introducūt̄ i domū cū ioſeph/i meridie comeſturi: Hoc eſt q̧ doctrina ſine vita/vel p̄dicatio ſine ope/poti⁹ penā meret̄ q̄ p̄miū. In libro Proſpi: Bene docere et male viuere: q̄d aliud ē q̄ ſe ſua voce dānare: Diſpēſator: chriſt⁹ inquātū hō: Dom⁹/celeſtis p̄ria: de q̄ Joh.xiiij.a. In domo patris mei ⁊c. Et in hāc introducet chriſt⁹: q̄n cōuiuiū erit paratū. Matth.xxij.a. Ecce prādiū meū paui/tauri mei ⁊ altilia occiſa ſūt et oīa pata: venite ḡ ad nuptias. Meridies/mira leticia: ibi em̄ gaudiū ſine triſticia. Apocꝭ.xxi.a. Abſterget de⁹ oēm lachrymā ab ocl'is eorū: ⁊ mors vltra nō erit/neq̧ luct⁹ neq̧ clamor/neq̧ dolor erit vltra/q̄m p̄ora abiert. Bern̄. Felix lachryma/q̄ pia mãu ɔditoris meret̄ abſtergi. h Pecuniā i ore ſaccoꝝ. De triplici pecunia agit̄ h. De pecunia iuēta i ſaccis: hoc ē v̄bū p̄dicatiōis. De pecunia reportata: h̄ ē v̄bū grãrūactōis. De pecunia ad emēdū triticū: hoc ē v̄bū orōnis. Hec tria verba debēt ſācti p̄dicatores portare. Oſee .xiiij.a. Tollite vobiſcū v̄ba ⁊ cōuertimī ad dn̄m ⁊ dicite ei: oēm aufer iniq̄tatē/ecce orō: ⁊ accipe bonū/ecce p̄dicatio: et reddem⁹ vitl'os labioꝝ nr̄oꝝ/ecce grãꝝactio. i Eodē pōdere: Hoc ē/ſi de⁹ dedit tibi magnā grãz p̄dicatiōis/vl' orōnis vl' miſtratiōis: debes ei reportare magnū fructū. Ecci.xxxv. b. Da altiſſimo ſm donatū ei⁹. Ita faciebat ap̄ls.j. Corꝭ.xv b. Grã dei ī me vacua n̄ fuit. Sz multi ī pōdere mag̊ recipiūt grãz: ⁊ ī puo referūt fructū. Ecci.xx.b. Grẽ fatuoꝝ effūdent̄: dat⁹ inſipiētꝭ nō erit vtil': oculi ei⁹ ſeptēplices ſūt: exigua dabit ⁊ m'lta iꝓpabit. k Nō ē ī nr̄a: Hoc ē q̧ p̄dicator neſcit vn̄ ſibi donū dei deueniat. Job.iij.a. Neſcꝭ vn̄ veniat aut q̄ vadat.ij. Mach.vij.d. Neſcio quō ī vr̄o appuiſtꝭ. l Pax vobis: Timēb⁹ ⁊ lugētib⁹. Dixit: Pax vobis. Un̄. Joh

 .xx.e.incluſis

☙ a Deus veſter ⁊c. Aug⁹. Mendaciũ videtur: ſed aliqd ſignificare credendũ eſt. Argentũ em̄ qḋ daꝛ ⁊ nõ minuiꝛ: qḋ et ꝓbatũ appellatũ eſt: illud forte ē de quo dr̄: (Ps. 11.) Eloquia dñi: eloquia caſta / argentũ igne examinatũ / probatũ terre purgatum ſeptuplũ. i. ꝑfecte. Nam pecuniã nõ mētiꝛ ſapiens diſpēſator: qꝛ de pecunia ſibi dei dicit: b Ego habeo. Sic igiꝛ nõ mentiꝛ quis: cum dicit aliquid myſticũ: (Al. ꝉ ſaccis) licꝫ ſufficienterꝰ videaꝛ dicere falſum: ſicut Laurētiꝰ intelligens de theſauris celeſtibus / non eſt mētitus: licꝫ ille cui loquebaꝛ aliud intelligeret. (Al. ꝉ pabula) Diſpenſatiua em̄ ſunt huiuſmodi dicta / non mendacia: a ſpiritu ſancto diuinitꝰ inſpirata. (F) Uel ſic poteſt ſolui iuxta litterã: Habeo. i. habere me reputo. f Meridie. Nota abſtinentiã antiquoꝝ: qui nõ comedebant ante meridiē / (Al. ꝉ cum) nõ ꝯueniebãt horã comedendi. Forte reuertebaꝛ domũ a litibus decidēdis ⁊ pacificãdis. g Panē / nõ delitias: i. q notaꝛ etiã ſobrietas antiqrũ. k Adorauerunt: id eſt inclinauerunt genua ſua. m Sanus ne eſt pater veſter? Qꝛ ioſeph querit de patre: ſignificat / ꝙ corda patrũ ꝯuertenꝛ ad filios: Malach. iiij. b. De duobus querit. i. ſanitate ⁊ vita: qꝛ chriſtꝰ (Ps. 102.) vtrũqꝫ dat. Ps. Qui ſanat omēs infirmitates tuas. n Attollens ⁊c. oculos. Aug⁹. Affectus boni animi ſemp procliuus eſt ad pietatē. Unde ⁊ in ioſeph poſſumus conſiderare virtutũ copiã. Caſtus erat / cum ſpreuit impudicitiã domine. Sapiēs / cũ diligenti inueſtigatiõe fratrũ animos explorabat / qualiter ſentirent de fratre ſuo vterino. Iuſtꝰ erat in adhibitione diſcipline delinquētibꝰ. Pius in conuerſione penitentiũ.

☙ Iuxta etatem.

Myſtice ✻ .xx.e. incluſis i domo ꝓpꝛ metũ iudeoꝝ / dicit ieſus: Pax vobis. a Deus veſter ⁊ deꝰ patris veſtri ⁊c. Theſaurus in ſacco / timor in animo. Eſa. xxxiij. b. Timor domini ipſe eſt theſaurus eius. b Ego habeo. Omnia ꝓ chriſto damus / ſiue verba / ſiue opera / ſiue elemoſynas. Et chriſtꝰ habet / ⁊ nos habemꝰ. Nos habemus ꝑ meriti actionē: ipſe per premij remunerationē. Nos habemꝰ fructũ / ipſe gloriã: Nos habemus vt accipiētes / ipſe vt largiens. c Eduxitqꝫ. Habentibus pecuniã in ſaccis / educiꝛ frater de vinculis: id eſt ꝑdicatoribus in corde habētibus ⁊ in opere triplex verbũ: quod dictũ eſt: ſoluiꝛ peccator de vinculis peccatorũ. Unde paulo date ſunt anime que erant in naui. Act. xxvij. e. d Attulit aquã. Nota diſpenſator affert aquam: ⁊ ipi lauerũt pedes: Hoc eſt ꝙ chriſtus ꝑ ſe confert gratiã: ⁊ homo cooꝑatur ei in motu deuotiõis aut cõtritionis: quo lauanꝛ / nõ manus: id eſt opera: quia bona ſunt: neqꝫ caput: id eſt intentio: qꝛ recta eſt: ſed pedes: id eſt affectus / qui aliquãdo in bonis operibꝰ contrahũt puluerē inanis glie / vel ire / vel huiuſmodi. Ioh. xiij. b. Qui lotꝰ eſt / nõ indiget niſi vt pedes lauet / ſed eſt mũdus totꝰ. e Deditqꝫ paubulũ aſinis ⁊c. Hoc notabile eſt. Iſti nõ curabant de paſcendis aſinis: ſed parabãt munera ioſeph / cũ quo comeſturi erant in meridie. Aſini ſunt corpora: quorũ curam non debemꝰ hic agere: ſed diſpenſatori: id eſt chriſto relinquere: Ipſe em̄ ſcit quid neceſſe ſit homini. Matth. vj. d. Ne ſolliciti ſitis anime veſtre quid mãducetis: neqꝫ corpori veſtro qd induamini: Scit em̄ pater veſter qꝛ his omibꝰ indigetis. f Meridie. Iſti nõ comedũt mane cũ aſinis: ſed ex‑

a Deus veſter et deus patris veſtri dedit vobis theſauros in ꝉ ſacculis veſtris: Nã pecuniam quã dediſtis mihi / probatam ego habeo. b Eduxitqꝫ c ad eos ſymeon. Et introductis domũ / attulit aquã: ⁊ la‑ d uerunt pedes ſuos: deditqꝫ e ꝉ pabulũ aſinis coꝝ. Illi vero parabant munera: donec f ingrederetur ioſeph meridie. Audierãt em̄ ꝙ ibi comeſturi eſſent panem. Igiꝛ ingreſ‑ g h ſus eſt ioſeph domũ ſuam: i obtulerũtqꝫ ei munera / tenē‑ k tes in manibus: et adorauerunt ꝉ proni in terram. At l ille clemēter reſalutatis eis: inter‑

m rogauit / ꝉ dicens: ꝉ Sanꝰ ne eſt pater veſter ſenex: de quo dixeratis mihi? Adhuc viuit? Qui reſponderũt: Soſpes ē ſeruus tuus / pater nr̄: adhuc viuit. Et incuruati: adoraue‑ n rũt eũ. Attollēs autē ioſeph oculos / vidit beniamin fratrē ſuũ vterinũ / ⁊ ait: Iſte eſt frater veſter paruulꝰ: de q dixe‑ o ratis mihi? Et rurſum: Deꝰ inquit miſereatur tui fili mi. p Feſtinauitqꝫ ꝉ quia commota fuerãt viſcera eius ſup fratre ſuo: ⁊ erumpebãt lachrymę: et introiens cubiculum q fleuit. Rurſuſqꝫ lota facie egreſſus / continuit ſe et ait:

pectant meridiē cum ioſeph. i. non querũt delitias in ꝑſenti: ſed futuras expectant cũ chriſto. Et felices qui hoc faciũt: et miſeri q hoc nõ faciũt. Eccꝭ. x. c. Ve terre cuꝰ rex puer eſt: ⁊ cuꝰ ꝑncipes mane comedunt: ⁊ beata terra cuius rex nobilis eſt: ⁊ cuꝰ ꝑncipes veſcunꝛ i tp̄e ſuo ad reficiēdũ / nõ ad luxuriam. q. d. beati ſunt q noluũt hic delitiari: ſed expectãt refici cũ chriſto i glia. (Al. ꝉ eos Al. ꝉ Salomon S. 29. a.) De talibꝰ. i. Reg. ix. b. Nõ eſt comeſturꝰ ꝓplus / donec veniat ſamuel. i. chriſtus: qꝛ ille bñdicet hoſtie refectionē. Reuera illiꝰ bñdictiõe carēt qui cũ eo refici nõ expectant. Et diciꝛ ſtatꝰ ille futurꝰ meridies: qꝛ tũc charitas feruētior (G) et cognitio clarior. h Igitur ingreſſus. Hoc de futuro exponiꝛ: ſic. Chriſtꝰ in die (Al. ꝉ i domũ) iudicij ingrediꝛ domũ. i. eccleſiã celeſtē: (S. 42. c. I. 45. a.) de q Luc. xiij. e. Cũ intrauerit paterfamilias / et clauſerit oſtiũ: icipietis foris ſtare ⁊c. Tũc omnes boni occurrēt ei cũ muneribꝰ. ſ. cũ reſina ⁊ ſtacte / q amara ſũt: ⁊ amygdalis ⁊ melle / q dulcia ſunt. Nõ em̄ ē dignꝰ chriſto occurrere / qui hec duo non obtulerit. ſ. veritatē in carnis mortificatiõe: ⁊ miſericordiã i infirmoꝝ cõdeſcēſiõe. Prouerb. xvj. a. Miſcdia ⁊ veritate redimiꝛ iniqtas. i Tenentes i manibus. Iuſti i hac vita munera habēt i manibꝰ ſuis. i. laborē i ope / quē offerũt chriſto: ⁊ i futuro habebũt qetē in remuneratiõe. Vñ Ps. Eũtes ⁊c. veniētes aũt veniēt ⁊c. (Ps. 125.) Uel iuſti habēt hic munera i manibꝰ. i. aïas chriſto offerre cupiētes. Iob xiij. c. Aïaꝫ meã porto i manibꝰ meis: etiã ſi occiderit me / i ipo ſpabo. Sed i futuro erũt hec munera i manu dei. Sap. iij. a. Iuſtoꝝ aïe i manu dei ſũt ⁊c. Propꝛ qttuor diciꝛ iuſti aïas hr̄e in manibꝰ. Primo: qꝛ intētionē manifeſtãt in opibꝰ. Secũdo / qꝛ exponũt ſe ꝑiculo ꝓpter deũ. Tertio / qꝛ qſi lumē inꝛ manꝰ: ſic aïas ꝑ opa ſeruãt / ne inſultibus vitioꝝ aut demonũ extinguãꝛ. Quarto / qꝛ pati ſꝛ eas oſtēdere ⁊ reddere creatori. De his muneribꝰ offerēdis dicit Bern̄. Duo minuta habeo dñe: corpꝰ ⁊ aïaꝫ dico: Utinã hec tibi in ſacrificiũ ꝑfecte laudis poſſē offerre. k Adorauerũt. Nota qñqꝫ orõ precedit oblationē. Vñ Matth. ij. b. Et ꝓcidētes adorauerũt eum: ⁊ apertis theſauris ſuis obtulerũt ei munera. Hoc obſeruãt q ꝑus orãt vt accepta ſit oblatio ei. Vñ i ꝑncipio canonis miſſe dr̄ orõ: Suſcipe ſancta trinitas ⁊c. Qñqꝫ oblatio ꝑcedit orõnē / vt h. Hoc obſeruãt q de ſuſceptiõe munerũ ſuoꝝ gr̄as agũt. l At ille clemēter. Poſt oblationē munerũ clemēter loqꝛ ioſeph / q ſup tã dure locutꝰ fuit: Sic chriſtꝰ poſtqꝫ obtulerimꝰ ei corpꝰ et animã in die iudicij / clemēter loqueꝛ: qui mõ dure loquiꝛ flagellãdo. o Deꝰ inqt miſereaꝛ. Hic notaꝛ nimiꝰ affectꝰ / quē hꝫ chriſtꝰ erga puulos. Marci. ix. e. Accipiēs ieſus puerũ / ſtatuit in medio eoꝝ: quē cũ cõplexꝰ eēt / ait illis: Quiſqs vnũ ex hmõi pueris recepit ⁊c. p Cõmota fuerãt ⁊c. In fletu ioſeph ſup beniamĩ / notaꝛ cõpaſſiõis affectus: quē debēt hr̄e maiores erga minores: ſic chriſtꝰ habuit. Et nota / ter fleuit dñs. Sup laçaꝝ: Ioh. xj. e. Sup hierlm̄: Luc. xix. f. In cruce: Heb. v. b. In q nob indiciꝛ triplex fletꝰ: Sup pctõres mortuos i pctis / q ꝑ laçaꝝ ſignificãꝛ. Sup afflictiõe prioꝝ / q ꝑ hierlm̄: Sup miſerijs nr̄is / q ꝑ fletũ in cruce. q Rurſuſqꝫ lota. Prio lauit chriſtꝰ faciē ſuã i reſurrectiõe ſua: rurſꝰ lauabit i generali reſurrectõe / q ad ſuos: ⁊ ꝯtinebit ſe ab oĩ fletu. Eſa. xxv. c. Auferet deꝰ oēm lachrymã ab oĩ facie.

✻ Ponite panes

k c Iuxta etatē. Hinc forte habēt religioſi ratiōnē cōſuetudi nis ſue/ordinādi ⁊ ꝓponēdi antiquiores iuniorib⁹: ⁊ ſic ꝓcedūt etate: ita deberēt ⁊ ſactitare. d Et mirabant̃ ⁊c̃. ꝙ maior ps venerat beniamin: ita vt q̄nqꝫ partib⁹ excederet. Io ſeph⁹ dicit: ꝙ ioſeph beniamī duplicib⁹ partib⁹ honorabat. Sꝫ vtrumqꝫ ſtare pōt: ſi quinqꝫ fuerūt fercula/ ⁊ de quolibet duplum habuit beniamī/ diſpē ſatore ꝓcurāte: vt aliis binis ſedētibus ad mē ſam/ ipſe ſolus ſederet. f Biberūtqꝫ et in/ ebriati ſunt. Aug⁹. Solent ebrioſi hic te/

N. tergo ſtimoniū adhibere ſi/ bi i patrociniū ꝓpter ioſeph/ qui valde ſapi/ ens cōmendat̃. Sed h verbū ꝓ ſaturitate po nit i ſcripturis. Unde

Ps. 64. Ps. Uiſitaſti terrā et inebriaſti eā: Quia in laude bn̄dictionis hoc poſitū eſt: ⁊ donuꝫ dei cōmemorat̃: apparet hanc ebrietatem ſaturitatē ſignificare: Nā ita inebriari vt inebriant̃ ebrioſi/ nec ipſi t̃re vtile eſt: qm̄ maiori hūore q̄ꝫ ſufficit/ corrūpit̃: ſic vita ebrioſi q̄ nō ſacietate ſe replet: ſꝫ mergit diluuio.

a Ponite panes. Nota ordinē. Primo flet: ſecūdo la/ uat faciem: tertio ponit panes: Sic chriſtus modo flet in ſuis membris: poſtea lauabit faciem in die iudicii: poſt/ ponet pa/ nes i eterna refectione. Luc. xii. e. Beati ſerui illi quos cum venerit dn̄s inuenerit vigilātes: Amen dico vobis/ ꝙ ꝓcinget ſe ⁊ faciet illos diſcūbere: ⁊ trāſiēs miſtrabit illis. Nota ſeptē panes: de quib⁹ agit̃ Matth. xv. d. quib⁹ dn̄s refecit turbā q̄ eū ſequebat̃. Et dicit Bern̄. Per ſeptē panes/ intelligūt̃ ſeptē effect⁹ miſericordie dei. Prim⁹ panis eſt expectatio/ qua deus miſericordit̃ expectat pctōres ad penitētiā. Secūd⁹/ cōſerua/ tio a peccato. Terti⁹/ pctōris vera ꝯuerſio. Quart⁹/ remiſſio. Quīt⁹/ virt⁹ ꝯtinēdi. Sex⁹/ gr̄a ꝓmerēdi. Septim⁹/ ſpes ob/ tinēdi. Prim⁹ panis ex triplici grano ꝯficit̃: Expectat em̄ de⁹ vt cōmendet patiētiā/ cōfirmet charitatē/ impleat ꝓmiſſionē. Secūd⁹ ſil'r ex triplici grano ꝯficit̃: Cōſeruat em̄ a pctō/ dādo ſanitatē affectionū vt pctm̄ nō appetat̃: dando ꝟtutē reſiſtēdi licꝫ appetat̃: ſubtrahēdo oportunitatē peccādi/ ſi virt⁹ reſiſtē/ di pctō nō habeat̃. Terti⁹ ſil'r ex triplici grano cōficit̃. Con/ uertit em̄ pudore peccati/ timore penarū/ ſpe venie. Quartus ſil'r ex triplici grano cōficit̃. Remittit em̄ de⁹ pctm̄: q2 nō dā/ nat hic vlciſcendo: nō cōfundit improperādo: nec minus dili/ git puniendo. Quītus ſil'r ex triplici grano cōficit̃. Dat enim virtutē cōtinēdi cōtra carnis illecebras: cōtra mūdi fallacias: cōtra demonū verſutias. Caro em̄ ſuggerit voluptatē: mūd⁹ vanitatē: demon honor̄ ābitionē. Eſa. v. c. Ue q̄ trahit̃ iniq̄/ tatē in funiculis vanitatis: ſupple ⁊ voluptatis. Sext⁹ ſil'r cōfi cit̃ ex triplici grano. Dat em̄ gratiā ꝓmerēdi i dolore ꝓterito/ rū: in cōtēptu ꝓſentiū: in deſiderio futuror̄. Septimus ſil'r ex triplici grano cōficit̃. Roborat em̄ nos i ſpe obtinēdi charita/ tis adoptiōis/ cū attēdim⁹ ꝙ de⁹ ꝑ charitatē nos adoptauit in filios: veritate ꝓmiſſiōis/ cū attēdim⁹ ꝙ de⁹ verax ē in ꝓmiſ/ ſis: poteſtate ſolutiōis/ cū attendim⁹ ꝙ de⁹ potens eſt reddere qd̄ ꝓmiſit. Hec ſunt ꝫ tria/ q̄ poſſent deiicere ſpē. ſ. diffidētia meritor̄/ cōſideratio noſtre abiectionis/ eſtimatio ꝓmiorum. b Seorſum ioſeph ⁊ ſeorſū fratrib⁹. Hoc eſt ꝙ i futu/ ro ordinabunt̃ boni i gl̄ia ꝓ meriti quātitate. Ioh. xiiii. a. In domo patr̄ meis ⁊c̃. Ioſeph/ chriſt⁹: q̄ ſup̄ oēs erit: Egyptii/ penitētes/ q̄ hic fuerūt i merore ꝓ peccat̄ ſuis: Filii iacob/ in/ nocentes/ q̄ cuſtodierūt ſe a peccato: ⁊ i innocētia dn̄o ſeruie/ rūt. e Maiorqꝫ pars venit beniamin. i. paulo: quia plus laborauit omnib⁹. i. Corinth. xv. b. et ideo plus omnib⁹

Ps. 35. gloriabit̃. f Biberūtqꝫ ⁊c̃. Hoc eſt qd̄ dicit̃ in Ps. In/ ebriabuntur ab vbertate domus tue. Cant. v. a. Comedite amici/ ⁊ bibite ⁊ inebriamini chariſſimi. Bern̄. Comedite la/ borantes in ꝓſenti vita: bibite quieſcentes poſt reſolutionem anime a corpe: et inebriamini reſurgētes in vtraqꝫ ſtola/ cor/ poris ⁊ anime.

a Pōnite panes. Quib⁹ ap/
b poſitis/ ſeorſum ioſeph/ ⁊ ſe/
orſum fratribus: egyptiis q̄ꝫ
qui veſcebant̃ ſimul ſeorſū:
Illicitū eſt em̄ egyptiis co/
medere cū hebreis: et ꝓpha/
nū putant huiuſcemodi con/
uiuiū: Sederūt corā eo primo
genit⁹ iuxta ꝓmogenita ſua:
c ⁊ minim⁹ iuxta etatē ſuā: Et
d mirābant̃ nimis ſumpt̄ par/
tibus quas ab eo acceperāt:
e Maiorqꝫ pars venit benia/
min: ita vt quinqꝫ partibus
f excederet. Biberūtqꝫ ⁊ in/
ebriati ſunt cum eo.

Ca. XLIIII

g Precepit autē ioſeph diſpenſa/
tori dom⁹ ſue/ dicens:
h Implē ſaccos eorum frumē
i to quātum poſſūt capere: et
k pōne pecuniam ſingulor̄ in
l ſūmitate ſacci: Cyphum aūt
meum argenteū: ⁊ preciū qd̄
dedit tritici: pone in ore ſacci
iunioris. Factumqꝫ eſt ita.

Expoſitio Ca. XLIIII.

A

h Precepit aūt ioſeph diſ/ pēſatori ⁊c̃. k Pone pecuniā ſingulor̄ ⁊c̃. Que/ ritur quare ioſeph vo/ luit eis totiens illude/ re: ⁊ q̄re ita aſpe locu/ tus ē eis/ cū pi⁹ eſſet ⁊ ſapiēs. Et dic̃ Aug⁹. Uerba ꝓ verberibus irrogat/ ne alia pena ꝓ ſcelere fraterne ven ditionis affligantur. k Ipſe eſt i quo

Allegorice

g Precepit aūt io ſeph diſpenſato/ ri ⁊c̃. Ioſeph/ chriſt⁹ ſm̄ qd̄ deus: diſpenſator chriſtus ſm̄ qd̄ homo: qui ſe fidelē diſpēſatorē adhibuit: qui abſqꝫ patre nihil dare/ etiā cognat̄ ſuis voluit. Matth. xx. c. Sedere aūt ad dexterā vel ad ſini/ ſtrā meā/ nō eſt meū dare vobis: ſꝫ qb⁹ parū ē a p̄re meo. Sic oēs miſtri abſqꝫ volūtate dn̄or̄/ nihil dare debēt. Bern̄. Diſ penſatorib⁹. Facite qd̄ poteſtis: Sed vtcūqꝫ debeatis/ q̄ſtio eſt: ꝓbatis h facto. ſ. vos h̄re plenitudinē poteſtatis. Sꝫ my/ ſtice/ nō ita: vbi vrget neceſſitas/ excuſabilis ē diſpēſatio: vbi ꝓuocat vtilitas/ laudabilis: Utilitas dico/ non ꝓpria: ſed cō/ munis: vbi neutrū ſubeſt/ diſſipatio ē/ nō diſpenſatio. h Im ple ſaccos. Precepto ioſeph. i. dei/ impleuit ſaccos filiorū iacob frumēto. Iohel. ii. e. Mittā vobis frumentū/ vinum ⁊ oleū: ⁊ replebimi in eis. Frumentū/ ſpūalis intelligētie: vinū ſpiritualis leticie: oleum nitorē conſciētie. In his trib⁹ reple/ ti ſunt apl̄i ⁊ ſequaces eorū. Hoc autē notandū eſt/ ꝙ prius inebriati ſunt cū ioſeph filii iacob: ⁊ poſtea iubent̃ ferre aliis alimēta/ nō ante. Qd̄ eſt cōtra quoſdā/ q̄ docere aut ꝓdicare ꝓſumūt nondū inebriati: aut ſi inebriati/ nō tamē cū ioſeph: ſed cū ariſtotele/ aut platone/ aut tullio. Aggei. i. a. Comedi/ ſtis ⁊ nō eſtis ſaturati: bibiſtis ⁊ non inebriati eſtis. Glo. Co/ medit ⁊ nō ſaturat̃: qui verbū dei audiens/ lucrū vel gloriā ſe/ culi cōcupiſcit. Et bene nō ſaturatur: quia aliud ē qd̄ mandit: aliud qd̄ eſurit. Et bibit/ ⁊ nō inebriatur: q̄ ad verbū dei aurē inclinat: ſed mentē nō mutat. i Quātū poſſunt cape/ re: id eſt vnicuiqꝫ dat domin⁹ intelligentiā ſm̄ qd̄ vtile eſt. i. Cor. xii. a. Unicuiqꝫ aūt dat̃ manifeſtatio ſpūs ad vtilitatē. Matth. xxv. b. Unicuiqꝫ ſm̄ ꝓpriā ꝟtutē. k Pone pe cuniā. Duo notat̃ hic: ꝙ pecunia verbi dei intus debet eſſe i ſacco ꝑ exiſtētiā/ nō extra ꝑ ianē gloriā: ſed i ore ꝑ doctrinā. Deut. xxx. c. Prope te ē ſermo valde i corde tuo: ꝓpe ē i ore tuo. In corde ꝑ intelligētiā: i ore ꝑ doctrinā. De illis q̄ in fū/ do ſacci abſcōdūt pecuniā: dr̄ Eccl. xx. d. Sapiētia abſcōdita ⁊ theſaurus non viſus/ que vtilitas in vtriſqꝫ: Melior eſt qui celat inſipientiā ſuā: q̄ꝫ hō qui abſcōdit ſapientiā ſuā. De illis qui habēt pecuniā extra ſaccos ad apparentiā/ dicit̃ Soph. i. c. Diſpierūt oēs inuoluti argēto. Et nota: Filii iacob: primo dederunt pecuniā ꝓ frumento. Secundo impleti ſunt ſacci. Tertio inuēta eſt pecunia in ore ſaccorū/ quā repoſuerat diſ/ pēſator: Hoc eſt qd̄ legitur Act. iiii. de apl̄is: primo dederūt pecuniā orōnis ꝓ ſpūali itelligētia. Un̄ ibidē. f. dr̄: Nūc dn̄e reſpice i minas eor̄: et da ſeruis tuis cū oī fiducia loq̄ verbū tuū. Poſtea repleti ſūt ſpūſancto. Un̄ ibidē: Et cū oraſſent/ mot⁹ ē loc⁹ in q̄ erāt cōgregati: ⁊ repleti ſūt ſpūſācto. Tertio ꝓdicauerunt. Un̄ ſeq̄t̃ ibi: Et loq̄bant̃ cū fiducia ꝟbū dei. l Cyphū aūt meū argēteū. Cyph⁹ argēte⁹/ nitor eloquii. Saccus iunioris/ aīa pauli q̄ vltim⁹ int̃ apl̄os cōuerſus fuit.

¶ e ¶ Ipſe eſt in quo bibit dñs meus ⁊c. Ioſeph .i. chri-
Al. ſtus/in cypho bibit/ qñ in lege calicem ſue paſſionis oſtendit.
Ioh. iiij. b. Nũquid tu maior es patre noſtro iacob/qui dedit
nobis puteũ: ⁊ ipſe ex eo bibit? In cypho augurat̃ ioſeph: qñ
chriſtus ĩ lege facit ꝓuideri futura: Nec vult chriſtꝰ vt aliũde
requirat̃ veritas futu-
roꝝ. Luc. xvj. g. Ha-
bẽt moyſen et ꝓphas
audiãt illos. Eſa. viij
d. Nũquid non ꝓplus
meꝰ a deo ſuo reqret
Al. †Tum viſionẽ ꝓ viuis ⁊ mor-
tuis ad legẽ magis et
ad teſtimoniũ? ¶ Au
B gurari. Nõ eſt men-
titus/ vt dicit Augꝰ:
quia ioſeph dixit hoc:
et reuera ioſeph non
Al. †auguriari erat augur: Auguria
eñ ꝓhibet̃. i ¶ Quõ
cõſequẽs: qñ nõ eſt
veriſimile qȯ hoc fe-
cerimꝰ qui pecuniã re-
tulimus. m ¶ Eritis
innoxij .i. ꝓ innoxijs
reputabimini. Simile
iij. Reg. j. c. Cũ dor-
mierit dñs meꝰ rex cũ
patribus ſuis/ erimus
ego et ſalomon pctõ-
res .i. ꝓ pctõribꝰ repu-
tabimur. r ¶ Primuſ
qȝ iudas: qꝛ ipe ĩ ſua
fide recepat eũ. x ¶ Qȝ
nõ ſit ſilis ⁊c. Que-
rit Augꝰ: cur hoc dixe-
Al. †tui rit ioſeph: aut ĩtentõe
fallẽdi/aut ioco. Et di-
cit qȝ ioco: ⁊ ita ocioſũ
fuit mẽdaciũ: ⁊ tñ myſticũ. Vl' põt dici ſi placet/qȝ ĩtrogatiue
dixit/nõ aſſertiue. Vñ cũ nihil ꝓpoſuit/nec falſũ nec verꝝ dixit.
¶ Interrogaſti prius

a Et orto mane/dimiſſi ſũt cũ
b aſinis ſuis. Iãmqȝ vrbẽ exi-
c erant et ꝓceſſerant paululũ:
d †Tũc ioſeph accerſito diſpẽ-
ſatore domuſ/ait: Surge in-
quit: ꝑſequere viros/et ap-
ꝓhẽſis dicito: Quare reddi-
diſtis malũ ꝓ bono? Cyphꝰ
e quẽ furati eſtis: ipſe eſt ĩ quo
f bibit dñs meus: ⁊ ĩ quo †au-
g gurari ſolet: Peſſimã rem
feciſtis. Fecit ille vt iuſſerat:
⁊ apphenſis ꝑ ordinem locu-
tus eſt. Qui reſponderunt:
h Quare ſic loquit̃ dominꝰ nr̃
vt ſerui tui tantũ flagitij cõ-
miſerint? Pecuniã quã inue-
nimus in ſummitate ſaccorũ
reportauimus ad te de terra
i chanaã: et quõmõ cõſequẽs
eſt: vt furati ſimus de domo
domini tui aurũ vel argen-
k tũ? Apud quecũqȝ fuerit in-
uentũ ſeruorũ tuorũ qȯ que-
ris/moriatur: ⁊ nos ſerui †eri-
mus domini noſtri. Qui di-
xit: Fiat iuxta veſtrã ſenten-
l tiam. Apud quem fuerit in-
uentũ/ ipſe ſit ſeruus meus
m vos aũt eritis inoxij. Itaqȝ
n feſtinãto deponentes in ter-
ram ſaccos: aperuerũt ſingu-
o li. Quos ſcrutatus/incipiẽs
a maiore vſqȝ ad minimũ: in-
p uenit cyphum ĩ ſacco benia-
q min. At illi ſciſſis veſtibus
oneratiſqȝ rurſum aſinis/re-
uerſi ſũt in oppidum. Pri-
r muſqȝ iudas cũ fribꝰ/ingreſ-
s ſus ẽ ad ioſeph. Necdũ eñ
t de loco abierat: Omneſqȝ
ante euȝ pariter in terrã cor-
v ruerũt. Quibus ille ait: Cur
ſic agere voluiſtis? An igno-
x ratis qȝ nõn ſit ſimilis mei in
y †augurãdi ſciẽtia? Cui iudaſ:
Quid reſpõdebimus inquit
dño meo/vel q̇d loquemur:
aut iuſte poterimꝰ obtẽdere?
Deus inuenit iniquitatẽ ſer-

k ¶ Apud quecũqȝ. Hoc ẽ qȯ Deut. xviij. d. legit̃: Pro-
pheta q̇ arrogãtia deprauatꝰ/voluerit loq̇ ĩ noĩe meo/q̃ ego
nõ ꝓcepi illi vt diceret: aut ex noĩe alienoꝝ deorũ/interficiet̃.
l ¶ Apud quẽ ⁊c. vos aũt erit' innoxij. Hoc ẽ qȝ dñs
in futuro nullũ puniet ꝓ pctõ alterꝰ: ſȝ q̇ſqȝ ꝓ pctõ ſuo pu-
niet̃. Ezech. xviij. e.
Anima que peccaue-
rit: ipſa moriẽt: filꝰ nõ
portabit iniq̇tatẽ pr̃is
⁊c. n ¶ Itaqȝ feſti-
nato. Hoc eſt qȝ iuſti
cũ corripiunt̃ etiã ſine
culpa: hũiliãt ſe ⁊ ꝯfi- C
tent̃ ſe reos in mult'.
Stulti ecõuerſo faci-
unt. Prouerb. xv. a.
Stultꝰ irridet diſcipli-
nã pr̃is ſui: q̇ autẽ cu-
ſtodit icrepatiões/ a-
ſtutior fiet. o ¶ Quoſ
ſcrutatꝰ. Ita dñs cõ-
ſciẽtias ſcrutabit̃ ſin-
guloꝝ ĩ futuro. Soph.
j. c. Erit ĩ tpe illo: ſcru-
tabor hierl'm in lucer-
nis ⁊c. p ¶ In ſacco
beniamin. Per benia-
min hic ĩtelligũt̃ inno-
centes/ quos dominꝰ
tenerius diligit: ⁊ idõ 22. q. 2. c. q. ait
potiꝰ arguit hic vt pu- B
riores ſint. Heb. xij. Al. †auguriãdi
b. Quẽ diligit dñs ca-
ſtigat: flagellat autem
oẽm filiũ quẽ recipit.
q ¶ At illi ſciſſis
veſtibus ⁊c. Hoc ẽ
qȝ viri religioſi inuen-
to peccato in vno de
fratribus/condolent: ⁊ onus eius comportãt. Gal. vlti. a. Al-
ter alterius onera portate. j. Corinth. v. a. Vos inflati eſtis?
Glo. Sancti veſtes ſcindunt: qui ſibi in exterioris decoris la-
ceratione non parcũt. r ¶ Primuſqȝ iudas. Iudas/cõ-
feſſio: eius fratres/ dolor de ꝓteritis: ⁊ ꝓpoſitum abſtinẽdi a
futuris. Hic primo ſurgit/ vt plangat chriſtũ. Et hoc eſt qȯ
legit̃. j. Machab. iij. a. qȝ mortuo matathia/ ſurrexit iudas
loco ipſius. Matathias/interpretat̃ donum: hec eſt gratia/
qua mortua ꝑ peccatũ: ſurgit confeſſio ad recuperandũ eam.
s ¶ Necdum enim de loco abierat. Hoc eſt qȝ feſtina
debet eſſe cõfeſſio. t ¶ Omneſqȝ ante eũ pariter. Ecce
mutua charitas: vno peccante oẽs condolent. Et iuſtum eſt:
qꝛ ſepe ꝓ peccato vnꝰ puniunt̃ multi tẽporali pena. ſ. vt pa-
tet Ioſue. vij. a. de achor. Et quia omnes hoĩes vnius cor-
poris membra ſũt: Vnde. j. Corinth. xij. d. Pro inuicẽ ſolli-
cita ſint membra: ⁊ ſi quid patit̃ vnuȝ membrũ: compatiunt̃
omnia membra. Abſciſus eſt ergo de corpore/qui nõ compa-
titur fratri patienti. v ¶ Cur ſic agere voluiſtis? Nota
voluntatẽ arguit ioſeph: quia ſolius voluntatis opera puni-
ent̃. Bern. Tolle propriam voluntatẽ/et infernus non erit.
Et Seneca: Omne peccatũ adeo eſt volũtariũ/ qȯ ſi non ſit
volũtarium/non eſt peccatũ. x ¶ Qȝ non ſit ſimilis mei.
Hoc eſt qȝ chriſtus omnia ſcit/ et nihil eum latet. iiij. Regũ
v. g. dicit heliſeus: id eſt chriſtus: Nõne cor meum in ꝓſenti
erat/qñ reuerſus eſt hõ de curru ſuo in occurſũ tui? y ¶ Cui
iudas: Quid reſpõdebimꝰ? Hoc eſt qȝ cõfeſſio accuſa-
toria debet eſſe/non excuſatoria. Iob. ix. b. Etiã ſi habuero
quippiã iuſtũ/nõ rñdebo: ſed meũ iudicẽ deꝓcabor: Et cũ in-
uocantẽ me exaudierit: nõ credo qȝ audierit vocem meam. ij.
Reg. xij. d. Dauid dicit: Peccaui dño. Dixit autẽ nathan:
Dominus quoqȝ trãſtulit peccatũ tuum a te: Nõ morieris.
En omnes ſerui ⁊c.

Allegorice a ¶ Et orto mane dimiſſi. Hoc eſt qȝ poſt reſurrectio-
nem dictũ eſt apl'is: Euntes ꝓdicate euãgeliũ omni creature.
Marci. vlti. d. b ¶ Cũ aſinis .i. cũ corpoꝝ fragilitate: in qua
ipſi vicerũt forte aduerſariũ .i. diabolũ. Iudic. vij. f. Gedeon
⁊ ſocij eius vicerũt caſtra madian: habẽtes tubas ꝓdicatiõis
in dextris: ⁊ lagenas .i. corpoꝝ fragilitatẽ ĩ ſiniſtris. Vñ Eſa.
ix. a. Sceptrũ exactoris eiꝰ ſupaſti: ſicut ĩ die madian .i. tẽpo-
re gedeonis/q̇ ſupauit madian: hoc mõ dictũ eſt. c ¶ Iãqȝ
vrbem: id eſt mũdũ. Heb. xiij. c. Exeamus ad eum extra ca-
ſtra. d ¶ Tunc ioſeph ⁊c. Hoc eſt qȝ chriſtus ſuis ſuſci-
tat ꝑſecutiões/vt inde magis ꝓficiant. Iob. xiij. d. Cõtra fo-
liũ qȯ a vento rapit̃ oſtendis potentiã tuã/et ſtipulam ſiccam
ꝑſequeris. Ita dicũt ſerui chriſti in tribulatione poſiti. Et re-
ſpondet eis dominꝰ Luc. xij. d. Nolite timere puſillus grex:
qꝛ placuit patri veſtro dare vobis regnũ. q. d. et ideo neceſſe ẽ
vos ꝑ tribulatiões intrare regnũ celoꝝ: Act. xiiij. d. g ¶ Peſ-
ſimã: qȝ dominus inuenit culpã in neſcientibꝰ. Iob. ix. d. Si
lotus fuero q̃ſi aquis niuis: ⁊ fulſerint velut mundiſſime ma-
nus mee: tamẽ ſordibꝰ intinges me. Furari cyphũ ioſeph/ eſt
malũ intellectũ ponere in verbis domini/vel vanũ ⁊ inutilem.
Hiere. xxiij. f. Ecce ego ad ꝓphetas qui furant̃ verba mea.
Vel cyphũ furari/eſt de nitore eloquij gloriari/vl' intelligẽtia
leg'. Ezech. xvj. b. Tuliſti vaſa decoris tui de auro meo/⁊ de
argẽto meo que dedi tibi: ⁊ feciſti tibi imagines maſculinas. i.
ſimilitudinẽ fortis doctoris aut ꝓdicatoris: ⁊ nõ vere maſcu-
los. h ¶ Quare ſic loquit̃. Hoc eſt qȝ iuſtis dum tribulã-
tur ſine culpa ſua: videt̃ qȝ dñs calũniet̃ eos. Iob. x. a. Nũ-
quid bonum tibi videt̃ ſi calumnieris me et opprimas me ⁊c.

b ¶Interrogaſti prius ⁊c. Judas totã ſeriem narratiõis
recapitulat hic/ vt ſic animũ ioſeph flectat ad miſeratiõẽ. Et
ſicut dicit Aug⁹. alijs verbis narrauit moyſes ſupra q̃ȝ iudas
hic dixerat. Judas eñi in ſua narratione dicit/ ꝙ ioſeph q̃ſiuit
ſ.42.b. ab eis/ ſi haberẽt patrẽ: in verbis moyſi nõ continet hoc. Vñ
dat intelligi ꝙ ioſeph
q̃ſiuit illud: ſicut dicit
iudas: licȝ nõ ſcripſerit
ſup moyſes: ⁊ multa alia
geſta ſunt/ q̃ nõ fuerũt
ſcripta. i ¶Et ipſuȝ
ſolũ habet. i. ipſe ſo/
lus ſupſtes ẽ de filijs
mrĩs ſue. k ¶Ampli⁹
faciẽ meã. Nõ dixit
hoc ſupra moyſes: ſed
exploratores eſtis: tñ
potuit eſſe ꝙ ioſeph
dixerat: ſed moyſes
nõ ſcripſit.
legorice ❧ a ¶En oẽs ſer/
ui ſum⁹ ⁊c. Hoc eſt
E ꝙ boni ꝓ pctõ alieno
ſe obligant ſeruituti.
Jra eñi fec dñs. Pſ
Pſ.68. Que nõ rapui tũc ex/
ſoluebã. b ¶Abſit a
me. Hoc ẽ ꝙ chriſt⁹
neminẽ punit ẽternalit
ꝓ peccato alieno. c
¶Qui furat⁹: q̃ſi qui
peccauerit/ ipſe punie/
tur. Exo. xxxij. g. Qui
peccauerit mihi/ dele/
bo eum de libro meo.
Ezech. xviij. e. Aĩa q̃
peccauerit/ ipſa morie/
tur. d ¶Accedens
aũt ꝓpi⁹. Confeſſio
timida ẽ in ꝑncipio: ſȝ
q̃nto maior eſt timor:
tãto cõfidentiorẽ red/
dit ꝯfitentẽ. Prouer.
ſ.43.a. xiiij. c. In timore dñi
fiducia for. e ¶Oro
dñe. Confeſſio ꝑmit
F tit orationem: Sepe
eñ imperat cõfeſſi/
onẽ: ⁊ impetratã adiu/
uat: ⁊ ecõuerſo. Pro/
uerb. xviij. d. Frat q̃
iuuat a fratre q̃ſi ciui/
tas firma. f ¶Ne ira/
ſcaris/ dñe ſatis.

a uorũ tuorũ. En õmnes ſerui
ſumus domini mei/ et nos et
apud quẽ inuẽt⁹ eſt cyphus.
b Reſpondit ioſeph: Abſit ã
c me vt ſic agã. Qui furat⁹ eſt
cyphum/ ipſe ſit ſeruus me⁹:
vos autẽ abite liberi ad pa/
d trem veſtrũ. Accẽdens autẽ
ꝓpius iudas/ cõfidenter ait:
e Orõ domine mi: loquatur
ſeruus tuus verbum in au/
f ribus tuis: et nẽ iraſcaris fa/
g mulo tuo. Tũ es enim poſt
pharaonẽ domin⁹ me⁹. In/
h terrogaſti pri⁹ ſeruos tuos:
habetis patrẽ aut fratrẽ: Et
nos reſpõdimus tibi domi/
no meo: Eſt nobis pater ſe/
nex/ et puer paruul⁹/ qui i ſe/
nectute illi⁹ nat⁹ eſt: cui⁹ vte/
rinus frater mortuus eſt: et
i ipſũm ſolũ habet mater ſua:
pater võ tenere diligit eum.
Dixiſtiq̃ȝ ſeruis tuis: Addu
cite eum ad me/ et ponã ocu/
los meos ſup illũ. Suggeſſi/
mus tibi domino meo: non
poteſt puer relinquere patrẽ
ſuum: Si enim illum dimiſe/
rit/ morieť. Et dixiſti ſeruis
tuis: Niſi venerit frater ve/
ſter minim⁹ vobiſcũ: non vi/
k debitis ãmplius faciẽ meã.
Cũ ergo aſcendiſſem⁹ ad fa/
mulũ tuũ/ patrẽ noſtrũ: nar/
rauim⁹ ei oĩa q̃ locut⁹ eſt dñs
meus. Et dixit pater noſter:

g ¶Tu es eñi poſt pharaonẽ. Hoc eſt
ꝙ chriſt⁹ ſm ꝙ hõ ſupra omnẽ creaturã eſt poſt deũ. h ¶In
terrogaſti pus. Dñs interrogat nos ſi habemus patrẽ aut
fratrẽ: q² vult vt cõfiteamur nos habere deũ patrẽ/ et fratrẽ:
Patri debem⁹ obediẽtiã ⁊ reuerẽtiã: fratri cõſiliũ ⁊ auxiliũ.

l N On ſe poterat vltra ¶Expo. Ca. XLV.
n cohibere ioſeph ⁊c. m ¶Coram aſtãtibus.
Verecundia non excludit pietatem.
❧ Frater veſter

oraliter ¶Moralit⁹: l ¶Nõ ſe poterat vltra cohibere ioſeph.
Vira pietas ſaluatorſ: Vilis ẽ hõ ⁊ abiect⁹ ⁊ idign⁹ oi bono:
⁊ tñ nõ põt cõtinere miſericordiã ſuã ab eo. Vñ admirãs da/
Pſ.8. uid clamabat: Quid eſt hõ ꝙ memor es eius ⁊c. Job. vij. d.
Quid eſt hõ q² magnificas eũ: aut q̃d apponis erga eum cor
tuũ: Eſa. xl. d. Oẽs gentes q̃ſi nõ ſint/ ſic ſunt corã eo. Berñ.
Oẽs gentes q̃ſi nõ ſint/ ſunt corã te: ſic quidẽ in iudicio veri/
tatis: ſed nõ ſic in affectu pietatis tue. Sicut igitur ioſeph diu

diſſimulare/ ſiue celare nõ potuit pietatẽ/ ſic nec chriſt⁹: ſȝ ſm Pſ.93.
multitudinẽ dolorꝫ largiť multitudinẽ ꝯſolationũ. Et nota ꝙ
hec oſtẽſio ioſeph põt intelligi de triplici aduẽtu chriſti. i. de
aduẽtu/ ꝑ carnẽ/ ꝑ graȝ/ ꝑ gliam. Per carnẽ ſemel venit: Diu
eñi abſcõdit⁹ latuerat apd patrẽ: ſȝ clamauit iudas cũ frib⁹. i.

Reuertimini/ et emite nobis
parũ tritici. Cui dixim⁹: Ire
nõ poſſumus. Si frater no/
ſter minim⁹ deſcenderit no/
biſcũ/ ꝓficiſcemur ſil⁹: alioq̃n
illo abſente/ non audemus
videre faciem viri. Ad q̃ ille
rñdit: Vos ſcit⁹ ꝙ duos fili/
os genuerit mihi vxor mea.
Egreſſus eſt vnus/ ⁊ dixiſt⁹/
beſtia deuorauit eum: ⁊ huc
vſq̃ȝ non cõparet. Si tuleri/
tis ⁊ iſtum/ et aliquid ei i via
contigerit: deducetis canos
meos cũ merore ad inferos.
Igiť ſi intrauero ad ſeruum
tuũ patrẽ noſtrũ/ et puer de/
fuerit: cũ anima illi⁹ ex huius
anima pendeat: videritq̃ȝ
eum nõ eſſe nobiſcũ/ morieť:
⁊ deducent famuli tui canos
eius cum dolore ad inferos.
Ego ꝓprie ſeruus tuus ſim
qui in meã hunc recepi fidẽ:
⁊ ſpopõdi dicẽs: Niſi redu/
xero eũ/ peccati reus ero i pa
trẽ omni tpe. Manebo itaq̃ȝ
ſeru⁹ tuus ꝓ puero in miniſte/
riũ dñi mei: et puer aſcendat
cũ fratrib⁹ ſuis. Nõ eñi poſ/
ſum redire ad patrẽ abſente
puero/ ne calamitatis q̃ op/
pſſura eſt patrem meũ/ teſtis
aſſiſtam. ¶Ca. XLV.
l N On ſe põterat vltra
n cohibere ioſeph/ mul/
m tis cõram aſtãtibus:

antiq̃ pres. Eſa. xvi. a
Emitte agnũ dñe dñã
torẽ ťre. Eſa. lxiiij. a.
Utinã dirũpes celos
⁊ deſcenderes: a facie
tua mõtes defluerẽt.
Cãtĩ. i. a. Oſculeť me
oſclo oris ſui. Ad tot ꝓ
ceſ nõ poterat ſe ãpli⁹
cõtinere ioſeph. i. chri
ſtus. Et iclinauit celos †Pſ.17.
⁊ deſcẽdit: ſȝ caligo ſb
pedib⁹ ei⁹. Vñ a paucſ
agnit⁹ ẽ. Et h̃ ẽ q̃d dr ſ.37.g.
h/ ꝙ mlťſ corã aſtãtib⁹
ꝑcepit vt egrederenť
cũcti foras: vt null⁹ in
tereſſet alien⁹ agnitiõi
mutue/ niſi ſoli frẽs io
ſeph. i. fideles q̃ credi/
derũt i eũ: ab oib⁹ alijs G
q̃ nõ crediderũt i eũ/
incarnatũ ſe abſcõdit.
De hac abſcõſiõe dr
Eſa. xlv. c. Vere tu es
de⁹ abſcõdit⁹. Mat.
xi. d. Cõfiteor tibi pr
dñe celi ⁊ ťre: q² abſcõ
diſti hec a ſapiẽtib⁹ et
prudẽtib⁹/ et reuelaſti
ea puulis. In ſcdo ad/ ſ.43.b.
uẽtu ꝑ graȝ q̃tidie ve/
nit. De h̃ aduẽtu dicit
Job. ix. b. Si venerit
ad me/ nõ videbo eũ:
⁊ ſi abierit/ non intelli/
gã. Abit chriſt⁹ ⁊ ab/
ſcõdit ſe ꝓpter pctm̃.
Sed iterũ ad vocẽ iu/
de. i. vere cõfeſſiõis vi
ſibilẽ ſe oſtẽdit. Et de
hac oſtenſiõe Hiere.
xxxi. a. Lõge dñs ap/
paruit mihi. Et q² lõ/ A
ge cognoſcit ſe aman/
tes: ſtatim infert dñs:
In charitate ꝑpetua
dilexi te. Oſee. xiiij. b.

Sanabo cõtritiões eorꝫ/ diligã eos ſpontanee: q² auerſus eſt
furor me⁹ ab eis. In hac agnitione/ q̃ñ dñs ſe oſtendit ꝑ gra/
tiã: excludũť alieni. i. demones ⁊ peccata: ⁊ praui mor⁹. Hoc
eſt q̃d legiť Matth. ix. c. ꝙ dñs in ſuſcitatione puelle/ eiecit a
ſe turbã tumultuantẽ. In tertio aduẽtu oſtẽdet ſe dñs in glia:
et cogſceť a fratrib⁹ ſuis. Hiere. xxxi. f. Cogſce dñm: Cogno/
ſcẽt eñi me oẽs a minimo eorꝫ vſq̃ȝ ad maximũ/ ait dñs: q² ꝓpi
tiabor iniq̃tatib⁹ eorꝫ/ ⁊ peccati eorum nõ ero memor ampli⁹.
In hac agnitiõe excludenť oẽs mali. Prouer. xiiij. b. Cor q̃d
nouit amaritudinẽ aĩe ſue: in gaudio ei⁹/ nõ miſcebiť extern⁹.
In quolibet iſtorũ aduentuũ exhibet ſe dñs cognoſcẽdũ ſuo
mõ. In ꝑmo corꝑaliter: in ſecũdo ſpũaliter: i tertio ꝑ ſpeciẽ.
Vñ ad quẽlibet põt referri q̃d dr Eſa. liiij. b. Ad pũctũ i mo/
dico dereliqui te: ⁊ i miſeratiõibus magnis cõgregabo te: in
momẽto indignatiõis abſcõdi faciẽ meã parũp a te: ⁊ in miſe
ricordia ſempiterna miſert⁹ ſũ tui. m ¶Multis corã. Sic
in die iudicij/ q̃ñ chriſt⁹ manifeſtabit ſe fratrib⁹/ multi ſtabunt

g Frater vr̄. Eccl.xxxij.a. Rectorē te poſuerūt noli extolli. h Quē vēdidiſti. Prouer.xj.d. Bn̄dictio ſup caput vendētiū. o Quib⁹ nec arari poterit ⁊c̄. qd̄ ex nimia fluuij īundatiōe credit̄ accidiſſe in egypto. Sʒ ī alijs t̄ris vn̄ accide/rit/alia cauſa fuit: ſed nō tangit̄ h̄/neq̄ ī textu/neq̄ in gloſis.

ab eſu pomi. Unde mirabile eſt q̄ fames p̄ eſum nō eſt extincta: ſed potius excitata: quia ſeculi voluptates non ſatiāt/ſed eſuriem ꝓuocāt. Bern̄. Cor hominis nō plus ſatiat̄ auro q̄ corpus aura. Stultus qui vult eſuriem ſatiare aura: Nō em̄ ſatiat eſuriem/ſed auget dolorē omnis delectatio t̄poralis.

Premiſitq̄ me

Myſtice

Myſtice: c Ego ſū ioſeph. Hoc ē q̄ chriſt⁹ in p̄mo aduētu ſe oſtēdit frīb⁹ ſuis.i. cūctis credētib⁹ in eū. Matth. xiij.b. Uob datū ē noſſe myſteriū regni celoꝝ. Matth. xvj.c. Tu es chriſt⁹ filius dei viui. Iſte bn̄ nouerat chriſtū. Silr̄ i futuro oſtēdet ſe tm̄ frīb⁹: id ē imitatorib⁹ ſuis. Joh. xiiij.c. dic̄ iudas/non ille ſcariothis: Dn̄e q̄d factuʒ eſt: q̄r manifeſtatur⁹ es teipſū nob/⁊ nō mūdo? d Nec poterāt ⁊c̄. Hoc ē q̄ ī p̄mo aduētu oēs mirabāt̄ d̄ ſapiētia ei⁹: nec poterāt rn̄dere ei. Luc.ij.g. Stupebāt aūt oēs ſup prudētia et rn̄ſis ei⁹. Itē in aduētu ad iudiciū ſtupebūt oēs/tā boni q̄ mali. Sap.v.a. Uidētes turbabūt̄ timore horribili: ⁊ mirabūt̄ ī ſubitatiōe īſperate ſalut̄. e Clemēt: accedite ī q̄t ad me. Matth.xj.d. Uenite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati eſtis/⁊ ego reficiā vos. Chriſt⁹ ante p̄mū aduētū ſe t̄ribilē oſtēdebat. Un̄ Exo.xx.c. dicūt filij iſrl̄ ad moyſē: Nō loq̄t̄ nob dn̄s/ne forte moriamur. Sʒ ī incarnatiōe fact⁹ ē māſuet⁹. Bern̄. An̄ incarnationē fuit magn⁹ ⁊ terribilis: ī incarnatiōe fact⁹ ē paruul⁹ ⁊ amabilis nimis. An̄ cera nō poterat accedere ad ignē dn̄i ne flueret: q̄r ſic̄ fluit cera a facie ignis: ſic p̄eūt pctōres a facie dei: In īcarnatiōe ignis obumbrat⁹ ē nube carnis. f Ego ſū ait ioſeph frater vr̄.i. eiuſdē nature vobiſcū/ quē vendidiſtis ꝓ modica delectatiōe pcti. Quotiēs peccas mortalit̄/totiēs vendis chriſtū. Sʒ ſic̄ delectatiōe pcti vendit̄ chriſt⁹: ſic ꝯtritiōe redimit̄. Eſa.lv.a. Uenite/emite abſq̄ argēto/⁊ abſq̄ vlla cōmutatiōe vinum et lac. Uinū q̄deʒ diuitatis chriſti: ⁊ lac hūanitat̄. i Nolite pauere. Ad hoc venit chriſt⁹ vt cōſolaret̄ meſtos ⁊ timidos confortaret. Eſaie.lxj.a. Spirit⁹ domini ſup me ⁊c̄. vt conſolarer omnes lugentes/vt ponerē conſolationē lugētibus ſion. Eſaie.xl.a. Cōſolamini/cōſolamini pp̄le me⁹: dicit de⁹ veſter. Luc.xij.d. Nolite timere puſillus grex. k Nec vobis durū. In futuro non erit durū nos peccaſſe: ſed poti⁹ cedet ad gloriā. Eſa.liiij.a. Noli timere: q̄r nō cōfunderis neq̄ erubeſces: Nō enim te pudebit: quia cōfuſionis adoleſcentie tue obliuiſceris. Ro.viij.e. Diligētibus deū/omnia coopant̄ in bonū/ his qui ſm̄ ꝓpoſitū vocati ſunt ſancti: etiā caſus dicit Glo. l Pro ſalute. Niſi traditus eſſet chriſt⁹/non eſſet ſaluat⁹ mūdus. Dicit Glo. Et verū ē: Licʒ em̄ ali⁹ mod⁹ fuerit deo poſſibilis: null⁹ tn̄ ſaluti noſtre cōueniētior fuit: vt dic̄ Aug⁹. Tūc chriſt⁹ miſſus eſt in egyptū: qn̄ venit ſm̄ carnē in mūdū. Ideo aūt venit ī egyptū p̄ns: q̄r adā p̄us deſcēderat ī egyptum: ⁊ redire p̄ ſe non valebat: ⁊ ideo venit eum querere. Eſaie.lij.b. In egyptū deſcēdit ppl̄s meus in p̄ncipio: Quō igit̄ hic dicit̄ q̄ ioſeph.i. chriſtus p̄ceſſit in egyptū? Sed dicimus q̄ p̄ceſſit viā redeundi oſtēdendo. Mich.ij.d. Aſcendet ante eos iter pandens: diuident ⁊ trāſibunt portam/ſcʒ mortis: Ante mortem chriſti: anguſta erat porta iſta: ⁊ periculoſum exire p̄ ipſam. Sed chriſt⁹ mortuus/fact⁹ ē ductor ⁊ ꝓpugnator hoſtiū/q̄ inſidiant̄ in porta. Eccl.vlti.a. Liberaſti me ſm̄ multitudinē miſericordie nomīs tui a rugiētibus p̄parat̄ ad eſcā: ⁊ querentiū animā meā. Bern̄. Oſtiū domus noſtre laruales effigies obſident: ideo dn̄s tanq̄ dux p̄cedit: Un̄ et in funerib⁹ p̄fert̄ crux. m Bienniū em̄ ē q̄ fames eſſe cepit. Uerba ſunt dn̄i ad diſcipulos. Incipit aūt fames iſta

Al. ꝓ cognitiōi

Al. ꝓ terrore

.s.42.c. et.43.g.

vnde p̄cepit vt egrederent̄ cūcti foras/⁊ null⁹ intereſſet
a alien⁹ ī agnitiōi mutue. Eleuauitq̄ vocē cum fletu: quā
b audierūt egyptij: omiſq̄ domus pharaonis: et dixit fra
c tribus ſuis: Egō ſuʒ ioſeph. Adhuc pat̄ me⁹ viuit? Nec
d poterant reſpondere fratres nimio timore perterriti. Ad
e quos ille clemēnter: accidite inquit ad me. Et cum acceſ
f ſiſſent prope: egō ſum ait io
g h ſeph frater veſter quē vendi
i diſtis in egyptū: Nolite pa
k uere: nec vobis durum eſſe videat̄ q̄ vendidiſtis me in
l his regiōib⁹. Prō ſalute em̄ vr̄a miſit me de⁹ ante vos in
m egyptū. Bienniū em̄ eſt q̄
n fames eē cepit ī t̄ra: ⁊ adhuc
o q̄nq̄ ān̄i reſiſtāt q̄b⁹ nec arari

Hiere. xlvj.c. Fruſtra multiplicaſti medicamina/ſanitas non erit tibi. n Et adhuc q̄nq̄ anni reſtant. Bienniū q̄ fames incepit: temp⁹ an̄ legē: temp⁹ ſub lege. Quinq̄ anni reſidui/t̄pa nouiſſima: qn̄ homines dediti erūt concupiſcētijs quinq̄ ſenſuū.ij. Timoth.iij.a. In nouiſſimis diebus inſtabūt t̄pa p̄iculoſa: et erūt hoīes ſeipſos amantes. De his dr̄ Ezech.viij.f. Ecce ī oſtio t̄pli dn̄i int̄ veſtibulū ⁊ altare/q̄ſi vigintiquinq̄ viri habētes dorſa cōtra templū dn̄i: et facies ad orientē. Uigintiquinq̄ fiūt ex quinq̄ ductis in ſe. Unde vigintiquinq̄ viri ſunt omnes voluptati quinq̄ ſenſuū dediti/Dorſa cōtra templū habētes.i. cōtra chriſtū: qui t̄plū dicit̄ Joh.ij.d. Soluite t̄plū hoc. Et facies ad orientē.i. ad delitias t̄pales. De hac fame nouiſſimoꝝ tempoꝝ dicit̄ Matth. xxiiij.a. Erūt fames ⁊ peſtilētie ⁊c̄. Et notat̄ ī fame iſta/defectus ſpiritualiū bonoꝝ: ⁊ deſideriū terrenoꝝ. o Quibus nec arari ⁊c̄. Quia tanta erit malicia hominū/q̄ nulli aut pauci audebunt p̄dicare: ⁊ qui p̄dicabūt/parum metent. Ad hoc dicit̄ Amos.v.d. Prudens in t̄pe iſto tacebit: q̄r temp⁹ malū ē. Hiere.xij.c. Semīauer̄t triticū/⁊ meſſuerūt ſpinas.

B

i.50.c.

Premiſitq̄ me.

Moraliter

coꝛā eo: īmo oēs/boni et mali. Ro.xiiij.b. Omnes ſtabimus ante tribunal chriſti. Et tūc p̄cipiet chriſtus vt cuncti mali egrediant̄ foras. Matth.xxv.d. Diſcedite maledicti in ignem eternum. Tunc erit dolor illis/qui foras excludent̄: et gaudiū his qui intus admittent̄. Amos.v.e. In omnib⁹ plateis planctus: ⁊ cūctis qui foris ſunt dicet̄: ve/ve. Ecōuerſo boni audient clamorē leticie. Eſaie.lj.a. Cōſolabit̄ dominus ſion: ⁊ cōſolabit̄ omnes ruinas eius: gaudiū ⁊ leticia inuenietur in ea/gratiarūactio ⁊ vox laudis. Tūc cognoſcetur dominꝰ tripliciter: in ſeipſo/in nobiſipſis/in qualibet creatura. a Eleuauitq̄ vocem. Uocē chriſtus in primo aduentu eleuauit in p̄dicatione. Matth.v.a. Aperiens os ſuum/docebat eos ⁊c̄. In laçari reſuſcitatiōe. Joh.xj.e. Hec cum dixiſſet: voce magnā clamauit: Laçare veni foras. In puelle ſuſcitatione. Luc.viij.g. Jeſus tenens manū eius/clamauit dicens: Puella ſurge. In paſſione. Luc.xxiij.g. Et clamās voce magna ieſus/ait: Pater in man⁹ tuas cōmendo ſpiritū meū. In ſecūdo aduentu eleuat vocē cū fletu: qn̄ gratiā cōpunctiōis infundit peccatori/facit eum clamare ad ſe. Luc. xviij.g. Cū audiſſet cec⁹/q̄r ieſus naçaren⁹ trāſiret/clamauit dicēs: Jeſu/fili dauid miſerere mei. In t̄rio aduētu eleuabit vocem cū gaudio et fletu/quādo dicet: Uenite benedicti patris mei: Ite maledicti. Tūc poſt ipſum audiet̄ laus bonoꝝ: ⁊ rugitus malorū. Job.xxxvij.a. Tonabit deus in voce ſua mirabiliter. Itē: Poſt eum rugiet ſonitus: tonabit voce magnitudinis ſue. b Audierūt egyptij. Egyptij vocem ioſeph audiebant: ſed eum non videbant: Hoc eſt q̄ in p̄mo aduentu multi audierunt vocem p̄dicationis chriſti: ſed ipſū luce fidei non viderunt. Actuū.ix.b. dicitur de ſocijs pauli: Uocem quidē audierunt: neminem ꝟo viderūt. Sed fratres ioſeph: id eſt electi/⁊ viderunt ⁊ audierūt. Paulus enim ⁊ vocem audiuit/et lucem vidit. Unde: Et circūfulſit eum lux de celo: et cadens in terram/audiuit vocem dicentem ſibi: Saule ſaule quid me perſequeris ⁊c̄.

Triplex dn̄i cognitio

Matth.25.d.

Act.9.a.

ꝟ a Premiſitq́ȝ me deꝰ. Vſq́ꝫ. Pſ. Miſit añ eos virū / in ſer/
Pſ.104. uū venūdatꝰ ē ioſeph. g In terra geſſen: q̄ ē in egypto:
qꝛ eſt alia geſſen / q̄ eſt in paleſtina: ⁊ ſcribiẗ ꝑ m ſm quoſdā:
Sȝ ħ Hieronymo nō placet. Hec em̄ interꝑtaẗ imber vicinꝰ
Iccopulata vel ꝓpinquitas: illa interꝑtaẗ terra ꝉ cōpluta. m Benia/
min. Specialiẗ hunc
noiat: qꝛ ſpecialiẗ hūc
amat / eo ꝙ eſſet coute/
rinus eiꝰ. o Gloriā
meā. Non dicit hoc
ioſeph ad ſui gloriā: ſȝ
ad leticiā ⁊ ꝯſolationē
patris. r Illo q̄ȝ
flente: id eſt ioſeph.
t Poſt q̄ auſi ⁊c̄.
Vn nimia malicia eſt
et ſpecies ꝓditiōis: pꝰ
oſcula retinere rancorē.
C ꝟ Oia bona.

Myſtice ꝟ a Premiſitq́ȝ
me deꝰ. Hoc ē / pꝛ ꝑ/
miſit filiū vt ꝓuideret
fami future ī nouiſſi/
mis tpibus. Eſa. j. c.
Niſi dn̄s exercituum
reliq̄ſſet nobis ſemen/
q̄ſi ſodoma eſſemꝰ: et
q̄ſi gomorra ſiles fu/
iſſemꝰ. i. muti ad ꝑdi/

Moriaris / l. ⁊ geſſem / l. ⁊ geſcem

ri poterit / nec meti. Premi/
a ſitq́ȝ me deus vt reſeruemini
ſup terrā / et eſcas ad viuen/
b dū habere poſſitis. Nōn ve/
ſtro cōſilio: ſed dei huc volū
c tate miſſus ſum: qui fecit me
quaſi patrē pharaonis ⁊ do/
minū vniuerſe domus eius
ac ꝑncipē in omni terra egy/
d pti: Feſtinate ⁊ aſcendite ad
patrē meū / et dicetis ei: Hec
mandat filius tuus ioſeph.
Deus me fecit dominū vni/
e uerſe terre egypti: Deſcēde
f ad me nē ꝉ moreris: Habita
g in terra ꝉ geſſen: eriſq́ȝ iuxta
h me / tu ⁊ filij tui / et filij filiorū
tuoꝝ: oues tue ⁊ armēta tua:

⁊ vniuerſa q̄ poſſides: ibiq́ȝ
i te paſcā. Adhuc em̄ quinq́ȝ
anni reſidui ſūt famis / ne ⁊ tu
pereas: et domus tua / et oia
k que poſſides. En oculi vrī ⁊
l m oculi fratrꝭ mei beniamin vi/
dent ꝙ os meū loq̄ẗ ad vos.
n Nūnciate patri meo vniuer/
o p ſam gloriā meā / ⁊ cūcta que
vidiſtis ī egypto. Feſtinate
q ⁊ adducite eū ad me. Cūq́ȝ
amplexatus recidiſſet in col/
lū beniamin fratrꝭ ſui / fleuit:
r illo q̄ȝ flēte ſiliẗ ſup collū eiꝰ.
s Oſculatꝰq́ȝ ē ioſeph oēſ frēs
t ſuos: ⁊ plorauit ꝑ ſingulos.
v Poſt q̄ auſi ſunt loq̄ ad eū.
x Audituq́ȝ ē ⁊ celebri ſermōe

Nominatim exprimit beniamin. i. paulū: quia nō fuit cū alijs
apoſtolis cū dn̄o ꝑſonaliter cōuerſantibus: ſed in via dū iret
in damaſcū vidit eū: Act. ix. a. j. Corꝭ. xv. b. Nouiſſime autē
omniū tanq́ȝ abortiuo viſus ē ⁊ mihi. Eo mō nominatim ex/
primiẗ petrus: qui negauit / ne deſperaret. Marci vlti. b. Ite
dicite diſcipulis eius
et petro: quia ꝑcedet
vos in galileā. Nūc ē
tēpus audiendi: ſed in
fine erit tempꝰ vidēdi.
Et q̄ audierit hic do/
minū obediēdo: in fu/
turo videbit eum fru/
endo. Job vlti. a. Au/
ditu auris audiui te:
nūc aūt oculus meus
videt te. n Nūcia/ B
te patri ⁊c̄. Gloriā
chriſti nūciant deo pa/
tri: qui de exaltatione
chriſti et eccleſie grās
agunt: vel qui ad ho/
norem et laudem dei
patris ꝑdicant chriſti
gl̄iaȝ quā hȝ apō deū
patrē. p Et cūcta
q̄ vidiſtis in egy/
pto. Non ſolū gloria
chriſti nūciāda ē: ſȝ et
tribulationes ⁊ angu/

candū: ⁊ aſperi ad audiēdū. b Nō veſtro cōſilio. Act.
ij. d. Hunc definito cōſilio ⁊ ꝑſcientia dei / traditum ꝑ manus
iniquorū affligentes interemiſtis. In hoc altiſſimo cōſilio dei
delectabaẗ Auguſtinꝰ / dicens: Nō ſatiabor illa dulcedine mi/
rabili / conſiderare altitudinē conſilij diuini ſup ſalute generis
hūani. Et apoſtolꝰ admiraẗ ad Roma. xj. d. O altitudo diui/
tiaꝝ ſapiētie ⁊ ſciētie dei: q̄ȝ icōprehēſibilia ſt̄ iudicia eiꝰ ⁊c̄.
c Qui fecit me q̄ſi patrē pharaonis. i. gentilis popu/
li. Unde Eſa. xlix. b. Dedi te in lucem gentiū vt ſis ſalus mea
vſq́ȝ ad extremū terre. d Feſtinate. Feſtināter vult dn̄s
aſcendere ad alios cōuertēdos. Unde Act. ij. a. Factus eſt re/
pente de celo ſonus. Ibi Glo. Neſcit tarda molimina ſpūſſan
cti gratia. e Deſcende. Cū chriſtꝰ ſit mons ſup verticem
montiū: vt diciẗ Eſa. ij. a. quō dicit / deſcende: Sed in hoc no
taẗ ꝙ ſola humilitate aſcendiẗ ad hunc montē. f Ne mo/
reris. Nō placet deo mora cōuertēdi ſe ad deum. Ecci. v. b.
Nō tardes cōuerti ad dn̄m: ⁊ ne differas de die in diē: ſubito
enim veniet ira illius. g Habita in terra geſſen: eriſq́ȝ
iuxta me. Magna eſt hec ꝓmiſſio quā facit dn̄s cōuertēti/
bus ſe ſine mora: qꝛ erūt iuxta eū: quibꝰ vt fieret iuxta / incar/
natus eſt. Eſa. lvj. a. Iuxta eſt ſalꝰ mea vt veniat. Job. xvij.
a. Pone me dn̄e iuxta te ⁊c̄. Geſſen: ꝓpinquitas interꝑtaẗ:
qō bene cōgruit myſterio: Poſtq̄ȝ em̄ dn̄s deſcēdit ī egyptū:
id eſt in mūdum ꝑ carnis aſſumptionē: oēs qui erāt ī egypto:
id eſt in mūdo / habitauerūt iuxta eū. Ante longe erant omnes
ab eo / nec poterāt ad ipſum aſcendere: ⁊ ideo pius dn̄s deſcē/
dit ad eos. Eph. ij. d. Ueniens euāgeliçauit pacem / ⁊ vobis q̄
longe fuiſtis / et his qui ꝓpe ſunt: q̄m ꝑ ipſū acceſſū habemus
Aliter ambo in vno ſpū ad patrē. Vel iacob / ſignificat deū patrē:
qui venit in egyptū: quādo cōuertit homies ad chriſtū. Joh.
vj. c. Nemo poteſt venire ad me / niſi pater meus traxerit eū.
Et nota / paẗ tradit chriſto fideles cuſtodiēdos in ꝑſenti: chri/
ſtus in futuro reddet eos patri glorificādos. Joh. xvij. b. Pa/
ter ſācte / ſerua eos ī nomie tuo / quos dediſti mihi / vt ſint vnū
ſicꝫ ⁊ nos. j. Corꝭ. xv. c. Deinde finis cū tradiderit regnū deo
⁊ patri. h Filij filioꝝ: id eſt illi qui ꝑ cōuerſos cōuertūẗ.
i Ibiq́ȝ te paſcā. Chriſtus in eccleſia militante paſcit pa
trem / eius volūtati obediendo / eius filios reficiendo. k En
oculi veſtri. Verba chriſti ſūt ad aplos. Lucꝭ. x. d. Beati
oculi q̄ vidēt q̄ vos videtis ⁊c̄. l Fratris mei beniamin.

ſtie quas ſuſtinuit in egypto. i. in mūdo: que omnia apoſtoli
viderūt: Hec ꝑdicanda ſūt: quia ſunt vie ad gloriā. Sed an/
guſta eſt hec via: ⁊ pauci ſūt qui inueniūt eam: Matth. vij. b.
q Cunq́ȝ amplexatus. Paruulos amplexatus eſt do/
minus: qꝛ et paruulus natꝰ eſt nobis: ⁊ paruulos querere ve/ Eſa. 9. b.
nit. Matth. xix. b. Sinite ꝑuulos venire ad me: et nolite eos
ꝓhibere: taliū enim eſt regnū celorum. Bern̄. Amplexatꝰ eſt
nos dominꝰ per dolorē ⁊ laborē noſtrū: adhereamus ei qui/
buſdam vicarijs amplexibus: ꝑ iuſticiā ſuā actiones noſtras
ad iuſticiā dirigendo: paſſiones propter iuſticiā ſuſtinendo.
Jacob dixit: Non dimittam te niſi benedixeris mihi: Quid Ge. 32. f.
nam ſupeſt niſi bn̄dictio poſt amplexū: ⁊ poſt bn̄dictionē q̄d
niſi oſculū: r Illo quoq́ȝ flente ſimiliter. Chriſtus
fleuit ſup nos: vt nos flēremꝰ / nō ſup ipſum: ſed ſup noſmet/
ipſos. Luc. xxiij. e. Filie hieruſalē / nolite flere ſup me: ſed ſup
noſmetipſas flete. q. d. attēdite ꝙ cauſa fletꝰ nō ē in me: ſed in
vob. ij. Regꝭ. xv. f. Porro dauid aſcēdebat cliuū oliuaꝝ / ſcā/
dēs ⁊ flēs / opto capite et nudis pedibꝰ incedēs: ſȝ et oīs ppl̄s
q̄ cū eo erat / opto capite aſcēdebat plorās. Pedes chriſti in
aſcēſu crucis nudi fuerūt / ⁊ caput optū: qꝛ tūc opta fuit hūa/
nitatis infirmitas: ſed abſcondita fuit fortitudo diuinitatis.
Abacuk. iij. a. Cornua ī manibꝰ eiꝰ: ibi abſcōdita ē fortitudo
eiꝰ. s Oſculatuſq́ȝ eſt ioſeph oēs ⁊c̄. Chriſtꝰ hic dat
oſculū recōciliatiōis: ſȝ ī futuro dabit oſculū cōſūmate dile/
ctiōis. t Et plorauit ꝑ ſingulos. Hoc ē ꝙ chriſtꝰ ꝓ oībꝰ
luxit: ⁊ ꝓ oībꝰ mortuꝰ ē / q̄ ad ſufficientiā. j. Joh. ij. a. Ipſe ē
ꝓpitiatio ꝓ pctīs nr̄is: nō ꝓ nr̄is aūt tm̄ / ſȝ ⁊ ꝓ totꝰ mūdi.
Igiẗ ſi chriſtꝰ ꝓ nob plorauit: iuſtū eſſet vt aliq̄n noſmetipſi
ꝓ nobis ploraremꝰ. Bern̄. Cōpatiẗ ⁊ plorat deꝰ: homo pa/
tiẗ ⁊ ridebit: v Poſt que / auſi ſunt ⁊c̄. Hoc eſt ꝙ ante
incarnationē nō audebāt homies loqui ad deum. Job. ix. b.
Quātꝰ ſum ego vt reſpōdeā ei: ⁊ loquar verbis meis cū eo:
Sed poſtq̄ȝ factus eſt homo / ſecurū habēt ad eum acceſſum.
Heb. iiij. d. Non habemus pontificē / qui non poſſit compa/
ti infirmitatibus noſtris: temptatū autē per omnia ꝓ ſimili/
tudine abſq́ȝ peccato. Adeamus ergo cum fiducia ad thronū
gratie eiꝰ vt miſericordiā cōſequamur. x Audituq́ȝ eſt.
Aula regis / eccleſia triūphās: cū peccōres cōuertunẗ ad chri/
ſtū. Vel aula regis / eccl̄ia militās: de q̄ Joh. xij. a. Impleta
eſt domꝰ ex odore vnguēti. Unguētū ſm̄ Bern̄. cōtritio eſt.

 ꝟ Hauſus eſt

☞ d Omnia bona egypti: id eſt aliqua de omib⁹. f Me/dullam: id eſt terrā fertilē dabo eis: i Quia omnes .i. aliqua de omib⁹: vt ſ. n Binas ſtolas .i. tunicas talares. ☞ Ne iraſcamini.

vulgatū in aula regis: vene-
a runt fratres ioſeph. Et gā-
uiſus eſt pharao/atq͡ʒ omnis
familia eius. Dixitq͡ʒ ad io-
ſeph vt imperaret fratribus
b ſuis/dicens: Onerantes iu-
mēta/ite in terram chanaan:
c et tollite inde patrem veſtrū
et cognationem: ⁊ venite ad
d me: et ego dabo vobis ōmia
e bona egypti/ vt comedatis
f g medullam terre. Precipe
etiam vt tollant plauſtra de
terra egypti/ ad ſubuectionē
paruulorū ſuorum et coniu-
gum/ac dicito: Tollite patrē
veſtrū/et properate q̄ totius
h venientes: nec dimittatis q̄c-
q̄ʒ de ſupellectili veſtra: q̄ꝛ
i omnes opes egypti veſtre
k erunt. Fecerunt filij iſrael
l vt eis mandatū fuerat. Qui-
bus dedit ioſeph plauſtra/
ſm̄ pharaonis imperium: et
m n cibaria in itinere. Singulis
quoq͡ʒ proferri iuſſit binas
o ſtolas: beniamin vero dedit
trecentos argenteos cum

Myſtice ✣ a Gauiſus ē pharao. Nō ſolū oēs ſcti gaudēt ſuꝑ cō/uerſiōe pctōꝝ: ſʒ ⁊ de⁹ pat. Vñ Luc. xv. c. Paterfamiliaſ/⁊ tota familia ei⁹ gaudet ſuꝑ reuerſione filij ꝓdigi: ꝑter maiorē filiū/q̄ ſi/gnificat ꝑſumētes de ſua innocētia/vel iuſti cia: q̄ pctōrib⁹ nō cō/patiūt: neſciētes quō teneri⁹ afficit̄ de⁹ erga illos q̄ de pctis cōuer ſi ſt̄/q̄ʒ erga illos q̄ nō peccauerūt. b Onerātes iumēta. Hoc eſt q̄ de egypto .i. de ſtatu pctī egrediunt̄/debēt onerare iumen/ta .i. carnē domare: et ſic in terrā viuētiū ad deū pr̄ez ire. Vñ ſuꝑ xxiiij. b. Eliecer onerat̄ camelis iuit ꝑ vxore iſaac adducēda. c Et tollite inde pr̄ez vr̄m. Hoc ē q̄ dñs bñ vult/vt ꝑdi cator pmo trahat domeſticos: et poſtea alienos .j. Timoth. v. a. Si q̄s aūt ſuoꝝ et maxie domeſticoꝝ curā nō hʒ/infideli ē deterior. d Omnia bona egypti .i. intelligētiā ſpūalē. Vel ad litterā: oīa bona mūdi iuſtoꝝ ſūt .j. Cor. iij. d. Omia veſtra em̄ ſūt/vos aūt chriſti: chriſt⁹ aūt dei. Ioh. xij. c. Cū exaltat⁹ fuero a t̄ra/oīa trahā ad meipſū: Sic etiā mēbra chri/ſti exaltata ab amore terrenoꝝ/oīa trahūt ad ſeipſos: q̄ꝛ oīa ſeruiūt eis: q̄ꝛ ſi habēt aliq̄d/vtūt̄ eo ad neceſſitatē: eo quod nō habēt/libēter carēt ꝓpt̄ deū: et ita tā ea q̄ habēt q̄ʒ ea q̄ nō habēt ſeruiūt eis. e Ut comedatis medullā terre. Ad h̄ inducti ſum⁹ in hūc mūdū/vel in eccleſiā: vt medullā bonoꝝ ſpiritualiū comedamus/non corticem temporaliū. Hiere. ij. b. Induxi vos in terram carmeli/vt comederetis fructū ⁊ bo/na illius. Et nos hodie facimus econuerſo. In eccleſia nihil querimus niſi temporalia: id eſt diuitias/vel delitias/vel ho/nores. Vñ nos ſum⁹ ſicut porci: q̄ paſcunt̄ ſub quercu/⁊ locū fedant: ſic nos eccleſiā fedamus malis morib⁹/que tamē nos paſcit. Unde conquerit̄ domin⁹ per Hieremiā. ij. b. Ingreſſi cōtaminaſtis terram meam/ ⁊ poſuiſtis in abominationē. Pſ.

Pſ. 78. Deus venerūt gentes in hereditatē tuam: polluerūt templū ſanctū tuū ⁊c̄. g Precipe etiam vt tollant plauſtra ⁊c̄. Plauſtra egypti/ſunt ꝑdicatores de mūdo conuerſi: qui ſubuehūt infirmos docendo ⁊ compatiēdo. Eſaie. xlj. d. Po/ſui te quaſi plauſtrū triturans: id eſt ſeparans grana a paleis. Hiere. xv. d. Si ſeparaueris ꝑcioſū a vili/q̄ſi os meū eris. Iob. xxviij. a. Ferrū de terra tollit̄. De t̄ra tollit̄ fortis ꝑdicator .i. de terrena actiōe quā pri⁹ tenuit amouet̄. Bene ſciūt portare infirmos q̄ aliq̄n peccauerūt: Ideo ꝑmiſſus eſt cadere petr⁹: vt ſciret cōpati peccatorib⁹. Sunt et alie due cauſe ſui caſus: vt ſcʒ in eo daret̄ peccatorib⁹ ſpes venie: vt tolleret̄ ꝑſumptio confidendi de ſe. Prouerb. xxvij. d. Sufficiat tibi lac capra/rum: id eſt doctrina peccatorū. h Nec dimittatis q̄c/q̄ʒ ⁊c̄. Supellex eſt cogitatio. Sicut em̄ ſupellectili ornatur lectus: ita cogitatiōibus cor humanū. De hac ſupellectili ni/hil relinquēdum eſt venientibus ad ioſeph: id eſt ad chriſtum: ne cum vxore loth reſpiciente retro/ vertant̄ in ſtatuam ſalis. ſ. xix. e. Etiam ſi quid de ſubſtātia ſua dimiſerit/nō eſt reuer/tendū vt illud tollat. Matth. xxiiij. b. Qui in tecto eſt/non de/ſcendat quid tollere de domo ſua: et qui in agro/non reuertat̄ tollere tunicā ſuam. Et quare ſic faciēdum/ſubdit: i Quia omnes opes ⁊c̄. Hoc eſt chriſtus homi euacuanti cor ſuū a noxijs et vanis cogitatiōibus/ꝓmittit opes .i. cōſolationes internas. Sicut em̄ vas plenū aqua nō pōt capere vinū/niſi ꝑus effundat̄ aqua: Sic cor humanū dū plenū eſt vanis co/gitatiōibus/⁊ deſiderijs prauis: nō pōt recipere chriſti cōſo/latiōes. Luc. vj. d. Ve vobis diuitib⁹/q̄ habetis hic cōſola/tionē veſtrā. q. d. dñs: Vaſa vr̄a plena ſūt/nec pñt cape diui/tias meas. Bern. Nō ɔſolant̄ chriſti lachry/me cachinnātes: non conſolat̄ chriſti infan/tia garrulos: non cōſo latur chriſti ſtabulū et ꝑſepe/amantes ꝑmas cathedras i ſynagoḡ. Ideo cōſuluit dñs ꝑ Hiere. Thren. ij. f. Effunde cor tuū ſicut aquam. Quare: Ecce eſurientes impleuit bo/nis: et diuites dimiſit inanes. iiij. Reg. iiij. a. Oꝫ diu vaſa fuerunt vacua/ manauit oleū: q̄ꝫ cito fuerūt plēa/ſtetit oleū. Utinā vaſa nr̄a nūq̄ʒ plena ſint i pre/ſēti/vt impleri valeāt in futuro. Bern. Publican⁹/q̄ꝛ vas vacuū exhibere curauit: repleri meruit/⁊ grāz retulit āpliorē: ſʒ phariſe⁹ q̄ꝛ plen⁹ fuit/nihil recepit ſʒ vacu⁹ redijt. De h̄ Luc. xviij. b. k Fecerūt. Hoc ē: apl̄i ꝑdicauerūt: ſic̄ chriſt⁹ ꝑcepit. Marci vlt̄. d. Eūtes in mūdū vniuerſū ⁊c̄. ⁊ .j. Illi aūt ꝓfecti ꝑdicauerūt ⁊c̄. l Quibus dedit ioſeph plauſtra. Plauſtꝝ/q̄dratū ē: et rotūditatē habet i rotis: ⁊ figūt ꝑdicationē euāgelij/q̄ ꝓponit nobis i ꝑſenti debere hr̄e quadraturā .i. ſtabilitatē penitētie: et i futuro rotūditatē .i. eternitatē glorie. Matth. iiij. c. Cepit ieſus ꝑdicare ⁊ dicere: Penitētiā agite: appropinq̄bit em̄ re/gnū celoꝝ. Ezech. j. e. Statura erat i rotis ⁊ altitudo/⁊ hor/ribilis aſpect⁹. In ſtatura/ſtabilitas penitētie deſignat̄: i alti tudine/ ꝓmiſſio eternoꝝ: in horribili aſpectu/cōminatio/q̄ fit nō ſtantib⁹. m Et cibaria i itinere. Hoc eſt q̄ chriſt⁹ dedit apl̄is poteſtatē viuēdi ex euāgelio .j. Cor. ix. b. Qui altario deſeruiūt/cū altario ꝑticipant̄: Ita et dñs ordinauit his qui euāgeliū annūciāt de euāgelio viuere. Hoc ē q̄ legit̄ Mar. vj. b. Precepit eis ieſus ne q̄d tollerēt in via/niſi virgā tm̄ .i. poteſtatē accipiendi neceſſaria. n Singulis ⁊c̄. binas ſtolas. Bine ſtole q̄ dant̄ a ioſeph fratrib⁹ ſuis/ſūt fides di/uinitatis ⁊ hūanitatis chriſti: quā ꝑcepit chriſt⁹ apl̄is ꝑdicare. Vel dilectio dei ⁊ ꝓximi: Vel fides ⁊ mores: Vel cōtinētia in ꝓſpis ⁊ patientia in aduerſis. Phil. vlti. c. Scio hūiliari: ſcio ⁊ abūdare: vbiq͡ʒ et in oīb⁹ inſtitut⁹ ſū ⁊ ſatiari ⁊ eſurire ⁊ abūdare/⁊ penuriā pati. Prouer. xix. b. Doctrina viri ꝑ pa/tientiā noſcit̄/ecce patiētia: ⁊ gloria ei⁹ iniqua ꝑtergredi/ecce cōtinētia. Vel due ſtole/ſūt opa iuſticie/⁊ opa miſcdie et ſuꝑ/erogatiōis. De pma Luc. xv. e. Cito ꝓferte ei ſtolā pmā. De ſecūda Matth. xix. c. Unū tibi deeſt/vade ⁊ vēde oīa q̄ ha/bes ⁊ da paupib⁹. Iſte due ſtole neceſſarie ſūt cuilibet ꝑdicā ti ⁊ ꝑlato. Prouer. xxxj. c. Oēs amici ei⁹ veſtiti ſūt duplicib⁹. Iudic. xvij. d. Eſto mihi ſacerdos ⁊ dabo tibi decē argēteoſ ⁊ veſtē duplicē. Eſa. lxj. c. Propt̄ h̄ i t̄ra ſua duplicia poſſide/būt .j. Timoth. v. c. Qui bñ ꝑſūt ꝑſbri duplici honore digni ſūt. o Beniami vo dedit trecētoſ argēteos. Per tre/cētoſ argēteoſ/ſignificat̄ ꝑdicatio fidei trinitatis: aut ꝑdicatio crucis: q̄ cōmiſſa ē paulo ꝑ alijs: qd̄ ⁊ ipſe ꝑdicauit i ope ⁊ ſer/mone. Gal. vlt̄. d. Stigmata dñi ieſu porto iugit̄ i corpe meo. Sermone .j. Cor. ij. a. Nihil iudicaui me ſcire inter vos/niſi chriſtū ieſū ⁊ hūc crucifixū. Et recte ꝑ trecētos argēteos cru/cis ꝑdicatio deſignat̄: q̄ꝛ iſte numer⁹ ꝑ thau repſentat̄: vt dicit Hiero⁹. q̄ figurā crucis hʒ. Ezech. ix. b. Signa thau ſuꝑ frō/tes viroꝝ gemētiū. Quinq͡ʒ ſtole/cohibitio q̄nq͡ʒ ſēſuū/q̄ am/plior fuit in paulo .j. Corinth. ix. d. Caſtigo corpus meū ⁊c̄.

✣ Tantūdē pe. ⁊c̄.

d ❡Ne iraſcamini. Hoc dixit: q timebat ꝓ beniamin: vel ne litigarent de venditiōe eius. b ❡Quaſi de graui ſomno: id eſt torpore carnalis vite. i ❡Nō credebat eis: ad p̄mā ſuaſionē.

Myſtice a ❡Tantūdē pe. ⁊c̄. mittens. Hoc eſt ꝙ paulꝰ aliīs p̄dicabat illud idem qđ in ſe habebat. Act. xxvi. g. Opto apđ deum ⁊ i modico et i magno: nō tm̄ te/ſed etiā oēs qui audiūt hodie fieri tales/ qualis ego ſum/ exceptis vinculis. Nota argentū lucidū eſt ⁊ tinnulū: et p̄dicatores lucidi debēt eſſe in ↄuerſatiōe: ⁊ tinuli in p̄dicatione.

b ❡Addens ei aſinos. Hoc eſt ꝙ paulo datus eſt apoſtolatus in gentibꝰ. Unde aſſumpſit aliquos p̄dicatores/coadiutores ſuos. P̄dicator/aſinus eſt: q̄ debet ferre crucē in humeris ſicut aſinus. Itēꝫ debet habere magnas aures ad obediendū/ſicut aſinus. Item debet vili cibo cōtentus eſſe/ſicut aſinus. Eccl. xxxiii. d. Cibaria ⁊ virga ⁊ onus aſino: panis ⁊ diſciplina ⁊ opꝰ ſeruo. Non eñ ocium aut delitie q̄rende ſūt p̄dicatoribus. i. Corinth. iiii. c. Uſqꝫ in hanc horam ⁊ ſitimꝰ et eſurimus. i. Timoth. vi. b. Habentes alimēta ⁊ quibus tegamur: his cōtenti ſimus. Glo. Alimenta nō oblectamēta: quibus tegamur nō ornemur. Reuera aſini nō ſolēt ornari phaleris. Sꝫ heu hodie reiectis virga et onere/et vili habitu/ocio vacantes/ aſini phaleris adornāt. Job. xi. c. Vir vanꝰ in ſuperbiā erigitur: ⁊ tanqꝫ pullū onagri ſe liberū natū putat. c ❡Et totidem aſinas. Per aſinas intelligūt mercēnarii p̄dicatores: q̄ dati ſūt paulo ad exercitiū. Phil. i. c. Siue ꝑ occaſionē/ ſiue ꝑ veritatē annūciet chriſtus: in hoc gaudeo/ſed et gaudebo. Aſini ferunt diuitias/⁊ aſine panes: Hoc ē ꝙ veri p̄dicatores diuitias virtutum: mercēnarii vero habēt tm̄ panē doctrine exterioris/q̄ eſt in verbis. d ❡Ne iraſcamini. Glo. Nolite contendere de temporalibꝰ. Et cōmendat hic etiā vnitas ⁊ concordia/q̄ debet eſſe in p̄dicatoribus. Actuū. iiii. f. Erat illis cor vnum ⁊c̄. i. Corinth. i. b. Obſecro vos fratres ꝑ nomē domini noſtri ieſu chriſti/vt idipſū dicatis omnes: ⁊ nō ſint in vobis ſchiſmata. e ❡Nunciauerūt ei dicētes: Joſeph filius tuus viuit. Hoc eſt ꝙ apoſtoli miſſi p̄dicauerūt chriſti reſurrectionē. ii. Corinth. xiii. a. Si crucifixus eſt ex infirmitate: viuit autē ex virtute. Roma. vi. b. Chriſtus reſurgēs a mortuis ⁊c̄. f ❡Dominat in oi terra. Matth. vlti. d. Data eſt mihi oīs poteſtas in celo ⁊ in terra. Phil. ii. b. Donauit illi nomē quod eſt ⁊c̄. g ❡Quo audito ⁊c̄. tamē nō credebat eis. Hoc eſt/ꝙ turbati fuerūt homīes ad p̄dicationē apoſtoloꝝ. Unde nō crediderūt/donec viderūt miracula. Judic. vii. f. Turbatus eſt madian ad auditū tubarum: ſed penitus cōfutatus ad

Pſ. 76. coruſcationē lampadarū. Pſ. Illuxerūt coruſcatiōes tue orbi terre: cōmota eſt ⁊ cōtremuit t̄ra. k ❡Sufficit mihi ⁊c̄. Hoc eſt ꝙ homini poſtqꝫ cōuerſus eſt ad fidē chriſti: ſufficit ſi chriſtꝰ viuat in eo ꝑ charitatē ⁊ fidem. Abacuk. ii. a. Juſtꝰ

Pſ. 20. autēꝫ in fide ſua viuet. Et de ſanctis dicit in Pſ. Vitā petiit a te ⁊ tribuiſti ei ⁊c̄. l ❡Vadam: vtroqꝫ pede. i. fide ⁊ opere. m ❡Et videbo: vtroqꝫ oculo. i. intelligētia ⁊ amore. Hieroꝰ. Nō arbitror quēqꝫ illꝰ glorie poſſe fieri capacē: q̄ nō hic viſū quēdam ⁊ meditationē accepit. n ❡Anteqꝫ moriar. Rabanus. Oportet finem p̄ſentis vite/future coherere ꝓncipio. Sic ſolet dici: Fac bñ dū viuis/poſt mortē viuere ſi vis. Qui viuit h̄ vita gratie/viuet i futuro vita glorie. Et h̄ ē ꝙ dī Luc.

a quinqꝫ ſtolis optimis: tantūdē pecunie et veſtium mittens
b patri ſuo: addēns ei aſinos decem: qui ſubueherent ex
c omnibꝰ diuitiis egypti: ⁊ totidem aſinas triticū in itinere paneſqꝫ portantes. Dimiſit ergo fratres ſuos: ⁊ ꝓficiſcē-
d tibꝰ/ait: Nē iraſcamini i via. Qui aſcēdentes ex egypto/ venerūt in terrā chanaan ad
e patrē ſuum iacob: ⁊ nūnciauerūt ei/dicentes: Joſeph fi-
f lius tuus viuit: et ipſe dōmi-
g nat i omni t̄ra egypti. Quo
h audito iacob: quaſi de graui
i ſomno euigilans: tamē nōn credebat eis. Illi ꝯtra referebant omnē ordinem rei. Cūqꝫ vidiſſet plauſtra ⁊ vniuerſa que miſerat: reuixit ſpi-
k ritus eius/et ait: Sufficit mihi ſi adhuc ioſeph filꝰ meus
l m viuit: vādam et videbo illū
n anteqꝫ moriar. ❡Ca. XLVI.

o P Rōfectuſqꝫ iſrael cuꝫ
p omnibus que habebat: venit ad puteum
q iuramenti: et mactatis ibi vi-
r ctimis deo patris ſui iſaac:

xix. d. Habēti dabit ⁊ abūdabit. Habēti graꝫ dabit gl̄ia/et abūdabit: q ignicul' i ſion fiet caminꝰ i hierl̄m: Eſa. xxxi. d.

o P Rofectuſqꝫ iſrael ❡Expo. Ca. XLVI.
p cum omnibꝰ ⁊c̄. Supra. xii. b. Abraam egreſſus de aran/tulit omnia ſecū. Item. ſ. xxxi. c. Jacob fugiens a laban tulit omnia ſecum. Contrariū videtur. i. Machab. ii. c. Mathathias reliquit omnia in hieruſalē/⁊ fugit i montē. Et Matth. xix. d. Ecce nos reliqmꝰ oīa/⁊ ſecuti ſumꝰ te. Ad hoc ſoluit beatꝰ Bñdictꝰ/dicens: Proficiſcens ad clauſtrū/aut oīa relinquat paupibꝰ/aut oīa ſecū deferat i clauſtꝝ. Al. tecōtra

p ❡Ad puteum: In berſabee. ſ. xxi. d.

Audiuit eū ⁊c̄. A

Myſtice: o ❡Profectuſqꝫ iſrl. Hic ꝓfectus ad ioſeph/ſignificat reditū iudeoꝝ ad chriſtū/i fine. Vel cōuerſionē pctōꝝ ꝑ penitētiā: q̄ cū oībꝰ q̄ habēt. i. cū oībꝰ peccatis ſuis debēt ire ad ↄfeſſionē. Et ꝑmo debēt venire ad puteū iuramenti. i. ad ſacrā ſcripturā/q̄ dicit puteꝰ ꝓpt myſterioꝝ ꝓfūditatē. Joh. iiii. b. Puteꝰ altꝰ ē. Iuramēti dī: q i ea q̄ſi ſub iuramēto ꝓmittit venia penitentibꝰ. Eſa. liiii. c. Sicut in diebꝰ noe iſtud mihi ē: cui iuraui ne inducerē aq̄s diluuii vltra ſuꝑ t̄raꝫ: ſic iuraui vt nō iraſcar tibi. Vñ ſcꝑtura ſacra ē q̄ſi ꝓuilegiū nr̄m a dño datū: q̄ poſſimꝰ eū arguere/ſi penitētibꝰ nō miſeret. Poſſemꝰ eñ ei oñdere l̄ras ſue ꝓmiſſiōis. Job. xxxi. d. Libꝝ ſcribat ipe q̄ iudicat/vt i hūero meo portē illū: ⁊ circūdē illū q̄ſi coronā mihi: ꝑ ſingulos gradus meos ꝓnūciabo illū: ⁊ q̄ſi ꝓncipi offerā illū. Prima igit dieta penitētis/ē ire ad puteū ſacre ſcꝑture/vt ſm ↄſiliū eius penitētiā agat/⁊ deinceps viuat. Vñ Tob. vi. a. Prima die māſit iuxt fluuiū tigrim: a velocitate ſic dictū: ⁊ ſignificat ſacrā ſcripturā/q̄ velocit admonet cōuerti ad deū. Vñ Eccl. v. b. Non tardes ↄuerti ad dñm. Sepe eñ dñs bonā volūtatē inſpirat: ⁊ cū hō nō vult ea vti/amittit eā: ⁊ cū vellet eā poſtea hr̄e/nō pōt. Vñ Job. xxxiii. b. Semel loquit/⁊ ſecūdo idipm nō repetit. Ideo bñ dicit Pſ. Velocit currit ſermo eius. Pſ. 147.
q ❡Mactatis ibi: iuxta puteum: id eſt ſm conſilium ſacre ſcꝑture/mactāda eſt victima: id eſt caro affligēda. Tantū eñ caro domanda eſt: quātum valitudo ꝑmittit: vt dicit Augꝰ. id ē tātū vt carnis laſciuia repmat/ ⁊ natura cuſtodiat. Naū iii. c. Intra lutū ⁊ calca/ſubigens tene laterem. Pluralit aūt dicit: victimis: quia duplex eſt ſpiritualis victima quā offert penitens deo. Una interior ꝑ contritionē: de qua Pſ. Sacrificiū deo ſpiritus cōtribulatus: cor contritū ⁊ hūiliatū deꝰ non deſpicies. Alia exterior per carnis macerationē: de qua Roma. xii. a. Obſecro vos ꝑ miſcdiā dei vt exhibeat corpa vr̄a hoſtiā viuentē/ſanctā/deo placentē. Hoc eſt ꝙ legit. iii. Reg. xix. d. ꝙ heliſeꝰ par boū occidit. Hec duo minuta vidue. Multi offerūt hanc duplicē victimā deo: ⁊ tm̄ deum nō placant: q iuxta puteū non offerūt: vt illi qui indiſcrete. i. vel nimis vel parū carnē ſuā affligūt. Hiere. xxxi. d. Statue tibi ſpeculā/ecce puteꝰ: pone tibi amaritudines/ecce victima. q. d. īmola iuxta puteū: alit nō placet deo victima. Eſa. i. c. Quo mihi multitudinē victimarū veſtrarū dicit dñs: Plenꝰ ſum. Pſ. 50. Marci. 12. d.
r ❡Deo pr̄is ſui iſaac. Deꝰ iſaac/deꝰ gaudii ē. Immolare igit victimas deo iſaac/eſt penitētiā cū mētis hilaritate agere ꝓpt deū. Pſ. Seruite dño i leticia. Hoc ē ꝙ. ſ. xxii. c. Abrae p̄cepit angelꝰ vt iſaac reſeruato/īmolaret aries. i. caro. Unde Matth. vi. c. Cū ieiunas/vnge caput tuū: et faciē tuā laua. Pſ. 99.

Audiuit eum

a Audiuit eū ⁊c̄. Interliñ. Merito ĩ loco pacꝭ ⁊ ꝯcordię videt deꝰ: qꝛ illic mādauit deꝰ bñdictionē. b Iacob/iacob. .j. Regꝭ.iij.b. habes ſilr̄: Samuel/ſamuel: c Noli timere/ q̄ me habes ĩ adiutorē. f Deſcēde: ſecurꝰ. g In gentem magnā .i. magna gens naſcet̄ ibi de lūbis tuis. i Adducā: ſcꝫ mortuū. Fuit em̄ ſepultꝰ ĩ abraamio vel in hebrō/cū pr̄ibꝰ ſuis. Vel reducā te in poſteris. l Ponet manus ſuaſ ſuper oculos .i. claudet tibi oculoſ ĩ morte. Qđ faciebant antiquitus illi q̄ magis diligebāt mortuū/⁊ magis diligebant̄ ab eo. n Tulerūtq̄ ⁊c̄. q̄ſi ſenē ⁊ impotētē. o Filię ⁊ cūcta. Pluralis ꝓ ſingulari: ſicut ꝓ plurali ſingularꝭ ſolet poni. Vnā em̄ tm̄ habebat filiā noīe dinā. Vl' neptes/filias vocauit. p Mortui ſūt her ⁊c̄. ſ̄.xxxviij.b.
❡ Omnes aię

Myſtice B ⁂ a Audiuit eū per viſionem. Ecce pęnitētia/⁊ audiri ⁊ videri facit deū. De auditu Oſee.ij.c. Adducam eam in ſolitudinē
Exo.1.a.et.6.c. ⁊ ibi loquar ad cor eiꝰ.
Numeri.26.a.
1.Paral.5.a. De viſiōe: Iob.xxxiij b. Per ſomniū in viſione nocturna/q̄ñ irruit ſopor ſup hoīes:
Al. ſiami
et dormiunt in lectulo: tūc aperit aures virorū ⁊ erudiēs eos inſtruit diſciplina vt auertat hominē ab his

a Audiuit eum ꝑ viſionem noctē vocantē ſe/⁊ dicentē ſibi:
b Iacob/iacob. Cui reſpōdit:
c d Eccē aſſuꝫ. Ait illi deꝰ: Egō ſum fortiſſimus deus patris
e f tui: Nōli timere: et dēſcende
g in ęgyptum: quia in gentem
h magnā faciā te ibi. Egō deſcendā tecū illuc: ⁊ ego inde
i k addūcā te reuertētē. Iōſeph
l quoq̄ pōnet manū ſuaꝫ ſup
m oculos tuos. Sūrrexit iacob
n a puteo iuramenti: tūlerūtq̄ eū filij cū paruulis ⁊ vxoribꝰ ſuis ĩ plauſtrꝭ q̄ miſerat pharao ad portādū ſenem: ⁊ oīa quę poſſederat in terra chanaan: venitq̄ in ęgyptū cum omni ſemine ſuo: filij eius/et
o nepotes/filię ēt cuncta ſimul ꝓgenies. Hęc ſunt autē nomina filiorū iſrael qui ingreſſi ſunt in ęgyptū: ipſe cum liberis ſuis. Primogenitus ruben. Filij ruben: enoch et phallu ⁊ eſrom et charmi. Filij ſymeō: iemuhel ⁊ iamin ⁊ ahod et iachin ⁊ ſaber et ſaul filiꝰ chananitidis. Filij leui: gerſon et caath ⁊ merari. Filij iuda: her ⁊ onam et ſela et
p phares ⁊ çara. Mōrtui ſunt aūt her ⁊ ōnā in t̄ra chanaā. Natiq̄ ſūt filij phareſ: eſrom ⁊ amul. Filij iſachar: thola ⁊ phua et iob ⁊ ſemrō. Filij çabulon: ſared et helō et iahelel. Hi filij lię quos genuit in meſopotamia ſyrię cum dina filia ſua: Omnes animę filiorꝫ eius et filiarū/triginta tres. Filij gad: ſephiō ⁊ aggi et eſebon et ſuni et heri et arodi ⁊ areli. Filij aſer: iamne et ieſua ⁊ ieſui et beria: ſara quoq̄ ſoror eorum. Filij beria: heber et melchiel. Hi filij çelphę/quā dedit laban lię filię ſuę: ⁊ hos gēuit iacob ſedecim animas. Filij rachel vxoris iacob: ioſeph ⁊ beniamin. Natiq̄ ſunt ioſeph filij in terra ęgypti/quos genuit ei aſſeneç/filia putipharis ſacerdotis heliopoleos: manaſſes ⁊ ephraim. Filij beniamin: bela et bechor et aſbel/gera et naaman et iehi ⁊ roſ mophim ⁊ ophim ⁊ ared. Hi filij rachel quos genuit

pto .ſ. ĩ luctu ⁊ męrore ꝓ peccatꝭ: Ibi gignit̄ ⁊ nutrit̄ domꝰ proles bonarū cogitationū/⁊ ſactarū affectionū: ex quibus bona oriūt̄. ſ̄.xij.c. Facta ē fames ĩ terra chanaā: deſcēditq̄ vt ꝑegrinaret̄ ibi. Et poſt: Fuerūtq̄ ei oues ⁊ boues et aſini ⁊ aſinę/⁊ cameli/⁊ ſui/⁊ familię. h Ego deſcendā tecū. Sine hac ꝓmiſſiōe nō ē tutū deſcēdere ĩ ęgyptū. Cū igit̄ vis deſcēdere ĩ ęgyptū: accipe cautionē a dño q̄ erit tecum: et non tradet te ęgyptio: id eſt diabolo. j. Regꝭ.xxx.d. dixit puer ęgyptiꝰ ad dauid: Iura mihi q̄ non occidas me/⁊ non tradas me in manus domini mei: ⁊ ego ducam te ad cuneū iſtū: Tunc dauid iurat puero ęgyptio/q̄ nō occidat eū: q̄ñ ꝑ ſacerdotem ꝓmittit̄ venia cōfitenti: vel per ſacram ſcripturam. k Ioſeph quoq̄ ponet manꝰ ſuas ſup oculos tuos. Chriſtꝰ in p̄ſenti ponit manū ſuper oculos peccatorꝫ: quādo per gratiā illuminat eos vt videant volūtatē domini/hoc quo ad intellectū: et viſitent templū eius/hoc quo ad effectum. In futuro ponet/vt videamꝰ gloriā eius. Apocꝭ.xxj.a. Abſterget deus omnē lachrymā ab oculis eorū ⁊c̄. Primo imponit manū dominꝰ/vt cadant ſquamę/⁊ videamus. Act.ix.c. Ananias im

Al. ſiobab
Al. ſobelon
Al. ſiahel
Al. ſſephon
Al. ſſhaggi
Al. ſienna
C
Ps.26.
ſ.41.ſ.
Al. ſbochor
Al. ſiechi

que fecit/et liberat eū de ſupbia: eruēs aīaꝫ eiꝰ a corruptiōe/et vitā illiꝰ ⁊c̄. Dicit̄ aūt h̄ de nocte fieri: qꝛ nō eſt certꝰ de venia pctōꝝ. Iob.ix.b. Cum inuocantē me exaudierit/nō credo q̄ exaudierit vocem meā. b Iacob/iacob. Ecce pęnitentē agnoſcit deus ex nomie: In quo notat̄ q̄ deus ex corde pęnitenti dimittit iram. Ezech.xviij.e. Quacūq̄ hora impiꝰ ęgerit pęnitentiā ab oībꝰ pctis ſuis quę operatꝰ eſt/et cuſtodierit omnia p̄cepta mea et fecerit iudiciū et iuſticiā ⁊c̄. Iacob interpretat̄ luctator ⁊ ſupplantator. Bis igit̄ vocat iacob: quia vult vt pęnitens ſit luctator ⁊ ſupplantator. In lucta/notatur iugis pugna cōtra inſtantes temptatiōes: In ſupplantatiōe/fortis victoria p̄teritorꝫ. Bern̄. Scire vos volo neminem eſſe ſup terrā ſine temptatiōe: ſed ſi q̄s ſupplantauerit vnā/ſecurus expectat aliam. Habita victoria de vna/ſit gratiarūactio: cōtra eam que expectat̄ ſit oratio. Et de hoc dr̄ ĩ Ps̄. Laudās inuocabo dominū: ⁊ ab inimicis meis ſaluꝰ ero. ij. Corꝭ.ij.d. Deo grās q̄ ſemp triūphat nos in chriſto ieſu .i. facit triūphare. c Ecce aſſum. Hic notat̄ ꝓmpta obedientia quā debet hīe pęnitēs. Act.ix.a. Dñe/quid vis me facere? d Ego ſum fortiſſimꝰ .q.d. dñs pęnitenti: In te habes vñ timeas: in me vnde cōfidas. Iudicꝭ.vj.c. Dñs tecū virorꝫ fortiſſime: quaſi in hoc eris fortis contra hoſtes tuos: quia dominꝰ tecū eſt. Dominꝰ em̄ fortitudo plebis ſuę eſt. e Noli timere. Eſa.xliij.a. Noli timere iacob: qꝛ redemi te/⁊ vocaui te nomine tuo. g In gentem magnā faciā te ibi .i. in ęgy

Ps.17.

poſuit paulo manꝰ vt viſū reciperet. Itē dñs ĩ futuro nobis manꝰ imponet ne āpliꝰ doleamꝰ. Apocꝭ.xxj.a. Et mors vltra nō erit: neq̄ luctꝰ neq̄ clamor/neq̄ dolor vltra erit. m Surrexit iacob a puteo iuramenti. Per puteum iuramenti intelligit̄ ſacra ſcriptura. Surgere ergo a puteo iuramenti/⁊ deſcendere in ęgyptum/eſt poſt ſtudiū ſacrę ſcripturę/curā animarū ſiue officiū p̄dicationis aſſumere: Sic faciendū eſt. Vnde Ps̄. Surgite poſtq̄ ſederitis. Sicut enim vitium eſt prius infundere q̄ infundi: ita vitium eſt ſemper infundi/et nunq̄ infundere. n Tulerūtq̄ eum filij cum paruulis ⁊c̄. Filij iacob/p̄dicatores ſūt: Plauſtra/euangelica doctrina. Per iacob ſenem/⁊ ꝑuulos/⁊ mlr̄es: ſignificant̄ tria genera hominū: ad quos portandos miſſi ſunt p̄dicatores a ioſeph: id eſt chriſto/in plauſtris euangelicę doctrinę. Per ſenem/malicioſi/ĩ pctis inueterati: Per ꝑuulos ignari: Per mulieres infirmi. Primi peccant ex malicia in ſpiritūſanctū. Secūdi ex ignorantia in filium. Tertij ex impotentia in patrem. Primi digni ſunt obiurgatione: ſecūdi eruditione: tertij exhortatione: et ſic reuerti poſſunt ad ioſeph. Sed ſunt qui doctrinā cōfundūt/ſenes erudire volentes: ⁊ pueros obiurgantes. De his tribus generibꝰ hominū dicit̄ Zach.viij. a. Adhuc habitabūt ſenes ⁊ anus in platęis hieruſalē: et platęę ciuitatis implebunt̄ infantibus. Eſaię.xxxv.b. Confortate manus diſſolutas/q̄ ad ſenes: et genua debilia roborate/quo ad mlr̄es: dicite/puſillanimes cōfortami/q̄ ad ꝑuulos.

Ps.116.

⁂ Miſit aūt iudam

a iacob: ōmnes anime quatuordecim. Filij dan: huſim. Filij neptalim/ iaſiel et guni ⁊ ieſer ⁊ ſillem. Hi filij bale/ quā dedit laban racheli filie ſue/ ⁊ hos genuit iacob: om̄s
b anime ſeptem. Cūncteq̄ anime que ingreſſe ſunt cum ia-
c cob in egyptū: ⁊ egreſſe ſunt de femore illius abſq̄ vxori-
d bus filiorū ei⁹: ſexagintaſex. Filij autē ioſeph q̄ nati ſunt ei i terra egypti/ anime due.

e Omnēs aīe domus iacob que ingreſſe ſunt in egyptū/
f fuere ſeptuagita. Miſit autē
g iudā añ ſe ad ioſeph vt nūciaret ei/ et ille occurreret in
h geſſen. Quo cum pueniſſet
i iūctō ioſeph curru ſuo/ aſcē-dit obuiam patri ad eūdem
k locum: Vidēnſq̄ eum irruit
l ſup collū ei⁹: ⁊ intēr amplex⁹ fleuit. Dixitq̄ pr̄ ad ioſeph:
m Jām lęt⁹ moriar: q2 vidi fa-
n ciē tuā: et ſūpſtitē te relinquo.

a Omnes aīe q̄ttuordecim. Hoc videt̄ falſū: q2 nō nu-merant̄ niſi nouem filij beniamin/ ⁊ duo ioſeph: ⁊ ſunt .xj. ⁊ io-ſeph ⁊ beniamin: ⁊ ſunt .xiij. tm̄ filij rachel. Ad hoc dicit ma-giſter in hiſtorijs/ q̄ filij beniamin fuerūt .x. q̄ aūt h̄ nō cōpu-tant̄ niſi .ix. vitiū ſcriptoris fuit: q2 duo noīa i vnū cōglutina-uit. Vñ dicit q̄ ros et mophim duo noīa ſt̄ in hebraica veritate/ q̄ h̄ vitioſe ꝯiūcta ſūt in
Al. tyſan
vno. b Cūcteq̄ aīe q̄ ingreſſe ſunt ⁊c.
Al. tſallem
Aug⁹. Vidēndū ē q̄d rūdeat̄ eiſ/ q̄ h̄ teſtimonio cōfirmāt a parētibus aīas cū corpib⁹ ꝓpagari. Aias em̄ dictas ꝓ hoib⁹ a pte totū/ figurata ē locutio/ null⁹ ambigit. Sꝫ quō ipſā ptē. i. animā/ cui⁹ noīe tot⁹ hō ſignificat⁹ eſt: alienam⁹ ab eo q̄ dictū ē: Exiert̄ de femorib⁹ ei⁹: vt carnes ex illo tm̄ natas: cuius ſolę aīę noīent̄ accipiam⁹/ ꝗrēdi ſūt modi locutionū i ſcp̄turis. c Et egreſſę ſūt de femore: Nō q̄ aīa ex traduce ſit: ſꝫ a parte totū intelligit̄. ſ. ꝓ aīa hō: ⁊ hō dr̄ egredi de femore/ rōne corpis. d Sexagintaſex/ p̄ter ipſum iacob ⁊ ioſeph cū duob⁹ filijs ei⁹/ q̄ nati ſūt in egypto. Fuerūt igitur om̄s/ iſtis quattuor cōputatis .lxx. aīę: Tamē Septuagita iterp̄tes trāſtulert̄ .lxxv. et Lucas i actib⁹ .vij. b. ſitr. Sꝫ Hiero. aſſerit h̄ dictū p̄ p̄occupationē: ⁊ enumeratos ibi quinq̄ filios filioꝝ ioſeph: q̄ etiā patet p̄ ipſos .lxx. interp̄tes: q̄ Deut. x. d. dixerūt/ q̄ iſrael cū animab⁹ .lxx. ingreſſus eſt in egyptū: vnde ⁊ ſibi videnſ̄ cōtrarij: ſed non ſunt: quia in Deuteronomio vbi dixerūt/ q̄ .lxx. ingreſſi ſunt/ locuti ſunt ꝓprię: in actibus vbi dixerūt q̄ .lxxv. locuti ſunt figuratiue. Sꝫ videt̄ q̄ .lxx. nō ſūt ingreſſi cū iacob: q2 in chanaan mortui ſūt her ⁊ onam filij lię: Et ita de lia non intrauerunt niſi .xxxj. de çelpha .xvj. de rachel .xiiij. de bala .vij. q̄ ſimul ſūūt .lxviij. Ad hoc dicūt q̄ loco eoꝝ nūerant̄ duę ancillę iacob. Vel more ſacrę ſcp̄turę dicūt moyſen poſuiſſe itegrū numerū: nec curaſſe minutias numeroꝝ. Archiep̄us Señ. ꝓbat q̄ loco illoꝝ duorū. ſ. her ⁊ onam cōputāt̄ dina ⁊ iacob: q̄ cū alijs ſūt .lxx. hoc mō: Filij lię fuerūt .xxxiij. cōputat̄ her ⁊ onam/ q̄ cū nō intrauerint egyptū/ reſtāt .xxxj. filij lię/ q̄ intrauert̄: cū q̄b⁹ ſi ſumat̄ dina/ fuerūt .xxxij. q̄b⁹ ſi addas .xvj. filios çelphę/ ſūūt .xlviij. q̄b⁹ ſi addas .xiiij. de rachel/ ſūūt .lxij. q̄b⁹ ſi addāt̄ .vij. de bala ſūūt .lxix. q̄b⁹ addito iacob/ ſūūt .lxx. e Oēs aīę dom⁹ iacob: partē ꝓ toto ponit: ſūūt .lxx. cōputat̄ iacob ⁊ ioſeph/ cū duob⁹ filijs ⁊ dina: et nō cōputat̄ her ⁊ onam: q2 mortui fuerant iā in chanaan. f Miſit aūt iudā ⁊c. Hiero⁹. Iudā ꝓo miſit ante ſe ad ioſeph vt occurreret ei ad vrbē heroum/ in terra rameſſes. In hebręo nō habet̄ heroū/ nec terrā rameſſe:
i.47. ſed tm̄modo geſſen. Nōnulli iudęorū aſſerūt geſſē tūc thebaidem vocari. Et q̄ ſeq̄t̄: Dedit ei vt poſſideret in egypto terram optimā in rameſſe/ pagum arſenoiten: ſic em̄ olim vocatū autumant. i Iuncto ioſeph curru ſuo: id eſt equis in curru. Vel forte rotę erāt in domo ſeparatę ꝓpter pluuiam: ⁊ tūc iunxit eas. h In geſſen. Alij dicunt q̄ ad vrbem heroum in terra rameſſe/ quę tūc dicta eſt geſſen: poſtea thebais/ a qua thebei/ quorū legioni p̄fuit beatus Mauricius. Alię ſūt thebę in grecia: vñ thebani. Alia theſba in iudęa: vnde helias theſbites. Theba poſtea cum reges fuerunt ex ea/ dicta eſt vrbs heroum: quia heroes egyptij tenebant eius cuſtodiam.

Et ſūt viri.

Myſtice
f Miſit aūt iudā: Hoc ē/ quicūq̄ vult ire ad chriſtū/ dꝫ p̄mittere cōfeſſionē. Cōfeſſio em̄ aperit portā ſalutis. Ro. x. b. Corde credit̄ ad iuſticiā/ ore autem cōfeſſio fit ad ſalutē. Iudic. j. a. Poſt mortē Joſue cōſuluerūt filij iſrael dñm/ dicētes: Quis aſcendet añ nos ꝯ chananęū/ ⁊ erit dux belli: Dixitq̄ dñs: Iudas aſcēdet: ecce tradidi terrā i manu ei⁹. ſ. terā ꝓmiſſionis. In manu dīc/ nō i ore tm̄: Vera em̄ cōfeſſio ē in corde p̄ fidē. Ro. x. b. Corde credit̄ ad iuſticiā. In ore/ p̄ ac- Deut. 10. d.
cuſationē criminū. Prouerb. xviij. c. Iuſt⁹ in p̄ncipio accuſator eſt ſui. In manu p̄ ſatiſfactionē operis. Matth. iij. a. Agite fruct⁹ dignos pęnitētię. g Vt nūciaret. Cōfeſſio nūciat peccatorē venire ad chriſtū: ⁊ eſt fidelis nūci⁹ iſte/ ⁊ bñ not⁹ in curia chriſti: de quo dicitur Prouer. xxv. b. Sicut frig⁹ niuis in die meſſis: ita fidelis legat⁹ ei q̄ miſit illū: aīaꝫ ipſi⁹ refrigeſcere facit. Itē cōfeſſio/ nūciat q̄ pctōr viuit: ⁊ rogat vt chriſtus occurrat ei. Ps. B
Dixi confitebor/ ecce confeſſio: ⁊ tu remiſiſti/ ecce occurſus ioſeph. Ps. 31.
i Iuncto ioſeph curru. Chriſtus occurrit obuiam peccatori iuncto curru: q2 quattuor euāgelia facit cōcordare in ꝓmiſſione venię facta pęnitenti. De hoc curru dicit helias. i. chriſtus .iij. Reg. xviij. g. ad achab. i. peccatori: Junge currum: ne te occupet pluuia. i. cōminatio pęnę ęternę/ quę fit in pęnitētibus. Matth. iij. c. Iam ſecuris ad radicē arboris poſita eſt: Omnis ergo arbor quę non facit fructū bonū/ excidet̄ ⁊ in ignem mittet̄. Nos debemus ſimilit̄ iūgere currū noſtrū quo vehimur quocūq̄ eamus. i. q̄ttuor animi affectiōes/ q̄ ſunt timor ⁊ amor/ dolor ⁊ gaudiū. De q̄b⁹ Bern. Timem⁹ q̄ nō oportet: amam⁹ q̄ nō decet: dolem⁹ vane: gaudem⁹ vani⁹. k Vidēſq̄ eū irruit. Hoc facit chriſt⁹/ qñ erectā ceruicē hūiliat. Eſa. iij. c. Pro eo q̄ eleuatę ſūt filię ſion: ⁊ ambulauerūt collo extēto: ⁊ nutib⁹ oculoꝝ ibāt ⁊ plaudebāt ⁊ ambulabāt ⁊ pedib⁹ ſuis gradu cōpoſito incedebāt: decaluabit dñs verticē filiaꝝ ſion: et dñs crimē eaꝝ nudabit. Et nota q̄ dīc/ irruit/ q̄ſi repēte facit hęc dñs. Act. ij. a. Fact⁹ eſt repente ⁊c. Et Job. xxxix. d. Vbicūq̄ fuerit cadauer/ ſtatī adeſt. l Et int̄ amplex⁹ fleuit. i. chriſt⁹ qñ ſic hūiliat pctōrē ad pęnitētiā/ dat fletū ꝓ pctīs. m Iā lęt⁹ moriar: q2 vidi faciē. Facies chriſti/ ē ei⁹ miſcdia: de q̄ Exo. xxxiij. c. Si inueni grāꝫ in cōſpectu tuo/ oñde mihi faciē tuā. Et dñs: Facies mea p̄cedet te. Niſi em̄ miſcdia dei p̄cederet/ nō poſſet hō recedere ḋ carcere pctī. Ideo Ps. Ne meminerī iniq̄tatū nr̄aꝝ antiq̄tatū/ Ps. 78.
cito anticipēt nos miſcdię tuę ⁊c. Hāc faciē cū pctōr viderit affectant̄ pōt dicere: Lęt⁹ moriar. Vñ Ps. Oſtēde nob̄ dñe Ps. 84.
miſcdiā tuā ⁊ ſalui erim⁹. n Et ſupſtitē te relinquo. Qui morit̄ i pctō mortali/ nō relinq̄t ioſeph. i. chriſtū ſupſtitē: ſed mortuū: q2 ipſū int̄ficit i ſe p̄ pctm̄: nec ſuſcitauit eū p̄ pęnitētiā. De tali dr̄ Hiere. xxij. g. Scribe virū iſtū ſterilē. Qui aūt moriunt̄ i pęnitētia: relinquūt ioſeph ſupſtitē: q2 quē interfecerāt p̄ peccatū/ reſuſcitant p̄ pęnitentiā. De talib⁹ dr̄ Eccī. xxx. a. In vita ſua vidit ⁊ lętat⁹ ē in illo: i obitu ſuo nō eſt cōtriſtat⁹/ nec cōfuſus ē corā inimicis: Relinq̄t em̄ defenſorē domus ſuę contra inimicos: et amicis reddentem gratiā. Item Joſeph ſupſtitem non relinquūt: qui cum poſſent/ chriſtum non p̄dicant: et ſic ſuſcitarent eum in cordibus peccatorum vbi mortu⁹ eſt/ et q̄ſi quatriduan⁹ iā feret pctīs. ſ. cordis/ oris opis/ cōſuetudinis. De talib⁹ dr̄ Eccī. xliiij. b. Sūt q̄rū nō ē memoria: pierūt q̄ſi q̄ nō fuerint: et nati q̄ſi q̄ nō nati ſūt. Alij aūt ſūt q̄ in obitu ſuo ioſeph ſupſtitē relinqūt/ qui. ſ. chriſtū ⁊ verbo et exemplo p̄dicant et ſuſcitant in cordibus peccatoꝝ. Item generant in cordibus infidelium/ qui nunq̄ crediderunt. De talibus dicitur Eccī. xliiij. a. Laudemus viros glorioſos et parentes noſtros in generationibus ſuis.

At ille ⁊c. aſcēdā.

b Et ſūt viri paſtores ⁊c̄. Aug⁹. Cōmēdat̄ in pr̄iarchis
ꝙ pecorū nutritores erant a pueritia ſua et a parētib⁹ ſuis: qꝛ
hec iuſta ē ſeruit⁹ et iuſta dn̄atio: cū pecora hoi ſeruiūt: et ipe
pecorib⁹ dn̄at̄. Vn̄ Gen̄. j. c. Faciam⁹ hoiem ad imaginē ⁊c̄.
i Paſtores ouiū: qꝛ nō comedūt eas egyptij/ ſed colūt vt
ioue amonē. Vn̄ ſi vi/
derēt ipſos comedere
vel imolare oues q̄s
colūt/ cito orīretur di/
ſcordia.

Myſtice a At ille ⁊c̄. A/
ſcendā ⁊c̄. Hoc eſt
ꝙ chriſtus aſcendens
ad patrem/ iterpellat
iugiter pro fratribus
ſuis. Heb. vij. d. Ac/
cedēs p ſemetipſū ad
deum ſp viuēs ad int̄/
pellandū ꝓ nob. Qui
aūt frēs chriſti ſint:
determinat̄ Matth.
xij. d. Quicūqꝫ fecerit
volūtatē patris mei/
qui i celis eſt: ipe me⁹
frat̄/ ſoror ⁊ mater eſt.
b Et ſunt viri pa/
ſtoreſ. Nota ordinē:
Pri⁹ debēt eſſe viri q̄
volūt fieri paſtores. Sꝫ heu hodie femie facte ſūt paſtores in
mult̄ loc̄. Eſa. iij. a. Dabo pueros p̄ncipes eoꝝ/ ⁊ effemiati
dn̄abūt̄ eis. Itē q̄ viri ſt̄. i. ſtrenui i bonis opib⁹: illi ſūt paſto/
res ouiū. i. bonoꝝ motuū/ q̄s paſcūt in ſe p meditationē ⁊ ꝯtē/
plationē celeſtiū. Sūt aūt duo genera bonoꝝ motuū. ſ. ſancta
deſideria: ⁊ mūde cogitatiōeſ. Et iō Ioh. vlt̄. d. dr̄ biſ petro:
et in petro oib⁹: Paſce agnos meos: Sed multi iugulāt eos:
qui. ſ. bonū ꝓpoſitū qd̄ chriſt⁹ in ipſis ſuſcitauerat/ differēdo
extinguūt. Ideo dicit ap̄lus. j. Theſſal̄. v. d. Spm̄ nolite ex/
tinguere. c Curāqꝫ habent. Ecce cura ⁊ ſollicitudo debet
eſſe i cuſtodiēdis boniſ motib⁹: ⁊ alēdis p ipletionē boni opis.
Heb. xij. d. Videte ne q̄s deſit gratie dei. q. d. videte ne bon⁹
mot⁹ q̄ ex gr̄a dei fact⁹ ē in vobis/ fame deficiat. Greges ſunt
ſancta deſideria i corde: Pecora ſunt verba hūilitatis in ore:
Armēta ſunt fortia opa in exhibitiōe. Iſta tria valde bn̄ con/
iūcta ſūt: mediū em̄ cuſtodit extrema. d Cūqꝫ vocauerit
vos: inſpirādo. f Rn̄debitis: opādo. Sꝫ nota q̄d querit
dn̄s. ſ. e Qd̄ eſt op⁹: nō qd̄ v̄bū/ vrm̄. Vox q̄dē vox ia/
cob eſt. i. boni luctatoris: ſed man⁹/ man⁹ eſau. i. opera ſūt pſe/
cutoris. Itē nō querit q̄ dignitas/ aut q̄ nobilitas generis: ſed
qd̄ op⁹. Bern̄. ſup illud Hiere. j. b. Vt euellas ⁊c̄. Quid hoꝝ
factū ſonet: diſce ꝓphico exēplo: p̄ſide nō ad impandū: diſce
ſarculo tibi opus eē/ nō ſceptro. Et poſtea loquēs de diuitijs
⁊ gloria/ dicit: Nihil hoꝝ tibi tabule teſtatoris aſſignāt: ſi illa/
rū tenore cōtent⁹ ſis: curā tibi hereditabis ⁊ operā/ nō gloriā/
vel diuitias ab infantia vſqꝫ in p̄ſens. Hic notat̄ diuturnitas
bone vite/ q̄ neceſſaria ē paſtori eccl̄iaſtico. Vn̄ Nūe. viij. d.
quinq̄genarij cōſtituūt̄ cuſtodes vaſoꝝ. g Et patres nr̄i.
Hic notat̄ hūilitaſ/ q̄ boni p̄lati fatēt̄ ſe filios eē paſtoꝝ/ nō re/
gū. Hodie nō ſic: ⁊ iō/ bona q̄ deberēt dari paupib⁹ expēdunt̄
i phaler̄ ⁊ frenis aureis ⁊ argēteis. Vn̄ dic̄ Bern̄. Dicite pō/
tifices/ i freno q̄d fac̄ aurū: Itē ad Eugeniū: Petrus neſcitur
aliqn̄ ꝓceſſiſſe gēmis ornat⁹ aut ſeric̄: nec tect⁹ fuit auro/ non
vect⁹ eq̄ albo/ nō ſtipat⁹ milite vl̄ miſtris: tn̄ abſqꝫ his putauit
poſſe implere ſalutare mādatū: Si diliḡ me: paſce oues me/
as. Sꝫ i his nō ſucceſſiſti petro/ ſꝫ cōſtātino. Et poſtea addit
Bern̄. Tēpamentū fateor/ Hec tolerāda ſūt ꝓ tpe/ nō appe/
tenda ꝓ debito. h Vt habitare poſſitis i terra geſſē:
i finib⁹ egypti/ nō i medio: qꝛ lōge a malis debet eē couerſatio
p̄lati/ vl̄ cuiuſlibet iuſti. Nume. ij. a. Domū leui noli numera/
re/ nec ponas ſummā eoꝝ cum filijs iſrl̄: ſed cōſtitues eos ſup
tabernaculū teſtimonij. Expo. Ca. XLVII.

a At ille locut⁹ eſt ad fratres:
et ad omnem domum patris
ſui: Aſcēdā ⁊ nūciabo pha/
raoni/ dicāqꝫ ei: Fratres mei
⁊ dom⁹ patris mei q̄ erant in
terra chanaā venerūt ad me:
b c ⁊ ſūnt viri paſtores ouiū: cū/
rāqꝫ habent alendoꝝ gregū.
Pecora ſua ⁊ armēta et oia
q̄ hrē potuerūt/ adduxerunt
d ſecū. Cūqꝫ vocauerit vos
e ⁊ dixerit: qd̄ ēſt opus veſtꝝ:
f rēſpōdebitis: Viri paſtores
ſumus ſerui tui/ ab infantia
noſtra vſqꝫ in p̄ſens: et nos
g et pātres noſtri. Hec aūt di/
h cetis/ vt hābitare poſſitis in
terra geſſen: quia deteſtant̄
i egyptij oēs pāſtores ouiū.

Ca. XLVII.

k Ingreſſ⁹ ergo ioſeph/ nūciauit
pharaoni/ dicēs: Pr
l me⁹ ⁊ fratres: oues eoꝝ ⁊ ar/
m n mēnta/ et cūncta q̄ poſſident
o vēnerūt de t̄ra chanaā/ ⁊ ec/
p ce cōſiſtūt i tērra geſſen. Ex/
q trēmos q̄ꝫ fratrū ſuoꝝ quin/
qꝫ viros ſtatuit coram rege.
r Quos ille itrogauit: Quid
habetis operis: Rn̄derunt:
s Pāſtores ouiū ſumus ſer/
ui tui: et nos ⁊ patres noſtri:

k Ingreſſus ḡ ioſeph/ nūciauit pharaoni ⁊c̄.
l que poſſident. Ideo cōmemorat pecora/ vt ad
ea alenda detur fratribus terra geſſen: que apta erat
alendis pecoribus. q Extremos: id eſt primogenitos.
Ad pegrinandū.

Myſtice: k In/ Myſtice
greſſus ergo io/
ſeph nūciauit ⁊c̄.
Hoc eſt/ chriſtus in/
greſſus in celum/ cō/
mendat deo patri cre/
dentes/ vt interpel/ A
let pro eis. Ipſe chri
ſtus fidelis eſt lega/
tus: quem pater miſit
ad nos viſitandos: et
nos eum remiſim⁹ ad
patrem aduocatū pro
nob. j. Ioh. ij. a. Ad/
uocatū habem⁹ apud
patrem ieſum chriſtū
iuſtum: ⁊ ipſe eſt pro/
pitiatio pro peccatis
noſtris. Et notate ꝙ
dicitur: Ioſeph pha/
raoni annūciat veni/
entes/ nec accuſat non
venientes: Hoc eſt ꝙ
chriſtus fideles patri cōmendat: ſed neminē accuſat. Ioh. v.
g. Nolite putare ꝙ accuſatur⁹ ſim vos apud patrē: ē q̄ accu/
ſat vos moyſes. l Oues: ſimplices. m Armenta: maio
res. n Cuncta que poſſident. Iuſtorū poſſeſſio/ ſunt
v̄tutes ⁊ bona opera. Prouerb. xiij. b. Redēptio aie viri/ ꝓ/
prie diuitie. Auguſtin⁹. Bona nō ſunt que inuitis adimi poſ/
ſunt. o Venerunt de terra chanaan ⁊c̄. Chanaan
interpretatur cōmutatio: et ſignificat inſtabilitatem peccati.
Thren̄. j. c. Peccatū peccauit hieruſalē/ ꝓpterea inſtabilis
facta eſt. Geſſen interpretat̄ ꝓpinquitas: ⁊ ſignificat eccleſiā:
vbi q̄ ſunt/ ꝓpinqui ſūt deo. Bn̄ ergo dicit̄: Venerunt de
terra chanaā/ ⁊ ecce cōſiſtunt in terra geſſen: qꝛ qui
recedunt a ſtatu peccati: veniunt in eccleſiam/ vbi deo p gra/
tiam ꝓpinquant. Hec duo ſemp deberemus attēdere: ſcilicꝫ
vnde venimus/ ⁊ vbi ſumus: ⁊ etiam tertium quo tendimus.
Bern̄. Attende vnde venis/ et erubeſce: vide vbi ſis/ et inge/
miſce: conſidera quo vadis/ ⁊ contremiſce. De primo ⁊ vlti/
mo dicit̄. G̃. xvj. b. Agar ancilla ſarai vnde venis/ aut quo va/
dis: De medio dicit̄. G̃. iij. b. Adam vbi es: Itē Hiere. iij. a.
Vide nūc vbi ꝓſtrata ſis. q Extremos quoqꝫ fratrū
⁊c̄. Nota omēs iuſti fratres ſunt chriſti. Matth. xij. d. Qui/
cūqꝫ fecerit volūtatem patris mei qui in celis eſt: ipſe frater
meus/ ſoror ⁊ mater eſt. Non tn̄ oēs ſtatuit ante pharaonē:
ſed quinqꝫ extremos viros: Hoc eſt ꝙ viles ⁊ abiectos mū/
do eligit in p̄latos/ quādo ſibi dat̄ ius eligēdi. j. Corinth. j. d.
Ignobilia ⁊ cōtemptibilia mūdi elegit deus. j. Reḡ. xvj. b.
vltimus inter fratres: id eſt dauid/ electus eſt in regē. Unde
dicit ibi dn̄s ad ſamuelē: Ne reſpicias vultum eius/ nec alti/
tudinem ſtature eius: quoniā abieci eum: Homo em̄ videt ea
que parent: domin⁹ autēꝫ intuetur cor. Quinqꝫ autē dicunt̄:
propter cuſtodiā legis: que in quinqꝫ libris moyſi cōtinet̄: et
propter moderationē quinqꝫ ſenſuum/ quā pre alijs habere
debent p̄lati. r Quid habetis operis: Hoc ſp querit
dn̄s: qꝛ q̄ nihil opis habet/ ſꝫ v̄ba tm̄: inutilis eſt. Prouerb.
vj. b. Hō apoſtata/ vir inutilis/ gradit̄ ore p̄uerſo/ ānuit ocu/
lis/ terit pede/ digito loquit̄. s Paſtores ouiū. Scd̄m
diuerſa officia/ diuerſa vocabula ſortiūt̄ iuſti in eccleſia. Alij
nāqꝫ man⁹/ alij pes/ alij ocul⁹: ſic dr̄. j. Cor̄. xij. b. alij lingua
tm̄: vt illi q̄ v̄ba habēt ⁊ nihil opis. Int̄ oēs/ maiores ſūt pa/
ſtores ouiū. De quib⁹ Ioh. xxj. d. Paſce/ paſce/ paſce. Nec
vel ſemel dr̄/ tonde vel mulge: et tamē plus intenditur hodie
tonſioni et mulſioni ouiū q̄ꝫ paſtioni: et qui paſtioni intendit
non ouium: ſed ſuip̄ſi⁹

a Ad ꝑegrinandū in terrā tuā
b venim⁹: qm̄ nō ēſt herba gre
c gib⁹ ſeruoꝝ tuoꝝ: ingrāueſcē
d te fame ī regiōe chanaā: pēti
muſq; vt eſſe nos iubeas ſer
e uos tuos ī terra geſſen. Di
f xit itaq; rex ad ioſeph: Paẗ
tuus ⁊ frēs tui venerūt ad te:
g h Terra egypti ī cōſpectu tuo
i eſt: ī optimo loco fac habita
k re eos: ⁊ trāde eis trā geſſē.
l m Q si noſti eſſe in eis viros
induſtrios: cōſtitue illos ma
n giſtros pecoꝝ meoꝝ. Poſt
hec introduxit ioſeph patrē
ſuū ad regem: et ſtatuit eum
o corā eo. Qui bn̄dicens illi:
p q et interrogat⁹ āb eo: quot ſūt
r dies annoꝝ vite tue? Rn̄dit:
s Dies ꝑegriatiōis vite mee:
t centū triginta ānoꝝ ſūt/ par
v x ui ⁊ mali: ⁊ nō ꝑuenerūt vſq;
ad dies patrū meoꝝ/ quib⁹
y ꝑegrinati ſunt. Et bn̄dictō
rege egreſſus eſt foras. Io
ſeph vō patri et fratrib⁹ ſuis

a Ad ꝑegrinādū. Chryſoſ. Peregrin⁹ es ī h mūdo: illic ſb̄ſtātiā tuā colloca: ⁊ ibi patriā habes. e In terra geſſen. Querit: quō egyptus tpe inopie abūdabat paſcuis. Dicit q egypt⁹ ꝯ naturā aliaꝝ regionū/ cū abūdat frugib⁹/ ſterilis eſt ī paſcuis: ⁊ ecōuerſo. Diuturnioꝛ em̄ moꝛa nili ſup terrā/ tempa colēdi impedit/ et ſata q̄ iuenit extinguit: paſcua ꝓ nutrit. h In cōſpectu tuo. q.d. ſicut libere vides eā: ſic libere ꝓcede eis habitationē vbicūq; volueris. m Viros induſtrios. Exo. xviij. d. Prouide de omni plebe viros potētes/ ⁊ timētes deū/ ⁊ deteſtātes auariciā. o Qui bn̄dicens. i. ſalutās. p Interrogat⁹/ ſ. iacob. ſ. q Ab eo/ pharaone. s Dies ꝑegrinatiōis ⁊c. Hoc dixit iacob: q2 licet in tra chanaā nat⁹ eſſet: tn̄ q2 nōdū eā diuina ꝓmiſſiōe ī hereditatē recepat: vtiq; tra aliena erat: nō ſolū qn̄ ꝑegrinabatur in meſopotamiā: ſ3 etiā qn̄ erat vbi nat⁹ fuit. Vel forte h dixit: q2 ſcti hāc trā ꝓ incolatu habēt: ſm̄ illō. ij. Cor. v. b. Dū ſum⁹
Ps.118. in h mortali corpe/ ꝑegrinamur a dn̄o. Et iuxta illud: Incola ego ſum ī terra. Itē dicit Aug⁹: Incolat⁹ ipſe dr̄ manſio/ que ad temp⁹ habitat. t Parui: id eſt breues/ reſpectu patrum p̄cedentiū. v Mali. i. penales. Et hec duo: parui ⁊ mali. ſ. ſepe cōiungunt. Job. xiiij. a. Breui viuens tpe/ replet multis miſerijs. Eccl. xviij. a. Numerus dierū hominū vt multū centū anni/ quaſi gutte aq̄ maris deputati ſunt. Zach. iiij. c. Quis deſpexit dies paruos? x Et nō ꝑuenerūt. Hic determia: hoc quod dixerat. parui. y Et bn̄dicto. i. ſalutato.

☞ In optimo terre

Myſtice ✠ nō ouiū: ſed ſuijpſi⁹ paſtioni intēdit/ ſeipm paſcit. Ezech. xxxiiij. a. Ve paſtorib⁹ q̄ paſcūt ſemetipſos: Nōne greges a paſtorib⁹ paſcūt? Lac comedebatis/ ⁊ lanis opiebamini. S3 bon⁹ paſtoꝛ nō ſic fac. ij. Cor. xij. c. Nō quero vr̄a/ ſ3 vos. a Ad ꝑegrinādū ī terrā tuā venim⁹. Heb. xiij. c. Nō habem⁹ hic manentē ciuitatē/ ſ3 futurā inq̄rim⁹: Quippe/ nec ipe mūd⁹
Job.2.c. ꝑmanētiā habet: ſ3 p̄terit mūdus/ et cōcupiſcētia ei⁹: Et iō nō ē querēda in mūdo certa māſio/ vbi doloꝛ eſt ī ingreſſu/ doloꝛ in ꝓgreſſu/ doloꝛ in egreſſu. Apoc. viij. d. Ve ve ve habitātibus ī terra. b Qm̄ nō eſt herba: vn̄ paſcant pecoꝛa. i. boni mor⁹. iij. Reg. xviij. a. Vade in trā ad vniuerſos fontes aquaꝝ ⁊ in cūctas valles/ ſi forte poſſim⁹ inuenire herbā/ ⁊ ſaluare equos ⁊ mulos: ⁊ nō penit⁹ iumēta intereāt. c Ingraueſcēte fame. i. deficiēte fructu doctrine: quo cogēte/ multi deſcēdūt in egyptū. Luc. xv. c. Facta ē fames valida ī regione illa. i. in mūdo/ vbi fere vniuerſalit eſt fames iſta. Ideo bn̄ ſequit: d Petimuſq; vt eē nos ⁊c. Per trā geſſē/ ſignificat religio/ vbi abundāt paſcua ſpūalis doctrine. f Dixit itaq; rex ad ioſeph. Nota/ frēs ioſeph petitiones ſuas direxerūt ad ioſeph: ⁊ ioſeph ad pharaonē: Sic fideles/ p̄ces ſuas dirigūt ad chriſtū: ⁊ chriſtus ad patrē. Vn̄ eſt/ q oēs fere oꝛōnes terminant p dn̄m nr̄m ieſū ⁊c. Ipſe em̄ mediatoꝛ ē dei ⁊ hoīm. j. Timoth. ij. b. Q2 aūt pharao dixit ad ioſeph/ patrem ei⁹ ⁊ frēs veniſſe ad eū: hoc ē q pater clarificauit filiū in gentib⁹ ⁊ iudeis. Joh. xij. d. Pater clarifica nomē tuū: Venit g vox de celo: Et clarificaui/ ⁊ adhuc clarificabo. g Terra egypti in cōſpectu tuo. i. oīa q̄ ſunt ī mūdo/ nota ſūt chriſto. Heb. iiij. d. Oia nuda ⁊ apta ſunt oculis ei⁹/ ad quē nobis ſermo. i In optimo ⁊c. Frēs ioſeph/ ſunt clerici cōſtituti ī optimo loco egypti. Ipſi em̄ habēt oīa/ ⁊ abſq; laboꝛe. Neq; em̄ eſt aliqō gen⁹ hoīm q ita abūdet delitijs tpalib⁹. Amos vj. a. Ve q̄ opulēti eſtis in ſion: q̄ cōfiditis in monte ſamarie:

optimates capita populoꝝ/ ingrediētes pōpatice domū iſrl. Trāſite ī calāne ⁊ videte: ⁊ ite inde ī emath magnā: ⁊ deſcendite ī geth paleſtinoꝝ: ⁊ ad optima queq; regna eoꝝ: ſi latioꝛ termin⁹ eoꝝ termio vr̄o ē. q.d. Nō: S3 q̄s finis/ ipſemet ſubiūgit: Qui ſepati eſtis in diē malū. Iam vere de clericis dici pōt: Prodijt quaſi ex Ps.72.
adipe iniquitas eoꝝ: tranſierūt in affectum coꝛdis. i. ſui iuris/ q nulli⁹ officij ſunt. Vn̄ beat⁹ Bern. de cleric dicit: Habent ſingula hoīm/ officia/ laboꝛis aliq̄d: ⁊ aliq̄d qō delectet. Aduerte quorūdā prudētiā/ qui nouo inter hec artificio diſcurrentes/ totū qō delectat eligūt ⁊ amplectunt: qō moleſtū ē/ fugiunt/ ⁊ declinant. C
Cū militib⁹ ſupbie faſtus/ amplā familiā/ phaleras eq̄rū/ accipitres: aleas: ⁊ hmōi frequētāt. A mulierculis depēdētes a collo muriū pelles/ oꝛnatos thalamos/ balnea/ ⁊ omnē mollicie mutuant: Caute oīno fugiūt loꝛice pōdus: et inſomnes in caſtris noctes: ⁊ incerta belloꝝ diſcrimia: atq; muliebrē verecūdiā ⁊ diſciplinā/ ⁊ ſi q̄d ſexus ille laboꝛis habere videt declinātes. Cū reſurgere ceperint homies in oꝛdine ſuo: vbi putas generatio iſta collocabit? Si diuertere voluerit ad milites: eos repellent ꝓ eo q ſecū minime laboꝛes ⁊ pericula tolerarūt: ſic agricole/ ſic vinitoꝛes ⁊ ceteri: Quid g̊ reſtat niſi quos omis oꝛdo expellit parit ⁊ accuſat: illū ſoꝛtiant locū/ vbi null⁹ oꝛdo Job.10.d.
ſed ſempiternus hoꝛroꝛ inhabitat. k Trade eis terram geſſen. Terra geſſen/ eſt ī finib⁹ egypti: et illa tradita eſt clericis: S3 ipſi iam fixerūt tentoꝛia in medio egypti: Ideo dicit eis p Mich. ij. b. Propt h nō erit tibi mittēs funiculū ſoꝛtis in cetu dn̄i o iſrl. q.d. q2 elegiſti ſoꝛtē in medio egypti/ nō erit tibi ps ī ſoꝛte dn̄i. l Q ſi noſti eſſe ī eis viros induſtrios. Hoc ē q vult dn̄s ſapiētes eē/ q̄ paſtoꝛes alioꝝ p̄ficiunt. Malach. ij. b. Labia ſacerdotis cuſtodiūt ſcientiā: ⁊ legē dei requirēt ex oꝛe ei⁹. n Poſt hec ⁊c. Ioſeph p̄mo introduxit fratres ad pharaonē/ et poſtea patrē: Hoc eſt q chriſt⁹ p̄mo introduxit gentes: et poſtea introducet iudeos. Roma. xj. d. Cū intrauerit plenitudo gentiū: tūc omnis iſrael ſaluus fiet. r Quot ſunt dies. Supꝛa a iuuenib⁹ requiſiuit: qō eſt opus veſtrū: Hic a ſene requirit etatem: id eſt ſapientiā. His duobus regit eccleſia/ foꝛtitudine ⁊ ſapientia. Prouerb. xx. b. Exultatio iuuenū/ foꝛtitudo eoꝛum: ⁊ dignitas ſenū canicies. j. Machab. ij. g. Ecce ſimon frat veſter ſcio q vir conſilij ſit: ipſum audite ſemp: ⁊ ipſe erit vobis pater: Et iudas machabe⁹ foꝛtis viribus a iuuentute ſua/ ſit vobis pꝛinceps militie. s Dies ꝑegrinatiōis vite mee. Sic dicunt omnes boni: vitā iſtam ꝑegrinationem reputant. ij. Coꝛinth. v. b. Dum ſumus in hoc coꝛpoꝛe/ ꝑegrinamur a domino. Nota tn̄ q nō toti ꝑegrinamur in hoc mūdo: Coꝛpus em̄ non ꝑegrinat: ſed in ſua vacatione habitat: ſed anima ꝑegrina eſt/ que de celo venit. Unde Bern. Nobilē hoſpitē habes o caro: ꝓpterea iniurias tuas nō reputes tātū vt hoſpes tu⁹ poſſit apud te honoꝛifice demoꝛari. y Et benedicto ⁊c. Supꝛa ingrediens iacob ad pharaonē benedixit eum: hic ſimiliter egrediens bn̄dixit eum: Hoc eſt q nos qn̄ ingredimur ad deum p oꝛationē/ debemus benedicere: id eſt gratias agere de oꝛatione data/ ⁊ alijs bonis. Inde eſt q ſacerdos quādo ingredit ad altare oꝛat: Aufer a nobis domine iniquitates noſtras ⁊ peccata/ vt ad ſanctaſanctoꝝ puris mereamur mentibus introire ⁊c. Et poſt miſſam gratias agit: Daniel.3.f.
Bn̄dicite ſacerdotes dn̄i ⁊c. Itē ingredientes ad deum oꝛamus/ vt nos exaudiat: egredientes/ vt nos cuſtodiat.

✠ In erariū regis.

a In optimo terre ſolo. Tamē Joſephus dicit: Cōceſſit ei pharao vt in heliopolitana vrbe ꝯuerſaret᷑: Illic em̄ paſcua paſtores ei⁹ habuerāt: ſciēs ꝙ̄ rū eē egyptijs ab ipſis ſepari paſtores ouiū: ⁊ ita nihil qđ eēt egyptiorū dediſſe fratrib⁹ ioſeph. Forte t̄ra geſſen ſpectabat ad tritoriū heliopoleos/ q̄ vrbs ē de q̄ fac̄ mētionē Eſa.xix.c. b Rameſſes/ ꝑſ thebaidis. Glo. Querēdū ē vtrū terra rameſſes ipſa ſit geſſē: Hāc em̄ petierūt: ⁊ pharao ꝓceꝑat dari. c Ut ꝓceꝑat pharao. Hoc videt᷑ falſuꝫ: q꞉ ſupra ꝓceꝑit vt habitaret in terra geſſē. Hoc ſoluit ꝙ̄dā Glo. ꝙ̄ dicit/ ꝙ rameſſe/ pars eſt thebaidis. Thebais autē idē eſt ꝙ geſſē: vt dictū ē ſupra. Et ita t̄ra rameſſes ꝑs eſt terre geſſen. d Alebat eos: ſic chriſt⁹ alit ſuos ꝗ̄tidie pane celeſti. Oſee.xj.a. Ego q̄ſi nutric⁹ ephrai. Joh. x.b. Ego ſū paſtor bon⁹. Bern. Bon⁹ paſtor ē q̄ carnē ſuā dat in cibū/ ſanguinē in potū/ aīaꝫ in ꝓciū. e Prebēs cibaria. Interl᷑. Petiebat᷑ triticū pr̄i ſuo ioſeph: nec tn̄ eū pater q̄n vidit: nec q̄n triticū accepit adorauit: quō ꝙ̄ ſomniū impletū putam⁹/ niſi maioris rei cōtineat ꝓphetiā. f Egypti ⁊ chanaā. Per egyptū luxurioſos: ꝑ chanaā auaros. Hos maxie fames opp̄mit: q꞉ nūꝗ̄ ſatiat᷑. Prouerb.xxx.c. Due ſūt filie ſāguiſuge/ q̄ ſemꝑ clamāt/ affer/ affer. g Omnē pecuniā. Chriſt⁹ ꝓ pecunia bonoꝝ opeꝝ dat frumētū. i. intelligētiā ꝟbi dei. Eccl.j.d. Fili cōcupiſcens ſapiētiā/ ſerua iuſticiā. h Cōgregauit. ſ. ioſeph. l Cūcta egypt⁹. Metonymia ē/ cōtinens ꝓ cōtento. i. cūcti egyptij. n Adducite pecora. Interl᷑. Pecora ꝓ frumēto dam⁹: cū beſtiales mor⁹ a nob amputam⁹/ vt ꝟbo ꝟitatis vberi⁹ vacem⁹. Adducite pecora vr̄a ⁊c̄. Aug⁹. Querit᷑ cū ioſeph frumēta colligeret vnde homies viuerēt: ⁊ pecora vnde viuebāt/ cū tanta fames inualuiſſet: et fratres ioſeph pharaoni dixerūt: Nō ſūt paſcua pecorib⁹ pueroꝝ tuoꝝ ⁊c̄. Si ꝙ̄ ea fame paſcua defecerāt in terra chanaan: cur i egypto nō defecerāt/ cum eadeꝫ fames eſſet vbiꝗ̄: An ſicut ꝓhibet᷑ ab eis qui loca ſciunt: in multis egypti paludibus poterant paſcua nō deeſſe: etiā cum fames eſſet frumentorum/ que ſolet nili inundatione ꝯuenire: Dicunt᷑ ille paludes feracius paſcua gignere/ quādo aqua nili min⁹ excreſcit. p Nec clam te: id eſt nō latet te.

¶ Emit igit᷑ ioſeph.

Myſtice ※ i In erariū regis. i. in cor patris/ vbi chriſtus mittit opa nr̄a: vbi tanꝗ̄ theſaur⁹ ꝓcioſiſſim⁹ cuſtodiūt᷑. Vident᷑ em̄ hic ꝑdita: eo ꝙ eque eueniāt cuncta iuſto ⁊ impio: vt dr̄ Eccs ix.a. Sed i corde pr̄is/ q̄ſi in theſauro regio repoſita ſūt vſꝗ̄ ad tp̄us ſuū: Et ſalua ſunt nobis oīa. Job.x.c. Licꝫ hec celes in corde tuo/ tn̄ ſcio q꞉ vniuerſoꝝ memineris. k Cūꝗ̄ defeciſſet. Hoc eſt: cū deficit alicui pecunia bonoꝝ opeꝝ quā debet ꝓ frumēto. i. intelligētia verbi dei: dare iubemur pecora. i. carnis mortificationē. Prouerb.vlti.b. Queſiuit lanā. i. opa bona: ⁊ linū. i. carnis mortificationē: ⁊ opata eſt ꝯſilio manuū ſuaꝝ. Et ſi ꝗ̄s/ nec opa magna/ nec carnis mortificationē dare pōt: ſaltē orōnib⁹ debet ipetrare panes intelligētie. Jaco.j.a. Si ꝗ̄s vr̄m indiget ſapiā/ poſtulet a deo q̄ dat oīb⁹ affluēter ⁊ nō iproperat: Hoc ē qđ dr̄ h: m Da nobis panes. De hoc Bern. Quātūvis iacta merita/ extolle ſudores: mihi melior ē miſericordia dei ſuꝑ vitas. i. diuerſos modos viuēdi: ex hac mihi ⁊ corpis ⁊ tp̄is damna reſartio. Uel pecunia q̄ emit᷑ frumētū/ ſūt temporalia q̄ dant᷑ ⁊ abijciunt᷑: ⁊ tūc apit᷑ intelligentia ꝟbi dei. Poſſeſſio em̄ tp̄alis ſciētie vel itelligētie oculos claudit: Uñ ⁊ rome pingit᷑ fortuna ꝓſpera/ ceca. Job.xv.d. Operuit faciē eius craſſitudo. Et nota ꝓ̇mo dat᷑ pecunia: poſtea pecora: tertio ipſe ꝑſone in ſeruiturē regiā compant᷑: Hoc ē ꝙ hō q̄ ꝑfecte vult adherere deo/ ꝓ̇mo abijcit oīa tp̄alia: ſecūdo omnē curā corporis: tertio a ſe reſecat ⁊ ꝓpriū ſenſum/ et ꝓpriā volūtatē. Et h̄ eſt qđ dicit᷑ Matth.xvj.d. Si ꝗ̄s vult venire poſt me/ abneget ſemetipſum: id eſt ſe ⁊ ſua: ecce duo. Et tollat crucē ſuā. i. carnis mortificationem: ecce tertiū. Et ſeq̄t᷑ me: ecce adheſio q̄ ſeq̄t᷑ illa tria/ ꝑ quā hō adheret deo. Sine his tribus nō pōt hō ſequi deū. Uñ ⁊ Joh.xxj.d. q̄ſiuit dn̄s a petro ter: diligiſ me. q. d. domin⁹: Diligis me ſimon/ vt ꝓpt᷑ me dimittas oīa tua: Uel diligis me tantū/ vt ꝓpter me abijcias curā corpis: Itē diligiſ me tantū/ vt ꝓpt᷑ me reſeces ſenſū tuū/ ⁊ ꝓ̇paꝫ volūtatē: Ad h̄ verbū cōtriſtat⁹ ē petr⁹: q꞉ h̄ difficile eſt: ſꝫ valde vtile ad faciēdū. Uñ ⁊ petr⁹ reſpōdit: Etiā dn̄e: tu ſcis q꞉ amo te. Et tūc ꝓ̇mo dictū eſt ei: Paſce oues meas. o Nō celam⁹. Ueritatē ꝯfitent᷑/ ⁊ pauꝑtatē oſtendūt: ⁊ ſic faciendū eſt omnib⁹ q̄ volūt aliquid a deo impetrare. Nō em̄ vult dominus dare diuiti ⁊ pleno. Unde Bern. Merito non excludit᷑ q̄ clamare deſiderat. Cito anticipent nos miſericordie tue: q꞉ paupes facti ſum⁹ nimis. Studeam⁹ igit᷑ nos miſerabiles oſtēdere/ ſi a bono ⁊ diſcreto elemoſynario volum⁹ aliquid recipere. Non em̄ dabit niſi miſerabilib⁹ ꝑſonis. Patet ergo ꝙ qui ſe diuites reputant/ nihil habent ⁊ paupes ſunt. Apoc.iij.d. Dicis quia diues ſum ⁊ locupletatus et nullius egeo: ⁊ neſcis quia tu es miſer ⁊ miſerabilis ⁊ pauper ⁊ cecus et nudus. Et nota ꝙ ioſeph gratis non dat frumenta: ſic et chriſtus non vult gratis dare bona ſpiritualia: ſed exigit/ vel ante/ vel poſt preciū. Job.xxxj.d. Si fructus eius abſꝗ̄ pecunia comedi: Ibi Glo. Abſꝗ̄ pecunia comedit/ qui ſtipendia eccleſie accipit/ ⁊ militare cōtemnit. q Eme nos ⁊c̄. et prebe ſemina. Nota ordinem. Ille ſolus dign⁹ eſt accipere ſemen/ ⁊ petere poteſt ad ſeminandum alijs: qui prius emptus eſt in regiam ſeruiturē ꝑ abiectionē proprie voluntatis: nec habet terrā: id eſt terrenas diuitias: nec pecora: id eſt carnis delitias. De hoc dicit᷑ Matth.xxiiij.d. Quis putas eſt fidelis ſeruus ⁊ prudens/ quē conſtituit domin⁹ ſupra familiā ſuam: vt det illis cibū in tempore. Itē nota: Primo dat᷑ frumentū fratribus ioſeph ad cibum: ſecūdo ad ſeminandum. Ille em̄ ſolus ſeminare poteſt alijs/ qui prius ſatiat⁹ eſt in intellectu. Uñ et hec duo ſepe cōiungunt᷑ in ſacra ſcrptura. Eſaie.lv.c. Qui dat ſemen ſerenti/ ⁊ panem comedenti. Idē ij.Corinth.ix.c. Et primo dicit᷑: Dat ſemen ſerenti: nō quia ꝓ̇us ſerendū ſit ꝗ̄ꝫ comedendū: ſed q꞉ domin⁹ ideo dat panē intelligentie ad comedendū vt poſtea ſerat᷑. r Ne ꝑeūte cultore redigat᷑ terra i ſolitudinē. Nota ꝙ niſi vendamus nos in ſeruiturē regiā/ nō dat᷑ nobis ſemē: ⁊ q꞉ nō habemus ſemē/ deficiūt cultores: ⁊ q꞉ deficiūt cultores/ terra eccleſie redacta eſt in ſolitudinē. Eſaie.xxiiij.a. Ecce dn̄s nudabit terrā ⁊ diſſipabit eam. Qꝫ autē cultores deficiant deficiente ſemine/ habes Prouerb.xiiij.a. Ubi non ſunt boues/ p̄ſepe vacuū eſt: vbi plurime ſegetes/ manifeſta eſt fortitudo bouis.

※ Emit igit᷑ ⁊c̄.

---

dedit poſſeſſionē in egypto/
a in optimo t̄re ſolo rameſſes/
b c vt ꝓcēperat pharao ⁊ alebat
d eos/ oēmꝗ̄ domū patris ſui:
e ꝓbēns cibaria ſingulis. In
toto em̄ orbe panis deerat: ⁊
opp̄ſſerat fames t̄rā/ maxie
f g egypti ēt chanaā. E q̄b⁹ om-
h nem pecuniā congregauit ꝓ
venditiōe frumēti/ ⁊ itulit eā
i k in erariū regis. Cūꝗ̄ defeciſſet emptoris ꝓcium/ venit
l cuncta egypt⁹ ad ioſeph/ di-
m cens: Da nob panes: Quare morimur corā te deficiēte
pecunia: Quibus ille rn̄dit:
n Addūcite pecora veſtra: et
dabo vobis pro eis cibos: ſi
preciū non habetis. Que cū
adduxiſſent/ dedit eis alimēta ꝓ equis et ouib⁹ ⁊ bubus
⁊ aſinis: ſuſtētauitꝗ̄ eos illo
anno ꝓ cōmutatiōe pecorū.
Uenerūt quoꝗ̄ anno ſecūdo
o do et dixerunt ei: Nōn celam⁹ † dn̄m noſtrū/ ꝙ deficiēte
pecunia: et pecora ſil᷑ defe-
p cerūt. Nec clam te ē/ ꝙ abſꝗ̄
corporib⁹ ⁊ terra nihil habeamus: Cur ꝙ̄ morimur te vidente: Et nos ⁊ terra nr̄a tui
q erim⁹: Eme nos i ſeruiturē re-
r giā/ ⁊ ꝓbe ſemia/ nē ꝑeūte cultore redigat᷑ t̄ra i ſolitudinē.

Ar. temptorib⁹

B

Ar. tobo ni

Ps. 71.

a Emit igiꝭ ioſeph oēm terrā
b egypti: vendētibꝰ ſingulis
poſſeſſiōes ſuas ꝓ magnitu
c dine famis: ſubiecitq̧ eam
pharaoni: ⁊ cunctos ppl̄os
eius a nouiſſimis terminis
egypti vſq̧ ad extremos fi/
nes eius: ꝑter terrā ſacerdo
tū que a rege tradita fuerat
d eiſ: quibus ⁊ ſtatuta cibaria
ex horreis publicꝭ prebebā/
tur: ⁊ idcirco nō ſūt cōpulſi
vendere poſſeſſiones ſuas.
Dixit ergo ioſeph ad popu
los: En vt cernitis ⁊ vos et
terrā vrāz pharao poſſidet:
e f Accipite ſemina et ſerite a/
g gros/ vt fruges habere poſ/
h ſitiſ. Quintā partē regi dabi
i tis: q̄ttuor reliquas ꝑmitto
vobis in ſementem: ⁊ in ci/
bos familijs et liberis vrīs.
k Qui rn̄derūt: Salus nr̄a in
l manu tua eſt: reſpiciat nos

a Emit igiꝭ ioſeph. Videꝭ feciſſe ɔtra illud Leuitꝭ.xxv. d. Terra nō vendeꝭ in ꝑpetuū: q2 mea eſt: ⁊ vos aduene ⁊ coloni mei eſtis: Vn̄ cūcta regio poſſeſſionis vr̄e/ ſub redēptionis ɔditiōe vendeꝭ. Sol. Nondū lex iſta data erat. Itē nec terra iſta erat de poſſeſſione eis.ſ. filijs iſrl̄ ꝓmiſſa. Preterea vt dicit Glo. nō fecit hoc cupiditate: ſ3 dn̄o fidelis erat: Et tn̄ poſt q̄ oīa emerat: oīnibus prouidebat

E

ſ.c. tribu q̄uis.

f Serite agros. Hoc videꝭ ɔtrariū ei qd̄ ſup dixit ioſeph:

Gē.45.b.

Adhuc q̄nq̧ anni famis reſtant: quibꝰ nec arari poterit nec meti. Sol. Intelligendū eſt illud/ quibꝰ nec arari poterit neq̧ meti/ ſupple multū: vel vniuerſaliter/ ſ in q̄buſdā locis. Vel forte finito illo q̄nquēnio h̄ dixit.

ſmi.eccle. nō minus.

i Quattuor reliq̄s ꝑmitto. Inkliñ. Quattuor retinemꝰ/ cū i hac vita ſm̄ cuiuſq̧ facultatē laudabiliꝭ ɔuerſamur.

Ab hac conditione

a Emit igiꝭ ⁊c̄. i. chriſtus emit totum mundū precio ſanguinis. j. Corꝭ. vj. d. Empti eſtiſ ꝑcio magno ⁊c̄. j. Petꝭ. j. d. Redempti eſtis de vana veſtra ɔuerſatione paterne traditiōis: nō corruptibilibꝰ/ auro ⁊ argento: ſ3 ꝑcioſo ſanguine q̄ſi agni incōtaminati ⁊ imaculati/ chriſti ieſu. Poſt iſtā emptionē abijciebāt oēs tpalia ſua. Actꝭ. iiij. g. Quotq̄t erant poſſeſſores agroꝝ aut domoꝝ/ vendētes/ afferebant precia añ pedes aploꝝ. Hoc fiebat tūc/ q̄n recēs erat ſanguis chriſti: ſ iā viluit ꝓpꝭ vetuſtatē. Cantꝭ. vltꝭ. c. Si dederit hō oēm ſbſtātiā domꝰ ſue ꝓ dilectiōe: q̄ſi nihil deſpiciet eā. b Vēdentibꝰ ſingulis poſſeſſiōes ſuas ꝓ magnitudine famiſ. Fames hic notat deſideriū. Et eſt ſenſus: Pre deſiderio eṫnoꝝ reijciebāt tpalia. Hāc famē venit chriſtꝰ mittere i trā. Vn̄ ſicut accipitri daꝭ caro guſtāda/ ſ poſtea ſbtrahiꝭ/ vt ardentiꝰ appetat/ ⁊ citiꝰ veniat ad reclamatoriū: Sic chriſtus ꝑmo dedit mūdo ſuā corpalē ꝑſentiā: ⁊ poſtea i aſcenſione ſubtraxit/ vt ardentiꝰ appeteret. Qui haberet hāc famē/ anhelaret ad patriā: vbi famelici ſaturanꝭ. Satiabor (inquit

Pſ.16.

dauid) cū apparuerit glīa tua: ⁊ añ nō: Terra eīn ſatiari nō

Gē.1.a.

poteſt: q2 inanis eſt ⁊ vacua. c Subiecitq̧ ⁊c̄. preter terrā ſacerdotij. Ecce oīa ſubijciunꝭ deo ꝑter bona clericoꝝ: q̄ tn̄ ſpecialiꝭ deberēt in eiꝰ ſeruitiū expendi: q2 ſūt patrimoniū crucifixi. Vn̄ ſup Matth. xvij. d. vbi dn̄s miſit petrū ad mare ꝓpꝭ ſtatherē: dicit Glo. Dn̄s res paupm̄ i vſus ꝓprios ɔuertere nefas duxit. Qr autē clerici ſint ſubditi dei: habes Hiere. v. b. Ibo inq̄t ad optimates ⁊ loquar eis: ipſi eīn cognouerūt viā dn̄i: ⁊ iudiciū dei ſui: ⁊ ecce magis hi ſimul ɔfregerūt iugū/ ⁊ ruperūt vincula. d Quibꝰ et ſtatuta cibaria ⁊c̄. Clerici cibaria habent ex horreis celeſtibus. Et bene dicit publicis: q2 omnibꝰ q̄ volūt cōmunia ſūt: ſed certe ideo ɔtēnunꝭ/ q2 cōmunia ſunt. Hiere. ij. c. Dereliq̄rūt me fontē aque viue. Numeri. xxj. b. dicūt filij iſrl̄: Aīa nr̄a iā nauſeat ſup cibo iſto leuiſſimo. i. māna: qd̄ ex horreis celeſtibꝰ miſerat eis dn̄s. e Accipite ſemina. Poſtq̄ hō/ ⁊ oīa q̄ h3 poſſidēꝭ a deo: tūc chriſtꝰ ꝑcipit accipe ſemia ṽbi dei. i. doctrinā/ vt poſtea ſeminet. Prouerb. viij. b. Accipite diſciplinā meā/ ⁊ n̄ pecuniā: doctrinā magꝭ q̄ theſauroſ. f Et ſerite. i. predicate: Nō eīn ſufficit ſuſcipere ſemē: ſed ſuſceptū oportet ſerere. Ita vult dn̄s Matth. x. c. Qd̄ dico vobis in tenebris/ dicite i lumine: ⁊ qd̄ in aure auditꝭ/ ꝑdicate ſup tecta. g Vt frugeſ ⁊c̄. Doctrina eīn ṽbi dei/ q̄to plꝰ diſtribuiꝭ: tāto magꝭ creſcit. Vn̄ Augꝰ. Scientia nobilis theſaurus: auaꝝ dedignaꝭ poſſeſſorē: diſtributa/ recipit icrementū: ſenſus eſt nō verba. Et nota fructū q̄druplicē ex ꝑdicatione verbi dei. Primus eſt cumulus gratie. Prouerb. xj. d. Anima q̄ benedicit impinguabiꝭ: ⁊ qui inebriat ipſe q̄3 inebriabiꝭ. Secundus eſt augmentū intelligētie. Prouerb. xj. d. Alij diuidūt ꝓpria ⁊ ditiores fiunt: alij rapiūt nō ſua/ ⁊ ſemꝑ in egeſtate ſūt. Item Prouerb. iij. b. Honora dn̄m de tua ſubſtātia. i. de tua intelligētia/ tibi a deo data: et implebuntur horrea tua ſaturitate verbi. ſ. et torcularia vino redundabūt/ vino. ſ. gratie. Itē tertius fructus/ eſt eterna retributio. Eccꝭ. xxiiij. c. Qui elucidant me/ vitā eternā habebūt. Quartus eſt bona vita auditoꝝ. Eſa. ix. a. Letabūꝭ corā te ſic q̄ letanꝭ in meſſe. Ideo dicꝭ Eccꝭ. xj. a. Mitte panē tuū ſup tranſeuntes aquas: ⁊ poſt multa tempora inuenies illū. Itē ſemen verbi dei perit ꝓpꝭ tria/ q̄n occultaꝭ: Vt i his qui ꝓpꝭ timorē aut pudorē aut laborē/ predicare aut docere nolūt. Eccꝭ. xj. b. Qui obſeruat ventū/ nūq̄ ſeminat: ⁊ q̄ cōſiderat nubes/ nūq̄ metet. Prouerb. xx. a. Propter frigus piger arare noluit/ mendicabit ergo eſtate/ ⁊ non dabitur illi. Itē perit ſemen/ q̄n corruptū ſeminaꝭ mala vita vel falſi admixtione. Hiere. xij. c. Seminauerunt triticū: ⁊ meſſuerūt ſpinas. Quare hoc/ niſi q2 nō ſeminaꝭ purū triticum: ſed corruptū/ errore vel malo more. Eſa. j. f. Argentū tuū verſum eſt in ſcoriam: vinū tuū mixtum eſt aqua: principes tui infideles/ ſocij furū. Ideo precipit dominus Prouerb. xxv. a. Aufer rubiginē vitij. ſ. vel erroris/ de argento. i. de predicatione: ⁊ egredietur vas puriſſimū. i. homo bene formatis moribꝰ. Itē perit/ q̄n ſemen cadit in malā terrā. Matth. xiij. a. Exijt qui ſeminat ⁊c̄. Et infra: Alia ceciderūt ſecus viā: ⁊ volucres celi comederūt eā. Et numeraꝭ triplex mala terra: lutoſa: ſpinoſa: petroſa. i. ſuperbi: luxurioſi: auari. In his perit ſemen verbi dei. Et ideo dicit dominus Matth. vij. a. Nolite ſanctū dare canibus: ⁊ margaritas ſpargere ante porcos. h Quintā partem. Ecce chriſtꝰ iugū noſtrū alleuiat: qd̄ adam ſuper nos impoſuerat/ graue nimis: quia totos nos ſuppoſuerat poteſtati diaboli: ſed chriſtꝰ hoc iugū alleuiauit in paſſione. Eſa. ix. a. Iugū oneris eius: ⁊ virgā humeri eius: ⁊ ſceptrū exactoris ſuperaſti. Vn̄ fecit vt quintā partē pene quā debebamus deo/ ſoluamus hic: ⁊ ſimus liberi. ſ. ad cuſtodiā quinq̧ ſenſuū. Vn̄ Glo. Quintā partē damus: cū per moderationē quinq̧ ſenſuū deo famulamur. Vel quinta pars/ eſt pena quā ſoluimus pro peccato quinq̧ ſenſuū. Quattuor reliquē partes/ vſus ⁊ exercitiū quattuor cardinalium virtutū: que dantur nobis i ſementē ⁊ i cibos: vt. ſ. illis bene operādo viuamus: ⁊ bono exemplo alios reuocemus ad vitā. k Salus noſtra. Salus noſtra fuit in manibus ieſu chriſti/ affixi cruci. Per vulnera manuum ſaluati ſumus. Eſa. liij. b. Liuore eius ſanati ſumus. Prouerb. xx. d. Liuor vulneris abſterget mala: ⁊ plage in ſecretioribus ventris. Et nota adā peccauit: ⁊ chriſtus penā ſoluit. Mundus egrotauit: chriſtꝰ ſudauit. Chriſtꝰ calicē bibit: diabolus cecidit. Ita fuit chriſtus vulneratus pro nobis: Deberemꝰ ex hoc liuorē trahere per compaſſionē: cicatrices/ per imitationē. Ideo eīn cicatrices reſeruauit in corpore ſuo: vt ſic oſtenderet eos debere in ſuo corpore habere. Vnde Ioh. xx. g. dicit thome: Infer digitum tuū huc/ ⁊ vide manus meas: et affer manū tuā et mitte in latus meum. q. d. talia oportet te habere in manibꝰ tuis. l Reſpiciat ⁊c̄. oculo miſericordie. Eccꝭ. xxxvj. a. Miſerere noſtri deuſ omnium ⁊ reſpice nos: ⁊ oſtende nobis lucem miſerationum tuarum: et immitte timorē tuū ⁊c̄.

l

Leti ſeruiemus.

a tñ dñs noſter: ⁊ lęti ſeruie-
b mus regi. Ex eo tpe vſqȝ i p̄-
ſētē diē i vniuerſa terra ęgy-
pti regib⁹ q̄nta pars ſoluit:
c Et factū eſt q̄ſi i legē: abſqȝ
terra ſacerdotali: quę libera
d ab hac ꝯditione fuit. Habi-
e tauit ḡ iſrl' i egypto .i. i terra
f geſſen / ⁊ poſſedit eā: auctuſ-
qȝ eſt ⁊ multiplicat⁹ nimis: ⁊
vixit in ea decē ⁊ ſeptē ānis.
Factiqȝ ſūt oēs dies vitę il-
lius / centū q̄dragintaſeptē
g ānoꝝ. Cūqȝ appropinq̄re
cerneret mortͥ diem: voca-
uit filiū ſuum ioſeph: ⁊ dixit
ad eū: Si iueni gratiā in cō-
ſpectu tuo: pone manū tu-
am ſub femore meo: ⁊ facieſ
h mihi miſericordiā ⁊ verita-
i tem / vt nō ſepelias me i ęgy-
pto: ſed dormiam cū patri-
bus meis: ⁊ auferas me de
k hac terra: cōdaſqȝ in ſepul-
l chro maiorū meoꝝ. Cui re-
ſpōdit ioſeph: Ego faciam
quod iuſſiſti. Et ille: Iura ḡ
m inquit mihi. Quō iurante
adorauit iſrael dñm: cōuer-
n ſus ad lectuli caput.

Capitulum. XLVIII.

o His itaqȝ tranſactis / nunciatū eſt ioſeph / ꝙ ęgrotaret pr̄ eiuſ.

h o Ab hac conditione. Vñ habes ꝙ nec clerici nec poſ-ſeſſiones eoꝝ debent ſubijci regię poteſtati. Matth. xvij. d. Ergo liberi ſūt filij. g Cūqȝ appropinq̄re cerneret. Aug⁹. Ea adiuratiōe filiū ꝯſtringit / q̄ ꝯſtrinxit abraā ſeruū: Ille mādās vxi vxor ducat filio ſuo: iſte cōmēdās ſepulturā corporis ſui. In vtraqȝ tñ cā / notata ſūt duo / q̄ magnipēdēda ſūt i oīb⁹ ſcptur̄: miſericordia ⁊ iuſticia: vel miſericordia ⁊ veritas: q̄ ſcptū ē: Vniuerſę vię dñi miſericordia ⁊ v̄itas. Ps. 24. Seru⁹ aūt abrae dixit: Facite in dñm meū miſericordiā ⁊ iuſticiā. Iſte: Vt facias miſericordiā i me ⁊ veritatem. Ps. 24. f. Quid aūt ſibi velit tam ſollicita corporis cōmendatio: vt nō in ęgypto ſepeliatur / ſed in terra chanaan / iuxta patres ſuos: mirū videtur: nec conueniens tantę excellētię ꝓphę: ſi ex hominū ꝯſuetudine metiamur: Si aūt ſacramēta q̄ramus: maioris admirationis gaudium inueniemus. G

h Miſericordiā et veritatē .i. miſericordit ⁊ iuſte. Hęc duo ſępe coniungunt in biblia. ij. Reg. ij. b. Dñs faciat vobiſcū miſericordiā ⁊ veritatē. i Nō ſepelias me i ęgypto. Interliñ. In egypto ſepelit: qui in profundū malorū demergit. k Condaſqȝ in ſepulchro. Abraiſinū vel abraamiū dicit: vt dicit Aug⁹. Cura fuit ſanctis ſepeliri in terra / in qua ſciebāt fide .ſ. chriſtū reſurrecturū: vt cū eo reſurgerēt. Sed q̄d eſt hoc? Nōne ſciebāt ꝙ virtute diuina fieret corpoꝝ reſurrectio: ⁊ ita vbicūqȝ ſepulti eſſēt / cito ⁊ ęque faciliter reſurgerēt? Ad hoc reddit Aug⁹ quaſi myſticā rationē: dicēs / per cadauera mortuoꝝ ſignificari pctā: ꝑ ſepulchrū / peccatoꝝ remiſſionem. Ex paſſione aūt dñi pendebat remiſſio hęc: ⁊ ideo ex maximo affectu volebāt iuxta locū ſepeliri vbi paſſurus erat dñs. Abraiſinū eñ a caluaria nō diſtat / niſi fere triginta milibus. Nec tñ dubitabāt ſibi peccata dimitti / ſi alibi eſſent ſepulti. Sed etiā hoc figurabāt ipſi / ꝙ virtute paſſionis chriſti ſꝑ peccata dimittunt: tā in baptiſmo q̄ȝ in pęnitentia: ⁊ ꝙ illi qui cū chriſto patiunt hic: in futuro cū chriſto reſurgēt in gloria. Vel potuit eſſe ꝙ illis ſanctis patribus fuit reuelatū / ꝙ cū dño eſſent reſurrecturi illi vl' aliqui eoꝝ qui tūc tpis eſſent ibi ſepulti. l Maioꝝ meorū: adā .ſ. abraā ⁊ iſaac. m Quō iurante. Aug⁹. Vt habēt latini codices: Adorauit ſup caput virgę ei⁹: Nōnulli emēdati⁹ habēt: Adorauit ſup caput virgę ſuę: vl' i cacumie: vel ſup cacumē virgę ſuę. Fallit eñ eos grecū v̄bū: qḋ eiſdē ſcribitur litteris: ſiue eius / ſiue ſuę ſignificet: ſed accent⁹ diſpares ſunt: ⁊ ab eis q̄ iſta nouerūt in codicib⁹ nō contemnūtur. Valet eñ ad magnā diſcretionē: q̄uis vnā plus poſſet habere litterā ſi eſſet ſuę: vt nō αὐτου ſed ἑαὐτου eſſet: Et ideo merito quęrit / q̄d ſit qḋ dictū eſt: nā facile intelligeret ſenē / q̄ virgam ferebat ſicut ſolet illa ętas: ad deum adorandum ſe inclinaſſe ſup caput virgę ſuę / quā ſic ferebat: vt ſup eā caput inclinando deū adoraret. Quid eſt ergo: Adorauit ſup caput vel cacumen virgę eius .ſ. ioſeph? An forte tulerat ab eo virgā qñ ei iurabat: ⁊ dum eā tenet poſt verba iurātis nōdū illa reddita adorauit deū? Nō eñ pudebat eum ferre tantiſꝑ inſigne poteſtatis filij ſui: vbi figura rei futurę ꝑfigurabat. n Ad lectuli caput. Sicut dicit Aug⁹: quidā codices habent: Sup caput virgę ſuę. Et vtrūqȝ ſtare poteſt: Potuit eñ ſenex habere virgā: vt in hac ętate fieri ſolet: ⁊ innixus ſup eā adorauit eū. Vel ſceptrū qḋ gerebat ioſeph ſuſcepit ab eo donec iuraſſet. Cūqȝ iuraſſet ioſeph / iacob / innixus ſup cacumen virgę: quā nondū reddidit ioſeph / adorauit. Nō eñ credendū eſt ꝙ adorauerit ſceptrū ioſeph. Hiero⁹. Et adorauit iſrael contra ſummitatem virgę eius. Hoc etiā in loco q̄dā fruſtra ſimulant adoraſſe iacob ſummitatē ſceptri ioſeph: ꝙ .ſ. honorans filiū / poteſtatem illi⁹ adorauit: cū in hebręo multo aliter legat: ⁊ adorauit iſrl' ad caput lectuli: quia poſtqȝ iurauit ei fili⁹: ſecurus de petitione / adorauit deū / conuerſus ad caput lectuli. Sanctus eñ vir deo deditus / ſenectute oppreſſus: ſic habebat lectulum poſitū: vt ipſe iacentis habitus abſqȝ vlla difficultate ad orationem eſſet paratus. Ge. 24. a. Al. nō habēt meorum. Ge. 25. a. A

a Lęti ſeruiemus. Eccl. xxxv. b. In omni dato hilarē fac vultū tuū. Myſtice. b Ex eo tēpore .i. ab icarnatiōe dñi / ſoluit dño pęna ꝓ pctis q̄uqȝ ſeſuū. c Abſqȝ terra ſacerdotali .i. corporibus ſacerdotū: quę libera ſunt ab omni pęna modo: ⁊ vtinā in futuro. e Habitauit ergo iſrael in egypto .i. clerici i mundo. Et poſſident geſſen .i. eccleſiam. f Auctuſqȝ eſt et multiplicatus. Bern. Dilatata eſt eccleſia: ipſe ordo clericorū multiplicatus eſt ſuper numerum. Sed heu multiplicaſti gentē / nō magnificaſti lęticiā: Cū nihil appareat minus deceſſiſſe meriti q̄ȝ numeri acceſſiſſe: currit paſſim ad ſacros ordineſ: reuerenda q̄ȝ ipſis angelicis ſpiritibus miniſteria homines apprehendunt ſine deliberatione. Eſa. 9. a.

Expoſitio Capituli. XLVIII.

o His itaqȝ tranſactis. Viſitat ioſeph patrem infirmum: In quo iuxta litteram inſtruimur viſitare debere infirmos: ⁊ maxime domeſticos. Eccl. iij. b. Fili ſuſcipe ſenectam patris tui: ⁊ ne contriſtes eum in vita illiuſ: ⁊ ſi defecerit ſenſu / veniam da: ⁊ ne ſpernas eum in tua virtute. Item. viij. b. Ne ſpernas hominem in ſua ſenectute: etenī ex nobis ſeneſcunt. Hoc eſt quod dicitur Iob. v. d. Viſitans ſpeciem tuam non peccabis. Item Eccl. vij. d. Non deſis plorantibus in ꝯſolatione: cū lugentib⁹ ambula: nō te pigeat viſitare īfirmū: ex his eñ i dilectiōe firmaberiſ.

Qui aſſumptis

Myſtice. o His itaqȝ tranſactis. Ioſeph / chriſtus: Pater ioſeph / iudaicus ꝑp̄ls: vel humanum gen⁹. Venit igit ioſeph ad patrem infirmū .i. chriſtus ad humanum genus in extremis poſitum. Vñ Mar. v. c. Cum aſcendiſſet ieſus nauem / venit quidam de archiſynagogis / dicēs: Quī filia mea in extremis eſt. Filia iſta / ſynagoga / vel genus humanum eſt: ad quod ſanandum venit dominus. Nuncij v̄o qui compatientes nunciant ioſeph infirmitatem patris / ſunt prelati. Ioh. xj. a. Ecce quem amas infirmatur. Ioſeph igitur .i. chriſtus: nunciata ſibi infirmitate patris: venit ad eum cum duobus filijs: manaſſe ⁊ ephraim. Manaſſes / interpretatur neceſſitas vel obliuioſus: ⁊ ſignificat obliuionē ſęculi: quę neceſſaria eſt ad ſalutē. Ephraim / interp̄tat fructificanſ: ⁊ ſignificat ꝑfectū i bono. Cū his duob⁹ venit ioſeph: oſtēdens ꝙ ſine his nō perueniemus ad eū: niſi ꝑ obliuionē poſterioꝝ: ⁊ extenſionē in anteriora. Phil. iij. c. Ea q̄ retro ſūt obliuiſcens: ad ea q̄ ſūt priora extendēs meipſum ad deſtinatū ꝓſequor brauiū. Hinc Ps. Declina a malo ⁊ fac bonū. Ps. 36.

Dictumqȝ eſt ſeni

a Qui aſſūptis duob⁹ filijs:
manaſſe ⁊ ephraim ire per/
b rexit. Dictūq; eſt ſeni: Ec/
ce filius tuus ioſeph venit
c ad te. Qui confortat⁹ ſedit
in lectulo. Et ingreſſo ad ſe
d ait: Deus omnipotēs appa
d ruit mihi in luça: que eſt i ter
e ra chanaan: bñdixitq; mihi
⁊ ait: Ego te augebo ⁊ mul/
tiplicabo: et faciam in tur/
bas populoꝝ: Daboq; tibi
terrā hanc: ⁊ ſemini tuo poſt
te: in poſſeſſionem ſempiter/
f nam. Duo igiꝭ filij tui qui
nati ſunt tibi in terra egypti
g h añq; huc venirem ad te/ mei
erunt/ ephraim ⁊ manaſſes:
i k ſicut ruben ⁊ ſimeon reputa
l buntur mihi. Reliquos aūt
quos genueris poſt eos/ tui
m erunt: ⁊ nomine fratrum ſu/
orum vocabuntur in poſſeſ/
ſionibus ſuis: Mihi enim

¶ a Qui aſſumptis duobus filijs. Hic arguit Hiero⁹
opinionē que dixit. ſ. ſeptuagintaq̄nq; animas ingreſſas cū
iacob in egyptū/ connumerans filios filioꝝ ioſeph: cum ipſi
adhuc paruuli/ filios habuiſſe nō potuiſſent. Et eſt ꝓbatio
Hieronymi talis: Ioſeph tm̄ duos filios adduxit ad bene/
dictionē: ſʒ ꝓbabile ē
q̄ ſi illi duo filios ha/
berent/ eos adduxiſſet
cum eis: ergo nō ha/
bebāt: Ergo neq; tūc
q̄ñ iacob venit in egy/
ptum. Sed ſalua gra/
tia Hieronymi/ nulla
eſt probatio: quia di/
ctum eſt q̄ illa opinio
loquiꝭ per anticipati/
onem: ſed iſti duo filij
ioſeph etiā poſt mor/
tem iacob habuerūt
filios: vera eſt opinio
illa. c Qui cōfor
tatus ſedit ⁊c. Hi/
ero⁹. Et confortatus
iſrael ſedit ſuper lectulū: Cur Septuagita idē verbū aliter
atq; aliter ediderīt: neſcio: ſed audacter dico/ q̄ idē verbum
macha: qđ hic i lectulū/ tranſtulerūt: ſupra vbi dixit adoraſ/
Moraliter. ſe iacob virgam nominauerunt. d In luça. Moraliꝭ.
Luça/ amygdal⁹: ⁊ ſignificat penitentiā: que exteri⁹ dura eſt
⁊ amara: ſed interius ſuauis ⁊ dulcis. Heb. xij. c. Omis diſ/
ciplina in p̄ſenti videꝭ nō eſſe gaudij ſed meroris: poſt vo fru
ctū pacatiſſimū exercitatis p ea reddet iuſticie. h Mei
erūt. i. mei reputabunꝭ: vt ex illis fiāt tribus: ſicut ex alijs q̄
ſunt mei filij proprie. k Reputabunꝭ mihi: Uocabūꝭ
filij iſrl̄. m Et noīe fratrū. i. illi q̄s poſtea genueris/ ꝑti/
nebūt ad trib⁹ iſtoꝝ: ⁊ diceꝭ eē ꝺ tribu manaſſe vl̄ ephraim.
¶ Qñ veniebam.
Myſtice. ✠ b Dictumq; eſt ſeni. i. ade/ ſiue hūano generi: qđ
erat ſenex. i. īfirmū ⁊ cecutieſ. Infirmū p maliciā: ⁊ cecutiēs
p ignorātiā. Senes em̄ (ſic ſcim⁹) infirmi ſūt: ⁊ caligāt oculi
Cor̄. i. d. eoꝝ: iō recte venit chriſt⁹ dei virt⁹ ⁊ dei ſapiētia. Dei virt⁹: vt
debilē confortaret. Dei ſapientia: vt cecū illuminaret. Hinc
diciꝭ Ioh. xij. c. q̄ philippus ⁊ andreas ſimul adduxerūt mi
lites gentiles ad ieſū. Philippus/ os lampadis. i. ſapientia q̄
illuminat ignorantes. Andreas/ virilis. i. vir: qui roborat im
potentes. Et ita dei ſapientia ⁊ dei virtus/ adducunt homi/
nē ad ſalutē. Itē ſenex erat genus humanū: q2 in eo refrigu/
erat affectus: Et ita tria que neceſſaria ſunt ad ſalutē/ deſe/
cerāt in eo: ſcire: poſſe: velle. Uñ ꝓpꝭ hec recuperanda/ diciꝭ
Luc. xj. a. Amice/ cōmoda mihi tres panes. Ibi dic̄ Bern̄.
Deficit ratio pre ignorantia veritatis/ Ecce cecitas: Lan/
guet voluntas pre inedia affectionis/ Ecce auiditas: Infir/
maꝭ caro pre inopia fortitudinis/ Ecce debilitas ſenis. Iā
etiā ratio minus intelligit que agenda ſunt: voluntas minus
Sap. 9. c. diligit intellecta: ⁊ ad hec corpus qđ corrumpitur aggrauat
animam: dum non que vult illa facit. Petit ergo panem in/
tellectus: panem affectus: panem fortitudinis. Propter in/
tellectum/ affectum/ fortitudinem: diciꝭ Luc. xij. f. Ignem
veni mittere in terram. Ignis accendit/ quo ad affectū: illu/
minat/ quo ad intellectū: conſolidat/ quo ad fortitudinē. De
Ps. 37. fectū iſtorū trium notauit Ps. ibi: Cor meum conturbatū
eſt i me: dereliq̄t me virt⁹ mea: ⁊ lumē oculoꝝ meoꝝ: ⁊ ipſū
nō eſt mecū. O q̄ntū gaudiū debet eſſe cū diciꝭ alicui: Ecce
filius tuus ioſeph venit: ad te inquā illuminandū: conſpectā/
dū: calefaciendū. Eſa. lxij. d. Dicite filie ſion: Ecce ſaluator
tuus venit. Quid ergo faciendū: Zach. ix. c. Exulta ſatis fi
lia ſion: iubila filia hieruſalem: ecce rex tuus venit tibi iuſtus
⁊ ſaluator. c Qui cōfortatus ſedit in lectulo. Ante
aduentū chriſti/ genus humanū iacebat in terra languēs et
infirmū. Ioh. v. a. Eſt aūt hieroſolymiſ ꝓbatica piſcina q̄n/
q̄ porticus habēs: in his iacebat multitudo languentiū: ce/
corum/ ecce caligantes: claudorum/ ecce impotentes: arido/
rum/ ecce frigeſcentes. In aduentu aūt chriſti reſedit in le/
cto conſcientie. Luc. vij. c. Adoleſcens tibi dico ſurge: ⁊ re/
ſedit qui erat mortuus: Nondū ſtare vel ambulare poterat.
Sedet aūt in lecto: qui in bona conſcientia ſeruit deo: licet
aliquātulum pro hu/
mana fragilitate adhe
reat carni. Nota/ inci
pientes ſedent i lecto:
proficientes portant
lectū ⁊ ābulant. Ioh.
v. b. Tolle grabatū tu
um ⁊ ambula. Perfe/
cti prorſus lecto de/
poſito currunt cū do/
mino q̄cunq; ierit: qui
nullā fabricant ſibi cō
ſcientiam de nihilo.
Bern̄. Si ſub tā gra/
ui onere ābulauimuſ:
eo depoſito quō cur/
remus: quomodo am B
bulabimus. d De/
us omnipotēs apparuit mihi in luça. Uerba ade re/
cordantiſ ꝓmiſſionū ſibi factarū in lege. Luça em̄ interpre/
taꝭ amygdalus: ⁊ ſignificat legē: que exteri⁹ dura eſt ⁊ ama
ra/ ſicut amygdaluſ: ſʒ interius dulcē nucleū cōtinet. ij. Cor̄.
iij. b. Lr̄a occidit: ſpūs aūt viuificat. Diciꝭ Ioh. v. f. Scru/
tamini ſcripturas. q. d. q̄rite nucleū. e Bñdixitq; . Le
uitiſ. xxvj. b. Reſpiciā vos/ ⁊ creſcere vos faciā. f Duo
igiꝭ filij ⁊c. q. d. adā/ chriſto: Ex q̄ ꝓmittiſ mihi tot bona:
vendicabo mihi manaſſen ⁊ ephraim. i. obliuionē peccandi:
⁊ exercitiū bene operandi. Uel per manaſſen intellige patiē/
tiā: q̄ valde neceſſaria eſt. Hos duos filios genuit chriſt⁹ in
terra egypti. i. in mundo. In celo aūt alios filioſ habuit: gau
diū merū ⁊ q̄etē. Habet em̄ chriſt⁹ patrē i celo: in q̄ heredi/
tauit gaudiū ⁊ q̄etē. Habet etiā patrē i terra: adā. ſ. a q̄ here/
ditauit patiētiā/ ſufferētiā doloꝝ ⁊ penalitatē. Qui ꝗ vult hre
hereditatē celeſtē: neceſſe eſt vt habeat ⁊ terrenā: Qđ ſignāꝭ
notauit dñs Matth. xx. c. Dic inq̄t vxor zebedei vt ſedeant
hi duo filij mei: vn⁹ ad dexterā tuā ⁊ ali⁹ ad ſiniſtrā in regno
tuo. Et rñdit dñs: Poteſtiſ bibere calicē quē ego bibitur⁹ ſū:
q. d. Si vultiſ hre celeſtē meā hereditatē: ꝑus querere neceſſe
eſt ⁊ terrenā: Hec em̄ via ē ad illā. Actiſ. xiiij. d. Per mltas
tribulationes ⁊c. g Añq; huc venirē. Nota chriſti la/
bor ⁊ patientia fecerūt homines venire ad ipſū. Uñ Bern̄.
Cū chriſt⁹ ad opprobria/ humilis: ad vulnera/ patiēs: intus
linguis: clauis exterius pugeꝭ: tunc crediderunt centurio ⁊
latro. Nō eſt ergo mirū/ ſi nos paucos ꝯuertimus: q̄ exper/
tes ſumus patientie ⁊ laboris. i Sicut ruben. Per ru/
ben ⁊ ſymeon/ ſignificanꝭ ꝯtēplatiui: Per manaſſen ⁊ ephra
im/ boni actiui: quia ſicut chriſti ſunt boni contemplatiui: ita
⁊ chriſti ſunt boni actiui. l Reliquos. Reliqua opera
chriſti ab his duobus. ſ. opa miraculoꝝ/ ſua ſunt: hec aūt no
ſtra. Quedā em̄ opa ꝓpoſuit nobis chriſtus imitāda: q̄ ſigni
ficanꝭ per manaſſen ⁊ ephraim: quedā admiranda. Matth.
xj. d. Diſcite a me ⁊c. Opera diuinitatis admiranda. Pro/
uerb. xxiij. a. Qñ ſederis vt comedas cū p̄ncipe: diligenter
attende q̄ ſunt poſita añ faciē tuā. q. d. diſcerne que opa chri
ſti ſint imitanda: q̄ admiranda: vt imitanda accipias facien
da: admiranda dimittas laudanda. Bern̄. Diſcerne inter ci/
bos ⁊ vaſa ciboꝝ: illos iuberiſ tollere/ nō illa. Uaſa vocat opa
miraculoſa: cibos/ opera imitanda. Uñ poſtea dicit: Ut aui/
dius ſumāt delitias/ ipſas diuitias vaſoꝝ curioſius ꝯtēplan/
tur. Ita etiā miracula chriſti debemus contemplari: vt alia
opera valeamus ſtudioſius imitari. Reliqui q̄ filij. i. mira/
cula non faciunt per ſe tribum: ſed annumerantur fratribus:
quia ſigna nō conſequenꝭ ſortem vite eterne: niſi cum bona
vita. Quod patet Matth. vij. c. Nonne in nomine tuo de/
monia eiecimus: Et reſpondetur eis: Nunq̄ noui vos.

℣ a Quū veniebā. Hoc dicit iacob: q2 poſſet ei dicere io/ ſeph: Quare nō eſt ſepulta rachel mater mea vbi tu vis ſepe liri: Et ipſe reſpōdet: Quia mortua eſt in via. De hoc habeſ ſ.xxxv.c. e Et ſepeliui eā. Interlin̄. Joſeph q̄ſi neſci/ enti indicat, vbi ⁊ q̄n matrē ſepelierit. f Ephrate. Pote rat dicere: iuxta viā ei': ſ repetit ꝓpriū nomē: inueſ eā alio noie vo/ cari: Un̄ ſb̄dit: Que alio ⁊c̄. k Oculi ei iſrl'. Anthypopho ra ē ad filiū ioſeph. ſ. q Ad dexterā ſu/ am: ioſeph. ſ. s Cō mutās man'. i. cā/ cellās ad modū cruc̄. t Bn̄dixitq; io/ ſeph: i filijs ſuiſ. v Noia q̄z patrū. i. auctoritas noim: vt. ſ. ꝓpt̄ auctoritatē patrū iſti habeāt̄ i reuerē/ tia ⁊ honore: vt faciāt trib' ſic alij filij iacob.

℣ Uidens aūt

phetica farina dulcorat: ⁊ quam nō ſapidā reddat ſapientia ligni vite. i Ut bn̄dicā illis. i. bona dicā. Sz multi ma ledicunt. i. mala dicūt q̄ chriſt' bn̄dixit. i. bona dixit. ſ. laborē ⁊ dolorem in hoc mundo: In hoc peiores balaam Nume/ ri. xxiij. d. Quō maledicā q̄ꝓ quē bn̄dixit dn̄s: Sz dī Eſa. v. c. Ue q̄ dicitiſ bonū malum. k Oculi enī iſrl'. Oculi ɔtem/ platiuoꝝ caligāt p̄ ni/ mia ſenectute. i. ꝓpt̄ defectū calorꝭ. i. chari tatis. Ubi enī maior charitas: ibi maior cognitio: ſic ignis q̄to magis ardet: tāto pl' lucet. l Applici/ toſq; ⁊c̄. Nota filioſ ioſeph applicare ad ſe, eſt chriſti opaimi/ tari: q̄ nō tm̄ imitāda ſunt, ſ oſculāda ⁊ am/ plectenda. i. cū grāꝝ actiōe ⁊ dilectiōis ſu/ auitate firmiter cuſto/ dienda. m Non ſum fraudat'. Ec/ ce oſculū ⁊ ā̄plexus fi lioꝝ ioſeph. i. patiētie ⁊ laborꝭ, facit videre chriſtū. Eſa. xxviij. c. Sola vexatio tm̄mō dabit itellectū auditui. n Cūq; tuliſſet ⁊c̄. Gremiū ia/ cob, eſt cor deuotū: de q̄ chriſt' gratant̄ accipit filios ſuos: Illa enī opa placēt chriſto, q̄ de bono corde ꝓcedūt exteri' in ope. Un̄ dicit Greg'. Sic ſit opus in publico, q intentio maneat ī occulto. Multi enī bona agūt exteri' ad laudē, vñ intus nō habēt ɔſciētie puritatē. Jō dic̄ ſpōſus Cantꝭ. viij. b. Pone me vt ſignaculū ſup cor tuū: vt ſignaculū ſup bra/ chiū tuū. o Adorauit. Ecce ꝓ bonis opibus chriſt' pa/ trē adorat. Un̄ dicit Aug'. Chriſtus habuit ſpm̄ pietatꝭ vt cōpateret̄ hoīb': ⁊ ſpm̄ timorꝭ, q̄ patri reuerentiā exhiberet: ⁊ ſpm̄ ſcīe, per quē iſtoꝝ diſtributio fieret inconfuſa. p Et poſuit ⁊c̄. Nota q̄tienſcūq; cubat̄ in amplexu mutuo: vel q̄n quis ſtat corā aliq̄: vl' q̄n quis occurrit alij: qd̄ vni eſt ſini ſtrū, alij eſt dextrū: ⁊ ecōuerſo. Sūt aūt qui cubāt in ample/ xu dn̄i, vt ɔtemplatiui: Sunt q̄ ſtant, vt actiui: Sūt q̄ currūt, vt pn̄itētes. Omēs iſtos vult habere dn̄s dextrū, qd̄ ei eſt ſiniſtrū: ⁊ ecōuerſo. Hec tria genera hoīm deo placēt. Joh. xj. a. Diligebat ieſus mariā ⁊ marthā ⁊ laçarum. Quid autē dextrū, niſi delitie ⁊ ꝓſpitas: q̄ ſignificant̄ p ephraim: Un̄ Ps̄. Delectatiōes in dextera ei' vſq; ī finē. Siniſtra aūt ei' eſt aduerſitaſ. Uult igit̄ dn̄s: vt qd̄ ei eſt dextrū, ſit nobis ſi/ niſtrū. i. vt delitie q̄ iā ſūt ei dextra, ſint nob̄ ſiniſtra: Et ecō/ uerſo: pene ⁊ aduerſitas chriſti, q̄ ei eſt ſiniſtra: ſit nob̄ dex/ tra. Sic fecit moyſes: Heb. xj. e. Fide moyſes grandis effe/ ctus, negauit ſe eſſe filiū filie pharaonis: magiſ eligens affligi cū ꝓꝓlo dei, q̄ tp̄alis peccati hr̄e iocunditatē: maiores diui/ tias eſtimāſ theſauro egyptioꝝ īproperiū chriſti: aſpiciebat enī in remunerationē. Habeam' igit̄ ⁊ nos ephraim ad ſini/ ſtrā: manaſſē ad dexterā: Sic enī chriſt' habuit dū fuit ī hac vita. Un̄ ⁊ ī cruce pendēs, dexterā habebat ad aq̄lonē: ⁊ ſini ſtrā ad auſtrū. r Qui extendēs ⁊c̄. Jacob ī hoc loco, eſt adā: q̄ dextrā extendit ad ephraim: quē ioſeph. i. chriſt' ſ ſtatuerat ad ſiniſtrā. Eſa. j. f. Oēs diligūt munera: ſequunt̄ retributiōes. t Bn̄dixitq; ⁊c̄. vſq;: Noia q̄z ⁊c̄. Per abraā, fides: p iſaac, ſpes: p iacob charitas deſignat̄. Hec in/ uocāt̄ ſup opa noſtra, q̄n fiunt in fide, ſpe ⁊ charitate. Qr aūt ſol' orat iacob: ſigt̄ q ſola charitas īpetrat. Un̄ btūs Bern̄. Fides dicit: Bonū inuiſibile p̄parat̄ diligētib' deū. Spes dic̄: Mihi illud ſeruat̄. Charitas dic̄: Ego v̄o curro ad illō.

℣ Uidēs aūt ioſeph.

a quū veniebā de meſopota/
b mia: mortua eſt rachel ī ter/
c ra chanaan in ipſo itinere.
d Eratq; vernū tp̄s: Et igre/
e diebar ephratā: ⁊ ſepeliui eā
f iuxta viā ephrate: q̄ alio no/
mine appellat̄ bethleē. Ui/
dēs aūt filios ei' dixit ad eū:
g Qui ſt iſti? Reſpōdit: Filij
mei ſūt, q̄s dedit mihi deus
h in hoc loco. Adduc inquit
i eos ad me: vt bn̄dicā illis.
k Oculi enī iſrl' caligauerāt p̄
nimia ſenectute: ⁊ clare vide
l re nō poterat. Applicitoſq;
ad ſe oſculat' ⁊ circūplexus:
m dixit ad filium: Nōn ſum
fraudat' aſpectu tuo: inſup
oſtēdit mihi de' ſemē tuū. Cū
n q; tuliſſet eos ioſeph de gre/
o mio pr̄is: adorauit pron' in
p terram: ⁊ poſuit ephraim ad
q dexterā ſuā. i. ad ſiniſtrā iſrl':
manaſſen vero in ſiniſtra ſua
ad dexterā. ſ. pr̄is: applicuit
r q; ābos ad eū. Qui extēdēs
manū dexterā poſuit ſup ca
put ephraī iuniorꝭ fr̄is: ſini/
ſtrā aūt ſup caput manaſſe,
s q̄ maior natu erat: cōmutās
t manus: Bn̄dixitq; ioſeph,
⁊ ait: De' ī cui' ɔſpectu ābu
lauerūt pr̄es mei, abraā ⁊ iſa/
ac: de' q̄ paſcit me ab adoleſ
centia mea vſq; ī p̄ſentē diē:
angel' q̄ eruit me de cūctis
mal': bn̄dicat pueris iſtis: ⁊ inuo
v cet̄ ſup eos nomē meū: noiā

C

Myſtice. ℣ b Mortua eſt rachel. Uerba ſunt ad chriſtum. q. d. filij tui. ſ. patiētia ⁊ labor, mei erunt: Mihi enī mortua ē rachel. i. ɔtēplatio ⁊ cognitio dei: c In terra chanaan. i. in negociatiōe. ij. Timoth. ij. a. Nemo militans deo ⁊c̄. d Eratq; vernū. Ad lr̄am: Adā pecca uit in vere: feria ſexta: hora ſexta: Ideo vt ſatiſfactio rn̄deret culpe: dn̄s paſſus eſt eodē tp̄e: eodē die: eadē hora. Ul' ver/ nū tp̄s, eſt viroꝝ p̄ſentꝭ ꝓſperitatꝭ: vbi ſine dubio morit̄ ra/ chel. i. ɔtemplatio. Contēplatio enī q̄etē habet: ꝓſpitas ſol/ licitudinē. Hiero'. Religio peperit diuitias: q̄ ſimul exorte, ſuffocauerūt matrē. Uerſus: Religio dat opes: pauptas re/ ligionē. Creſcūt diuitie: religioq; perit. e Et ſepeliui. Uia ephrate, eſt via ſanctoꝝ: q̄ viatores ſunt in hoc mundo: nō manſionarij: ſicut dicit q̄dā Glo. Job. xxj. d. Interroga te quēlibet de viatorib': ⁊ hec eadē illū itelligere cognoſcetꝭ: quia ī diē ꝑditiōis ſeruabit̄ mal': ⁊ ad diē furorꝭ ducet̄. Jux ta hāc viā ſepulta eſt rachel: q2 via ſanctoꝝ nō longe diſtat a via ɔtemplatiuoꝝ: ſol' enī paries carnis medius eſt. Cantꝭ. ij. c. En ipſe ſtat poſt parietē. g Qui ſūt iſti. Per hoc ſignificat̄ q licet bona opa faciam': neſcim' tn̄ vtrū deo pla/ ceant. Eccl̄s. ix. a. Sunt iuſti atq; ſapientes ⁊c̄. ⁊ tn̄ neſcit ⁊c̄. Itē p hanc q̄ſtionē: Qui ſunt iſti: innuit̄ q de opibus no/ ſtris nō debemus credere iudicio nr̄o: ſ req̄rere iudiciū io/ ſeph. i. chriſti. j. Corꝭ. iiij. a. Qui iudicat me dn̄s eſt. O q̄ iocundū eſt q̄n chriſtus rn̄det opa nr̄a eſſe filios ſuos. Pro/ fecto bona opa q̄ facim' ⁊ noſtri filij ſūt ⁊ chriſti: ſz noſtri q̄/ ſi matris: chriſti aūt q̄ſi pr̄is. Eſa. xxvj. c. Omnia opa no/ ſtra opatus es in nobis dn̄e. Uel, q̄ ſunt iſti: admiratiue: quaſi magna ⁊ mira ſunt, q̄ feciſti ꝓ nobis dn̄e. Zach. xiij. c. Quid ſunt plage in medio manuū tuaꝝ: h Adduc in/ quit eos ad me. Uerba ſūt ade. q. d. ex q̄ tua ſūt hec, ego volo mihi ea vendicare. Bern̄. Chriſtus qd̄ carni moleſtius eſt elegit: Id q̄ meli' eſt: id potius eligēdum: Quicūq; ali/ ud ſuadet: ab eo tanq̄ a ſeductore cauendū eſt. Idē: Utri ec cleſiaꝝ parietes ornati ſūt ſericꝭ: putas ad hos diuertet chri ſtus: ⁊ pannoſos hoīes declinabit: Et nota q dicit iacob: Adduc eos ad me: nō dicit, mitte. q. d. O chriſte veni cū filijs: vt. ſ. nō patiamur iuiti: ſ potius cū delectatiōe. Ut aūt delectet labor ⁊ patiētia, dn̄s condimentū triplicꝭ herbe ap/ ponit: dans pietatē ī intentiōe: hilaritatē in affectiōe: humi/ litatē in executiōe. Bern̄. Nulla tāta amaritudo, quā nō ꝓ/

✠ a Uidēs aūt ioſeph ⁊c. Hoc eſt qđ legiꝭ Deuꝭ. xxviij. d. Aduena ꝙ tecū verſaꝭ in terra/aſcendet ſup te/eritq; ſublimioꝛ: tu aūt deſcendes/eriſq; inferioꝛ: Ipſe fenerabit tibi/et tu nō fenerab ei: Ipſe erit ī caput/tu aūt eris ī caudā. Mo- Moraliter. raliter aūt per manaſſen maioꝛē/ſignificanꝭ diuites hu⁹ ſeculi: ꝙ ſe putāt in dextera. Per ephꝛaim minorem/ſignificanꝭ paupes: qs mūd⁹ reputat eſſe in ſiniſtra. Sꝫ ver⁹ iacob .i. chꝛiſtus/manus cōcellās/ dexterā ſuā ponit ſup caput minoris: ⁊ ſiniſtrā ſup caput maioꝛis.
B Nā ꝙ ſunt hic in dextera mūdi: erūt in futuro ī ſiniſtra chꝛiſti: ⁊ ecōuerſo: qñ ipſe cōuertet ſe ad oꝛientē in die iudicij: Nō eñ ī cruce verſus ē ad occidentē. Jā rogat ec-
Ps.84. cleſia ꝓ ſuis filijs: Cōuerte nos deus ⁊c.
c Scio fili mi ſcio/ ſupple quid facio.
e Junioꝛ: ephꝛaim.

ꝙꝫ patꝝ meoꝝ/ abꝛaam ⁊ iſaac: ⁊ creſcant in multitudinē
a ſup terram. Uidēns aūt ioſeph ꝙ poſuiſſet pater ſuus dexterā manum ſuper caput
b ephꝛaim/grauiꝭ accepit: Et apprehenſā patris manū leuare conatus eſt de capite ephꝛaim: ⁊ transferre ſup caput manaſſe. Dixitq; ad patrē: Nō ita conuenit pater: qꝛ hic eſt ꝓmogenitus: pone dexterā tuam ſup caput
c ei⁹. Qui renuēs/ait: Sciō fi-
d li mi/ſcio: Et iſtē quidē erit ī pp̄los ⁊ mꝉtiplicabiꝭ: ſꝫ frꝛ ei⁹
f iūnioꝛ/maioꝛ illo erit: et ſe-
g mēn illius creſcet in genteſ.
h Benēdixitq; eis in ipſo tē-
i poꝛe: dicens: Jn tē benedi-
k ceꝭ iſrael atq; diceꝭ: Fāciat tibi deus ſicut ephꝛaim ⁊ ſicut manaſſe. Conſtituitq; ephꝛaim ante manaſſen. Et
m ait ad ioſeph filiū ſuum: En egō moꝛioꝛ: ⁊ erit deus vo-
n biſcū: redūcetq; vos ad ter-
o ram patrum veſtroꝝ. Dō
p tibi partem vnam extrā fra-
q tres tuos: qūam tuli de manu amoꝛꝛei in gladio ⁊ arcu meo.

f Maioꝛ: dignitate. Hoc impletū eſt in hieroboam/qui fuit de genere ephꝛaim: qui pꝛimus ſeparauit decem tribuſ: vt legiꝭ .iij. Regꝉ. xij. e. i In te benediceꝭ/Ephꝛaim dicit. o Do tibi partē. Terrā hanc habuerunt poſteri
Ps.59. ioſeph in diuiſione terrę: Joſue. xvij. b. Uñ Ps. Partiboꝛ ſichimā ⁊ cōuallē ⁊c. Hic habemus argumentum/ꝙ patres poſſunt dare cui voluerint ea quę acquiſierunt. Sed queritur: quare terrā iſtā potiuſ dedit iacob ioſeph ꝙ̄ alijs ꝙ eam ꝓpter dinam expugnauerunt: ⁊ quaſi iure belli poſſidere potuerunt: Ad hoc dicit Aug⁹. ꝙ ideo data eſt ioſeph terra illa vbi iacob obruit deos alienos: vt chꝛiſtus ītelligatur poſſeſſurus gētes/dijs alienis obrutiſ q Quā tuli ⁊c. i gladio et arcu. Jrē. ſ. xxxiij. d. dicitur/ꝙ iacob emit terrā illā ab emoꝛ/centū agnis: quomodo igiꝭ dicit eam tuliſſe in gladio ⁊ arcu: Arcū ⁊ gladium vocat iuſticiā ſuam: per quā meruit interfectis ſichimitis de periculo liberari/⁊ terram illā obtinere. Jtem dicit Hieronymus. Arcum ⁊ gladium/id eſt pecuniam/multo laboꝛe acquiſitam. Uel aliter: Tuli in arcu et gladio: id eſt emptam retinui ⁊ defendi. Uel: Tuli eam in arcu et gladio meo .i. meoꝝ filioꝛū .ſ. ſymeon ⁊ leui: qui eam iure belli obtinuerut. Sed ſup. xxxiiij. d. repꝛehendit iacob factum eoꝛum: vnde non eſt veriſimile ꝙ de hoc modo gloꝛiaretur: Tamen ita videtur exponere Auguſtinus.

Myſtice. ✠ a Uidens aūt ioſeph. Hoc eſt ꝙ chꝛiſtus grauiter fert ꝙ hoīes tanto affectu tempoꝛalē ꝓſperitatē amplectuntur/⁊ aduerſitatē fugiunt. Sed dicit Job. vj. c. Qui timet pꝛuinā/irruet ſuper eum nix. Eccꝰ. v. b. Qui amat diuitias
Aliter. fructū nō capiet ex eis. Uidēs aūt ioſeph. Joſeph/pręlatus: Jacob/chꝛiſtus: Duo filij ioſeph/ ꝯtēplatio ⁊ actio. Manaſſeſ/ſignificat ꝯtemplationē: interpꝛetaꝭ eñ obliuio: Ephꝛaim ſignificat actionē: iterꝑtaꝭ fructificāſ: ⁊ actiua maioꝛē fructū facit. Joſeph igiꝭ tulit duos filios de gremio iacob: qꝛ pręlatus vtriuſq; vitę exemplū debet accipe a chꝛiſto. Uñ iacob recte iſrl' ⁊ iacob noiaꝭ: quia chꝛiſtus ſimul et luctatoꝛ fuit ⁊ cōpꝛehenſoꝛ. Nec vacat ꝙ ioſeph manaſſen ſtatuit ad dexterā iacob/ephꝛaim ad ſiniſtrā: quia pręlat⁹ ſp velleꭍ pręferre cōtēplatiuā: ſed dñs econuerſo: Uñ iacob in benedictione pręponit ephꝛaim. Jtem manaſſes ad dexterā ſtatuiꝭ/ephꝛaim ad ſiniſtrā: quia contemplatiua circa ſpiritualia verſatur: actiua ꝟo circa tempoꝛalia: ꝙ per ſiniſtram ſignificatur. Utriq; autē benedicit iacob: qꝛ chꝛiſtus de vtraq; vita fructū expectat: Et ideo arguēdi ſūt qui ita laudāt contemplatiuā ꝙ minuunt actiuā: aut econuerſo. b Grauiter accepit. Qꝛ aūt ioſeph grauiter tulit manuū cancellationē/ſigꝭ ꝙ ꝑlat⁹ magiſ vellet ꝯtemplatiōis dulcedini inhęrere/ꝙ̄ laboꝛib⁹ actiuę fatigari: Sꝫ chꝛiſt⁹ dexterā ponit ſup caput ephꝛaim/qñ dic: Api mihi ſoꝛoꝛ mea. †Cantꝉ. 5. a. Pręlatus aūt grauiter ſuſtinet/cū rñdet: Laui pedes meos ⁊c. Cantꝉ. v. b. q. d. plus placet quieſcere ī contemplatiōe/ꝙ̄ laboꝛare in actione. Hoc idē ſignificat ꝙ ionas voluit fugere tharſis .i. ī exploꝛationē gaudij qđ ſignificat ꝯteplationē/quā deſiderāt aliqñ multi: qs dñs mittere vult ad actiuam.
d Et iſte quidem. q. d. contemplatio ꝙdem fructū faciet: ſed actiua maioꝛē: Uñ ⁊ lia genuit plures filios ꝙ̄ rachel. g Et ſemen illi⁹ creſcet .i. actiua multos cōuertet. h Benedixitq; eis. Utriq; impꝛecatur dñs benedictionis multitudinē. k Faciat tibi .i. det tibi deuſ copiā agendi: ⁊ gratiā ꝯtēplandi. Pꝛius aūt ponit ephꝛaim: quia ꝑ laboꝛē actiuę/venitur ad requiē cōtēplatiuę. Eccꝉ. j. d. Fili ꝯcupiſcens ſapientiā ſerua mādata. Uñ ſuper illud: A mandatis tuis timui: dicit Berñ. Ps.118. Guſtum cōtēplationis abſq; obediētia mandatoꝝ penitus non deberi. m En ego moꝛioꝛ: et erit deus vobiſcum. Hoc eſt ꝙ ꝑ moꝛtem chꝛiſti factus eſt nobiſcum de⁹. Joh. xij. d. Niſi granum frumenti ⁊c. n Reducetq;. Nec tñ in vita erit nobiſcū dñs: ſed etiam in moꝛte. Parū eñ valet nobis eſſe dñm nobiſcum in vita: niſi ⁊ nobiſcum eſſet in moꝛte. Unde vtrumq; pꝛomittitur Ro. xiiij. b. Jn hoc eñ chꝛiſtus pꝛo nobis moꝛtuus eſt/vt viuoꝝ dominiꭍ ⁊ moꝛtuoꝛum. o Do tibi partem .i. curam animarū quam dat dominus pręlatis extra alios fratres. Sꝫ nota ꝙ ioſeph nec exigebat hęc/nec gratias ęgit: quod eſt ꝯtra illos qui ſe pꝛocaciter ingerunt: vel de ꝑceptis bñficijs eccleſiaſticis/ſe obligatos ꝯferentibus arbitrantur. Contra pꝛimos dicit Berñ. Qui ꝓ ſe rogat/iam iudicatus eſt: vbi eñ noſtra non ſunt quę rogantur: quis locus rogandi. Contra ſecundos diciꭍ Zach. xj. a. Paſce pecoꝛa occiſionis: ꝙ qui poſſederant occidebant ⁊ nō dolebant: ⁊ vęnūdabāt ea dicētes: Bñdictus dñs/diuites facti ſumus. Pꝛouerb. xvij. c. Hō ſtult⁹ plaudet manib⁹/cū ſpoponderit ꝓ amico ſuo. p Extra fratres tuos. q. d. dñs ꝑlato: Memēto ꝙ fratres habes/nō ſubditos. Eccꝉ. xxxij. a. Rectoꝛē te poſuerūt ⁊c. Et reuera ꝙlibet de frib⁹ partē ſuā habet: ſꝫ ꝑlatus extra alios curā animaꝝ. q Quā tuli. Gladi⁹/eſt ꝟbū ꝑdicatiōis. Eph. vj. c. Et gladiū ſpūs qđ eſt ꝟbū dei. Arcus/eſt crux. Eccꝉ. xliij. b. Uide arcū ⁊ bñdic eū ꝙ fecit illū: valde ſpecioſ⁹ eſt in ſplendoꝛe ſuo. Paſſione igiꭍ ⁊ ꝑdicatiōe acꝙſiuit dñs aīas: ideo ſollicitos vellet eſſe ꝑlatos circa curā aīaꝝ. Actꝉ. xx. f. Attēdite vobis ⁊ vniuerſo gregi: in ꝙ .ſ. vos poſuit epiſcopos/regere eccꝉiam dei: quā acꝙſiuit ſanguine ſuo. Berñ. Quid ego infęlix faciā/ꝙ me vertā: ꝙ pꝛecioſū depoſitū qđ chꝛiſtus ꝓpꝛio ſanguine ꝑcioſius iudicauit: ſeruandū accępi. Si ego ſtillantē de cruce dñi ſanguinē collegiſſem: ⁊ eſſet repoſit⁹ ī vaſe vitreo: qđ circūferri ſępius opoꝛteret: quē putas animum haberem in tanto diſcrimine: Ego ꝟo illū theſaurum accępi ſeruandum/pꝛo quo mercatoꝛ nō inſipiens ſanguinem illum dedit.

a V Ocã/ Ca. XLIX.
uit autẽ iacob filios
b ſuos: ⁊ ait eis: Con/
gregamini vt annunciẽ q̃
c ventura ſunt vobis diebus
nouiſſimis. Cõgregamini ⁊
d audite filij iacob: audite iſrł
e patrẽ veſtrũ. Ruben primo/
f genitus meuſ: Tu fortitudo
g mea: ⁊ ꝑncipiũ dolorꝫ mei.
h Prioꝛ in donis: maioꝛ im/
k perio. Effuſus es ſicut aq̃:
l m Nõ creſcas: q꞉ aſcẽdiſti cu/
n bile patris tui: et maculaſti

Expoſitio Ca. XLIX.

V Ocauit aũt ia/cob ⁊c. In hoc capitulo agiẗ de bñdictionibꝰ ia/cob: In fine eñ ſolent patres bñdicere filijs. i. bona ꝉ docere: iſtruẽtes eos in bonis moribꝰ: Sicut fecit Tobias iiij. a. exiſtimãs mortẽ imminere ſibi. Sic et fecit dñs aplis Ioh. xiij. a. Sciens ieſuſ q꞉ venit hora eiꝰ ⁊c. vſq꞉ huc: Exẽplũ dedi vobis. Sed q̃riẗ quõ iacob diciẗ bñdi/xiſſe filijs: cũ multis maledixerit: vt rubẽ/ ſymeon ⁊ leui: Soł. Pro maiori parte di/ctum eſt. Vel melius: Benedixit. i. vnicuiq꞉ iuxta meritũ eiꝰ diſpo ſuit. Vel bñdixit. i. futura ĩ fine mũdi p̄dixit. i. vere. Vł bñdi/xit. i. bona docuit. Ad lrã de diuiſiõe ẗre chanaan ꝓphauit/ ⁊ de ſtatu duodecim tribuũ futuro: Myſtice autẽ de vtroq꞉ aduẽtu chriſti. e Ruben primogenitꝰ meꝰ: tu forti/tudo mea. i. quẽ genui in ętate robuſta. g Principiũ dolorꝫ. i. ſollicitudinis circa filios. Vñ alia lrã hꝫ: capitulũ liberis meis. h Prioꝛ in donis: maioꝛ imperio: ſupple eſſe debueraſ. k Effuſus es ſic aq̃: ſupple nõ cre ſcit: ita tu nõ creſcas. Vel aliter: Non creſcas ſicut aqua creſcit. i. aqua creſcere videẗ qñ ebullit. Vñ littera Septu/aginta habet: Nõ ebullias. q. d. lege primogeniturę honoꝛ pręalijs tibi debebaẗ/ ⁊ duplicitaſ ĩ poſſeſſionibꝰ: Sufficiat aũt tibi parẽ eẽ alijs ꝓ crimine tuo: ⁊ nõ ſupgrediaris alioſ/ ſic aq̃ ebulliẽs ſupgrediẗ ollã/ vł fluuiꝰ iundãs q̃ egrediẗ alueũ.

Simeon ⁊ leui

Myſtice. Myſtice. a Vocauit aũt ⁊c. Iacob/ ſignificat chri/ſtũ: qui imminẽte morte/ vocauit filios ſuoſ. i. apłos. Mar. iij. b. Aſcendẽs ieſus in montẽ/ vocauit ad ſe q̃s voluit ipſe: ⁊ venerũt ad eũ: ⁊ fecit vt eſſent duodecim cũ illo. Q꞉ aũt apłi ſint filij: legiẗ Ioh. xiij. d. Filioli adhuc modicũ tp̃s vobiſcũ ſum: In fine aũt vocauit dñs apłos ad ſe: vt inſtrueret eos. Tob. iiij. a. Cũ tobias putaret ſuã oꝛõnẽ exaudiri vt mori potuiſſet: vocauit ad ſe filiũ ſuũ tobiam: dixitq꞉ ei: Audi fili verba oꝛis mei: ⁊ ea in corde tuo q̃ſi fundamenta conſtrue. b Cõgregamini. Ad hoc eñ venit chriſtꝰ: vt diſpſos cõ gregaret. Ioh. xj. f. Caiphas cũ eſſet pontifex anni illiꝰ/ ꝓ/phetauit ꝙ ieſus erat moriturꝰ: nõ ꝓ gente tñ: ſed vt filios dei q̃ diſpſi erãt/ ꝯgregaret in vnũ. Et nota iũcturã ỽboꝝ: Cõgregamini vt ãnũciẽ. q. d. q̃ nõ ſũt ꝯgregati in vnũ vinclo charitatꝭ: nõ ſũt digni vt eis chriſtꝰ ãnũciet ꝯſilia ſua. Inde eſt ꝙ ꝯgregatꝭ pariẗ in eodẽ loco/ miſſus eſt ſpũſſctũs/ q̃ eiſ reuelauit ſua ſecreta: Actꝭ. ij. a. Vł ꝯgregatꝭ diſcipułap paruit chriſtꝰ pꝰ reſurrectionẽ: Ioh. xx. c. Thomę ỽo q꞉ nõ erat cũ eiſ/ nõ apparuit tũc/ ſ; pꝰ octo dies/ qñ fuit cũ alijſ/ tũc appuit ei: In h̃ oñdeſ dñs q̃ vtile ſit ⁊ q̃ bonũ hĩtare ĩ vnũ.
Ps. 132. Vñ Ps. Ecce q̃ bonum ⁊c. c Diebus nouiſſimis. Hoc eſt qđ legiẗ Matthꝰ. xxiiij. a. vbi dño ſedẽte in monte/ q̃ſierũt diſcipuli de fine ſeculi: ⁊ ipſe multa p̄dixit. Et nota ꝙ bis poniẗ h̃ ỽbũ/ Cõgregamini: vt notet duplicẽ vnitatẽ eſſe neceſſariã: charitatꝭ. ſ. ⁊ fidei. Actꝭ. iiij. f. Multitudinis
Ał. ⁊ ſchiſmatici credentiũ ⁊c. Primã ſcindũt ꝉ iudei: ſecũdã diuidũt heretici. d Audite filij iacob: audite iſrł. Quid ẽ hoc ꝙ dupli ci noĩe ſe noĩat. ſ. iacob ⁊ iſrł: niſi ꝙ chriſtꝰ qñq꞉ nob exhibet ſe iacob: qñq꞉ iſrł. Iacob ſe exhibet/ qñ inuitat ad luctã: iſrł ſe oſtẽdit/ qñ vocat ad q̃etẽ. Iacob ſe exhibet cũ dicit: Egre/diamur in agrũ: Cantꝭ. vij. d. Iſrł qñ dicit: Cõmoremur in villulis: Ibidẽ. Et iacob ſe exhibuit qñ dixit: Euntes ĩ mũ/dũ vniuerſũ: ⁊ p̄dicate euãgeliũ omi creaturę: Mar. xvj. d. Iſrł ſe oñdet qñ dicet: Venite bñdicti p̃ris mei: pcipite ⁊c. Matth. xxv. c. e Ruben primogenitꝰ. i. ꝑłs iudaicꝰ q̃ ꝑmo cognouit deũ ĩ lege. Exo. iiij. f. Primogenitꝰ meus iſrł. f Tu fortitudo. i. firmamentũ fidei. Ioh. iiij. c. Sa lus ex iudęis eſt. Vł fortitudo/ q̃ ad ꝑmitiuos p̃arch as. ſ. et ꝓphas. g Et principiũ dolorꝭ: q̃ ad ꝯuerſã medieta/tem: in q̃bus tantũ laborauit ⁊ parũ ꝓfecit: q̃ eũ poſtmodũ occiderũt. h Prioꝛ i donis. ſ. in legꝭ ſuſceptiõe: Pꝛꝰ q̃dẽ credita ſũt eis eloq̃a dñi. i Maioꝛ iperio. Ad litte rã iudęi copioſiꝰ cunctꝭ cęterꝭ natiõibꝰ regnauerũt: vt patet in dauid ⁊ ſalomone. k Effuſus es ſic aq̃. i. viliẗ luxurię te expoſuiſti. Hiere. l. b. Effuſi eſtꝭ ſup herbã ſic vitulꝰ. Ezech. xvj. b. dicit dñs ad hieru/ſalẽ: Habẽs fiduciã ĩ pulchritudine tua: fornicata es in noĩe tuo: expoſuiſti fornicatio/nẽ tuã omi trãſeunti. 24. q. 4. ... leitur. Et poteſt ĩtelligi tã de corpali q̃ de ſpũali: ⁊ qđ dꝛ hic ⁊ qđ dꝛ ibi. l Nõ creſcas. i. decreſcas: m Quia aſcẽdiſti cubile p̃ris tui. i. corpꝰ chriſti: ĩ q̃ q̃eſcebat plenitudo diui nitatꝭ/ ĩ cruce ſuſpẽdiſti. n Et maculaſti ſtratũ eiꝰ. i. fal/ſũ crimẽ ei ĩpoſuiſti. Matth. xj. c. Iſte hõ voꝛax ⁊ potatoꝛ vini: publicanoꝝ ⁊ pctõꝝ amicꝰ. Ioh. viij. f. Nõne bñ dici/mꝰ nos: q꞉ ſamaritanꝰ es tu ⁊ demoniũ habeſ: Vł ſtratũ/ ſigt legẽ: quã maculauerũt iudęi: male ĩtelligẽdo ⁊ male exponẽdo.
Moraliter. e Rubẽ ꝑmogenitꝰ. Moraliẗ. Rubẽ q̃ ĩterp̃taẗ filꝰ viſiõis: ſigt collegiũ clericoꝝ: q̃ vocanẗ ꝑmogeniti: q꞉ eis du plex portio/ ⁊ ꝑma ĩ ordibꝰ bñdictio debeẗ: Iuxͣ illđ apłi. j. Timoth. v. c. Qui bñ p̄ſũt p̄sbyẗi/ duplici honoꝛe digni ha/beanẗ: maxime q̃ laborãt ĩ verbo ⁊ doctrĩa. f Tu fortitu do mea. i. meoꝝ. Fortitudie eñ clericoꝝ deberet fulciri ec/cleſia ⁊ defendi: Iuxͣ illud Cantꝭ. iij. c. En lectulũ ſalomoniſ ſexaginta fortes ambiũt ex fortiſſimis iſrł: oẽs tenẽtes gladi os: ad bella doctiſſimi. g Et ꝑncipiũ dolorꝭ. Triplex ẽ doloꝛ dñi. Primꝰ ꝺ culpa hoim: Scđus ꝺ miſeria: Tertiꝰ ꝺ pęna eoꝝ dẽ. Hoꝝ oĩm ꝑncipiũ clerici ſt. Iđ dꝛ eis Hie/re. xxv. g. Vlulate paſtores ⁊ clamate: aſpergite vos cinere optiates gregꝭ: q꞉ cõpleti ſt dies vr̃i vt ĩterficiamĩ: cadetꝭ q̃/ſi vaſa p̄cioſa. h Prioꝛ ĩ donis. Ad lrã: clerici p̄ alijs bñficia maioꝛa receperũt. Amos. vj. a. Tranſite ĩ calanne: ⁊ videte: ⁊ ite ĩ emath magnã: ⁊ deſcẽdite in geth palęſtinoꝝ/ ⁊ ad optima regna hoꝝ q̃ eoꝝ/ ſi latioꝛ terminꝰ eoꝝ ẗmino vr̃o eſt. Calãne: interp̃taẗ cõmunis: ⁊ ſignificat minores/ cõmu/niẗ viuẽtes: vt ſũt laborantes in terra. Emath/ interp̃taẗ ſan/guiſ: ⁊ ſigt mercatoreſ: q̃ ſudoꝛe mlto acq̃rũt diuitiaſ. Geth/ ĩterp̃taẗ torcular: ⁊ ſigt milites: q̃ alios torquẽt ⁊ oppꝛimũt. q. d. vos clerici: oĩe genꝰ hoim: agricolas/ mercatoreſ/ mili/tes: ſiue minoreſ/ mediocres ⁊ maiores ꝯſiderate: ⁊ ĩuenietꝭ ꝙ nulli ita vt vos ſũt in poſſeſſionibꝰ dilatati. i Maioꝛ imperio: cui. ſ. ſubdiẗ iperiũ ſeculare. Eſa. lx. c. Gł̃ia libani ad te veniet: abies ⁊ buxus ⁊ pinꝰ ſimul ad oꝛnandũ locũ ſã ctificatiõiſ męę: Veniẽt ad te curui filij eoꝝ q̃ te hũiliauerũt: ⁊ adoꝛabũt veſtigia pedũ tuoꝝ. Et nota ꝙ dicit: ĩperio. Cle/rici officio ſuo nõ q̃ſi miniſterio/ ſ; q̃ſi iperio vtunẗ: vñ ⁊ vi/deri ⁊ vocari clerici erubeſcũt: ⁊ iđ habitu ſe milites oñdũt. k Effuſꝰ eſ. Nota triplex eſt effuſio. Effuſio p̄ gulã. Eccł. xxxvij. d. Noli eẽ auidꝰ ſup oẽm ep̃latiõnẽ: nec te effũdaſ ſup omnẽ eſcã. Effuſio p̄ luxuriã. Hiere. l. b. Effuſi eſtꝭ ſup her/bã ſic vitulus: ⁊ mugiſtꝭ ſic tauri: In q̃ tangit duo vitia cle/ricoꝝ: laſciuiã ⁊ luxuriã. Effuſio p̄ auariciã. Canonica Iudę d. Vę his q̃ in viã caĩn abierũt ⁊c. l Nõ creſcas: q꞉ aſ cendiſti cubile p̃ris tui ⁊c. Per hęc duo ſuggillat dñs duo in clericꝭ. In aſcenſu cubiliſ/ malũ ĩgreſſũ in eccłiaꝫ dei: in maculatiõe/ abuſũ. De malo acceſſu dꝛ Ioh. x. a. Qui nõ intrat p̄ oſtiũ. i. p̄ charitatẽ: in ouile ouiũ/ ſ; aſcẽdit aliũde: ille fur eſt ⁊ latro. Amos. vj. a. Vę vobis q̃ opulenti eſtis in ſi/on: ⁊ ꝯfiditis in monte ſamarię: optimates capita populoꝝ/ ingrediẽtes pompatice domũ dñi. Soph. j. b. Viſitabo ſup omnẽ q̃ arrogãter ingrediẗ domũ dñi. Qui eñ male ĩgredi/tur/ vix aut nũq̃ bñ opaẗ. Vñ Bern. Qui male ĩgreſſus eſt

* ꝑter chriſtũ

¶ a Symeō et leui frēs. Frēs vocat eos:nō qꝛ vterini:ſ; qꝛ vnanimes i ſcelere. b Vaſa iniq̄tatꝭ.i.ↄtinētes iniq̄/tatē/ſic vas ↄtinet liq̄rē. c Bellātia.i.belli ↄſcij. d In ↄſi.eoꝝ nō ve.aīa mea.i.volūtas mea.q.d. aīe meę nō placet ↄſiliū eoꝝ/q̄ interfecerūt ſichimitas. Vel de futuro intelligiť: Et ē apta ꝓpheția de chriſto. De ſymeon em̄ ſcribę: de leui ſacerdotes fuerť/ qꝛ ↄſilio occiſus eſt chriſtus. Qđ p̄uidēs iacob in ſpiritu/dixit: In ↄſiliū ꝛc. q.d. aīa mea reprobat ↄſiliū eoꝝ. f Quia i furoꝛe ſuo occiderūt virū.i.ſichem. Et dꝛ virū ſingulariť:qꝛ etſi plures fuerunt interfecti:tn̄ ipſe fuit cauſa necis. Alia lr̄a habet/viros .ſ.ſichimitas. g Et in volūtate ſua ſuffoderūt murū. Alia lr̄a habet: Subneruauerūt taurū:qđ quidā intelligūt de ſichem/q̄ rapuerat dinā: Quidā de tauris intelligūt ad lr̄aꝫ ꝑ ſyllepſim:qꝛ multos tauros occiderūt in vindictā ſoꝛoꝛis ſuę. Alij intelligūt myſtice de chriſto. Et ꝑ hoc q̄ dicit: In volūtate ſua: apparet q̄ ꝯ volūtatē ſuā factū fuit illđ. k Diuidā eos. Ad lr̄aꝫ: Leui nō habuit ſoꝛtē i ťra/ ſ; adiūct⁹ alijs/viculos habuit ad alēda pecoꝛa: vt patet Numeri.xviij.c.xxxv.a .Deuť.xviij.a. Joſue.xxj.a. Symeon ſimiliter:qꝛ modic⁹ erat in numero ꝑſonaꝝ:ſoꝛtē nō habuit ſeparatā: ſ; recept⁹ ē in ſoꝛte iudę: vt patet Joſue.xix.a. vt ab eo defenderet. Si aūt alicubi reperias q̄ ſymeon habuit ſoꝛtē:verū eſt:ſed nō habuit ſeparatā ꝑ ſe. g Et in volūtate ſua. Zach.ij.b. Ego ero eis mur⁹ ignis i circuitu. h Suffoderūt murū.i.coꝛp⁹ chriſti:qđ q̄dragintaſex dieb⁹ edificatū eſt i vtero virginis. Queriť quō edificatū ſit coꝛp⁹ chriſti in vtero virginis tot diebus:cū in p̄mo inſtanti cōceptionis pfectus fuit coꝛpe ꝛ aīa. Vn̄ Hiere.xxxj.d. Nouū faciet dn̄s ſup ťrā :fęmina circūdabit virū. Eſa.iiij.a. In die illa apprehendēt ſeptē mulieres virū vnū .i. ſeptē dona ſp̄ūſcti chriſtū hominē pfectū. Sol. Tot diebus dꝛ edificatū q̄ ad diſtinctionē membroꝝ:nō q̄ ad foꝛmationē :qꝛ in p̄mo inſtanti fuerūt foꝛmata mēbra ei⁹ oīa:ſed diſtinctio mēbroꝝ nō erat ita euidēs vt ſenſu poſſet percipi. Interim̄.Sicut templū q̄dragintaſex annis. Ad hoc itelligendū notādū q̄ tēplū ſalomonis ſeptē annis cōpletū fuit: vt dꝛ.iij. Reg̃. vj.d. Sꝫ poſtea deſtructū fuit a nabuchodonoſoꝛ.iiij. Regū.xxv.c. Demū ſub cyro edificatū ē triginta ānis/tn̄ vſq; ad medietatē dorſi ſup terrā: Finitimę em̄ gētes ei⁹ ędificatioṅē ipediebāt: vt patet.j.Eſdre.iiij.et.v. Moꝛtuo cyro ītermiſſū eſt op⁹ ad imperiū cābyſe/filij cyri/octo annis: Et poſtea vno/ſub duobus magis: Et iterū vno ſub dario filio hyſtaſpis. Scđo aūt anno habuit licentiā zoꝛobabel ab eo: ꝛ in ſex annis conſummatū eſt templū: Et ita ſecundū templum q̄dragintaſex annis ędificatū eſt: vt dꝛ h̄ et Joh.ij.d.

Moꝛaliter. ¶ Juda te laudabūt. * ꝑter chriſtū:mala quidē faciet intus ꝑter chriſtū:manifeſtā ꝓculdubio faciet arboꝛē fruct⁹. De abuſu dꝛ Hiere.ij. b. Induxi vos i terrā carmeli: ꝛ īgreſſi ↄtaminaſtꝭ eā. Hiere. xij.c. Paſtoꝛes multi demoliti ſūt vineā meā : ↄculcauerūt ꝑtē meā: dederūt poꝛtionē meā deſiderabilē i deſertū ſolitudinis:poſuerū eā i diſſipationē. Et nota q̄ a ruben icipit maledictio: Juſtū quippe eſt/ vt qui pręſunt in dignitate maioꝛes:p̄oꝛes ſint i animaduerſione. Unde Ezech.ix.c. dictū eſt viris ſequentib⁹ virū indutū lineis: vt a ſanctuario incipe rēt. Dan.xiij.a. Egreſſa ē a ſenioꝛib⁹ iſrł iniq̄tas. Vn̄ ḡ ꝛ iuſte ab eis icipit puniri iniq̄tas. Et notanť tria i maledictione ruben:q̄ vult nos dn̄s memoꝛiť retinere: Quid.ſ.accepim⁹ a deo:bona.ſ.naturalia ꝛ bona gratuita: Ubi ſum⁹.ſ. in pctīs: Quid inde expectare poſſum⁹.ſ.pęnā ęternā. P̄mū tangiť ibi: Ruben p̄mogenitus:ꝑoꝛ i donis/maioꝛ/iperio. Scđm ibi: Effuſus es ſicut aq̄. Tertiū ibi: Nō creſcas ꝛc.q.d. dn̄s: O clerici videte q̄d dederim vobis: vbi ſitꝭ m̄o:q̄d inde expectatis. Hęc tria /triplicē affectionē debēt icutere nobis. Nā ↄſideratio dignitatꝭ amiſſę/doloꝛē facit: conſideratio pctōꝝ p̄ſentiū pudoꝛē facit:ↄſideratio pęnę futurę/ timoꝛem facit. Hęc tria p̄uia ſufficienť pctm̄ cauent ꝛ expellunt. Pctm̄ em̄ tria habet/ q̄ r̄ndent his trib⁹ ↄtrarium. Dānoſū eſt/inde doloꝛ: Turpe ē/ide pudoꝛ: Penale eſt.i.pęnę meritū/inde timoꝛ.

a ſtratū eius. Symeon ꝛ leui
b frēs vaſa iniq̄tatꝭ bellāntia.
d In cōſiliū eoꝛū ne veniat
e aīa mea: et in cętū illoꝛum
non ſit gloꝛia mea: quia in
f furoꝛe ſuo occiderunt vi/
g rum: et in volūtate ſua ſuf/
h foderunt murum. Maledi/
i ctus furoꝛ eoꝛū: quia perti/
nax: et indignatio illoꝛū: qꝛ
k dura. Diuidā eos i iacob:
et diſpergam eos in iſrael.

Myſtice. a Symeon et leui. Per ſymeon ītelliguť ſcribę ꝛ phariſei: qꝛ ab eo deſcēderūt. Per leui/ſacerdotes. Et dicunť frēs:qꝛ in moꝛtē dn̄i vnanimiter ↄſenſerunt. b Vaſa iniq̄tatis. Vn̄ Luc.xj.f. Ve vobis phariſeis:qꝛ eſtꝭ vt monumēta. d In ↄſiliū. Matth.xxvj.a. Inierūt ſcribę ꝛ phariſei ↄſiliū: vt ieſū dolo tenerēt atq; occiderēt. e Et i cętu. De hoc cętu diciť Eſa.j.d. Iniq̄ ſūt cęt⁹ vr̄i. h Murū.i.coꝛpus chriſti. Eſa.xxvj.a. Urbs foꝛtitudinis nr̄ę ſion : ſaluatoꝛ poneť i ea mur⁹. Hic mur⁹ ſuffoſſus fuit/ q̄n vn⁹ militū lat⁹ chriſti lācea aperuit. Joh.xix.f. Ad h̄ aūt ſuffodiť murus: vt ciuitas ſubuertať: Et iudei chriſtū occiderūt:† vt eccłia ſubuerteret. Vn̄ ipſi dixerū: Hic eſt hęres: venite occidam⁹ eū/ ꝛ habebim⁹ hęreditatē ei⁹: Matth.xxj.d. Zach.xiij.c. Percutiā paſtoꝛē ꝛ diſpergenť oues greg̃. Al. †fides.
i Maledict⁹ ꝛc. Dura fuit idignatio iudeoꝝ: q̄n clamauerūt: Crucifige/crucifige. Furoꝛ fuit ptinax: q̄n i moꝛtuū deſeuierūt/ponētes cuſtodes ad ſepulchꝛū: eoſq; poſtea muneribus vt mētireť furatū coꝛrūpētes. Inde dicit Hiere.xij. b. Facta ē hereditas mea q̄ſi leo i ſilua: dedit ↄtra me vocē/ ideo odiui eā. Nūq̄d auis diſcoloꝛ hęreditas mea mihi: Alia tr̄ſlatio hꝫ: Nūq̄d ſpelunca hiene hęreditas mea mihi: Job.19.a.
Magis ꝓpꝛie dꝛ hoc: Hiena em̄ moꝛtuoꝝ cadauera de noctē deuoꝛat: effodiēs ē ſepulchꝛis: Vn̄ recte iudei ei cōpanť.
a Symeō et le.ꝛc. Moꝛaliť. Triplex ē gen⁹ hoīꝫ: Rectoꝛes/ↄtinētes/ↄiugati. Hoꝝ q̄dā electi: q̄dā reprobi. Vn̄ Matth.xxiiij.d. Tūc erūt duo i agro ꝑlatioīs: vn⁹ aſſumeť/ alť relinq̄ť. Duę ert molētes i mola ↄiugij: vna aſſumeť/ alťa relinq̄ť. Duo i lecto ↄtinētię: vn⁹ aſſumeť/ alť relinq̄ť. Boni ſigniť ꝑ noe/danielem ꝛ iob: Ezech.xiiij.e. Mali h̄ ꝑ ruben/ ſymeon ꝛ leui. De ruben.i.ē clericꝭ/ q̄ deberēt eē rectoꝛes dictū ē: Effuſus es ſicˀ aq̄: triplici .ſ.effuſiōe. De alijs dꝛ: Symeō ꝛ leui vaſa iiq̄tatꝭ bellātia. Vn̄.j.Coꝛ.iij.a. Cū ſit iter vos zel⁹ ꝛ ↄtētio: nōne adhuc carnales eſtꝭ ꝛ ſ̄m hoīeꝫ ābulatꝭ: Jacob.iiij.a. Vn̄ bella ꝛ lites i vob: nōne ex ↄcupiſcētijs vr̄is: Eſa.ix.d. Unuſq̄ſq; carnē bꝛachij ſui voꝛabit: manaſſes ephꝛaim: ꝛ ephꝛaim manaſſen: ꝛ ſimꝭ ipſi ꝯ iudā. Nemo hodie dič: Si tuū eſt/tolle. d In ↄſiliū. Duo ſūt q̄ rep̄hendit hic dn̄s: q̄ maxime i clericꝭ arguunť: ↄſilia ꝛ cęt⁹. Cōſiliū i capitulo: Cęt⁹/i choꝛo. De cętu dꝛ Eſa.j.d. Iniq̄ ſūt cęt⁹ vr̄i. De ↄſilio dꝛ Job.xxj.b. Quia nō ſūt i manu eoꝛū bona ſua/ↄſiliū ipioꝝ lōge ſit a me. Bona eoꝝ vocat tpalia: de q̄b⁹ ſolis tractāt i capitulis i artꝭ ↄſilijs/ſpūalib⁹ reprobatꝭ. De talib⁹ dꝛ Joh.xj.f. Collegerūt pontifices ꝛ phariſei ↄſiliū. Et poſtea dicūt: Si dimittim⁹ eū ſic: oēs credēt i eū: ꝛ venient romani ꝛ tollēt noſtrū locū ꝛ gentē. Ecce de q̄ ē q̄ſtio capituloꝝ. De cętu i choꝛo q̄ debēt adeſſe pure ad pſallendū dn̄o/ dič Bern̄. Opoꝛtet nos pure ꝛ ſtrenue dn̄icꝭ intereſſe laudib⁹. Strenue q̄dē: vt ſic reuerēť/ita ꝛ alacriť dn̄o aſſiſtatꝭ. Pure: vt dū pſallitꝭ/nihil aliud q̄; qđ pſallitꝭ cogitetꝭ. Scitꝭ q̄ deſpatiſſim⁹ eſt eger/q̄ moꝛbū nutrit medicina: ꝛ q̄ data ſunt ad ſalutē: faciunt ad doloꝛē. Sic eſt hodie fere in omnib⁹ ↄſilijs /appellationibus/ aduocationib⁹/iudicijs ꝛ hmōi: q̄ data ſunt ꝛ pmiſſa ad cōmodū partiū: Sꝫ modo partibus ſunt damnoſa/ ꝛ lites faciunt immoꝛtales. Vn̄ dicit Bern̄. Antidotū verſum eſt in venenum: ꝛ quod inuentum fuerat ad remedium :reperitur ad moꝛtem.

a Juda te laudabūt. Hoc factū ē/qñ alijs heſitantib⁹ pm⁹ p⁹ moyſen itrauit mare rubrū: Exo. xiiij. c. vbi regnū ꝓmeruit. b Adorabūt te. Hic apte ꝓphauit de iuda regē eſſe futurū. ſ. dauid τ ſucceſſores ei⁹. c Catul⁹ leonis. Hic ď ca pite regni ꝓphat. Dauid eñ minī⁹ fratꝝ elect⁹ fuit i regē. j. Regꝫ. xvj. c.

d Ad pdā fili mi aſcēdiſti. Hoc i dauid ipletū eſt: q pluri/mos hoſtes habuit: τ de oībus ſpolia tulit. e Requieſcēs accubuiſti vt leo: qꝛ dauid poſtea in pace regnauit/τ maxime timebať/vt leo. f Et qſi leena: q ferocior eſt leone. Et ďr qſi leena: qꝛ fortiſſimā ꝓlē habuit. ſ. ſalomonem.

Al'. τ femore.

g Quiſ ſuſcitabit eū: ad ꝓbandū. ſ. q. d. ſol⁹ ſpūs q directuſ eſt in dauid: vt ďr. j. Regꝫ. xvj. c. Uel de ſucceſſione ſalomonis poteſt exponi h mō: Quis ſuſcitabit. ſ. dauid. i. q̄s τ q̄ꝫtus erit ſucceſſor ei⁹. ſ. ſalomon. q. d. magn⁹: τ ita magnus/vt dauid dici poſſit viuere in eo: τ qſi mortu⁹ ſuſcitatuſ: Juxta illud Eccꝫ. xxx. a. Mortuus eſt pater illi⁹/τ qſi nō eſt mortu⁹: ſimilē eñ reliqt ſibi p⁹ ſe. h Nō auferet. Nota vſqꝫ ad tranſmigrationē fuerūt ſexaginta reges de iuda: exinde fuert duces vſqꝫ ad ariſtobolū filiū hyrcani/ſiue iohis: qui pmus mortuo patre ſuo τ incarcerata matre ſyra/impoſuit ſibi diadema: vt legiť i eccleſiaſtica hiſtoria: rubrica de reſtitutiōe regni iudeoꝝ: Et iterū fuerunt reges vſqꝫ circa tēpora chriſti: τ tunc defecerunt vtriqꝫ/reges τ duces: τ regnauit alienigena. ſ. herodes aſcalonita/filius antipatrꝫ idumei: Et ita impletū eſt qď ꝓphatum ē Dañ. ix. g. ita qꝫ circa aduentū chriſti reſtitueret regnū iudeoꝝ: τ iterū in aduentu eius omnino deſtruereť: quia poſt herodē nullus regnauit de iudeis. Judeus ſic exponit: Nō auferet ſceptrū de iuda τc̄. i. quoddā dominiū/qꝫ. ſ. primus intrauit mare rubrū poſt moyſen: Exo. xiiij. c. qꝫ primus obtulit/facto tabernaculo: Numeri. vij. b. Donec veniat ſilo: Sic eñ eſt in hebreo. i. vſqꝫ ad ſaulē/inunctū in ſilo. j. Regꝫ. x. a. Silo aūt locus ꝓphaꝝ eſt: vbi pmo habitauit arca dñi. Poſtea vt dicit iudeus: redit iacob ad filiū ſuū iudā: q eripuit ioſeph de manibus fratrū ſuorū. š. xxxvij. f. dicēs: i Ipſe. ſ. iudas: k Erit expectatio gentium. i. tribuū. Dñs eñ dixit Judicꝫ. j. a. Judas aſcēdet ꝓvob. l Ligās ad vi. τc̄. i. tanta erit copia vini/qꝫ i vna vite onerabiť aſin⁹: Et ob hoc rubicundos dixit oculos: quia ſic apparet in oculis bibentium. In candore etiā dentiū/copiā ouiū τ lactis notauit: qꝛ lac comeſtū apparet i dētib⁹ comedētiū. Ligāſ ad vineā τc̄. Sup qſi ad nullū dirigebat ſermonē: mō ꝯuertit ſermonē ſuū ad filium iudam/de chriſto mittendo a patre: Sic: m O fili mi: ille. ſ. chriſtus/erit ligans ad vineā pullū ſuū: et ad vitem aſinam ſuā. i. gētilem τ iudaicum populū/ſibi qui vitis eſt/vinculo charitatis τ fidei copulabit. n Palliū ſuū. i. carnē ſuam ſanguine paſſionis cruētabit. Qď ſignificatū fuit. iiij. Regꝫ. ij. c. ꝑ palliū helie: qď ipſo aſcēdente cecidit in terram: ad cui⁹ tactū iordanis diuiſuſ ē. Uñ. Eſa. lxiij. c. Quis ē iſte τc̄. o Cādidioreſ. Threñ. iiij. b. Candidiores nazarei ei⁹ niue: nitidiores lacte. p Zabulon: habitaculū fortitudiniſ. i. eccľia ad tolerādū fortiſſima. q In littore: vt credentib⁹ refugiū: τ periclitātib⁹ demōſtret fidei portū: Cōtra oēs ťminos ſecľi ſolida/ta expectat naufragiū iudeoꝝ τ ꝓcellas hereticoꝝ/q circūfe

Myſtice.

a Jūda te laudabūt frēs tui.
Man⁹ tue i ceruicib⁹ inimi/
b coꝝ tuoꝝ: adorabunt te filij
c pris tui. Catul⁹ leoniſ iuda.
d/e Ad pdā fili mi aſcēdiſti: req
f eſcēs accubuiſti vt leo: ēt qſi
g leena. Quis ſuſcitabit eū?
h Nō auferet ſceptrū ď iuda/
τ dux de femorib⁹ ei⁹: donec
i/k veniat q mittēd⁹ ē: τ ipſe erit
l expectatio gentiū. Ligās ad
m vineā pullū ſuū: τ ad vitē ō
fili mi aſinā ſuā. Lauabit in
vino ſtolā ſuā: τ in ſanguine
n vue palliū ſuū. Pulchriores oculi eius vino: τ den/
o/p tes lacte candidiores. Za/
q bulon in littore maris habi/
r tabit/τ i ſtatione nauiū ptin
s gēs vſqꝫ ad ſidonē. Iſachar
t aſin⁹ fortꝫ: accubās int ter/
v minoſ. Uidit requiē qꝫ eſſet
x bona/τ terrā qꝫ optia: τ ſup/
poſuit humerū ſuū ad por/
y tādū: factuſqꝫ eſt tributꝫ ſer/
z uiēs. Dan iudicabit pplm
ſuū ſic et alia trib⁹ iſrľ. Fiat
a dan coluber i via: ceraſtes i
b ſemita/mordēſ vnglaſ eq: vt
c/d cadat aſcēſor ei⁹ retro. Salutare tuū expectabo dñe.
e/f Gad accict⁹ ꝓliabiť añ eū:

runt oñi vento doctrine: Inde etiā apľi aliq aſſumpti ſunt: Ibi ſepe dñs docuit. r Pertingēs vſqꝫ ad ſidonē. i. vſqꝫ ad gentes ꝑuenit. Eſa. ix. a. Terra zabulon τ terra neptalim/via maris trans iordanē τc̄. Sidon/venatio: τ ex eis locis ſumpti ſunt venatores: de quib⁹ Hiere. xvj. d. Mittā eis venatores mľtos: τ venabuntur eos de omni monte. s Iſachar: aſinus fortis: vel oſſeus. i. vir agricola. t Accubās int terminoſ: id eſt inter maritama τ montana. v Uidit requiē qꝫ eſſet bona. i. terram fecundam τ aptā ad quieſcendū. x Suppoſuit humerū. i. i vehendis mercib⁹ ad mare que in ſuis finibus erant/laborauit. y Factuſqꝫ eſt tributis ſeruiēs. i. nauibus ferentibus tributa. Hoc hebrei metaphorice exponunt ſic: Dicunt qꝫ iſachar nocte τ die ſtudēdo laborauit: τ iō oēs trib⁹ ei ſeruierūt qſi magiſtro dona ferētes. Al' tributi ſeruiēſ. i. regib⁹ tributa cōportās. z Dan iudicabit τc̄. Tripliciter hoc exponiť. Primo de ſanſone: q ab eo deſcēdit τ iudicauit iſrľ: Judicꝫ. xiij. d. Et legiť ſic lr̄a: Licet minima ſit trib⁹ dan: tñ de ea ſurget iudex in iſrľ. ſ. ſanſon/ſicut τ de alijs: q ad modū colubri viā obſeruabit: ne liceat hoſtibus vagari ꝑ iudeā/depopulādo eā vt pus. a Ceraſtes in ſemita. i. ꝯtra milites erit vt ceraſtes. i. ſerpēs cornut⁹: retrocedere faciens philiſteos ſupbos. q. d. tam maiores qꝫ minores viriliť deijciet. Et qꝫuis tant⁹ ſit: tñ poſt illū d Salutare tuū expectabo dñe. q. d. ipe ñ erit chriſt⁹: ſ figura ei⁹. Scďo exponiť de antichriſto: quē dicūt futurū de dan: q ꝯtra ſctōs morſu peſtifere pdicatiōis more colubri/τ cornu poteſtatꝫ/ſicut ceraſteſ armabiť: Altos eñ q aſcēderāt ad culmē ꝟtutū deijciet retro: τ tūc veniet ſaluator ad iudiciū expectat⁹ a bonis. Tertio exponiť de iuda ꝓditore ſic: Dan. i. iudas de tribu dan: Judicabit. i. plenariā poteſtatē apoſtolat⁹ habebit/ſicut alij apoſtoli. Et ipſe fiet coluber i via. i. factus eſt: qꝛ ſaluatori inſidiatus eſt. Ceraſtes etiā fuit/qñ tradidit eū oſculo ꝓditiōis. b Mordēs vngulaſ eq. i. carnē chriſti morſu mortꝫ: Equus eñ ďr caro chriſti: aſcenſor/ꝟbū vľ anima: Ungula eq/eſt extrema pars vite chriſti. Nō eñ qñ voluit iudas potuit eū interficere: ſ in fine tēporis/qñ ſpōtaneus venit ad mortē. c Ut cadat aſcenſor ei⁹ retro: id eſt anima chriſti corruat in mortem. Al' momordit carnē chriſti: vt ei⁹ ꝓpoſitū infirmareť: ſ nō potuit. Uñ ꝯuenienť ſubiungiť: Salutare tuū expectabo dñe. Uox eſt ſanctorū in limbo vbi ipſe deſcendit: τ eos inde extraxit expectantes aduentū eius. Quidā diſcipul⁹ ſancti Gregꝫ. exponit hoc ſatꝫ vrbane. Per viā/q lata eſt/itelligēs pcepta legꝫ: q etiā imperfect⁹ quiſqꝫ ſeruare debet. Per ſemitā/q artior τ breuior eſt/ſpiritualia ꝯſilia: q tñ perfecti obſeruāt. Per equum ītelligit temporalē ꝓſperitatē. Dic ergo: Fiat dan coluber in via. i. antichriſtus/q de dan naſceť: inſidiabiť imperfectis: qui incedūt per viā cōmuniū pceptoꝝ. Ceraſtes in ſemita. i. inſidiabiť perfectis: qui vadūt ꝑ ſemitā conſilioꝝ. Mordebit vngulā equi: vt cadat aſcenſor ei⁹ retro. i. ſubtrahet qbuſdā bona tpalia: qui deſperabunt/a ꝓſperitate temporali deiecti. Et cetera nō mutanť. e Gad accinctus: vel latrunculus: vel expeditus. f Preliabitur ante eum. i. dan/τ alias tribus ꝓliabať.

C

Nota gad τ ruben

N Nota gad ⁊ ruben ⁊ dimidia tribus manaſſe/relict' vxoribꝰ
⁊ paruulis/vltra iordanē ī terra ſibi data p̄cedebāt iſrl' arma
ti in terra ꝓmiſſiōis: vt ḋr Numeri.xxxij.f. Sꝫ poſt q̄ttuor/
decim annos p̄mus reuertēs/ꝓliū vicinaꝝ gentiū aduerſꝰ ſu
os q̄s reliq̄rat īuenit: ⁊ fortit' dimicās/hoſtes ſtrauit: Joſue
xxij.a. Et hoc eſt qḋ
dic: Gad accinctꝰ
ꝑliabit' ante eū: in
trāſitu iordanis:
a Et ipſe accin/
get retrorſū: i redi/
tu ad ſuos. b Aſer.

a ⁊ ipſe accīget retrorſū. Aſer pinguis panis eiꝰ: ⁊ p̄bebit b c delitias regibꝰ. Neptali cer/ d uus emiſſꝰ: ⁊ dās eloq̄a pul/ e chritudinis. Filiꝰ accreſcēs f ioſeph: filiꝰ accreſcēs ⁊ decō/

Ad lrāꝫ: poſſeſſio aſer fertilis fuit ī pomis ⁊ pirꝭ ⁊ hmōi fru/
ctibꝰ q̄ poſt prādiū q̄ſi delitię regibꝰ apponunt'. c Nepta
lim. Per velocitatē cerui/notat' velocitas terrę vberiorꝭ/q̄
fuit ī ſorte eiꝰ: q̄ prę aliꝭ ꝓperos fructꝰ facit. Alia lrā habet:
Ager irriguus: vt dicit Hieroꝰ: qꝛ ſup lacū geneſareth poſ/
ſeſſio neptalim a iordane irrigabat'. d Dās eloq̄a pul
chritudinis. Hoc dicit: qꝛ ī monte thabor/q̄ eſt in finibꝰ
eiꝰ/habitauert' ꝓphę q̄ dabāt pulchra eloq̄a: Vl' vbi docuit
dñs diſcipl'os pulchra eloq̄a/dicēſ: Bt̄i paupes ⁊c̄. Matth.
v.a. Vl' ideo: qꝛ de p̄mis frugibꝰ neptalim offerebat' in paſ/
cha: vñ fiebat laus dño/q̄ eſt pulchrū eloquiū. Hebręi aūt
h̄ refert ad tyberiadim: vbi vigebat ſapīa legꝭ: vñ ⁊ Hieroꝰ
ex illa aſſūpſit hebręū/legꝭ doctorē: vt ḋr ī ꝓemio Parali/
pomenon e Filiꝰ accreſcēs ioſeph. .xxxvij.a. dictū
eſt/q̄ ioſeph a pr̄e plus cęterꝭ fratribꝰ amabat': ⁊ ideo h̄ co/
pioſiꝰ laudat'. Bis dic̄/filiꝰ accreſcēs/ꝓpt' nimiū affectū: Vl'
ꝓpt' duas tribꝰ q̄ ex eo fuert': Vel ꝓpter dignitatē ⁊ virtutē.
Filię diſcurrerūt.
Myſtice. c Neptalim/interp̄tat' latitudo: ⁊ ſignificat choꝝ apl'oꝝ:
per q̄s doctrina chriſti p̄ vniuerſū orbē dilatata ē. Ro.x.d.
Ps.18. Nūqd nō audierūt: Etē ī oēꝫ terrā exiuit ſonꝰ eoꝝ. Et bñ
ꝯuenit qḋ ḋr: Neptalim ceruꝰ emiſſus: Veloces eñ fu
erūt apl'i ī p̄dicatiōe v̄bi dei: ſꝫ ⁊ chriſtꝰ q̄ſi bonꝰ venator ve/
natꝰ ē ceruos iſtos: ⁊ poſtea fecit eos venatores. Hiere.xvi.
c. Ecce ego mittā piſcatores mltos dic̄ dñs: ⁊ piſcabūt' eos.
Et pꝰ hęc mittā venatores multos: ⁊ venabunt' eos de oī
mōte/⁊ de oī colle/⁊ de cauernis petraꝝ: qꝛ ocl'i mei ſup oēs
vias eoꝝ. Et q̄ apl'i dederint eloq̄a pulchritudinis/manife/
Ps.76. ſtū ē. Vñ Ps. Vocē dederūt nubes.i.apl'i coruſcauerūt mi
racul': pluert' doctrinis: tonauert' minis. Eloq̄ū pulchritudīs/
fuit ꝓmiſſio regni cęleſtꝭ/facta credētibꝰ: quā apl'i p̄dicauert'
vbiq̄ꝫ. Etiā mali illḋ idē aliq̄ñ p̄dicāt: cū ſint ipſi turpes īte/
riꝰ eloquiū pulchritudīs reſonātes. Prouerb.xi.c. Circulꝰ au
reꝰ ī naribꝰ ſuis/mlier pulchra ⁊ fatua. Qḋ exponit Hieroꝰ.
Sic̄ circulꝰ aureꝰ ī naribꝰ ſuis: ita pulchra locutio ī ſenſibus
ſtultę mētꝭ. Eſt aūt eloq̄ū turpitudīs: qḋ ꝓhibet apl's Eph.
iiij.g. Oīs ſmo malꝰ ex ore vr̄o ñ ꝓcedat: ſꝫ ſi q̄s bonus ad
ędificationē. Ibidē.v.a. Fornicatio ⁊ oīs īmūdicia aut aua/
ricia nec noīet' ī vobꝭ/ſic̄ decet ſc̄tōs: aut turpitudo aut ſtulti/
loquiū aut ſcurrilitas q̄ ad rē nō ꝑtinet: ſꝫ magꝭ grār̄uactio.
Moraliter. c Neptalim ⁊c̄. Quinq̄ꝫ notāt' h̄ q̄ debet hr̄e q̄libet p̄di/
cator. Latitudo dilectiōis/p̄ neptalim. Strenuitas p̄dicatio
nis/p̄ ceruū. Auctoritas miſſiōis/p̄ emiſſū. Puritas ītentio/
nis p̄ h̄ qḋ dic̄/dās. Honeſtas ſermonis/p̄ eloq̄a pulchritudi
nis. De p̄mo legit'.iij. Regꝭ.iiij.d. Dedit deꝰ ſalomoni ſapiē
tiā ⁊ prudētiā mltā nimis: ⁊ latitudinē cordis. Recte ḡ q̄ p̄di
cat charitatē/neptalim appellat'. Eph.iij.d. In charitate ra/
dicati ⁊ fūdati/vt poſſitꝭ cōprehēdere cū oībꝰ ſc̄tis/q̄ ſit lati/
tudo/lōgitudo/ſublimitas ⁊ ꝓfundū. De ſc̄do Prouerb.vi.
a. Diſcurre/feſtina/ſuſcita amicū tuū: ne dederꝭ ſomnū ocul'
tuis: nec dormitēt palpebrę tuę: eruere q̄ſi damula de manu
venatorꝭ/⁊ q̄ſi auis de īſidijs aucupis. Eccl.xxxi.c. In oī/
bus opibꝰ tuis eſto velox. Et q̄ h̄ ītelligat' ḋ p̄dicatore: patet
p̄ h̄ qḋ ſeq̄t': Splēdidū ī panibꝰ bñdicēt labia mltorū. Per
ceruū q̄ trāſilit ſpinas/notat' abiectio diuitiaꝝ: quā debet hr̄e
p̄dicator. Mich.ij.c. Mulieres ꝑpl'i mei ejcient' de domibꝰ
delitiaꝝ. Matth.x.b. Nolite poſſidere aurū vl' argētū neq̄ꝫ
pecuniā. Sūt aūt q̄dā q̄ dicēdo vl' p̄dicādo miro mō vitupe
rāt diuitias/donec ipſi diuites facti fuerīt: ⁊ tūc tacēt: Et qḋ
p̄us accuſabāt/īcipiūt excuſare: ſil'es venatoribꝰ q̄ pſequunt'
caſtorē: q̄ cū viderit iſtare venatores/auulſos a ſe teſticl'os ꝓi/
icit ad īſeq̄ntes: ⁊ ipſi ſtatim ceſſant pſeq̄. Ita certe mlti ade/
ptis diuitijs q̄s p̄us pſeq̄bant'/iā potiꝰ obſequunt'. Cōtra q̄s
ḋr.i. Machab.iiij.b.
Nō ꝯcupiſcatꝭ ſpolia:
qꝛ bellū ꝯtra nos eſt/
⁊ gorgias ⁊ exercitus
eiꝰ in mōte ꝓpe nos ē.
De tertio. Ro.x.c.
Quō p̄dicabunt niſi
mittant'? Prouerb.xxv.a. Aufer rubiginē de argēto/⁊ egre/
diet' vas puriſſimū. Alia lrā habet: ager irriguꝰ: qḋ bñ ꝯue/
nit p̄dicatoribꝰ: debēt eñ eſſe agri ꝯtinētes/⁊ gignētes ſemi/
na v̄bi dei/irrigati a q̄druplici fonte: q̄s chriſtꝰ adhuc ī cru/
ce viuēs in ſuo corꝑe patefecit: duos ī manibꝰ ⁊ duos ī pedi
bus. Primꝰ/eſt fons pietatis: a q̄ manat aq̄ miſericordię/ad
abluēdas ſordes aīarū. Zach.xiiij.b. In die illa exibūt aq̄
viuētes de hierl'm: mediū eaꝝ ad mare nouiſſimū. Sc̄ḋs ē
fons charitatꝭ/a q̄ manat aq̄ ſapientię ad extinguēdā ſitim.
Eccl.xv.a. Aqua ſapiētię ſalutarꝭ potabit illū. Tertiꝰ ē fōs
deuotiōis/a q̄ manat aq̄ lachrymaꝝ. Hiere.ix.a. Quis da/
bit capiti meo fontē aq̄ viuę? Quartꝰ eſt fons ęmulatiōis/a q̄
manat aq̄ eruditiōis. Prouerb.xviij.a. Aqua ꝓfunda v̄ba
ex ore viri. Poſt finē huiꝰ vitę/erit q̄ntꝰ: q̄ aptus eſt in latere
chriſti: fons.ſ. manifeſtę viſionis: a quo manat aqua glorię.
Apocal'.xxij.a. Oſtendit mihi fluuiū aquę viuę ſplendidū
quaſi cryſtallū/ꝓcedentē de ſede dei ⁊ agni. Quattuor pri/
mi fontes aperti ſunt chriſto adhuc viuente: ad notandū q̄
nobis ſunt neceſſarij in hac vita. Quintꝰ poſt finē vitę/ad no
tandū q̄ tūc primo potabimur illo/cū apparuerit gloria eiꝰ.
Primꝰ fons ꝑtinet ad oēs: Oēs eñ peccauerūt ⁊ egent Ro.3.c.
gloria dei.i. miſericordia lauante ſordes pctōꝝ. Sc̄ḋs ꝑti/
net ad ꝯiugatos: q̄bus ſufficit charitas ad ſalutē: ⁊ ſapienter
ꝯuerſari in medio prauę ⁊ peruerſę nationis/vbi poſiti ſunt.
Tertius pertinet ad pęnitentes: qui per ſingulas noctes la/
chrymis ſuis lauant ſtratum conſcientię ſuę. Quartus per/
tinet ad prędicatores: quorum eſt ęlare ſalutem animarum.
Quintus pertinet ad electos iam eo fruentes.
e Filiꝰ accreſcēs ioſeph. Myſtice: Ioſeph/chriſtꝰ: quē Myſtice.
expreſſius ſignificat q̄ꝫ alij patriarchę: tū ꝓpt' nois īterpre/
tationē: tū ꝓpt' ea q̄ circa eū acciderūt. Bis dicit'/filiꝰ: ad no
tandū duplicē eiꝰ filiationē. Fuit eñ in cęlo filius dei patrꝭ
ſine matre: factꝰ eſt in terris filiꝰ virginis mr̄is/ſine pr̄e. Vel
bis potiꝰ accreſcēs: ad notādū duplex augmentū chriſti. In
ſe/vnū: ī nobꝭ/alterꝝ. Cū eñ ip̄e eſſet īmēſus/factꝰ ē paruulꝰ:
vt creſcere poſſet. Phil'.ij.a. Qui cū ī forma dei eſſet/ñ rapi
nā arbitratꝰ ē ſe eſſe ęq̄lē deo: ſꝫ ſemetip̄m exinaniuit formā
ſui accipiēs. Augmētū chriſti ī ſe/ſiḡt' Dañ.ij.c. vbi ḋr: La/
pis qui ꝑcuſſit ſtatuā/factꝰ eſt mōs magnus: ⁊ ipleuit terrā
vniuerſā. De ſc̄do augmēto dic̄ Ps. Accedet hō ad cor altū Ps.63.
⁊ exaltabit' deꝰ. f Decorꝰ aſpectu.i. facie. Ps. Specioſꝰ Ps.44.
forma p̄ filijs hoīm. Decor aūt ī duobꝰ ꝯſiſtit: ī cādore ⁊ ī ru
bore: Et de
Moraliter. f Filiꝰ accreſcēs ioſeph. Ioſeph ſiḡt p̄latū ꝓpt' tria q̄
fuerūt ī ioſeph/q̄ debēt eē ī p̄lato. Obediēs fuit pr̄i. Vñ .
xxxvij.c. Prę̄ſto ſū. Et fidel' fuit putiphari ⁊ pharaoni. Vñ
.xxxix.a. ḋr: Nihil nouit de oībꝰ niſi panē q̄ veſcebat'. Itē
prudēs fuit. Vñ .xli.c. Sōnia pharaonis prudēter expo/
ſuit. De his tribꝰ ḋr Matth.xxiiij.d. Quis putas eſt fidel'
ſeruꝰ ⁊ prudēs/ quē ꝯſtituit dñs ⁊c̄. Prudēs ī acq̄rēdo vl' cō
gregādo res dñi: ſeruꝰ in ſeruādo: fidel' in diſpēſando. Qui
hęc tria nō habet: nō eſt dignꝰ vt p̄latꝰ fiat. Itē nō debet fi/
eri p̄latꝰ niſi ſit filiꝰ accreſcens: filius p̄ amorē: accreſcēs per
operationē: vt.ſ. ex amore opet' vt filiꝰ/non ex timore vt ſer/
uus. Filius aūt in tribus poteſt aliq̄s eſſe. In nominis ado/
ptiōe: in hereditatis adeptione: in patris imitatione. Chri/
ſtus pater eſt/a quo ſui filij nominant' chriſtiani: quem ⁊ de/
bent moribus imitari: ⁊ ſic poterunt eius hereditatē ſortiri.
Filię diſcurrerunt.

a rus aſpectu. Filię diſcũr/ b rerunt ſuper murum/ ſꝫ exaſ/ peraucrũt eũ: ⁊ iurgati ſunt: iuiderũtq; illi habẽtes iacu c la. Sedit in forti arcus eiuſ: d ⁊ e diſſolũta ſunt vincula bra f chiorũ ⁊ manuũ illius ꝑ ma/ g nus potentꝭ iacob. h Inde pa ſtor egreſſus eſt lapis iſrael. i Deus patrꝭ tui erit adiutor tuus: ⁊ omnipotẽs benedi/ k cet tibi benedictionibus cę/ li deſuper: benedictionibus abyſſi iacentꝭ deorſũ: bñdi/

ꝗ a Filię diſcurrerũt. Ad litterã/ tãtę pulchritudinis fuit/ ꝙ dña eiꝰ quę vxor putipharis fuit/ vehementi amore in eũ exarſit: ⁊ filię ęgyptiorꝫ pudore muliebri depoſito/ aſcẽdebãt murũ: vt eũ videre poſſent/ eius amore ſuccenſę. b Exaſ/ peraucrũt/ fratres ſui: qñ dixerũt: Nũqd rex noſter eris: habentes iacula inui/ dię: qbuſ armati/ ꝯtra eum pugnauerunt .ſ. xxxvij.b. Vel de ęgy/ ptijs poteſt legi: q ſi/ militer inuiderunt ei. c Sedit in forti.i. chriſto. d Arcus eius.i. ſpes pugnãdi ⁊ vincẽdi: ſꝑ habuit in chriſto fiduciã. Unde de ipſo dicit Sap .x. c. Hęc.i. ſapientia vẽditũ iuſtũ nõ dereliquit: ſed a pctõri/ bus liberauit eũ. g Per manꝰ potentꝭ iacob.i. dei: q eſt potẽtia iacob.i. a q iacob habet potentiã. f Uincu la: quibꝰ ligauerũt eũ fratres. h Inde paſtor.i. ex po tẽte iacob.i. deo patre/ egreſſus eſt paſtor lapis iſrꝭ.i. chriſtꝰ paſtor et ſuſtẽtator eccſię. Joh.x.c. Ego ſum paſtor bonꝰ. Vel/ ide.i. ex iacob/ egreſſus eſt paſtor.i. egredietꝭ.ſ. chriſtꝰ. Vel/ inde.i. ex iacob/ egreſſus eſt paſtor lapis iſrꝭ.i. hiero/ boã: q fuit rex decẽ tribuũ. Cõſuetudo eñ ſacrę ſcꝑturę eſt/ ꝑncipes vocare paſtores.iij. Regꝭ.xxij.c. Hebręus habet: Inde paſtoriũ lapidẽ in iſrꝭ. Qđ dupliciť exponiť. Primo mõ/ inde/ eſt aduerbiũ: ⁊ paſtoriũ nomẽ. Scđo mõ/ i/ ẽ ꝑpo ſitio: ⁊ depaſtoriũ nomẽ: Et itelligiť tã de ioſeph ꝙ̃ de hie/ roboã. De ioſeph ſic: Deuſ q eſt potentia iacob/ ſoluit eũ.i. ioſeph. Eũ dico/ inde.i. poſt hęc/ futurũ lapidẽ paſtoriũ.i. ſuſtentatorẽ iſrꝭ: ⁊ paſtorẽ in ęgypto. De hieroboã ſic: Deꝰ ſoluit eũ.i. ioſeph. Eũ dico futurũ: inde.i. pꝰ hęc/ lapidẽ pa/ ſtoriũ i iſrꝭ.i. rectorẽ ⁊ defenſorẽ decẽ tribuũ: q dictę ſũt po ſtea iſrꝭ. Qđ ipletũ eſt i hieroboã: q fuit de ephraim. Scđo mõ ſic: Soluit eũ.i. ioſeph: Eũ dico futurꝫ i lapidẽ depaſto/ riũ: Et idẽ ẽ ſenſus. i Deꝰ pr̃is tui ⁊c. Huc uſq; cõmẽda uit eũ: h icipit bñdicere: ⁊ mutať ꝑſona: ſic.ſ. d iuda. k Be dictiõibꝰ cęli ⁊c. Per rorẽ cęli/ bona ſpũalia: Per abyſ/ ſũ/ bona tꝑalia accipe: Per vbera/ vbtatẽ lactꝭ: Et ꝑ vuluã/ fęcũditatẽ ꝑlis. Et ẽ ordo ꝯuerſus ꝙ dic ꝑus vberꝫ: ⁊ poſtea vuluę: Uulua eñ ad ꝯceptionẽ: vbera ad educationẽ ꝑtinẽt.

ꝗ Confortatę ſunt

Myſtice. ꝗ bore: Et de chriſto dic ſponſa/ Cantꝭ.v.c. Dilectꝰ meꝰ cãdidꝰ ⁊ rubicũdus. Candidꝰ/ cãdore innocẽtię: Rubicũdꝰ/ rubore ſanguinis effuſi in cruce. Hũc duplicẽ colorẽ expreſ/ ſit ſponſa Cantꝭ.j.d. Ecce tu pulcher es dilecte mi ⁊ decoruſ. Vꝭ põt dici ꝙ augmentũ referť ad ꝑſentẽ ſtatũ. Vñ Luc.j. g. Puer aũt creſcebat ⁊ ꝯfortabať. Decor aũt ad futurꝫ ſta/ tũ. Eſa.xxxiij.c. Regẽ i decore ſuo videbũt oculi eiꝰ. In ꝑ/ ſẽti ſęclo exhibuit ſe chriſtꝰ creſcẽtẽ: vt noſ creſcamꝰ: In futu ro erit decorꝰ: vt illũ decorẽ tm̃mõ appetamꝰ: Per h inuẽs ꝙ q nõ creuerit hic i virtute: nõ fulgebit ibi in decore. Priꝰ exhibuit qđ vtile ẽ: deinde qđ delectabile. Utile qdẽ fuit ip/ ſũ videre pendentẽ i patibulo: ſꝫ delectabile erit ipſũ videre regnantẽ i cęlo. Berñ. Nõ te pigeat videre ſerpentẽ i pati/ bulo pẽdentẽ: ſi vis videre regẽ i ſolio reſidentẽ. De ꝑma vi ſiõe dr Eſa.liij.a. Vidimꝰ eũ ⁊ ñ erat aſpectꝰ. De ſcđa Eſa. vj.a. Vidi dñm ſedentẽ ſuꝑ ſoliũ excelſũ ⁊ eleuatũ: ⁊ plena erat domꝰ a maieſtate eiꝰ. Primũ videre fructuoſũ ẽ: ſecũdũ gl'oſũ. Primũ ꝑ fidẽ: ſecũdũ ꝑ ſpeciẽ.j. Corꝭ.xiij.d. Vide/ mꝰ nũc ꝑ ſpeculũ i ęnigmate: tũc aũt facie ad faciẽ. a Fi lię diſcurrerũt ⁊c. Per murũ intelligiť ſtabilitas fidei: ꝑ diſcurſũ/ ſtrenuitas opis: ꝑ filias/ plębs gẽtilis vꝭ minores ꝑpꝭi iudaici: q cito dño crediderũt. Per illoſ q exaſperauerũt/ ſignificanť ſcribę ⁊ phariſęi: q turba currẽte poſt ieſũ: i inſa/ niã ꝑruperũt. Joh.vij.g. Nũqd aliqs ex ꝑncipibus credi/ dit i eũ aut ex phariſęis: ſꝫ turba hęc q nõ nouit legẽ maledi/ cta eſt. Et nota phariſęi ꝑmo habuerũt i corde iuidiã: ſcđo

i ore blaſphemiã: tertio in ope exaſꝑationẽ. Hic aũt ꝑponiť ordo: Primo eñ iuiderũt: poſtea blaſphemauerũt: tãdẽ cru/ cifixerũt. c Sedit i forti arcꝰ eiꝰ. Arcꝰ chriſti/ itẽtio nr̃ę ſalutꝭ. Sedet igiť arcꝰ i forti: q ſalutẽ noſtrã quã itẽdit forti ter ad pleuit. e Diſſoluta. In Pſ. legiť: In manu potẽ ti et brachio excelſo li berauit dñſ ꝑplm ſuũ. In manu qdẽ potẽti deiecit inimicos: i bra chio excelſo ꝓtexit a/ micoſ. Cõtra hęc duo bñficia/ iudęi manꝰ eiꝰ affixerũt cruci: ⁊ bra/ chia vinclis alligaue/ rũt: ſꝫ oia vincula i re/ ſurrectiõe ſoluta ſũt: Qđ figuratũ fuit Iu dicꝭ.xv.c. vbi legiť ꝙ ſanſon ligatꝰ fuit duobꝰ nouis funibꝰ: ſꝫ irruit ſpũs dñi in eũ: et ſic ſolẽt ad ardorẽ ignis ligna con/ ſumi: ſic diſſipata ſũt vincla eiꝰ ⁊ ſoluta. Et bñ dr nouis funi bus: Nouũ eñ ⁊ iauditũ fuit/ ꝙ deꝰ oipotẽs ligareť: q ligatꝰ fuit a iudęis: clauis manꝰ: vinculis brachia. Matth.xxvj.f. Adduxerũt eũ ad caiphã. h Inde paſtor.i. a deo patre chriſtꝰ exiuit. Joh.xvj.f. Exiui a pr̃e ⁊ veni i mundũ. Qui fuit paſtor. Joh.x.c. Ego ſũ paſtor bonꝰ. Et quõ bonꝰ: dic Berñ. Bonꝰ paſtor qdẽ q carnẽ ſuã dat i cibũ: ſanguinẽ in potũ: aiam i ꝑciũ. Paſtor fuit q ad gẽtes: lapiſ/ q ad iudęos q i eũ offenderũt. Eſa.viij.c. Erit vob i ſctificationẽ/ q ad gẽ/ tes: ⁊ i lapidẽ offenſiõis ⁊ i petrã ſcãdali duabꝰ domibꝰ iſrꝭ ⁊ iuda.j. Pet.ij.b. Uob igiť honor credẽtibꝰ: ñ credẽtibꝰ aũt lapis quẽ reprobauerũt ędificãtes. i Deꝰ pr̃is tui ⁊c. Duo dicũť hic q fecit deꝰ pr̃ chriſto. A malo defendit: Et h ẽ: Erit adiutor. Et bona oia dedit: Et h ẽ: bñdicet tibi. Et nota ꝙ pluraliť dic bñdictiõibꝰ. Scitꝭ eñ ꝙ i natiuitate

ꝗ duplex eſt maledictio:

ꝗ a Filię diſcurrerũt. Poſt cõmẽdationẽ ioſeph: ſb/ diť de eiꝰ ꝓbatiõe. Sũt aũt duo genera tẽptationũ q tãgũť h: Vnũ ꝑ ꝓſpa: ⁊ aliud ꝑ aduerſa. Primũ fuit ꝑ applauſũ i/ cõtinẽtiũ: aliud ꝑ ꝯtũeliaſ detrahẽtiũ. Primũ notať ibi: Fi lię diſcurrerũt ⁊c. qđ ẽ vęhemẽs tẽptatio. Prouerb.xxvij c. Quõ i ꝯflatorio ꝓbať argẽtũ/ ⁊ i fornace aurũ: ſic ꝓbať hõ ore laudãtiũ. Grauiſ ẽ tẽptatio: q fit ꝑ ꝯtumeliã detrahẽ/ tiũ. De hac dr Ro.v.a. Tribulatio patientiã opať: patiẽtia ꝓbationẽ. Prima tẽptatio ꝑ hũilitatẽ: ſcđa ꝑ patiẽtiã ſupať. b Sꝫ exaſꝑauerũt. Tria tãgit h moyſes/ qbꝰ boni ꝓbať a maꝭ. Inuidia cordis: blaſphemia orꝭ: iiuria opis: Quibꝰ do cet dñs rñdere Matth.v.g. Diligite inimicos vr̃os/ contra iuidiã: bñfacite his q vos oderũt/ contra blaſphemiã: orate ꝓ ꝑſeqñtibꝰ vos/ contra iiuriã. c Sedit i forti. Arcꝰ ꝑ/ lati/ ẽ eiꝰ ſcia: q debet ſedere i forti.i. radicari i ꝟtute: Sedere aũt iudicũ eſt ⁊ doctorꝫ: Et ſcia ꝑlati debet ſedere i ꝟtute: vt ꝑmo iudicet ⁊ doceat ſeipm: ⁊ poſtea alios iudicãs/ diſſipa/ bit oẽ malũ. Vñ Prouerb.xx.b. Rex q ſedet i ſolio ſuo itui tu ſuo diſſipat oẽ malũ. e Diſſoluta. Tria ſt ꝑlato ne/ ceſſaria: vt habeat arcũ ſciẽtię: ⁊ brachia ſoluta: ⁊ manꝰ. In brachio portať a nutricibꝰ ifãtes: i q ſignificať cõpaſſiõis af fectꝰ ꝑlatorꝫ erga ſubditos. Eſa.xl.c. Sic paſtor gregẽ ſuũ paſcet: i brachio ſuo ꝯgregabit agnos. Oſee.xj.a. Ego qſi nutricꝰ ephraim/ portabã eos i brachijs. Duo qdẽ ſũt bra/ chia ꝑlati/ affectꝰ cõpaſſiõis circa ſubditos: in infirmitate cor dis: ⁊ i infirmitate corpis. Hoc brachiũ ſiniſtrũ: illđ dextrũ. Hęc brachia oñdit ſe hr̃e apꝭs.ij. Corꝭ.xj.g. Quis ifirmať ⁊ ego nõ infirmor: Ecce brachiũ ſiniſtrũ. Quis ſcandalizať ⁊ ego ñ vror: Ecce dextrũ. Per manꝰ ſigniť opa. Sic eñ ma nus a brachio depẽdet: ita opꝰ ex affectu. Debet igiť ꝑlatus hr̃e arcũ tenſũ/ ad docẽdũ: brachia ſoluta/ ad compatiẽdũ: manꝰ aptas/ ad opandũ. De ꝑmo. Zach.ix.c. Extẽdã mihi iudã qſi arcũ. De ſcđo ⁊ tr̃io. Eſa.lviij.c. Cũ effuderiſ eſuriẽ ti aiaꝫ tuã/ Ecce cõpaſſiõis affectꝰ: ⁊ aiam afflictã repleuerꝭ/ Ecce ſubſidiũ opis: orieť i tenebrꝭ lux tua/ Ecce tẽſio arcꝰ.

Pſ.135.

Moraliter

ß b Cõfortatę ſunt. q.d. iacob ad ioſeph: Ampli⁹ bñdico tibi ꝙ pies tui bñdixerunt mihi: c Donec veniret: bñdictiõib⁹ dico duratur̃. Donec veniret ⁊c̃. Hic ad lrãz nihil expoſitũ ẽ: Forte ſic põt itelligi. In Numeri. xxj d. legit̃: Scopuli torrẽtiũ iclinati ſũt/ vt requieſcerẽt i arnon: vel geſtierũt: alia lrã.

Pſ. 113. Et in Pſ. Montes exultauerũt vt arietes: B Et dr̃ h deſideriũ collium. Hec tria ad idem ſpectãt. Dicunt igit̃ iuxta arnõ/ colles fuiſſe aſpinos ⁊ ſaxeos: iõ dicunt̃ eterni/ habẽteſ ceraulce. quattuor ceraunia .i. cornua. Vñ ⁊ alibi te/tragoni dicunt̃/ a te/tra/ qd̃ eſt quattuor: ⁊ gonos/ qd̃ eſt angu/lus. Horũ colliũ aliq̃ pars iclinata eſt corã iſrl̃/ vt facile trãſiret: ⁊ quaſi applauſit eoꝝ aduentui. Et forte di/midia trib⁹ manaſſe/ q̃

a ctionib⁹ vberũ ⁊ vulue: Be
b nedictiões patris tui ↄfortã
te ſũt/ bñdictiõib⁹ patrũ ei⁹:
c donec veniret deſideriũ col
d liũ eternoꝝ. Fiãt i capite io/
e ſeph/ ⁊ in vertice naçarei in/
f g ter fratres ſuos. Beniamin
h lupuſ rapax: mane comedet
i k pręda: ⁊ veſpe diuidet ſpo/
l lia. Oẽs hi i tribub⁹ iſrl̃ du/
odecim. Hec locutuſ eſt eis
m pater ſu⁹: bñdixitq̃ ſingulis
bñdictionib⁹ ꝓprijs: ⁊ p̃cę/
pit eis dicẽs: Ego ↄgregor

remãſit citra iordanẽ: habuit circa illos colles ſortẽ ſuã. Eſt q̃ ſenſus: Sic benedicat̃ ioſeph: ⁊ duret eius bñdictio/ donec iret in terrã ꝓmiſſionis per colles exultantes ⁊ inclinantes ſe ei: ⁊ vltra: q² donec iclusiuũ ẽ. Vl̃ forte ꝓphauit iacob de montib⁹ ephraim ⁊ ſamarię: in qb⁹ regnauit iſrl̃. i. decẽ trib⁹. Et eſt ſenſus: Bñdictio ioſeph duret/ donec ipſe in filijs ſu/is poſſideat deſiderabiles colles ephraim ⁊ ſamarię: ⁊ tunc trib⁹ receſſerũt a cultu dei/ ſequẽtes vitulos hieroboã. Vl̃ de montib⁹ medoꝝ ⁊ pſaꝝ: vltra q̃s adhuc exultat ephraim et manaſſes/ cũ alijſ octo tribub⁹: tũc em̃ lętata eſt terra de exi/lio hoſtiũ: Et ſic donec excluſiuũ ẽ: q² tũc termiata eſt gl̃ia iſrl̃. In hebręo habet̃: Donec iungant̃ colles cęlo. Et eſt ſen/ſus: Bñdictus ſit ioſeph ſp̃ ⁊ vbiq̃: Et eſt modus loquẽdi: Sic em̃ ſolet dici: Hoc tibi eueniat: donec cęlũ ⁊ terra coe/ant. q.d. ſp̃. Et hę bñdictiones: d Fiant in capite io/ſeph: et i vertice naçarei. i. ꝑ chriſtũ/ q̃ eſt caput ioſeph: ⁊ naçareus. i. ſctũs: f Inter frẽs. i. pre fratrib⁹. Leuit̃. xx. b. Eſtote ſcti q² ⁊ ego ſctũs ſũ. g Beniamin lup⁹. Sicut dicit Iſidor⁹: q̃dã referũt hoc ad hieruſalẽ: q̃ fuit in ſorte bẽiamin. Quę dr̃ lupus rapax: q² ſanguinẽ chriſti ⁊ ꝓ/phetaꝝ fudit. Matth. xxiij. d. Hieruſalẽ/ hieruſalẽ/ q̃ occidiſ ⁊c̃. h Mane: egreſſiõis de ęgypto. ſ. i Comedet p̃/dã. i. legẽ extortam a deo accepit: Exo. xx. Et adhuc come/dit ſine diſcretione. k Veſpe. i. in fine mundi: l Diui/det ſpolia. i. a lrã occidẽte ſpm̃ viuificantẽ diſcernet. He/brei hoc referũt ad altare qd̃ erat in hieruſalẽ: qd̃ dr̃ lup⁹ ra/pax ꝓpt̃ voracitatẽ ignis: in q̃ ſacerdotes mane ponebãt vi/ctimas ad adolendũ: veſpe aũt ipſi inter ſe partes ſuas. q̃ de ſacrificijſ ipſos ↄtingebãt/ diuidebãt. Vl̃ forte ideo dr̃ benia/min lupus rapax: q² illa trib⁹ multũ bellicoſa fuit. Veri⁹ aũt ſm̃ Hieronymũ itelligit̃ de paulo: q̃ fuit de tribu beniamin/ q̃ p̃mo fideles ꝑſecut⁹ eſt: vt ipſe dicit: Phil̃. iij. a. poſtea fi/
1. Cor. 12. delis fact⁹/ eloquia dei ⁊ gradus eccl̃ię fideliter diſpenſauit. m Bñdixitq̃ ſingulis. Nõ ꝙ bona ſingulis dixerit: ſ q² bñ ⁊ ꝓphice oĩa dixit: vel q² i maxima parte bñdixit: vel q² hoc qd̃ dixit/ fuit loco bñdictiõis: vel forſitan p̃ter hęc ſin/gulis dedit bñdictiõeſ. n Quã emit ⁊c̃. q̃dringẽtiſ ſiclis argẽti. ſ. xxiij. c. o Ibi ſepelierũt eũ. ſ. xxv. a. p Et ſa/rã. ſ. xxiij. d. q Ibi ſepult⁹ ẽ iſaac. ſ. xxxv. d. Iſidor⁹. Querit̃ cur iacob oẽs q̃s de liberiſ ⁊ ancillis genuit/ ęq̃li ho/nore filios ⁊ heredes ↄſtituerit. Quia. ſ. chriſt⁹ oẽs q̃ ꝑ fidẽ corpi ei⁹ ↄciliant̃/ pari honore ⁊ gl̃ia coronat/ ⁊ cęleſtia p̃mia
Ro. 10. c. largit̃: Nõ em̃ ẽ diſtinctio vtrũ iudę⁹ ſit an grec⁹: barbar⁹/ an
Col. 3. b. ſchyta: ſeru⁹/ an liber: q² ꝑ oĩa ⁊ i oĩb⁹ chriſt⁹: q̃ formã ſerui
Phil. 2. a. ⁊ ꝓ ſeruo ⁊ ꝓ libero aſſũpſit: ſeruiuit ęque oĩb⁹/ vt oĩb⁹ ęq̃le

donũ largiat̃. Quicũq̃ em̃ fidẽ dñi ꝓmeret̃/ null̃ macul̃ car/nal̃ natiuitatiſ obfuſcat̃. Vñ: Effũdã d̃ ſpũ meo ſup oẽm car/nẽ. Iohel. 2. g. r Appoſituſq̃ ẽ ad ppl̃m ſuũ. Strab⁹. Querẽdũ eſt de q̃ ꝑplo dicat̃: nã de prib⁹ nll̃a ẽ q̃ſtio: notũ em̃ ẽ ꝙ ad abrahã ⁊ iſaac appoſit⁹ ẽ: ſ ꝑpl̃s mltitudo ẽ: illi aũt tã pauci ñ poterãt dici ꝑpl̃s. In/telligẽdũ q̃ etiã h d̃ an/gel̃ dici: ad q̃ꝝ ſocieta/tẽ de mũdo trãſeũtes apponũt̃ ſcti. Vñ: Ac/ceſſiſtiſ ad mõtẽ ſion ⁊ ad hierl̃m cęleſtẽ: ⁊ ad freq̃ntiã ãgeloꝝ ⁊c̃.

13. q. 2. c. hebrõs De ſepul. c. 1.
Heb. 12. f.

ad ppl̃m meũ: Sepelite me
cũ prib⁹ meis in ſpelũca du
plici: q̃ ẽ i agro ephron ethei
ↄtra mãbre i terra chanaan:
n quã emit abrahã cũ agro ab
ephron etheo in poſſeſſionẽ
o ſepulchri. Ibi ſepelierũt eũ
p q ⁊ ſarã vxorẽ ei⁹. Ibi ſepult⁹
ẽ iſaac cũ rebecca coniuge.
Ibi ⁊ lia ↄdita iacet. Finit̃
q̃ mandatiſ qb⁹ filios iſtrue/
bat: collegit pedes ſuos ſup
r lectulũ ⁊ obijt: appoſituſq̃
eſt ad populũ ſuum.

Myſtice. ❧ duplex ẽ maledi/ctio. Vna/ pęnę/ q̃ eſt parientiſ. Vñ. ſ. iij. c. dictũ ẽ p̃mę mulieri: In dolore paries fili/os tuos. Altera culpę originaliſ. ſ. q̃ eſt part⁹. Vñ Eph. ij. a. Oẽs naſcimur filij irę. Re/cte igit̃ potat dici oĩ mulieri parienti: Ma/ledicta tu/ ⁊ maledict⁹ fruct⁹ vẽtris tui. Vñ ꝑ ↄriũ ãtidotũ di/ctũ ẽ beatę ṽgini: Bñdicta tu i mulierib⁹: ⁊ bñdict⁹ fruct⁹ vẽ/tris tui. Et ideo hic dr̃ bñdictiõib⁹ pluralit̃: q² part⁹ chriſti ab vtraq̃ maledictiõe fuit imunis. Et ponunt̃ q̃ttuor in his bñdictiõib⁹ chriſti. ſ. cęlũ deſup: abyſſus deorſũ: vbeꝝ bñdi/ctio ⁊ vulue. Bñdictiõe cęli ⁊ t̃rę bñdixit chriſtũ de⁹ pr̃: qñ fecit eũ adorari/ tã i cęlo q̃ i t̃ra. Phil̃. ij. b. Donauit illi no/mẽ qd̃ eſt ſup oẽ nomẽ ⁊c̃. Bñdictiõe vbeꝝ ⁊ vulue bñdixit ei: qñ matrẽ ei⁹ q̃ lactauit eũ vberib⁹ ⁊ portauit i vtero: fecit bñdici. Vñ Luc. xj. d. Btũs vẽter q̃ te portauit/ ⁊ vbera q̃ ſuxiſti. Vl̃ ꝑ vbera/ duo teſtamẽta: i q̃ꝝ alt̃o chriſt⁹ denũcia/tus ẽ mũdo: i alt̃o demõſtrat⁹. Per vuluã/ eccl̃ia: q̃ chriſtũ i/ceſſant̃ bñdicit/ fide ⁊ opę. Vl̃ ꝑ cęlũ/ aĩa chriſti itelligitur: ꝑ abyſſũ/ caro ei⁹: ꝑ vbera/ doctrina/ tã v̄bo q̃ exẽplo: ꝑ vuluã/ generatio filioꝝ i fide. Bñdixit igit̃ de⁹ pr̃ chriſtũ bñdictiõi/bus cęli i donoꝝ ⁊ v̄tutũ repletiõe. Bñdictiõib⁹ abyſſi/ i bo/noꝝ opeꝝ exhibitiõe: Bñdictiõib⁹ vbeꝝ/ i doctrina ⁊ p̃dica/tione: Bñdictiõib⁹ vuluę/ i pctõꝝ ↄuerſione. Et eſt rect⁹ or/do. Primo em̃ aĩa ipinguat̃ v̄tutib⁹: Scđo fęcundat̃ bonis opib⁹: Tertio germinat i p̃dicatiõe: Vltimo fructũ facit in pctõꝝ ↄuerſione. a Bñdictiões prĩs tui. i. bona col/lata chriſto/ p̃cellũt bonis collatis antiquis patrib⁹. Vl̃ pla/nius: Bñdictiões prĩs tui. i. qb⁹ pater bñdixit chriſtũ: b Cõfortatę ſũt bñdictiõib⁹ patrũ ei⁹. i. ↄfirmatę: q² bñdictiões antiq̃ꝝ fuerũt ſigna bñdictionũ chriſti. c Do/nec veniret deſideriũ. i. chriſt⁹ deſiderat⁹ a ſctis: q̃ di/cunt̃ colles ęterni/ ꝓpt̃ v̄tutũ eminẽtiã/ ⁊ mẽtiſ ↄſtãtiã. Sup/bi v̄o dicunt̃ colles/ ſ nõ ęterni: q² nõ manẽt i altitudine ſua. De qb⁹ dr̃ Naũ. j. b. Montes cõmoti ſũt ab eo/ ⁊ colles de/ſolatę. Et Pſ. Mõtes ſic̃ cęra fluxerũt a facie dñi. Qd̃ tñ ex/ponit̃ tã de mõtib⁹ fluẽtib⁹ i p̃mo aduẽtu/ q̃ de mõtib⁹ fluẽ/tib⁹ in ſcđo. Nã in p̃mo aduẽtu Auguſtin⁹ ⁊ alij ſcti fluxerũt ſic̃ cęra: recipientes chriſti paſſionẽ/ vt alios iformarẽt. In ſcđo aduẽtu fluẽt mali i infernũ a facie ignis/ chriſtũ ad iudi/ciũ p̃cedentiſ. d In capite ioſeph: intrãſitiue. i. chriſt⁹ q̃ eſt caput oĩm fideliũ: a q̃ oĩa mẽbra ſenſũ ⁊ motũ recipiũt. Vñ Pſ. Sic̃ vnguentũ i capite ⁊c̃. Vbi dic̃ Bern̄. Quo pa/cto in barba aaron remaneat vnctio ſolõnis: cum nõ barbę eſt/ ſ capitiſ: caput em̃ nõ barbę ẽ/ ſ toti⁹ corpis. e In v̄ti/ce naçarei. i. chriſti: ſcti i ſe/ ⁊ ſctificãtiſ alioſ. Dan. ix. f. Do/nec vngat̃ ſctũs ſctõꝝ. f Inter frẽs. i. aplõs. De qbus Ioh. xx. d. Vade ad frẽs meos ⁊ dic eiſ. Nota ꝙ dic̃ iter fra/tres/ nõ ſup: In q̃ admonẽt̃ p̃lati de hũilitate: vt nõ ſe extol/lãt ſup alios: ſ cũ eis cõmunit̃ viuãt. Hoc em̃ maxime ſbdi/tos ꝓuocat ad amorẽ prelati/ ꝙ cõit̃ viuit cũ eis.

Al. tua.
Luc. 1. c.
Pſ. 96.
Pſ. 132.

Quod cernens ioſeph: ruit ſuper faciem patris/
a flens ⁊ deoſculãs eũ: Precepitq ſeruis ſuis medicis/ vt aromatibus condirẽt patrem. Quibus iuſſa explentibus/ tranſierũt quadraginta dies: Iſte q̃ppe mos erat cadauerũ conditorũ: Fleuitq eũ egypt⁹ ſeptuaginta di-
b ebus. Et expleto planctus tpe: locutus eſt ioſeph ad familiã pharaonis: Si inueni gratiã in ɔſpectu veſtro: loquimini in auribus pharaonis: eo q pater me⁹ adiurauerit me dicenſ: En morior/ i ſepulchro meo quod fodi mihi in terra chanaan ſepelies me. Aſcendã igit ⁊ ſepeliam patrẽ meũ / ac reuertar. Dixitq ei pharao: Aſcẽde ⁊ ſepeli patrẽ tuũ ſicut adiuratus es. Quo aſcendente/ ierunt cũ eo om̃es ſenes domus pharaonis: cũctiq maiores natu terrę egypti: domus ioſeph cũ fratrib⁹ ſuis abſq paruulis et gregibus atq armentis/ quę dereliquerũt i terra geſſen. Habuit q̃z in comitatu curr⁹ ⁊ eq̃tes: ⁊ facta eſt turba nõ mo-
c dica: Venerũtq ad aream tachad: quę ſita eſt trãs iordanẽ: vbi celebrantes exeq̃as planctu magno atq vehementi/ impleuerũt ſeptem dies. Qđ cũ vidiſſent habitatores tre chanaã/ dixerũt: Planct⁹ magn⁹ eſt iſte egyptijs: Et idcirco appellauerunt nomẽ loci illius/ planctus egypti. Fecerũt ergo filij iacob ſicut p̃ceperat eis: ⁊ portantes eũ in terrã chanaã: ſepelierũt eũ in ſpelunca duplici: quã emerat abraam cũ agro in poſſeſſionẽ ſepulchri ab ephron etheo cõtra faciẽ mambre. Reuerſuſ q eſt ioſeph in egyptum cũ fratrib⁹ ſuis ⁊ oĩ comitatu / ſepulto patre. Quo mortuo timentes fratres ei⁹ ⁊ mutuo colloq̃ntes: ne forte memor ſit iniurię quã paſſus eſt: et reddat nobis malũ om̃e qđ fecim⁹: mandauerũt ei dicẽteſ: Pater tu⁹ p̃cepit nobis añq̃ moreret/ vt hec tibi verbis illi⁹ diceremꝰ: Obſecro vt obliuiſcaris ſceleris fratrũ tuorũ: ⁊ peccati atq malicię quã exercuerũt i te. Nos q̃z
d oram⁹ vt ſeruo dei pãtri tuo
e dimittas iniq̃tatẽ hãc. Quibuſ auditis fleuit ioſeph: Veneruntq ad eũ frẽs ſui: ⁊ proni in terrã adorauerũt atq dixerũt: Serui tui ſum⁹. Quib⁹ ille rñdit: Nolite timẽ. Nũ dei poſſumus reſiſtere volũtati? Vos cogitaſtis de me malũ: ⁊ deus vertit illud in bonũ: vt exaltaret me / ſicut imp̃ſentiarũ cernitis: ⁊ ſaluos faceret multos pp̃los. Nolite metuere: Ego paſcã vos ⁊ paruulos vr̃os. Conſolatuſ q eſt eos ⁊ blande ac leniter eſt locut⁹: ⁊ habitauit i egypto cũ om̃i domo pr̃is ſui. Vixitq cẽtũ decẽ ãnis: ⁊ vidit ephraim filioſ vſq ad tertiã generationẽ. Filij q̃z machir filij manaſſe nati ſũt in
f g genib⁹ ioſeph. Quib⁹ trãſactis locut⁹ eſt fratrib⁹ ſuis: Poſt mortẽ meã deus viſitabit vos: ⁊ aſcendere faciet de terra iſta/ ad terrã quã iurauit abraã/ iſaac ⁊ iacob. Cũq adiuraſſet eos atq di-
h xiſſet: deus viſitabit vos: aſportate oſſa mea vobiſcum de loco iſto: mortu⁹ eſt expletis centũ decẽ vitę ſuę ãnis:
i ⁊ cõdit⁹ aromatib⁹ poſit⁹ eſt in loculo in egypto.

Explicit liber Geneſis.

Quod cernens ioſeph ⁊c. Expoſitio Ca. L.
a Precepitq. Nota/ mos erat egyptijs nouẽ dieb⁹ ſeruare corpa mortuorũ icõdita: ⁊ ſingulis dieb⁹ plãgere/ ⁊ fouere ea aq̃ calida: vt ſciret vtrũ aĩa eſſet egreſſa a corpe an ſopita: Cõdita ſeruabãt triginta/ unũ dieb⁹: Et ita egyptij corpa mortuorũ q̃dragita dieb⁹ ſeruabãt. Hebreis vero
A mos erat icõdita ſeruare ſeptẽ dieb⁹: cõdita vo viginti trib⁹: Et ita trigĩta dieb⁹ ſeruabant corpa mortuorũ/ añq̃ ſepelirẽt. Egyptij igit ſuauerũt iacob mortuum .xl. dieb⁹ ⁊ hebrei trigĩta: et
13.q.2.c.qr alij ita trãſierũt ſeptuagĩta dies ſub amborũ cuſtodia: q̃draginta hĩc ⁊ triginta inde. Chriſtiani vo qr mortuos ſuos aiunt conditos fide ⁊ virtute: triginta dieb⁹ eos plangũt .i.
ſ.47.ſ. ſpeciales miſſas numero tot dierum celebrãt. Quidã vo tertiã diẽ marię celebrant p ſpũ/ aĩa ⁊ corpe. Alij ſep timã: ꝓpt ſeptimã quietẽ: ad quã tranſire mortuoſ deprecant: Vl' ſeptenariũ aĩe ⁊ corporũ .ſ. In ſeptenario
B eñ tria ſunt ⁊ q̃ttuor. Ternari⁹ pertinet ad aĩaꝫ q̃ iraſcibilis: ɔcupiſcibilis ⁊ rõnalis ẽ. Quaternari⁹ ad corp⁹: qr q̃ttuor elemẽtis ɔſtat. b Expleto planctus tpe ⁊c. Aug⁹. Qr mãdauit ioſeph per potẽtes egypti: vt dicerẽt pharaoni noĩe eius: Pater me⁹ adiurauit me dicẽs: In monumẽto qđ ego feci mihi in terra
Al. tazad. chanaã: ibi me ſepeli-
Al. taphad. es: Querit quõ verũ
Al. tadad. ſit: cũ hec verba p̃ris ei⁹ cum de ſepultura mandaret nõ legant: Sꝫ ad ſentẽtiã verba ſunt referenda: ſic̃ .ſ. alia ſimiliter iterata. Voluntati eñ enũciande ⁊ in noticiã pferende/ oportet verba ſeruire. Fodiſſe aũt ſibi iacob ſepulchrum/ nũq̃ ſuperi⁹ legit. Sꝫ forte niſi fodiſſet: non modo diceretur.
c Venerũtq; ad aream achad ⁊c.
Al. thebron. Hic loc⁹ trãs iordanẽ eſt: ⁊ diſtat ab tabraa-
C mio ſeptuagita milibus. Pretergreſſi ſũt q̃ locũ i q̃ debebãt ſepelire eũ: ⁊ poſtea trãſito iordane/ redierũt ad locũ duplicẽ ſpelũcę. Vñ q̃ri põt quare hoc fecerint? Dicet aliquis: quia bella timebant ſicut filij iſrael circũducti per deſertũ quadraginta annis: do-
nec tranſmiſſo iordane venerunt in terrã promiſſionis. Sed Joſue.4.
maioris ſignificationis cauſa factum eſt hoc: In loco eñ q̃ area achad dr̃: poſtea multitudo filiorũ iſrl Numeri.16.
murmurans cõtra deum: diuino igne conſumpta eſt. Tanto ergo luctu non tã mors iacob q̃ ruina populi futura lugebatur.
d Patri tuo: Nobis propter patrem. e Quibus auditis: exauditis. f In genibus ioſeph .i. qui ſederunt in genibus ioſeph. g Quibus tranſactis: annis/ centum decem annis .ſ. h Aſportate oſſa ⁊c. Strabus. Ioſeph ſicut pater eius terram promiſſionis tota mente deſiderabat/ ⁊ incolatũ egypti deteſtabat: Nos q̃z moralit inſtruit vt q̃ ſ.45.b.
diu ſum⁹ in h mundo: Al. treuiam
terram promiſſionis: id eſt viuentium ſem- B
per deſiderem⁹: ⁊ ibi requieſcere optemuſ. Quod bene fit: ſi numerũ annorũ ioſeph moribus imitemur: Centum eñ ⁊ decem vitę annis expletis/ mortuus eſt. Nos q̃z ſtudeamuſ p decalogi obſeruãtiã/ ad ęternã beatitudinẽ/ quã cẽtenari⁹ ſigñt puenire.
i Et cõditus aromatibus. Strabus: Moraliter: Felix eſt anima que aromatibus virtutum condita in loculo corpis degens quotidie proficiendo perenni vitę reſeruatur. Siquidẽ i fide: ſpe ⁊ charitate cuſtodita fuerit: per gratiam chriſti peruenire merebitur ad ſpeciem
diuinę ɔtemplatiõis: 13.q.2.c.
cuius adoptio pfecta eſt leticia. Ps̃. Adim- Ps̃.15.
plebis me leticia cum vultu tuo ⁊c.

Reuerẽdiſſimi patris dñi/ Hugonis ⁊c. Cardinalis/ Poſtilla ſup Geneſim explicit.